05
F.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 13 (253)
Anul IX
2 aprilie 1960

VIZITA LUI N. S. HRUȘCIOV ÎN FRANȚA

Fotoreportaj în pag. 12-13-14 și corespondență din Paris în pag. 24

Pe scara A
(pag. 3-4-5)
Fotografie de
Romulus SCURTU

Radu BOUREANU

VÎNT PROASPĂT

> „De ce din mii de frînte doruri
> Nu creşte-o uriaşă vrere?
> Cînd slavă,-ungară sau valahă,
> Durerea-i, vai, tot o durere“.
>
> 1908 ADY ENDRE

Romînă, maghiară sau slavă, durerea,
Pe rîuri de sînge, a curs, s-a topit,
Zăbranicul negru a mai fîlfîit,
Aripa din urmă de corb — ca părerea...
Pe ţările noastre — un rîu de otravă,
Prin pusta maghiară, prin larg Bărăgan,
Curgea să înece truditul ţăran,
Durerea romînă, maghiară...
Bolnavă,

Zăcuse lumina-ntre ţările noastre
Ferită de mîini boiereşti, sub obroc;
Dar coase-au lucit laolaltă la foc,
Iobagele coase cosiră dezastre.

A vîntului palmă trecut-a prin veacuri
Simţind sub atingerea-i moale, dureri,
Dar moarte-s durerile, vîntul de ieri...
Sînt alţii copiii rîzînd în cerdacuri.
Şi parcă e altul şi vîntul de azi
Ce numără zestrea din ţările noastre,
Nu turle de clopot spre bolţile-albastre
Ci coşuri cu lungi siluete de brazi.

Uzine sau albe palate din basme,
Oceane de grîne nu strîmtul pogon,
Nu-s nopţile dese ca negrul gudron
Amar străbătute de oarbe fantasme.

Şi parcă simţi gemene, palmă de vînt,
Cînd mîngîietoare ne-ncerci bucuria,
Romînele plaiuri, maghiarul pămînt;
Şi pasărea păcii şi-a spart colivia,
Să facă cunune cu albul ei sbor;
Să facă cunune cu albul ei sbor...

BUDAPESTA 1960

La 4 aprilie, poporul frate ungar sărbătorește cea de-a 15-a aniversare a eliberării sale de sub jugul fascist.

În pag. 6-7:
CETATEA DE OȚEL DIN DIOSGYÖR
Reportaj scris special pentru „Flacăra"
de BALAZS Anna
ziaristă din R.P. Ungară

În pag 8:
MAREA DE LA PREPELEAGA
Schiță de DOBOZY Imre
scriitor din R.P. Ungară

Pe scara A

Fotoreportaj de I. CIOARĂ și R. SCURTU

Prietenia Petruței Miru cu Mariana Landsman datează de curînd. Mai exact, de pe la începutul anului. De cînd s-au mutat, împreună cu părinții lor și o dată cu încă multe alte familii, în blocul cel nou de pe strada Chopin. În ziua mutării, cînd cei mari erau ocupați cu aranjatul noilor apartamente ce le fuseseră date în folosință, ele s-au trezit stînd alături, la intrare, și privind la forfota ce domnea. S-au întrebat de nume, pe unde au stat înainte și... s-au împrietenit. Iar o zi, două, mai tîrziu, după ce au fost înscrise la școală, s-au întîlnit din nou în aceeași clasă — I-a D. Acum sînt aproape nedespărțite. Cînd se întorc de la școală, părinții Petruței fiind încă la lucru, ea îi așteaptă de cele mai multe ori jucîndu-se sau făcîndu-și lecțiile la Mariana. Și datorită prieteniei dintre cele două fetițe, s-au cunoscut între ei și părinții...

Noi i-am găsit împreună, într-o zi de duminică. Era spre amiază și, după cîteva ore de muncă voluntară pentru înfrumusețarea străzii lor, se odihneau...discutînd, în casă la „nea Gicu" — Gh. Landsman. Tatăl Petruței, Nicolae Miru, ștanțor la fabrica „Kirov", tocmai povestea cum și-a petrecut cele trei săptămîni de concediu la Bazna, de unde se întorsese abia de cîteva zile. „Cred că niciodată nu m-am simțit

Un „telefon" original... Cînd Marian Radu (sus) vrea să-i spună ceva fiului său, Marian Gogîia.

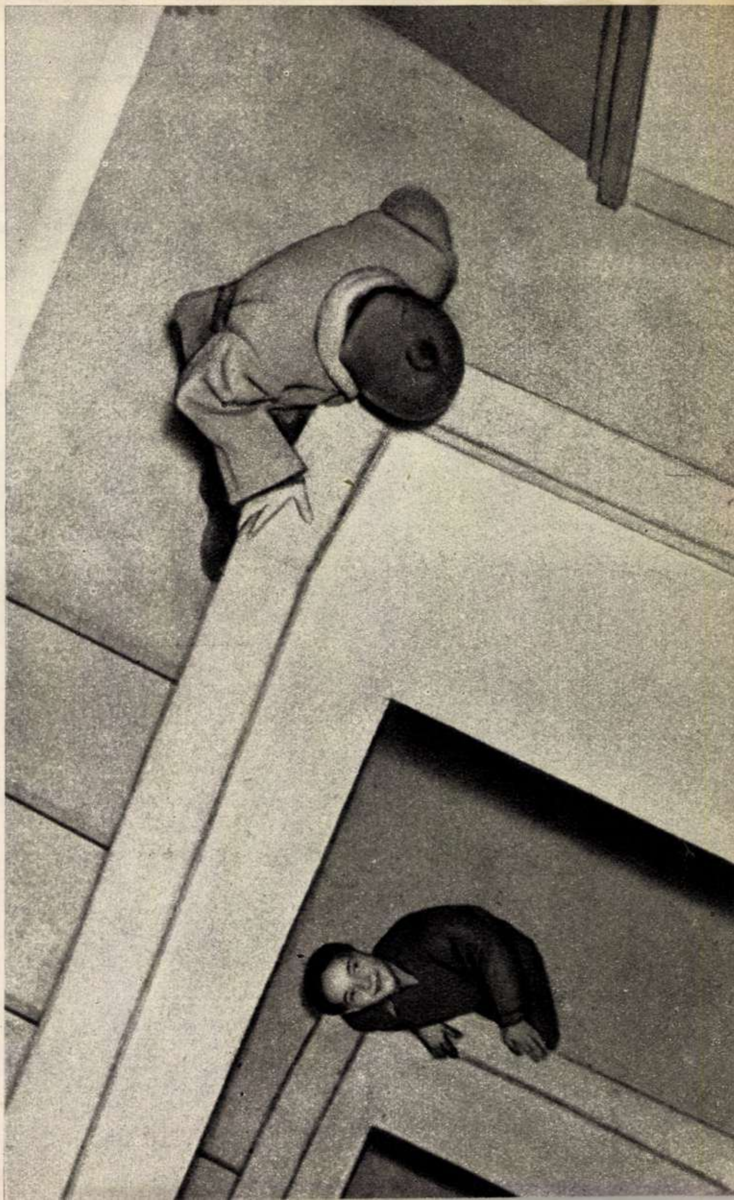

Mariana Landsman s-a întors de la şcoală.

atît de bine la odihnă — spunea el. Și aceasta, pentru că am plecat din București cu o mare bucurie în suflet: căpătasem locuință nouă. Și încă ce locuință!…“

Firesc, discuția a ajuns și la fostele case. Pînă în urmă cu cîteva luni Gheorghe Landsman, tipograf mașinist la „I.P.4“, a locuit dincolo de Podul Grand, într-o cameră necorespunzătoare.

Țîrîitul soneriei întrerupse discuția. Soții Gogîia, amîndoi croitori la o unitate a cooperativei „Sporul“, veniseră să-l roage pe tovarășul Landsman să le repare ceva la instalația electrică. Și parcă pentru a se scuza, Elena Gogîia adăugă: „Dînsul se pricepe și, mai ales, e săritor la nevoie. De altfel, așa ne-am și cunoscut — ne explică nouă. De văzut, ne mai văzusem, e drept, la sfat, la luarea repartiției, dar fără să vorbim. De curînd, însă, într-o seară, mă chinuiam cu o cheie care se înțepenise în broască și tovarășul Landsman tocmai venea acasă și m-a văzut, a intrat la el, și-a lăsat paltonul, și-a luat cîteva scule și nu s-a lăsat pînă nu a reparat broasca…“ Și încheie rîzînd: „Și știți cum e, cînd îți dă cineva un deget îi iei mîna toată. Așa și noi, îl supărăm ba pentru una, ba pentru alta…“

Gheorghe Landsman se duse să ajute vecinilor săi, iar noi intrarăm în camera alăturată, la copii. Ca de obicei, Mariana și Petruța își pregăteau împreună lecțiile pentru ziua următoare. Iar Marian, fiul soților Gogîia, care venise o dată cu maică-sa, le ajuta, deh, ca unul mai mare — el fiind într-a patra.

Ne-am retras, încet, ca să nu-i sustragem de la învățătură. Și văzînd că nea Gicu întîrzie, am pornit împreună cu Nicolae Miru pe urmele lui, la familia Gogîia. Pe scară însă, călăuza ne-a fost „furată“. Un alt vecin, Radu Pană, funcționar la „Romtrans“, aflase că însoțitorului nostru îi place să joace cîte o partidă de table…

Cum se apropia ora prînzului, ne-am luat rămas bun de la gazde. Și astfel ne-am încheiat scurta noastră vizită pe scara A. O vizită concludentă însă, pentru că ne-a dezvăluit relațiile de bună vecinătate ale marii familii de locatari din aripa scării A a blocului 105 aflat în cartierul Floreasca.

↑
Familia Pană are oaspeţi: vecinul Miru, cu care Radu Pană joacă o „înfocată“ partidă de table…

→
Soţia lui Miru se va duce şi ea la vecini; deocamdată însă mai are ceva de pus la punct în bucătărie.

Aproape nu este familie pe scara A, care să nu aibă copii. Acesta este, de altfel, şi motivul care face ca locatarii din această parte a blocului 105 să fie înţelegători, atunci cînd, din cauza timpului nepriellnic, copiii se joacă pe palierul vreunui etaj.
←

Mariana şi Petruţa îşi fac totdeauna lecţiile împreună. Iar cîteodată le ajută şi Marian Gogîia. El e doar mai mare: într-a patra…
↓

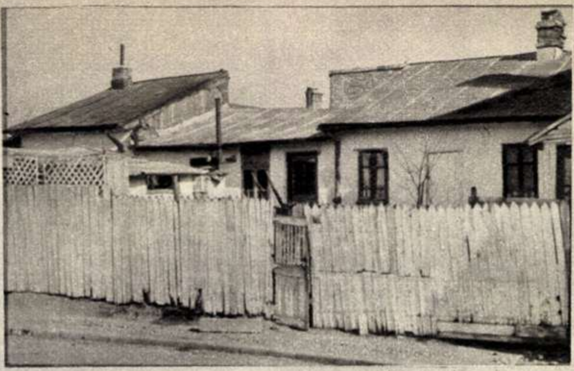

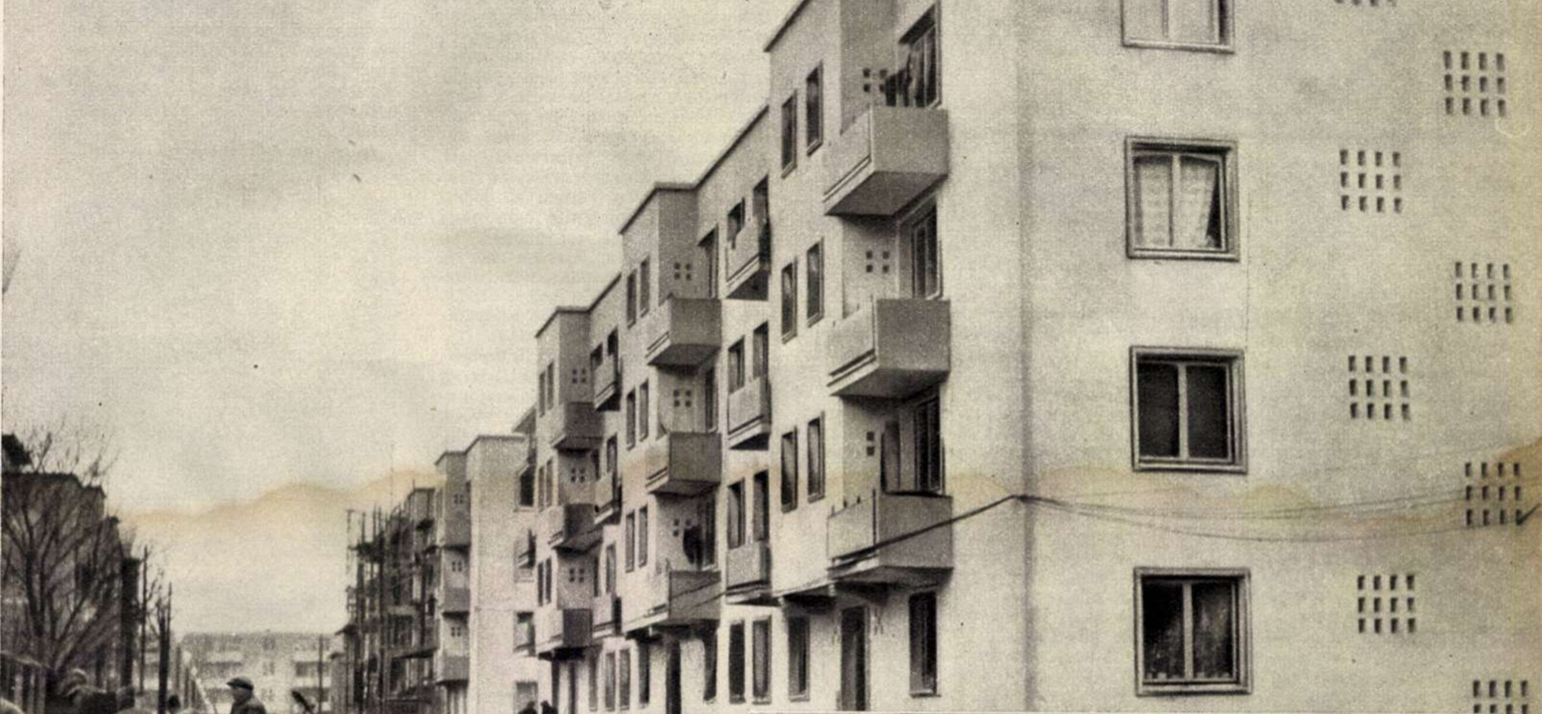

↑ Într-unul din blocurile recent construite pe strada Fr. Chopin din cartierul Floreasca, pe care v-o prezentăm în fotografie, locuieşte şi tipograful Gh. Landsman, împreună cu soţia şi copilul său. Ei ocupă un apartament nou-nouţ de toată frumuseţea: două camere, baie, bucătărie, încălzire centrală. Pînă nu demult, locuinţa lui Landsman şi a familiei sale era o cameră necorespunzătoare, în casa din strada Tabla Buţii nr. 1, pe care o vedeţi în fotografia din stînga, sus.

Spre şi de la şcoală, cele două prietene, Petruţa Miru (a doua din stînga) şi Mariana Landsman (în mijloc) merg întotdeauna împreună. →

← O mînă de ajutor, ca între buni vecini. La familia Gogîia s-a stricat ceva la lumină şi Gh. Landsman n-a trebuit să fie rugat de două ori...

Miru Nicolaie este unul dintre fruntaşii secţiei ştanţă a fabricii „Kirov". Iată-l discutînd cu şeful secţiei, Gh. Şoimu, despre calitatea branţurilor c.r. →

CETATEA DE

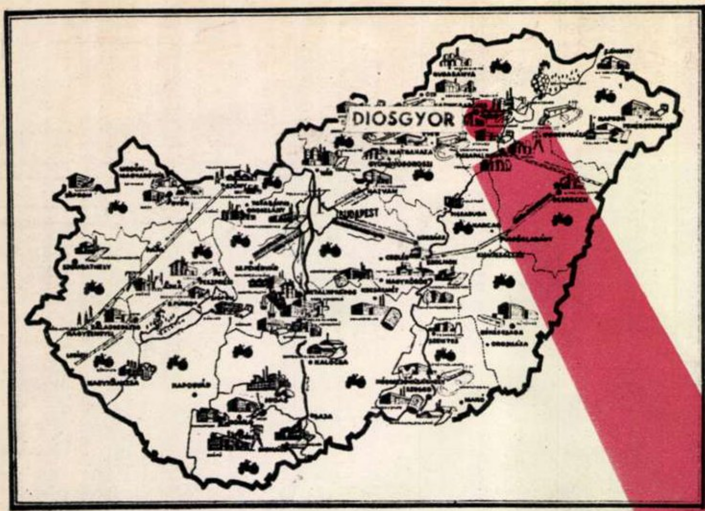

Reportaj scris special pentru „Flacăra"
de BALAZS Anna
ziaristă din R. P. Ungară

UZINA

E nouă. Nouă-nouţă. Acum, sub razele jucăuşe ale primăverii, se înalţă, nu departe de Miskolc, la Diosgyőr, uzina metalurgică „V.I. Lenin". Ziduri masive, hale imense, oţel incandescent şi oameni cu voinţă de fier. Totul este renăscut şi luminos. Cine ar putea să-şi închipuie că şi pe aici a trecut cîndva

RĂZBOIUL

Urgia s-a abătut şi asupra oţelăriilor de aci, care purtau atunci denumirea de „Dimavag". A adus cu ea ruine, cenuşă şi lacrimi.

Pe vremea aceea, pămîntul ce împrejmuieşte azi uzina — pămîntul semănat cu prundiş, pe care astăzi paşii muncitorilor veniţi la lucru scîrţîie cu ecou metalic, pămîntul cu covoare de flori — era sterp. Nu-l înveselea nici un fir de iarbă, nu-l colora nici o floare. Îl năpădiseră ruinele în acel

NOIEMBRIE 1944

În curtea fabricii mişunau indivizi purtînd uniforme de culoarea guzganilor. Aveau şepci înalte şi cîte o cruce încîrligată pe braţ. Urlau. Aveau glasul ascuţit al celor ce se tem. Şi se temeau de moarte. Îşi trăiau ultimele zile. O ştiau prea bine. În ciuda năprasnicei terori, vestea izbînzilor Armatei Sovietice împînzise toată Ungaria. Speranţa îşi făcuse cuib în inimile oamenilor şi oamenii ştiau că victoria este aproape. Dar mai ştiau că guzganii cu crucea încîrligată trebuie mai întîi nimiciţi. Turbaţi de furie şi deznădejde, hitleriştii săvîrşeau ultimele nelegiuiri. În fuga lor, ucideau şi prădau. Ce nu puteau fura, nimiceau.

Într-o dimineaţă mohorîtă, în curtea fabricii porniră să răsune porunci. Plesneau ca nişte bice:

„DEMONTAŢI! EXPEDIAŢI! DISTRUGEŢI!"

Era vorba de maşini. De maşinile fabricii. Numai că nici un muncitor nu se grăbea să execute ordinul. Ei ştiau că tiranii aveau să fie, curînd, zdrobiţi. Şi trebuiau să reziste pînă în clipa eliberării. Să nu cedeze nici un pas. Să-şi păzească maşinile — viaţa lor de azi, viaţa lor de mîine. La început, deci, n-a mişcat nimeni. Apoi s-au găsit cîteva cozi de topor, agenţi plătiţi ai fiarelor în uniformă cenuşie. Începu, anevoie, demontarea maşinilor. Oamenii adevăraţi se prefăceau, ziua, că lucrează, căci de fapt lucrau noaptea, refăcînd tot ce apucau să strice ceilalţi peste zi şi tărăgănînd astfel la nesfîrşit operaţiunea ordonată de hitlerişti.

Starea asta n-a durat însă mult. Nemţii s-au plictisit să mai aştepte. Erau grăbiţi. Se grăbeau spre vizuină, hăituiţi de bubuitul tot mai apropiat al „Katiuşelor". Şi în tot acest timp

MUNCITORII ÎŞI APĂRAU UZINA

În goana lor febrilă, hitleriştii îi sileau, cu mitraliera, pe oameni să demonteze maşinile. Totuşi, treaba mergea anevoie: fiecare simţea, cu fiecare demontare, că se automutilează. Şi pentru că nu puteau îndeplini un astfel de ordin ucigaş, muncitorii ascundeau cu grijă, sub mormanele de rebuturi, piese importante, fragile, minuscule, care constituiau inimile uriaşelor maşini, al căror corp greoi nu putea fi ascuns. Şi maşinile cele mari păreau că, astfel, îşi primesc cu resemnare soarta. Urmau să fie expediate în Germania, dar soarta lor era în mîinile muncitorilor, ale acelor fiinţe care le insuflaseră, cu dragoste şi migală, viaţa.

Rămăseseră numai trei la număr. Trei muncitori cărora nemţii le-au încredinţat misiunea expedierii maşinilor. Era noapte. Uzina părea pustie. Oamenii s-au hotărît repede. Au cîntărit: ce e mai important, viaţa lor sau a uzinei întregi? Răspunsul a venit iute. Însufleţiţi de nobleţea adevăratei lor misiuni, muncind toată noaptea cu surprinzătoare şi nebănuite forţe de titani, ei salvară situaţia...

UNDE-S MAŞINILE?

Cu acest răcnet se năpustiră a doua zi salasiştii în fabrică.

— Le-au luat nemţii.

Întîmplarea venise în ajutorul muncitorilor. Naziştii, îngroziţi de marşul impetuos al trupelor eliberatoare, se refugiaseră, timp de cîteva zile, prin împrejurimi. Răgaz tocmai bun pentru ca muncitorii unguri să poată procura nişte acte false, care să „dovedească" expedierea maşinilor în Germania. Şi cînd — după scurt timp — naziştii reapărură în fabrică, cei trei muncitori întinseră guzganilor cenuşii nişte hîrtii mototolite, pe care un scris şters şi o ştampilă palidă adevereau că maşinile plecaseră...

A fost un moment greu. O clipă,

În anii de la eliberare, Diosgyőrul s-a transformat într-un adevărat oraş-uzină. Uzina metalurgică „V. I. Lenin" din Diosgyőr constituie una din citadelele industriei maghiare. Uriaşa dezvoltare pe care a luat-o acest important obiectiv industrial din R. P. Ungară este evidenţiată, printre altele, şi de faptul că numai imensul teritoriu al uzinelor este străbătut de 60 kilometri de cale ferată.

Fotografia din dreapta înfăţişează blocurile noi, construite pentru muncitorii uzinei „Lenin".

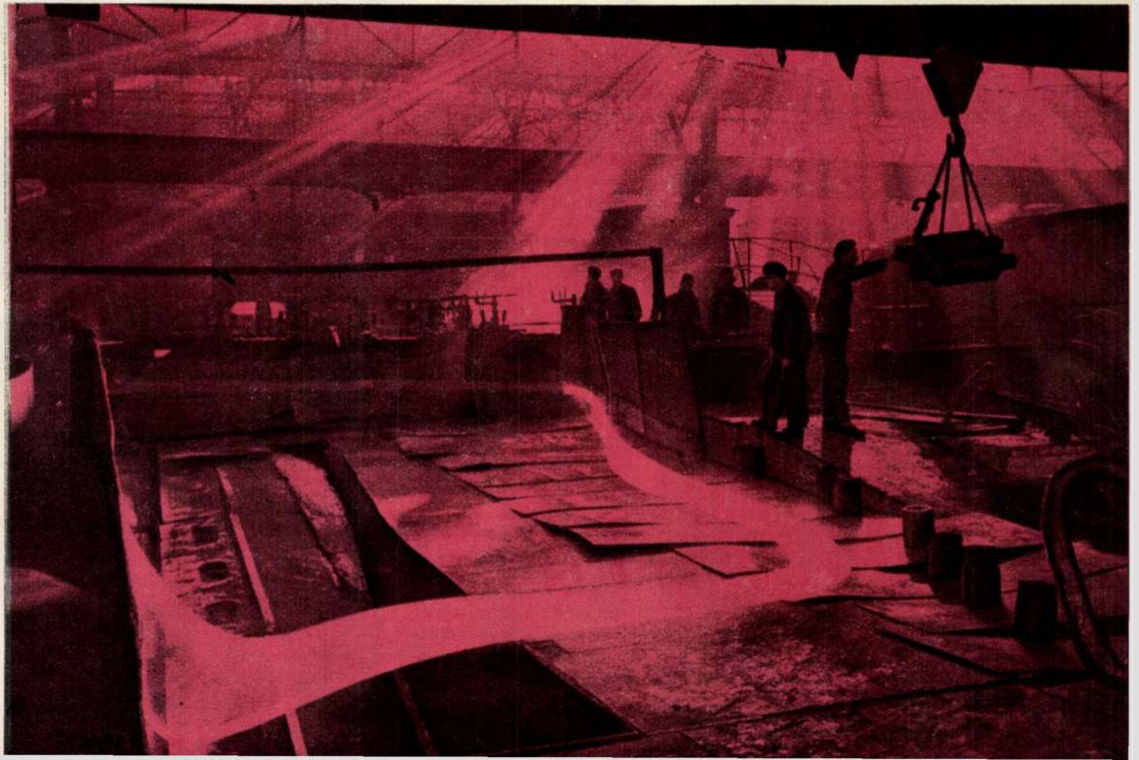

OȚEL DIN DIOSGYÖR

hîrtia tremură în mîna colonelului german, apoi muncitorii fură concediaţi cu un ordin scurt.

Cei trei oameni plecară, cu un zîmbet în colţul gurii, adresat mormanelor uriaşe de fier vechi din fundul curţii, sub care se aflau maşinile salvate ale viitoarei uzine libere...

Toate acestea mi le-a povestit bătrînul

NYILASSI-BACI

El e unul dintre cei trei muncitori care au săvîrşit fapta eroică.

— Ştii cum arăta fabrica, la capătul războiului, în '45? Ruine şi scrum. Clădirile fuseseră bombardate. Unele luaseră foc. Oamenii rămăseseră fără locuinţe. Îşi duceau viaţa, sărmanii, sub pămînt, prin adăposturi. Fără lumină. Fără mîncare...

Şi, totuşi, lucrul reîncepu curînd. Pe pămîntul semănat cu fiare vechi, cu ţevi de tunuri răsucite, cu resturi de proiectile, cu fărîme de schije, pe pămîntul acesta mutilat de furia războiului, uzina îşi recăpăta, încet, încet, viaţa.

— După eliberare, am lucrat cu sîrg — mă asigură bătrînul. Cîte 16-20 de ore pe zi. Dar ce conta asta, pe lîngă bucuria păcii? Am pus cu toţii umărul şi am înălţat din nou fabrica. Am dezgropat maşinile de sub fierăria unde le ascunsesem, împreună cu tovarăşii mei, în noaptea aceea de pomină. Şi au început iar să huruie maşinile noastre. Viaţa îşi recăpătase rostul. Cu timpul, am adus şi alte maşini noi. Au venit şi oameni noi, căci uzina era în plină dezvoltare. Şi cum vezi, uzina a căpătat cu timpul altă înfăţişare. Ne-a ajutat statul. Ne-a ajutat partidul nostru.

... Într-adevăr, din vechea întreprindere au mai rămas doar cîteva corpuri de clădiri, pe care o întreţinere atentă, de zi cu zi, le face de nerecunoscut chiar şi pentru cei bătrîni, care le-au văzut, cîndva, înălţîndu-se. În jurul acestor clădiri s-a ridicat, imensă, uzina cea nouă:

OȚELĂRIILE „LENIN"

Prin halele uriaşe, în care oţelul se iveşte din cînd în cînd, cu sclipiri incandescente, m-a condus tot Nyilassi-baci. Cunoaşte uriaşa clădire, cum îşi ştie podul palmei. Şi o iubeşte mai presus de orice. Cunoaşte oamenii care lucrează aici, le ştie pasiunile, bucuriile, păsurile, planurile, speranţele. Mi-i laudă pe cei buni şi se îndîrjeşte împotriva celor care mai „şchioapătă". Îmi vorbeşte cu însufleţire despre tineri, de parcă ar fi de o seamă cu ei.

— Ştii? Sînt la fel de buni şi la facultatea serală, şi la fotbal. Ai auzit de echipa noastră? E renumită!...

Apoi bătrînul muncitor îmi anunţă o mare bucurie a lor, de fapt şi a noastră, a tuturor: în curînd, la oţelăriile „Lenin" va intra în funcţiune — într-una din clădirile vechi — o fabrică prelucrătoare. Ea va produce cărămizi din praful de fier socotit pînă mai ieri nefolositor şi rămas, ani de zile, nefolosit.

— Vrei s-o vezi?

Sigur că vreau. Arată ca o fabrică de ceasornice. Acum totul străluceşte. Pe undeva, se mai fac pregătiri. Apoi, ca la un semn magic, o nouă fabrică va prinde viaţă pe pămîntul Ungariei... Şi asta se va întîmpla peste cîteva zile.

Chipul lui Nyilassi-baci străluceşte de bucurie cînd îmi arată toate astea. Apoi, timid, în timp ce păşim din nou în curte, începe să vorbească despre sine. Că învaţă şi studiază într-una, de mai bine de treizeci de ani încoace, că abia în ultimii ani s-a bucurat de roadele învăţăturii lui, că abia acum pricepe el cu adevărat rostul maşinilor, al vieţii.

Îl ascult cu plăcere. Sînt atîtea lucruri frumoase în tot ce spune! Şi, totuşi, trebuie să ne despărţim: timpul a trecut repede. Trebuie să plec.

DIRECTORUL

Vreau să-i mulţumesc că am putut vedea oţelăriile „Lenin", această mîndrie a Ungariei noi, să-l felicit pentru ce am văzut şi să le doresc, lui şi tuturor muncitorilor de aici, spor la lucru.

Îl întreb:

— Nyilassi-baci, cine e directorul cetăţii de oţel?

Răspunsul vine timid, însoţit de un zîmbet modest:

— Eu sînt.

Marea de la Prepeleaga

Schiță de DOBOZY Imre
scriitor din R.P. Ungară

Ilustrații de **N. POPESCU**

Cînd vrei să scrii schiță sau nuvelă, nu-i prea bine să dai nume proprii cunoscute, căci afurisiții de critici îți apreciază lucrările doar ca simple reportaje, cît ai zice pește. Iată de ce voi denumi comuna fruntașă din „ținutul de dincolo de Dunăre“, ai cărei vajnici locuitori s-au luat de piept voinicește cu seceta ce a bîntuit în vara trecută, cu numele de Prepeleaga.

Se făcea că, după cinci săptămîni încheiate de uscăciune, fără strop de ploaie, cînd foaia porumbului începuse a păli și a se răsuci, părintele Barsony, parohul catolic, catadicsi să constate că-i timpul suprem să le ardă celor din tării o interpelare pe chestia nemaipomenitei zgîrcenii ce dovedeau întru chivernisirea apelor cerului. Hotărî deci pornirea — chiar în duminica următoare — a unei pioase procesiuni, cu misiunea precisă de a cere ploaie. Unor credincioși le năzări că treaba asta s-ar fi putut face și mai din vreme, pînă a nu se fi închircit roadele cîmpului în halul ăsta; dar de crîcnit nu prea crîcniră bieții oameni, căci se temeau să nu-și taie și această ultimă firavă crăcuță de sub picioare. Ba, după slujbă, nevasta paracliserului, Golya, se mai și rățoi către acei adunați:

— Ăți vedea dumneavoastră, oameni buni, că după procesiunea asta, făcută în legea ei, s-or dezlega băierile cerului. Asta... cum mă vedeți și vă văd!

— Așa-i, fata mea, așa-i — zîmbi preotul. Vezi bine că nu poate rămîne în slava cerului ceea ce-i sortit să cadă asupra pămîntului.

După care, aruncîndu-și privirile asupra poporenilor, preotul din Prepeleaga se vădi că e un om cu multă judecată și prin faptul că nu-și pierdu firea și nu se luă de oameni, cînd băgă de seamă cît de puțină lume se înfățișase pentru a participa la procesiunea organizată în vederea urnirii ploilor. Știa el prea bine că cei mai mulți prepelegeni, înfrățiți în colectiva „Spicul de aur“, nu se sfiau să pună mîna pe lucru, la gospodărie, nici chiar în ziua hărăzită de domnul pentru cinstirea lui. Nu zăbovi deci nici o clipită peste ora stabilită pentru pornirea procesiunii ci, pășind sub baldachin, dădu semnalul de plecare.

— Doaaamne, înduuură-te!... — începu să cînte țîrcovnicul.

— Curată porcărie-i asta! — exclamă țața Golya, nevastă-sa. Ce? Ăia de la „Spicul de aur“ n-au nevoie de ploaie? Și iată că nimeni dintr-ai lor nu s-a arătat pe la sfînta slujbă! Nebuni de legat am fi dacă nu am îndrepta în așa fel ruga, încît ploaia să cadă numai asupra holdelor „individualilor“!

Moș Bertalan, care se perpelea de mama focului în arșița soarelui, înțolit în hainele-i de sărbătoare din dimie neagră, mormăi:

— Apăi, aflați dumneavoastră că nici dumnezeu, cît e el de atotputinte, n-o fi în stare să brodească udeala în așa fel încît lanurile individualilor să se înmoaie, iar cele ale colectivei să rămînă uscate!

Mica procesiune porni spre cîmpul năpădit de soare. Alaiul dădu mai întîi pe la porumbiști (acolo era necazul mai mare), coti apoi spre dealul viilor, căci și butucii încărcați cu strugurei stafidiți ahtiau după apă, iar la înapoiere luă lunca în curmeziș. De altfel, se vedea cît de colo că paraclisereasa nu-și răcise gura de pomană, cînd spusese ceea ce spusese despre pămînturile colectivei; erau și ele pîrjolite de secetă.

Se frămîntaseră destul și cei de la „Spicul de aur“ din această pricină, pînă ce într-o zi, dîndu-i de capăt necazului, hotărîră ca toți, într-o înfrățire, să pună mîna și să zăgăzuiască pîrăul din jos de sat și să transforme în baltă permanentă o părticică din fîneața a cărei formă chiar aducea a albie de scăldat pruncii. În felul acesta — își ziceau ei — vom avea oricînd apă la îndemînă și-o vom putea îndrepta asupra holdelor atunci cînd va fi nevoie. Acum erau cu toții în luncă. Ieșiseră cu mic, cu mare, cu cățel, cu purcel și, înarmați care cu lopeți, care cu cazmale sau cu tîrnăcoape, forfoteau de zor pe lîngă albia pîrăului.

Cam la vremea cînd procesiunea de-abia își isprăvise treaba pe la porumbiști și se îndrepta spre vii, colectiviștii cumpăneau ca treaba să iasă cît mai bine.

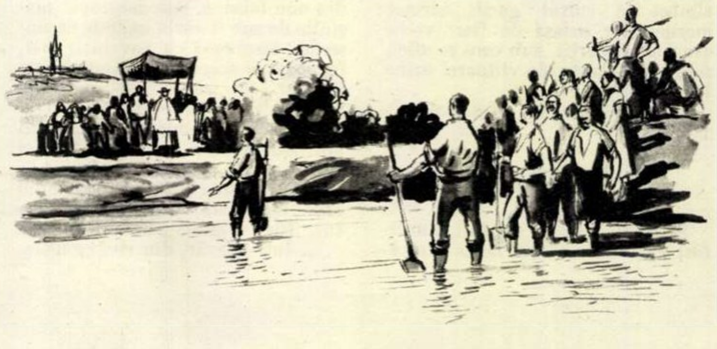

— Un tractor ar fi bun pe aici! — aruncă cineva vorba. De două ori să dea cu plugul pe lîngă șanțul ăsta, și-am avea ce clădi pe stăvilar pînă la noapte.

— Că bine zici! — exclamă Dosai, președintele. Și cred că și albia ar ieși oleacă mai adîncă.

Un flăcău încălecă pe bicicletă și-și luă valea către sat, așa că nu peste multă vreme se și auzi huruitul mașinilor ce soseau stîrnind nori de praf — căci două veniră în loc de una — iar cînd cormanele prinseră a mușca adînc din țelina încremenită stîncă, oamenii năvăliră cu lopețile asupra pămîntului răsturnat, atît de avan, încît pînă și pe lemnarii încălecați pe grinda „călugărului“ îi cuprinseră nădușelile.

— Ne picași la mînă, pîrău blestemat! — zicea mereu președintele, ștergîndu-se de sudoare și aruncînd lopeți de pămînt asupra stăvilarului.

Pîrăiașul, cu susur lin pe vreme de secetă dar cotropitor cînd vreo spargere de nori îi umfla apele, încă nici nu bănuia ce soartă îl așteaptă. Pînă ce, pe la orele zece, la un semn al lui Dosai, dulgherii, cocoțați pe podișcă, lăsară în jos poarta cea grea, prinsă în lanțuri și scripeți. Și firul apei, care de mii de ani curgea după bunul lui plac, se pomeni deodată oprit pe loc. Căută el ce căută, o vreme, vreun locșor pe unde s-ar putea strecura spre calea știută, dar, pînă la urmă, văzînd și văzînd că nu-i chip să-și urmeze vechiul drum, se lăsă păgubaș și prinse a se revărsa peste maluri.

Oamenii își azvîrliră sculele și rămaseră cu gura căscată la noua priveliște.

— Baltă! Baltă! — exclamară unii cu bucurie, deși se vedea cît de colo că nu cu una, cu două va fi în stare pîrăiașul subțiat de secetă, un biet firișor de apă, să umple albia ce i se hărăzise.

Președintele nu-și mai încăpea în piele de bucurie, flăcăi și fete se repeziră cu picioarele goale în apa ce nu le ajungea nici pînă la glezne, dar care creștea încetișor.

— Vedeți, măi, să nu vă înecați! — șăguiau cei de pe stăvilar, pînă ce, deodată, privirile li se îndreptară spre un nor de praf ce înainta către luncă, șerpuind pe sub dealul viilor.

— Procesiunea-i, oameni buni! — strigă cineva. Dar parcă prea ridică mult praf pentru nimica toată!

— Îs mai mult moșnegi și babe — își dădu cu părerea un altul — de-și tîrîie picioarele. D-aia ridică pînă-n cer colbul drumului.

— Ce-or mai fi scuipînd, bieții de ei!

— Vai de capul lor! Umblă după ploaie și-i îneacă praful! — se auzi și de ici, și de colo.

— Tot mai faină-i treaba asta, a noastră! De aici luăm apă cînd ne trebuie — grăi un al treilea, privind fudul spre oglinda lacului ce se lățea văzînd cu ochii.

Colectiviștii se găteau tocmai să se înșiruie iarăși de-a lungul stăvilarului, ca să mai arunce nițel pămînt și să-i mai înalțe creasta, cînd șiragul dreptcredincioșilor cîrmi brusc spre ei. În față hălăduia Sevágo János, care de-abia mai gîfîia, necum să-i mai poată ține ison psaltului, și se vedea bine că, dacă ar fi fost după el, s-ar fi lăsat păgubaș și s-ar fi așezat colo, la umbră, sub primul copac ce s-ar fi nimerit în calea lui. Cam asemenea eretice gînduri îl cercau, cînd zări băltoaca din coada luncii.

— Apăăă! — încercă să strige, uimit de a vedea luciu de lac acolo unde mai înainte nu se găsea decît glie înierbată.

Dar gura îi era atît de năclăită, încît nu fu în stare să scoată decît un fel de geamăt nearticulat. Astfel că nici nu-l băgă nimeni în seamă, pînă ce priveliștea cea nouă a acelor locuri nu le sări și celorlalți în ochi.

— Apăăă! — strigară acum mai mulți deodată.

Convoiul se opri, iar cei mai din coadă, auzind vorba cea mare, ridicară mai întîi ochii spre cer, crezînd că cel de sus se va fi lăsat înduplecat de atîta milogeală și va fi dezlegat zăgazurile ploilor. Dar privirea lor nu întîlni decît același senin înecat în soare.

Gallo Andras, gocimanul, cînd dădu cu ochii de baltă, scăpă din mîini prăjina baldachinului, astfel încît acoperămîntul de mătase, îngreuiată cu găitane și ciucuri din fir poleit, se prăbuși la picioarele preotului.

Rînduiala coloanei se destrămă pe dată, oamenii se buluciră spre malul bălții, iar unii, uitînd cu totul sfiala ce o simțiseră pînă atunci în preajma însemnelor pămîntești ale ocîrmuirii cerești, prinseră a-și lepăda zeghile și încălțările, în neștire.

Doar țața Golya își ținuse firea și, păstrînd o atitudine demnă de slujba pe care o împlinea al ei soț, paracliserul, încercă să reîntroneze ordinea.

— Să mergem, oameni buni! Să ne continuăm procesiunea pînă la capăt, pînă la Calvaria.

— Mie, unuia, mi-a ajuns pe ziua de azi! — se răsti la ea neica Gallo, gocimanul.

Bătrînul Ipok-baci nu-și mai putea lua ochii de la apă.

— Doar n-ăți zice c-a fi păcat să-ți înmoi oleacă picioarele, după atîta umblătură!

Și, așezîndu-se pe marginea șanțului, începu să-și deșire băierile bocancilor.

— Nu ți-e rușine? — se oțărî la el paraclisereasa. Ia auziți, oameni buni, ce-i trăznește prin cap bătrînului ăstuia păcătos! Ridică-te mai bine în picioare și urmează cu ruga... și-ăi vedea c-a da domnul apă pînă-i lumea și pămîntul!

— O da, n-o da, nu știu — răspunse Ipok-baci cu năduf — dar ăstora de-aici, precum vezi, le-a și dat-o!

— Auzi, părinte! Auzi ce vorbe-i ies pe gură acestui nesocotit! — strigă țața Golya, cuprinsă de spaimă.

Preotul stătea năuc și privea și el apa cu sclipiri argintii.

— Ei, la naiba! Mi se pare că Ipok-baci ăsta are un strop de dreptate — grăi sfinția sa. Cu adevărat se pare că ăstora domnul-dumnezeu le-a și trimis udeala de care au lipsă.

Cucernica femeie holbă ochii la slujitorul domnului, de parcă l-ar fi avut în față pe însuși scaraoschi.

— Ce vorbe-s astea, părinte?

Apoi, venindu-i pandaliile, se repezi la bărbatu-său:

— Treci în față, cantore, și ține baldachinul.

Omul, știind cu cine are de-a face, o băgă pe mînecă și se grăbi să execute porunca femeii. Și astfel, el ținînd de prăjinile din față, ea de cele dinapoi, baldachinul porni, zgîlțîit ca nealtădată, către sălașul lui cel de toate zilele, dar... fără preot sub el.

★

În vremea asta Gallo, gocimanul, se dădea pe lîngă președintele Dosai.

— Frumos lăcușor mai brodirăți, n-am ce zice!...

— De ce-i zici lăcușor, măi creștine?

— Ei, îi zisei și eu așa, mai mult ca să-l alint, că prea-i frumușel, bată-l norocul. Da-i lac în lege. Ce vorbesc? E mare, dom-le, mare-n toată legea! Ei, ce-ai zice, tovarășe Dosai, dacă ne-am muia și noi oleacă picioarele în el?

Președintele rîse cu poftă:

— E bine cînd vii la de-a gata, hai?

Ipok-baci se și bălăcărea, cu nădragii suflecați, pe unde era apa mai adîncă. De acolo, strigă oamenilor:

— Măi, să fie-al naibii. Da'ce? Voi credeți că eu n-aș mai fi în stare să dau cu lopata?

— Bine zice bătrînul! — grăi Gallo, gocimanul. Ne răcorim oleacă mădularele, iar după ce-om prînzi, om fi și noi pe-aici, să dăm o mînă de ajutor. Ce mai tura-vura? Că doar, pînă la urmă, tot al comunei o fi lacul ăsta...

În romînește de **Nic. A. STRĂVOIU**

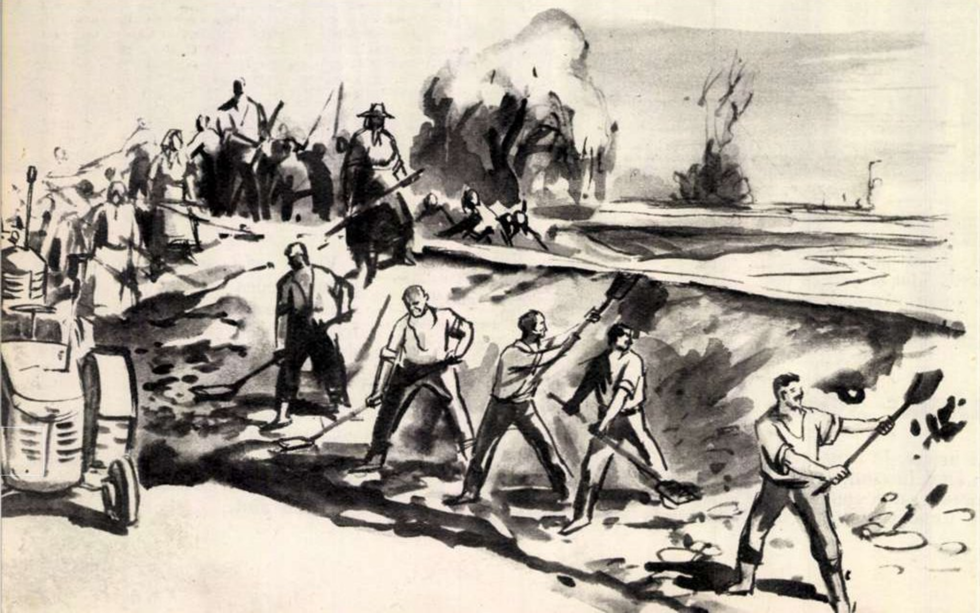

ACTUALITĂŢI CULTURALE

NE VIZITEAZĂ ŢARA:

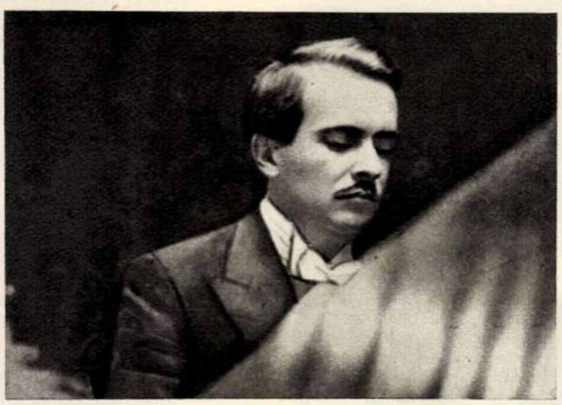

PIANISTUL SAMSON FRANÇOIS

Sîntem în anul Chopin. Muzica marelui compozitor, plină de sensibilitate şi patos revoluţionar, şi-a găsit de-a lungul anilor mulţi interpreţi de valoare. La începutul lunii aprilie vom avea prilejul de a-l cunoaşte pe unul dintre aceştia: pianistul Samson François.

Născut în anul 1924, în Germania, Samson François a fost un copil excepţional de înzestrat; el a început să cînte la pian la vîrsta de 5 ani, iar la 7 ani a concertat în Italia.

S-a format sub îndrumarea lui Alfred Cortot, care l-a sfătuit să se înscrie la Conservatorul din Paris, în clasa profesoarei Margueritte Long, de la care preia înalta tradiţie a marilor pianişti ai secolului. La absolvirea conservatorului, juriul îi decerne premiul I, iar mai tîrziu, în 1943, el obţine marele premiu al Concursului Margueritte Long-Jacques Thibaud. În 1945, în urma acestor succese, Samson François devine cunoscut în aproape toate ţările Europei şi apoi în America unde, sub bagheta dirijorului Leonardo Bernstein, prezintă publicului din New York, în primă audiţie, concertul al V-lea de Prokofiev.

Colaborînd cu dirijori celebri ca: Mitropoulos, Kubelik, Münch, Dorati, Cluytens ş.a. şi participînd la mai multe festivaluri muzicale internaţionale, Samson François a interpretat, la unul din ele, concertul său pentru pian şi orchestră, dovedind că, pe lîngă intensa sa activitate concertistică, el este şi un înzestrat compozitor.

Stilul său precis şi clar, profunzimea interpretării, precum şi perfecta stăpînire a tehnicii, ce-l face să învingă cele mai mari dificultăţi cu o uşurinţă uimitoare, i-au adus consacrarea ca pianist de renume internaţional. Pentru execuţia sclipitoare şi redarea întregii sensibilităţi a lucrărilor compozitorului ce figura în programul unuia din recitalurile sale — Chopin — i s-a decernat în 1953, în Franţa, Marele premiu al discului pentru interpretare.

Vizita pe care ne-o face este aşteptată cu viu interes de către iubitorii de muzică: vom avea ocazia să-l ascultăm în cele două concerte pe care le va susţine cu orchestra Filarmonicii, precum şi în două recitaluri.

ORCHESTRA FILARMONICĂ DE STAT DIN SOFIA

La începutul lunii aprilie, Orchestra Filarmonică de Stat din Sofia, condusă de dirijorul Constantin Iliev, va fi oaspetele nostru. Ea va da două concerte în Bucureşti, după care va face un turneu prin ţară.

Absolvent al Conservatorului din Sofia şi specializat la Academia de muzică din Praga, Constantin Iliev a dirijat succesiv Orchestra Operei din Russe şi Orchestra Simfonică de Stat din Varna, devenind apoi, în 1956, prim-dirijor al Orchestrei Filarmonice de Stat din Sofia.

Repertoriul său bogat cuprinde, în afară de piese simfonice de compozitori bulgari, opere ale literaturii muzicale clasice şi contemporane, începînd cu Bach şi Haendel şi sfîrşind cu compozitori moderni.

Ca o recunoaştere a talentului său de dirijor, cît şi pentru calităţile sale componistice — a scris 5 simfonii, 4 concerte pentru instrumente de coarde, 2 cvintete şi un mare număr de mici piese de cameră — lui Constantin Iliev i s-a acordat de două ori „Premiul Dimitrov".

CU PENELUL, PE SCENĂ

În Iaşii lui 1906 se deschidea, la Şcoala Normală, expoziţia de pictură a elevului Cornescu Traian. După ce, timp de doi ani, îl avusese profesor de desen pe Octav Băncilă, adolescentul întîmpina, timid, publicul. Cine auzise în acei ani de talentul acestui elev? Colegii şi, poate, cîţiva profesori. Totuşi, începătorul de acum mai bine de jumătate de veac avea să devină unul din pictorii cei mai activi de... dincolo de şevalet, căci, prin 1910, student fiind la München, Traian Cornescu a întîlnit scena! Publicul german venit la spectacolul cu opera „Madame Butterflay" descifra în program un nume cu rezonanţe străine; era în epoca în care pictorul începea să desluşească şi să îndrăgească tainele meseriei de pictor decorator. Grea meserie, dar frumoasă! Trebuie să cunoşti scena centimetru cu centimetru, ca să ştii ce i se potriveşte mai bine. Cea mai sigură cale spre această cunoaştere rămîne, fără îndoială, practica.

În anii refugiului de la Iaşi, din timpul primului război mondial (scurt timp după ce, împreună cu prietenii săi Nicolae Tonitza, Camil Ressu şi cu alţi pictori, Traian Cornescu înfiinţase gruparea „Arta romînă"), Teatrul Naţional prezenta spectacolul „Serenada din trecut", ale cărui decoruri aparţineau tînărului scenograf. Acesta a fost debutul în ţară. De atunci Traian Cornescu nu s-a mai despărţit de scenă. Ani în şir, pe afişele teatrelor noastre — şi în primul rînd pe cele ale Teatrului Naţional din Bucureşti — alături de numele unor regizori de talia lui Paul Gusty sau Soare Z. Soare, numele lui Traian Cornescu apărea în dreptul decoratorului. E greu să desprinzi vreun titlu din cele cîteva sute denumind piesele ale căror decoruri le-a creat pictorul. Fotografiile şi memoria spectatorilor sînt singurele care le mai păstrează, căci în bombardamentul care a distrus Naţionalul au dispărut şi multe din roadele muncii lui Traian Cornescu.

Vîrstnic după numărul anilor, însă tînăr după puterea de muncă, el a pornit apoi să zugrăvească cadrul unei alte lumi decît cea pe care o zugrăvise pînă la 23 August 1944. „Ziua cea mare" de Maria Banuş, de pildă. Iar după ce, la capătul Bucureştiului, dincolo de Podul Grand, se ridică un teatru tînăr, pictorul-decorator părăsi scena centenară pentru cea care număra abia cîţiva ani. Acolo au renăscut „Revizorul", „Titanic vals", „Rapsodia ţiganilor", „Nevestele vesele din Windsor", „Volpone", „Plicul". Decorurile îi aparţineau lui Traian Cornescu.

La conducerea întreprinderii „Decorativa", unde a fost chemat în 1950, Traian Cornescu şi-a extins activitatea în toate teatrele din ţară. Scenele moderne — rulante sau glisante — ale unor teatre bucureştene (cum sînt Giuleştiul şi C.C.S.-ul) sau din alte oraşe ale ţării au fost lucrate sub directa îndrumare a acestui veteran care, în activitatea sa, îmbină arta cu tehnica. Deşi absorbit de această muncă, Traian Cornescu, artist emerit azi, nu şi-a uitat penelul, iar pictura sa pare ruptă din însăşi viaţa pe care a dus-o. În atelierul pictorului sînt înşirate numeroase pînze: unele scăpate din incendiul vechiului Naţional, altele noi. Cîteva peisaje din R.P. Bulgaria şi naturi moarte s-au rătăcit în masa compactă a imaginilor teatrale. Dincolo de desen şi culoare pulsează scena: actori întruchipînd diverse roluri, muncitori robotind la construirea unei turnante.

Traian Cornescu împlineşte 75 de ani. Din activitatea sa s-au strîns un număr impresionant de lucrări cu care maestrul pregăteşte o nouă expoziţie, o expoziţie retrospectivă care să-i încunune activitatea de peste o jumătate de veac.

Radu RUPEA

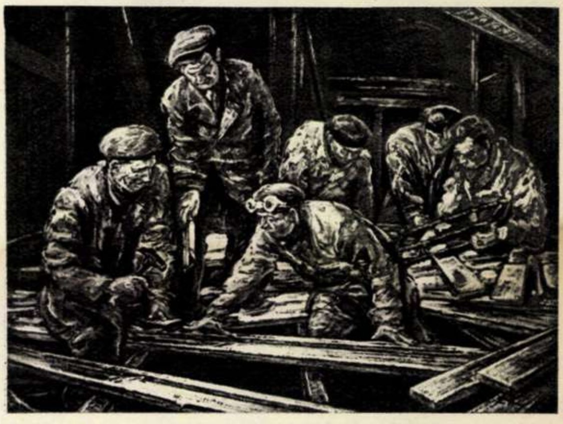

Traian Cornescu: „Brigada lui Zamfir de la Teatrul Muncitoresc Giuleşti".

OPINII...PE SCURT

UN PERSONAJ INTERESANT – O ACTRIŢĂ MARE

Ca o persoană însumînd venerabila vîrstă de 106 ani să figureze pe lista de personaje ale unei comedii, iată o idee originală şi pitorească— îşi spune spectatorul. Dar ca această fiinţă centenară să devină protagonista piesei, să declanşeze, singură, un conflict puternic şi — mai ales—să-şi înfrîngă adversarii după o luptă tenace, neîndurătoare, iată o adevărată performanţă dramaturgică. Scriitorul francez Sarment a reuşit-o, pentru că a atribuit bătrînei „maman Mouret" forţa simţirilor curate şi generoase, curajul de a spune pe nume făţărniciei şi imoralităţii burgheze. În această pledoarie împotriva eticei sacului cu bani, Sarment şi Mamouret şi-au găsit pe scena bucureşteană a Teatrului Municipal o aliată nepreţuită, care a dat personajului francez o strălucită recomandare către spectatorii romîni: artista poporului Lucia Sturza-Bulandra.

Traducătoare a piesei şi de trei ori pe săptămînă interpretă neobosită a acestui rol pretenţios, decana teatrului nostru a dăruit personajului întruchipat vitalitatea, inteligenţa şi perseverenţa pe care le regăsim în întreaga ei activitate teatrală, stabilindu-se astfel o afinitate temperamentală între personaj şi artistă, pe care publicul o gustă din plin. Pe lîngă acestea, actriţa desfăşoară un joc bine gîndit şi lucrat cu fineţe, în care fiecare replică îşi are ponderea şi semnificaţia ei, conducîndu-şi în mod firesc personajul de la aparenta pasivitate senilă la izbucnirea de forţă din final.

Aproape un secol întreg a tăcut Céline Mouret. Minciuna, ipocrizia, ticăloşia familiei burgheze în mijlocul căreia a vieţuit au scîrbit-o, au indignat-o. Dar a tăcut, căci altceva nu ştia să facă. A tăcut şi atunci cînd aranjamentele meschine ale familiei au călcat peste sufletul şi dragostea ei şi au constrîns-o la o căsătorie nefericită. Cu vremea, Céline s-a resemnat şi a îngrămădit cu indiferenţă decenii după decenii în sacul vieţii ei. Şi iată că, acum, longevitatea-i neobişnuită şi, în mod special, festivitatea sărbătoririi celor 106 ani ai săi constituie pentru mult detestata familie Mouret prilejul unor afaceri şi a unei binevenite reclame. Bătrîna Mamouret va fi gătită, plimbată, urcată pe estradă şi arătată lumii ca un fenomen, ca femeia cu barbă sau omul care înghite săbii. Iar în locul taxei de intrare, oaspeţii vor plăti cu bani grei lui Antoine Mouret, proprietarul hanului „La mielul alb" şi nepotul bătrînei, camerele, consumaţiile, ba chiar şi ferestrele de la care se va putea urmări sărbătorirea oficială a decanei poporului francez. Numai că iată, dintr-o dată reclama mişcătoare şi vorbitoare a afacerilor Mouretilor, bătrîna tratată pînă atunci ca un copilaş iresponsabil, se trezeşte din amorţirea de decenii şi se dovedeşte nu numai lucidă şi înţeleaptă, ci şi plină de vigoare: dacă viaţa ei a fost distrusă de legile murdare ale familiei burgheze, dulcea şi curata ei strănepoată Marie-Jo nu trebuie să aibă aceeaşi soartă. Va trebui să plece cu iubitul ei, circarul Francoeur, oricît ar urla şi ar spumega Mouretii.

Aici începe lupta. Şi de unde la început Lucia Sturza-Bulandra dăduse Célinei Mouret un mers şovăielnic, mişcări sărace şi cuvinte întretăiate, pe măsură ce ciocnirea ei cu ticăloşia şi aviditatea familiei Mouret se înteţeşte, personajul capătă o vigoare impresionantă. Nici acum nuanţele nu lipsesc: Mamouret e, pe rînd, şireată, duioasă, aprigă, cinică, dar nici un moment nu cedează teren în faţa inamicilor. Scena în care ea înfruntă întreaga adunare a Mouretilor, improvizînd cu spontană fantezie tot felul de istorii ce dovedeau fragilitatea genealogiei lor, este de antologie, ca şi cea a conversaţiei nocturne cu Francoeur, de altfel. Creaţia Luciei Sturza-Bulandra domină spectacolul Municipalului, poate şi prin intenţia regizorului George Teodorescu, care a desenat restul personajelor în linii mai vagi, considerînd, probabil, piesa în primul rînd un portret dramatic. Concepţia aceasta nu ajută însă reliefării pregnante a tuturor implicaţiilor sociale ale piesei, de unde şi insuficienta valorificare a tuturor intenţiilor satirice existente. Păcat: atît regizorul, cît şi interpreţii aveau doar posibilitatea unei complete realizări artistice a spectacolului.

Un lucru foarte bun în spectacol: decorurile lui Gh. Ştefănescu şi N. Savin, foarte ingenioase, concepute în spiritul piesei, graţioase şi nu lipsite de umor.

Sanda FAUR-DIMA

Amintiri despre LENIN

Din motive tehnice, ultima imprimare nu s-a făcut la Kremlin, ci la Agenția centrală de presă. Vladimir Ilici era bine dispus, iar la sfîrșitul înregistrării s-a fotografiat.

UN GLAS ÎN ETERNITATE

Cuvîntul său. Nu scris, nu tipărit. Ci rostit de glasul său, viu, cu intonații și inflexiuni atît de bine cunoscute. Glasul lui Vladimir Ilici a rămas înregistrat pentru vecie pe niște discuri de aramă.

Pe timpul acela, cînd puterea sovietică era încă la începutul începutului, în Uniunea Sovietică exista doar o modestă făbricuță de plăci de gramofon, și aceea în ruină. La cererea lui Lenin, făbricuța a fost restaurată și reutilată cu ajutorul unicului specialist existent pe atunci în fabricarea discurilor. Iar Agenția centrală de presă a primit sarcina de a asigura imprimarea și difuzarea unor discuri cu caracter agitatoric, cuprinzînd cuvîntări ale unor personalități sovietice (pe lista alcătuită de însuși Lenin figura și Maxim Gorki).

De îndată s-au și început înregistrările la Kremlin. Printre primele cuvîntări leniniste înregistrate au fost cuvîntarea adresată Armatei. Roșii la 29 martie 1919 și cuvîntul în memoria tovarășului Sverdlov. Condițiile tehnice înapoiate în care se făceau înregistrările nu permiteau o durată mai mare de trei minute pentru un disc. Cînd înregistra, Lenin era mereu atent ca nu cumva cuvîntarea sa să fie mai mare sau mai mică de trei minute. **„N-aș vrea să se piardă nici o secundă**—spunea Vladimir Ilici. **O să vedeți. Pentru data viitoare mă voi pregăti în mod special“.**

Și, într-adevăr, Ilici i-a uimit pe toți cei prezenți prin grija și minuțiozitatea cu care s-a pregătit. După ce a calculat cu ajutorul unui cronometru numărul de cuvinte rostite într-un minut, Lenin a redactat un manuscris a cărui lectură a durat exact trei minute. **„Îmi place foarte mult statistica și am păstrat predilecția pentru calculele riguros exacte“** — spunea Vladimir Ilici.

Fiecare din cele 11 plăci galvanizate de aramă care s-au păstrat de atunci și care se află în arhiva Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. constituie o neprețuită relicvă istorică. Sonoritatea lor era însă insuficientă. Aparatura veche, neomogenitatea masei de ceară, încăperea necorespunzătoare din punct de vedere acustic și imperfecția proceselor galvanice de pregătire a stereotipiei, toate acestea nu puteau să nu dăuneze calității înregistrării.

Au trecut anii și noile cuceriri ale științei sovietice în domeniul electroacusticii au dat posibilitatea să se „restaureze“ discurile. Așa cum restauratorii operelor de artă plastică redau străvechilor pînze strălucirea originală, și specialiștii în electroacustică au elaborat o metodă originală de „curățire“ a înregistrărilor de orice zgomote parazite, dîndu-le în același timp și o mai bună sonoritate. Șapte din cuvîntările lui Lenin au fost recent imprimate pe un disc microsillon.

Astfel, discurilor leniniste le-a fost redată o a doua viață. Glasul genialului învățător al clasei muncitoare răzbate viu peste generații.

LA SFAT CU ILICI

Lui Vladimir Ilici îi plăcea să pună întrebări și o făcea cu multă pricepere. Participarea sa activă la discuție nu era disimulată cu nimic. Dimpotrivă, ea apărea în modul cel mai vădit. El știa să cîștige simpatia interlocutorului său prin interesul viu față de tema discuției. Vladimir Ilici punea cîte o întrebare, apoi o formula din nou, dar sub alt chip. Revenea de cîteva ori la fiecare dintre întrebările sale, îți sugera răspunsurile, îți cerea sfatul și în felul acesta te antrena în discuție. Se străduia să găsească soluția, voia să audă o propunere sau formularea precisă a motivului care te făcea să nu fii de acord cu ceea ce propusese el. **„Te îndoiești?** — o întrebă el odată pe secretara lui, care avea atunci 22 de ani... **Ai la dispoziție cinci minute ca să-ți expui obiecțiunile“.** Și Lenin își scoase ceasul, instalîndu-se comod ca s-o asculte.

Și mie Vladimir Ilici mi-a pus nu o dată întrebări. Aveam pe vremea aceea 24 de ani. Eram tînăr, plin de încredere în mine și aș fi vrut tare mult ca Vladimir Ilici să procedeze așa cum îl sfătuiam eu. Acest lucru nu se întîmpla însă aproape niciodată. Într-o zi, cînd Vladimir Ilici se sfătui din nou cu mine, îi spusei:

— Omul vă zice una și dumneavoastră faceți tot cum știți.

Lenin izbucni în rîs.

— **Te sfătuiesc și pe dumneata să procedezi la fel. Ascultă ce spun toți și fă cum crezi că e mai bine!**

V. ȘULGHIN

LENIN ȘI SHAW

În biblioteca personală a lui V.I. Lenin există un compartiment special cuprinzînd cărțile primite în dar de la scriitori, poeți și personalități politice ale timpului. Multe dintre aceste cărți i-au fost trimise de peste hotare. Aci se păstrează și un exemplar al piesei lui Bernard Shaw „Înapoi spre Matusalem“. Pe coperta volumului se află următoarea dedicație din partea autorului:

„Lui Lenin, unicul om de stat european înzestrat cu

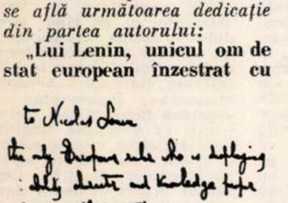

to Nicolas Lenin
the only European ruler who is displaying
ability character and knowledge proper
to his responsible position
from Bernard Shaw.
1 June 1921.

talentul, caracterul și cunoștințele corespunzătoare funcțiunii sale de răspundere“.

... Ceea ce exprimă, în același timp, înalta prețuire acordată conducătorului sovietic, cît și, în subtext, părerea scriitorului satiric englez despre oamenii de stat burghezi.

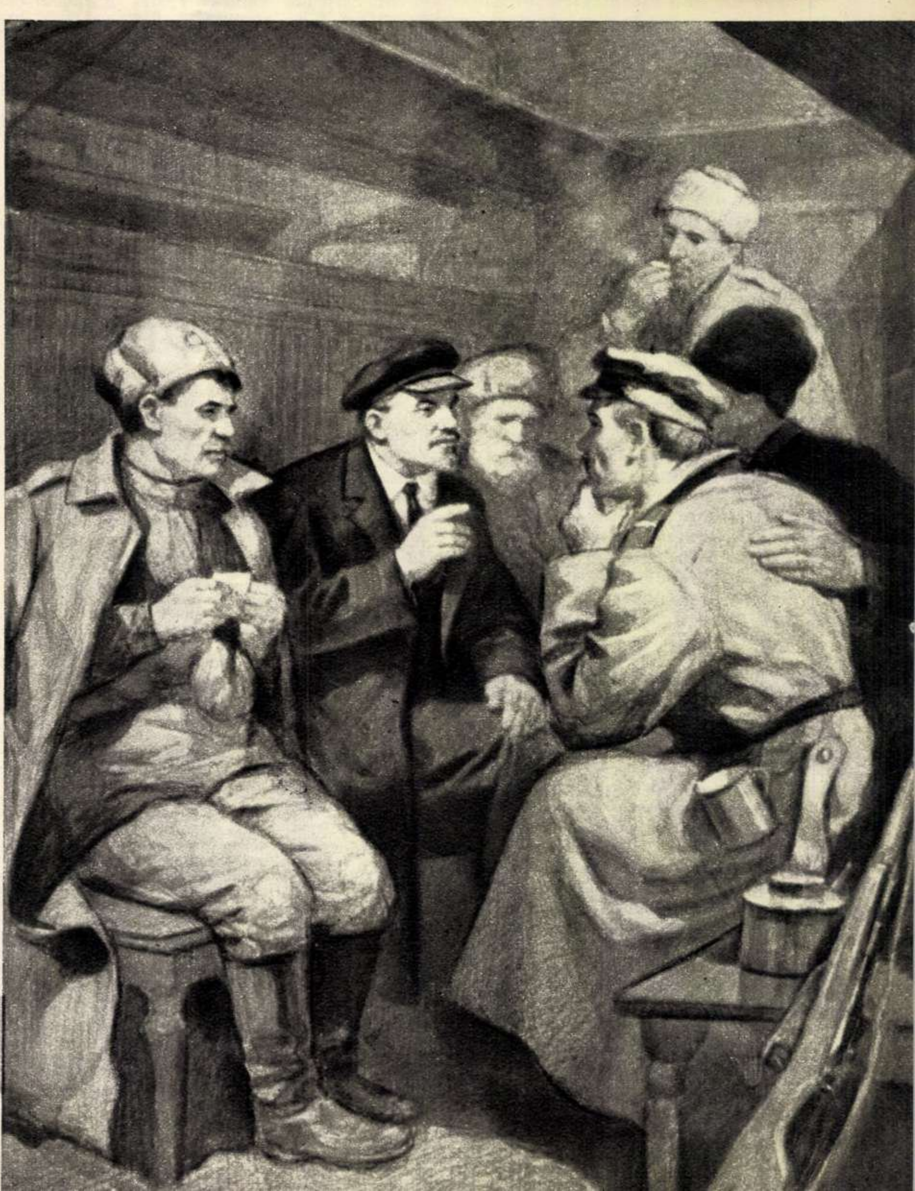

„V. I. Lenin în drum spre Petrograd“

Desen de P. V. VASILIEV

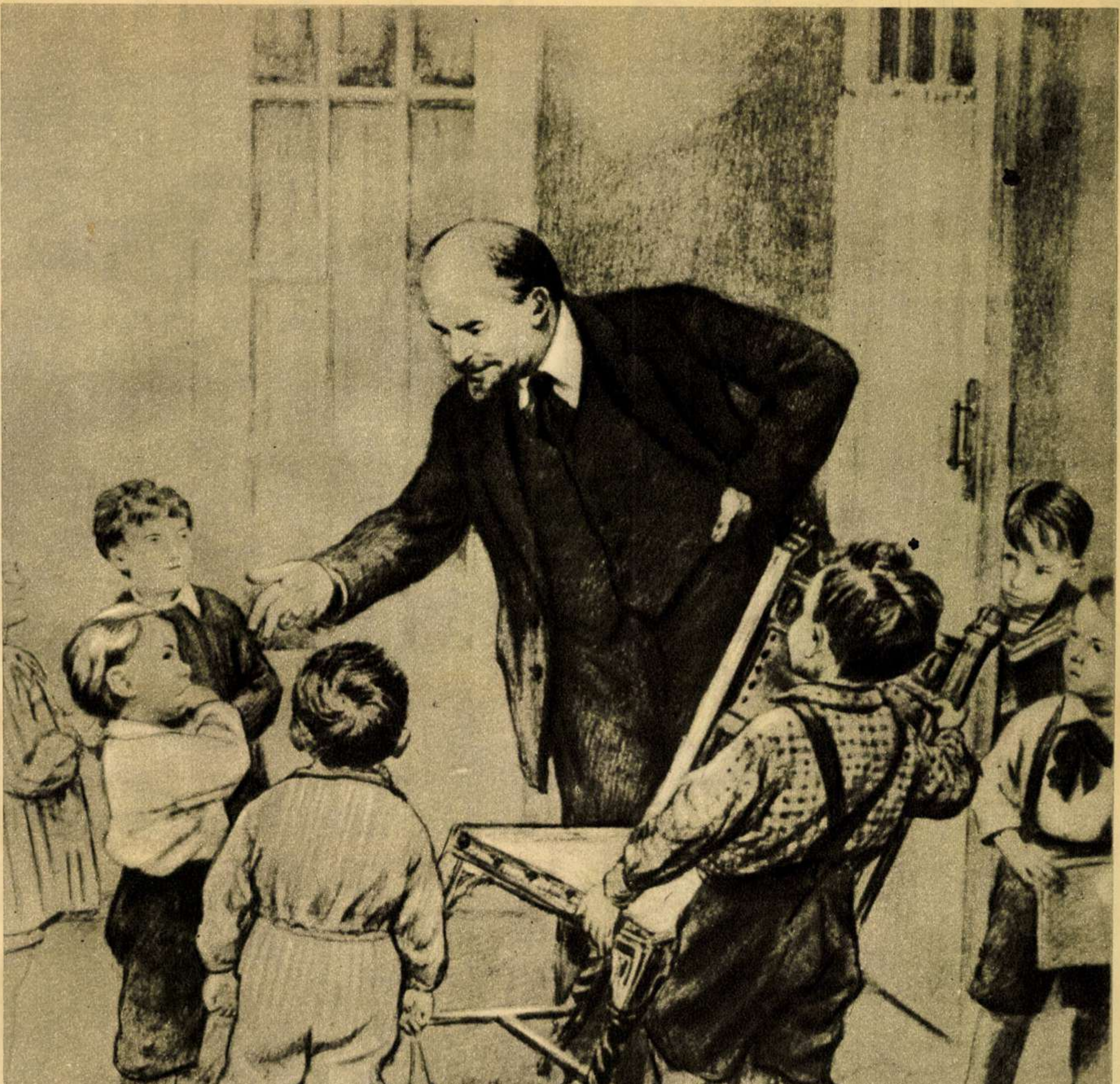

Cine dintre voi ştie să se joace de-a şoarecele şi pisica?

Desen de N. JUKOV

VIZITA LUI N. S.

①

②

HRUŞCIOV ÎN FRANŢA

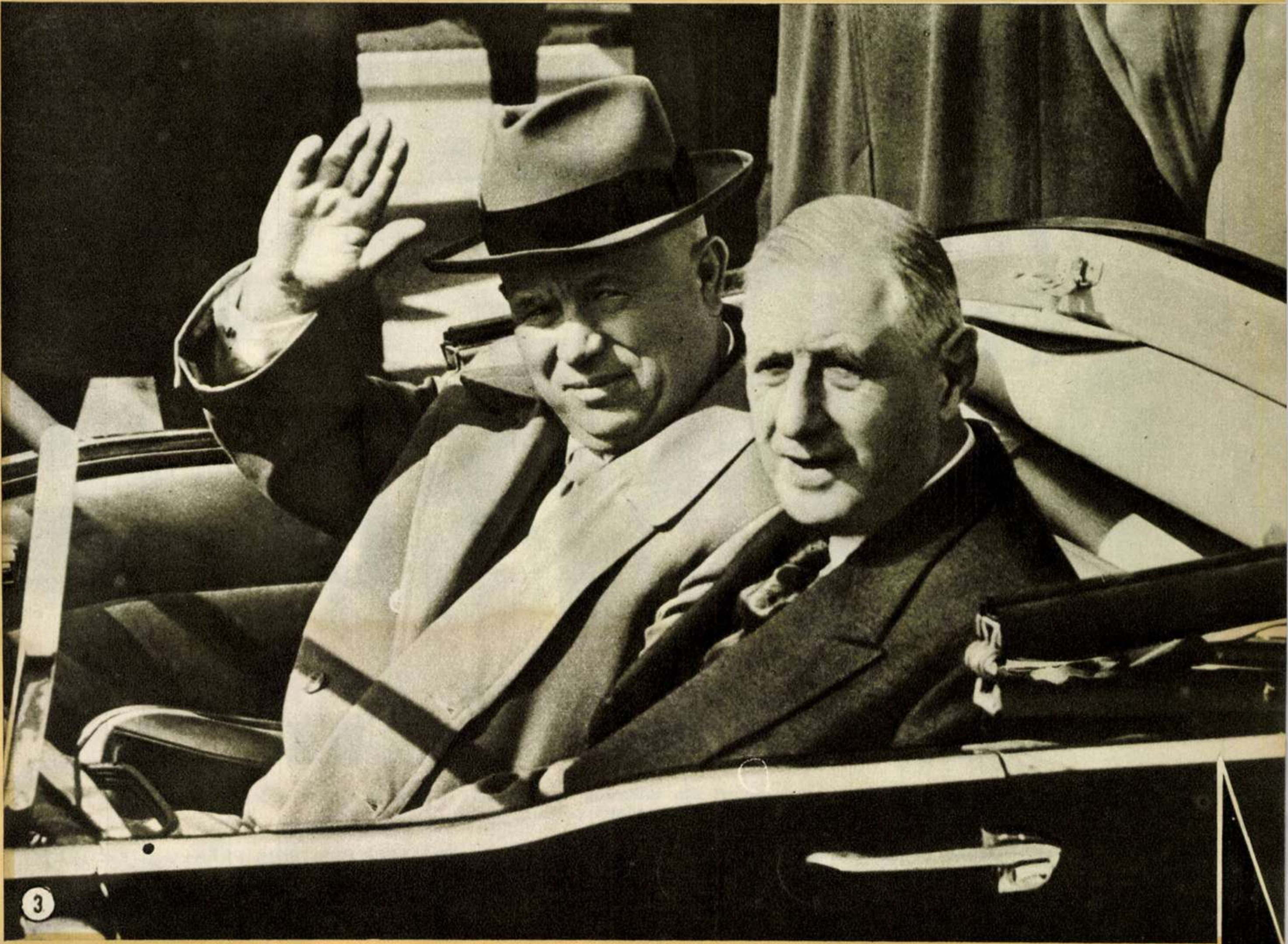

① N. S. Hruşciov şi generalul Ch. de Gaulle trec în revistă garda de onoare, pe aeroportul Orly.

② O mulţime imensă a umplut trotoarele de pe Champs Elysées, pentru a-l putea vedea şi aclama pe primul ministru al Uniunii Sovietice.

③ De la aeroport, N. S. Hruşciov, însoţit de preşedintele Ch. de Gaulle, a plecat într-o maşină deschisă spre Quai d'Orsay (Ministerul de Externe).

④ La dineul oferit de preşedintele Ch. de Gaulle, în Palatul Elysée ; de la stînga spre dreapta: Nina Hruşciova, generalul Ch. de Gaulle, N. S. Hruşciov şi d-na de Gaulle.

⑤ Parisul în întîmpinarea înaltului oaspete sovietic.

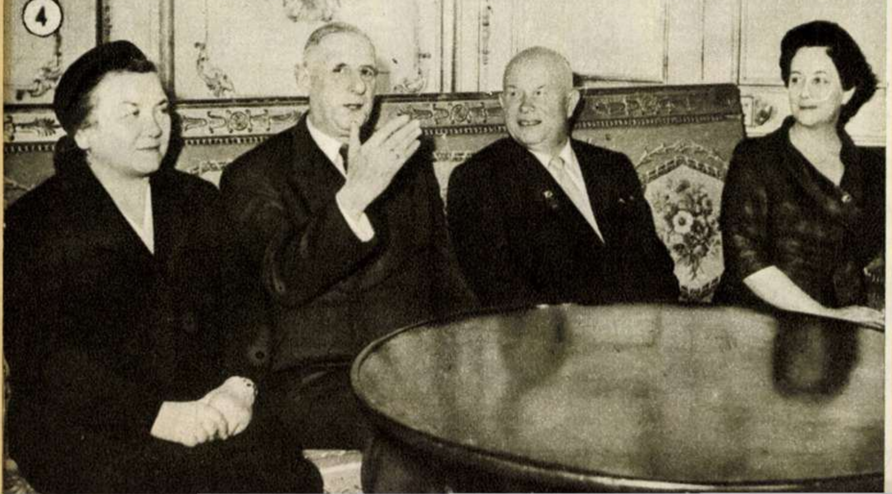

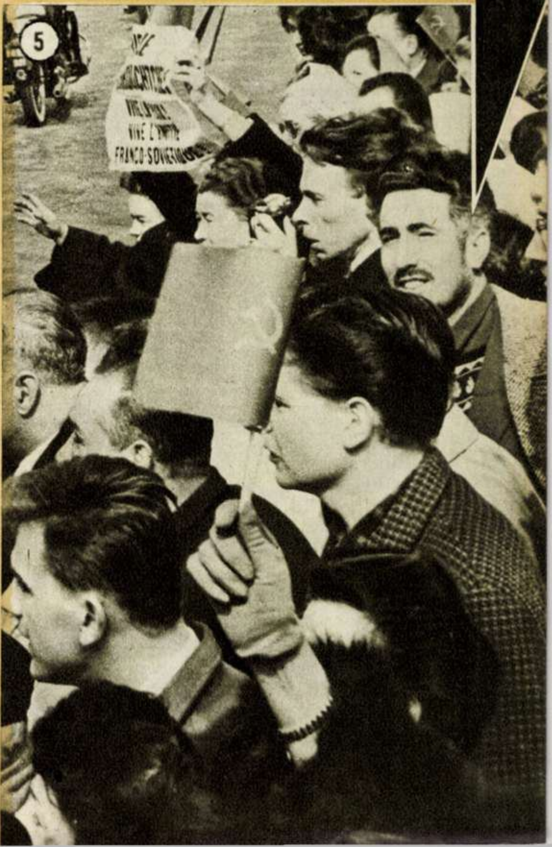

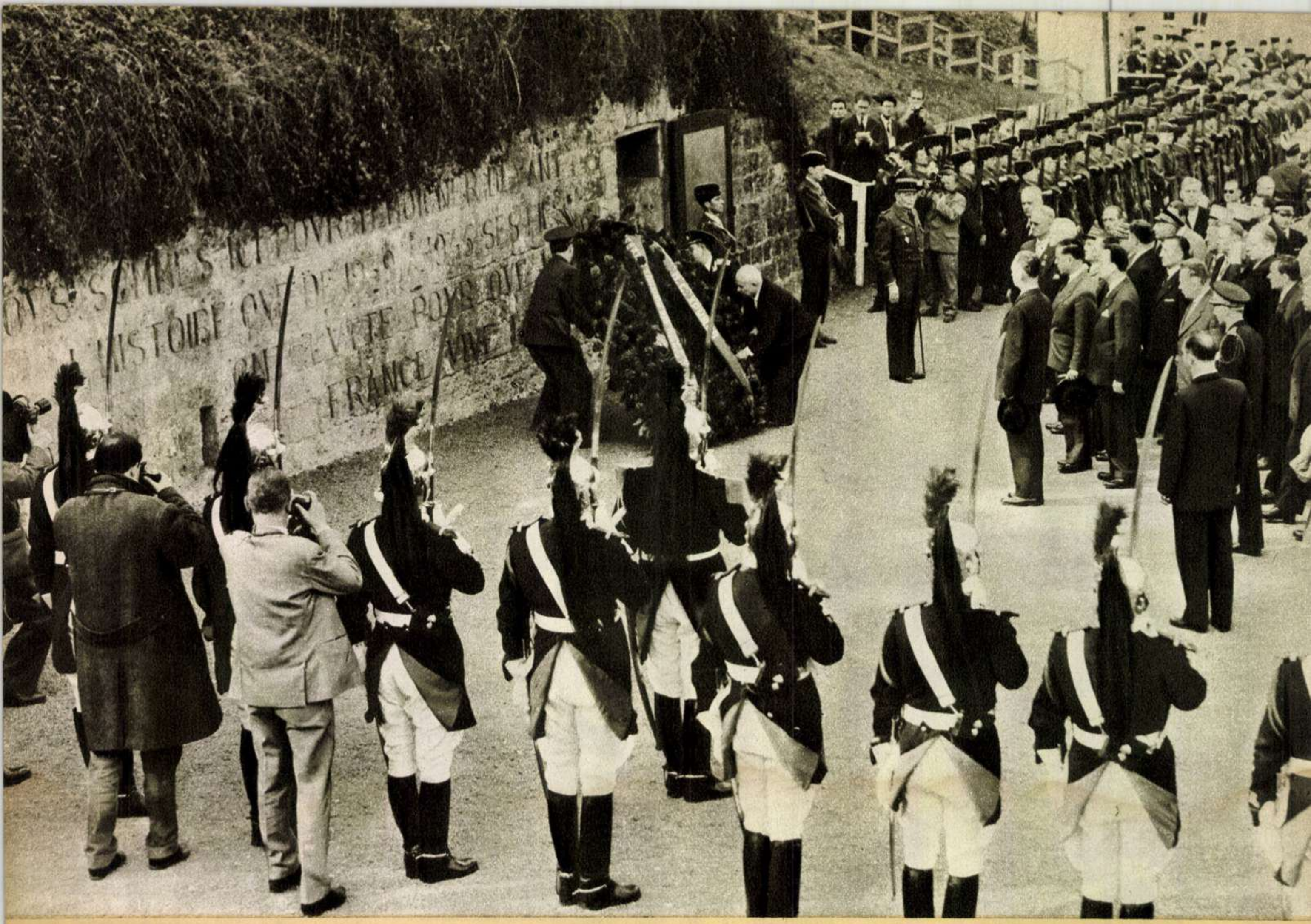
L'HISTOIRE QUE DE 1939 À 1945
FRANCE VIVE

La Mont Valerien — locul martirajului a numeroşi luptători din mişcarea de rezistenţă — N. S. Hruşciov a depus, în semn de omagiu, o enormă coroană de flori.

Pe străzile Parisului, uralele şi ovaţiile nu contenesc : „TRĂIASCĂ HRUŞCIOV!", „TRĂIASCĂ PRIETENIA FRANCO-SOVIETICĂ!"

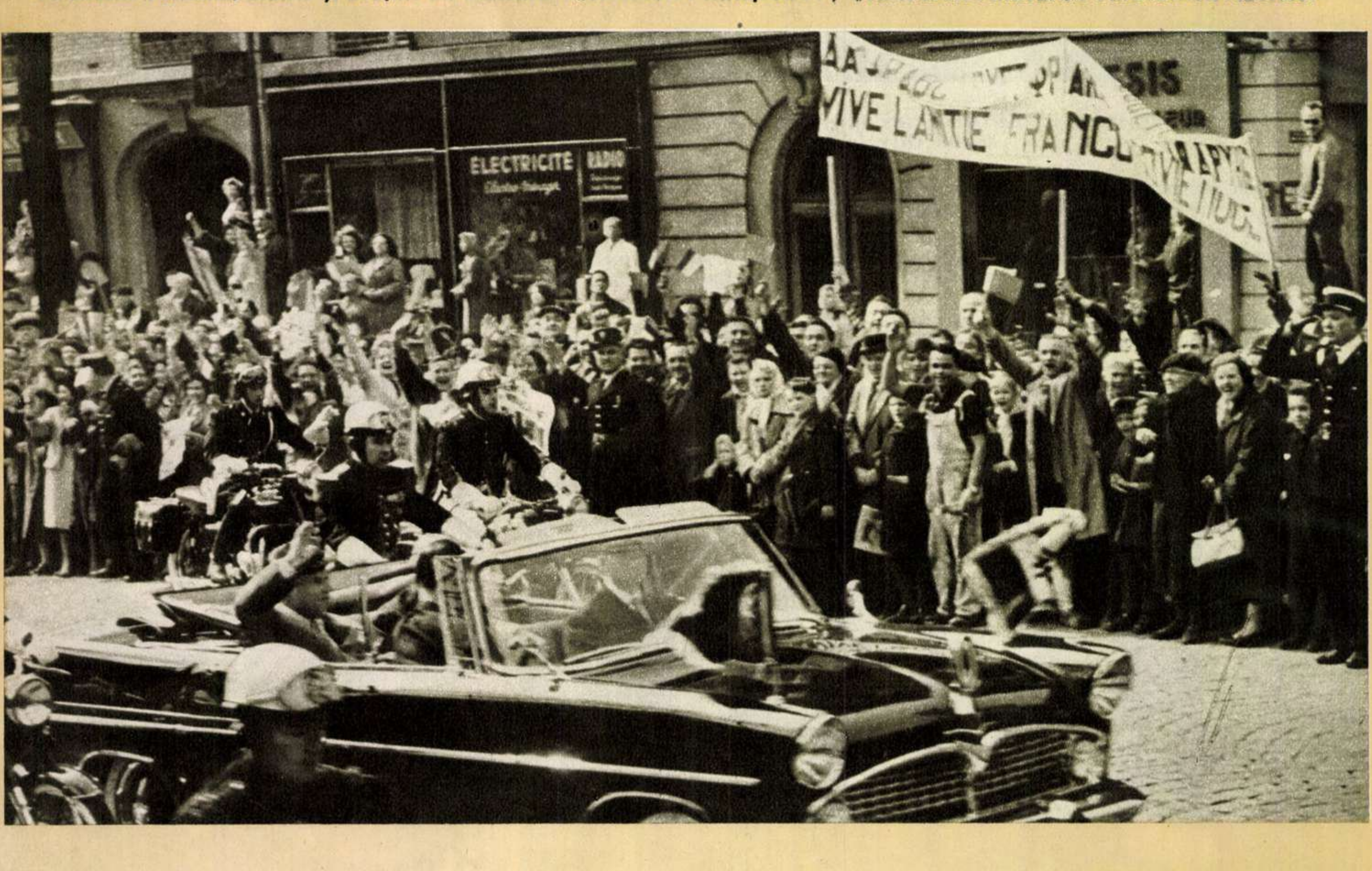
ELECTRICITE
RADIO
VIVE L'AMITIE FRANCO

Tilișca, fermecătoare așezare la poalele munților.

BUNĂ-DIMINEAȚA, PRIMĂVARĂ!

de George CIUDAN Fotografii de Elena GHERA

Bună-dimineața, munți! Bună-dimineața, mioare! Bună-dimineața, ciobani! Primăvara a năvălit peste voi, exuberantă și fermecătoare.

Bacii și băcițele ne salută de la mari înălțimi și ne spun preludiul unui cîntec în care nu e nici pomenire despre ciobanul care și-a pierdut oile. Ascultați-l cu pălăria în mîini, cu simțămîntul omului slobod, cu mîndria omului care stăpînește pentru vecie semeția munților. Jelea și tristețea ciobănească de aici, de la Tilișca Sibiului, au fost duse la cimitir, fără nici o lacrimă, în marșul victorios al ultimelor cincisprezece primăveri. De aceea sutele de ciobani — ciobani din tată în fiu — te salută, primăvară, cu fluierul ridicat spre slăvi, zicînd:

Cînd mă uit la oi și miei
Parcă-s munții toți ai mei.

Pribegii au părăsit „raiul"

Dar cîntecul ăsta de bucurie și de ieșire la lume n-a fost cunoscut prin părțile acestea în trecut nici de munți, nici de ciobani. Din străvechea traistă ciobănească oamenii ne dau spre mărturie cîteva viersuri tărăgănate, în care e cuprinsă o istorie de ciobănie și robie:

Of, săracul ciobanul,
Că-i șeful măgarului,
Veșnic stîlpul vîntului
Și masa păduchelui.

Sătui pînă peste cap de traiul reflectat în asemenea versuri, mulți ciobani transilvăneni, printre care și unii din Tilișca, au hotărît să-și schimbe destinul, aruncînd fluierul în văgăuna munților și plecînd în alte părți de lume. Unii au fost atrași de mirajul Americii. Și-au lăsat muierile cu prunci în leagăn și s-au dus — înainte, ba și după primul „război" mondial — „să facă avere". Cei care și-au bizuit însă viața numai pe muncă și pe cinste s-au întors tot cu traista în băț, tot săraci ca degetul. Pantelimon Iuga a „sondat" America în două rînduri. A venit cum a plecat. Umblarea prin lume i-a dat însă înțelepciune, fapt pentru care Pantelimon a intrat în întovărășire de la bun început.

Printre cei care au pribegit prin lume se află și Ion Iuga. El a fost ceva mai norocos. Cînd s-a reîntors din America, înainte de cel de-al doilea război mondial, avea ceva bani la ciorap: exact cît îi trebuia pentru un loc de casă. Dar pentru a-și procura materialul de construcție, a intrat din nou slugă la capitalismul autohton. Și tot fără casă a rămas. Idealul lui Ion Iuga îl împlinesc azi cei cinci feciori ai săi, toți cinci întovărășiți. S-au pornit pe durat case.

Nimeni nu mai fură munții

Tilișcanii stăpînesc azi aproape 2.000 de hectare teren. Din acestea însă, doar 130 sînt arabile. Restul e fîneață, pădure. De aceea localnicii au iubit de o sută de ori mai mult oile și muntele, decît plugul. Dar era cu neputință ca fiecare om să aibă un munte. Pentru aceasta trebuia să fii gros la pungă, gata să cumperi muntele care se vindea la licitație. Cine avea bani, avea

Băcițele rămase acasă: una toarce, alta îndrugă, alta se gîndește la dragul ei, plecat pe munte.

Cezar DRĂGOI

Poezii

DOFTANA

Fascismul ne-a smuls de lîngă inegalabila emoţie a întîiului
„tată“ — rostit de întîiul nostru fiu.
Fascismul ne-a răpit bucuria de a înălţa un zmeu la capătul sforii
deşirate din ghemul cu proaspete amprente de magiun.
Fascismul ne-a hărăzit şi fulgerării vînei de bou şi cenuşiului
cotidian al celulei.
Fascismul a silit implacabilii drugi de fier să ne refuze
imensitatea albastră a munţilor şi-a cerului.

Dar fascismul, zădarnic — cu degetele lui de sînge şi beznă pătate —
a căutat rubinul inimii noastre!
Sîngele nostru s-a desfăşurat în steagul roşu,
în chezăşia că meşterul Manole nu-şi va mai frînge niciodată
aripile de vis şi şindrilă pe-acest strămoşesc pămînt.

Iată pentru ce te urmăm, soare din august,
cum pîlcurile compacte ale copacilor urmează cursurile apelor
care fertilizează cîmpurile...

SE SCRIE ISTORIA...

~ minerii ~

Condeiul poartă un nume bărbătesc: ciocan de abataj.
Cerneala se numeşte: şi dinamită, şi curaj...

Ei scriu o istorie a vremurilor viitoare rezumată cu ajutorul
unui singur, dar incandescent, cuvînt:
comunismul!...

MĂ-NCHIN FRUMUSEŢILOR LUMII...

Mă-nchin frumuseţilor lumii,
mă-nchin celor şapte minuni...
Mă-nchin frumuseţilor lumii!

... Ci noi şi a opta minune
iscat-am şi-am pus-o pe cer:
o stea e — ce nu va apune!...

O stea e — rotundă ca scutul
purtat în război de străbuni...
Şi păcii, de strajă-i stă scutul —

planeta lansată pe cer!

LA MOARTEA POETULUI

Urăsc să-aud şuierătura,
a morţii coasă s-o aud —
ce spicului, frumos şi crud,
îi frînge visul şi făptura!

SFÎRŞITUL RĂZBOIULUI

Din tuburile de cartuşe,
din casca plină de pămînt,
prin pînza raniţei —

brînduşe
ies ca să se răsfeţe-n vînt.

DRUMUL MEU

Eu nu m-am înfruptat, prieteni,
o ştiu bine,
nici din albastrul mării care l-am rîvnit
şi încă arde ca o sete-adînc, în mine,
nici cupa dragostei — în tihnă — n-am golit!
N-am cheltuit azurul ca pe-un gologan.
N-am ocolit, bătînd poteci străine
de marşul meu sub seceră şi sub ciocan!
Şi dacă am trăit mărşăluind flămînd
de toată frumuseţea lumii — o ştiu bine:
cu patimă-am slujit-o, ceas cu ceas — în cînt!

---

munte, avea turme de oi, avea lînă, avea brînză, avea bani peste bani. Mergeţi la Tilişca şi veţi afla că în trecut toţi munţii erau proprietatea cîtorva exploatatori ai satului. Mergeţi la Tilişca şi veţi afla că Ion Crăciun, Gheorghe Miclăuş şi alţi nenumăraţi tilişcani — neavînd nu un munte, dar nici un deluşor măcar — au trebuit să ciobănească la alţii ori să-şi ieie lumea în cap, pentru a-şi schimba destinul.

Azi, pe Crenţi, pe Frumoasa din Grui, pe Frumoasa din Pîrău, pe Sărăcin şi pe Balindre, pe toţi munţii pasc oile întovărăşiţilor din Tilişca.

Despre vinderea munţilor, băciţele mai povestesc din cînd în cînd copiilor.

— Mamă, n-o să ne mai fure nimeni munţii?

— Nu, puiule!

— De ce?

— Fiindcă-i păzeşte tat-tu.

— Măi, măi, ce putere are tata! E grozav. Şi-i numai cioban la întovărăşire!

Comuniştii deschid inimile

Întovărăşirea din Tilişca n-are nici doi ani. O bună parte a sătenilor s-au înscris în întovărăşire cu întreaga suprafaţă de pămînt. Alţii, cu trei sferturi. Alţii, cu jumătate. Vreo 14 familii, printre care multe babe tradiţionaliste şi mistice, stau încă pe dinafară. Dar sînt semne că şi oamenii aceştia se vor hotărî într-o zi să iasă la lume pe uşa din faţă a vieţii. Pentru ca ceasul acesta să vină cît mai curînd, oamenii cei mai inimoşi din Tilişca se străduiesc ca tînăra lor întovărăşire să se pună zdravăn pe picioare, să-şi lărgească hotarele din vîlcea pînă-n vîrf de munte, să aibă oi mai multe şi mai lăptoase şi o bază furajeră cu mult mai îndestulătoare ca cea prezentă. De bună-seamă că toate acestea nu se vor întîmpla cît ai bate din palme. Se cer a fi biruite rămăşiţele de îndoieli care au ţesut inima omului de munte veacuri de-a rîndul.

În ultimii ani, tilişcanii au primit bani frumoşi de la stat. Oamenii care au rîvnit o viaţă întreagă după un ideal — cîteva oiţe — au început să-şi înjghebe mici turme. Aşa se explică faptul că, individuali fiind, sătenii din Tilişca, sprijiniţi de stat, au început să-şi modifice destinul. Un exemplu slujeşte acest adevăr: în ultimii ani, în Tilişca s-au construit peste 70 de case noi. Contractările cu statul au mărit pungile tilişcanilor.

Cînd oamenii cei mai luminaţi din sat au hotărît să meargă şi mai departe, unii, mai retraşi şi mai pustnici, au rămas pe gînduri... „O hi bine la tovărăşie? Merge tovărăşia la munte?“ Comuniştii aveau de lucrat cu oameni care, deşi nu se fereau de socialism, nu-i zăreau încă perspectivele. Gheorghe Bratei, Vasile Gîndilă, Ion Crăciun, Constantin Răceu şi alţi membri şi candidaţi de partid au străbătut dealurile, au ajuns în munţi, la stîne, şi au început să deschidă inimile oamenilor. Cînd s-a alcătuit fondul de bază al întovărăşirii, cîţiva tilişcani au adus oi mai slăbuţe şi mai sărace în lapte. Comuniştii iarăşi au intrat în inima oamenilor, arătînd că a aduce la fondul de bază oi slabe înseamnă să-ţi furi propria ta căciulă. Oamenii şi-au dat seama de acest lucru şi cei care au continuat să aducă oi la fondul de bază — printre care şi fraţii Ion şi Dumitru Zeicu — au venit cu cele mai bune. În ziua înfiinţării întovărăşirii, cîţiva săteni n-au avut oi. Şi le-au procurat. „Pentru că nu-i de ajuns — vorba lui Ion Crăciun — să vii la întovărăşire numa' cu căciula în mînă“.

În ceasul de faţă comuniştii continuă să deschidă şi mai mult inimile oamenilor, determinîndu-i să sporească turma de oi a întovărăşirii chiar acum, în toi de primăvară.

Trăiască craii munţilor

La Tilişca dimineţile au un farmec molipsitor. Casele, văile, dealurile şi munţii sînt îmbrăţişaţi de soare şi de zîmbetul băciţelor.

Spre vîrfuri, spre stîne, suie craii munţilor, ciobanii. Au bunda întoarsă şi-i zic din fluier un cîntec de primăvară. Cîntecul e dus de văi mai departe, ajunge la stînă, în munte, şi toate înălţimile îl reiau apoi. Muntele, îndrăgostit de noul său stăpîn, drept mulţumire răspunde:

— Trăiască craii munţilor!

La stînă: un foc, o bucată de slană friptă şi un cîntec ← de primăvară.

O discuţie între doi întovărăşiţi. ↓

CU SARE ŞI PIPER

MÎNCATORUL DE ORE

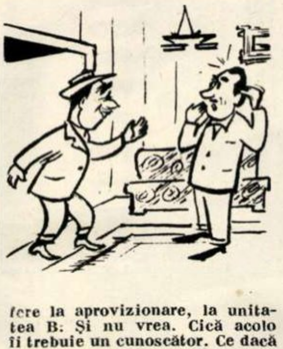

Abia intrasem în casă. Ceasul de pe noptieră arăta, calm, ora 16. Deodată aud zbîrnîitul soneriei. Pornesc alene spre uşă. O deschid. În prag, un bărbat între două vîrste. Ne salutăm. Îl mai privesc o dată.

— Ce, nu mă recunoşti? Eu sînt Eremia.

— A, da!

Nu-l văzusem de multă vreme. Îl poftesc în casă. Ia loc. Iau şi eu.

— Te-ai instalat confortabil — începe discuţia Eremia. Îmi place noua ta locuinţă. Dar de ce nu muţi dulapul mai în stînga? Şi masa asta ai putea s-o împingi lîngă perete. Ce bine că stai singur! Vecinul meu găteşte în bucătărie. Una-două, îşi face salată de cartofi cu ceapă şi lăcrimez.

— Aşa e în bucătărie...

— O fi, dar eu nu suport mirosul de ceapă. În sfîrşit, ce mai tura-vura! Mută dulapul şi împinge masa! Lui Vasile tot eu i-am pus casa la punct...

Mă uitam la el nedumerit. Tocmai cînd să deschidă din nou gura, l-am întrebat:

— Cu ce ocazie pe la mine?

— Am frunzărit azi-dimineaţă carneţelul cu adrese şi am dat de tine. Hai să-i fac o surpriză — mi-am zis. Frumos din partea mea, nu?

— Da — am glăsuit dezacordat.

— Acum, că tot am venit pe la tine, poate mă ajuţi într-o problemă. Am supărări.

— Cu vecinul?

— Aş! Cu ăla o rezolv eu! Cu Teodoru. Îl ştii, nu?

— Nu.

— Asta-i bună! Cum nu? Adu-ţi aminte!

— Nu-l ştiu, parol!

— Ei, lasă bancurile. Ai să-ţi aminteşti, n-am nici o grijă. Teodoru e un afurisit. L-am rugat de zeci de ori să mă transfere la aprovizionare, la unitatea B. Şi nu vrea. Cică acolo îi trebuie un cunoscător. Ce dacă nu mă pricep aşa bine? Dacă o să greşesc, am să-mi fac autocritica. Nu-i cinstit dacă-mi recunosc vina? Zău că nu ştiu ce să mă mai fac cu el.

— Dar de ce ţii aşa mult să treci la unitatea B?

— Ia gîndeşte-te. Apropo! Ce mă tot întrerupi? Lasă-mă să mai vorbesc şi eu. În tine am încredere. Eşti un om serios. Las' că ştiu eu. Dar să nu uit: cum ai timp, mută dulapul şi împinge masa. Întreabă-l pe Vasile dacă nu-i mulţumit cum i-am aranjat mobila.

— Dar cine-i Vasile?

— Eşti formidabil. Te faci că l-ai uitat şi pe ăsta! Ai haz, dar cu mine nu-ţi merge.

Mi-am aprins o ţigară. E ora 17,30. Pe frunte mi-a apărut o primă tranşă de broboane. Scot batista şi mă tamponez uşor.

— Ce ai? Ţi-e rău?

— Nu. Mi-e bine!...

— Ce crezi? Face să mă duc să vorbesc cu Pascu?

— Cu?...

— Cu Pascu. Ăla care m-a recomandat. Ai?

O toropeală puse stăpînire pe mine. Nu mai am pic de putere.

— Ei, unde-ţi fuge mintea? — răsună vocea puternică a lui Eremia.

Readus în fire de undele glasului său, am rostit:

— La cine vrei să mergi?

— La Pascu, dragă.

În acea clipă mi-am dat seama definitiv că trebuie să renunţ la orice întrebare în legătură cu acest nou personaj. În consecinţă, am exclamat învins:

— A! La Pascu? De ce nu?

— Aşaa! Aşa te vreau! Hotărît! Va să zică, eşti de acord. Dacă Pascu o să-l determine pe Teodoru să mă treacă la „B“, la fiecare început de lună am să fiu mai puţin aglomerat şi atunci pot veni la tine să stăm de vorbă în tihnă. Acum mă grăbesc. Vreau să-l prind pe Pascu acasă. Cît o fi ceasul?

— E tîrziu, Eremio!

— Atunci mai stau! S-ar putea să se fi dus omul la vreun film.

— Nu te supăra, dar eu trebuie să plec. Sînt invitat.

— Fie! Atunci mă duc la Ilie. Îl ştii sigur şi pe ăsta. Uite, abia azi îmi dau seama cîte cunoştinţe comune avem.

L-am condus pînă la uşă. Cînd să iasă, se opreşte şi mă întreabă:

— Va să zică, să merg la Pascu?

— Ţi-am spus: de ce nu?

— Îţi mulţumesc! Şi mai viu eu! N-am să uit niciodată că m-ai... servit!

Era ora 20,45.

P.S. În timpul nopţii, am visat cum că Eremia şi-a pierdut carneţelul cu adrese, iar pe a mea n-a memorat-o.

Aşa sînt visele: în general, frumoase.

Dan MANOLESCU

JURĂMÎNTUL ŢÎNŢARULUI

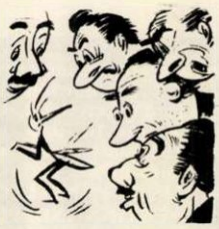

Era seară. Stelele străluceau pe firmament. Ţînţarii roiau şi înţepau. Unul a fost prins.

Ţînţarul începu să ţiuie, să geamă, să-şi frîngă lăbuţele. Lacrimile îi curgeau şuvoi. El cerea îndurare:

— Ce-aveţi cu mine, cetăţeni? Comiteţi o greşeală enormă! M-aţi luat, pesemne, drept unul malaric, un anofel. Uitaţi-vă la mine dacă am fason de anofel! Nu sînt decît un biet ţînţar din cei mai obişnuiţi. Uitaţi-vă la abdomenul meu: cum stă? Stă paralel cu suprafaţa de sprijin. În timp ce la cel malaric stă înclinat sub un unghi, ba chiar, să am iertare, vertical. D-apoi suliţele maxilarului inferior? Indiciul cel mai sigur. Vedeţi, la mine suliţele sînt mai scurte decît trompa — în timp ce la blestematul de anofel ele sînt egale cu trompa. N-aveţi decît să întrebaţi pe cine vreţi: oricine o să vă spună că nu mint. Uitaţi-vă, dacă vreţi, într-un manual, în „Viaţa animalelor“, dacă credeţi de cuviinţă...

— Totuşi — i se răspunse Ţînţarului — tu înţepi! Usturimea produsă de înţepăturile tale e de nesuportat. Nu e chip de trăit din cauza ta, Ţînţarule!

— Şi cînd vă gîndiţi că toată viaţa m-am străduit să înţep cît mai puţin dureros! Iar începînd de astăzi, vă dau cuvîntul meu că nu mai înţep de loc. Dacă vreţi, pot să vă dau şi în scris! Fie-vă milă de un biet nefericit Ţînţar, tată a unei numeroase familii!...

— Cum asta? — îl întrebară oamenii. Nu ştiam că ai o familie numeroasă.

— Nu credeţi? — răspunse Ţînţarul plîngînd în hohote. Uitaţi-vă la balta de colo: toate larvele care plutesc pe ea, toate sînt ale mele!

Controlînd la faţa locului, oamenii văzură că, într-adevăr, erau o puzderie de larve. Să tot fi fost un milion, ba poate chiar mai multe.

— De — spuseră ei — poate că ar fi cazul să încercăm să-i dăm drumul, dat fiind că, în primul rînd, este împovărat de o familie grea, iar în al doilea rînd, fiindcă e gata să ne dea în scris că n-o să mai înţepe...

Ţînţarul era emoţionat la culme:

— Vai! Cît vă sînt de recunoscător! Să vă dea dumnezeu sănătate pentru bunătatea voastră, iar copilaşii voştri să ajungă cu toţii numai generali, laureaţi şi academicieni! Jur să nu mai înţep! Daţi-mi hîrtie, daţi-mi un stilou să semnez de urgenţă documentul.

Şi începu Ţînţarul să bîzîie, să ţiuie, să bată cu lăbuţele în masă, scăpărînd din ochi. Au văzut oamenii că au de-a face cu un Ţînţar foarte sincer şi au slăbit strînsoarea, punîndu-i în faţă un toc şi hîrtie.

— Semnează!

Iar el, numai ce-l vezi cum se înfige în mîna unuia dintre ei şi — bîzzz! — p-aci ţi-e drumul.

— Uite, blestematul; uite, sperjurul! Puneţi mîna pe el!...

Mai încearcă de pune mîna pe el, dacă poţi!

L. LAGHIN

ŞEDINŢOMANUL LA BAL

Şedinţomanul socotea că-i o şedinţă,
Dar nimerise, bietul, la un bal.
Oprind orchestra, cuvîntă cu elocinţă:
„O spun în interesul general!
Un bal nepregătit cum se cuvine
Ne poate face numai de ruşine!
Văd, tinerii dansează; dar în viaţă
Din orice acţiune se învaţă!
Cum s-a pierdut aceasta din vedere,
O analiză critică se cere!
Şi-apoi vom discuta şi planul
Organizării unui bal, la anul!“

Eu, care-am mers la bal făr-de ştiinţă,
Am nimerit, din vina lui, la o şedinţă.

I. TARABUKIN

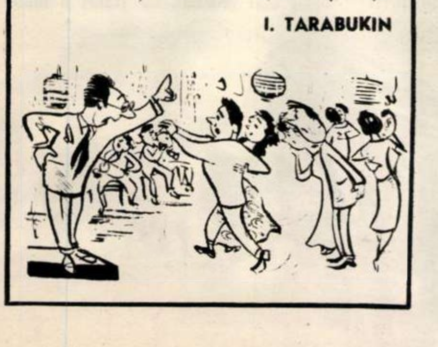

UMOR DIN ÎNTREPRINDERI

Din gazetele de perete ale uzinelor „Mao Ţze-dun“

O grămadă de moloz a zăcut un timp neridicată d
la forjă, deoarece tovarăşii din conducerea secţiei îş
declinau competenţa.

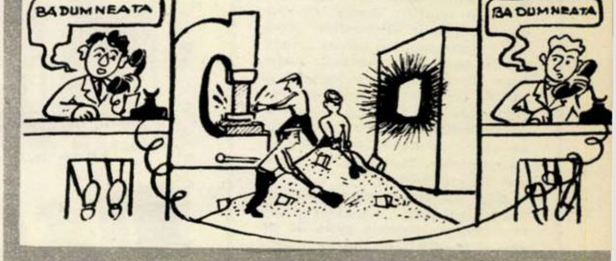

Cînd doi... discută, forjorii asudă.

Duşurile cu apă caldă nu funcţionau bine la noul grup social al uzinei.

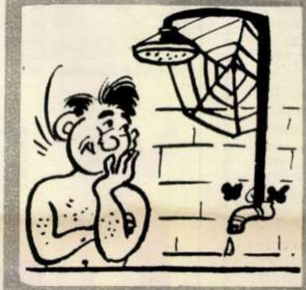

— O fi mai greu de reparat o ţeavă de apă, decît de realizat complexele agregate care se fabrică în uzina noastră?...

Strungarul Radu Ion a
rebutat o bielă pentru
pompa „Triplex“, după ce
aceasta fusese prelucrată.

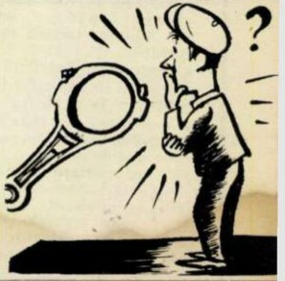

RADU ION: „A rebuta sa
nu rebuta?“ — aceasta-i înt
barea...

În timp ce cazanul de 50 de tone era gata de expe
diere la beneficiar, regulatorul de temperatură nu pu
tea încă pleca. Motivul: biroul studii nu terminase d
redactat „Cartea agregatului“...

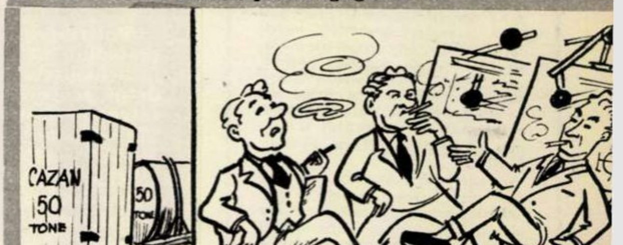

— N-aţi fi de părere să planificăm cartea pentru anul vito

Tov. Dinuţ Ştefan a părăsit sala căminului cultur
din comuna Bragadiru, lăsînd fără muzică echipa d
dansuri a uzinei.

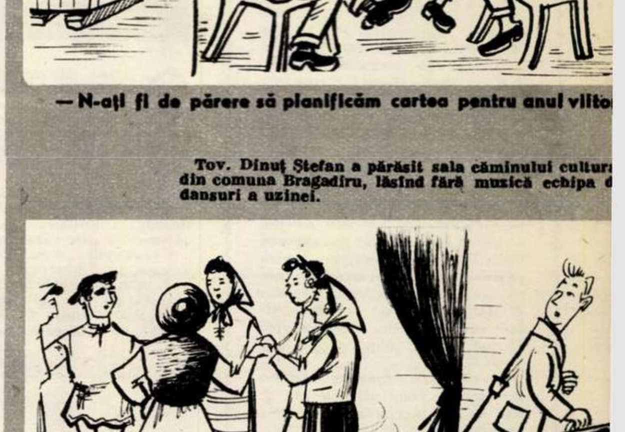

DINUŢ ŞTEFAN: Nu ştiu cum s-or descurca fără muzică.
GAZETA DE PERETE: În orice caz, mai uşor decît Dinuţ făr
spirit tovărăşesc...

America Latină împotriva dominaţiei S.U.A.

Ziarul „New York Herald Tribune" proclama recent inaugurarea unei „etape noi" în relațiile dintre Statele Unite și țările latino-americane.

O caracteristică a acestei „etape noi" o constituie eforturile susținute ale S.U.A. de a tempera și lichida acea stare de spirit pe care ziarele din S.U.A. o denumesc „antiamericană". Pe linia acestor eforturi s-a înscris și călătoria președintelui Eisenhower în patru țări sud-americane.

Deși au trecut săptămîni de atunci, nu poate fi nici pînă astăzi ștearsă impresia penibilă pe care a lăsat-o felul puțin... protocolar în care ea s-a desfășurat. Paralel cu discursurile oficiale, au răsunat cu forță indignarea și protestul față de amestecul american în treburile Americii Latine. Atitudinea popoarelor latino-americane a fost plastic caracterizată de „New York Times": „Majoritatea cetățenilor din America Latină au ajuns la concluzia că Statele Unite sînt o putere imperialistă care se amestecă în treburile țărilor lor pentru a le exploata bogățiile și a-și apăra propriile interese". *În același timp, alte ziare americane sînt de părere că „noua etapă", concretizată mai mult prin manifestări zgomotoase, nu poate schimba nimic din situația existentă.* „Se creează impresia — *scria ziarul „Wall-Street Journal"* — că guvernul *(american — n.a.)* speră să compenseze prin titluri și emfază ceea ce nu poate da Americii Latine nu numai în fapt, dar nici măcar ca promisiuni". *„Wall-Street Journal" a spus lucrurilor pe nume. Cele 3 miliarde de dolari investiți în „afacerea sud-americană", neglijîndu-se totalmente ajutorarea efectivă a economiei țărilor din America Latină, iată politica de jaf a monopolurilor americane.*

În ultimul timp presa americană acreditează ideea pregătirii unei „operații economice" menite, chipurile, să corespundă nevoilor țărilor din America Latină. „Washington Post" caracterizează această operațiune ca urmărind în primul rînd scopul „asigurării celui mai mare avantaj economic și politic pentru Statele Unite".

Țările din America Latină trec prin transformări uriașe. Victoria revoluției cubane, larga mișcare de eliberare națională și de eliminare a amestecului imperialist nu au putut să nu-și pună amprenta pe relațiile cu Statele Unite. „Nepopularitatea larg răspîndită și adînc înrădăcinată a S.U.A. în America Latină" *(„New York Herald Tribune") a acumulat elemente noi în urma acțiunilor S.U.A. față de Cuba, Panama și alte țări din această parte a lumii.*

Politica americană continuă să se călăuzească după teza, profund nerealistă, că orice încercare de eliberare în America Latină ar putea fi înăbușită cu ajutorul dolarilor și baionetelor. Logica evenimentelor demonstrează însă că „răscoala împotriva Statelor Unite" are la bază interesele vitale ale popoarelor din America Latină și că acest proces este ireversibil.

Anul acesta America Latină sărbătorește împlinirea a 150 de ani de la începutul războiului împotriva jugului spaniol. Răscoala de azi împotriva politicii S.U.A. este, precum se vede, expresia unui proces amplu care, prin proporțiile sale, conferă evenimentului o semnificație deosebită.

S. V.

MONTEVIDEO

VĂ PREZINT ȚARA MEA: URUGUAYUL

de Enrique **INTROLIGATOR**
ziarist din Uruguay

Puternicele demonstrații antiamericane prilejuite de vizita președintelui S.U.A., D. Eisenhower, în Uruguay au readus în actualitate acestă țară a Americii Latine. Manifestele lansate de pe acoperișurile caselor, în timp ce mașina președintelui Eisenhower străbătea în mare goană străzile orașului Montevideo, manifeste ce cuprindeau lozincile: „NU, IMPERIALISMULUI!"—„IMPERIALIȘTI YANKEI, CĂRAȚI-VĂ ACASĂ!", „VREM O AMERICĂ LATINĂ INDEPENDENTĂ!" au evidențiat o dată mai mult starea de spirit ce domnește în rîndul poporului uruguaian.

Prezentăm cititorilor, în paginile de față, un reportaj al ziaristului uruguaian Enrique Introligator despre țara și poporul său.

Oricine știe astăzi că, din punct de vedere geografic, „America" nu este alcătuită numai din Statele Unite și că Washingtonul nu este capitala întregii Americi; că America este, de fapt, un teritoriu foarte întins, alcătuit din două părți mari, unite printr-o a treia, mai mică... Că pe acest teritoriu se află o diversitate de state — fiecare cu limba, tradițiile, cultura, folclorul, obiceiurile sale caracteristice.

Uruguayul „meu" se află, de asemenea, în America, în America de Sud, dar la o distanță tot atît de mare de S.U.A. pe cît de mare este distanța ce desparte India de R.D. Germană... Limba noastră este spaniola, frumoasa limbă a lui Cervantes. Puțini dintre compatrioții mei înțeleg limba engleză și încă și mai puțini o vorbesc.

Întrucît acest articol nu va fi citit numai de filateliști și de amatorii de fotbal care, într-un fel, cunosc mai bine Uruguayul, vom arăta că Republica Orientală Uruguay (aceasta este denumirea ei oficială) este țara cea mai mică din America de Sud, că țărmurile ei sînt scăldate de Oceanul Atlantic și că încearcă să-și tragă răsuflarea între cei doi mari vecini: Argentina și Brazilia. Cei 2.500.000 locuitori ai Uruguayului dispun de un spațiu suficient, pe o suprafață de 187.000 km pătrați.

Uruguayul oferă multe priveliști pitorești... Țara este brăzdată de fluvii mari, ca Rio Negro — care-i împarte teritoriul în două —Rio Uruguay și Rio de la Plata!

Despre munții noștri nu s-ar putea spune că sînt de proporțiile Anzilor sau Himalaiei. Mai degrabă sînt niște coline ce pot fi escaladate cu ușurință fără echipament de alpinist.

În ce privește însă litoralul — 600 de kilometri de plajă cu nisip fin, cu ape liniștite și limpezi, cu peisaje uimitoare — uruguaienii susțin că este „cel mai frumos țărm din lume". Cît despre cei ce se bucură de asemenea minunate daruri ale naturii, acesta este un alt aspect, de care ne vom ocupa mai departe.

Dar să părăsim geografia și să trecem la istorie. Uruguayul a fost descoperit, cucerit și civilizat de spanioli. Dar în ce mod! Dintre băștinași — chanas, minuanes etc. — nu a rămas nici unul care să poată povesti ce a pățit, iar tribul charruas, cel mai puternic și mai întreprinzător, a luptat împotriva cuceritorilor timp de ani de zile, pînă la penultima familie (ultima a fost păstrată pentru a servi, în acea vreme, drept atracție de circ, la Paris).

Dominația seculară a Spaniei în America Latină a început să se clatine prin 1810, cînd Argentina s-a declarat independentă. Uruguayul, însă, țară mică, a fost nevoit să verse sîngele fiilor săi timp de încă 20 de ani, în lupte grele împotriva argentinienilor, spaniolilor, portughezilor și, mai tîrziu, a brazilienilor. Aceste lupte au fost duse de populația rurală, „gauchos", sub conducerea celei mai proeminente figuri a luptei

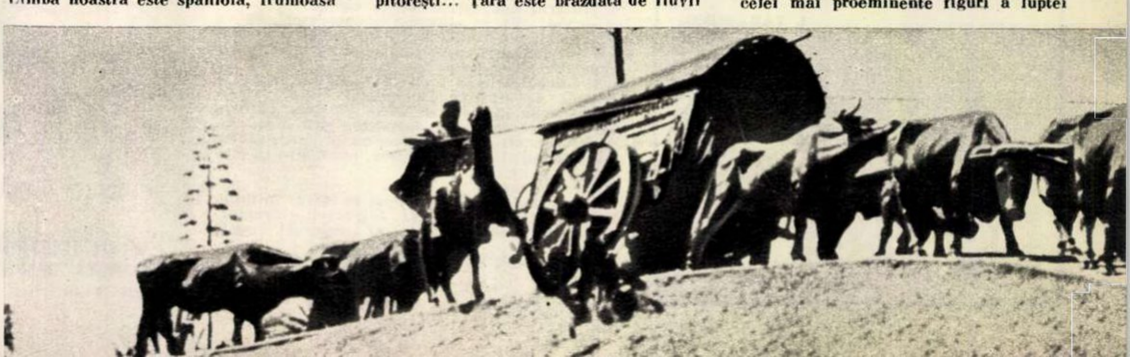

sud-americane pentru independenţă, José Gervasio Artigas, erou al Uruguayului şi primul care a împărţit pămînturile între locuitorii cei mai nevoiaşi: indieni, negri şi metişi. Uruguayul şi-a proclamat independenţa în anul 1825, devenind liber însă cinci ani mai tîrziu. La sfîrşitul secolului al XIX-lea, sub conducerea lui Don José Batlle y Ordonez, om de stat progresist, s-au înfăptuit în Uruguay o serie de reforme importante cu caracter democratic: s-a separat biserica de stat, a fost laicizat învăţămîntul, s-au pus bazele unei vieţi democratice a ţării. Din păcate, urmaşii lui Don José Batlle au însă mai mult ataşament faţă de conturile de bancă, decît faţă de idealurile democrate...

Datorită unui alt spaniol, Hernando Arias de Saavedra, care şi-a uitat nişte vaci, cai şi oi pe „coasta orientală“ de pe atunci, Uruguayul ocupă azi unul din primele locuri în domeniul exportului de carne şi multe ţări importă produsele noastre. Am putea şi am dori să avem relaţii comerciale cu şi mai multe ţări, dar nu o permit unii... care nici măcar nu sînt uruguaieni.

În ultimii 20 de ani, industrializarea ţării a făcut unele progrese datorite, mai ales, necesităţilor aliaţilor în războiul împotriva nazismului. Aproape întreaga industrie se află însă concentrată în Montevideo, capitala republicii, care numără numai ea 1 milion dintre cei 2.500.000 locuitori ai ţării.

La sfîrşitul războiului situaţia economică a Uruguayului nu era prea rea. Dar zece ani mai tîrziu, ca o consecinţă a politicii impuse de cercurile imperialiste care refuză cu încăpăţînare să permită ţărilor aflate în orbita lor extinderea comerţului cu Uniunea Sovietică şi alte ţări socialiste, economia Uruguayului a început tot mai mult să şchiopăteze. Majoritatea covîrşitoare a poporului nostru consideră că nu războiul este în măsură să soluţioneze aceste probleme, ci comerţul liber cu toate ţările, fără discriminări şi pe bază de egalitate deplină. Iar recentele declaraţii ale conducătorilor Uniunii Sovietice cu privire la poziţia U.R.S.S. faţă de relaţiile cu ţările Americii Latine au deschis, în acest sens, perspective mai largi decît ne-am fi putut închipui vreodată noi, sud-americanii.

Priveliştea ogoarelor Uruguayului nu este încurajatoare, deşi peisajele sînt frumoase. În interiorul ţării se află marile latifundii denumite „estancias“, proprietatea cîtorva familii. Ţăranul nu are decît două căi de ales: să-şi vîndă forţa de muncă, ca argat, pentru un venit lunar mizerabil, sau să ia în arendă o mică suprafaţă de pămînt, punîndu-şi speranţele în ajutorul lui...dumnezeu.

Un ţăran uruguaian căruia i-ai vorbi despre mecanizare, raţionalizare sau ridicarea nivelului de trai te-ar privi ca şi cum ai vorbi despre inelele planetei Saturn.

Cauzele acestei stări de lucruri sînt cunoscute. Statele Unite i-au convins pe conducătorii Uruguayului că cel mai bun şi „singurul“ lucru pe care îl poate face această ţară este să furnizeze „unchiului mare, din Nord“ materii prime, lînă şi carne.

În Uruguay preţurile cresc cu o viteză pe care ar invidia-o şi participanţii la cursele de automobile... Aceasta înseamnă că banii îşi pierd valoarea de cumpărare şi că micile sporuri de salariu obţinute prin luptă se irosesc repede. La Montevideo, numai chiria înghite aproximativ o treime din venitul mediu al unui salariat.

Poporul uruguaian a fost şi este profund democrat. El a sprijinit făţiş şi prin toate mijloacele lupta republicanilor spanioli împotriva lui Franco (trimiţînd bani, alimente, îmbrăcăminte etc.); a înfierat Italia fascistă pentru agresiunea comisă împotriva Abisiniei; a manifestat pe străzi sărbătorind prăbuşirea regimului hitlerist şi obligîndu-l pe preşedintele republicii să iasă pe balconul reşedinţei sale pentru a saluta victoria aliaţilor; a organizat demonstraţii uriaşe împotriva terorii şi intervenţiei S.U.A. în Guatemala şi alte ţări ale Americii Latine. Poporul uruguaian luptă pentru pace, pentru independenţă; el a reuşit să impună conducătorilor săi menţinerea relaţiilor cu U.R.S.S. şi cu Cehoslovacia şi luptă pentru ca legăturile diplomatice şi comerciale cu China şi cu celelalte ţări de democraţie populară să devină în scurt timp o realitate. Poporul nostru este conştient că numai lărgind legăturile noastre comerciale vom salva economia ţării de la dezastru.

★

Şi acum, cîteva cuvinte despre Montevideo, capitala ţării. Întinzîndu-se pe o suprafaţă de 5.400 hectare pe malul fluviului Rio de la Plata, Montevideo este un oraş modern, cu parcuri şi grădini frumoase, cu străzi largi şi clădiri uriaşe. Periferiile oraşului însă constituie acea cunoscută „centură de mizerie“ — bordeie de pămînt şi cocioabe vechi — în care fiinţe omeneşti, oameni săraci, şomeri cu familiile lor trăiesc în cea mai cumplită mizerie.

Criza transporturilor continuă să fie acută; tramvaiele şi autobusele sînt luate cu asalt. Se pot vedea adesea tineri călătorind pe acoperişurile vehiculelor sau agăţaţi de scări. Sîmbăta după-amiaza (faimosul „Sabato inglese“) nu se lucrează şi locuitorii se pregătesc pentru petrecerea de seară, o adevărată sărbătoare tradiţională.

Cafenelele constituie o altă tradiţie a capitalei noastre. La fiecare colţ de stradă, se pot întîlni trei sau patru asemenea localuri. Cafeneaua este un fel de tribunal public unde se discută, se judecă, se apără şi se condamnă.

Nu se poate trece peste capitolul „distracţii“ fără a vorbi şi despre fotbal... Uruguayul a înregistrat un record pe care nimeni nu l-a realizat pînă acum: începînd din 1924, a ieşit învingător în două olimpiade şi a cîştigat două campionate mondiale. Dar, din păcate, acest sport trece în ultima vreme printr-o criză serioasă; el a fost transformat de afacerişti într-o maşină de cîştigat bani, jucătorii de fotbal fiind vînduţi sau cumpăraţi ca animalele.

Tot la capitolul „distracţii“ trebuie vorbit, în fine, despre încă două distracţii periodice avînd ca elemente comune zgomotul şi lipsa oricăror rezultate. Una este carnavalul, care se desfăşoară în fiecare an, începînd de la sfîrşitul lunii februarie şi pînă la jumătatea lunii martie; cealaltă este tot un soi de „carnaval“, dar care are loc numai o dată la fiecare patru ani: alegerile autorităţilor de toate felurile — preşedinţi, senatori, deputaţi, consilieri municipali etc. În timpul campaniei electorale, zidurile tuturor clădirilor se acoperă de afişe, care te izbesc prin coloritul lor strident şi care, toate, spun cam acelaşi lucru, deosebindu-se numai prin numărul listei. Iată cîteva mostre: ...„Omul care va salva patria! Votaţi lista 18“ sau: „Un om mare se naşte o dată la 100 de ani! Acesta este omul vostru! Votaţi lista 4.000“ şi aşa mai departe...

E vorba de un număr restrîns de politicieni. În ce priveşte poporul Uruguayului, despre el se spune că este cel mai democrat din America. De el, de forţele sale progresiste, depinde într-adevăr viitorul ţării noastre. Poporul va fi, fără îndoială, acela care va scrie paginile următoare ale istoriei sale.

MOORE-McCORMACK LINES

O singură direcţie impusă economiei uruguaiene: exportul spre Statele Unite, în condiţiile înrobitoare dictate de monopolişti. ↑

☆

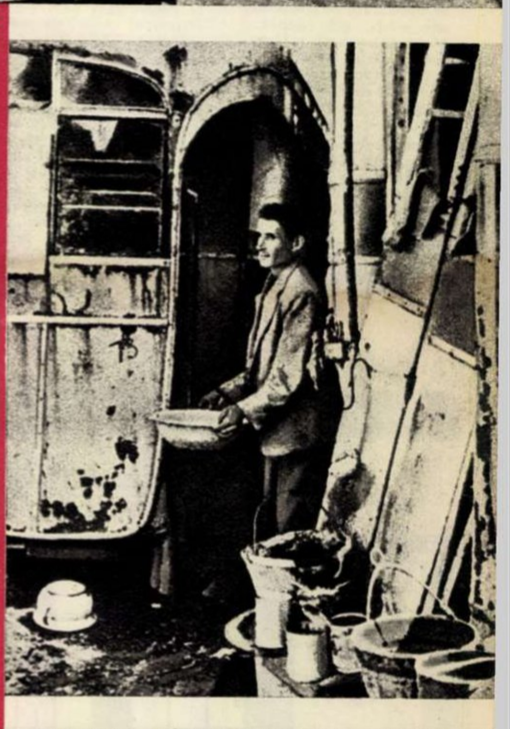

Un colţ al periferiei capitalei. Acest cetăţean, care nu are cu ce plăti chiria pentru o locuinţă acceptabilă, şi-a instalat gospodăria în caroseria unui autobus scos de mult din uz. →

☆

Pentru pace, pentru unitate, pentru democraţie, manifestează zeci de mii de oameni pe străzile din Montevideo. ↓

SINDICATO O. INDUSTRIA
FEDERACION O
POR LA

Din arta plastică a poporului uruguaian: un minunat grup sculptural intitulat „Căruţa“ împodobeşte farul „José Batlle y Ordonez“. ↓

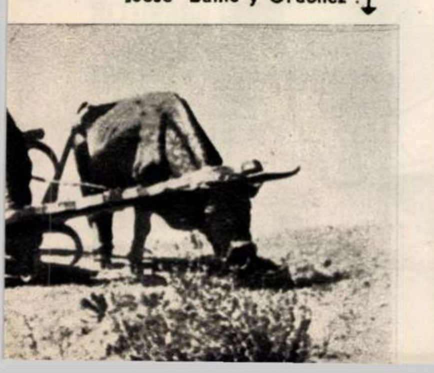

Educație pentru toate vîrstele

OMUL ÎNTREGIT

In fiecare săptămînă școala îmbracă salopeta și pășește pe poarta uzinei. La „Grivița Roșie“, la „Timpuri Noi“, la „Clement Gottwald“ școala (mii de ochi strălucind de dorința de a ști, mii de buze pe care se îngrămădesc întrebări, mii de mîini care-și află întîia dată destoinicia, dar mai ales mii de inimi pline de recunoștință pentru cei care le-au deschis acest univers nou) vine lîngă strungar, lîngă montor, lîngă frezor, învață să poruncească materiei și mașinilor, să descifreze schițe, să impună o disciplină strictă degetelor prea grăbite sau prea încete și să înțeleagă teribila responsabilitate cuprinsă într-un fragment de milimetru sau o fracțiune de secundă. Tot ce știe școala din cărți, aci capătă o viață intensă și tulburătoare. Privind piesa minusculă făcută de ea însăși, școala se simte mai puternică.

În fiecare după-amiază uzina își scoate salopeta și pășește pe poarta școlii. La „Bălcescu“, la „Lazăr“, la „Caragiale“ uzina (mii de ochi strălucind de dorința de a ști, mii de buze pe care se îngrămădesc întrebările, mii de degete care se ridică la apelul profesorului, dar mai ales mii de inimi pline de recunoștință pentru cei care le-au deschis acest univers nou) se așază în bănci, ascultă atentă explicațiile, iese la tablă și rezolvă ecuații, reține date, formule, dă teze și extemporale, suie din „a opta“ în „a noua“ și așa mai departe, spre cele mai înalte trepte ale științei.

Tot ce știe uzina din muncă, aci capătă mai multă profunzime, înțelesuri adînci și rodnice.

Privind prima formulă scrisă corect, prima problemă de geometrie rezolvată, prima teză notată cu zece, uzina — și o dată cu ea strungarul Iosub Constantin, care învață la Școala medie muncitorească „Timpuri Noi“, sau Petria Damian, țesătoare, elevă și ea — se simte mai puternică. Disprețul față de om, egoismul de clasă și antiumanismul exploatatorilor din toate timpurile au ținut pe muncitor departe de școală, după cum școala a fost ținută departe de muncă. Să nu poți bate un cui sau potrivi un șurub era un blazon care atesta „elevația teoretică“ a absolvenților de „școli înalte“. „Homo faber“ — omul făurar — era ținut departe de „homo sapiens“ — omul înțelept. Separație care ilustrează încrezuta găunoșenie a numeroase generații de filozofi oficiali. Căci putea oare omul făuri ceva temeinic, dacă nu punea înțelepciune în destoinicia mîinilor? Și era omul cu adevărat înțelept, dacă nu știa făuri nici măcar cel mai simplu dintre lucrurile care-l înconjoară?

Dar au fost gînditori care l-au vrut pe om întregit, înțelept și făurar, tehnician și poet, poruncind mașinilor cu puterile minții și înzecind aceste puteri cu destoinicia mîinilor, navigînd nestînjenit pe întinsele oceane ale creației.

Clasicii marxismului au arătat, sprijiniți pe autoritatea celei mai adevărate dintre științe, că numai învățămîntul și studiile făcute paralel cu munca productivă vor putea crea omul întregit și multilateral de care societatea viitoare are nevoie.

La „Grivița Roșie“, „Timpuri Noi“ și „Clement Gottwald“, la „Bălcescu“, „Lazăr“ și „Caragiale“, ca și în toate uzinele și școlile care și-au dat mîna, epoca sputnicilor și a atomului pașnic își făurește, sub privegherea partidului, oameni pe măsură.

SEN Alexandru

SFATURI practice

MOBILIERUL LOCUINŢEI MODERNE

— Ce frumoasă era mobila veche! — îmi spunea într-o zi o bătrînă. Avea linie, era somptuoasă, „îmbrăca“ perfect casa... În timp ce asta de azi, cu linia ei simplă, rigidă, pare atît de sărăcăcioasă!...

Am privit-o cu compătimire și am încercat să-i demonstrez că n-are dreptate. Nu știu dacă am reușit. I-am spus:

— E, desigur, o chestie de obișnuință. Eu una găsesc că e mult mai frumoasă, mai practică și mai igienică mobila de azi. Ia gîndiți-vă numai cît loc ocupa mobila de modă veche: abia te puteai strecura printre piesele unei camere! Ce să mai vorbim de praful pe care-l adăpostea permanent în sculptură! Cît despre linie, dați-mi voie s-o prefer pe cea dreaptă, de azi, în locul crenelurilor întortocheate ale celei de odinioară. Dacă aș avea o asemenea mobilă veche, vă spun cinstit că n-aș ezita o secundă s-o dau la un atelier pentru transformare.

— Ce s-o mai transformi — mi-a ripostat bătrîna — că azi locuințele au cea mai mare parte din mobile ascunse în perete. Pînă și dulapurile de bucătărie au dispărut în pereți.

— Și e foarte bine așa — am spus. Toate acestea ocupau un loc inutil din suprafața locuinței, micșorînd spațiul de circulație și, mai ales, cubajul de aer al fiecărei camere. Nu întîmplător s-a ajuns la această soluție, ci după studiul științific al unei cît mai judicioase igiene. Cîțiva metri cubi de aer cîștigați în fiecare încăpere înseamnă mare lucru. În plus, gîndiți-vă cît de ușor se poate șterge praful de pe mobila lipsită de încrustații și zorzoane inutile — încrustații și zorzoane care, la urma urmei, erau obositoare și pentru ochi, așa cum erau obositoare și vechile modele de zugrăveală ale pereților.

Adevăratul confort este cel care merge mînă în mînă cu legile igienei. Și cum astăzi cunoaștem bine aceste legi, e absurd să neglijăm sănătatea, de dragul unor zorzoane.

Trebuie să știți — am adăugat — că eu una, în fiecare an — în special primăvara — procedez la degajarea locuinței de lucruri inutile. Nu sînt de loc de acord cu obiceiul bătrînilor de a păstra prin toate colțurile fel de fel de vechituri care nu folosesc.

— Cum? — a exclamat bătrîna. Să înstrăinez lucrușoarele care-mi aduc aminte de trecut, de tinerețe?...

— Da, da — i-am răspuns — e preferabil să rămîi fără asemenea amintiri, decît să renunți cît de cît la igienă și comoditate.

Deci: o pledoarie pentru mobila modernă, simplă, practică, frumoasă și solidă.

JOSIANA

SFATUL MEDICULUI

În acest număr, răspundem la rubrica noastră cîtorva întrebări puse de cititori.

LUCIA POPESCU — Vișăul de Jos, Baia Mare. Trebuie să evitați eforturile fizice și orice surse de infecție, printr-o curățenie riguroasă: alcoolul și tutunul le excludeți cu desăvîrșire.

Regimul alimentar trebuie să fie bogat. Alimentele *permise* sînt : laptele, brînza de vaci, carnea de vacă slabă, cîteva ouă pe săptămînă, dulciuri abundente (zahăr, miere), făinoase. Puteți consuma cîte 30-40 grame de unt pe zi, precum și crudități cu conținut bogat în vitamine (legume, fructe). V-ar putea folosi cîte 50 de grame drojdie de bere pe zi.

Alimentele *contraindicate* sînt: grăsimile în exces, mîncarea prăjită, sosurile, carnea grasă (gîscă, porc, oaie), peștele gras. Se restrînge mult folosirea oțetului, a condimentelor (muștar, ardei, usturoi), a roșiilor. Se vor evita: conservele, vînatul, salamurile, ciupercile, fragii, nucile, brînzeturile grase, fermentate. În locul sării obișnuite, se va folosi sarea fără sodiu (care se găsește la farmacii). În cazul cînd nu găsiți Diamox, puteți folosi foarte bine diureticele mercuriale: Mercurit sau Novurit, în injecții intramusculare sau intravenoase, una la 8-10 zile, după ce veți lua în prealabil, timp de 3 zile, clorură de amoniu cîte 4-5 grame pe zi. De asemenea, veți face permanent controlul urinar, al cărui rezultat îl veți arăta medicului dv.

NELUȚA M. — Pitești. Vă sfătuim să vă supuneți intervenției chirurgicale, care va îndepărta suferințele de care vă plîngeți. Totodată, să vi se facă și o urocultură, pentru a exclude o infecție care va trebui neapărat tratată înaintea intervenției chirurgicale.

ION. RACOVEANU — „Oțelul Roșu“, Timișoara. Dat fiind că ne aflăm la peste 4 luni de la accidentul vascular cerebral, leziunile reziduale sînt definitive. Toate manifestările psihice ale bolnavului sînt consecința acestora. Nu mai puteți spera recuperarea vreunor funcții organice compromise la ora actuală. Singura atitudine a dv. pentru viitor trebuie să fie o supraveghere riguroasă a igienei generale a bolnavului. Tratamentul medical va fi aplicat de medicul care îngrijește bolnavul, singurul în măsură să-l aprecieze în funcție de evoluția maladiei.

G.B. — Govora. Este greșită aprecierea dv. că boala de care suferiți nu a fost tratată. Mai mult, se poate afirma că a fost tratată bine. Forma de prostatită de care vorbiți nu poate fi cauza directă a complicațiilor de care vă temeți. Purtați suspensorul fără grijă. Acesta nu vă poate aduce nici un fel de prejudicii. Nici de contagiozitate nu aveți a vă teme de loc, cîtă vreme situația se prezintă așa cum o relatați. Nu vă încărcați mintea cu griji inutile și duceți o viață normală. Consultați și un urolog.

Cuvinte încrucișate

FLORI

1 G	2 L	3 A	4 S	5 T	6 R	7 A	■	9 S	10 T	11 R	12 A	13 T
2 R	A	Z	O	R	■	F	L	O	R	A	R	I
3 A	E	A	T	A	T	O	A	R	E	■	O	A
4 D	■	L	I	N	■	R	E	A	Z	A	M	A
5 I	I	E	■	S	T	I	R	■	I	Z	A	■
6 S	T	E	R	P	■	S	T	A	■	M	■	S
7 S	E	■	A	L	I	M	E	N	T	A	R	E
8 E	■	F	R	A	T	E	■	A	I	■	A	R
9 ■	A	L	I	N	A	■	O	S	■	A	S	A
10 A	N	O	S	T	■	V	I	O	I	■	A	■
11 L	■	A	T	A	R	E	■	N	O	U	R	I
12 B	U	R	E	T	E	■	O	■	A	R	A	C
13 A	R	E	■	A	N	E	M	O	N	A	■	I

ORIZONTAL: 1) Ghiveci cu flori — Pat pentru flori. 2) Strat cu flori brodat cu o brăzdiță de iarbă — Cultivatori și vînzători de flori. 3) Plante și flori care se urcă pe pomi — În coajă! 4) Netulburat — Proptește. 5) Cămașă cu flori — Varietate de amarant — În crizantemă! 6) Neroditor — Nemișcat. 7) Pronume — Hrănire. 8) Rudă apropiată — Posezi — Unitate de măsură în agricultură. 9) A liniști — Nu-l găsești decît în corpul celor din regnul animal — Astfel. 10) Plictisitor — Plin de viață. 11) Asemenea — Generatori de ploaie și zăpadă (poet.). 12) Mînătarcă — Sprijin pentru flori și plante. 13) Posedă — Plantă cu flori variate, numită și dedițel.

VERTICAL: 1) Deal lunguieț, acoperit cu flori — Culoarea florilor de mireasă. 2) Acolo unde cresc nuferii — Fire — Diviziune de timp — D-aia n-are ursul coadă!... 3) Floare frumoasă, dar lipsită de miros — Stăpîna grădinii. 4) Bărbatul cu nevasta — Pădure rărită. 5) Floare trecută dintr-un pămînt în altul. 6) Industria textilă Arad — Animal nordic. 7) Maxime — Viorel Enescu. 8) Rege mitologic care iubea florile — Miorițe — Viețuitoare care cultivă flori. 9) ... soarelui, denumire populară dată florii-soarelui — Plantă aromatică întrebuințată în condimentarea băuturilor. 10) A deștepta din somn — Pronume — Nume masculin. 11) Scălda în lumină florile vechiului Egipt — Plantă cu miros tare și plăcut, folosită în industria cosmetică — Trăiască! 12) Miros plăcut — Floare de măceș. 13) Coada unei flori — Adăpost pentru flori — În acest loc.

GOASO

MARMELADA
în
BORCANE
ESTE UN ALIMENT HRĂNITOR
Conține
ZAHĂR și FRUCTE
Bogat
ÎN VITAMINE
AMBALAJ IGIENIC
cu CAPAC de POLIETILENĂ
De vînzare la toate magazinele „Alimentara“

Ce e nou în Modă

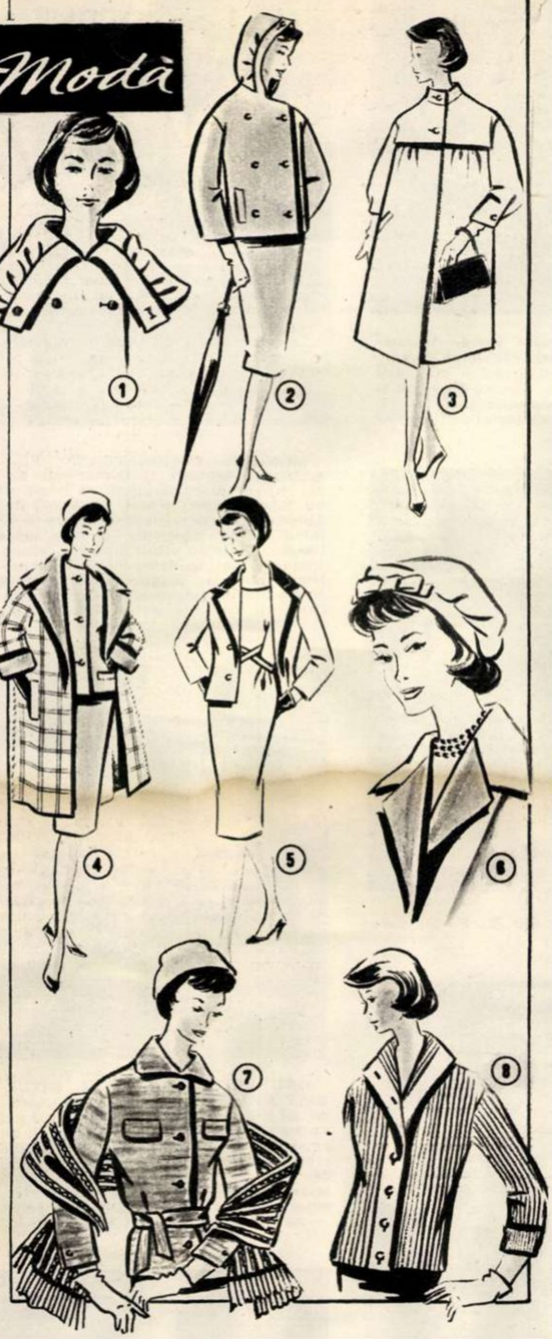

Caracteristică modei din această primăvară este folosirea foarte frecventă a materialului de balonseide, care se dovedește practic pentru cele mai variate elemente vestimentare; haine de ploaie, taioare, fuste, ba chiar și rochii, care se poartă cu basmale din același material, în loc de impermeabil, în zilele mai călduroase dar ploioase.

Dăm mai jos cîteva amănunte ale liniei moderne ce se va afirma în sezonul de primăvară.

①-② Se poartă gulere bogate, croite în cele mai felurite chipuri. Iată un guler tineresc, încrețit pe bandă dreaptă, ce poate fi purtat și ca glugă—așa cum se vede în desenul 2. Este potrivit și la un taior simplu din balonseide, închis la două rînduri, cu nasturi de sidef.

③ Linia modernă a hainei din balonseide este foarte amplă. Iată un model cu o platcă liberă, sub care sînt prinși creții ce dau lărgime hainei. În loc de guler, o bentiță îngustă închide haina în jurul gîtului.

④ Se poartă țesături pline, cu desenul mare. Modelul nostru — o haină 7/8 în carouri mari — este căptușit cu materialul taiorului, peste care este îmbrăcat.

⑤ Taiorul clasic tinde a fi înlocuit cu rochie (în loc de fustă) și jachetă, care însă rămîne la formula clasică.

⑥ Un guler de pichet alb, aplicat la taiorul clasic bleumarin, completat cu o pălărioară din același material, va da o notă primăvăratică ținutei noastre.

⑦ O variantă nouă la linia taioarelor: jacheta dreaptă, strînsă ușor în talie de un cordon din aceeași stofă. Taiorul poate fi confecționat din orice gen de material (uni, tuid, pepit sau în dungi).

Se poartă din nou eșarfe din lînă, tricotate în diferite lucrături cu desenul mare. De data aceasta, însă, nu le vom întîlni la teatru completînd rochii de mătase, ci pe stradă, însoțind taioare, jachete sau, eventual, bluze tricotate din aceeași lînă cu eșarfa.

⑧ În loc de jachetă sau haină, se vor purta și jachete groase, lucrate în reiuri proeminente.

Poșta Redacției

VIRGIL OANCEA — Bacău. Potopul de pe vremea lui Noe, pe care-l menționează legendele, nu e o născocire. Descoperirile făcute cu ajutorul radioactivității arată că inundații uriașe au avut loc adeseori. Acum circa 10.000 de ani, de exemplu, ghețurile, avansate mult, din regiunea polară, sustrăseseră o mare cantitate din apa oceanelor, așa încît nivelul mării ajunsese să fie cu 140 de metri mai jos ca astăzi, ceea ce făcea ca Anglia și Irlanda, de pildă, să nu fie despărțite de continent, iar Tamisa să se verse în Rin. Apoi, deodată, uriașii ghețari au început să se topească — fără îndoială, sub efectul fenomenelor solare — ceea ce a făcut ca apa să invadeze o parte din uscat. Oamenii care locuiau departe de pol nu-și puteau da seama că inundația e datorită nu atît ploilor, cît topirii acestor ghețari. La rîndul lor însă, ploile intense care au căzut erau datorite evaporării apelor încălzite de soare și condensate în aer, sub formă de nori.

ECATERINA MANOIL — Cîmpulung-Muscel. Alimentele iodate nutresc glanda tiroidă care, la rîndul ei, produce o secreție necesară sănătății părului. Printre alimentele bogate în iod cităm: peștele, uleiul de ficat de morun, usturoiul, ceapa, ananasul. Cele mai bogate în substanțele minerale necesare nutriției părului (siliciu, sulf, fier și magneziu) sînt: spanacul, sparanghelul, salata verde, varza, morcovii, conopida, merele, fragii, smochinele. Cum însă siliciul se găsește în partea exterioară a fructelor și legumelor, acestea trebuie consumate necurățate de coajă.

AURELIA NICULESCU — București. Atunci cînd practicați sporturi — chiar și la ciclism — e bine să purtați un sutien. Dacă acneea de care suferiți nu prezintă manifestări exagerate, luați timp de 15 zile, dimineața, pe stomacul gol, o linguriță de miere în care amestecați o jumătate linguriță de floare de pucioasă. În cazul cînd acest tratament nu dă rezultate, trebuie să controlați dacă nu cumva acneea provine de la o dereglare a sistemului nervos sau a celui glandular.

NIC. S. POTOROACĂ — Asău (reg. Bacău). Dentiștii de la policlinica din Comănești care v-au executat lucrarea nu numai că nu au greșit, ba chiar au făcut un lucru bun și modern. Dantura executată astfel, cu măsele suspendate, este mai igienică și recomandată de ultimele cercetări medicale. La vechiul sistem (al cărui adept sînteți), sub masivii de viplă se adunau resturi alimentare care nu puteau fi date prea ușor afară, prin spălare, devenind permanente focare de infecție. După noul sistem, însă, acest neajuns este evitat: resturile alimentare de sub măsele pot fi foarte ușor eliminate, chiar și prin simpla clătire cu apă a gurii. Deci, nu aveți nici un motiv de îngrijorare și, mai ales, nu trebuie să gîndiți că lucrarea ar fi fost impusă de dorința de economisire a metalului. Cîteva grame de viplă nu contează în raport cu costul întregii lucrări. La celelalte întrebări, vă vom răspunde în unul din numerele viitoare.

PETRE MIHALACHE și **PETRE PARDĂU** — Iacobeni. „Flacăra" nu a împlinit încă 10 ani: primul ei număr a apărut la 1 Mai 1952, deci anul acesta va împlini 8 ani. În ce privește „Scînteia tineretului", aceasta a apărut în două serii: prima serie în anii 1944-1945 și a doua cu începere din aprilie 1949.

DUMITRU DRĂGHICEANU — Focșani. Talentul pe care-l aveți, de a desena simultan cu ambele mîini, este demn de remarcat. El nu este însă interesant din punct de vedere al artei plastice. Pentru cunoscătorii și iubitorii artei plastice, e indiferent dacă un desen sau un tablou a fost executat cu dreapta, cu stînga sau cu ambele mîini; principalul este ce și cum a redat artistul în lucrarea sa. Există însă oameni de cultură pe care înzestrarea pe care o aveți (de la natură sau căpătată în urma unor exerciții de voință) i-ar interesa în mod deosebit — cum sînt cercetătorii de pe tărîmul științei care studiază anumite părți ale organismului omenesc, și anume aparatul nervos central și funcțiile sale — pentru a vedea cum pornesc simultan de la creier comenzile pentru ambele mîini, cum sînt executate acestea, în ce fel ați ajuns să lucrați cu atîta precizie cu ambele mîini în același timp etc. Dacă socotiți că e cazul, comunicați toate acestea Institutului de psihologie al Academiei R.P.R. din București, str. Frumoasă nr. 27.

Colțul fotografului amator

DOZĂ PENTRU DEVELOPAT FILM ÎNGUST

Se recomandă ca amatorul să-și developeze singur negativele, obținînd astfel o calitate superioară a imaginilor prin întrebuințarea unui revelator adecvat, dar mai ales pentru a avea satisfacția completă a procesului fotografic, fără a-și pune la încercare răbdarea cu trimiterea filmului la developat și așteptarea termenului de ridicare.

Filmele de format îngust (Leica), avînd 1.650 mm lungime, dau loc la neplăceri cînd sînt developate în tasă, cu mîna. Mîna încălzește revelatorul peste 18°C, provocînd o supradevelopare; trecerea filmului prin soluție de la un capăt la altul duce mai întotdeauna la o developare parțială, dînd naștere de asemenea la lipirea straturilor, iar zgîrieturile sînt aproape inevitabile.

Ideal este să se developeze în doză (tanc), dar în lipsa acesteia se poate developa perfect astfel:

În capătul unui bastonaș de ebonită sau de masă plastică de cca 100 mm lungime și 6-12 mm diametru (fig.1) se face (cu un simplu fierăstrău de traforaj) o tăietură „t" de 35 mm lungime, cît mai îngustă posibil, în care se introduce un capăt al filmului, înfășurîndu-se apoi cu emulsia în afară. Astfel strîns, se va introduce într-un borcan de pelicanol bine spălat, în care se va turna revelatorul.

Distanța „d" (fig.2), fiind mai mică de 35 mm, va feri emulsia să se atingă de peretele borcanului.

În timpul rulării, filmul se va strînge în mijlocul vasului, iar cînd vom slăbi frînarea bastonașului, filmul se va derula către extreme și, în felul acesta, va primi pe toată suprafața și în permanență revelator agitat, evitîndu-se lipirea sau frecarea straturilor.

După timpul prescris de rețetă, se scurge printre degete revelatorul, se introduce fixatorul, apa pentru spălare etc.

Vasul și bastonașul se vor spăla foarte riguros după întrebuințare.

Petru VOINESCU

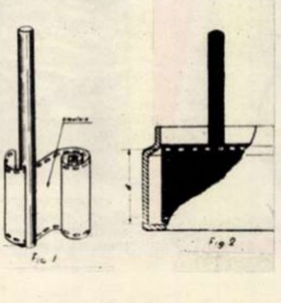

COLȚUL MICULUI DESENATOR

Publicăm alte soluții primite.

Problema nr. 4

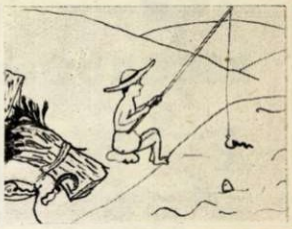

Soluția trimisă de eleva Platon Elena, clasa a VI-a, Școala medie mixtă nr. 2 „V. Alecsandri", Bacău.

Au mai trimis soluții izbutite la această problemă, următorii: Victoraș Băleanu, Mediaș; Lupea Dorin, Cluj; Neagu Florin, P. Neamț; Teodorescu M. Marius, Ploești; Lidia Sand, București; Dogaru Mihai, Or. Stalin; Costescu Traian, Craiova; Bernstein Iulius, Iași.

Problema nr. 5

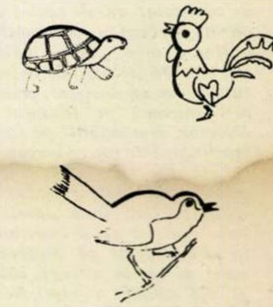

Soluții trimise de Vălenaș Liviu, elev în clasa a II-a C a Școlii de 7 ani nr. 14 din Oradea.

La această problemă ne-au mai trimis soluții izbutite următorii: Dogaru Mihai, Or. Stalin; Podoleanu G. Adrian, Comănești; Teodorescu Marius Mihail, Ploești; Popa Gabriel, București; Lidia Sand, București; Platon Elena, Bacău; Vitescu Adrian, București; Eftimie Elena, Galați; Ispir Eugenia, Cluj.

Problema nr. 6

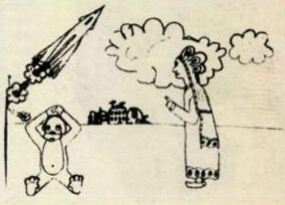

Soluție trimisă de elevul Dogaru Mihai, din clasa a V-a B a Școlii mixte de 7 ani nr. 5 din Orașul Stalin.

La această problemă au mai trimis soluții izbutite· Popa Gabriel, București, Teodorescu Marius Mihail, Ploești; Eftimie Elena, Galați; Abramovici Gustav, București; Zabaria Florin, Oradea.

GIMNASTICA LA DOMICILIU

Anunțăm pe cititorii noștri că primul ciclu de lecții de gimnastică la domiciliu a luat sfîrșit. Pe acei care au unele nelămuriri în legătură cu cele publicate, îi rugăm să ne scrie.

Peste cîteva săptămîni, vom începe un nou ciclu de gimnastică la domiciliu, care se adresează femeilor gravide, sugarilor și copiilor de vîrstă preșcolară.

RECORDOMANIE

Recordurile de mai jos le deţinem din cîteva organe de presă ale „lumii libere". Aflăm astfel că: neostenita echipă studenţească din Cambridge a jucat bridge timp de şaptezeci şi două de ore şi patruzeci şi cinci de minute, fără nici o întrerupere; un inimos tînăr englez a izbutit, după zece ore şi zece minute, să strîngă mîinile celui de-al 9.001-lea compatriot; un oarecare Claude Hachette, pasionat amator de „hula-hoop", dînd dovadă de o remarcabilă iscusinţă, a învîrtit de o sută de mii de ori cercul în jurul propriei sale axe, şi totul în numai 13 ore şi 40 minute; în statul Pensylvania, un demn urmaş al lui Gargantua a înghiţit dintr-o dată 77 pateuri cu carne, 8 duzini de jimble, 22 pahare cu lapte şi 6 sticle de coca-cola; un alt record american — durata vorbirii — l-a stabilit de curînd o tînără miss, care a pălăvrăgit fără încetare 94 de ore, 32 minute şi 5 secunde; iar un austriac, vrînd, probabil, să-l întreacă pe filozoful antic grec Diogene, şi-a stabilit pe timp de un an reşedinţa într-un... borcan de sticlă...

Cîtă fantezie, cîtă iniţiativă, cîtă pasiune în aceste recorduri de care se ocupă pe larg presa „lumii libere"! Ce folos însă că ea se mulţumeşte numai să ni-i prezinte pe „străluciţii" recordmeni şi să le strîngă călduros mîna pe 3-4 coloane de ziar! Nici o statuie, nimic! Sau măcar niscaiva asociaţii, care să se ocupe special de cultul recordomaniei!

Şi, zău aşa: cîtă fantezie la aceşti inimoşi cutezători! Cîtă originalitate! Cîtă...

Oh, dar cîte ospicii nu s-ar simţi mîndre cu asemenea exemplare!

Silviu GEORGESCU

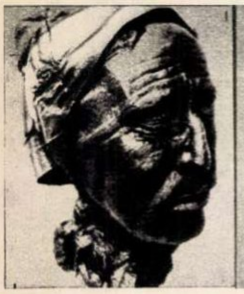

CONSERVAT DE 2.000 DE ANI în zăcămintele de turbă de la Tollun (Danemarca), acest cap de om este expus la Muzeul de stat din Copenhaga. El a fost atît de bine păstrat, încît restauratorii aproape că nu au avut cu ce să intervină...

În jurul
globului

UN OMAGIU LUPTEI ANTIFASCISTE a poporului slovac îl constituie expoziţia deschisă în localitatea Cierny Balog, districtul Brezno, din R. Cehoslovacă, cu prilejul celei de-a 15-a aniversări a eliberării Slovaciei de către Armata Sovietică. În fotografie: Stefan Kovacik şi S. Giertel, doi foşti partizani, în prezent în conducerea organelor locale de stat, vizitează expoziţia care înfăţişează aspecte ale luptei partizanilor slovaci din timpul războiului antihitlerist.

CU PRICEPERE ŞI MIGALĂ, un grup de fete din R. P. D. Coreeană brodează pe pînză păsări şi flori.

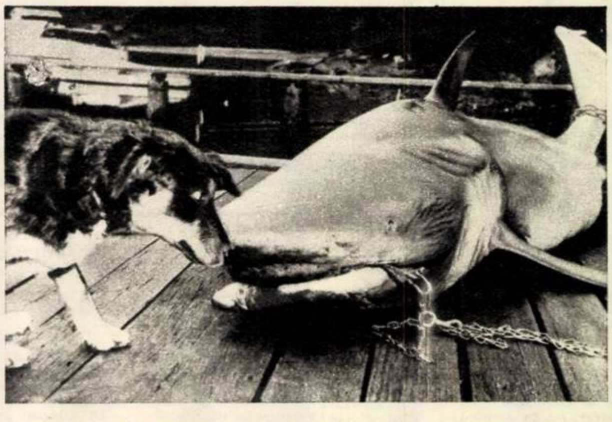

RECHINUL DIN FOTOGRAFIE, care a atacat un băiat australian de 13 ani în apropierea portului Sidney (Australia), a fost, din fericire, prins şi imobilizat la vreme de nişte pescari. După cum se vede, chiar şi în această situaţie mai inspiră încă teamă.

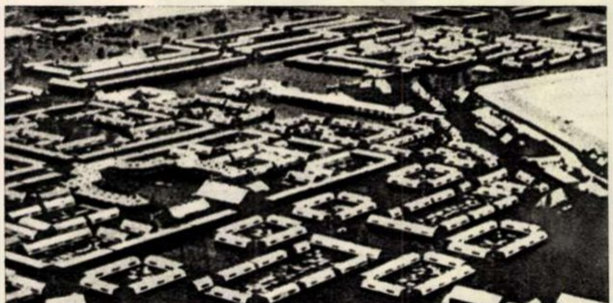

OOSTZAAN SUB APĂ. Repetatele inundaţii provocate de revărsarea Mării Nordului au produs în Olanda mari pagube. 2.700 de case din cartierul Oostzaan din Amsterdam au fost inundate, iar locuitorii lui (cca. 15.000 de oameni) au fost evacuaţi.

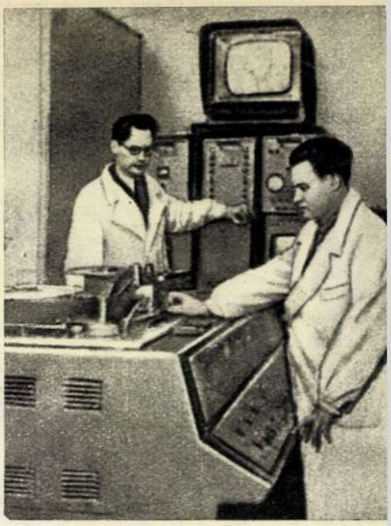

IMAGINE ÎNREGISTRATĂ PE... BANDĂ. Inginerii şi tehnicienii uzinei „Kinap" din Leningrad au construit un model experimental al aparatului denumit „videomagnetofon", care poate înregistra şi reproduce pe loc orice imagine. Într-un viitor apropiat, videomagnetofonul va deveni la fel de răspîndit ca şi magnetofonul simplu. În fotografie: videomagnetofonul şi constructorii lui — inginerii V. F. Vorobiov şi O. S. Koroviak.

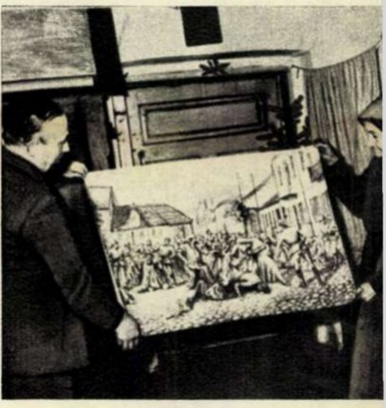

ORORILE FASCISMULUI HITLERIST au fost zugrăvite de nenumăraţi artişti şi scriitori. Artistul amator Josef Fafanski, din R.P. Polonă, a pictat un zguduitor şi sugestiv tablou, înfăţişînd scena deportării populaţiei evreieşti din orăşelul polonez Bodzentyn, acolo unde a trăit tînărul David Rubinowicz, autorul însemnărilor recent descoperite — un al doilea „jurnal al Annei Frank".

LA TEATRUL „PETŐFI" din Budapesta se reprezintă cu succes lucrarea dramatică „Învoirea", de Otto L. Fischer. În fotografie: actorii Dayka Margit şi Horváth Gyula, într-o scenă din piesă.

CU PRILEJUL CELEI DE-A 15-A ANIVERSĂRI A ELIBERĂRII UNGARIEI

EXPOZIŢIA CĂRŢII DIN R.P. UNGARĂ

Azi s-a deschis în sala de marmură a Combinatului poligrafic „Casa Scînteii" expoziţia cărţii din R.P. Ungară.

Evenimentul este închinat celei de-a 15-a aniversări a eliberării Ungariei de sub jugul fascist. Expoziţia numără circa 1.500 de titluri şi consemnează succesul revoluţiei culturale în ţara vecină şi prietenă.

În anii puterii populare, cartea a devenit un bun prieten al omului muncii din Ungaria. Cîteva cifre comparative sînt grăitoare în acest sens. Dacă în 1938 numărul titlurilor de cărţi editate în Ungaria a fost de 8.150 — într-un tiraj global de 17.272.100 de exemplare — în 1959 numărul titlurilor a sporit la 19.812, cu un tiraj de 52.872.600 exemplare. „Toldi", opera poetului Arany Ianos, de exemplu, a fost tipărită într-un tiraj de 120.000 de exemplare, iar romanul lui Stendhal „Roşu şi Negru", în 111.000 de exemplare.

Cartea romînească a devenit şi ea tot mai cunoscută în R.P.Ungară. Începînd din 1951, în cadrul Înţelegerii de editări comune, încheiate între R.P. Romînă şi R.P. Ungară, editurile maghiare au preluat de la editurile noastre 507 lucrări, care au fost tipărite într-un tiraj de aproape patru milioane exemplare.

Expoziţia cărţii maghiare are o dublă semnificaţie: cinsteşte marele eveniment al eliberării Ungariei şi contribuie la strîngerea legăturilor culturale ale ţării noastre cu Republica Populară Ungară.

NE VIZITEAZĂ ŢARA: DOUĂ SOLISTE DE OPERĂ DIN R.P. UNGARĂ

În cursul lunii aprilie, amatorii de operă vor avea prilejul să asculte două apreciate cîntăreţe maghiare. Este vorba de Olga Szönyi, mezzosoprană de la Opera din Budapesta, care s-a relevat interpretînd rolul prinţesei Eboli din opera „Don Carlos" şi dificilul rol Amneris din opera „Aida". Posedînd o voce amplă şi un frumos joc de scenă, tînăra cîntăreaţă s-a făcut apreciată în multe ţări, cîntînd la Moscova, Berlin, Bruxelles şi Frankfurt pe Main. Cea de-a doua cîntăreaţă este soprana Szüza Erdész, care va apărea în operele „Rigoletto" şi „Lakmé".

GALA FILMULUI DIN R.P. UNGARĂ

Aniversarea a cincisprezece ani de la eliberarea Ungariei de sub jugul fascist va fi sărbătorită la noi în ţară printr-o seamă de manifestări culturale, dintre care una — deosebit de interesantă — este Gala filmului din R.P. Ungară. Ce ne aduc ecranele cu acest prilej?

„LA DOI PAŞI DE GRANIŢĂ" — o evocare emoţionantă din trecutul de luptă al clasei muncitoare maghiare. Acţiunea se petrece în urmă cu mai mult de patru decenii, în zilele cînd armatele reacţiunii internaţionale sugrumau tînăra Republică Sovietică Ungară. Pentru comunişti, lupta pentru viaţă însemna în primul rînd lupta împotriva reacţiunii şi regruparea forţelor pentru viitoarea ofensivă. Despre acest lucru ne vorbeşte filmul apreciatului regizor maghiar Marton Keleti. Evocînd evenimentele de acum 41 de ani, filmul ne prezintă doi comunişti care, ajutaţi de imensa forţă a solidarităţii muncitoreşti, izbutesc să scape de ştreangul pregătit de „Justiţia" burgheză. *(Foto 1).*

„DE SÎMBĂTĂ PÎNĂ LUNI" cuprinde — aşa cum sugerează de altfel şi titlul — descrierea unui sfîrşit de săptămînă în viaţa cîtorva muncitori din Budapesta zilelor noastre. Acţiunea este concentrată asupra frămîntărilor sufleteşti ale tinerei Joli, care e îndrăgostită sincer de Feri dar nu îndrăzneşte să-i mărturisească acestuia deschis că are un copil. Acţiunea şi conflictul prilejuiesc cunoaşterea a diferite tipuri de oameni şi a mentalităţii lor. Se înfruntă concepţii noi, cu rămăşiţe ale trecutului; din acest punct de vedere filmul aduce o documentaţie psihologică preţioasă. Aşa cum o ştim, actriţa Eva Vass creează, în rolul lui Joli, o apariţie emoţionantă. *(Foto 2).*

„PE JOS SPRE RAI" — nu propune spectatorilor nici un fel de itinerar fantastic ci, foarte teluric, ancorează, prin subiectul său, în plină contemporaneitate. Ocupîndu-se de o căsnicie în care există iniţial numai entuziasm şi fericire, filmul ne dezvăluie apoi o seamă de fisuri ce ameninţă din ce în ce mai violent trainicia căminului. De ce? Pentru că soţii, atraşi iniţial de o existenţă comodă, au preferat să renunţe la idealurile tinereţii lor, la tot ceea ce constituia scopul anilor îndelungaţi de studiu şi de muncă din facultate. Din fericire, trezirea se va petrece la timp.

Din nou o revedere cu o actriţă maghiară îndrăgită de publicul romîn — Törőcsik Mari. *(Foto 3).*

R E D A C Ţ I A:
Bucureşti, Piaţa Scînteii. Căsuţa Poştală 3507 of. 33.
Tel. 17.60.10, int. 1744.
ABONAMENTE
la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.
Prezentarea grafică: Ion VULPESCU
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V.Stalin".

SPORT

A 17-A OARĂ DESPRE TEHNICĂ

de **Al. MIRODAN**

U.T.A. era condusă în minutul 88 cu 2-1 de către Dinamo-Bucureşti. Meciul părea jucat. Spectatorii se pregăteau să părăsească tribunele. Dinamoviştii, să se îmbrăţişeze. Musafirii, să plîngă. Atunci Petchowski a executat o lovitură liberă peste zid, de pe urma căreia, precum se ştie, Ţîrlea a înscris un gol, aducînd arădenilor egalarea.

Ce a fost şutul lui Petchowski? Să ne gîndim puţin.

A fost „elan"? Nu.

A fost „joc bărbătesc"? Nu.

A fost „condiţie fizică" supraomenească? Nu.

A fost tehnică. Tehnica unui eminent sportiv care şi-a gîndit lovitura şi a executat-o cu precizie; tehnica unui meşter care, cînd ne-a vizitat acum cîteva săptămîni o echipă poloneză şi un antrenor maghiar, a participat la antrenamentul vizitatorilor ca un ucenic; tehnica unui om care mai învaţă fotbal la 39 de ani.

F.C. Rapid (oh, ce puţin mîndru sună acest cuvînt!...) conducea cu 2-0 pe colegii din Lupeni, adversarul se apăra cam neputincios în careu, jucătorii din Giuleşti aveau posibilitatea — cum a arătat cronicarul „Informaţiei" — să mai înscrie (cel puţin) 8 goluri şi totuşi jucătorii din Giuleşti n-au mai înscris nici un gol. Au tras — deşi nu prea erau stingheriţi — în stînga porţii. Au tras — deşi nu prea erau deranjaţi de partener — în dreapta porţii. Au tras — deşi cei de la Minerul nu le-au prea făcut nici un rău — peste bară. Au tras în pămînt, au tras în tribune, au tras în cer, numai în plasă n-au tras.

Ce le-a lipsit înaintaşilor de la Rapid? Să ne gîndim puţin.

Le-a lipsit „elanul"? Nu. (Se întîmplă).

Le-a lipsit „jocul bărbătesc"? Nu.

Le-a lipsit „condiţia fizică"? Nu.

Le-a lipsit tehnica. Tehnica, adică acea calitate dobîndită prin exerciţiu sever, care te face să trimiţi mingea nu în capul reporterului fotograf de la „Flacăra", ci în spaţiul apărat de Kiss.

Echipa selecţionată a Bulgariei s-a antrenat duminică, în vederea meciului — atît de însemnat, atît de însemnat... — cu reprezentativa noastră, de la 1 Mai. Bulgarii n-au jucat însă — în ciuda aşteptărilor — nici cu selecţionata de juniori a Academiei Militare din Sofia, nici cu F.C. Carpaţi-Sinaia; bulgarii au jucat cu o echipă braziliană.

Ce-or fi urmărit oare să înveţe vecinii noştri din turneul preolimpic, de la nişte jucători brazilieni? Să ne gîndim puţin.

„Elanul"? Nu, e limpede că bulgarii nu duc lipsă de elan.

„Jocul bărbătesc"? Oh, nu e cazul...

„Condiţia fizică" etc. etc...? Nu, nu pentru asta au invitat bulgarii o echipă braziliană.

Poate tehnica...

Bibl. Reg.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

„NIMIC NU MAI POATE FI CA ÎNAINTE"

— Corespondenţă telefonică de la Paris —

de André WURMSER

În timp ce Nikita Hruşciov străbătea, în aclamaţiile mulţimii, Champs Elysées, mi-am amintit două versuri din „L'Aiglon":

Ai impresia că săruţi Franţa pe gură
Atunci cînd eşti iubit de Paris.

Miercuri, fiind zi de lucru, patronii nici nu se gîndeau să permită muncitorilor să se ducă să-l întîmpine sărbătoreşte pe reprezentantul ţării care, prima în lume, a construit socialismul. Totuşi, chiar şi presa cea mai anticomunistă n-a putut să nu menţioneze venirea în întîmpinarea lui Hruşciov a peste 200.000 de persoane. Mulţimea entuziastă, agitînd stegulețe roşii şi tricolore, avea aspectul unui arici, datorită periscoapelor de care s-au folosit mii de parizieni inventivi, ca să-l poată vedea şi aclama frenetic pe solul poporului sovietic.

Prezenţa în Franţa a premierului sovietic a făcut parcă minuni. A fost destul ca Nikita Hruşciov să depună o coroană la mormîntul Şoldatului Necunoscut de la Arcul de Triumf, pentru ca fiecare să-şi amintească faptul că acest soldat a pierit într-un război purtat împotriva militarismului german. A fost suficient ca Nikita Hruşciov, vizibil emoţionat, să păstreze un moment de reculegere în faţa colinei împuşcaţilor de la Mont Valerien, pentru ca fiecare să-şi aducă aminte că U.R.S.S. şi Franţa nu numai că nu sînt duşmane, dar că aceste două ţări şi-au sacrificat cei mai buni fii în lupta comună împotriva duşmanului comun.

Cei care s-au arătat ostili vizitei — îndeosebi unii ziarişti ultrareacţionari — se află acum într-o adevărată încurcătură. Se poate afirma oare că sutele de mii de francezi care l-au aclamat pe Hruşciov la Paris, la Bordeaux, la Dijon, la Arles, la Marsilia erau comunişti? Ar însemna atunci să faci o admirabilă propagandă Partidului Comunist Francez. S-ar putea spune că în rîndul mulţimii entuziaste erau, dimpotrivă, puţini comunişti? Ar însemna să se recunoască implicit că imensa majoritate a francezilor se pronunţă pentru întărirea prieteniei franco-sovietice.

Este ilariant contrastul dintre voinţa unora de a-i arăta premierului Hruşciov o Franţă fără francezi — străzi fără trecători, uzine fără muncitori, locomotive fără feroviari — şi faptul că mulţimea care umplea pînă la refuz piaţa din faţa primăriei (unde autorităţile au refuzat să instaleze o estradă şi ar fi vrut chiar să-l împiedice pe premierul sovietic să apară în balcon) scanda cu vădită ironie la adresa acestor autorităţi: *„Eliberaţi-l pe Hruşciov!"*

Campionii „războiului rece" şi ai absurdei propagande antisovietice au primit o zdrobitoare replică. Monumentele franceze împodobite cu steagurile sovietice, cuvintele pline de sevă rostite de un mare om sovietic, toastul ridicat în sănătatea lui Hruşciov de către preşedintele Republicii Franceze (despre care se poate spune orice, în afară de faptul că ar fi comunist), dar mai ales entuziastele manifestări ale milioanelor de francezi — iată replica.

Un om care spune simplu adevărurile cele mai simple, aşa cum a făcut-o N.S. Hruşciov, l-a determinat pe premierul francez Debré să proclame un adevăr adînc: „DUPĂ ACEASTĂ CĂLĂTORIE, NIMIC NU MAI POATE FI CA ÎNAINTE".

Am certitudinea că aceasta este încă mai adevărat chiar şi decît îşi închipuie domnul Debré.

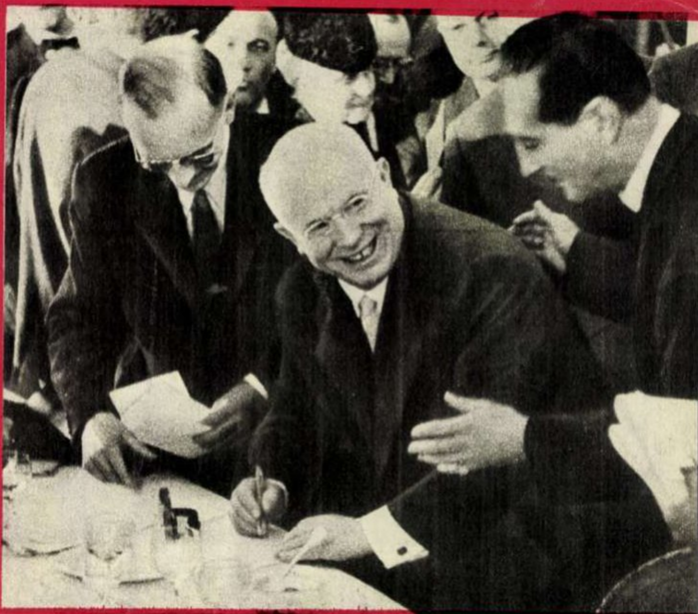

N. S. Hruşciov semnînd autografe, cu prilejul dejunului de la Asociaţia presei diplomatice din Paris. ↑

O mulţime imensă a umplut străzile Parisului, pentru a-l saluta pe Nikita Hruşciov. Cei ce se aflau în rîndurile din spate au reuşit să vadă cortegiul de maşini cu ajutorul acestor originale „periscoape" ↓

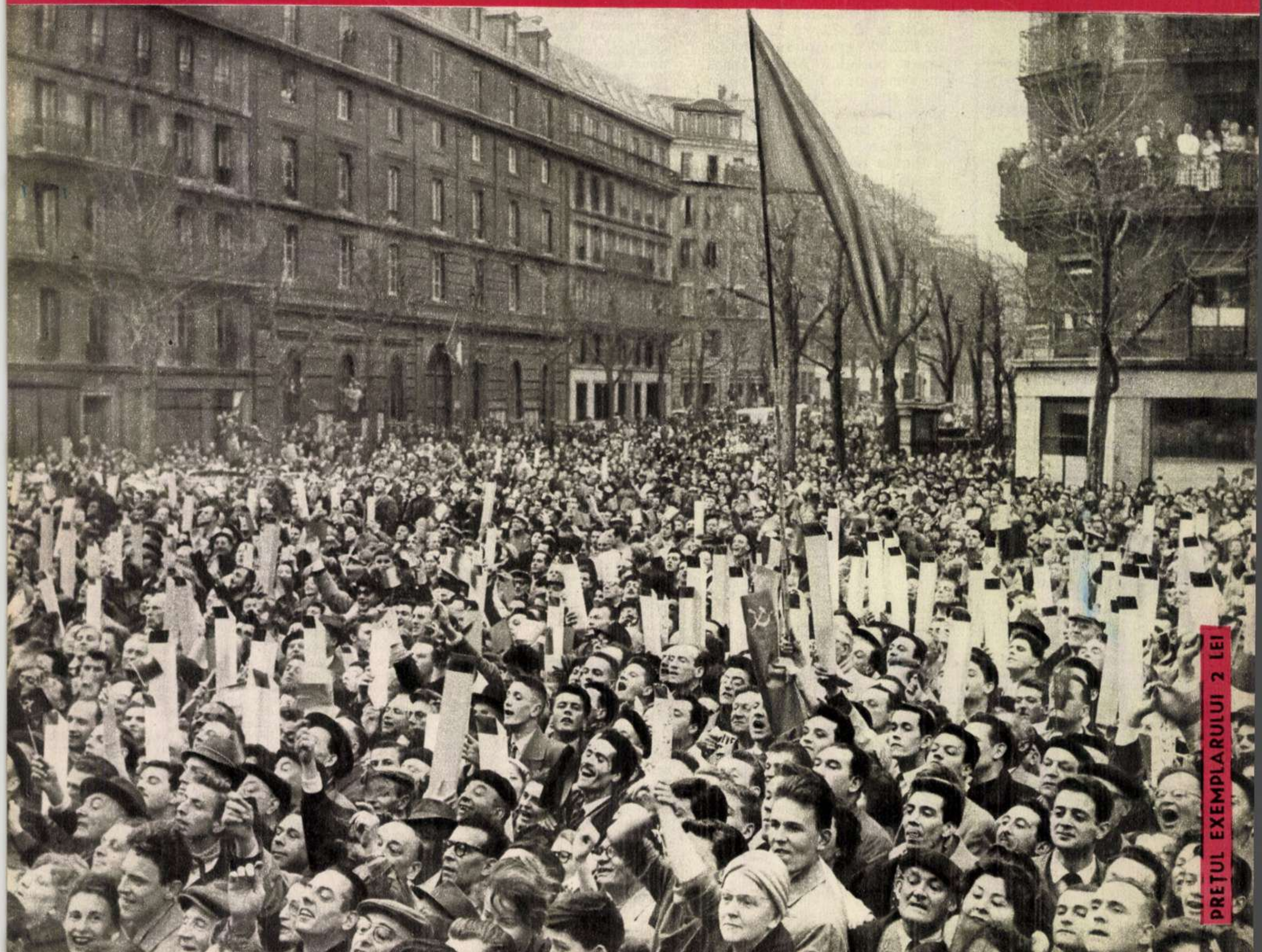

PREŢUL EXEMPLARULUI 2 LEI

05

Nr. 14 (254)
Anul IX
9 aprilie 1960

Tînără indoneziană

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

LA A 15-a ANIVERSARE A ELIBERĂRII UNGARIEI

Prezidiul adunării festive din Capitală organizate cu prilejul celei de-a 15-a aniversări a eliberării Ungariei de sub jugul fascist (dreapta sus).

În dimineața zilei de 4 aprilie a. c. ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al R. P. Ungare la București, Béla Némety, însoțit de membrii ambasadei, a depus coroane de flori la Monumentul Eroilor Patriei și la Monumentul Eroilor Sovietici. (În fotografia din dreapta jos: solemnitatea depunerii de coroane la Monumentul Eroilor Sovietici).

LA BUDAPESTA, la cimitirul Rákosliget, unde sînt înhumați ostașii romîni care și-au dat viața alături de ostașii sovietici în luptele pentru eliberarea Ungariei de sub jugul fascist, a avut loc, la 2 aprilie, solemnitatea comemorării eroilor romîni.

Au fost depuse coroane de flori din partea Consiliului Prezidențial al R.P. Ungare, guvernului R.P. Ungare, ambasadei R.P. Romîne la Budapesta, din partea corpului diplomatic acreditat la Budapesta, precum și din partea a diferite departamente și organizații obștești (stînga jos).

TRĂIASCĂ PRIETENIA DINTRE POPORUL ROMÎN ŞI POPORUL MAGHIAR

O imagine din Indonezia

Tinere fete la un festival tradițional

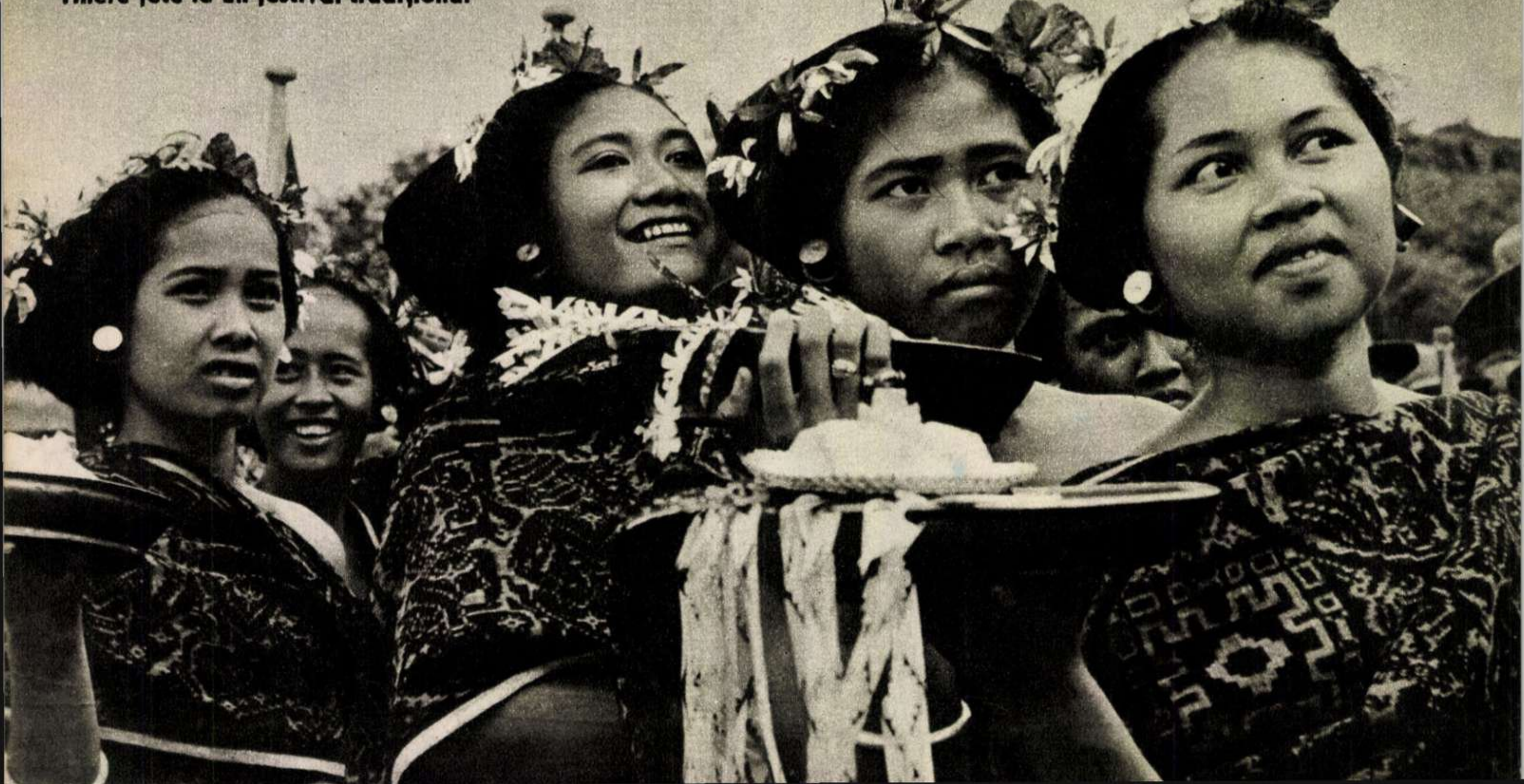

INDONEZIA
– așa cum am cunoscut-o

de **N. LUPU**

3.000 de insule, 1.904.000 km p, 90.000.000 de oameni. Desigur că multor cititori le va fi suficientă reamintirea acestor cifre, pentru a-și da seama imediat că este vorba de Indonezia.

Dar pentru mult mai mulți, un singur cuvînt — *Bandung* — ar fi suficient.

Explicația este simplă.

Lupta poporului indonezian pentru libertate și făurirea unei vieți noi a constituit acel rapid mijloc de comunicație care a înfrînt distanțele și a apropiat Indonezia de inima fiecărui om care iubește libertatea. Djakarta Bandung, Bogor. Nume care au făcut ocolul lumii, vestind că poporul indonezian s-a ridicat la luptă, că la 17 august 1945 și-a luat soarta în mîinile sale, că la 18 aprilie 1955 a deschis larg porțile țării solilor popoarelor Asiei și Africii, că fiecare an aduce Indoneziei noi victorii pe calea pe care și-a ales-o.

Oamenii au vrut să afle cît mai mult despre această țară luptătoare. Și atunci Bandung, Djakarta și alte orașe au devenit nu numai părticele din arhipelagul celor 3.000 de insule, ci poziții de luptă în apărarea patrimoniului păcii și progresului.

În anii aceștia, mulți prieteni indonezieni au poposit pe meleagurile noastre, tot așa cum mulți romîni au fost primiți ca oaspeți pe pămîntul indonezian. Și aceasta pentru că s-au dezvoltat relații culturale și economice între țările noastre, pentru că lupta în vederea apărării păcii și colaborării între popoare a făcut necesar contactul prietenesc, schimbul de vederi și, mai ales, cunoașterea reciprocă sub toate aspectele.

Așa se face că într-o seară, la Djakarta, la auzul unei conversații purtate în romînește, un trecător ne-a adresat cuvintele:

— București! Pace!... Prietenie!...

El vizitase Bucureștiul și luase cu el, la plecarea din țara noastră, aceste cuvinte. Nu ne-am lăsat în seara aceea pînă nu l-am învățat să cînte în romînește: „Pe lîngă plopii fără soț", întrucît el spunea că i-au plăcut foarte mult romanțele noastre. Întîmplarea a făcut ca tocmai această romanță a înstrăinării să fie folosită atunci drept instrument de apropiere.

Dar și noi am plecat de acolo cu o serie de expresii indoneziene. De pildă, în Indonezia, în focul luptei pentru independență națională, s-au creat relații noi între luptători, manifestate, între altele, în aceea că ei își spuneau unii altora „bung" (frate). Astăzi președintele Indoneziei, Sukarno, este pentru toți „bung Karno", adică „fratele Karno". Și nouă ni s-a spus „bung".

Iar cei care l-au însoțit pe Nikita Sergheevici Hrușciov în recenta sa călătorie prin Indonezia au putut auzi cum cei doi conducători își spuneau unul altuia „bung!" Frați în lupta pentru pace și progres.

Astfel dispar distanțele dintre țări și oameni.

Cînd am fost în Indonezia, în urmă cu cîțiva ani, acest proces al dispariției distanțelor era abia la început. Colonialiștii olandezi dețineau încă poziții puternice în economie, iar în viața politică, partidul reacționar Mașumi și bandele sale înarmate periclitau serios stabilitatea țării și dezvoltarea ei democratică. Imperialiștii căutau să profite de această situație pentru a răsturna guvernul indonezian și a organiza readucerea Indoneziei în jugul colonial. Dar pe măsura dezvoltării și consolidării forțelor populare interne, aceste planuri au fost dejucate. Pozițiile colonialiștilor olandezi au fost serios zdruncinate, rebeliunea organizată de o clică de trădători ai Indoneziei a fost lichidată, iar cu sprijinul popular s-au luat noi măsuri pentru dezvoltarea independentă a economiei.

Indonezia a primit din partea țărilor socialiste un sprijin ferm și frățesc, care a ajutat-o în lupta sa anticolonialistă. Uniunea Sovietică nu s-a mulțumit numai să acorde sprijin moral și politic. Ajutoare economice avantajoase au venit să întărească lupta poporului indonezian pentru o viață nouă.

Împreună cu alte țări independente ale Asiei, împreună cu țările socialiste din Asia și Europa, Indonezia face parte astăzi din zona păcii.

Cînd am vizitat Indonezia, această noțiune nu exista încă. Nici astăzi călătorul care se îndreaptă spre Indonezia nu va găsi înscrisă pe vreo hartă „zona păcii". Dar ea există, este o realitate politică vie, care topește distanțele și întărește în același timp capacitatea popoarelor înfrățite de idealurile păcii de a ridica o stavilă în calea agresorilor.

BUN SOSIT

În cadrul unei călătorii de două luni într-o serie de țări din Asia, Europa, Africa și America Latină, președintele și primul ministru al Republicii Indonezia, Sukarno, va vizita și țara noastră.

Poporul nostru urează înaltului sol al poporului indonezian, de care-l leagă o sinceră prietenie, tradiționalul „BUN SOSIT"!

În pagina 4: reportajul „Tablouri indoneziene", de ziaristul englez Ralph Parker

Dragoste de muncă și de viață liberă se poate citi pe chipul acestui tînăr agricultor din Iava de vest.

Poporul indonezian este un luptător hotărît pentru cauza păcii. În fotografie: aspect de la o adunare a partizanilor păcii din Indonezia.

TABLOURI INDONEZIENE

— note de călătorie —

de Ralph PARKER, ziarist englez

În cursul recentei sale vizite în Indonezia, N. S. Hrușciov a fost întîmpinat cu căldură de populația acestei țări. În fotografie: N. S. Hrușciov salută pe locuitorii din Denpasara (insula Bali).

În palatul ce aparținuse cîndva generalului-guvernator al Indiilor Olandeze, astăzi reședința președintelui Republicii Indonezia, ni s-au arătat două tablouri. Unul dintre ele, o lucrare a pictorului Sudjojono, înfățișa un grup de țărani vlăguiți, slabi, dar cu figuri hotărîte și energice, transportînd alimente spre front, pentru a le preda detașamentelor de partizani, care luptau împotriva ocupanților în acele zile de neuitat ale lui august 1945, cînd poporul indonezian a proclamat independența patriei sale. Al doilea tablou — exemplu grăitor al noii școli de pictură ce se dezvoltă pe insula Bali — înfățișa un sat pașnic din Indonezia de astăzi.

— Două pagini ale istoriei noastre noi — remarcă profesorul indonezian Prijono, laureat al Premiului Internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare“, care ne însoțea. De fapt, a doua pagină abia începe să fie scrisă.

La Djakarta, avusesem prilejul să stăm de vorbă cu cîțiva olandezi, care pretindeau cu cinism că Indonezia ar fi, chipurile, incapabilă să-și mențină independența. După aceeași clasică teorie colonialistă, alții se arătau „îngrijorați“ de „suprapopulația“ Indoneziei și de pericolul foametei, deși în această țară ogoarele își oferă din abundență roadele, iar adîncul pămîntului ascunde bogății fabuloase.

În Djakarta, vigoarea și dragostea de viață a locuitorilor te întîmpină încă din zorii zilei. Mulțimea mișună pe străzi, de-a lungul trotuarelor gonesc sute de cicliști, elevi cu fețele vesele, înviorate parcă de răcoarea dimineții, își grăbesc pașii spre școli. În magazinele și piețele orașului, munți de nuci de cocos, fructe, zarzavaturi sau pește proaspăt, pescuit în apele de safir ale oceanului, își așteaptă cumpărătorii. Negustorii ambulanți, cu pielea arsă de soare, purtînd cobilițe de bambus pe umăr, oferă trecătorilor mărfuri dintre cele mai variate. Fiecare își are propriul său mod de a face reclamă: un refren melodios dintr-un cîntec, un cuvînt din jargonul străzii, zgomotul produs prin lovirea unor bețe de bambus, sunetul sonor de gong sau clinchetul subțirel al unui clopoțel de argint. Toate acestea se contopesc și formează laolaltă acel zumzet puternic, neîntrerupt, al vieții de fiecare zi a Djakartei. Acesta este, de altfel, specificul orașelor indoneziene.

Printre studenții din Surabaya

După o călătorie de paisprezece ore cu trenul de-a lungul insulei Iava, iată-ne în Surabaya, cel mai mare centru industrial și cel mai însuflețit port al Indoneziei.

Natura a înzestrat Iava, ca și întreaga Indonezie, cu tot felul de bogății, în stare să asigure bunăstarea și fericirea omului. Dar secolele de înrobire colonială au transformat aceste ținuturi în izvoare de înavuțire pentru asupritori, sărăcind poporul.

Pînă nu demult, Surabaya simboliza parcă întregul sistem colonial: centrul orașului, cu clădiri mari, din beton armat, de construcție modernă, locuit de stăpînii coloniali, era înconjurat de așezările mizere ale populației indigene.

Pitorescul neasemuit al insulei Bali nu se dezminte nici în această fotografie.

Surabaya de astăzi trăiește o altă viață. În cîteva dintre clădirile moderne rezervate altădată olandezilor, funcționează noua universitate națională.

Printre studenții universității sînt mulți tineri care au făcut parte din detașamentele partizanilor, înfrîngîndu-i și dezarmîndu-i pe cotropitorii japonezi. Apoi tinerii luptători s-au înrolat în armata republicană a Indoneziei, pentru a-și apăra patria împotriva colonialiștilor.

Am fost invitați într-o locuință studențească — un bungalow împrejmuit de o curte largă. Am vizitat odăile spațioase, în care locuiesc și învață studenții. O mare terasă le servește drept loc de odihnă în aer liber.

Saleh, student de douăzeci și cinci de ani, originar din insula Madura, ne povestește cum a luptat în Armata de Eliberare, iar profesorul de matematici Abdurahman ne vorbește despre viitorul patriei.

— Noi avem — spune el — destui oameni capabili să lumineze poporul. Și în special asupra noastră, a intelectualilor, apasă o mare răspundere. Aș putea, de pildă, să mă multumesc chiar numai cu redactarea unui manual de matematici. Dar eu vreau să-mi slujesc poporul nu numai pe această cale. Consider că intelectualitatea trebuie să fie permanent activă pe frontul luptei pentru coexistența pașnică a popoarelor.

În suburbia „Casele fericite"

Mergeam de un ceas pe străduțele înguste de la periferia orașului Surabaya, printre căsuțele ușoare, construite din fibre de palmier. Noaptea tropicală învăluise dintr-o dată pămîntul. Locuitorii suburbiei se întorceau de la muncă.

În întunericul ce ne împresurase, ni se întindeau cu prietenie zeci de mîini. Strîngerile lor calde păreau că ne urează: „Fiți bineveniți, cetățeni sosiți de departe pentru a cunoaște viața noastră!“

Unul dintre locuitorii suburbiei, Bunguredju, fost comandant de partizani, ne conduse la el acasă și începu să ne povestească:

— În anul 1945, japonezii au dezarmat, în împrejurimile orașului Surabaya, un grup de patrioți indonezieni ce luptau pentru libertate. Cea mai mare parte dintre ei erau țărani, dar nici unuia nu i-a trecut măcar prin minte, după ce au fost eliberați, să se întoarcă în satul de unde venise. Îi atrăgea pe toți Surabaya, cu fabricile ei și puternica solidaritate a muncitorilor de aici. S-au făcut locuințe. Astfel s-a format treptat cartierul „Casele fericite“, în care s-a încetățenit temeinic spiritul colectivității, al ajutorului reciproc. Există aici centre medicale, magazine, școli pentru lichidarea analfabetismului etc.

În cameră intră o femeie bătrînă, care îmi întinse în tăcere o mînă subțire și uscată.

— E Amihaga. Lucrează în fabrică — se auziră voci în jurul meu.

— Cum o duci, Amihaga? — o întrebai.

— Toată viața mea am fost săracă — răspunse ea, schițînd un zîmbet amar. Dar iată că a venit ziua în care mă pot bucura pentru că am ce mînca și ce îmbrăca. Dar întrebați-o mai bine pe nepoata mea.

Toți își îndreptară privirile spre femeia tînără de lîngă ea.

— Colonialiștii nu se vor mai întoarce! — spuse aceasta cu vocea vibrînd de patimă. Asta înseamnă că viața noastră se va îmbunătăți mereu. Iată, eu mi-am și găsit fericirea. Mi-am trimis copilul la școală... Numele lui e Suriati (lumina inimii mele)...

În munții din Iava răsăriteană

Ne îndreptăm cu mașina spre sud de Surabaya. Munți vulcanici ne împrejmuiesc cu masivele lor impunătoare. După ce părăsim străduțele întortocheate ale periferiei orașului, cu căsuțele aruncate la întîmplare, drumul se eliberează de tot ce este citadin. Prin fața ochilor încep să se perinde cîmpuri întinse, vaste plantații, iar în dreapta și în stînga lor, masive acoperite cu covorul unei vegetații bogate. Zărim un grup de dansatori-ambulanți, urmați de un cîrd gălăgios de copii. Țărani, ce cară saci cu orez pe cap, privesc îndelung după mașină.

După ce străbatem regiunea Malang, brîul muntos se strînge din ce în ce mai mult în jurul nostru. Din senin se dezlănțuie o ploaie puternică, tropicală.

Ne oprim lîngă o căsuță de țară. Pe terasă, un bătrîn alege boabe de cafea. Pătrundem într-o încăpere în care se află doar o masă și cîteva taburete rudimentar lucrate.

Ne întîmpină Muhamed Taib, un bărbat de vreo treizeci de ani, puternic și frumos, cu un nas mic acvilin, frunte înaltă și mustăți răsucite. Privirea îi arde ca jarul.

La început, discuția lîncezește, dar gheața se topește cu repeziciune. În curînd camera se umple de oameni. Taib și prietenul său, Tekno, ne povestesc cum cei aproape patruzeci de mii de țărani din districtul acela și-au împărțit între ei pămînturile care aparținuseră înainte plantatorului olandez Monte. Districtul numără 27 de sate.

— Am socotit că e dreptul nostru, să ne luăm înapoi pămîntul pe care am trudit dintotdeauna — mărturisi Taib.

— O duceți mai bine acum, decît înainte? — îi întrebăm noi.

— Mai bine! Mult mai bine! Fiecare are pămînt. Cum să nu ne fie mai bine?! — se aud răspunsuri categorice din toate părțile.

Cîteva femei ne aduseră cești cu cafea aburindă.

— Serviți — spuse Taib. Cafeaua e culeasă din arbuștii noștri și poate că, de aceea, o să vi se pară mai gustoasă.

Cînd am părăsit satul, mi-au apărut viu în minte cele două tablouri, cu valoare simbolică, pe care le văzusem la reședința președintelui Sukarno.

Lupta a înscris urme adînci pe chipurile multor oameni din această minunată țară — semne ale suferințelor din anii de robie colonială și ale jertfelor pentru primele izbînzi. Dar am văzut întipărită pe fețele indonezienilor expresia fermității și dîrzeniei omului decis să nu renunțe la drepturile cîștigate, la libertatea și independența patriei sale, care se consolidează multumită politicii pașnice a guvernului indonezian și sprijinului primit din partea tuturor țărilor iubitoare de pace și libertate.

VINE, VINE PRIMĂVARA

Fotoreportaj de Sanda FAUR-DIMA (text)
şi Elena GHERA (fotografii)

De la etajul nouă, primăvara e parcă mai aproape. Constructorii au dat cei dintîi bineţe soarelui de primăvară. „Jos pufoaicele!" — a poruncit el. Şi zidarul Ene Marin i s-a supus, grăbindu-se să termine, împreună cu tovarăşii săi, terasa blocului care va rotunji în curînd Piaţa „Mihail Eminescu".

...Prin urmare, iat-o că vine! Conform tradiţiei, şi-a trimis — drept mesageri — miei, să zburde prin cîmpii, a umplut coşurile florăreselor cu ghiocei şi violete, iar parcurile cu perechi de îndrăgostiţi. După cît e de supusă pozelor din cărţile de citire, fantezia noastră şi-o poate — sau nu — închipui sub forma „fecioarei înveşmîntate în văluri, cu coroniţă de flori în pletele-i lungi, răspîndind în jur proaspete adieri".

Dar, oricum ne-am închipui-o, dumneaei, primăvara, soseşte. Şi nu-şi dezminte nici anul acesta farmecele milenare, făcînd zarzării să dea în floare albă, furnicile să iasă în şir lung la plimbare, trecătorii să-şi zvîrle de pe umeri hainele groase, iar termometrul să constate febra crescută a atmosferei.

Pînă aici, toate bune şi vechi. Numai că Primăvara 1960 a aflat de la surorile-i mai vîrstnice că, poposind pe aici, pe la noi, va trebui să fie atentă: nu e de fel sigur că harta de anul trecut mai corespunde! Păşind precaută pe urmele unei ierni cumsecade, Primăvara 1960 a înţeles curînd, ea însăşi, utilitatea acestor recomandări. Avea, de pildă, în plan, sarcina de a înverzi şi colora cu flori nu ştiu cîte grădiniţe născute, mai anii trecuţi, pe maidane sau pe molozul unor case distruse de război. Inutilă misiune: în locul lor au răsărit mari blocuri de locuinţe, în ale căror ferestre largi joacă vesele razele soarelui. S-a oprit o clipă, şi-a privit în oglinda lor chipul, s-a uitat curioasă prin încăperile noi („frumoasă treabă!") şi apoi, zîmbind, a pornit grăbită mai departe: aici nu mai avea ce face. Repede, în parcuri: acolo era multă treabă! Dar, ce să vezi! Şi prin aceste părţi omul muncitor nu o aşteptase cu mîna în sîn: ca să le pregătească — ei şi a lor săi — o surpriză, el crescuse peste iarnă, la căldura binevoitoare a serelor, mii, sute de mii de flori; şi acum împînzise parcurile cu begonii şi pansele, cu cane şi gura-leului. Ba a mai permis florilor să invadeze şi vitrinele magazinelor, de astă dată instalate pe luciul mătăsii sau pe ţesătura pînzeturilor. Amuzată, Primăvara a pornit-o în zbor mai departe, spre ogoarele cu miros de pămînt reavăn. Oh, dar de nu ar fi fost atentă, mîneca ei de voal străveziu ar fi fost toată sfîşiată: cît pe-aci să se agaţe de aripa unui avion mic şi rapid care, luîndu-i-o înainte, se grăbea să împrăştie pe cîmpuri binefăcătoarea pulbere a îngrăşămintelor. Obosită, dar nu lipsită de voie bună, Primăvara se instală comod în carlingă şi privi de acolo mersul harnic al tractoarelor ce întorceau brazda pe nesfîrşitele pămînturi ale colectivelor. De aici, de sus, se vedea ca în palmă furnicarul de oameni ce umpluse ogoarele: de cum se zvîntase pămîntul, colectiviştii porniseră să-l are şi să-l semene cu sîrg şi migală. Părea că toată ţara e prinsă în asaltul acesta dat pentru ca din carnea pămîntului să poată răsări, în vară, pîinea albă şi gustoasă. Primăvara se simţi şi ea cuprinsă de freamătul acestei munci trepidante şi se grăbi să dea bineţe celor ce munceau jos, pe cîmpuri.

E drept că şi-a încreţit o dată, cam nemulţumită, fruntea, văzînd că pe alocuri maşinile mai hibernau, netulburate. Dar zumzetul de bondar răguşit al altor nenumărate tractoare, mişcarea vie a oamenilor care făceau să se înalţe casele, să crească fabricile, să rodească pămîntul o umplură de o bucurie caldă. „Bun sosit, Primăvară 1960!" — îi strigau cu toţii. „Bun venit printre noi! Te primim nu cu braţele deschise — căci le avem prinse în muncă, iar munca noastră ţi-e dragă şi ţie — te primim cu inima deschisă şi cu urări de pace pe buze, Primăvară a lui 1960!"

Prima zi din viaţă...

La G.A.S. Bragadiru, însămînțările de primăvară sînt în toi.

Pe maidanul lui Bacchus (strașnică fantezie a dovedit edilul de odinioară al Ferentarilor!) a răsărit în vara trecută o școală nouă. 2.200 de elevi — copii ai oamenilor muncii din cartier — învață în sălile luminoase ale Școlii medii nr. 27. Am fost poftiți să revenim aci la vară, pentru a vedea grădina, lotul experimental și complexul sportiv, pe care elevii au început să le amenajeze de pe acum.

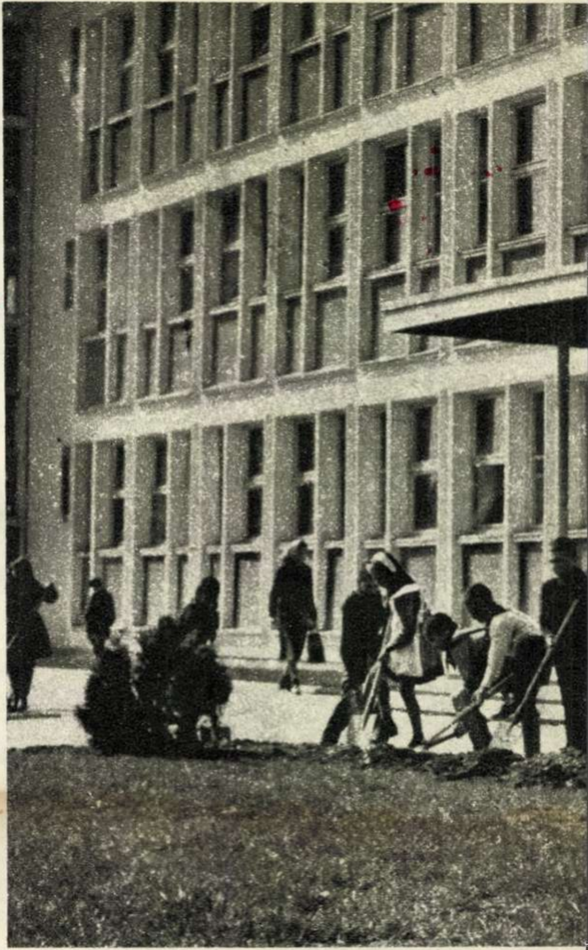

Vitrine noi și... o întîlnire plăcută: laboranta Gherghe Georgeta prepară, la fabrica „Macul Roșu", parfumuri și apă de colonie; Florica Diaconu, gestionară la magazinul „București", le vinde. Primăvara le-a făcut să se întîlnească.

Se pregătește, în serele de la Grozăvești ale Întreprinderii horticole „1 Mai", invazia parcurilor. O „armată" de 150.000 de begonii, 75.000 de petunii, 15.000 de cane a pornit, numai din aceste sere, spre parcurile Capitalei.

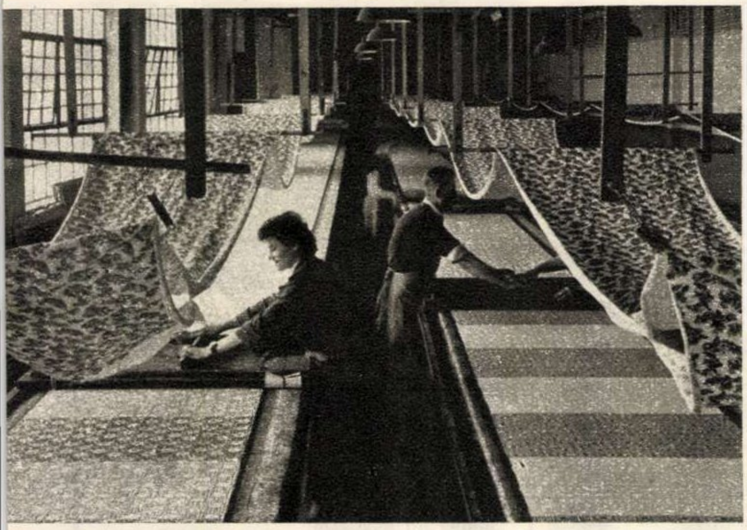

Pînă să apară în parcuri, florile au răsărit pe mătăsurile fabricii „Ilie Pintilie". Patruzeci de modele noi vor umple în această primăvară rafturile magazinelor.

Am colindat, într-un amurg, aleile parcului „I.V. Stalin" şi... surpriză: băncile goale. Primăvară fără îndrăgostiţi? Nicidecum! Lucrurile ne-au fost lămurite de afişul de la intrarea în parc şi... de curajul acestei tinere perechi, care a găsit soluţia de a sta, fără primejdie, pe o bancă.

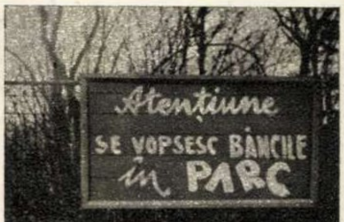

NOUTĂŢI de PRIMĂVARĂ

Ministerul Industriei Bunurilor de Consum pune, în această primăvară, la dispoziţia consumatorilor:

- 160 modele noi de tricotaje.
- 350 modele noi de încălţăminte, printre care şi încălţăminte de cauciuc pentru plajă.
- 120 modele noi de confecţii (taioare, rochii, bluze).
- 15.000 perechi încălţăminte de lac pentru copii, peste plan.
- Zeci de mii de poşete, sacoşe multicolore din material plastic, baticuri de mătase naturală şi bumbac.
- 100.000 batiste din mătase naturală.
- 10.000 metri ţesături din fire fine de bumbac.

FLORI pentru BUCUREŞTI

În frumoasa noastră Capitală vor fi plantate în această primăvară:

- 7. 500.000 din cele mai diferite flori.
- 75.000 de arbori şi arbuşti.
- Peste 150.000 de trandafiri.
- 2 kilometri de gard viu.

Se vor crea de asemeni:

- Un parc de zece hectare pe Şoseaua Nordului.
- Un alt parc, de 2,5 hectare, în centrul oraşului.
- Spaţii verzi pe lîngă cvartalele de locuinţe noi.
- La balcoanele blocurilor de pe arterele principale se vor planta, în jardiniere, flori care vor fi distribuite fără plată cetăţenilor.
- Se vor planta de asemeni plante agăţătoare, pentru a acoperi calcanele blocurilor.

MAGAZINE NOI

Sînt în ultim finisaj un număr important de magazine, dintre care unele vor intra în funcţiune chiar în aceste zile:

- Un mare magazin alimentar general pe strada Brezoianu nr. 60.
- În blocul nou de pe b-dul Bălcescu se va deschide, lîngă vechea cofetărie „Scala", o nouă cofetărie bine asortată.
- La parterul blocului „Garofiţa" (vizavi de cinematograful „Patria") se vor deschide cîteva magazine, printre care o farmacie şi un centru de difuzare a presei.
- Un restaurant-bar va fi deschis în blocul nou de pe bulevardul 6 Martie nr. 22.
- În blocul din Calea Griviţei 152 va fi deschisă o cofetărie mare.

AFLAŢI CĂ...

În săptămînile acestei primăveri vor fi date în folosinţă:

- Blocul de 42 de apartamente din strada Batiştei nr. 9.
- Cinci vile, însumînd 60 de apartamente, pe strada dr. Staicovici.
- Şapte vile, însumînd 84 de apartamente, în cartierul Floreasca.
- Un bloc,de 28 de apartamente, pe strada Barbu Delavrancea.
- Un alt bloc, de 18 apartamente, pe strada Pompiliu Eliade.
- Lîngă cele două blocuri noi, construite anul trecut pe b-dul 1 Mai, a fost dat în folosinţă un nou bloc, cu 100 de apartamente.

Amintiri despre LENIN

Vladimir Ilici Lenin, la Smolnîi. Ianuarie 1918.

Fotografie de M. NAPPELBAUM

Cu ochii fotografului...

de M. NAPPELBAUM

Nu-l văzusem niciodată pînă atunci. Mi-l imaginasem ca pe un erou al revoluţiei franceze: un bărbat de statură uriaşă, îmbrăcat într-o impunătoare tunică militară şi legat la gît cu un fular roşu.

Cînd am fost chemat la Smolnîi, într-o geroasă zi din ianuarie 1918, ochiul meu de fotograf înregistră cu uimire şi admiraţie o statură mijlocie, nişte umeri largi, un gît puternic susţinînd un cap expresiv, cu o minunată frunte înaltă. Şi mai presus de toate, un om care te copleşea prin simplitatea lui.

În timp ce-mi pregăteam aparatul, Lenin discuta cu nişte muncitori din Minsk veniţi în audienţă, apoi se aşeză la masa de lucru şi începu să scrie. Aşteptînd momentul prielnic să-l fotografiez, îi priveam cu nesaţ chipul: faţa deschisă, privirea calmă şi plină de viaţă, jocul neastîmpărat al ochilor, fruntea înaltă şi senină, ca a lui Socrate, bărbuţa mică şi roşcată — iată chipul unui rus cu inimă bună şi suflet mare.

Pe vremea aceea încă nu era cunoscută lampa electronică, iar lumina zilei ceţoase, de ianuarie, nu era prea favorabilă fotografierii. Însă, deodată, ca la comanda unei baghete magice, cerul mohorît al Petrogradului se lumină. Cîteva raze piezişe ale soarelui de iarnă pătrunseră prin ferestre şi se aşternură chiar pe locul ales de mine. L-am fotografiat de cîteva ori pe Lenin fără a-l întrerupe din lucru.

De atunci am mai avut şi alte prilejuri să-l văd pe Lenin. Odată, Vladimir Ilici se afla în mijlocul unui grup de delegaţi sindicali. Fotografia era greu de făcut, încăperea fiind cam strîmtă, iar diferiţii fotografi-amatori — care se găsesc din belşug la orice prilej — începură să-mi dea „sfaturi“ în calitate de „specialişti“. Lenin, observînd impasul în care mă aflam, avu o intervenţie salutară:

— Ştiţi ce? Să nu-l deranjăm. Acum ne aflăm sub dictatura fotografului!

În memoria mea, ca şi pe peliculă, a mai rămas întipărită o imagine a marelui Lenin. Era în ziua de 5 mai 1920, cînd unităţile militare roşii erau trimise pe front. Sus, pe tribuna înălţată lîngă Casa sindicatelor, aplecat peste o balustradă de lemn, Lenin vorbea cu glas tunător, arătînd ameninţător înspre vest, direcţia în care se afla inamicul. Iar mînia lui Lenin le-a dat aripi eroicilor luptători pentru triumful cauzei revoluţiei.

OSTAŞUL CHINEZ DIN GARDA PERSONALĂ A LUI LENIN

Cei ce cunoşteau pasiunea şi talentul de poliglot al lui Lenin au rămas totuşi uimiţi cînd, într-o rece dimineaţă de la începutul anului 1918, l-au surprins pe Vladimir Ilici salutîndu-i pe soldaţii din garda sa personală de la Smolnîi, cu cuvintele: „NI-HAO, NI-HAO“.

În semn de prietenie, Lenin îi saluta în limba lor maternă pe voluntarii chinezi din Armata Roşie, ce fuseseră repartizaţi în corpul de gardă de la Smolnîi. Comandantul grupei era tînărul Li Fu-cin. El şi tovarăşii săi, originari din nord-vestul Chinei, imigraseră în Rusia în 1916, împreună cu familiile lor. Li Fu-cin se înrolase în 1917 în rîndurile partizanilor şi luptase apoi în Bielorusia, Ucraina, Caucaz şi Polonia, fiind rănit de patru ori.

În fiecare zi, de cîte ori venea ori pleca de la Smolnîi, Lenin trecea prin faţa ostaşilor din gardă, iar uneori se oprea să stea de vorbă cu ei. O dată i-a întrebat cum se spune în limba chineză „bună ziua“, „mîncare,“ „beau ceai“ şi şi-a notat în carnet cuvintele „ni-hao“, „ci-fan“ şi „he-cia“. Într-o zi foarte geroasă, cînd apăru Lenin, Li Fu-cin dădu comanda: „Drepţi“! Dar Lenin protestă zîmbind: „Nu-i nevoie. Şi, pe deasupra, mai staţi şi în bătaia vîntului! Hai, duceţi-vă înăuntru, în hol. Prin perete trece coşul sobei şi, în general, e mai cald“. Însă ostaşii nu voiau nici în ruptul capului să părăsească postul şi se supuseră abia după ce Lenin repetă ordinul.

Li Fu-cin, ieri membru al gărzii personale a lui Lenin, azi mîndru cetăţean al Republicii Populare Chineze.

Altă dată, întîlnindu-se cu Li Fu-cin şi ceilalţi voluntari chinezi, Lenin le-a spus: „Ei, aţi început să vă obişnuiţi? Sînteţi mulţumiţi de mîncare? Cum o duceţi?“ „O ducem bine şi nici mîncarea nu e rea“ — răspunse Li Fu-cin. „Nici nu se poate compara cu viaţa pe care am avut-o înainte“ — adăugă un alt ostaş, anume Van Ţzai.

„Da! — spuse Lenin. În comparaţie cu trecutul, viaţa a devenit ceva, ceva mai bună. Dar nu e de ajuns. Abia după ce vom construi statul sovietic, vom trăi şi noi omeneşte...“

Cînd Lenin se mută la Moscova, la Kremlin, fu detaşat şi Li Fu-cin, în cadrul gărzii sale personale. Însă aci Li n-a mai avut prilejul să-l vadă atît de des pe Vladimir Ilici. În octombrie 1919, cînd Lenin lansă lozinca: „Cu toţii la luptă împotriva lui Denikin!“, Li Fu-cin plecă şi el pe front cu un detaşament. Înainte de plecarea ostaşilor de la Kremlin, Lenin le vorbi înflăcărîndu-i la lupta pentru zdrobirea contrarevoluţiei. A fost pentru ultima oară cînd Li Fu-cin l-a văzut pe Vladimir Ilici în viaţă.

În 1924, cînd a murit Lenin, Li Fu-cin, care atunci urma cursurile unei şcoli militare din Moscova, a făcut parte din garda de onoare la catafalcul lui Vladimir Ilici.

★

Au trecut de atunci aproape patru decenii. Li Fu-cin trăieşte astăzi în China populară, a cărei existenţă o prezisese cu genială clarviziune Lenin. Pînă nu demult, Li Fu-cin a lucrat în regiunea militară Sinţzian, în cadrul unităţilor militare de producţie agricolă ale Armatei Populare Chineze de Eliberare. Cu prilejul celei de-a 40-a aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, Li Fu-cin a primit o mulţime de scrisori de felicitare, atît de la compatrioţi cît şi de la oamenii sovietici, şi a participat la festivităţile de la Moscova, ca membru al delegaţiei oamenilor muncii chinezi.

„...în locul dumitale aş fi făcut la fel...“

de V. SULGHIN

Era în primii ani de după revoluţie, cînd ţara sovietică se lupta cu foametea. Printre puţinii activişti ai Direcţiei generale a educaţiei sociale şi învăţămîntului politehnic (Glavsoţvos) care începuseră să primească raţii de alimente, mă aflam şi eu. Masa se servea la cantină: o fiertură fierbinte în care pluteau cîteva coji de cartofi degeraţi. Uneori se dădea şi felul doi: două-trei linguriţe de linte fiartă în apă, fără pic de grăsime. Pîine nu se dădea. Rar dacă vedeai pe careva venind la masă cu pîine.

Ştiind că mulţi fac foame, mi-era ruşine să primesc o raţie întreagă. De aceea am predat-o secretarei direcţiei generale, rugînd-o s-o împartă în patru. Spre seară, secretara mi-a cerut aprobarea să împartă raţia în cinci, deoarece era absolut necesar să mai fie alimentat încă un tovarăş. Bineînţeles, am fost de acord. Urma deci să primesc zilnic o cincime din raţia mea.

Nu ştiu cum de a ajuns povestea asta la urechile lui Vladimir Ilici. M-a chemat la el şi m-a scuturat zdravăn.

— Intelectual! Tipic intelectual! — mi-a spus. Puterea Sovietică i-a dat o raţie alimentară, iar el o cedează altora! Hm! Ce înseamnă asta? Dacă am avea ce da, am da tuturor. Dar problema e că nu avem ce da. Şi noi i-am ales pe acei care trebuie neapărat să fie hrăniţi în primul rînd. Acesta-i mersul revoluţiei. Iar dumneata îl încalci.

Privirea îi era severă, însă un zîmbet abia perceptibil îi mijea pe sub mustaţa netunsă de mai multe zile.

Cunoşteam foarte bine felul de viaţă al lui Vladimir Ilici şi al Nadejdei Konstantinovna. Nu o dată am surprins-o cînd îşi cîrpea rochia şi adeseori o tachinam spunîndu-i că este o adevărată artistă. Văzusem, de asemenea, pantalonii cîrpiţi ai lui Vladimir Ilici şi mai cunoşteam şi următoarea poveste: doctorul îi recomandase lui Vladimir Ilici să mănînce fiertură de griş, însă Nadejda Konstantinovna nu avea griş şi, în acelaşi timp, se jena să ceară. Astfel, indicaţia medicului fu cît pe-aci să fie nesocotită dacă nu s-ar fi amestecat Stasova. A apărut apoi o hotărîre a C.C. cu privire la supraalimentarea unor tovarăşi suferinzi, printre care se afla şi Vladimir Ilici. Mai ştiam, de asemenea, că ori de cîte ori sosea vreun colet pe adresa lui Lenin (şi prin aceasta se manifesta dragostea ţăranilor muncitori pentru Lenin), el îl trimitea la Casa copilului. Nimic nu-l irita mai mult decît încercările de a i se crea o situaţie privilegiată din punct de vedere al alimentării. Şi întotdeauna el curma pe loc asemenea încercări.

— Intelectual, tipic intelectual! — m-a apostrofat el, din nou.

M-am uitat la pantalonii lui cîrpiţi şi i-am spus:

— Cunosc şi eu un intelectual!...

— Ei lasă, asta e cu totul altceva — a replicat Vladimir Ilici.

La despărţire, mi-a strîns mîna şi a adăugat: „Totuşi, în locul dumitale aş fi făcut la fel...“

O PILDĂ DE MODESTIE

Într-o zi Maxim Gorki, stînd de vorbă cu un muncitor din Sormovo, l-a întrebat care este, după părerea lui, trăsătura caracteristică a lui Lenin:

— Simplitatea — răspunse muncitorul. Lenin e simplu ca adevărul.

Relatînd această convorbire a sa, marele scriitor sublinia eroismul lipsit de orice strălucire exterioară, nemărginita grijă a lui Lenin pentru oameni, marea lui modestie.

Iată un exemplu grăitor.

În ziua de 23 mai 1918 Vladimir Ilici trimise următoarea scrisoare:

„Către Vladimir Dmitrievici Bonci-Bruevici

Director al Treburilor Consiliului Comisarilor Poporului

Avînd în vedere neîndeplinirea de către dv. a cererii mele insistente de a mi se arăta pe ce temei mi-a fost majorat salariul începînd din ziua de 1 martie 1918 de la 500 ruble la 800 ruble lunar, şi avînd în vedere evidenta nelegalitate a acestei majorări efectuate de către dv. în mod samavolnic, în înţelegere cu secretarul Consiliului, Nikolai Petrovici Gorbunov, ca o directă încălcare a decretului Consiliului Comisarilor Poporului din 23 noiembrie 1917, vă administrez o mustrare severă.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

V. Ulianov (Lenin)“

PUNTE PESTE OCEAN

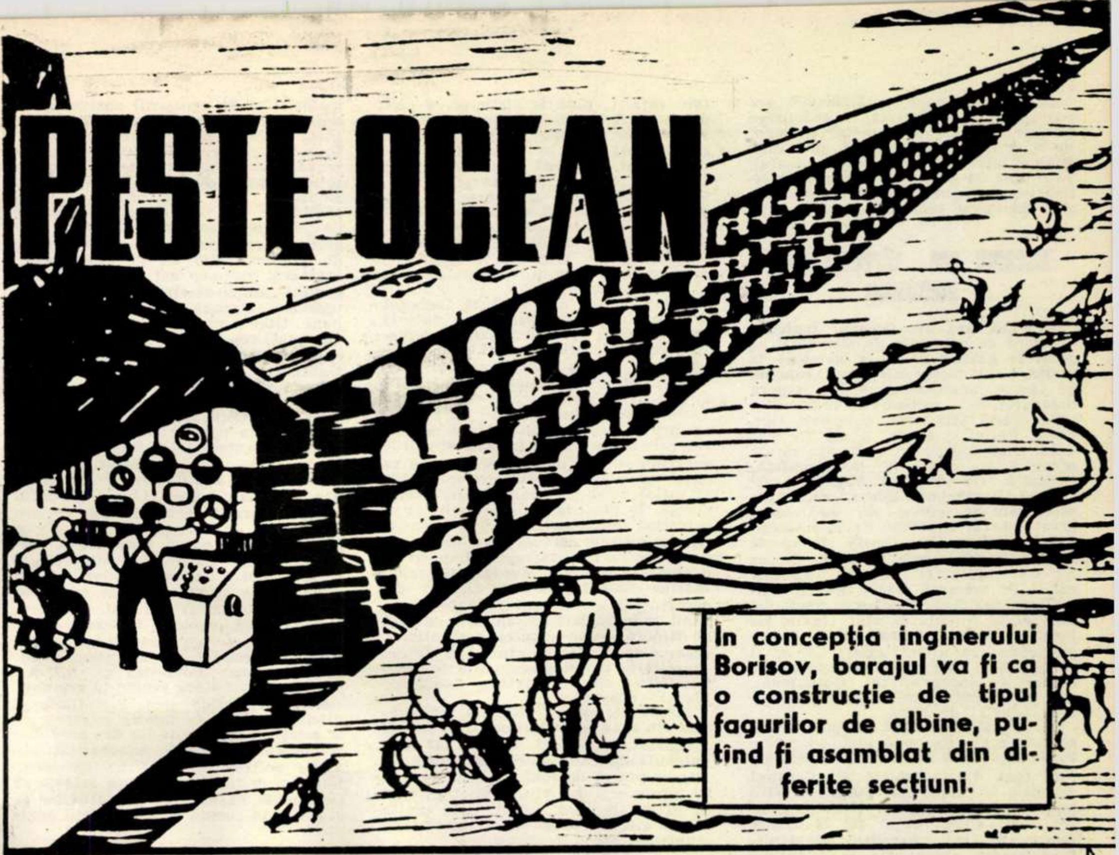
În concepția inginerului Borisov, barajul va fi ca o construcție de tipul fagurilor de albine, putînd fi asamblat din diferite secțiuni.

de Constanța BRATU

13.000.000 Km p de gheață

E greu de spus cum a arătat globul nostru în urmă cu miliarde de ani. Cert este însă că pentru a ajunge la înfățișarea exterioară actuală, planeta a suportat crîncene contorsiuni geologice. Războiul dintre apă și uscat s-a dat din greu. Și după fiecare năpustire de-o parte sau alta, geologia a creat, ca un copil care se joacă cu plastilină, tot felul de forme de relief, care de care mai ciudate.

De la anumite altitudini în sus, călătorul cosmic, desprins de globul terestru, poate că nu ar mai reuși să distingă clar toate aceste forme ciudate de pe fața planetei. Atmosfera din jurul acesteia, lăsată în urmă, și miile de kilometri parcurși ar estompa, probabil, contururile nostimei botine italice și ale nostalgicului profil de patruped, închipuit de Peninsula Scandinavă. Ceea ce s-ar detașa însă net, contrastînd cu uscatul și apa, strălucind albe în soare, ar fi calotele polare de gheață. Bunăoară, calota polară de nord — apa aceasta tristă, încremenită în gheață eternă, pe o suprafață de 13.000.000 km pătrați...

Pentru școlarul de pe paralelele tropicale, Oceanul Înghețat de Nord reprezintă un fel de mit alb, despre care învață ceea ce e scris în carte. Dar pentru locuitorii din vecinătatea mai mult sau mai puțin directă a bazinului arctic aceste ghețuri reprezintă o tristă realitate. Influența lor a încremenit de veacuri în tundră pietroasă și stearpă o mare parte din suprafața Canadei; 70% din teritoriul statului Alaska (S.U.A.) este paralizat în regiunea ghețurilor eterne; 47% din teritoriul Uniunii Sovietice se află în aceeași zonă a înghețului veșnic; în trei pătrimi din teritoriu se înregistrează în ianuarie un ger de —40°, iar 15% este ocupat de tundra nelocuită. Iată consecințe arctice directe (ca să nu mai vorbim de influența maselor de aer rece asupra altor țări, mai îndepărtate, printre care chiar și cele de pe țărmul însorit al Mediteranei).

Gerul năprasnic de zeci de grade sub zero este un dușman inexorabil al vieții. Vegetația există aici numai cu numele; or, mușchii și lichenii — în cel mai bun caz — nu pot constitui temeiuri de așezare omenească... Și atunci? Resemnare față de viciul ancestral al oceanului de gheață din nord? În nici un caz nu! Oamenii de știință sovietici studiază de mulți ani problema încălzirii artificiale a Arcticii. Și iată că la dosarul „intervenții omenești asupra planetei" s-a adăugat, nu demult, un grandios proiect de schimbare a climei: proiectul Borisov.

Cu gîndul la frig și la primăvară

Cine este autorul acestui îndrăzneț plan de asalt al Arcticii? Piotr Mihailovici Borisov este inginer, specializat în mine. La prima vedere nu există nici o legătură între o mină sau o sondă de petrol și... gheața arctică. Și, totuși, viața l-a făcut pe Borisov să descopere această legătură...

După terminarea Academiei de mine din Moscova — sînt mai bine de treizeci de ani de atunci — tînărul inginer a plecat în Sahalinul de nord. Trebuia să extragă țiței, dar forajul și construcția în pămîntul înghețat, sub gerul năprasnic, au fost o muncă chinuitoare...

Inginerul a trebuit să dea piept cu dușmanul acesta nevăzut, trimis de Arctica, și pe traseul conductei de gaze Saratov-Moscova, și în Mongolia, la construirea unei mari exploatări petrolifere și a unei rafinării de petrol...

Gîndul la frig și — prin contrast — gîndul că în alte regiuni în același timp era primăvară, înfloreau caișii și vișinii, nu l-au mai părăsit niciodată. Și-n mintea lui a început să mijească ideea schimbării artificiale a climei.

Zeci de ani în șir și-a consacrat timpul liber studierii acestei probleme. A devenit, rînd pe rînd și în același timp, climatolog, oceanograf, paleontolog, cercetător de istorie...

Borisov a ajuns la concluzia că frigul trebuie combătut prin combaterea originii lui. Și originea lui o constituie ghețurile arctice, Oceanul Înghețat de Nord. Dar te poți război cu un asemenea colos? De unde să iei atîta

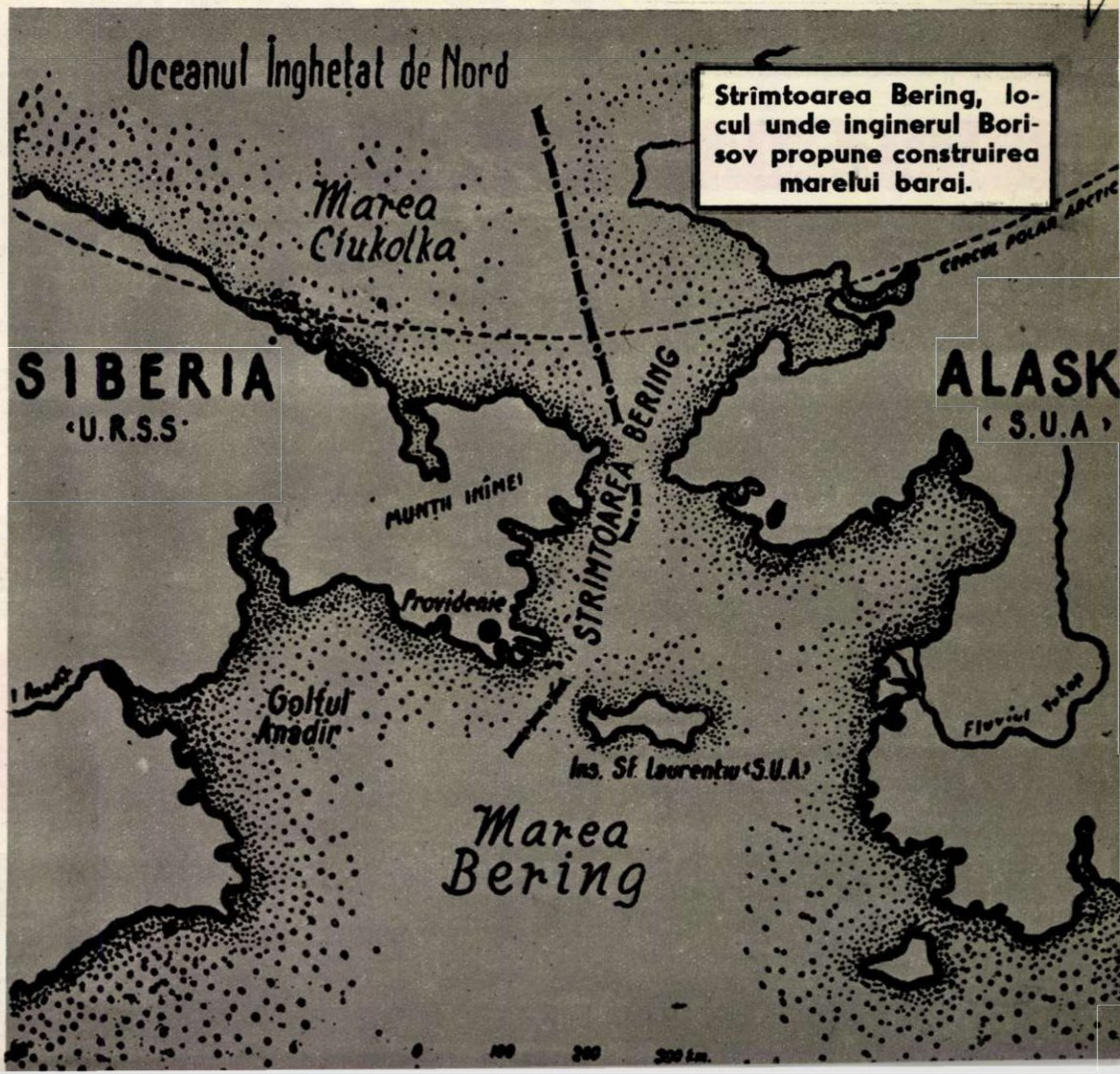

Strîmtoarea Bering, locul unde inginerul Borisov propune construirea marelui baraj.

Inginerul Piotr Mihailovici Borisov, Laureat al premiului Stalin.

căldură ca să topești 13.000.000 km pătrați de gheață groasă, cu îndelungă tradiție și stagiu pe planetă? Ei bine, de la natură. Natura însăși, prin dirijarea și intervenția creatoare a omului, va fi pusă să-și corecteze viciile blestemate. Și inginerul Borisov a început să-și contureze proiectul.

Oceanul are... circumstanțe atenuante

În fond, apa din Oceanul Înghețat de Nord nu este atît de rece încît să genereze ghețuri și să le mențină la nesfîrșit. Alt factor intervine, aruncînd pe tăcute anatema de acuzat asupra oceanului. Este vorba de apele fluviilor ce se varsă într-însul, cum sînt Obi, Lena, Enisei și altele. Apele lor sînt dulci, sînt mai ușoare decît apa sărată oceanică și, rămînînd la suprafață, îngheață. Iar învelișul acesta încarcerează la adîncime căldura apelor oceanice, care ar putea să încălzească aerul rece al Arcticii. De aici începe cercul vicios. Cum poate fi spart? Cum poate fi topită gheața? De ce nu s-ar apela la curenții oceanici calzi? Pe vremuri (1881), marele climatolog rus A. I. Voeikov a spus despre acești curenți că sînt „țevile de încălzire cu apă a globului"... Și un asemenea „calorifer" există doar și în regiunea interesată. Este vorba de caldul și binecuvîntatul Golfstream, care intră din Oceanul Atlantic în Oceanul Înghețat de Nord.

Golfstreamul ajunge într-adevăr în această zonă, dar este ineficace: ghețurile sînt parcă imune în fața căldurii lui. Încă din apropiere de Oceanul Atlantic se năpustesc asupra acestui curent cald cîțiva curenți reci, printre care Labradorul și cel al Groenlandei de est. Paralizat și slăbit, Golfstreamul trece pe sub stratul de gheață fără să se atingă de el...

. Așadar, pentru topirea gheții ar trebui să fie eliberat Golfstreamul; ar trebui să fie neutralizați curenții reci. Sistemul? Inginerul Borisov s-a hotărît:

Baraj în strîmtoarea Bering

Încă din secolul al XVIII-lea, vestitele cocii[1] i-au dus pe cutezătorii călători ruși, căutători ai drumului spre răsărit, pînă la strîmtoarea care desparte Asia de America, puțin la sud de cercul polar arctic. În stînga și în dreapta ei se întind două fîșii de pămînt, ca două mîini care parcă se caută una pe alta deasupra creștetului Pacificului. Apa care le desparte este o șuviță de numai 74 km lățime și 50 metri adîncime. Și, totuși, ea va avea un rol foarte important în viața globului. Aici va fi construit, după proiectul Borisov, marele baraj al schimbării climei.

Pompînd apa din Oceanul Înghețat de Nord în Pacific, barajul va duce la neutralizarea, la paralizarea curenților reci, împiedicîndu-i să se mai năpustească asupra Golfstreamului. Eliberat astfel și dinamizat, caldul Golfstream se va putea scălda în voie în bazinul arctic, înviorîndu-l cu căldura sa. Și, în locul harababurii de curenți reci care aleargă acum în toate direcțiile generînd și menținînd ghețurile, se va naște un singur curent de apă caldă atlantică, ce va topi coloșii banchizelor eterne. În plus, la îndulcirea climei va contribui însăși realitatea nou-născută. Gheața reflectă căldura soarelui în proporție de 90 la sută; apa, dimpotrivă, o absoarbe frenetic. Așadar, dispărînd bătrîna căciulă polară de gheață, apa descătușată a Oceanului Înghețat de Nord va înmagazina o cantitate enormă de căldură. După calculele preliminare, aceasta ar depăși de circa 150 de ori capacitatea calorică conținută în combustibilii clasici, extrași anual pe planeta noastră.

Prognostic asupra viitoarei temperaturi din zona oceanului ce nu va mai fi „Înghețat de Nord"? Nu s-a dat încă publicității nici o asemenea dată precisă. Dar ne putem îngădui s-o presupunem. Să întrezărim, cu visul, vișini înfloriți în extremul nord... De foarte multe ori, în zilele noastre, visele fantastico-științifice devin realități.

Un plan minuțios

Barajul Bering (poate că se va chema Poarta vișinilor sau Puntea colaborării?) va fi asamblat pe loc, din elemente prefabricate. Pontoanele constitutive în care vor fi montate pompele-elice de navă se vor putea construi în interiorul continentelor, fiind apoi transportate pe apă pînă la locul construcției.

E clar că aceasta nu poate fi prima și ultima problemă. O construcție de asemenea amploare comportă mii și mii de chestiuni legate de necesarul de material și de necesarul energetic, de organizarea vastului șantier, de transport, de cazarea constructorilor etc. Proiectul și devizul inginerului Borisov prevăd toate aceste probleme, dîndu-le soluții pînă la cele mai mici amănunte. Bunăoară, în problema asigurării energetice (va fi necesară o cantitate de energie electrică aproximativ egală cu producția a patru hidrocentrale de puterea celei de la Stalingrad), inginerul propune mai multe variante: centrale atomo-electrice plutitoare, exploatarea bogatelor zăcăminte de cărbune, țiței și gaze din jurul Oceanului Înghețat, conducte de gaze venind din regiunea Verhoiansk sau, pur și simplu, transportul de energie electrică din Siberia și Canada.

Cît vor costa toate lucrările gigantice construcții, inclusiv orașul ce va trebui să ia naștere și toate lucrările aferente? Antecalculul inginerului Borisov indică suma de 70 miliarde de ruble. Este o sumă mare, foarte mare, dar ea trebuie raportată la obiectul lucrării. Barajul peste Bering nu e o construcție de interes local; ea nu se referă numai la o țară, numai la un continent, ci la toate continentele; este o intervenție în viața planetei. O remaniere a climei sale, în care sînt interesate toată țările lumii. Ca atare, rezolvarea ei practică, materială, cere colaborarea și cooperarea între statele direct interesate și, în primul rînd, între Uniunea Sovietică și S.U.A., cele mai mari state vecine în regiunea Bering. Apreciind această realitate și dîndu-și seama de marile avantaje ce ar reieși pentru țările lor din construirea barajului, diferite personalități ale vieții politice din S.U.A. au cerut forurilor de stat ca problema aceasta să fie supusă examinării specialiștilor și studiată în comun cu specialiștii sovietici.

Să dispară gheața de pe planetă!

Barajul peste strîmtoarea Bering există deocamdată numai pe hîrtie de calc și numai în chip de machetă. Primit cu viu interes, proiectul Borisov este studiat acum, în colaborare, de foarte multe institute de cercetare științifică din Uniunea Sovietică.

Nenumărate probleme ridică această îndrăzneață intervenție!... Învelișul globului constituie un tot unitar și schimbarea esențială a climei polare, schimbarea direcției curenților oceanici antrenează modificări în clima întregului glob. Ce se va petrce în regiunile temperate? Cum va fi la Ecuator? Dar la Polul Sud?

Unii specialiști — climatologi în majoritate — au obiecții asupra transpunerii în viață a barajului. D. Drogaițev spune: „Planul lui Borisov e o utopie. Curenții marini depind de vînturi, și acestea nu pot fi oprite... Dacă gheața se topește, apa va inunda multe porțiuni de uscat". V. Piankov opinează că „este încă prematur să ne ocupăm de transformarea climei pe teritorii întinse". Dar foarte mulți alți specialiști susțin cu entuziasm — cerînd, bineînțeles, prealabile și temeinice cercetări — proiectul barajului. Astfel, T. Boncikovskaia spune: „Borisov are dreptate; trebuie să ne ocupăm de schimbarea climei". N. Bagrov arată că „pentru realizarea planului este nevoie de studiul prealabil al celor mai competenți specialiști" și că în urma studiului acestora „visul poate deveni realitate". De asemenea, profesorul dr. în științe tehnice N. Karaulov este de părere că proiectul trebuie studiat cu foarte multă atenție și grijă. „După cum se știe — a spus el — procesele geofizice, care se desfășoară activ pe planeta noastră, se află într-un echilibru dinamic. Orice intervenție artificială în evoluția acestor procese va provoca un lanț de consecințe extrem de importante, care s-ar putea să apară acolo unde nu ne așteptăm de loc... Cu cît intervenția săvîrșită în mod artificial, în procesele naturii, este mai importantă, cu atît mai profund și mai multilateral trebuie ea să fie fundamentată."

Acum se face acest lucru. Reprezentanții cei mai competenți din cele mai diverse specialități calculează și dezbat toate amănuntele și toate eventualitățile posibile și imposibile. Proiectul Borisov se află în studiul specialiștilor de renume mondial de pe amîndouă continentele.

Și apoi? Cînd ultima, suprema instanță științifică internațională își va da avizul favorabil asupra schimbării climei planetei, se vor putea lua măsurile practice de construcție. Toate acestea se vor putea realiza însă numai în condițiile unei sincere colaborări internaționale.

...Fîșiile de pămînt care se întind și se caută ca două mîini peste strîmtoarea lui Bering vor să fie unite prietenește. Omenirea vrea să răpună frigul și gheața de pe planetă. Din partea sovietică a pornit o nouă punte a colaborării. Ea poate să devină Poarta vișinilor și a climei prielnice vieții.

---

[1] Vase cu fundul plat.

SUVENIR DIN ASTRAHAN

Există un străvechi obicei al turiștilor din toate colțurile lumii: de a aduce cu ei, la întoarcerea acasă, cîte un suvenir care să le amintească de minunatele locuri pe care le-au colindat. Astfel, rareori ai să întîlnești turist care să treacă prin Moscova fără a lua în geamantanul lui, împestrițat de etichetele multicolore ale marilor hoteluri, măcar una din faimoasele tichiuțe brodate (tiubeteici), fețe de masă cu motive naționale, casete lăcuite sau amuzantele păpuși de lemn „Matrioșka".

Un „suvenir" la fel de apreciat se pare că sînt și cutiile cu Caviar — delicatesa sovietică nr. 1, cum i se spune peste tot — și al căror conținut are o faimă oarecum... istorică. Pentru această delicatesă, nu de mult distinsă cu „Grand prix" la expoziția de la Bruxelles, au luptat odinioară Veneția și Genova.

Astăzi, 97 % din producția mondială de icre negre o dă Uniunea Sovietică, iar Astrahanul, vizitat în ultima vreme de un număr tot mai mare de turiști, este, ca să spunem așa, leagănul acestei delicatese.

La combinatul de conserve de pește de aici sosesc zilnic nenumărate șlepuri aducînd cantități uriașe de moruni, nisetri și păstrugi. Peștii, cîntărind fiecare între 300-400 kg, se mai zbat încă în bazinele cu apă, cînd sînt luați în primire la macarale, cîntăriți, transportați pe niște platouri speciale, buzunăriți... de icre și expediați apoi în secția unde se prepară o altă delicatesă: batogul.

Toate aceste operații se fac cu cea mai mare repeziciune. Dar, mai ales, prelucrarea icrelor nu poate fi întîrziată. În mai puțin de-o oră, calde încă, ele au fost curățate de pielițe, trecute prin sită, sărate și sortate în borcane, așteptînd să fie degustate de specialiști.

. . . .

Recent întors din Uniunea Sovietică în patrie, monsieur Perpoil și-a deșertat valiza de pachețelele cu diferite atenții pe care le-a adus prietenilor. Printre ele, o cutie cu CAVIAR.

— Icre negre, delicatesa nr. 1! — le prezintă parizianul.

Și adaugă, zîmbind parcă unor frumoase aduceri aminte:

— Suvenir din Astrahan!

S. G.

Mînunate icre! Calitatea I! Degustător: Aleksei Gostov.

O dată cîntăriți și transportați pe platouri, peștii sînt... buzunăriți de icre (un amănunt: icrele obținute dintr-un pește de o asemenea mărime ar fi de ajuns pentru a sătura copios cîteva sute de oameni).

① Vase frigorifere transportă peștele pescuit în portul Astrahan.

② Prima operație: cîntăritul.

③ Ambalarea în cutii.

Suvenir din Astrahan!

V.I. LENIN
1870
1960

Palatul Pionierilor din Bucureşti. Pregătiri pentru cea de-a 90-a aniversare a naşterii lui V.I. Lenin.

Fotografie de S. STEINER

POPAS LA CISNĂDIE

Fotoreportaj de
Elena GHERA (fotografii) și
E. DASCĂLU (text)

Încă de pe la mijlocul celui de-al XVII-lea veac al erei noastre — mai precis în 1642 — au apărut la Cisnădie, lîngă cetatea Sibiului, primele ateliere meșteșugărești pentru transformarea firului de lînă, mătase și in — și mai tîrziu bumbac — în dimie, basmale multicolore, covoare măiestrit înflorate, pături și cîte altele. Nu există nici o îndoială că încă de pe atunci întreprinzătorii meșteșugari ai vremii descoperiseră însușirile deosebite ale apei de prin partea locului, precum și însemnătatea acestor însușiri pentru procesul de transformare a fibrelor și firelor textile.

Cu timpul, economia capitalistă a acaparat, ca pretutindeni, micile ateliere și — precum un păianjen — a supt venituri grase din munca și priceperea țesătorilor (artiști, cel mai adesea). În anii dintre cele două războaie mondiale s-a ridicat la Cisnădie o gașcă de mari exploatatori, ca Gündisch, Simonis și alții, stăpîni pe 120 de întreprinderi textile. Dar concurența nu-i împiedica pe acești patroni să se înțeleagă într-o deplină armonie atunci cînd stabileau cele mai mici salarii pentru muncitori și cele mai ridicate prețuri de vînzare a produselor.

Vremurile acestea întunecate au trecut. Socialismul a făcut ordine și la Cisnădie. În locul celor 120 de fabrici și fabricuțe — mici întreprinderi în care se lucra cu o tehnică înapoiată — s-au născut în anii noștri trei mari întreprinderi industriale: „Uzinele textile-Cisnădie“ (lînă), „Mătasea

→

Creatorii de desene Dieter Hofbauer și Viorica Gligor, doi dintre maeștrii îmbinării culorilor.

Faimoasele covoare persane din Cisnădie sînt astăzi rezultatul unui modern proces de producție, parțial automatizat. Iată cum arată ramele de alimentare cu bobine ale războaielor automate, funcționînd pe bază de cartele perforate.

↓

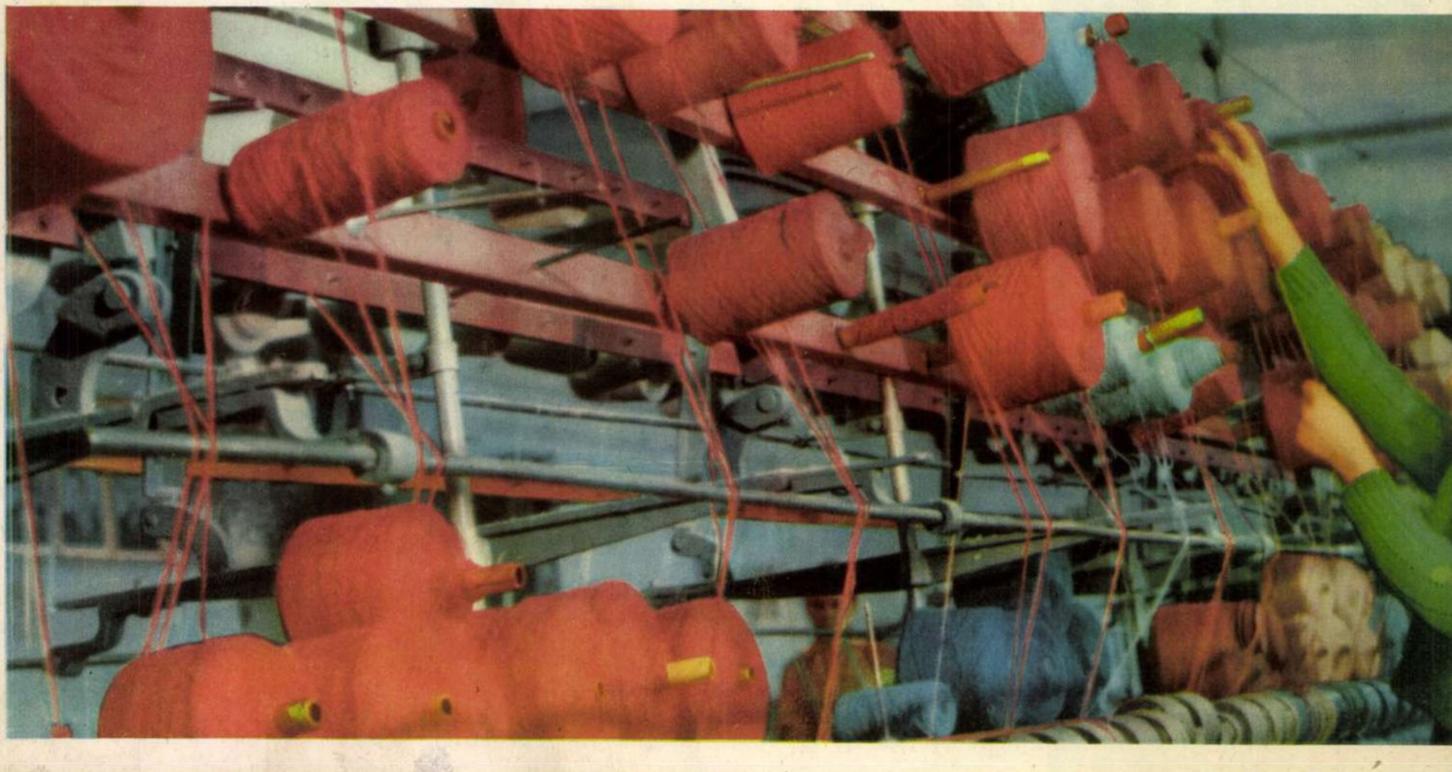

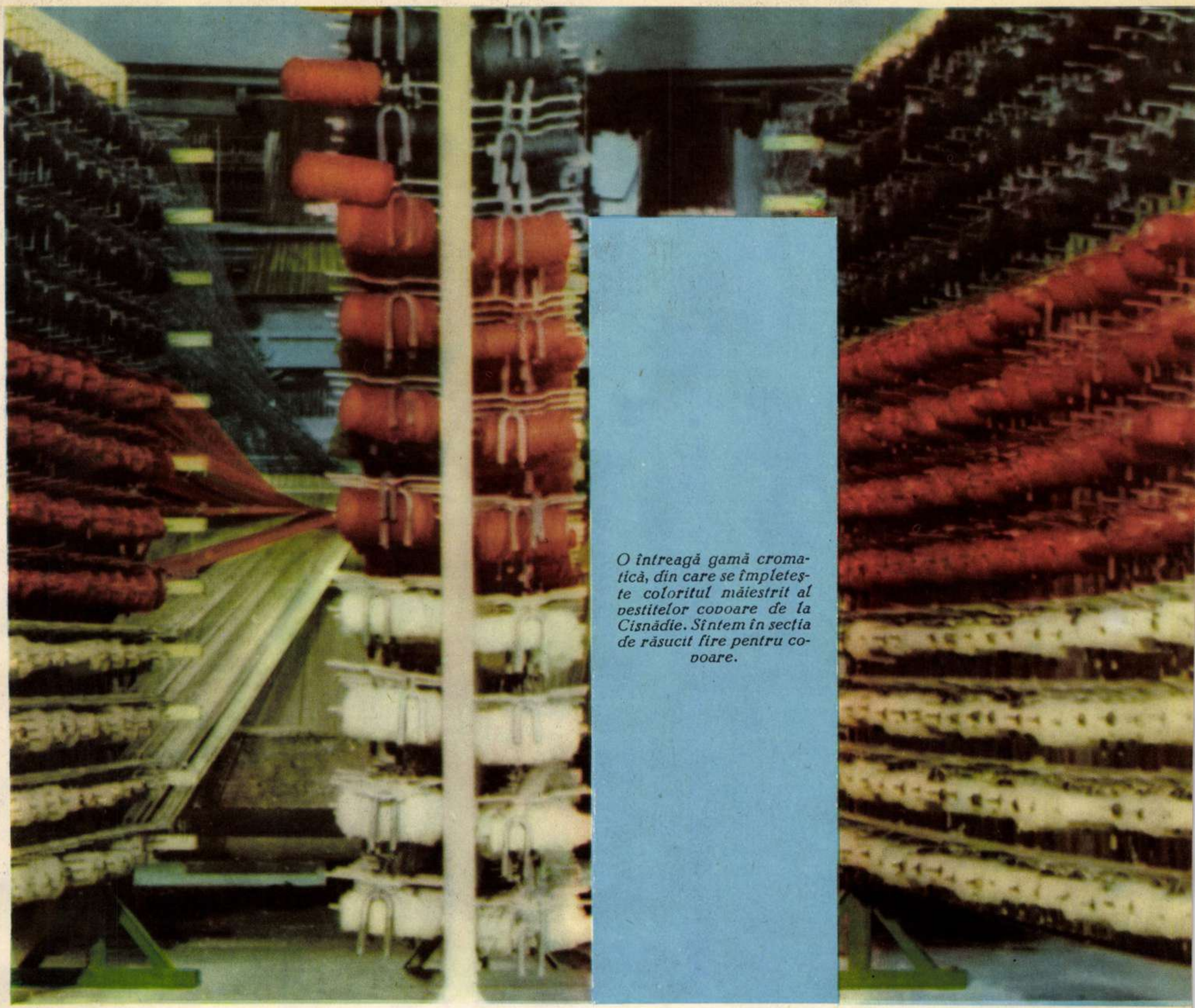

O întreagă gamă cromatică, din care se împletește coloritul măiestrit al vestitelor covoare de la Cisnădie. Sîntem în secția de răsucit fire pentru covoare.

roșie" și „11 Iunie" (bumbac). Înzestrate cu utilaj modern de mare productivitate, cele trei întreprinderi asigură piața internă cu o gamă întreagă de produse textile apreciate pentru calitatea și frumusețea lor. De altfel, faima Cisnădiei a ajuns departe, peste hotare — în U.R.S.S., Polonia, Albania, Danemarca, Norvegia, Finlanda — unde minunatele covoare romînești, produse în această localitate, sînt insistent cerute.

„Tainele" proceselor de fabricație (vopsire, combinare de culori, țesătură măiastră etc.) — pe care vechii meșteșugari le transmiteau din tată în fiu cu severă recomandare de a nu fi divulgate — au ajuns astăzi obiectul unui larg schimb de experiență, de calificare în masă, de întrecere socialistă pentru calitate, economii, productivitate etc.

S-a schimbat și aspectul general al vechii așezări, devenit azi centru industrial. În vilele foștilor exploatatori funcționează creșe și cămine de copii. S-au construit: un frumos palat al culturii, două blocuri de locuințe muncitorești, o cantină-restaurant, o școală profesională pentru filatori și țesători (cu elevi din toată țara), un spital-policlinică, o baie populară, un cinematograf, o sală de sport etc. etc. etc. Vestită pentru apa sa industrială, localitatea era lipsită de apă potabilă. Acum apa de băut este adusă, prin conductă, din Valea Sadului. Și e aproape gata șoseaua asfaltată ce leagă Cisnădie cu șoseaua națională București-Sibiu...

Cisnădie, o veche așezare de meșteșugari, este astăzi un oraș industrial.

Cuvîntul „șenile" îl aflați larg întrebuințat nu numai la uzina de tractoare, ci și la fabrica de covoare. Tînăra Maria Bogdan vă prezintă niște multicolore „șenile", un semifabricat necesar producției de covoare după tehnica înaintată.

Cine ar putea să spună — privind acest minunat covor — unde se sfîrşeşte meşteşugul şi unde începe arta?

La clubul Uzinelor textile-Cisnădie brigada artistică de agitaţie a întreprinderii se află în repetiţie.

Tînăra Eugenia Dîrjan, de la „Uzinele textile-Cisnădie", secţia covoare.

ROLURI MICI-CREAȚII MARI

Omul din stal cultivă uneori simpatii subite. O apariție scurtă, episodică, un destin în aparență lăturalnic, desprins de acțiunea principală, îi reține atenția și-i cucerește adeziunea. De ce ni se umezesc ochii în timp ce zîmbim de apariția comică a Eufrosinei Grosu din „Surorile Boga"? Cum se explică aplauzele cu care e salutată trecerea prin scenă a portarului Abdilda din „A treia, Patetica"? Ce-i determină pe spectatorii filmului „Telegrame" ca, la plecarea din sala de cinematograf, să zăbovească în fața afișului, pentru a descifra numele actorului necunoscut care a interpretat rolul măturătorului? Semnificația și locul acestor personaje în economia spectacolului, culoarea cu care au fost înzestrate de dramaturg nu sînt suficiente pentru a lămuri asemenea succese. E vorba, în primul rînd, de creația actoricească, în care dăruirea interpretului a depășit întinderea rolului. Ne-am adresat celor trei interpreți ai rolurilor menționate — artiștii Eugenia Popovici, Marcel Anghelescu și Alexandru Lungu — pentru a afla de la ei secretul acestei rodnice întîlniri dintre pasiune, pricepere și talent, care dă personajului viață adevărată.

DIN CÎTEVA REPLICI, O BIOGRAFIE

În sediul Județenei de partid se arată, de două-trei ori doar, o siluetă ciudată prin anacronismul ei, insolită în asemenea mediu: o femeie nițeluș trecută, cu coc și ochelari de bunică, cu mici manii și ticuri de fată bătrînă, cu suflet gingaș de domnișoară de pension și cu un zel neobosit în exercitarea atribuțiilor ei de secretară.

Cine e Eufrosina Grosu? E oare „un element suspect și carierist", „o burgheză înrăită", așa cum o denunță Panait, un tînăr stîngist și pripit în sentințe? La biserică — e adevărat — se mai duce din cînd în cînd. Așa, din deprindere. Citește cărți „imperialiste" — de Pierre Lotti, de pildă. Și nu are de loc ținuta „proletară", „bărbătoasă", pe care i-o cere același Panait. Dar femeia aceasta, care a trăit toată viața cumplita dramă a singurătății, a găsit acum, în sfîrșit, printre comuniști, o familie. *„Îmi place să lucrez și să mi se spună tovarășă... să nu fiu singură"* — mărturisește ea.

Povestea Eufrosinei Grosu ocupă un spațiu mic în economia piesei „Surorile Boga", de Horia Lovinescu, dar nu e lipsită de semnificație. Ea dă comunistului Pavel Golea prilejul de a exprima esența umanistă a noii orînduiri, în care omul ce se vrea util societății e respectat și chemat să-și valorifice însușirile. Dar pe lîngă aceasta, ea mai dă interpretei, artista emerită Eugenia Popovici, prilejul de a crea un personaj investit cu o viață proprie, care se impune seară de seară simpatiei spectatorilor, care durează o punte de emoție între scenă și sală. Alura ei desuetă, gesturile stereotipe, limbajul ei prețios, în violent contrast cu mediul în care se mișcă, îi dau nota comică, fără a-i anihila unda de duioșie. Arta interpretei a izbutit să sugereze prin cîteva replici doar, o întreagă biografie...

Eugenia Popovici creează un personaj de neuitat în rolul Eufrosinei Grosu, din piesa „Surorile Boga" de Horia Lovinescu.

— Eufrosina Grosu e unul din rolurile mele cele mai dragi și m-am consacrat compunerii lui cu tot atîta dragoste cu care am lucrat roluri de mare întindere. Autorul a izbutit să concentreze în spațiul mic al rolului expresia unei umanități complexe. Dar nu atît pitorescul rolului m-a atras. Cred că în primul rînd căldura și curățenia sufletească a acestei femei îi conferă poezia care înrourează ochii spectatorilor. Am fost surprinsă cît de caldă e adeziunea tineretului la acest personaj. Știți doar ce necruțători sînt adolescenții față de tot ce e desuet și ridicol. Și, totuși, băieți și fete tinere au fost văzuți în sală lăcrimînd. E poate o dovadă a eficacității unui tip destinat în intenția autorului (și a mea) să ajute pe spectatori să vadă puțin și dincolo de aparențe.

Iată-l pe Marcel Anghelescu în rolul episodic — dar cît de inspirat compus! — al portarului Abdilda din „A treia, Patetica".

DOAR DOUĂ APARIȚII

„Eu nu avem prințip! Diatlov are, tu ai! Abdilda nici încolo — nici încoace! Nimic!..."

Aici e greșeala, rădăcina dramei lui Abdilda, portarul tătar din piesa lui Pogodin „A treia, Patetica", omul care și-a slujit cu credință stăpînul în așteptarea răsplatei și a deschis ochii de-abia după ce Gvozdilov a șters-o în străinătate, cu averea păstrată de credinciosu-i slujitor. Un personaj episodic, care trece prin scenă doar de două ori, într-un spectacol unde primește replica artistului poporului I. Finteșteanu în Gvozdilov, într-un spectacol dominat de figura monumentală a lui Lenin. Și, totuși, portarul Abdilda nu trece neobservat. Compuse cu o migală de bijutier, în care accentul, costumul, mișcările caracteristice și particularitățile naționale dau un colorit pitoresc personajului, aparițiile scurte ale lui Marcel Anghelescu se numără printre momentele „tari" ale spectacolului. Simpatia artistului pentru această victimă a cinismului și neomeniei stăpînului capitalist, dar și a propriei sale naivități, n-a slăbit luciditatea cu care Marcel Anghelescu a știut să dezvăluie limitele personajului, psihologia de slugă, orbirea sa în fața vieții clocotitoare din jur.

— Lecția usturătoare pe care o primește Abdilda e valabilă pentru toți acei care refuză să privească înainte, să se depășească, să meargă în pas cu vremea lor. De aceea l-am considerat ca un personaj cu o semnificație mai adîncă decît s-ar bănui după întinderea rolului. Firește că succesul de public se explică în bună măsură și prin coloritul exotic al tipului. Dar m-am ferit de caricatură, deoarece evoluția personajului este în fond dramatică și nu aveam dreptul să-i limitez valoarea educativă. În concluzie, Abdilda rămîne pentru mine un rol mic cu ...satisfacții mari, pentru care îi sînt recunoscător atît lui N. Pogodin, cît și publicului.

CÎND BUSUIOC RIDICĂ MĂTURA...

Rîsul, rîsul sarcastic la adresa racilelor burgheziei, unicul personaj pozitiv din opera lui Caragiale, pare să se fi întrupat. Pare a fi luat înfățișarea unui om necăjit, cu picioarele învelite în obiele, pe cap cu o pălărie de paie ruptă, și înarmat cu un măturoi, gata să măture toată pleava de „stimabili" și „onorabili" care umplea viața politică a secolului trecut. În așteptarea acestei ocazii, se mulțumește „să scarchine chietrili pi schinare", cîntîndu-și oful.

Acesta-i Busuioc, măturătorul de stradă din urbea X, teatrul răsunătoarelor lupte „politice" evocate în filmul „Telegrame". Interpretul e un actor tînăr. Dacă nu-l cunoaștem încă, e datorită faptului că se află abia acum la primul său rol mai „vizibil". Și dacă în filmul „Telegrame" personajul episodic al măturătorului a căpătat o greutate specifică remarcabilă, aceasta se datorește în mare măsură și talentului, insuficient valorificat pînă acum, al lui Alexandru Lungu. Personajul creionat cu savoare de dramaturgul Mircea Ștefănescu i-a dat ocazia de a-și revela resursele de observație, de fantezie și de compoziție. Alexandru Lungu e originar dintr-un sat din Moldova. Dar nu acest amănunt biografic l-a ajutat să găsească accentul just, pitorescul limbii și al mimicii, adevărul profund al comportării lui Busuioc.

— Am rătăcit nopți întregi pe străzi, stînd de vorbă cu muncitorii de la salubritate. Alte aspecte azi, altă... tehnologie. Numai prin contrast cu ei aș fi putut să-mi imaginez cum arăta un măturător pe vremea lui Caragiale. Dar mi-a folosit acest studiu. Cînd am început să-mi compun personajul, știam cum se mătură, care e mersul unui măturător, care-i sînt ticurile și, mai ales, înțelesesem că o astfel de muncă poate predispune la un anumit fel de „filozofare". Și de la nivelul măturii, omul simplu își putea face odinioară o opinie asupra oamenilor din jur, a celor puternici. Cînd are ocazia — ca Busuioc al meu în scena reconstituirii scandalului de la „cafiné" — și-o exprimă prin fapte, croindu-i cu sete pe spinare pe toți cei ce l-au jignit în demnitatea sa de om. Înfățișarea exterioară a eroului meu m-a preocupat în mare măsură; sînt semnificative incidentele la Buftea cu portarii care păzeau intrările spre cabinele artiștilor: eram luat drept un măturător autentic! Dar satisfacția cea mai de preț mi-a procurat-o aprecierea spectatorilor, care n-au văzut în Busuioc doar un personaj de comedie. Ei s-au solidarizat cu el atît în momentele de răbufnire a resentimentului față de autoritățile burgheze, cît și în scena finală, cînd urmărește cu zîmbet amar și disprețuitor hora de împăcare a mai marilor urbei X...

O dată i-a venit și lui Busuioc apa la moară și i-a croit după pofta inimii pe onorabilii demnitari ai urbei X (Alexandru Lungu în rolul măturătorului, din filmul „Telegrame").

Ana ROMAN

O ABSENȚĂ NEMOTIVATĂ

Schiță de Nicolae ȚIC

— Zici că ai fost bolnav.

— Cu temperatură, treizeci și nouă.

— Nu se vede...

— Toată ziua am stat în pat, n-am mîncat nimic... Credeam că mor.

— Nu se vede...

— Lucrez de trei ani în secția dumneavoastră, în trei ani n-am avut nici o absență nemotivată. Am lipsit ieri — și n-o să se mai întîmple.

— Vreau să știu de ce ai lipsit!

— Am fost bolnav...

— Dacă eu îți spun că nu se vede...

— Astăzi nu, că mi-a trecut; după trei injecții, cum să nu-mi treacă?... Da' ieri?... Dumneavoastră nu țineți seama. Lipsește omul o dată... Știu, trebuia să anunț, dar dacă nu m-am putut ridica din pat? Am bătut în perete, la vecini. Dacă venea un vecin la mine, îl rugam să vă telefoneze. Vecinii erau însă plecați; abia aseară, pe la zece, le-am auzit din nou glasul. Ei, v-am explicat, ce mai doriți?

— Să știu de ce ai lipsit!

— Tot la întrebarea asta ați rămas?

— Tot la asta.

— Îmi pare rău.

Ilie Pogor își potrivi șapca pe-o ureche, apoi se uită la ceas — patru fără zece; promisese că la patru, poate chiar mai devreme, va fi acasă; n-o să fie la patru, nici la cinci, fiindcă Bogolea o să-l piseze la nesfîrșit cu aceeași întrebare. O fi aflat ceva bătrînul? N-avea de unde. Ilie Pogor se apropie de ușă zicînd că se grăbește.

— Dar nu mi-ai spus de ce ai lipsit!...

— Păi sigur — făcu băiatul, țîfnos — și-n mormînt o să mă urmăriți cu întrebarea asta. Și dacă aș spune cinstit?...

— Ar fi foarte bine — aprecie Bogolea.

— Dacă v-aș spune, n-o să mă credeți, asta-i!

— De unde știi?

— N-o să mă credeți și iar o s-o luați de la capăt: „de ce ai lipsit?" Aflați că am făcut una de pomină! — exclamă băiatul. Una că o să-mi meargă vestea! Nici eu nu mi-am închipuit că aș fi în stare! Poftim, zîmbiți, cum o să credeți dumneavoastră?...

— Chiar de pomină? — îl ironiză Bogolea.

— M-am însurat. Ieri m-am însurat.

— Aoleu, asta era? Oho, s-au însurat și alții, înaintea ta. Păcat că nu mi-ai spus; îți dădeam zi liberă. Trei zile îți dădeam. Iar dacă mă invitai, veneam și la nuntă.

— N-am invitat pe nimeni.

— Foarte rău.

— Doamne ferește, ce-i în capul dumneavoastră! — făcu Ilie Pogor, profund jignit de reacția bătrînului. V-am spus de la început: n-o să mă credeți. De ce mai insistați? Dumneavoastră vă închipuiți că lucrurile s-au petrecut cam așa: a cunoscut omul o fată... și-a fost frumos — ah ce frumos — și ieri s-au luat! Cum s-au luat atîția înaintea lor. Aflați dumneavoastră că în cazul nostru a fost cu cîntec mare — avertiză Ilie Pogor. O să rămînă de pomină. Tovarășe Bogolea, dați-mi voie. Alaltăieri pe la patru, cînd picasem acasă, primesc o telegramă: *„Am vrut să viu dar m-au prins la gară. Mă țin aici cu bătaia"*. Tovarășe Bogolea, la ora cinci eram în tren. Nu vă supărați dumneavoastră, dar nu puteam să vin ieri la lucru, fiindcă — doamne, prin ce încurcătură am trecut! Eu sînt dintr-un sat cu nevastă-mea, ne știm de mici. Am fost sărac, ea la fel — orfană de părinți de la opt luni. Acum trei ani eu am venit aici, să-nvăț meseria. Ar fi venit și ea, dar n-a vrut s-o lase unchiu-său, unu' Borcea, care-o crescuse. „Nu-ți face inimă rea — o sfătuiesc eu — plec la București, prind meseria, o să am salariu bun și ne căsătorim. Te chem eu. Așa scăpăm de Borcea". Și-am chemat-o acum patru luni. Aveam actele-n regulă, să ne ducem la sfat. Aștept o zi-două și primesc o scrisoare. „Nu vrea unchiul. Zice că ,să mă mărit cu unu' de aici. Toată ziua mă bate." Auzi: o bătea! I-am scris lui Borcea: „Omule, să-ți bagi mințile-n cap, că dacă nu, vin la tine. Ai ținut fata-n casă ca pe o slujnică, ți-a lucrat. Acum dă-i drumul. Și să n-o mai bați că... Ai înțeles?" Și uite că n-a vrut să-nțeleagă. Borcea avea alte socoteli, bune pentru el: s-o mărite cu unu' din sat, unu' cu ceva pămînt. Să pună Borcea mîna pe pămînt... că un om rău ca el nici să n-audă de gospodărie... și pe lîngă Maria, să mai aibă o slugă — pe bărbatul ei. Maria și-a adunat hainele și într-o noapte, pe ascuns, a fugit la gară. Așa mi-a scris, că patru kilometri, pînă la gară, a fugit, a tot fugit. Și uite că Borcea a prins de veste și a luat-o pe urma ei călare. Două zile la rînd a bătut-o. „Omule, i-am scris lui Borcea, te dau în judecată; ești cîine, mă?" Alaltăieri, Maria trebuia să vină la București ca să ne căsătorim. Dar au prins-o iar. Ajunge! — mi-am zis — și mi-a părut foarte rău că nu m-am dus de la început să stau față-n față cu Borcea și să discut, apoi s-o iau de mînă pe Maria: Vii cu mine! M-am dus alaltăieri. Cred că Borcea a aflat de sosirea mea înainte de a coborî din tren. Cum? N-am de unde să știu. Vorba-i că a încuiat poarta. Bat în poartă, strig, o jumătate de ceas tot bat și strig. În viața mea n-am sărit peste garduri; nu știu cum s-a întîmplat, dar n-am sărit. Mi-am zis: o s-o fac acuma! Sar în curte și iar strig. Liniște. Cînd urc treptele casei, iaca Borcea. Nu-mi zice nimic, nici de bine, nici de rău, se reazemă de perete și așteaptă. „Uite la el — îmi zic — om bătrîn și nebun. Stă la pîndă, o fi vrînd să mă pocnească. Dacă n-are de lucru, să dea!" Spun frumos bunăseara și vreau să intru.

— Venişi pe la noi? — mă-ntreabă el.

— Venii cu o treabă — mă grăbesc eu — s-o iau pe Maria. Dacă nu mă lași să intru, spune-i să se-mbrace, că o aștept. Peste două ceasuri avem tren.

— Da'ce vrei tu cu Maria? — se nedumerește Borcea.

— Ce-ar fi să-mi dai voie în casă? — zic eu.

— Maria-i în pat, zace.

— De ce zace?

— Așa zac femeile! — rîde el.

— Ai bătut-o!

Îl dau la o parte pe Borcea... tovarășe Bogolea, mă jur pe ce vreți că nu țin minte să-l fi lovit — el așa zice! — și intru în cameră, mă uit, mă tot uit: erau doi oameni din sat și nevasta lui Borcea, da' Maria nu era. Mă reped în camera dinspre uliță. Maria, în pat, abia se ridica în capul oaselor. Borcea după mine; îmi pune mîna în gît. Cei doi sar să ne despartă, nevasta lui Borcea strigă de parcă arde casa.

— Omule — îi spun lui Borcea — stai frumos. Eu nu m-am bătut cu nimeni... n-am pus mîna în gît... dar dacă nu te-astîmperi...

— Maria nu pleacă!

— Ba o să plece!

Maria se ridicase din pat și își căuta hainele. Borcea se repede s-o apuce de mînă. Atunci mă reped o dată-n el și-i spun:

— Stai cuminte — că ești om bătrîn!

Apoi o-ndemn pe Maria:

— Îmbracă-te cum poți, pune-ți haine mai groase, să nu răcești... Peste două ceasuri avem tren. Trebuie să plecăm de pe-acuma.

Mă uit la Borcea. Parcă-l trăsnise! Cei doi din sat, după ce îi mai spuseră lui Borcea să se poarte cum se cuvine, își iau rămas bun și se duc. Nevasta lui Borcea stă lîngă sobă și bocește: „Cît ne-am îngrijit noi de fata asta și uite că ne lasă!"

— Îi fata noastră — șuieră Borcea.

— Stai la locul matale.

— Am înfiat-o cu acte.

— Păi sigur, slugă cu acte. Îți convine.

— Maria, de ce pleci tu?

Nu mai poate răbda, își suflecă mînecile și se apropie de Maria. Vrea s-o bată. Ea se sperie. Îi spun:

— Lasă-l să-ncerce... să vedem, nu te speria.

Borcea ridică palma și cu coada ochiului trage spre mine.

— Cînd ți-oi da două! — strigă el, dar nu dă.

— Treci dincolo — îl poftesc — să se îmbrace fata.

— Asta-i casa mea, stau unde vreau.

— Treci dincolo! Nu ți-e rușine?

Iar ridică palma, de data asta asupra mea. Eu îi arăt obrazul — om bătrîn și-nrăit, fără rușine — își lasă palma, că n-are încotro. Îi spun Mariei că n-o să mai capete altă bătaie, că n-are de la cine. Ea rîde, îi pare atît de bine că va pleca de aici pentru totdeauna! Într-un sfert de ceas a fost gata și am vrut să ne luăm rămas bun, ca oamenii. Borcea s-a întors cu spatele. Nevastă-sa a început să țipe și să ne blesteme. Eu am rîs: „Uite cît venin au oamenii ăștia, e de mirare că nu plesnesc". Ieșim în curte, Borcea pe urmele noastre. Am crezut că vrea să ne petreacă. Dar cînd eu am vrut să închid poarta, Borcea și-a luat vînt și a lovit-o pe Maria cu piciorul. Totul s-a petrecut într-o clipă, aproape că nici n-am băgat de seamă. Maria se prăbuși stinsă de durere. Borcea fugi în pridvor și-mi arătă securea: „Vino, dacă-ți dă mîna". Pe Maria o ridicasem între timp, dar nu se mai putea ține pe picioare. Am dus-o în brațe la niște prieteni de-ai mei, apoi am chemat doctorul. Abia ieri dimineață am plecat din sat. Ieri la unsprezece eram în Gara de Nord. La douăsprezece trebuia să fim la ofițerul stării civile. I-am cumpărat Mariei un buchet de flori și ne-am dus la sfat. Numai noi, fără nici un invitat. Nu mai aveam timp să invit — și-apoi Maria nici nu se simțea bine. Dar, tovarășe Bogolea, o să vă invit pe toți, acasă, și-o să facem o petrecere!... Nu azi, că am de lucru: o iau pe Maria și ne ducem la tribunal, fiindcă Borcea nu-i om, vă asigur eu, nu-i om! Și nici mîine n-o să vă invit: mîine o să facem cumpărături. Poimîine seară, sîmbătă seara, vă chem pe toți. Eu aș fi vrut să nu vă spun nimic de astăzi. Să mă iertați pentru absență... Sîmbătă doream să vă fac surpriza. Dar dacă ați insistat... Am însă o mare rugăminte: să nu răspîndiți vestea. Îmi promiteți?

— Să sperăm.

— Nu așa... Vreau să mă asigurați.

— Bine, o să fac pe prostul.

— Nu pe prostul, dar să nu spuneți. Sîmbătă la prînz o să vă invit. Acum vă rog să mă iertați, e patru și jumătate și am promis că la patru voi fi acasă.

MOZAIC LITERAR

I. IAKOVLEV

CU LENIN

Nu mi-a fost dat intrînd în crugul vieții
Să-l văd măcar o clipă, fugitiv,
Nici să zăresc prin ceața dimineții
Cum arde-un foc de vreascuri la Razliv.

Nu mi-a fost dat în anii de furtună
Să-l văd trecînd îngîndurat, și nici
Nu s-a-ntîmplat s-aud lîngă tribună
Cum sună caldă vocea lui Ilici.

Dar l-am simțit cum mi-am simțit Rusia
Și-n fulgii albi, și-n mugurele crud,
I-am înțeles citindu-l, măreția
Și pururi parcă glasul i-l aud.

Și-atunci cînd simt că n-am pornit-o bine,
Cînd dau de-un prag necunoscut și greu,
Mă-ntreb pe loc: „De-ar fi Ilici ca mine
Cam ce ar fi făcut în locul meu?"

Cînd pe genunchi, în jilțul meu alene
Îmi țin copilul povestind încet,
El deseori zîmbind îmi spune:
Lenin!
Și-i văd mînuța-ntinsă spre portret.

Vor trece ani și fiul o să-mi crească
Cinstit și drept sub cerul siniliu,
Păstrînd ca moștenire părintească
Pentru Ilici, o dragoste de fiu!

În romînește de M. DJENTEMIROV

ȘANTIER

● *Francisc Munteanu a predat Editurii Tineretului ultimele capitole ale romanului „Născut în Europa" — o evocare dramatică a vieții unui artist care abia în condițiile regimului democrat-popular își poate realiza năzuințele.*

● *George Dan pregătește un volum de poeme și balade — printre care: „Pui de lună", închinat cuceririlor științei sovietice; „Toamne roșii", dedicat eroilor din războiul antihitlerist; ciclul „Marea eliberată", inspirat din lumea satului Dobrogei colectivizate și a pescarilor de pe Marea Neagră.*

● *Un volum de Studii de literatură comparată și universală al lui Tudor Vianu va apărea în Editura Academiei R.P.R. Volumul reprezintă o culegere de studii comparative asupra unor scriitori și curente literare din literatura universală.*

● *În cinstea Congresului de filologie clasică, ce va avea loc la noi în țară în cursul acestui an, Editura Academiei R.P.R. va tipări volumul II de Studii clasice asupra antichității.*

● *În noua ediție critică a operelor complete ale lui N. Bălcescu va fi publicat volumul I, cuprinzînd lucrările publicate în timpul vieții lui N. Bălcescu.*

● *Va apărea la Editura Tineretului un volum de povestiri de Marin Preda, cuprinzînd, în afara unor lucrări cunoscute — ca „Ferestre întunecate", „Îndrăzneala", „Desfășurarea" — și o serie de povestiri inedite.*

● *„Mircea cel Bătrîn" se numește poemul pe care-l scrie Marcel Breslașu, urmînd să apară la Editura Tineretului.*

● *Petru Vintilă pregătește un volum de nuvele inspirat din viața unei gospodării agricole colective.*

● *În colecția „În jurul lumii" va apare cartea lui Ioan Grigorescu intitulată „Prin R.P. Polonă".*

MOZAIC LITERAR

DE VORBĂ CU

MARIA BANUȘ

Despre poezie, cu Maria Banuș se poate discuta îndelung. Poeta are darul de a vorbi cu simplitate despre actul creației artistice, despre tainele poeziei. Și totuși, întrebarea a descumpănit-o puțin:

— Ce anume voi scrie, în mod concret? Mă întrebi ceva cu caracter... și prea general, și prea intim. Ca un poet să-ți destăinuiască ce are de gînd să scrie, înseamnă să descopere tainele sale cele mai ascunse — uneori încă ascunse chiar pentru el însuși. De ce spun asta? Ceea ce știu sigur e că voi scrie despre actualitate, despre sentimentele, gîndurile, amintirile, năzuințele oamenilor muncii de astăzi și de la noi. Mai bine sau mai rău, mai profund sau mai superficial, despre aceste lucruri scriu — și nu despre altele.

— Nu-i prea larg răspunsul?

— Poate. Acesta e însă adevărul general, prea general poate, pe care-l pot afirma cu certitudine. Altfel n-aș putea, chiar dacă — prin absurd — am presupune că aș încerca o incursiune în alte timpuri, în alte locuri, în altă mentalitate. Dar restul? Țesătura delicată și intimă din care e alcătuit un poem, jocul de lumini, împerecherea de nuanțe ce dau fiecărei poezii în parte profilul ei individual, cum să le dezvălui dinainte? Și, să-ți mărturisesc ceva. N-am nici o superstiție, în afară de una singură: mă tem să vorbesc prea mult despre un lucru ce nu s-a născut încă, de teamă că nu se va realiza așa cum aș dori.

— În pofida celor spuse, destăinuiți-ne, totuși, ce veți scrie în lunile viitoare.

— Uite, acum de pildă, cea mai fierbinte dorință a mea e să pot scrie un poem mai amplu în întîmpinarea Congresului partidului. Tot ce e mai bun în mine aș vrea să pot pune în acest poem. Viitorul apropiat va arăta dacă am să reușesc sau nu. În orice caz, fac tot ce pot spre a izbuti.

— Ați anunțat și un poem despre oamenii din Valea Jiului...

— Într-adevăr, plec zilele acestea pe Valea Jiului, unde am locuit o bucată de vreme, demult, înainte de eliberarea țării, în anii grei și eroici de luptă ilegală a partidului. Am revăzut acele locuri acum cîțiva ani și am scris cîte ceva despre marile schimbări petrecute în fosta „vale a plîngerii". Acum vreau să le revăd din nou, pentru a-mi reîmprospăta impresiile și pentru a cunoaște unele aspecte noi. Poem de largă respirație sau suită de poezii scurte, nu știu ce va fi! Ceea ce știu e că-mi doresc să redau ceva din patosul și dinamismul construcției socialiste, ceva din marile transformări revoluționare ce se petrec în jurul nostru și în noi.

— Se pare că puneți mult preț pe activitatea de tălmăcire în romînește a creației poeților de peste hotare. Ce anume aveți pe șantier în acest domeniu?

— Pregătesc de mai mulți ani o lucrare ce sper că va fi întîmpinată cu interes de publicul larg de cititori. E vorba despre o culegere mai mare din lirica de dragoste, universală, a tuturor timpurilor. Se vor întîlni în paginile cărții Shakespeare și Petrarca, Pușkin și Vapțarov, Verlaine și Esenin... Va fi — așa visez eu — o carte de versuri din cele ce se iau în ranița de excursie, din cele ce se țin multă vreme la căpătîi, din cele iubite de tineri și de... mai puțin tineri.

Încerc să aflu proiectele mai îndepărtate ale poetei.

— Vom trăi și vom vedea — îmi răspunde zîmbind Maria Banuș. Vom trăi și vom vedea lumea din afara și dinăuntrul nostru, vom scrie și vom... aștepta ca cititorul să dea răspunsul cuvenit.

AI. NICHITA

Suzana DELCIU

CEAHLĂUL

Bătrîn Ceahlăul?... Cine spune asta?
În circă-a luat spătosul uriaș,
Fără efort, abia zvîcnindu-i coasta,
Maluri de piatră, Bistriței lăcaș,
Și-o poartă, strînsă-n chingă de beton
Spre țintă, în a brazilor paradă,
De parcă-ar trage-o navă de odgon
S-o ancoreze în sortita-i radă.

RECALIFICARE

Aici e totul altfel, aici e totul gingaș
Și-o liniște ciudată și grea de ebonit...
Nu-i liniștea de codru, adînc cuprinzătoare,
Și-a undei care-n șagă încet a clipocit.

Ce palme bătucite și aspre! Încă poartă
Tăișul de secure și mirosul de brad,
Cum vor simți zvîcnirea manetei de comandă
Ce măsură puterea minunii dintr-un vad?

În sala asta mare cu liniște ciudată
A învățat plutașul puterea mîinilor.
Tabloul de comandă... învîrte-ncet maneta
Simțind în palma-i fermă un semn din viitor

CÎT SE POATE CITI ÎNTR-O VIAȚĂ?

Pasionații statisticilor nu au scăpat prilejul de a face socoteala cît ar putea citi un om în decurs de 35 de ani (socotind că restul anilor sînt consacrați altor preocupări), dacă ar acorda 8-9 ore pe zi satisfacerii nevoii de lectură. Iată rezultatele la care au ajuns: considerînd că pentru citirea unei pagini de carte avem nevoie de un minut și jumătate, vom parcurge în 35 de ani 5.600.000 pagini, ceea ce echivalează cu aproximativ 40.000 de cărți. Aceasta înseamnă străbaterea cu ochii a unei lungimi de 12.420 kilometri, rezultat al înmulțirii lungimii de 9 cm a unui rînd de carte cu cele 30 aflate pe o pagină. Socoteala statisticienilor nu s-a oprit aci, ci a mers mai departe: la litere. Luînd ca medie 5 litere pentru fiecare cuvînt și considerînd că fiecare rînd conține 8 cuvinte, numărul total al literelor pe care le percepem cu ochii în timpul celor 35 de ani de lectură va însuma astronomica cifră de 5.520 milioane de litere.

N-am putea garanta că concluziile statisticienilor sînt absolut exacte, însă, în orice caz, ne bucurăm că „aceasta de folos zăbavă, cetitul cărților" se soldează cu însușirea unui număr impresionant de pagini și cărți.

NU DEPARTE DE WEIMAR...

Weimar. Perla oraşelor din Germania. Casa-muzeu a lui Goethe... Schiller... Lucas Cranach... Bach... Liszt... Castelul Belvedere... Castelul verde... Palatul francez...

— Fiecare clădire, fiecare piatră din Weimar este o piesă istorică — îmi spune, mîndru şi cu competenţă, hotelierul. Nu departe de casa lui Goethe se face un drum minunat, străjuit de copaci seculari, care duce afară din oraş, prin pădure, spre poalele muntelui Ettersberg...

★

Nu departe de casa lui Goethe...

La cîţiva kilometri numai, se află Buchenwaldul. E tot ce a putut da hitlerismul în materie de „cultură“, ca să încoroneze faima mondială a Weimarului.

Tristă faimă — cea creată de hitlerişti! În ziua în care am vizitat Buchenwaldul, peste 30 de persoane, din R.D.G. şi din alte ţări, vizitau lagărul, acest „simbol al ruşinii germane“ — cum l-a caracterizat Arnold Zweig.

★

De două lucruri se temeau hitleriştii: de unitatea oamenilor şi popoarelor chinuite şi, mai ales, de Armata Sovietică. Dar de ce s-au temut n-au scăpat.

Pentru a sfărîma solidaritatea celor aduşi în lagărul morţii şi pentru a lichida rapid pe toţi deţinuţii zvîrliţi în aria dintre sîrmele ghimpate, călăii fascişti au folosit cele mai neînchipuite mijloace. De la ticăloasa lozincă „Jedem das seine“ (fiecăruia ce i se cuvine), turnată în barele groase de oţel ale porţii, pînă la — în ordine crescîndă — apelul cu durata de zece ore în poziţie de drepţi, „caii cîntăreţi“, înecarea în latrină, spînzurătoarea, măciucile, sala cîrligelor, împuşcarea în ceafă şi, în final, cuptoarele...

★

S-a scris în toate limbile pămîntului despre Buchenwald, frate geamăn cu Auschwitz, Birkenau, Maidanek şi alte zeci de uzine perfecţionate hitleristo-fasciste, pentru asasinarea în masă a patrioţilor şi popoarelor aflate în calea lui „Drang nach Osten“.

S-a scris. Dar nu îndeajuns. Pentru că nu e suficient să ţi se încreţească carnea pe oase citind paginile de groază ale dominaţiei hitleriste. Pentru că nu e suficient să deplîngi victimele nevinovate. Este necesar, trebuie, eşti chiar obligat după ce ai citit sau ai văzut cu proprii ochi urmele, dovezile concrete, rămăşiţele-muzeu nemistuite de dinamita aprinsă în grabă de ucigaşi ca să li se şteargă dovezile fărădelegilor, eşti obligat — repet — nu numai ca ura împotriva criminalilor să urce în tine ca seva într-un copac tînăr; nu-i de ajuns să urăşti. Ai datoria să lupţi. Să lupţi cu dîrzenie şi înverşunare pentru ca o asemenea pecingine să nu mai prindă rădăcini! Mai ales în zilele noastre, cînd reacţiunea occidentală încurajează pe moştenitorii lui Hitler să acţioneze din nou în numele zvasticii!

Maria ARSENE

Fotografii de Peter FIEBIG

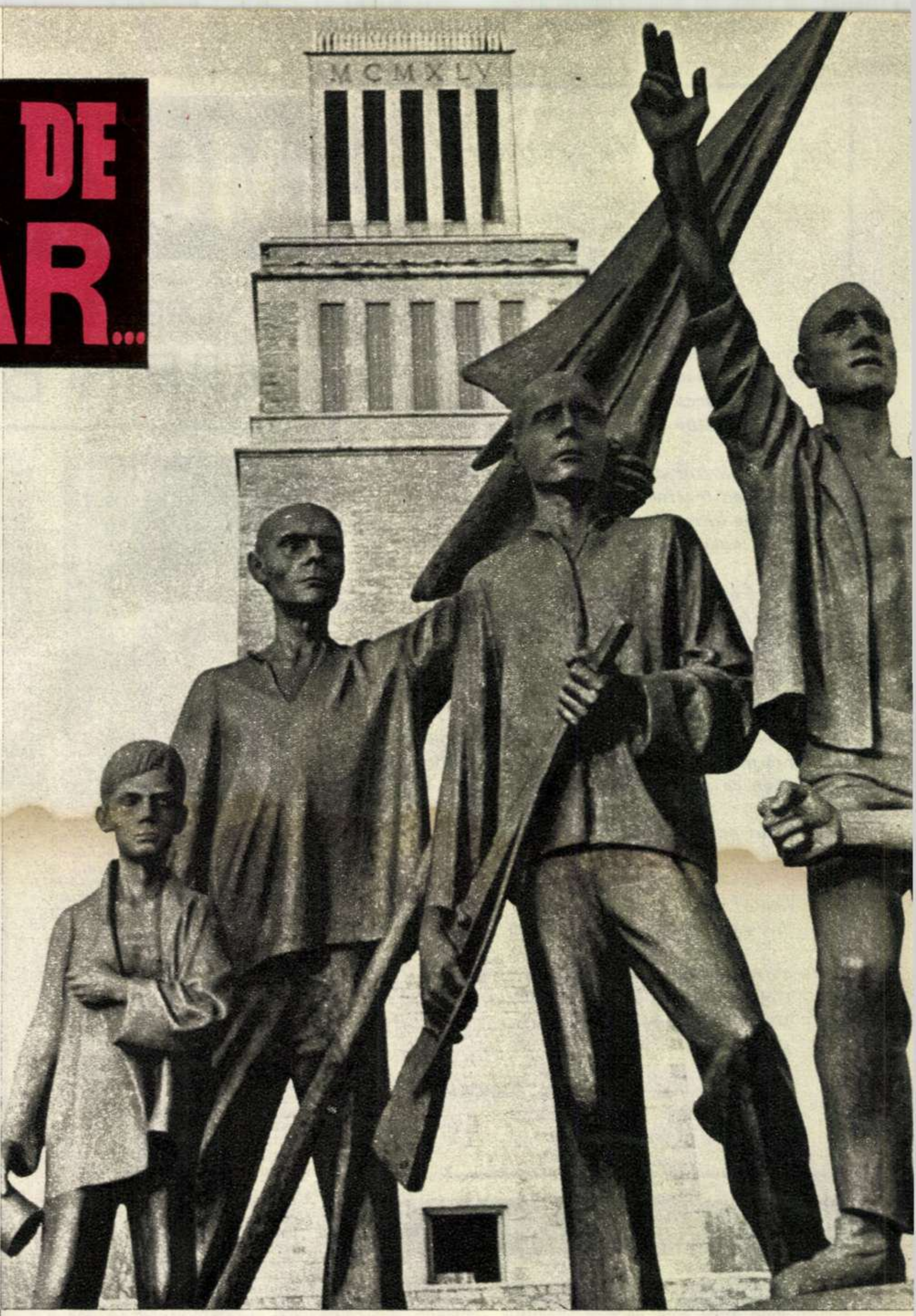

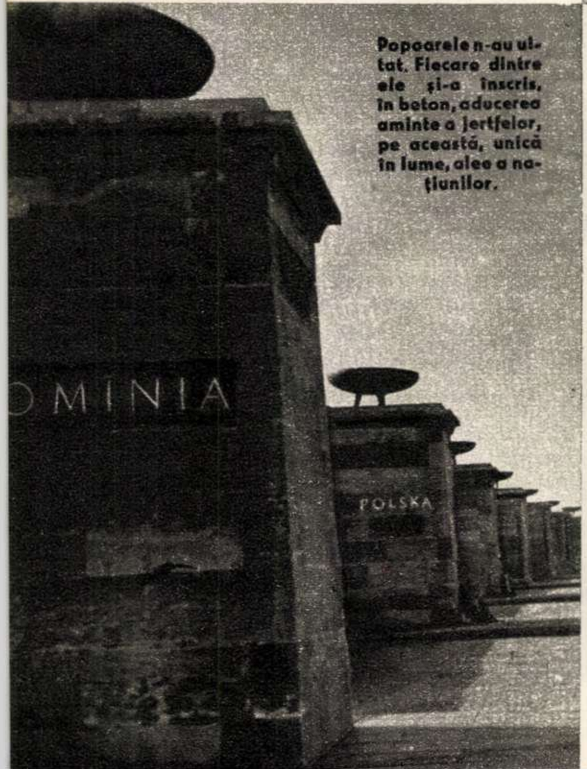

Popoarele n-au uitat. Fiecare dintre ele şi-a înscris, în beton, aducerea aminte a jertfelor, pe această, unică în lume, alee a naţiunilor.

Oameni buni! Opriţi-vă! Aci a fost Buchenwaldul, lagărul morţii construit de Hitler cu ajutorul reacţiunii internaţionale, care l-a adus la putere. Între sîrmele lui ghimpate am suferit, am luptat, am pierit, dar am şi învins. Oameni buni! Opriţi-vă şi juraţi ca asemenea crime să nu se mai întîmple în nici un colţ al pămîntului!

Cuptoarele. Ele au fost construite încă din 1937 de o firmă din Erfurt, care şi-a încrustat, cinic, emblema pe o plăcuţă de aramă. Cuptoarele. O ramură a industriei hitleristo-fasciste pe care încearcă s-o reabiliteze, în Germania Federală, aceiaşi călăi, scăpaţi nepedepsiţi sau graţiaţi printr-o complicitate criminală.

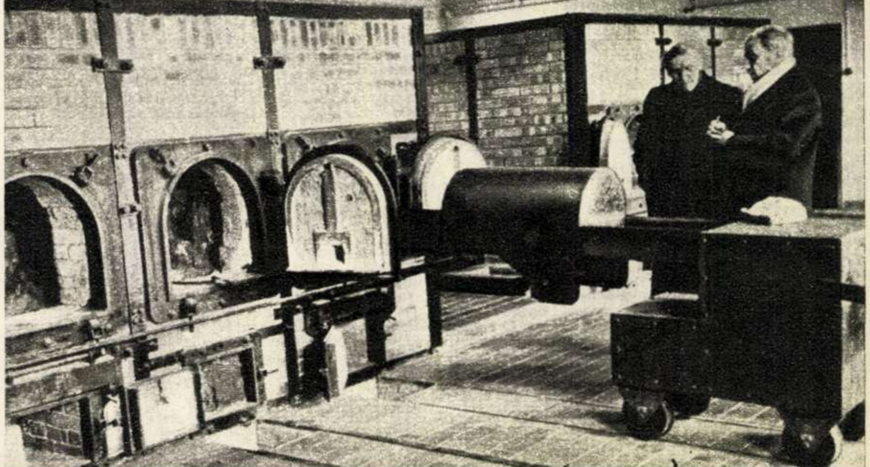

CU SARE ȘI PIPER

BAIAT DULCE...

de C. BACIU

Uite-l, a ieșit la plimbare fiindcă s-a încălzit. Are lațe lungi și mătăsoase pe ceafă (ceea ce trebuie să-i dea un aer de nonșalanță), în timp ce pe frunte îi atîrnă, sîrmoase, cîteva buclișoare pe care le gominează, ca să pară naturale. Gulerul cămășii, foarte înalt, îi gîdilă lobii urechilor și-i înconjoară capul ca un șervețel de hîrtie în care se țin sandvișurile. E mulțumit de cum arată și asta se vede din felul cum stă în autobus, ținîndu-se cu mîinile de ambele bare, ca un artist la trapez; asta se vede din felul în care vorbește lungind vocalele, ca și cum satul din care a plecat bunică-său se află pe undeva prin comitatul Yorkshire.

Bulevardul îi pare un soi de junglă în care el zburdă ca satir. Seara, însă, la local, redevine cavaler. Îl cheamă pe ospătar: „Maistre, fă-te-ncoa" — și se întinde pe sub masă și împrejurul ei, ca și cum picioarele i s-ar scurge pe parchet. Rîde tare, plescăie și o bate pe umeri pe „duduia" de lîngă el. Salută amical orchestra, care nu-i răspunde niciodată. Dar nu se intimidează: lumea a văzut că e intim cu instrumentiștii. Își leagănă capul la dans, geme, gîfîie și se împleticește printre spectatori. Dar nu-și cere scuze: cînd petrece, e un tip „dur".

De altfel se arată foarte amabil: jumătate de oră după ce te-a cunoscut îți spune „tu" și-ți istorisește aventurile lui sentimentale. Dacă vrei, dă și nume. Nu are nimic de ascuns, nici măcar deziluziile: există „dudui" care nu-i acceptă curtea fără dragoste. Ceea ce, pare-se, îl dezgustă.

De altfel e discret: nu-ți spune ce e, de fapt. Uneori oftează după studiile neisprăvite, alteori îți demonstrează că a învăța e perimat și-ți explică de ce trebuie exploatați babacii: „dacă te iubesc, dom'le, să plătească".

De altfel, înțelegător, iubește viața și, mai ales, sportul: cunoaște biografiile a treizeci de fotbaliști, iar la meciuri urlă cu pasiune: „La oaseee! La picioaree! Trage-i la lingurică!" Pînă și mersul pe stradă mărturisește patima lui sportivă: se leagănă cu umerii țepeni, aduși în față, ca la radiografie. Ceea ce, fără îndoială, îi conferă un aer atletic.

De altfel e un băiat cult. Shakespeare îl agasează, iar Dostoievski i se pare „fumat". Despre Șolohov a auzit ceva; i se pare că i-a văzut chiar o... piesă. Dar nu e sigur. Cît despre „Moromeții"...! „Ce am eu cu romane de-astea? Astea sînt pentru la țară..." În schimb își amintește cu duioșie despre Drumeș: „Ce cobzăreală în cărțile lui! Ce fete dulci!" Iar pornografia lui Dessila îl umple de melancolie: „Să recunoaștem: era un autor dulce".

Dulcele e pentru dînsul supremul calificativ — muzică dulce, fete dulci, autori dulci — ca și cum el însuși s-ar scălda într-un sirop căldicel și lipicios, ca o muscă, beat de plăcere.

De altfel, e un băiat care vrea... să ajungă. Nu știe cum, dar caută relații, proptele, pile. Speră într-o „rudă" care să-i aranjeze ceva fără bătaie de cap și cu „ciubuc". A auzit că s-ar fi ivit ceva, undeva... și se interesează.

Și pînă una alta, „papă" salariul „babacilor" și mai „ciupește" cîte ceva la remi sau făcînd mici comisioane.

Uite-l, a ieșit să se plimbe sub soarele primăverii timpurii. Trece prin dreptul șantierelor, înjurînd molozul care-i stropește pantalonul fără manșetă, trece prin dreptul Universității, iritat de voioșia studenților ce ies de la curs.

Dar deodată figura i se luminează: a zărit două fete „dulci". Își potrivește șlițul anteriului, își aranjează buclele, răsucite cu fierul, și crede că toată lumea îi surîde, dezmierdîndu-l cu privirea de la pantalonii-ițari și pînă la fruntea îngustă. Și caută prima frază, fraza irezistibilă, insinuantă, tare ca o replică din Dessila. În sfîrșit, a găsit-o:

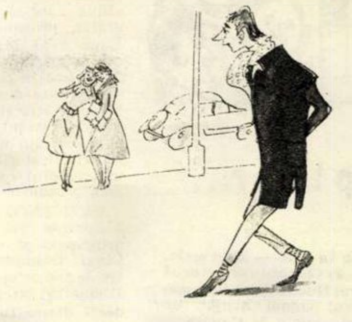

— Singurele, mami?

Dar fetele grăbesc pasul.

— Ei — repetă — singurele la plimbare?

De astă dată fetele se opresc. Îl privesc de sus pînă jos, îndelung. Și deodată izbucnesc în rîs. Rîd în hohote, fără să se poată opri și, rîzînd, îi întorc spatele.

Dar el nu se supără. Asta i se întîmplă de nouă ori pe zi. Și uite, peste drum alte două fete „dulci". Își potrivește din nou șlițul anteriului, își aranjează buclele pe frunte și se îndreaptă spre ele agale, cu umerii țepeni, rînjind larg.

Și așa cum înaintează, izolat, ridicol, pare o pată neagră ce se scurge pe bulevard, stricînd armonia liniilor și a mișcării.

PRIMĂVARA

Primăvara cea sprințară
A sosit azi-noapte-n gară;
Tînără, bine dispusă
Și cu flori de cîmp în trusă.

Chiar de-i martie și dacă
Tot mai plouă cîte-oleacă
Ea sosește-n Capitală
Totdeauna punctuală.

Doar meteorologii — cică —
O privesc puțin cu pică
Și surprinși de-a ei sosire
Nu-și mai vin de-atunci în... fire.

Însă-n stradă noul bloc
Parc-ar spune, mîndru foc,
(Cum, de altfel, e firesc!):
— Eu sînt GATA s-o primesc!

Rodica TOTH

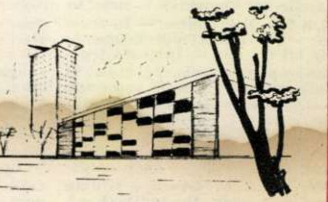

CU ȘI FĂRĂ FARD

UNDEVA ÎN R. F. G. Capul familiei către fiica sa — elevă în ultima clasă de liceu.

— Ce-ai văzut aseară la teatru, Minna?

— „Wilhelm Tell", papa.

— Da? Slavă domnului! Bine că ai făcut, în sfîrșit, cunoștință cu Schiller!

— Desigur, papa, numai că el se numește Müller!

★

Funcționarul l-a rugat pe patron să-i permită să plece acasă astăzi mai devreme, deoarece își sărbătorește nunta de argint. Dar patronul nu se lasă înduplecat.

— Cunoaștem noi tertipurile astea! Dacă-ți dau azi voie să pleci mai devreme, istoria asta o să se repete la fiecare douăzeci și cinci de ani!

SĂRMANE PROMETEU!

de Silviu GEORGESCU

Nimic: tuburi, cîrpe, petice de ziare, sîrme, elice... Nimic... Și totuși: expoziție de sculptură... Succes enorm ...Cel mai de seamă eveniment artistic al anului...

„O cu totul nouă și excepțională împletire a elementelor nelimitate de expresie, cu bizarul antropomorf..." — cum decretează la unul din posturile de televiziune pînă și temutul critic de artă Y.W.

Și artistul, un vlăjgan deșirat cu înfățișare sportivă și țăcălie geometrică, nu știe încotro să se mai împartă. Strînge mîini, dă interviuri încasează cecuri...

Acum însoțește, printre capodoperele care fără prea mare osteneală au fost în așa fel aranjate încît să dea impresia unui maidan cu vechituri, pe un cunoscut fabricant de bretele și gumă de mestecat. Spre deosebire însă de celelalte personalități din lumea bună care i-au vizitat pînă acum expoziția, fabricantul acesta are un cusur: se decide greu. Se oprește dinaintea fiecărei piese, ascultă din ce în ce mai captivat explicațiile, dă din cap și trece mai departe, la următoarea... Și tot așa.

Pînă la urmă artistul începe să-și piardă răbdarea. Au mai sosit între timp și alți vizitatori care-l așteaptă.

În sfîrșit (se pare că acesta e termenul cu care se anunță de obicei limita oricărei răbdări)! În sfîrșit, chiar în clipa în care artistul își pierde orice speranță, fabricantul, al cărui ochi de „cunoscător" scormonea necontenit prin jungla de fiare și sîrme îndoite, exclamă deodată:

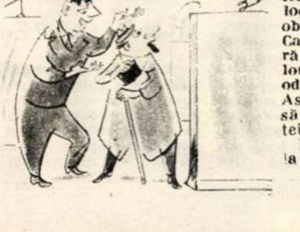

— Ei, comedie! Dar asta? ...Asta ce-o mai fi?

Artistul e emoționat. I-au dat lacrimile.

„Cîtă înțelegere! Ah, cîtă sensibilitate!" — gîndește.

În fața lor chiar, la dreapta mucului de țigară înfățișînd „Tragicul sfîrșit al nefericitului Hidalgo din Moneha", un bloc masiv de marmură, deasupra căruia se răsucește spirala unui biet arc de canapea... Biet arc de canapea! Asta pentru mine ori pentru dumneata, cititorule, care habar n-avem ce înseamnă aia „artă"... „abstracționism"... Pentru un cunoscător, însă... pînă și cele mai mici detalii de interpretare, cum ar fi, de pildă, jocul beculețelor care clipesc pe rînd la cele două extremități ale arcului, înfățișează... hm, înfățișează...

„Drace! Ce-or fi înfățișînd, oare?"

De data aceasta, întrebarea și-o pune însuși artistul... Privește năuc arcul de somieră, marmura... Studiu, fără îndoială. Un studiu înfățișînd...

— Să fiu al naibii! — declară în clipa aceea fabricantul de cozondraci, punctînd cu bastonul în direcția beculețelor. Pun rămășag că am ghicit: e o barcă cu aburi!...

Tăcere. Desperat, artistul trage cu coada ochiului spre locul unde știe că se află de obicei catalogul... Fatalitate! Catalogul lipsește. Își acoperă cu palmele văpaia obrajilor, care ard ca focul. Și deodată face ochii mari: focul! Asta e! Dar cum de a putut să uite? Focul! Mitul prometeic, asta reprezintă studiul...

Ideea i-a venit într-o seară, la operă. Se cînta „Prometeu". A dat fuga acasă... a trimis să-i cumpere partitura... a pus să i-o cînte la pian... a răvășit sunetele, a scos arcurile de la somieră și...

Industriașul urmărește cu interes explicațiile artistului, eleganta mișcare a mîinilor îmbrățișînd spații... Nu prea înțelege el mare lucru. Încuviințează, totuși, din cap. „Se aprobă!" — adică.

— Nevăzut, undeva deasupra lumii, pîndește Zeus Olympianul... Sosește Prometeos... Iată-l furișîndu-se pe spirală! Beculețul de sus e focul... Sărmane Prometeos!...

Și dă-i... Și dă-i!...

. . . .

— Imposibil! Dacă vă spun — îl contrazice cîteva ceasuri mai tîrziu secretara. Mitul prometeic nici nu l-ați avut în expoziție. S-a vîndut încă de acum trei luni „Ligii industriale pentru ocrotirea mitului antic". Doar eu am încasat cecul. Priviți!

Și-i întinde catalogul expoziției. Nici urmă de Prometeos... În schimb, în dreptul studiului pe care adineauri a lipit cartea de vizită a fabricantului, următoarea explicație: „Pureci irritans în delir — studiu".

UMOR DIN ÎNTREPRINDERI

Din gazetele de perete ale Combinatului Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

La recentul concurs anual de calitate în industria poligrafică, locul I a fost obținut de către Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.

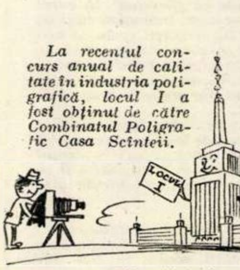

— Zîmbiți, vă rog...

În unele secții ale C.P.C.S. se mai practică asaltul la sfîrșit de lună.

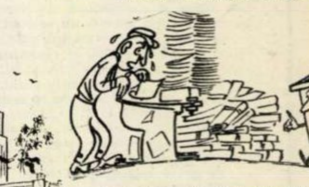

Rebutul: Ce bine că e iar sfîrșitul lunii! Iată-mă din nou personaj central...

Tov, Iancu Gh., de la stereotipia de cărți, și-a luat un concediu medical și a plecat la țară cu motocicleta.

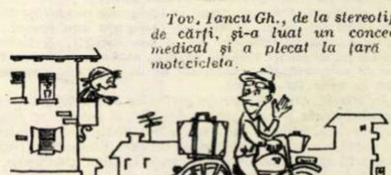

— Drum bun, dragul meu, și ai grijă să nu fi bolnav mai mult de trei zile, că mă plictisesc singură.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	C	A	L	I	N	I	S	K	I	■	B	R	A	N
2	A	T	A	N	A	S	I	U	■	A	R	D	E	I
3	R	I	D	E	■		■	T	A	R	I	■	R	C
4	I	N		L		■		A	M				■	
5	C	E	■	A	I	C	I	■	O	U	■			
6	A	■		R		A			■	S	I	R	B	Ă
7	T			■	I	R	I	T	A	T	A	■		
8	U	R	Z	I	C	A	■		L	■	N	O	R	D
9	R		■	E		G		■	G	R	E	C	■	
10	I	N	S	I	■	I			■	I	U	T	E	■
11	S		I	■	B	A					■			T
12	T	I	N	D	A	L	A	■	S	T	A	■	I	I
13	I	■	E	U	L	E	N	S	P	I	E	G	E	L

Cu sare şi piper...

ORIZONTAL: 1) Interpretul rolului titular în comedia „Bujor al 13-lea" — Stan şi..., celebru cuplu de comici americani. 2) Niky... artist emerit, interpretul lui Tipătescu în comedia „O scrisoare pierdută" de Caragiale — E lîngă... piper. 3) A-şi manifesta veselia — Puternici — Rece! 4) Puiu Călinescu în comparaţie cu Tomazian — Oraş în U.R.S.S. 5) Pronume — În acest loc — Indisolubil legat de memoria lui Columb — În coada trusturilor petrolifere occidentale. 6) Întărirea unei galerii subterane — Joc popular romînesc cu ritmul foarte vioi. 7) Completare la tac! — Enervată — Usturoi. 8) Revistă bucureşteană de satiră şi umor — Articol — Punct cardinal. 9) Literă greacă — Glumă — Popor antic. 10) Indivizi — A apare — Ca ardeiul. 11) A se sfii (mold.) — Petrecere la toartă — Articol (abr.). 12) Prietenul lui Păcală — A fi în repaus — Cămăşi înflorate. 13) Confratele berlinez al „Urzicii"

VERTICAL: 1) Kukrîniksî. 2) A se aşeza în cale — Zeflemele, persiflări. 3) Celebru caricaturist ceh, autorul ilustraţiilor la romanul „Bravul soldat Svejk" de Haşek — Oraş în R. P. Ungară — Linii ferate. 4) În formă de inel — Pronume — Transportă! 5) Sodiu — Regretat actor comic bucureştean — Petrecere cu muzică şi dans. 6) Romancier portughez — Umorist clasic romîn, autorul comediilor „O scrisoare pierdută", „D-ale carnavalului", „O noapte furtunoasă" etc. 7) Conjuncţie — Simbolul slăbiciunii (pl.) — Autor de satiră şi umor. 8) Fald — Literă greacă — Alifie. 9) Iubesc... pe latineşte — Interjecţie ce însoţeşte apariţia reputatului comic N. Stroe — Localitate în Elveţia. 10) Copăcel — A percepe cu organele senzoriale. 11) Multă însufleţire — Caragiale între prieteni... — Ordinea vocalelor. 12) Rodica Dănciulescu — Particulă a viitorului — Mioriţă. 13) Atmosferă — Rîu în Iugoslavia — Lac canadian. 14) Cunoscut comic bucureştean — ... Buhoglîndă.

SFATURI practice

ÎNGRIJIREA MÎINILOR

Aspectul mîinilor este cartea de vizită a igienei corporale. Cu această axiomă sînt de acord toţi medicii igienişti, ca şi cosmeticienii. Nimic nu poate explica un aspect neîngrijit al mîinilor decît neglijenţa — cu alte cuvinte nepăsarea faţă de curăţenia propriului corp.

Fiind membrele cele mai solicitate în activitatea noastră de fiecare zi — şi, în acelaşi timp, la fel de expuse privirilor ca şi faţa — mîinile trebuie, deci, cu atît mai mult supuse îngrijirii.

Nici cei care execută munci aspre şi nici gospodinele care curăţă zilnic zarzavaturi nu pot invoca motive care să scuze lipsa de îngrijire a mîinilor. Pentru că există modalităţi de a înlătura urmele şi efectele nedorite, indiferent de cauzele care le-au produs.

Cînd epiderma devine aspră — spre exemplu — sau cînd începe să crape, mîinile trebuie spălate cu apă călduţă amestecată cu amoniac (o lingură de amoniac la un pahar cu apă), iar după aceea şterse uşor cu prosopul — adică incomplet uscate — şi unse cu glicerină. În cazul cînd crăpăturile se menţin, se vor unge, înainte de culcare, cu untură de peşte amestecată în proporţii egale cu ulei de ricin şi cu untură de porc nesărată, înfăşurîndu-se apoi în tifon spre a nu murdări lenjeria patului. Dimineaţa vor fi spălate cu apă caldă, în care s-a adăugat puţin bicarbonat de sodiu, şi cu săpun (de preferat săpunul de ras), fără a le freca prea mult.

Petele de zarzavat, care rămîn pe degete după curăţirea acestora, se pot îndepărta cu zeamă de lămîie sau cu pudră de amidon amestecată cu glicerină. Dacă pielea şi-a pierdut din albeaţa ei naturală, se freacă mîinile cu mălai şi cu puţină apă sau se ung, seara, cu o pastă făcută din:

250 gr migdale dulci pisate;
60 gr de zeamă de lămîie.

Cînd pielea de la coate devine aspră şi se „scămoşează", se freacă porţiunile respective, seara şi dimineaţa, cu o bucată de lămîie. Prin procedeul acesta, în 8-10 zile pielea devine netedă şi catifelată. Pentru preîntîmpinarea aspririi pielii la coate, ca şi pentru îndepărtarea porţiunilor îngroşate în jurul unghiilor, e recomandabil să se folosească, la fiecare spălat, piatra-ponce.

Pieliţa care creşte şi crapă la rădăcina unghiilor trebuie, din cînd în cînd, tăiată cu forfecuţa sau presată spre carne cu un instrument de os semiascuţit. E de la sine înţeles că unghiile trebuie tăiate, pilite şi curăţate cît mai des de impurităţile provenite de la obiectele murdare cu care se vine în contact.

În sfîrşit, cînd epiderma mîinilor sau a braţelor capătă aspectul acela numit „pielea găinii", e necesar să se administreze corpului o mai mare cantitate de vitamina D, iar local, unguente conţinînd aceeaşi vitamină (vezi tratamentul crăpăturilor persistente indicat mai sus).

JOSIANA

Poşta REDACŢIEI

BÎRCĂ VASILE — Timişoara. Pentru a ne rămîne spaţiu ca să răspundem şi altor cititori, nu vom putea satisface decît cîteva din întrebările pe care ni le-aţi pus. 1) Multe din mumiile găsite în Egipt se află, astăzi, expuse în diferite muzee din lume. Bineînţeles că o mumie (ca orice alt cadavru) poate fi fotografiată. Fotografia unei mumii (adusă în ţară de N. Cretzulescu) a apărut într-unul din numerele trecute, în revista noastră. Întrucît între mumii nu există diferenţe sensibile, care să se traducă fotografic, probabil că mumia lui Ramses al III-lea arată aproximativ la fel cu cea a cărei fotografie a apărut în „Flacăra". 2) Există în colecţia S.R.S.C. o cărticică foarte interesantă despre viaţa albinelor. Acolo se vorbeşte pe larg şi despre trîntor. 3) Numele ştiinţific al mătăsarului este bombycilla garrulus. El este o pasăre din nordul Europei, de culoare cenuşie, cu aripile şi gîtul negre cu pete roşii şi cu un moţ în creştetul capului. Mătăsarul îşi petrece iarna prin regiunile noastre.

SAVICENCO MIRCEA — Piatra Neamţ. Steaua Σ Aurigae este o stea dublă, formată dintr-o stea principală şi un satelit obscur, ce nu poate fi văzut. Diametrul stelei principale este aproximativ de 200 de ori mai mare decît diametrul Soarelui. Diametrul satelitului este de 2.000 de ori mai mare decît diametrul Soarelui. Deci satelitul este de aproximativ 10 ori mai mare decît steaua principală. Densitatea materiei din satelit este de 1.000.000 de ori mai mică decît densitatea Soarelui. Din această cauză, masa satelitului este mai mică decît masa stelei principale, deşi în diametru el este mai mare decît steaua principală.

POSTOLACHI V. — Vaslui. Norii de zăpadă se formează cînd temperatura aerului e mult sub 0°. Vaporii de apă se transformă atunci în cristale mici de gheaţă. Adunîndu-se mai multe la un loc, acestea alcătuiesc steluţe de zăpadă care, la rîndul lor, prin unire cu altele, dau fulgii de zăpadă, pe care noi îi primim în chip de ninsoare. E clar şi just că ninsoarea reprezintă un fenomen al naturii. Şi e tot atît de clar şi de just că zăpada este un substantiv (de genul feminin). Deci ambele... „tabere" ale dumneavoastră au dreptate.

POPESCU DUMITRU - Anina. Spaţiul nu ne permite să publicăm o hartă atotcuprinzătoare a globului — cum ne solicitaţi dv. Găsiţi însă ceea ce vă interesează în orice carte de geografie generală şi în orice atlas geografic. Interesaţi-vă la o librărie. Despre regiunea cuprinsă între Tigru şi Eufrat, care se întinde de la golful Persic pînă în apropierea ţărmului de răsărit al Mediteranei, vă putem spune că — acum 5.000 de ani — era locuită de sumerieni, un popor de la care au rămas urme de veche civilizaţie şi care vorbea o limbă a cărei origine nici azi nu se cunoaşte bine. Dacă vreţi mai multe amănunte despre acest popor, consultaţi „Istoria universală", recent apărută (pag. 184). Cu celelalte întrebări vă rugăm să reveniţi, formulîndu-le mai clar. Şi, în orice caz, limitaţi numărul lor la cel mult două într-o corespondenţă.

GOICEANU VLAD — Bicaz. Experienţe de adormire a bolnavilor prin acţiunea curentului electric — curent de o frecvenţă determinată — au avut loc, în Uniunea Sovietică, cu ani în urmă. În 1955, Institutul de cercetări ştiinţifice care se ocupă cu aparate şi instrumente chirurgicale din Moscova crease deja un aparat destinat acestui scop. Somnul provocat cu ajutorul curentului electric nu se deosebeşte cu nimic de somnul fiziologic normal. Există, de asemenea, de cîţiva ani instrumente şi pentru sutura mecanică a oaselor — aşa că ideea dv. nu mai are nimic „fantastic" în ea.

CORFESCU V. — Slatina. Posibilitatea existenţei anumitor forme de viaţă pe Lună nu este cu desăvîrşire exclusă. Profesorul doctor în ştiinţe fizico-matematice Nadejda Sîtinskaia, din Uniunea Sovietică, presupune, spre exemplu, că praful care acoperă suprafaţa Lunii a fost acumulat în sute de milioane de ani şi că acest praf ar putea conţine nu numai particule minerale, ci şi unele microorganisme transportate prin spaţiul cosmic, cum ar fi spori de plante sau chiar forme embrionare de viaţă. Fireşte că viaţa, aşa cum o cunoaştem noi pe Pămînt, nu poate exista pe Lună, unde nu este nici aer, nici apă. Dar s-ar putea ca în straturile inferioare ale depozitelor de praf să se ascundă unele forme de viaţă primare, care au dispărut de mult de pe Pămînt.

DE VORBĂ CU MEDICUL

În rubrica noastră de astăzi răspundem la întrebările puse de cititori.

GROZAVU VICTOR — Vama. **Scleroza în plăci este o boală care uneori are o evoluţie foarte lentă şi cu perioade de remisiune care pot merge chiar pînă la 30 de ani. Tratamentul bolii este foarte complex şi variat. Se foloseşte salicilatul de sodiu — 1,5 grame pe zi — asociat cu injecţii zilnice de soluţie sterilă de piramidon 5%, de la 5-10 grame pe zi. Actualmente se foloseşte Cortizonul şi A.C.T.H. asociat cu antibiotice, dacă există focare infecţioase. Se mai folosesc perfuziile cu plasmă (1-2 perfuzii de 100-200 grame pe săptămînă, pînă la un total de 4-5 litri de plasmă). În stadiile precoce de boală se foloseşte cu bune rezultate serul antireticular Bogomoleţ. Se mai aplică injecţii cu extrase de placentă şi anticoagulante ca: pelentan şi heparină. Vitaminoterapia cu vitaminele B_1, B_2 şi C este, de asemenea, indicată.**

Băile de lumină şi razele ultraviolete se aplică în formele care au tendinţe de cronicizare. În forma cronică este indicată cura balneară la Victoria. Dată fiind complexitatea tratamentului, acesta va fi indicat şi urmărit de medicul care vă îngrijeşte sau de către un serviciu spitalicesc de specialitate.

NELEGA MIRON — Certejul de Sus. **Fiind vorba de o manifestare a sclerozei în plăci, citiţi răspunsul de mai sus.**

VIVOSCHI SMITH — Medgidia. **Boala se numeşte fimoză, iar după descrierea dv. se pare că era congenitală (din naştere). În cazul acesta este absolut indicată operaţia, care nu este de loc grea; după intervenţie vindecarea urmează destul de repede, dîndu-vă posibilitatea să duceţi în viitor o viaţă normală sub raportul care vă preocupă.**

ELLY — Făgăraş. **În scrisoare ne expuneţi numai suferinţele dv. Pentru a primi răspunsul dorit, este absolut necesar să vă cunoaştem vîrsta şi ocupaţia, starea civilă şi date din trecutul patologic (de boală). Reveniţi.**

R. O. S. — Codlea. **Diagnosticul de „epilepsie pură" l-aţi pus dv. şi nu aveţi calitatea. Din cele relatate, se pare că nu e vorba de epilepsie, ci de o altă afecţiune care se cheamă pitiatism şi care nu este deloc periculoasă, necum transmisibilă descendenţilor. Pentru lămurirea precisă a cazului, este necesar să consultaţi un medic psihiatru din Oraşul Stalin sau să deplasaţi bolnava la Bucureşti.**

STĂNESCU MIA — Tg. Jiu. **Medicamentul sovietic de care întrebaţi nu se găseşte la noi în ţară. Avem însă multe preparate indigene cu acţiune eficace în insuficienţa coronariană. Preparatul Verodigen are prescripţii speciale şi nu este indicat în cazul dv.**

TUTUNARU — Craiova. **În scrisoare nu ne comunicaţi dacă aţi făcut în ultimele luni mari eforturi intelectuale. În cazul că pînă acum cîteva luni aţi dat dovadă de o capacitate normală în munca dv. şcolară şi intelectuală în general, starea de care vă plîngeţi poate să fie cauzată de o stare de oboseală, de astenie. Această stare este trecătoare. Trebuie să vă organizaţi astfel viaţa încît să îmbinaţi munca intelectuală cu perioade de timp liber, pe care să-l folosiţi în plimbări în aer liber, spectacole etc. Corectaţi alimentaţia, în care să abunde proteinele: carnea, peştele, ouăle, brînzeturile. Luaţi de trei ori pe zi cîte două tablete de glutacid şi faceţi zece injecţii de stricnină de 1-2 miligrame pe fiolă, una pe zi. Veţi reveni în scurt timp la situaţia pe care o doriţi.**

STOICA N. — Oraşul Stalin. **Într-adevăr, funcţia piciorului dv. va reveni la normal şi afirmaţiile care s-au făcut sînt exacte. Poate că nu s-au epuizat încă tratamentele necesare pentru a grăbi vindecarea. Urmaţi în totul sfaturile date de medicii care vă îngrijesc.**

BALENA E ÎNZESTRATĂ CU... RADAR

Această afirmaţie, la prima vedere ciudată, este totuşi întemeiată. Constatarea — cu totul nouă în zoologie — a fost făcută recent de un grup de savanţi. Cum au procedat ei pentru a ajunge la concluzia de mai sus? Două balene de mărime mijlocie au fost instalate în nişte bazine a căror apă era foarte tulbure. Lipsite astfel aproape complet de posibilitatea de a vedea şi nefiind înzestrate de natură cu un simţ olfactiv prea dezvoltat, balenele s-au comportat totuşi absolut normal. Ele au vînat peşte şi au ocolit cu uşurinţă obstacolele plasate în bazine de către cercetători, deşi printre acestea se aflau şi pereţi transparenţi din sticlă, a căror prezenţă era foarte greu de sezisat.

Studiind comportarea balenelor, cercetătorii au ajuns la concluzia că — asemenea liliecilor — ele dispun de un fel de sistem similar radarului, care emite ultrasunete. Izbindu-se de obstacolele întîlnite în calea lor, ultrasunetele se reflectă şi sînt apoi recepţionate de aceste animale, ajutîndu-le să se orienteze.

VÎNĂTOARE FĂRĂ ARME

Distracţia preferată a băştinaşilor de pe o insulă din golful California este vînătoarea de iepuri. Dar o vînătoare fără puşcă şi fără arc. Indianul aleargă după iepure, urmărindu-l pînă ce acesta cade extenuat. În ciuda vitezei cu care fuge iepurele, indianul învinge pentru că este mai rezistent şi ştie să-şi dozeze efortul.

DISCUL... PE VIU

Cei ce lucrează în uzine și fabrici s-au obișnuit în ultima vreme să primească vizite la... domiciliu. Le vin în ospeție muzele: în sala mare a clubului și-a dat ieri concertul Orchestra Filarmonicii de Stat; mîine, va avea loc vernisajul unei expoziții de arte plastice, iar săptămîna viitoare, vor veni să le citească din operele lor înșiși autorii. Un fenomen obișnuit, care tinde să devină de domeniul cotidianului.

De astă dată, la uzinele „Mao Țze-dun" oaspetele a fost... discul, prin reprezentanții săi direcți: orchestra și soliștii întreprinderii „Electrecord". O săptămînă întreagă, organizînd asemenea manifestări, Centrul de librării și difuzare a cărții, împreună cu întreprinderea „Electrecord" au ascultat părerile celor cărora le e destinat discul.

Sala în care s-a prezentat concertul era plină cu mult înaintea începerii spectacolului. Cea mai mare îmbulzeală era însă în colțul în care se instalase standul cu discuri. Cumpărătorii angajau discuții, făceau schimburi de păreri și încercau adesea cu timiditate să interpreteze bucata preferată.

A plăcut oare concertul? Priviți instantaneele luate de obiectivul aparatului imediat după terminarea concertului dirijat de Theodor Cosma. Cîntăreții Roxana Matei, N. Nițescu și Florin Dorian, precum și Valentin Teodorian de la Teatrul de Operă și Balet, au fost pur și simplu asaltați de amatorii de muzică și autografe. Iar discurile expuse la stand au repetat seara, acasă la noii lor stăpîni, concertul prezentat în uzină.

Alături de carte, alături de film, alături de teatru, discul a demonstrat încă o dată că își ocupă locul cuvenit în viața culturală a celor ce muncesc.

D. G.

ȚARA LÎNII DE AUR

Frumusețile și bogățiile Colchidei, situată la sudul zidului semeț al munților Caucaz, i-au atras în aceste ținuturi legendare, în urmă cu milenii, pe vechii greci.

Se zicea că acolo, în țara Colchidei, exista o „lînă de aur" cum nu era alta pe lume. Și atunci, spune povestea, un număr de vreo 50 de greci viteji și-au durat o corabie, căreia i-au dat numele de Argo, pornind pe calea apelor spre Colchida, cu gîndul să pună mîna pe vestita „lînă de aur". După numele corăbiei lor, cei 50 de viteji au fost numiți „argonauți".

Secole de-a rîndul, diferite popoare — și, mai ales, turcii — au jefuit regiunea Colchidei. Ca urmare, grădina frumoasă a Colchidei a căzut în paragină, iar locuitorii de aici, georgienii, au sărăcit. Cu vremea, locurile acestea au fost năpădite de smîrcuri și mlaștini, în care se scurgeau ape tulburi. Depresiunea Colchidei fiind separată de mare printr-un șir de dune și apele neputînd să-și găsească cale de scurgere, se îngrămădiseră în părțile mai joase, formînd puzderie de bălți și mlaștini ce împrăștiau un miros înnăbușitor, de ierburi putrezite. Cine încerca să pătrundă în ținuturile acestea se înnămolea pînă la genunchi, pînă la piept... pînă peste cap. Capcanele de mîluri și ierburi îl înghițeau cu totul. Astfel arătau aceste locuri pînă acum un sfert de veac.

În timpul puterii sovietice, regiunea Colchidei a redevenit unul din colțurile cele mai minunate din lume. Văile altădată inundate de ape tulburi au fost asanate cu ajutorul canalelor. În locul mlaștinilor au răsărit livezi de lămîi, portocali și mandarini, plantații de tunga (arbore chinezesc, din nucile căruia se extrage un ulei care ferește metalele de rugină), plantații de ceai și de rami (urzică chinezească, din care se scot fibre mătăsoase).

Pămîntul recucerit a fost apoi întărit prin plantații de eucalipți aduși din Australia. Rădăcinile acestui „arbore-pompă", larg ramificate, sug necontenit apa din pămînt și o evaporă apoi, prin frunzișul lor bogat. De-a lungul drumurilor care străbat depresiunea Colchidei de odinioară, perdelele de eucalipți răspîndesc astăzi o aromă plăcută. Ele străjuiesc drumurile, adăpostind arbuștii de ceai și plantațiile de portocali de vînturile reci din timpul iernii și al toamnei.

În ultima vreme, pe locurile vechii Colchide a fost plantat și bambusul. Și iată cum munca fără preget a omului sovietic a transformat ținutul acesta mlăștinos într-o minunată grădină, supranumită azi „țara poamelor de aur".

Educație pentru toate vîrstele

CONSIDERAȚII PEDAGOGICE PE MARGINEA UNUI BILET DE TRAMVAI... (STUDIU ÎN MINIATURĂ)

Investit la prima vedere numai cu funcția de a economisi omului timpul în parcurgerea distanței, biletul de tramvai ascunde sub înfățișarea lui modestă semnificații mai adînci.

Considerîndu-l în perspectivă pedagogică, el ni se prezintă, în prima etapă a studiului nostru, atunci cînd este cumpărat sau... ocolit. L-am surprins cu această ocazie, prilejuind unuia ce nu-și începuse de mult „cariera" de călător, această dezamăgită reflexie:

— Vasăzică și oamenii mari spun minciuni. Și încă gogonate!... („Nu-i nevoie de bilet, tovarășe, copilul are numai patru ani").

Alteori, acest prim moment se petrece la ușa din față, cînd urcă pe acolo unul din acei călători nu prea grăbiți să-și scoată bilet. Atunci reflexia martorului de-o șchioapă sună admirativ (ceea ce îi dă un caracter foarte periculos): „Mare șmecher tata! Pe toți îi duce..."

Nu putem încheia prezentarea acestei etape fără a consemna și un alt caz, în care eroul este un băiat de 10-11 ani, mare meșter în a scăpa de controlori. Se mai găsește uneori și cîte un călător admirativ:

— E dat naibii puștiul! Deștept foc, domnule!

Și puștiul fraudulos devine, în propria lui conștiință, erou.

În etapa a doua ne-am propus să studiem exercitarea dreptului la călătorie, drept ce decurge din biletul ținut demonstrativ între degete. Această etapă furnizează uneori micului călător începător, material pentru nedumeriri ca:

— Tata e invalid? — sau:

— Tata e bătrîn? — sau:

— Tata e femeie cu copil în brațe? — sau:

— Ce o fi văzînd tăticu' atît de interesant, de privește într-una pe geam?

În aceeași etapă poate surveni un moment vesel, cînd tovarășii călători sînt rugați să dea biletele la control. Începe căutarea biletului, întoarcerea pe dos a buzunarelor, cercetarea verighetei, a curelei de la ceas și a altor ascunzișuri posibile, prilejuind celui mic reflexia: „Ce frumoasă era povestea cu băiețelul ordonat!"

Coborîrea din tramvai, cuprinsă implicit în drepturile posesorului de bilet, face obiectul studiului nostru în etapa a treia. Acum reflexia ar putea suna așa: „La ce m-o fi pedepsit pe mine că am drăcuit, cînd el..." Sau: „Le zice tare tăticu', nu poți să te pui cu el...", ambele reprezentînd variații pe tema: „Nu te împinge, dobitocule..., nu sta în ușă, că nu ești transparent..., dă-te la o parte, caraghiosule..." etc. etc.

Etapa a treia și ultima tratează implicațiile pedagogice ale biletului de tramvai după coborîre. Căci iată-l zvîrlit pe caldarîm, la doi pași de cutie, avînd mustrător în jurul său întreg orașul pe care, fără voia lui, îl murdărește. Un pionier a urmărit traiectoria biletului zvîrlit de tăticu' și a schițat gestul de a-l ridica. Dar tăticu' l-a tras nerăbdător: „Grăbește pasul, că întîrziem!"

Nu vă lăsați înșelați de modesta înfățișare a biletului de tramvai! El este totodată și un bilet de examen pentru „știința comportării cetățenești". Și mai sînt din cei care nu izbutesc să ia nici „suficient", căzînd la examen sub ochii martorilor tăcuți, dar cumplit de exigenți, care își încep nu numai „cariera" de călători, dar și pe aceea de cetățeni.

SEN Alexandru

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

DE CE NE FOLOSIM MAI MULT DE MÎNA DREAPTĂ

Tovarășa Emilia Cojocaru, din Urziceni, întreabă de ce omul obișnuiește să folosească mai mult mîna dreaptă și dacă e neapărată nevoie ca un copil stîngaci să fie reeducat. Îi răspundem prin materialul de mai jos:

E lucru stabilit că omul s-a servit mai mult de mîna dreaptă încă din cele mai vechi timpuri ale existenței și evoluției sale. Diferite obiecte de uz curent, descoperite de arheologi, stau mărturie acestei afirmații. Toate uneltele de lucru ale omului preistoric erau adaptate la mîna dreaptă. Același lucru se observă și în operele de artă ale antichității. Hercule își ține ghioaga cu mîna dreaptă, tot așa își ține și Neptun tridentul etc.

Cum se explică aceasta? Se știe că mișcările mîinii drepte sînt reglate de emisfera stîngă a creierului, care e mai dezvoltată decît emisfera dreaptă. De multe ori însă, observăm la unii oameni folosirea cu predilecție a mîinii stîngi; fenomenul se datorește unei particularități a scoarței cerebrale a copilului, fără ca această particularitate să aibă o semnificație patologică specială. Mulți oameni de seamă s-au servit de mîna stîngă în locul celei drepte, fără ca, prin aceasta, să fie prejudiciați cu ceva în activitatea lor. Unul dintre aceștia a fost chiar eminentul fiziolog rus Ivan Pavlov, ceea ce nu l-a împiedicat să ajungă pe cele mai înalte trepte ale științei.

Ținînd seama de faptul că imensa majoritate a oamenilor folosesc mîna dreaptă, este utilă concluzia trasă de către una dintre colaboratoarele științifice cu reputație ale Institutului de pediatrie din Moscova, Mariana Kistiakovskaia, de a supraveghea îndeaproape mișcările copiilor, începînd de la o vîrstă timpurie, și de a combate eventualele lor tendințe de a folosi stînga în loc de dreapta. Aceasta pentru că aparatele, mașinile, tablourile de comandă și toate instrumentele de lucru sînt adaptate azi pentru mîna dreaptă.

Totuși, dacă, în ciuda măsurilor luate, un copil continuă să folosească mai mult mîna stîngă, el nu trebuie să fie contrariat; contrarierea ar avea drept efect fenomene dislexice și disgrafice (greutăți la învățarea scrisului și a cititului), deci consecințe cu mult mai proaste decît acelea ce ar decurge din faptul că el ar rămîne, eventual, stîngaci.

În concluzie: e bine — dacă putem obține aceasta fără a forța nota — să reeducăm copiii stîngaci; dar e mai bine să rămînă stîngaci decît să li se creeze, prin contrarieri repetate, cine știe ce alte neplăceri.

ACTUALITĂȚI FARMACEUTICE ȘI MEDICALE

DIN GUDROANE de huilă și frunze de plante, Institutul de chimie organică al Academiei de științe a R.S.S. Ucrainene a reușit să realizeze pentru prima oară pe cale sintetică, vitamina E. Aceasta este folosită în tratamentul leziunilor țesuturilor musculare, provocate de tulburările sistemului nervos.

ARBUZINA este numele celui mai nou medicament sovietic întrebuințat cu succes în tratamentul glaucomului (creșterea tensiunii intraoculare), plăgilor perforante ale corneei cu înțeparea irisului și în luxațiile cristalinului.

NOVOCAINAMIDA este cel mai eficace preparat sintetic cu acțiune promptă în restabilirea ritmului cardiac normal, așa cum a arătat recent autorul sovietic B.M. Lipovețki.

DOCTORUL LIAN KUEI-SAN de la spitalul nr. 1 de pe lîngă Institutul de medicină din Sensi (R.P. Chineză) a tratat un copil de patru ani care avea arsuri în proporție de 86 la sută, prin transplantare cu piele de pui.

CERCETĂTORUL R.J. Huebner a sistematizat și publicat recent un catalog medical, cuprinzînd peste 70 de noi virusuri patogene.

DOI CERCETĂTORI maghiari, Kovacs și Bagdy, au folosit cu excelente rezultate, în tratamentul supurațiilor pulmonare cronice, preparatul Elastaza. Acesta lichefiază secreția purulentă, care poate fi astfel ușor aspirată.

INSTITUTUL DE CHIMIE al Academiei slovace de științe a descoperit cel mai eficace medicament în combaterea diabetului la copii. Medicamentul se numește: Zinc-insulina.

8 MILIOANE DE ALCOOLICI există în prezent în S.U.A., institutele de statistică înregistrînd anual 500.000 de noi alcoolici. Din cauza acestei racile, în S.U.A. mor anual 350.000 persoane.

ÎN IRAN sînt 8.299 paturi de spital la 19 milioane de locuitori și un medic la 25.000 de locuitori.

ÎN JAPONIA, 20 la sută din populație nu beneficiază de asistență medicală. Datorită numărului mare de bolnavi de tuberculoză (peste 3 milioane), mor anual de această boală 25.000-30.000 de oameni.

ȘTIAȚI CĂ...

... vechii egipteni cunoșteau clocitoarele de pui artificiale? Cu ajutorul căldurii solare și a unor instalații adecvate, ei reușeau să scoată din aceste clocitoare pînă la 900 de pui la o „recoltă".

... tot ei dețineau secretul de a face ca o țesătură să dureze mii de ani? Stofele găsite în mormintele faraonilor s-au dovedit, după 4.000 de ani, la fel de rezistente și de suple ca și pe vremea cînd au fost țesute.

... în India există și azi o uriașă coloană de fier, veche de 4.000 de ani, care nu prezintă nici urmă de rugină? Coloana măsoară 18 metri înălțime și este expusă tuturor intemperiilor.

... filozoful Aristotel folosea penița de metal cu trei secole și jumătate înaintea erei noastre? Asemenea penițe făcute din bronz au fost descoperite și în unele morminte ale romanilor.

... chinezii au inventat înaintea europenilor literele mobile pentru tipar? Ei tipăreau astfel încă din secolul al XII-lea, în timp ce, în Europa, Gutenberg le-a inventat abia în secolul al XV-lea.

... vechii chirurgi din Alexandria făceau cu multă îndemînare operații pe creier? Ei se serveau, pentru deschiderea cutiei craniene, de instrumente din metal perfect adaptate acestor operații.

... carele romane aveau dispozitive cu care măsurau automat distanțele parcurse? Aceste dispozitive constau fie dintr-un cadran al cărui arătător se mișca în raport cu distanța străbătută, fie din niște bile care cădeau într-o cutie, la un anumit număr de învîrtituri ale roților.

... cel mai vechi tunel săpat în pămînt a fost realizat din ordinul reginei Semiramida? Tunelul constituia o cale de circulație secretă între cele două palate ale reginei și avea pereții zidiți cu plăci de piatră ce erau lipite între ele cu un produs bituminos.

OBIECTIV

PIAȚA COMUNĂ

- *Noua „piață comună", organizată sub egida nord-americană de către șapte state sud-americane, se aseamănă foarte bine cu „piața comună" vest-europeană: ambele au caracter falimentar...*
- *Din relatările presei sud-americane reiese că noua „piață comună", departe de a servi interesele țărilor respective, deschide porțile în fața penetrației imperialismului nord-american. De aci și interesul subit pe care-l manifestă Washingtonul față de America Latină. Interes concretizat prin masive investiții în această regiune, care și așa furnizează monopolurilor din S.U.A. beneficii uriașe.*
- *5.125 de falimente în Turcia numai în 1959. Față de 1958, această cifră vorbește de o creștere uluitoare, de aproape 4.000 de falimente. Încă un record de tip american al Turciei... n.a.t.o.-mizate.*
- *În fața unui tribunal vest-german a fost adus spre judecare procesul călăului nazist Lukys, acuzat de a fi ucis 214 evrei în regiunile ocupate în timpul războiului hitlerist. Tribunalul, ajungînd la concluzia că Lukys a omorît „numai" 185 evrei, și nu 214, l-a condamnat doar la șapte ani închisoare! Comentariile sînt de prisos.*

- *Într-o scrisoare adresată ziarului „New York Times", doamna Dorothy Hutchinson, una din reprezentantele lucide ale vieții publice americane, cere ca S.U.A. să nu-și considere aliații „drept parteneri într-o cursă ce duce spre o sinucidere generală, ci parteneri la o dezarmare generală". Cu atît mai mult cu cît nici aliații atlantici nu au motive să fie încîntați de repetatele invitații la... sinucidere, lansate de generalul Norstad.*
- *Comisia pentru afacerile externe a Senatului S.U.A. a publicat un amplu raport, în care se subliniază că problema relațiilor cu U.R.S.S. este pentru S.U.A. o PROBLEMĂ CENTRALĂ sub toate aspectele. Și cînd te gîndești că, în urmă doar cu cîteva decenii, America nu recunoștea nici măcar existența primului stat socialist...*
- *Autorii aceluiași raport recunosc de asemenea că există toate temeiurile să se considere că septenalul sovietic va fi îndeplinit sau chiar depășit. Ceea ce spulberă implicit toate calomniile debitate de unii „experți" americani pe seama grandiosului plan de dezvoltare a economiei naționale a Uniunii Sovietice.*

- *Înaltul comisar al S.U.A. din insulele Riukiu a cerut în mod ultimativ autorităților locale să introducă în Okinawa o lege cu privire la așa-zisa activitate subversivă. Pretextul? Vechea gogoriță a „pericolului comunist". Aceasta pentru că populația Okinawei ar vrea să scape de un pericol real: ocupația americană.*
- *O recentă anchetă pentru sondarea opiniei publice, efectuată în S.U.A., s-a soldat cu un rezultat cît se poate de edificator: 77 la sută dintre americani s-au pronunțat pentru interzicerea experiențelor nucleare.*

D.B.

În jurul
globului

DOCUMENTE PREȚIOASE. În biblioteca universității din Tomsk (Siberia) se află, printre cele 2.500.000 volume, și diferite cărți editate în timpul revoluției franceze din 1789. Se crede că aceste cărți au fost aduse în Rusia de către contele Pavel Stroganov, intelectual cu vederi înaintate. În fotografie: copertele a trei din aceste lucrări.

DUPĂ 43 DE ANI de muncă în minele Sileziei, pensionarul polonez Michal Sawa, în vîrstă de 87 de ani, are parte de o bătrînețe liniștită. Iată-l făcînd o plimbare cu scuterul său.

← **UN MARE ARTIST AL CERAMICII** este Gorka Géza, din localitatea Nógrádverőce (R. P. Ungară). În cei 40 de ani de muncă în arta ceramicii el a obținut nenumărate medalii de aur la diferite expoziții internaționale de la Milano, Paris, New York etc. Iată-l pe acest adevărat veteran al artei sculpturale într-un colț al micului muzeu din locuința sa.

„SE REPARĂ CEASORNICE". La dispoziția locuitorilor orașului Kiev și a turiștilor străini stau nenumărate asemenea chioșcuri, în care se fac pe loc reparații de ceasuri. Aceste chioșcuri sînt instalate atît în centrul capitalei R.S.S. Ucrainene, cît și în gări și alte părți ale orașului.

РЕМОНТ
ЧАСОВ
РЕМОНТ
ЧАСОВ
РЕМОНТ
ЧАСОВ
РЕМОНТ
ЧАСОВ

PĂPUȘI JAPONEZE, dezvăluind priceperea și măiestria artiștilor populari care le-au confecționat. Asemenea păpuși sînt foarte apreciate, ca daruri în diferite ocazii. ↓

„LOCUINȚE" PENTRU... GRAURI. Grigori Filipovici Urmanov, din Krasnîi Iar, regiunea Astrahan, se ocupă în orele libere cu confecționarea unor cuiburi comode — adevărate „locuințe" — pentru grauri și alte păsări. După cum se vede din fotografie, trei „apartamente" sînt gata, iar celui de-al patrulea i se face finisarea...

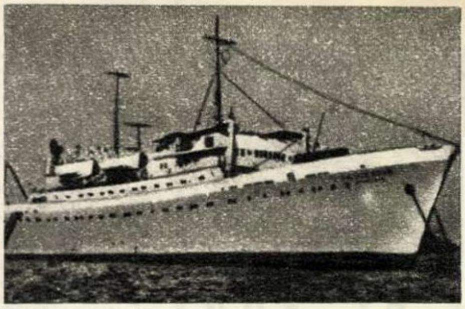

PENTRU EXPLORAREA ADÎNCURILOR. Vasul sovietic purtînd numele eminentului meteorolog și climatolog rus A.I. Voeikov a pornit în cursă, pentru a întreprinde cercetări oceanografice în toate mările și oceanele. El este înzestrat cu cea mai modernă aparatură, pusă la dispoziția unor cercetători de înaltă calificare.

↑ **„DRESDA" A VENIT LA BUDAPESTA...** Celebrul Muzeu de artă plastică din Dresda (R.D. Germană) a împrumutat Muzeului de arte frumoase din Budapesta un mare număr de colecții celebre, pentru a organiza o expoziție. Iată o mică parte din cei peste 100.000 de iubitori de artă budapestani care s-au perindat prin expoziție.

UN „REMBRANDT" ÎN RESTAURARE. La „National Gallery" din Londra, specialistul A.W. Lucas lucrează la restaurarea unui tablou al marelui Rembrandt, „Portretul unui bărbat călare".

WORLD PEACE
THROUGH
WORLD TRADE
8¢
U.S. POSTAGE

„PACE ÎN LUME, PRIN COMERȚ MONDIAL" sînt cuvintele înscrise ca deviză pe una din mărcile poștale emise în Statele Unite, cu prilejul istoricei vizite a tovarășului N.S. Hrușciov în S.U.A.

PRIVIȚI CU NOI!

DOUĂ CENTRE DE LUMINĂ cu care se mîndresc locuitorii orașului Tîrgoviște: Casa de cultură (foto 2) și Biblioteca centrală (foto 1), adăpostite în două clădiri monumentale.

Fotografii de E. IONESCU

„MARTOR AL COPILĂRIEI POETULUI...“ Cuvintele acestea se pot citi pe bătrînul salcîm ce străjuiește casa din comuna Ipotești, raionul Botoșani, satul natal al lui Mihail Eminescu. Casa în care și-a petrecut copilăria marele nostru poet adăpostește azi Muzeul Mihail Eminescu.

← PAR DIN ARGINT, nu-i așa? Și totuși tăvile fabricate în serie prin presare sînt din tablă de oțel nichelat, un nou produs al fabricii „Metaloglobus“ din Capitală.

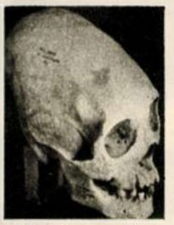

CAPUL „TURN“, așa numesc azi arheologii și paleoantropologii țestele lunguiețe descoperite uneori în mormintele de la începutul erei noastre. În acea epocă, populația migratoare adusese pe aci moda capetelor lunguiețe. Pentru a le „realiza“, părinții bandajau strîns capetele copiilor, de cum se nășteau.

La noi asemenea capete au fost descoperite de arheologi în săpăturile de la Focșani, Vărăști, Călărași, Istria, Poenești. O parte din aceste relicve sînt expuse în vitrina de paleoantropologie a Centrului de antropologie al Academiei R.P.R.

F. U.

GRĂDINARUL

Patru turnuri asemeni unor amfore uriașe, două coșuri prelungi, fumegînde, mari clădiri „la roșu“ și cabluri prinse în izolatori cafenii. Și la poalele acestor masive de zidărie, a acestor coloși grei, reci, își înalță tulpina cîțiva pomi firavi, cîțiva pomi roșii, pomi de metal. Ca și cum peisajul acesta industrial ar naște plante de fier, ca și cum solul acesta zguduit de compresoare s-ar fi crăpat, lăsînd să apară arbori metalici.

— Dar pentru ce sînt pomii aceștia aici?

— Sînt „pomii“ moșului. Primăvara se acoperă cu trandafiri. Toată curtea e plină de flori, de ronduri verzi și se simte pînă departe mirosul trandafirilor.

La poalele masivelor de zidărie, între turnurile de răcire și coșurile fumegînde, pe aleile de beton, moșul a făcut să crească arbuști cu trandafiri, și petalele albe și roze tremură ușor, zguduite de șocul compresoarelor!

……

Și iată sala turbinelor: motoare zumzăind în carcase cenușii, culcate unele lîngă altele. Oțel și fontă, sticlă și mozaic — omul nu se vede, pitit în spatele carcaselor, în dreptul tablourilor de comandă. Numai oțel și fontă, sticlă și mozaic — nici un strop de viață, nici o fărîmă, în această sală a turbinelor, impersonală și cenușie.

Și, deodată, în dreptul ferestrei, își leagănă tulpina o floare. Ea palpită sub răsuflarea caldă a motoarelor; o floare mică de cinci parale, cu petalele gălbui, puțintele. Dar toată turma de carcase pare că învie. Se aude și o tuse ușoară, un mormăit.

Și abia atunci apar, jos, la marginea ferestrei înalte, sute de ghivece de flori abia scrise cu penița subțire muiată în cerneală verde și roz. Și, între ele, un bătrînel cu mustață, care le mîngîie și le descîntă. Moșul, în vestă, cu cravata desfăcută, cu ochelari cu ramă metalică, mînuiește un cuțitaș bizar, ca o miniatură de pumnal din Renaștere. Și pare iluzorie grădina aceasta crescută pe solul mozaicat al sălii turbinelor.

— Dar cine a adus toate plantele aici?

— Sînt florile moșului. El le-a sădit, el le-a cărat, el le udă și el le alintă.

……

Și sînt flori pe toate coridoarele, în toate holurile, în dreptul tablelor pe care scrie: „Nu atingeți! Pericol de moarte!“ Sînt flori în curte, pe terase, lîngă cablurile pe unde se scurg, domolite, trăsnetele înaltei tensiuni.

Un cazan de cinci sute de atmosfere și un ghiocel.

O turbină de zece mii de cai putere și o pansea.

Un trăsnet de o sută de mii de volți și un crin.

La cea mai înaltă tensiune turnurile Doiceștiului sînt simbolul forței veghind asupra gingășiei.

— Dar cine e grădinarul acesta?

— E moș Cristea. Niculae Cristea. Vine la cinci dimineața în uzină și pleacă seara. Ne-a pus pe toți la treabă în grădina lui: unul i-a săpat, altul i-a făcut pomii de metal, altul a cărat ghivecele. E bolnav moș Niculae Cristea. Bolnav de dragoste de flori.

— Și atunci?

— Ce mai întrebați? Ați văzut doar: coridoarele au devenit sere și alei de grădină. Dacă merge așa, pînă și curentul care o să-l producem o să miroasă, primăvara, a violete...

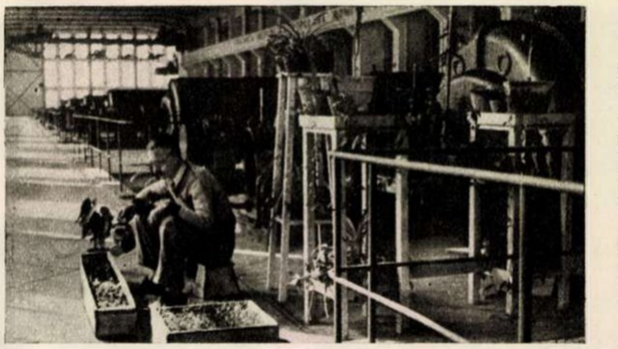

C. B.

LEII DIN PARCUL PRIVIGHETORILOR...

Microfotoreportaj de F. URSEANU

În primăvara asta, caprele de Camerun au fost prolifice: au născut mai mulți iezi ca de obicei. Leoaica Florida a născut al treilea pui — pe Geafar. Iar Rex, o simpatică progenitură, a răsărit dintr-un dingo australian și un cîine ciobănesc, confirmînd astfel că și calitatea cîinilor se poate ameliora prin hibridizare. Dar toate astea nu s-au petrecut nici în Camerun, nici în Senegal — de unde Florida își trage originea — și nici în Australia. Ci la noi, exact la 15 minute de Capitală: acolo unde acum se află nucleul viitoarei grădini zoologice a Bucureștiului.

Pînă la sfîrșitul primăverii, cu sprijinul Sfatului popular al Capitalei, grădina zoologică — deocamdată colț zoologic — își va deschide porțile în pădurea Băneasa.

Înființat anul trecut, „colțul“ crește din lună în lună, îmbogățindu-și „colecțiile“ cu exemplare autohtone și exotice — unele „piese“ provenind din achiziții sau daruri, altele prin schimb. Urmărind aceste schimburi, am putut afla că o lamă tibetană valorează exact cît un pelican din Delta Dunării.

Acum, vechea și pitoreasca pădure Băneasa devine loc de atracție nu numai pentru cei ce vin aici să asculte trilul privighetorilor, ci și pentru cei care vor să facă cunoștință cu o serie de viețuitoare ale pămîntului.

① *Față în față cu senegalezul Iasmi, tatăl lui Geafar...*

② *Se spune că acest urs, născut în Carpați, ar fi cel mai mare exemplar de acest soi cunoscut pînă acum...*

③ *Tînăra îngrijitoare Petra Comșa vă prezintă pe unul din prețioșii ei pensionari: o vulpe polară. Pînă de curînd, tov. Comșa a dădăcit doi pui de leu, care din cușca părinților au trecut direct în menajeria Circului de Stat. Sînt primii lei născuți în țara noastră...*

④ *Iată un loc unde căprioara nu se teme de vînător...*

⑤ *Numai teleobiectivul aparatului de fotografiat a reușit să... apropie acești pui de cerbi...*

REDACȚIA:
București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 of. 33.
Tel. 17.60.10, int. 1744.

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin“.

FILMELE SĂPTĂMÎNII – FILMELE SĂPTĂMÎNII – FILMELE SĂPTĂMÎNII

„BĂIEȚII NOȘTRI“ — noua comedie cu care s-a înscris acum pe ecrane studioul de filme artistice „București“ — aduce imagini din viața unei echipe de fotbal, reprezentativa și apărătoarea culorilor unui mare combinat siderurgic. În centrul... terenului, un centru-atacant; simpatic, talentat și isteț, dar peste măsură de înfumurat, alintat și, între noi fie spus, de-a binelea codaș în producție. Este Dinu Almăjan, în interpretarea lui Iurie Darie. Lîngă el, în chip de mentor sportiv, apare Gr. Vasiliu-Birlic, iar ca director al combinatului siderurgic, Marcel Anghelescu. Și, mai departe, o listă bogată de alți actori familiari publicului, specialiști nu atît în probleme sportive cît — spre fericirea spectatorilor — în cele ale comediei (foto 1).

„RĂZBOIUL OPIUMULUI“ — o producție în culori a studiourilor din R.P. Chineză — are meritul de a ne face cunoscută o pagină din trecutul marii țări asiatice și o seamă de evenimente petrecute în anii 1839-1840. „Războiul opiumului“ evocă nu numai lupta patrioților chinezi împotriva cumplitului stupefiant — mijloc criminal al negustorilor englezi de a submina sănătatea poporului — dar și toată țesătura complicatelor împrejurări ce au dus la invadarea Chinei de către imperialiștii britanici, la transformarea ei într-o imensă colonie (foto 2).

„MANTAUA“, nuvela binecunoscută a lui Gogol, a dat naștere unui film excepțional, realizat la studioul „Lenfilm“ de Aleksei Batalov (pînă ieri cunoscut ca un talentat actor, azi și un înzestrat regizor). Mantaua, idealul existenței mizere duse de prăfuitul funcționăraș petersburghez Akaki Akakievici, i-a inspirat lui Batalov o ecranizare lucrată cu arta și precizia cerute de dantelăria filigranului. Spiritul gogolian, păstrat cu fidelitate, servește la descrierea unei întregi societăți respingătoare, ce transformă oamenii în sărmane și triste epave. Înrudit prin calitățile sale cinematografice cu filmul „Idiotul“, „Mantaua“ constituie o adevărată gală a ecranelor noastre (foto 3).

SPORT

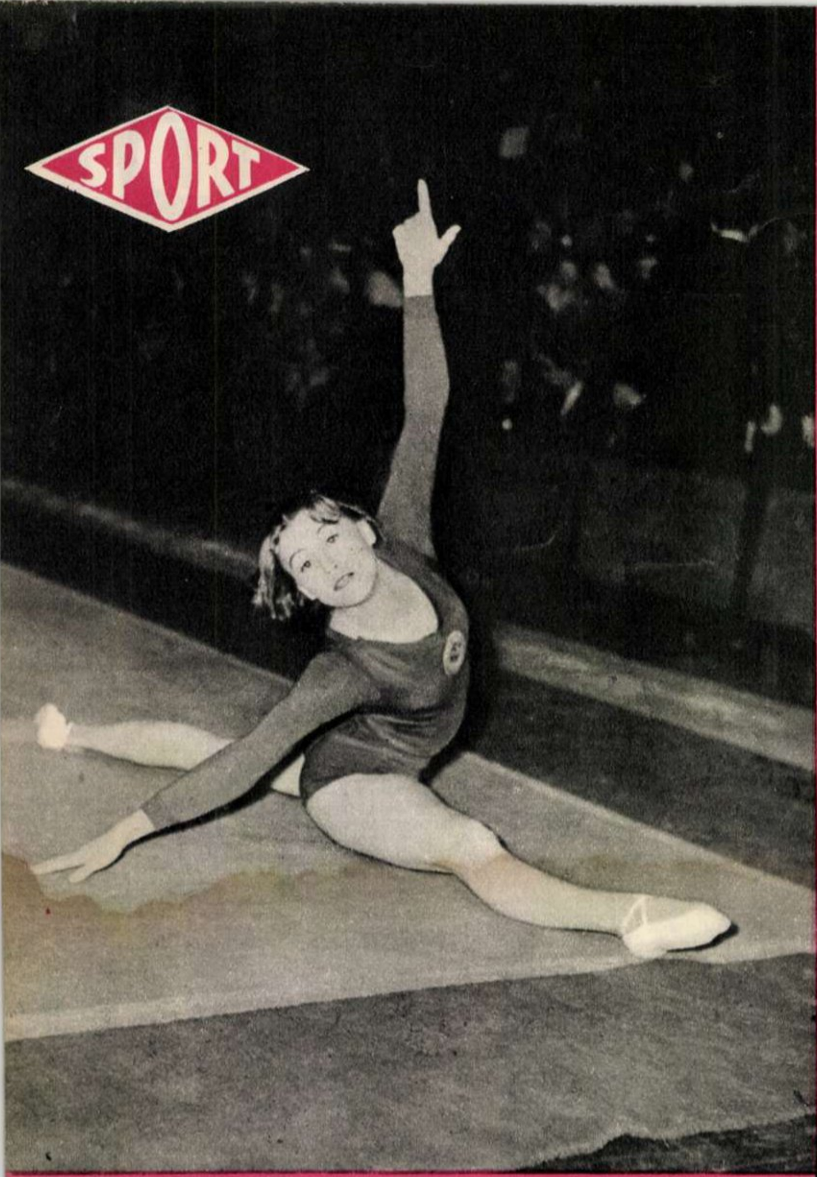

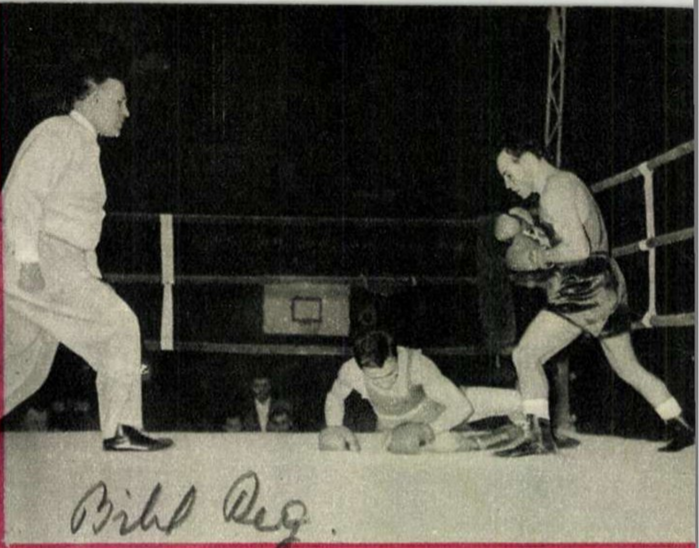

Bibl. Reg.

BOX

Prima victorie a echipei C. C. A., în întîlnirea cu puternica echipă Vorwärts-Berlin, a fost obținută de Mircea Dobrescu, prin abandonul adversarului său, Hoffman.

FOTBAL

Situație dificilă la poarta apărată de Ghiță. Fază din meciul de fotbal Steagul-Roșu — C.C.A.

Fotografii
de Dan BÎRLĂDEANU

GIMNASTICĂ

← Exercițiul la sol executat de Polina Astahova a fost, ca la teatru... bisat.

Gimnastica stîrnește emoții de natură artistică. La paralele inegale, Elena Leuștean. ↓

VECINĂ CU ARTA

de Al. MIRODAN

Gimnastica este unul din cele mai convingătoare argumente în discuția despre trăsăturile „artistice" ale sportului de calitate. Putința gimnasticii de a îndeplini această sarcină se datorează faptului că, în mult mai mare măsură decît alte discipline, ea se află undeva în apropierea artei. Cine a asistat la întîlnirea dintre echipele feminine ale Uniunii Sovietice — campioana mondială și olimpică — și Republicii Populare Romîne, a avut prilejul să constate că gimnastica este vecină cu arta.

Mai întîi, gimnastica rimează cu baletul. Cînd Larisa Latînina sau Elena Leuștean — sau orice altă gimnastă talentată, din indiferent ce țară a globului — execută exerciții liber alese, ele nu amintesc cu nimic de automobilistul mistuit de flăcări pentru bunul dever al firmei de cauciucuri, ci mai degrabă de pirueta și „pointele" de pe scena teatrului de balet.

Cine ar putea susține că tehnica dansatoarei de la estradă se compară măcar cu mișcările Polinei Astahova? Dar cea dintîi este artistă, în vreme ce gimnasta eminentă n-ar primi din partea prejudecății „intelectuale" nici măcar aplauzele oferite imitatorului de rațe la spectacolul de revistă. Dacă mac-macul intră în estetică, să punem o vorbă bună și pentru Sonia Iovan.

Pe urmă, gimnastica rimează cu muzica. Precum balerina, marile campioane lucrează pe Ceaikovski și Liszt, armonizîndu-și mișcările trupului cu melodia. Am citit nu de mult un interviu al Elenei Leuștean în care, vorbind despre antrenamentul său, sportiva noastră nu vorbea despre „jocul bărbătesc", ci despre Rahmaninov. Unde ne aflăm? În sala Floreasca sau la Ateneu?

Gimnastica se învecinează cu arta nu numai prin structură, dar și prin efectul produs asupra spectatorilor. Dacă sporturile animalice ori modul animalic de a practica sportul provoacă istericale—gimnastica stîrnește emoție de natură artistică. Dacă meciul de „catch as catch can" în noroi de la Frankfurt pe Main vorbește urangutanului din fotoliu — mișcarea gimnastă la bîrnă oferă spectatorului senzația grației. Dacă un meci de box la Madison Square Garden smulge de atîtea ori din gîtlej sau pîntec exclamația: „rupe-i oasele!" — exercițiul la paralele naște pe buze expresia: „frumos!" Zilele trecute în sala Floreasca exercițiul liber ales la sol executat de Polina Astahova a fost, ca la teatru... bisat. (din limba cărei activități omenești face parte cuvîntul bis?).

Înainte de a arunca zîmbetul subțire și piatra în sport, înainte de a te năpusti ca rugina peste „nebunia" de pe stadioane, înainte de a lovi cu noțiunea de „intelectual" în capul atletismului, dă o fugă pînă la sala Floreasca într-o după-amiază de gimnastică.

Pentru orice eventualitate.

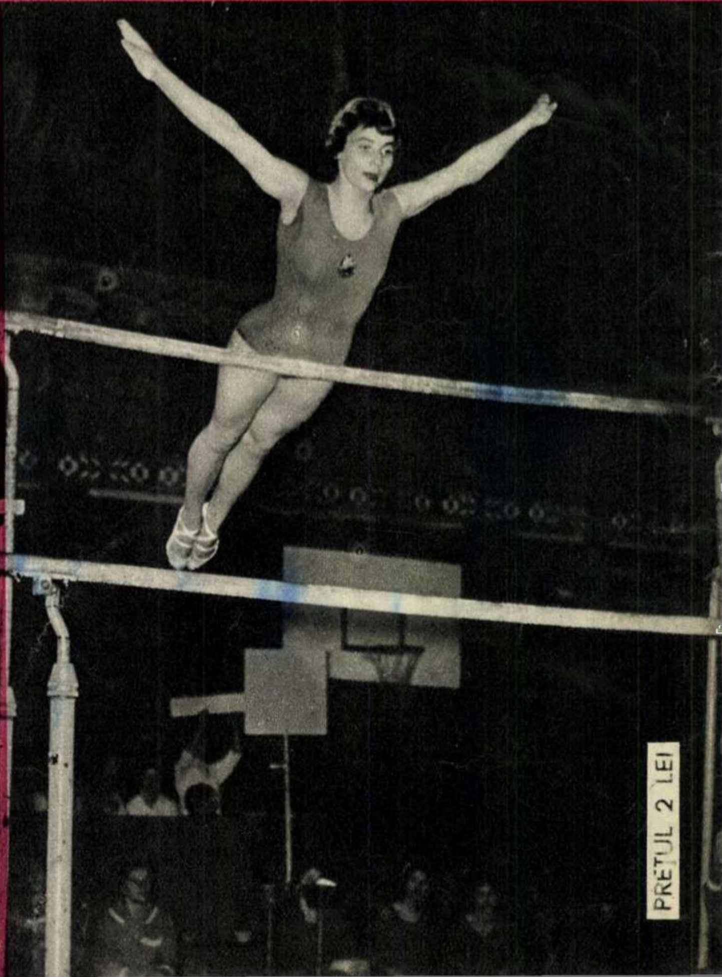

PREȚUL 2 LEI

05
9 -

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 15 (255)
Anul IX
16 aprilie 1960

La muncă patriotică în noua piață a Palatului Republicii

Fotografie de
A. MIHAILOPOL

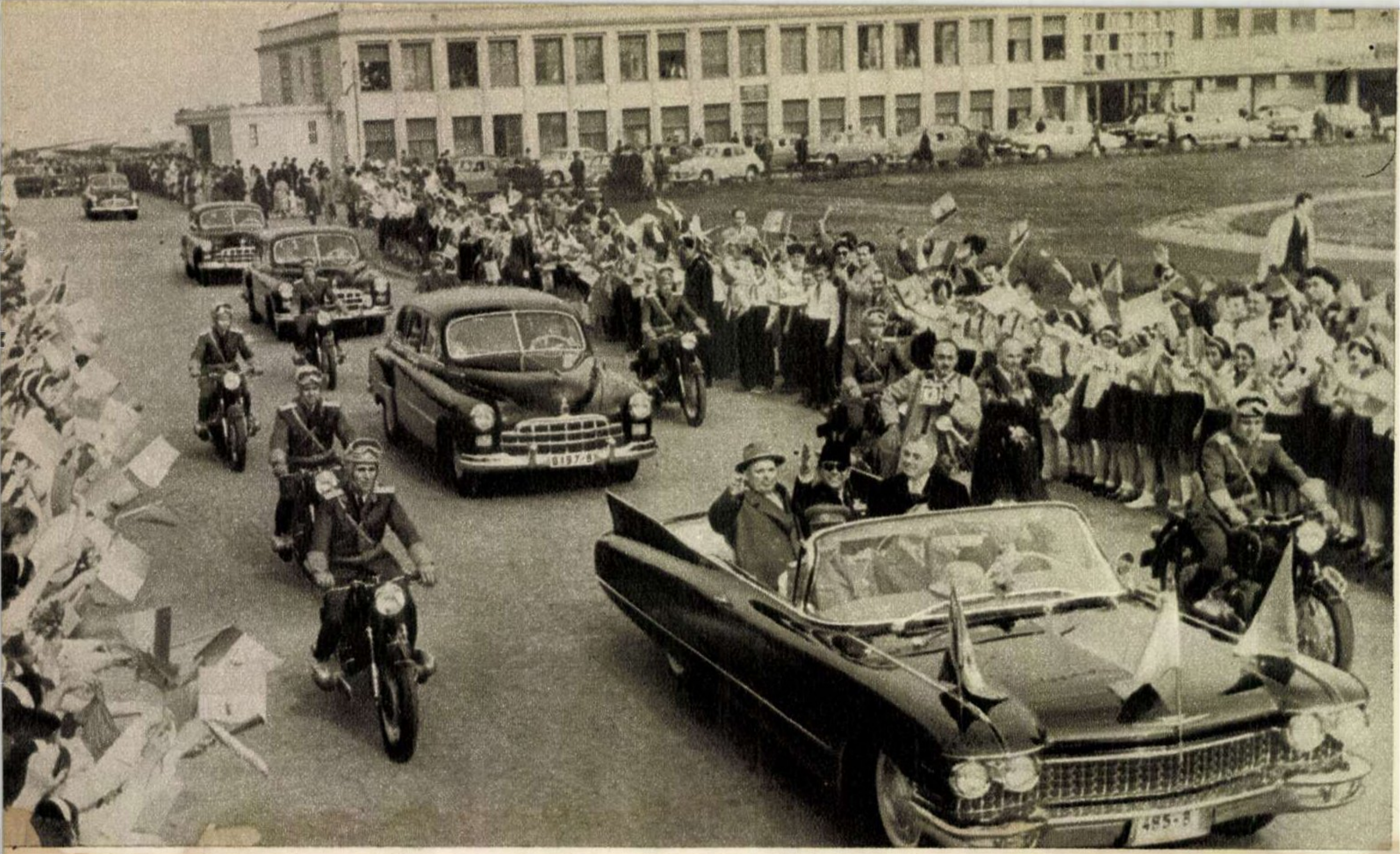

Zeci de mii de bucureşteni au salutat călduros pe preşedintele Sukarno, pe traseul de la aeroport la reşedinţa sa.

VIZITA ÎN R.P.R. A PREŞEDINTELUI REPUBLICII INDONEZIA, DR. SUKARNO

În timpul convorbirilor oficiale de la Consiliul de Miniştri al Republicii Populare Romîne dintre preşedintele Indoneziei, dr. Sukarno, şi conducătorii de stat romîni. (În pagina 23, alte imagini din timpul vizitei preşedintelui Sukarno).

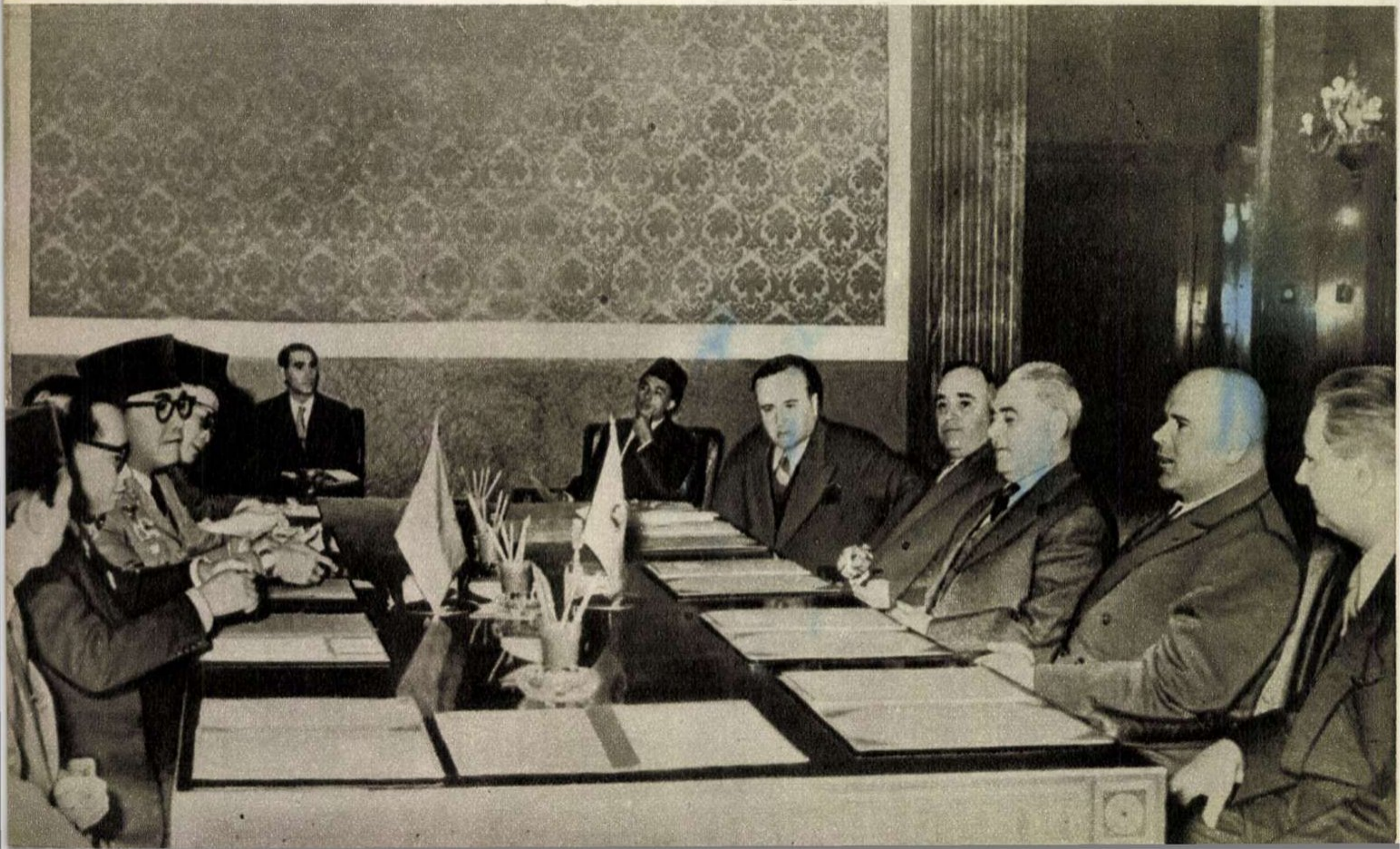

CODREȘTI-BUCUREȘTI ȘI RETUR...

Fotoreportaj de E. DASCĂLU

Bucureștiul găzduiește aproape zilnic grupuri de excursioniști — țărani colectiviști din diferite regiuni ale țării, care, datorită unei inițiative a Oficiului Național de Turism „Carpați", au astfel prilejul să-și petreacă o zi în Capitală. Inițiativa aceasta are cu atît mai mult succes, cu cît condițiile oferite de organizatori sînt într-adevăr excelente, începînd cu programul educativ-cultural și distractiv al excursiei, întocmit cu multă chibzuință, și sfîrșind cu masa (la restaurantul „Ambasador") și transportul.

Reporterul „Flacării", însoțind un asemenea grup de excursioniști, vă prezintă mai jos cîteva aspecte.

CE-AU VĂZUT CODREȘTENII LA BUCUREȘTI...

În raionul Rîmnicu-Sărat din regiunea Ploești, excursiile cu autocarul la București se află la mare cinste. Colectiviștii din 15 gospodării au vizitat pînă în prezent Bucureștii, iar cele povestite la întoarcere îi stîrnesc pînă și pe moșnegii și babele din sat. Dacă ținem seama că raionul acesta merge din plin pe calea colectivizării (32 de gospodării agricole colective pînă la 1 martie 1960), vă puteți închipui ce problemă pentru organizatorii excursiilor, obligați să satisfacă toate cererile...

Deunăzi au descins din autocar, la intrarea Institutului de cercetări pentru mecanizarea și electrificarea agriculturii (I.C.M.E.A.), colectiviștii de la G.A.C. „30 Decembrie" din satul Codrești, comuna Ciorăști. În frunte cu președintele lor, Filică Dragomir, cincizeci și trei de colectiviști și colectiviste de toate vîrstele își făceau călătoria lor prin București.

La I.C.M.E.A. și la Institutul de

① În elegantul autobus al O.N.T.-ului domnește voia bună...

② La braseria hotelului „Ambasador".

TRIBUNA
SECT
D

③

cercetări hortiviticole, codreştenii au văzut maşini-unelte pentru ogoare şi sere legumicole în plin rod. Mai anţărţ, cînd colectiva lor a încheiat contract cu S.M.T.-ul pentru o combină, mulţi dintre codreşteni s-au îndoit că maşina va fi în stare să înlocuiască atîtea braţe de muncă, secerînd, treierînd şi legînd snopii. Şi iată că neîncrederea s-a topit; acum ei privesc cu ochi de cunoscători complicatele agregate agricole... şi le aşteaptă pe curînd la Codreşti.

Au vizitat apoi Muzeul de istorie al partidului, unde au înţeles parcă mai bine rosturile colectivei lor. Iar la Muzeul de ştiinţe naturale „Grigore Antipa“ s-au mai spulberat multe din vechile eresuri şi superstiţii cu privire la Adam şi Eva, vampiri, vîrcolaci şi deochi...

După o masă veselă la braseria hotelului „Ambasador“, colectiviştii au pornit-o din nou şi — după un tur cu avionul deasupra Capitalei — au parcurs cu autocarul marile bulevarde şi străzi ale oraşului. Au admirat în şir: clădirea Marii Adunări Naţionale, stadionul „23 August“, Academia militară, noile blocuri din jurul Palatului Republicii şi cîte altele.

Spre seară colectiviştii au pornit-o spre satul lor. Fermecaţi de cele văzute — şi ca o dovadă că ziua atît de încărcată nu i-a obosit — s-au întrecut în cîntece.

...ŞI CÎTEVA DATE DIN CODREŞTI

G.A.C. „30 Decembrie“ este un fel de prîslea al raionului. S-a născut abia la 1 ianuarie 1959. Voinic prîslea! 200 de familii, cu 700 de hectare. Satul întreg.

— Tovarăşe Victor Toader, cam ce-ai primit dumneata de la gospodărie după primul an?

Iar Victor Toader răspunde:

— Pentru fiecare zi-muncă, am primit cîte 9 kilograme porumb, 4,700 kilograme grîu, legume, zarzavaturi, zahăr, cartofi şi nu mai ţin minte ce, plus cîte 10 lei. Acum faceţi şi dumneavoastră socoteala.

Socoteala a făcut-o contabilul: „45 de lei pentru ziua-muncă“.

E bine, pentru primul an. Nu?

E bine, pentru primul an, şi că fondul de bază se ridică la peste 600.000 lei, şi că gospodăria şi-a construit magazii şi pătule, grajduri pentru cai şi bovine, saivan pentru oi, şi că a ameliorat 7 hectare de pămînt pentru legumicultură pe malul Rîmnicului, şi că şi-a cumpărat un autocamion „Steagul Roşu“, şi că a hotărît ca încă în acest an să-şi sporească numărul de vaci cu încă 50, păsările de curte cu încă 1.000...

Aşa că şi bucureştenii ar avea ce să vadă la Codreşti...

④

Transporturile Ae
5

③ La stadionul „23 August".

④ Cînd au sosit în Capitală, colectiviştii din Codreşti s-au întîlnit cu cei din Bălţaţi (tot din raionul Rîmnicu-Sărat), veniţi şi ei în excursie la Bucureşti.

⑤ Pentru prima oară zburăm..

⑥ „Uite Casa Scînteii!"...

„BĂIEŢII NOŞTRI" PRINTRE NOI

Pantelimon ne priveşte cu ochii rotunjiţi a mirare, ai lui Birlic.

Cel care porneşte la „Băieţii noştri" cu dorinţa de a rîde cu acelaşi hohot nestăpînit pe care-l solicită „Telegramele" sau „Ea te iubeşte" va pleca poate dezamăgit. Nu abundenţa situaţiilor comice, nu gagurile fac specificul şi savoarea noii noastre comedii — deşi asta nu înseamnă de fel că filmul nu are umor şi momente de haz reuşite. „Băieţii noştri" e un film tineresc, în care se povesteşte — cu simplitatea necăutată a vieţii însăşi — evoluţia unui tînăr sportiv, de la tipul de vedetă răsfăţată şi cu pretenţii, la omul serios ce-şi practică cu răspundere meseria şi îndeletnicirile sportive. Fireşte, problema acestei reabilitări morale nu e pusă pe un ton dramatic, ci la diapazonul comediei; dar, rămînînd o problemă, urmărind mişcările sufleteşti ale unui tînăr muncitor din vremea noastră, filmul nu şi-a permis tonul farsei groase. Cei doi tineri regizori, Gheorghe Vitanidis şi Anastasia Anghel, şi-au lucrat filmul în tonalităţi lirice, împletind rîsul cu duioşia; de aci, impresia de firesc cotidian pe care o degajă filmul, de aci şi zîmbetul cald, plin de simpatie pentru eroii de pe ecran, ce stăruie mai tot timpul pe chipul spectatorului din sală (care ar fi fost, totuşi, mai satisfăcut dacă filmul ar fi avut mai multă originalitate şi sclipire în tratarea sa cinematografică).

Aşadar, scenariştii — Alexandru Struţeanu, în colaborare cu cei doi regizori, după o idee de Mihail Pop — ne-au dezvăluit procesul psihic al lui Almăjan (căruia Iurie Darie i-a împrumutat silueta-i mobilă, aerul degajat şi zîmbetul plăcut — uneori cam mult speculat) între două meciuri de fotbal, care punctează începutul şi finalul filmului. Ele fac, desigur, încîntarea suporterilor aflaţi în sală, dar obosesc puţin, prin lungimi inutile, pe cei mai puţin cunoscători în ale fotbalului (pe care îi consolează însă acea hazoasă parodie a unui meci de altădată, filmată în ritmul sacadat şi ameţitor al primelor pelicule ale lui Charlot). Cu acestea, şi cu secvenţele evocînd nişte concursuri de atletism şi o dimineaţă la ştrand, „tehnicismele" sportive îşi încheie cariera în filmul de faţă, care îşi mută eroii săi, de pe stadion, în viaţa lor zilnică. Adică pe stradă, acasă, în magazine şi, mai ales, la locul de muncă. Personajele filmului sînt, în majoritate, muncitori la un mare combinat siderurgic — prilej pentru operatorii Nicolae Girardi şi Aurel Kostrakievici să filmeze — la Hunedoara — cîteva excepţionale imagini industriale. Dar mediul industrial nu a determinat doar valoarea plastică a unor cadre (asta ar fi însemnat o rezolvare formală), ci în primul rînd a oferit prilejul de a arăta un colectiv muncitoresc înaintat, cu grijă pentru om şi evoluţia lui, care sare inimos în ajutorul unui tovarăş, atunci cînd acesta greşeşte. Schimbarea în bine a lui Almăjan — demonstrează filmul — nu se datoreşte doar sentimentului pur ce-i încolţeşte în inimă pentru o fată serioasă şi energică, ci mai ales ajutorului pe care i l-au dat maistrul lui, directorul, tovarăşii de muncă.

Dacă evoluţia interioară a lui Almăjan ar fi fost tot atît de adîncit prezentată pe cît de evidente sînt cauzele ce au determinat-o, filmul ar fi cîştigat un plus de profunzime, care nu i-ar fi stricat de loc. Procesul sufletesc al personajului principal e prezentat însă destul de superficial, fapt care dă o anume inconsistenţă filmului. E un merit al realizatorilor filmului că nu au ieşit din ţinuturile comediei, atunci cînd au vrut să arate cum a fost ajutat Almăjan: chemat de director pentru a fi „scuturat" (o merita din plin pentru lenevia în muncă şi vedetismul arogant în sport), tînărul erou dispare din faţa noastră, locul său luîndu-l un ceasornic mare de perete, ce transpiră, pentru Almăjan, timp de o oră. Părerea critică a maistrului său o află şi din gura mezinei acestuia, care mărturiseşte, candid şi peltic, exact în faţa fetei iubite de Almăjan, că el e „blînză bună în bulduf de căţel". Şi aşa mai departe.

Foarte bine realizat — de scenariu şi interpret — e rolul directorului combinatului. Marcel Anghelescu a dat acestui personaj greutatea de tip reprezentativ pentru conducătorul comunist din zilele noastre, cu grijă pentru oameni, iubindu-şi munca şi întreprinderea, larg în vederi; şi l-a făcut să „treacă ecranul" şi prin contaminanta sa pasiune pentru fotbal, care ne oferă prilejul de a gusta cîteva scene pline de haz.

Pantelimon, responsabilul sportiv ce-l cocoloşeşte pe Almăjan, a avut „norocul" de a vedea lumina zilei... artistice prin intermediul binecunoscutei verve umoristice a lui Birlic, care a întrecut aşteptările, mai ales pe linia înnoirii unora din mijloacele sale de expresie comică. Facem cunoştinţă, prin „Băieţii noştri", şi cu o tînără debutantă, Florentina Mosora, care aduce pe ecran farmec tineresc dar şi puţină stîngăcie; de asemeni şi cu un debutant tot atît de promiţător: Dorel Iuster. Fără îndoială, bilanţul filmului este pozitiv.

Sanda FAUR-DIMA

Vedeta nr. 1 a echipei oţelarilor, Almăjan (Iurie Darie), în căutarea „frumoasei necunoscute".

AMINTIREA VIE

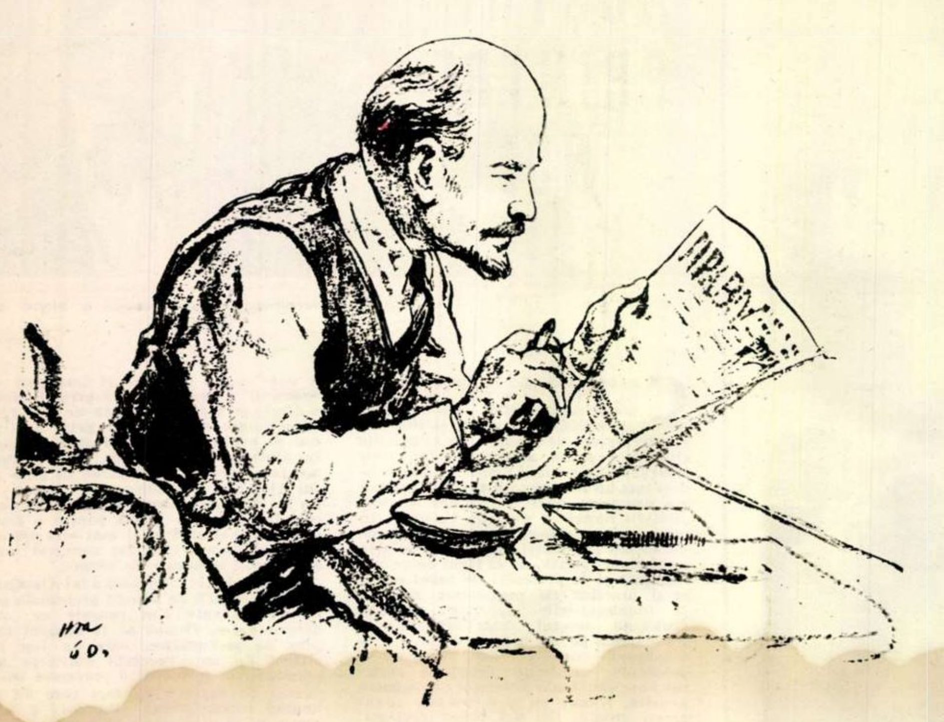

V. I. Lenin, lucrînd de noapte la redacția „Pravda". Desen de N. JUKOV

NUMAI ADEVĂRUL, ADEVĂRUL ADEVĂRAT!

de Vladimir BONCI-BRUEVICI

...Mie, celui care scrie aceste rînduri, care lucrează în gazetărie de peste patruzeci de ani în calitate de corespondent, comentator, foiletonist și redactor, mi-a revenit marea fericire ca această muncă a mea să se desfășoare un anumit timp sub supravegherea unui astfel de redactor inegalabil, cum a fost Lenin.

Vladimir Ilici citea întotdeauna singur aproape tot ce intra în numărul gazetei și rareori lăsa aceasta pe seama cîtorva tovarăși deosebit de demni de încredere. Era tot timpul frămîntat de grijă: oare nu a intrat ceva neadevărat în articole, în corespondențe, în cronici? Dacă autorul nu era suficient de cunoscut, el verifica în mod obligatoriu singur sau punea pe cineva să verifice citatele, extrasele de cifre, recalcula singur tabelele statistice și nu rareori descoperea greșeli grave. Scrupulos pînă la amănunt cu exactitatea traducerilor din alte limbi, el pretindea o exprimare precisă și dacă întîlnea anumite cuvinte sau expresii care ar fi putut avea o altă semnificație, deseori el punea în paranteză cuvîntul sau expresia din limba din care se făcuse traducerea. Pretindea ca totul să fie scris într-o rusă corectă, frumoasă, literară.

În mod deosebit avea grijă de corespondențele cu privire la viața internă din Rusia. Cu o intuiție extraordinară, el sezisa falsul în comunicări. Nu voi uita niciodată cum Vladimir Ilici l-a „săpunit" literalmente pe unul din corespondenții noștri care descrisese ca martor ocular o demonstrație și pe urmă s-a dovedit că exagerase și scrisese o seamă de lucruri false. Vladimir Ilici i-a comunicat că în felul acesta l-a înșelat pe el personal, a înșelat redacția gazetei „Vperiod" (Înainte), partidul nostru, întreg proletariatul Rusiei, presa muncitorească vest-europeană, Internaționala etc..

La „Novaia Jizni" (Viața Nouă), el a format pe lîngă redacție o brigadă specială de tovarăși, pe care îi trimitea pe teren să verifice toate informațiile și corespondențele primite. Acțiunea s-a dovedit adesea folositoare.

— *Ei, vedeți* — spunea el cînd se constata incorectitudinea unor semnalări — *cum s-a dovedit că stau lucrurile?... Bună ispravă am fi făcut, dacă am fi tipărit toate acestea fără verificare! Ni s-ar fi închis gura — și pe drept cuvînt! Gazeta noastră este oglinda partidului nostru. Ea trebuie să fie întotdeauna curată, corectă, și nu trebuie să deformeze nimic. Gazeta trebuie să fie, datorită adevărului său riguros și principialității sale ferme, o autoritate nu numai în ochii proletariatului și ai tuturor oamenilor muncii, dar chiar și în ochii celor mai înrăiți dușmani ai noștri. Gazeta nu trebuie să fie suspectată de nimeni și niciodată de neadevăr. Cuvîntul nostru trebuie să fie întotdeauna cinstit și just. Desigur, și noi putem greși lăsînd să ne scape ceva, tipărind o informație neadevărată. În acest caz trebuie să publicăm de îndată o dezmințire, dacă greșeala ne-a fost semnalată, ori să ne corectăm singuri, dacă surprindem la timp eroarea.*

Vladimir Ilici voia ca și în provincie totul să fie verificat de împuterniciți speciali, persoane de încredere, iar pentru comunicări deosebit de importante cerea să se trimită verificatori din Petrograd, de la redacția centrală.

— *Nu-i nici o nenorocire* — spunea el — *dacă așteptăm cu tipărirea două-trei zile și apoi tipărim adevărul adevărat. Asta va fi mai important decît o întîrziere oarecare.*

Și, desigur, el avea de sute de ori dreptate.

Veridicitate, preciziune, claritate în gîndire, justețe principială, elucidarea în chip bolșevic a tuturor problemelor — iată directivele principale după care s-a condus întotdeauna în viață genialul redactor al celor mai bune gazete ale partidului nostru.

TEXTE DIN OPERELE LUI V. I. LENIN CARE SE REFERĂ LA ROMÎNIA

„CAIETE DESPRE IMPERIALISM" EGELHAAF. „ISTORIA MODERNĂ"

„Este foarte caracteristic faptul că idiotul de autor, care, cu un pedantism penibil, dă date și informații despre orice regișor, despre neamurile regișorilor, despre avorturile reginei olandeze (sic!! pag. 440) etc., dar nu amintește de loc răscoalele țăranilor din Romînia din 1907!"...

V. I. Lenin, „Caiete despre imperialism".

RAPORT DESPRE SITUAȚIA INTERNĂ ȘI EXTERNĂ A REPUBLICII, PREZENTAT LA CONFERINȚA ORGANIZAȚIEI MOSCOVA A P.C. (b) DIN RUSIA — 12 iulie 1919

„Dacă aruncăm o privire asupra situației internaționale, aceasta nu face decît să ne întărească credința în victorie.

În toate statele dușmane nouă cresc forțele care ne sînt prietene. De pildă în statele mici — Finlanda, Letonia, Polonia, Romînia".

V. I. Lenin, „Opere" vol. 29, Editura de Stat pentru Literatură Politică, 1956, pag. 477.

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONGRESUL AL IV-lea PE ÎNTREAGA RUSIE AL MUNCITORILOR DIN INDUSTRIA DE CONFECȚII — 6 februarie 1921

... „nu trebuie să uităm că clasa guvernantă din Romînia și Polonia se află într-o situație care poate fi considerată ca fiind aproape absolut desperată. Ambele țări sînt vîndute cu ridicata și cu amănuntul capitaliștilor străini. Ele sînt înglodate în datorii, pe care n-au cu ce le plăti. Falimentul lor este inevitabil. Mișcarea revoluționară a muncitorilor și țăranilor este în continuă creștere. Nu o dată s-a întîmplat ca într-o asemenea situație guvernele burgheze să se arunce orbește în cele mai absurde și mai nebunești aventuri, care nu pot fi explicate altfel decît prin situația lor desperată și fără ieșire".

V. I. Lenin, „Opere" vol. 32, Editura de Stat pentru Literatură Politică, 1956, pag. 99–100.

„DEMOCRAȚIA BURGHEZĂ ȘI DICTATURA PROLETARĂ" ÎN LIMBA ROMÎNĂ

În lupta grupurilor comuniste pentru crearea Partidului Comunist din Romînia, pătrunderea cuvîntului leninist a avut o importanță hotărîtoare. Cartea „Democrația burgheză și dictatura proletară", tipărită la București în 1920 — și a cărei copertă o reproducem alăturat — conținea tezele și raportul lui V.I. Lenin la primul Congres al Internaționalei comuniste din martie 1919.

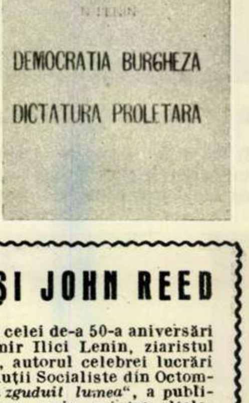

N. LENIN

DEMOCRATIA BURGHEZA

DICTATURA PROLETARA

V. I. LENIN ȘI JOHN REED

În 1920, cu prilejul celei de-a 50-a aniversări a nașterii lui Vladimir Ilici Lenin, ziaristul american John Reed, autorul celebrei lucrări închinate Marii Revoluții Socialiste din Octombrie *„Zece zile care au zguduit lumea"*, a publicat un articol în care scria, printre altele: „Lenin, omul cel mai simplu și mai uman, omul cel mai clarvăzător și mai de neclintit. Lenin este locomotiva istoriei..." (vezi facsimilul).

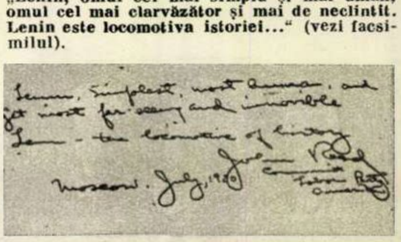

Lenin, simplest, most human, and
yet most far-seeing and immovable
Lenin — the locomotive of history
John Reed
Moscow. July, 1920

A LUI V. I. LENIN

DOCUMENTE ISTORICE

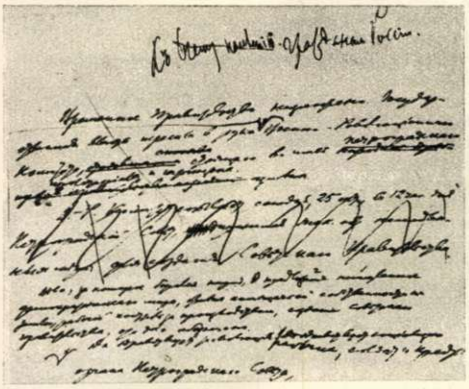

Facsimilul de mai sus reprezintă apelul „Către cetățenii Rusiei“, scris de V.I. Lenin și apărut în dimineața zilei de 25 octombrie (7 Noiembrie) 1917, în ziarul „Rabocii i Soldat“. În apelul „Către cetățenii Rusiei“, V.I. Lenin vestește răsturnarea guvernului provizoriu și trecerea puterii de stat în miinile Comitetului militar revoluționar — organ al Sovietului de deputați ai muncitorilor și soldaților.

În seara aceleiași zile, dinspre malurile Nevei a răsunat salva de tun de pe crucișătorul „Aurora“, care dădea semnalul de atac asupra Palatului de iarnă, ultimul bastion al guvernului burghez.

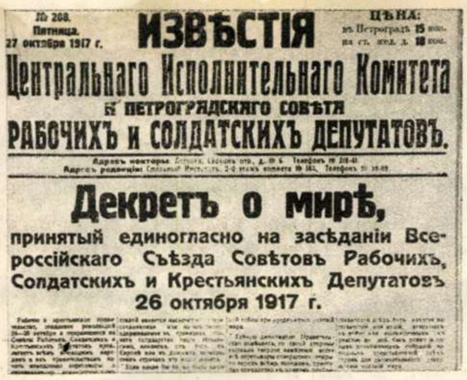

№ 208.
Пятница.
27 октября 1917 г.

ИЗВѢСТІЯ

ЦѢНА:
въ Петроградѣ 15 коп.
на ст. жел. д. 18 коп.

Центральнаго Исполнительнаго Комитета
и Петроградскаго Совѣта
Рабочихъ и Солдатскихъ Депутатовъ.

Декретъ о мирѣ,

принятый единогласно на засѣданіи Всероссійскаго Съѣзда Совѣтовъ Рабочихъ, Солдатскихъ и Крестьянскихъ Депутатовъ 26 октября 1917 г.

A doua zi după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, Congresul al II-lea al Sovietelor a adoptat „Decretul asupra păcii“, scris de V.I. Lenin.

Pentru prima oară în istorie au fost proclamate principii noi în relațiile internaționale, principii care puneau la baza politicii externe pacea și condamnau războiul ca mijloc de rezolvare a problemelor litigioase; războiul e declarat ca „cea mai mare crimă împotriva omenirii“. Chiar în acest prim decret sovietic a fost proclamată ideea leninistă a posibilității de coexistență între statele cu orînduiri sociale diferite.

Întreaga omenire a putut să vadă legătura indisolubilă între victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și lupta pentru pace a tînărului stat socialist.

Într-unul din manifestele grupurilor comuniste din țara noastră se arăta: „Pacea, dorința tuturor popoarelor, nu ne este adusă nici de papa de la Roma, nici de împărați și regi, nici de boieri și fabricanți; pacea a fost cucerită pe baricadele orașelor Rusiei, cu sîngele revoluționarilor muncitori și țărani, călăuziți de lumina socialismului!“

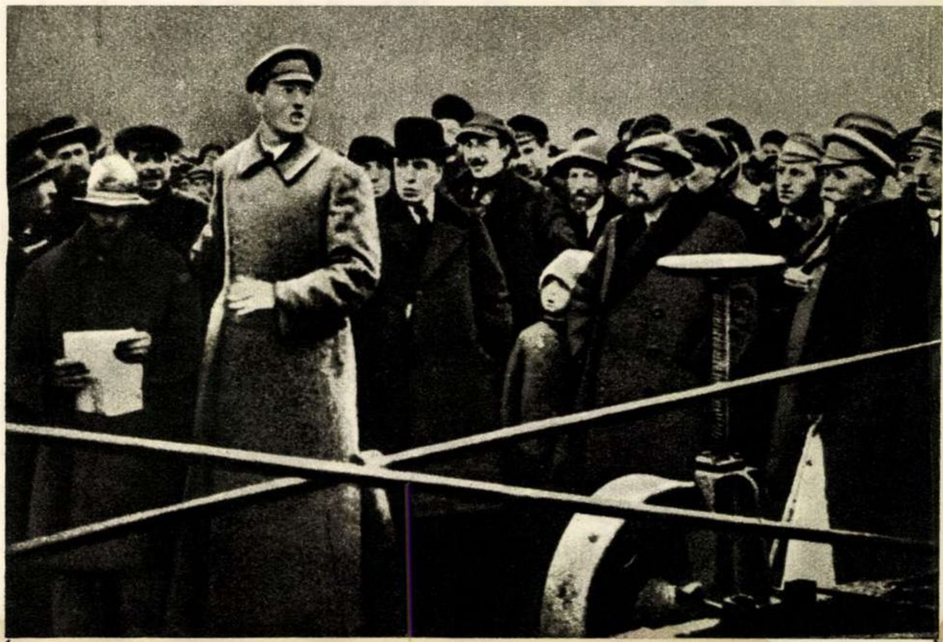

V. I. Lenin la experimentarea primului plug electric.

LENIN ȘI PLUGUL ELECTRIC

Într-o dimineață din toamna anului 1921 erau adunați la marginea Moscovei, pe cîmpul experimental de la Butîrki, o mulțime de oameni — savanți, constructori, muncitori și țărani. Aveau să asiste la experimentarea primului plug electric construit în țara sovietică, din inițiativa și la cererea lui Lenin.

Ideea plugului electric se născuse din necesitatea imperioasă de a se încercui Piterul cu grădini de legume și zarzavaturi pentru aprovizionarea muncitorilor. Ea a căpătat viață prin strădaniile unui colectiv compus din profesorul Ugrimov, muncitorul comunist Esin și inginerii Voloșin, Kunița și Fedotov.

Cînd a sosit Vladimir Ilici, plugul puternic, cu opt brăzdare, lucra din plin, sub conducerea inginerului Voloșin. Era o zi friguroasă. Lenin purta un palton cu guler de blană și o șapcă îndesată pe frunte. Zgribulit de frig, se lipise de el un băiețaș cu o căciulă cazonă și un zăbun lung. Plugul mergea mai repede decît un cal. Tras de un cablu de oțel, plugul înainta mereu, lăsînd în urmă opt brazde adînci. Vladimir Ilici pășea prin brazdă în urma plugului. Ars de curiozitate, cu ochișorii strălucind de admirație, băiețașul îl urma și el, luînd-o mereu înaintea lui Lenin. La un moment dat, Ilici îl luă de mînă și merseră împreună.

Pe alocuri, cînd plugul dădea de o bucată de pămînt mai tare, coada lui ieșea din brazdă. „Dar de ce dă din coadă?“ — întrebă Lenin. Apoi stătu de vorbă cu Ugrimov și Esin despre perspectivele aratului electric și-i sfătui pe constructori să se gîndească cum să se ușureze greutatea plugului electric, cum să se simplifice comenzile.

Inginerul Fedotov, unul din constructorii plugului electric, și-a notat astfel impresiile din acea zi de neuitat:

«Îmi amintesc silueta vioaie, impetuoasă, a lui Lenin. Stătea cu capul ușor plecat, pe buze cu zîmbetul propriu numai lui, cald și prietenos, fin și ironic. De îndată ce Vladimir Ilici ne-a salutat simplu, tovărășește, am scăpat de emoții. În felul său de a ne trata, în maniera lui de a saluta, de a vorbi, nu se vedea nimic „de sus“, nimic care să vădească o superioritate ostentativă. Această simplitate, această modestie degajau un farmec, o înțelepciune, o măreție autentice.

Cînd unul dintre noi a început să dea explicațiile necesare, Vladimir Ilici a spus pe un ton întrebător și oarecum cu sfială: „Iertați-mă, tovarăși, dați-mi voie să vă pun eu întrebări. N-aveți nimic împotrivă?“ Și ne-a pus cîteva întrebări. Pe mine m-a întrebat: „Cît pămînt se poate ara cu mașina asta într-o zi?“ Apoi: „După toate probabilitățile, plugul ăsta ară la o adîncime mai mare decît un plug obișnuit. Asta e bine, nu-i așa?“

După răspunsul meu, Vladimir Ilici a zîmbit și a adresat tuturor următoarele cuvinte: „E o mașină excelentă, dar e nevoie de electrificare și iar de electrificare! Trebuie să ne mai gîndim mult la aceasta și să muncim!»

...Au trecut din ziua aceea aproape 40 de ani. Electrificarea leninistă nu mai e un vis îndrăzneț, e o realitate vie. Poruncile lui Ilici au fost îndeplinite și supraîndeplinite de poporul sovietic în marș spre comunism.

CHIPUL LUI LENIN ÎN FILATELIE

A 90-a aniversare a nașterii lui Vladimir Ilici Lenin va fi omagiată în filatelie prin emiterea de noi mărci poștale în U.R.S.S., în țara noastră, ca și în alte țări de democrație populară. În Republica Populară Romînă, de pildă, va fi emisă o serie în ale cărei imagini sînt redate cîteva momente importante din viața și activitatea marelui învățător al oamenilor muncii.

Cea mai veche serie de mărci consacrate lui Lenin a fost emisă de poșta sovietică chiar în ianuarie 1924, în zilele de doliu internațional.

Primele mărci consacrate aniversării nașterii lui V.I. Lenin au fost emise în Uniunea Sovietică în 1945. Ele fac parte dintr-o serie de 5 valori (30, 50, 60 copeici și 1 și 3 ruble), catalogate în Yvert et Tellier la 991/995.

Nașterea lui Lenin a mai fost aniversată în filatelie prin emisiuni din anii 1955, 1956, 1958, 1959, din U.R.S.S și R. P. R. Sînt numeroase însă și mărcile consacrate comemorării morții lui Vladimir Ilici, ele fiind emise atît de poșta sovietică, cît și de cea romînă, bulgară, chineză. Deosebită este seria intitulată „10 ani fără Lenin“, emisă în U.R.S.S în 1934. Ea cuprinde 6 valori, reprezentîndu-l pe Lenin de-a lungul vieții sale, începînd din copilărie. Valoarea de 20 de copeici redă mausoleul din Piața Roșie, în fața căruia defilează oamenii muncii din Moscova și din întreaga Uniune Sovietică.

Aniversările Marii Revoluții Socialiste din Octombrie au prilejuit de asemenea emiterea a numeroase mărci care au ca temă chipul lui Lenin.

Contribuția filateliei romînești la completarea unei colecții consacrate lui Vladimir Ilici Lenin este remarcabilă. Prima marcă avînd această temă datează din 1945 și face parte din seria denumită Confederația Generală a Muncii. În total, chipul lui Lenin constituie subiectul a 13 mărci poștale romînești (dantelate și nedantelate) din perioada 1945-1960.

Filateliștii așteaptă cu deosebit interes noile emisiuni anunțate de poșta U. R. S. S., R. P. R., R.P. Bulgaria, R. Cehoslovacă și a altor țări, în cinstea celei de-a 90-a aniversări a nașterii lui Vladimir Ilici Lenin.

V. TEBEICĂ

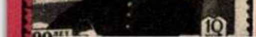

1960
СССР
60

MOZAIC LITERAR

ALEXANDRU

Schiță de Cornel BOZBICI

Curtea are o sută de pași. Douăzeci de găini și un cocoș semeț își fac veacul aici cît e ziulica de mare. De la ferestrele casei din fund, Alexandru privește acest peisaj domestic de trei ori pe zi. O dată dimineața, cam pe la nouă, cînd glasul cocoșului îl trezește din somn. Nu știu cum se face că totdeauna cocoșul cîntă cînd el deschide ochii...

— Măi Titi, tu pui cocoșul să mă trezească? — l-a întrebat într-o zi pe stăpînul orătăniilor.

Titi era locatarul celor două odăi vecine cu ale părinților lui.

— Aș, cum o să-l pun eu, tovarășe, să fim serioși! Cîntă și el, c-o fi vesel...

A doua oară privește curtea ca de la fereastra unui vapor care se pregătește să iasă în larg. Asta se întîmplă după masă, cînd mama l-a îndopat cu mîncare și-l așteaptă patul, desfăcut, să se culce. Atunci Alexandru se uită cu regret și invidie la orătăniile care au rămas afară, la soare. De aceea zăbovește mai mult. Și ca un făcut, mai totdeauna sub ochii lui se petrece o bătălie sîngeroasă. E ora cînd curtea primește vizita unui musafir nepoftit: un cocoș obraznic, din vecini. Acum s-a obișnuit să-l aștepte să apară prin crăpătura gardului. Uite-l! Îl urmărește cu atenție cum face un ocol, cum stă încremenit cînd îl zărește pe cocoșul lui Titi. Știe pe de rost ce-o să se întîmple: întîi se zbîrlește cocoșul lui Titi, apoi celălalt și la urmă se încaieră. Din clipa aceea Alexandru stă cu inima strînsă. Nu rareori se întîmplă ca mama să-l smulgă de la fereastră și el să-i spună vesel: „L-a jumulit pe ăla care vrea să fure găinile". Căci el crede că cocoșul vecinului vine să fure...

Seara, cînd se îngînă ziua cu noaptea, privește pentru a treia oară curtea. Orătăniile dorm în coteț și curtea i se pare pustie. E și el sătul de joacă și stă acum călare pe pervazul ferestrei, așteptîndu-l pe Titi. Titi iese de la tipografie pe la șapte sau opt... Dacă întîrzie, se strecoară pe furiș din odaie și fuge la portiță. O deschide încet, să nu scîrțîie, și scrutează strada...

În seara asta, Titi a întîrziat cam mult. A fost de trei ori la portiță. Cînd l-a zărit, a uitat de toate mustrările mamei și a fugit pe stradă, în întîmpinarea lui. Omul care era cu dînsul l-a întrebat:

— Cine-i băiețelul ăsta, nea Conciule?

— Cine ești tu, Alexandre?

— Sînt fratele tău...

— Cîți ani ai?

— Cinci jum'ate...

Titi i-a făcut omului un semn cu ochiul; apoi a scos din buzunar o portocală.

— Ia și mănîncă, frate-miu...

Și el începu să desfacă portocala mare și galbenă și să muște din ea cu poftă. Seara trecută îi adusese un covrig; înaintea covrigului, o bucățică de ciocolată; înaintea ciocolatei, smochine; apoi o prăjitură, apoi bomboane, apoi... nu mai ține minte. Nu vine Titi cu mîna goală...

Titi e obosit. Vede el, după felul cum îi vorbește. Cînd îl întreabă: „ce noutăți sînt, tovarășe?" — după care îl saltă pe umăr și merg așa amîndoi pînă la ușa casei — știe că o să fie o seară plină de ghidușii. Astă-seară nu l-a întrebat de noutăți și nici nu l-a săltat pe umăr.

Alexandru a rămas posac în mijlocul curții. Titi a deschis larg ferestrele și Alexandru îl vede cum se mișcă prin casă. Îl urmărește pînă ce dispare ca înghițit de umbrele odăii. Atunci, se apropie tiptil de geam, se cațără pe zid și privește înăuntru, fără să scoată un cuvînt. Titi stă întins pe pat și fumează. Are ochii închiși, parcă ar dormi, dar Alexandru știe că nu se culcă pînă ce nu vine tanti Ana de la serviciu. Alexandru zgîrie încet pervazul, dar Titi nu se mișcă. Bate ușor în geam, dar Titi nu deschide ochii.

— Titi! Titi! — îl cheamă încetișor.

Abia acum l-a auzit.

— Tu erai, frate-miu? Iartă-mă că nu te-am văzut. Eram furat de gînduri. Vino în casă...

De unde să știe Alexandru că Titi ar fi vrut să se odihnească? El a intrat într-un suflet în casă și i-a sărit în brațe

— În seara asta ești supărat? — îl întreabă în șoaptă.

Ar vrea să-l prindă de nas, să-i poarte capul cînd într-o parte, cînd în alta, să se joace așa, dar Titi se ferește.

— Las' c-o să-ți dea și ție primă! — îi șoptește drăgăstos.

Întotdeauna cînd e ursuz, îi vorbește de „primă", pentru că știe că Titi zîmbește cînd aude acest cuvînt.

— Tu mă iubești, Alexandre?

— Mult.

— Și eu... Dar nu înțeleg de ce tot mereu îmi zici: „mă Titi". Nu sînt eu mai bătrîn ca tine?

— Am auzit cum îi zice tata lui unchiu' Nicolae: îi zice „măi, frate Nicolae". Tu ești fratele meu și de aceea îți zic eu ție „mă".

— De cînd îți sînt eu frate, tovarășe?

— Păi așa vreau eu, să te iau de frate...

Titi a-nceput să rîdă. Dar încă nu-i momentul să se joace de-a legănatul nasului. Știe el că trebuie să-i mai spună ceva...

— Măi Titi, cînd bat ai noștri de la Progresul?...

Din clipa asta totul se petrece ca în serile plăcute...

★

Printre cei puțini care știu ce face Titi duminica după-masă e și Alexandru. Pe la ora două, Titi îl strigă de la fereastra casei lui:

— Șefule, ia vino pînă la mine!

Asta înseamnă că Titi a mîncat și i-a oprit și lui o prăjitură. Cînd îl aude, o zbughește pe ușă și se oprește drept la geam. În timp ce morfolește coca, Titi îi pune cîteva întrebări, pe care le știe pe de rost:

— Bat ai noștri azi?

— Bat — răspunde întotdeauna.

— Sîntem în formă, nu-i așa, frate-miu?

La a doua întrebare nu răspunde niciodată, pentru că n-o înțelege.

— E bună prăjitura?

— Îhî...

După conversație, Alexandru știe că Titi merge la meci și că e duminică.

Cînd e frumos, îl ia și pe dînsul la meci. De obicei lucrurile se petrec în felul următor. Titi vine seara în vizită la dînsul și vorbește cu mama.

— Știi că mîine avem program, Victorițo?...

Mama se încruntă. Bănuiește ea despre ce-i vorba, dar se face că nu pricepe.

— Care „noi"?

— Alexandru și cu mine...

— Îi dau eu două la fund!... Ăsta-i programul! Iar mi-a fugit pe stradă fără să spună nimic.

— Păi, tovarășă dragă, înțelege, avem meci.

— Să stea acasă... Toată ziua, bună-ziua, aleargă, rupe pantalonii, rupe pantofii, se zgîrie. Îmi face numai necazuri.

Alexandru ascultă cu sufletul la gură.

— Săptămîna asta o să fie cuminte. Ne luăm angajamentul. Nu-i așa, Alexandre?

— Întreabă-l și pe tat-su. Eu nu-l las. Dacă el vrea...

Cu tata e mai ușor. Titi e prieten bun cu dînsul. Și iac-așa merg ei împreună din cînd în cînd la meci... Dar în duminica aceasta Titi nu l-a mai luat la stadion și ziua i s-a părut pustie...

Titi s-a întors de la meci spre seară, vesel. L-a urcat, ca-ntotdeauna, pe genunchi și i-a dat bomboane.

— Mă Titi, mă, tare te iubesc eu pe tine — îi șoptește.

Întotdeauna cînd sînt numai ei doi, îi vorbește în șoaptă.

— Și de ce mă iubești?

— Pentru că tu mă asculți. Mă-nțeleg cu tine... Cînd o să fiu mare, te iau la mine ca sa-mi spui povești.

— Tu o să mă uiți, Alexandre...

Copilul nu-i răspunde. S-a posomorît pe neașteptate. Capul și-l ține acum pe umărul lui și omul nu bănuiește ce s-a petrecut cu dînsul. O să-i lipsească mult băiețelul acesta cuminte, al vecinei, pe care l-a purtat de mic în brațe, i-a potolit plînsul spunîndu-i povești, i-a făcut în fiecare zi cîte-o bucurie aducîndu-i nimicuri din oraș și care, înțelegîndu-i dragostea pentru dînsul, l-a numit „frate".

— Ce ai, măi, frate-miu? — îl întreaba în glumă. Hai să ne jucăm...

Alexandru oftează:

— Măi Titi, o să-mi fie urît dacă nu te văd...

★

E tîrziu și toată lumea în casă crede că Alexandru doarme. Adevărul este că el se luptă cu somnul. Stă cu ochii închiși, încearcă să prindă fiecare cuvînt, dar e atît de toropit încît uneori pierde șirul cuvintelor.

— Sînt două camere și bucătărie. Le-am văzut chiar azi. În sfîrșit, o casă bună — povestește tanti Ana.

Printre gene urmărește, fără ca nimeni să bănuiască, fiecare persoană din odaie. Titi stă lîngă sobă, fumează o țigară și tace. Întotdeauna cînd e cu tanti Ana, nevasta lui, tace. Numai cînd sînt împreună ei doi, îi povestește tot felul de întîmplări grozave din oraș. Alexandru aude glasurile ca prin vis. Adineauri era cît p-aci să adoarmă de-a binelea. Și tocmai în seara aceasta, cînd Titi a venit în vizită la dînsul!

— Luni o să ne mutăm...

— Primesc o mulțime de muncitori locuințe în blocuri, în ultima vreme — constată cu mulțumire tatăl lui Alexandru. Poate că în curînd o să fim din nou vecini. Cine știe!... Și de la fabrica noastră s-au mutat săptămîna asta doi muncitori, la Floreasca. Să-mi ții și mie un apartament lîngă tine — îi spune în glumă.

— Ți-aș ține, că tare mi-e drag băiețelul ăsta al tău. O să vină camionul luni dis-de-dimineață. N-aș vrea să-l văd plîngînd. Voi să-i spuneți așa: Titi a plecat la țară, pînă la toamnă. Dar o să vină să te vadă din cînd în cînd...

Alexandru a adormit de mult. Bine că l-a cuprins somnul, ca altfel poate-ar fi plîns.

Ilustrație de Tia PELTZ

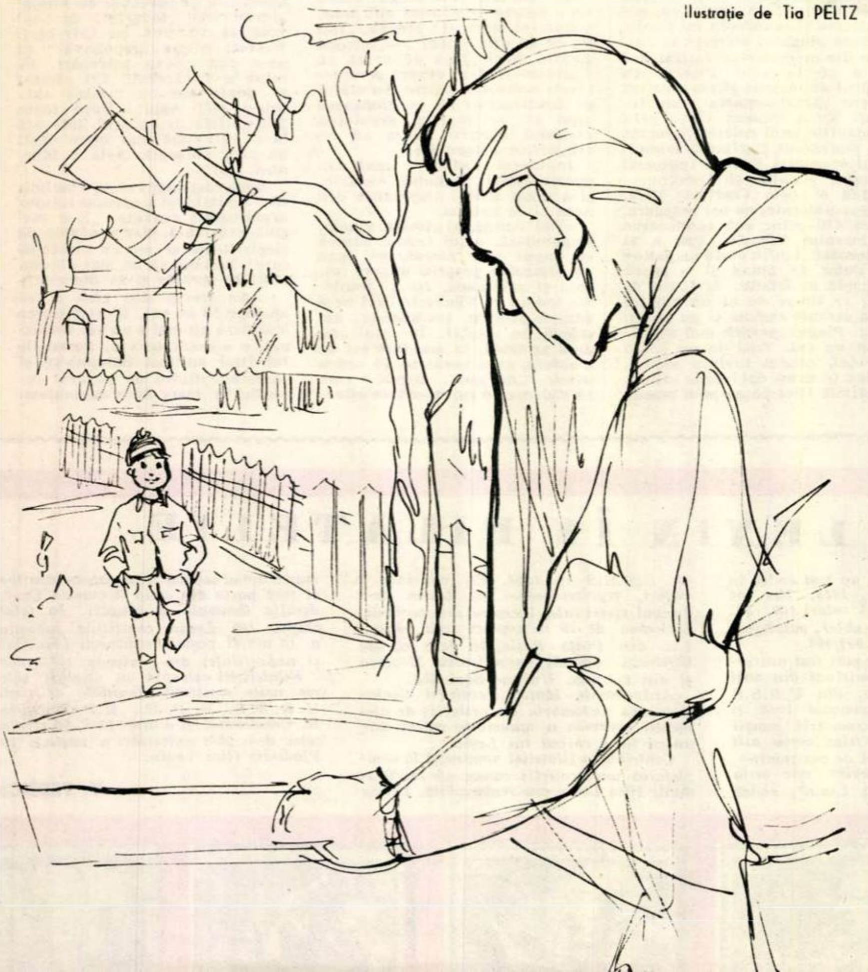

Violeta ZAMFIRESCU

FII MÎNDRU!

Ridici pe umeri copii
S-adune podoabele mărului.
Iubești simplitatea,
Și inima ți-o limpezești
La izvoru-adevărului.
Ți-e drag cînd femeia muncește cîntînd
Lăudîndu-și iubitul.
Înțelegi cum natura încheagă-n finit infinitul.
Cînți fericit
Cînd un prieten dezleagă o taină — a mașinii.
Te înalți pătimaș
Apărînd puritatea luminii.
Din logica gîndului
Stîrnești melodia frumoasă,
Înfrîngerii știi să-i pui capăt
Cu-mbărbătare.
Cînd lași tinerețea să zboare
Îți mîngîie vîntul obrajii,
Și cîntă pămîntul
De munca ta.
Fii mîndru,
Ești omul în care
Lenin credea.

Studiind opera lui V. I. Lenin. Fotografie de E. IAROVICI

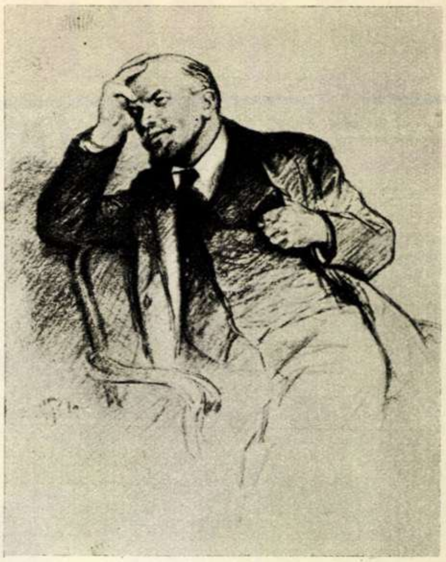

Appassionata Desen de N. JUKOV

„APPASSIONATA“

de Max ZIMMERING

Cu mîna la fruntea-i de gînd luminată
E Lenin pătruns de superba sonată.
Îl simți urmărindu-le notelor zborul,
Îl vezi ascultînd și scrutînd viitorul.
Îți pare că-mbină sonata puteri
Culese din Astăzi, din Mîine, din Ieri,
Ori plînge în ritmul bătrînei balade,
Ori tună zidind pe pămînt baricade.
Şi Lenin ascultă, și iată-ntr-o clipă
Din sunete-n față-i un vis se-nfiripă.
...E cerul de flăcări, răscoala-i în toi,
Mulțimea pe străzi se revarsă puhoi.
Îți par răsculații — pîrîu fiecare,
Şi-s toți la un loc furtunoși ca o mare.
E steagul în frunte și-i lupta fierbinte,
Răsună un glas ne-nfricat: „Înainte!“
Şi goarna răsună zvîrlindu-și semnalul,
Mulțimea pe străzi se revarsă ca valul.
Obida de veacuri își strigă mînia,
În toate, răscoalei i-asculți armonia.
Ascultă și strada cu lumea ei multă,
Cu mîna-i la frunte și Lenin ascultă...
Vibrează acordul cu zvon de oțel
Şi Lenin zîmbește cum știe doar el.

În romînește de **M. DJENTEMIROV**

DE VORBĂ CU DUMITRU CORBEA

Acasă la scriitorul Dumitru Corbea; pe masa de lucru — manuscrisele unui nou volum de versuri.

— Cartea de poezie care va fi curînd în librării — îmi spune Dumitru Corbea — e, pentru mine, un prilej în plus de emoție; ea va marca 25 de ani de străduințe în munca mea cu slova.

Fac în minte o socoteală rapidă. Într-adevăr, de la apariția primului volum de versuri al lui Dumitru Corbea, „Sînge de țăran“, se va împlini un sfert de secol. Aflu apoi că în această culegere vor fi strînse laolaltă o serie de poezii din volumele „Nu sînt cîntăreț de stele“, „Război“, „Hrisovul meu“, „Pentru inima ce arde“ etc., precum și cîteva cicluri inedite.

— Sînt printre ele — remarcă Dumitru Corbea — versuri scrise cu prilejul călătoriei pe care am făcut-o în R.D. Vietnam și la care țin mult. E o strădanie modestă de a încrusta imagini dintr-o țară îndepărtată, cu oameni minunați, pe care nu-i voi uita niciodată. Tot în acest volum va apărea și un ciclu de poezii închinate păcii.

— Ați anunțat și o piesă de teatru. E pentru prima oară cînd abordați genul dramatic?

— Nu, am o oarecare ucenicie în această privință. Imediat după 1944, am scris piesa de teatru în trei acte „Bălceștii“, apoi scenariul de film „Barbu Lăutaru“. Piesa „Mama își așteaptă fiul din război“, care-mi dă acum de lucru, este însă altceva. O doresc o caldă pledoarie pentru pace, pentru prietenie între popoare. Vreau s-o arăt nu numai pe mama Natalița, cu întreaga ei suferință, ci și pe alți oameni și rolul lor în istorie. Acțiunea se petrece în timpul celor două războaie mondiale. Ştiu că mi-am asumat o sarcină grea. De altfel, în cadrul discuției avute la Teatrul Național „I. L. Caragiale“, deocamdată doar patru tablouri au fost apreciate ca realizate din punct de vedere scenic. Aşadar, aproape jumătate din piesă necesită intervenții substanțiale. Cînd scrii teatru, ești dator să nu uiți o clipă măcar că replica va fi rostită în plină bătaie a reflectoarelor, că textul se va înfăptui ca operă de artă numai și numai pe scenă.

— Ați renunțat la proză, în favoarea teatrului?

— Îmi reamintești de oful meu de demult: romanul. Nu, nu am de gînd să renunț. Dimpotrivă. Nu voi avea liniște, pînă ce romanul pe care-l dădăcesc ca pe un copil, de cîțiva ani, nu va fi în mîinile cititorilor. O versiune a acestui roman a fost, cîndva, gata. Cînd l-am recitit, am simțit că trebuie să-l scriu altfel. Şi l-am dat focului. E mai bine așa, decît să te ardă ca jăraticul reproșurile cititorilor. Am purces deci a scrie o nouă variantă. Acum mă stăpînește o mare dorință: să-mi aduc eroii pînă în zilele de astăzi.

Pînă seara tîrziu, am ascultat povestea eroilor acestei cărți; în drum spre casă, încă mă mai urmăreau suferințele și izbînzile lor.

Al. NICHITA

VITRINA

Radu Boureanu: „Cîntare Cetății lui Bucur“. *Un ciclu de poeme scrise cu prilejul sărbătoririi unei jumătăți de mileniu de la întemeierea Bucureștiului, în care poetul înfățișează, în episoade concentrate, unele pline de lirism, întîmplări și oameni din zbuciumata existență a orașului. După „Închinare“ și „Predoslovie“, sînt publicate seria de poeme-evocări ale trecutului. Cu capitolele „Orașul fără jug“ și „15 ani“, inspirația poetică se ancorează în clocotul prezentului socialist, dezvăluind dimensiuni ale vieții noastre libere.*

★

Anton Costache: „Seri albastre“. *Romanul „Seri albastre“ (vol. I) este inspirat din viața fericită a școlarilor din țara noastră. Autorul, tînărul scriitor Anton Costache, istorisește cu naturalețe întîmplări adesea captivante despre Numu, Vica, Țîru, Mihai — copii care stîrnesc admirație pentru curajul și istețimea lor. În paginile romanului, nu întîlnim însă numai copii cu calități remarcabile. Rosei, zis Marele Vrăbioi, Hreapcă, Sterpu produc numeroase necazuri celor din jur, dezvăluind neajunsurile unei proaste educații. Acest prim volum al romanului este plin de promisiuni în ce privește urmărirea mai departe a eroilor.*

ŞANTIER LITERAR

- La Editura Tineretului va apărea volumul „Tablou geografic“ de Geo Bogza.
- A intrat în procesul de tipărire volumul de versuri pentru copii „La fereastra mea“ al poetei Veronica Porumbacu.
- Teodor Balș finisează volumul de versuri „Poarta Bucureștilor“, precum și traducerile a două piese de teatru în versuri — „Capriciile Belisei“ și „Năzdrăvăniile Belisei“ — ale clasicului literaturii spaniole Lope de Vega.
- În colecția Biblioteca țăranului muncitor se tipărește volumul de schițe și povestiri „Drumul trece prin pădure“, de Ștefan Luca.
- Colecția „Oameni de seamă“ se va îmbogăți cu o nouă lucrare: „Delacroix“ de Elena Vianu.
- Ion Hobană pregătește volumul de povestiri științifico-fantastice intitulat „Oameni și stele“.
- „Unde ne duc pașii“ este titlul noii cărți pentru copii la a cărei definitivare lucrează Mihail Stoian.
- În colecția „În jurul lumii“ va apărea volumul „Prin țara celor 3.000 de insule“, de N. Dobrescu și Ruse Nedelea.

MOZAIC LITERAR

„SPUTNIK“ ORAŞUL LUMINII ŞI AL LINIŞTII

— Fotoreportaj în 3 timpi şi 3 instantanee

Foto 1: 1959...

Cer nesfîrşit, hectare de nori copleşind întinderea acoperită cu păduri şi tufişuri, rîuleţul Shodnea, un eleşteu... Cam greu să ne închipuim de pe acum unde vor fi cele zece cartiere de locuit, centrul comercial, cinematografele, şcolile, stadionul sau linia de autobus-expres care va lega viitorul oraş „Sputnik“ de Teatrul Mare din Moscova.

Deocamdată cerul, vîntul răscolind nestingherit ierburile, pădurea şi... atît.

★

Foto 2: tot 1959...

Huruit îndîrjit de excavatoare... Buldozerele nivelează viitoarele drumuri şi străzi...

Au trecut doar cîteva luni. Aceeaşi regiune dintre gara Kriukovo şi şoseaua Leningradului s-a transformat într-un uriaş şantier. Construirea oraşului „Sputnik“, primul dintre cele 10-12 oraşe-satelit ale Moscovei, a început. Aproape 2.000 ha încadrate în frumuseţea naturală a crîngurilor şi pădurilor dintre staţiile Firsanovka şi Kriukovo vor deveni, în cîţiva ani, un oraş-grădină al luminii şi al liniştii.

Acum topografii fac măsurători, bat ţăruşi... Ca din pămînt au şi răsărit primele schelete metalice...

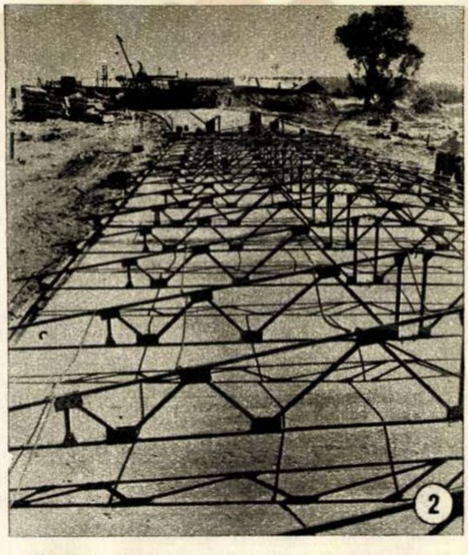

Foto 3: 1960..

Aici s-au înălţat zidurile construcţiei în care va funcţiona o şcoală tehnica; mai departe, se ridică cele ale centrului administrativ şi comercial al oraşului, cu magazine, cinematografe, o piaţă acoperită, edificii publice... Nu mai e greu să ne închipuim cum va arăta viitorul oraş: acum clădirile strălucesc în soare.

Cerul, acelaşi care cu cîteva luni în urmă se boltea deasupra rîuleţului şi pădurilor, întîmpină astăzi acoperişurile noilor construcţii. Iarba, răscolită cîndva de vînt, a cedat locul, între timp, asfaltului, drumurilor, trotuarelor... Aici se va înălţa unul din cele zece cartiere de locuit.

Moscoviţii strămutaţi aici din cele mai aglomerate cartiere ale capitalei se vor bucura de tot confortul caracteristic unui mare centru. Fiecare apartament va avea un balcon pe partea însorită a clădirii, iar în curtea fiecărei case vor fi grădini cu flori, alei cu arbori şi cîte un mic bazin.

În „Sputnikul“ Moscovei, se vor strămuta, împreună cu colectivele lor, şi cîteva întreprinderi industriale, ce vor fi izolate de cartierele de locuit prin perdele dense de verdeaţă.

Şi încă un amănunt: „Sputnikul“ va fi locuit de oameni care nu vor lucra mai mult de şase sau şapte ore pe zi, săptămîna de lucru avînd numai cinci zile. Restul timpului, fiecare şi-l va putea petrece după voie: la cinematograf, la teatru, pe stadion sau pe malul rîuleţului Shodnea, transformat, prin construirea a două baraje, într-un mare lac cu plajă şi staţiune pentru nataţie şi canotaj.

Iar numeroasele trenuri electrice, troleibuse şi autobuse vor permite locuitorilor noului oraş să ajungă la Moscova în 30-40 de minute.

★

Foto 4?... Ne lipseşte. O vom face în 1963, la inaugurare...

Silviu GEORGESCU

Se taie la gater o roată de şvaiţer? Nicidecum: fiecare felie tăiată este o nouă cărămidă din sticlă.

CĂRĂMIDĂ DIN STICLĂ

Străvechea cărămidă din pămînt ars pare să-şi fi găsit un nou rival: cărămida din sticlă. În ţară la noi ea s-a născut recent, mai întîi în laborator, apoi în atelierele fabricii de geamuri de la Scăeni.

Cărămida din sticlă spongioasă — aşa cum e numită oficial — are o serie de caracteristici proprii: în primul rînd, e de cinci ori mai uşoară decît cărămida din pămînt; apoi are o seamă de calităţi termice şi fonice deosebite, ceea ce permite să poată fi folosită în diverse şi diverse domenii de construcţii.

Cărămida din sticlă are însă şi un alt merit. E fabricată din cioburi de sticlă, care de obicei se aruncau, şi din reziduul nisipului (sterilul) de la Vălenii de Munte.

La începutul primăverii, s-au realizat la Scăeni primele cantităţi de cărămidă din sticlă, urmînd a se trece la fabricarea ei pe scară mai largă. În legătură cu aceasta muncitorii şi tehnicienii fabricii de geamuri de la Scăeni şi-au luat angajamentul de a livra cantităţi din ce în ce mai mari de cărămizi din sticlă spongioasă, care să fie folosite la construcţia unor blocuri experimentale.

La baza acestui nou produs stă experienţa constructorilor sovietici, care în ultimii ani au folosit cărămida din sticlă la o serie de construcţii pentru locuinţe.

F. URSEANU

Ing. Gh. Gheorghe vă prezintă primele cărămizi din sticlă. →

★

Material pentru viitoarele cărămizi din sticlă: cioburi, tone întregi de cioburi. ↓

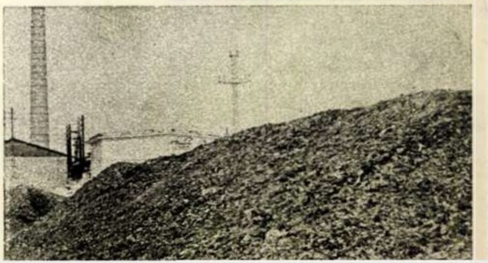

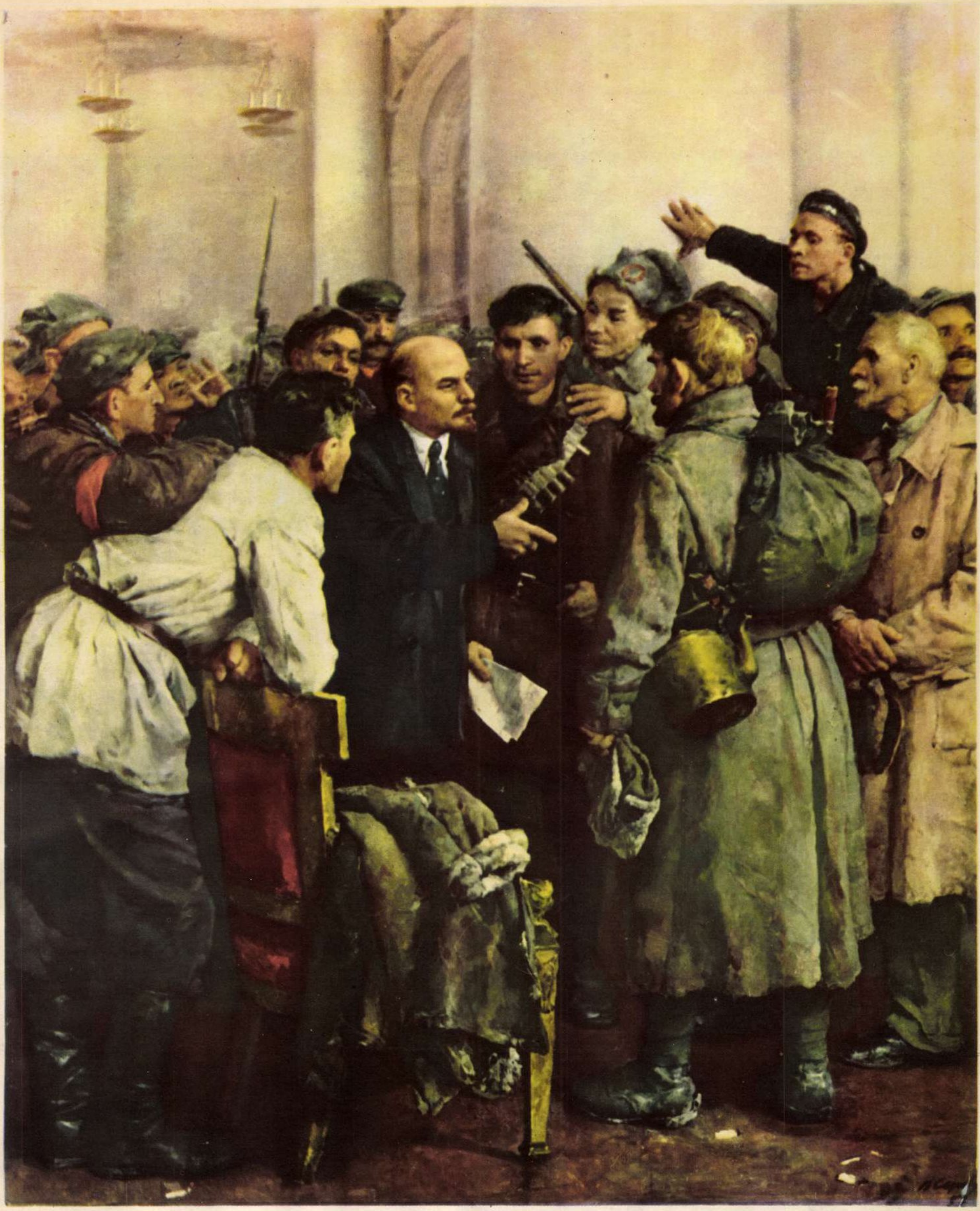

LENIN la Smolnîi

Pictură în ulei de V. SEROV

REŞIŢA VÎRST

Fotoreportaj de Traian PROSAN și S. STEINER

Noaptea, Reșița e la fel de vie, de caldă, ca și ziua. Ard flăcările la oțelărie și la furnale, se ridică leneși nori de fum colorați, se aude zgomot înfundat de metal și se văd trenurile uzinale alunecînd printre hale. De aici, de sus, îmbrățișăm cu privirea combinatul și orașul și recapitulăm în gînd tot ce am văzut și ducem cu noi de acolo. Pornisem într-o dimineață, o dată cu revărsarea torentului de oameni pe porțile Combinatului, în căutarea tinereții. Ne gîndeam la toți cei pe care-i cunoscusem și la toți ceilalți mulți pe care nu reușisem să-i întîlnim. Oare ce fac toți aceștia acum? Pe unde sînt?

Jos, la oțelărie, în schimbul acesta, la cuptorul II e brigada lui Stengel, la cuptorul V e Bartl. I-am întîlnit pe toți acolo, lîngă cuptoare, în diferitele schimburi, dînd bătălia pentru cele 20.000 de tone oțel peste plan... Mocea vine, ca de obicei, cu mult înainte de ora schimbului. Acum trebuie să fie pe undeva pe aici, pe străduțele acestea, grăbind să-l schimbe pe Stengel.

De dimineață, l-am întîlnit pe prim-topitorul Bălan. Se pregătea să meargă la curs. Oțelarii învață economie politică.

Dincolo sînt laminoarele. Acolo lucrează Francisc Bancsov cu colectivul lui de inovatori de la atelierul de ghidaje al laminorului reversibil. Ultima lor inovație, montarea unui dispozitiv de introducere dirijată la mesele de laminare a șinei tip 49, e una dintre cele mai valoroase. Dincolo, în fund, deși nu se vede, trebuie să fie „Hala nouă". Alte nume: Albici, Iuhasz Magda, Mitrana, Bogasiu și mulți alții, pe care i-am cunoscut acolo. Iată și fabrica de mașini, cu brigada lui Moise Vasile, Olivia Păcueț...

Ne amintim și de acțiunea tinerilor de la căile ferate uzinale, trenul tineretului, despre care ne-a vorbit secretarul U.T.M.-ului de acolo. Poate că la ora aceasta Dina Ion, mecanicul principal, care a inițiat acest tren, se află undeva pe aici, pe una din locomotivele ce pufăie jos, la poalele dealului pe care ne aflăm.

Un grup de muncitori ai Reșiței după schimb.

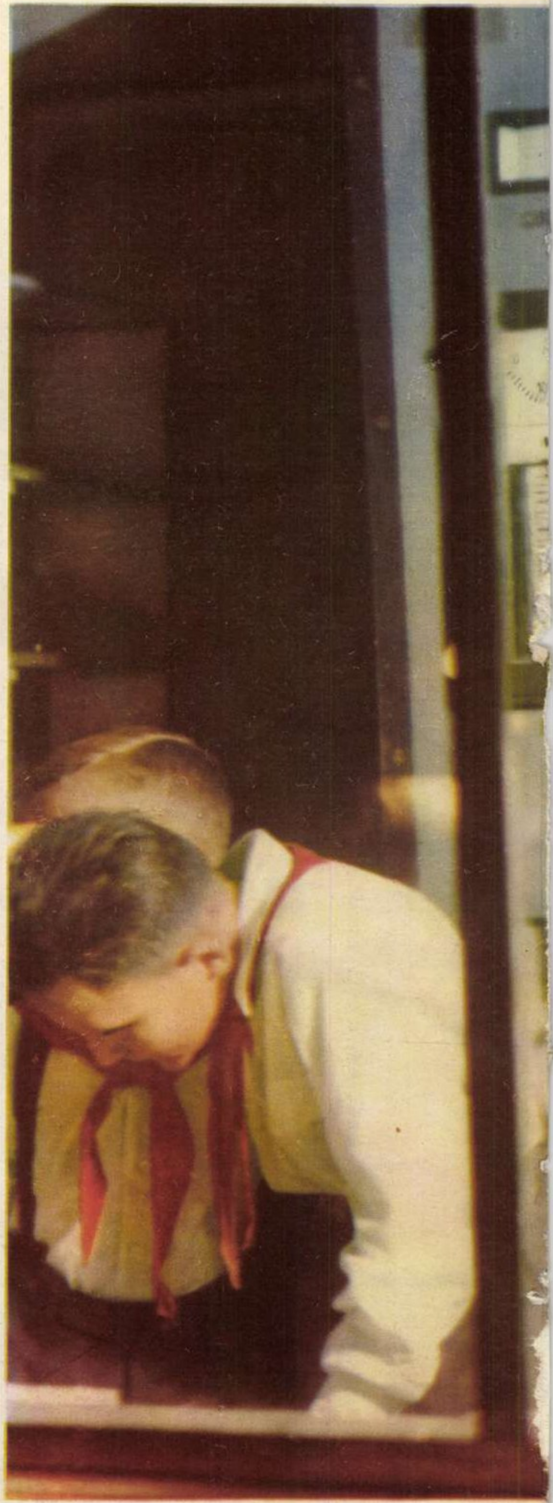

Undeva, acolo, e școala, liceul seral. E încă lumină la școală. Probabil că nu s-a încheiat ultima oră. Acolo sînt băieții pe care i-am întîlnit dimineața în combinat și i-am revăzut după-amiază grăbind către cursuri. În curînd vor străbate străduțele animate ale Reșiței, spre casă. Mîine e duminică și se vor odihni, după o săptămînă plină de roade în producție, la școală și în activitatea obștească. Cine spune că e lucru ușor? Dar la Reșița cîteva sute de tineri își ocupă, seară de seară, locul în clasă.

TEI DE AUR

Un avans la o lecție de neuitat, despre metale: „Așa se naște oțelul"..

Alții sînt la „fără frecvență", la „minim tehnic", la cursuri de pregătire, la școlile de maiștri. E dorința firească a celor mai mulți tineri de a învăța, de a se autodepăși continuu.

Jos, în dreapta, la casa de cultură, dansul e în toi. Am fost mai devreme acolo. Se dansa frumos, civilizat, și era veselie. La Casa de cultură din Reșița funcționează 31 de cercuri și cursuri din cele mai felurite. Aci se întîlnesc, devin prieteni și-și folosesc timpul liber în mod instructiv mai bine de 1.200 de oameni, în marea lor majoritate tineri. La cercul de artă plastică. Vasile Novacovici ne-a arătat timid modestul lui început; a doua zi ne-a salutat din vîrful macaralei lui. La dansuri am văzut-o pe Iuhasz Magda într-un frumos costum maghiar; a doua zi, am întîlnit-o lîngă strung, în hala cea nouă.

Departe, peste apa Bîrzavei, spre Luncă, se vede căminul de băieți „23 August", care găzduiește aproape 1.000 de tineri. La multe ferestre luminile sînt stinse acum. Desigur că mulți sînt la dans, la cinematografe, la teatru și... „seraliștii" încă n-au venit. Brigada lui Moise Vasile e toată la cinema...

În acest uriaș colectiv tineresc, se cizelează caracterul și se desăvîrșește prietenia înfiripată la locul de muncă.

Aceasta e Reșița care trăiește și muncește, Reșița vîrstei de aur. Și n-am cunoscut acolo doar un număr de oameni, ci un colectiv uriaș, puternic sudat, legat prin nenumărate fire, dornic să-și slujească din ce în ce mai bine patria socialistă.

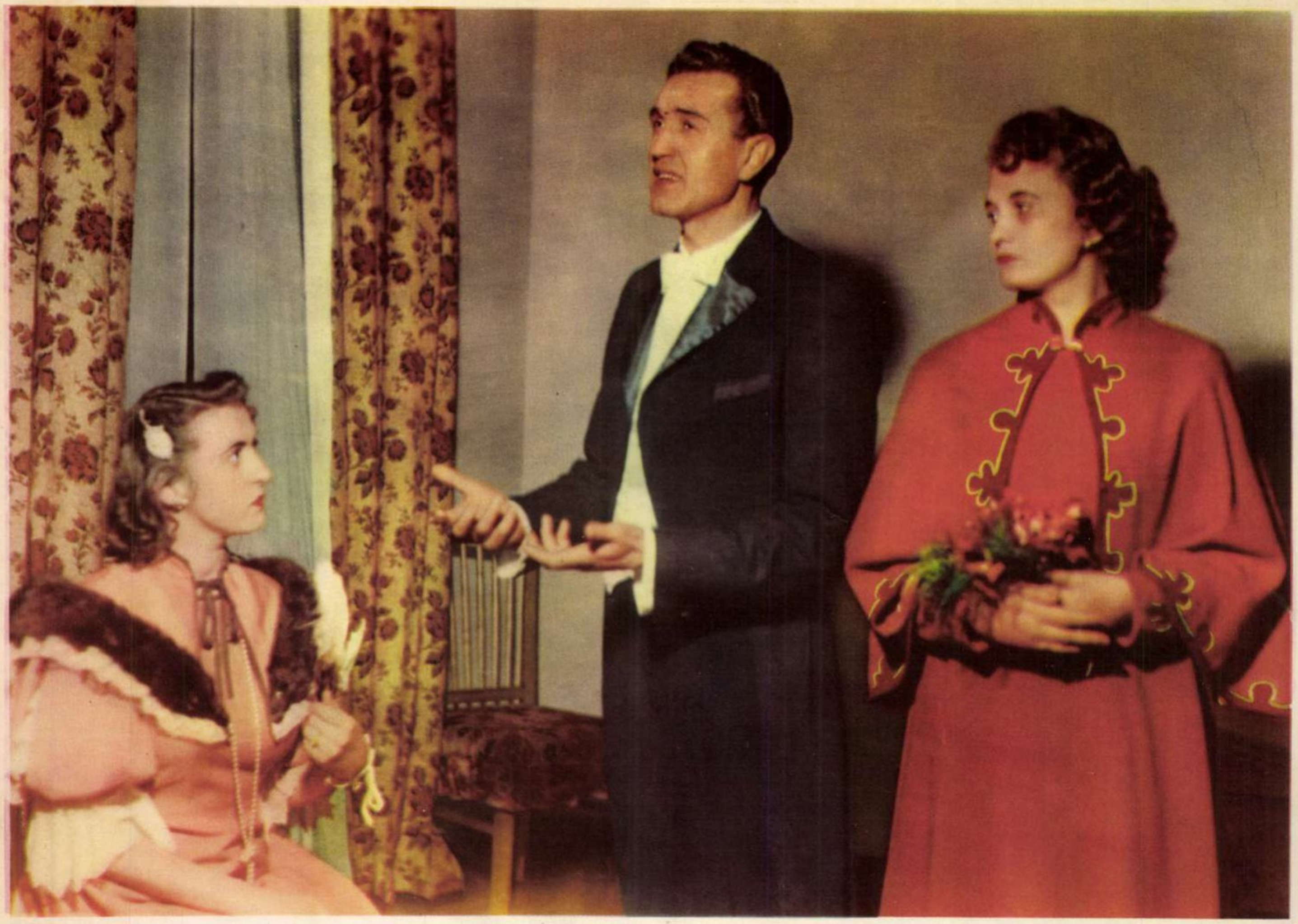

Pe scena casei de cultură, se prezintă cu succes opereta „Lăsaţi-mă să cînt", în interpretarea cercului de teatru şi operetă în limba germană. Interpretul lui Ciprian — Rudolf Karlicsek — e strungar; Brigitte Gillich şi Tereza Damacsek sînt funcţionare. Nu-i lipsit de importanţă nici faptul că regia spectacolului o semnează un lăcătuş: Francisc Kher.

Francisc Bancsov e şeful unui colectiv de inovatori la atelierul de ghidaje al laminorului reversibil. În timpul liber conduce... o grupă de pescari amatori. Şi cine ştie dacă unele idei sau soluţii pentru inovaţiile sale nu-i vin în minte chiar atunci cînd se află la pescuit...

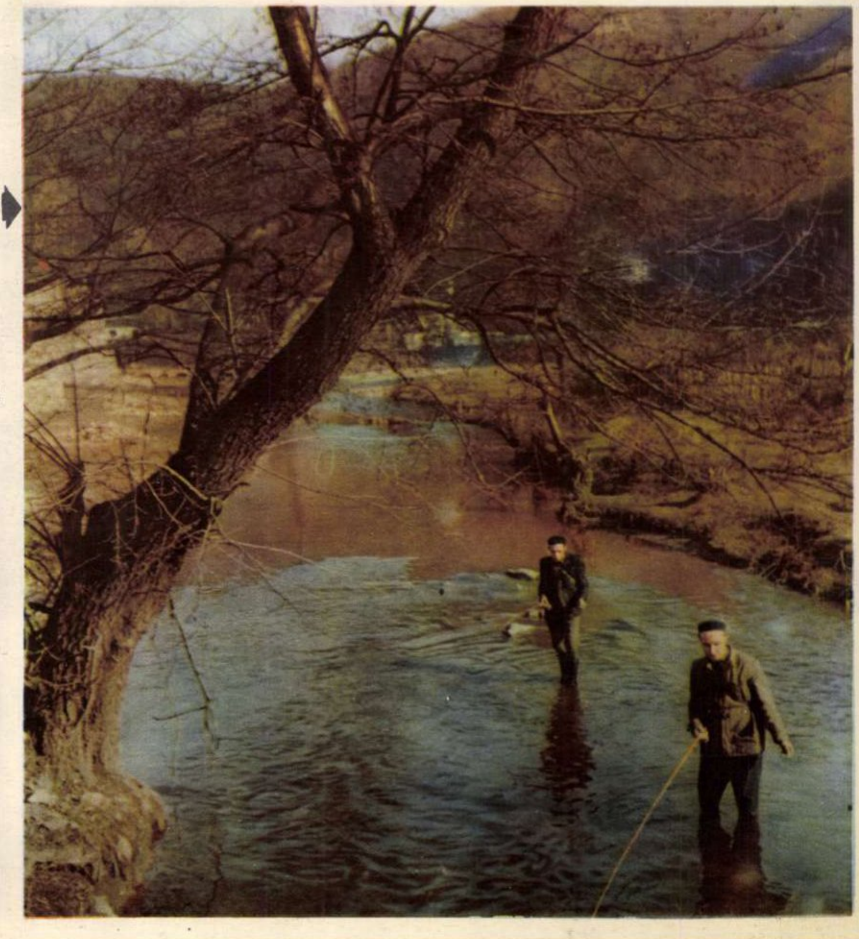

În tribunele stadionului din Reşiţa prim-topitorul Vasile Mocea se manifestă la fel de energic ca şi în producţie. Alături de oţelarii lui, îşi susţine cu pasiune echipa. Mocea s-a angajat să dea anul acesta 10.000 de tone peste plan şi, zice el în glumă, ar da alte tone în plus, dacă „băieţii" i-ar împlini şi dorinţa — care este a tuturor reşiţenilor — de a cuceri mai multe izbînzi în sport...

LUNA...

— pamflet —

de Radu ŢIULESCU

A doua zi după ce fanionul sovietic cu secera şi ciocanul a atins Luna, ziarul londonez „Daily Mail" scria: „Faptul că o rachetă creată de un om a atins suprafaţa Lunii este cea mai mare din toate realizările ştiinţifice ale omului. Pînă acum toate minunile se limitau la planeta lui. Acum el atinge şi alte planete..." Există însă şi unii care simt nevoia să reproducă în cosmos nu atît „minunile" cît, mai ales, să-şi transporte năravurile (şi ce poate fi bun în nişte năravuri?)...

Fireşte, vremea în care se găseau naivi gata să cumpere de la nişte negustori isteţi ipotetice parcele în Lună sau Marte a rămas în urmă. În locul obişnuitelor anunţuri îndemnînd pe americani la businessul „pămînt lunar", „New York Times" era nevoit să constate cu melancolie, în toamna trecută: „...judecînd după actuala stare de lucruri, primul om care va ajunge în Lună va vorbi ruseşte..."

Oricine ştie: a recunoaşte nu înseamnă însă a te consola. Cu atît mai mult, cu cît vînzarea parcelelor în Lună nu e decît o biată găinărie pe lîngă marea afacere pe care vor s-o organizeze unii pe seama infinitelor spaţii cosmice.

Acum cîtva timp a apărut la New York o carte cu un titlu relativ neutru: „Zborul rachetei spre Lună". Autorii, Erik Bergaurt şi Seabrook Hull, sînt doi cunoscuţi specialişti americani în domeniul tehnicii rachetelor şi astronauticii. Teza principală a celor doi autori este că Statele Unite trebuie să elaboreze imediat vaste planuri de cucerire a Lunii. Recunoaşteţi limbajul? Oriunde a fost de cucerit ceva pe pămînt, imperialismul a dat năvală (e drept că în ultima vreme el a fost nevoit să renunţe la o parte din cuceririle sale...). Acum s-a ivit posibilitatea cuceririi cosmosului. Şi de ce nu? Nu e în firea imperialiştilor să se încurce în scrupule sau în prejudecăţi!...

Şi în Uniunea Sovietică se vorbeşte de „cucerirea cosmosului". Ziarele publică chiar cu litere groase ştiri despre poziţii deja cucerite în cosmos. În ce scop cucereşte Uniunea Sovietică mereu noi poziţii în cosmos? Şi în ce scop ar dori imperialiştii să cucerească o planetă după alta?

Vizitînd Statele Unite ale Americii, N.S. Hruşciov a vorbit în faţa membrilor Clubului Naţional al Presei din Washington. „*Trimiterea rachetei în cosmos şi transportarea fanionului nostru în Lună le considerăm o cucerire a noastră*" — a spus primul ministru al Uniunii Sovietice, subliniind: „*Subînţelegem prin cuvintele «a noastră» toate ţările lumii, adică subînţelegem că aceasta constituie şi o realizare a dv., a tuturor oamenilor de pe pămînt*".

Aşadar, oamenii sovietici nu se gîndesc să cucerească cosmosul în scopuri egoiste. În presa sovietică apar mereu articole ale savanţilor: Luna ar putea fi folosită ca antenă universală de televiziune; ea poate furniza date de o excepţională importanţă pentru ştiinţă; ea ar putea fi folosită ca trambulină spre alte corpuri cereşti.

Oamenii sovietici au fost cei dintîi care au lansat un corp dinspre Pămînt pe Lună; după toate probabilităţile, ei vor fi primii oameni de pe Pămînt care vor ajunge în Lună, dar nici un om sovietic nu s-a gîndit că Luna ar putea fi transformată într-un uriaş cîmp militar.

Cu totul altfel stau lucrurile dincolo de ocean. Cînd doi specialişti americani (ca cei amintiţi mai sus) scot o carte intitulată „Zborul rachetei spre Lună", circumspecţia nu e cîtuşi de puţin o atitudine de prisos. Căci sub titlul cît se poate de onest (nu se numeşte oare una din rachetele militare americane „onestul John"?) se ascund planuri războinice de acaparare. Unele idei sînt reproduse de autori după persoane influente în viaţa politică şi militară a S. U. A. Astfel, este citată părerea generalului de brigadă H. A. Boushey: „O bază militară în Lună ar conferi asemenea avantaje, încît crearea ei devine o sarcină obligatorie" („obligatorie" pentru cercurile imperialiste).

Pe de altă parte, autorii cărţii „Zborul rachetei spre Lună" nu-şi ascund nici propriile lor gînduri. „O bază militară în Lună va avea situaţia demnă de invidiat a unei fortăreţe situate pe un munte înalt, care poate arunca cu uşurinţă proiectile în vale, ea rămînînd aproape invulnerabilă pentru inamicul aflat jos".

Deosebirea dintre un grup de canibali şi autorii americani ai „Zborului rachetei spre Lună" constă probabil în faptul că aceştia din urmă au cunoştinţe tehnico-militare...

Pretutindeni în lume oamenii au fost cuprinşi de emoţie la gîndul că zborurile spre Lună vor fi curînd posibile. Sute de milioane de minţi au fost înflăcărate de cuceririle cosmice de pînă acum şi aşteaptă cu nerăbdare şi cu mîndrie cuceririle de mîine. Poeţii simt nevoia să-şi reînnoiască limbajul. Oamenii de ştiinţă simt nevoia să-şi reînnoiască teoriile. Numai încăpăţînaţii „războiului rece" nu simt nevoia să schimbe nimic, în afară poate de decor şi de proporţii: ieri încă ei voiau să distrugă Uniunea Sovietică de pe baze instalate pe Pămînt — azi ei visează să facă aceasta de pe baze instalate în cosmos; ieri încă, ei voiau războiul la proporţiile planetei noastre — azi ei îl visează la proporţiile sistemului solar... Toată emoţia pe care le-o trezeşte acestor oameni ideea zborului cosmic este emoţia legată de planuri militare. Toată înflăcărarea de care sînt capabili acest soi de persoane este o înflăcărare cu conţinut belicos. „Ministerul de Război al S.U.A. — scria „New York Journal American" — speră să creeze pînă în 1968 o bază de rachete în Lună". Cît de bine este informat jurnalul american despre planurile Ministerului de Război, asta rămîne de văzut. Cît de prost informat este însă „New York Journal American" despre posibilităţile Ministerului de Război, asta se vede de pe acum. Nu trebuie decît să te uiţi puţin în fundul oceanului şi să ai răbdare să numeri eşecurile de la Cap Canaveral...

Eşecurilor americane în cucerirea cosmosului în scopuri imperialiste li se adaugă repetatele eşecuri în cucerirea inimilor omeneşti. Oamenii vor pace nu numai pe pămînt, ci şi în cosmos. Ei îşi amintesc că în timpul ultimului război mondial Luna era singura sursă de lumină a oraşelor cufundate în întuneric. Ei nu vor să privească acum spre Lună ca spre o sursă de nenorociri ce s-ar putea abate asupra lumii.

Trăim într-o epocă în care nu mai poţi să nu ţii seama de voinţa a sute de milioane de oameni. Tocmai de aceea s-a şi aflat delegatul american alături de reprezentanţii U.R.S.S. şi ai altor ţări socialiste, printre cei 12 coautori ai rezoluţiei adoptate la ultima sesiune a Adunării Generale a O.N.U., rezoluţia „cu privire la colaborarea internaţională în domeniul folosirii spaţiului cosmic în scopuri paşnice".

A fost format şi un Comitet pentru folosirea spaţiului cosmic în scopuri paşnice. Capătă din ce în ce mai mulţi adepţi ideea frontului unit al omenirii în asaltul cosmosului. Cu puţină vreme în urmă, reprezentanţi ai mai multor ţări (printre care U.R.S.S. şi S.U.A.) au aprobat statutul Comisiei internaţionale pentru cercetarea cosmosului (C.O.S.P.A.R.), care funcţionează pe lîngă Consiliul internaţional al asociaţiilor ştiinţifice, din cadrul O.N.U. Iar dacă delegaţia sovietică a fost în centrul atenţiei tuturor la prima conferinţă a C.O.S.P.A.R.-ului, asta se datoreşte — aşa cum arăta trimisul agenţiei United Press International — „faptului că ruşii au obţinut în ultimul timp succese uluitoare în cucerirea spaţiului cosmic, precum şi faptului că se aşteaptă, în general, noi surprize, din partea Uniunii Sovietice".

De mult nu mai produce în lume surpriză limbajul otrăvit al „războiului rece". Nişte autori americani sau nişte generali cu capetele prea înfierbîntate pot visa să prefacă Luna într-o bază militară americană. Ei ar face însă bine să nu uite: pe Lună se află de pe acum fanioane cu secera şi ciocanul. Ceea ce înseamnă că nu numai legile mecanicii cereşti sînt în mîini bune, ci şi legile după care se dezvoltă societatea omenească.

Ilustraţie de E. ARNO

... ŞI LUNATICII ÎNFIERBÎNTAŢI

FOTOREPORTAJ DIN SUDANUL

de Mircea **RĂDULESCU**

De-a lungul celor 25.000 de km pe care i-am străbătut, timp de 75 de zile, de la poalele piramidelor şi pînă în cîmpia Eufratului — cu avionul, cu trenul, cu vase fluviale sau maşini — mi-a fost dat să cunosc locuri de un pitoresc neasemuit, străvechi monumente, capodopere ale civilizaţiei antice, popoare care trudesc astăzi pentru a vindeca rănile pricinuite ţărilor lor de crunta asuprire şi exploatare colonială.

În obiectivul aparatului de fotografiat, care m-a întovărăşit în călătoria prin „continentul negru“ şi apoi prin Orientul Apropiat, am surprins, în sute şi mii de imagini, aspecte din cele mai variate ale vieţii popoarelor din aceste regiuni.

În imaginile de faţă prezint cititorilor „Flacării“ un prim fotoreportaj redînd imagini caracteristice din Sudanul de azi, una din ţările africane care au lepădat jugul colonialist şi fac paşi înainte pe drumul unei vieţi independente.

„O ţară imensă, un pămînt bogat, un trecut tragic, un prezent anevoios, perspective născute din măreţia libertăţii — iată Sudanul“ — îmi spunea amicul meu Bezvi Mohamed, din Khartum, caracterizînd în mod concis destinul poporului şi al patriei sale.

① Asemenea turnuri monumentale poartă pecetea stilului arhitectonic pur arab şi sînt rodul muncii şi măiestriei poporului sudanez.

② Muncitorii portuari din Omdurman ne întîmpină cu bucurie, manifestînd pentru prietenia dintre popoarele sudanez şi romîn.

③ Organizarea învăţămîntului în rîndurile populaţiei nomade constituie o problemă dificilă a autorităţilor sudaneze. Iată o şcoală în aer liber, unde fetele învaţă să lucreze diferite împletituri.

④ Un monument ce aminteşte de luptele dervişilor sudanezi care, sub conducerea eroului naţional Muhamed Ahmed, i-au înfrînt pe cotropitorii englezi. Această victorie a dus la întemeierea unui stat independent, care a durat 13 ani (1885-1898).

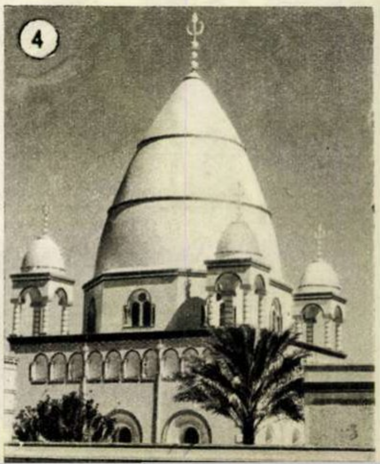

AFRICA

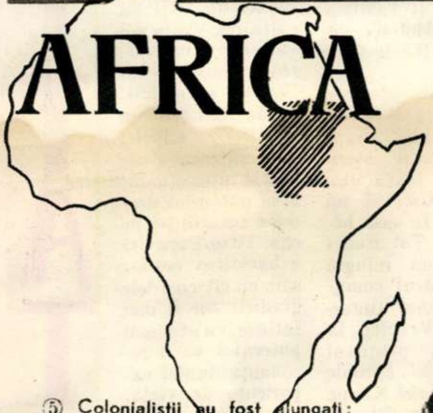

⑤ Colonialiştii au fost alungaţi; acum cresc viitoarele cadre de specialişti ai Sudanului. În fotografie: oră de curs la Institutul tehnic din Khartum.

⑥ Regiunile din sudul ţării au rămas mult mai înpoiate din cauza politicii colonialiştilor englezi, care au făcut tot ce le-a stat în putinţă pentru a accentua deosebirile rasiale dintre comunităţile tribale. În fotografie: doi băştinaşi din sud, în faţa „locuinţei" lor.

⑦ În grădina zoologică din Khartum are loc în fiecare an un adevărat tîrg al fildeşului.

⑧ Într-o piaţă din Omdurman. Pe mici tarabe improvizate, portocalele îşi aşteaptă cumpărătorii.

NE VIZITEAZĂ ŢARA PIANISTA TAMARA GUSEVA

Chiar din timpul studiilor, dar mai ales după primele concerte pe care le-a dat, oamenii de specialitate şi-au dat seama că în faţa tinerei pianiste Tamara Guseva se deschid perspective excepţionale. Din copilărie ea dovedise, de altfel, aptitudini remarcabile, terminînd în numai patru ani Şcoala de muzică de 10 ani de pe lîngă Conservatorul din Baku.

Continuîndu-şi studiile la Moscova, ea a absolvit conservatorul trecînd strălucit examenul de stat, după care s-a înscris la aspirantură, perfecţionîndu-se sub îndrumarea profesorului Lev Oborin.

Fiind încă în conservator şi participînd la un concurs studenţesc, Tamarei Guseva i s-a decernat premiul I pentru cele mai bune interpretări ale compoziţiilor lui Skriabin şi ale compozitorilor sovietici contemporani. Făcînd parte din delegaţia de tineret sovietic care a participat la Festivalul Mondial al Tineretului şi Studenţilor de la Budapesta, ea a obţinut premiul I la concursul organizat în cadrul acestui festival. De asemenea, numele ei figurează printre cîştigătorii celui de-al IV-lea concurs „Chopin" de la Varşovia.

În afară de U.R.S.S. pianista a concertat în Austria, Ungaria, Polonia, Finlanda, Cehoslovacia, Siria, Liban, Egipt, Islanda şi Danemarca, bucurîndu-se peste tot de o caldă apreciere.

Îmbinînd o surprinzătoare bogăţie de imaginaţie şi muzicalitate cu o putere de improvizaţie fără stridenţe, avînd un tuşeu variat şi sensibil şi o mare uşurinţă tehnică, arta concertistică a Tamarei Guseva se caracterizează prin înţelegerea adîncă, fineţea şi măiestria cu care ştie să tălmăcească şi să aducă la înţelegerea auditoriului intenţia compozitorului. Deşi lungile turnee pe care le întreprinde îi răpesc mult timp, înzestrata pianistă studiază asiduu, preocupată fiind de a-şi perfecţiona tehnica şi de a-şi îmbogăţi în permanenţă repertoriul.

Numele Tamarei Guseva a fost înscris pe placa de marmură a Conservatorului din Moscova, alături de numele celor mai de seamă artişti formaţi în acest conservator şi care sînt mîndria şi gloria ţării lor.

ALTE VIZITE DE PESTE HOTARE

În cursul lunii aprilie ne vor mai vizita şi alţi artişti de peste hotare. Astfel, baritonul bulgar Anton Iankov va interpreta pe scenele noastre rolurile principale din operele „Bărbierul din Sevilla" şi „Evgheni Oneghin", iar din Polonia vor sosi trei solişti: Penderecka, pian, Bachleda, tenor, şi Kosmala, violă — care vor da împreună cîteva recitaluri. Deşi foarte tineri, cei trei interpreţi formează un trio armonios sudat, pe care melomanii noştri îl vor asculta cu plăcere.

Pe scena Teatrului Municipal se desfășoară repetițiile piesei „Întoarcerea“ de Mihai Beniuc.

La rampă

ACTUALITATEA

Pentru miezul stagiunii 1960 Teatrul Municipal ne pregătește o întreită surpriză: premiera, aproape simultană, a trei piese originale romînești. Una din aceste lucrări, „Întoarcerea“, este semnată de Mihai Beniuc. Cea de-a doua piesă, „Passacaglia“, aparține tînărului romancier Titus Popovici, care debutează astfel în literatura pentru scenă. În sfîrșit, Teatrul Municipal montează și o nouă lucrare a lui Paul Everac, „Explozie întîrziată“.

Relatăm cititorilor noștri cîteva amănunte despre conținutul primelor două piese, cît și unele afirmații ale realizatorilor acestor spectacole. Asupra celei de-a treia piese vom reveni într-un număr viitor.

Un colectiv numeros s-a grupat în jurul directorului de scenă Ion Olteanu. „Întoarcerea“ e o piesă cu multe personaje, o piesă de idei, cu retrospective istorice, cu aspecte de frescă. Însă drama cuprinde un „nucleu fierbinte“, și acesta este deservit de cîțiva interpreți principali: Septimiu Sever (în rolul comunistului Savu), Mihai Mereuță (în rolul plin de haz și savoare folclorică al lui moș Dănilă), G. Măruță (în rolul „amicului din tinerețe“, sabotorul Filip Lungocea), Ileana Predescu (în rolul Magdei, fata care și-a așteptat iubitul — de a cărui dragoste nu era convinsă —vreme de 15 ani).

Ion Olteanu e cel ce nu ne îngăduie să facem „apelul“ complet al distribuției: «Noi nu jucăm pe „interpreți“ — spune directorul de scenă — noi jucăm „orchestral“; ideea esențială a piesei o vrem exprimată prin toți interpreții».

Dar care e acea idee? Ce înseamnă „Întoarcerea“? Titlul acesta comportă o întrepătrundere de simboluri și înseamnă cel puțin trei lucruri. E întoarcerea armelor împotriva fasciștilor; e, în același timp, întoarcerea la viață a comunistului Savu care, din pricina unei grave leziuni la cap căpătate pe front, își pierde memoria și identitatea pentru ani îndelungați; și, în sfîrșit, „Întoarcerea“mai poate fi întoarcerea comunistului Savu la aceeași greșeală, în circumstanțe diferite și totuși echivalente ale vieții, greșeala pe care Savu o ispășește a doua oară încă mai amarnic decît întîi. Comunistul Savu a greșit de două ori: de două ori a șovăit. O dată, ca soldat, în fața inamicului cînd, în loc să arunce pe dată grenada asupra unui pîlc de hitleriști, el și-a permis luxul unui moment de contemplație gratuită(„De ce stă neamțul acela cu ochii închiși? La ce se gîndește?“), fapt pentru care și-a primit instantaneu pedeapsa, fiind lovit la cap și suportînd apoi ani întregi consecințele unei tragice amnezii. După ani, restabilit, el muncește cu abnegație, ajungînd directorul unei uzine. Dar Savu greșește a doua oară, neîndrăznind parcă să înțeleagă că „amicul“ din tinerețe, Filip Lungocea, e astăzi un sabotor primejdios și rafinat. A doua șovăire a lui Savu, și mai scump plătită — prin moartea lui moș Dănilă, prieten devotat, comunist integru — capătă totuși valoarea unei lecții definitive: Savu a înțeles deplin marea învățătură, care e în același timp și ideea centrală a piesei: datoria comunistului față de sine, față de tovarășii săi, față de societatea pe care o construiește, e spiritul treaz de vigilență!

— Vreau să parcurg încet-încet, pe etape, tot itinerarul sufletesc al acestui om care greșește puțin din naivitate, puțin din slăbiciune sufletească și, în primul rînd, din cauza lipsei sale de vigilență, și să-l scot în final la lumina mare a împlinirii lui politice și umane cînd, călit de partid, de muncă și de experiența vieții, Savu devine un suflet puternic, o minte luminată și dreaptă — ne spune Septimiu Sever.

Iar regizorul Ion Olteanu conchide:

— Munca mea regizorală pleacă, în primul rînd, de la o foarte ascuțită pătrundere a textului. Legătura imediată cu prezentul vom căuta s-o obținem deschizînd spectacolul cu recitarea celor mai recente stihuri ale poetului Mihai Beniuc. Apoi, recitatorii vor da mandat actorilor să declanșeze acțiunea.

★

„Passacaglia“, drama lui Titus Popovici, i-a reunit pe cîțiva dintre fruntașii Teatrului Municipal: Jules Cazaban, Fory Etterle, Ileana Predescu, Lazăr Vrabie și Liviu Ciulei, care e de trei ori, în trei chipuri, legat de acest spectacol — ca director de scenă, ca scenograf și ca interpret principal.

— Ce e „Passacaglia“? — ne spune Liviu Ciulei. E o demonstrație dramatică, realizată la modul filozofico-poetic, a unui mare adevăr: nu-i este îngăduit omului, nu-i este îngăduit artistului să se însingureze, să se despartă de semeni, să se rupă de viață.

... În timpul ultimului război, trei oameni s-au supărat pe lume, au întors spatele vieții și s-au însingurat. Un bătrîn profesor de muzică (iată un nou rol de nuanță tragi-comică pentru Jules Cazaban), fiica lui, Ada (Ileana Predescu și Vasilica Tastaman), și Andrei, un pianist de talent (Liviu Ciulei).

Sîntem însă în preajma datei de 23 August 1944. Realitatea acelor zile irumpe în acest mediu izolat, „sterilizat“ parcă, cu toată violența... Doi naziști și un legionar pătrund în casa bătrînului profesor. Tot atunci își caută aici un refugiu vremelnic și tînărul comunist ilegalist Mihai (interpretat de Lazăr Vrabie). În primul moment, pianistul Andrei pare să se apropie de locotenentul nazist Knapp (interpretat de Fory Etterle) pe terenul familiar amîndurora — al muzicii — căutînd o iluzorie „solidaritate subterană a intelectualilor“. Iluzia durează însă foarte puțin: al doilea soldat nazist și legionarul îl mutilează pe Andrei, îi strivesc falangele degetelor, pentru ca pianistul să nu mai cînte niciodată „dacă nu vrea să cînte pentru noi“. Pe acest fundal tragic apare figura luminoasă a tînărului comunist Mihai. Prin eroismul lui, prin generozitatea ideilor lui, prin marea lui dragoste și încredere în oameni, Mihai reușește să reîmbarce în corabia vieții pe cei trei însingurați, dovedindu-le că izolarea devine o tacită consimțire la faptele dușmanului...

— Nu vreau să utilizez pentru punerea în scenă a acestei piese—spune Liviu Ciulei — nici un fel de artificiu regizoral. Vreau s-o valorific prin trăirea adîncă a situației, a replicii. Vreau să obțin de la „noi“, actorii, acea intensă combustie intelectuală, acea puternică dramă a conștiinței pe care Titus Popovici a hărăzit-o eroilor săi: cu cît coardele gîndirii vor fi mai întinse, cu atît mai puternică va fi rezonanța dublei experiențe de viață, care demonstrează că izolatul devine aliatul sau victima agresorului și că liniștea sufletească nu se cîștigă decît prin integrarea în societate.

Viorica FILIPOIU

Se repetă „Passacaglia“. Pe scenă: Ileana Predescu și Jules Cazaban.

CU SARE ȘI PIPER

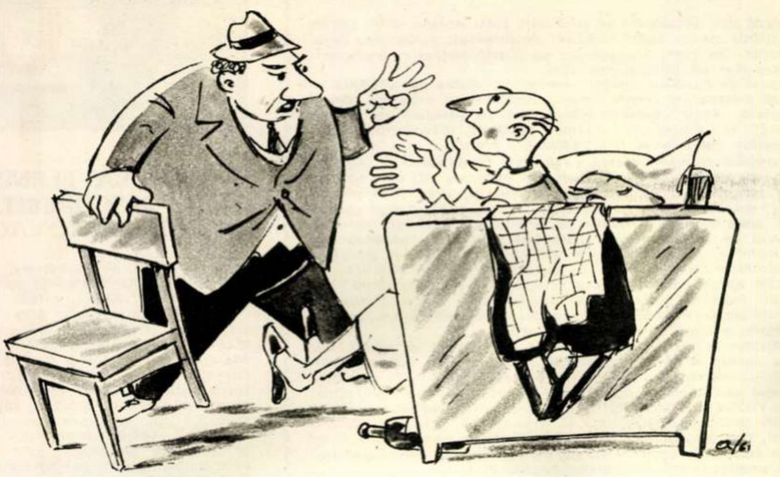

CHIRIA

Firică intrase cu vreo patru amici într-un restaurant, unde cinstiseră cu sete ziua chenzinei. După două ore de Riesling, cei cinci erau plini de voie-bună. Numai Firică făcea niște socoteli pe o hîrtie.

„Ce faci, Firică?" — îl întrebă un amic. „Socotelile — făcu Firică preocupat. Uite, m-am luat cu una, cu alta, și n-am plătit chiria pe șase luni! Dar acum, la chenzina asta, m-am planificat s-o achit". „Și-ți ies socotelile, Firică?" — întrebă altul. „Ies, că nu-i mare socoteală! Am neglijat și vreau să mă pun la zi!" Firică mai dădu un pahar pe gît și rămase pe gînduri: „Mă, știți ce zic eu? — făcu el apoi. Unde scrie să plătesc pe șase luni deodată? O să achit pe cinci! Pe martie, o să achit data viitoare! Așa că-l scot pe martie de aici din socoteală și mai dau eu două kile!" Strigă apoi ospătarul: „Să mai vină două kile pe martie!"

După vreo jumătate de oră, Firică scoase din nou hîrtiuța din buzunar. „Măi, fraților — făcu el — și dacă o să achit numai pe patru luni, ce-o să fie?" Amicii ridicară din umeri. Firică șterse ceva pe hîrtiuță, apoi spuse: „Mă, eu îl pun la bătaie și pe februarie! Să mai vină două kilograme!" Februarie fu înghițit în urări de „noroc și la mai mare", pînă la ultima picătură. După cîteva clipe, unul din amici rosti: „Mă, Firică, dar cu ianuarie ce faci? Îl ții acolo, în buzunar? Tocmai pe ianuarie, care e în toiul iernii, cînd tot omul trebuie să se încălzească?" Firică scoase iar hîrtiuța din buzunar și ianuarie sosi pe masă, sub forma a două sticle cu licoare aurie. În următoarele două ore, decembrie, noiembrie și octombrie îi înveseliră la maximum pe cei cinci amici, iar la plecare Firică rosti: „Care... vas... zică... am băut două... trimestre... Să fim sănătoși... că plătesc eu chiria data viitoare..."

Ajuns acasă, Firică se lungi pe pat și închise ochii. Dar chiar în clipa aceea se auzi o bătaie în ușă. Firică deschise. În fața lui se afla conu' Georgică, proprietarul lui, pe care nu-l mai văzuse de cincisprezece ani. Firică se frecă la ochi: „Dumneata?" „Ce te miri? — zîmbi acru proprietarul. Am venit după chirie!" „Chirie?" — se miră Firică. „Da, chiria! — făcu proprietarul. Ce, ai uitat că trebuie să mi-o plătești pe o lună înainte?" Conu Georgică se așeză pe un scaun. „Am impresia că ai băut, Firică! Hai, scoate banii și nu mai face pe nebunul!" Firică se așeză amețit pe marginea patului. „Ce bani, domnule?" „Trei sute!" — tună proprietarul. „Cum, trei sute — gemu Firică — eu plătesc treizeci de lei pe lună!" Conu Georgică făcu ochii mari, apoi izbucni în rîs: „Treizeci de lei? Ce-i cu tine, Firică, visezi? Ori te ții de glume? Scoate banii, că sînt grăbit! Trei sute!"

Firică îl privea năuc. „Dar n-am, zău n-am! Și pe urmă, de ce să-ți plătesc înainte?" „Cum de ce? — răcni conu Georgică. Așa vreau eu. Banii!" „N-am — gemu Firică. Nu știu cum naiba am uitat!"... Conu Georgică se ridică în picioare: „Dacă pînă diseară nu vii cu banii, mîine zbori afară! Îți iei calabalîcul și te duci!" Și plecă trîntind ușa. Iar Firică... deschise ochii. În odaie intrase soția lui. „Iartă-mă, Firică, dacă te-am trezit! — făcu ea. E curent și s-a trîntit ușa!" Firică o privi năuc: „A plecat?" „Cine?" „Proprietarul!" „Care proprietar?" Firică se trezi de-a binelea și simți un fior de bucurie. „Nevastă dragă, ce chirie plătim noi pe lună?" „30 de lei!" — răspunse ea, mirată. Firică o luă în brațe și o sărută. „Ce-i cu tine, Firică?" — zîmbi ea. „E bine! — strigă Firică. E grozav!"

A doua zi, Firică se duse glonț la I.A.L., să achite chiria pe șase luni. „Ați cam rămas în urmă! — îi spuse casierița, în timp ce-i scria chitanța! Dar bine că v-ați hotărît". „Dacă ai ști dumneata cum m-am hotărît"... — vorbi Firică. „Cum?" „L-am visat pe fostul proprietar!" Casierița izbucni în rîs și îi dădu chitanța.

De atunci, Firică nu mai transformă trimestrele în Riesling. Și e cu chiria la zi.

Acum Firică, dacă mai bea un pahar de Riesling — și n-a renunțat — nu-l mai bea în contul I.A.L.-ului. Îl bea în contul lui. Ieri spunea: „Abia aștept să beau un pelin de mai, că uite, chiar azi am plătit chiria pe aprilie!"

Sadi RUDEANU

Hamletiană

„A fi sau a nu fi?" e întrebarea
pe care Hamlet trist și-o tot punea
cercînd mereu să-i afle dezlegarea,
durerea să și-o poată alina.
Eu nu monologhez, căci n-are rost,
doar soarta mea n-a fost vreodată tristă
fiindcă sînt acel ce n-ar fi fost,
acel ce n-ar fi fost, însă există.
Căci m-am născut din vis, din fantezie,
din freamăt, din eforturi, din elanuri,
din lupta cu netoata inerție,
spărgînd tipare, și-nvechite planuri.
Și mult mă bucur azi cînd se afirmă
că sînt înalt, frumos și elegant
ori cînd i-aud pe unii cum confirmă:
„Da, blocul ăsta-i foarte impozant!"
Căci asta sînt: un bloc din multe sute
ce s-au născut din fier, beton, mortar
și din economiile făcute
de betonist, de vopsitor și de zidar.
Căci harnicii constructori, zi de zi,
cu mîna pe ciocan ori pe mistrie
nu-ntreabă-n van: „A fi sau a nu fi?"
ci spun precis și clar: „Da, o să fie!"

Ion ATANASIU ATLAS

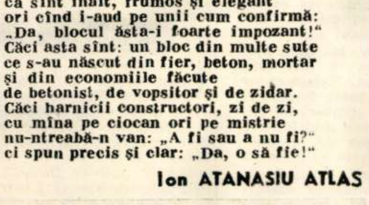

CU ȘI FĂRĂ FARD

Vorbind la un miting, ministrul de război al Germaniei Federale, Strauss, susținea că niciodată nu i-a ieșit din gură vreo minciună.

— Nu știam că Strauss e ventrilog — șopti unul dintre auditori, vecinului său.

★

— Se spune că v-ați căsătorit cu actuala dv. soție, deoarece a moștenit un milion de dolari de la un unchi.

— E o minciună sfruntată! Aș fi luat-o în căsătorie, indiferent de la cine ar fi moștenit milionul.

★

Bărbierul (către client): Mi se pare că nu vă bărbieresc pentru întîia oară.

Clientul: Vă înșelați. Cicatricile acestea sînt rezultatul unui accident de automobil.

★

O doamnă miloasă, către un copil zdrențăros, care se juca cu o pisică:

— Puștiule, de ce tragi pisica de coadă? Dacă te-ar vedea mama ta, ți-ar spune că nu-i frumos.

— Păi și tăticu', de cînd l-au concediat de la „Ford", zice că trage mîța de coadă și mămica nu l-a certat niciodată!

DIN UZINE ADUNATE

— Cîți fruntași sînt în brigada voastră?

— Unul singur: Popescu.

— Bine, dar maistrul vostru nu se ocupă de ridicarea funtașilor?

— Ba da. Se ocupă de Popescu. E finul lui.

Un muncitor: Hei, Marinică, unde ți-e gîndul? Îți merge strungul în gol. Asta-i pagubă curată.

Marinică: S-o crezi tu! Pagubă e cînd lucrez în plin.

Muncitorul: Cum adică?

Marinică: Simplu. Atunci ies rebuturi!

INSTANTANEE RURALE

REPARAȚII

Cînd stă în brazdă nemișcat
Tractorul proaspăt reparat,
Se cere, bineînțeles,
Să fie „dres" cine l-a dres...

LA ÎNSĂMÎNȚĂRI

Unii cară-n grabă mare
Saci de boabe pe ogoare;
Alții cred că fac ispravă
Operînd c-un bob... zăbavă...

GRAS ȘI SLAB

Îngrășămîntul de-a rămas
Uitat, oricine se întreabă:
Cum vrei să fie-ogorul gras,
Cînd agrotehnica e slabă?...

ARĂTURĂ

Și prin birouri, oportună
Ar fi o arătură bună,
Ca să mai iasă-un pic afară
Agronomia sedentară.

I.B.

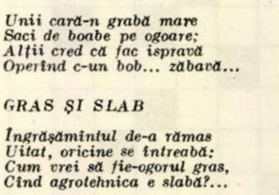

— De ce ești supărată, vecinico?
— Mi-am pierdut cățelul.
— Și de ce nu dai un anunț?
— Ce rost are? Tot nu știe să citească.

UMOR DE PESTE HOTARE

LA CIRC

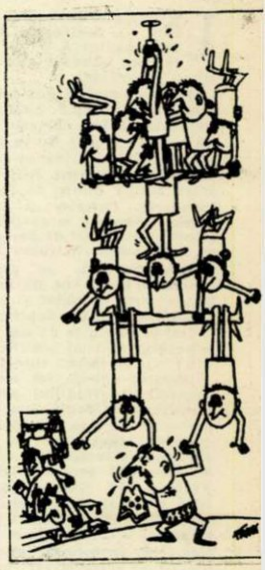

— Maestre, te implorăm să nu strănuți!

Desen de FAUST
(din „Ogoniok")

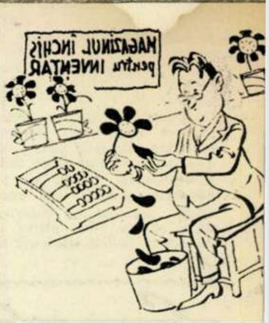

Fără cuvinte.

Desen de I. CEREPANOV
(din „Krokodil")

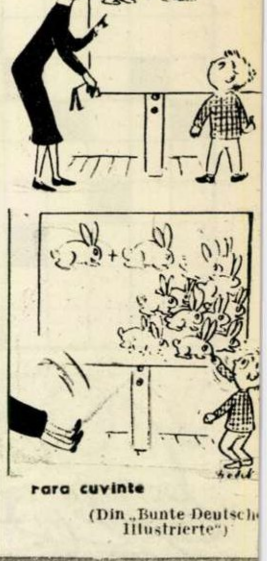

Fără cuvinte

(Din „Bunte Deutsch
Illustrierte")

EDUCAȚIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

ȘI EI SÎNT COPIII NOȘTRI!

La vîrsta de doi ani și jumătate, o meningită a făcut din copilul A.V. un triplu infirm, luîndu-i auzul, vorbirea și vederea.

Și în cea mai adîncă nefericire sînt grade și trepte. Surdo-mutul vede, iar orbul se poate folosi de sunete. Lui A.V. însă boala nu-i lăsase ca mijloc de compensație decît pipăitul, închizîndu-l între ziduri înalte de tăcere și întuneric. Culorile și sunetele băteau zadarnic la porțile cunoștinței lui. Lipsit de părinți care să-l fi putut îndruma spre o școală specială, se părea că niciodată nu se vor mai deschide aceste porți slovelor și cifrelor, cunoștințelor și deprinderilor.

Dar la vîrsta de 11 ani copilul a devenit elev al școlii speciale din Cluj. A intrat într-o clasă. A căpătat colegi, iar acei eroi modești ai frontului pedagogic numiți defectologi*) i-au devenit profesori. În fața acestora stătea exemplul încurajator și grăitor al științei defectologice sovietice, al biruinței profesorului Ivan Afanasievici Sokoleanski, cel care a făcut din oarba surdo-mută Olga Skorohodova o scriitoare și o cercetătoare științifică. Și profesorii din Cluj, ajutați de cercetătorii Institutului de științe pedagogice, au început lupta.

Sub îndrumarea competentă a profesoarei Florica Sandu, degetele lui A.V. au devenit ochi și urechi. Ele i-au permis să se orienteze în realitatea înconjurătoare. Palma și obrazul au devenit file pe care profesorii „scriu" lecțiile, conturînd cu degetul semnele alfabetului Braille sau literele mari de tipar. Elevul a învățat să citească foarte repede aceste semne. În același timp, identificînd tot cu degetele poziția organelor vorbirii, a deprins vorbirea orală. Și, astfel, porțile înalte ale întunericului și tăcerii s-au dovedit neputincioase în fața puterii și destoiniciei omenești. Viața a năvălit cuceritoare în mintea și inima lui A.V., spălînd cenușa inerției. A încolțit acolo sămînța cuvintelor. Ele au adus cunoștințe de tot felul, înlesnind saltul de la concret la abstract, dezlănțuind forfota creatoare a gîndurilor.

Copilul care odinioară stătea ghemuit în temnița lui de întuneric și tăcere, osîndit la o viață vegetativă, stăpînește azi puterile ce stau în slove și cifre. El face compuneri libere și scrisori, socoteli cu cîte patru operații. Modelează din plastilină imagini din lumea pe care n-o vede dar căreia îi intuiește corect formele și proporțiile. Face perii, leagă cărți. Se mișcă ușor prin realitatea apropiată și lucrurile din jur au început să-l cunoască și să nu-l mai împiedice. El a devenit un om creator, un elev ca atîția alții, poate un student mîine. Încălzit la soarele umanismului socialist, el a învins întunericul și tăcerea, iar acum se ridică tot mai sus, pe scara cunoștințelor.

Ascultînd comunicarea cercetătorilor Șerban Lungu, Florica Sandu și Walter Roth, intitulată modest „Date și observații în legătură cu educarea și instruirea unui copil orb surdo-mut", participanții la a treia sesiune științifică a Institutului de științe pedagogice au înțeles că trăiesc, în fapt, un episod — poate redus ca întindere, dar profund ca semnificație — al simfoniei dragostei și respectului față de om, care, sub îndrumarea partidului, răsună pașnică și triumfală pe toate fronturile socialismului.

Sen ALEXANDRU

---

*) *Defectologia — ramură a științei pedagogice care are ca obiect studierea și educarea copiilor orbi, surdo-muți, înapoiați mintal, cu vederea foarte slabă (ambliopi), cu auzul foarte slab (hipoacuzici) sau cu defecte de vorbire (logopați). Defectologia sovietică, socotită astăzi pretutindeni cea mai înaintată din lume, a îmbogățit teoria și practica educației speciale cu numeroase studii deosebit de valoroase, pe baza cărora s-au putut elabora metode de înaltă eficiență tehnică.*

SFATURI practice

Salate de sezon care nu trebuie să fie neglijate

Există din abundență pe plaiurile țării noastre două plante comestibile cu un bogat conținut de substanțe folositoare organismului, dar care, din păcate, au foarte puțini consumatori. Acestea sînt păpădia și măcrișul.

Însuși dicționarul limbii romîne ne spune că păpădia — plantă erbacee cu frunze lungi, crestate — se mănîncă uneori ca salată. Acest „uneori" echivalează în practică cu „foarte rareori" și faptul se explică, desigur, prin necunoașterea calităților nutritive și terapeutice ale plantei.

O analiză chimică sumară a frunzelor și rădăcinii de păpădie arată că acestea conțin numeroase elemente eficace, printre care: taraxin, inulin, vitamina D, cholin, acid P-oxiphenyl acetic, acid doixyzimt, acid tartric, zahăr, ceară și ulei eteric.

Or, toate acestea, introduse în organismul omului, se completează în acțiunea lor, stimulînd funcțiunea pancreasului, a ficatului, a rinichilor, a glandelor salivare și gastrice, a aparatului circulator etc. În special acțiunea de stimulare se exercită asupra ficatului și a vezicii biliare, influențînd prin aceasta întregul proces al metabolismului. Efecte favorabile exercită aceste substanțe și asupra stărilor de artrită, reumatism, obezitate, scleroză și afecțiuni ale sîngelui.

Păpădia se poate consuma crudă, sub formă de salată, sau — în cazuri de tratament — sub formă de suc obținut prin presarea frunzelor și a rădăcinilor proaspete. Se ia cîte o lingură de supă din acest suc, în fiecare zi, timp de 3-4 săptămîni.

La rîndul lui, măcrișul (Rumex acetosa) conține, pe lîngă o mare cantitate de vitamina C, acid oxalic, acid chrysophan, calciu, fier, mangan, phytosterol, ulei eteric, emodin etc., fiind foarte indicat în combaterea stărilor de anemie, de avitaminoză și de proastă funcționare a intestinului gros.

Se poate consuma sub formă de mîncare (cu carne, cu pește sau cu diferite alte legume), ori preparat ca salată. Amestecat cu păpădia, ca salată, este și mai eficient — pe lîngă că diminuează gustul puțin amărui al acesteia.

Cum, în general, corpul omului iese din iarnă mai slăbit, manifestînd uneori chiar ușoare fenomene de astenie (astenia de primăvară) și cum această stare se datorește în primul rînd cantității scăzute de vitamina C din organism, e foarte indicat ca gospodinele să țină seama de calitățile curative ale salatelor de păpădie și măcriș și să le folosească, chiar cu riscul de a provoca la început unele grimase de nemulțumire la masă.

Cînd se vor obișnui cu gustul lor și cînd vor vedea ce efecte binefăcătoare provoacă, mofturoșii vor renunța la strîmbătura din nas și vor cere ei înșiși să li se prepare asemenea salate de sezon.

JOSIANA

La întrebările cititorilor

LIMBAJUL PĂSĂRILOR

Tovarășa Clara Veinberg din Tg. Ocna ne cere să scriem despre cîntecul păsărilor, întrebîndu-ne dacă acesta este sau nu un limbaj de înțelegere între ele. Îi răspundem prin materialul alăturat.

În majoritatea cazurilor, bărbătușul cîntă singur în anumite epoci — mai cu seamă de la facerea cuibului pînă la apariția primului pui. Dar chiar în această epocă el nu cîntă toată ziua. La cea mai mare parte din specii, el cîntă înainte și puțin după răsăritul soarelui. Foarte puțini cîntă noaptea și rar sînt întîlniți cei care se dedau la manifestări vocale în timpul zilei. Temperatura și umezeala atmosferei joacă un mare rol în dispoziția păsărilor cîntătoare. O temperatură nu prea ridicată și un cer senin, cu o atmosferă uscată, creează condiții favorabile, în timp ce un cer înnorat și un aer umed, dimpotrivă.

Cîntecul păsărilor este determinat de factori psiho-fiziologici. Ca și maimuțele, ele posedă un repertoriu de strigăte care exprimă: foamea, frica, mînia, chemarea, avertismentul etc.

Că prin cîntecul lui masculul își atrage femela e un fapt prea bine cunoscut. Există chiar un raport invers între frumusețea cîntecului și strălucirea penajului. Cei cu pene multicolore dispun de o gamă de strigăte foarte redusă. Aceștia își exercită atracția prin penaj. Dacă însă, la exprimarea anumitor emoții esențiale, sunetele scoase sînt aceleași, în schimb pentru avertisment păsările au două moduri diferite de a se manifesta: unul, foarte laconic, pentru anunțarea pericolului în general și altul, lung, care arată că dușmanul a pătruns pe teritoriul în care își are cuibul. Acesta din urmă pare o adevărată argumentație pentru cel din aceeași specie, care se apropie prea mult de cuib. Ba, mai mult, la acest avertisment dat străinului care s-a apropiat, se asociază și vecinii de teritoriu ai celui amenințat, așa că intrusul e constrîns, în cele din urmă, să se depărteze.

Păsările domestice se înțeleg, de asemenea, foarte bine între ele. Unii cercetători au reușit să alcătuiască adevărate dicționare pînă și pentru limbajul găinilor, care nu pot scoate mai mult de nouă sunete diferite.

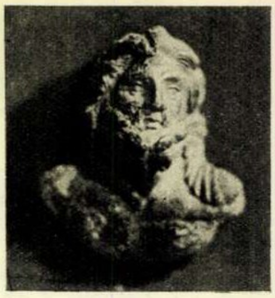

O RELICVĂ ELENISTICĂ DESCOPERITĂ LA POPEȘTI-NOVACI

În apropiere de București, în satul Popești-Novaci, la punctul numit Nucet, situat pe un dîmb de pe malul drept al Argeșului, se găsesc urmele unei străvechi așezări getice. În toamna anului 1959 a fost descoperită aici, întîmplător, o mică aplică de bronz, cu dimensiunile: înălțimea 5,5 cm, lățimea 4,5 cm, grosimea maximă 1,8 cm. Aplica reprezintă o zeitate din panteonul grec și este acoperită de o patină verde. Desprinsă de pe panta curburii unui vas de bronz, poate de lîngă toartă, ea se caracterizează printr-un stil propriu artei elenistice. Barba e ondulată, iar părul în bucle sumar stilizate se revarsă pe umărul stîng; ochii expresivi, încadrați de sprîncene pronunțate și arcuite, capul înclinat ușor spre stînga exprimă o frămîntare învăluită într-o tristețe reținută.

Amplele cercetări arheologice de la Popești-Novaci din ultimii șase ani, întreprinse sub auspiciile Academiei R.P.R. de către Institutul de arheologie condus de acad. prof. E. Condurachi, precum și de prof. R. Vulpe, arată că cetatea de aici era un important centru economic și politic getic, ce poseda un nivel de viață mai ridicat față de alte cetăți dace. Grecii, practicînd un intens comerț cu băștinașii, aduceau, între alte mărfuri, și vase de bronz, fapt care explică proveniența aplicei. În secolul al III-lea î.e.n., care corespunde unui avînt al culturii dace — într-o vreme cînd negustorii greci poposeau aici, ca apoi să se îndrepte, mai departe, pe valea Argeșului, spre Grădiștea-Muncelului și Podișul Transilvaniei — regiunile noastre se aflau, în ce privește dezvoltarea culturii materiale, în epoca a II-a a fierului.

Obiectul din fotografie are peste 2.000 de ani vechime, în timp ce așezarea există, cu întreruperi, încă din epoca bronzului, respectiv începutul mileniului al II-lea î.e.n.

C-tin DUMITRESCU
D. REPIDON

COMOARA DIN NISIP

Acum cîțiva ani, un ciudat fenomen observat pe țărmul mării Baltice, în regiunea insulei Hiddensee, atrase atenția unor cercetători germani. După furtuni, se forma pe nisip o dungă de culoare închisă, ce se întindea, aproape fără întrerupere, pe kilometri în șir. Bănuind că valurile aruncă pe țărm particulele vreunui minereu ce se găsește pe fundul mării, cercetătorii au făcut analizele chimice și spectrografice ale nisipului. S-a stabilit astfel că probele luate conțin titan, zirconiu și o serie de alte elemente rare. În urma unei expertize făcute de geologi, s-a conchis că acest nisip prețios — care conține oxizi ai minereurilor amintite mai sus, în proporție de 4-15% — poate și trebuie să fie prelucrat industrial.

Și iată că în prezent, în orașul Rostock din R.D. Germană funcționează o fabrică specială pentru prelucrarea acestui nisip strîns de pe malul mării. Produsul obținut prin prelucrare conține 30% fier, 20% bioxid de titan și 4% bioxid de zirconiu.

Cuvinte încrucișate

G U R A

1	2	3	4	5	6	■ 7	8	9	10	11	12	13
2								■				
3		■			■				■		■	
4							■					
5					■				■			
6	■			■						■		
■ 7			■			■						
8							■					■
9		■						■				
10				■		■						
11									■			
12					■						■	

ORIZONTAL: 1) Gura-leului — Gura-lupului. 2) E numai gura de el — Gura păsărilor. 3) Seci la mijloc! — Pană — Ciung (reg.). 4) A analiza prin scris sau prin viu grai — Liste de acte. 5) A întrista — Desfundă gura sticlei — Fruntașă a fotbalului nostru. 6) Notă muzicală în... gura mare — Rămas cu gura căscată — Pronume. 7) Cuci! — Notă muzicală — A se opri. 8) A gurăi — Oraș ardelean. 9) Numeral — Țăran cu „gura mare" în Divanul Ad-hoc al Moldovei — Gura Humorului. 10) Nu-i pe cerul gurii, ci pe bolta cerului — A i se usca gura. 11) Nu li se aud gurile — Gura Văii. 12) Nici mai mult, nici mai puțin — În unele căsnicii, se aude numai gura ei.

VERTICAL: 1) Îi toacă gura ca o moară hodorogită — A încerca cu gura. 2) Se bat lupii la gura lui — Cîntare. 3) Găină în embrion — Peisaj de la mare — Adigele, pe vremuri. 4) Boare — Zis din gură. 5) A țipa cît te ține gura — Doi care dau concomitent din gură — Cută! 6) Ere! — A scris împreună cu Baranga „Anii negri". 7) A sări cu gura pe cineva — La război — Curse! 8) Literă grecească — Prăjit — Rasă asiatică. 9) Cu gura căscată — Cui fără cap. 10) Înțeapă — Mușcător. 11) Nici o gură de apă — Le merge gura ca o meliță. 12) Jumătate de tonă! — Fracționată. 13) Face gura pungă — Gura Putnei și Gura Beliei.

Moda

ARTA DE A SE ÎMBRĂCA

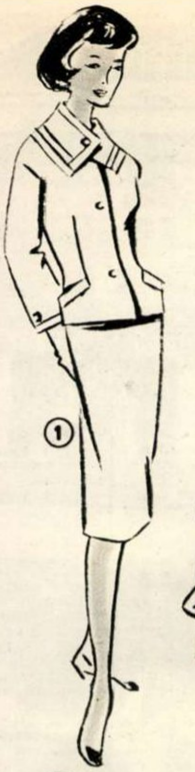

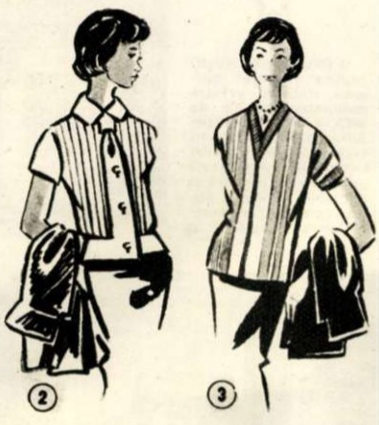

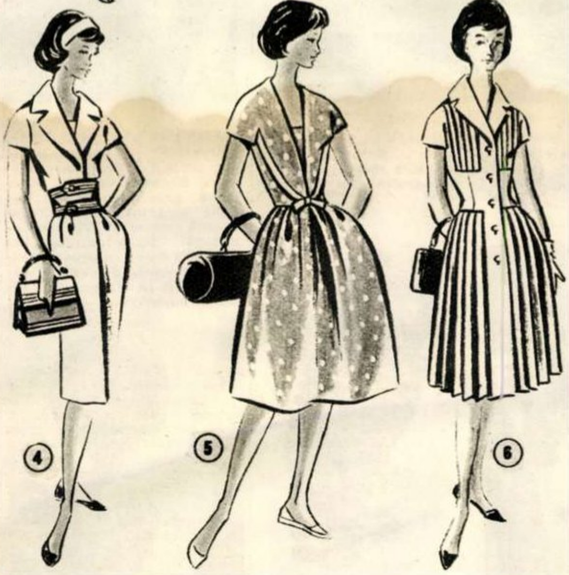

A fi elegantă, a fi, cum se spune, „bine pusă“, nu implică de loc cheltuirea unor sume mari pe îmbrăcăminte, ci înseamnă în primul rînd a avea gust și spirit de organizare.

O garderobă aleasă cu grijă cuprinde puține veșminte, fiecare cu rostul său precis, cumpărat la momentul oportun și care să se poată combina cu diverse accesorii; la rîndul lor, acestea trebuie astfel gîndite, ca să poată fi schimbate între ele.

Practice și cu o linie modernă, modelele pe care vi le dăm aici vă vor ajuta să vă completați garderoba pentru începutul de vară.

Vă recomandăm, în primul rînd, costumul din două piese (desenul 1), care este o ținută elegantă și extrem de practică, putînd fi purtat cu diverse bluze și pulovere. Pentru acest început de vară, el poate fi făcut din balonseide Tomis. Este de preferat ca în alegerea coloritului, să țineți seama de culoarea pe care o are haina dv. de ploaie. Dacă e posibil, faceți-l în aceeași culoare și atunci ținuta dv. va cîștiga în eleganță. Dacă nu, alegeți o culoare care să se asorteze cu cea a hainei de ploaie. Asortați la nuanța taiorului două bluze, una de poplin (desenul 2), alta din trico de bumbac, fie uni, fie în dungi (desenul 3) și veți avea astfel un ansamblu care poate fi purtat în mai multe ocazii și care vă va aduce reale servicii primăvara, vara și toamna.

Pentru a da taiorului o notă mai elegantă, îl vom purta fără bluză, cu mai multe șiraguri de mărgele colorate sau cu un clips prins pe rever. Ținuta va fi completată cu mănuși și pantofi cu tocuri înalte.

Simpla rochie de olandă bleumarin sau albastră va căpăta o notă veselă, dacă va fi purtată cu un cordon lat și cu o geantă făcută din in în dungi colorate diferit (desenul 4). Este bine ca la această rochie să aveți și un cordon din materialul ei, în care caz o puteți purta cu pantofi și geantă albă sau roșie.

Rochia cu buline a ajuns să fie considerată aproape o rochie clasică, ce nu trebuie să lipsească din garderoba nici unei femei. Cu o fustă largă, corsaj simplu și garnitură albă de pichet, ea este rochia ideală pentru începutul de vară, ca și pentru zilele calde dar noroase (desenul 5).

Pliseurile sînt anul acesta foarte la modă. De aceea am ales pentru rochia de după-masă, din șantung, un model cu fusta plisată (desenul 6). Corsajul este închis cu nasturi de sidef, care pot fi albi sau vopsiți în culoarea materialului. Rochia va căpăta un aer și mai elegant, dacă veți asorta la ea mănuși și pantofi de aceeași culoare sau dacă veți prinde pe rever o floare de culoarea mănușilor. Accesoriile dau întotdeauna o notă veselă și personală îmbrăcăminții.

Modelele pe care vi le dăm pot fi executate întocmai. Este de la sine înțeles însă că — în funcție de necesitățile și de gustul dv. — aceste modele sînt susceptibile de a suferi mici modificări, pentru a putea fi adaptate siluetei fiecăreia.

De vorbă cu medicul

TRAHEOBRONȘITA ACUTĂ

Traheobronșita acută este o inflamație acută a mucoasei traheobronhice. Cauza ei principală este infecția. Factorii care favorizează îmbolnăvirea sînt: frigul, ingestia de apă foarte rece, curenții de aer care lovesc direct corpul, inhalarea de aer rece direct pe gură, umezeala la picioare. Pe lîngă acestea, mai există și cauze predispozante locale, care pot fi: rinita cronică (guturaiul cronic), deviația de sept nazal, emfizemul pulmonar, infecții ale faringelui și amigdalelor. Mai predispun la îmbolnăvire alcoolismul, tabagismul, debilitatea generală.

Semnele bolii

De obicei, începutul bolii se caracterizează prin înfundarea nasului, strănuturi repetate, uscăciune și arsuri în gît, răgușeală și dureri în mijlocul pieptului.

După 2-4 zile apare o tuse uscată, precum și febra. Aceasta este faza așa-zisă de cruditate. De la această fază, boala trece la aceea de cocțiune, cînd tusea devine grasă, umedă; bolnavul expectorează o spută mucopurulentă. După cîteva zile, fenomenele se reduc treptat și bolnavul reintră în normal.

Complicații

Prin extinderea procesului acestei boli la bronhiile mici, se ajunge la bronșita capilară, care dă o dispnee (lipsă de aer) foarte accentuată. Alte complicații sînt: bronhopneumonia, foarte periculoasă la copii și la bătrîni, și congestia pulmonară, prin extinderea bolii la alveolele pulmonare. Boala aceasta poate activa și o tuberculoză pulmonară latentă.

Dacă nu se ivesc complicații, traheobronșita se rezolvă în 10-12 zile; dar există și recăderi, care dau bolii un caracter cronic.

Tratamentul

Bolnavul trebuie să se ferească de frig sau chiar să nu părăsească odaia, care trebuie încălzită pînă la 20°. El va evita, prin repaus vocal, eforturile respiratorii. Va consuma ceaiuri calde, va face băi calde generale sau chiar numai la picioare. Se pot aplica ventuze sau muștar pe piept. Se vor lua, pentru favorizarea transpirației, cîte 3-4 aspirine sau piramidoane pe zi. Pentru calmarea tusei uscate din prima fază a bolii, se pot lua, de 3 ori pe zi, cîte 15 picături de Tusocalmin în puțină apă, iar în a doua fază, cînd apare expectorația, se pot lua 5-6 lingurițe de Sirocol pe zi. Copiilor li se recomandă siropul de pătlagină. Dacă expectorația este purulentă, se vor face 5-6 injecții cu Pneumosept, cîte una pe zi.

Cum să ne ferim

În timpul iernii, e bine să se facă dezinfecția nasului cu Colargol (1% în apă). Se va face, la specialiști, tratamentul defectelor respiratorii ale nasului.

Organismul trebuie obișnuit treptat cu frigul. Pentru aceasta, se vor face fricțiuni cu prosoape umede, trecîndu-se ulterior la băi reci. Acestea se vor face, bineînțeles, în timpul verii. În cazul cînd există o amigdalită cronică, ea trebuie operată.

Dr. Silviu GHEREA

Poșta REDACȚIEI

DORU PETRESCU — Suceava. Dacă timbrele pe care le colecționați sînt uzate, le puteți lipi în album cu ajutorul șarnierelor. Dacă sînt neuzate, folosiți pentru păstrarea lor clasoarele cu benzi de celofan, fără să le lipiți. Ca să fiți la curent cu toate noutățile ce vă interesează, abonați-vă la revista „Filatelia“, care are redacția în București, str. Biserica Enei nr. 16. La aceeași adresă puteți cere și ultimul catalog al timbrelor romînești, precum și seriile de timbre mai vechi, care vă lipsesc.

PROF. ALEX. RAKOCZY — București. Materialul pe care ni-l propuneți e indicat pentru o revistă de specialitate, cum ar fi „Muzica“. Noi nu dispunem de spațiul pe care să-l consacrăm documentării sau lecțiilor de acordeon. Dacă aveți ceva deosebit din acest domeniu — care să-i intereseze pe toți cititorii noștri — trimiteți-ne, dar nu probleme de tehnică pură sau „cursuri de educație acordeonistică“ — cum le numiți dv.

HORIA DINCU — Buzău. Pentru lămuriri în legătură cu școlile de zbor cu și fără motor, adresați-vă comitetului orășenesc sau raional al Asociației Voluntare pentru Sprijinirea Apărării Patriei (A.V.S.A.P.).

NICOLAE PANĂ — București. Schiul pe apă nu e o disciplină sportivă recunoscută ca atare în competițiile internaționale. În unele țări au loc, din cînd în cînd, asemenea concursuri. În țările capitaliste ele nu urmăresc însă altceva decît publicitatea senzațională și umplerea buzunarelor celor care le organizează.

MARILENA IONAȘCU — Focșani. Abuzul de alimente calorice nu e cel mai indicat mijloc de combatere a frigului, pentru că — după cum constatați — acesta poate duce la o îngrășare nedorită a corpului. Esențialul constă în a ști cum să vă îmbrăcați pe timp friguros. Țesăturile prea dese, nepufoase, nu sînt recomandabile în asemenea împrejurări, pentru că nu țesătura în sine ține cald, ci aerul aflat între firele de lînă sau între două veșminte. E de preferat să purtați două jachete de lînă, în locul unei haine de piele sau al unei canadiene nedublate. Căutați, de asemenea, ca și culoarea hainelor să fie închisă, pentru că veșmintele de culoare închisă absorb maximum de căldură.

VAL. COSTĂCHESCU — Iași. Există și avioane mici, nu numai elicoptere. Nu demult, o revistă de specialitate prezenta un avion ale cărui aripi nu au o anvergură mai mare de 5 metri și care poate încăpea într-o simplă cameră de locuit. Acest avion liliputan, dispunînd de un motor cu turbină, poate atinge totuși viteza de 500 km pe oră și un plafon de 8.500 de metri. Cît despre motocicletele cu roți mici, acestea prezintă avantajul de a oferi o poziție mai joasă conducătorului și, deci, o stabilitate mai bună, pentru orașele aglomerate, unde trebuie să stopezi la fiecare pas.

DR. ION PRALEA — Orăștie. Vă mulțumim pentru frumoasele cuvinte cu care apreciați revista noastră. Sugestiile dv. în legătură cu tematica rubricii „Colțul fotografului amator“ le considerăm interesante și ne vom strădui să le facem loc în amintita rubrică (de altfel, despre unele din subiectele solicitate, am mai scris).

PEȘTII-PAPAGALI

Mările calde găzduiesc o puzderie de pești ce spintecă apele în toate direcțiile, cu corpul lor argintat de solzi. În unele locuri se întîlnesc atît pești ierbivori, cît și carnivori, pești zburători, pești-flori, pești-licurici și pești-felinare, care brăzdează ca adevărate curcubee adîncimile întunecate ale mărilor.

O specie curioasă, pe lîngă unele stînci abrupte: peștii-papagali. Frumusețea lor fără seamăn și armonia dulce a culorilor uimesc. Se pare că natura a folosit toate nuanțele și gradațiile de culori, pentru a da acestor papagali ai mărilor o frumusețe care pune în umbră chiar și varietatea de culori a păsărilor din pădurile ecuatoriale.

Deseori, acești pești-papagali stau atîrnați cu capetele în jos, mișcînd alene codițele lor cenușii-liliachii, acoperite cu pete roșiatice și tivite cu o dungă albă. Cu buzele lor groase își ciugulesc, sîrguincioși, hrana. Din cînd în cînd, unii dintre ei, cu gura plină, rămîn parcă pe gînduri, mestecînd îndelung.

COLȚUL MICULUI DESENATOR

Problema nr. 7

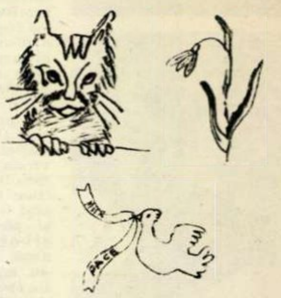

Soluții trimise de Teodorescu Marius Mihail, elev în clasa a IV-a A, Școala medie mixtă nr. 6 „Mihai Viteazu“, Ploești.

Problema nr. 8

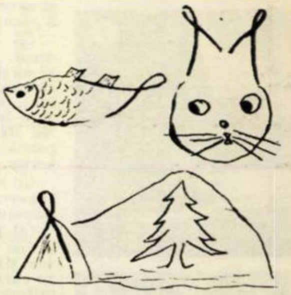

Soluții trimise de Sorin A. Nicodim, elev în clasa I-a B a Școlii nr. 1 din Tg. Ocna.

Au mai trimis soluții izbutite la diferite probleme următorii: Popa Gabriel, București; Ionescu Ștefan, Roșiorii de Vede; Dragomir Emil, Timișoara; Valentina Ionescu, Ploești; Scurtu Gabriela, Or. Stalin; Dancu Mihail, Iași; Dogaru Mihai, Or. Stalin; Barbu Luca, Tg. Ocna; Szasz Mișu, Sighișoara; Lavinia Zaichici, Timișoara; Poloni Gabriel, București; Nagy Karoly, Vulcan.

În jurul globului

ÎMI DAŢI VOIE: REM!

Rem a văzut lumina zilei la Leningrad. Părinţii săi, leul Vaska şi leoaica Simba, sînt vechi locatari ai parcului zoologic, unde sînt trataţi cu cea mai mare grijă şi dragoste atît de personalul de serviciu al parcului (medici, îngrijitori, paznici), cît şi de admiratori...

①

②

③

④

Micuţul Rem n-avea mai mult de 7 ore şi cîteva minute, în clipa cînd a părăsit cuşca părintească, pentru a intra în pensiune la familia Varvarei Şepeleva.

Printre nenumăratele sale preocupări, Institutul de fiziologie „I.P.Pavlov" din Leningrad se interesează şi de fiziologia şi dezvoltarea reflexelor la fiarele sălbatice. Varvara Şepeleva e unul dintre colaboratorii ştiinţifici ai institutului. Puiul de leu i-a fost încredinţat pentru a observa şi stabili cînd şi cum apare pentru prima oară reacţia la mirosul de carne.

De educaţia lui Rem s-a ocupat mai întîi cel mai tînăr membru al familiei Şepelev, Iura, în vîrstă de 14 ani. La şcoală Iura face parte din cercul tinerilor zoologi şi-i sînt tare dragi animalele şi păsările. Cîtva timp el l-a hrănit pe micul Rem după un grafic special, cu lapte clad. Pe urmă l-a trecut la griş cu lapte. Acum...

① Ni se pare nouă, sau...? Nu, nu! A mai crescut Rem! A crescut şi se simte tare bine la noii lui stăpîni. Colţii şi ghearele i-au mai crescut şi ele parcă, s-au mai ascuţit. Scîncetul de acum o lună şi ceva a început să aducă a răcnet...

② De ascultător, ce-i drept, încă e ascultător. Şi un ştrengar!... Îi place să tragă lumea de pantaloni, de rochii şi să se suie în pat şi pe divan. Nu demult a făcut şi o poznă: a sfîşiat două perne.

③ Muzică de dans pentru amatorii de hula-hoop. La pian, „maestrul" Rem...

④ Îi place să se joace şi cu telefonul. Sau... mai ştii?!... O fi aflat că în curînd va părăsi ospitaliera familie a Şepelevilor şi vrea să dea un telefon la parcul zoologic. Ori, poate, micuţilor săi prieteni şi admiratori din Leningrad:

— Îmi daţi voie: Rem! La vară, veniţi să mă vedeţi în parcul zoologic!...

S. G.

Fotografii de
V. GALAKTIONOV

ÎN ÎNDEPĂRTATA IAKUŢIE SOVIETICĂ lucrările de detectare a zăcămintelor de cărbuni sau minereu se fac cu mijloace moderne. Iată-i pe geologii G. Gusev şi V. Apol, folosind în acest scop un dispozitiv de radio extrem de sensibil. ←

☆

WEIMARUL, vechi centru cultural german, numără printre monumentele sale de artă şi Teatrul Naţional. În acest oraş au trăit şi creat cei doi titani ai literaturii germane: Goethe şi Schiller. Statuia din faţa teatrului le imortalizează chipurile. →

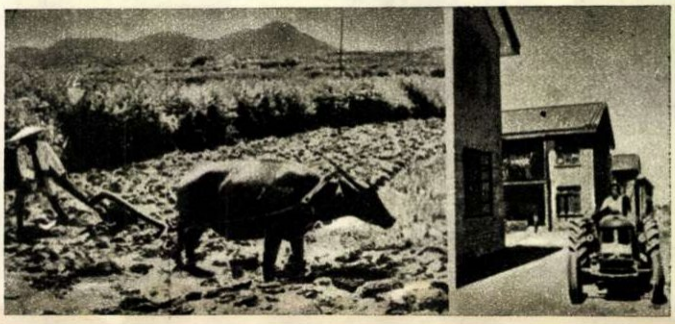

DE LA PLUGUL TRAS DE BIVOLI, la tractor: drumul satului chinez spre o viaţă nouă. Alături de tractoarele sovietice „Bielarus", de cele cehoslovace „Zetor" sau de cele poloneze „Ursus", în China populară lucrează azi şi mii de tractoare produse de industria Chinei noi. În fotografia din dreapta: un tractor de fabricaţie chineză.

VICTIME ALE „RĂZBOIULUI RECE". Manevrele militare ale N.A.T.O., ce se desfăşoară frecvent în R.F. Germană, produc nu numai pagube materiale enorme, dar uneori chiar şi victime omeneşti. În fotografie: înmormîntarea, în oraşul Amberg, a unuia din cei 10 ţărani ucişi în timpul unor recente manevre.

UN OMAGIU ORIGINAL. Helmut Recknagel, cunoscutul schior din R.D. Germană, cîştigător al unei medalii de aur la Olimpiada de la Squaw Valley, a fost obiectul unei originale manifestaţii de simpatie din partea locuitorilor oraşului nord-american Reno. Precedat de un convoi de cow-boys, el a fost purtat pe un măgăruş, pe străzile oraşului.

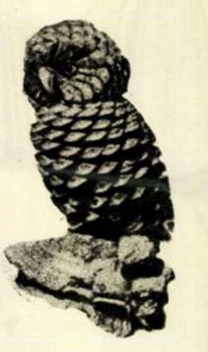

DIN CONURI DE PIN, inginerul sovietic V.F. Koroliov din Moscova confecţionează — în orele de odihnă — nenumărate jucării, dintre care reproducem o bufniţă.

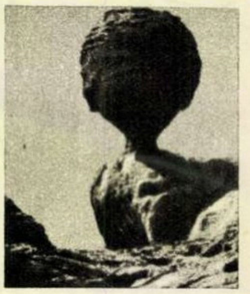

VÎNTURILE PUTERNICE din pustiul Sahara au dat acestei stînci forma capului unui om. Descoperirea originalei „sculpturi" aparţine unui ziarist, pe nume Emil Schultess.

Ultimul răcnet al modei

Să mai spună cineva că în Anglia nu se trăieşte pe picior mare!... Spre ilustrare, priviţi fotografia alăturată. E ultimul răcnet al modei, în materie de încălţăminte. Nemulţumiţi de banalii şi plictisitorii pantofi obişnuiţi, cîţiva englezi americanizaţi de-a binelea şi-au pus picioarele la contribuţie şi, în scurtă vreme, au izbutit să le înfrumuseţeze... în halul în care se vede.

Modelul aerodinamic sau „atomic", precum i se spune acestui nou gen de pantofi, are, pesemne, ca sursă de inspiraţie linia bombei atomice americane. Dintr-o asemenea „muză", nici nu putea să iasă ceva mai adecvat.

De altfel, excentricul dandy nu-şi face prea multe scrupule. El poartă pur şi simplu un pantof numărul... 96, pe un picior numărul 41.

Ceea ce confirmă vechea zicală: unde nu-i cap, vai de picioare...

V. R.

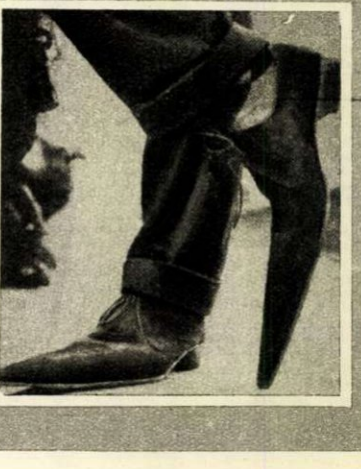

VIZITA ÎN R. P. R. A PREŞEDINTELUI REPUBLICII INDONEZIA, DR. SUKARNO

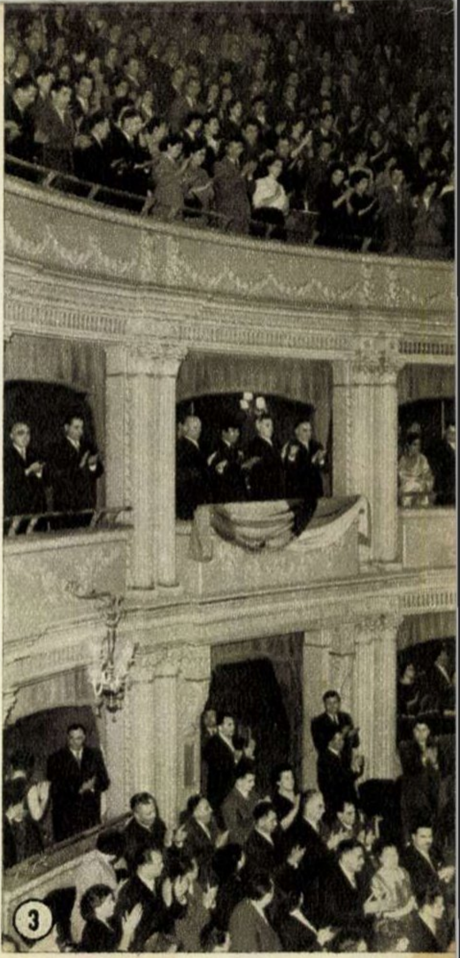

① Pionierii bucureşteni l-au întîmpinat cu bucurie pe înaltul oaspete al ţării noastre.

② Preşedintele Republicii Indonezia, dr. Sukarno, a depus o coroană de flori la Monumentul Eroilor Patriei.

③ În timpul spectacolului de gală de la Teatrul de Operă şi Balet al R. P. R.

④ La intrarea în regiunea Ploeşti, dr. Sukarno a fost primit cu tradiţionala pîine şi sare.

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII
Căsuţa Poştală: 3507 of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Rep.

În cadrul „Cupei Dinamo" la polo, Știința a întrecut duminică, la Floreasca, Clubul sportiv școlar cu 6-3. În fotografie: încă un gol în poarta elevilor...

SPORT

SUCCESE DE PRIMĂVARĂ

de AI. MIRODAN

Duminică a fost primăvară.

● La Zagreb jucătorii noștri de tenis de masă au dobîndit — oferindu-ne o surpriză plăcută — două titluri europene și cîteva de vice-campioni. Ca-n zilele bune... Cine-ar fi așteptat atît de repede renașterea? Am trecut printr-un moment (un an, doi) de criză, au fost frămîntări și nesiguranță în selecționarea jucătorilor, se părea că nu mai putem nădăjdui la titluri supreme, dar a venit acum primăvara și sîntem, iarăși, pe loc de frunte în Europa.

Interesant fenomen: acolo unde s-a născut și cristalizat o tradiție, este firesc și cu putință ca dificultățile să fie înfrînte și „moștenirea" transmisă, mai departe în timp, urmașilor. Nu se întîmplă așa cu naționala de fotbal a Ungariei? Nu se întîmplă așa cu fotbalul arădean unde clasa lui Petchowski trece organic parcă la tinerii Țîrlea sau Pop? La ping-pong Angelica Rozeanu săvîrșește sub ochii noștri un proces asemănător izbutind — după o carieră unică în istoria sportului romînesc — nu numai să continue a fi excelentă dar, mai cu seamă, să „tragă" după ea — precum maestrul ucenicii — o generație strălucită de tineri. Maria Alexandru, dublă campioană a Europei, Cobîrzan, campion, Radu Negulescu, finalist în foarte dificila probă de simplu și învingător a numeroase glorii, printre care Sido nu este cea de pe urmă, au preluat ștafeta și acum... drum bun!

● La București echipa de tenis de cîmp, alcătuită precum la Zagreb din îmbinarea „bătrînului" Gogu Viziru cu tineri promovați stăruitor, a cedat la, ca să zicem așa, extrema limită, în fața cehoslovacilor, a căror situație în tenisul european este, după cum se știe, superioară dintotdeauna. Cel mai făgăduitor dintre jucătorii noștri s-a arătat, ca și anul trecut, a fi Ion Țiriac, talent veritabil, adică om cu inspirație și „simț" al mingii. Victoria lui asupra mai experimentatului Korda este un fapt: să-l reținem cu mulțumire și să urăm autorului un sezon bun, adică de muncă și tactică inteligentă, adică modestie.

● În sfîrșit, tot la București trei dintre atleții selecționabili pentru Roma — Alexandru Bizim, Lia Manoliu și Maria Diți — au izbutit aruncări la nivel olimpic, cel dintîi din înșiruire situîndu-se, de altfel, printre cei mai buni din lume. Marile speranțe?

Partida de fotbal C. C. A. - Rapid, desfășurată duminică pe stadionul „23 August", a oferit multe momente de emoție suporterilor celor două formații. Iată, în fotografie, unul din aceste momente la poarta Rapidului, cînd Dungu lămurește o fază periculoasă pentru ceferiști.

↑ În sala Floreasca II, a avut loc duminică un concurs orășenesc de lupte, cu participarea lotului republican. Fotografia reprezintă „preludiul" victoriei lui Diamandinis (Progresul) asupra lui D. Manolache (Dinamo), pe care l-a învins prin tuș.

Meci, meci, dar regulile circulației și bunul obștesc tot ar trebui să fie respectate!... →

Fotografii de Romulus SCURTU

FILMELE SĂPTĂMÎNII – FILMELE SĂPTĂMÎNII – FILMELE SĂPTĂMÎNII

„ÎN IUREȘUL FOCULUI" (foto 1) — film realizat de Studioul „A. Dovjenko" din Kiev — amintește, sub forma unei sobre povestiri cinematografice, anii construcției socialismului în Uniunea Sovietică, bătălia în care s-a înrolat tineretul comsomolist pentru a da patriei metalul atît de necesar industriei. Nazar Oceret, eroul filmului, reconstituie prin biografia sa istoria a mii și mii de flăcăi care, atrași de uriașul centru industrial din Donbass, au venit aci să învețe cum să devină stăpînii oțelului și ai cărbunelui.

„RĂMÎI CU NOI" (foto 2) — film turnat de Studioul „Gruzia-film" — relatează cazul (din fericire, foarte rar) a doi copii care, lipsiți de timpuriu de ocrotirea mamei, sînt abandonați și de tatăl lor, atras mai puternic de pasiunea pentru o femeie egoistă, lipsită de elementare sentimente umane. Copiii aceștia nu rămîn însă singuri. O tînără sovietică, un om în înțelesul plin al cuvîntului, va veghea asupra destinelor lor.

Deosebit de reușiți și spontani sînt — în rolurile celor doi micuți — interpreții Nani Cikoinidze și Miho Barașvili; sinceră, impresionînd prin jocul ei firesc, plin de expresivitate — tînăra actriță gruzină Tițino Tițișvili.

„BLANA DE VIZON" (foto 3) — realizat de cineaștii italieni cu vădite intenții de a face, prin intermediul unei comedii, o operă critică la adresa moravurilor așa-zisei „lumi bune" — își alege eroii din mediul micilor slujbași italieni. O blană de vizon cîștigată la loterie și un lanț de întîmplări îngăduie — pentru cîteva zile — accesul unui modest cuplu de tineri italieni din zilele noastre într-o societate care le este complet străină. Revelația e brutală. Cei doi eroi vor prefera traiul lor modest și plin de lipsuri, mocirlei morale profesate de înalta societate.

Filmul — bine lucrat, în maniera comediei spumoase, plin de vervă, dar din care răzbat cu putere accentele tragice — lasă un sentiment amar. Căci se mulțumește doar să demaște o seamă de realități sociale, fără a da nici o soluție împotriva lor. Totul rămîne, de fapt, ca la început.

„MEXICUL CÎNTĂ" (foto 4) — noul film mexican ce rulează în această săptămînă pe ecranele Capitalei — aduce cu el un subiect de operetă scăldat cu bogăție în muzică, costume atrăgătoare, pitoresc și antren. Am dori însă să auzim — în filme — muzica mexicană și altfel decît prin intermediul unor drame sentimentale al căror epilog putea fi prezis de la începutul filmului. Ne amintim cu nostalgie de filme într-adevăr reprezentative pentru această țară: „Fata mexicană", „Rio Escondido", „Maclovia". Și le ducem dorul.

①

②

③

④

PREȚUL EXEMPLARULUI 2 LEI

05/7 –

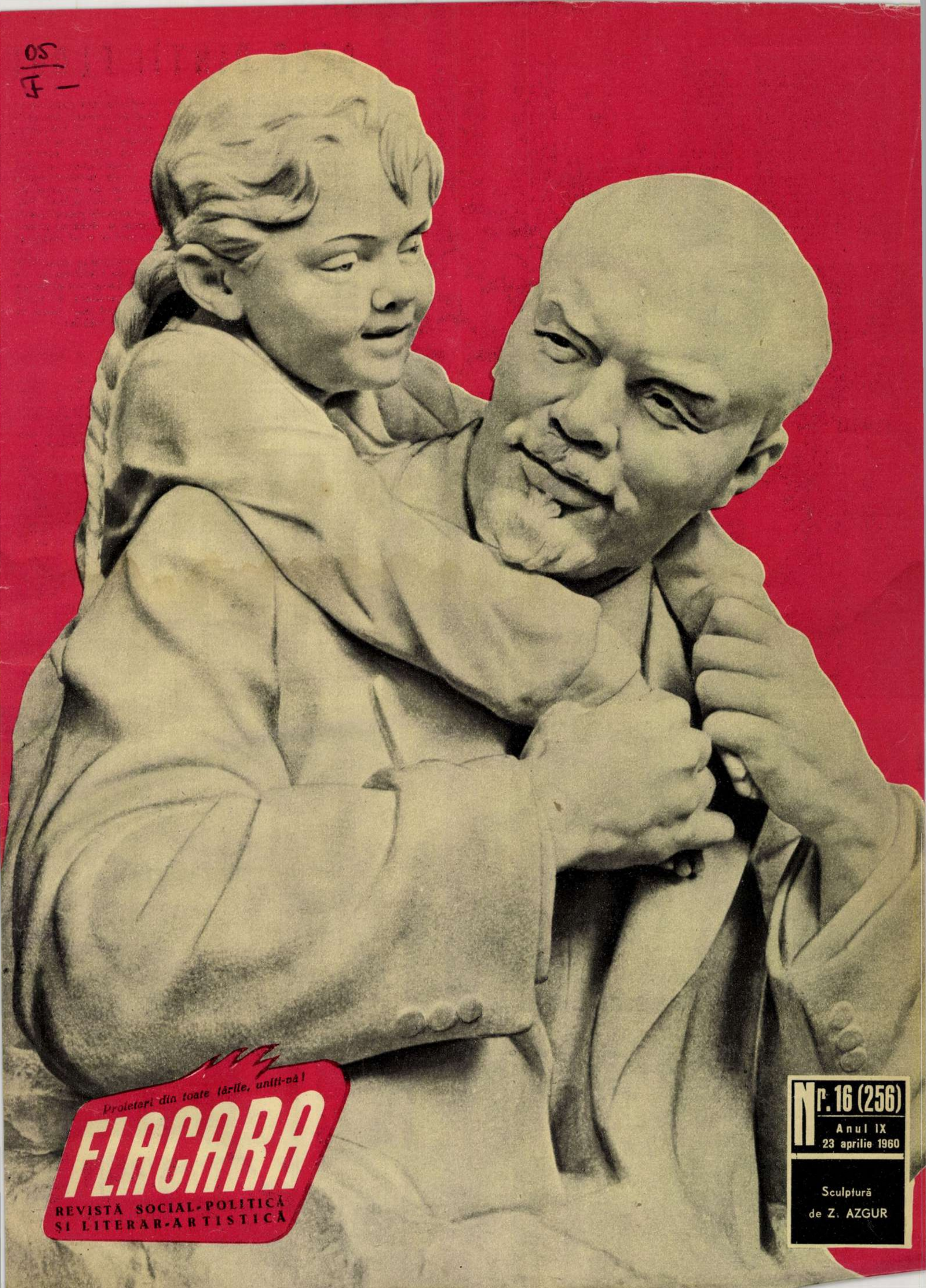

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 16 (256)
Anul IX
23 aprilie 1960

Sculptură
de Z. AZGUR

CELE DINTÎI FLORI

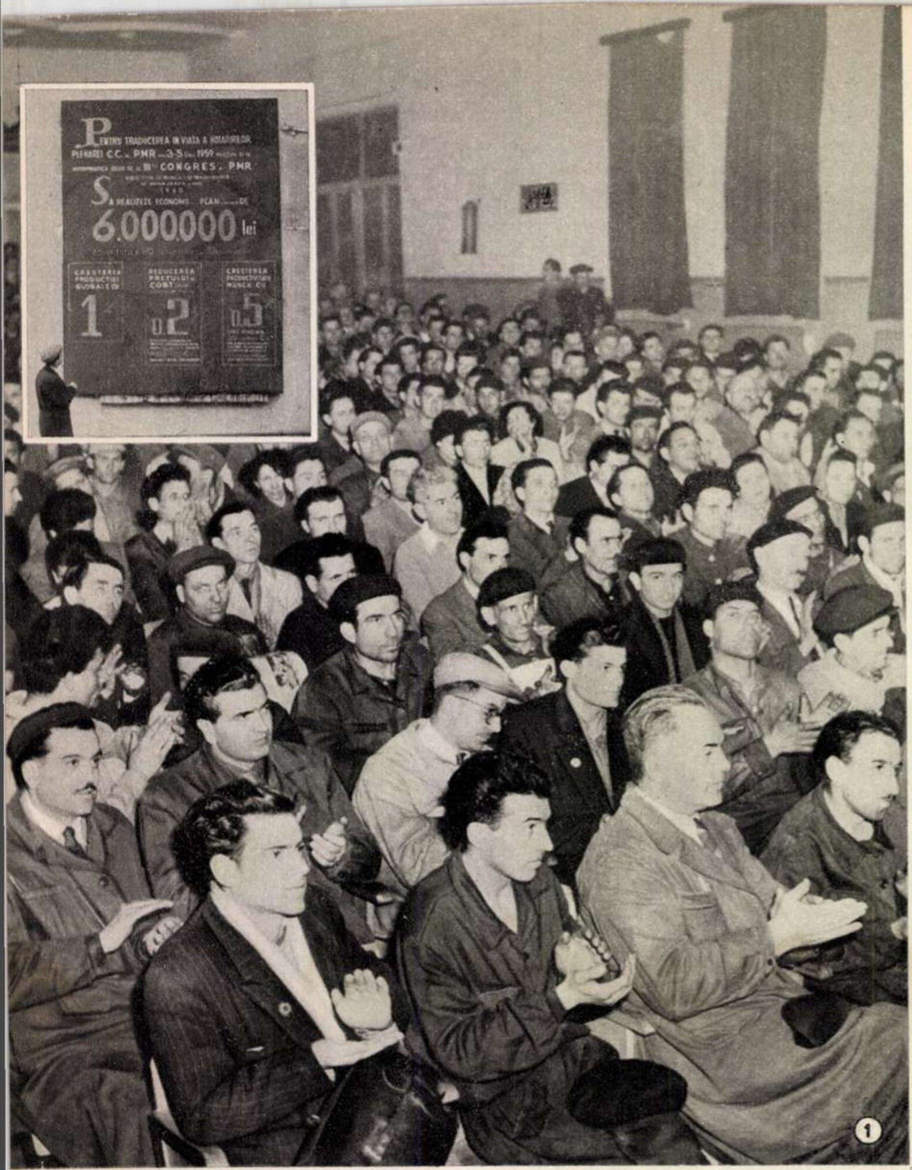
PENTRU TRADUCEREA ÎN VIAȚĂ A HOTĂRÎRILOR
PLENAREI C.C. PMR 3-5 1959
CONGRES PMR
SĂ REALIZEZE ECONOMII PLAN DE
6.000.000 lei
CREȘTEREA PRODUCȚIEI GLOBALE CU
1
REDUCEREA PREȚULUI DE COST
0.2
CREȘTEREA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII CU
0.5
1

Primăvara aceasta s-a împletit cu entuziasmul spontan cu care oamenii muncii din întreaga țară au răspuns chemării la întrecerea socialistă lansate de către cele 19 întreprinderi fruntașe în cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R.

Din uzine, din fabrici, din mine, de pe diferite șantiere au sosit și continuă să sosească vești despre elanul cu care muncitorii, tehnicienii și inginerii din toate întreprinderile au pornit marea bătălie pentru obținerea de produse de calitate superioară, cu un preț de cost cît mai scăzut. Mai mult chiar, angajamentele luate de colectivele muncitorești au început să capete viață. Ele înfloresc o dată cu primii muguri. Sînt cele dintîi flori ale unor noi și mari realizări socialiste.

Alături, redăm cîteva aspecte din preocuparea deosebită care animă colectivele întreprinderilor din Capitală ce se pregătesc să întîmpine ziua de 1 Mai și Congresul al III-lea al P.M.R. — eveniment de mare însemnătate în viața partidului și a poporului — cu rezultate cît mai bune în îndeplinirea obiectivelor planului pe 1960. Iată-le:

① Un aspect de la adunarea generală a colectivului uzinelor „Semănătoarea“, în care s-a răspuns la chemarea la întrecere a celor 19 întreprinderi fruntașe.
În medalion: Angajamentul uzinei, anunțat pe o placardă uriașă: 6.000.000 lei economii la prețul de cost; 3.000.000 lei beneficii.

② *Întreprinderile de Transport București:* 2.200.000 lei economii la prețul de cost; beneficii:3.000.000 lei. În fotografie: ședință de lucru la Atelierele I.T.B. pentru punerea în aplicare a măsurilor tehnico-organizatorice. Sînt prezenți: directorul atelierelor, tov. C. Gavrilescu; secretarul comitetului de partid, M. Lucaciuc; președintele comitetului de întreprindere, V. Moană; ing. șef D. Teodorescu, maiștri și muncitori fruntași.

③ *Uzinele „Boleslaw Bierut“:* 2.000.000 lei economii la prețul de cost; beneficii: 500.000 lei. Unul din cele mai importante sectoare — sectorul „trase“ — s-a angajat să realizeze 304.000 lei economii. În fotografie: șeful de echipă Coriolan Hodorog care, prin inovațiile sale în sectorul respectiv, aduce un important aport la realizarea economiilor.

④ *Uzinele chimice romîne:* 1.500.000 lei economii la prețul de cost; beneficii: 1.000.000 lei. Pentru ca și calitatea să crească în sectorul fabricării cizmulițelor și mai mult, s-a format o brigadă specială condusă de brigadiera Manda Andronache.

⑤ *Fabrica de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej“:* 20.000.000 lei economii la prețul de cost; beneficii: 20.000.000 lei. Secția tricotaje s-a angajat să contribuie la economie cu 3.750.000 lei. În fotografie: maistrul de schimb Costică Cozma controlînd una din mașinile „interlock“, pentru ca ea să nu dea nici un fel de rebut.

⑥ *Uzinele textile „7 Noiembrie“:* 750.000 lei economii la prețul de cost; beneficii: 600.000 lei. Printre brigăzile angajate în bătălia pentru calitate și economii se numără și cea condusă de Alexandrina Gubandru (prima din dreapta). Brigada respectivă depășește norma zilnică cu 18-20 la sută.

Fotografii de E. IAROVICI, E. GHERA, Tr. PROSAN

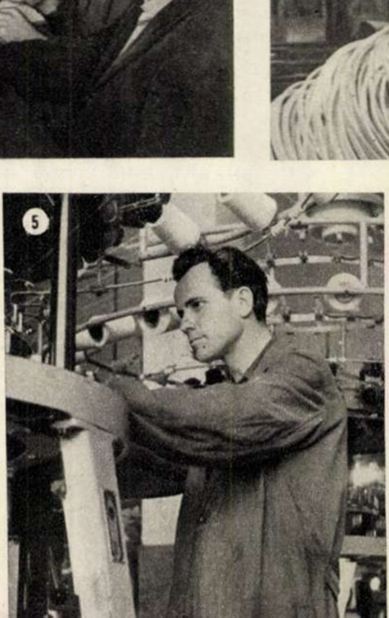

6
-III-lea
Congres P.M.R.
BRIGADA -IV- Sch. B condusă
tov. GUBANDRU ALEX.
peste NORMA de la
2786 kg

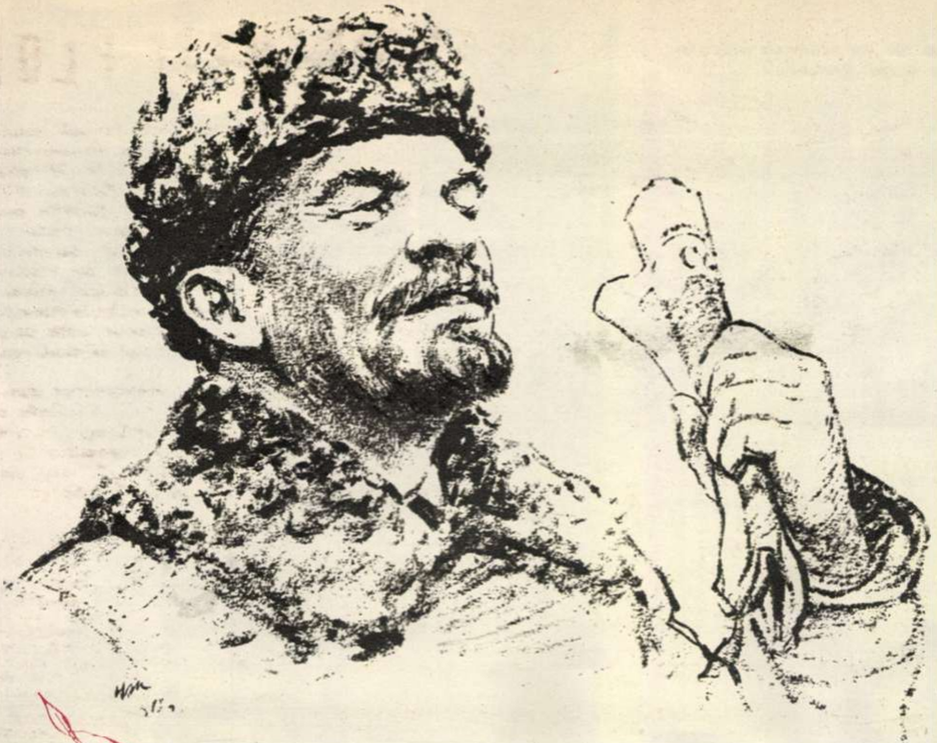

„Vorbeşte LENIN"

Desen de N. JUKOV

Alfred MARGUL-SPERBER

MEREU CU NOI!

Cînd Lenin braţul ne-a întins rîzînd,
Părea că-l ştim de cînd ne ţinem minte.
El a luptat şi-a mers cu noi în rînd,
Săpat şi-n gînd, şi-n inimă fierbinte.

El ne-a făcut ca stînca de granit,
Ne-a dus spre culmi sub bolta de sineală,
Tot ce vedem, prin el s-a făptuit
Şi s-a numit istorie mondială.

Cînd a plecat, pămîntu-ntreg simţea
Că-i tot cu noi, şi-n veci o să rămînă,
Popoarele vedeau lucind o stea,
Cădea cătuşa roasă, în ţărînă.

Va ţine minte-ntregul univers
Şi vorba lui, şi fruntea lui înaltă,
El va trăi şi-n cîntec, şi în vers,
Mereu cu noi, alături, laolaltă.

Noroadele cînd mîndre se trezesc,
Ori cînd se-aprind luminile în ceaţă,
Cu zîmbetu-i atîta de firesc,
Clipind şăgalnic parcă-l văd în faţă!

El ne-a învăţat să nu dăm înapoi,
Să nu slăbim în luptă niciodată!...
Parcă-l vedem, purtînd în rînd cu noi,
Ca la Subotnic, şapca lui uzată... *)

Petrus BROVKA (U.R.S.S.)

LENIN

Noi căutăm păşind mereu prin viaţă
Cînd e senin, ori cînd e vînt rebel,
Să fim aşa cum Lenin ne învaţă
Şi cît de cît să semănăm cu el.

Să fim modeşti, să biruim impasul,
Cinstiţi să fim, şi-ncrezători în noi.
Noi auzim cum dîrz îi bate pasul
În pasul comuniştilor eroi.

Şi pretutindeni, pe planeta-ntreagă
Toţi îl cunosc la sat ori la oraş.
... Îmi amintesc cum în bătrîna Pragă
Am întîlnit cîndva un băieţaş.

Cu steguleţu-i roş, la sărbătoare,
Păşea pe stradă vajnic şi semeţ,
Şi-n ploaia caldă-a razelor de soare
Zîmbea Ilici, brodat pe steguleţ.

Şi cum păşea copilul voiniceşte
Cu tatăl său, o clipă m-am gîndit:
Cît de senin, de ne-nfricat va creşte!
Pe Lenin doar, de mic, l-a îndrăgit!

În Praga-i aurită, într-o casă
El va păşi din an în an mereu...
E-o ulicioară nu prea arătoasă
Şi-o casă-n care astăzi e muzeu.

E Lenin lîngă noi! Îl vezi în viaţă,
Îl vezi şi-i simţi voinţa de oţel,
Cum l-am văzut în calda dimineaţă
Pe-un steguleţ purtat de-un prichindel! *)

George CIUDAN

PRIMAVARA

Înfloreşte liliacul iară,
Poate pentru asta-i primăvară...

Renăscută, floarea din grădină
Soarelui, sfioasă se închină

Şi din casă ea mă cheamă-afară —
Poate pentru asta-i primăvară...

Au suit copiii către boltă zmeu
Să sărute geana unui curcubeu,
Soarele în inimă coboară —
Poate pentru asta-i primăvară...

Cîntece din holde-mbrăţişate
Au pornit pe strune-nfiorate

Despre Lenin cuvîntînd prin ţară,
Poate pentru asta-i primăvară...

Vlaicu BÎRNA

GÎNDURILE LUI

O, gîndurile lui le-aş semui
Cu lanul auriu, strălucitor;
Pămîntul pentru veci se-mpodobi
În bogăţia frumuseţii lor.

Şi noi le pregătirăm patul cald
În brazda din cîmpia romînească,
Să lege spic pe lujerul înalt
Şi rodul lor mereu să ne hrănească.

Langston HUGHES (S.U.A.)

LENIN

Azi planeta-ntreagă Lenin o străbate.
Graniţă pe lume nu e să-l oprească.
Îi ascultă pasul scoarţa pămîntească,
Şi-i ascultă vorba neamurile toate.

Azi planeta-ntreagă Lenin o străbate.
Fruntea lui boltită arde ca un soare.
Îi aduc în cale, neamuri şi popoare,
Lotuşi albi de ceară, roze-nmiresmate.

Azi planeta-ntreagă Lenin o străbate.
Vorba-i înţeleaptă e de-a pururi vie.
Arde-n veci, nestinsă, steaua rubinie,
Şi-i zăresc lumina neamuri depărtate! *)

Nicolas GUILLEN (Cuba)

LENIN

Tu ştii că mîna care
a doborît şi tronul, şi tiranul,
gigantică, atotbiruitoare,
era şi caldă, şi mîngîietoare,
uşoară ca petalele de floare?...
Ştii mîna cui a doborît tiranul?

Tu ştii că vocea care
slăvise pururi libertatea, viaţa,
topea şi stînci, suna clocotitoare
gonindu-i pe zarafi cu-nverşunare
ca tu să fii mereu stăpîn sub soare?...
Ştii vocea cui slăvise pururi viaţa?

Tu ştii că vîntul care
în noapte se stîrnise-atunci,
deşi vuia-n furtuni răzbunătoare
trezea acordul gingaşei chitare,
rîdea aşa cum rîd copiii-n soare?...
Ştii cine l-a stîrnit în noapte-atunci?

Ştii că va fi o vreme-n care
s-or destrăma pe veşnicie norii;
pe raza lui stăpîn, bătrînul soare
îţi va aşterne-n lume o cărare
secînd izvorul lacrimii amare?...
Ştii cine-ţi va goni departe norii?
Ştii cine?
Lenin!

---

*) În romîneşte de **M. DJENTEMIROV**

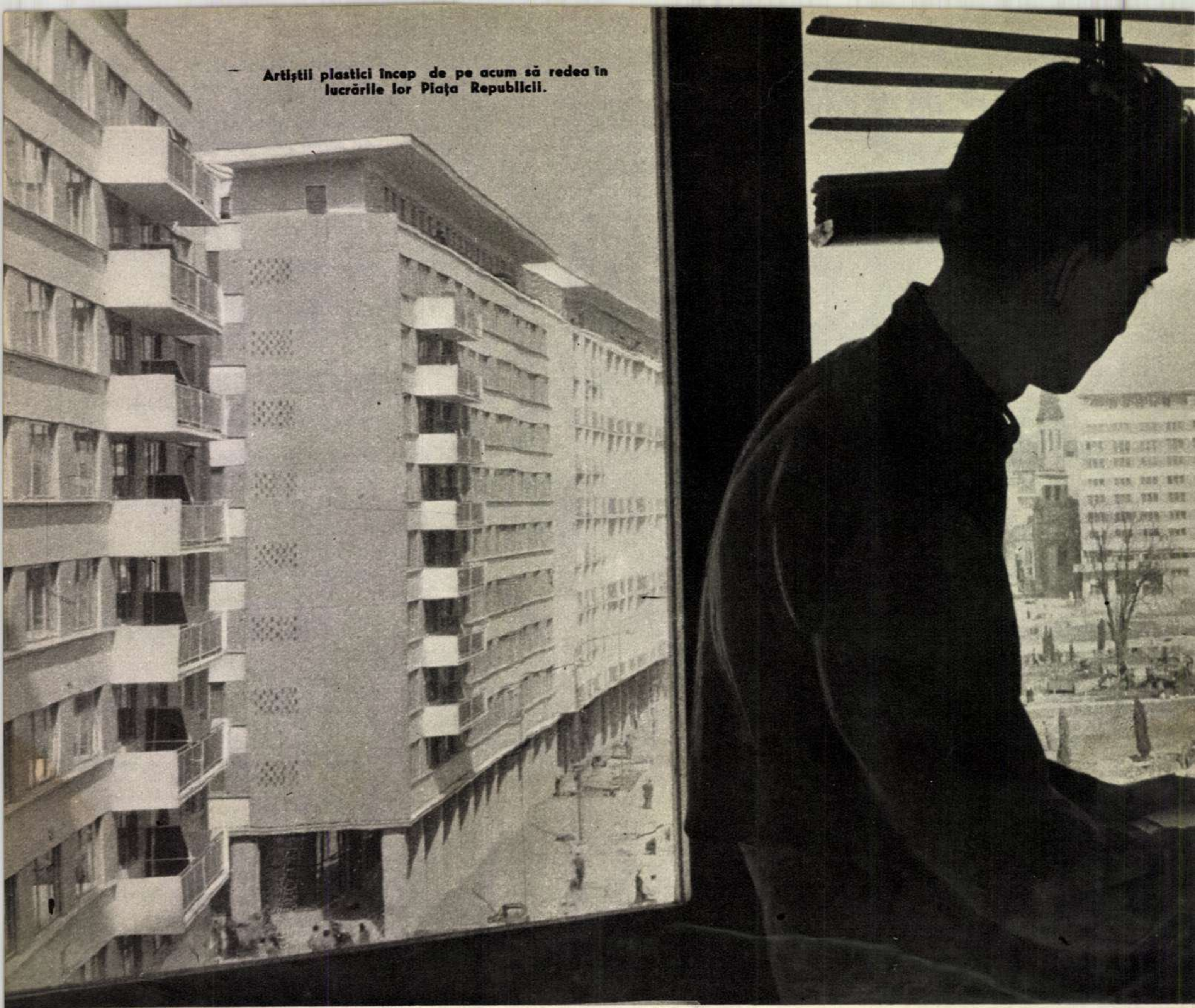

— Artiştii plastici încep de pe acum să redea în lucrările lor Piaţa Republicii.

ÎN INIMA CAPITALEI

Fotoreportaj de A. MIHAILOPOL

Construim! ...

De cînd puterea este în mîinile noastre, ale poporului muncitor, construim!...

Construim case, fabrici, hidrocentrale, edificii de cultură, oraşe întregi...

Construim nu din zori pînă-n noapte, nu numai vara, nu numai ici, colo: construim zi şi noapte, şi vara, şi toamna, şi iarna, şi primăvara; construim pretutindeni, în toată ţara... Construim din ce în ce mai mult, din ce în ce mai bine. Şi la Hunedoara, şi la Turnu-Severin, şi pe litoral, şi la Suceava, şi la Oraşul Stalin, şi la Baia Mare, şi în inima Capitalei, şi la marginile ei...

După Ferentari, Bucureştii Noi, Floreasca şi Vatra Luminoasă – iată Piaţa Republicii...

Anul trecut încă mai treceam pe Calea Victoriei, prin faţa Palatului R.P.R., cu pasul obişnuit... Şi dintr-o dată au apărut autocamioane, excavatoare, uriaşe macarale-turn. Peisajul s-a schimbat. S-a născut un nou şantier.

Zi şi noapte miile de constructori au plămădit nisipul, catifeaua, cimentul, nylonul şi fierul, scoţînd din ambalajul schelelor, acum, în primăvară, cel mai tînăr, mai modern şi mai frumos cartier al Capitalei.

Calea Victoriei. Paşii trecătorilor se opresc. Privirile lunecă pe simfonia de linii şi culori ce strălucesc în lumina soarelui. Şi cu emoţie, cu bucurie, cu mîndrie firească spui: „construim!"...

Pentru cei care încă nu au văzut cum arată noul cvartal, ca şi pentru cei care l-au văzut, pentru toată lumea, redăm cîteva imagini: sînt din zilele în care se lucra la ultimele finisări...

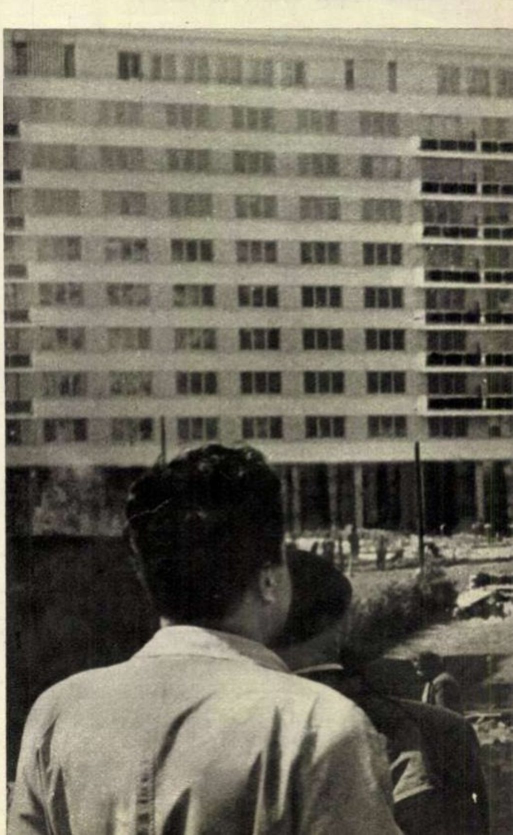

Privirile trecătorilor lunecă pe simfonia de linii și culori ce strălucesc în lumina soarelui.

↑ Ultimele retușuri.

Meseria de constructor cere
← uneori și curaj.

Acest arbust va împodobi
parcul din Piața Republicii.
↓

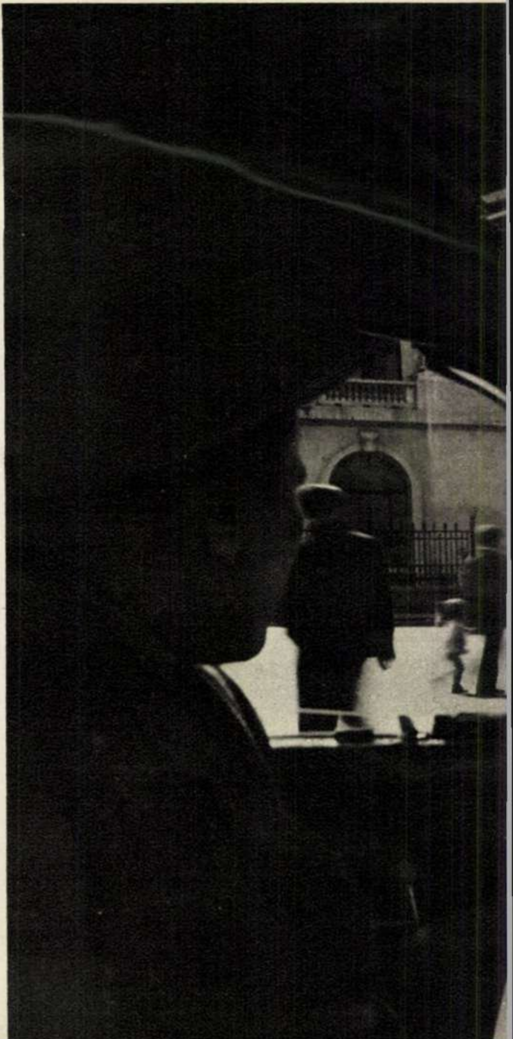

← Încă o lovitură de daltă şi blocul de marmură va fi gata pentru a fi montat.

↑ Se demontează schelele la blocul-turn.

← S-a deschis primul magazin.

În faţa Ateneului R.P.R. s-a deschis
↓ o nouă perspectivă.

VISUL LUI ILICI

Moscova scăldată în lumini.

de Radu ȚIULESCU

În muzeele sovietice se mai păstrează o broşură cu coperta îngălbenită de vreme. Este prima ediţie a GOELRO — Planul de stat pentru electrificarea Rusiei. Broşura are azi 40 de ani, vizitatorii o pot vedea sub vitrina de sticlă şi îi pot citi coperta la lumina puternică a becurilor electrice. Dar prin 1920, îndată ce a văzut lumina tiparului, ea trecea din mînă în mînă şi era citită cu nesaţ la lumina palidă a lămpilor cu petrol. Era vorba în plan de lumini care nu se puteau vedea încă nicăieri — dacă nu ştiai să priveşti puţin dincolo de întunericul moştenit de la ţarii cei „strălucitori"...

Prima ediţie a planului de electrificare a Rusiei a fost împărţită delegaţilor la cel de-al VIII-lea Congres al Sovietelor, cu următoarea adnotare:

„Ţinînd seama de tirajul cu totul neîndestulător al acestei cărţi, tovarăşii care au primit cîte un exemplar sînt insistent rugaţi să-l predea — după ce l-au citit — la biblioteca din localitatea lor, pentru a putea fi studiat de muncitori şi ţărani..."

Se crede că textul adnotării aparţine lui Lenin. El ştia că dacă muncitorii şi ţăranii vor studia planul de electrificare a Rusiei, ei vor face totul ca el să devină realitate. Lenin cunoştea legătura dintre scînteia electrică şi scînteia din inima omului pentru prima oară eliberat de asuprire. El spunea: „COMUNISMUL ESTE PUTEREA SOVIETICĂ PLUS ELECTRIFICAREA ÎNTREGII ŢĂRI".

Rusia era cufundată în întuneric, dar Lenin o învăţa să vadă constelaţiile viitoare. Rusia era sleită de puteri, dar Lenin o învăţa să se gîndească la timpul cînd forţa din reţelele electrice va înmii forţa oamenilor. Rusia ara ogoarele cu pluguri trase de cîte un cal sau chiar de ţăran, dar Lenin îi arăta drumul spre splendidele herghelii ale cailor-putere.

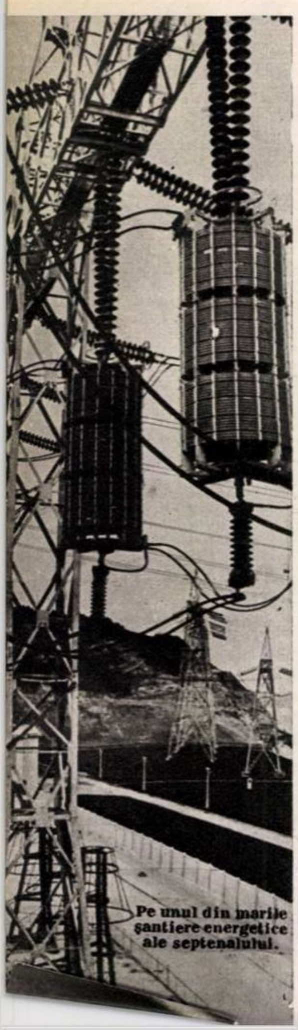

Pe unul din marile şantiere energetice ale septenalului.

Puterea sovietică a început construirea comunismului cu hidrocentrala de la Volhov. Pe o foaie dintr-un carnet al lui Lenin, datînd din perioada elaborării GOELRO-ului, sînt înscrise cuvintele: *„Să construim Volhovul!"* Volhovul era proiectat pentru 58.000 de kilowaţi. La New York, unde Broadwayul risipea el singur, probabil, mult mai mulţi kilowaţi, unii puteau să rîdă. Volhovul era un început modest. Dar oamenii sovietici se gîndeau că puterea tuturor hidrocentralelor moştenite de la ţarism de-abia depăşea 8.000 de kW. Volhovul era, orice s-ar spune, un salt!

Broadwayul continuă şi azi — după 40 de ani — să risipească kilowaţii, dar anul acesta hidrocentrala de la Bratsk — a cărei putere instalată va fi de 4,5 milioane kilowaţi — va începe să dea curent pentru comunism. Faceţi socoteala de cîte ori intră 58.000 în 4.500.000 şi veţi avea imaginea limpede a saltului de la Volhov la Bratsk.

Acum 40 de ani, H.G. Wells — cunoscut de milioane de cititori pentru imaginaţia sa înflăcărată — l-a vizitat la Kremlin pe Lenin. După întîlnire, Wells a vorbit despre Lenin ca despre „visătorul de la Kremlin". El scria:

„Deşi Lenin, ca un adevărat marxist, nu crede în utopii, el a căzut singur în utopia electrificării. El vede de pe acum căile ferate obişnuite înlocuite cu căi ferate electrice, vede întreaga ţară acoperindu-se cu asemenea căi ferate, vede dezvoltîndu-se o industrie nouă, comunistă. Şi îmi vorbea despre aceasta cu atîta ardoare, încît ascultîndu-l aproape că am crezut şi eu în împlinirea planurilor sale.

— Dar acestea nu sînt decît schiţe, proiecte...

— Veniţi din nou în Rusia peste zece ani — mi-a spus Lenin — şi veţi vedea ce vom face în acest timp".

Planul GOELRO prevedea pe atunci construcţia a 30 de centrale electrice cu o putere instalată de 1,5 milioane kilowaţi. Pentru această primă etapă au fost prevăzuţi 10-15 ani. Dar oamenii sovietici au muncit pe nerăsuflate şi au împlinit planul în mai puţin de un deceniu. În 1935 se producea deja de 3 ori mai mult curent electric decît prevedea planul elaborat în 1920. Scînteia din inimi avea o putere mult mai mare decît credeau unii...

Dacă Wells ar fi avut posibilitatea să revină în Uniunea Sovietică nu peste zece ani, ci peste patruzeci (perioadă care în istoria unui popor nu reprezintă un timp prea îndelungat), el ar fi renunţat, desigur, să mai scrie cărţi bazate pe imaginaţie şi ar fi preferat să-şi uimească cititorii cu asemenea date reale:

De pe acum, Uniunea Sovietică — ţara care în 1928 producea doar o treime din curentul electric produs în Franţa — are o putere instalată cît a Franţei, a Angliei şi a Germaniei occidentale luate laolaltă. Iar în următorii 20 de ani Uniunea Sovietică îşi va spori de şapte-opt ori actuala ei capacitate electrică, ajungînd să producă de 1.000 de ori mai mult curent decît toate centralele termice sau hidrocentralele vechii Rusii. Cifra prin care va fi exprimată atunci puterea electrică a Uniunii Sovietice va ţine de domeniul astronomiei: 2.300.000.000.000 — două trilioane trei sute de miliarde kW ore!

Acum 40 de ani, Lenin numea planul de electrificare a Rusiei *„al doilea program al partidului"*. Lenin cunoştea calculele specialiştilor: un kilowat de forţă înlocuieşte munca a 20 de oameni, iar la automate — de două ori mai mult. *„Kilowaţii* — spunea el — *sînt sclavii maşinilor"*. Astăzi din cele peste 260 de miliarde de kW ore, două treimi servesc industria, maşinile. Vă daţi seama ce armată de „sclavi ai maşinilor" e pusă în mişcare în fiecare ceas pentru fericirea oamenilor, acum, la începutul septenalului? Şi cîţi asemenea „sclavi" vor fi puşi în slujba oamenilor sovietici la sfîrşitul septenalului, cînd producţia industrială a ţării va fi aproape de două ori mai mare decît cea de azi? Lenin vedea departe. Vorbind cu Wells, el depăşea imaginaţia acestuia şi se gîndea la reţeaua de căi ferate electrificate care vor cuprinde Uniunea Sovietică. Numărul kilometrilor de cale ferată electrificată azi în Uniunea Sovietică se ridică la 11.600. Aceasta reprezintă mai mult decît în oricare altă ţară a lumii — inclusiv Statele Unite ale Americii care dispun doar de 3.943 km de cale ferată electrificată. Iar peste 5-6 ani în U.R.S.S. vor mai fi electrificaţi 20.000 km de cale ferată!

Lenin ştia că scînteia electrică înseamnă nu numai putere, ci şi lumină pentru Rusia. În primele izbe unde a pătruns, becul electric a fost denumit „lampa lui Ilici". Şi aşa i-a rămas numele pînă azi. „Lampa lui Ilici" a cucerit pînă acum fiecare al doilea colhoz. Peste 5-6 ani nu va rămîne sat, oricît ar fi el de mic, pierdut în stepă sau căţărat pe munte, în care oamenilor să nu le lumineze viaţa „lampa lui Ilici".

Astăzi poţi auzi vorbindu-se despre „lampa lui Ilici" nu numai pe întinsul Uniunii Sovietice. Pe malurile marilor fluvii chineze, în pitoreştile văi ale Bulgariei, în satele din munţii stîncoşi ai Albaniei, pe cîmpiile poloneze — mii de oameni construiesc orînduirea cea nouă care se bazează pe puterea lor conjugată cu puterea scînteii electrice...

O hidrocentrală de un milion kW pe fluviul Huanhe; o puternică cetate a luminii şi puterii, purtînd numele lui Lenin, la Bicaz, în Munţii Bistriţei; un sistem hidrotehnic lîngă Batak, în Bulgaria; o uzină care dă Varşoviei 1 miliard de kW ore în locul celor 200 milioane kW ore de dinainte de război. Ideea leninistă a electrificării a pătruns şi pătrunde peste tot!

Acum 40 de ani mulţi oameni sovietici citeau planul GOELRO la lumina palidă a lămpilor cu petrol. Azi, toţi citesc seara, la lumina puternică a becului electric, despre grandiosul plan de electrificare totală a Uniunii Sovietice în următorii 15-20 de ani. În 1920, la Kremlin visa un om. Visul său a înaripat peste 200 de milioane de oameni. Aceşti oameni:

— au construit prima centrală electrică din lume pe bază de energie atomică;

— înalţă cele mai mari hidrocentrale de pe glob;

— construiesc comunismul — visul de aur al omenirii.

Astăzi oamenii privesc încă cu uimire constelaţiile care se aprind în fiecare seară pe cer. Stelele sînt aceleaşi de milioane de ani. Pămîntul are însă şi el constelaţiile lui care se îmbogăţesc an de an. Strălucesc cu putere din inima Europei pînă la Marea Chinei luminile lui Ilici, vestind universului că visul — puterea sovietică plus electrificarea — se împlineşte. Comunismul este mai aproape ca oricînd.

CUVÎNT NEMURITOR

— schiță —

de Serghei NAUMOV

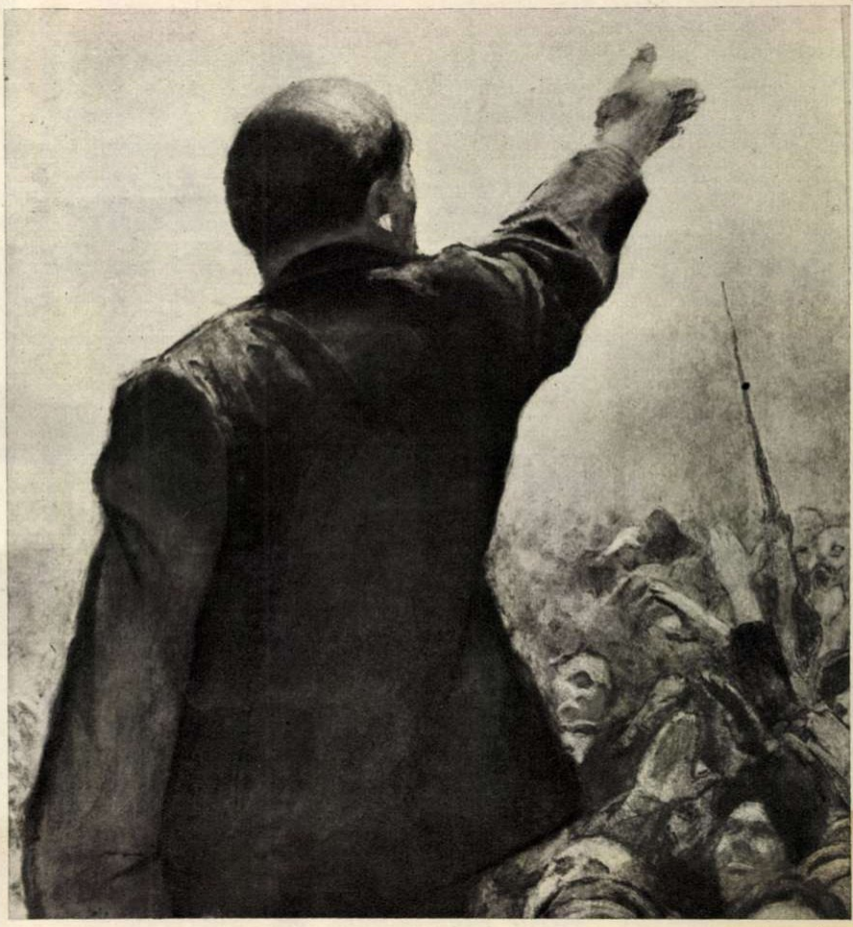

„Revoluția a învins"

Tablou de E. KIBRIK

Furgonul cu artiști salta peste hopurile șoselei desfundate; prin ferestruica spartă șuiera vîntul.

Gheorghi Sergheevici Șatov își strînse cît putu paltonul pe trupul zgribulit de frig. Printre cei ce dormeau pe dușumeaua furgonului era și ostașul însărcinat cu garda ansamblului, un adolescent cu fața smeadă, cu buze pline și moi ca de fată. Privindu-l cum doarme, cînd încruntîndu-se, cînd surîzînd, Șatov își aminti de fiul său, Ilia. Da, parcă semănau... Era asemănarea tinereții.

Actorul astupă fereastra cu o manta de ploaie, își alese o poziție comodă rezemîndu-se de perete și-și drese glasul, mai întîi tușind și apoi spunînd tare: „Mi..." Își masă gîtul și repetă: „Mi-mi-mi"... După care rosti graseind: „Tovarăși ostași ai Armatei Roșii!..."

Tînărul ostaș tresări din somn și-și holbă ochii plini de uimire asupra lui Șatov.

— Nu prea ești paznic de nădejde, tinere — spuse actorul graseind cu aceeași intonație binecunoscută.

— Strașnic! — exclamă entuziast flăcăiașul. Parc-ar vorbi Lenin!

— Seamănă?

— Leit...

— Cum te cheamă? — întrebă actorul.

— Kuzma — răspunse ostașul.

— Și pe mine Gheorghi Sergheevici.

Își întinseră mîinile peste oamenii adormiți.

— Cu glasul acesta voi recita deseară un monolog — spuse Șatov. Și de cîte ori îl spun, parcă trec un examen...

— Ce-i aia monolog?

— Un monolog, tinere, înseamnă...

Un zgomot neașteptat le întrerupse discuția. Mai întîi un foșnet intens de parcă o pasăre uriașă și-ar fi desfăcut aripile. Apoi o bubuitură. Furgonul se opri brusc, icnind pe loc.

— Toată lumea în pădure! — strigă cu glas puternic Kuzma, deschizînd portiera furgonului.

Șatov coborî ultimul, abia după ce Kuzma îl zgîlțîi zdravăn, remorcîndu-l de mînecă. Pe cer, nori grei se rostogoleau îmbrîncindu-se spre soare-apune. Undeva, pe aproape, bufni o explozie puternică, aruncînd în jur pămînt și schije. Gheorghi Sergheevici, care tocmai alerga pe marginea drumului, se poticni și căzu. Pălăria îi sări de pe cap cît colo, în mijlocul șoselei. Șatov, care îl văzuse pe Kuzma aplecîndu-se deasupra sa, se lăsă tîrît de tînărul ostaș într-un șanț. Apoi Kuzma se întinse pe o rînă înspre partea expusă schijelor și actorul înțelese că ostașul își pune trupul drept pavăză spre a-l feri pe el. După ce obuzele răscoliră toată pădurea sfîrtecînd copacii, focul încetă brusc așa cum pornise.

Șatov se ridică din șanț și, în timp ce căuta zadarnic din ochi furgonul pe locul unde-l părăsiseră, Kuzma se apropie de el, întinzîndu-i pălăria culeasă de pe șosea. Actorul o luă cu degetele tremurînde.

Deodată, din desișul pădurii apăru furgonul. „Hai, urcați-vă, că pornim" — strigă șoferul, cu glas firesc, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic.

★

Brigada artiștilor fu instalată în niște adăposturi vechi. În bordeiul scund era înghesuială. Fumul dens de mahorcă îneca se lampa de gaz de care mereu, dar mereu, se lovea cîte cineva. Lampa se legăna, pe pereți se mișcau umbre și părea că și bordeiul se leagănă și plutește nu se știe încotro.

Gheorghi Sergheevici se tîrî pînă la masa de scînduri și-și întinse pe o laviță trupul trudit. Într-un colț al bordeiului clipea ochiul roșu al unui aparat de radioemisie. „Crizantema, mă auzi? — întreba un glas răgușit. Îți vorbește Convoiul. Mă auzi? Mă auzi?..."

Fără să-și dea seama cum, Șatov retrăi senzația de intimitate și prospețime pe care ți-o dăruiește o față de masă de un alb imaculat, așternută de mîinile mici și drăgăstoase ale soției. Își înălță capul. Văzu în jur o mulțime de oameni cu căști. Unii purtau halate de camuflaj. „Agenți de recunoaștere" — își spuse el.

În bordei intră un om scund, bine legat, înfășurat într-o manta lungă de ploaie. Veni drept la Șatov și se prezentă: „Stogov, îndrumătorul politic al batalionului. Am venit să vă zoresc. În curînd va fi întuneric. E timpul să începem spectacolul". Ochii săi de culoare deschisă îl iscodeau pe Șatov. „Trebuie să mă grimez, să mă pregătesc" — răspunse actorul. Stogov se îndreptă spre agenții de recunoaștere și, după ce potrivi din mers fitilul lămpii, ieși împreună cu ei.

Șatov își puse pe masă oglinda și se privi: nu-și mai recunoștea fața trasă de nesomn, plină de noroi, nebărbierită, cu ochii duși în fundul capului. Își șterse obrazul cu batista și-și potrivi peruca. Simți o cunoscută emoție, care îl încerca de fiecare dată de cîte ori începea să compună trăsăturile acelea scumpe. Nu era timiditate, ci sentimentul dragostei în fața chipului viu al omului drag pe care avea să-l întruchipeze pe scenă. Gheorghi Sergheevici se aplecă spre oglindă ca să verifice asemănarea. Nu se bizui însă pe memorie, ci scoase din valiză o fotografie mare, din care-l priveau doi ochi deosebit de vioi și de limpezi, exprimînd în același timp liniște și frămîntare, înțelepciune și multă, multă omenie.

Un om intră în bordei, făcu cîțiva pași și rămase pe loc înmărmurit de admirație uitîndu-se la Șatov. Era Stogov. Apoi ieșiră împreună. Luna încremenise pe cer. Undeva, deasupra pădurii tăcute, se aprindeau cozile rachetelor. În fața estradei improvizate din niște scînduri subțiri ardeau două faruri de mașină, camuflate cu cornete din foi de cort. Podeaua subțire a estradei se îndoia sub greutatea pașilor lui Șatov. „Ca pe vremea lui Shakespeare" — își spuse actorul, simțindu-se cuprins de un elan ștrengăresc, un fel de bravură de adolescent care nu-l mai încercase de cine știe cînd. Împrejurările atît de neobișnuite, lumina difuză a farurilor și a lunii, chipurile nedeslușite din poiana dimprejurul scenei, toate astea îl făcuseră să se dizolve în masa de oameni dragi — inimi calde care-i așteptau cuvîntul și gestul.

Spectacolul începu. Deasupra scenei atîrnau niște crengi stufoase de cedru. În timp ce vorbea cu soldatul Șadrin, „Vladimir Ilici" făcu un gest larg cu mîna și atinse o creangă. Ramura îl plesni pe actor peste obraz. De durere, Șatov se înclină, continuînd să vorbească. Pînă la el răzbătu murmurul spectatorilor. Își dădu seama că stăpînește bine „sala". Undeva în adîncul cugetului său, stăruia nedeslușit gîndul că ceea ce s-a întîmplat pe drum s-ar putea repeta și aici. Plimbîndu-se de-a lungul scîndurilor în așteptarea tabloului următor (decorurile se schimbau pe loc), Gheorghi Sergheevici se pregătea pentru monolog. Inima începu să-și accelereze bătăile. Trebuia să-l rostească în fața unor adevărați ostași, care strîngeau în mîini nu lemnul puștilor de recuzită, ci oțelul pistoalelor automate.

Totul se desfășură bine pînă aproape de sfîrșitul spectacolului, cînd se întîmplă lucrul de care Șatov se temuse cel mai mult: gîtlejul îi fu strîns de un spasm și deveni incapabil să mai rostească vreun cuvînt. „Blestemat să fie șanțul acela în care am zăcut!" — își spuse în gînd actorul. Iar în acest timp detașamentul Armatei Roșii pleca pe front sub privirile conducătorului care nu rostea nici o vorbă. Actorii îi aruncau lui Șatov priviri mirate și părăseau pe rînd scena.

Spectacolul luă sfîrșit. Poiana era mută. Pentru întîia oară în cariera sa de actor, Gheorghi Sergheevici nu auzi aplauze. Aceeași muțenie îl însoți pînă la bordei. Dar aci izbucni deodată o furtună de aplauze asurzitoare și glasuri pline de însuflețire care se abătură asupra lui asemenea unui val de căldură neașteptat. Șatov se duse spre colțișorul său și începu să se demachieze. Dar unul dintre soldații care se înghesuiau în jurul său strigă: „Nu... nu... Rămîneți așa... tovarășe Șatov".

Gheorghi Sergheevici se supuse dorinței lor. Actorii se așezară la masa pe care erau aranjate gamele și pahare. În capul mesei, unde i se indică locul, Șatov văzu un ciorchine de scorușe roșii ca focul. Înțelese cu întîrziere semnificația lor: flori.

Stogov turnă în pahare alcool străveziu. Băură toți, în afară de Șatov care sta abătut. Îl dureau cuvintele nerostite pe scenă. „De ce nu beți?" — îl întrebă cu reproș Stogov. Gheorghi Sergheevici dădu mașinal paharul pe gît și în secunda următoare începu să tușească violent. Se întinseră spre el mai multe căni cu apă. Actorul zîmbea jenat prin păienjenișul de lacrimi provocate de tuse. Apoi mîncă dintr-o gamelă soldățească păsat de hrișcă și cîrnați, urmărit de privirile pline de simpatie ale ostașilor. Șatov se uită și el la ei și simți cum îi crește în suflet o bucurie plină de duioșie, cu totul deosebită. Dar, încet, încet, alcoolul începu să-l amețească și să-i înmoaie mîinile. Stogov îi aduse un braț de fîn și i-l așternu pe laviță. Șatov se întinse fără să-și dezbrace hainele și se înveli cu paltonul. În timp ce ațipea, auzi ca prin vis: „Crizantema? Aici Convoiul. Mă auzi? Mă auzi?"

Era muzica neschimbată a frontului.

★

Îl trezi un foșnet. Pe ulucile ce căptușeau pereții bordeiului se scurgeau bulgări de pămînt. Dușumeaua de scînduri se clătina ușor. În liniștea bordeiului pătrundea de afară huruitul tancurilor. Șatov rămase cu ochii închiși, gîndindu-se la cele petrecute aseară. Deodată auzi ușa scîrțîind. În bordei pătrunse Stogov. „Pornim să spargem frontul. N-ar strica să spuneți cîteva cuvinte ostașilor" — spuse îndrumătorul politic. „De ce tocmai eu?" — întrebă mirat actorul și continuă: „De ce nu dumneata? Doar..." Era gata să adauge: „ești activist de partid", dar tăcu întîlnind privirea severă a lui Stogov. „Bine, am să încerc" — murmură el.

Gheorghi Sergheevici ieși din bordei. Nu se mai auzeau tancurile. Sub bolta cenușie stăruia acea liniște gata să se spulbere, proprie ceasului în care noaptea se îngînă cu ziua. Totul era mohorît, cufundat în umbră. Șatov se urcă pe estradă. În fața lui, în poiană, stăteau înșirați ostașii în rînduri severe și tăcute. Fețele lor aspre, grave, cătau spre el. În jur foșneau frunzele toamnei ruginii. O împletitură pestriță de culori împresurase poiana: frunze mari, portocalii, de arțari, frunzele galben-verzui ale mestecenilor, frunzele aspre ale stejarilor, foile de crușin de culoarea smaraldului, cu bobițe asemenea lacrimilor...

Soldații așteptau. Aștepta Kuzma, din flancul stîng, cu sprîncenele încruntate, cu mîinile pe țeava automatului. Aștepta Stogov, privind nerăbdător ceasul. Începuseră să se reverse zorii trandafirii. Uitîndu-se la soldații aliniați, Șatov se gîndea: cîți dintre ei nu vor cădea oare pe groaznicul, nemilosul cîmp de luptă?!... Îl cuprinse o asemenea neliniște de parcă în fața lui s-ar fi aflat fiul său multiplicat în sute și mii de exemplare. Străbătu cu privirea rîndurile de ostași și era atîta dragoste în ochii săi, ca și cum i-ar fi strîns pe toți la pieptul său, cu inima dezgolită. Șatov își duse amîndouă mîinile la gît și rosti domol: „Tovarăși ostași ai Armatei Roșii!"

Vorbea graseind ușor, așa cum se obișnuise pe scenă. Acum știa pe cine ar fi vrut ostașii să audă înainte de a porni la bătălie. Gheorghi Sergheevici dăduse cuvintelor intonația pe care o cunoșteau atît de bine cu toții, și ele răsunaseră puternic, impresionant. Șatov îi văzu pe ostași tresărind și luînd poziția de „drepți". În clipa aceea nu le mai vorbea el, actorul Șatov, ci însuși Lenin. În cuvintele simple și clare palpitau pasiunea, voința și geniul leninist.

Gheorghi Sergheevici păși pînă la marginea scenei. Însă în aceeași clipă văzu ridicîndu-se din spatele pădurii o rachetă roșie. Era semnalul începerii atacului. El mai apucă totuși să rostească ultimele cuvinte ale monologului cu care rămăsese dator de cu seară:

„Exemplul Republicii Sovietice va mai dăinui vreme îndelungată în fața lumii întregi. Republica noastră socialistă, a Sovietelor, se va înălța dîrză și neclintită, ca o torță a socialismului internațional!"

V. I. LENIN în primii ani ai puterii sovietice

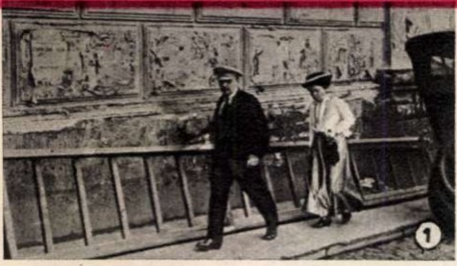
①

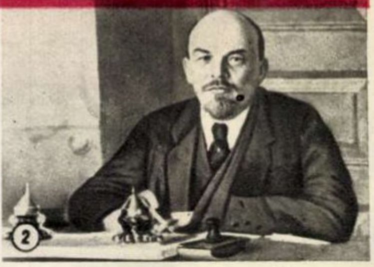
②

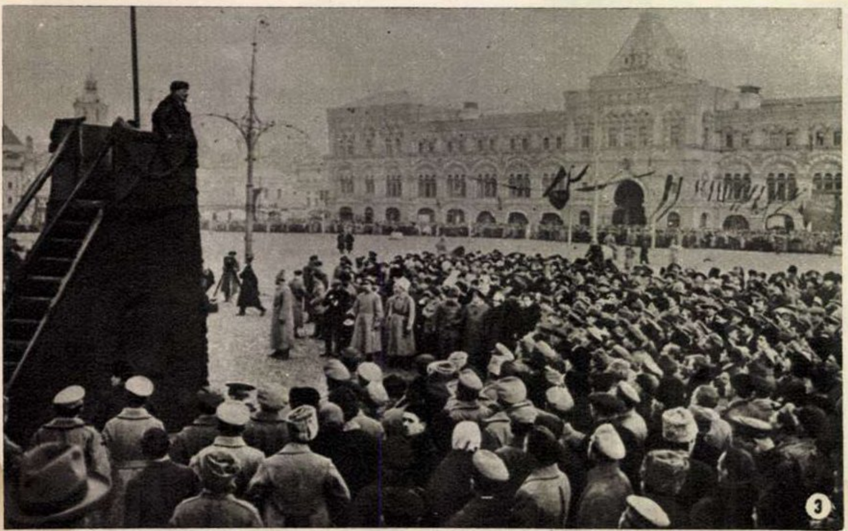
③

Lui Lenin nu-i plăcea să se fotografieze şi fotoreporterii trebuiau să stăruie mult ca să-l poată fotografia. Iată de ce ne-au rămas, din păcate, atît de puţine imagini în care a fost imortalizat chipul lui Vladimir Ilici.

În faţa noastră se află cîteva fotografii din primii patru ani ai puterii sovietice. Îl vedem aici pe marele conducător al revoluţiei proletare în diferite momente. Iată-l împreună cu Maria Ilinicina, sora sa, îndreptîndu-se grăbit spre clădirea unde se desfăşurau lucrările celui de-al V-lea Congres general al Sovietelor din Rusia (foto 1). Era în iulie 1918. Congresul avea loc în condiţiile unei situaţii politice complicate. Socialiştii-revoluţionari de stînga făcuseră totul pentru a submina pacea de la Brest-Litovsk. Ei sabotau politica promovată de puterea sovietică în domeniul aprovizionării cu alimente, iar în timpul congresului încercau să aţîţe Germania la război împotriva tinerei republici sovietice. Prima Constituţie sovietică, adoptată la acest congres, a întărit prin lege cuceririle Revoluţiei Socialiste din Octombrie.

Dar răgazul de pace n-a durat mult. Duşmanii interni şi externi au impus poporului sovietic războiul.

Forţele contrarevoluţionare făceau sforţări desperate pentru a răsturna guvernul sovietic şi, în acest scop, nu alegeau mijloacele. În ziua de 30 august 1918, pe cînd se îndrepta spre maşină, după ce vorbise muncitorilor de la uzina fostă „Michelson“ din Moscova, Lenin a fost victima unui atentat mîrşav. Asupra lui a tras terorista eseră Kaplan, provocîndu-i două răni grave. Cîteva zile, viaţa conducătorului a fost în primejdie. Oamenii muncii erau profund îngrijoraţi. În scrisori emoţionante, ei îi urau cu căldură însănătoşire grabnică. Spre marea lor bucurie, Lenin s-a însănătoşit şi a putut să-şi reia activitatea în conducerea statului sovietic. Iată-l participînd la prima şedinţă a Consiliului Comisarilor Poporului, ţinută în timpul cînd se afla încă în convalescenţă, avînd mîna bandajată (foto 2).

La sărbătorirea primei aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, la 7 noiembrie 1918, V. I. Lenin a rostit o cuvîntare în Piaţa Roşie (foto 3). Între timp, situaţia se schimbase radical. Armata Roşie trecuse la ofensivă pe frontul de est. Se apropia crahul politicii de cotropire şi jaf a imperialismului german. În Ucraina, în Bielorusia, în regiunea Balticii oamenii muncii se ridicaseră împotriva ocupanţilor şi naţionaliştilor-burghezi. Duşmanii puterii sovietice se îndîrjeau. În cuvîntarea rostită în Piaţa Roşie, Lenin a cerut să se creeze o armată puternică şi să li se dea o lovitură nimicitoare duşmanilor. În acest scop la 30 noiembrie 1918 a fost înfiinţat Consiliul Apărării Muncitoreşti şi Ţărăneşti, avînd ca preşedinte pe V. I. Lenin.

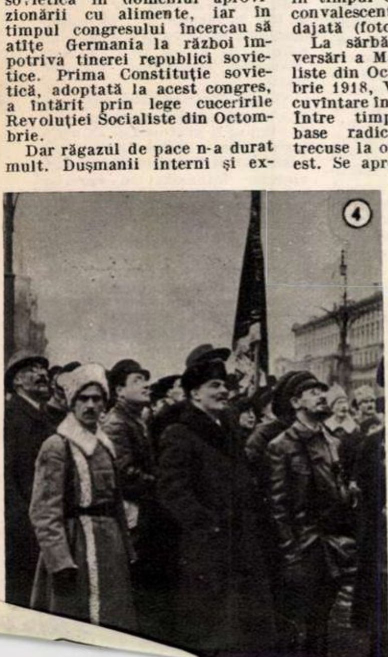
④

Tot în ziua primei aniversări a revoluţiei a avut loc la Moscova, într-un cadru festiv, dezvelirea monumentului lui Marx şi Engels. La solemnitate a participat şi V.I. Lenin. Iată-l în fotografie împreună cu eminentul om de stat şi activist de partid I. M. Sverdlov (foto 4).

Războiul civil continua. În ţară a fost decretată instruirea militară generală. Ostaşii instruirii militare generale — aşa se numeau pe atunci aceste unităţi de rezervă — completau într-una rîndurile Armatei Roşii. Lenin se ocupa nemijlocit de problemele militare. În fotografia 5 îl vedem inspectînd trupele instruirii militare generale.

În iulie 1920 a avut loc cel de-al II-lea Congres al Internaţionalei Comuniste, la care V.I. Lenin a prezentat un raport asupra situaţiei internaţionale şi asupra sarcinilor fundamentale ale Internaţionalei Comuniste. Congresul a dezbătut problema agrară-ţărănească şi naţional-colonială. La baza hotărîrilor luate au stat tezele lui Lenin care orientau partidele comuniste să atragă de partea lor rezervele revoluţiei proletare, şi anume ţărănimea muncitoare şi popoarele coloniale subjugate de imperialism. În fotografia 6, într-o pauză a congresului, Lenin discutînd cu Elena Stasova — una dintre colaboratoarele lui apropiate. Fotografia 7 ni-l înfăţişează pe V.I.Lenin la Kremlin, printre reprezentanţii popoarelor din Orient la congres.

În urma zdrobirii de către poporul sovietic a intervenţiei militare străine, ţările capitaliste au fost nevoite să înceapă tratative cu guvernul sovietic cu privire la stabilirea relaţiilor comerciale şi diplomatice. La întrebarea: „Care sînt bazele păcii cu America?“ — Lenin a răspuns: „Capitaliştii americani să nu se atingă de noi. Nici noi nu ne vom atinge de ei“. În fotografia 8, V. I. Lenin şi economistul american G. P. Christiansen.

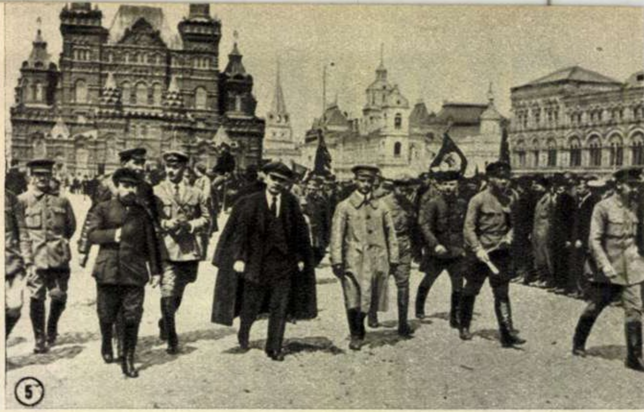
⑤

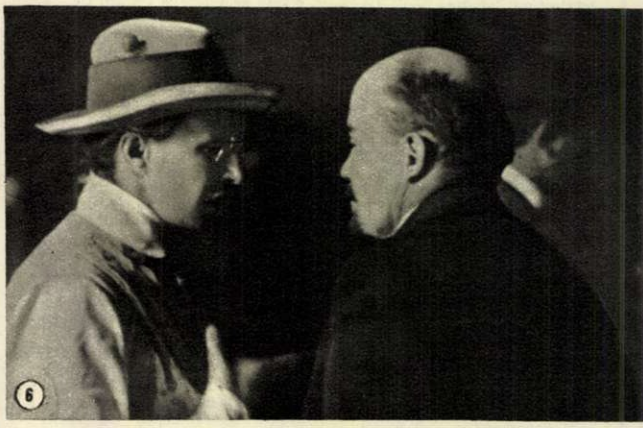
⑥

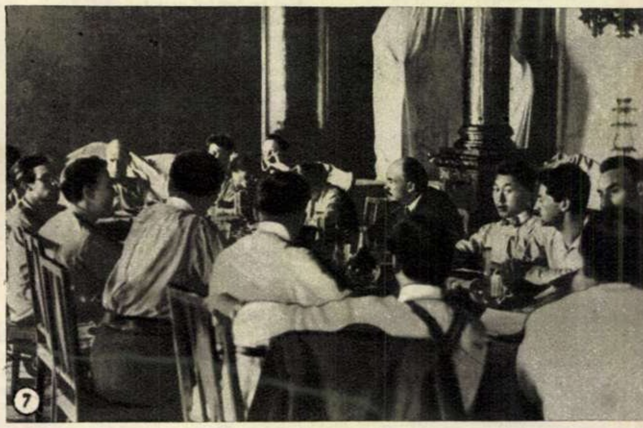
⑦

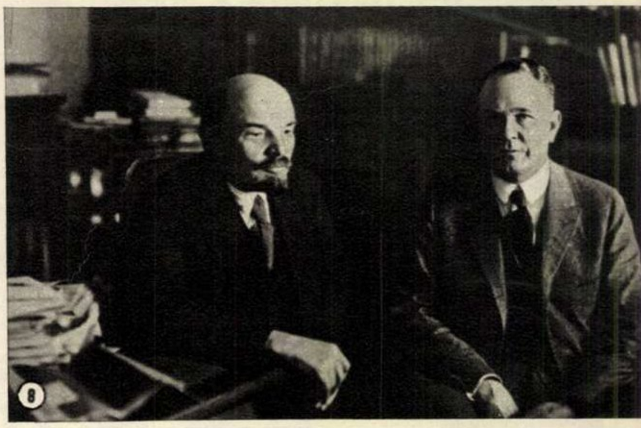
⑧

Medalie comemorativă emisă cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la naşterea lui V. I. Lenin.

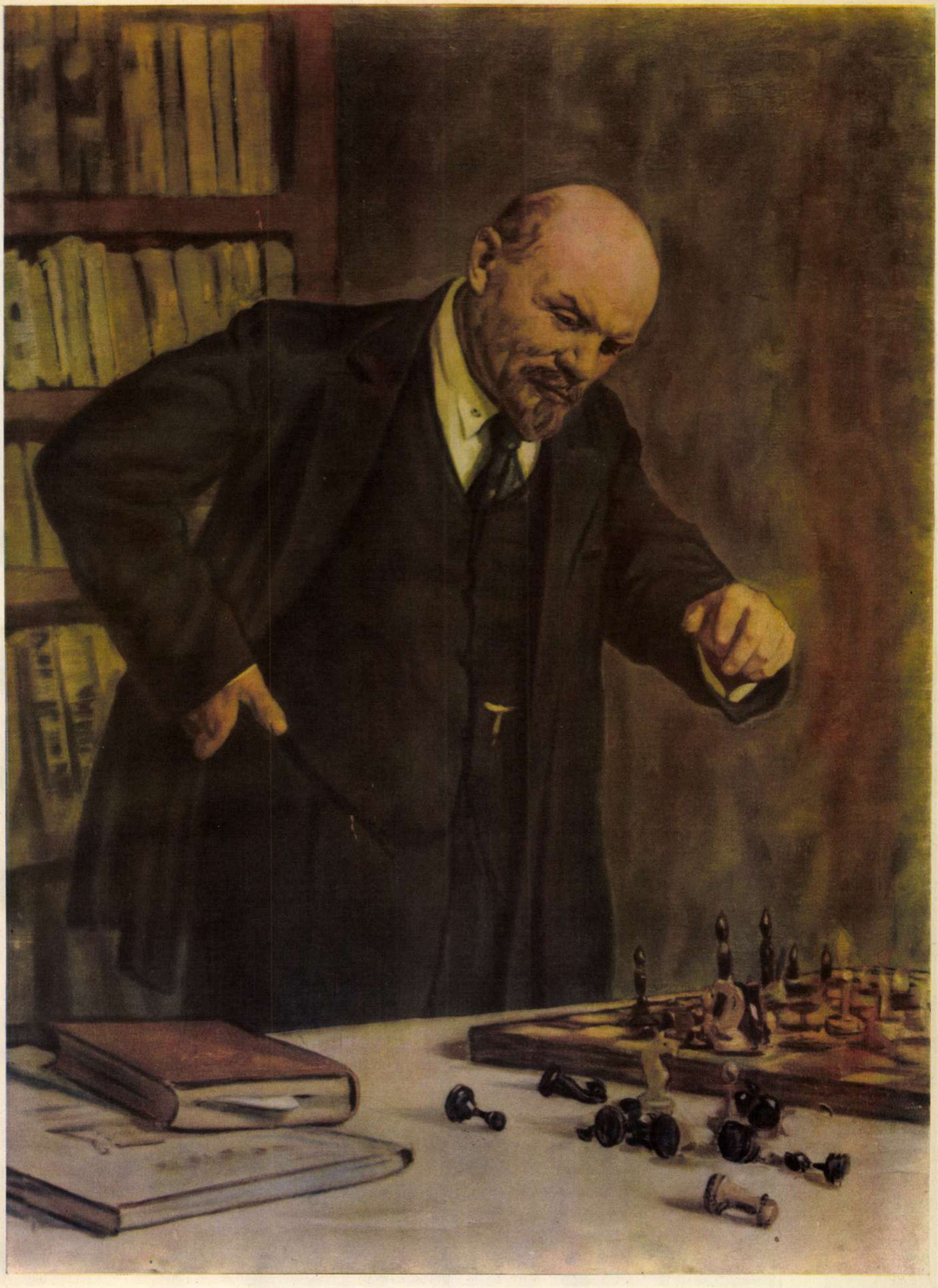

P. F. SUDAKOV: V. I. Lenin la odihnă (ulei).

L. ŞMATKO:
V. I. Lenin
expune planul
GOELRO (ulei)

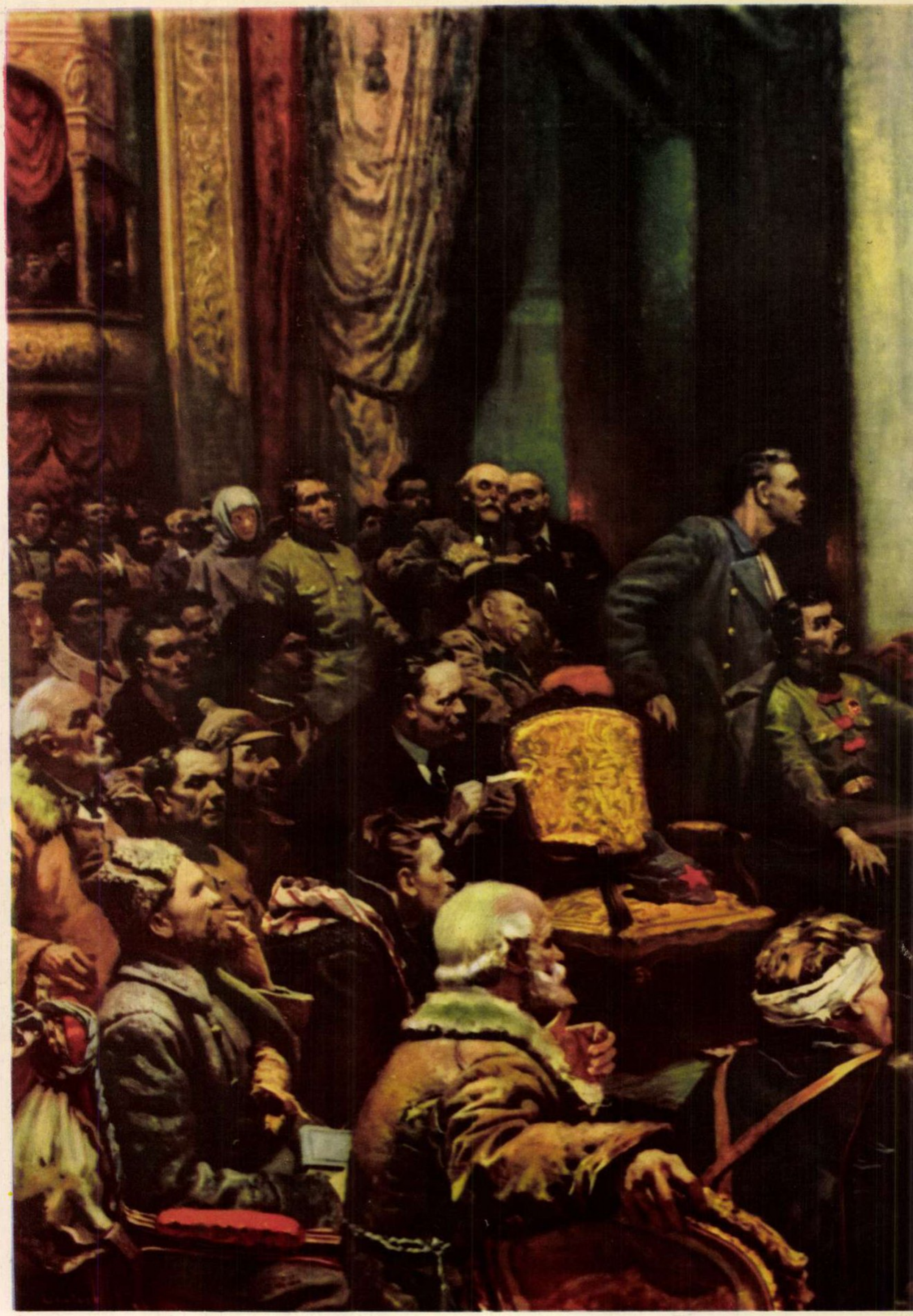

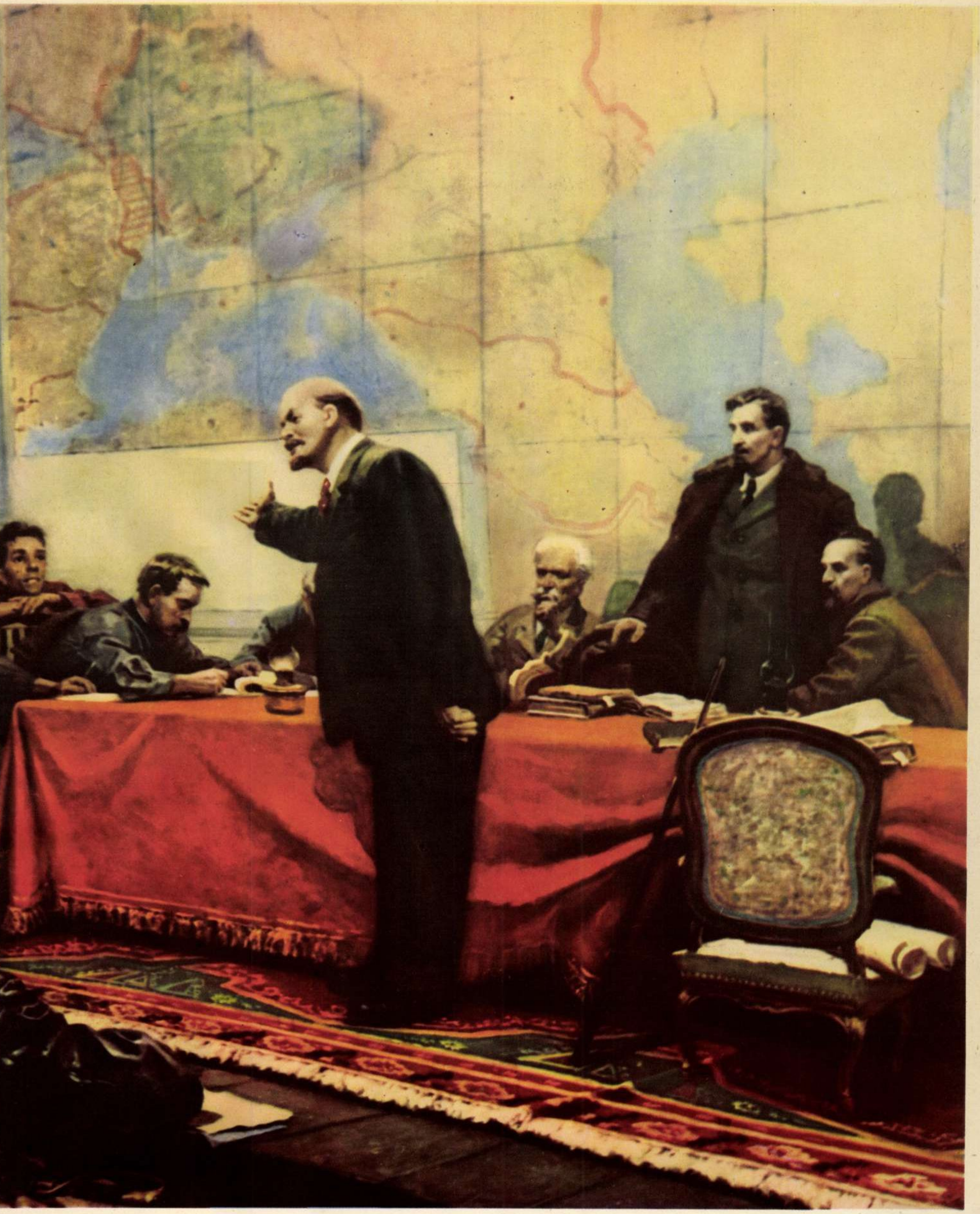

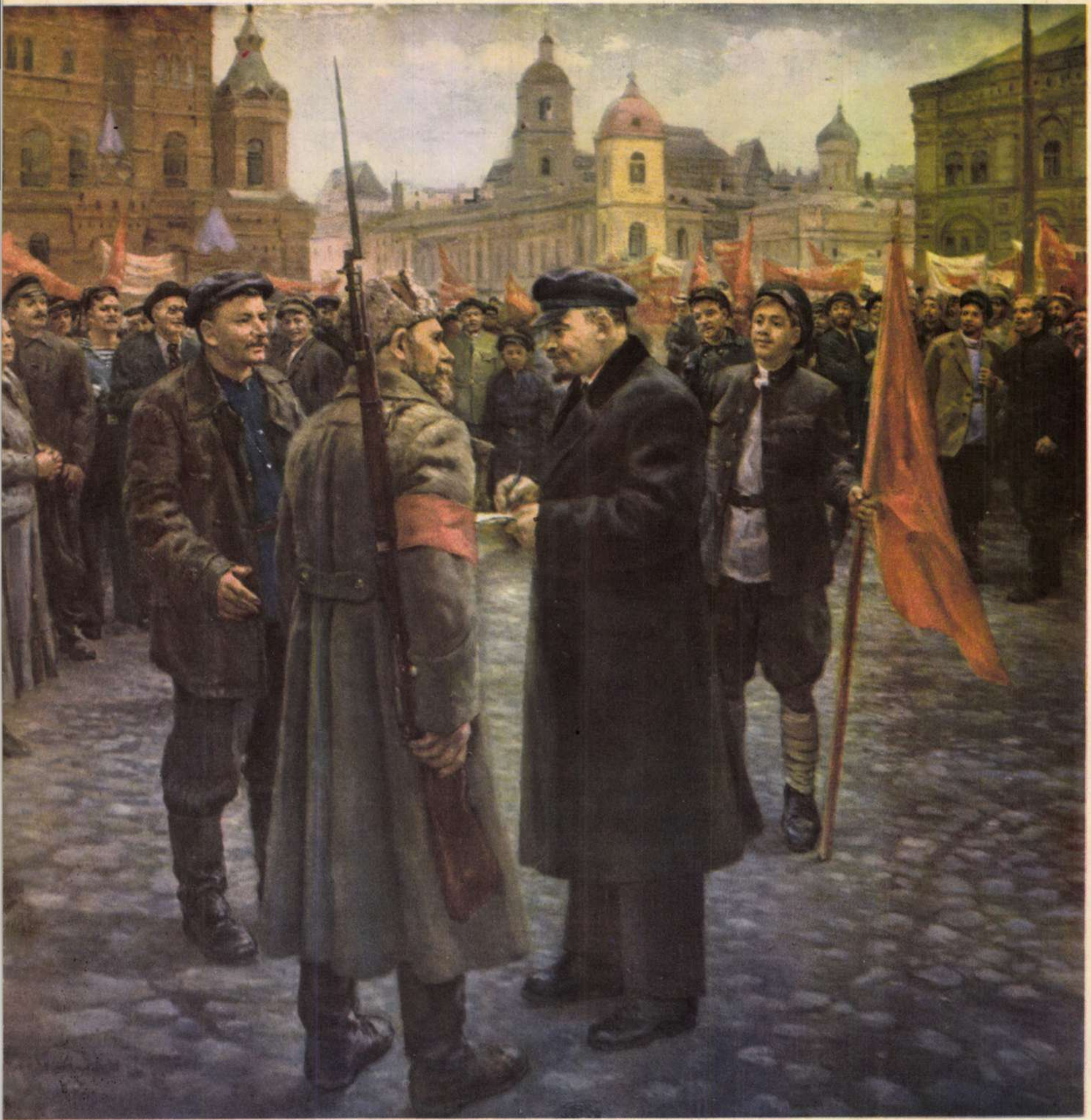

D. A. NALBANDIAN: Lenin în anul 1919 (ulei).

Citadela atomului

de Constanţa BRATU

Vocea naturii şi vocea invenţiei

Dubna, 130 kilometri distanţă de Moscova... Zgomotul şi animaţia metropolei au rămas în urmă. Vocea străzii şi a invenţiei citadine sînt înlocuite de vocea naturii: freamătul vîntului ce joacă în pinii înalţi, ciripit de păsărele, susurul ce stăpîneşte peisajul minunat al malului Volgăi... Şi totuşi aici, la poalele copacilor înalţi, în mijlocul vastei păci vegetale, trăieşte invenţia şi se desfăşoară cercetarea omenească, în tot ce a impus ea mai fantastic, alături de cucerirea cosmosului: cucerirea atomului. Aici este citadela fizicii nucleare; locuitorii oraşului din mijlocul naturii sînt colaboratorii Institutului unificat de cercetări nucleare, veniţi din douăsprezece ţări socialiste, printre care şi ţara noastră.

Ca un simbol minunat al vieţii şi activităţii de aici, se înalţă, grandioasă, statuia lui Vladimir Ilici Lenin: privirea îi este îndreptată spre Moscova, iar mîna îi este întinsă către oraşul Dubna. Moscova — Dubna: capitala ţării sovietice şi capitala lumii în domeniul cuceririi paşnice a atomului. Ca şi în cucerirea cosmosului, ca şi în toate celelalte domenii ale ştiinţei, Uniunea Sovietică şi-a dovedit din plin, prin fapte, şi pe tărîmul stăpînirii atomului, întîietatea pe plan mondial. Faptul întîietăţii este urmarea directă a dezvoltării fără precedent pe care puterea sovietică a asigurat-o ştiinţei şi tehnicii puse în slujba vieţii.

În 1903, atunci cînd i s-a decernat Premiul Nobel, ilustrul savant Pierre Curie a spus: „Ne putem da seama că, în mîini criminale, radiul va deveni foarte periculos..." Dar tot el a continuat: „Fac parte dintre cei care cred că omenirea va şti să scoată, din noile descoperiri, mai mult bine decît rău". Cît de periculoasă a devenit energia atomică în mîini criminale a demonstrat-o tristul cimitir de morţi şi de supravieţuitori de la Hiroşima şi Nagasaki. Şi cît de hotărîtă e azi omenirea „să scoată" — aşa cum a spus Pierre Curie — numai bine din energia atomică o arată politica de pace a Uniunii Sovietice, susţinută de toţi oamenii cinstiţi din lume, o arată strădaniile statului sovietic de a folosi energia atomică în tot ce poate ajuta şi înfrumuseţa viaţa omului.

Istoria — adevărata istorie care dăinuie peste generaţii — înregistrează războaiele, evaluează distrugerile şi numărul morţilor, dar de elogiat elogiază faptele care au dus omenirea înainte şi nu pe cele care au tîrît-o în cenuşă şi cimitir. Istoria erei atomice va consemna Hiroşima şi Nagasaki, dar nu va începe cu ele. Începutul erei atomice nu poate să fie decît încununat de pace şi de viaţă; în fruntea ei va sta lumina primei centrale atomo-electrice sovietice, care va deschide în faţa generaţiilor viitoare marea carte a cuceririi paşnice a atomului.

Dilema energetică a lui mîine

La Dubna se cucereşte atomul. Se smulg secretele lui. Cercetările savanţilor de aici, printre care şi savanţi şi cercetători romîni, nu se referă la aplicaţiile imediate ale energiei nucleare. Obiectul lor de studiu îl constituie probleme de elucidarea cărora depinde cunoaşterea din ce în ce mai profundă a structurii nucleului atomic, a materiei. Unele din rezultatele acestor cercetări vor sta la temelia rezolvării problemelor practice de viaţă, ale secolului atomic de mîine. Bunăoară, problema energiei globului. Iată problema centrală a viitorului: care să fie sursa de energie necesară desfăşurării activităţii, dezvoltării economice şi vieţii celei mai confortabile pe planeta Pămînt? Ce să se folosească în instalaţiile nucleare, pentru producerea de energie: uraniul munţilor sau hidrogenul greu [1]) al oceanelor?

Pare o glumă sau un vis, dar în realitate este o problemă pe care savanţii o dispută cu cea mai mare aprindere. Ce va fi mai practic, mai economicos, mai convenabil din toate punctele de vedere: să se apeleze la uraniu şi plutoniu, deci la fisiunea, spargerea, nucleelor atomice ale acestor elemente grele — sau la sinteza nucleelor atomice ale elementelor uşoare, cum e deuteriul, hidrogenul greu? Aşadar: fisiunea anumitor nuclee sau sinteza altora? Sînt două procese diferite. Primul a fost realizat şi perfect dirijat tehnic; o arată centrala atomo-electrică, reactorii nucleari de pe spărgătorul de gheaţă „Lenin" etc.

În mare şi foarte simplist, în procesul fisiunii energia este obţinută prin „bombardarea" nucleelor de uraniu cu anumite particule accelerate la mari energii. Astfel bombardate, nucleele se rup în două şi ambele fragmente sînt proiectate cu putere (circa 10.000 km/sec pînă la 300.000 km/sec!) în direcţii opuse.

Cel de-al doilea proces — sinteza hidrogenului greu — confirmat la rîndul lui de ştiinţă, mai trebuie să primească ultimul aviz al tehnicii: posibilitatea dirijării, a stăpînirii lui perfecte de către om. Procesul acesta a fost inspirat omului de soare şi de stele, a căror formidabilă energie radiată în univers s-a născut prin transformarea treptată, în decurs de miliarde de ani, a hidrogenului din interiorul lor în heliu. Aici nu mai e vorba, aşadar, de o fisiune nucleară, ci de o sinteză a unui nucleu mai greu, din mai multe nuclee mai uşoare. Pentru asemenea reacţie sînt necesare temperaturi uriaşe, de milioane de grade, cum sînt cele din interiorul stelelor şi al Soarelui. Din cauza aceasta, reacţiile de sinteză care produc energie se numesc şi reacţii termonucleare adică reacţii nucleare determinate cu ajutorul căldurii.

În ultimii ani, în Uniunea Sovietică au fost realizate importante cercetări teoretice şi experimentale în problema dirijării reacţiilor termonucleare. Şi nu este departe ziua cînd, prin rezolvarea acestei dirijări, omenirea va intra în posesia inepuizabilului izvor de energie pe care îl reprezintă oceanele globului.

Asaltul nucleului

Atît fisiunea nucleară cît şi reacţia termonucleară au un... numitor comun: se referă la nucleul atomului. Aşadar, pentru stăpînirea nucleului, pentru înhămarea lui la treburi energetice, el trebuie foarte bine cunoscut. Cu cîteva decenii în urmă se credea despre nucleu că are ca particule elementare (constitutive) numai protonii şi neutronii (aceştia din urmă, descoperiţi în 1932). Prin explorarea asiduă a microcosmosului nuclear, savanţii au reuşit să descopere, pe lîngă protoni şi neutroni, încă aproape 30 de particule „elementare": mezoni, hiperoni, antiprotoni etc. şi, recent, la Dubna, hiperonul anti-sigma-minus. Toate aceste particule elementare au existenţe foarte ciudate: ele se pot transforma una în alta şi fiecare are o gamă de însuşiri mai mult sau mai puţin surprinzătoare.

Cum pot fi oare puse în evidenţă, detectate, asemenea particule elementare, asemenea existenţe atît de subtile din interiorul nucleului atomic, el însuşi atît de mic? (Să nu uităm că diametrul celui mai mare nucleu existent în natură, nucleul atomului de uraniu, este de cca. 2/10.000.000.000.000 cm!)

Ei bine, în mare, tehnica constă în producerea de ciocniri, la mari energii, între protonii şi neutronii din interiorul nucleelor. Aceste ciocniri duc la mari transformări intime, la trecerea unor particule elementare în altele şi la apariţia de noi asemenea particule. Dar ca să se petreacă asemenea ciocniri, asemenea zguduiri lăuntrice, nucleele trebuie să fie teribil bombardate. „Proiectilele" sînt, bineînţeles, particule elementare (protoni, neutroni, mezoni etc.), accelerate la foarte mari energii.

Pentru asemenea „bombardamente" paşnice, Institutul unificat de cercetări nucleare din Dubna a fost dotat cu cele mai moderne şi perfecţionate acceleratoare de particule, dintre care unele sînt unice în lume. Iată giganticul sincrociclotron de 680 milioane electron-volţi; iată impresionanta construcţie a sincrofazotronului, care accelerează protonii pînă la o energie de 10 miliarde electron-volţi; iată alte multe instalaţii de producere a ciocnirilor între diferite categorii de particule elementare, precum şi nenumărate aparate de o inimaginabilă fineţe, care observă şi înregistrează rezultatele acestor ciocniri. Cu ajutorul unei asemenea tehnici supreme, puse la dispoziţie de statul socialist, savanţii sovietici, în strînsă colaborare cu savanţii celorlalte ţări socialiste, descifrează, pas cu pas, legile generale ale forţelor care intervin în reacţiile nucleare. Pe baza descoperirilor lor, specialiştii vor realiza mîine energetica nucleară a globului, care va uşura munca oamenilor şi le va înfrumuseţa viaţa.

... Copacii au înverzit. Păsările au început din nou să cînte. A venit iar primăvara la Dubna. Timpul liber este acum închinat excursiilor, meciurilor de fotbal, pescuitului... Un fizician sovietic joacă tenis cu un fizician romîn; arbitrează un fizician chinez. Un vietnamez şi un ceh se duc la pescuit... Alţi cercetători se duc, cu soţiile lor, după cumpărături prin magazine; la cămin, copiii se joacă de-a v-aţi ascunselea... Viaţa în citadela atomului se desfăşoară vie şi veselă, ca în orice alt oraş sovietic.

.. Pe pămînt se cucereşte atomul; în slava înaltă se cucereşte cosmosul. Micul şi marele infinit sînt asaltate deodată. Un asalt grandios, pe care ştiinţa sovietică îl dă în numele fericirii pe planeta Pămînt.

---

[1]) Hidrogenul greu sau deuteriul este un izotop, o varietate a hidrogenului obişnuit. Ca şi acesta din urmă, deuteriul se poate combina cu oxigenul dînd, în locul apei obişnuite, apa grea.

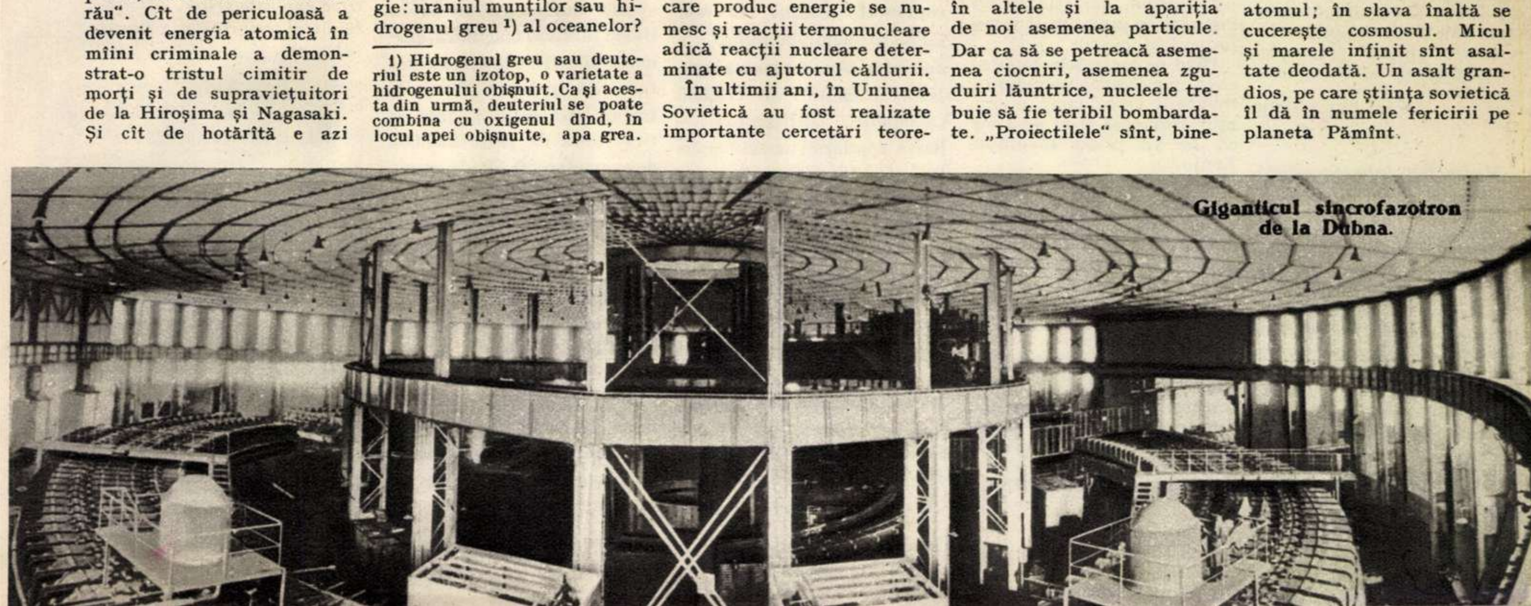

Giganticul sincrofazotron de la Dubna.

AMINTIRI DE NEUITAT...*)

În primele zile ale lunii decembrie 1917, M. Gh. Bujor, care se afla la Odesa, a plecat spre Petrograd pentru a lua legătură, în privința activității revoluționare din sud, cu Guvernul Comisarilor Poporului prezidat de Lenin. Aici a avut prilejul să stea de vorbă în cîteva rînduri cu Lenin.

... Într-o dimineață, telefonul din apartamentul ce-l ocupam în marele hotel „Astoria“ începu să zbîrnîie. Telefonista mă înștiință că sînt chemat de Lenin și că mașina lui mă așteaptă jos.

Peste vreo cinci minute automobilul lui Lenin intra pe poarta vastului institut Smolnîi, sediul statului major al Revoluției...

Pe Lenin nu-l cunoșteam, nu-i văzusem niciodată chipul.

Pe ușa pe care dispăruse șoferul apăru un bărbat de statură mijlocie, îmbrăcat în haine obișnuite de culoare neagră, cu fruntea bombată și largă, cu barbișon scurt, cu o jumătate de coală de hîrtie în mînă. L-am luat drept secretarul care îmi ieșea înainte ca să mă conducă la Lenin. Privirile noastre se întîlniră prietenos, mîinile noastre se strînseră cu căldură și, fără să ne spunem o vorbă, intrarăm — „secretarul“ înainte și eu după el — în camera lui Lenin. Dar aici nu se afla nimeni. Atunci însemna oare că presupusul secretar era însuși Lenin? Se vede că da, căci, imediat ce intrarăm și fără nici o formalitate inutilă, omul cu hîrtia în mînă, care era însuși Lenin, se opri lîngă măsuța rotundă, și, în picioare, intră în materie, citindu-mi cîteva pasaje din hîrtia aceea scrisă. Încîntat de felul acesta simplu și direct de a face cunoștință și a deschide o discuție, i-am împărtășit îndată, vorbind franțuzește, părerea mea asupra unei anumite părți din cele citite. Lenin ținu socoteală de cele spuse și șterse două-trei rînduri din rezoluția ce citise.

... Prima noastră întrevedere luă sfîrșit. Eram sigur că de acum înainte nu-l voi mai lua pe Lenin drept secretarul său și că voi păstra în memorie chipul preocupat de gînduri și de o reținută energie.

M. Gh. BUJOR

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie l-a surprins pe Iosif Purcher în Ucraina, unde se afla ca prizonier provenit din armata austro-ungară. El s-a înscris voluntar în Armata Roșie și a luptat, fiind și rănit, împotriva intervenționiștilor. În 1921, înainte de a se fi repatriat, a avut fericirea să vadă luminoasa figură a lui Lenin.

... Așteptam repartizarea în transporturile prizonierilor pentru a fi repatriat. Mi s-a comunicat plecarea pe ziua de 16 august 1921. În ziua de 15 august, înainte de masă, am fost convocat pentru ora cincisprezece la o ședință la Kremlin. La ora fixată... a intrat în sală marele Lenin, însoțit de Voroșilov, Kalinin și alți conducători. Luînd cuvîntul, Vladimir Ilici ne-a mulțumit în numele guvernului sovietic și al său personal pentru ajutorul pe care l-am dat în marea bătălie pentru făurirea primului stat al muncitorilor și țăranilor.

S-a servit apoi cîte un ceai și o felie de pîine. Adresîndu-ni-se, Lenin ne-a spus să-i scuzăm că ne servesc cu pîine neagră, căci noi cunoaștem situația și că, întorcîndu-ne în țările capitaliste, vom întîlni poate franzele albe și cozonaci, dar franzelele și cozonacii aceia vor fi cu mult mai amari decît pîinea neagră cu care ne-au servit oamenii sovietici, care au lichidat robia capitalistă.

Iosif PURCHER

Teiuș, regiunea Hunedoara

Din batalionul revoluționar romîn care a luptat împotriva intervenționiștilor a făcut parte și Ioniță N. Dumitrescu. Acest lucru i-a îngăduit să participe la o misiune în îndeplinirea căreia a avut prilejul de a-l întîlni și de a vorbi cu marele Lenin.

... De la Novorosiisk am plecat apoi cu trenul la Moscova. Cînd s-a căutat un grup de tovarăși de încredere care să îndeplinească o misiune specială, m-am prezentat și eu...

Înainte de a pleca am fost chemați la Kremlin, unde marele Lenin ne-a strîns mîna, ne-a urat succes, spunîndu-ne că are toată încrederea că noi vom îndeplini bine această misiune, pe cît de importantă pe atît de periculoasă. Trebuia să ne întoarcem la Feodosia și să ducem la Moscova unele documente și bani. Cum am ajuns la Feodosia am ridicat valorile a căror mărime n-o pot aprecia, dar știu că au fost atît de grele, încît m-au împovărat nespus...

Cînd ne-am întors la Moscova cu misiunea îndeplinită tovarășii ne-au făcut o primire frumoasă și ni s-a spus că ne va primi tovarășul Lenin.

Ne-am dus la Kremlin, unde într-adevăr ne-a întîmpinat marele Lenin; ne-a strîns mîna și ne-a felicitat, apreciindu-ne pentru executarea misiunii cu un „harașo“ care pentru noi a egalat cu acordarea unei distincții de mare preț.

Această întîlnire și aprecierea tovarășului Lenin au fost pentru mine o cinste și o mîndrie pe care le voi păstra toată viața în inima mea.

Ioniță N. DUMITRESCU

București

---

*) Fragmente din volumul „Amintiri despre marele Octombrie“, apărut în Editura de Stat pentru Literatură Politică.

La un stand de cărți, în aceste zile.

Fotografie de E. IAROVICI

OPERA LUI LENIN LARG RĂSPÎNDITĂ ÎN ȚARA NOASTRĂ

Oamenii muncii din țara noastră studiază cu pasiune opera marelui învățător și conducător al proletariatului mondial, întemeietorul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și al statului sovietic. În R. P. Romînă lucrările lui Lenin se bucură de o uriașă popularitate.

Din ediția a IV-a rusă a „Operelor“ lui V.I. Lenin au apărut în limba romînă, în Editura Politică, 38 de volume într-un tiraj total de peste 1.500.000 exemplare. Trebuie amintită apariția altor zeci de lucrări, fie în colecția „Clasicii marxism-leninismului“, fie în volume separate sau culegeri tematice. Cîteva cifre în acest sens sînt grăitoare: „Imperialismul, stadiul cel mai înalt al capitalismului“ a apărut în 200.000 exemplare; „Ce-i de făcut?“, în 115.000 exemplare; „Stîngismul — boala copilăriei comunismului“, în 190.000 exemplare; „Statul și revoluția“, în 116.000 exemplare; „Tezele din aprilie“, în 125.000 exemplare; „Două tactici ale social-democrației în revoluția democratică“, în peste 100.000 exemplare; „Materialism și empiriocriticism“, în 68.000 exemplare; „Un pas înainte, doi pași înapoi“, în 50.000 exemplare; „Caiete filozofice“, în 25.000 exemplare; „Despre cooperație“, în peste 200.000 exemplare; „Despre impozitul în natură“, în 195.000 exemplare.

Ediția a IV-a rusă de „Opere“ era cunoscută ca cea mai completă din toate edițiile anterioare; în ultimii ani însă s-au descoperit o serie de noi documente și manuscrise inedite. De aceea Institutul de marxism-leninism de pe lîngă C. C. al P.C.U.S. a început editarea unei noi ediții, a V-a, în 55 de volume. Cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin va apare în țara noastră primul volum din această nouă ediție, precum și lucrarea „Amintiri despre Lenin“ de N. K. Krupskaia.

În Editura Tineretului au apărut numeroase ediții în limba romînă, maghiară, germană și sîrbă ale cunoscutei lucrări a lui Lenin „Sarcinile Uniunii Tineretului“, într-un tiraj total de peste 225.000 de exemplare. O altă lucrare, „Despre tineret“, a fost tipărită în ultima vreme în două ediții, cu un tiraj de 32.000 de exemplare.

În total, editurile din R.P.R. au tipărit 112 titluri din operele lui V.I. Lenin, într-un tiraj de aproape 5.500.000 exemplare — cifră care vorbește limpede despre larga răspîndire în țara noastră a moștenirii ideologice leniniste.

Biblioteca comunistă

Fotografia pe care o redăm reprezintă coperta primei cărți în limba romînă apărute în colecția Biblioteca comunistă *(în anul 1918). Pe pagina a doua a copertei se publica programul de activitate al colecției:* „Biblioteca comunistă *va face cunoscute muncitorilor, țăranilor și soldaților romîni mărețele fapte ale proletariatului și țărănimii ruse, care, pentru prima oară în istoria omenirii, au pus mîna pe puterea statului, pentru a organiza societatea și producția pe baze socialiste.* Biblioteca comunistă *va publica operele luptătorilor și scriitorilor revoluției proletare ruse, pentru a dovedi că, prin partid și alte puternice organizații de clasă, clasa muncitoare din orice țară poate să cucerească puterea politică...*“

Constituția Republicii Socialiste Federative a Sovietelor din Rusia, *elaborată sub conducerea directă a lui V.I. Lenin, a fost adoptată la Congresul al V-lea general al Sovietelor de deputați ai muncitorilor, țăranilor și soldaților Armatei Roșii, din iulie 1918. Ea a consfințit pe cale legislativă istoricele cuceriri ale Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Nu întîmplător prima carte a* Bibliotecii comuniste *a fost Constituția R.S.F.S.R. Oamenii muncii din țările capitaliste vedeau în Constituția sovietică expresia năzuințelor lor.*

Importanța pe care a avut-o popularizarea Constituției R.S.F.S.R. se poate deduce și din următoarele cuvinte ale lui V.I. Lenin: „O constituție ca a noastră n-a mai existat în lume. În ea este înscrisă experiența luptei și organizării maselor proletare împotriva exploatatorilor, atît dinlăuntrul țării cît și din lumea întreagă“.

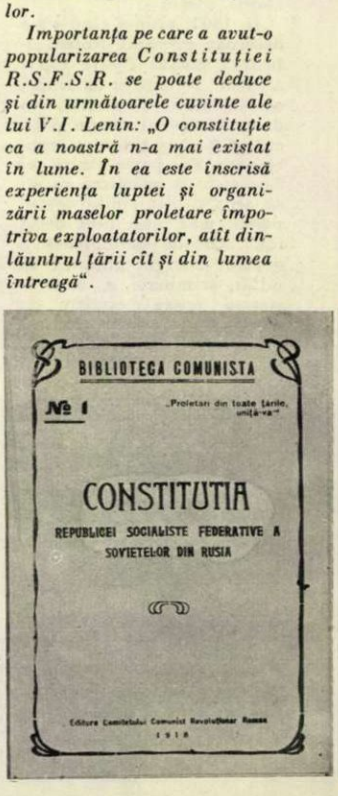

BIBLIOTECA COMUNISTA

№ 1

„Proletari din toate țările, uniți-vă“

CONSTITUTIA

REPUBLICEI SOCIALISTE FEDERATIVE A SOVIETELOR DIN RUSIA

Vă povestim în imagini

FILMUL „VALURILE DUNĂRII”

O nouă producție a studioului cinematografic „București” : „Valurile Dunării”

Scenariul: Francisc Munteanu
Titus Popovici
Regia: Liviu Ciulei
Imaginea: Grigore Ionescu
Muzica: Teodor Grigoriu
Decoruri: Giulio Tincu

În roluri :

Lazăr Vrabie (Toma), Liviu Ciulei (Mihai), Irina Petrescu (Ana), Ștefan Ciubotărașu, Mircea Șeptilici, Ion Atanasiu-Atlas, Ion Bodeanu.

① Neobișnuită, tragică simfonie nupțială: în șuierul ascuțit al bombelor, în zgomotul asurzitor al exploziilor, Mihai își poartă pe străzile zdrobite ale micului port dunărean, mireasa îmbrăcată în rochie albă și văl cu lămîiță. În viața cîrmaciului Mihai, pe șlepul lui, ar fi putut pătrunde o dată cu frumoasa Ana și o rază de lumină. Omul acesta singuratic, aspru și morocănos, nu dorea decît să fie lăsat în pace, el cu tînăra-i nevastă, să poată uita de războiul acesta blestemat, de nemții care năpădiseră țara ca lăcustele. Dar oare te poți ține departe de viață? Concediul de nuntă al lui Mihai este întrerupt: cîrmaciul primește ordin să transporte cu șlepul lui armament pentru fasciștii germani, după ce partizanii romîni aruncaseră în aer depozitul cu muniții!... Ne aflăm în zilele fierbinți ale lui august 1944.

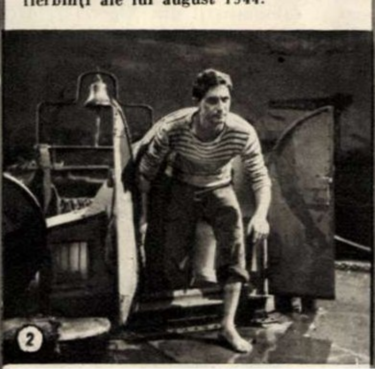

② Iată-l pe noul ajutor al lui Mihai: îi zice Toma și a fost ales dintre pușcăriașii orășelului, căci unde se mai găseau acum, în plin război, oameni disponibili? Iar acesta pretindea că a fost marinar și nu se arăta de fel îngrozit de perspectiva călătoriei pe Dunărea minată, cu un șlep ce purta în pîntec încărcătura periculoasă a munițiilor, ba, dimpotrivă, se oferise singur să-l însoțească pe Mihai. Dar o fi fost oare marinar cu adevărat omul acesta? Ana îi observă neîndemînarea cu care scoate o găleată de apă din Dunăre și cu care spală puntea, dar și purtările corecte, politicoase — și se întreabă nedumerită cine o fi omul acesta, nimerit pe șlepul lor. Iar spectatorul își amintește că de fapt, Toma parcă nu fusese la început în coloana pușcăriașilor, ci li se alăturase lor ca din întîmplare, profitînd de momentul de învălmășeală din piață. Ciudat om!

③ Pe punte s-au instalat, stăpîni trufași și obraznici, cele două santinele hitleriste. Mihai turbează de furie și, amețit de un pahar cu vin, e gata să se repeadă la ei. Cumpătat și lucid, Toma îl oprește. Peste noapte îl vom vedea însă strecurîndu-se ca o umbră pe punte și scotocind sub prelatele ce acoperă armamentul depozitat aici. Ce o fi căutînd oare?

④ Dunărea a luat foc! S-au aprins valurile de petrol scurse din rafinării, atunci cînd acestea au fost distruse într-un bombardament. Șlepul e gata să sară în aer, limbile de foc se preling în jurul său și e nevoie de un efort supraomenesc pentru ca, pompîndu-se necontenit apă, vasul să fie izolat de incendiu. Toma a dovedit cu acest prilej o energie și un curaj deosebite.

⑤ În noaptea aceasta, Ana va auzi din nou zgomote ciudate din cabina lui Toma. Încet, ca să nu-l trezească pe Mihai, Ana se furișează desculță pînă acolo și îl descoperă pe așa-zisul pușcăriaș ascunzînd niște arme sustrase de pe punte. Oare începe ea să înțeleagă adevărul? Mihai însă nu-l află: găsindu-și nevasta împreună cu Toma, e cuprins de o gelozie oarbă. A doua zi îl trimite pe Toma într-o barcă să demineze Dunărea: e moarte sigură. Abia atunci Ana îi mărturisi ceea ce văzuse în cabină și Mihai, recunoscîndu-și vina, vrea să-l oprească. Prea tîrziu însă!

⑥ Și totuși Toma, trecînd peste ucigătoare obstacole, iese învingător în lupta cu moartea. Iar atunci cînd o mină se apropie de șlep, amenințîndu-l cu explozia din clipă în clipă, el se aruncă în apă și face cu propriul său trup pavăză vasului. Mina e împinsă încetișor mai departe și iată cum, încă o dată, viețile celor de pe șlep și armamentul depozitat aici sînt salvate datorită lui Toma. Mihai își dă seama că are în fața lui un om neobișnuit, care a venit pe șlep cu o misiune specială și nu-și cruță nici viața pentru a o împlini; află abia acum că Toma e ofițer și comunist, că a primit sarcina de a procura armament pentru forțele populare ce pregăteau, conduse de partid, insurecția armată. Forța morală, neînfricarea, perseverența comunistului Toma au asupra lui Mihai o influență hotărîtoare. El înțelege că datoria lui patriotică este de a contribui la lupta de eliberare a țării și nu pregetă să se alăture acestei lupte.

⑦ Sentinela fascistă e lichidată. Ana pleacă pe țărm să anunțe că întregul armament de pe șlep e la dispoziția patrioților. Dar un remorcher german interceptează șlepul: Toma și Mihai sînt constrînși să înceapă o luptă inegală. Cu arma în mînă, ei rezistă pînă ce le vin în ajutor insurecționiștii și flota militară.

⑧ În această luptă, Mihai este rănit grav și moare... Jertfa lui nu a fost însă zadarnică. Pe străzile orășelului portuar, mulțimea aclamă — entuziastă, fericită — eliberarea țării. În ovațiile celor revărsați pe străzi, o unitate militară pornește, cu pas hotărît, mai departe, să continue lupta împotriva hitleriștilor; în fruntea ei, o figură cunoscută: ofițerul comunist Toma.

S.F.D.

AFRICA NESCHIMBATĂ?

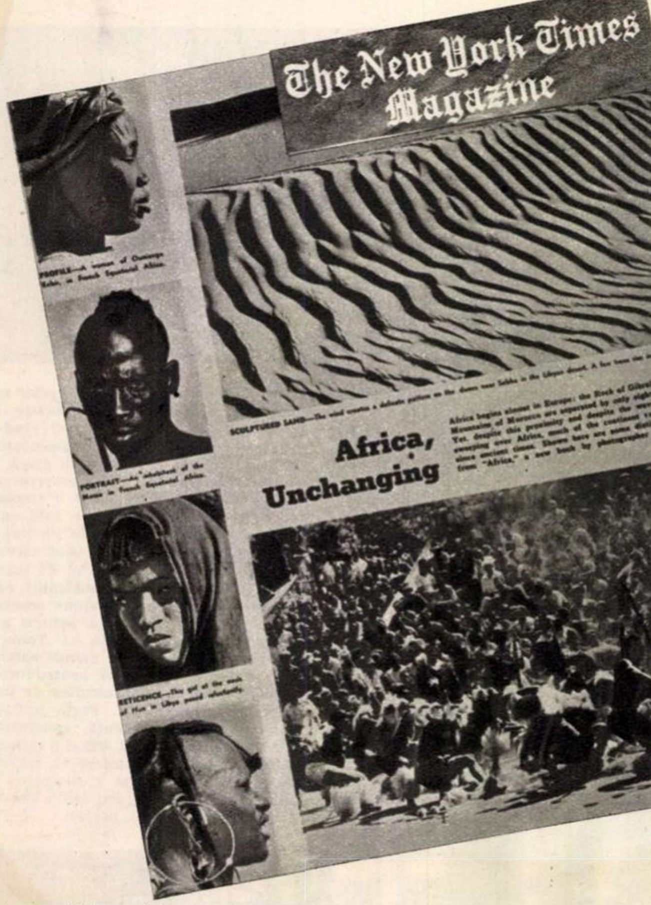

La începutul acestui secol, Bernard Shaw scria una dintre cele mai virulente pagini din opera sa, pentru a înfiera un act tipic colonialist. În Egipt, cîţiva ofiţeri englezi se amuzaseră împuşcînd porumbeii unor ţărani. Urmarea nu a fost cea aşteptată. Spînzuraţi cu acte în regulă au fost ţăranii pentru că au avut îndrăzneala să protesteze împotriva barbariei domnilor ofiţeri.

Fără să vrei îţi vine în minte acest fapt tragic care l-a îngrozit pe Shaw, văzînd pagina publicată în „New York Times Magazine" (reprodusă mai sus). Condeiul ziaristului de la „New York Times Magazine" s-a înmuiat în cerneală pentru a proslăvi Africa de ieri, Africa pe care aceşti domni—sau, mai corect spus, mai marii lor—o visează neschimbată. O Africă în care să mai domnească şi azi, în voie, aceleaşi rînduieli despotice.

„Africa Unchanging" — spun domnii de la „New York Times Magazine". Despre această *„Africă neschimbată"* revista americană „Collier's" scria, încă în urmă cu zece ani, următoarele: „Cu toate că nimeni nu poate calcula cu exactitate resursele sale, noi ştim că ele sînt fabuloase. În calculele noastre intră resursele strategice africane de uraniu, cauciuc, cobalt, mangan, diamante industriale, crom, zinc, plumb, minereu de fier, bauxită..." În aceste calcule negustoreşti a fost uitat un singur element: omul, cei peste 200 milioane locuitori ai Africii. Pe aceştia „New York Times Magazine" nu-i vede decît sub aspectul exoticului, al celor patru chipuri fotografiate pentru a delecta pe domnii amatori de „pitoresc".

Acestor fotografii li se alătură încă două, precum se vede în pagina din revista americană, în care Africa este prezentată sub alte faţete. Într-una din fotografii se vede o întindere nemărginită de nisip, care s-ar traduce cam aşa pentru businessmenii americani cărora li se adresează revista: iată ce pustiu este acest continent african care abia aşteaptă să fie exploatat. Iar oamenii sînt cuminţi, veseli, după cum se vede din cealaltă fotografie, care are următoarea explicaţie: „Zi liberă. Duminica, minerii din Johannesburg organizează diferite petreceri cu dansuri, ca şi aceasta. În restul zilelor săptămînii ei sapă adînc în interiorul pămîntului, în căutarea aurului".Ce tablou idilic pentru sentimentalii businessmeni din Wall-Street, care au investit între anii 1943-1956 peste 280 milioane dolari în Africa de sud — această ţară cu mineri veseli care, din cînd în cînd, mor îngropaţi de vii, sau sînt goniţi din oraşe pentru că au pielea neagră, sau sînt împuşcaţi! Iar „New York Times Magazine" scrie, în cele cîteva rînduri care însoţesc fotografiile idilice din pagina „Africa Unchanging", spre satisfacţia oamenilor de afaceri yankei: „În ciuda acestei apropieri (a Africii de Europa — n.a.) şi în ciuda valului de naţionalism care cuprinde Africa, *o mare parte a continentului rămîne neschimbată din timpuri străvechi*..." — s.n.

Curios: o amnezie totală i-a cuprins pe domnii de la „New York Times Magazine"! Ei o ţin una şi bună: „Africa Unchanging". Probabil că hărţile ziarului n-au mai fost schimbate de mult, indicînd doar cele patru state independente din Africa, cunoscute încă dinainte de război: Egiptul, Etiopia, Liberia şi Uniunea Sud-Africană. În rest — „Africa Unchanging".

Sudanul? Oare să nu fi auzit domnii de la „New York Times Magazine" că statuia lordului englez Kitchener, care se înălţa odată semeaţă într-o piaţă din Khartum, a dispărut într-o bună zi? Sudanul îşi proclamase independenţa. Dar Libia? Dar Marocul? Dar Tunisia? Este chiar atît de neschimbată Africa?

Să cercetăm harta şi spre sud-vest. Iată un nume neplăcut pentru colonialişti: Ghana, stat care şi-a cîştigat nu demult independenţa. Aci a fost primul popas al domnului Macmillan în cursul turneului african pe care l-a întreprins recent. Este semnificativ faptul că pentru prima oară în istorie un prim-ministru al Marii Britanii vizitează Africa. Se pare că altădată treburile acestui continent se puteau rezolva şi de la Londra. Dar acum? Iată ce i-a fost dat premierului englez să citească în ziarul „Ghana Times", chiar la sosirea la Accra: „Africanii sînt oameni prietenoşi... Ei nu sînt porniţi împotriva albilor. Dar ei sînt adversari hotărîţi ai imperialismului, colonialismului şi discriminării rasiale. Este neîndoielnic că în următoarele cîteva săptămîni dl. Macmillan va ajunge singur la această concluzie". Şi primul ministru britanic a avut ocazia să se convingă de aceste adevăruri în Nigeria, Rhodezia şi Nyassaland, în protectoratele britanice Bechuanaland, Swaziland şi Basutoland, unde manifestaţii impresionante l-au întîmpinat pe dl. Macmillan. **„Libertate Africii", „Să fim eliberaţi de dominaţia albilor", „Daţi-ne drept de vot tuturor"** — au scandat africanii.

Este chiar aşa de neschimbat continentul negru, domnilor de la „New York Times Magazine"?

Ar mai fi de amintit şi alte nume noi pe harta Africii: Republica Guineea şi — de curînd — Camerunul. Deci, unsprezece state independente. Urmează acum Togo, iar peste puţine săptămîni, la 1 iulie, va apare pe harta Africii un nou stat independent, de data aceasta în răsăritul continentului: „Cornul african" va cunoaşte pentru prima oară libertatea prin crearea Somaliei independente, actualmente sub tutelă italiană. **«Deasupra „Cornului african" se aude bubuit de tunet»** — se intitula, semnificativ, un articol din revista „New Commonwealth".

Cu o zi înaintea proclamării independenţei Somaliei, vor saluta libertatea şi locuitorii din Congo.

„Africa Unchanging"? — domnilor de la „New York Times Magazine"?

Dar să întoarcem mai departe filele calendarului.

Octombrie 1960. În Africa occidentală va fi proclamată independenţa Nigeriei, cea mai mare colonie a Marii Britanii. Aproape 40 de milioane de oameni vor respira în sfîrşit liberi, după ce au avut de îndurat jugul colonialismului.

Cei 120 de milioane de africani care vor cunoaşte libertatea pînă la sfîrşitul anului 1960 vor şti desigur să-i deosebească pe prieteni de duşmani, chiar dacă aceştia din urmă se înveşmîntează în mătăsuri strident colorate, purtînd inscripţii ca „ajutor american" sau „apărarea lumii libere" (lume „liberă" cu rasiştii din Ku Klux Klan, segregaţioniştii din Africa de sud şi colonialiştii din Algeria!). Africanii liberi — peste jumătate din totalul locuitorilor continentului negru — îi vor face să înţeleagă pe condeierii de la „New York Times Magazine", ca şi pe cei ce îi îndrumă, că s-au schimbat multe în această parte a lumii. Îi vor face să înţeleagă că bogăţiile Africii trebuie să aparţină africanilor. Dar de uraniu sau crom, cauciuc sau bauxită nu se vor despărţi cu uşurinţă stăpînii trusturilor din Anglia, Franţa, S.U.A. sau alte ţări colonialiste. De aceea lupta se anunţă grea, mai ales că nu este cruţat nici un mijloc, de la corupţie şi pînă la teroarea politică sau aţîţarea sentimentelor religioase şi rasiale. Fapt este însă că Africa se schimbă, că vine vremea ca bogăţiile ei fabuloase să fie numai ale africanilor.

...Tam-tamurile răsună şi azi ca şi în urmă cu sute de ani, chipurile africanilor sînt aceleaşi şi vegetaţia este la fel de luxuriantă, dar Africa contemporană nu mai seamănă cu cea de acum un secol, nu mai seamănă nici cu cea de acum un deceniu.

În cei cinci ani care s-au scurs de la istorica conferinţă de la Bandung a popoarelor afro-asiatice, pe harta celor două continente s-au petrecut schimbări uriaşe care confirmă faptul că, în ciuda opintelilor colonialiştilor, mersul istoriei nu cunoaşte oprire. Şi dacă domnii de la „New York Times Magazine" mai cred într-o Africă neschimbată, îi invităm să citească următoarele rînduri apărute, cu alt prilej, în propriul lor ziar: **„Avîntul popoarelor Africii spre emanciparea faţă de imperialism şi colonialism a devenit uriaş şi sporeşte într-un ritm crescînd".**

Andrei MINCU

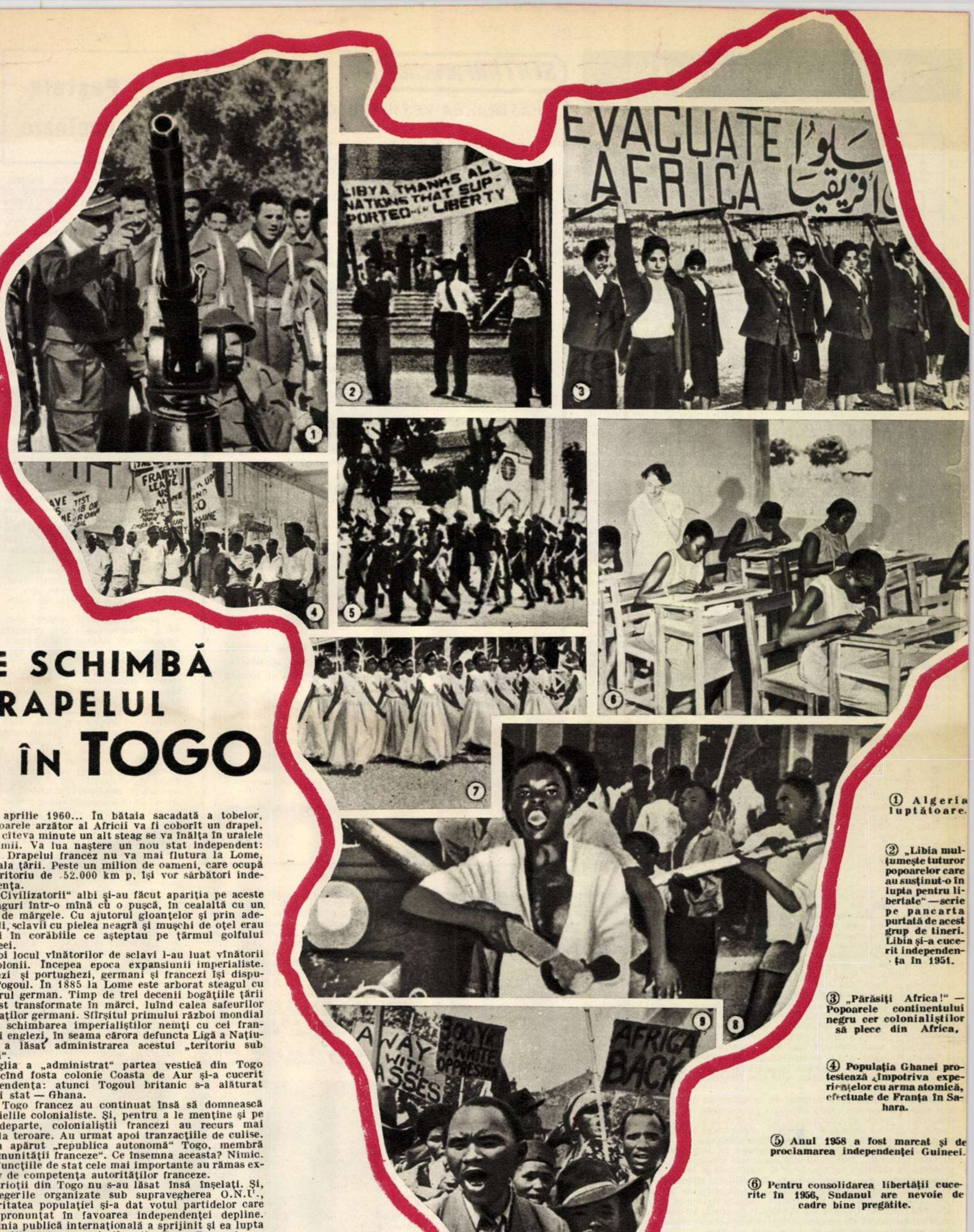

EVACUATE AFRICA
LIBYA THANKS ALL NATIONS THAT SUPPORTED ... LIBERTY
FRANCE LEAVE US ALONE
AWAY WITH ... ASSES
300 YRS OF WHITE OPPRESION
AFRICA BACK
1
2
3
4
5
6
7
8
9

SE SCHIMBĂ DRAPELUL ȘI ÎN TOGO

27 aprilie 1960... În bătaia sacadată a tobelor, sub soarele arzător al Africii va fi coborît un drapel. Peste cîteva minute un alt steag se va înălța în uralele mulțimii. Va lua naștere un nou stat independent: Togo. Drapelul francez nu va mai flutura la Lome, capitala țării. Peste un milion de oameni, care ocupă un teritoriu de 52.000 km p, își vor sărbători independența.

...„Civilizatorii“ albi și-au făcut apariția pe aceste meleaguri într-o mînă cu o pușcă, în cealaltă cu un șirag de mărgele. Cu ajutorul gloanțelor și prin ademeneli, sclavii cu pielea neagră și mușchi de oțel erau urcați în corăbiile ce așteptau pe țărmul golfului Guineei.

Apoi locul vînătorilor de sclavi l-au luat vînătorii de colonii. Începea epoca expansiunii imperialiste. Englezi și portughezi, germani și francezi își disputau Togoul. În 1885 la Lome este arborat steagul cu vulturul german. Timp de trei decenii bogățiile țării au fost transformate în mărci, luînd calea safeurilor magnaților germani. Sfîrșitul primului război mondial aduce schimbarea imperialiștilor nemți cu cei francezi și englezi, în seama cărora defuncta Ligă a Națiunilor a lăsat administrarea acestui „teritoriu sub tutelă“.

Anglia a „administrat“ partea vestică din Togo pînă cînd fosta colonie Coasta de Aur și-a cucerit independența: atunci Togoul britanic s-a alăturat noului stat — Ghana.

În Togo francez au continuat însă să domnească rînduielile colonialiste. Și, pentru a le menține și pe mai departe, colonialiștii francezi au recurs mai întîi la teroare. Au urmat apoi tranzacțiile de culise. Așa a apărut „republica autonomă“ Togo, membră a „comunității franceze“. Ce însemna aceasta? Nimic. Căci funcțiile de stat cele mai importante au rămas exclusiv de competența autorităților franceze.

Patrioții din Togo nu s-au lăsat însă înșelați. Și, la alegerile organizate sub supravegherea O.N.U., majoritatea populației și-a dat votul partidelor care s-au pronunțat în favoarea independenței depline.

Opinia publică internațională a sprijinit și ea lupta pentru libertate a patrioților din Togo. Poporul nostru și-a spus cuvîntul prin reprezentantul său la O.N.U., care a arătat că „respectarea dreptului populației din Togo, a cărei luptă face parte integrantă din mișcarea pentru eliberare a popoarelor coloniale, arată calea singurei și celei mai propice soluții“.

În fața presiunii interne și internaționale, colonialiștii francezi au fost nevoiți să accepte acordarea independenței teritoriului Togo. Desigur că acesta este abia începutul. Depinde de consecvența politică a conducătorilor din Togo ca independența țării să fie consolidată.

...Togo este al doilea teritoriu african care își capătă independența în 1960. Dar nu ultimul. Schimbarea drapelelor continuă...

① Algeria luptătoare.

② „Libia mulțumește tuturor popoarelor care au susținut-o în lupta pentru libertate“ — scrie pe pancarta purtată de acest grup de tineri. Libia și-a cucerit independența în 1951.

③ „Părăsiți Africa!“ — Popoarele continentului negru cer colonialiștilor să plece din Africa.

④ Populația Ghanei protestează „împotriva experiențelor cu arma atomică, efectuate de Franța în Sahara.

⑤ Anul 1958 a fost marcat și de proclamarea independenței Guineei.

⑥ Pentru consolidarea libertății cucerite în 1956, Sudanul are nevoie de cadre bine pregătite.

⑦ 1 ianuarie 1960. Poporul camerunez sărbătorește dobîndirea independenței patriei sale.

⑧ Lupta poporului congolez a obligat pe colonialiștii belgieni să accepte proclamarea independenței acestei țări, la 30 iunie 1960.

⑨ În Uniunea Sud-africană poporul luptă pentru eliberarea de sub crunta teroare rasistă.

CUVINTE ÎNCRUCIŞATE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	C	O			O				Z		■	N	O	R
2	A	M	■		I				A		B	■	L	A
3	R	I	M	E	■				I		E	R	■	G
4	A	Z	I	M	U	T	■		■	N	I	N	F	A
5	B	I	N	E	■	A	R	I	P	I	■	P	U	C
6	U	■	E	R	A	■	A	C	E	■	H	U	S	E
7	S	T	R		G	A	■	C	R	A	A	N		■
8	■	R	■	D	E	M	N	■	N	I	N	S	■	L
9	H	I	B	E	R	N	A	R	E	■	6	?	Z	A
10	A	N	I	■	I	A	T	A	■	N	A	■	A	R
11	U	I	E		■	R	I	M	A	■	R	N	■	V
12	M	O	L	I	I	■	V	A	L	S	■	O	C	A
13		R	L		U		A	■	B	O	N	D	A	R

610 55 V

Insecte

ORIZONTAL: 1) Insectă cu patru aripi, în denumire generică — Aspect sub care se prezintă invazia lăcustelor în zbor. 2) Posed — Insectă parazită care atacă viţa de vie — Notă muzicală. 3) În vîrful undiţei pot fi înlocuite şi cu unele insecte — Ţînţari care propagă malaria. 4) Unghi format de planul meridianului unui loc cu planul vertical al direcţiei respective — Formă de metamorfoză prin care trec unele insecte. 5) Antipod al răului — Organ pe care-l posedă insectele zburătoare — Mingea jocului de hochei. 6) Epocă — Organe de apărare şi atac ale unor insecte — Învelitori pentru mobilă, împotriva murdăriei şi a moliilor. 7) Fluture mare, cu pete albe pe spate, asemănătoare unui cap de mort, care cînd zboară scoate un ţipăt ascuţit — Locuri ascunse în care hibernează unele insecte. 8) Impunător — Acoperit de zăpadă. 9) Stare de amorţeală în care-şi petrec anumite insecte iarna — Insectă zburătoare în denumire generică. 10) Măsură pentru timp (pl.) — Uite — Natriu — Lucrez pămîntul. 11) Unitate de forţă egală cu forţa prin care se imprimă unei mase de o tonă o acceleraţie de un metru pe secundă, la pătrat — La poezie — Ren! 12) Insecte ale căror larve rod stofele şi blănurile — Dansul preferat al lui Strauss — Măsura lui Cuza. 13) Stare a ogorului, în care se infiltrează insectele dăunătoare, dacă nu sînt combătute — Insectă mare, care bîzîie.

VERTICAL: 1) Insectă din ordinul coleopterelor, care apare la începutul lunii mai — Plantă erbacee cu frunze cilindrice şi cu flori albăstrui, în care foiesc insectele. 2) Larvele unor insecte foarte dăunătoare pomilor fructiferi — Masculul albinei. 3) Muncitor în galerii subterane — Piesă de maşină care transformă mişcarea rectilinie în mişcare de rotaţie sau viceversa. 4) Insecte care trăiesc ca adulte o singură zi — Bătut în cap. 5) Animale a căror blană constituie hrana de predilecţie a moliilor — Sprinteni — Strigăt pe care-l scot flăcăii ardeleni la horă. 6) Banală — Scoate scîntei din cremene. 7) Nuanţă de voce şi de culoare — Sub razele lui renasc insectele, primăvara — Înnăscută. 8) Insectă neobişnuită în regiunile noastre — Cadru în care se fixează fagurii albinelor. 9) Instrument folosit la turnarea literelor de tipar — Umplute cu fulgi — Jumătate dintr-o albină! 10) Teren de sport — Conjuncţie — Asmuţi cîinele. 11) Nume turcesc — Adăpost pentru avioane şi tractoare. 12) Înţepaţi — Cînd e... gordian constituie o problemă. 13) Vas de lut — Unităţi de măsură pentru piele — Ochi de lanţ — Precum. 14) Insectă ale cărei mandibule se aseamănă cu coarnele de cerb — Stadiu în care se află la ieşirea din ou insectele care se dezvoltă prin metamorfoză.

SFATURI practice

PĂSTRAREA VEŞMINTELOR de IARNĂ

Pe măsură ce se încălzeşte atmosfera, ne descotorosim de unul cîte unul din veşmintele groase şi respirăm, de obicei, uşuraţi. Le-am purtat atîtea zile greutatea în spinare, încît sîntem fericiţi c-am scăpat de ele. Să nu mai vedem blană, palton, şoşoni, pardesiu, căciulă... Să nu mai auzim de ele...

Şi, totuşi, peste 6-7 luni le vom îndrăgi din nou. Aşa că nu e bine să le desconsiderăm, acum cînd nu mai avem nevoie de ele, lăsîndu-le la voia întîmplării. Să nu uităm că moliile şi alţi agenţi distrugători abia aşteaptă să profite de această neglijenţă a noastră.

E necesar, deci, ca orice gospodină să nu tărăgăneze luarea măsurilor de protejare a îmbrăcămintii groase pe timpul verii. Iar aceste măsuri nu trebuie să fie reduse la simpla aşezare a veşmintelor într-un loc ferit de contactul cu moliile.

Hainele groase trebuie mai întîi scuturate bine de praf, curăţate cu neofalină la gulere, la manşete şi la buzunare, apoi aerisite şi numai după aceea presărate cu naftalină şi puse la păstrat. Numai aşa vom evita necazul de a le regăsi toamna îmbîcsite de praf şi de pete care se curăţă cu atît mai greu cu cît se învechesc şi care, în plus, exală — prin combinaţia cu naftalina — un miros profund dezagreabil.

Dacă e vorba de blănuri şi de stofe fine, naftalina nu va fi presărată în contact direct, ci pusă în săculeţe de tifon. Sînt suficiente emanaţiile produse de naftalină pentru a crea mediul neprielnic moliilor. Florile de levănţică şi foile de tutun sînt de asemenea folositoare în acest scop. Acestea mai prezintă şi avantajul de a putea fi puse în contact direct cu veşmintele şi de a nu lăsa urmele mirosului neplăcut al naftalinei.

Cea mai indicată metodă de păstrare este — în afara acestora — împachetarea obiectelor şi în hîrtii de ziar. Aceasta pentru că însăşi cerneala cu care au fost tipărite ziarele, prin compoziţia ei, constituie un bun element de protecţie.

O dată împachetate, lucrurile trebuie plasate într-o ladă specială sau într-un loc acoperit, unde nu se umblă prea des.

Lada aceasta nu trebuie să fie ţinută într-o încăpere în care au loc dese schimbări ale temperaturii aerului — cum ar fi baia sau bucătăria — deoarece riscă să prindă mucegai.

Şoşonii sau cizmele de cauciuc se spală mai întîi şi se ung cu puţină glicerină, apoi se umplu cu hîrtii, ca să-şi păstreze forma, şi se plasează într-un loc unde nu sînt expuşi prea mult la căldură. Adică se feresc de soare şi de pereţii prin care trece instalaţia de încălzire centrală.

E recomandabil ca măcar o dată pe vară să se controleze starea obiectelor puse la păstrat şi chiar să se reîmprospăteze elementele de conservare.

În modul acesta vom fi siguri că nu vom avea surprize neplăcute la scoaterea lucrurilor de la naftalină.

JOSIANA

Peştele-lumînare

În apele Oceanului Pacific, de-a lungul coastei Americii de Nord dintre Alaska şi statul Oregon, trăieşte o specie de peşte mărunt (cam 30 cm lungime) denumit eulahon, căutat pentru grăsimea lui.

Eulahonul conţine atît de multă grăsime, încît pe vremuri era folosit de indieni drept... lumînare în colibele lor. În acest scop, după ce peştele era uscat la vînt, i se punea un fitil şi apoi era fixat vertical.

Astăzi, grăsimea eulahonului este mai bine folosită, fiind întrebuinţată în medicină. Ea are un gust ceva mai plăcut decît cunoscuta untură de peşte ce se obţine din ficatul de morun.

ŞTIAŢI CĂ...

... în gospodărie, oţetul are multe întrebuinţări practice? Astfel, pentru a da luciu mobilei este bine ca, înainte de a o unge cu ceară, să o ştergem cu o cîrpă îmbibată în oţet.

...oţetul poate face ca lămpile cu petrol să nu fileze? Pentru aceasta fitilul încă neîntrebuinţat va fi muiat în oţet. Lăsaţi-l să se îmbibe bine, apoi uscaţi-l şi înveliţi-l în hîrtie pînă la întrebuinţare. Lampa nu va mai fila.

...spălătoarele de vase îşi vor pierde mirosul lor neplăcut dacă, după ce au fost fierte, vor fi clătite în apă călduţă cu puţin oţet?

...oţetul poate fi folosit pentru a dilua cerneala prea groasă? La o sticluţă obişnuită de cerneală se adaugă cîteva picături de oţet şi se agită bine.

... oţetul se foloseşte la întreţinerea linoleumului? Pentru a întreţine linoleumul în bună stare prin împiedicarea apariţiei crăpăturilor, ungeţi-l din cînd în cînd cu un amestec în părţi egale de untdelemn şi oţet. Frecaţi apoi cu o cîrpă curată, pînă cînd urmele de untdelemn dispar.

...oţetul este folosit pentru a da luciu şi supleţe părului? Adesea, după spălat, părul rămîne lipicios şi îmbîcsit. În afară de faptul că din această cauză părul capătă un aspect urît, el are de suferit deoarece săpunul rămas pe păr arde firul, îl face să se subţieze cu timpul şi să se rupă. Pentru a preveni acest neajuns, părul va fi clătit în 5-6 ape, la ultima adăugîndu-se şi 1-2 linguri de oţet.

...oţetul îndepărtează mirosul neplăcut şi persistent de peşte? Se procedează astfel: farfuriile şi tacîmurile se şterg cu o cîrpă umezită cu oţet, se spală cu apă caldă şi se clătesc cu apă călduţă, căreia i se adaugă puţin oţet.

...oţetul poate contribui la păstrarea aspectului îngrijit al mîinilor? Dacă înainte de a curăţa fructe şi legume, veţi muia mîinile în oţet, ele nu se vor mai păta sau, în orice caz, mult mai puţin. Imediat după ce aţi terminat curăţatul, spălaţi mîinile cu apă caldă şi săpun şi numai după aceea continuaţi-vă treburile.

Poşta redacţiei

PANGHEL TEODOR – Adjud. **Problema originii Pămîntului şi a celorlalte planete ale sistemului solar nu este complet rezolvată în zilele noastre. Savanţii au emis diferite ipoteze, încercînd să explice modul în care au apărut planetele. Astfel, ipotezele mai vechi — emise de Kant şi Laplace — presupun că din Soare s-au rupt bucăţi de materie, din care s-au format planetele.**

Una din ipotezele recente asupra formării Pămîntului şi planetelor, acceptată de majoritatea astronomilor, este ipoteza savantului sovietic O.I. Smidt. El presupune că Soarele, trecînd printr-un nor de materie cosmică meteoritică, a atras după sine o parte din acest nor, care a început să se învîrtească în jurul său, sub influenţa forţei sale de atracţie. În jurul unui meteorit mai mare, care a servit drept nucleu, s-au strîns numeroase pietre meteorice şi praf cosmic şi în felul acesta s-a format Pămîntul. Conform ipotezei lui Smidt, la început Pămîntul a fost rece şi apoi s-a încălzit, mai ales în interior, datorită proceselor nucleare petrecute în el.

Există şi alte ipoteze recente, ca de exemplu ipoteza lui Fessenkov sau a lui G. Kuiper. Însă nici una nu reuşeşte să lămurească toate problemele legate de mişcarea şi dimensiunile planetelor. Din această cauză, problema formării planetelor sistemului solar este o problemă ce-şi aşteaptă rezolvarea într-un viitor apropiat.

CÎRJEAN R. — Loco. **S-a prezentat pe larg ipoteza savantului sovietic Şklovski, într-unul din numerele trecute ale revistei. Presupunerea că sateliţii lui Marte ar fi artificiali şi presupunerea că ar fi existat cîndva, pe această planetă, o populaţie ajunsă la un înalt grad de civilizaţie sînt dezbătute astăzi în cele mai înalte foruri de specialitate. Dacă Pămîntul a fost vizitat cîndva de fiinţe „superioare" venite din cosmos? Chestiunea aceasta reprezintă, de asemenea, obiectul unor vii dezbateri ale specialiştilor, precum şi obiectul multor cercetări (ex.: studiile ce se fac în zona unde a căzut „meteoritul tungus").**

Desigur, fiecare dintre noi avem dreptul să susţinem sau nu aceste ipoteze, aducînd argumente proprii pro sau contra. Dar gîndiţi-vă ce s-ar întîmpla dacă fiecare ne-am publica părerile în această privinţă... Problemele sînt şi aşa destul de grele şi complicate. Să-i lăsăm pe specialişti să le dezbată şi să-şi expună părerile prin scris.

HORJA ALEX. — Mărculeşti. **Importanta descoperire arheologică de la Constanţa, precum şi toate celelalte descoperiri arheologice nu se referă la monumente, morminte sau obiecte de dată recentă. Dac-ar fi aşa, arheologia n-ar mai fi... arheologie. Obiectul studiului său îl constituie (după cum o arată şi numele) aşezările vechi de sute şi de mii de ani. Or, aşa stînd lucrurile, devine uşor de înţeles de ce aceste aşezări sînt astăzi acoperite de pămînt. Scoarţa pămîntului nu este fixă, aşa cum am putea crede. Ea a suportat, de-a lungul timpului, diferite prefaceri. Să ne gîndim numai la cutremure, la marile alunecări de teren, la eroziunile provocate de ape, de vînturi, de ploi. Cantităţi imense de pămînt sînt deplasate cu aceste ocazii şi sînt reaşezate de natură altfel şi în alte părţi. Pe lîngă acestea, putrezirea resturilor vegetale şi animale din sol dă naştere de-a lungul timpului unor noi cantităţi de humus.**

Iată dar de ce aşezările arheologice sînt acoperite de pămînt de-a lungul secolelor şi mileniilor. În ce priveşte cealaltă întrebare a dv., nivelul de scufundare a unui vas depinde de mai mulţi factori, printre care şi construcţia lui, natura încărcăturii, timpul care a trecut din momentul scufundării etc.

SCODREANU H. — Constanţa. **Regretăm că nu putem publica fotografia trimisă de dv. Ea nu este numai depăşită de sezon dar nici nu întruneşte condiţiile tehnice cerute de o reproducere tipografică cît de cît acceptabilă.**

BRONŢIU IOAN — Bucureşti. **Aparatul de fabricaţie sovietică „Liubitel 2", ale cărui caracteristici ni le cereţi, este un aparat reflex cu două obiective şi punere la punct pe geam mat. Luminozitatea maximă este de 1:4,5. Timpi de expunere: B şi de la 1/10 la 1/200 sec. Are sincronizare pentru lampă electronică şi autodeclanşator. Distanţa minimă: 0,75 metri. Lucrează cu film 6×9, din care se obţin 12 imagini negative 6×6.**

CERNAT TITI — Rîmnicu-Sărat. **Întrucît revista noastră nu publică alte jocuri distractive decît careuri de cuvinte încrucişate, adresaţi-vă revistei „Rebus".**

DOBRIN GETA — Bicaz. **Tema aleasă de dv. nu poate fi tratată mulţumitor într-un careu de cuvinte încrucişate. Vă sfătuim să abordaţi teme actuale. Şi, în orice caz, să nu ni le trimiteţi nouă, ci revistei „Rebus".**

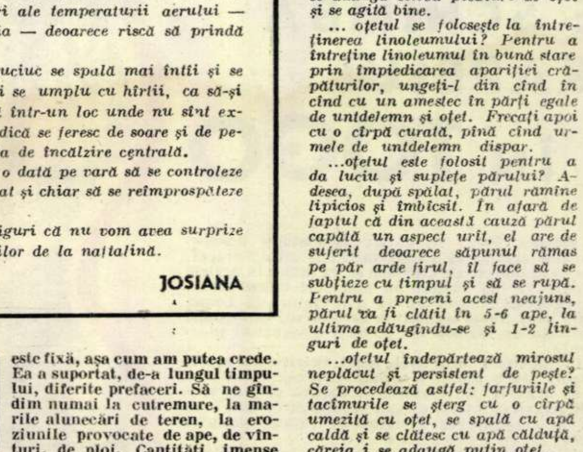

CETATEA SUCEAVA, durată în vremea lui Ştefan cel Mare, se află în curs de restaurare sub conducerea unei comisii de arheologi şi arhitecţi din Capitală.

În fotografie se vede zidul de incintă cu bastionul rotund al cetăţii, care a fost deja restaurat.

Fotografie de R. CALANCEA

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

Cea mai ieftină sursă de energie

Electronica face progrese uluitoare — aceasta este constatarea oamenilor de știință de pretutindeni. Iar foloasele pe care omul le va trage de pe urma acestei științe sînt incalculabile.

Recent, într-o ședință a Academiei de științe a U.R.S.S., fizicianul Abram Ioffe a arătat importanța revoluției care se produce la ora actuală în domeniul electronicii prin descoperirea și folosirea semiconductorilor. Fizicianul sovietic a afirmat, printre altele, că datorită acestei descoperiri în curînd va fi posibil să se transforme în electricitate, fără turbine sau generatoare, pînă la 60 la sută din energia furnizată de Soare. Nu va mai fi nevoie, deci, de construcțiile uriașe și instalațiile complicate ale termo sau hidrocentralelor cunoscute pînă acum. Căldura Soarelui va putea fi captată cu mijloace simple și va deveni cea mai ieftină sursă de energie în slujba omului.

Creieri electronici în miniatură

Revelații senzaționale se anunță și în construirea mașinilor de calculat.

Se știe că cel mai mare neajuns al mașinilor electronice de calculat realizate pînă acum este volumul lor exagerat. Or, iată că după lampă și transistor apare un nou element revoluționar: cryotronul. Acesta nu este altceva decît un dispozitiv compus din două fire metalice (nobium și tantan), izolate între ele dar care se încrucișează într-o baie de heliu lichid. Cîmpul magnetic creat de un curent care trece prin firul de nobium găsește în firul de tantan o rezistență de un milion de ori mai mare — rezistență care se reduce aproape la zero cînd curentul nu mai circulă, ceea ce facilitează enorm funcțiunea unei mașini electronice. Așa că fizicienii specialiști au și proiectat construirea unor mașini electronice în miniatură. Volumul unei astfel de mașini va fi atît de mic, încît va încăpea într-un sertar de birou.

Prin simplitatea ei, noua mașină nu numai că va ocupa un spațiu foarte mic, dar va putea fi fabricată și exploatată pe scară industrială în mai puțin de zece ani — în timp ce pentru prototipurile de mașini electronice mari cunoscute pînă acum se prevedea un termen de 35 de ani de la apariție și pînă la producția clasică.

Iată deci că se cîștigă 25 de ani și în posibilitatea de a folosi pe scară largă creierul electronic.

Colțul fotografului amator

Copii fotografice fără... hîrtie fotografică

Se poate înlocui hîrtia fotografică cu bucăți de pînză, piatră, sticlă, lemn, metal, piele, hîrtie obișnuită etc? Se poate. Încercați și dv. și vă veți convinge. Iată cum trebuie să procedați în acest scop:

Suprafața menită să devină fotografie trebuie acoperită cu o emulsie sensibilă la lumină. Dăm mai jos o formulă de emulsie sensibilă, foarte simplă, cu care este aproape imposibil să faceți greșeli sau să aveți neplăceri (formula este o variantă a aceleia folosite la fabricarea hîrtiei albastre de planuri și ne dă o fotografie de culoare albastră).

SOLUȚIA A

Citrat feric de amoniu	10 gr
Apă distilată	40 gr.

SOLUȚIA B

Fericianură roșie de potasiu	0,75 gr
Apă distilată	40 gr.

Amestecați o cantitate egală din fiecare din aceste soluții numai cu puțin timp înainte de a le folosi. Cu o bucățică de vată înfășurată în jurul unui bețișor întindeți apoi amestecul în mod egal, avînd grijă ca suprafața sensibilă să fie mai mică decît negativul. Operația trebuie să fie făcută la o lumină artificială slabă (lumina de siguranță, verde sau roșie, nu este necesară). Uscați suprafața cît se poate de repede, eventual cu ajutorul unui ventilator.

Aplicați negativul pe partea sensibilă și fixați-l cu o bucată de sticlă, ca să facă contactul bun. Materialele subțiri, ca hîrtia sau pînza, trebuie fixate de negativ între două bucăți de sticlă sau cu ajutorul unui inel. În cazul obiectelor voluminoase, legați negativul cu sfoară sau cu elastic.

Expuneți totul la lumina unei lămpi fotografice, lămpi cu arc sau la lumina soarelui, pînă cînd suprafața sensibilă capătă o culoare verde-măslinie, așa cum se vede prin regiunile mai puțin dense ale negativului. Dacă doriți, puteți face în prealabil expuneri de probă. Developarea și fixarea constă numai în spălarea imaginii timp de un minut în apă, după care fotografia va apărea strălucitoare. Apa înlătură materia sensibilă care n-a fost impresionată la lumină.

În vederea aplicării substanței sensibile pe suprafețele lucitoare, ca sticlă sau metal, materialul trebuie acoperit întîi cu un strat subțire de gelatină. În acest scop muiați o foaie de gelatină în 30 gr de apă timp de o oră, apoi încălziți pînă la dizolvarea completă a gelatinei. Cu o perie întindeți gelatina cît timp aceasta mai este caldă și lăsați să se usuce. Apoi aplicați amestecul sensibil. După imprimare, spălarea trebuie prelungită cîteva minute, ca să îndepărtați excesul de substanță sensibilă de sub gelatină.

N. P.

Educație pentru toate vîrstele

SECRETUL

Reporterii marilor ziare americane nu sînt de obicei oameni care-și pierd prea ușor cumpătul. Ei au văzut și văd multe și felurite întîmplări, sînt grăbiți și, deoarece timpul lor costă bani nu și-l pot consuma mirîndu-se sau emoționîndu-se, știut fiind că îndeobște emoțiile nu aduc nici un cent.

Așadar, cînd s-a anunțat sosirea la San Francisco a celor patru tineri sovietici eroi ai Pacificului, reporterii erau desigur încredințați că știu despre ce este vorba, iar unii dintre ei, oameni de meserie, se vor fi grăbit să-și scrie articolele fără a mai pierde timpul: oceanul zbuciumat jucîndu-se nepăsător cu o coajă de nucă și pe podeaua de scînduri patru oameni îngroziți, hotărîți să-și smulgă unul altuia o picătură de viață, să lupte între ei pentru ultimul pahar de apă, pentru ultima coajă de pîine. Pe măsură ce moartea se apropie, bruta — despre care comicsurile și filmele Holywoodului afirmă că există în fiecare om — își face apariția de sub stratul subțire de civilizație. Au loc tentative de antropofagie. Ce sfîrșit „tare“!

De data aceasta însă reporterii și-au pierdut proverbiala stăpînire de sine. Și încă atît de mult, încît „instinctul de conservare“ profesional nemaifuncționînd, ei au uitat să-și ascundă uimirea. Patru ostași sovietici foarte tineri, slăbiți, dar de loc lipsiți de optimism și bună dispoziție, îi priveau pe uimiții reporteri, mirați la rîndul lor de entuziastele laude ce li se aduc. Imaginația celui mai perfect reporter burghez s-a dovedit neputincioasă să cuprindă în toată întinderea și măreția lui fenomenul contemporan numit „omul sovietic“. Departe de a fi încercat să se mănînce unul pe altul, tinerii au luptat cu furtunile, foamea, setea, epuizarea fizică, printr-o admirabilă disciplină colectivă; au cîntat, au citit și, fiind la doi pași de moarte, au găsit destulă forță sufletească pentru a îndeplini întocmai obiceiurile de acasă, sărbătorind ziua de naștere a unuia dintre ei.

Devenind pentru o clipă muritor de rînd, adică un om care se înclină în fața măreției omului, un reporter a întrebat:

— Mister Ziganșin, știi ce fel de om ești dumneata?

— Da, știu. Un om obișnuit, sovietic.

Educatorii lumii occidentale au acum încă un prilej de a se minuna — ca și fizicienii occidentali care caută taina sputnicilor, ca și sportivii occidentali care încearcă să înțeleagă izvorul glorioaselor recorduri sovietice — și de a se întreba: prin ce metode se pot educa asemenea tineri? Prin ce metode li s-a făurit gîndirea exactă, consecventă și rapidă care a smuls morții victoria centimetru cu centimetru? Dar această nevoie intimă de artă, care i-a îndemnat să caute în cîntec și literatură întregirea puținelor merinde? Și care este formula acestui ciment deosebit care, unind în clocotul luptei ca și în orele răbdătoarei așteptări, un tătar, un rus și doi ucraineni, patru tineri comsomoliști, a ridicat în fața valurilor muncite de furtună, digul de neînvins al prieteniei popoarelor sovietice? Prin ce mijloace se educă la om impresionanta modestie care l-a îndemnat pe tînărul erou Ashat Ziganșin să se socotească un om obișnuit?

Este aci un secret? Pentru cei prinși în încăierarea gîlgîitoare și josnică a formulei burgheze „struglle for life“1), pentru cei încurcați în plasa cu mii de ochiuri a moralei burgheze individualiste, izvorul educării unor astfel de tineri deosebiți este și va rămîne un secret.

Dar pentru acei care cunosc din ce în ce mai bine biruințele lumii socialismului, izvorul nu are nimic tainic. El se numește „societatea sovietică“.

Pe barca firavă nu patru tineri biruiau oceanul, ci întreaga societate sovietică, morala ei comunistă ce educă eroi, umanismul ei autentic, educatorii ei din partid, din Comsomol, din școală, din armată, munca, știința și arta ei.

La întrebarea: cu ce metode sînt educați acești eroi ce se numesc „oameni obișnuiți, sovietici“, Makarenko a răspuns: cu metode obișnuite, sovietice.

---

1) *Lupta pentru existență.*

Sen ALEXANDRU

DE VORBĂ CU MEDICUL

MIGRENA

Migrena este o boală al cărei simptom principal este o durere mare a unei jumătăți a capului, cu o durată ce poate ține de la cîteva ore pînă la cîteva zile. Boala este mai frecventă la femei decît la bărbați. Trei sferturi din cazuri își au debutul în copilărie, la vîrsta școlară sau la pubertate.

Cauzele bolii

Nu toate cauzele migrenei sînt cunoscute. Astăzi se cunosc migrenele provocate de o serie de diverse maladii, cum sînt: tulburările digestive, bolile de rinichi sau de inimă, migrena hepato-biliară (afecțiuni ale ficatului), boli de uter sau ovar sau boli ale unor glande cu secreție internă, spasme ale arterei vizuale sau dilatarea arterelor mari de la baza craniului.

Semnele bolii

Mulți bolnavi simt apropierea crizei de migrenă. Aceștia devin indispuși, apatici, somnolenți sau prezintă stări de exaltare, expansivitate și o vioiciune mintală neobișnuită. Începutul crizei îl fac tulburările vizuale. Simptomul dominant al crizei migrenoase este cefaleea (durerea de cap), la care se adaugă manifestări ale stomacului, cu grețuri și vărsături. De altfel, aceste vărsături pot fi uneori singura manifestare a migrenei și se observă și la copii. În timpul migrenei pulsul se rărește și tensiunea arterială scade.

Se mai pot observa și alte semne care însoțesc criza de migrenă ca: paralizia fugace de o singură parte a feței și a brațului, convulsii, amețeli, furnicături la mînă sau la limbă, uneori dureroase. Alteori bolnavii, deși sînt conștienți, nu-și pot exprima gîndul fiindcă nu nimeresc cuvîntul sau organul vorbirii nu ascultă de comanda venită de la creier.

Unii bolnavi au halucinații și, mai rar, impulsii pentru fugă.

Toate aceste manifestări descrise sînt însă trecătoare și se datoresc unor tulburări circulatorii ale vaselor din scoarța creierului. De obicei, accesul tipic de migrenă se termină cu adormirea bolnavului. La deșteptarea lui, toate fenomenele au dispărut.

Tratamentul

O injecție de cofeină poate, uneori, înlătura criza de migrenă. Mai eficace sînt injecțiile subcutanate cu tartrat de ergotamină, în doze de 1/4 mg. Foarte eficace sînt drajeurile din același medicament, care conțin 1 mg de substanță și 0,10 gr de cofeină — 2-4 drajeuri luate la 1/2 de oră interval. Bolnavii vor evita surmenajul fizic și intelectual și emoțiile violente. Vor avea ore regulate de prînz și somn. Alcoolul va fi consumat cu mare cumpătare, iar fumatul trebuie suprimat. Se va folosi luminal în cantitate mică: 0,10 gr luat seara la culcare. Bromură de calciu — 1-2 gr pe zi. Tratamentul trebuie urmat vreme îndelungată. Se recomandă de asemenea peptona, 1/2 gr de trei ori pe zi, luată cu o oră înaintea meselor. Tratamentul cu peptonă este de durată lungă și se face în perioade de cîte 10 zile alternate cu 15 zile pauză.

În formele de migrenă din cauze necunoscute se face tratamentul indicat de medicul care îngrijește bolnavul.

Dr. Silviu GHEREA

Calendarul florilor

E cunoscută dragostea pentru flori a japonezilor, care a prilejuit nenumărate sărbători populare denumite „sărbătorile florilor“. Și deoarece mai în fiecare lună este cîte o „sărbătoare a florilor“ se poate spune că japonezii au un fel de „calendar floral“.

Astfel, la începutul primăverii, prin aprilie, cade „sărbătoarea florilor de prun“, cînd grădinile-s împodobite ca niște mirese.

După o lună vine rîndul florilor de cireș; în epoca acestei înfloriri, vestitul parc „Uyeno“ din partea nordică a capitalei Japoniei strălucește de culoarea însîngerată a minunatelor flori de cireș, care se îngemănează de minune cu verdele proaspăt al copacilor.

În cursul lunilor mai și iunie înflorește glicina, căreia i se spune „judsi“, cînd decorul parcurilor și al grădinilor își schimbă podoabele.

NOUTĂȚI ÎN AVIAȚIA SUPERSONICĂ

Avioanele moderne cu reacție — în special cele cu viteze supersonice destinate cercetărilor spațiale — au nevoie, la aterizare, de aerodromuri foarte mari. Ele nu se pot opri decît după ce au parcurs mai mulți kilometri pe pista betonată. Și cum amenajarea unor asemenea piste e costisitoare și adeseori dificilă prin lipsa de terenuri plate, cercetătorii sovietici s-au gîndit să rezolve într-un alt mod această problemă.

Ei au experimentat recent, pe unul din ultimele tipuri de avioane-rachetă, o soluție cu totul originală. Pe lîngă racheta propulsoare, montată în corpul final al fuselajului, avionul experimental a fost prevăzut, la fiecare extremitate a aripilor, cu cîte un motor cu reacție auxiliar, așa fel construit încît să poată funcționa în ambele sensuri.

De unde pînă acum aceste motoare captau aerul prin partea din față și evacuau gazele arse și comprimate prin partea dinapoi provocînd astfel propulsia aparatului, de data aceasta, la o comandă transmisă de pilot, ele pot funcționa și invers, transformîndu-se în frînă.

În apropierea aerodromului, pilotul n-are decît să folosească această frînă și avionul aterizează pe o distanță foarte scurtă.

Experiențele fiind încununate de succes, tehnicienii sovietici au propus ca asemenea frîne să fie adaptate și la rachetele spațiale, ele putînd folosi atît la aterizare cît și la aselenizare.

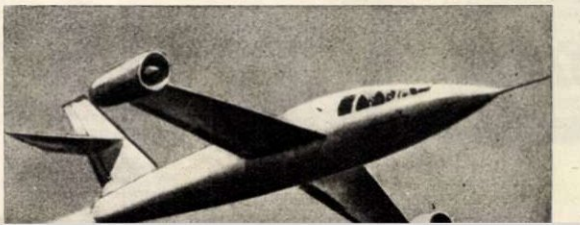

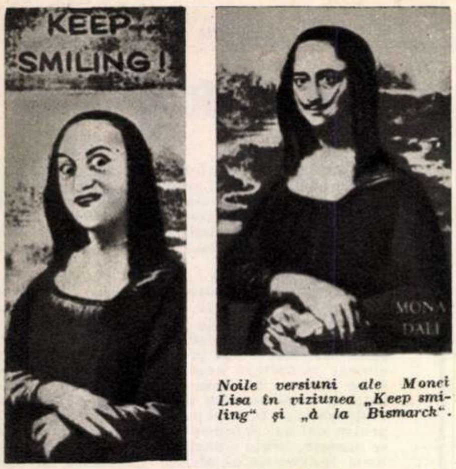

Noile versiuni ale Monei Lisa în viziunea „Keep smiling“ și „à la Bismarck“.

Aventurile postume ale Giocondei

A fost odată o femeie tare cumsecade, anume Mona Lisa, supranumită Gioconda. Fire liniștită și visătoare, Gioconda își petrecea timpul stînd nemișcată într-o ramă, într-unul din saloanele Muzeului Luvru. Iubitorii de frumos, pictori sau nu, tineri sau vîrstnici, o priveau cu nesaț, mulțumind cu recunoștință marelui Leonardo pentru crearea acestei nemaipomenite frumuseți.

Pînă cînd, într-o zi, un anume Marcel Duchamps, plictisit de figura neschimbată a Giocondei, s-a gîndit s-o facă mai interesantă ornîndu-i fotografia cu o superbă pereche de mustăți și multiplicînd-o în ziare. De fapt, ideea nu era nouă. Cei ce se îndeletnicesc cu arta plastică pe pereții toaletelor publice i-o luaseră de mult înainte, atît în îndrăzneala tematică cît și în concepția despre artă.

Dar iată că o nouă aventură a tulburat pașnica viață a Monei Lisa. O editură americană de cărți poștale i-a multiplicat chipul în milioane de exemplare. Însă lui Leonardo da Vinci, genial vizionar al avionului și al submarinului modern, nici nu i-a trecut prin minte că în a doua jumătate a secolului al XX-lea va fi aplicată, în țara descoperită de Columb, lozinca optimistă „Keep smiling“ (zîmbiți, vă rog), și unde își are, și unde nu-și are ea rostul. Habar n-avea Leonardo că opera sa va fi folosită pentru a-i convinge pe americani să zîmbească chiar atunci cînd numărul șomerilor crește, cînd viața devine mai scumpă, cînd prețurile medicamentelor cresc etc. etc. De aceea, poziția retrogradă a lui Leonardo trebuia imediat corectată. Ceea ce s-a și realizat cu ajutorul unei simple operații de fototrucaj, rezultînd ceea ce ne arată imaginea de mai sus, pentru a cărei caracterizare nu ne este cu putință să găsim cuvinte în vreun dicționar al unei limbi vorbite de oameni.

Dar cu aceasta nu s-a încheiat seria tristelor aventuri ale Giocondei. Într-un atelier parizian (despre care unii spun că ar fi un ospiciu pentru uz propriu), pictorul Salvador Dali a suprapus pe figura Giocondei superbul său chip, caracterizat prin doi ochi sașii și o pereche de mustăți în furculiță „à la Bismarck“.

Dali nu e la prima ispravă de acest fel. El este genialul autor al aforismului: «Deosebirea dintre mine și Rembrandt? El n-a scris nici un rînd despre sine, pe cînd eu am scris o carte întreagă cu titlul „Misterioasa viață a lui Salvador Dali“». *Și tot el, la întrebarea: „Care este pictorul dv. preferat?“ — a răspuns fără să clipească:* „Eu!“ *Iar în legătură cu noul chip al Giocondei, Dali a declarat că de acum înainte pe oameni îi va tulbura — mai mult decît surîsul Giocondei — aforismul:* „Eu sînt eu și eu sînt ea“.

Geloase pe aventuroasa viață postumă a Giocondei, celelalte eroine ale artei universale, Venus din Millo și Madona Sixtină, Maja desnuda și Saskia, așteaptă să fie redate umanității în noi ipostaze artistice, avînd în gură țigări cu filtru, la butonieră stilouri cu pastă și pe cap coafuri... thyphos.

Iar gardienii anumitor sanatorii de boli mintale așteaptă cu nerăbdare momentul cînd vor putea acorda ospitalitate profanatorilor, scrîntiți sau lucizi, ai comorilor artistice universale.

Andrei BART

În jurul Globului

SUCURI... LA MINUT. Prin simpla presare a fructelor și legumelor se poate obține în cîteva secunde, cu ajutorul acestui aparat produs de uzina „Karl Liebknecht“ din Magdeburg (R.D. Germană), un suc bogat în vitamine. Noul aparat este solicitat de multe țări ale Europei.

VIAȚA ȘI MUNCA ȚIGANILOR din R. Cehoslovacă sînt înfățișate multilateral de către pictorița Mila Dolezelova, în cele 50 de tablouri expuse în foaierul Teatrului Armatei Cehoslovace din Praga. Lucrările scot în evidență puternicele schimbări intervenite în viața țiganilor din Cehoslovacia nouă.

ACEST PRESUPUS... COSMONAUT nu este de fapt decît unul din tehnicienii Institutului pentru producerea și folosirea izotopilor radioactivi, din Praga. Purtînd costumul respectiv de protecție, tehnicianul procedează la deschiderea ambalajului unui material radioactiv instabil. ↓

LA CIRCUL „CHIPPERFIELD“ din Birmingham (Anglia), îmblînzitoarea de crocodili Doreen Lorenti și „partenerul“ său execută un număr de atracție ...sub apă.

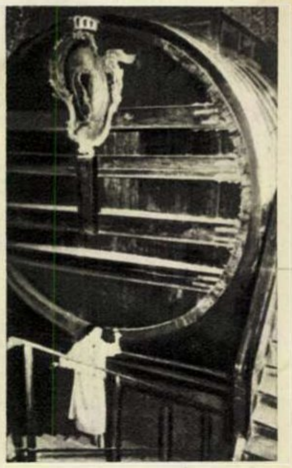

URIAȘUL BUTOI DIN FOTOGRAFIE, construit în anul 1721, avînd o capacitate de 221.726 litri, se află într-una din pivnițele orașului german Heidelberg.

„MILCHFIX“, un vehicul special cu ajutorul căruia se distribuie zilnic, repede și igienic, 350 de litri de lapte și 2.300 de cornuri proaspete. "Milchfix"-ul a fost introdus, cu titlu experimental, în orașul Cottbus din R. D. Germană.

O APRECIERE GRĂITOARE... Asistînd la repetiția generală a piesei „Posteritate, fii blestemată“, a unui oarecare irlandez pe nume Dominic Behan, fratele acestuia a fost într-atît de captivat de conținutul ei, încît... a adormit. Lucru de loc încurajator pentru autor, dar perfect explicabil ținînd seama de acțiunea plictisitoare a piesei, în ciuda faptului că a fost „înviorată“ din belșug cu crime...

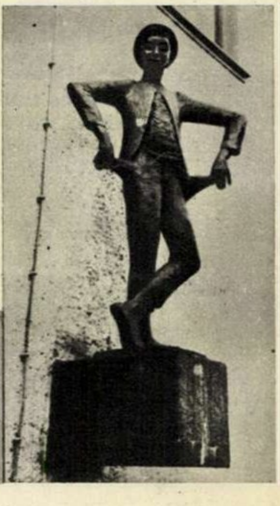

CU DUBLU SENS... Statuia din fotografie, instalată în fața Casei de economii din orașul vest-german Ratzeburg, vrea să simbolizeze soarta celor care nu-și economisesc banii. Se spune însă că, trecînd pe acolo, un șomer a zis: „Nici nu știam că mi s-a ridicat o statuie!“

BANDUNG - ACCRA - CONAKRY

În urmă cu cinci ani, la Bandung, în Indonezia, și-a desfășurat lucrările prima Conferință a țărilor Asiei și Africii, în cadrul căreia țările afro-asiatice și-au exprimat hotărîrea de a lupta pentru independența tuturor popoarelor aflate încă sub robia colonialistă, pentru libertate, pace, coexistență pașnică. În cei cinci ani care s-au scurs de atunci, „spiritul Bandungului" și-a dovedit viabilitatea, în ciuda eforturilor și uneltirilor cercurilor imperialiste, care au căutat să-l înăbușe. Conferința de la Bandung a țărilor Asiei și Africii, ca și cele ce i-au urmat — de la Cairo, Accra și Conakry — au dovedit că popoarele acestor două mari continente sînt tot mai hotărîte în lupta împotriva colonialismului și imperialismului, în lupta pentru triumful cauzei păcii în întreaga lume.

① *BANDUNG. Aci a avut loc, în aprilie 1955, prima Conferință a țărilor Asiei și Africii.*

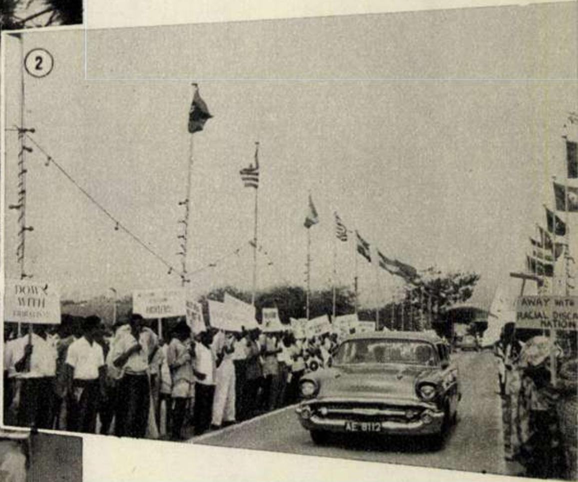
②
AE 8112
AWAY WITH RACIAL DISCRI NATION

② *ACCRA. Populația capitalei Ghanei întîmpină cu entuziasm pe delegații la Conferința țărilor Africii, care a avut loc în acest oraș.*

③ *CONAKRY. Între 11-15 aprilie 1960 s-au desfășurat în capitala Guineei lucrările celei de-a doua Conferințe de solidaritate a popoarelor afro-asiatice.*

TA UNITA A TARILOR DIN ASIA SI AFRICA
LISMULUI PENTRU INDEPENDENTA POPOARELOR
REA DEZARMARII SI ASIGU EA PACII IN LUME

Cu prilejul împlinirii a 5 ani de la Conferința de la Bandung a țărilor din Asia și Africa, a avut loc în sala „Filimon Sîrbu" din Capitală o adunare festivă organizată de Liga romînă de prietenie cu popoarele din Asia și Africa și Comitetul național pentru apărarea păcii din R.P.Romînă. *În fotografiile noastre:* **acad. Geo Bogza, vicepreședinte al Comitetului național pentru apărarea păcii din R.P.R., deschizînd adunarea (fotografia din stînga); aspect din sală în timpul adunării festive (fotografia din dreapta).**

Ștafeta primăverii...

„Ștafeta culturală 1 Mai", avînd ca scop schimbul de experiență între căminele culturale din raioanele din preajma Capitalei, a pornit încă din februarie și se va termina în penultima duminică din aprilie. Ea se desfășoară pe șapte trasee o dată, și aduce cu sine rapoarte de activitate culturală și profesională în strînsă legătură cu transformarea socialistă a satului nostru. Iar în ultima duminică a ștafetei, Sfatul popular al Capitalei va acorda o distincție celor evidențiați.

Dobroești. E duminică, și întreaga comună așteaptă oaspeții din satul Pipera. Întîlnirea e fixată pentru ora unsprezece și jumătate; dar, cu-n ceas mai devreme, pe malul apei de la intrarea în comună se pot vedea o mulțime de oameni cu steaguri, o fanfară și o gardă pionierească. Doisprezece colectiviști călări, în costume naționale, așezați pe două rînduri, așteaptă oaspeții. În sfîrșit, apar mașini, motociclete, călăreți, carul alegoric, orchestra, echipa de dansuri, fluierași... Călăreții se pregătesc să le iasă în întîmpinare... Dar alaiul s-a oprit: nu e încă ora fixată pentru întîlnire. O scurtă șovăială, apoi musafirii se hotărăsc: din moment ce s-au grăbit și unii și alții, și-s toți prezenți cu un sfert de oră mai devreme, de ce ar mai aștepta? Oaspeții sînt întîmpinați cu tradiționala pîine și sare, fanfara cîntă, pionierii dau onorul, se rostesc cuvîntări de bun-găsit. Apoi se predă salutul, scris pe hîrtie cerată și înfășurat în chip de papirus... Toată lumea se îndreaptă spre căminul cultural, unde se va ține darea de seamă. Apoi, după masa tovărășească și spectacolul artistic, începe dansul...

Douăsprezece ore întovărășiții au fost oaspeții colectiviștilor. Au văzut cum locuiesc, ce mănîncă, ce citesc, ce mobilă și-au mai cumpărat. Douăsprezece ore au discutat, au jucat, s-au plimbat.

Și acum, s-a lăsat seara. Noaptea e luminată de strălucirea retragerii cu torțe. Șoseaua răsună de tropotul cailor, de zgomotul motocicletelor și al mașinilor. Apoi, peste comună se lasă odihnitoarea liniște. Mîine e zi de lucru.

Andreia STEIU
Fotografii de Elena GHERA

Vin oaspeții!

→

Elena Grigoriu, directoarea școlii din comuna-gazdă, înmînează salutul și tradiționala „pîine cu sare". Constantin Matia, președintele comitetului executiv din Voluntari, dă mîna cu Oprea Stoenescu, vicepreședintele colectivei din Dobroești.

REDACȚIA:
București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 of. 33.
Tel. 17.60.10. int. 1744.

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii
„I. V. Stalin".

Bibl. Reg.

SPORT

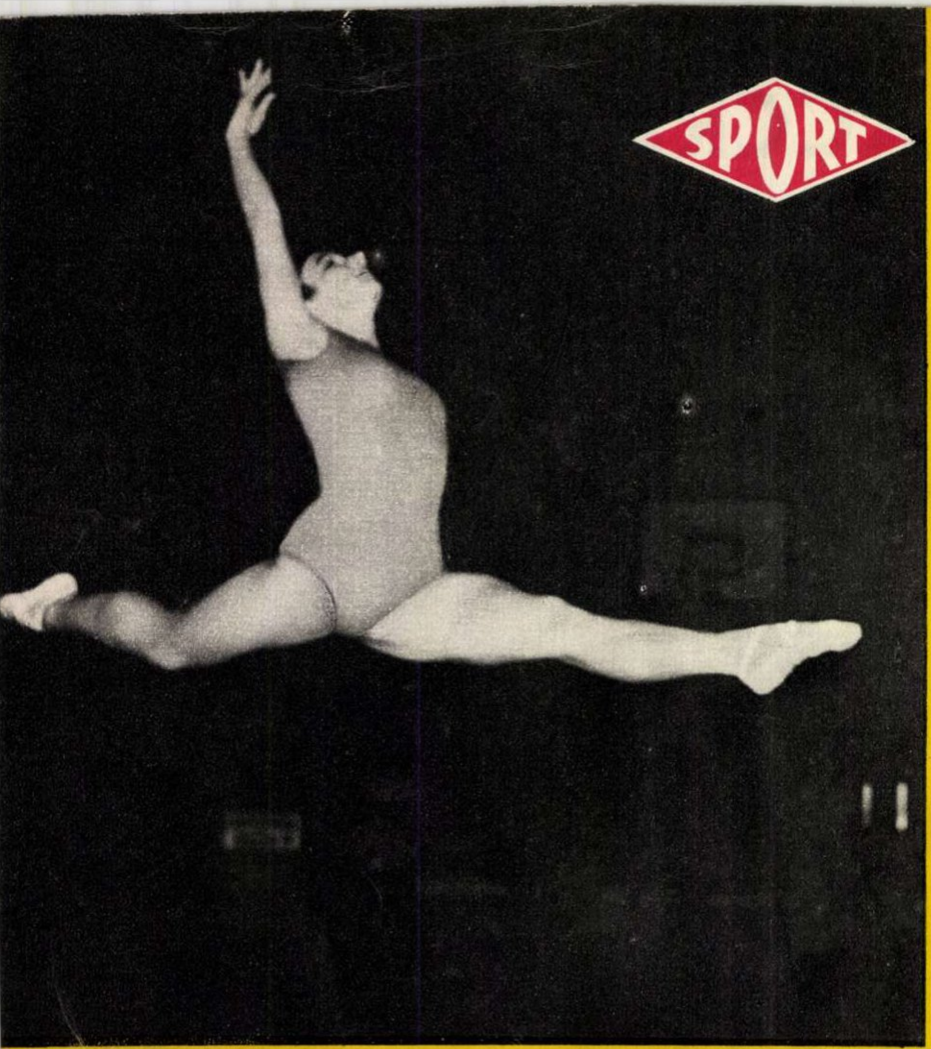

↑ Evoluţie la sol. Pregătirea temeinică a gimnastei Elena Leuştean a plasat-o pe primul loc în întîlnirea cu reprezentantele acestei discipline din R.P. Bulgaria şi Franţa.

Concurs de dirt-track desfăşurat duminica trecută pe stadionul „Constructorul" din Capitală. ↓

O SĂPTĂMÎNĂ OBIŞNUITĂ

de **Al. MIRODAN**

Săptămîna care a trecut poate fi socotită ca avînd caracter reprezentativ pentru situaţia sportului nostru la ora de faţă: cercetînd rezultatele, performanţele şi faptele mai cu semnificaţie, ajungi la concluzia că în decursul celor şapte zile de activitate sportivă s-au petrecut cam toate întîmplările „tipice" care se întîmplă în 1960 pe stadioane şi s-au născut cam toate sentimentele cu putinţă în asemenea împrejurări.

La Leningrad tînărul şi prea puţin cunoscutul în lume Adalbert Gurath a cîştigat, înfrîngînd adversari puternici, criteriul mondial de scrimă al tineretului. Asta după ce, în săptămîna dinainte, Maria Alexandru, Negulescu şi Cobîrzan se afirmaseră la fel de exploziv la campionatele de tenis de masă ale Europei. Ce a fost, aşadar, Adalbert Gurath? Revelaţia (într-o vreme cînd din şapte-n şapte zile parcă se naşte la noi un talent) săptămînii. Revelaţia masculină...

Pentru că undeva pe muntele Etna, tînăra şi iarăşi prea puţin cunoscuta în lume Ilona Mikloş a cîştigat una din probele celor „3 zile internaţionale ale Etnei", întrecînd cîteva din schioarele eminente ale Europei: revelaţia feminină a săptămînii.

Mai departe. La Bucureşti gimnaştii au cîştigat concursul internaţional înfrîngînd Franţa la băieţi şi fete şi Bulgaria la fete şi cucerind prin Elena Leuştean şi Frederic Orendi cele două locuri întîi la individual. În aceeaşi zi Maria Diţi a aruncat la suliţă 53,21 m, izbutind adică una din cele mai bune performanţe ale lumii. Elena Leuştean şi Maria Diţi se află printre speranţele noastre la Olimpiadă. Şi una, şi cealaltă se arată a fi în formă bună. Şi rezultatul uneia, şi rezultatul celeilalte alcătuiesc, la un loc, ceea ce se cheamă speranţele săptămînii...

În sala Floreasca baschetbalistele au jucat cu reprezentativa Cehoslovaciei şi — cu toată strădania — au fost învinse la o diferenţă de scor cam mare: tristeţea săptămînii.

La Arad, U.T.A., pe care o lăudaserăm insistent noi (şi nu numai noi) a pierdut — în ciuda tuturor aşteptărilor „raţionale" — în faţa fotbaliştilor codaşi, şi veniţi în deplasare, de la „Progresul". Firesc: surpriza „pronosportistă" a săptămînii...

În sfîrşit, la Bucureşti, după ce conducea cu 3-0, se bucura de avantajul terenului şi domina stăruitor, părînd că-şi va zdrobi adversarul cunoscuta echipă de fotbal Rapid a fost egalată (3-3) fără absolut, dar absolut nici o justificare, de către Farul. Trebuia şi asta: anecdota săptămînii...

FILMELE SĂPTĂMÎNII – FILMELE SĂPTĂMÎNII – FILMELE SĂPTĂMÎNII

„PINIONUL BUCLUCAŞ", un film realizat de studioul „A. M. Gorki" din Moscova, special pentru copii şi tineret, ne face cunoştinţă cu inventivul dar poznaşul Mişka Strekaciov, elev la o şcoală sovietică de meserii. Ce legătură există între Mişka şi pinionul din titlul filmului? Foarte strînsă. Fără să se gîndească prea mult la urmări, Mişka, oferind cu amabilitate un pinion colegei sale Galea, a defectat în fapt o întreagă combină. O combină destinată pămînturilor desţelenite din Altai... Închipuiţi-vă supărarea băiatului şi — lucrul cel mai interesant din film — strădaniile sale nelipsite de peripeţii pentru a regăsi combina pornită la drum şi a pune la locul cuvenit un pinion care, de astădată, e însăşi personificarea cuminţeniei. Ca şi Mişka, de altfel, trecut prin multe încercări şi devenit mai înţelept.

Un film atractiv pentru toţi cei apropiaţi de vîrsta lui Mişka Strekaciov (foto 1).

„COPIII MINUNE", o producţie a studiourilor din Germania occidentală, este filmul care a obţinut Medalia de aur a Festivalului internaţional cinematografic de la Moscova (1959). Şi trebuie să menţionăm de la început că filmul îndreptăţeşte cu totul faima sa. El reconstituie istoria Germaniei din anii premergători primului război mondial şi pînă în zilele noastre. Deşi are proporţiile unei ample şi amănunţite fresce politico-sociale, filmul găseşte soluţia atrăgătoare de a grupa şi înfăţişa evenimentele prin prisma oferită de urmărirea evoluţiei a doi tineri germani: Hans Boeckel şi Bruno Tiches. Deosebirile ce par la început doar de natură temperamentală la cei doi, se demonstrează curînd a aparţine concepţiei cu totul diferite de viaţă. Modest, blînd, harnic — Hans; impertinent brutal, leneş — Bruno. Şi, în Germania militariştilor prusaci şi a lui Hitler, bineînţeles că Bruno va domni şi va porunci decenii de-a rîndul. Ar face-o şi în zilele noastre, fără a avea nevoie să-şi ascundă trecutul nazist, dacă miile de oameni asemeni lui Hans Boeckel nu-i i-ar servi acum o replică dîrză, răsunătoare. Poporul german întoarce spatele revanşarzilor şi militariştilor; poporul Germaniei vrea cu hotărîre pace, viaţă. Acesta e mesajul filmului, care, repetăm, impresionează prin înalta sa ţinută artistică (foto 2).

PREŢUL EXEMPLARULUI 2 LEI

05
7 -

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 17 (257)
Anul IX
30 aprilie 1960

ZI DE 1 MAI
Fotografie de
A. MIHAILOPOL

FOTOCRONICA FLACĂRII • FOTOCRONICA

ÎN PLINĂ ÎNTRECERE SOCIALISTĂ

În întreaga țară se desfășoară întrecerea socialistă a oamenilor muncii din întreprinderile industriale în cinstea celui de-al treilea Congres al P.M.R. Zeci și zeci de mii de muncitori, tehnicieni, ingineri s-au avîntat în lupta pentru traducerea în viață a angajamentelor luate în cinstea marelui eveniment.

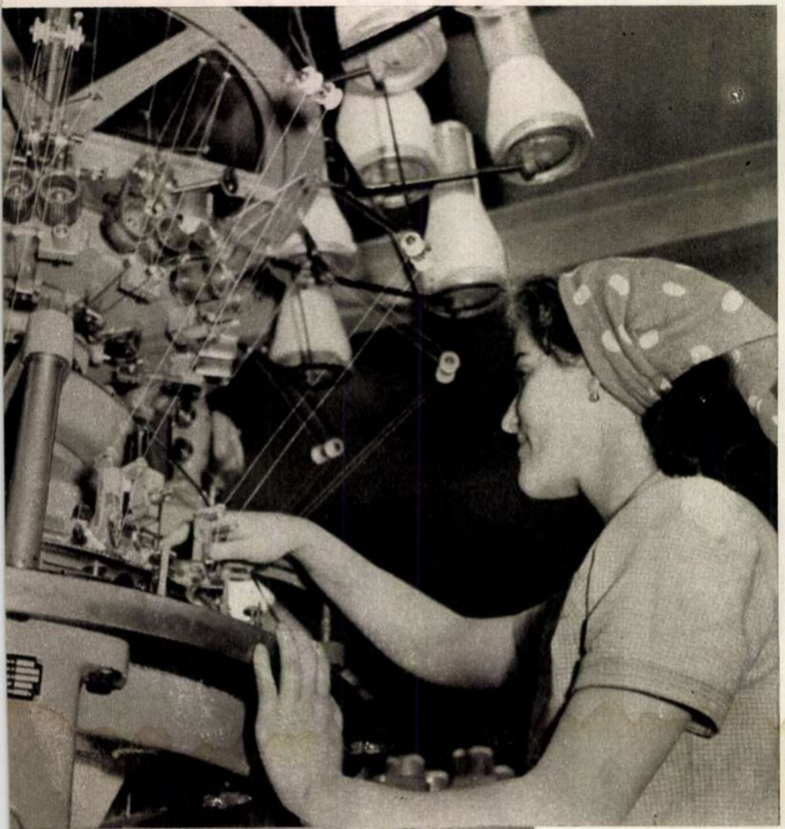

La fabrica „ION FONAGHI" din Timișoara. O importantă inovație, constînd din modificarea mașinii circulare de tricotat, aduce o sporire de peste 80 la sută a productivității muncii la această mașină. Bazîndu-se, printre altele, și pe această inovație, colectivul fabricii s-a angajat să dea peste plan un număr de 204.000 bucăți tricotaje și să realizeze economii în valoare de 800.000 lei. În fotografia de sus: mașina de tricotat la care s-a aplicat inovația. În stînga: directoarea fabricii, ing. Iulia Pașca, și secretarul organizației de bază P. M. R., tov. Marin Stănici.

Fabrica de mobile „23 AUGUST" din Tg.Mureș. Printre cei antrenați în întrecere se află și muncitorul Novak Dominic, care aplică la croirea furnirului metoda lui Nicolae Militaru, realizînd importante economii de material folosit apoi la furniruirea unor mobile de dimensiuni mai mici (noptiere, cutii de radio etc.) →

* * *

La fabrica de încălțăminte „FLACĂRA ROȘIE" din București lupta pentru economii cît mai multe este stimulată și de întrecerea pentru cîștigarea titlului de cea mai bună brigadă de croitori în piele. În fotografie: trei dintre membrii brigăzii conduse de Petre Ursache, care pînă la 15 aprilie a economisit 27.000 dm p de piele pentru fețe. ↓

FILMELE SĂPTĂMÎNII • FILMELE SĂPTĂMÎNII

„VASILI SURIKOV" — film sovietic realizat de Studioul „Mosfilm" — reînvie pentru generația noastră personalitatea unui mare artist rus — pictorul Vasili Surikov.

De origine modestă, provenind din orășelul Krasnoiarsk, acest siberian talentat și dîrz s-a împotrivit canoanelor Academiei de artă țariste, ca și superficialității saloanelor oficiale, pictînd cu consecvență tablouri realiste, inspirate din trecutul de suferință și luptă al poporului rus. Tablouri dramatice ca „Dimineața execuției streliților" sau, dimpotrivă, exuberantul, optimistul „Asalt al cetății de zăpadă" l-au așezat pe Surikov alături de Ilia Repin. Un film făcut cu măiestrie, instructiv: „Vasili Surikov" *(foto 1)*.

„PRIMA ZI DE PACE" — o nouă producție a Studioului „Maxim Gorki" din Moscova — ne aduce surpriza unei revederi plăcute: filmul este realizat după scenariul lui I. Olșanski și în regia lui Iakov Seghel, aceiași care ne-au dat neuitatul film „Casa părintească". „Prima zi de pace" confirmă din nou valoarea cuplului de creatori. Acțiunea se petrece în Germania, la 9 Mai 1945, Ziua Victoriei împotriva fascismului. Ne sînt înfățișate chipurile oamenilor sovietici, visurile lor de viitor, arzătoarea lor dragoste de pace. Întreg filmul este un apel vibrant pentru viață, pentru progres și cultură. Doi interpreți de o convingătoare sensibilitate, în rolurile principale: L. Butenina și V. Vinogradov *(foto 2)*.

„PENTRU VIAȚA LUI KASPAR" — o producție a studiourilor cehoslovace — istorisește cu o precizie aproape documentară o întîmplare reală, petrecută la Ostrava (oraș industrial din republica prietenă). Un muncitor prezintă simptomele unei grave intoxicații; un grup de oameni dezinteresați și inimoși — medici, aviatori, telefoniste, șoferi, personal sanitar — fac toate eforturile pentru a salva viața acestui om, în fond necunoscut lor: Kaspar. Și îl salvează, adeverind încă o dată că în orînduirea socialistă omul este într-adevăr cel mai scump bun *(foto 3)*.

Mihu DRAGOMIR

CÎNTEC DE MAI

Eu sînt mereu acelaşi tînăr mai,
cu ploi de primăvară însorite,
cu ierburi şi cu tunete-n alai,
gonind pe drumuri nebătătorite.

Crescînd din seva fiecărei luni
eu izbucnesc mai proaspăt totdeauna,
şi cînt pe harfa crîngului de-aluni,
întinerind şi soarele, şi luna.

Ferestrele-oblonite le deschid
să intre teii-n casă şi s-o-nvie,
în iederi moi mă-nalţ pe vechiul zid
să văd cum joacă sputnicu-n tărie.

Eu sînt acelaşi mai muncitoresc,
biruitor ca legea dreaptă-a firii,
un cîntec roşu-n lume despletesc
şi vreau să-mi cresc şi-n cosmos trandafirii.

Eu sînt acelaşi mai cutezător
turnînd în azi cadenţa viitoare,
şi globul, ca un pumn de muncitor,
îl strîng şi îl ridic spre zări cu-o floare.

1 MAI
ÎN ALBUMUL UZINEI

În amintire, primăvara lui '45 ne-a rămas ca prim document de ieșire în lumină, în condițiile unei libertăți pe care poporul nostru a visat-o veacuri de-a rîndul. Cîntecele acelei primăveri au străbătut țara, pentru prima oară fără opreliști jandarmerești, chiar dacă unii încă mai încercau să întîrzie sosirea primăverii pe aceste meleaguri.

Pe atunci eram săraci și secătuiți. Pe atunci forțele întunecate ale reacțiunii acționau încă puternic, încercînd să întoarcă istoria înapoi. Pe atunci chipul muncitorului era sleit de putere, iar obrazul țăranului purta semnele subnutriției și ale pelagrei.

Și, totuși, în acea primăvară, în acel 1 Mai 1945, țara a ieșit pe bulevarde, pe străzi, pe stadioane, ca un singur om, într-un torent exuberant, ordonat de istorie și de viață.

*

Să facem un popas, cititorule, în mijlocul patriei — în Orașul Stalin — și să răsfoim împreună o carte la care muncitorii de la uzinele „Ernst Thälmann" țin foarte mult. În cartea aceasta — albumul uzinei — fotografi anonimi au prins pe peliculă simplu, fără artificii, momente care aveau să contribuie din plin la schimbarea destinului țării. Unele din aceste momente au fost fotografiate în ajunul sau chiar la praznicul marelui Arminden.

1 Mai 1945. Războiul lăsase aici munți de moloz. 1 Mai i-a găsit pe muncitori într-o fierbinte muncă de refacere a uzinei, care în planurile partidului era de pe atunci destinată să slujească anilor de pace ce urmau, ani care aveau să înlocuiască plugul de lemn cu năzdrăvanul de oțel, tractorul.

Trece un an și primăvara următoare găsește uzina refăcută; fapt pentru care la 1 Mai '46 muncitorii defilează cu sentimentul de mîndrie al constructorilor.

În foarte scurtă vreme hărnicia și elanul muncitorilor spulberă definitiv toate profețiile mincinoase. La 1 Mai 1947, spre mîndria patriei, defilează primele tractoare romînești. Albumul uzinei păstrează acest document ca pe un măreț act de naștere, menit să ajute procesul de modernizare a satului.

...Răsfoim mai departe albumul. Fotografii, fotografii, fotografii... Ajutorul frățesc al Uniunii Sovietice s-a simțit și aici din plin. Se trece la construcția unui tractor modern, K.D.-35. Producția crește vertiginos. Citim în albumul uzinei: „Pînă la sfîrșitul anului 1950, uzina noastră a produs mai multe tractoare decît a adus burghezia în decurs de 20 de ani". Era acum creată baza materială pentru socializarea agriculturii potrivit sarcinilor trasate de plenara din 3-5 martie 1949 a C.C. al P.M.R.

Trec anii. Colectivul și-a făcut un titlu de cinste din perfecționarea continuă a produselor uzinei. În ajunul lui 1 Mai 1957, muncitorii de la uzinele „Ernst Thälmann" realizează tractorul universal U.T.O.S.-26, care ne-a dus faima departe peste hotarele patriei.

Fotografia lui U.T.O.S-26, precum și fotografiile unor muncitori vestiți au fost trecute în album în preajma zilei de 1 Mai 1957.

Răsfoim în continuare albumul. În ultimii ani, în fiecare primăvară în ajunul lui 1 Mai, mereu alți și alți muncitori și-au părăsit vechile locuințe și s-au mutat în apartamente noi.

Recent am poposit în Orașul Stalin. În fața uzinei, muncitorii au amenajat un parc uriaș, de toată frumusețea. Parcul acesta a fost făcut tot într-o primăvară,

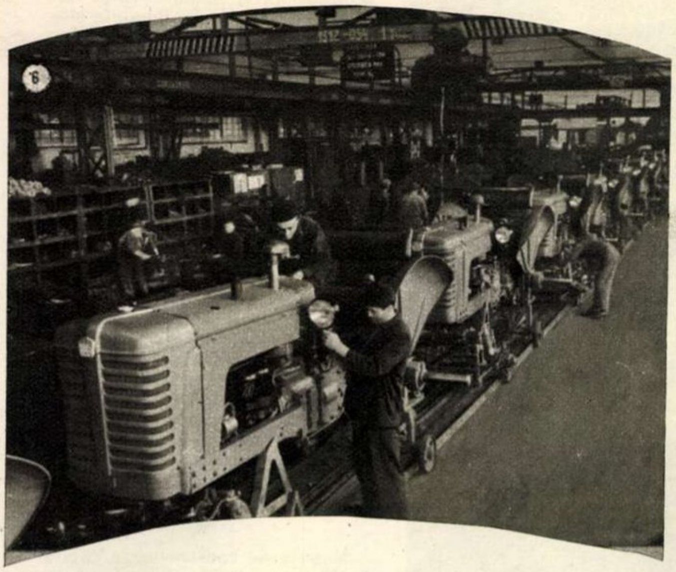

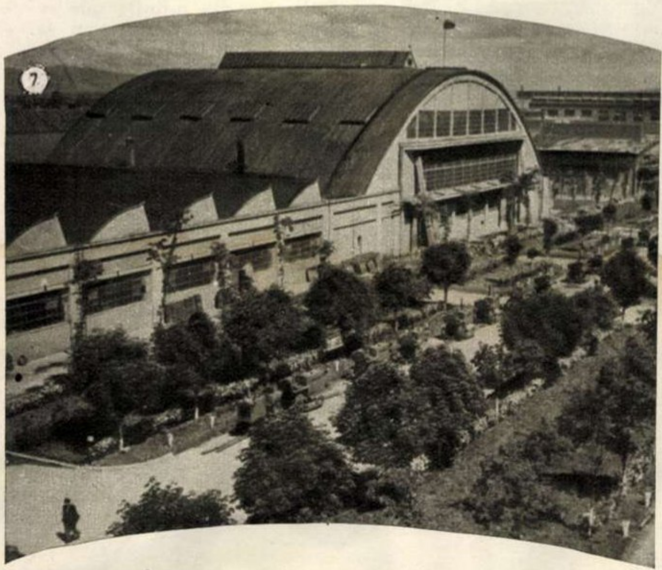

tot în cinstea lui 1 Mai. I-am vazut acum pe oameni muncind de zor la sporirea frumuseţii lui. Pentru că oamenii vor cît mai multe tractoare, cît mai multe flori.

Am fost informat că albumul uzinei va înscrie în paginile sale, în cinstea lui 1 Mai și a celui de-al III-lea Congres al P.M.R., noi biruinţe ale făuritorilor de tractoare. În chemarea la întrecere socialistă muncitorii uzinei s-au angajat să realizeze 7.000.000 lei economii la preţul de cost prin: reducerea consumului de metal (3.000 tone), a procentului de rebuturi și îmbunătăţirea calităţii produselor — precum și 3.500.000 lei beneficii.

După cum vedeţi, cu fiecare 1 Mai albumul uzinei devine tot mai bogat. Lucrul acesta e firesc. Muncitorii fac tot ce le stă în puteri pentru ca 1 Mai, sărbătoarea lor cea mai scumpă, să-i găsească pe noi și mărețe schele ale construcţiei socialiste.

Traian PROSAN

① **O imagine sumbră. Așa arăta în primăvara lui 1945 fosta uzină de avioane „I.A.R.".**

② **1 Mai 1945. Muncitorii uzinei dispersate la Cîmpulung-Muscel au ieșit pe străzi la primul 1 Mai liber.**

③ **Fotografia aceasta ar trebui păstrată în ramă de aur. E 1 Mai 1947 și în entuziasmul mulţimii defilează primele tractoare romînești. A fost înfrîntă rezistenţa reacţiunii interne și propaganda imperialiștilor de peste hotare. Tractorul romînesc este o realitate!**

④ **Pentru succesele obţinute în 1958, tovarășul Alexandru Moghioroș, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, înmînează reprezentanţilor uzinei drapelul de producţie al Consiliului de Miniștri.**

⑤ **Generaţiile mai vechi, într-un muzeu ad-hoc al uzinei: I.A.R.-22, I.A.R.-23, S.R.T.-1, K.D.-35, K.D.P.-35 și U.T.O.S.-2.**

⑥ **U.T.O.S.-uri pe bandă în hala montajului general. La 1 Mai 1957 au defilat în fruntea coloanei de la Ernst Thälmann primele exemplare din seria U.T.O.S.-26, care au sporit renumele uzinei.**

⑦ **Uzină sau parc? E greu să recunoști în această imagine fosta uzină I.A.R., aflată la sfîrșitul războiului în ruine.**

⑧ **Iată și o fotografie care n-a apucat încă să intre în album. În preajma lui 1 Mai 1960 sînt gata de plecare alte sute de tractoare romînești; pentru ogoarele patriei noastre și pentru ogoarele altor ţări de pe glob.**

DRUM DESCHIS...

de Sanda **FAUR-DIMA**

Fotografii de Eugen IAROVICI

Se spune că la 18 ani răstorni și munţii. Firește, expresia e metaforică și n-are pretenţia de a fi luată întocmai. Dar eroii reportajului nostru au cutezat — cînd au avut 18 sau 16 sau 20 de ani — să se la la trîntă cu masivii de granit la modul cel mai propriu cu putinţă. Bătrînul Parîng a fost atunci sfîrtecat, sfredelit, fărîmiţat, aruncat în aer. Prin inima lui de piatră, peste prăpăstiile sale ameninţătoare, oamenii aceștia tineri au săpat tunele și au aruncat viaducte, făcînd loc drumului de fier să lege Bumbeștii de Livezeni.

Sînt 12 ani de atunci. Pe șantierul naţional de pe Valea Jiului, entuziasmul tineresc al brigadierilor mobilizaţi de partid și de U.T.M. a reușit să realizeze în șapte luni ceea ce nu izbutiseră trecutele regimuri în douăzeci și ceva de ani. A fost frînt și supus omului semeţul masiv de granit, dar s-au format atunci oameni de granit. Pe unde or fi astăzi tinerii aceia? Au acum 30 sau 28 sau 33 de ani și au trăit cel mai complex și mai frămîntat deceniu de viaţă — acela în care și-au ales drumul, profesia și s-au format pentru ea. Au pășit atunci în viaţă, după ce-și căliseră caracterele la acea aspră școală a eroismului care a fost șantierul. O fotografie în vîrstă de exact 12 ani (și care nu a consimţit să îngălbenească de bătrînețe, pentru că se consideră un document veșnic viu și tînăr) ni-i arată pe brigadieri sărbătorind Întîiul Mai al lui 1948 pe șantierul Bumbești-Livezeni. Ce-or fi făcînd ei acum, în preajma Întîiului Mai al lui 1960? Am pornit pe urmele cîtorva dintre ei și am aflat cele ce vă vom povesti mai jos.

La 33 de ani Alexandru Boabă este directorul unei mari rafinării.

Căpitanul Virág Mihai se pregătește să urce în înalturi.

Sosise la sectorul Lainici în prima zi a primei săptămîni de viață a șantierului. Înalt și voinic cît muntele, el se numea — hazliu paradox! — Boabă, Alexandru Boabă. Era responsabilul sportiv al brigăzii și student în anul I la... filozofie. Cam atît puteai spune în urmă cu 12 ani despre el. Adăugați încă un amănunt pe această sumară fișă a unei vieți tinere: a stat pe șantier aproape cinci luni și a fost tot timpul (după ce a trecut cu bine prima cumplită febră musculară) brigadier fruntaș.

...Cîți ani are astăzi Boabă Alexandru? Avea atunci 21, deci a împlinit acum 33. Notați și dv. ceea ce am notat în carnetul nostru de reporter după ce l-am găsit și am stat de vorbă cu el: la 33 de ani Boabă Alexandru este director general al celei mai mari rafinării din țară, Rafinăria nr. 3-Teleajen; deține această funcție de aproape cinci ani și este deputat în Marea Adunare Națională. Întreprinderea lui a căpătat recent steagul de fruntașă pe ramură de producție și a realizat în 1959 peste plan 10.300.000 lei economii la prețul de cost.

Iar succesele colectivului său i-au permis ca, în cadrul chemării la întrecere socialistă în cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R., pe care Rafinăria nr. 3-Teleajen a lansat-o împreună cu alte întreprinderi din țară, să-și ia angajamentul de a realiza 8.600.000 lei economii la prețul de cost și 8.600.000 lei beneficii.

Ce s-a întîmplat cu Alexandru Boabă din 1948, cînd l-am cunoscut ca tînăr brigadier?

În aceeași toamnă, cînd s-a întors de pe șantier, a dat examen la Institutul de petrol și gaze, apoi a fost trimis să studieze la Moscova. Așa că, în loc de filozof, Boabă a devenit inginer petrolist. Și, după cît se vede, nu și-a greșit vocația...

Tot drumul acesta Boabă l-a parcurs în 12 ani. Iar la capitolul realizărilor și bucuriilor sale el mai adaugă unul: feciorul său, Mircea, un voinic în vîrstă de 6 ani.

Cele povestite s-au întîmplat între 1948-1960, în România democrat-populară. „Amănuntele" acestea de timp și spațiu spun totul. Și încă un element care se cere subliniat: Alexandru Boabă este membru de partid.

★

Nu-l căutați pe Virág Mihai pe pămînt. Îl găsiți mult mai ușor dacă... urcați în văzduh, la 10.000 m înălțime. Acolo, pe avionul său cu reacție, căpitanul Virág se simte în elementul lui, luîndu-se la întrecere cu vîntul și cu sunetul, stînd de strajă cerului patriei.

...Avea 16 ani cînd a venit pe șantierul de la Bumbești-Livezeni, dar îi dădeai 14, atît de slăbuț și pirpiriu era. Și, totuși, adolescentul acesta firav căra cîte 50 kg în spinare, turna beton, încărca cu piatră vagoneții de-l ajungeau puțini din urmă. Sfredelea munții și privea cu jind în sus, spre înălțimi: s-ar fi dorit acolo, deasupra norilor, zburînd asemeni păsărilor. Se părea însă că Virág Mihai va deveni textilist, conform tradiției familiale: și tatăl și mama sa erau vechi muncitori textiliști. Iar pînă la urmă a și devenit: a intrat țesător la „Industria textilă" din Lugoj. Meserie frumoasă, nimic de zis, dar există oare alta mai atrăgătoare decît cea de aviator?

Pasiunea e pasiune, ce să-i faci! Să ne oprim o clipă și să reflectăm: dacă Virág s-ar fi născut cu 20 de ani înainte — e clar — ar fi tînjit zadarnic o viață întreagă de dorul înălțimilor, căci ar fi putut oare fiul unor muncitori — pe deasupra și ungur — să-și împlinească visurile în România stăpînită de moșieri și burghezi? Întrebarea nici nu se mai cuvine să fie pusă. Dar ne aflam în 1949, Virág Mihai făcea parte din organizația revoluționară a tineretului, tovarășii săi i-au înțeles năzuințele și l-au ajutat: a fost scos din producție și trimis, pe rînd, la două școli de zbor — cu și fără motor. Apoi a urmat școala de ofițeri naviganți de aviație.

...La 28 de ani, comunistul Virág Mihai e căpitan aviator, decorat cu Ordinul „Steaua Republicii" clasa a V-a și Medalia „Meritul Militar". E fruntaș în pregătirea de luptă și politică, exemplu de disciplină și comportare, e printre cei mai destoinici piloți din unitate.

De atunci a trecut prin multe încercări, dar primele lecții de vitejie nu le uită: le-a primit la școala curajului, pe șantierul Bumbești-Livezeni.

★

Meseria de constructor e curată boală, spun unii. Cine a văzut o dată cum din mîinile sale se înalță case sau fabrici, cum se arcuiesc poduri și șerpuiesc nesfîrșite căi ferate, nu-și mai găsește liniștea: va colinda o viață întreagă șantierele și va gusta marea bucurie de a crea mereu ceva nou, de a lua mereu de la început o treabă nouă, într-un nou colț al țării.

Despre această pasiune totală și definitivă ne-a vorbit Toader Ionescu Grigore. Dar înainte de a-i auzi mărturisirea, am aflat-o din însăși biografia interlocutorului nostru. Cîte mari șantiere naționale au fost în ultimii zece-

Toader Ionescu Grigore este un „veteran" al șantierelor naționale.

doisprezece ani? Să încercăm să ne reamintim împreună cîteva din ele. Deci: șantierul de la Bumbești-Livezeni și cel de la Salva-Vișeu, șantierul Agnita-Botorca și cel din Lunca Prutului, șantierul de la Văliug Reșița, șantierul uzinei tineretului „Ovidiu II“, cel de la Cerna-Jiu, cel de la Bicaz... Ei bine, activistul utemist Toader Ionescu Grigore a fost prezent cam pe toate aceste șantiere (și pe încă alte cîteva), în asaltul avîntat al construcțiilor socialismului.

Pasiunea de constructor a făcut din el un călător fără istov, pornit să ridice din pămînt mereu noi și noi înfăptuiri. Și cînd te gîndești că meseria lui de bază era cea de tipograf-mașinist!

...L-am găsit pe Toader Ionescu Grigore, în aceste zile de primăvară ale lui 1960, pe șantierul de la Brazi. E maistru de lot la căi ferate și drumuri. Lotul său e fruntaș și a căpătat titlul de onoare de „Lot al tineretului“.

Nu-i prea place lui Toader să se laude, dar tot am izbutit să aflăm pînă la urmă că e de două ori decorat cu „Ordinul Muncii“ clasa a III-a, cu „Medalia Muncii“ și că a primit de două ori „Diploma de onoare“ a C.C. al U.T.M.

★

„Ce făceam pe șantier? — ne repetă întrebarea Corneliu Rarinca. Luam muntele în brațe, îl fărîmam și-l aruncam în Jiu. Cam asta era totul...“

Replica aceasta, ce-ți sugera forța unui Hercule, interlocutorul nostru o rostise mîngîind duios un miel de caracul negru ca tăciunele. Figura subțire și prelungă de intelectual, cu ochelari ascunzîndu-i ochii obosiți de studiu, gestul gingaș cu care mîngîia mielul, toate acestea nu te ajutau de loc să ți-l imaginezi dărîmînd munții. Și totuși Corneliu Rarinca a fost, cu 12 ani în urmă, printre brigadierii care au înfrînt semeția milenară a uriașilor de granit dintre Bumbești și Livezeni.

...Undeva, în marginea de nord a Bărăganului, nu departe de Mizil, există o stațiune zootehnică experimentală, „Dulbanu“ îi zice. A fost creată aici una din cele mai mari și mai frumoase turme de oi caracul din țară; tot aici sînt crescuți reproducători de mare valoare și sînt perfecționate rasa de vaci Șviț și cea a porcului de soi romînesc, bun producător de carne. Pe cercetătorii stațiunii îi cunosc, cale de multe poște în jur, toți colectiviștii: în fiecare din gospodăriile colective vecine ei au format puncte de sprijin și de îndrumare zootehnică, ținînd cu îngrijitorii de animale adevărate cursuri științifice.

...Director al acestei valoroase stațiuni experimentale e un tînăr inginer zootehnist de vreo treizeci de ani, cu ochelari pe ochii obosiți de studiu, cu gesturi ce capătă o undă de tandrețe cînd se apropie de animale. Cîndva a sfredelit munții, astăzi muncește pentru a da țării un șeptel puternic.

Da, ați ghicit: e Corneliu Rarinca, comunistul Corneliu Rarinca.

★

V-am povestit cele ce-am aflat despre patru dintre foștii brigadieri de la Bumbești-Livezeni. Au fost însă acolo mii, zeci de mii. Pe toți i-a încălzit soarele generos al republicii noastre, luminîndu-le drumul către o maturitate demnă, către conștiință cetățenească și muncă rodnică.

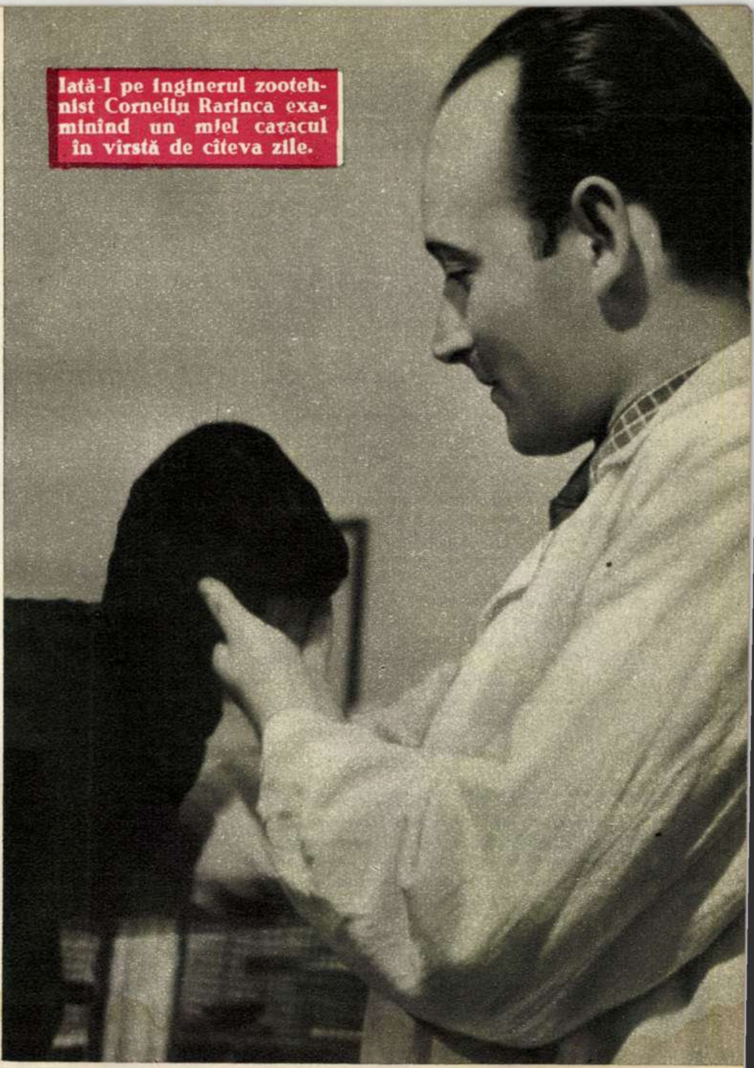

Iată-l pe inginerul zootehnist Corneliu Rarinca examinînd un miel caracul în vîrstă de cîteva zile.

Cu 12 ani în urmă, pe șantierul Bumbești - Livezeni.

BAROMETRU

Odată cu apariția primăverii, indicatoarele barometrelor s-au oprit la „timp frumos". Vrînd parcă să nu strice armonia naturii și, mai ales, intenționînd să creeze impresia unei înduioșătoare armonii sociale, propaganda burgheză se căznește să indice și ea „timp senin". Nu atît ca o aluzie discretă făcută șomerilor că pot înlocui ungherele întunecate ale stațiilor de metro—unde și-au înjghebat „culcușul" pe timp de iarnă—cu băncile încălzite de soare din parcurile publice. Nu. „Timpul frumos" al propagandei burgheze vrea să sugereze lipsa oricăror neînțelegeri între exploatatori și exploatați. Numai că aceștia din urmă sînt de altă părere. Și în loc să transforme primăvara într-un prilej de inofensive excursii la iarbă verde, organizează greve și puternice demonstrații de protest împotriva cruntei exploatări, împotriva scumpirii vieții și împotriva spec-

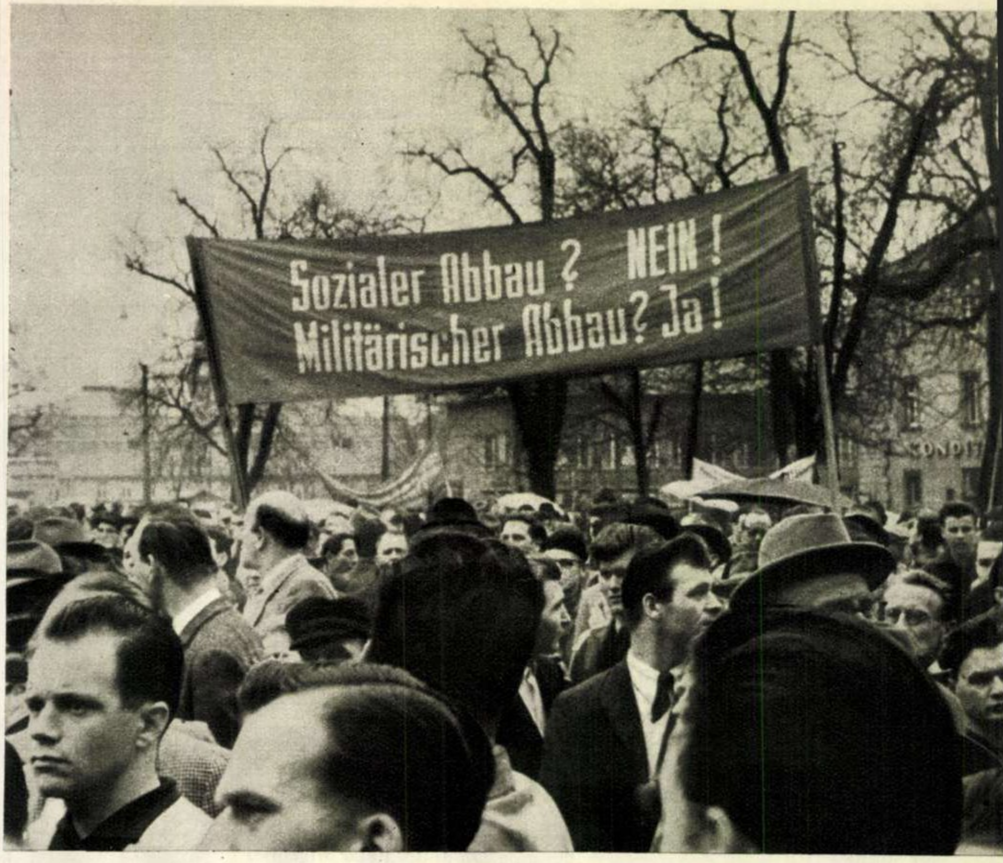
Sozialer Abbau ? NEIN !
Militärischer Abbau? Ja !

„REDUCERI SOCIALE ? NU! REDUCERI MILITARE? DA!" — au cerut cei 70.000 de demonstranți vest-germani din Stuttgart, care și-au manifestat astfel protestul împotriva noii legi reacționare a „asigurărilor sociale" din Germania occidentală. →

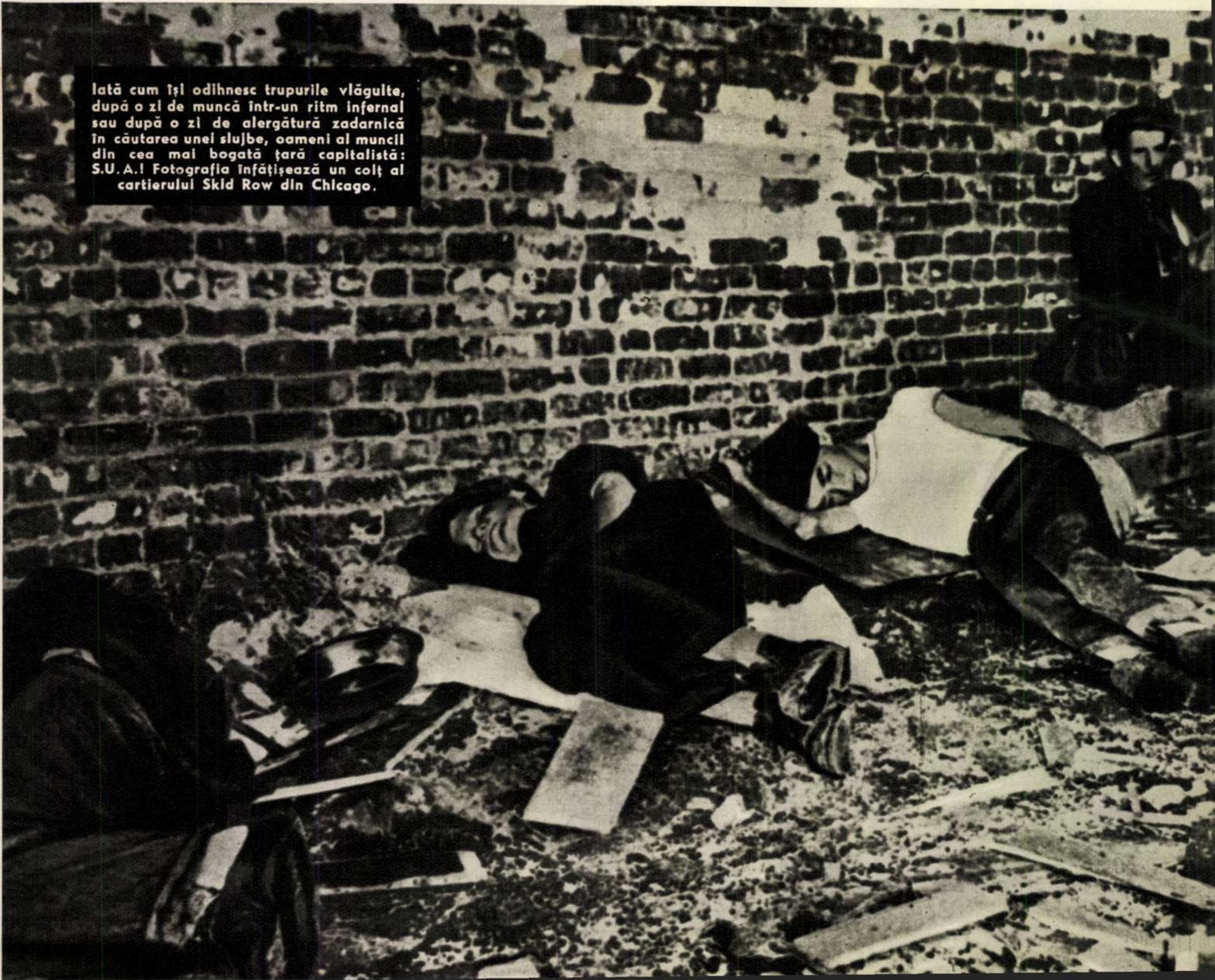

Iată cum își odihnesc trupurile vlăguite, după o zi de muncă într-un ritm infernal sau după o zi de alergătură zadarnică în căutarea unei slujbe, oameni ai muncii din cea mai bogată țară capitalistă: S.U.A.! Fotografia înfățișează un colț al cartierului Skid Row din Chicago.

Mineri japonezi de la minele din Kiu-Siu, aparținînd societății „Miike", își exprimă hotărîrea lor dîrză de a lupta împotriva concedierilor în masă cu care-i amenință patronii.

trului șomajului de masă, pentru înfăptuirea dezarmării generale și totale, pentru ca destinderea să facă noi pași înainte, pentru zădărnicirea uneltirilor războinice ale celor ce se îndeletnicesc cu businessul atomic.

Fapte? Iată-le!

3.525 de greve au avut loc în numai zece luni în cea mai avansată țară capitalistă, S.U.A., iar în Italia într-un singur an au participat la greve 5 milioane de muncitori. De asemenea, recentele demonstrații care au avut loc în Japonia împotriva politicii războinice și la care au participat peste 4 milioane de oameni ai muncii, ca și uriașele acțiuni desfășurate în numeroase țări în semn de protest împotriva experimentării armei atomice franceze în Sahara sînt deosebit de semnificative pentru starea de spirit a oamenilor muncii. Despre creșterea conștiinței politice vorbește cît se poate de grăitor faptul că pînă și într-o țară ca Uniunea sud-africană, ținută de colonialiști și de aservitii lor într-o cruntă înapoiere, muncitorii s-au ridicat la luptă, în ciuda unei sîngeroase represiuni, declarînd grevă generală,drept protest împotriva politicii rasiste a autorităților.

Amploarea acțiunilor desfășurate de clasa muncitoare din țările capitaliste spulberă gogorița așa-zisei „armonii" de clasă ce ar domni, chipurile, în aceste țări. Aceste acțiuni ilustrează fără putință de tăgadă forța pe care o reprezintă lupta oamenilor muncii din țările capitaliste pentru scuturarea jugului exploatării, pentru alungarea norilor războiului. O forță puternică pe care capitaliștii nu o mai pot nesocoti.

I. CIOARĂ

Pentru că oamenii muncii de culoare și-au cerut dreptul la o viață omenească, demnă, autoritățile rasiste din Uniunea sud-africană au recurs la sîngeroase represiuni.

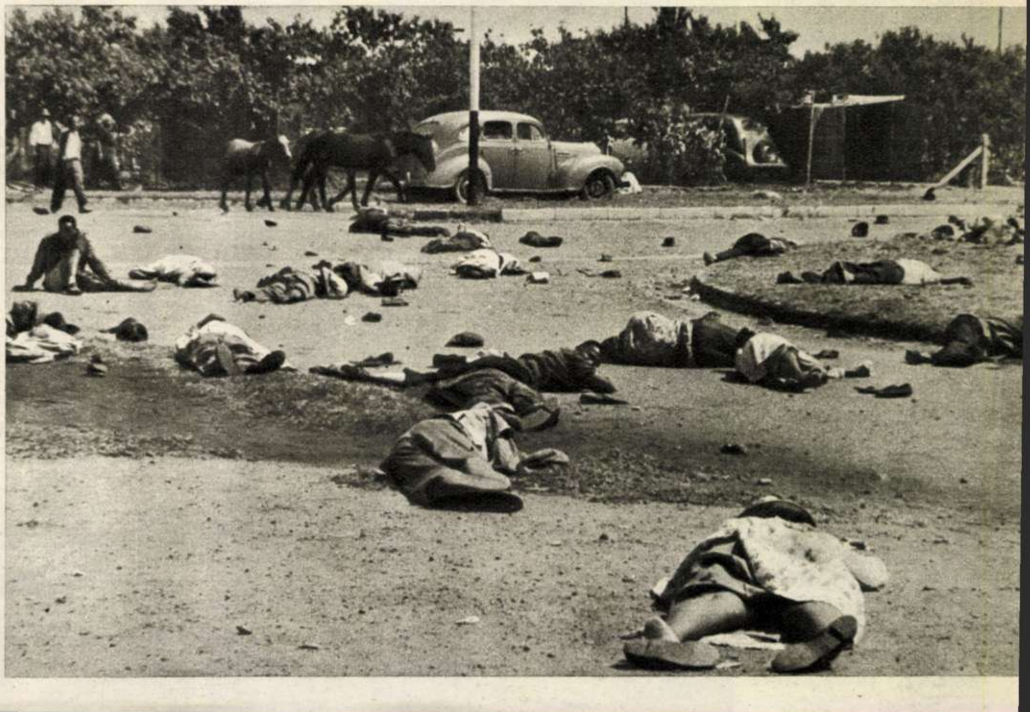

UZINA NR.1 DIN MOSCOVA

E un lucru știut: ca să fie interesant, un reportaj trebuie să vorbească despre oameni. Dar ce te faci cînd ai de scris despre o uzină... fără oameni? Căci eroina reportajului nostru este de astă dată ceva cam în felul acesta: o secție de uzină în care nu lucrează nici un om. Puținii muncitori pe care îi poți întîlni aci sînt operatori de înaltă calificare, tehnicieni sau ingineri, care nu fac decît să supravegheze procesul de producție și să intervină la nevoie. Numai că mașinile-„minuni" care lucrează singure au fost făurite de mîna omului: a omului sovietic.

... Pătrundem pe teritoriul imensei uzine. Aci creșterea producției s-a făcut exclusiv pe seama sporirii productivității muncii. Străbatem un coridor de peste o jumătate de kilometru, de unde se ramifică diferitele secții ale uzinei care produce 1.000 de sorturi de rulmenți — de la cei cu un diametru de 30 mm și pînă la rulmenți cu un diametru de 1.600 mm, de la o greutate de cîteva zeci de grame, pînă la una de 4 tone. Ne însoțește inginerul Boris Mihailovici Ghenis, șeful secției de documentare tehnică a uzinei.

Iată-ne în secția cu desăvîrșire automatizată, care a luat ființă din anul 1956. De altfel, această secție este obișnuită cu oaspeții străini. Aici au venit specialiști din toate țările lumii: americanii s-au entuziasmat, englezii au scris o lucrare specială consacrată automatizării.

Este demn de reținut că întregul proces de automatizare a fost pus la punct și perfecționat pînă în cele mai mici amănunte de muncitorii și inginerii uzinei, care au proiectat și construit ei înșiși liniile automate. Anatoli Aleksandrovici Gromov, la început strungar, apoi inginer și azi director general al uzinei, a fost distins pentru aceasta cu Premiul Lenin.

În secția automatizată, mașinile complicate care fabrică, sortează și verifică rulmenții sînt așezate pe patru rînduri. „Comandantul" secției se află în cabină. De aici, de la pupitrul de comandă, el supraveghează și conduce toate mașinile. Fiecare amănunt este perfect sincronizat. Piesele brute sosesc pe niște transportoare de la forjă și aprovizionează continuu mașinile. Strungurile automate își fac datoria sfredelind diametrul interior și exterior al inelului. După strunjire, piesele prelucrate intră pe o bandă rulantă și ajung la presă. Aici, printre alte operații, se imprimă marca fabricii, tipul rulmentului și data fabricării. Cu ajutorul unor instalații electronice, piesele sînt supuse apoi unei minuțioase verificări: cele care au cea mai infimă deficiență, deseori invizibilă, sînt înlăturate din ciclul de fabricație; cele perfecte trec la prelucrarea termică. La 830 de grade se produce călirea. Urmează un nou și ultim control; un automat verifică piesă cu piesă din 30 de cote; de la alt automat vin inelele exterioare, iar de la un al treilea, cele interioare. Mîna mecanică culege de pe o masă rotativă bilele de dimensiunea necesară pentru umplerea tuturor cuiburilor.

Procesul de producție continuă. Pînă și ambalarea se face automat. Am stat de vorbă cu operatorul de la grupul de mașini anticorosive și de ambalare, Vladimir Gavricenko. El ne-a împărtășit „secretul" noii munci: munca este mai ușoară, mai liniștită, dar cere multe, foarte multe cunoștințe tehnice. Acum, deși muncește mai puțin, salariul i-a rămas același. Gavricenko, ca și miile de muncitori de la uzina de rulmenți din Moscova, ca și alte milioane de muncitori din U.R.S.S., lucrează 7 ore, iar sîmbăta și în zilele din ajunul sărbătorilor legale — 6 ore. *„Transmit un salut din toată inima muncitorilor romîni"* — spune Gavricenko. Și, cum mulți dintre specialiștii uzinei au contribuit la construirea și utilarea Uzinei de rulmenți de la Bîrlad, Gavricenko adaugă: *„Prietenilor din Bîrlad le urez să ne ajungă din punct de vedere tehnic. Vă rog să le comunicați că noi, cei de la uzina nr. 1 din Moscova, sîntem gata să le împărtășim mai departe experiența, să îi ajutăm în munca lor"*.

Secția automatizată este astăzi mîndria uzinei de rulmenți din Moscova. Pînă în 1965, în cursul septenalului, 80 la sută din producția de rulmenți va fi automatizată. Numai secția de rulmenți cardanici, care va intra în funcțiune în 1961, va produce 30 de milioane de unități anual. „Cine va realiza toate acestea?" întrebăm noi. „Nu vor fi în nici un caz aduși specialiști din altă parte — răspunde, fără să-și poată ascunde mîndria, însoțitorul nostru, inginerul Ghenis. Este o tradiție a uzinei noastre ca toate cadrele — conducători, specialiști, ingineri, operatori, maiștri — să fie promovate din rîndul muncitorilor noștri".

Z. FLOREA și I. MANEA

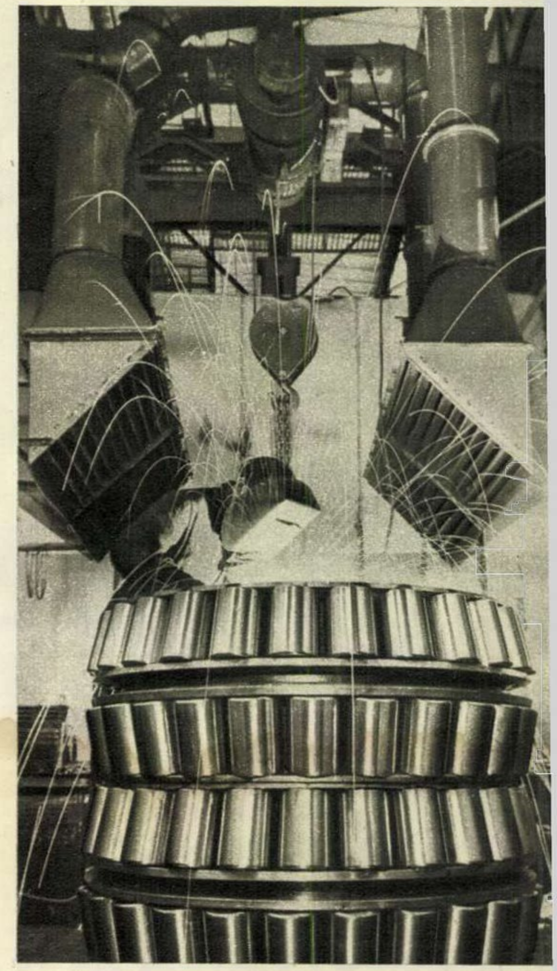

Aici se fabrică rulmenți de patru tone, pentru laminoare uriașe. →

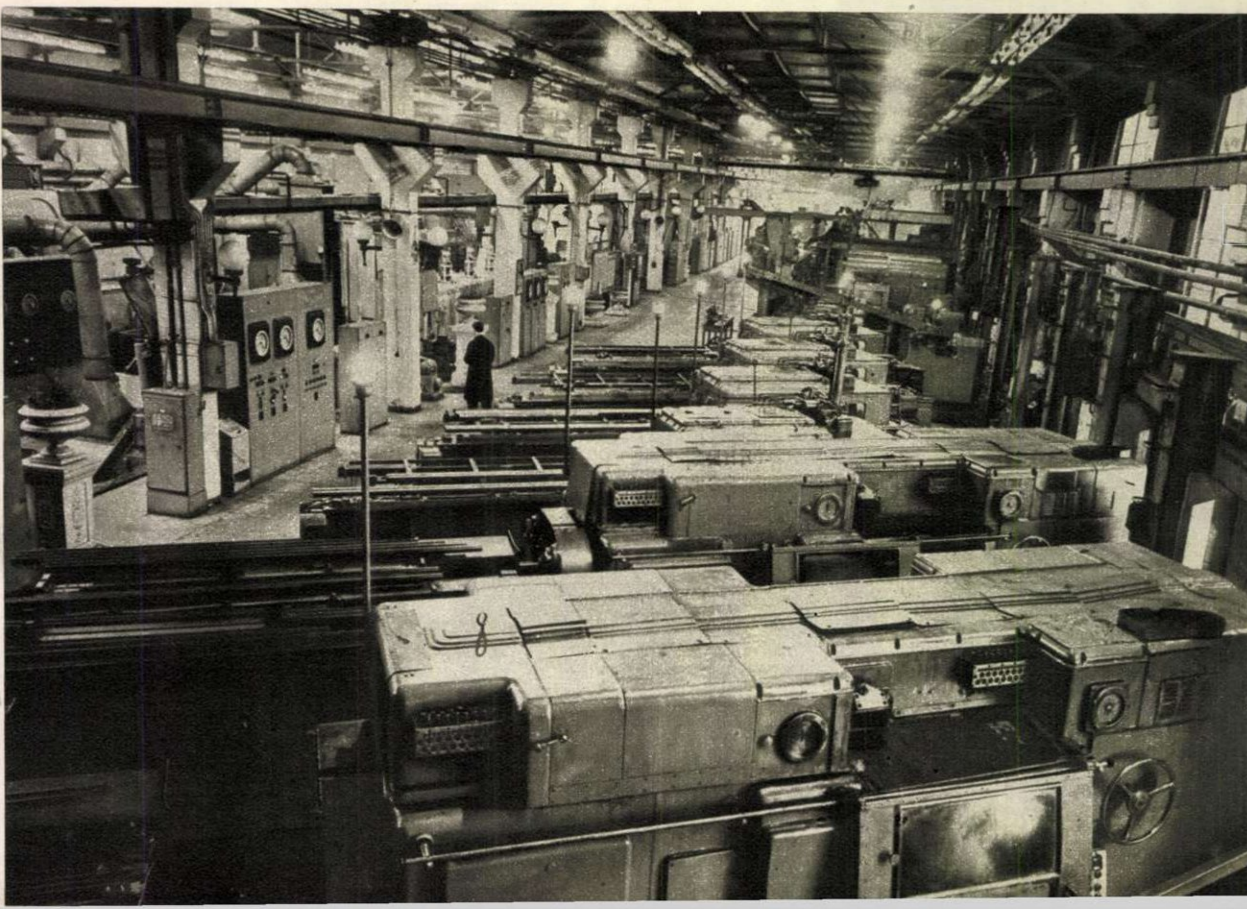

Procesul de producție se desfășoară din plin în secția automatizată a uzinei, iar omul, un singur om de înaltă calificare, doar supraveghează.

Monumentul lui Vladimir Ilici Lenin din Piața Scînteii

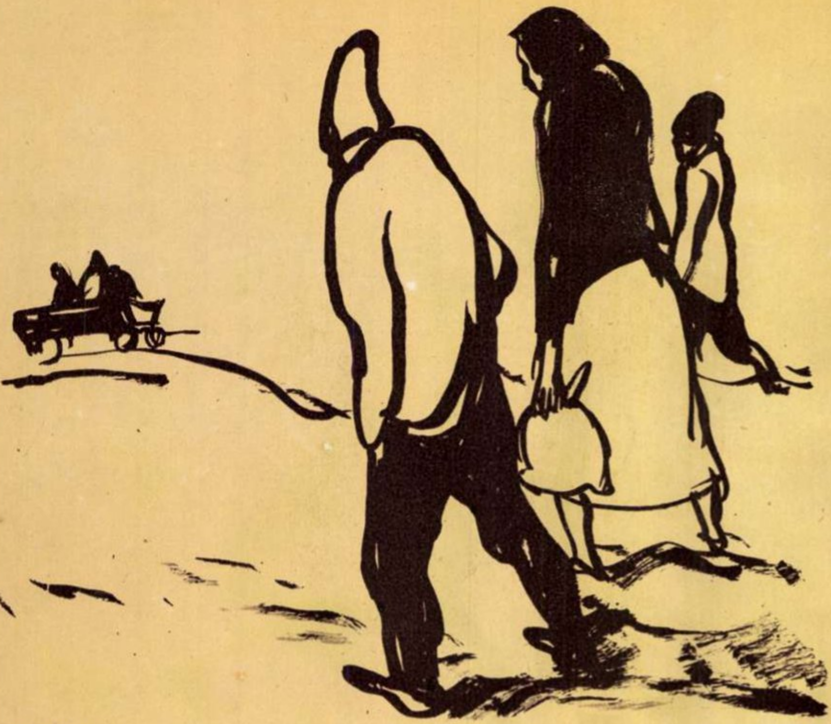

Tr. VASAI: Altădată: Hăituiţi de boier

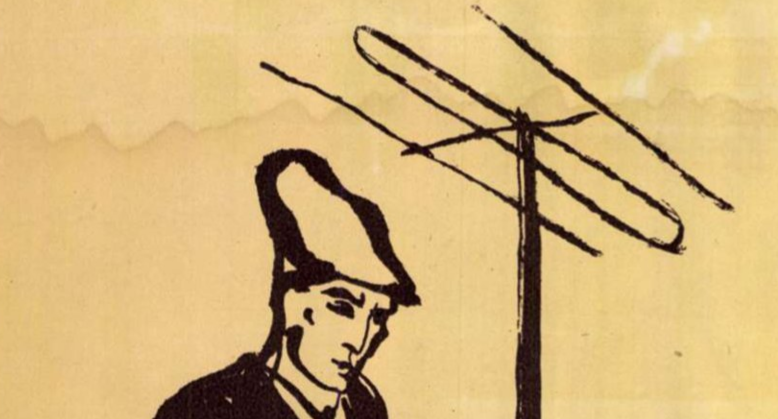

Tr. VASAI: Astăzi: Noi abonaţi

IERI şi AS

Desene dintr-un
de
Traian VASAI şi Dumit

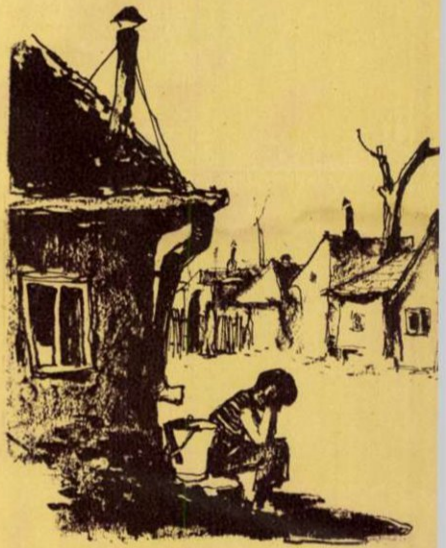

D. NEGREA:

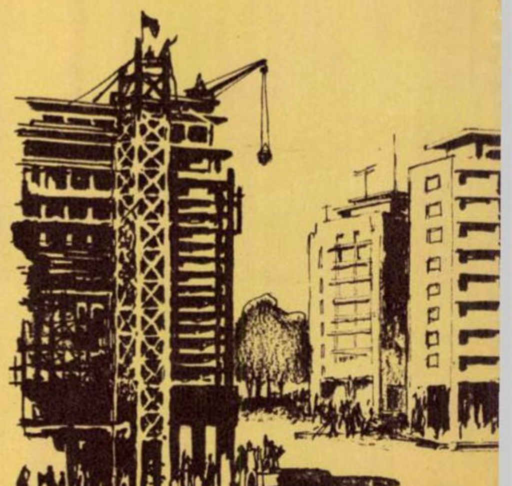

D. NEGREA:

TĂZI

clu

NEGREA

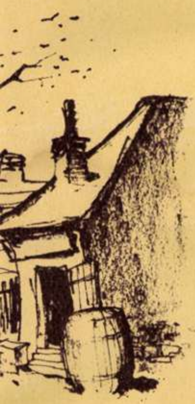

Altădată: Cocioabe

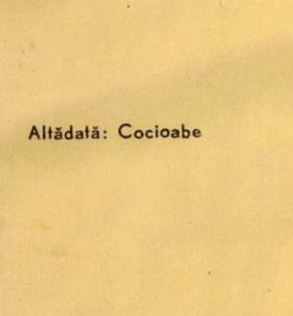

Astăzi: Blocuri muncitoreşti

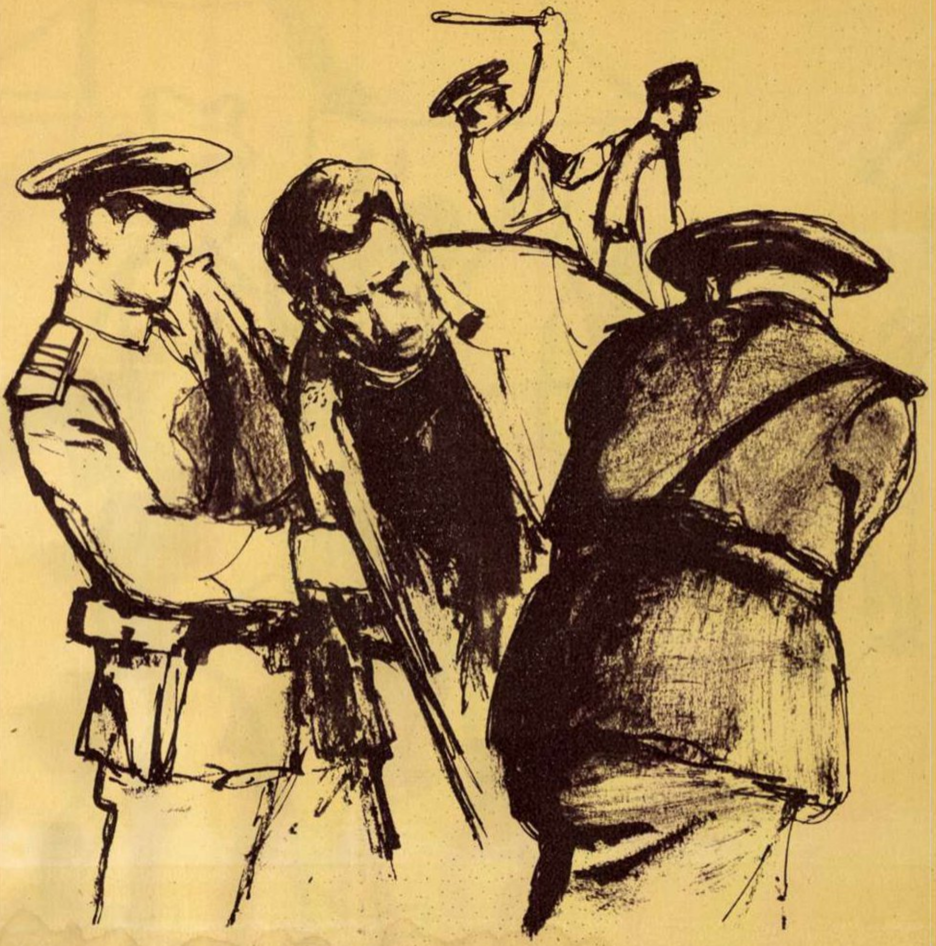

D. NEGREA:

Altădată: „Aplicarea Constituţiei"

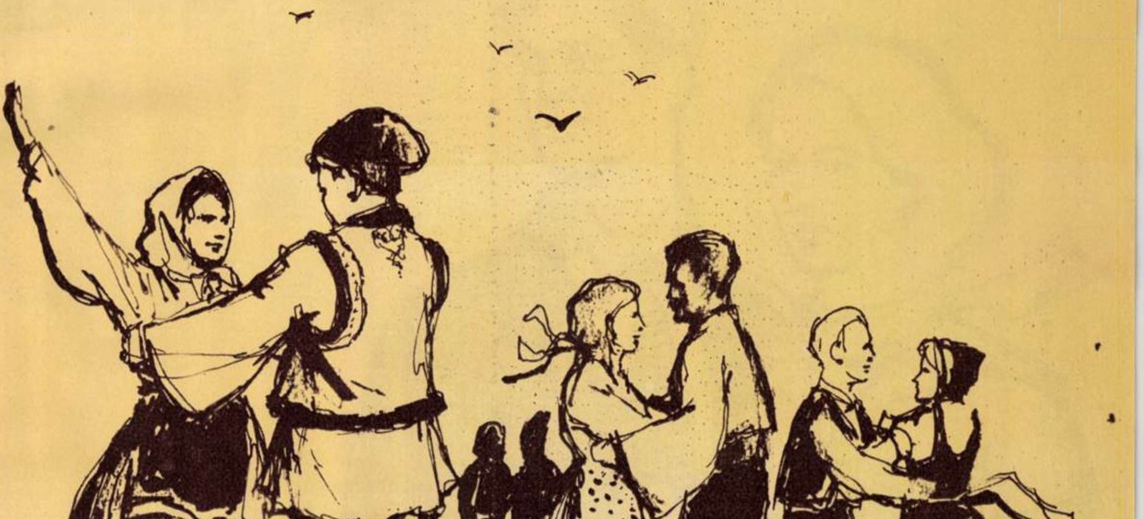

D. NEGREA:

Astăzi: Libertate.

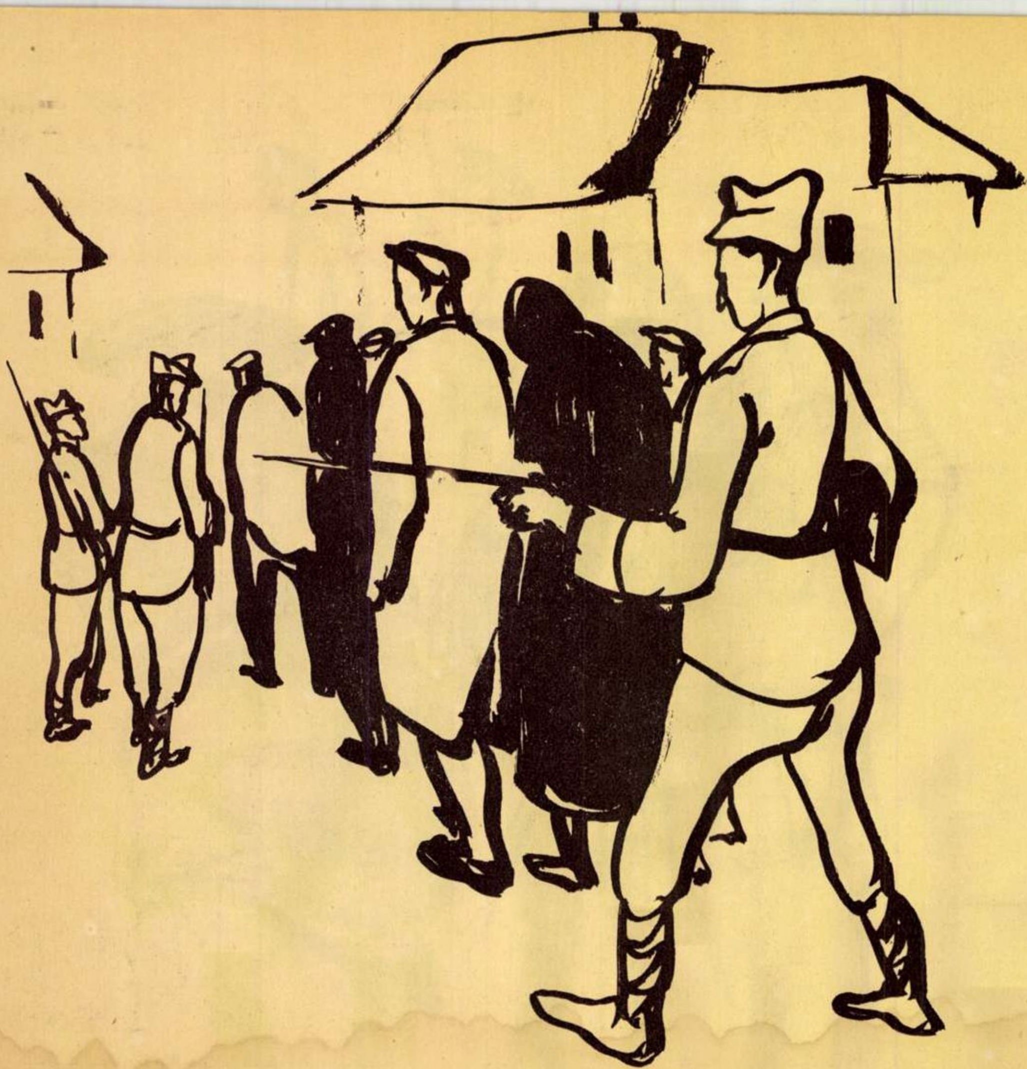

Tr. VASAI:
Altădată: De 1 Mai
←

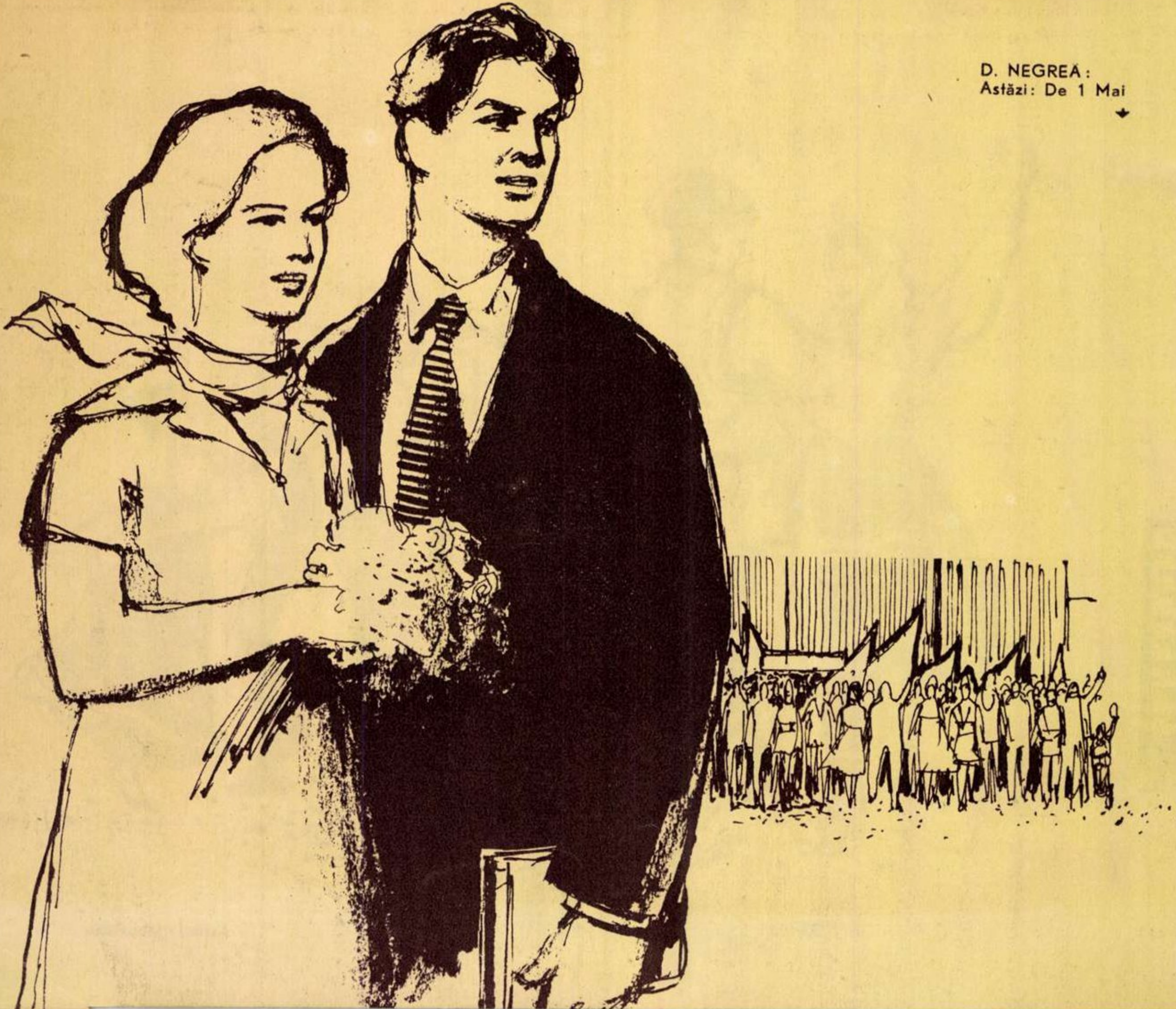

D. NEGREA:
Astăzi: De 1 Mai
↓

ACTUALITĂȚI

DIN R. CEHOSLOVACĂ

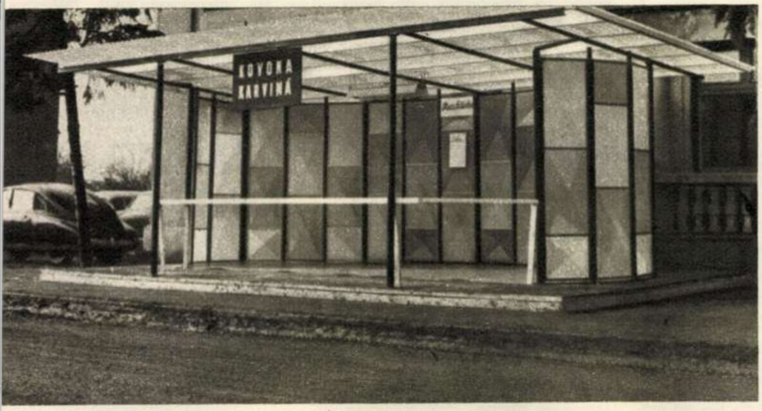

DIN MATERIAL PLASTIC a fost realizat recent, în R. Cehoslovacă, prototipul unei stații de autobus. În afara scheletului metalic, stația este construită din plăci de poliester laminat.

↑ **„AMETHYST"** este marca unui nou televizor cehoslovac. În fotografie: noul televizor în funcțiune, la expoziția deschisă la Muzeul tehnic național din Praga. De remarcat suprafața mare a ecranului.

MINERUL-SCULPTOR. Zbysek Verner, din Jachymov-Pribram, își dedică o mare parte a timpului său liber sculpturii. Iată-l la cercul artistic al întreprinderii miniere din Jachymov-Pribram. ↓

DIN R. D. GERMANĂ

↑ **UN ORAȘ ÎNTREG** se construiește din plăci prefabricate de beton la Hoyerswerda, lîngă marele combinat „Schwarze Pumpe". În curînd vor fi gata 1.800 de apartamente.

UNUL DINTRE SPORTIVII GERMANI DE TALIE MONDIALĂ este și ciclistul Gustav Adolf Schur din Magdeburg (R. D. G.), pe care-l vedem în fotografie pe podiumul învingătorilor — la Zandvoort, în Olanda — după obținerea titlului de campion mondial amator la ciclism-fond. →

LÎNGĂ DRESDA, uzinele de avioane pentru transportul civil au realizat două noi tipuri de avioane: 152 și 153 — ambele turbopropulsoare. ↓

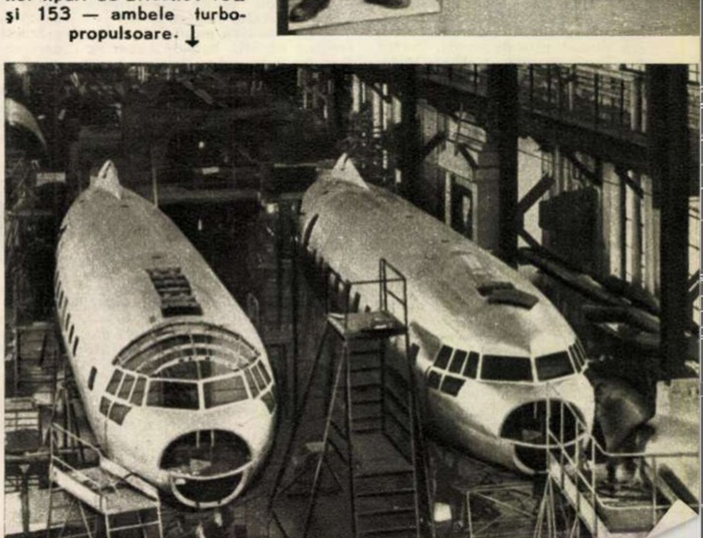

MOZAIC LITERAR

TATĂL MEU

—povestire—

Tatăl meu este cel mai bun om din lume. Poate veți spune că exagerez, dar om mai bun ca tata eu nu cunosc. Păcat, mare păcat că-l văd atît de rar. Ei, ce pot face dacă treburile ne țin atît de departe: eu în București, el cu mama într-un raion îndepărtat dintr-un colț de țară! Cu toată distanța asta de sute de kilometri depărtare, eu îl simt pe tata totdeauna aproape. Vi se va părea ciudat, dar vorbesc mereu cu el. Cînd mi-e greu (și se întîmplă cîteodată să-mi fie tare greu) mă pomenesc vorbind de una singură: „Tată, tu cum ai face?“

Acum, cînd mă aflu instalată pe canapeaua compartimentului, am vreme destulă să mă gîndesc la el. În fața ferestrei trenului defilează într-o fugă nebună peisaj după peisaj... Și cîmpii, și dealuri, și munți, și ape molcome, și ape repezi, coborînd învolburate din înălțimi. Dar eu, peste tot, nu-l văd decît pe tata așa cum arată el la 50 de ani, cu părul bogat dar alb ca neaua, cu ochii mari, albaștri, în care bunătatea și severitatea, hotărîrea și indulgența duc casă bună.

Tata ne-a crescut cu greu: avea șase copii. Sînt sigură și vă spun, chiar dacă voi părea prea puțin modestă, că pe mine mă iubea cel mai mult. Nu fiindcă eram mezina, ci fiindcă dintre toți frații eu îi semăn cel mai bine. Tata însă nu i-a făcut niciodată pe ceilalți frați să simtă această slăbiciune a lui față de mine, dar eu am simțit-o totdeauna și o simt și astăzi.

Ziceam că ne-a crescut cu greu. Stăteam la Turnu Severin și tata era cazangiu; lucra în port. Repara cazanele vapoarelor obosite, ce navigau pe Dunăre în sus și în jos. Era curajos și toți îl considerau un bun meseriaș. Tata făcea adevărate minuni, cînd voia. Închipuiți-vă: sosește în port un vapor cu cazanul spart. Pînă să se răcească, trebuie să treacă două, trei și chiar patru zile. Dar tatei îi ajunge și o singură zi de răcire. După o zi, el se bagă în cazanul încă fierbinte și începe reparația, a doua zi reparația e gata. Vaporul nu întîrzie trei-patru zile, ci numai două. Ăsta a fost tata, ca meseriaș. Și făcea lucrurile acestea nu de dragul patronilor, ci pentru că n-avea încotro. Trebuia să muncească și să-și cîștige pîinea. Avea casă grea... Iar din cauza cazanelor fierbinți, suferă și acum de reumatism.

În '33 — eu eram tare mică pe atunci — tata a fost arestat de Siguranță pentru participare activă la o grevă de solidaritate cu ceferiștii de la Grivița. Tata a fost de multe ori arestat, bătut și în anii următori, dar nu se temea. Eu eram o copilă și nu prea înțelegeam mare lucru din cîte se întîmplau în jurul meu. La ultima arestare a tatei, cînd aveam 12 ani, deci prin '43, am înțeles totul. Turnu Severin era atunci plin de nemți. Portul era ticsit de vase militare hitleriste. Erau atîtea cazane de reparat, că tata nu pridídea cu lucrul. Ar fi putut să cîștige bine. Ciudat însă: nici un vapor cu cazanul spart nu mai pleca după două-trei zile de la intrarea în port, ca altădată. Acum tata nu se mai băga în cazan pînă nu se răcea ca gheața. O reparație care înainte era făcută în două zile dura de data asta și o săptămînă.

Am înțeles de ce tata nu mai voia să repare repede cazanele. Numai că, într-o bună zi, i s-a înfundat.

L-au luat nemții. Două luni n-am știut nimic de el. Tovarășii lui ne mai aduceau din cînd în cînd cîte o veste din port. De la ei aflam că abia de se repara cîte un cazan la cinci-șase zile o dată. Toți ziceau că fără Nedelea, adică fără tata, nu se poate; el e cel mai bun specialist de cazane și, fără el, treburile nu merg. Strînsă cu ușa, direcțiunea făcea serioase intervenții la Gestapo, pentru tata. Cazanele trebuiau reparate...

După două luni, i-au dat drumul. Dar vai, eu nu l-am mai recunoscut pe tata. Era numai piele și oase, cu fața plină de vînătăi și ochiul stîng umflat. Mama plîngea și-l săruta, dar el o dădea binișor la o parte, șoptindu-i: „Mărie, ne văd copiii!“...

Nu l-am văzut niciodată pe tata plîngînd. Ba nu! Aș minți dacă n-aș recunoaște! O dată a plîns. Boabe mari de lacrimi i s-au prelins pe fața energică. Asta s-a întîmplat cu șapte ani în urmă, cînd am plecat să studiez în Uniunea Sovietică și tata m-a condus la gară. Și atunci am înțeles că un comunist ca tata nu poate să plîngă de durere; că el nu poate să plîngă decît de bucurie.

Ilustrație de Tia PELTZ

După eliberare tata a devenit activist. A lucrat în multe plăși și a avut de furcă cu chiaburi și foști moșieri. Dar tata a trecut cu bine peste toate și, oriunde a fost trimis, a îndeplinit cu cinste și cu multă conștiinciozitate sarcinile încredințate.

...Locomotiva pufăie din greu, trăgînd obosită șarpele lung, de fier, în urma ei... Urcăm... În dreapta și în stînga trenului se înalță ziduri. Mă gîndesc: cînd l-am văzut ultima oară pe tata? Da, în urmă cu doi ani, cînd am venit, ca și acum, să-mi petrec concediul la ai mei. La gară mă așteptau, ca de obicei, mama și cu cei doi frați, Andrei și Mircea. În mîna lui Andrei am zărit, din geamul compartimentului, buchetul de maci roșii culeși de tata de pe cine știe ce cîmp, unde oprise mașina să strîngă flori pentru fata lui, care sosea a doua zi.

În timpul ultimului meu concediu, într-o seară, mama m-a rugat să trec pe la tata, să-i duc ceva de mîncare, fiindcă trimisese vorbă că nu poate veni la masă. Am luat pachețelul pregătit și am plecat la comitetul raional. Pe tata l-am găsit numai în cămașă, cu gulerul desfăcut, lucrînd la un birou.

— Ce faci, tată? — l-am întrebat.

— Ce să fac? Lucrez. Mulțumesc pentru pachet.

Într-un colț al biroului, am observat atunci o piatră brunăgălbuie. Am luat-o în mînă și m-am uitat la tata, nedumerită.

— Ce-i cu piatra asta?

— Te interesează? — m-a întrebat zîmbind tata.

— Cum să nu, mă interesează tot ce faci mata, tată.

Atunci tata mi-a oferit un fotoliu și a început să-mi vorbească.

Primul secretar mi-a înfățișat raionul cu trecutul său istoric, cu configurația geografică și geologică, cu situația economică, cu obiceiurile populației. Ascultam cum îmi vorbeau parcă, deodată, întruchipați în același om, un profesor de istorie, unul de geografie, altul de geologie, un cercetător de folclor și un economist de prima clasă.

Mi-a povestit că raionul e „greu“, industrie puțină, teren deluros și nu prea prielnic pentru agricultură. Burghezia lăsase drept moștenire numai un singur lucru: paragină. Partidul purta o luptă asiduă pentru a descoperi și fructifica toate rezervele locale, care să ducă la o înflorire economică. Piatra de culoare brunăgălbuie pe care o țineam în mînă era o piesă din această luptă. Și tata mi-a continuat:

— Raionul nostru ține o strînsă legătură cu masele. Avem, ca să zic așa, numeroase antene prin care se face această legătură. Una din ele o formează... scrisorile... Primim la raion multe scrisori de la oameni. Și le dăm multă atenție, pentru că un om pune mîna pe toc să scrie partidului atunci cînd are ceva de spus. Așa găsesc într-o zi o scrisoare din Zorlești, un sat aflat tocmai în capătul raionului. Îmi scria un om de vreo 60 de ani, că la ei, pe o coastă de deal, se găsește niște pămînt gălbuibrun care n-a fost încă cercetat. Și că ar fi bine ca cineva de la partid să vină să-l vadă. L-am trimis a doua zi la Zorlești pe tovarășul Ștefan Runcu, unul dintre secretarii biroului raional. Runcu s-a întors, mi-a pus pe masă cîteva din pietrele pe care le vezi aici și mi-a spus atît: „Ozocherită. Ceară de pămînt!“ Ozocherită la noi! Îmi venea să strig de bucurie. Apoi, împreună cu tovarășii de la sfatul popular, am luat măsurile necesare și acum...

— Și acum? — l-am întrerupt nerăbdătoare.

— Acum, fata mea, aici la Zorlești se fac importante construcții. În toamnă primele vagoane cu ozocherită vor pleca spre uzinele chimice!

Tata își aținti privirea undeva într-un punct fix din perete și-mi spuse:

— Tu, copilă dragă, știi ce se va întîmpla dacă exploatarea de ozocherită va crește? Eu văd aici uzine mari cu coșuri străpungînd cerul raionului nostru. Dacă vor fi mai multe uzine vor fi și mai mulți muncitori. Se va înălța un oraș muncitoresc, un palat al culturii căptușit cu marmură, unde oamenii vor citi, vor vedea teatru, vor petrece...

Mă uitam la tatăl meu, admiram entuziasmul lui și înțelegeam că un comunist poate vedea palate de marmură chiar și într-un pustiu unde burghezia a lăsat ca unică moștenire paragina.

După o scurtă pauză tata deschise un sertar al biroului, scoase un pachet conținînd niște rădăcini subțiri, ciudate. Nu mai văzusem asemenea plante.

— Uită-te la aceste rădăcini, fata mea. Într-o zi, primesc un telefon de la Topleni. Tractoarele, mi se spune, nu ară așa cum ar trebui, fiindcă nu se știe de ce drăcovenii din pămînt se împotmolesc fiarele plugurilor. A fost trimis acolo de urgență instructorul Ion Dobrin. Peste două zile, s-a întors și mi-a adus aceste rădăcini, spunîndu-mi: „Iată din ce cauză n-au mers tractoarele!“ Erau niște plante ale căror rădăcini se ramificau pe o întindere uriașă în pămînt. Din cauza acestor plante, locul a fost socotit impropriu pentru culturile agricole și a fost părăsit. Peste cîteva zile tovarășul Dobrin a venit din nou la mine. Mi-a spus că rădăcinile acelea nu-i dădeau pace și că, avînd treabă la regiune, le-a luat cu el și le-a arătat inginerului de la secția industriei locale a sfatului popular. Inginerul i-a spus că din aceste rădăcini se fac perii. Azi, scumpa mea fiică, în acel loc unde tractoarele se împotmoleau, s-a ridicat o întreprindere locală de exploatare a acestor plante.

Mai făcurăm o scurtă pauză și tata mai scoase un pachet din sertar. Îl desfăcu și-mi puse sub ochi o grămăjoară de humă poroasă, grasă.

— Ăsta ce mai e? — l-am întrebat eu cu sufletul la gură.

— Ăsta e guano. Să vezi pe unde am dat de el. Într-o duminică, organizăm cu familiile activiștilor o excursie la Peștera Bîca, o peșteră în partea de nord a raionului — mi se pare c-ai fost și tu pe acolo. Intrăm cu făclii în peșteră, înaintăm, cînd în picioare, cînd pe brînci, și deodată ne pomenim într-o baltă uriașă. Simt că merg pe ceva moale, ca un covor gros, de pluș. Deasupra capului nostru zburau lilieci. Instinctiv mi-a venit în minte c-am citit undeva că în America de Sud pămîntul este îngrășat cu excrementele unor vietăți ce trăiesc în peșteri, așa-numitul guano, care este cel mai grozav îngrășămînt natural din lume. În multe peșteri din America de Sud se găsesc depozitate de mii și mii de ani straturi din acest guano care ajung la mari adîncimi.

— Iartă-mă, dar nu știam că te interesează și cum se îngrașă pămîntul în America de Sud.

— Mă interesează totul, fata mea — îmi răspunse el. Pe un comunist, și mai ales pe un secretar de partid, trebuie să-l intereseze totul! Mă interesează, dacă vrei, și cum sînt hrăniți fazanii în Australia. Avem aici o pădure tocmai potrivită și nu ne-ar strica o crescatorie pe cinste. Dar asta e o altă poveste. Acum să continui cu acel guano. M-am aplecat și am scurmat pămîntul. Știam sigur că țin în palmă o formidabilă bogăție. Mi-am umplut apoi toate buzunarele cu huma aceasta. A doua zi am expediat un săculeț la Institutul agronomic din București. Mi s-a confirmat că e într-adevăr guano. Și atunci m-am gîndit ce recolte mari am putea obține! Să vezi însă că unii m-au luat în tărbacă. La o ședință, se scoală unul dintre instructori și mă critică zdravăn, că la noi nu merg bine cercurile politice și asta din cauză că tovarășul prim-secretar, în loc să aibă grijă de ele, scormonește în peșteri. În sală se produse rumoare. Eu m-am ridicat și mi-am făcut autocritica pentru cercuri, dar totodată am explicat și cum stă situația cu guanoul. Am spus, printre altele, că pentru a ridica un raion mai slab la nivelul unuia puternic din punct de vedere economic, activiștii de partid și toți comuniștii trebuie, dacă e nevoie, să scormonească și în peșteri. Iar tovarășii din activul comitetului raional mi-au dat dreptate. Și nu numai în vorbe: de atunci mulți au venit cu inițiative prețioase...

...Trenul gonește mai departe... Conductorul anunță sosirea în stație. Eu nu văd de mult peisajul, fiindcă ochii mi s-au umplut de lacrimi. Degeaba îmi poruncesc: „Fata unui Nedelea n-are voie să plîngă!“, ochii refuză să asculte.

Intrăm în stație. O zăresc pe mama, lîngă ea pe Andrei și pe Mircea. Ca de obicei, tata n-a venit. Mă-ntristez, ca în clipa următoare să tresalt de bucurie. Andrei ține în mînă un buchet de maci roșii. Cum îi văd, îmi scapă fără să vreau un țipăt: „Tata!“

Îi iubesc mult pe mama și pe frați, dar eu nu văd decît buchetul de maci și, în el, pe scumpul meu tată. Ard de nerăbdare să aflu ce-i cu ozocherita de la Zorlești, ce s-a mai întîmplat cu exploatarea rădăcinilor de la Topleni, ce s-a făcut cu guanoul din Peștera Bîca, ce-i cu pădurea de fazani, ce-i cu tata... Nu, nu văd decît un buchet de maci purpurii, pe care tata i-a cules, fir cu fir, pentru fata lui care sosește azi.

Stela NEAGU

CARNET CLUJEAN

Scriitorii maghiari din Cluj făgăduiesc, încă în acest an, numeroase titluri de cărți.

● *Nagy István pregătește un nou roman, al cărui erou este un deputat. Cartea va prezenta schimbările profunde petrecute în viața urbană în anii democrației populare.*

● *Letay Lájos lucrează la un ciclu epic mai amplu, destinat celor mici.*

● *Kiss Jenő anunță, de asemenea, un ciclu epic de proporții mai mari. În curînd Editura Tineretului îi va scoate de sub tipar un volum de poezii adresat tot micilor cititori.*

● *Horváth István definitivează două culegeri de poezii. Prima, pe care o va edita E.S.P.L.A., cuprinde poezii publicate în ultimii ani. O altă culegere de poezii este în lucru la Editura Tineretului. La aceeași editură poetul mai are și un mănunchi de versuri pentru cei mici.*

● *Szábo Gyula va termina anul acesta cel de-al treilea volum al romanului „Neamul Gondoșilor“.*

● *Miko Ervin lucrează la două noi volume de reportaje: unul își propune să redea aspecte din viața și activitatea Academiei R.P.R., celălalt va prezenta munca și realizările de pe marile șantiere de construcție.*

● *Kordá István a predat Editurii Tineretului noul său roman care demască colonialismul. Cea de-a doua carte la care lucrează Kordá István zugrăvește viața grea a unui tînăr pictor maghiar progresist din secolul al XIX-lea, prieten al lui Gheorghe Barițiu.*

● *Dané Tibor va termina, încă în cursul primului semestru al anului, noul său roman de aventuri. De curînd Dané Tibor a terminat două piese pentru copii.*

Anul 1891. Aici era intrarea în tunelul de extracție al salinelor din Tîrgu Ocna — gura salinei — pe vremea cînd tatăl lui Gheorghe muri într-un accident de muncă în mină.

O altă fotografie-document: din 1914. De astă dată făcută chiar în fundul salinei. Aci, alături de mineri de profesie ca Gheorghe Iordache, lucrau și ocnași condamnați.

DUPĂ O VIAȚĂ DE MUNCITOR ÎN SALINĂ

Să atingi vîrsta de 75 de ani după o viață petrecută în salină și, în loc să te dedai reculegerilor binemeritate ale bătrîneții, să te apuci de literatură ca un june candidat la gloria posterității, iată ce a devenit posibil numai în zilele noastre! Eroul se numește Gheorghe Iordache, are aproape 75 de ani și este autorul romanului *Ocnașii*, apărut astă-toamnă la E.S.P.L.A. Înarmat cu documentele vremii și susținut de povestirile unor mineri bătrîni, autorul a izbutit să evoce suferințele îndurate de strămoșii săi, hrisoveliți ai moșiei domnești de la Tîrgu Ocna și deveniți prin aceasta robi ai salinelor. El a povestit un capitol din istoria dezvoltării precapitaliste din țara noastră și a primelor forme de organizare a proletariatului.

Acum Gheorghe Iordache se pregătește să predea editurii un nou roman, evocînd o altă fațetă a acestui trecut interesant. Smuls cîtva timp de la treburile lui țărănești — căci de cînd e pensionarul salinelor s-a reîntors la uneltele cîmpului — moș Iordache scrie înfrigurat ultimele pagini ale romanului său. „Nu știu cît mi-e dat să mai trăiesc, dar mă simt dator să înapoiez lumii o părticică din ceea ce am strîns în jumătate de secol de la bătrînii mei; și vreau să fac treaba asta cît mai sînt în stare să țin condeiul între degete".

Acum aproape șaptezeci și cinci de ani, cînd se năștea în casa unui miner sărac, ursitoarele, strînse în jurul albiei ce ținea pruncului loc de leagăn, n-au trebuit să-și bată capul ca să-i hotărască destinul; pentru fiii de muncitori în salină acesta era dinainte pecetluit: vor munci în salină. În adîncul masivului de sare și-au cîștigat amarnica bucățică de pîine și tatăl său, și bunicii, și străbunicii. La vîrsta cînd micul Gheorghiță ar fi trebuit să dea piept cu buchiile abecedarului, tatăl său încheia „lupta pentru existență" printr-un accident, amestecîndu-se cu sarea ce-o scormonea. Dar copiii muncitorilor în salină nu aveau nevoie de carte; mînuirea sculelor grele cu care se răvășeau măruntaiele pămîntului nu cerea decît forța mușchilor și, bineînțeles, ascultare oarbă față de ghirăul rufetului. Atît și nimic mai mult! La șapte ani, Gheorghiță era prea plăpînd ca să poată face față asprimilor salinei, fapt pentru care ghirăul l-a trimis acasă. Dar n-aveau pămînt, nici vacă și oi de păzit nu aveau, nici cai de țesălat, iar gospodăria lor era și pustie, căci mamă-sa care lucra prin tîrg pleca cu noaptea-n cap și venea seara frîntă de muncă.

Așa se face că băiatul a crescut, cum s-ar spune, de capul lui. De la Vîlcele, unde era bordeiul părintesc, trecînd în tîrg, nimic nu-l ispitea mai mult decît joaca băieților din curtea școlii primare, la gardul căreia se oprea ceasuri întregi să privească. Într-o dimineață, nici una, nici două, s-a amestecat printre băiețașii ce intrau în școală și, îndrăzneț, a cerut învățătorului să-l înscrie și pe el la clasă. S-a întîmplat să fie un învățător cu fire bună și l-a primit.

După terminarea cursului primar, a încercat din nou să intre la salină. Nu l-au primit nici de data asta; era firav și uscățiv, mai trebuia să se coacă. Abia cînd au început să-i mijească tuleiele l-au primit. Devenit ciocănaș la sare, începu să aducă în casă un ban de pîine. Iar serile, la lumina unei feștile dintre acelea care luminau haosul salinei, citea. Citea de toate: ziare, reviste, cărți — fără alegere, cu patimă, fiindcă se temea ca obscuritatea din ocnă să nu se prelungească și în viața lui de la suprafață. La vîrsta cînd alții se mai luptau cu începuturile meseriei, el devenise maistru, lucrînd în mijlocul ocnașilor condamnați. Acolo a cunoscut contradicțiile unei societăți care pedepsea cu ocna oameni împinși la desperare din cauza mizeriei, iar pe criminalii din așa-zisa societate înaltă îi miluia cu pedepse ușoare, numite „de mîntuire". A cunoscut și tîlhari de rînd, fauna nesfîrșită de hoți, escroci, borfași, spărgători și ucigași, zgura unei societăți în descompunere; dar a cunoscut și mîndri haiduci care apucaseră drumul codrului din răzvrătire împotriva împilării ciocoiești; și mai ales, a cunoscut figuri luminoase de luptători pentru dreptate, victime ale odioasei represiuni din 1907, înfrînții unei justiții criminale puse în slujba moșierilor și burgheziei.

Înavuțit de bogata cunoaștere a oamenilor ce scoteau sarea din adîncuri, s-a gîndit să încredințeze hîrtiei reflecțiile și ideile ce i le-a trezit trecerea prin această lume. În vechea orînduire nu-i era îngăduit unui om ivit din „prostime" să rîvnească la noblețea tiparului. Iar Gheorghe Iordache avea ceva de spus: descifrase viața de iad a ocnașilor și asta nu convenea păzitorilor liniștii burgheze. De aceea, ca să-și vadă prima carte tipărită — acum un sfert de veac — a rupt din pîinea copiilor, a pus ban lîngă ban ca să-și dea la iveală gîndurile strînse în paginile unui volum tipărit prost, pe cea mai ieftină hîrtie. Romanul s-a numit „Robii". El a rămas însă pe de-a pururi îngropat în magaziile editurii, necitit de nimeni, necunoscut. Tot necunoscută a rămas și o mică monografie a salinelor din Tîrgu Ocna, scoasă cu 30 de ani în urmă.

Astea se întîmplau pe vremea stăpînirii burgheze. În anii puterii populare Gheorghe Iordache și-a amintit că a mînuit cîndva și uneltele scrisului. Și s-a apucat iar de scris. Iar regimul democrat-popular l-a sprijinit: un roman i-a apărut la E.S.P.L.A. în 1959; al doilea roman e în pregătire.

Astăzi bătrînul miner-pensionar mînuiește uneltele grădinii...

... Dar și pe ale scrisului.

În dimineața argintie de primăvară, cînd curăță de lăstăriș butașii din spatele casei, sau seara, cînd se apleacă peste hîrtia albă încărcat de gînduri, se întreabă: ce ar fi fost viața lui dacă s-ar fi născut cu o jumătate de secol mai tîrziu? Ar fi putut să învețe, să scrie, să răzbată la lumina ce în trecut i-a fost interzisă. „Hei, dar tot mă bucur că m-am învrednicit să apuc aceste zile cu soare! Mult am visat la ele, dar n-am fost în stare să-mi închipui că or aduce atîta frumusețe și mulțumire în lume. Și nu se află dorință mai scumpă inimii mele, decît a scrie o carte despre minunatul vis ce-l trăiesc aievea astăzi cu copiii și nepoții mei. Gîndul ista mă întinerește și inima mi-e plină de nădejde că voi mai avea răgaz să mîntui și treaba asta..."

Frumoase zile a apucat moș Gheorghe Iordache din Vîlcelele Tîrgului Ocna!

S. PĂSTORESCU

O INIȚIATIVĂ BUNĂ

De cîteva săptămîni ziarul „Munca" își închină bilunar pagina a doua creațiilor literare, plastice și fotografice ale oamenilor muncii. În cele trei ediții ale paginii „Oamenii muncii cîntă viața noastră nouă", am întîlnit realizări ale membrilor cenaclurilor literare din toate colțurile țării. Fie că sînt forjari, montatori, tipografi sau lăcătuși, scriitorii-muncitori se străduiesc să oglindească în lucrările lor preocupări de zi cu zi din bogata lor viață profesională și sufletească. Deosebit de reușită ni s-a părut pagina realizată cu prilejul aniversării a 90 de ani de la nașterea lui Lenin, în care autorii își exprimă dragostea lor netărmurită față de creatorul primului stat socialist din lume.

Inițiind această pagină, ziarul „Munca" are datoria să urmărească — ca să spunem așa — destinul literar al celor mai înzestrați condeieri-muncitori și să promoveze realizările de seamă ale lor.

VERSURI PENTRU 1 MA

George DAN

TÎNĂRUL ARMINDEN

El, Unu Mai, este strămoșul
Viteazului Octombrie roșu.
Din raza-i viorie de lumină
Țîșniră zorile-n uzină.
Din floarea lui cu foi de pară
Rodi mînia proletară.
Din focul sfintelor lui flamuri
S-au adăpat atîtea neamuri,
Visînd pe masa omenirii
Să crească pîinea, trandafirii...
Bătrînul, tînărul Arminden
Pășește astăzi pretutindeni
Pe braț cu pasărea luminii,
Cu porumbelul ce-și desface
Zvîcnindele-i aripi de pace —
Să crească-n tihnă toți măslinii.

Rodica TOTH

PRIN SOARELE DE MAI

Suprema bucurie ne-o revărsăm în grai
Cum n-au putut-o face în vremea lor strămoșii;
Ni-e cîntecul un fluviu ce-n prima zi de mai
Alunecă pe stradă sub flamurile roșii.

Cînd știi că ești o parte dintr-un imens elan
Care fertilizează destinul țării tale,
Că ești o picătură a fluxului uman
Ce-și taie spre lumină îndreptățită cale,

Cînd știi că tu ești omul chemat ca să clădească
O lume fără lanțuri și fără asupriri,
Că brațul tău puternic menit e să sporească
Hambare largi cu grîne, grădini cu trandafiri,

Cînd știi că porți hulubul pe umăr și cînd știi
Că inima întreagă partidului o dai —
Firesc te contopești cu-aceste valuri vii
Ce trec spre comunism prin soarele de mai.

Darie NOVĂCEANU

STEAGURI ÎN MAI

Te-am plămădit din luptă și durere...
Din sîngele topit în straturile humii
pe steagurile tale-am scris putere
zvîrlindu-te pe geografia lumii.

Nestăvilitul dor de muncă și de pace
tu l-ai purtat statornică în tine,
plecînd cu el, de-atunci, prin lume-ncoace,
spre împlinirea vremii care vine.

Slăvită fie ora cînd ți-a pus pe umăr
înfiorate crengi de salcie-un muncitor.
Și șiruri lungi, de oameni fără număr,
te-au așteptat în pragul țării lor.

Noi te purtăm în steaguri și pe schele
să vezi și tu cum înflorește țara,
te-mpodobim cu maci și viorele
că-i strașnică pe-aicea primăvara.

MOZAIC LITERAR

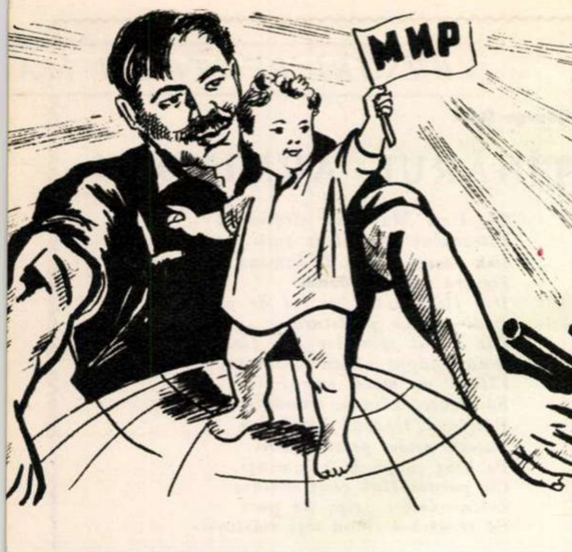

PACEA pe fir direct

de Radu ŢIULESCU

Nu demult a făcut înconjurul lumii o ştire zguduitoare venită din Japonia: o tînără mamă din Hiroşima a născut un prunc fără creier, care a trăit 24 de ore după naştere. Tînăra femeie, azi în vîrstă de 28 de ani, era în 1945 (neuitatul an al Hiroşimei) un copil de 13 ani şi fusese, se pare, atinsă de radiaţiile bombei americane. Fata a crescut, a cunoscut visele adolescenţei, a trăit fiorul primei iubiri, a plămădit o dată cu copilul planuri de fericire şi iată că întîmplarea tragică a făcut să se strîngă inimile tuturor: otrava ciupercii atomice poate avea peste ani efecte care întunecă fericirea oamenilor!

Să nu fi ajuns ştirea din Japonia pînă la urechile d-lui Frederik Eaton, şeful delegaţiei americane la conferinţa de la Geneva a Comitetului pentru dezarmare al celor 10 state? Greu de crezut. Şi totuşi, luînd încă o dată cunoştinţă de planul sovietic de dezarmare generală şi totală a cărui aplicare ar elibera implicit lumea şi de groaza exploziilor atomice, şi de consecinţele imediate sau întîrziate ale acestora, dl Eaton a cerut delegaţilor «să nu mai repete fără încetare termeni ca „dezarmare generală şi totală“» deoarece aceasta ar duce, după părerea d-sale, la... „golirea de conţinut a acestor termeni“!

Oricine îşi poate da seama: repetarea termenilor de „dezarmare generală şi totală“ nu poate duce în nici un caz la golirea lor de conţinut; în schimb continuarea cursei înarmărilor şi a exploziilor atomice (şi cu atît mai mult un război nuclear) poate duce la naşterea a numeroşi prunci cu capul golit de creier, prunci care mor îndată după naştere sub privirile îngrozite ale părinţilor...

S-a spus de multe ori — pe bună dreptate — că trăim o perioadă hotărîtoare pentru omenire. Oamenii preconizează măsuri, caută soluţii, ei vor să înlocuiască ameninţarea atomică cu speranţa într-o lume mai bună. Tonul epocii noastre îl dau nu planurile generalului american Norstad de înzestrare a Bundeswehrului cu arme nucleare, ci propunerile sovietice cu privire la dezarmarea generală şi totală a tuturor ţărilor, la desfiinţarea tuturor armatelor de pe glob.

E drept, comentînd atitudinea delegaţiei americane la conferinţa de la Geneva a celor 10, ziarul „Washington Post and Times Herald“ poate ajunge la concluzia că există în S.U.A. „un grup influent care se ridică tot timpul împotriva dezarmării în condiţii raţionale...“ Dar „grupul influent“ merge de multă vreme împotriva curentului din propria sa ţară. În 15.000.000 de exemplare ale revistei americane „Parade“ a fost publicată scrisoarea pe care un redactor al amintitei reviste a adresat-o în acelaşi timp lui Dwight Eisenhower şi lui Nikita Hruşciov. Ziaristul american propune ca cei doi şefi de stat să examineze posibilitatea creării unui fir telefonic direct între ei, care să funcţioneze continuu şi care să excludă posibilitatea izbucnirii accidentale a unui război. Nu poţi însă să nu te gîndeşti — citind această propunere — că deocamdată preşedintele Statelor Unite ale Americii este legat printr-un fir telefonic direct de generalul locotenent Thomas S. Power care, de la cartierul său general din Omaha-Nebraska, poate declanşa doar în cîteva clipe începerea războiului. Şi dacă generalul locotenent Thomas S. Power greşeşte? Şi dacă subalternii generalului confundă un cîrd de gîşte sălbatice cu „un şir de arme teleghidate inamice“? Şi dacă informaţiile întîmplător sau voit eronate ajung în cîteva clipe la Casa Albă?

— Avem un sistem de alarmă care ne îngăduie să organizăm o ripostă atomică în 4 minute — se laudă reprezentanţii americani ai „grupului influent“. Dar „răgazul celor 4 minute“, departe de a linişti oamenii, sporeşte neliniştea tuturor: ajung 4 minute de minciună sau de dezechilibru mintal al unui general oarecare, pentru ca lumea să se mistuie în incendiu. Istoria n-a uitat încă pe Erostrat, cel care cu cîteva mii de ani în urmă, dorind să devină celebru dar fiind de fapt nebun, a distrus Templul Dianei din Efes, una din cele 7 minuni ale antichităţii. În zilele noastre Erostrat are la îndemînă o forţă care poate distruge în acelaşi timp toate minunile create de oameni în decurs de milenii de gîndire, de frămîntare, de geniu, de muncă. E timpul să i se ia noului Erostrat torţa din mînă!

Fir telefonic direct Hruşciov-Eisenhower? Desigur. Dar nu prin oceanul brăzdat de submarine care îl pot tăia oricînd. Nu peste cîmpurile de experimentare a armelor teleghidate, care îl pot sfîşia în orice clipă. Nu prin vecinătatea aeroporturilor mişunînd de avioane cu reacţie care îl pot rupe în orice moment. E vorba nu de prelungit nebunescul „răgaz al celor 4 minute“, ci de asigurat anii îndelungaţi de pace ai oamenilor!

NOTE

PROBE...

Ca răspuns la notele prin care Cuba a protestat împotriva atentatelor săvîrşite pe teritoriul ei de avioane americane, Statele Unite au negat că avioanele respective ar fi pornit din S.U.A. şi au invitat Cuba să prezinte dovezi. De curînd, un avion american cu doi piloţi la bord, care încerca să bombardeze, la 160 de km de Havana, o rafinărie de zahăr, a explodat în aer, iar cei doi aviatori au fost ucişi.

Ancheta efectuată asupra resturilor avionului de către un grup de experţi americani, invitaţi de premierul Fidel Castro la propunerea ambasadei S.U.A., a servit cea mai zdrobitoare probă. Şi acum este foarte probabil ca, aidoma vulpii din fabulă, complotiştilor anticubanezi din S.U.A. să li se pară deodată acre rafinăriile de zahăr din Cuba.

N-ar fi de mirare chiar să li se fi strepezit dinţii...

LA RUBRICA „ANGAJĂRI“

Marile concerne şi trusturi americane s-au lansat într-o adevărată cursă pentru angajarea generalilor şi amiralilor, cu mult înainte de vîrsta pensionării, ca şi după trecerea lor în retragere. Aceasta, în scopul exploatării influenţei şi relaţiilor de care dispun ofiţerii superiori.

Militarii devin astfel un soi de comis-voiajori ai respectivelor trusturi. Un exemplu grăitor îl constituie cazul generalului Omar Bradley, fost comandant al armatei a 12-a a S.U.A. în timpul războiului, apoi şef al statului major al forţelor terestre americane, în prezent „în retragere“... ca preşedinte al societăţii „Bulova Research Laboratories“. În această calitate, el a autorizat un ziar să-i folosească fotografia, numele, titlurile (dacă nu mă-nşel şi faptele de arme...) într-o reclamă pe o pagină întreagă, prin care se cerea ca... „în numele apărării naţionale, să fie majorate taxele vamale la ceasurile importate“.

Lumea a aflat, în sfîrşit, prin această reclamă, uluitorul fapt că securitatea şi înflorirea S.U.A. depind de ceasurile importate, dat fiind că taxele vamale respective constituie o primejdie pentru... apărarea naţională!

Primind o serie de reclamaţii cu privire la faptul că militarii se dedau traficului de influenţă, Congresul S.U.A. a întreprins o anchetă. S-a constatat că 74 la sută din totalul contractelor de armament încheiate de Ministerul de Război au fost obţinute de 100 de societăţi care au în consiliile de administraţie 121 de ofiţeri superiori. Dintre acestea, recordul îl bate compania „Lockhead“, care are în serviciul său un general şi 21 de amirali.

N-ar fi de mirare să întîlnim în presa aservită trusturilor şi monopolurilor, la rubrica „angajări“, anunţuri de acest soi:

„Angajăm de urgenţă ofiţeri superiori cu influenţă. De preferinţă amirali sau generali. Oferte la ziar sub „plin de energie... atomică“.

Mai poate cineva să susţină că acţiunea pentru combaterea depresiunii economice nu este totuşi o luptă? Faptul că afaceriştii americani recurg la... ajutorul armatei nu constituie oare cea mai bună dovadă?

„PROTECTORUL“ PROTEJAT

Unul din cei mai zeloşi complici şi slugoi ai criminalului dement de la Berchtesgaden a fost, alături de Oberländer (actualmente ministru „în concediu“ în guvernul de la Bonn) şi de mulţi alţii de aceeaşi teapă, Seyss Inquart. Acesta, după ce a contribuit la anexarea Austriei, a avut în timpul războiului, ca principal agent al lui Hitler, misiunea de... „protector“ al Ţărilor de Jos, invadate de nazişti.

Într-adevăr, şi Seyss Inquart s-a aflat printre cei care au deţinut titlul de „Reichsprotektor“. Ce însemna în realitate „protecţia“ lui şi a celorlalţi călăi nazişti împăunaţi cu titlul acesta, au simţit-o, pe pielea lor, milioanele de copii, femei şi bărbaţi ucişi cu bestialitate de călăii comandaţi de „protector“.

Pentru „înaltele sale merite“ Seyss Inquart a fost „decorat“ de omenire cu colanul funiei de cînepă al spînzurătorii. Solemnitatea a avut loc precum se ştie la Nürnberg, în 1946. Anii următori au dovedit însă că spînzurătoarea i-a purtat ghinion: dacă s-ar fi fofilat pe lîngă ea, Seyss Inquart ar fi avut toate şansele să fie astăzi coleg cu Oberländer şi cu alţii ca acesta în guvernul lui Adenauer, amator şi colecţionar de asemenea specimene.

Aşa, tot ce-au mai putut face prozeliţii de azi ai hitlerismului, pentru a „cinsti“ memoria fostului lor şef în ale crimei, a fost să ridice o piatră comemorativă cu inscripţia „Reichsminister Seyss Inquart“. Mai mult: piatra comemorativă este aşezată, sub ochii toleranţi ai guvernului austriac, alături de monumentul victimelor războiului, în locul numit Wartstein, de lîngă Salzburg, oraşul lui Mozart! Călăul alături de victime!...

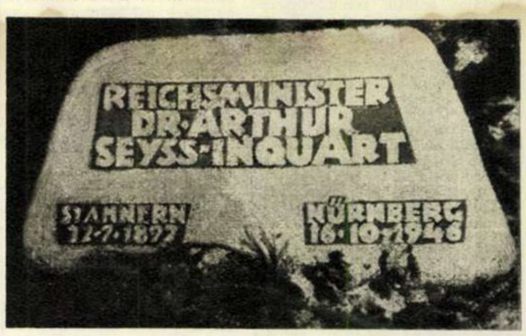

VARIANTA... FARFURIILOR

Scriitorul maghiar Illés Béla vorbeşte, într-unul din romanele sale, despre „duelul american“ care constă dintr-o întrecere originală: cei doi adversari, aşezaţi faţă-n faţă la aceeaşi masă, trebuie... să mănînce găluşte. Învingător este acela care mănîncă mai multe. „Duelul american“ nu este chiar atît de inofensiv pe cît pare; uneori, ca în cazul pe care-l povesteşte cu o rară forţă de satirizare Illés Béla, sfîrşitul duelului e tragic. Se întîmplă ca pe unul dintre adversari efortul de a fi învingător să-l coste viaţa.

Realitatea însă întrece adesea ficţiunea, aşa cum dovedeşte originalul duel, tot american, al cărui teren a fost tot un restaurant, de astă dată din Monte Carlo. Şi aici adversarii au duelat pe viaţă şi pe moarte, dar n-au avut ca armă găluştele, ci... farfuriile.

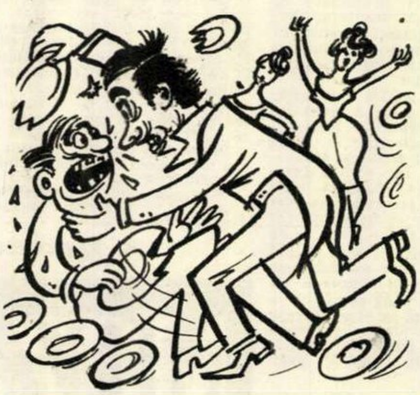

Cei ce s-au înfruntat au fost doi oameni politici din Venezuela: Mariano Arcaya, ministru de stat, şi Laureano Vallenilla-Lanz, fost ministru de interne pînă la ultima „revolucion“, actualmente în exil, domiciliat la „Old Beach“ — luxosul hotel din Monte Carlo, în al cărui restaurant a avut loc spectaculosul duel. Martorii duelului au fost soţiile respective, iar arbitrul — care a trebuit să abandoneze constatînd că sîngele clocotitor al rivalilor îi periclitează viaţa — a fost... directorul restaurantului.

În ce a constat duelul?

Atacul l-a dezlănţuit Arcaya, alegînd ca armă pumnul. Vallenilla a preferat însă farfuria. Apucînd prompt o farfurie aurită, a spart-o de colţul mesei şi a trecut la contraatac cu ciobul care i-a rămas în mînă. Arma s-a dovedit redutabilă: tăia ca briciul.

Cînd au putut fi, în sfîrşit, despărţiţi, adversarii aveau hainele sfîşiate şi stropite din belşug de sînge ministerial care, spre uimirea lor, nu era albastru, ci roşu, la fel de roşu ca al oricărui muritor de rînd! Mariano Arcaya s-a dus să-şi panseze glorioasele răni la spital, unde i s-au făcut vreo 20 de cusături, printre care una, de toată frumuseţea, la faţă. Laureano Vallenilla-Lanz n-a trebuit să fie peticit: el se alesese doar cu cîteva zgîrieturi şi cu o muşcătură la mîna dreaptă...

Astfel, „duelul american“ s-a mai îmbogăţit cu o variantă: pe lîngă aceea a găluştelor, datorită nerefuitei contribuţii ministeriale există acum şi varianta... farfuriilor.

Silviu GEORGESCU

CU SARE ȘI PIPER

INSTRUCTORUL A ÎNTÎRZIAT

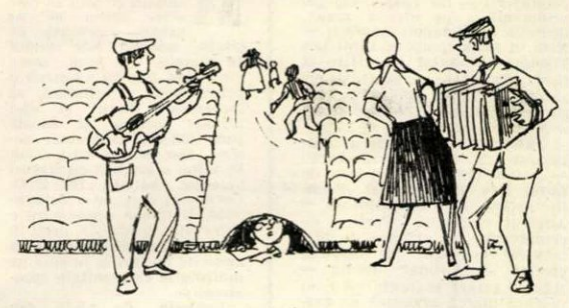

Brigada noastră de agitație are un instructor foarte... agitat.

Cînd îl cauți, poți să-l cauți mult și bine. Cînd apare, este agitat și ne spune că,în timp ce noi îl căutam pe el, el a găsit o idee. Așa se întîmplă mereu: noi îl căutăm pe el, el găsește cîte o idee. De unde le scoate nu știm, pentru că pe noi ne-ar interesa mai mult să știm de unde să-l scoatem noi cînd avem nevoie de el.

Cînd brigada noastră artistică este programată undeva, instructorul se laudă că știe despre ce este vorba și că are el o clarviziune „ce nu s-a dovedit". Închide ochii ca un medium în transă și rostește: „Știu. Gata! Programul numărul trei".

Trebuie să știți că brigada noastră are cîteva programe: pentru uz intern, în întreprinderea noastră; pentru programări la alte întreprinderi; pentru la țară etc. Fiecare program cu specificul lui. Este adevărat că se mai întîmplă cîteodată să rămînem în urmă. De pildă, săptămîna trecută am cîntat valsul „A mai înflorit o grădiniță-n București" pe un șantier unde fusese anul trecut o grădiniță. De-abia la aplauze am observat că blocul ajunsese la etajul șase... Altă dată s-a spus un monolog al lui Cehov, despre efectele fumatului, la fabrica de țigări, iar la pivnițele „Zarea" s-a prezentat un scheci cu niște bețivani... Pe urmă...

Tocmai despre asta e vorba. Am fost duminică cu brigada într-o comună. Căminul cultural gemea de lume. Gemeau și alții care se înghesuiau să intre și nu mai aveau loc. Căldura căminului ne-a dezghețat, că eram bocnă. Pe urmă ne-am încălzit și ne-am pornit cu programul, cu gîndul să-i topim pe cei din sală. După ce am cîntat prologul, s-a spus un cuplet. Am avut impresia că n-a plăcut, pentru că foarte mulți spectatori discutau între ei.

— Nu-i nimic — ne-a spus instructorul — să jucăm sceneta „Cum e satul încă neelectrificat". Cu asta îi „tăvălim".

Asta e o vorbă a lui: „a-i tăvăli" înseamnă a-i face pe oameni să rîdă pînă cad jos.

Am jucat și sceneta. Ni s-a părut că oamenii ar fi fost dispuși să ne tăvălească pe noi. Pe jos n-ar fi putut s-o facă, din cauza aglomerației, dar pe scenă era destul loc de tăvăleală.

— E jale, tovarășe instructor.

— Nu e! Dați-i drumul cupletului cu „analfabeții"!

I-am dat. Cîțiva oameni s-au ridicat și au plecat. Instructorul nu mai putea de bucurie.

— S-au simțit cu musca pe căciulă — jubila el.

Dar oamenii se uitau strîmb la noi. Nu rîdea nimeni. Nu mai rîdeam nici noi.

Se schimbase situația. Noi eram lac de transpirație, iar în sală oamenii înghețaseră.

— Hai... vervă... căldură... cîntecul cu critica împotriva sfatului popular al comunei, că nu face dispensar.

L-am terminat. S-a terminat și cu rîndul patru de scaune: nu mai ședea nimeni pe ele.

— I-am ars și pe ăștia. Bine că au plecat... Acuma „bomba". Sceneta cu cei care dau tîrcoale colectivei dar nu se hotărăsc să se înscrie.

„Bomba" s-a dovedit într-adevăr... bombă: jumătate de sală a fugit la... adăpost de efectele ei. Imediat după ăștia au mai plecat alții lăcrămînd: pesemne că li s-a părut „bomba" lacrimogenă.

I-am dat drumul și finalului cîntat și am constatat că sala nu are acustică dar că nu mai are nici... ascultători. Cînd am ajuns la „Ciocîrlia" și la „Brazdă reavănă" am dat-o în strigături:

Și acum, plecăm, plecăm,
Spre alte sate ne-ndreptăm...

Asta le-a plăcut foarte mult, pentru că cei de afară începură să dea buzna în cămin, ceea ce ne-a demonstrat că altă dată ar fi bine să cîntăm finalul pe la mijloc, ca să nu rămînem cu sala goală.

...Secretul era altul. Pe urmă l-am aflat: după noi urma să cînte corul gospodăriei agricole colective din comună și echipa de teatru a dispensarului să joace o comedie...

Ne-a condus directorul căminului, ca să nu ne rătăcim. Pe drum, după ce ne-a mulțumit, ne-a spus că în sat nu mai există analfabeți cam de cînd s-a făcut și dispensarul, adică de vreo patru ani, și că gospodăria colectivă i-a cuprins pe toți oamenii de cînd s-a electrificat tot satul, cam de vreo trei ani, și că echipa de teatru are și „stagiune", mai ales de cînd au venit medici tineri la noua maternitate, care...

Și ne-a urcat în camionul gospodăriei.

Instructorul s-a încălzit și a răcit. Pe urmă ne-am răcit și noi... de el. Prea era agitat, și noi, noi aveam nevoie de unul bine orientat.

S.M. RUSU

UMOR DIN ÎNTREPRINDERI

Din gazeta de perete satirică a fabricii „Bela Breiner" din Capitală

Liftul instalat acum un an de către întreprinderea „Ascensorul" se defectează mereu.

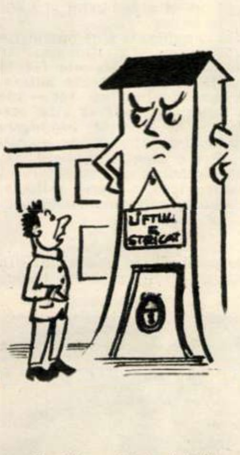

– Ciudat orariu de funcționare mai are și liftul ăsta: luni, miercuri și vineri stă, iar marți, joi și sîmbătă nu merge.

Tov. Preda Elena și Segal Beti și-au confecționat șorțuri tăind material nou din baloturi, deși își luaseră angajamentul să facă economii.

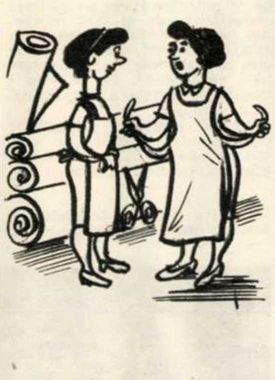

– Să știi c-o să ne critice pentru șorțurile astea.

— Și pe bună dreptate! Tocmai acum, cînd se poartă scurt, ne-am găsit noi să ne facem șorțuri lungi...

Discuție între gîște:

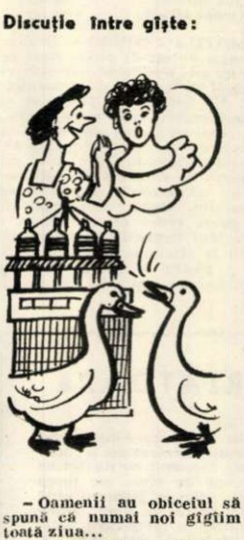

– Oamenii au obiceiul să spună că numai noi gîgîim toată ziua...

– N-au dreptate, soro! Iată-le, bunăoară, pe Rozalia Mureșanu și Ana Paraschiva, care pe deasupra mai dau și calitate proastă!

ȘTEFANIA...

În viață îndeobște, cum se știe,
O vezi, o placi, și-așa cum e firesc,
După o vreme-i spui: „Știi... te iubesc!"
Și-apoi îi ceri și o fotografie.

Eu însă, unul, vă mărturisesc,
Am îndrăgit pe blonda Ștefanie
Cînd mi-a zîmbit discret, cu gingășie,
Dintr-un tablou. De-atunci mă perpelesc.

Mergea parcă plutind peste mulțime
Și mă privea de sus, de la-nălțime,
Cu fața ei frumoasă, zîmbitoare.

Eu îi purtam tabloul cu mîndrie
Fruntașei noastre pe țesătorie...

Era la-Ntîi de Mai, la defilare.

Ion ATANASIU ATLAS

PANOU DE ONOARE

Oamenii muncii din țara noastră au întîmpinat ziua de 1 Mai cu noi și însemnate realizări.

Prin minunatul muncii grai
De-Ntîi Mai muncitorii spun
Că au lucrat... de trei ori „mai":
mai mult, mai ieftin și mai bun!

Înaintează rapid lucrările de amenajare a unor noi secții la întreprinderea „Antrefrig"

În contraste pozitive
Cu succes se întrecură
Reușind la Antrefrigul
Să lucreze cu... căldură.

CONSTRUCȚIILE

Blocuri noi în toată țara
Au crescut fără-ncetare
Dovedind că primăvara
Sînt construcțiile... în floare.

În regiunea Constanța se aprinde lumina electrică în tot mai multe sate.

Ca și-n colectivizare,
Cu succesele-o țin lanț
Și în electrificare.
Constănțenii sînt... constanți.

Laminatorii de la uzinele „N. Cristea" din Galați au sporit producția de tablă subțire.

Știrea-i clară pentru cine
Știe ochii să-i deschidă:
Tabla lor este subțire
Dar producția... solidă.

ZI CU SOARE

Zeci de mii de deșteptătoare se declanșează ca la un semnal. Sute de mii de persoane sar din tot atîtea paturi. Lavoarele și periuțele de dinți încep simultan o activitate febrilă, prin ferestrele deschise țîșnesc acordurile dimineții difuzate pe „București II", iar prin ușile deschise țîșnesc cei mai matinali și mai grăbiți manifestanți.

La șapte fix trebuie să fiu în curtea fabricii. Cine întîrzie nu mai găsește coloana. Nu știi pe care stradă a luat-o și, chiar dacă ai ști tot degeaba, pentru că străzile stau pe loc, pe cînd coloanele se mișcă.

Intru în curtea întreprinderii tocmai cînd ai noștri se încolonează. „Haide mai repede, în ordinea sosirii!" Înseamnă să stau la coadă. Protestez: „Mai bine în ordinea vechimii". „După înălțime!" „După vîrstă!"

Pornim încolonați. O sută de rînduri dacă numeri pe flancul stîng, două sute dacă numeri pe flancul drept. Explicația? Tribunele vin pe partea dreaptă.

„Să mă chemi dacă vezi baloanele". „Să-mi dai oglinda cînd se apropie cei de la televiziune!"

Ne oprim în piața Amzei. O jumătate de oră popas. „Cine se fotografiază?" Cum „cine"? Toți! Totdeauna ne fotografiem în piața Amzei, la popas. Am acasă 15 fotografii făcute în piața Amzei. Asta e a 16-a. Al șaisprezecelea 1 Mai de la eliberare...

Al doilea popas e în Calea Victoriei. S-a terminat filmul din aparat. Totdeauna se termină filmul înainte de Calea Victoriei. Se termină filmul, dar avem acordeonul. Începe „Perinița". Începe și nu se mai termină. Vin și alții, de la alte coloane. Îi alipim la perinița noastră. Pe urmă ne alipesc ei la a lor. Pe urmă ne pare rău că popasul a ținut așa puțin și pornim mai departe.

În difuzoare se aude fanfara. A început parada. La radio, fanfara. Sunetele fanfarei intră și ies prin mii de ferestre deschise. Prin zeci de mii de ferestre. Prin sute de mii. Pariez că pătrund chiar prin fereastra cu storurile trase. Ați ghicit! Cel de acolo nu e în cîmpul muncii și nici n-a fost vreodată. Cîmp, avea berechet: la moșie. Avea și muncă: munca altora. La ocazii ca cea de azi, punea să se tragă focuri de armă. Acum trage storurile. Și mai trage cu coada ochiului pe fereastră. În ciuda lui, mă opresc la un bufet și mănînc în fugă o pereche de crenvurști cu muștar. Altădată, ăi ca mine mîncau, la poliție, bătaie ori de cîte ori îi sărea dumnealui muștarul...

Tribunele. Coloanele se îndesesc, se lățesc și se înmulțesc. Parcă au răsărit coloane din pămînt și acum nu mai încap în piață. Defilăm pe mai multe etaje: la parter, noi toți; la etajul I, steaguri, buchete, portrete; la etajul al II-lea, baloane și porumbei. Mai sus, la supraetajare, avioanele și sputnicii. Mai sus, soarele; și el e cu noi: soare în coloană, soare în tribuna oficială, soare în toate tribunele, soare la fanfară și chiar în fața rîvnitului loc al celor care televizează. Soare și aplauze. Aplauze și urale. Urale și soare. Sute de pancarte. Mii de lozinci. Și un singur cuvînt: PACE!

Victor PIȚIGOI

Cuvinte încrucişate

PRIMĂVARĂ-N VERS ŞI MELODIE

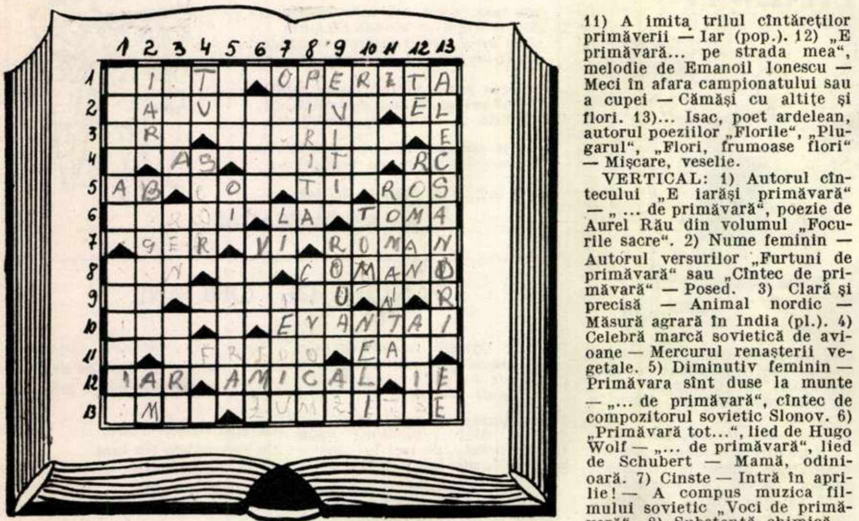

ORIZONTAL: 1) „Ca o primăvară ai…", melodie de Eugen Teger — „Primăvara cîntă" de Kabalevski. 2) Scriitoare sovietică, autoarea romanului „Patru primăveri" — Pronume. 3) În tema poeziei „Primăvara rustică" de Demostene Botez — Primăvara în calendar. 4) Campion — Felicitată — Rece! 5) Aurel Baranga — Trimite zefirul să îndulcească clima zilelor de primăvară — Notă muzicală — Uzat. 6) „…de primăvară", poezie de Bacovia — „Primăvara… Praga", tradiţional festival muzical — Autorul versurilor „Un mugure şi zeci şi mii,/ Şi-o plină primăvară,/Din somn vrăjmaş te-au dezvrăjit, / Să-nvăluie o ţară" („Popor, izvor renăscător"). 7) Se topeşte o dată cu apariţia primelor raze ale soarelui primăvăratic — Şase roman — Compozitor romîn contemporan, autorul „Valsului primăverii". 8) Numeral german — Conjuncţie — Dau ordin. 9) Măsură agrară chineză — Poet romîn, autorul poeziei „Primăvara muncitoare". 10) Măsură veche — Ventilator de mînă. 11) A imita trilul cîntăreţilor primăverii — Iar (pop.). 12) „E primăvară… pe strada mea", melodie de Emanoil Ionescu — Meci în afara campionatului sau a cupei — Cămăşi cu altiţe şi flori. 13)… Isac, poet ardelean, autorul poeziilor „Florile", „Plugarul", „Flori, frumoase flori" — Mişcare, veselie.

VERTICAL: 1) Autorul cîntecului „E iarăşi primăvară" — „ … de primăvară", poezie de Aurel Rău din volumul „Focurile sacre". 2) Nume feminin — Autorul versurilor „Furtuni de primăvară" sau „Cîntec de primăvară" — Posed. 3) Clară şi precisă — Animal nordic — Măsură agrară în India (pl.). 4) Celebră marcă sovietică de avioane — Mercurul renaşterii vegetale. 5) Diminutiv feminin — Primăvara sînt duse la munte — „… de primăvară", cîntec de compozitorul sovietic Slonov. 6) „Primăvară tot…", lied de Hugo Wolf — „… de primăvară", lied de Schubert — Mamă, odinioară. 7) Cinste — Intră în aprilie! — A compus muzica filmului sovietic „Voci de primăvară". 8) Substanţă chimică — Cetăţeneşti. 9) Ocoleşti — Lacrima florilor — Acum! 10) Cadră — Volum — Nume feminin. 11) „Era prin mai", melodie populară romînească. 12) Pronume — „Primăvara pe Oder", de Kazakievici — Fragmente din opereta „Primăvara în pădurea vieneză" de Leo Ascher. 13) Autorul versurilor: „S-a dus zăpada albă de pe întinsul ţării,/ S-au dus zilele babei şi nopţile vegherii. / Cîmpia scoate aburi, pe umedul pămînt / Se-ntind cărări uscate de-al primăverii vînt" — La sfîrşitul lunii martie!

SFATURI practice

CUM SE CALCĂ ANUMITE OBIECTE

Multă vreme mi-am închipuit că ştiu să calc orice obiect de uz casnic, convinsă că treaba aceasta este destul de simplă. În fond, orice gospodină ştie să aştearnă o pătură peste o scîndură, să încălzească fierul şi să-l plimbe încoace şi încolo peste obiectul ce trebuie netezit. Dar iată că mi-a căzut în mînă o broşură cu sfaturi practice, editată în R.D. Germană, care mi-a demonstrat că treaba aceasta nu e chiar atît de simplă, decît în măsura în care o limităm la anumite lucruri şi în care ne mulţumim cu rezultate aproximative.

Lenjeria, de pildă, sau unele obiecte din bumbac sau mătase nu cer altceva, cînd le călcăm, decît ca fierul să nu fie prea încins. Aci lucrurile sînt, desigur, foarte clare. Dar ştiaţi oare că toate lucrurile de stofă, după ce sînt călcate, trebuie să rămînă neclintite din acel loc timp de cel puţin zece minute, pînă se răcesc complet?

Ştiaţi că, înainte de călcare, stofele nu trebuie curăţate de praf decît cu o perie foarte moale, cu care să nu lustruim ţesătura sau să dăm altă direcţie firişoarelor care-i formează puful acoperitor?

Ştiaţi că „genunchii" formaţi la pantalonii bărbăteşti, provenind din întinderea şi rărirea ţesăturii, pot fi remediaţi? Stofa poate fi readusă la normal, într-un asemenea caz, printr-o aburire repetată, care se obţine prin călcarea cu un fier foarte încins pe deasupra unei cîrpe bine umezite, de cîteva ori.

Ştiaţi că pentru a reface cutele unei fuste plisate, acestea trebuie umezite pe dos cu o soluţie compusă dintr-o linguriţă de oţet şi o jumătate lingură de praf de borax?

Ştiaţi că ţesăturile de mătase vegetală — fie ele chiar sub formă de dantelă — se calcă numai pe dos?

Ştiaţi, în sfîrşit, că se calcă şi… pantofii? Da, atunci cînd s-au lărgit, li se calcă interiorul cu un fier cald (nu prea încins). Sub efectul căldurii, pielea se strînge, revenindu-şi la forma iniţială.

În locul cîrpei ude, în unele cazuri (voalete, perdele, fileuri sau chiar ţesături compacte de culoare închisă) putem folosi hîrtia de ziar.

Broşura cu sfaturi din care citez merge şi mai departe la acest capitol, combătînd, în general, excesul de călcat la stofele de lînă — care sfîrşesc prin a prinde luciu — şi recomandînd în schimb metoda tratării cu aburi. Pentru aceasta se întinde obiectul mototolit pe o sîrmă în camera de baie, se închid ferestrele şi uşa şi se dă drumul duşului fierbinte să curgă timp de cîteva minute. Aburii răspîndiţi în aer de duş sînt absorbiţi de stofă care, fiind lăsată apoi să se zvînte, îşi revine ca şi cînd ar fi fost călcată cu fierul.

JOSIANA

Poşta REDACŢIEI

IONEL MARCU — Bacău. Altoirea pomilor e cunoscută din cele mai vechi timpuri. S-a crezut la un moment dat că procedeul se datoreşte unei întîmplări petrecute la Roma, acum 2.000 de ani, cînd un cetăţean, fixînd din distracţie o ramură dintr-un pom pe alt pom, a constatat că aceasta… în loc să se usuce a continuat să se dezvolte. S-a aflat însă mai tîrziu că altoirea pomilor era practicată de unele popoare ale Asiei cu 1.300 de ani înaintea erei noastre. În zilele noastre s-a ajuns — datorită mai ales contribuţiei ştiinţei sovietice şi îndeosebi şcolii create de savantul Ivan Miciurin — la o mare dezvoltare a acestei practici horticole. Se ştie că la staţiunea experimentală din Soci s-a realizat cultivarea a 20 de soiuri de prune şi 5 soiuri de piersici pe aceeaşi tulpină, precum şi aşa-numitul „pom-grădină", în care cresc cele mai variate fructe (şi despre care s-a scris, de altfel, în revista noastră).

A. KIRKORIAN — Brăila. Ni se pare foarte curios să nu fi aflat pînă acum de faima coniacului din Armenia. E adevărat că vinul de Armenia, dacă-l compari cu cel din Georgia, e un vin greu, dar tocmai prin aceasta el este foarte indicat pentru fabricarea coniacului de calitate. Există la Erevan o mare fabrică de coniac, care produce în fiecare an peste 50.000 de hectolitri de coniac. În general, coniacul e pus în vînzare după 3, 4 sau 5 ani (numărul stelelor de pe etichetă corespunde anilor de vechime), dar există şi coniacuri mai vechi, care se vînd sub numele de „Erevan", „Dvina" sau „Jubileu".

IAROSLAVA GAINA — com. Straja, Rădăuţi. Nu putem înţelege cum n-aţi dat de „Apicola". Adresele sînt clare: str. Polonă nr. 100, str. Lipscani nr. 29 sau b-dul N. Bălcescu nr. 20. Recoltarea în condiţii ideale a lăptişorului de matcă se face între a doua şi a treia zi de stadiu larvar, fiindcă atunci reprezintă maximum de concentraţie şi cantitate de botci. Dozajul pentru cură trebuie să fie de 2%, adică 2 grame la 100 de grame de miere. Numai prin cîntărire puteţi stabili dozajul precis. În orice caz, e mai indicat să vă procuraţi preparatul de la „Apicola", acesta fiind trecut prin control medical.

MARCELA RUBŢOV — Focşani. Cura de morcovi de 30 de zile este indicată o dată pe an. Dar dacă constataţi că vă prieşte, e bine să continuaţi a o repeta la 3-4 luni. Între timp, dacă aţi făcut-o, credem că vi s-au mai pus la punct şi funcţiunile gastro-intestinale, pentru că e indicată şi în asemenea tratamente. Încercaţi, eventual, şi ceaiul laxativ care se găseşte la magazinele de plante medicinale.

AUGUSTIN BUJA — Mediaş. Tratamentul cu ulei de măsline se recomanda pe vremea cînd nu existau atîtea medicamente pentru bolile de ficat. În unele cazuri dădea rezultate, în altele nu. Astăzi însă au apărut medicamente speciale pentru asemenea afecţiuni. Cereţi medicului să vă prescrie unul din ele, corespunzător caracteristicilor pe care le prezintă boala dumneavoastră. Noi vă recomandăm — în locul uleiului de măsline — brînză de vaci proaspătă. Iar pentru gătit, folosiţi uleiul de floarea-soarelui, evitînd însă sosurile şi rîntaşurile.

IOAN JESZENSZKY — Cîmpia Turzii. Dacă nu vă puteţi procura substanţa aceea, încercaţi pentru combaterea transpiraţiei mîinilor următoarea reţetă:

Balsam de Peru	1 gr;
Acid formic	5 gr;
Clor hidrat	5 gr;
Alcool diluat	100 gr.

LETIŢIA CORBU — Brăila. Penajul purtat de pieile roşii pe cap nu este o podoabă oarecare, ci semnul distinctiv al războinicilor. Un indian nu putea să se împodobească cu orice pene, ci numai cu acelea ale vulturilor vînaţi de el. Confecţionarea podoabei se făcea în cadrul unei ceremonii în care cei prezenţi trebuiau să ateste autenticitatea vînatului. După penele coafurii se putea vedea cît de viteaz e individul respectiv şi cît de iscusit la vînătoare. Obiceiul acesta e păstrat şi azi în triburile indiene care mai există în America.

MAIMUŢELE URLĂTOARE

În inima pădurilor ecuatoriale din regiunea Amazonului mişună nenumărate specii de maimuţe, printre care şi „maimuţele urlătoare", al căror gît este înzestrat cu un fel de pungă de rezonanţă. De cum se crapă de ziuă, ele încep să zbiere în cor: guiţă ca porcul, urlă ca jaguarul cînd se avîntă asupra victimei, imită fel de fel de fiare. Toate aceste sunete sinistre îşi au semnificaţia lor pentru celelalte vieţuitoare ale pădurii, constituind un cifru al întîmplărilor din imediata apropiere.

În numai 48 de secunde un porc este înjunghiat, opărit, despicat, curăţat şi trimis în camerele de refrigerare.

ÎN CÎTEVA SECUNDE

Pentru gurmanzii cu inimă excesiv de miloasă dăm un amănunt: la abatorul din Salonta, viitoarele cotlete ori ciorbe de potroace ajung pe… lumea cealaltă repede şi fără durere. Aci un porc este înjunghiat, opărit, despicat, curăţat şi trimis în camerele de refrigerare în… 48 secunde, iar o gîscă e tăiată şi curăţată în numai 12 secunde.

Gradul înalt de mecanizare cu care a fost înzestrat în ultimii ani abatorul „Prodaliment"-ului din Salonta permite în prezent sacrificarea a 600 de porci în opt ore şi a 200 găini şi 5.000 gîşte în 16 ore.

Mai complicate sînt operaţiile pregătitoare: achiziţionarea de porci, de pildă, trebuie făcută cu grijă, deoarece toate animalele care compun un lot — 100 sau 1.000 — trebuie să aibă acelaşi strat de grăsime; îndoparea gîştelor şi a găinilor, de asemenea, cere o atenţie specială, păsările trebuind să capete după jumulire acea culoare galbenă, apetisantă, care face faima orătăniilor Salontei.

În cîteva secunde îndemînaticele „gospodine" ale abatorului din Salonta oferă consumatorilor apetisante păsări, gata să fie băgate în oală…

MODA

CÎTEVA RECOMANDĂRI PENTRU GARDEROBA DE VARĂ

I

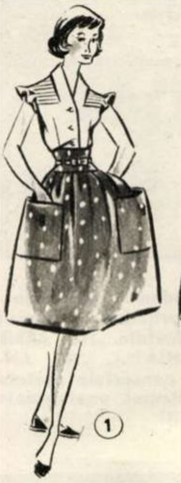

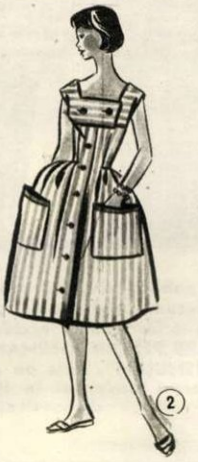

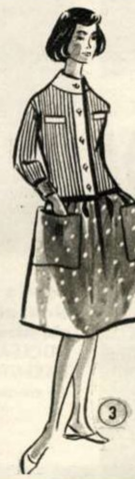

Prospețimea celor 20 de ani nu cere nici un fel de artificii sau complicații vestimentare. Ținînd seama în special de acest fapt, desenatorii și creatorii de modele au adaptat vîrstei respective unele elemente ale modei actuale, realizînd creații din cele mai izbutite.

Pentru dimineață, ținuta practică rămîne mai departe fusta largă, uni sau imprimată, făcută din poplin, stambă, balonseide, creton etc. Fusta va fi croită din clini sau din bie, spre a avea o mai mare lărgime. La ea se vor asorta, ținîndu-se seama de colorit, mai multe bluze. De pildă, dacă fusta este albastră sau bleumarin, la ea se pot purta bluze albe sau bleu. De asemenea, se pot purta bluze de poplin sau de zefir în dungi. Un cordon lat din material plastic, într-o culoare contrastantă, va completa acest ansamblu. Dacă fusta este imprimată, bluza trebuie să fie albă sau în culoarea dominantă a imprimeului (desenul 1).

Din materialul denumit „Fedra", care se spală și se calcă foarte frumos, puteți face o rochie ce poate fi purtată atît dimineața, la serviciu, cît și după-amiaza, cînd mergeți după tîrguieli. Cu o fustă încrețită, avînd două buzunare mari, rochia poate fi purtată și cu un cordon de piele (desenul 2).

Tricotajele sînt foarte la modă. Puloverul și jacheta albă din lînă sau bumbac se pretează la diferite combinații. Puloverul poate fi purtat cu diverse fuste, formînd, împreună cu jacheta, un ansamblu căruia i se poate adăuga un fular viu colorat sau mărgele multicolore, pentru a-i da o notă veselă. Separat, jacheta poate fi purtată, în zilele mai răcoroase, peste orice rochie (desenul 3).

Imprimeurile tinerești, nepretențioase, în tonuri pastelate, din mătase sau material denumit „Corina", sînt indicate pentru confecționarea unei rochii de după-amiază, iar pentru seara sau ocazii se vor folosi vaporoasele materiale din nylon (desenul 4).

Costumul din două piese făcut din olandă, pichet sau balonseide va avea fusta plisată în cute simple sau duble și jacheta fantezi, cu mîneci trei sferturi și nasturi frumoși din metal sau sidef (desenul 5).

Albul fiind, prin excelență, o culoare de vară, va fi, desigur, preferat pentru sandale și poșetă, care mai pot fi însă și în alte culori ca: bleu, galben, roz, roșu. Pentru dimineața, sandale cu toc plat; pentru seara, sandale sau pantofi cu toc înalt de 3-4 cm. Mănușile din nylon dau o notă elegantă rochiei de după-amiază.

Evitați lucrurile încărcate si o ținută prea bătătoare la ochi. Nu uitați că tinerețea nu are nevoie nici de rochii complicate, nici de fard sau de coafuri extravagante.

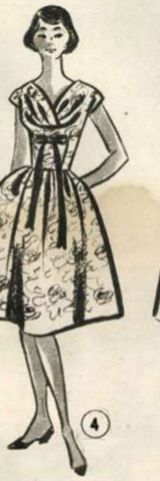

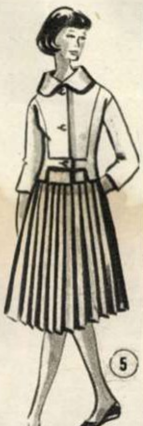

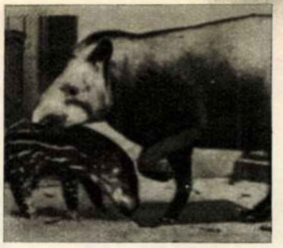

DIN TAINELE NATURII

TAPIRUL SE NAȘTE... ZEBRĂ

Tapirul este un mamifer care are corpul asemănător cu al porcului, dar al cărui bot se caracterizează printr-o prelungire în formă de trompă. Animalul acesta trăiește în zonele tropicale ale Americii și Asiei. El se mișcă la fel de bine pe uscat ca și în apă. Singura deosebire între cel din America și cel din Asia este că primul prezintă o culoare gri negricioasă uniformă, în timp ce ultimul are picioarele și partea din față negre, iar în restul corpului, de la piept și pînă la coadă, e alb, fără nici o pată.

Această diferență de culoare este ciudată, dar mai ciudat e faptul că puii acestui animal — atît cei din America cît și cei din Asia, deși la mii de kilometri depărtare — se nasc fără excepție colorați ca zebrele, însă cu vergile dispuse în lungime. Acest colorit se menține, și la unii și la alții, pînă la completa dezvoltare a corpului, cînd se transformă în culoarea părinților respectivi — adică cei din America în gri negricios uniform, iar cei din Asia în alb cu negru.

Cercetătorii presupun că la origine tapirul a fost vărgat, dar ceea ce-i interesează acum este să afle de ce se produce această diferențiere într-un fel în America și în alt fel în Asia și de ce fenomenul are loc în momentul cînd tapirii au atins plafonul de dezvoltare.

ȘTIAȚI CĂ...

...una dintre cele mai interesante plante de pe suprafața pămîntului este bambusul? Acesta se prezintă la început sub aspectul unei ierbi care — recoltată imediat — este folosită de mulți locuitori din regiunile tropicale ale Asiei pentru prepararea de salate, ciorbe și murături foarte gustoase. Dar firava iarbă se transformă cu repeziciune în arborele care dă cel mai ușor lemn cunoscut și folosit de om.

...în 24 de ore după ce a răsărit din pămînt, bambusul crește pînă la 35 de centimetri? În 60 de zile el atinge înălțimea de 20-22 metri. Trunchiul lui ajunge în acest scurt interval pînă la grosimea mîinii unui om.

...după 60 de zile, creșterea bambusului încetează iar fibra trunchiului începe să se întărească, să devină lemn? Procesul acesta de întărire a fibrei durează mai mult. Abia după trei ani bambusul poate fi recoltat pentru a fi utilizat în construcții.

...deși este o plantă specifică anumitor regiuni tropicale, bambusul crește în mod natural și în Europa? E vorba de localitatea Pré Franc din Franța (în apropierea orașului Nimes), singurul loc din Europa unde crește această plantă și unde există o adevărată pădure de bambuși, care se prezintă ca un fenomen curios al naturii.

...naturaliștii sovietici au reușit să aclimatizeze bambusul și la climă mai aspră, dar au făcut-o prin procedee științifice, astfel că fenomenul nu e întîmplător, ca cel din Franța?

...chinezii folosesc astăzi nu numai lemnul, ci și fibra bambusului, care e pe cît de rezistentă, pe atît de maleabilă? Recoltată într-o anumită fază a dezvoltării plantei, fibra dă împletituri foarte durabile.

De vorbă cu medicul

MIOPIA

Miopia este o boală a ochiului, care apare și se dezvoltă în timpul copilăriei — în special la acei care au o predispoziție la destinderea membranelor ochiului. Uneori această predispoziție poate fi ereditară. Diferite ocupații ca broderia sau croitoria favorizează dezvoltarea bolii. Folosirea prelungită a luminii slabe, care necesită apropierea lucrului de ochi, poate fi de asemenea o cauză a apariției miopiei. Cînd copiii respectivi își supun vederea la eforturi prea mari, se produce o alungire a ochiului, din care cauză imaginea, care în mod normal se formează pe retină, în cazul miopiei se formează înaintea acesteia. Pe retină, care are rol de ecran, se creează un cerc în loc de un punct și, deci, imaginea nu va fi conturată precis ci va fi ștearsă, difuză. Miopul, apropiind sau îndepărtînd de ochi obiectul privit, va găsi la un moment dat un punct de la care îl va vedea clar, imaginea formîndu-se în acest caz chiar pe retină. Acesta se numește punctul remotum și variază în funcție de gradul miopiei.

În miopiile de grad mare, pe lîngă simptomele de mai sus se produce oboseala ochiului, cînd un ochi poate fugi în afară iar celălalt rămîne încă fixat, și atunci apare vederea dublă. Miopul are cîteodată senzația că vede muște zburătoare. Prin progresarea bolii, globul ocular devine mai lung și mai voluminos. O complicație gravă este aceea cînd se produc hemoragii prin ruperea unora dintre vasele care hrănesc ochiul. Altă complicație este dezlipirea retinei de pe fundul ochiului, fapt care poate duce la pierderea vederii.

În ceea ce privește evoluția bolii, există miopii care rămîn staționare și altele care au un caracter progresiv.

Tratamentul are în vedere corecția cu ochelari pentru depărtare, spre a putea vedea clar, și cu ochelari pentru aproape, spre a evita apropierea prea mare a obiectelor de ochi. Indicațiile pentru aceștia le poate da numai medicul oculist. Există și sticle de contact care se aplică direct pe ochi, dar acestea se folosesc foarte rar și numai pentru miopii exagerate, care depășesc 20 de dioptrii, și în unele cazuri speciale.

Măsurile pentru evitarea îmbolnăvirii copiilor trebuie luate în primul rînd în școli. Acestea vor fi: corecția optică a miopiei și lumina perfectă la lucrul de aproape, lumina cea mai bună fiind cea de zi. În cazul luminii artificiale se vor folosi lămpi electrice cu abajur. Pentru a evita evoluția miopiei cînd ea ajunge la 2-3 dioptrii într-un an, se suprimă complet cititul și orice lucru de aproape. La o progresiune lentă a miopiei se admite lucrul de aproape, însă numai la lumină bună și cu ochelari. Copiii e bine să nu fie dați la școală înainte de 7 ani, membranele ochiului neavînd încă la această vîrstă o rezistență suficientă. Iar la apariția vreunor semne de tulburare a vederii, trebuie să ne adresăm deîndată medicului oculist.

Colțul fotografului amator

REDRESAREA IMAGINILOR

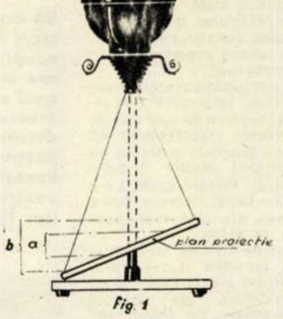

Fig. 1

La fotografierea clădirilor sau a altor subiecte care se compun din linii lungi, verticale, paralele, se obține o deformare: liniile tind să se întîlnească mai aproape sau mai departe, în funcție de distanța focală a obiectivului cu care se fotografiază.

În unele cazuri, această deformare imprimă senzația de perspectivă, dar cum obiectivele — normale sau superangulare — exagerează perspectiva, s-ar recomanda folosirea de obiectiv cu distanțe focale mai lungi (teleobiective). De exemplu, pentru formatul îngust (Leica) distanța focală normală este de f-50mm, deci un teleobiectiv f-85 mm ar fi satisfăcător, dar acesta impune fotografierea de la o depărtare aproape dublă și, în cazul construcțiilor mari care nu au piețe în jur, fotograful este nevoit să rămînă la un obiectiv cu distanța focală normală sau chiar sub normal, superangulară.

Deformarea aceasta, pe care ochiul privitorului nu o admite de cele mai multe ori, se corectează în laborator, la mărirea imaginii, prin **redresare**.

O primă soluție este înclinarea planului de proiecție, ca în desenul 1. Trebuie avut în vedere să se diafragmeze mult, pentru a se asigura claritatea proiecției pe toată suprafața (desenul 1 — a și b).

O redresare mai bună se face atunci cînd aparatul de mărit permite înclinarea suportului-negativ, conform desenului 2.

Petru VOINESCU

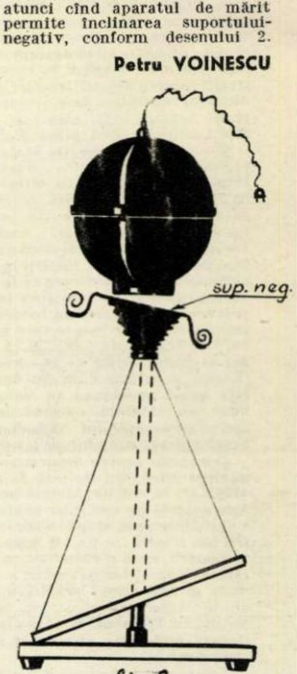

fig. 2

FĂRĂ EGAL ÎN ISTORIA ANGLIEI

de John Alick WEST

scriitor englez

„Mişcarea pentru dezarmarea nucleară este o forţă de care oamenii politici trebuie să ţină seamă". *Remarca aparţine ziarului englez „News Chronicle" şi a fost făcută pe marginea acţiunilor pentru dezarmarea nucleară, pentru pace, care au luat în ultima vreme o tot mai mare amploare în Anglia, culminînd cu impunătorul marş de la Aldermaston la Londra. Acest marş, la care au luat parte zeci de mii de oameni şi care a luat sfîrşit printr-un impunător miting în Trafalgar Square din Londra, a fost caracterizat ca fără egal în istoria Angliei.*

Despre cele mai recente acţiuni ale partizanilor păcii din Anglia relatează şi articolul de faţă, scris special pentru „Flacăra" de scriitorul englez JOHN ALICK WEST.

John Alick West

„Vom avea la dispoziţie patru minute pentru preîntîmpinarea unui atac cu rachete nucleare". Cu aceste cuvinte guvernul britanic îşi justifică intenţia de a instala pe coasta de nord-est a Angliei o enormă staţie radar, a cărei construcţie va necesita aproape două milioane lire. Iar cînd aceste milioane vor fi cheltuite, uriaşa instalaţie nu va fi capabilă — aşa cum a declarat savantul englez Lovell — să facă vreo deosebire între o rachetă şi un meteorit. Şi presupunînd chiar că s-ar putea face această deosebire, crede oare guvernul că ne-ar putea folosi la ceva cele patru minute? Unii sînt lunatici şi îi consideră pe toţi ceilalţi proşti?

Pretutindeni oamenii încep să înţeleagă tot mai limpede că nu pot trăi cu adevărat în siguranţă decît în condiţii de pace. În contradicţie cu această năzuinţă a maselor largi, cercurile oficiale se afundă în mlaştina cursei înarmărilor. Şi astfel, cînd ne sînt absolut necesare noi şcoli şi universităţi, fără de care nu putem avea buni oameni de ştiinţă şi tehnicieni care să ducă poporul nostru la noi progrese — cînd avem nevoie de noi spitale şi cînd celor în vîrstă ar trebui în mod imperios să li se majoreze actualele pensii mizere, cînd calea ferată trebuie modernizată şi trebuie construite noi drumuri — sînt irosite anual mai mult de 600 milioane de lire pentru pregătiri militare, iar cel mai modern laborator biochimic din Anglia este cel folosit pentru cercetări în vederea... unui război bacteriologic.

Englezi din cele mai diferite pături ale societăţii sînt tot mai revoltaţi de această politică oarbă şi barbară. Cum ar putea oare un om de bună credinţă din Anglia să aprobe de exemplu o astfel de acţiune ca punerea la dispoziţia Bundeswehrului revanşard a insulei engleze South Uist (grupul insulelor Hebride), pentru a fi folosită ca poligon pentru experimentarea proiectilelor teleghidate vest-germane?

Protestul maselor largi ale populaţiei insulei britanice împotriva politicii războinice, împotriva reînarmării revanşarzilor vest-germani, cererea de a se ajunge la un acord cu privire la încetarea experienţelor cu armele nucleare şi la dezarmarea generală şi totală au fost exprimate răspicat în cursul mai multor demonstraţii recente ale partizanilor păcii. Printre acestea s-a numărat întrunirea care a avut loc la St. Pancras Town Hall. Această sală, care este una din cele mai mari din Londra, a fost plină pînă la refuz.

Şi-au spus aci părerile oameni de diferite profesii şi convingeri politice. Un miner, membru al partidului laburist, a subliniat că minerii nu pot fi înşelaţi cu balivernele propagandei antisovietice, care încearcă să camufleze politica de înarmare. Un tehnician, membru al asociaţiei „Amalgamated Engineering Union", a arătat că mai mult de două milioane şi jumătate de oameni sînt folosiţi în armată şi în fabricile de armament. Unora dintre ei le era teamă că încetarea cursei înarmărilor i-ar duce la şomaj. Astăzi oamenii ştiu însă că destinderea încordării ar duce la îmbunătăţirea relaţiilor comerciale Est-Vest, ceea ce ar face ca, implicit, toate fabricile să aibă de lucru. Un delegat al muncitorilor de la uzinele Ford din Dagenham (Essex) a relatat cum au demonstrat muncitorii în faţa bazei americane de rachete de la Weatherfield, unde au înmînat comandantului bazei o moţiune cerînd preşedintelui Eisenhower lichidarea tuturor bazelor americane de pe teritorii străine.

Campania pentru dezarmarea nucleară, pentru asigurarea unei păci trainice în lume, ia o tot mai mare amploare în Anglia. Marele marş din 1958 de la Londra spre centrul de cercetări nucleare de la Aldermaston a deschis o nouă etapă în această campanie. Primăvara trecută a avut loc un alt mare marş de la Aldermaston la Londra, care a culminat cu o mare adunare în Trafalgar Square. Iar de curînd a avut loc cel de-al treilea marş pentru pace, împotriva armei nucleare. Pornit de la Aldermaston el s-a încheiat printr-un uriaş miting în Trafalgar Square din Londra, la care au participat, alături de cei 40.000 mărşăluitori, alţi 60.000 londonezi.

Toate aceste acţiuni dovedesc că nimeni nu poate pune stavilă în calea ideilor dezarmării, în calea păcii.

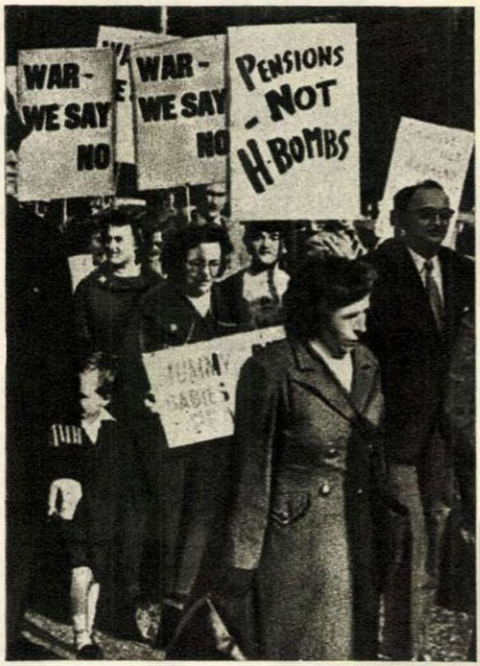

„SPUNEM NU RĂZBOIULUI!" „PENSII, NU BOMBE!". Aceste lozinci purtate de demonstranţi vorbesc de la sine despre năzuinţa oamenilor simpli din Anglia. ↑

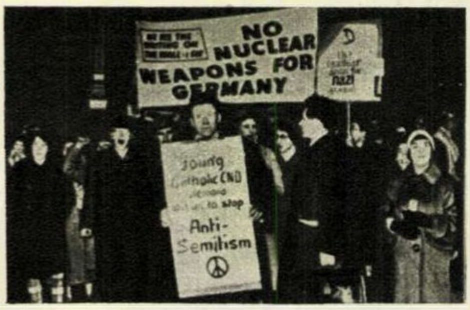

NO NUCLEAR WEAPONS FOR GERMANY
Anti-Semitism

Opinia publică engleză condamnă ieşirile fasciste, precum şi politica de sprijinire a înarmării atomice a Germaniei occidentale. „NU ARME NUCLEARE PENTRU GERMANIA!"... „NU, ANTISEMITISMULUI!", scrie pe pancartele purtate de numeroşi londonezi în timpul unei recente demonstraţii

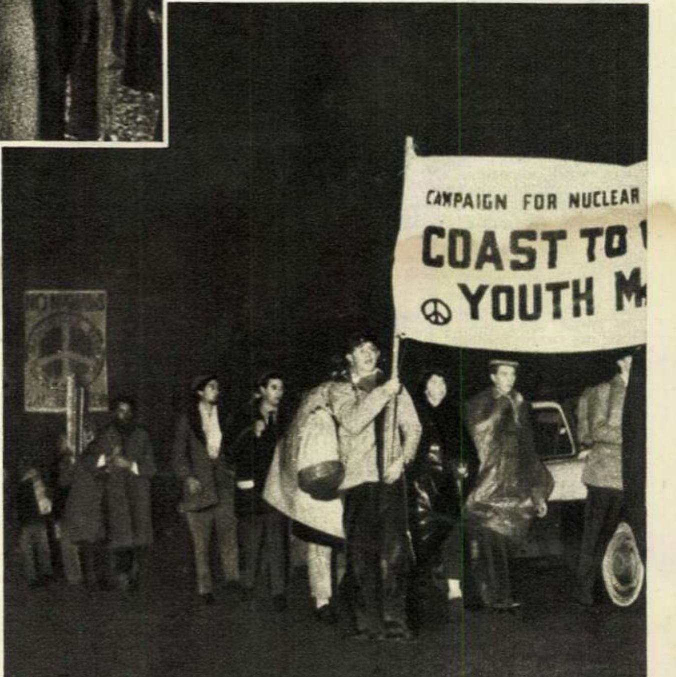

În cadrul campaniei pentru dezarmarea nucleară a fost organizat şi un marş al tineretului, care a străbătut Anglia de la o coastă la cealaltă. →

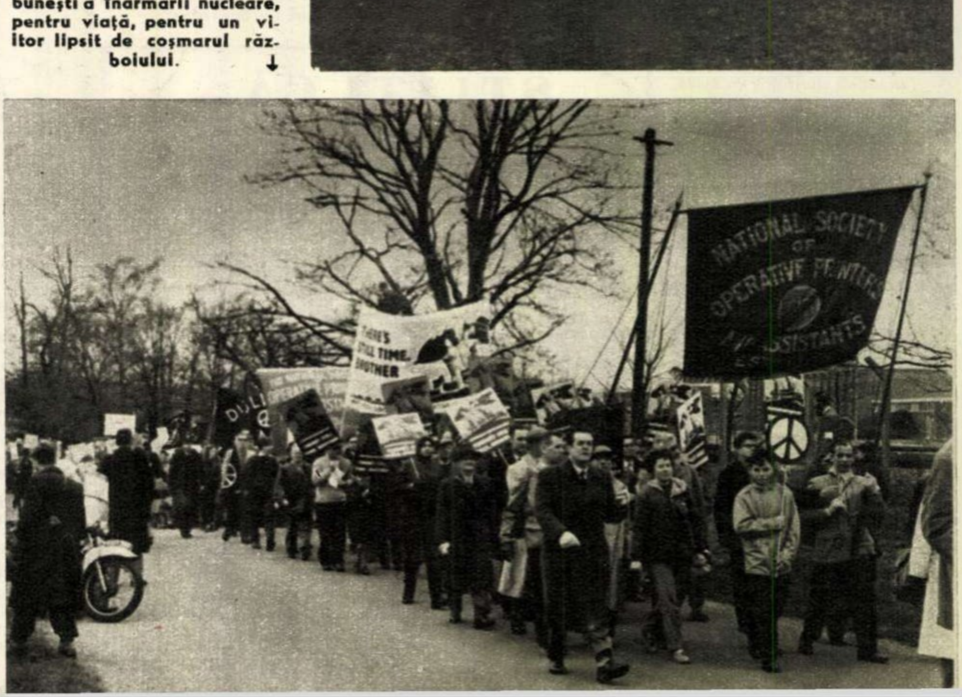

NATIONAL SOCIETY OF OPERATIVE PRINTERS ASSISTANTS

Un aspect de la tradiţionalul marş Aldermaston-Londra al adepţilor dezarmării nucleare din Anglia, care a avut anul acesta o amploare fără precedent. Zecile de mii de demonstranţi au manifestat pentru încetarea cursei nebuneşti a înarmării nucleare, pentru viaţă, pentru un viitor lipsit de coşmarul războiului. ↓

TAIFUNUL DIN COREEA DE SUD

Mizeria, foametea, teroarea au umplut cupa răbdării populației sud-coreene. Întreaga Coree de Sud a fost cuprinsă de un uriaș val de demonstrații ale populației împotriva odiosului regim lisînmanist. Amploarea protestului vehement a determinat pînă și presa occidentală să îl califice drept adevărată răscoală populară.

Încercînd să înăbușe mînia poporului, Li Sîn Man a ordonat dezlănțuirea unei sîngeroase terori; a fost instituită starea de asediu, a fost decretată de urgență legea marțială, au fost uciși sau răniți peste 1.000 de demonstranți. Dar în ciuda cruntelor măsuri de represiune, taifunul mîniei populare n-a putut fi stăvilit. Dimpotrivă, a luat o și mai mare amploare.

Inspăimîntat și copleșit de revolta mulțimilor care au înconjurat palatul prezidențial strigînd „Moarte lui Li Sîn Man!" — dictatorul sud-coreean s-a văzut silit să-și dea demisia.

① Spre a-și manifesta mînia împotriva terorii lisînmaniste, demonstranții au incendiat clădirile a numeroase posturi de poliție.

② Cu baricade de sîrmă ghimpată și jeturi de apă, poliția încearcă să apere cartierul guvernamental de furia maselor.

③ Imagine din orașul Masan, după ciocnirile dintre demonstranți și poliție.

④ Zeci de mii de locuitori din Seul se îndreaptă spre parlament și clădirea ambasadei americane pentru a cere înlăturarea regimului lisînmanist.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța Poștală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

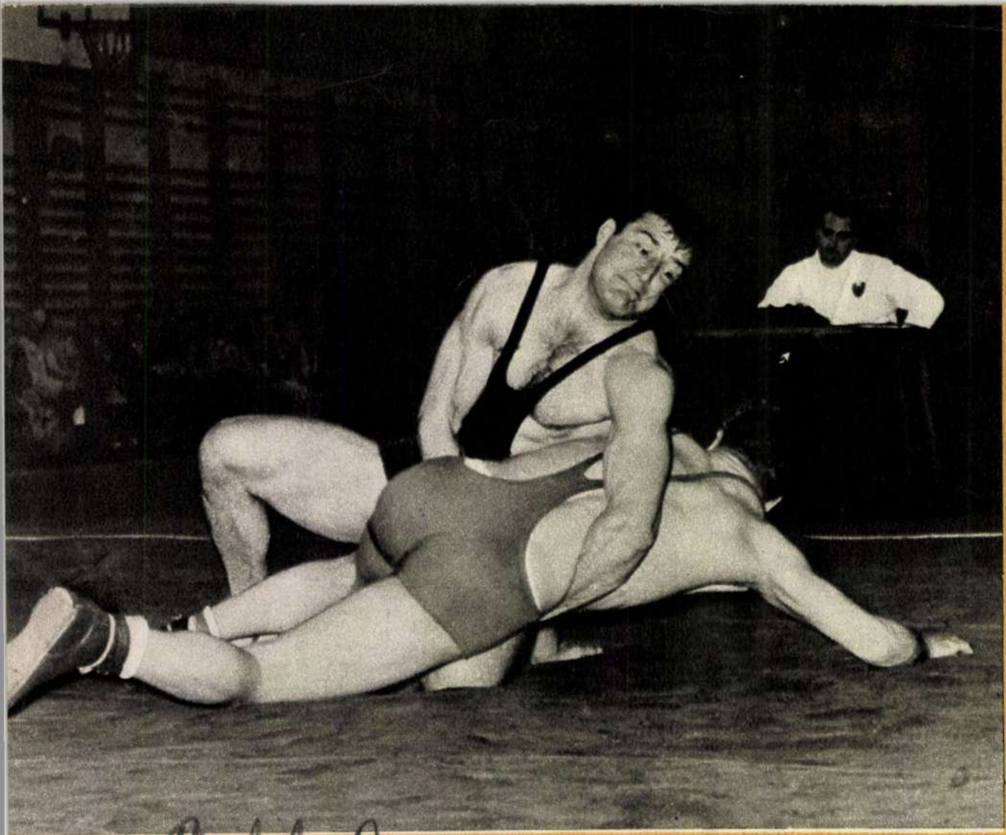

ATENŢIUNE, COPII!

de Al. MIRODAN

Performanţa excelentă a juniorilor la Viena reprezintă, dacă nu greşim, cel mai însemnat fapt al vieţii noastre fotbalistice din ultimii doi-trei ani. Că în finală tinerii au pierdut în faţa maghiarilor cu 1-2 şi că, din această pricină, am ocupat locul II în clasamentul turneului iar nu primul loc cum ar fi fost (vezi penaltiul ratat) cu putinţă, iată un amănunt realmente nesemnificativ. În fotbal ca şi la şcoală premiul I sau premiul II înseamnă cam acelaşi lucru, esenţialul este să fii fruntaş, adică de calitate. Ori victoria (căci victorie a fost) juniorilor în Austria dovedeşte că jucătorii noştri de 18 ani sînt — şi lucrul acesta trebuie înţeles cu o anume gravitate — printre cei mai buni din Europa. Poate chiar, dacă e să ţinem seama de elogiile specialiştilor străini prezenţi la turneu — cei mai buni. Ce înseamnă asta? Ce înseamnă victoria la 18 ani? Este lesne de înţeles că nici experienţă deosebită nu poate însemna, nici maturitate în tactică, ci — ca în poezie, matematică sau vioară — talent. Ne aflăm astăzi ca şi în alţi ani bucuroşi de succesul juniorilor — în faţa unei generaţii logic excelente: să apreciem munca Federaţiei pe acest tărîm, să mulţumim antrenorilor Traian Ionescu şi Gorgorin şi să ne întrebăm, cu un tremur de răspundere, ce se va întîmpla cu talentul celor talentaţi... Profesorul de la conservator însoţeşte cu grijă exerciţiile înzestratului de la pian: de ce nu l-am privi cu aceiaşi ochi pe Pîrcălab?

★

Oh, dacă toţi juniorii ar rămîne juniori!... Şi, aşa cum sînt la 18 ani, cam timizi... în faţa schemelor tactice. Şi cam cu respect faţă de antrenor. Şi cam cu atenţie faţă de sfat. Şi cam cu emoţie cînd ies din tunel în faţa celor 80.000 de spectatori. Şi, ca la finala din Austria, cu lacrimi după înfrîngere. Cred că Federaţia de fotbal, care de altfel într-o şedinţă de curînd organizată a pus foarte just problema formării tineretului, trebuie să acţioneze cu cea mai mare energie în direcţia păstrării şi dezvoltării continue a talentului şi a lacrimilor.

În ce priveşte talentul e de prisos, după atîtea articole, paragrafe şi cuvinte despre Rapid, să mai stăruim. E simplu: trebuie să munceşti. Devii maestru numai atunci cînd şi cît ştii să rămîi ucenic. În ce priveşte lacrimile este iarăşi de prisos să mai stăruim. E, asemenea talentului, un lucru simplu. Trebuie să-ţi păstrezi, ca la 18 ani, facultatea de a fi sensibil. Trebuie să-ţi păstrezi, ca la 18 ani, „teama" (bună, fecundă) de judecata publicului. Trebuie să-ţi păstrezi, ca la 18 ani, conştiinţa unei anumite „micimi" a persoanei tale, eventual celebre, în faţa tribunelor care numai ele sînt cu adevărat mari. Trebuie să te simţi, ca la 18 ani, adînc şi amar lovit cînd ajunge la tine dezamăgirea spectatorului. Şi mîhnirea lui să te mîhnească, şi lacrima lui să-ţi aducă plînsul, şi atunci vei fi un mare fotbalist.

Bibl. Reg.

↑ Sîmbătă şi duminică s-a desfăşurat în Capitală întîlnirea triunghiulară de lupte dintre reprezentativele R. P. Romîne, R. S. S. Armeană şi R. P. Bulgaria. Reprezentanţii noştri i-au învins pe luptătorii din R. S. S. Armeană, dar au fost întrecuţi de cei bulgari. Iată-l în fotografie pe luptătorul bulgar Krali Bimbalov pregătindu-se să „înşurubeze" pe reprezentantul nostru Gh. Popovici. Acţiunea însă nu i-a reuşit, partida luînd sfîrşit cu victoria la puncte a luptătorului romîn.

← Derbiul la rugbi dintre formaţiile bucureştene C.F.R.-Griviţa Roşie şi Dinamo s-a terminat cu victoria feroviarilor cu rezultatul de 9-6. În fotografie: în luptă pentru cîştigarea unei „tuşe".

Stadionul Tineretului a cunoscut sîmbătă şi duminică o vie animaţie, datorită concursului atletic organizat de Clubul sportiv şcolar din Bucureşti, la care au luat parte juniori din toată ţara. Fotografia prezintă pe E. Pall (C.S. Muncitoresc-Cluj), cîştigătorul seriei a II-a la 1.500 m plat, la o turnantă, cu puţin timp înainte de sosire. ↓

Fotografii de
Romulus SCURTU

PREŢUL 2 LEI

05
7

Ziua independenței de stat a Romîniei și a victoriei asupra fascismului german.

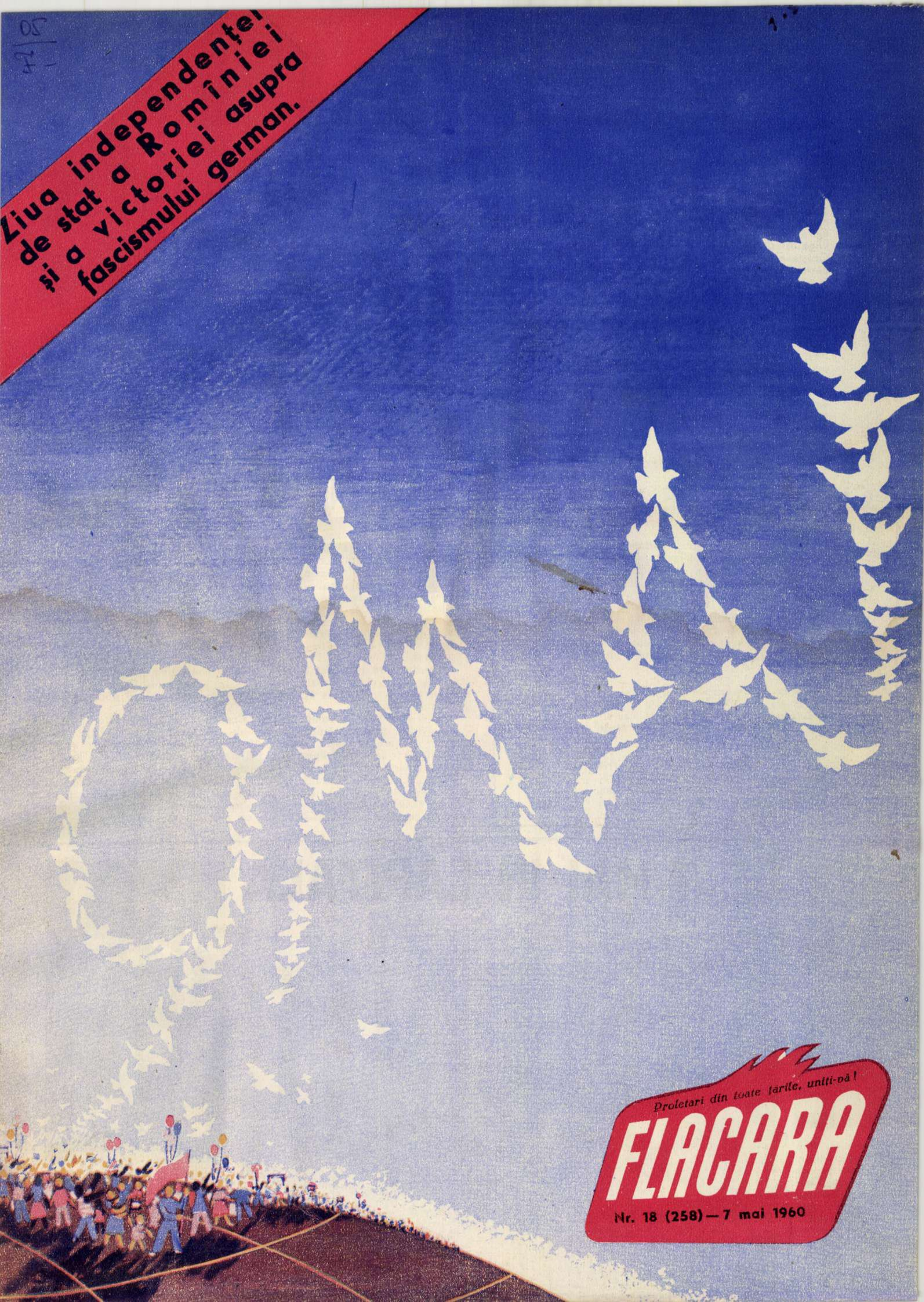

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 18 (258) — 7 mai 1960

Dan DEŞLIU

ZIUA VICTORIEI

Un vînt de lume nouă bătea peste pămînt...
Şi flamura lui August, ca o făclie-n vînt,
îşi întețea lumina, chemînd întreaga țară
la luptă — pentru marea planetei primăvară.
Şi au pornit feciorii pădurilor de brad
pe căile deschise cîndva, la Stalingrad,
către Berlin, în zarea de flăcări şi cenuşe,
lîngă ostaşii roşii, în cîntec de catiuşe.
Creşteau biruitoare acordurile grave
peste Carpații liberi, pe Mureş, pe Tîrnave;
şi într-un gînd cu frații de arme sovietici,
zburau flăcăii noştri să sfarme orice piedici,
zdrobind în bătălie sălbaticele hoarde
cu cruci încîrligate şi trîmbițe de moarte.
Visau o țară nouă, cu trandafiri şi pîine,
croind cu tancul calea tractoarelor de mîine !
Nestinsa prietenie, cu sînge greu se scrise
pe malurile veşnic tremurătoarei Tise,
şi n-or uita vreodată nici ierbile, nici piatra,
pe-acei care căzură pe culmile din Tatra
ca să se-avînte-n slavă, cu aripi arzătoare,
izbînda primăverii, în cîntec de popoare !

Nicolae TĂUTU

CÎNTECUL DE VIOARĂ

Cînd s-a sfîrşit războiul şi înfloreau petarde
pe-ntîiul cer de pace-n imensa primăvară,
pe proaspete morminte, din nevăzute coarde
pornise de aproape un cîntec de vioară.

Tăcură mii de tunuri şi s-au oprit blindate
din huruit şi geamăt să se audă-n seară
spre florile din zarzări, spre măguri înstelate,
subțire ca lumina, doar glasul din vioară.

Parcă întregul zbucium de suferinți trecute
şi bucuria care îmbobocea afară
se împleteau pe strune ca razele tăcute
din lunecarea lunii pe viersul din vioară.

Aud şi astăzi glasu-i tulburător prin vreme
pe schelele înalte sau cînd ne-ajunge iară
acelaşi mai cu brațe de flori şi de poeme,
vibrează melodia nestinsă în vioară!

Un sector al uneia din cele două săli ale Muzeului Militar Central din Bucureşti, rezervate războiului pentru independență din 1877-1878.

O LECȚIE DE ISTORIE

DRUMUL INDEPENDENȚEI-ÎN IMAGINI

1877-1878: Grivița și Plevna. Colaborarea militară și jertfele pline de abnegație ale ostașilor ruși și romîni au constituit bazele victoriei împotriva cotropitorilor turci. Războiul purtat de către Rusia și Romînia contra imperiului otoman a dus la cucerirea independenței de stat a Romîniei. Evenimentul — deosebit de însemnat pentru istoria țării — se sărbătorește la 9 mai, zi care marchează începutul războiului și, implicit, proclamarea independenței de stat a Romîniei.

Iată cîteva din drapelele capturate de la inamic; iată și o ediție specială din 29 noiembrie 1877 a unui ziar care anunță: „*Plevna a căzut, Osman Pașa s-a predat cu întreaga sa armată*". Alături: masa de campanie a colonelului Cantili. Pe ea, nenumărate autografe ale ofițerilor ruși și romîni care au trecut în acea zi pe la comandamentul militar. Sînt aici zeci și zeci de dovezi care înfățișează colaborarea și eroismul ostașilor ruși și romîni ce au luptat umăr la umăr pentru independența de stat a Romîniei.

... 9 mai 1960: Muzeul Militar Central. In aceste zile, sute de cetățeni, muncitori, țărani, intelectuali, militari, elevi, studenți vizitează sălile muzeului, documentîndu-se asupra desfășurării războiului. 80 de muncitori, cursanți ai Universității populare „Grivița Roșie", au participat aici, la muzeu, la o adevărată lecție de istorie legată de evenimentele care au adus Romîniei independența de stat precum și de deceniile următoare, întunecate de trădarea intereselor naționale de către clasele exploatatoare și dobîndirea adevăratei independențe prin lupta eroică a poporului în frunte cu partidul comunist.

Fr. U.

DE 1 MAI ÎN CAPITALĂ

In această zi, mii de baloane colorate s-au înălțat pe albastrul cerului. Iar simbolicul porumbel alb a fost prezent şi el, mărturisind dorința noastră de pace.

În rînduri strînse, zeci de mii de oameni ai muncii, alcătuind un impetuos torent, salută cu entuziasm şi voie bună marea sărbătoare de 1 Mai.

Amintiri de la 1 Mai sărbătorit la Bucureşti... Cu aparatele lor, doi turişti din Taşkent concretizează în imagini fotografice aspecte de la entuziasta demonstrație a oamenilor muncii din Capitală.

Se împlinesc în primăvara aceasta cincisprezece ani de cînd au încetat să mai curgă rîurile de sînge care şiroiau pe faţa Europei într-o nouă, înspăimîntătoare geografie a suferinţei şi a morţii.

Se împlinesc în primăvara aceasta cincisprezece ani de cînd cerul Europei, acest cer pe care atît de majestuos alunecă fregatele albe ale norilor, cocorii, şi chiar avioanele cînd nu sînt încărcate cu bombe, şi-a recăpătat vechea lui frumuseţe, încetînd să mai fie prilej de spaimă pentru milioane de inimi omeneşti.

Se împlinesc în primăvara aceasta cincisprezece ani de cînd de pe pămîntul îmbibat cu sînge al Europei nu s-a mai ridicat spre cerul ei albastru mugetul lugubru al sirenelor, şi mai ales nu s-au mai ridicat acele negre trîmbe de fum — simbol sinistru al Auschwitzului — cea mai mare crimă din istoria omenirii, cea mai mare crimă şi cea mai mare ruşine.

Această aniversare este pentru noi prilej de adîncă emoţie şi de tot atît de adîncă meditare. Nu e puţin lucru să retrăieşti clipa — la care atîţi au visat şi n-au apucat-o — cînd, după imense sacrificii şi acte de eroism sublime, a luat sfîrşit cel mai negru coşmar prin care a trecut vreodată omenirea. Nu e puţin lucru să retrăieşti clipa — la care atîţi au visat şi n-au apucat-o — cînd n-au mai bubuit tunurile, n-au mai mugit sirenele şi n-a mai urcat spre cer fumul sinistrelor abatoare naziste. Nu e puţin lucru să cîntăreşti şi să judeci ceea ce s-a petrecut apoi în acest lung răstimp.

Cei cincisprezece ani care au trecut de cînd s-a terminat războiul şi n-a început încă adevărata pace răsună în conştiinţa noastră şi în istoria lumii ca cincisprezece bătăi grave de orologiu. A bătut deci ceasul al unsprezecelea, a bătut şi al douăsprezecelea, şi încă alte ceasuri pe deasupra. E timpul, cu prisosinţă, e timpul, să înceteze urmările coşmarului pe care l-a trăit omenirea şi să înceapă adevărata pace la care au visat şi pentru care au adus atîtea sacrificii popoarele.

Geo BOGZA

SĂ IA AMINTE!

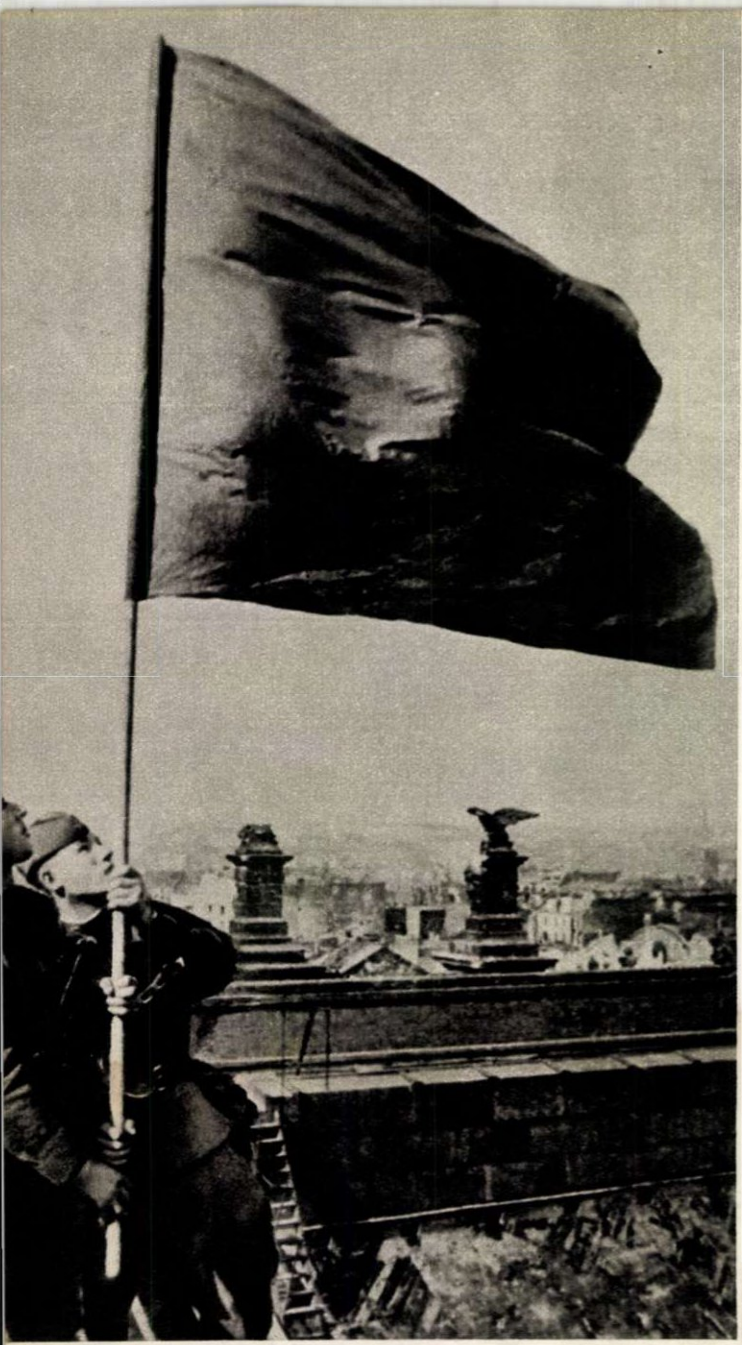

M-am oprit asupra a 3 imagini fotografice. Numai 3 fotografii din mii şi mii de asemenea documente. Iată una dintre ele, făcută acum 15 ani — mai exact: la 30 aprilie 1945. Doi ostaşi sovietici, sergentul-major M. Kantaria şi sergentul M. Egorov, înalţă un steag. Unde? La Berlin! În acelaşi Berlin de unde porneau ordinele lui Hitler şi ale acelor generali cărora vrem să le reîmprospătăm memoria. Pe ce clădire? Pe cea a Reichstagului, care prin construcţia sa simboliza trufia prusacă, iar prin ruinele sale prăbuşirea fascismului!...

Şi iată încă o imagine: un morman de căşti hitleriste, alături de care se află o furcă. O simplă furcă de felul acelora cu care ţăranii de pe tot globul strîng fînul în căpiţe. O unealtă paşnică, ce a servit şi de astă dată unui scop paşnic: pecetluirea sfîrşitului unui război sîngeros. Cu această furcă a fost adunată, la Sevastopol — unde a fost făcută fotografia — grămada de căşti rămase după alungarea cotropitorilor fascişti din oraşul-erou. Furca, alături de căştile militare — ce simbol bun pentru ideea păcii care învinge ideea războiului!

Dar ce s-a ales din capetele ce se aflau cîndva sub aceste căşti? Foarte multe au îngrăşat ţărîna stepelor Ucrainei. Altele şi-au păstrat funcţiunile fiziologice, cele mai numeroase dintre ele căpătînd cu această ocazie şi minte, şi hotărîrea de a nu se mai lăsa înşelate de minciunile criminale ale vreunui nou Hitler şi de a nu mai accepta — de dragul sau de frica acestuia — să se împodobească din nou cu o cască de oţel. Mai sînt însă din păcate şi unele — e drept că destul de puţine — capete rămase în viaţă care, după ce au scăpat prin fugă, după ce apoi s-au strecurat abil prin spatele spînzurătorilor de la Nürnberg, au lăsat să treacă vreo cîţiva ani pentru ca să se ridice din nou şi să ceară căşti. Din nou căşti! Şi s-au găsit unii gata să le ofere aceste căşti. Unde se află aceste capete scăpate de la Stalingrad şi Sevastopol se ştie foarte bine: se află mai ales în Germania occidentală, în comandamentele Bundeswehrului şi ale N.A.T.O.-ului.

Poate că în unele din aceste căşti din fotografie au transpirat chiar căpăţînile obtuze ale unora dintre generalii mărginiţi bătuţi pe toate fronturile sovietice — de la Sevastopol şi Stalingrad pînă la Berlin. Nu credem însă că vreunul din ei îşi va recunoaşte casca... Poate însă că-şi va recunoaşte armata de „Herrenvolk" („popor de stăpîni"), aşa cum arăta ea după Stalingrad... Sau poate că – revenim la prima fotografie – îşi va recunoaşte sălaşul de pe vremuri... Dacă foştii generali hitlerişti nu-l vor recunoaşte — fie din cauză că se află în ruine, fie pentru că pe deasupra lui flutură alt drapel decît cel cu zvastică — nu sînt ei de vină. De vină e faptul că au fost bătuţi amarnic în război...

Îi invităm pe generalii bătuţi acum 15 ani, care astăzi visează un nou „Drang nach Osten", să privească aceste fotografii şi să cugete puţin, dacă sărmanii lor creieri mai au această funcţiune!

Popoarele şi-au încununat acum 15 ani lupta prin victoria asupra fascismului. Astăzi forţele păcii sînt incomparabil mai puternice decît acum 15 ani. Cu atît mai capabile să răcorească — şi încă pentru totdeauna! — capetele înfierbîntate ale generalilor bătuţi în urmă cu un deceniu şi jumătate, dacă aceştia s-ar încumeta la o nouă crimă împotriva omenirii.

Să ia aminte politicienii şi generalii bătuţi acum 15 ani! Să ia aminte!

V. SAVIN

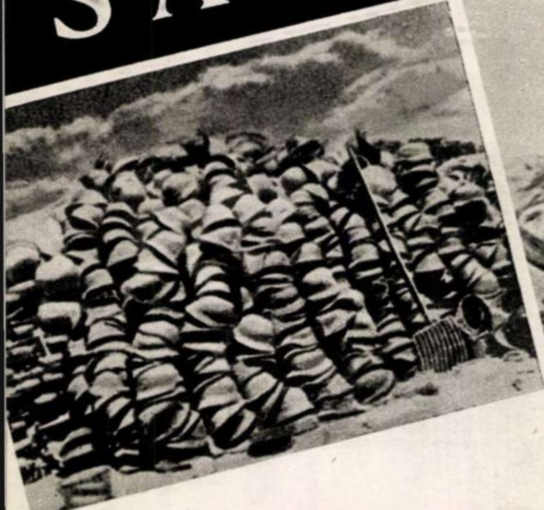

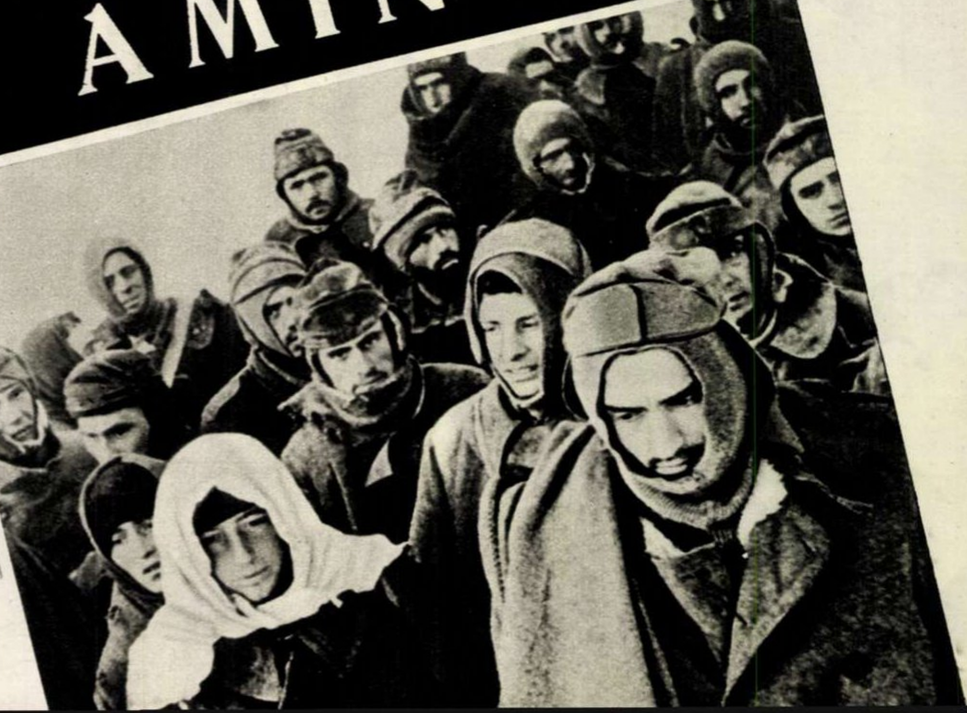

MIILE FAC MILIONUL

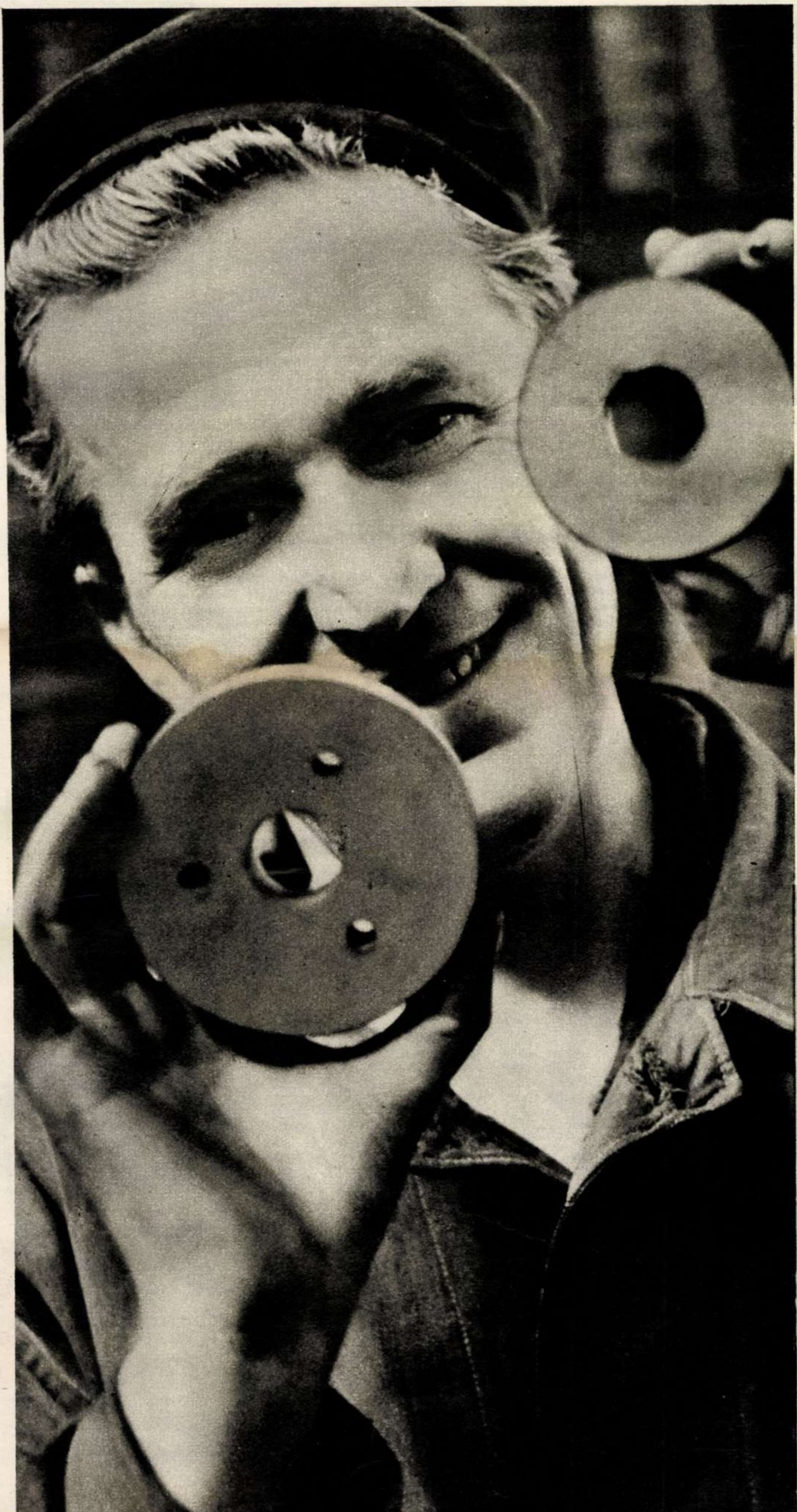

În ultimă instanță, lupta pentru economii înseamnă a smulge totul sau aproape totul materiei prime, materiei prelucrate, a smulge totul aparatajelor. Înseamnă a lucra fără timpi morți, fără rebuturi, transformînd efortul în produs util, în procent de sută la sută. De aceea a economisi înseamnă a cunoaște (în amănunțime, teoretic și practic), a gîndi (în permanență, fie și la cea mai minoră activitate), a munci (cu randament maxim, cu pasiune). Lupta pentru economii e una din marile pîrghii ale progresului tehnic și prin asta a bunăstării. Ea e consemnată în vaste planuri, amănunțit studiate. Dar s-ar desfășura greoi și incomplet dacă, de jos în sus, pornind de la ateliere și secții, din preajma strungului, a mesei de montaj, a planșetei, răspunsul n-ar veni viguros, tumultuos adeseori, întrecînd așteptările. Astfel, chemării la întrecere în cinstea celui de-al III-lea Congres al partidului lansate de cele 19 întreprinderi, „Electronica" i-a răspuns prin angajamentul de a da, peste plan, șapte milioane și jumătate economii și a realiza un milion și jumătate beneficii.

Nu numai prin inovațiile inginerului Alexandru Popescu și ale tehnicianului Ion Lazăr, prin cele ale lui Dumitru Macaru, Nicolae Ciobanu (imprimări serigrafice ale scalelor, înlocuiri de garnituri, modificarea pernelor de ambalaj, imprimarea circuitelor etc.), dar și prin economii de cositor și spirt, lacuri și fire — unele doar de cîteva zeci de lei. Căci întrecerea aceasta a pătruns pînă jos, pînă la operațiile cele mai simple și care păreau, o dată pentru totdeauna, fixate. Și care, din nou investigate, au arătat noi posibilități de economii. Ceea ce au încercat să consemneze și imaginile ce urmează.

Camil BACIU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Reglorul Ion Breahnă a redus unul din firele ce alimentau beculețele scalei — în loc de fir „dublu", fir simplu. Antecalculată, inovația aceasta se traduce prin 12.000 lei. Dar, se pare că va conduce la economii mai mari.

— Și acum la ce lucrați?

— Mă pasionează înlocuitorii: confecționarea din bachelită sau material plastic a șasiurilor de difuzori pentru radioficare și receptori (aparatele de radio obișnuite—n.r.). După Plenara din 3-5 decembrie 1959 am început să mă gîndesc serios la asta. Și poate voi putea să ajung la capăt înainte de Congres.

●

← Magneții anizotropi sînt de două ori mai mici decît cei folosiți pînă acum, precum arată fotografia în care Ion Ciubuc „prezintă" cei doi magneți.

Asta înseamnă economii de aproape două sute de mii, în anul acesta.

① Ei bine, economia trebuie să meargă mînă în mînă cu calitatea. A ieftini înseamnă a lucra mai bine. Iar de aceasta răspund controlorii de calitate. De asta răspunde, la banda ei de lucru, Flora Bürger.

② La presă, Ion Malanca — cunoscut inamic al rebuturilor și bun gospodar al bachelitei, al cărei consum specific îl scade mereu.

③ Dintre ingineri nu l-am fotografiat nici pe Alexandru Popescu, nici pe Andrei Șaptefrați, nici pe Paul Frunză și nici pe Paul Apostol — cunoscuți inovatori și raționalizatori. Ne-am oprit la un proaspăt absolvent, un „boboc" — inginerul Ligia Beza, din secția de difuzoare (în prim-plan, vorbind cu tehnicianul Ion Lazăr). Tocmai pentru a arăta că lupta pentru economii nu o duc numai cei mai cu experiență — ci toți, pe locul lor de muncă, prin toate mijloacele. Secția difuzoare a propus economii în jur de o mie de lei la spirit, cositor, lac. Dar miile fac milionul.

CRISTALELE NĂZDRĂVANE

de Constanța BRATU

Interpreții: doi puști cu ghiozdanele în spate și cu călimările în mînă. Cel din stînga, analitic: „...Da, e foarte „deșteaptă“ mașina asta a ta... dar cu ce-o faci să meargă?“ „Inventatorul“ din dreapta, prins la strîmtoare: „Ei... cu ce?“... După o clipă de frămîntare, victorios, cu suprem firesc, ca-n fața oului lui Columb: „Cu semiconductori! Cu ce altceva?!“

Scurt dialog de stradă care, purtat la nivelul ghiozdanului, are, pentru înălțimea adultului indiscret din spate, umorul savuros al termenilor serioși rostiți de vocea pițigăiată de pînă-n zece ani. Și totuși, dincolo de umor, din dialog se desprind cîteva semnificații... În primul rînd, preocuparea puștilor pentru invenție, aclimatizarea lor tehnică. Faptul nu se explică numai prin nașterea lor în epoca cuceririi atomului și cosmosului, ci și prin atmosfera de creație tehnică, de inovație, în care trăiesc acasă. O altă semnificație? Abordarea semiconductorilor. Nu e de loc probabil ca la vîrsta lor să știe prea bine ce sînt aceștia. Dar este precis că l-au auzit vorbind despre ei pe tăticu' sau pe unchiu' și l-au auzit vorbind în așa fel încît au rămas față de aceste „personaje“ tehnice cu supremul respect al copilăriei față de ...bagheta magică.

E clar că semiconductorii nu vor putea rezolva în chip de... „baghetă magică“ toate problemele tehnicii de mîine. Dar este cert — judecînd după actualitate — că ei vor contribui în mare măsură la revoluționarea tehnicii, în așa fel încît omul să-și pună serios problema sportului pentru compensarea muncii fizice grele pe cale de dispariție.

Dar ce sînt în fond acești semiconductori, cărora li se poate pune un fel de... ham universal?

★

Electricitatea își are și ea criteriile ei de „simpatie“. Materiale prin care circulă — conductoare — și materiale pe care nu le... onorează — izolante. Este un capriciu? La început a părut, probabil, dar pe urmă ciudățenia a fost lămurită. Totul constă în felul cum sînt tutelați electronii de către nucleele atomilor respectivi. Dacă sînt ținuți foarte strîns, ei nu pot părăsi atomul și orice intervenție dinafară, și orice speranță de electricitate este nulă și neavenită. Avem de-a face cu un izolant. Dacă nucleele atomilor unui material sînt mai blînde, electronii cei mai îndepărtați de-abia așteaptă un prilej de evadare din atom. Intervenția unei simple baterii de buzunar asupra unui asemenea material cu nuclee cumsecade face ca acești electroni să-și întrerupă alergătura haotică prin „cușcă“ și, ordonați ca niște școlari în rînd, s-o ia la fugă într-o singură direcție, dînd curentul electric (materiale conductoare).

Dar iată că natura nu s-a mulțumit cu aceste două categorii stricte de materiale pro și contra electricității. Ea a creat și substanțe intermediare — cum sînt germaniul, siliciul etc. — ai căror atomi au electroni mai liberi, mai disponibili decît la izolanți, dar mai puțin plimbăreți decît la conductori. Materiale care nu sînt nici izolante, nici conductoare și cărora li s-a spus semiconductoare.

Pînă aici totul pare foarte simplu. Într-atît, încît puștiul cu ghiozdanul în spate să se poată juca, în loc de bile, cu... cristale semiconductoare. Realitatea este însă că, din păcate, natura nu „fabrică“ de la sine elemente semiconductoare. Realizarea lor este destul de complicată. În primul rînd se pune problema obținerii de germaniu sau siliciu (etc.) în stare foarte pură. O stare care depășește „purul chimic“ și chiar „purul spectral“ de laborator; o puritate de 99,999999%, care comportă metode de lucru mai mult decît speciale.

Așadar, cristale de germaniu sau siliciu pur. Să le experimentăm. Dar ce se întîmplă? Puse în condițiile în care ar trebui să favorizeze curent electric în corpul lor, cristalele acestea rămîn inactive. Să nu se fi realizat bine purificarea? Metodele de control indică o conștiinciozitate absolută. Atunci? Un capriciu? Numai aparent. Intrarea în intimitatea atomului dezvăluie motivul și dă cercetătorului soluții. În mediul pur, electronii, fiind egali ca număr în fiecare atom, n-au nici un fel de disponibilitate și sînt strînși ca într-un corset. Dar dacă s-ar adăuga mediului acesta urme de alt corp, care are electroni disponibili? Să zicem fosfor, sau arsen, sau stibiu... Atomii acestora au cîte cinci electroni. Patru dintre ei s-ar lega cu patru atomi vecini de germaniu sau siliciu, iar al cincilea electron ar rămîne liber. Și ...un electron liber înseamnă, în fond, un spiriduș electric... Zis și făcut... De data aceasta cristalul semiconductor răspunde prompt sursei de alimentare, conduce curentul electric și îl amplifică.

Iată „secretul“ cristalului care acum se cheamă, foarte științific și onorabil, semiconductor de *tip n* (negativ). Dacă adaosul de substanță străină, în loc să se realizeze cu fosfor, arsen sau stibiu, ca mai sus, se face cu bor, aluminiu sau indiu, jocul electronilor se petrece mai altfel; important este însă că, pînă la urmă, se naște alt tip de semiconductor, așa-numitul *tip p* (pozitiv). Prin contactul, prin îmbinarea celor două tipuri de semiconductori, oamenii de știință au creat cele mai variate dispozitive semiconductoare. Printre acestea se numără dioda (formată din doi semiconductori de tipuri opuse) și tranzistorul (din trei), care — în chip de buturugă mică ce răstoarnă carul mare — iau locul clasicelor tuburi (lămpi) electronice din aparatele de radio.

★

Aplicații ale semiconductorilor? Să nu ne mirăm dacă peste zece ani ei înșiși — în chip de celule „logice“ ale unui creier electronic — își vor ține autocontabilitatea aplicațiilor... Sîntem în 1960 și nici n-ai apucat bine să te minunezi de o utilizare a semiconductorilor, că o nouă știre venită din Uniunea Sovietică ți-aduce la cunoștință o nouă postură tehnică a lor.

De ce au atît succes? Pentru că sînt economicoși, robuști, au mare longevitate, volum mic și însușiri sui generis. Astfel, ei pot transforma direct căldura în curent electric și curentul electric, în căldură sau în frig. Să ne gîndim cîte operații complicate și instalații costisitoare nu scutesc aceste mici cristale, prin această promptă capacitate termoelectrică a lor!... Uimitoarele baterii solare de pe sateliții artificiali sovietici au fost instalații cu semiconductori. Captînd energia luminoasă a Soarelui, ei au transformat-o (prin mișcarea electronilor din corpul lor, determinată de radiația solară) în curentul electric necesar stațiilor de radio și întregului aparataj al sateliților.

Dar în afară de această spectaculoasă performanță cosmică — și de altele privind atmosfera la mari înălțimi — semiconductorii au un bogat palmares terestru. Să ne gîndim la automatizare, la mașinile-unelte cu autocomandă, funcționînd fără atingerea mîinii omenești. Ele merg pe baza programului ce a fost imprimat creierului lor electronic, iar la baza construcției acestui „creier“ stau — înlocuind din ce în ce mai mult tuburile electronice — semiconductorii.

În chip de celulă fotoelectrică, aceștia își exercită, tot în industrie, alte diferite atribuții: numără piese, descoperă rebuturi, verifică temperatura cuptoarelor, previn accidente la mașini etc.

Dar nu numai industria este menită să beneficieze de marile calități ale semiconductorilor. Ei revoluționează radiotehnica; deschid, alături de energia nucleară, vaste perspective energeticii; inovează cercetarea în știință și vor intra în case, sub diferite înfățișări — de la televizor, la frigider — ca să ușureze și să înfrumusețeze viața.

Nu este departe ziua cînd și Romînia va deveni o țară producătoare de semiconductori. De la emblema „eminamente agricolă“ de ieri a plugului de lemn, la producția în serie a semiconductorilor este o distanță istorică de secole, pe care numai socialismul a putut-o sări. Și țara noastră este în plină construcție socialistă.

Macheta unei linii de producție în flux, pentru fabricarea semiconductorilor cu siliciu, care se utilizează la instalații de transformare a energiei solare în energie electrică (de la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S.).

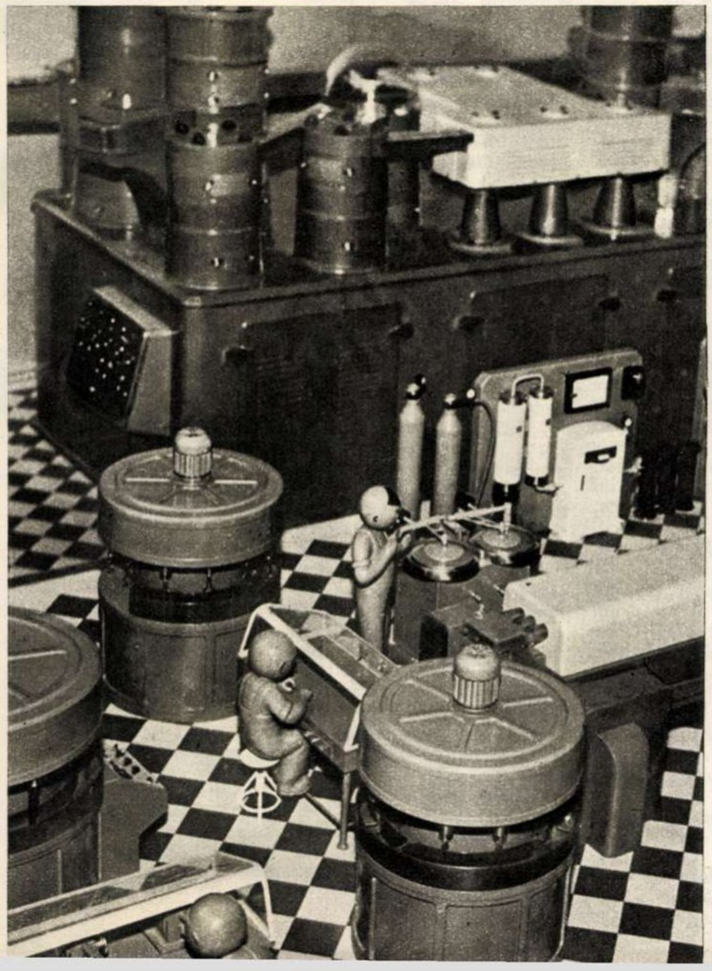

Cu ajutorul semiconductorilor

Curent electric de la Soare

„Miraculoasa“ calitate a semiconductorilor de a extrage o mare parte din energia solară (de 10-20 de ori mai mult decît plantele) și de a o preface direct în energie electrică utilă prevestește o revoluție în energetică. Soarele va fi pus la treabă, ca să dea imense cantități de curent electric.

Mic dar voinic

Faptul că un tranzistor are un volum de 1.000 de ori mai mic, o greutate de 100 de ori mai redusă și consumă numai a zecea parte din puterea necesitată de un tub electronic face ca el să ia din ce în ce mai mult locul acestuia din urmă, în radiotehnică.

Precizie de 20 microni

Uzina „Sverdlovsk“ din Leningrad produce în serie mașini de frezat cu conducere automată; instalația electronică de calculat, adaptată la freze, este realizată cu semiconductori. Creierul electronic realizează calculele privind mișcarea mașinii cu o precizie de 20 microni, are o mare rapiditate și poate încăpea într-un geamantan.

Telefonul de buzunar

Funcționînd pe bază de semiconductori, noul tip de telefon fără fir — radiofonul, realizat în Uniunea Sovietică — poate fi purtat în buzunar și poate fi utilizat nu numai în oraș, dar și în călătorii. Fabricile de specialitate sovietice vor începe fabricarea lui în serie.

La cercetarea stelelor

Uriașul cercetător de stele, telescopul construit la Leningrad pentru Observatorul astronomic din Crimeea, are înălțimea de 18 metri, diametrul oglinzii de 2,5 metri, iar giganticul său corp e construit din 18.000 piese de înaltă precizie. La funcționarea automată a telescopului semiconductorii își aduc din plin contribuția.

Numai 7 kg!

Alimentarea noului televizor sovietic „Sputnik II“, construit pe bază de semiconductori, poate fi realizată și de un acumulator de automobil, întrucît consumul lui electric nu depășește 12,2 wați. „Sputnik II“ cîntărește numai 7 kg iar durata lui de funcționare este de cîteva zeci de mii de ore.

La arat

Specialiștii sovietici au realizat cu ajutorul unor dispozitive fotoelectrice cu semiconductori cîteva tipuri de tractoare comandate de la distanță. De la postul de telecomandă, tractoarele sînt dirijate prin fascicule luminoase, imprimîndu-li-se atît direcția și viteza, cît și adîncimea arăturii.

În intimitatea organismului

O complexă instalație de mărimea unei pilule, conținînd un tranzistor și alte diferite elemente, constituie o recentă realizare a unor cercetători din R.D. Germană, în direcția investigației clinice. Înghițită de pacient și avînd rolul de radioemițător, „pilula“ transmite aparatelor de înregistrare din exterior semnale indicînd diferite date, greu de aflat altfel, de pe întreg traiectul digestiv.

MOZAIC

PREFAȚA

— povestire —

de Aurel **LAMBRINO**

Ilustrație de Tia **PELTZ**

Luîndu-se la întrecere cu dimineața, acceleratul sosea val-vîrtej pe plaiurile fostului sat, în curînd cunoscutul nostru oraș industrial Onești. Mă duceam acolo mînat de felurite treburi și, mai ales, dornic să mă întîlnesc cu un proaspăt prieten al meu, Ilie Mangu. E un om tînăr, de vreo 25-26 de ani, utemist, șeful unei brigăzi fruntașe de dulgheri, și lucrează la fundațiile de montare de la fabrica de cauciuc sintetic din Onești. Ne-am cunoscut as' vară, cînd am fost la ei, la fabrică, să fac un reportaj. Îmi spunea printre altele, că gata, se-nsoară, și-a găsit o fată bună — tatăl ei, comunist, muncitor la U.I.L., la industria lemnului; ea — tot la U.I.L., sortatoare...

Chiar în ziua aceea Ilie Mangu plecase de la cămin, unde stătea cu „băieții“; se mutase în altă parte a coloniei, adică în cartierul de locuințe noi muncitorești din preajma fabricii. Numai să-și aducă nevasta. Și-o fi adus-o? Amînaseră căsătoria cu vreo două-trei săptămîni, nu mai știu bine din ce pricină, un fleac. Sînt sigur că pînă acum s-au luat și a adus-o. Mi-a scris Mangu nu demult că a primit cartea pe care i-o trimisesem din București prin poștă, după cum îmi ceruse — un roman sovietic apărut în traducere romînească. Nu-l mai găsise la „Librăria noastră“ din Onești, n-avea timp să se repeadă la Bacău... Ce-ar fi să-i cumpăr eu cartea dintr-o librărie din București? „Cu plăcere, tovarășe Mangu!“ Pe plic, adresa din colonie, clar: strada, numărul, apartamentul cutare. Despre nevastă-sa nu-mi scrisese însă nici un cuvințel. Nimic! Nu cumva?... Aș! S-a-nsurat. Cum să nu se însoare, o dată ce!... Sînt unii care, e drept, se țin de șmecherii — zic că se însoară ca să li se dea apartament și pe urmă nu se mai însoară cu cine-au spus... Și-au găsit altă fată... „Mai durează“... Eh! Nu-i Mangu asemenea om. E fruntaș!...

Frînă. Oprim. Halta Borzești, în fața termocentralei. Păi de ce, frate? Nu-i accelerat? Aici e doar o haltă!...

— Să coboare centraliștii, tovarășe... Oameni din Căiuți, din Radiana, Urechești. Vin la lucru. Cu ce să vie? Să se pună o cursă specială cînd există acceleratul?

Așa-i! Popas de un minut. Peste alte cîteva minute, Oneștii. N-am să vi-i descriu. Îi cunoașteți.

Spre seară, după ce-mi isprăvisem în oraș treburile cele mai urgente, iau autobusul ca să mă duc „la cauciuc“. Mă cunosc acum mulți din comitetul de partid pe complexul de șantiere din Onești-Borzești; mi l-au găsit repede pe Mangu: obiectivul 10, la stînga, cum cotești de după sediul organizației de partid, numărul...

Voiam să-l întreb pe Mangu: i-a plăcut romanul? Ce personaje sau episoade i-au plăcut mai ales? Pentru reportaj, eventual... Dar asta mai mult ca un pretext. Eram din ce în ce mai curios, ba chiar parcă mă simțeam puțin neliniștit: s-a însurat sau ba? Și-o fi adus nevasta? Rusăndița o cheamă, parcă așa mi-a spus el... Îl știu băiat bun, om de cuvînt, numele lui e tot timpul pe panoul de onoare. Auzeam c-o să fie primit candidat... S-a-nsurat. Sigur! Nici nu s-ar putea; nu-i Mangu omul care să!... N-o să-l întreb nimic despre asta... Decît doar mai tîrziu, așa, ca-n treacăt. O să-l întreb mai întîi ce zice de carte și după aceea, poate, din una-n alta... E un roman bun, frumos, despre construcția unei uzine în U.R.S.S. în perioada primelor cincinale. Cred că i-a plăcut mult... Mangu, de la o vreme, de cînd s-a hotărît să-nvețe mai departe — ca să nu rămînă doar cu cele șapte clase cîte a făcut „demult“ (cum zice el), în satul lui din munții Neamț — a dat de gustul literaturii. Citește cam amestecat, uită sau încurcă uneori autorii, e adevărat, dar citește pe frînte, înghite cărțile nu alta. „Să-mi scot paguba“ — mi-a spus el odată, rîzînd. Nevastă-sa — sigur că s-a însurat — sortatoarea de la U.I.L., o fi citind la fel?

Lucra cu alți doi-trei — tot niște flăcăi, pietre ca și el — ascuns parcă în fundul unei gropi paralelipipedice dintr-o hală nouă, în construcție. Ochii și dinții — atît i-am văzut mai întîi — albi în semiîntunericul din groapa de fundație.

— Tot acu', tovar'șu' L... Numai să termin ceva aici.

— Nu te grăbi, Mangule. Am timp. Am venit doar așa, să vă văd ce mai faceți. Lucrează. Te-aștept.

M-am așezat pe un soi de buturugă de metal din hală. Am aprins o țigară. Aici încă nu se lucrează. Se poate fuma. Într-un sfert de oră sau jumătate, isprăvesc ei, brigadierii, lucrul. O să-i spun lui Mangu: „Hai acasă la tine, să stăm acolo de vorbă... în tihnă...“ Să-mi povestească ce a mai lucrat, cum i-a plăcut și de ce romanul. O să-mi dau seama așa, la el acasă, acolo, dacă-i însurat sau nu. De-o fi nevoie, îl întreb și de-a dreptul; ce, e rușine? Dar nu se poate! Sigur că s-a-nsurat! Nu-i el omul să...! Băiat frumos? Ei și? Dacă-i băiat frumos și-l plac fetele înseamnă că trebuie numaidecît să facă de-astea? Utemist... Nu! Nu se poate. Nu cred. S-a-nsurat.

— Gata, tovar'șu' L... Alt reportaj, da? Păi, să vedeți numai ce lucrare am trasat noi de cînd n-ați mai fost pe-aici.

Scuturături de mîini zdravene. Mie unul mi-s tare dragi flăcăiandrii ăștia; toți îs ca niște berbecuți (ierte-mi-se moldoveneasca!), așa se reped asupra sarcinilor. Mi ți le doboară cît ai zice „plan“. Depășesc toate planurile. Brigadă fruntașă, de! Toți utemiști. Ilie Mangu, șef.

— Ce-ți mai face nevasta, Mangule?

Nu m-am putut stăpîni. L-am întrebat de pe drum spre apartamentul lui, imediat ce-am rămas singuri. Îl văzusem cam neguros... De ce să mint? Mi se strînsese inima ca-n clește.

— Rusăndița? Bine. Sănătoasă. La vară-ncolo... mă tem că vă poftesc la botez.

— Te temi?

Mangu zîmbește; i-a pierit toată posomoreala:

— Eh, așa vine vorba noastră pi moldovinește. Ce să mă tem? Fac din el tot dulgher-constructor, ca mine...

Nevastă-sa era-n bucătărie, abia sosise — pregătea la iuțeală ceva de îmbucat. A pregătit pentru trei. Și un pahar de vin, și plăcintele aduse iute de Rusăndița îmbujorată...

Din timp în timp însă lui Mangu iarăși i se ivea negura pe față, cînd tăcea. Nu știam ce are. De roman — ce să fac? — uitasem. Mă luasem cu vorba. Mi-a amintit Mangu pe neașteptate, după ce a șovăit o clipă, la sfîrșitul mesei, privind crunt paharul de vin neatins:

— Nu mi-a plăcut, tovar'șe... Nu știu ce are, da' nu-i bun, nu-l pot citi... Știu eu, da' s-a făcut și o recenzie la noi la club, am văzut în gazete, îl laudă, aud că-l citesc mulți... Și le place. Nu știu ce are. Mie nu-mi place de loc. Da' de loc! Merge cu noduri. Adorm. L-am început de vreo trei ori. Degeaba...

Și era așa de trist Ilie Mangu!

Nevastă-sa tocmai lipsea; strînsese, plecase cu blidele la bucătărie. Mi s-a mărturisit Mangu repede, cu glas înecat, fără să-mi dea răgaz să-i răspund: „e sigur“, nu-i romanul de vină, el, Mangu, e vinovat „fin'că nu pricepe“, nu i s-a „dezvoltat gustul“... Și îndată după aceea mi-a făcut semn să tac, să schimbăm discuția: intrase Rusăndița înapoi în cameră, se așezase pe scaun la masă, lîngă bărbatu-su. Mangu (după cîte am înțeles eu atunci) nu voia să-i simtă nevasta chiar de la-nceput toate slăbiciunile și lipsurile. Rusăndița citește și ea mult, nu chiar cît el, dar tot — știi — nu puțin.

Am schimbat discuția. Mi-am umplut carnetul de note. „Material“ pentru un reportaj — cît vrei. Seara aveam tren spre București, trebuia să plec.

...În tren, m-am mai gîndit o vreme la pățania asta a prietenului meu Ilie Mangu. Uite, vezi, și educarea gustului literar e o problemă de seamă în revoluția noastră culturală. Unora le e de ajuns numai să audă că o carte e „interesantă“, că are nume bun, e vestită, și gata, se și pronunță cu entuziasm, declară că se dau în vînt după cartea aceasta, „le place grozav“ chiar dacă n-au înțeles-o, chiar dacă-i depășește cumva. Mangu, nu. El e altfel de om. Ce-i în gușă, și-n căpușă. Așa-i el. Și cum se mai întristase, săracul! Eh, dă-o-ncolo de treabă: întristare că nu i-a plăcut un roman! Nu i-a plăcut și pace bună. Mare pagubă! Păcat că n-a vrut el să-i explic de față cu Rusăndița. I-aș fi explicat... Data viitoare, cînd o să vin din nou la Onești, o să stau mai mult, o să-i demonstrez eu lui Mangu că... Și în primul rînd: de ce întristare? Din asta să-și facă el probleme? Să se înverșuneze, na, dacă ține morțiș să se înverșuneze, ca și la lucru, cu brigada lui, și să vrea să priceapă, să... El, poftim: „întristare“...

Am sosit în Gara de Nord obosit, nedormit. De obicei dorm bine noaptea în tren, dar acum.. Știu eu? Poate fumasem prea mult. Spre seară, cînd să plec de-acasă la redacție cu reportajul gata, un telefon:

— Vorbiți cu Oneștiul!

— Da.

— Tovar'șu' L.?... Să trăiești, tovarășe!... Vă salut, bună seara. Uite de ce v-am chemat... Nu, nu-i nimic, toate bune. La noi — toate ca de obicei... Poftim? Fundația zece? Merge, cum nu! V-am spus: o dăm și pe-aiasta înainte de termen. Da' nu de aceea... Eu v-am chemat că... să vă spun... Să vedeți... Romanul acela sovietic e o minunăție, am stat noaptea-ntreagă să-l citesc, serios, am trecut de jumătate... Ba chiar Rusăndița mi-a ascuns cartea, a zis c-o încuie-n șifonier și-aruncă cheia pe geam, că se făcuse unu' noaptea, ea dormea și eu — cu romanul. Nu-l mai puteam lăsa... Pe cuvînt! E strașnic. Da' nu de aceea v-am chemat, de altceva, știți de ce? Să vă explic. Mă rîcîie la inimă... Că, știți, cartea are o prefață. De aici începe necazul... că din cauza bătăilor de cap ce mi le dădea de la început cartea nu reușeam să trec de prefață și tot începeam cartea și o lăsam. Iar o luam... Adormeam. Mă dobora păsăreasca în care e scrisă. Nu pricepeam nimic. Păsărește, nu-ș' cum. A rîs Rusăndița aseară de mine, după ce-ați plecat dumneavoastră și i-am spus tot. Zice: „Mă, Ilie mă, da' așa nevolnic ești tu? Nu puteai să sări de la început la capitolul întîi?“ Am rîs amîndoi de ne-am prăpădit, pe urmă ea chiar s-a supărat de-a binelea că se făcuse unu' noaptea... Așa că să știți, tovar'șu' L.: cartea-i grozavă, e o minune! Mi s-a părut aseară că v-a părut rău și aveți dreptate. Mă rîcîia la inimă să vă explic mai repede, că nu vă spusesem clar despre ce era vorba. Acu' vă las, am ședință peste un sfert de ceas, să nu întîrzii. Numa' să vă explic, atîta voiam. Cînd mai dați pe la noi?... Așa? Bun. Vă așteptăm. Salut!

LITERAR

Gheorghe TOMOZEI

Aur şi argint

Arginturile serii de toamnă le desprinzi
de pe rotunda pleoapă a stinselor oglinzi
în care ploi piezişe-şi înveşnicirā stropii
şi, moale, fîlfîirea aripilor de dropii...

E ruginită floarea grădinilor străvechi
şi apele strivite-ntre lespezi le priveghi
să curgă peste ţarini şi-n urmă să ridice
pîlpîitoare, ceara sălbaticelor spice.

Privirea, peste cîmpuri pe veci unite-o plimbi,
nu-i aur pentru care lumina lor s-o schimbi,
c-a fost amară truda pînă să poţi pricepe
că nesfîrşirea lumii sub paşii tăi începe.

Vezi, aurul în peşteri sau în adîncuri nu-i,
e-n spice sau în miezul tomnaticei gutui —
şi-n trupuri de tractoare, nu-n spade lungi, de oşti,
arginturile serii de toamnă, le cunoşti...

DIN REPUBLICA CEHOSLOVACĂ

● Iată cîteva date interesante despre dezvoltarea presei în Cehoslovacia de astăzi. În toată ţara apar 130 periodice culturale şi artistice, 117 reviste tehnico-economice, 48 juridice, 59 pedagogice şi filologice, 48 de ştiinţe naturale, 51 sanitare şi medicale, 48 agricole, 24 sindicale, 36 publicaţii pentru tineret şi copii, 39 publicaţii sportive etc.

● Institutul de literatură cehă de pe lîngă Academia cehoslovacă de ştiinţe lucrează la o serie de reconsiderări a operelor clasicilor literaturii cehe Vladislav Vancura şi Ivan Olbricht. Lucrările sînt într-o fază avansată şi sînt conduse de dr. Rudolf Havel, unul dintre cei mai buni cunoscători ai literaturii cehoslovace.

● Cultura asiatică şi africană se bucură de un mare interes în Cehoslovacia. Revista „New Orient Bimonthly" — care apare de şase ori pe an, în limba engleză, sub conducerea orientalistului dr. D. Zbavitel — publică numeroase studii şi materiale menite să contribuie la o mai bună cunoaştere reciprocă a culturilor respective.

● La Institutul de literatură cehă se lucrează la întocmirea unui dicţionar al teatrului ceh şi slovac; de asemenea, tot aci se pregăteşte editarea unui dicţionar biografic şi bibliografic al scriitorilor cehi.

● Opera maestrului Mihail Sadoveanu se bucură de mare popularitate în Cehoslovacia. În ultimii patru ani au apărut în traducere cehă romanele „Nicoară Potcoavă", „Venea o moară pe Siret", „Baltagul" şi „Mitrea Cocor". Anul acesta va apare în traducerea lui Otakar Jirous un nou volum de povestiri al maestrului prozei romîne.

● Opera academicianului octogenar Zdenek Nejedly a apărut pînă în prezent în 46 de volume, într-un tiraj de peste o jumătate de milion de exemplare.

● Editura „Artia" din Praga, care editează în 15 limbi cărţi destinate în special străinătăţii, a tipărit în ultimii nouă ani peste 1.000 de titluri, într-un tiraj de 16 milioane exemplare. Cărţile au fost exportate în 30 de ţări diferite.

VITRINA

Toma George Maiorescu: „Ritmuri contemporane"

E.S.P.L.A. a tipărit recent volumul de versuri „Ritmuri contemporane" al tînărului poet Toma George Maiorescu. Cele patru cicluri ale cărţii, „Inima muntelui", „Orizont", „Planeta roşie", „Skipetaria", precum şi poemul „Presimt ziua unu" sînt inspirate din realităţile vremii noastre. În cel mai interesant ciclu din carte, „Inima muntelui", autorul înlesneşte cititorului posibilitatea de a percepe transformările fundamentale petrecute în munca şi viaţa minerilor eliberaţi de robia capitalistă: „Am ascultat astăzi din nou /inima muntelui / smulsă din lanţurile inerţiei / de nesecata energie a partidului. / Şi am văzut din ere stratificate cu răbdare / ţişnind spre suprafaţa pămîntului / codrii carbonizaţi /cu forţa exploziilor solare.../ Am ascultat azi din nou / inima muntelui: / bătea ca inima omului".

Se reţin şi din celelalte cicluri poezii străbătute de fior artistic, puternice prin ineditul imaginii (mai ales din „Skipetaria" — un fel de jurnal liric din R.P. Albania). Dar există în carte şi o discursivitate care împinge versul lui Toma George Maiorescu spre rarefierea imaginii poetice. Stăpînirea mai riguroasă a mijloacelor artistice, evitarea grandilocvenţei şi prozaismelor ar fi sporit calităţile volumului.

În orice caz, atît pentru reuşitele cît şi pentru eşecurile sale, cartea lui T. G. Maiorescu ar merita o analiză atentă în coloanele revistelor noastre literare.

Dumitru Hîncu: „Kogălniceanu"

În colecţia „Oameni de seamă" a apărut nu demult o cuprinzătoare biografie a lui Mihail Kogălniceanu, a cărui personalitate a dominat în mare măsură viaţa literară şi politică a celei de-a doua jumătăţi a veacului trecut. Autorul, Dumitru Hîncu, urmăreşte îndeaproape viaţa şi formaţia intelectuală a lui Kogălniceanu, oprindu-se cu precădere la acele aspecte care constituie trăsătura pozitivă a omului de stat, a literatului şi a profesorului de istorie naţională la Academia Mihăileană. Pagini deosebit de interesante sînt cele închinate activităţii sociale a lui Kogălniceanu, care, împreună cu alţi fruntaşi ai vieţii ieşene, a pregătit revoluţia de la 1848 şi a contribuit în mod hotărîtor la marele act al Unirii Principatelor, în 1859. Bazat pe documente, autorul biografiei reconstituie într-un stil atrăgător ambianţa social-politică a vremii. Studiul lui Dumitru Hîncu, prevăzut cu numeroase facsimile ale documentelor vremii precum şi cu fotografii, constituie o contribuţie interesantă la cunoaşterea unei agitate epoci din istoria Moldovei.

KOGĂLNICEANU

De vorbă cu DIMOS RENDIS

Intenţionasem să-i solicit poetului Dimos Rendis un interviu cu prilejul apariţiei poemului „Împărăţia proletară". Aflasem că autorul îşi exprimase dorinţa să ducă mai departe, pînă în zilele noastre, acţiunea epică a poemului. I-am mărturisit acest lucru şi discuţia s-a legat lesne.

— „Împărăţia proletară" — îmi spune Dimos Rendis — poate avea drept subtitlu cuvintele: „în stradă". Tot ce se povesteşte în paginile cărţii se petrece în stradă, în mijlocul maselor revoluţionare. Ce va aduce nou partea a doua a acestui poem la care lucrez în prezent? Voi desprinde din mulţimea de pe stradă cîţiva oameni sau un singur om, voi urmări destinul lui în anii aceştia, felul cum se împlinesc năzuinţele lui, voi căuta să descopăr modul cum se adîncesc în caracterul său noile valori ale conştiinţei socialiste.

Încerc să aflu stadiul în care se află poemul.

— Am o modalitate curioasă de a scrie — îmi răspunde scriitorul. Definitivez totul în minte. Iată, de pildă: am reluat mitul despre Icar, în care intenţionez să abordez, sub învelişul mitologic, probleme ale artei în zilele noastre. Este un poem conceput în zece cînturi. În gîndul meu totul este scris, de la primul pînă la ultimul vers. Şi, totuşi, nu mă încumet încă să-l aştern pe hîrtie.

— Recent a apărut volumul II al romanului „Uliţa Piperului Sălbatic". Volumul III va fi şi ultimul?

— În prezent finisez volumul III. Nu sînt încă mulţumit. Materialul trăit pe care l-am folosit şi intenţionez să-l folosesc în continuare îmi acoperă paginile nelăsîndu-mi de multe ori răgazul de a-l selecţiona. Acest lucru se simte mai mult în volumul I şi mai puţin în cel de-al II-lea. Cu modesta experienţă de prozator pe care am cîştigat-o pînă acum, sper ca volumul al III-lea — ultimul — să fie mai bun.

— Ce perioadă e cuprinsă în volumul al III-lea?

— Acţiunea volumului apărut de curînd se termină în ziua eliberării Greciei de sub jugul hitlerist. Naraţiunea volumului al III-lea începe în aceeaşi zi. Oamenii care au suferit şi au luptat pentru libertate nu s-au bucurat de ea. Li s-a furat libertatea. Visurile lor au fost spulberate. Sper că cititorii au să-mi ierte lungimea romanului, dar perioada pe care o înfăţişez (1940-1946) este atît de bogată, atît de complexă, încît uneori mă mir şi eu cum se poate concentra totul chiar în trei volume.

— Am auzit că pregătiţi şi o piesă de teatru.

— Am mai lucrat în domeniul teatrului şi în permanenţă cizelez în minte replici destinate scenei. Teatrul, de altfel, a fost „debutul" meu. În ultimul timp s-a jucat în limba greacă piesa mea „Bolta de viţă de vie", la care ţin foarte mult. Acum lucrez la o piesă inspirată din lupta clasei muncitoare din R.P.R.

Ghicindu-mi parcă noua întrebare, Dimos Rendis adăugă:

— Restul reprezintă proiecte îndepărtate. Voi fi pe deplin mulţumit dacă în cinstea Congresului partidului voi putea preda editurii lucrările mai sus menţionate.

AL. NICHITA

OSTRAVA: Inima de oţel a CEHOSLOVACIEI

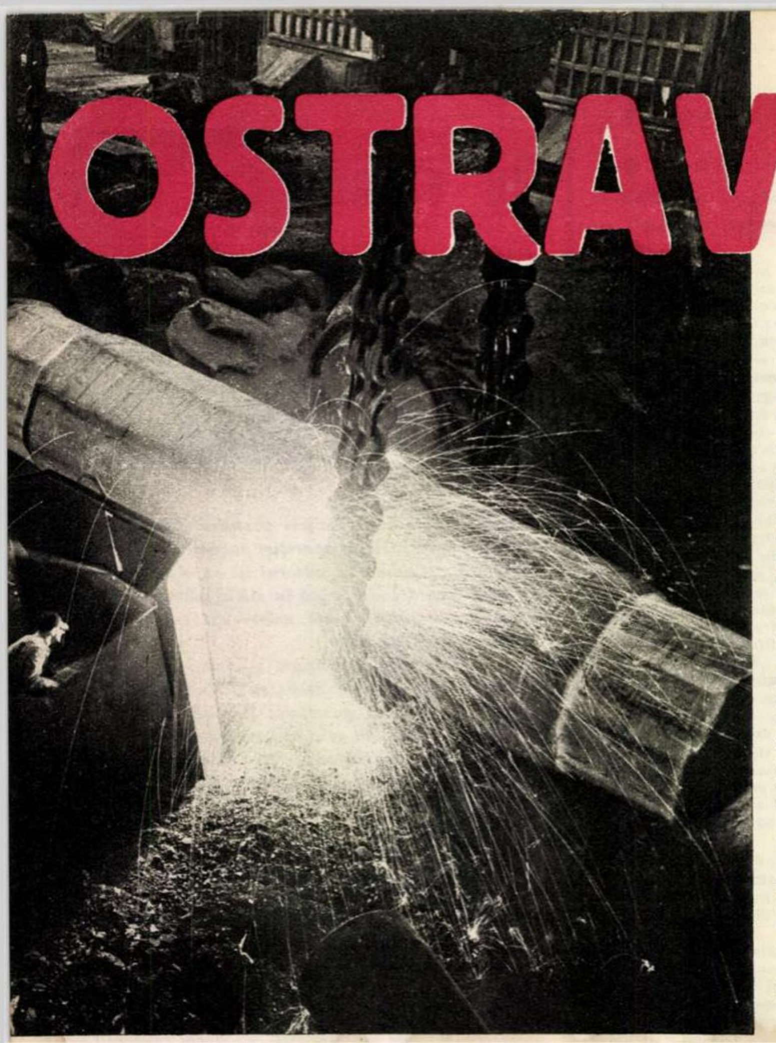

Articol scris pentru „Flacăra" de Iaroslav HES
ziarist din R. Cehoslovacă

Cehii obişnuiesc să adauge la numele oraşelor patriei încă unul, sugestiv pentru specificul lor. Praga, de pildă, este „Oraşul de aur" sau „Oraşul cu 100 de turnuri", iar Plzenul e „Plzenul cel negru". Ostrava e *„Inima de oţel a republicii"*.

Ca o adevărată inimă vie, Ostrava pulsează sînge sănătos, dînd viaţă întregii industrii cehoslovace. 80 la sută din producţia actuală de antracit a ţării provine din bazinul carbonifer Ostrava-Karvin. Furnalele Ostravei dau anual 80 la sută din producţia de fontă pe întreaga ţară, iar cuptoarele sale Siemens-Martin produc 72 la sută din oţelul republicii. Cît despre cocsul siderurgic, acesta se produce aproape numai în partea locului. Şi cînd te gîndeşti că teritoriul regiunii Ostrava nu reprezintă decît 4,3 la sută din suprafaţa totală a ţării!...

Regiunea Ostrava a fost bogată şi în trecut, însă avuţiile ei îmbuibau pe atunci cîteva familii de potentaţi, ca Rotschild din Viena, Petschek din Praga, Wilczek, Guttmann şi alţii, din Ostrava.

În jurul palatelor strălucitoare, ridicate de magnaţii cărbunelui şi de proprietarii uriaşelor fabrici, flămînzeau sute de familii de muncitori. În coloniile de la marginea oraşului, stăpînite de capitalişti, oamenii locuiau claie peste grămadă în nişte cocioabe mizere, iar mii de şomeri rătăceau pe străzi. În zilele geroase, cei care n-aveau adăpost se strîngeau grămadă la periferia Ostravei, acolo unde se varsă zgura din furnale, căutînd un pic de căldură. De multe ori lava fierbinte se prăbuşea, prinzînd dedesubt pe nenorociţii „hoţi de căldură"...

Cine a văzut Ostrava înainte de război şi chiar cel ce a văzut-o acum zece ani n-ar mai recunoaşte-o astăzi.

Ca să construiască oţelăriile din Vitkovice (Ostrava) — un combinat siderurgic — capitaliştii au avut nevoie de zece ani. Muncitorii eliberaţi de exploatarea sălbatică au ridicat în mai puţin de cinci ani minunatele uzine siderurgice „Klement Gottwald" de la Kuncice, în împrejurimile Ostravei!

La început, acolo, lîngă Kuncice, erau doar nişte păşuni... Nişte păşuni întinse pe un teren mlăştinos. Şi iată că într-o bună zi din toamna anului 1949 primele tîrnăcoape s-au înfipt în pămîntul acela pustiu.

Peste 60.000 de băieţi şi fete au răspuns cu însufleţire la chemarea Uniunii Tineretului Cehoslovac. Şantierul a prins viaţă. Iar la sfîrşitul lucrărilor de construcţie, o bună parte dintre ei s-au statornicit acolo, lucrînd ca muncitori calificaţi în uzina pe care o clădiseră cu mîinile lor.

★

Una dintre cele mai impunătoare construcţii ale noilor uzine este podul din beton-armat pentru transportul minereului la furnale. Trenuri întregi circulă în voie pe acest pod, într-un du-te-vino neîntrerupt. Procesul muncii este complet mecanizat.

În preajma furnalelor mai există încă două instalaţii importante: o macara cu braţul lung de 140 m şi instalaţia de fierbere a minereurilor. Aceasta din urmă are menirea de a împiedica — pe cît se poate — răspîndirea prafului de minereu în cartierele de locuit, aşa cum se întîmpla cu vechile cuptoare.

În afară de uriaşele uzine siderurgice, în regiunea Ostrava s-au construit şi o serie de fabrici, baraje, căi ferate, gări. S-au clădit aci locuinţe moderne pentru 165.000 de oameni ai muncii, folosindu-se noul stil arhitectonic cehoslovac, inspirat din cele mai frumoase modele de arhitectură ale Renaşterii cehe. Se ridică şcoli noi şi încăpătoare, case de cultură, cluburi, creşe şi spitale.

În oraşul unde altădată mizeria cutreiera în voie, vedem astăzi oameni bine îmbrăcaţi, copii sănătoşi şi gospodării moderne, înzestrate cu toate cele necesare. Cît de grăitor este faptul că, numai într-un singur an, de Ziua minerului, 100 de mineri şi-au cumpărat cu primele obţinute autoturisme noi de tipul cel mai modern, iar alţi 500, motociclete. În locuinţele oamenilor muncii găseşti aparate de radio şi televizoare, frigidere şi maşini de spălat electrice, piane, covoare, mobile noi.

Ostrava, „Inima de oţel a republicii", bate într-un ritm sănătos. Ea este cunoscută nu numai în Cehoslovacia. Produsele întreprinderilor din Ostrava ajung în China, Romînia, Ungaria, Bulgaria, Albania, în toate ţările lagărului socialist, precum şi în ţările capitaliste, peste tot fiind apreciate pentru înalta lor valoare tehnică.

↓ Se dezvoltă necontenit uzinele „Klement Gottwald" din Kuncice (Ostrava).

O vedere din avion a cartierelor de locuinţe ale muncitorilor de la uzinele „Clement Gottwald".

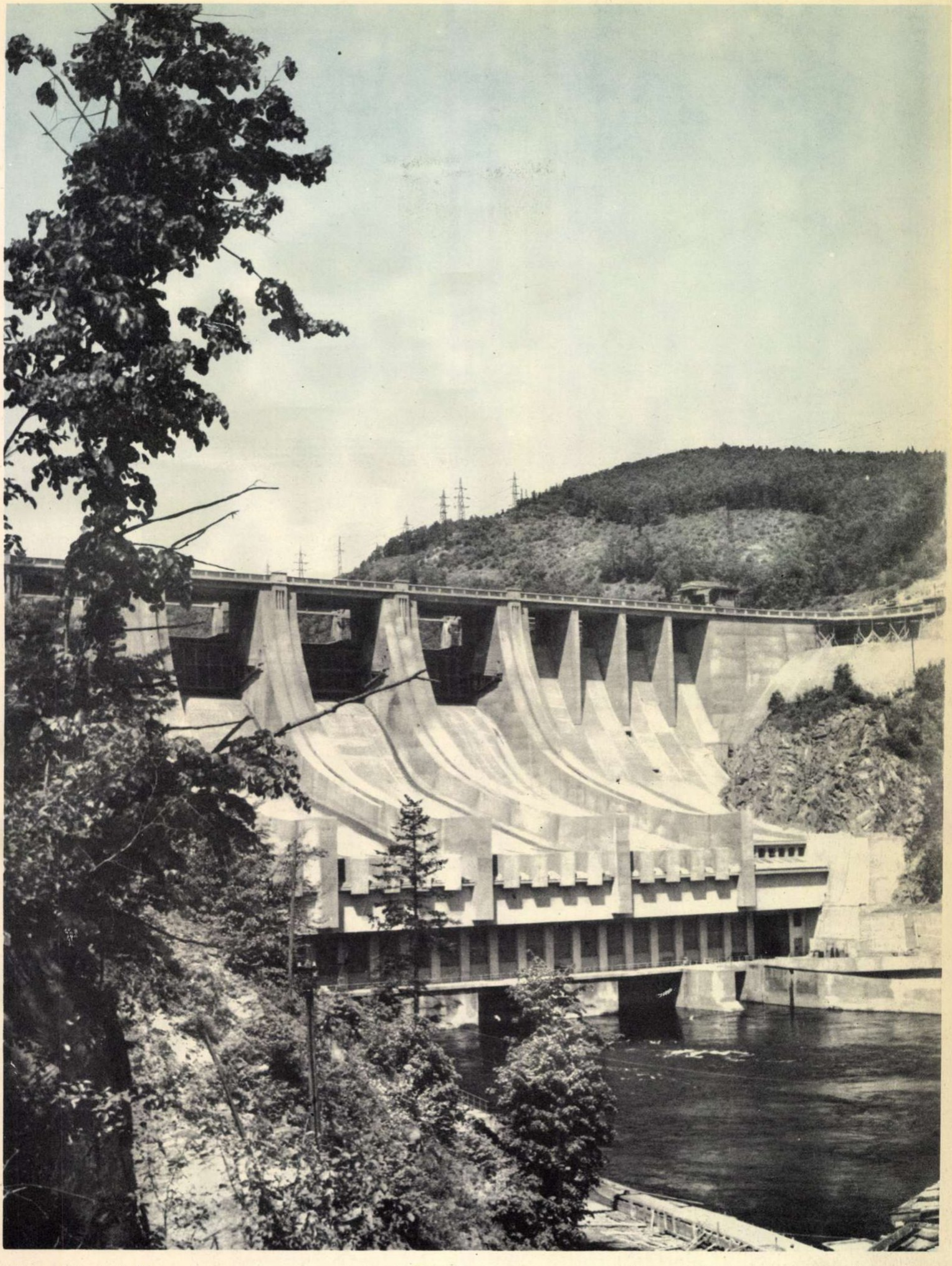

Hidrocentrala de la Slapy este una din marile construcții ale Cehoslovaciei noi, expresie a înaltului nivel al tehnicii din țara vecină și prietenă. În fotografie: barajul hidrocentralei

(Foto: C. T. K.)

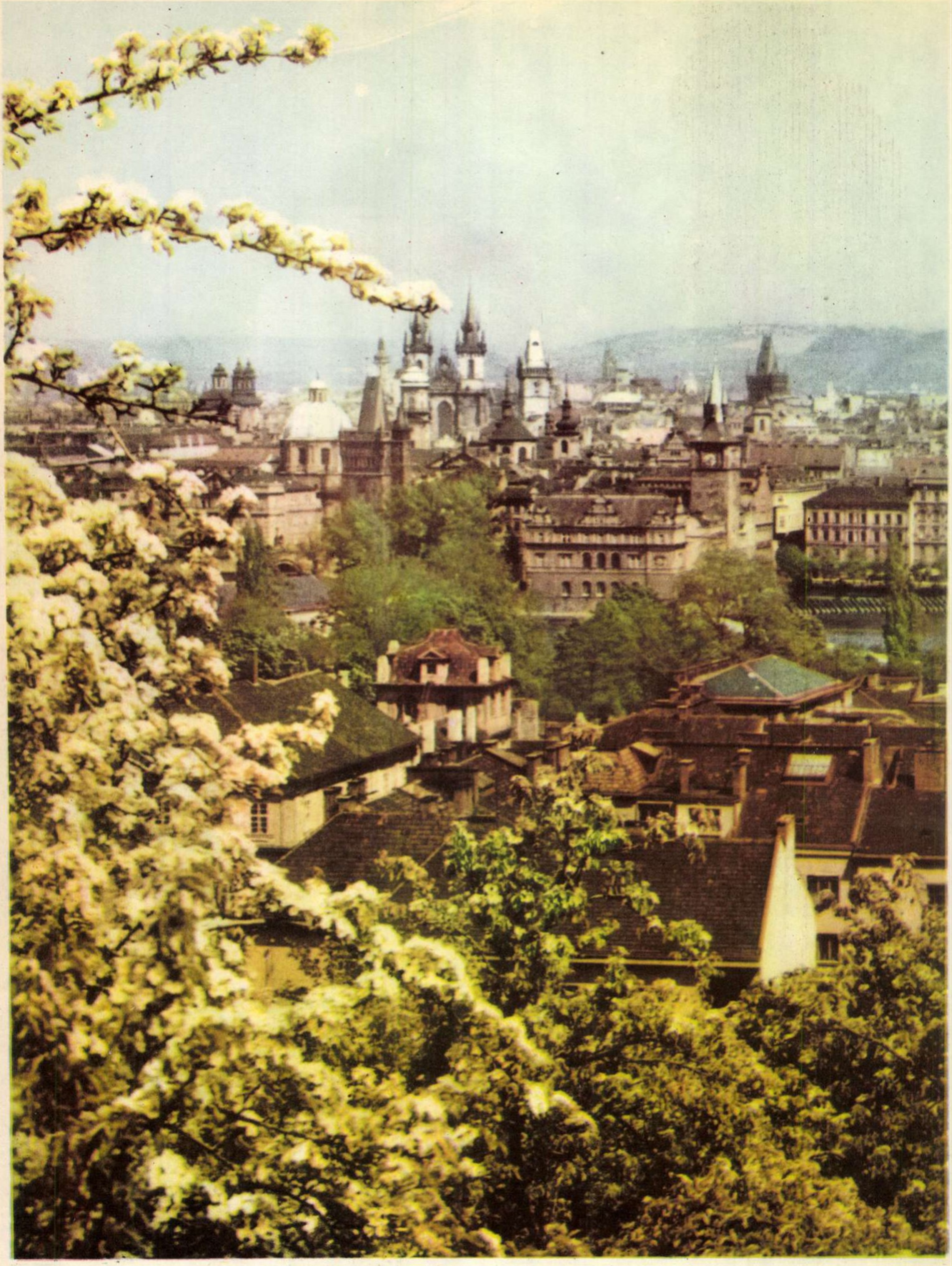

„Oraşul de Aur" – capitala R. Cehoslovace – şi-a îmbrăcat straie primăvăratice. (Foto: C. T. K.)

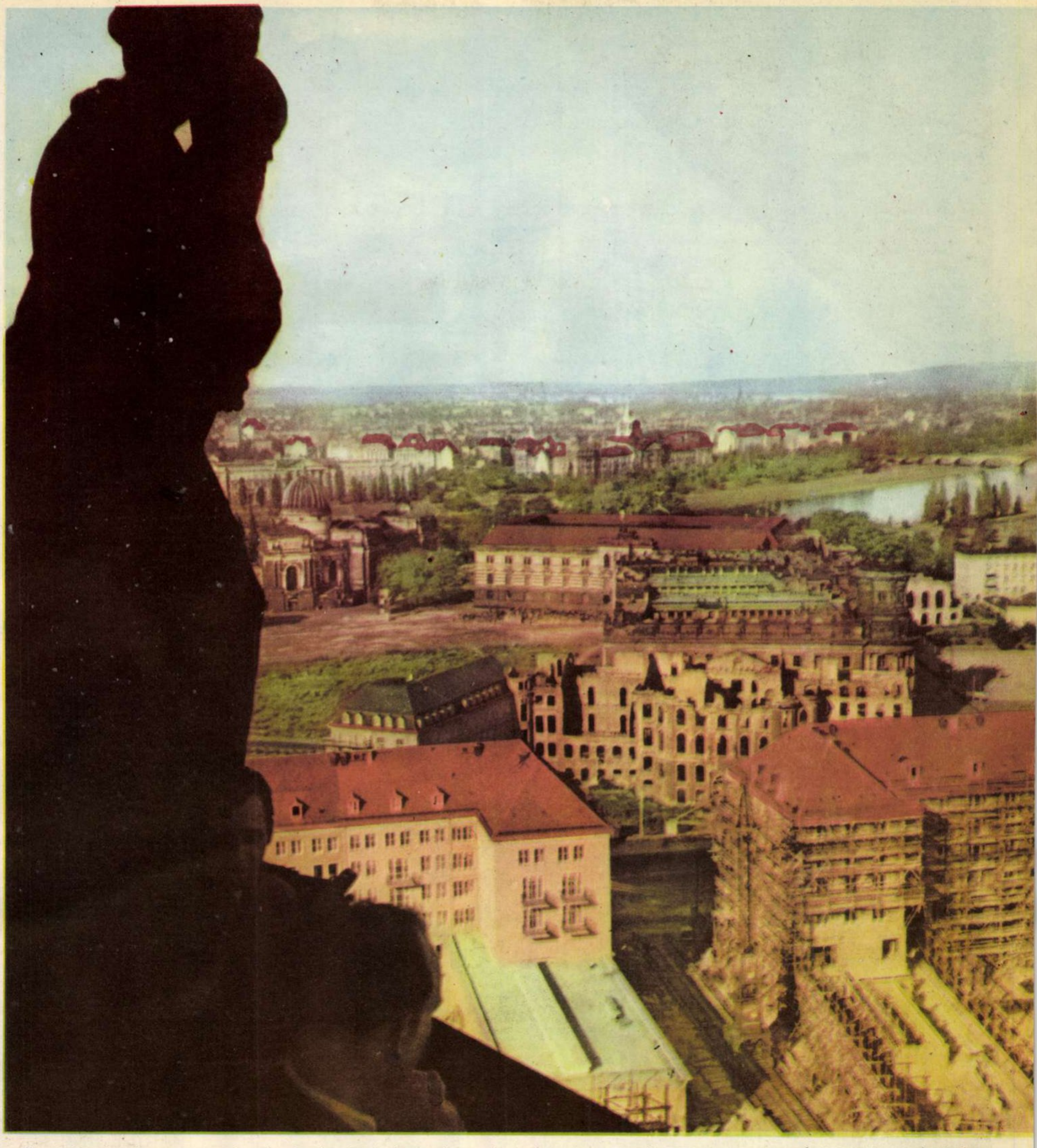

Oraşul Dresda, distrus în timpul războiului de bombardamentele anglo-americane, a fost refăcut în întregime în anii de la eliberare, fiind astăzi unul din cele mai înfloritoare oraşe ale R. D. Germane.

(Fotografie de I. HANANEL)

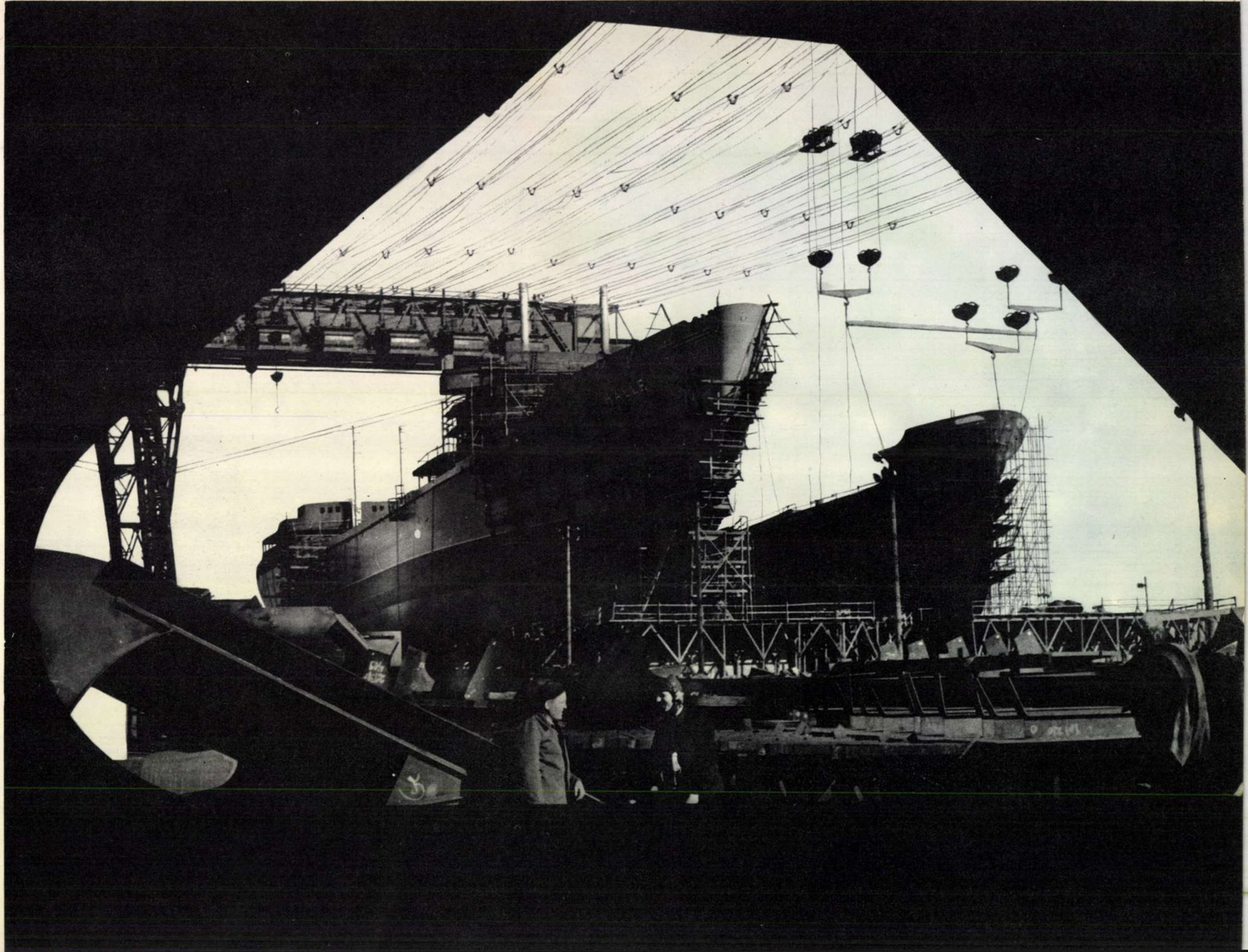

Vasele maritime construite pe şantierele de la Stralsund, Wismar, Rostock şi Warnemünde constituie mîndria constructorilor de vase din R. D. Germană. În fotografie aspect al şantierului naval Warnow din Warnemünde, cel mai mare din Europa.

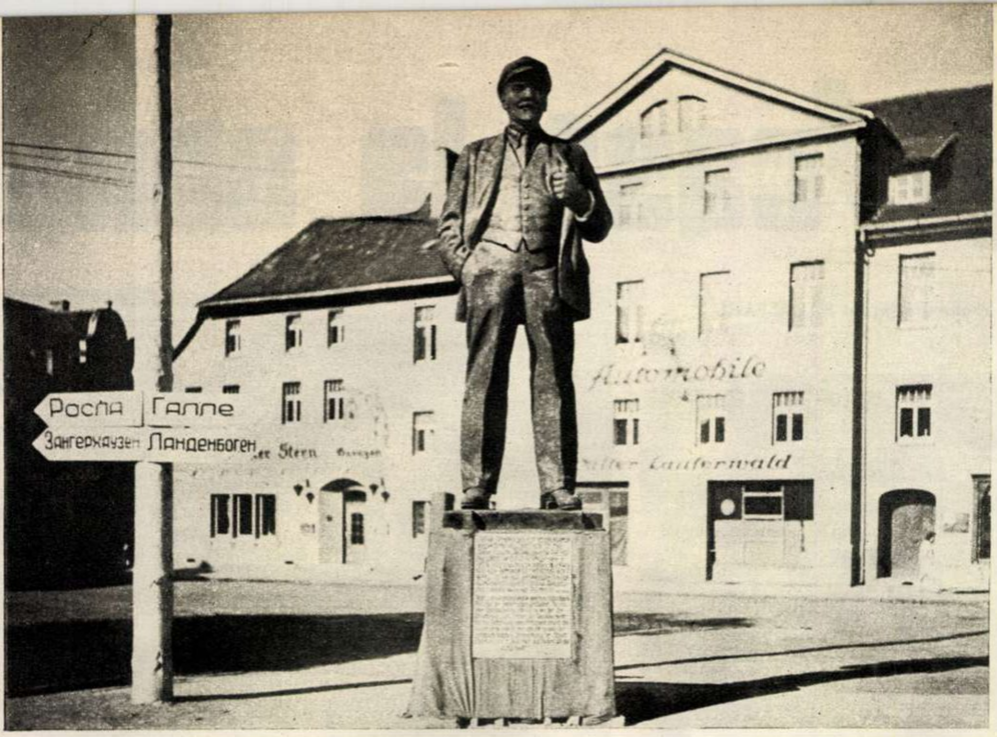

Monumentul lui Lenin, din Eisleben, aşa cum i-a ← întîmpinat pe glorioşii eliberatori.

ÎN ZIUA CEA MARE A VICTORIEI

Sînt cincisprezece ani de atunci. În centrul orăşelului Eisleben, o dată cu înfrîngerea hoardelor hitleriste de către glorioşii ostaşi sovietici apăru un monument. Pe soclu era încrustat:

„...Acest monument a fost răpit din Rusia de către criminalii de război germani. Ei aveau de gînd să-l topească, ca să mai prelungească războiul criminal...“

★

...1941. Cînd scîrţîitul prelung al lanţurilor macaralei se stinse şi scripetele încremeni, muncitorii aflaţi în curtea uzinelor metalurgice Breslau-Silezia recunoscură—sub pînza care încerca să ascundă contururile blocului de bronz adus la topit—chipul omului cu şapcă. Omul al cărui nume chiar numai şoptit în faţa călăilor nazişti te-ar fi adus la plutonul de execuţie.

Abia cînd fluierul şi cravaşa supraveghetorului intrară în funcţiune, scripetele coborî blocul metalic încet, cu grijă, înapoi pe vagonul platformă. Meşterii-robi, specialişti în arta topitului, clătinară din cap a neîncredere.

— Dacă porunciţi să introducem acest bloc uriaş în cuptoare, ele vor fi scoase din uz. Doar nici cei de la uzinele Kattowice n-au putut să-l topească...

★

Un an întreg a rătăcit vagonul-platformă din uzină în uzină, din topitorie în topitorie. Şi nicăieri nu s-a găsit vreun meşter, un lucrător sau ucenic care să vrea să dea pradă focului statuia omului cu şapcă. Pe unde trecea statuia lăsa scîntei. Scîntei vii şi luminoase în inimile care prindeau să bată mai puternic, mai repede, în ritmul cel nou al speranţei.

În iunie 1942, dispecerul societăţii „Montan-Werke“ din Viena a retrimis vagonul-platformă în adîncul Germaniei, la topitoriile de aramă din regiunea minieră Mansfeld-Saxonia.

Descărcînd blocul masiv de aproape 6 tone, muncitorii germani au recunoscut şi ei pe omul cu şapcă. Nu — au gîndit, ca peste tot de altfel, şi muncitorii de aici — blocul de bronz nu trebuie să ajungă în cuptor! Motivul fu găsit repede:

— Sînt prea mici cuptoarele noastre.

De data aceasta masa de metal a fost îndreptată — nimeni nu mai ştia pentru a cîta oară — la uzinele „Krughütte“ din Eisleben, unul dintre cele mai mari combinate de aramă din Germania.

De peste patru sute de ani dăinuiesc minele de cupru şi cărbune din bazinul Eisleben. Generaţii de metalurgişti şi mineri s-au născut aci, au trudit şi s-au răsculat împotriva cruntei exploatări. Represiunile sîngeroase n-au putut frînge spiritul revoluţionar chiar şi în cei mai negri ani ai terorii naziste. Şi iată că şi aci a poposit, purtată pe panglicile de oţel ale liniilor ferate, statuia omului cu şapcă. Era în toamna lui 1943. Războiul, deşi îşi arăta de pe atunci sfîrşitul, totuşi se mai purta — şi încă tot mai crîncen. Topitoriile din Germania trebuiau să furnizeze cantităţi tot mai mari de metal uzinelor de război. Clopotele bisericilor din Franţa ocupată, sfeşnicele sinagogelor dărîmate sau transformate în grajduri, din Polonia, policandrele catedralelor belgiene, grilajurile parcurilor, rafturile de aluminiu ale bibliotecilor, pătuţurile copiilor ucişi în braţele mamelor de pe teritoriul sovietic vremelnic ocupat, tot ce constituia metal, indiferent dacă fusese modelat de un artist pentru muzeu ori presat de un lucrător în scop casnic ori industrial, era încărcat şi zvîrlit în gurile de balaur ale topitoriilor. Dar cu cît hitleriştii umblau mai turbaţi după metal, cu atît însemna că s-a îngustat mai mult perimetrul de mişcare şi de brigandaj al fiarei fasciste. Se apropia... se apropia ziua. Marea zi a Victoriei...

★

La uzina Krughütte din Eisleben emoţia fu extraordinară cînd macaraua ridică de pe platformă blocul de metal.

— Fraţilor e... — atît putu spune unul dintre muncitori.

Şi pe dată ce ruşii, care fuseseră aduşi cu sila la muncă în acea uzină — ca şi în alte părţi ale Germaniei — recunoscură pe omul cu şapcă, lăsară vagonetele pe care le împingeau, năvălind sub macara.

— Zurück!

Gardianul cu cască îndreptă ţeava automatului spre ei, neînţelegînd ce se petrece, bănuind o încercare de revoltă. Macaragiul, emoţionat, oprise coborîrea. Maistrul şi ceilalţi lucrători germani care stăteau la o parte recunoscuseră la rîndul lor pe cine întruchipa statuia. Mulţi dintre ei aveau lacrimi în ochi.

„Asta nu o vor face!“ — fu hotărîrea organizaţiei comuniste ilegale de la uzinele Krughütte. Totul fu hotărît şi executat cu cea mai mare rapiditate. Descărcat şi trimis la topit, blocul de bronz dispăru pe drum. El dispăru pe drumul dintre rampa de descărcare şi gura cuptorului, fiind ascuns, cu riscul vieţii, într-o magazie depărtată şi acoperit cu şpanuri de oţel.

★

Războiul se apropia de sfîrşit. Uzinele de armament ascunse în subterane îşi cereau furibunde hrana. Primind lovitură după lovitură, „imperiul“ hitlerist trimitea la topit pînă şi nasturii de tinichea. Telefoanele zbîrnîiau la topitorii, cerînd, implorînd, ameninţînd. Controale peste controale. La uzinele Krughütte soseşte un inspector. Cercetează toate ungherele. Ajunge şi la magazie. Sub maldărul de şpanuri descoperă blocul de bronz al omului cu şapcă.

— Asta ce-nseamnă? — urlă turbat inspectorul.

— Nu se poate topi... — explică un maistru bătrîn. Nu intră pe gura cuptorului.

— Cum? — zbieră din nou hitleristul. Nu intră? Trădare! Sabotaj! Să fie tăiat în bucăţi...

Dar tuburile cu oxigen erau defecte. Aparatului de tăiat îi lipsea o piesă. Au trecut iar zile şi zile. Inspectorul era foc şi pară. Plecă să procure piese şi aparat nou. Era însă prea tîrziu... Ziua Victoriei, a marii Victorii a popoarelor sovietice şi a strălucitei şi neînvinsei lor armate împotriva fascismului, era la cîţiva paşi. Coloanele trupelor sovietice mărşăluiau victorioase spre Elba. Ostaşii treceau tăcuţi prin „dorfuri“, „burguri“ şi „städte“.

...Bitterfeld, cu coşurile subţiri ale uzinelor... Carierele de nisip din Laufberg... Halle... Minele din Mansfeld... O placă indicatoare: *Eisleben*.

Şi iată... În mijlocul orăşelului, pe un soclu provizoriu, un om cu şapcă, cu mîna stîngă pe reverul larg al hainei, dreapta în buzunar şi privirea blîndă şi vie, vie, vie.

— E Lenin! — strigară entuziasmaţi şi înflăcăraţi ostaşii.

Pierise oboseala marşurilor nesfîrşite şi grelele amintiri de război.

— E Lenin!

Capelele zburară în aer. Uralele izbucniră deodată din toate piepturile celor opriţi să contemple monumentul despre care nimeni nu ştia prin ce împrejurare îi întîmpina. Dar tot atunci, din partea opusă a şoselei apăru o altă coloană. Erau deportaţii, fantomele scheletice care putuseră supravieţui lagărelor morţii. Şi acum, eliberaţi prin jertfa acestor bărbaţi, acestor taţi şi fraţi ruşi în uniforme, o porniseră pe jos. Nu mai aveau răbdare să aştepte trenul. Voiau să guste, pe şoselele şi cîmpiile fără gardurile sîrmei ghimpate, libertatea.

Întîlnirea lor cu Lenin s-a desfăşurat în acelaşi timp. Au rămas o clipă înmărmuriţi, apoi bucuria revederii s-a dezlănţuit. S-au repezit la monument, l-au înconjurat, au sărutat mîna şi obrazul omului cu şapcă. Omul cu şapcă, creatorul statului care a făurit eroii care i-au salvat de la pieire.

Un ordin scurt. Coloanele militare se aliniară. Drapelele de luptă fură scoase din huse şi desfăşurate. Încă o comandă. Şi în sunetele vesele şi biruitoare ale fanfarei, vitejii care mărşăluiseră luptînd din greu de la Stalingrad şi pînă la Eisleben defilară cu ochii ţintă spre cel care-i aştepta de patru ani acolo, în Germania, turnat în bronz şi păzit de mîinile tovărăşeşti ale unor muncitori ruşi şi germani.

★

„...Acest monument a fost răpit din Rusia de către criminalii de război germani. Ei aveau de gînd să-l topească, ca să mai prelungească războiul criminal. Dar s-au opus antifasciştii de la uzinele „Krughütte“, care au ascuns monumentul...“

Antifasciştii au instalat monumentul în piaţa din Eisleben — în cinstea Armatei Sovietice şi a măreţei sale victorii care a dus la eliberarea popoarelor de sub jugul fascist. Muncitorii din Eisleben (azi oraş în Republica Democrată Germană), nemaivrînd să se despartă de omul cu şapcă, l-au păstrat şi pe mai departe, la loc de cinste, în piaţa oraşului. Iar în schimb, au trimis în dar oraşului Puşkino, de lîngă Leningrad — de unde hitleriştii furaseră monumentul — chipul dîrzului revoluţionar german Ernst Thälmann, turnat în metal.

Anton ALEXE

Acasă la omul

Fotoreportaj de F. URSEANU

Un produs nou și ieftin: tocană în... plic. Deci, cît mai multe magazine cu instalații frigorifice, pentru răspîndirea unor asemenea produse...

Nici un gram mai puțin. Fiecare friptură trece mai întîi pe talerul cîntarului de precizie. Și lucrul acesta îl fac zeci de măcelari. ↑

Titlul de mai sus ar putea să vă pară ciudat: e vorba oare de o întîmplare romanțioasă, cu subiect hibernal, sau de o povestioară pentru copii? Dacă vă vom anunța că e vorba de un reportaj, ne veți răspunde, desigur, că vă inducem în eroare, deoarece iarna a plecat de mult și, o dată cu ea, s-a topit și ultimul om de zăpadă!

Și totuși, bucureșteanul, oricît de grăbit ar fi, observă din cînd în cînd un „omuleț de zăpadă" care-i zîmbește grațios de pe caroseria unor cochete autovehicule ce alimentează marile și micile restaurante ale Capitalei. Este același omuleț de zăpadă pe care gospodinele îl descoperă pe fiecare pachețel cu sarmale conservate la minus 35 de grade, pe fiecare pungă cu colțunași sau pe fiecare plic din material plastic umplut pînă la refuz cu tocană sîrbească. Într-un cuvînt este vorba de omulețul alb care apare pe cele cîteva zeci de produse preparate și păstrate la frig, cu care comerțul de stat ajută multor gospodine să se mai... elibereze de sub tirania mașinii de gătit.

Cine-i acest „personaj" care ne amintește de iarnă, tot timpul anului? Nu-i necesar să vi-l prezentăm: omulețul se recomandă singur: „reprezint Antrefrigul!"

Așadar, ați înțeles: prezentul fotoreportaj îl realizăm acasă la omulețul de zăpadă. Acolo unde-i iarnă veșnică, deși „Antrefrigul" nu-i în Antarctica, ci doar dincolo de triajul gării Obor: acolo unde se prepară pe bandă rulantă și se păstrează la rece — într-adevăr la rece — o bună parte din ce consumă în fiecare zi uriașul stomac al Capitalei.

... De curînd, pe lîngă profilul său... polar, „Antrefrigul" a mai căpătat o înfățișare în activitatea sa: întreprinderea a devenit și unica furnizoare de materie primă pentru cele aproape o mie de grătare care sfîrîie zilnic în marile și micile restaurante ale Bucureștiului. Cu alte cuvinte, de aici „izvorăsc" cei peste 100.000 de tradiționali „mititei" pe care îi consumă bucureștenii în fiecare seară și cele 20.000 de fripturi la grătar care „parfumează", în serile de vară, cartierele orașului.

Așadar, o întreprindere menită să garanteze calitatea produselor, să trimită restaurantelor și bufetelor numai carne proaspătă, controlată de medici, preparată de specialiști, condimentată după rețetă și transportată la timp, în condiții igienice.

Din păcate, lucrurile nu se întîmplă totdeauna așa. Iată de pildă că, în ultima vreme, controlul obștesc a constatat că „Antrefrigul" nu a respectat rețetarul la prepararea mititeilor iar aprovizionarea restaurantelor pe care le deservește nu a fost făcută în mod ritmic și operativ. Însușindu-și critica ce i s-a făcut, conducerea întreprinderii „Antrefrig" a luat măsuri de respectare întocmai a rețetarelor, iar în scopul unei mai bune aprovizionări a restaurantelor, întreprinderea va fi dotată cu mijloace suplimentare de transport.

Și acum — vă oferim prilejul de a face o vizită acasă la... omul de zăpadă. Și aceasta, cu ajutorul aparatului fotografic...

Cu asemenea mașini se transportă specialitățile de carne furnizate de „Antrefrig" restaurantelor și bufetelor din Capitală. Însă pentru o aprovizionare ritmică și operativă a acestora e necesară sporirea mijloacelor de transport.

ANTREFRIG
MINISTERUL INDUSTRIEI BUNURILOR DE CONSUM

de zăpadă...

Iată: din această mașină de tocat carne izvorăște materia primă pentru cei 100.000 mititei furnizați în fiecare zi tuturor restaurantelor din București.

FIECARE SPECTACOL — O PREMIERĂ

Opinii pe scurt

„Aristocrații" lui Pogodin ne sînt — ca să spunem așa — cunoștințe destul de vechi. De peste jumătate de an, de cînd își trăiesc pe scena Teatrului Muncitoresc-Giulești frămîntata existență și procesul de regenerare sufletească, eroii piesei lui Nikolai Pogodin au trecut rampa spre public, căpătînd cu fiecare spectacol noi și noi prieteni. La vremea sa, premiera a primit aplauze binemeritate și cronici elogioase; dar un spectacol nu viețuiește doar prin gloria premierei și prin aprecierile specialiștilor. Și iată că, văzut acum, la peste șase luni de la primul spectacol, „Aristocrații" se arată a-și menține intactă inițiala strălucire și tensiune emoțională.

Trebuie să recunoaștem că lucrul acesta este cu deosebire dificil la o piesă de factura „Aristocraților". Din cele 28 de personaje ale sale, aproape toate 28 sînt personaje principale, și în multe din numeroasele sale tablouri toți acești eroi sînt prezenți în scenă. Regizorul Horea Popescu a rezolvat admirabil — ajutat fiind și de decorurile lui Jules Perahim — mișcarea în scenă a unui asemenea mare număr de personaje, și această mișcare își păstrează acum, o dată cu perfecta-i veridicitate, și preciziunea fixată inițial de regizor. Dar, mai ales, impresionează sinceritatea jocului actoricesc, trăirea intensă — de către fiecare interpret — a zbuciumului eroului său. Spectatorul simte că actorii joacă cu plăcere în acest spectacol și lucrul acesta e de înțeles: piesa lui Pogodin — scrisă cu peste 20 de ani în urmă și evocînd întîmplări petrecute acum aproape 30 de ani — vorbește cu înaltă măiestrie despre transformarea conștiinței unor oameni, în condițiile făuririi orînduirii socialiste în U.R.S.S. Dar oamenii aceștia nu sînt fiecine, sînt „aristocrați" care se refuză muncii cu aceeași încăpățînare „nobiliară" cu care se refuza decedata clasă a aristocraților feudali. Numai că ei nu trăiesc în vîrful vreunei piramide sociale, ci la subsolul ei și se numesc — pe numele lor adevărat — hoți și escroci, prostituate și sabotori, proxenete și delapidatori. Cu asemenea oameni, cîțiva cekiști au trebuit să construiască canalul Belomor — un important obiectiv economic; pe acești reprezentanți ai lumii interlope au trebuit ei să-i reeduce, să-i aducă la nivelul moral al constructorilor socialismului. De fapt, ambele acțiuni se condiționează și se determină reciproc: prin muncă, oamenii aceștia sînt redați vieții și societății, iar spre muncă ei sînt îndemnați de comuniști, care știu să dezvolte grăuntele de omenesc, de simțire curată, de demnitate, existent încă în fiecare dintre delicvenți. Canalul va fi construit, oamenii, recuperați. Cum? Acest lucru ni-l povestesc, de șase luni încoace, actorii Giuleștiului, retrăind de fiecare dată, cu aceeași emoție, drumul fiecărui personaj...

A remarca pe unul din actori și a neglija pe altul ar fi nedrept (căci dacă unii sînt foarte buni, toți sînt buni în roluri), iar a-i cita pe toți cei 28 de interpreți este aproape o imposibilitate. Tuturor însă, și neapărat regizorului, spectatorii care văd pentru prima (sau pentru a doua) oară piesa le sînt recunoscători că realizează din fiecare spectacol o premieră.

Sanda FAUR-DIMA

Artiștii noștri peste hotare

În cursul lunii curente, Teatrul de Operă și Balet din București întreprinde un turneu de zece zile în Republica Populară Bulgaria.

Deplasîndu-se cu un ansamblu de aproape 100 de persoane — dirijor, maeștri de balet, balerini, tehnicieni — artiștii noștri vor prezenta la Sofia spectacole cu baletele: „Romeo și Julieta" de Prokofiev, „Lacul lebedelor" de Ceaikovski, „Tricornul" de De Falla, „La piață" de Mihail Jora și „Priculiciul" de Zeno Vancea. Paralel cu aceste spectacole, balerinii soliști vor susține cîteva recitaluri în marile întreprinderi din capitala republicii prietene.

Sub conducerea muzicală a dirijorului Cornel Trăilescu și sub directa îndrumare a maeștrilor de balet Oleg Danovsky, artist emerit al R.P.R. (care a montat „Lacul lebedelor" și „Priculiciul"), și Vasile Marcu (care a montat „Romeo și Julieta" și „Tricornul") pe scena Operei din Sofia va evolua, alături de ansamblu, Irinel Liciu, artistă emerită și laureată a Premiului de Stat, care va dansa în „Lacul lebedelor" și „Romeo și Julieta". Partenerul său este Gheorghe Cotovelea, laureat al Concursurilor internaționale ale tineretului de la Moscova și Viena. Tot în dificilul rol al Julietei va apărea și tînăra balerină Alexa Dumitrache, laureată a Concursurilor internaționale de la Moscova și Viena; Ileana Iliescu va interpreta rolul Odettei-Odille din „Lacul lebedelor", alternînd cu Irinel Liciu. Partenerul ei va fi Gelu Barbu, laureat al Concursurilor internaționale de la București și Varșovia, care va dansa și în „Priculiciul".

La reușita acestor spectacole își vor da, de asemenea, concursul dansatorii Cora Benador, Eugen Mărcui și alții.

Așteptat cu viu interes, turneul Teatrului de Operă și Balet va oferi spectatorilor din Sofia prilejul de a face cunoștință atît cu cele două lucrări originale romînești, cît și cu baletul „Romeo și Julieta", unanim considerat ca una din capodoperele muzicii contemporane și care nu a fost încă montat în Republica Populară Bulgaria.

Pasiunea lui Anton Triest

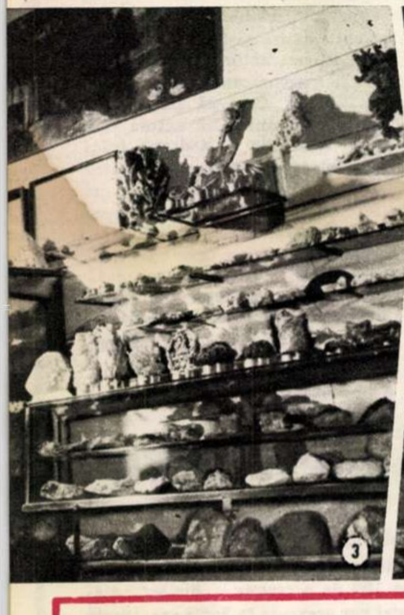

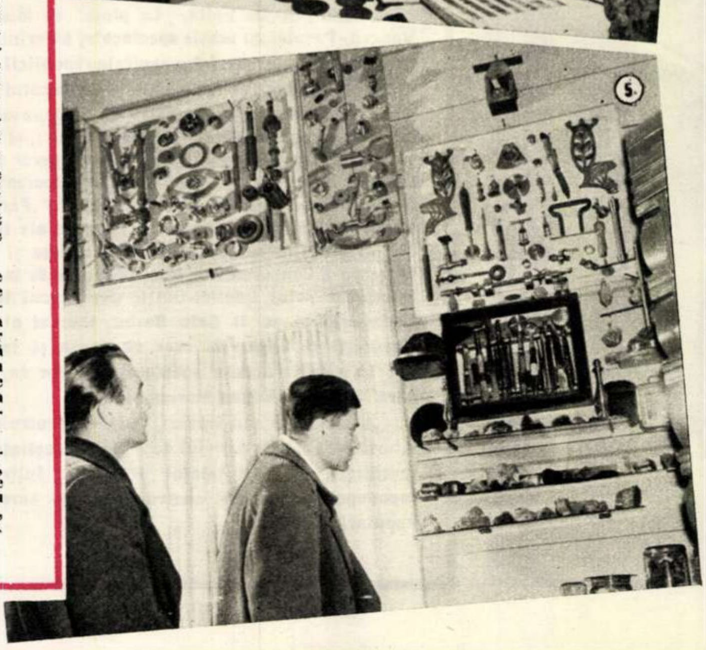

① Strungarul Anton Triest este şi un pasionat al... inovaţiilor. Mărturie sînt cele zece diplome şi certificate de inovaţii. Una dintre acestea: un dispozitiv cu ajutorul căruia timpul de strunjire şi filetare a fuselor frînale a fost redus de la 3 ore la 30 de minute.

② Albumul filatelic al strungarului-colecţionar s-a îmbogăţit cu o nouă piesă, care este cercetată cu atenţie...

③ Printre rocile ce pot fi admirate în muzeul lui Anton Triest veţi întîlni piesele cele mai variate, de la aragonitul de Karlsbad pînă la un fragment din meteoritul care a căzut în... Mexic în anul 1879.

④ Patul pe care-l vedeţi în fotografie face notă discordantă în ambianţa de muzeu a camerei? Dimpotrivă. Colecţionarul l-a găsit aruncat undeva la marginea oraşului. Pasionatul strungar i-a redat strălucirea alamei şi nu mică i-a fost bucuria să găsească, la unul din capetele patului, o tăbliţă cu o inscripţie din care rezultă că pe acest pat s-a odihnit — acum 450 de ani — Ion Zapolia, voievod al Ardealului.

⑤ Zeci de piese alcătuiesc colecţia tehnică a lui Triest: micrometre, şublere, roţi dinţate, diferite obiecte metalice de uz casnic, toate lucrate cu răbdare şi migală, de-a lungul timpului, de însuşi iscusitul strungar-colecţionar.

Am cunoscut în Atelierele de zonă C.F.R. din Alba Iulia pe strungarul Anton Triest. Prin înfăţişarea şi comportarea sa plină de modestie nu se deosebea cu nimic de miile de muncitori din ţara noastră care mînuiesc strungul, de miile de muncitori care — ca şi el — au primit diplome de inovatori...

Dar, dincolo de atelier, în încăperile locuinţei sale, ni s-a dezvăluit un alt Anton Triest, ni s-a dezvăluit o altă pasiune a strungarului...

Retras în camera sa de lucru, Anton Triest şlefuieşte cu răbdare o piatră de granit, pînă ce roca dură capătă faţete sclipitoare. Alteori cercetează cu lupa zimţii unei mărci dezlipite cu grijă de pe vreun plic venit de cine ştie unde sau se cufundă în lectura unei cărţi de specialitate pentru a identifica o monedă veche descoperită sub lespezi de piatră ori sub brazda proaspăt răsturnată de plugul tractorului.

De peste 40 de ani Anton Triest, pasionat colecţionar, strînge cu grijă diverse lucruri, luptînd în trecut cu serioase sacrificii materiale. Astăzi, cînd munca sa este retribuită la adevărata sa valoare, cînd inovaţiile sale sînt răsplătite, iar cei din jurul său privesc cu simpatie îndeletnicirea de colecţionar, el şi-a putut realiza visul: să-şi înjghebeze un mic muzeu.

E drept că muzeul lui Anton Triest n-are nimic din vastitatea sălilor unei asemenea instituţii culturale. Cercetîndu-l însă cu atenţie, el îţi oferă la fiecare pas adevărate surprize. În vitrine, 800 de roci; în albume, 18.000 de mărci. Care geolog sau filatelist nu şi-ar dori asemenea colecţii? Mai departe: în biblioteca colecţionarului stau rînduite 1.600 de cărţi, unele adevărate rarităţi, ca de pildă „Constitutio criminalis Thereziana" din 1769. Vin la rînd: colecţia numismatică (1.500 de monede, unele datînd din vremea dacilor şi a romanilor), colecţiile de insigne, medalii şi medalioane, o colecţie de scoici remarcabile prin mărimea lor, casete în care au fost fixate specii rare de fluturi, colecţia de obiecte tehnice şi — surprinzător în casa unui fumător — o bogată colecţie de ţigări romîneşti şi străine.

L-am întrebat într-o doară:

— Nu vi s-a întîmplat niciodată să rămîneţi fără ţigări în tabacheră şi...

Omul care-mi răspunsese cu promptitudine pînă atunci la fiecare întrebare, uneori ţinîndu-mi adevărate lecţii de istorie sau mineralogie, păru de data aceasta încurcat şi mă privi cu mirare. Pînă la urmă îmi mărturisi că ar fi încercat mai curînd să răsucească o ţigară dintr-o... rocă pisată decît să fumeze din colecţie...

Casa strungarului Anton Triest este deschisă oricui. Nenumăraţi oameni din oraş şi de pe alte meleaguri o vizitează. În cartea de impresii au semnat sute de vizitatori. Consemnările lor îţi întăresc impresia că te afli în faţa unui om puţin obişnuit.

Părăsind muzeul strungarului Anton Triest, aflu — în curte — o ultimă surpriză: colecţia de porumbei, care reuneşte 16 specii.

Din stradă, arunc o privire spre clădirea care m-a găzduit timp de cîteva ore. Mi se pare că-i lipseşte o anumită piesă în exterior: o tăbliţă cu inscripţia: „Muzeul Anton Triest". Modestia strungarului, specifică comunistului, este însă tot atît de mare ca şi pasiunea sa...

M. DĂSCĂLESCU

CU SARE ŞI PIPER

AM UN COPIL RĂU

de Andi BELEI

Fiul meu, Victoraş, mi-a provocat o mare decepţie. Credeam despre el că este cuminte, blind, ascultător, ba chiar sfios, adică idealul părinţilor comozi. Şi, cînd colo, mi-a fost dat să aflu chiar de la vecina mea, madam Popescu, că am un copil rău, prost crescut, insuportabil.

Dar mai întîi să vă explic cum devine cazul. Sorinel, nepoţelul doamnei Popescu, avînd frageda vîrstă de patru anişori, deci cu un an mai mult decît fiul meu Victoraş, a avut avantajul să descopere cu un an mai devreme deliciul de a trage o palmă, un pumn, un ghiont, un picior, de a da cu ceva în cap, indiferent cui, inclusiv părinţilor, de a scuipa, de a înjura, de a urla între orele 7-13, 15-18 şi 21-24 (deoarece în restul timpului face nani): deliciul de a strica jucăriile celorlalţi copii, iar la întrebarea: „de ce nu le strici şi pe-ale tale?" — să răspundă: „păi pe-astea mi le-a adus tăticu'"; deliciul de a călca în picioare pînă la nimicire tricicleta vecinului său de etaj pentru a vedea dacă fierul se rupe sau ba; sau, în sfîrşit, deliciul de a spune copiilor adunaţi la el în jurul televizorului: „marş afară, e televizorul meu, sînt scaunele mele, e casa mea".

Acestea fiind semnalmentele lui Sorinel, eram convins că este tipul eroului negativ în materie de copii, bineînţeles victimă a lipsei de daruri şi principii pedagogice a celor ce-l educă, respectiv madam Popescu, care dispreţuieşte din toată inima educaţia dată copiilor în creşe şi cămine. Credeam deci că, dimpotrivă, copilul meu este la antipodul profesorului său de obrăznicii, Sorinel. Dar vai! M-am înşelat amarnic.

Întîi a fost primul cucui. Victoraş mi l-a arătat plîngînd. Eu l-am pedepsit pentru necuminţenie. Apoi a venit cu o buză puţin julită; urla, probabil tot din cauza necuminţeniei, şi l-am trimis iarăşi la colţ. Apoi a venit cu un fel de gaură în cap, o rană profundă provocată prin lovirea cu un corp contondent. Tunsoare, pansament şi... iar la colţ. Şi aşa mai departe, pînă într-o zi cînd am rămas incognito acasă, ca să văd ce se petrece în timpul dimineţii.

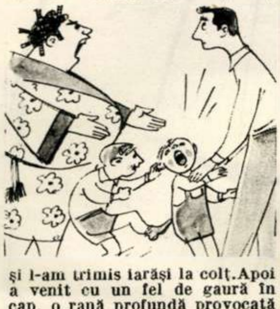

Întîi am auzit nişte ţipete înfiorătoare: era vocea lui Victoraş. Am dat buzna în hol. Acolo îl văd pe Sorinel dîndu-i în cap lui Victoraş cu un cub de lemn; cu o mînă îl ţinea şi cu alta îi căra. Încerc să-i despart, dar Sorinel, indignat de intervenţia mea, mă scuipă, îmi strigă „nebunule" şi fuge supărat spre bunică-sa. Şi pe drept cuvînt: îi stricasem joaca. Pînă la prînz am mai asistat la cîteva scene asemănătoare, în care fiul meu urla ca din gură de şarpe la loviturile precise ale prietenului său. La ultima scenă lacrimogenă n-am mai putut sta impasibil şi m-am înfiinţat la madam Popescu. Am încercat să-i explic cît mai delicat şi mai pe ocolite, cunoscîndu-i sensibilitatea, cum că Sorinel al dumneaei se joacă de o manieră puţin cam... forte cu băiatul meu. Dar ea mi-a retezat-o scurt: „Să mă ierţi că ţi-o spun, dom'le Andi, dar dumneata eşti slab pedagog. De ce e fiul dumitale un plîngăcios?" „Păi, să vedeţi dv. — încercai eu să protestez. Aşa credeam şi eu, dar am văzut astăzi cu ochii mei cum nepoţelul dv. îl lovea pe fiul meu. Uitaţi-vă şi la sîngele ăsta de pe frunte şi de la nas." „Ei, şi ce-i? — replică doamna Popescu. Dumneata nu te-ai jucat cînd erai mic? Sînt jocuri băieţeşti!" „Da, dar vedeţi — i-am răspuns eu — băieţeşte se joacă numai Sorinel, că al meu le încasează". „Păi dacă nu ştii să-l creşti, ce să-ţi fac? Educaţia e o chestie complicată, nu oricine poate creşte copii — zise sentenţios madam Popescu. În orice caz, te rog să-i schimbi educaţia şi să-l dezveţi să mai plîngă pentru orice fleac, fiindcă, te rog să mă crezi, a început să mă enerveze. Aveţi un copil rău, prost crescut, insuportabil, şi nu sînt obligată să suport gălăgia copiilor altora" — încheie înfuriată madam Popescu şi-mi întoarse spatele.

Acum, după această discuţie de principii, stau şi mă gîndesc. Ce să schimb? Educaţia copilului meu sau locuinţa? În sfîrşit, m-am hotărît şi am afişat la spaţiul locativ raional următorul anunţ:

OFER:

locuinţă centrală, gaz metan, contra ceva asemănător, indiferent cartier, indiferent încălzire, numai unei familii de antrenori de lupte, boxeri sau atleţi de circ cu minimum doi sau mai mulţi copii mai mari de patru ani.

RONDELUL UNUI TĂCUT

Un singur lucru ştie: tace;
Exces de zel şi modestie.
Să ia poziţie, nu-i place,
Ci stă cu nasul în hîrtie.

Băgat în scripte, se complace
Să stea pierdut în veşnicie.
Un singur lucru ştie: tace.
Exces de zel şi modestie.

Atunci cînd critica-i prea vie,
Nu ia cuvîntul; nu se face
Să critici lipsuri... Lui îi place
Să nu stîrnească duşmănie...

Un singur lucru ştie: tace!

Aurel CODREANU
Alba Iulia

PE ARIPILE GLUMEI

— Pierre — spuse învăţătoarea — compunerea ta despre cîine este o copie, cuvînt cu cuvînt, după compunerea fratelui tău.

— E adevărat, doamnă; doar e vorba despre acelaşi cîine!

★

Plimbîndu-se prin grădina zoologică, micul Jean îi arătă prietenului său un cerb frumos şi îi spuse mîndru: „Şi noi avem acasă un cuier de haine exact ca al lui".

(Din umorul francez)

UMOR SOVIETIC

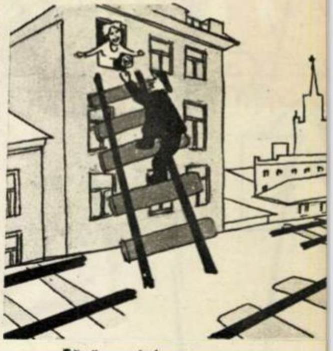

Fără cuvinte.

Desen de A. KRÎLOV

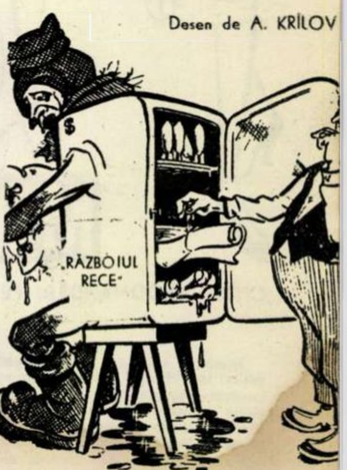

Adeptul „războiului rece": „Vine dezgheţul. Ar fi bine să îngheţăm tratativele privitoare la dezarmare..."

Desen de I. KERŞIN

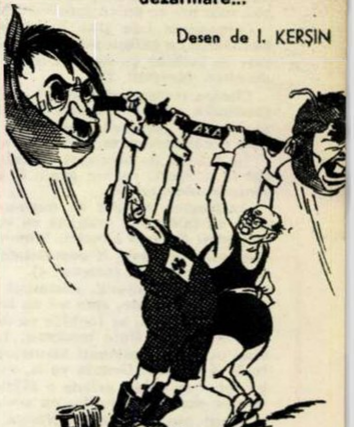

Guvernele Adenauer şi Kişi se menţin pe linia „războiului rece", căutînd să reînvie răposata „axă Berlin-Tokio".

Desen de I. KERŞIN

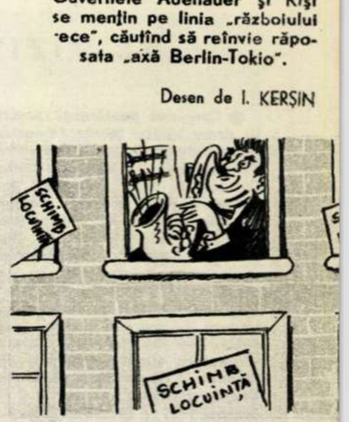

Fără cuvinte.

Desen de I. SÎCEV

FEL de FEL

Între noii vecini.

— E mai bine să vă spun din capul locului: noaptea sforăi de se cutremură pereţii, cîteodată ţip în somn, iar cînd am insomnie cînt la vioară.

— Nu-i nimic. Nu mă deranjează.

— Cum? Dormiţi chiar atît de greu?

— Ba nu dorm de loc. Sînt... paznic de noapte!

★

— Tăticule, tovarăşa profesoară e foarte supărată pe dumneata.

— De ce?

— A spus că dacă nu te apuci să înveţi serios algebra... n-am să trec clasa!

★

În tramvai.

— De ce urci prin uşa din faţă?

— Păi , pe aici e mai liber că nu se urcă nimeni!

Din repertoriul Teatrului de buzunar „O. K."

OPERAŢIA

— piesă în două acte, cu bisturiu —

ACTUL I

Scena se petrece în cabinetul medicului.

Bolnavul: Doctore, nu mai pot!... Operează-mă imediat... Apendicită...

Doctorul (îl consultă): Care apendicită? Te operez de hernie! Ciudat, în ultima vreme fiecare al doilea american face hernie...

Bolnavul: Hernie? Ah, hernie! Credeam că apendicele trebuie...

Doctorul: Lasă că ştiu eu mai bine ce trebuie. Te operez de hernie (ia bisturiul şi începe operaţia)!

ACTUL II

Scena se petrece alături, în apartamentul medicului.

Sofia: Cum a mers?

Medicul: Excelent! Am luat cincisprezece dolari.

Sofia: Te întreb cum a mers operaţia! Nu crezi că era bine să-l fi operat mai întîi de apendicită?...

Medicul: Ce, eram prost? Cum să-l operez de apendicită cînd omul are destui bani ca să plătească o operaţie de hernie? Pentru asta iau dublu!

Cortina cade leşinată

(P. S. Pentru trezire din leşin, se ia un dolar).

Victor PIŢIGOI

Cu ţepi...

Baia comunală din satul Ciulniţa, raionul Topoloveni, stă nefolosită de ani de zile.

Ca să fie folosită
Baia asta comunală,
Credem noi că necesită
„Cineva" o... săpuneală.

I. B.

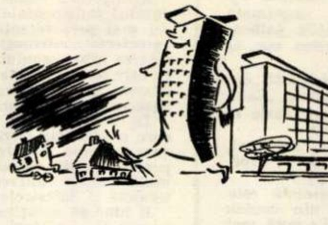

POLISPORTIVUL

De secularul Bucureşti se poate spune —
Şi asta, bineînţeles, figurativ —
Că devenind pe zi ce trece tot mai june,
Se dovedeşte şi un bun polisportiv.

Priviţi-l de la centru la bariere!
Azi nu mai seamănă cu urbea din vechime
Şi dobîndind în juru-i noi cartiere
E priceput la... *săritura în lungime.*

În piaţa Splaiului, la Tei sau pe Magheru
Şi-n alte părţi din Capitală, o mulţime
De blocuri se întrec în a străpunge ceru'.
Aşa că iată... *săritura-n înălţime.*

În magazinele cu multă îmbulzeală,
Găseşti frumoase ţesături ce te conving
Că Bucureştiul, mîndra noastră Capitală,
A obţinut rapid victorii şi pe... *ring.*

Din ale lui uzine, în convoaie,
Pornesc — un rod al actualei ere —
Frumoase troleibuse şi tramvaie,
Ce se întrec în *cursele de... cai-putere.*

Şi renăscut din hărnicii neîntrecute,
Oraşul nostru în moderna lui geneză
Schimbîndu-şi faţa radical, extrem de iute,
Deţine astăzi şi... *recordul de viteză.*

V. D. POPA şi A. LĂPUŞNEANU

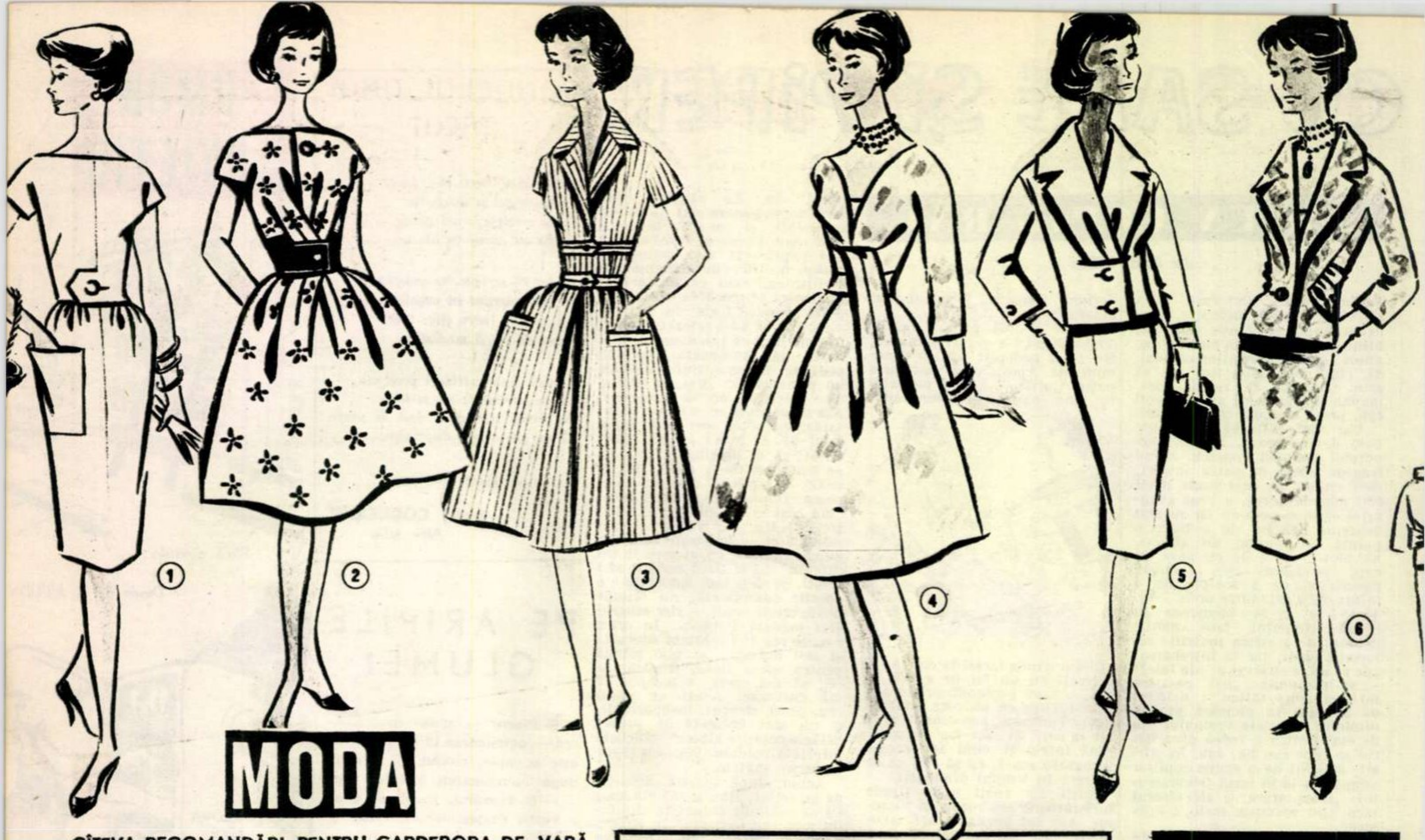

MODA

CÎTEVA RECOMANDĂRI PENTRU GARDEROBA DE VARĂ

II

Dacă pe vremuri la 30 de ani femeia înceta de a mai fi tînără — astăzi activitatea neobosită pe care o desfăşoară în toate domeniile, confortul sporit, viaţa în aer liber, sportul au împins mult mai departe limitele tinereţii, permiţînd creatorilor de modă să folosească din plin originalitatea şi fantezia lor în creionarea celor mai variate modele. Pentru tovarăşele noastre care sînt tinere — fără a mai fi adolescente sau abia trecute de vîrsta adolescenţei — iată cîteva recomandări referitoare la garderoba de vară:

Fără croieli complicate, nota dominantă fiind simplitatea liniilor, accentul cade pe accesorii, pe rafinamentul detaliilor şi pe armonia de culori.

Folosind poplinul sau olanda, se poate face pentru dimineaţă o rochie avînd fusta dreaptă, uşor încreţită în talie, şi un corsaj simplu, care are ca unică garnitură un nasture mare de sidef (desenul 1).

Cordoanele late sînt foarte moderne. La o rochie imprimată bleumarin cu galben putem asorta un cordon lat din vinilin galben, care se închide cu un nasture. Al doilea nasture este prins sus, la decolteu (desenul 2).

Clasica rochie „chemisier“ n-ar trebui să lipsească niciodată din garderoba unei femei practice. Materialul în dungi denumit „Campanella“ se pretează foarte bine la acest model, care are fusta în cute necălcate, corsajul închis cu nasturi şi mîneca scurtă.

În funcţie de accesorii (geantă, mănuşi, pantofi) care, eventual, pot fi şi sport, rochia poate fi purtată atît dimineaţa cît şi după-amiaza (desenul 3).

Amploarea rochiei de după-amiază din mătase imprimată este dată de faldurile, aranjate ca două cute duble, ce ies din cordon în partea din faţă a fustei. Mîneca trei sferturi dă rochiei o notă mai elegantă, ce poate fi completată cu un triplu şirag din perle şi cu accesorii colorate (desenul 4).

Făcut din şantung, costumul din două piese are fusta strîmtă, cu o cută la spate, spre a-i da lărgimea necesară mişcării. Jacheta, destul de scurtă, se închide cu doi nasturi şi are un rever lat, care îi accentuează linia modernă. La acest costum se potrivesc foarte bine pantofii combinaţi bleumarin cu alb sau havan cu alb, cu toc înalt şi subţire. Geanta va fi, evident, în nuanţa pantofilor. Seara, pe rever se poate prinde o bijuterie cu pietre colorate. În urechi se vor purta cercei-clips cu aceleaşi pietre (desenul 5).

Făcut din mătase imprimată, costumul din două piese are un drapaj care-l deosebeşte complet de taiorul clasic. Mănuşile albe şi bijuteriile cu perle completează acest ansamblu (desenul 6).

NE VIZITEAZĂ ŢARA

● Cunoscut publicului nostru în urma vizitei făcute de curînd în calitate de dirijor al Orchestrei Filarmonicii de Stat din Sofia, Constantin Iliev este din nou oaspetele ţării noastre, dirijînd de data aceasta Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu“ din Bucureşti şi Orchestra Filarmonicii de Stat din Cluj.

● Egon Morbitzer, care ne vizitează în cursul acestei luni, deţine un loc de frunte printre violoniştii tinerei generaţii din Republica Democrată Germană. Fiu de muncitor, născut la 6 februarie 1927 la Olomouc, în Cehoslovacia, el a arătat de timpuriu aptitudini deosebite pentru studiul viorii. Absolvind cu succes Academia de Muzică din Viena la vîrsta de 20 de ani, tînărul artist a fost angajat concertmaistru al Orchestrei de stat din Weimar, trecînd apoi la Orchestra de stat din Berlin. Activînd în acelaşi timp ca prim-violonist al cvartetului de coarde al Operei germane, el s-a relevat în mod deosebit, contribuind în mare măsură la succesul acestei formaţii.

În urma invitaţiei primite, Egon Morbitzer va face, în cursul viitoarei stagiuni, un turneu de concerte şi în Uniunea Sovietică.

SFATURI practice

CULTIVAREA FLORILOR ÎN GLASTRE

N-am auzit niciodată de vreun om care să spună că nu-i plac florile. Există desigur cazuri de alergie provocate de polen, există preferinţe pentru anumite culori sau anumite forme, dar omul nu acuză pentru aceasta florile, ci propria lui sensibilitate organică.

Voltaire spunea că florile sînt cel mai minunat omagiu pe care natura îl prezintă omului, iar Goethe le considera un balsam al sistemului nervos.

Arhitectura modernă priveşte florile ca pe un ornament absolut indispensabil. Oamenii sovietici au fost printre cei mai perseverenţi, în epoca noastră, în ce priveşte aprecierea contribuţiei pe care o aduc florile la înfrumuseţarea urbanismului contemporan. Dovadă vie, importanţa care se acordă spaţiilor şi ornamentelor florale în toate oraşele din Uniunea Sovietică, precum şi în ţările de democraţie populară.

În ce ne priveşte, sîntem renumiţi pentru dragostea pe care o acordăm florilor. Mulţi străini care ne-au vizitat ţara numesc Bucureştiul „oraşul-grădină“. Aceasta atît pentru spaţiile florale din Capitala noastră, cît şi pentru multitudinea ghivecelor care împodobesc balcoanele, terasele şi ferestrele clădirilor.

E bine să menţinem această reputaţie a urbanismului nostru şi — alături de horticultorii cu sarcină specială de a înfrumuseţa parcurile publice şi străzile — să cultivăm fiecare cît mai multe flori.

A face acest lucru nu e de loc o treabă complicată, chiar dacă nu dispunem de nici un fel de teren. O mînă de pămînt într-un ghiveci, o mlădiţă de la un vecin, soare şi apă la timp — iată la ce se reduce toată operaţia. O operaţie care e mult simplificată azi prin existenţa îngrăşămintelor chimice şi a insecticidelor ce se pot încorpora uşor în pămîntul de cultură.

Singura grijă pe care trebuie s-o aibă cultivatorul amator este de a uda pămîntul ghiveciului în fiecare zi — seara sau dimineaţa. O ultimă metodă de udat, experimentată cu succes de horticultori, este aceea ca, o dată pe lună, să se afunde întregul ghiveci într-un vas cu apă şi să se ţină acolo aproximativ 10 minute, pînă ce la suprafaţa apei nu mai apar bule de aer. Timp de o săptămînă după aceea planta e lăsată să se hrănească cu apa pe care şi-a înmagazinat-o în acest mod şi numai apoi se reîncepe udatul obişnuit.

Dacă vedem că planta tînjeşte şi nu se dezvoltă normal, adăugăm la apa cu care o udăm puţin îngrăşămînt chimic sau zeamă rămasă de la carnea proaspătă, spălată. În acest din urmă caz adăugăm şi puţin praf insecticid, pentru a distruge microorganismele rezultate din spălarea cărnii.

Dacă pe unele plante apar „purici“ verzi, presărăm prafuri insecticide sau stropim cu o soluţie compusă din:

apă de ploaie	1 litru
formol	10 grame
alcool alb	20 „
săpun alb	10 „

O ultimă recomandaţie de care trebuie să ţinem seama este ca glastrele (ghivecele) în care facem plantaţia să nu fie din metal, ci din pămînt ars sau din lemn poros. Pentru că, pe de-o parte, metalul împiedică generarea anumitor vitamine de care are nevoie planta, iar pe de altă parte, umezeala să poată pătrunde nu numai prin orificiul de comunicaţie cu vasul de scurgere de dedesubt, ci şi prin porii ghiveciului.

JOSIANA

ŞTIAŢI CĂ...

... gălbenuşul de ou conţine vitaminele A, B_1 şi D?

... 100 gr de gălbenuş de ou conţin 862 calorii?

... grăsimea din gălbenuşul de ou este foarte folositoare şi chiar necesară dezvoltării organismului copiilor?

... gălbenuşul de ou poate fi conservat mai multe zile dacă este pus într-o ceaşcă şi acoperit cu untdelemn?

... adăugat supelor sau pireului în momentul servirii, gălbenuşul face ca acestea să capete un gust mai plăcut, sporindu-le în acelaşi timp valoarea nutritivă?

... gălbenuşul de ou conţine o substanţă foarte folositoare pentru piele, substanţă folosită la prepararea aşa-numitelor „creme de ouă“ şi care se numeşte lecitină?

... puteţi prepara singure o excelentă cremă hrănitoare pentru piele folosind gălbenuşul de ou? Amestecaţi o linguriţă de smîntînă foarte proaspătă cu un gălbenuş de ou şi cu o linguriţă de untdelemn sau de ulei de parafină farmaceutică. Frecaţi bine acest amestec şi, dacă aveţi, adăugaţi-i cîteva picături de tinctura benzoe. Această cremă, folosită zilnic, înmoaie pielea şi-i dă supleţe. Ea nu trebuie preparată în cantitate prea mare, deoarece e bine s-o aveţi mereu proaspătă, şi trebuie păstrată într-un borcănel bine închis şi ţinut la loc răcoros şi uscat.

... un gălbenuş frecat cu zahăr, căruia i se adaugă lapte cald, constituie un remediu foarte bun împotriva răguşelii?

... gălbenuşul de ou vindecă arsurile atît de frecvente într-o gospodărie? La cea mai mică arsură (atingerea de fierul de călcat, de portiţa încinsă a sobei, opărirea cu apă fierbinte, stropirea cu ulei încins etc) aplicaţi imediat pe locul respectiv un strat de gălbenuş crud. Lăsaţi să se usuce, aplicaţi al doilea strat peste primul, apoi al treilea. După două-trei ore spălaţi uşor cu apă călduţă şi aplicaţi un nou strat. În felul acesta usturimea dispare şi în acelaşi timp se evită formarea băşicilor atît de supărătoare şi de dureroase. Pentru a avea efectul dorit, e necesar ca remediul indicat să fie pus în practică imediat după accident.

Colțul fotografului amator

„PENSULA DE LUMINĂ"

Printre metodele folosite de fotograful amator pentru realizarea unei cît mai reușite imagini se numără și „pensula de lumină". În ce constă ea, cum se construiește și cînd se folosește?

În timpul măririi unui negativ se constată uneori că, datorită unor supraexpuneri pe negativ, imaginea obținută în pozitiv conține unele suprafețe sau detalii prea luminoase, care prin prezența lor scad valoarea tehnică și artistică a fotografiei. În asemenea cazuri folosim cu succes pensula de lumină, cu ajutorul căreia putem obține tonuri închise.

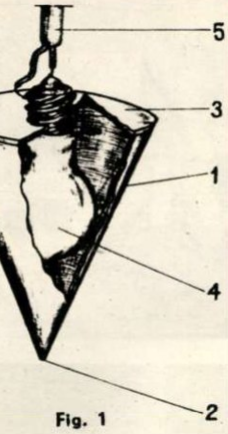

Fig. 1

Pensula de lumină este un dispozitiv simplu care poate fi construit de oricare fotograf amator. Se compune dintr-un con de carton (1, fig. 1), avînd la vîrf un orificiu (2) care variază de la 1-5 mm după nevoie, iar la bază un disc (3) tot din carton, în centrul căruia se fixează un bec de lanternă (4) către interior. Alimentarea becului se va face de la o baterie de buzunar sau de la sonerie, cu ajutorul unui cordon flexibil (5), pentru a permite o ușoară manipulare.

Acolo unde trebuie să intervenim cu pensula de lumină, procedăm în felul următor:

Facem probe de expunere pe diferite puncte ale imaginii.

După expunerea normală a imaginii aducem filtrul roșu al aparatului de mărit în dreptul obiectivului și cu pensula de lumină intervenim în punctele prea dense ale negativului (fig.2). Pentru obținerea unor înnegriri uniforme, trebuie să mișcăm permanent conul de carton, respectiv fasciculul de lumină.

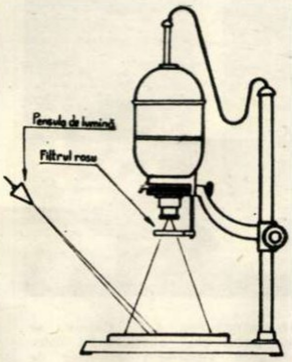

Fig. 2

Dacă o imagine conține unele elemente plasate pe un fond negru care tulbură compoziția, cu ajutorul pensulei de lumină le putem face să dispară complet. În cazul fotografiilor de noapte în care au intervenit fîșii albe datorită luminilor de la vehiculele în mișcare, le putem șterge printr-o înnegrire corespunzătoare. De asemenea, se pot obține efecte la portrete, siluete sau chiar în peisaj, unde se poate introduce o umbră de prim-plan ca provenind de la un arbore ce nu se află în cadru.

Cînd am căpătat o oarecare experiență, treaba va fi amuzantă, iar rezultatele frumoase.

Dumitru NICULESCU

Cu ajutorul științei

PERCUȚIOSCOPUL

După cum se știe, metoda percuției (ciocănirii), de care se folosesc medicii, este departe de a fi perfectă. Pentru stabilirea unui diagnostic mai precis și mai obiectiv, cercetătorul sovietic D. Șteiman — candidat în științe medicale — și inginerii L. Pavlovici și I. Levitas au inventat un aparat care face vizibil sunetul percuției, pe un ecran. Curba care apare pe ecran se schimbă în funcție de modificările patologice ale organului cercetat. În pleureziile exsudative de pildă, noul aparat îngăduie descoperirea celor mai mici acumulări de lichid, în timp ce percuția nu sezisează cantitățile sub 400-500 centimetri cubi. Noul aparat este deosebit de prețios în cazurile în care nu se poate recurge la razele Roentgen — cînd bolnavul e netransportabil, în expediții etc.

ÎMPOTRIVA DĂUNĂTORILOR

Institutul de entomologie al Academiei R.P. Chineze a întreprins o vastă acțiune de studiere a insectelor și de elaborare a unor mijloace cît mai eficiente de luptă împotriva celor dăunătoare și de punere în valoare a celor folositoare. În acest scop institutul organizează în fiecare an zeci de expediții în toate regiunile țării. Pentru nimicirea dăunătorilor culturilor agricole, cercetătorii Institutului entomologic au pus pînă în prezent la dispoziția lucrătorilor din agricultură cifra, într-adevăr impresionantă, de 400 substanțe toxice.

GENERATOR ATOMIC DE BUZUNAR

Cu ajutorul transformatorilor direcți ai energiei și radiațiilor radioactive în curent electric nu se pot obține de obicei tensiuni mari și, în afară de aceasta, ei nu pot fi folosiți decît în laborator.

Savanții sovietici au construit un nou tip de generator atomic de mare tensiune, dar de dimensiuni reduse, care poate fi folosit perfect în aparatura mobilă, precum și pentru alimentarea cu energie a instalațiilor electronice.

Tensiunea curentului electric obținut cu ajutorul acestui nou generator miniatural este de 24 kilowolți.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	E	S			V			■	C	A	D	A
2	S	O	A	R	E	■			O	M	I	
3	T	C	■		■	P	L	A	Z	E	■	
4	R	I	N	D	U	N	I	C	I	■	C	R
5	A	■	A	I	■			■	T			
6	D	A	■		T		■	C	E	A	R	A
7	A	R	A	T	E	■		A	■			■
8	■	M	I	E	R	E	■	P	O	P	A	S
9	P	A	S	■	A		B	I				A
10	A	N	T	I	S	E	P	T	I	C	■	P
11	R		A	V	E		■	E				A

LA ÎNCEPUT DE SEZON

ORIZONTAL: 1) Din timpul verii (masc.) — În camera de baie. 2) Furnizează verii toată căldura — Înmiresmat. 3) Tudor Cozma — Nisip, lumină, aer, băi de soare (pl.). 4) Păsări călătoare care sosesc o dată cu încălzirea vremii — Cer! 5) Posezi — Pronume personal — Vara e plin de oameni care pleacă la odihnă. 6) Răspuns afirmativ — Element de prioritate — Substanță cu care-și construiesc albinele fagurii. 7) Ogoare pregătite pentru însămînțare — Provoca zăpușeală pe vremea faraonilor — Tăcere! 8) Cea mai renumită din timpul verii este aceea pe care albinele o prepară din nectarul florilor de tei — Moment de odihnă într-o excursie. 9) Bran, Bicaz etc. (sing.) — Albină... mîngîiată. 10) Nume generic al substanțelor folosite în lupta împotriva infecțiilor microbiene. 11) Pămîntul dezmiriștit după o ploaie zdravănă de vară — A împrăștia miros.

VERTICAL: 1) Scenă în aer liber — Pom fructifer. 2) Localitate de odihnă în Crimeea, renumită pentru clima ei dulce — Locuri pe cîmp unde se strîng și se treieră cerealele. 3) Pronume posesiv — Ține! — Acesta (pop.). 4) Scăldate în raze de lumină — Patru roman. 5) Vasile Eftimescu — Amenajare pentru vară în fața unor localuri de consum. 6) Camera și anvelopa unei roți, într-un cuvînt — Privitor la Grecia antică. 7) Nătăfleț — Barbu Petrescu. 8) Crustaceu — Grămezi conice de fîn. 9) Curățate de coajă — Varietate de agat. 10) Amețit pe jumătate — A despica. 11) Îndemn pentru cai — Mustrat. 12) A agăța — Unealtă agricolă.

POȘTA REDACȚIEI

N. POTOROACĂ — com. Asău, raionul Moinești. Cifrele publicate în revista noastră relativ la temperatura Soarelui sînt conforme cu ultimele date științifice obținute în această problemă cu ajutorul rachetelor cosmice. Problema rămîne totuși deschisă. Cert este că această temperatură e mult mai mare decît se bănuia, atît în interiorul cît și în exteriorul astrului. În ceea ce privește izvoarele de ape minerale de care ne vorbiți, părerea noastră este să adresați o sezisare Institutului de balneologie și fizioterapie din București, bd. Gh. Coșbuc nr. 14.

VIRGINIA — Tg. Jiu. Nu vă sfătuim să încercați decolorarea jachetei în casă. E o operație foarte pretențioasă și cu puține șanse de reușită. Dovadă că pînă și boiangiii de meserie ezită adeseori s-o facă. V-au cerut dv. să le procurați decolorantul tocmai ca să scape de răspundere. Și, de altfel, nici nu puteți pretinde răspundere pentru nereușita reparării unei greșeli pe care dv. ați comis-o.

VIORICA PURCARIU — Slobozia. Fenomenul rezistenței în asemenea cazuri se explică prin obișnuirea microbilor cu un anumit medicament de combatere, față de care capătă o oarecare imunitate. De fapt — cum a arătat I. P. Pavlov — efectul medicamentelor, în general, nu se traduce prin distrugerea radicală a microbilor, ci prin frînarea dezvoltării lor, punînd astfel organismul în situația unui contraatac mai eficace, sub controlul sistemului nervos central. În ce privește antibioticele, cel mai indicat procedeu este de a le administra asociate. Penicilina, spre exemplu, dă mai bune rezultate în lupta contra stafilococului dacă e asociată cu streptomicina.

EMIL MATEESCU — Buzău. Stelele roșii de pe turlele Kremlinului au fost aprinse pentru prima oară în anul 1937, cu prilejul celei de-a XX-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Fiecare din aceste stele cîntărește aproape o tonă și e luminată de lămpi incandescente de 3.700 pînă la 5.000 de wați, care ard fără întrerupere zi și noapte. Pereții lor, montați pe carcase de oțel inoxidabil, sînt constituiți din cristale de culoarea rubinului, dublate de alt cristal mat, care face ca lumina să se difuzeze în mod egal. Anvergura celei mai mici stele este de 3 metri. Ele se rotesc în jurul axei lor verticale după direcția vîntului, datorită unor rulmenți cu bile.

TOVARĂȘEI din Cluj. Dezvoltarea mușchilor la picioare, ca și la oricare altă parte a corpului, se poate obține prin exerciții de gimnastică adecvate sau prin practicarea anumitor sporturi. Unul din cele mai indicate este și ciclismul. Nu trebuie neapărat să urmăriți performanțe. E suficient să pedalați în fiecare zi cîte o oră-două.

DUMITRU CIUDIM — com. Crăcăuani, reg. Bacău. Puteți repeta cura de morcovi — dacă observați că vă priește — de 2-3 ori pe an. Sfecla conține la rîndul ei vitamine prețioase pentru corp și o foarte mare cantitate de zahăr, așa că, dacă vreți, puteți face cura combinată — adică suc de morcovi amestecat cu suc de sfeclă.

ȘTEFAN PAUL — elev, Buzău. Vă sfătuim atît pe dumneavoastră cît și pe colegii de care ne vorbiți să renunțați la acele întreceri de reținere a respirației sub apă. E un lucru foarte periculos ceea ce faceți. Rezistența unui om, atunci cînd nu respiră, nu poate dura mult și e în funcție de rezistența inimii, a plămînilor, a vaselor sanguine etc. Nerespirînd nu faceți decît să vă otrăviți corpul și să riscați o sincopă care, dacă se produce sub apă, poate fi fatală. Coșurile de pe față la vîrsta dv. sînt lucruri obișnuite. E o acnee juvenilă, care va dispare o dată cu adolescența. Spălați-vă fața cu săpun de sulf sau faceți un tratament cu raze ultraviolete.

NICA G.V. — Pătrăuți, reg. Cernăuți, R.S.S. Ucraineană. Vă mulțumim foarte mult pentru cuvintele călduroase și urările pe care ni le trimiteți. Ne bucură că vă place revista noastră și vă promitem că ne vom strădui să o realizăm și mai bine în viitor. În ce privește prezentarea artiștilor de care ne vorbiți, vrem să vă amintim că în anii 1957-1958 i-am prezentat pe: Ioana Radu, Maria Lătărețu, Alexandru Grozuță ș.a.m.d. Vom continua să facem asemenea prezentări și, fără îndoială, nu vor lipsi nici artiștii dv. preferați. Vă rugăm să ne mai scrieți părerile dv. și ce ați dori să mai publicăm.

DE VORBĂ CU MEDICUL

Acțiunea razelor ultraviolete asupra organismului

Razele ultraviolete au o acțiune binefăcătoare asupra organismului omenesc și sînt indicate în mod special într-o serie de maladii. După anotimpul iernii, cu cele mai multe zile noroase, cînd razele ultraviolete emise de soare nu-și pot produce efectele asupra organismului nostru, apar zilele calde și însorite ale primăverii și verii, bogate în aceste radiații. Pentru a beneficia de acțiunea lor este bine să cunoaștem cîteva reguli care să ne conducă în cura de raze ultraviolete.

Cum ne „bronzăm"

Sensibilitatea la razele ultraviolete diferă de la individ la individ. Blonzii sînt mai sensibili decît bruneții. Persoanele slabe și cu pielea uscată au o sensibilitate scăzută în comparație cu cele grase. De asemenea, la aceeași persoană diferitele regiuni ale tegumentelor (pielii) au o sensibilitate variată. Cea mai mare o au tegumentele feței, ale pieptului, ale abdomenului și ale spatelui. În ordine descrescîndă, sensibilitatea la raze va fi mai mică pe tegumentele brațelor, ale regiunilor laterale ale toracelui, la pielea gîtului, a genunchilor, pulpelor și coastelor; și, în sfîrșit, cea mai mică o au tegumentele mîinilor și ale labelor picioarelor.

Cunoașterea acestei sensibilități diferite este importantă pentru a nu expune razelor în mod exagerat regiunile mai periclitate, fapt care ar putea avea efecte supărătoare asupra pielii și a organismului în general.

Eritemul (roșeața pielii) se intensifică dacă imediat după expunerea la raze se procedează la masarea pielii iradiate. Eritemul dispare după cîteva zile și în urma lui apare pigmentația. Acțiunea binefăcătoare a razelor ultraviolete nu este în funcție de intensitatea pigmentației. Ea poate fi bună și în cazurile în care pigmentația e mai puțin intensă. Deci, nu intensitatea „bronzării" e totul!

Acțiuni generale asupra organismului

Sub acțiunea razelor ultraviolete crește imunitatea la infecții a organismului. Crește cantitatea de calciu și fosfor în sînge. Nivelul glicemiei la diabetici scade. Dozele mici de ultraviolete îmbogățesc sîngele în globule roșii. Tensiunea arterială scade la doze de raze ultraviolete care produc eritem și sînt aplicate pe regiuni mai întinse ale corpului.

Indicații speciale ale razelor ultraviolete

Se folosesc în nevralgii, în nevrite și în inflamații acute superficiale ale pielii cum sînt: accese, hidrosadenite, foliculite etc.

Astmul bronșic beneficiază de iradiațiile făcute asupra toracelui, aplicate în doze de eritem.

Convalescenții, anemicii, subnutriții și debilitații vor face iradieri generale ale corpului, care tonifică organismul.

Razele ultraviolete sînt contraindicate în tuberculoza pulmonară evolutivă. Sînt de asemenea contraindicate în flebitele acute, în tumorile maligne și în bolile care dau hemoragii. De aceea indicațiile de folosire a razelor ultraviolete vor fi date numai de către medic pentru fiecare caz în parte, atît în tratamentele făcute la aparate speciale de ultraviolete cît și la folosirea razelor naturale emise de soare. Folosirea radiațiilor fără control poate avea efecte nefavorabile asupra organismului și, în unele cazuri, duce la agravarea unei serii întregi de maladii.

De aceea, înainte de a păși pe plajele ștrandurilor sau ale mării, prezentarea la consultațiile medicului dv. este absolut necesară.

Dr. Silviu GHEREA

MACABRUL BUSINESS AL LUI MR. SPEARS

Printre „pedagogii" de frunte ai tîlhăriilor și crimei — Al. Capone, Dillinger și alți iluștri reprezentanți ai „elitei" americane — a primit deunăzi botezul celebrității și un oarecare dr. Spears.

Dacă de gangsterii amintiți mai sus au auzit pînă și copiii, de Spears n-au auzit — deocamdată — decît puțini. Doctorul Spears este, chipurile, o stea răsărită abia de curînd pe firmamentul modului de viață american.

Răsunătorul lui debut la catedra crimei a fost prilejuit de rolul pe care l-a jucat — cel puțin așa reiese din constatările anchetatorilor — în două catastrofe aeriene petrecute la 16 noiembrie 1959 și 10 ianuarie a.c., pe ruta Miami-New Orleans.

În aceste catastrofe și-au pierdut viața 76 persoane, iar epavele celor două avioane au dispărut fără urmă.

Împrejurările catastrofelor au rămas învăluite într-un mister atît de dens, încît pînă și cei mai inventivi scenariști ai studiourilor producătoare de filme cu gangsteri au avut motive să pălească de invidie.

Constatînd că ambele avioane au explodat în aer, anchetatorii au presupus că ar fi vorba de acte de sabotaj cu bombe. Misterul nu se lăsa însă destrămat și ancheta bătea pasul pe loc. Pînă cînd, de curînd, și-a făcut intrarea în scenă doctorul Spears, unul dintre cei care figurau pe lista victimelor în accidentul din 16 noiembrie!

Dr. Spears a fost descoperit, sub nume fals, în localitatea Phoenix din statul Arizona. Fusese crezut mort, dar s-a constatat că este cît se poate de viu. Pornite pe făgașul oferit de descoperirea doctorului Spears, cercetările au prilejuit o serie de constatări care îi aduc din ce în ce mai multe „merite" ilustrului suspect nr. 1, ce pare a fi într-adevăr autorul celor două atentate.

Vă avertizăm că expunerea succintă a faptelor, așa cum o facem mai jos, nu este rezumatul unui scenariu de film sau al unui roman cu gangsteri, ci al declarațiilor colecționate de autorități în cursul anchetei.

„Onorabilul" dr. Spears a cumpărat un bilet pentru avionul de 16 noiembrie, a contractat o asigurare pe viață în valoare de 100.000 dolari, care trebuia să fie încasată, în cazul morții lui, de soția sa, și a plecat cu avionul spre New-Orleans. La escala din Tampa, în locul lui Spears, care a plasat o bombă la bordul avionului, s-a îmbarcat un prieten al lui, pe nume William Taylor. Cu nouă minute înainte de îmbarcare, Taylor contractase o asigurare de 37.000 dolari, în favoarea fiului său. Soția acestei victime, Alice Taylor, este convinsă că dr. Spears l-a hipnotizat pe soțul ei pentru a-l face să se urce în avion. Prin hipnotism sau prin alte mijloace, substituirea lui Spears prin Taylor a izbutit, lucru pe care doctorul i l-a mărturisit soției sale cu prilejul unei vizite secrete pe care i-a făcut-o acesteia la domiciliul din Dallas, în ziua de 10 ianuarie.

La Phoenix, Spears a fost găzduit, sub nume fals, tot de un prieten al lui, dr. Turska. În bagajele lui Spears s-au găsit materiale explozibile, iar lîngă locuința lui Turska a fost descoperită o lădiță cu dinamită.

Mai rămîne de constatat care a fost rolul lui Spears în a doua catastrofă aeriană, care prezintă analogii tulburătoare cu prima.

Anchetatorii speră că examenul epavei avionului prăbușit în ziua de 16 noiembrie, epavă găsită recent pe fundul golfului Mexic la o adîncime de 250 de metri, să contribuie și la dezlegarea acestei enigme.

Cît despre moralitatea protagoniștilor acestei pagini demne de o antologie a crimei, s-a constatat că Spears, pe care totul îl arată ca ucigaș al celor 76 de persoane, s-a cunoscut cu William Taylor în închisoare, iar dr. Turska nu face nici el mai multe parale: are un cazier judiciar încărcat, fiind implicat în afaceri de trafic cu stupefiante (marijuana) și într-o serie de operații suspecte. Simptomatic — de la a ucide 76 de oameni pentru o sută de mii de dolari nu e decît un pas pînă la a ucide o mie de oameni pentru un milion de dolari sau un milion de oameni pentru un miliard de dolari. E, după cîte se vede, o chestiune de bombă: dacă lucrezi pe cont propriu, cu explozibil redus, cîștigi puțin, dacă lucrezi în contul Wall-Streetului și ai și o bombă atomică... Din păcate, socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din tîrg — nici în cazul doctorului Spears, nici în cazul altora, mai mult sau mai puțin doctori, indiferent de mărimea bombei pe care o agită.

Silviu GEORGESCU

În jurul globului

EPOPEICA LUPTĂ DE 49 ZILE a celor patru ostași sovietici cu stihiile oceanului a inspirat pe sculptorul leningrădean Grigori Cernienko, care lucrează la o statuie ce va imortaliza eroismul lor. Faptul că sculptorul Cernienko a fost în tinerețe marinar îl ajută să redea în chip veridic figurile oamenilor în luptă cu apele.

←

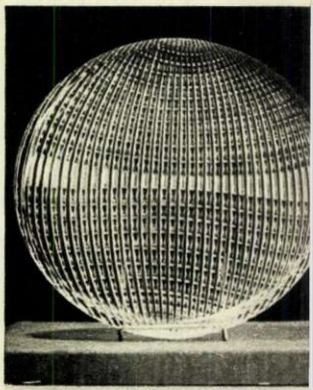

OBIECTELE DE ARTĂ confecționate din sticlă de artiștii cehoslovaci sînt apreciate atît în țară cît și peste hotare. Iată și un model de platou din sticlă, desenat și lucrat de Ladislav Oliva.

„TREI SURORI", piesa marelui dramaturg rus A.P. Cehov, se bucură de o caldă apreciere din partea publicului chinez. În fotografie: o scenă din piesă, în interpretarea Teatrului Popular de Artă din Pekin.

FESTIVALUL ANUAL AL LOCUITORILOR DIN KAMCIATKA prilejuiește interesante întreceri, la care ia parte majoritatea populației acestei peninsule din nord-estul Uniunii Sovietice. În fotografie: un vînător își dovedește măiestria, prinzînd reni cu ajutorul unui „lasso" lung de 20 metri.

←

CONSTRUIT DE R.D.G. Renumita întreprindere de poduri din Lauchhammer (R. D. Germană) a construit în capitala Suediei, Stockholm, acest pod lung de 235 metri, pe care trec zilnic circa 70.000 de autovehicule.

↓

KLAUS WALTER după eliberarea sa din închisoarea în care a fost deținut timp de 2 luni, pentru „vina" de a fi înfierat antisemitismul. Klaus Walter este întîmpinat cu căldură de către prieteni, cărora le mulțumește pentru sprijinul moral acordat în timpul detențiunii.

IDILĂ DE PRIMĂVARĂ în Parcul zoologic „Ueno" din Tokio...

ROSTOCK-CONSTANŢA

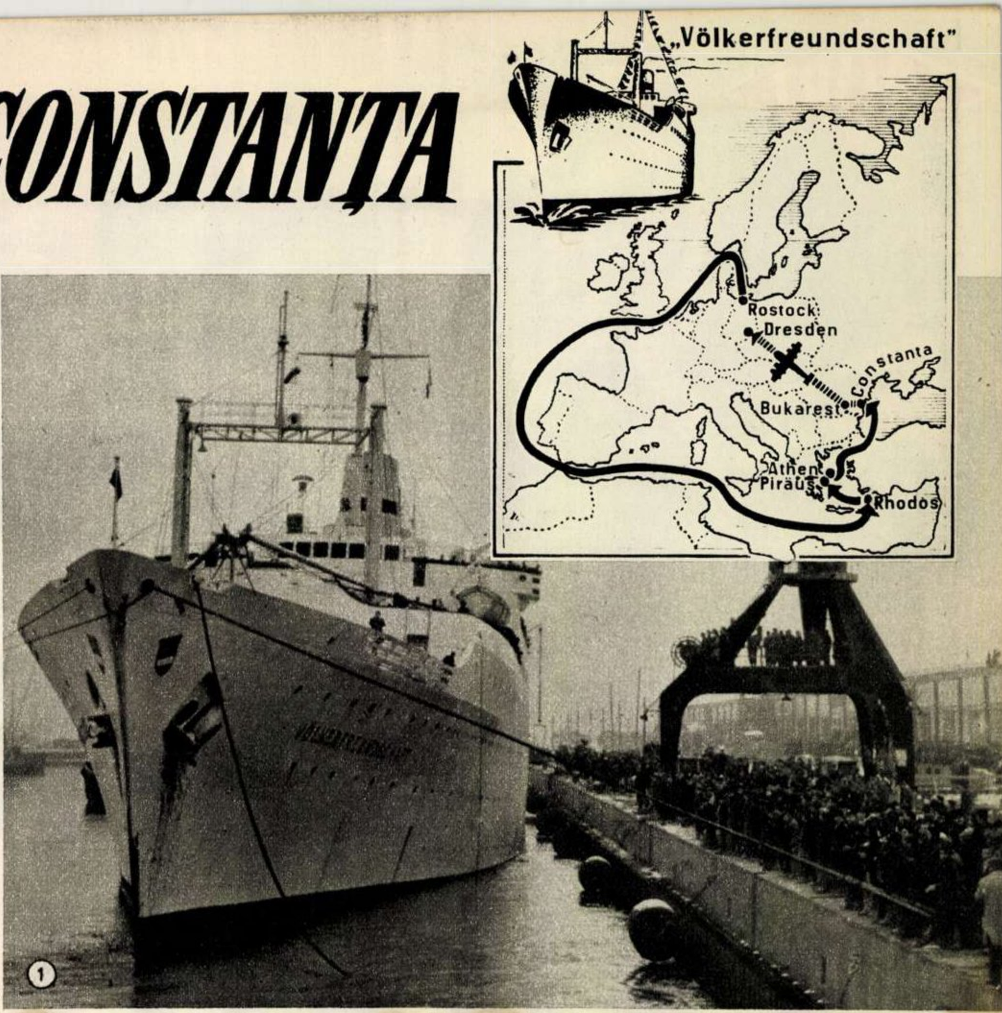

O animaţie deosebită domnea în ziua aceea pe cheiurile complet refăcutului port Rostock din R.D.Germană. Peste puţin, urma să-şi ridice ancora noul vas de călători „Völkerfreundschaft" (Prietenia popoarelor), construit pe şantierele navale din R. D. Germană. În prima sa cursă, vasul avea să-i poarte pe cei 500 de pasageri — oameni ai muncii din ţara prietenă — pe apele învolburate sau liniştite, albastre sau verzi, a nu mai puţin de cinci mări, într-un concediu plăcut şi în condiţiile unui confort desăvîrşit.

Dacă avem în vedere cabinele luxoase, restaurantul, cofetăria şi biblioteca cu care este înzestrat vasul, ca şi sala de spectacole şi cea de dans, barul, cele două bazine de înot cu instalaţii de încălzire a apei şi celelalte amenajări, datorită cărora călătorii se simt ca în inima unui mare oraş, înţelegem de ce vasul acesta modern este denumit de unii „Paradisul plutitor".

Conform itinerariului (dreapta, sus), vasul „Völkerfreundschaft" (cu o deplasare de 12.400 tone) a plecat din Marea Baltică, ca să treacă apoi prin Marea Nordului, Oceanul Atlantic, Marea Mediterană şi, în sfîrşit, în Marea Neagră. Punct terminus — portul Constanţa.

Şi acum, după ce mugetul prelung al sirenei a anunţat plecarea vasului (fotografia 1), iar ecourile urărilor de „drum bun" s-au stins cu încetul, să-i urmărim pe cei 500 de excursionişti în croaziera lor.

Mulţi dintre excursionişti nu pot rezista tentaţiei de a înota în bazinele de pe punte. Nici nu poate fi vorba de răceală! Temperatura apei din bazin e tocmai potrivită (fotografia 2).

Iar soarele mediteranean încălzeşte mai bine decît soarele Balticii; călătorii de pe „Völkerfreundschaft" pot confirma aceasta (fotografia 3).

Nu se poate concepe ca, vizitînd Atena, să nu faci cîteva poze de pe înălţimile Acropolei (fotografia 4).

... 7 martie 1960. Locuitorii portului romînesc Constanţa fac o primire frăţească celor 500 de oameni ai muncii din R.D.Germană (fotografia 5).

Prima călătorie a luat deci sfîrşit. Spunem prima, pentru că nu mai tîrziu de 17 mai, vasul „Völkerfreundschaft", avînd la bord alţi excursionişti din R.D. Germană, va acosta pentru a doua oară în rada portului Constanţa.

①

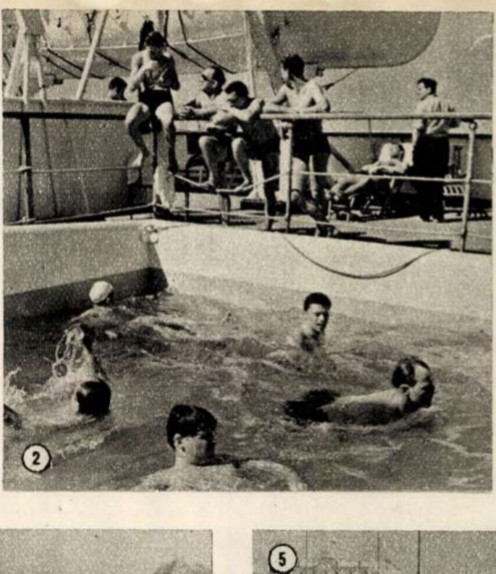
②

③

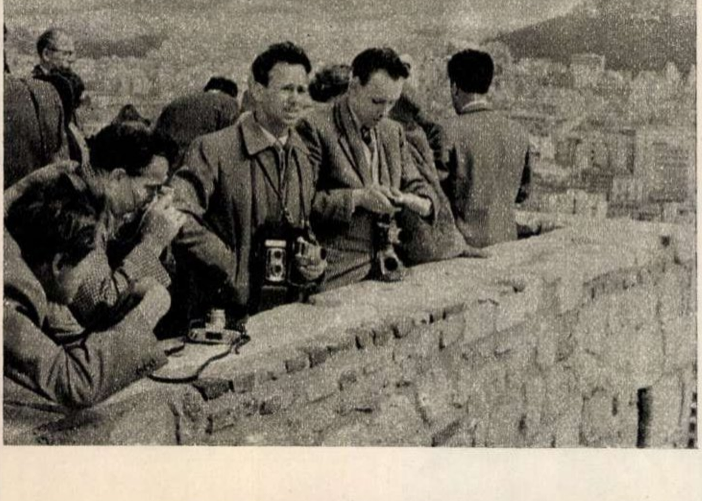
④

⑤

Bibl Rep

SPORT

FOTBAL. Una din puţinele faze ale echipei noastre la poarta apărată de Naidenov.

Fotografie de A. ROSENTHAL

HANDBAL. Reprezentantul echipei C.C.A. Otto Thelman surprins în timpul unei spectaculoase intervenţii. Fază din meciul dintre echipele C.C.A. - Voinţa Sibiu.

Fotografie de Don BÎRLĂDEANU

...BOX

● Boxul este unul din cele mai vechi sporturi. Documentele vremii ne dovedesc că el datează de mai bine de 5.000 ani. Primul boxer al timpurilor moderne ar fi fost un anume Tomm Figg, care şi-a făcut apariţia prin anul 1719 în tîrgurile din Anglia.

● Cel mai lung meci de box fără mănuşi a avut loc în anul 1885 la Melbourne între Kelly şi Smith. Cei doi combatanţi au luptat fără întrerupere 6h 15'.

● Primul boxer romîn care a participat la o competiţie oficială a fost V. Salvan din Cluj. El a evoluat în anul 1919 la Paris, în cadrul Jocurilor sportive inter-aliate.

● Fostul campion european de amatori Urlich Nietzcke a abandonat „hermina albă" trecînd la profesionism. Încăput pe mîna afaceriştilor din sportul R.F. Germane, el a ajuns o epavă. Recent, Nietzcke a pierdut prin KO întîlnirea cu P. Rademaker.

● Trei campioni mondiali de box au vizitat Romînia; primul a fost negrul Jack Johnson care în cadrul unei demonstraţii a reuşit să lovească atît de tare „pucingbalul", încît acesta a zburat pur şi simplu în tribune. Al doilea boxer, campion mondial, pe nume Valentin Angelman, a fost învins la puncte de gălăţeanul D. Panaitescu-Zigoto, iar cel de-al treilea a fost G. Charpantier.

● Boxerul care deţine recordul în materie de longevitate pe ring se numeşte Kentucky Rosebud. În anul 1916 la New York, avînd 63 de ani, el l-a făcut KO în rundul 4 pe J.H. Johnson. În zilele noastre cel mai vîrstnic recordmen pugilist este negrul Archie Moore (47 ani), actualul campion al lumii la categoria semigrea.

● Cel mai renumit boxer amator din lume care şi-a cîştigat o mare reputaţie în arena internaţională este sovieticul Vladimir Enghibarian. El a cîştigat de 3 ori titlul de campion european, egalînd recordul pe plan olimpic al pugilistului maghiar László Papp.

● Boxerii francezi Seraphim Ferrer şi Cherif Hamia au plătit scump gloria efemeră a profesionismului. Astăzi, cei doi sportivi, suferind grav de pe urma numeroaselor meciuri grele susţinute cu adversari mult mai puternici, au fost nevoiţi să abandoneze sportul cu mănuşi.

● Afaceriştii din boxul francez au reuşit să-l corupă pe Claude Saluden de a trece la profesionism. În primul meci profesionist Saluden a cîştigat prin KO în numai 1'45''. Iată cum echipa de amatori a Franţei a fost privată pentru turneul olimpic de cel mai bun element al său. Pe capitalişti însă îi interesează boxul profesionist, unul din mijloacele sigure de îmbogăţire.

...GONG

RUGBI. 35 - 0 iată scorul — cam sever, ce-i drept! — cu care s-a încheiat meciul disputat duminică între echipele C.F.R. Griviţa Roşie - Constructorul.

Fotografie de Boris CIOBANU

FILMELE SĂPTĂMÎNII ● FILMELE SĂPTĂMÎNII

„ZILELE FILMULUI DIN R. CEHOSLOVACA", importantă manifestare culturală ce se desfaşoară în Capitală cu prilejul sarbatoririi a cincisprezece ani de la eliberarea Cehoslovaciei de sub jugul fascist, aduc spectatorilor un număr de filme valoroase din ţara prietenă.

„STELE DE MAI", o coproducţie a studiourilor sovietice şi cehoslovace aminteşte — prin intermediul a patru captivante schiţe cinematografice (formulă folosită cu succes şi în filmul „Dorinţa") zilele lui mai 1945, cînd, mulţumită loviturilor date cotropitorilor fascişti de eroica Armată Sovietică, poporul cehoslovac se poate ridica la luptă şi îşi recîştigă libertatea, dreptul la viaţă, răpit ani de-a rîndul de dictatura hitleristă. „Stele de mai", realizat sub conducerea regizorului sovietic Stanislav Rostoţki, elev al neuitatului Eisenstein, este un film impresionant, la care-şi dau contribuţia în egală măsură creatorii cehi şi sovietici. Amintim dintre aceştia pe cunoscuţii actori Jana Brejchova, Viaceslav Tihonov şi Nikolai Kriucikov (foto 1).

„CERCUL" ne duce în mijlocul unei familii cehoslovace din zilele noastre. Totul pare a decurge în modul cel mai obişnuit şi mai senin în acest cămin durat de douăzeci de ani: tatăl merge la serviciu, fata mai mare e îndrăgostită, fiul se pregăteşte să-şi facă stagiul militar, mezinul îşi vede de şcoală, iar mama, neobosită, veghează ca tuturor să nu le lipsească nimic cînd sosesc acasă. Se întîmplă însă ca o aventură a tatălui să aibă repercursiuni asupra echilibrului întregii familii. Şi tot atunci să iasă la iveală, cu acuitate, nedreptatea făcută mamei, menţinută ani în şir într-un rol meschin, de slujnică a întregii familii.

Iată o serie de probleme de etică atacate cu curaj în filmul cehoslovac „Cercul". (foto 2).

„CĂPITANUL DABAC" a avut o viaţă învolburată: ofiţer în armata fascistă slovacă, a luptat în Ucraina cotropită, împotriva poporului sovietic. Cunoscîndu-i însă îndeaproape pe hitlerişti, cunoscîndu-le crimele şi fărădelegile săvîrşite împotriva populaţiei sovietice, Dabac suferă o profundă transformare. El refuză să mai execute ordinele stăpînilor săi şi, după un şir de întîmplări, se întoarce în patrie, de unde acţionează cu hotărîre împotriva ocupanţilor hitlerişti, dîndu-şi viaţa în această luptă. Acesta a fost partizanul slovac — viteazul căpitan Dabac, evocat cu talent de actorul Ladislav Chudik (foto 3).

„PUDRIERA VORBITOARE" este un film de aventuri în care există, într-adevăr, o pudrieră vorbitoare, menită însă nu să adăpostească produse de cosmetică, ci o interesantă invenţie a doi ingineri cehoslovaci. Pudriera cu pricina tentează foarte mult un grup de bandiţi aflaţi în slujba unei puteri imperialiste. De aci, o senzaţională răpire şi un lung şir de peripeţii al căror epilog îl veţi descoperi cu multă satisfacţie pe ecranul cinematografului! Printre actori, şi un grup de fermecători copii (foto 4).

REDACŢIA, Bucuresti. Piaţa Scînteii.
Căsuţa Poştală 3507 of. 33 Tel. 17.60.10

PREŢUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei; 6 luni, 52 lei; un an, 104 lei.

COPERTA NOASTRĂ:
desen de Devis GREBU

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREŢUL EXEMPLARULUI 2 LEI

Nr. 19 (259)
Anul IX
14 mai 1960

Brigada și al ei profil...
(Citiți fotoreportajul în pag. 6-7)
Fotografie de
A. MIHAILOPOL

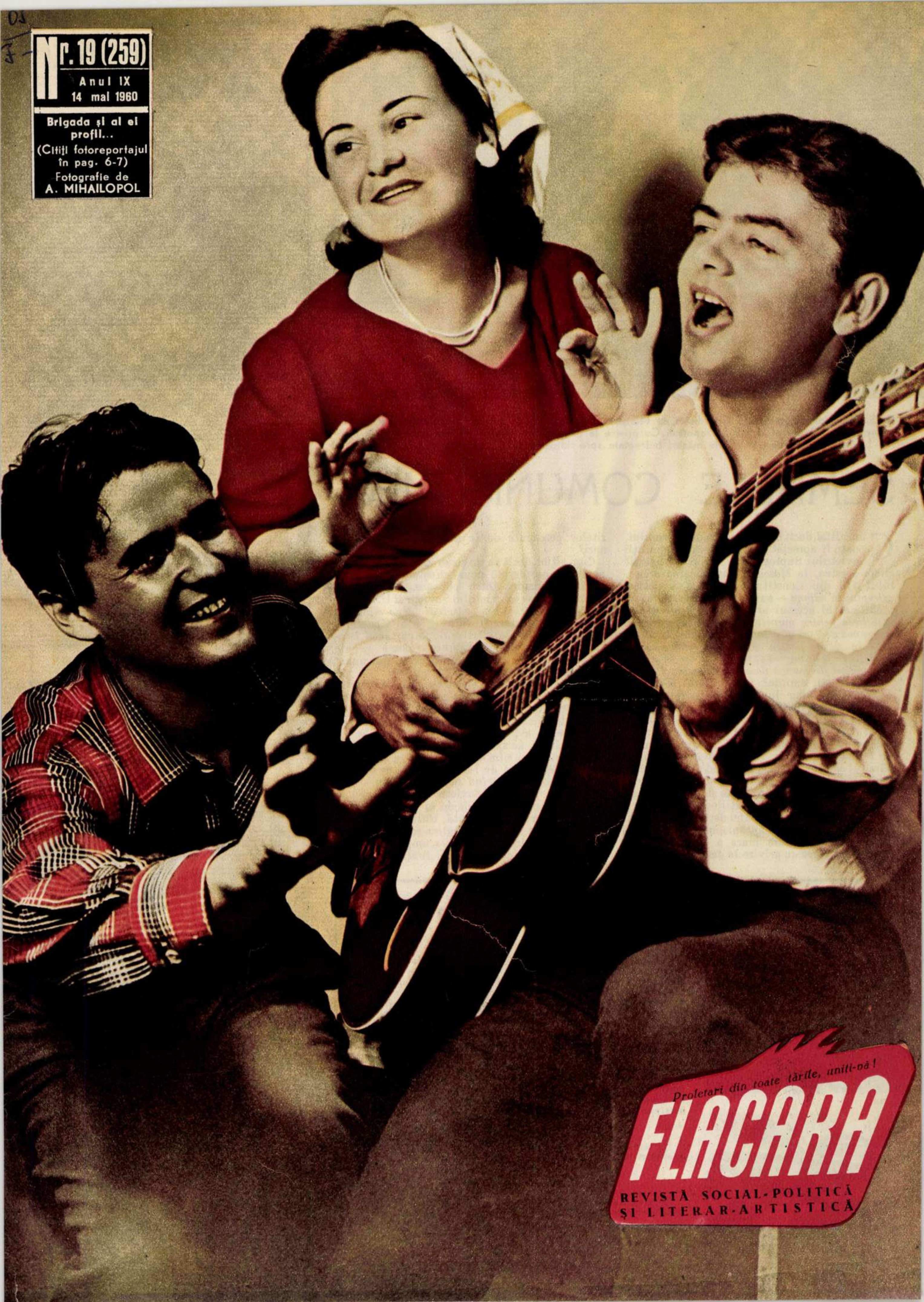

Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACARA
REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

N. S. Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., prezentînd la cea de-a 5-a sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S.S. raportul „Cu privire la desființarea impozitelor percepute de la muncitori și funcționari și la alte măsuri îndreptate spre ridicarea bunăstării poporulu sovietic".

SEMNELE COMUNISMULUI

Cum altfel, decît ca un semn al comunismului, poate fi apreciat votul prin care deputații Sovietului Suprem al U.R.S.S. au hotărît zilele acestea, la Moscova, modificarea articolului 119 din Constituția Uniunii Sovietice. „*Dreptul la odihnă* — sună în prima parte textul modificat al acestui articol — *se asigură prin stabilirea pentru muncitori și funcționari a zilei de muncă de 7 ore și prin reducerea zilei de muncă pînă la 6 ore pentru o serie de profesiuni cu condiții grele de muncă și pînă la 4 ore în secțiile cu condiții de muncă deosebit de grele...*"

Vă aduceți aminte? Comunismul și-a făcut apariția în lume luptînd pentru respectarea zilei de muncă de 8 ore. Iar acum, de la înalta tribună a Sovietului Suprem al U.R.S.S., tovarășul N.S. Hrușciov anunță că trecerea tuturor oamenilor muncii din U.R.S.S. la ziua de muncă de 7 ore și mai puțin va fi desăvîrșită pînă la sfîrșitul acestui an și că, începînd din anul 1964, va începe trecerea la ziua de muncă de 6 ore și 5 ore. Comunismul împlinește și depășește astfel unul din visele generațiilor...

Cum poate fi apreciat altfel decît ca un semn al comunismului, care se apropie majestuos, faptul că la Moscova, în sala mare a Kremlinului, a fost votată legea cu privire la desființarea impozitelor percepute de la muncitori și funcționari?

Cum altfel, decît ca un semn al comunismului, poate fi considerată noua chemare la pace, la întrecere pașnică între popoare, lansată de recenta sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S S.?

„*Nu prin război vom răspîndi ideile comunismului*" — a declarat tovarășul N. S. Hrușciov, făcînd bilanțul realizărilor de importanță istorică mondială ale socialismului, care e pe cale de a ajunge și a întrece capitalismul din punct de vedere economic.

Asta nu seamănă de loc cu ceea ce se întîmplă în S.U.A., unde unii își folosesc plămînii drept foale pentru ațîțarea „războiului rece" și unde se consideră că cea mai bună întrebuințare care se poate da aviației este folosirea ei ca anexă a serviciului de spionaj...

Asigurînd un ritm de dezvoltare a industriei care depășește azi de 7-8 ori ritmul de dezvoltare a S.U.A., ridicînd necontenit bunăstarea poporului, Uniunea Sovietică a fost, este și rămîne reazimul de nădejde al păcii în lume. Prin politica sa consecventă, Uniunea Sovietică dovedește din nou că orînduirea socialistă luptă pentru împlinirea celui mai scump vis al omenirii. Și, după cum se vede, luptă cu succes!

RIPOSTĂ MERITATĂ!

După cum a relatat N. S. Hrușciov la recenta sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S.S., în dimineața zilei de 1 Mai un avion american a violat frontiera U.R.S.S., cu misiunea de a traversa întregul teritoriu al Uniunii Sovietice, din regiunea Pamirului pînă la peninsula Kola, pentru a fotografia în scopuri de spionaj obiective militare și industriale ale Uniunii Sovietice. Avionul, care zbura la mare înălțime, a fost interceptat și doborît din prima lovitură de o baterie sovietică de rachete în regiunea Sverdlovsk. Declarațiile pilotului american, obiectele găsite asupra sa, imaginile diferitelor obiective sovietice fotografiate cu aparatele de filmat aflate pe bordul avionului american doborît arată că el efectua o misiune de spionaj. În fața acestor probe zdrobitoare, Departamentul de Stat al S.U.A. a fost nevoit să recunoască faptul că, într-adevăr, avionul american avea o misiune de spionaj.

① Iată ce a rămas din avionul american care a violat la 1 Mai spațiul aerian al Uniunii Sovietice.

② Asupra pilotului au fost găsite arme, ruble, valută străină și diferite obiecte prețioase — ceasornice de aur, inele de aur.

ÎN AJUNUL CONFERINȚEI LA NIVEL ÎNALT

„...La apropiata conferință la nivel înalt trebuie să fie întreprinse eforturi serioase pentru întărirea păcii generale. Participanții la această conferință sînt chemați să pună temelia unor relații mai serioase, cu adevărat pașnice, între state".

N. S. HRUȘCIOV

„...Convocarea conferinței la nivel înalt este un lucru util".

„...Există speranța că vom încheia unele acorduri care vor slăbi încordarea ce scindează și creează o atmosferă de enervare în lume".

D. EISENHOWER

„Sper din toată inima că această conferință va orienta țările pe calea mai rodnică a reglementării divergențelor prin tratative".

H. MACMILLAN

„Țelul conferinței la nivel înalt este pacea, deși ne dăm seama că pentru a ajunge la ea va trebui să parcurgem un drum lung și anevoios".

CH. DE GAULLE

„Toți ne punem mari speranțe în conferința la nivel înalt. Dacă conducătorii țărilor noastre vor putea să ajungă la un acord în cadrul apropiatelor discuții, folosul pentru întreaga lume va fi de neprețuit. Să mergem la această întîlnire în spiritul relațiilor de prietenie, de înțelegere reciprocă și respectare a libertății omului".

W. CHURCHILL
fost prim-ministru al Angliei

„Dorința mea sinceră este ca această conferință din primăvară a șefilor guvernelor să semene sămînța păcii internaționale și prieteniei și ca această sămînță să răsară și să dea roade bune".

J. CHRISTOPHER
primarul orașului San Francisco

U. S. Troops!
Withdraw immediately from South Korea!

Mii de coreeni aflați în Japonia au cerut, în cadrul unui mare miting care a avut loc la Tokio, evacuarea trupelor americane din Coreea de Sud.

Un aspect din timpul marșului de protest împotriva înarmării atomice a Germaniei occidentale, desfășurat recent la Bremen. ↓

von BREMEN nach BERGEN-HOHNE

OAMENI ÎN ÎNTRECERE

Reportaj de F. URSEANU

Fotografiile autorului

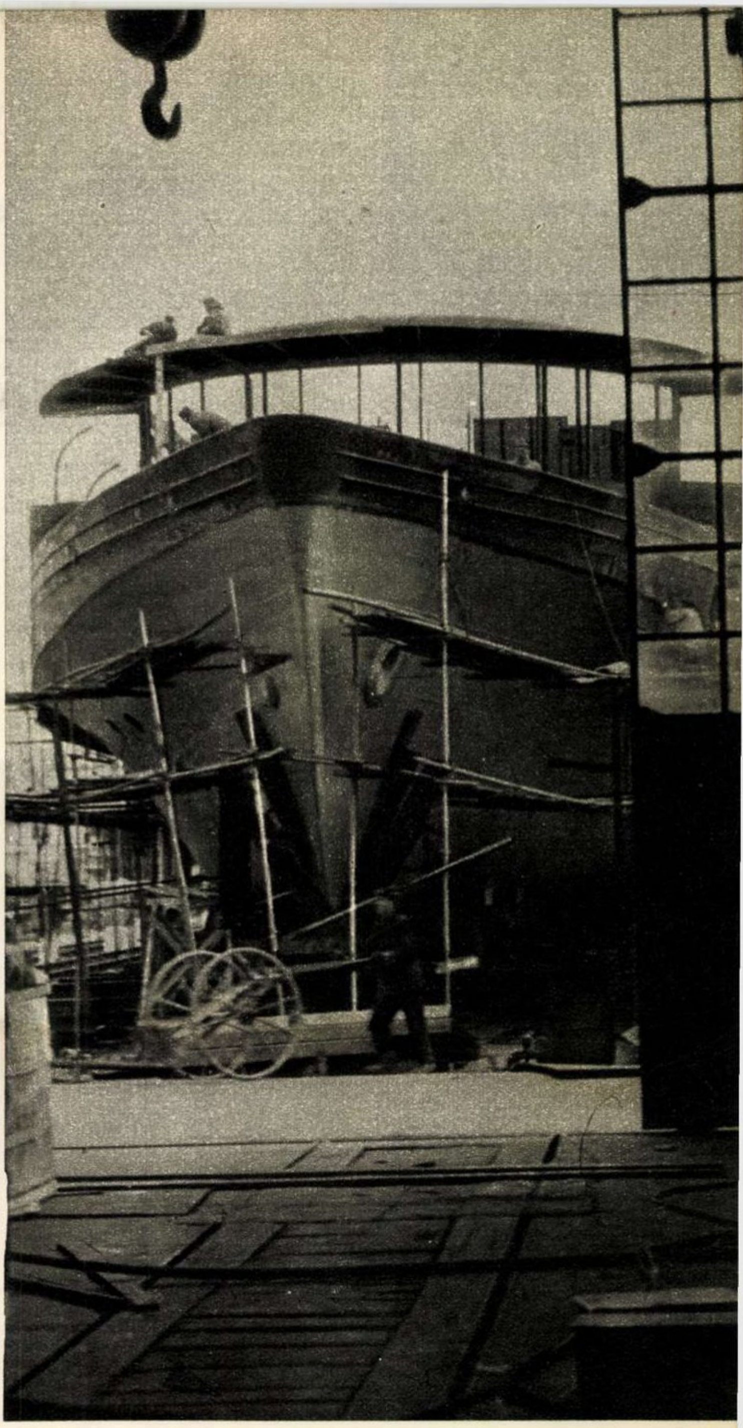

Constructorii de vapoare din Oltenița au rămas fideli unei tradiții: la începutul lunii mai își înfrumusețează locul de muncă cu mii de pansele. Și tot aici, și tot în luna mai, alături de straturile cu flori catifelate au răsărit cîteva panouri noi. Ele vorbesc de faptul că în cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R., muncitorii, meșterii și inginerii șantierului naval au deschis o nouă bătălie: pentru calitate și economii! Cu alte cuvinte, să construiască vapoare cît mai bune și la un preț de cost cît mai scăzut. Este aceeași chemare pe care muncitorii șantierului au scris-o de-a lungul a zeci de metri, pe pereții vaselor în construcție sau, numai pe un simplu cartonaș, lîngă bancul de lucru al lăcătușilor.

6.500.000 DE LEI ECONOMII PESTE PLAN!

Acesta-i angajamentul constructorilor de nave din Oltenița la chemarea în întrecerea socialistă a celor 19 întreprinderi fruntașe. Adică vor realiza economii de trei milioane lei peste angajamentul luat la începutul anului. În același timp, șantierul va aduce beneficii de 5.500.000 lei în plus față de plan. În ce fel vor fi realizate economiile? Care-s măsurile luate pentru îmbunătățirea și mai mult a calității navelor?

Întrebările respective ne-au adus în biroul directorului. Aici îl găsim pe tovarășul Cristea V. Ion în mijlocul unei flote în miniatură „acostate" pe mese de cristal. Sînt cîteva machete ale remorcherelor, motonavelor, șlepurilor, vaselor de pasageri — tot felul de ambarcațiuni construite la Oltenița în anii puterii populare și care plutesc azi pe fluvii și mări.

— Deci, constructorii acestor nave vor aduce în cinstea congresului încă o economie de șase milioane și jumătate lei! În ce fel?

Tovarășul Cristea V. Ion răsfoiește cu răbdare un caietel de însemnări, privește „flota" care... plutește pe luciul cristalului și... Și ne răspunde tot printr-o întrebare:

— Despre care dintre cele 146 de propuneri de economii și de măsuri organizatorice făcute de muncitori aș putea vorbi mai întîi? Toate-s importante... Toate au izvorît din ședințele de partid, din cele de producție și din cele sindicale în care s-au dezbătut obiectivele chemării la întrecere. E cert deci — adaugă directorul — că rezerve interne sînt. Vor fi găsite chiar dacă-s pitite în locurile cele mai ascunse. Iar elanul muncitorilor va face — așa cum ei înșiși au hotărît — ca multe din navele aflate acum în construcție să fie lansate cu două luni înainte de termen. Acest lucru aduce economii importante. Economii și beneficii noi va aduce executarea peste plan, în cinstea congresului, a două vase de pasageri, a două ceamuri *) și a două drage cu cupe. La realizarea celor 6.500.000 lei va contribui — așa cum se prevede — și economia de materiale: 248 tone laminate, 24 tone țevi, 180 m c lemn... Dar — ne sfătuiește directorul — multe propuneri interesante le puteți afla direct de la cei care le-au făcut: muncitorii. Cine le-ar putea înfățișa mai bine decît ei?

Așadar...

SĂ ÎNCEPEM CU ELICEA...

— Parcă ne cunoaștem!...

Omul căruia îi adresez aceste cuvinte lucrează la finisarea unei enorme elice. În curînd ea se va învîrti la pupa primului mare vas fluvial de pasageri, construit la noi.

— Exact! Ne-am întîlnit la un G.A.S.; reparam tractoare!

Tudor Durbac a reparat timp de zece ani utilaj agricol. De un an și ceva a strunjit 25 de elice pentru

SUS: **La Oltenița se construiește un mare vas fluvial de pasageri. Constructorii s-au angajat să-l lanseze în luna iunie.**

STÎNGA: **Tehnicianul Gh. Vîlcu: „La controlul etanșeității vaselor, petrolul e mai ieftin decît... apa!"**

---

*) Ceam: șlep.

Cu ajutorul inovaţiei sale, Tudor Durbac a izbutit să reducă timpul de prelucrare a unei elice de la 200 de ore la 100 de ore. În cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R., un nou angajament: prelucrarea unei elice în 90 de ore...

25 de vapoare, a devenit cum s-ar zice specialist şi, după cum îl recomandă tovarăşii săi, fruntaş. Pentru găurirea şi strunjirea primei elice îi trebuiseră două sute de ore de muncă. „Nu-i prea mult?" — s-a întrebat atunci strungarul şi, fără multă discuţie, a trecut la rezolvarea problemei: a creat un dispozitiv care, afectat strungului, face ca elicea să fie prelucrată numai într-o sută de ore. Deci, a redus timpul de lucru la jumătate. Recent, chemarea la întrecere în cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R. l-a făcut să răspundă cu un nou angajament: fiecare elice să fie executată numai în 90 de ore. Ce aduce această reducere de timp? O elice fabricată peste plan, în fiecare lună. Şi, ceea ce-i tot atît de important e faptul că, prin noua sa propunere, Durbac contribuie ca unul din principalele angajamente luate de şantier în cinstea congresului să fie realizat. Adică, ciclul de fabricaţie a unor vase să poată fi redus cu două luni. Durbac a demonstrat că lucrul e posibil: la sfîrşitul lunii aprilie a dat o elice în contul lunii mai...

CINCI MINUTE CONSACRATE CRITICII

În primăvara aceasta şeful de echipă Vasile Chirţu şi cei cinci tineri lăcătuşi din brigada sa şi-au luat un angajament: în cinstea congresului să aducă noi economii sectorului în care lucrează. Mai exact spus, au majorat angajamentul de la 17.000 la 26.000 lei. În ce fel îl vor realiza? Chivernisind materia primă şi folosind bine timpul. Nu demult ei au redus cu 35 kg consumul tablei de aluminiu dur cu care se acoperă cabina timonei de la remorcherul de 1.000 cp. A urmat apoi o inovaţie: un dispozitiv care înlocuieşte o metodă arhaică de îndoire — cu ciocanul — a unor uşi de oţel de la fundul dublu al navelor. Diferenţa de execuţie de la o metodă la alta se traduce prin multe ore economisite.

— Realizări viitoare?

— În primul rînd încă o inovaţie! — explică Vasile Chirţu. Ea e legată de tobele din inima coşurilor de vapoare — instalaţie care amortizează duduitul motoarelor. Apoi — adaugă şeful de echipă — vom folosi şi mai bine timpul de lucru. Pentru asta am adoptat următoarea metodă: discutăm zilnic la sfîrşitul turei activitatea desfăşurată în opt ore de lucru. Cinci minute consacrate criticii. Această metodă de analiză o recomandăm tuturor brigăzilor de tineret. Noi le popularizăm iniţiativa. Chiar şi printre vîrstnici...

„Ciclul de fabricaţie a unor asemenea vase va fi acum mai scurt!" — explică tov. Cristea V. Ion, directorul şantierelor navale.

Cea mai tînără din cele patru brigăzi. Nouă tineri — conduşi de maistrul D. Steriade — muncesc, învaţă şi trăiesc în mod socialist.

APĂ DIN DUNĂRE SAU... PETROL?

Cum se controlează perfecta etanşeitate a unui vapor? Mai bine spus, cum se ştie dacă vasul, după lansare, nu va „face" apă? Foarte simplu: exact aşa cum procedează gospodina care-şi controlează vasul de gătit umplîndu-l cu apă. Picură? Asta înseamnă că e găurit. Numai că pentru a controla o navă e necesar să pompezi în compartimentele vaporului 50-60 de tone de apă. Cantitatea aceasta mare de lichid n-ar constitui un bai... Apă-i destulă în Dunăre! Este însă altceva... Acest altceva a dus recent la o nouă propunere pentru economii, făcută de tehnicianul Gh. Vîlcu, controlor de calitate. El a explicat că acest control cu apă poate fi ieftinit. Adică, în loc de cinci-şase vagoane de apă să se folosească numai 20-30 kg de... petrol. Cum se poate realiza acest lucru? Pentru constructorii de nave nu mai constituie un secret: toate părţile sudate ale vasului se ung pe dinăuntru cu pensule îmbibate cu petrol. Petrolul străpunge mai uşor decît apa orice coroziune, orice fisură, străbătînd la exterior. Aşa pot fi descoperite eventualele fisuri.

— Care-i economia? — l-am întrebat pe Vîlcu. Apa-i gratuită, petrolul costă!

— Nu-i tocmai aşa! — lămureşte controlorul de calitate. Mai întîi, aducerea apei costă energie electrică, timp etc. Apoi apa din Dunăre face şi pagubă: vine cu mîl care se curăţă greu şi lasă rugină. Aşadar, înţelegeţi — subliniază el — de ce am susţinut extinderea controlului cu petrol în loc de apă la o serie de vase construite prin sudură.

Rămîne să se hotărască: apă din Dunăre sau petrol? În orice caz, care-i mai ieftin...

... Ne oprim aici: reportajul nu poate cuprinde atîtea propuneri şi atîtea angajamente cîte au putut fi luate în cinstea evenimentului pe care — alături de toţi oamenii muncii din ţară — îl întîmpină cu entuziasm şi constructorii de nave din Olteniţa: cel de-al III-lea Congres al P.M.R.

DUPĂ NOUĂ DECENII...

de P. CRAINIC

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU

București, calea Călăraşi nr. 16. În stînga, o casă veche, în stilul arhitectonic specific celei de-a doua jumătăţi a secolului trecut. În dreapta, o clădire de dată mult mai recentă, în formă de „U", cu faţa spre o curte în care se joacă o droaie de copii gălăgioşi: „Şcoala mixtă de 7 ani nr. 78, cu secţie bulgară".

Şcoala aceasta împlineşte aproape un secol.

Iniţiativa înfiinţării ei aparţine societăţii „Dobrodetelna Drujina", care la 20 decembrie 1868 lansează un apel pentru subscripţie publică. În fruntea listei celor 118 donatori figurează C.A. Rosetti, cu 50 galbeni. Dar şcoala nu rămîne o simplă instituţie didactică. Aici apar ziarele „Otecestvo" şi „Zname", aci se adună mulţi revoluţionari bulgari urmăriţi de autorităţile bulgăreşti şi romîne. Ea îl adăposteşte pe Hristo Botev, pe Vasil Levski (cunoscut sub numele de Vasile Diaconu), pe Blaskov. Ultimul notează: „Trăim cu toţii în tipografie şi cheltuim totul în comun. În tipografie dormeau cîteodată 10-15 revoluţionari. Botev dormea într-o cămăruţă lîngă tipografie împreună cu fratele său, Chiril".

...Au trecut de atunci zeci de ani. Vechea clădire are azi dormitoare cu o capacitate de o sută de paturi, o cantină pentru o sută patruzeci de copii. Cursurile pentru cei o sută nouăzeci de elevi — romînă (clasele 1-7) şi bulgară (clasele 1-4) — se ţin în noua clădire.

Astăzi, copiii oamenilor muncii din Bucureşti sau din împrejurimi (Popeşti-Leordeni, Brăneşti, Ştefăneşti) urmează cursurile acestei şcoli, în care 16 profesori şi 6 învăţători le împărtăşesc cu dragoste şi pricepere cunoştinţele necesare, contribuind astfel la educarea şi formarea lor cetăţenească.

① Tainele electricităţii nu mai sînt... taine — explică profesorul Ciurdă Dumitru.

② După orele de cursuri, biblioteca este locul de întîlnire al micilor cititori.

③ Oră de ştiinţe naturale în clasa a III-a, secţia bulgară. Învăţătoarea, Jifca Staniev, controlînd caietele elevilor.

④ Cu ordinea e bine să te obişnuieşti de mic...

ÎN ȚARA TĂCERII ALBE

①

②

Acum 150 de ani și mai bine exploratorul Billings, ofițer în flota rusă, cerceta țărmurile înghețate ale mării Siberiei orientale, dîndu-și numele unuia din cele mai nordice promontorii. „Judecînd după înfățișare, nu s-ar putea crede că în măruntaiele acestui ținut s-ar ascunde bogății naturale“ — nota Billings în jurnalul său de călătorie.

A trecut de atunci un veac și jumătate. Ciukotka, țara ghețurilor arctice care se întind pe aproape 4.000 de kilometri de-a lungul litoralului sălbatic, Ciukotka, „țara tăcerii albe“, sălaș al iernilor veșnice, a cunoscut în ultimele patru decenii transformări nemaipomenite.

Pe harta nouă a acestui ținut din Extremul Nord au apărut marile combinate miniere din Iultin și Valkume, minele din Krasnoarmeisk, Komsomolsk sau din golful Ugolnaia, portul mecanizat din golful Providenței, numeroasele centrale electrice, nenumăratele colhozuri milionare în care și-au unit gospodăriile ciukcii, eschimoșii, lamuții. În locul colibelor afumate făcute din piei de morsă, au apărut clădiri de lemn călduroase și confortabile, electrificate și radioficate. Noile așezări sînt înzestrate cu cluburi și spitale, cu magazine și centre de achiziționat blănuri, cu băi, școli, internate și biblioteci.

Ocupația tradițională de căpetenie a colhoznicilor din această regiune este vînătoarea. În marile depozite de blănuri din districtul național ciukot se strîng în fiecare an cantități uriașe de vulpi polare, albastre, argintii și chiar platinate, veverițe, samuri, hermine și jderi (bineînțeles la... naftalină), care se bucură de multă căutare la tîrgurile internaționale de blănuri. Iată-l pe vînătorul colhoznic Vane Lele dintr-o tabără de pe litoralul mării Siberiei orientale, într-una din zilele sale norocoase: a prins cu ajutorul capcanei a patra vulpe polară (foto 1).

Asistența medicală este asigurată pînă și în cele mai depărtate așezări ale vînătorilor. Iat-o pe tînăra doctoriță Nina Mihailova gata să se deplaseze pentru a asista la o naștere; cîinii au fost înhămați și atelajul e gata, iar costumul, chiar dacă nu are... „linie“ și grație, o va apăra pe Nina de ger și viscol (foto 2). De altfel, costumul ei e inspirat din același „jurnal de modă“ ca și costumele fetițelor ciukce (foto 3).

Iată o pitorească așezare ciukotă într-o postură obișnuită: după căderea primei zăpezi sînt pregătite lemnele pentru lunga iarnă polară (foto 4).

Din peisajul tundrei și taigalei ciukote nu pot lipsi renii; în timpul iernii ei își găsesc singuri hrana sub zăpadă — mușchi și licheni (foto 5).

Sînt doar cîteva imagini dintr-o regiune îndepărtată, în care civilizația a pătruns abia în anii puterii sovietice. Dar marile transformări ale acestei regiuni vor veni în anii ce urmează, cînd uriașa Siberie, Extremul Nord și Extremul Orient sovietic vor fi dat și primit ceea ce le cere și le oferă planul septenal.

③

④

⑤

Artiștii brigăzii de agitație de la secția motoare (de la stînga la dreapta): Valentin Vladimir, ajustor; Elisabeta Marin, controlor tehnic; Cricoveanu Ion, controlor tehnic; Matache Steliana, distribuitoare la sculărie; Popa Armand, ajustor; Ene Mircea, ajustor (interpretînd rolul „rebutului"). →

Alexandru Perianu, tehnician și... acordeonist al ← brigăzii.

BRIGADA

— FOTOINTERVIU CU O BRIGADĂ VESELĂ ȘI TOTUȘI SERIOASĂ —

Text de Andrei BART
Fotografii de A. MIHAILOPOL

Deoarece în lumea teatrală se dezbate în ultima vreme problema profilului teatrelor, ne-am gîndit să luăm un interviu pe această temă brigăzii artistice de agitație a secției de motoare de la uzinele „23 August" din Capitală. I-am găsit pe membrii brigăzii muncind cu avînt în cinstea celui de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Romîn. Răspunsul la întrebarea: „Care e profilul brigăzii dv.?", ni l-au dat în colectiv toți membrii brigăzii. Iată-l.

COPERTA NOASTRĂ

Unul din cupletele brigăzii, interpretat de pontatoarea A. Cîmpeanu și ajustorii I. Coman și V. Vladimir.

Unul de care nu s-a lipit critica brigăzii: Victor Măgureanu, cel cu povestea ventilatorului.

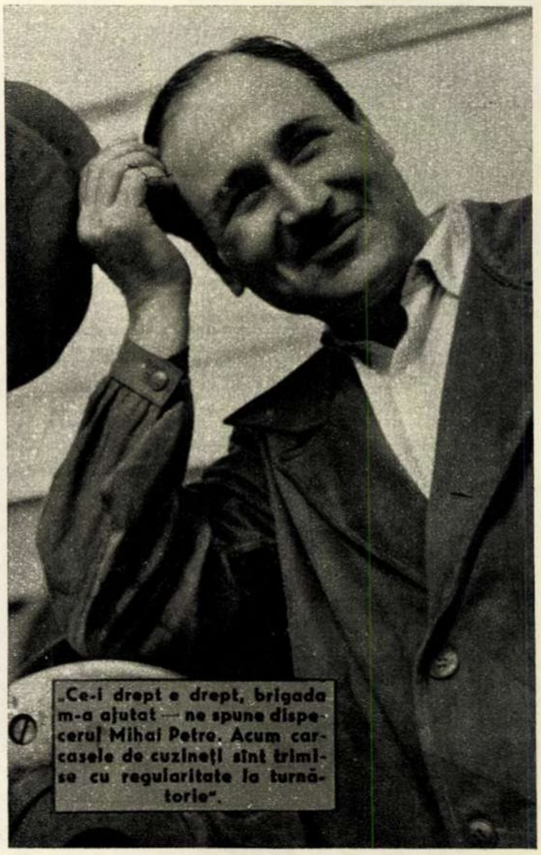

„Ce-i drept e drept, brigada m-a ajutat — ne spune dispecerul Mihai Petre. Acum carcasele de cuzineți sînt trimise cu regularitate la turnătorie".

ȘI AL EI PROFIL...

— Sîntem o brigadă tînără. De ziua numelui uzinei noastre împlinim șase primăveri. Totuși avem tradiție, experiență și din ce în ce mai multe puncte de asemănare cu un ansamblu teatral : spectatori stabili, repertoriu (actualmente prezentăm două spectacole), artiști (zece muncitori și, cu acordeonistul, unsprezece) și un responsabil-impresar-secretar literar-organizatoric-fondator în persoana electricianului Alexandru Pîrvulescu; ba mai avem ceea ce n-au multe teatre profesioniste — un profil. Care-i profilul nostru? O să vă lămuriți îndată...

Să zicem bunăoară că în secția noastră nu prea funcționează bine macaralele. Includem acest punct în programul brigăzii. La cîteva zile, ca prin farmec, macaralele încep să meargă. Sau, să zicem că de la un timp carcasele de cuzineți zac ruginind, în loc să fie trimise la turnătorie. Brigada îi zice un cîntecel și începînd de a doua zi „dispar“ carcasele. Se mai întîmplă uneori ca unii tovarăși să mai absenteze, ca de pildă Ioan Nenciu sau Dobre Ștefan; alții obișnuiesc să întîrzie la lucru, ca de pildă Cristea Ionescu, Ștefan Niculescu, Ioana Dădița, Florica Savu. Acestora încercăm să le demonstrăm că :

un minut = un prezon;
60 minute = un piston;
24 ore = un motor.

Apoi mai trebuie să-i ajutăm pe tovarășii de la forjă, în frunte cu tov. ing. Pantea, să ne trimită la timp piesele și să nu ne mai dea vilbrochene defecte. Sau să-i ajutăm pe tovarășii Nedelcu și Vlad Tudor să se vindece de rebuturi (primul a rebutat 66 prezoane, celălalt 20 de pistoane). Și într-adevăr, în lupta împotriva rebuturilor am ajutat și noi pentru a le aduce sub limita admisibilă. Totuși nu izbutim chiar întotdeauna să convingem. Mai sînt unii recalcitranți ca Victor Măgureanu, care a refuzat să lucreze la un ventilator foarte necesar pentru îndeplinirea planului de producție pe secție.

Deci, după cum ați văzut pînă aci, noi ne ocupăm de procesul de producție, dezbătînd procesul... lipsurilor din producție.

Bine, veți spune dv., dar lucruri pozitive nu există în secția motoare? Desigur, există, și ele nu lipsesc din programele noastre, precum o arată și cupletul:

Noi vă spunem cu glas tare
Răspicat, cum se cuvine,
Că brigada-i mulțumită
Doar cînd treaba merge bine.

În textele noastre lăudăm pe inovatorii care au adus secției economii de peste 135.000 lei, printre care tovarășii C. Dache, I. Coman, A. Bașa, D. Vîrtej, I. Gavrilă, M. Andronache, D. Alesuteanu. Îi cîntăm și pe fruntașii noștri:

Știți cine la lucrul său
E în frunte tot mereu?
E tovarășul Cristea Jercău.
Tehnica avansată aplică
Fruntașul Vasile Ionică.
Ăștia sînt și bravo lor,
Bravo lor, fruntașilor!

Acum, vă va interesa probabil care sînt proiectele noastre de viitor. Iată-le: să ne ajutăm colectivul, și în special pe cei tineri, să îngrijească mai bine utilajul și sculele, să întărească disciplina în muncă. Cît despre membrii brigăzii noastre, ei se străduiesc să fie exemplari și în producție. Altfel, cum i-ar ține curelele să-i critice pe cei rămași în urmă?

Dacă vă interesează și cîteva cifre despre activitatea noastră în acest an, iată-le: pe trimestrul I secția motoare a îndeplinit planul global cu 111,5 la sută, a îndeplinit indicele de sporire a productivității muncii cu 114,7 la sută, a scăzut procentul de rebuturi cu 0,97 la sută față de admisibil și a obținut economii de 285.000 lei față de angajamentul de 153.000 lei. La aceste rezultate am contribuit și ca muncitori în producție, și ca membri ai brigăzii de agitație, artiști amatori.

Ei, acum v-ați lămurit care e profilul nostru? Sîntem o brigadă veselă cu o activitate serioasă.

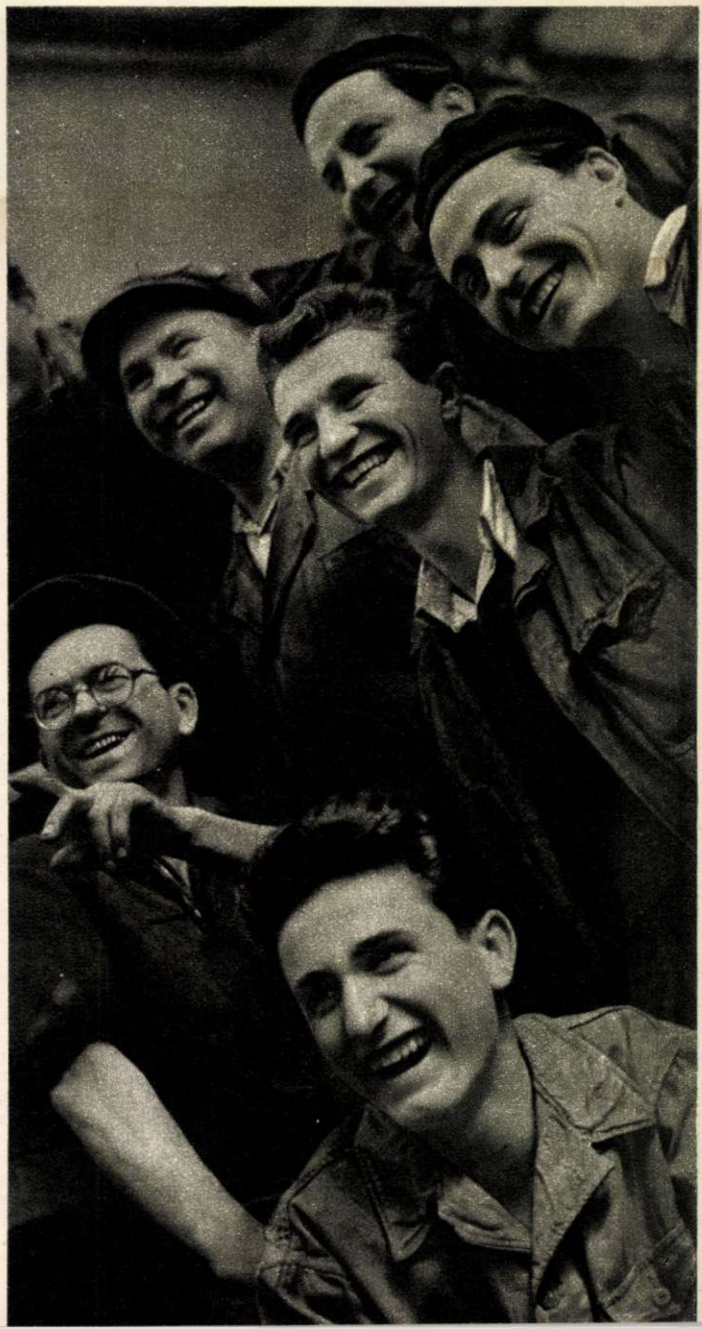

E cu neputință să nu fii cucerit de veselia brigăzii. →

MOZAIC LITERAR

NU-MĂ-UITA...

— schiță —

de George CIUDAN

Ilustrație de Tia PELTZ

— Doamne, ce caută un om însurat în viața unei fete?

Angela Cristescu își mușca buzele și făcea eforturi să-și rețină plînsul. Privea buchetul de flori cu un simțămînt ciudat, pe care nu putea să-l priceapă. Ieși pe coridor și o întrebă pe femeia de serviciu:

— Adică nu ți-a spus nimic tovarășul Măgureanu?

— Nimic. Doar atît: să vă dau dumneavoastră buchetul ăsta de flori.

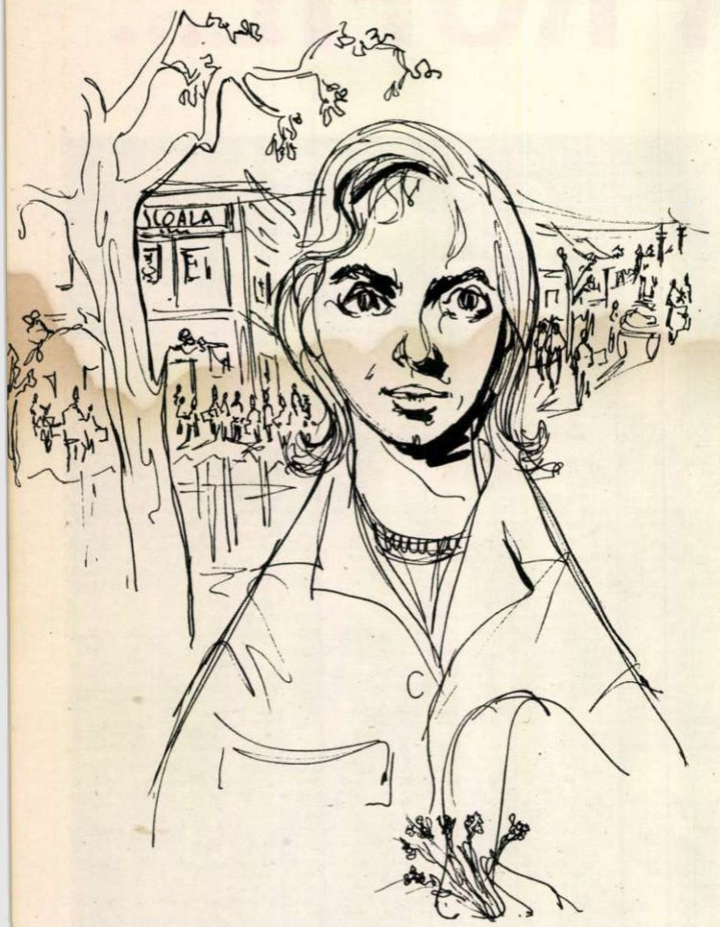

Angela intră în clasă. Începu ora. Vorbea monoton și încet, și n-avea chef să explice lecția în toate detaliile, așa cum îi era obiceiul. Evenimentul acesta neașteptat — primirea buchetului de flori — o frămînta într-atîta, încît numai la lecții nu-i era gîndul.

În definitiv, o fată trebuie să fie măgulită cînd primește flori. Pentru că florile, în toate limbile pămîntului, se traduc cu un singur cuvînt: dragoste. Dar de ce să primească ea flori tocmai de la Măgureanu? E drept că despre omul acesta nu s-a auzit o vorbă rea în tot satul. Țăranii, cînd îl văd, își scot pălăria de la distanță, îl salută cu „să trăiești, tovarășe Măgureanu“ și sînt mîndri că instructorul comitetului raional de partid are deplină înțelegere pentru toate problemele lor. Angela știe acest lucru. Ea e pe deplin convinsă că în școala nouă care a fost ridicată acum doi ani, în întovărășirea agricolă de curînd înființată e o parte însemnată din inima și înțelepciunea lui Măgureanu. Ea știe că omul acesta și-a adus partea lui la toate lucrurile înfăptuite pentru binele satului. Ea știe că Măgureanu e atent și grijuliu cu viața oamenilor. Își amintește cum, în toamna trecută, l-a săpunit zdravăn pe referentul sfatului popular, care se încurcase cu o femeie ușuratică, pentru care voia să-și lase nevasta. „Bine, măi frate — cam așa a vorbit Măgureanu — de ăsta-mi ești, pui de lele? Ai o nevastă s-o pui la icoană, și te uiți la o văndroacă? Zău, nu-i frumos! Ce dracu', au să rîdă de mata și copiii“.

Și, iată, un om ca Măgureanu, activist de partid, care întrunește atîtea calități — cugetă Angela — vine să-i ofere flori, uitînd că și el are nevastă și copii...

Măgureanu plecase din sat de trei zile. A fost chemat la o ședință a comitetului raional de partid. I-a părut rău că n-a întîlnit-o pe Angela, dar îl rugase pe președintele sfatului popular să-i comunice învățătoarei ceea ce voia el să-i spună.

— Tovarășă Angela, a venit primăvara cam de multișor...

Învățătoarea rămase nițel încurcată. Răspunse sec:

— E adevărat.

— Tovarășul instructor Măgureanu, căruia i-a părut rău că nu v-a întîlnit înainte de a pleca la raion, m-a rugat să vă amintesc să luați măsuri pentru amenajarea lotului experimental al școlii.

Angela a dat din cap, absentă, în semn că a înțeles. „Va să zică așa stau lucrurile. Lui Măgureanu i-a părut rău că nu m-a întîlnit...“ Atîta reținuse din spusele președintelui. Evocarea numelui lui Măgureanu o tulburase din adînc, dîndu-i același simțămînt ciudat pe care l-a avut la primirea buchetului de flori.

Măgureanu nu se întorsese de la raion decît după o săptămînă. Cînd văzu că nu s-a mișcat un deget pentru amenajarea lotului, se supără foc. Îl luă cam tare pe președinte.

— Greu lămurești dumneata oamenii. I-ai spus învățătoarei să amenajeze lotul experimental?

— Zău că i-am spus, tovarășe Măgureanu. Dar cu intelectualii ăștia, știi și mata, merge treaba mai greu.

— Învățătoarea e fată bună. O cunosc eu.

După-amiază pe la cinci, Măgureanu a strîns un nou buchet de „nu-mă-uita“ și a pornit spre școală. Angela plecase de vreo două ceasuri. Și de data aceasta în toată școala nu se găsea decît femeia de serviciu, care freca podelele cu petrosin.

— Mai vine tovarășa Angela astăzi? — întrebă Măgureanu după ce dase bunăziua.

— Ba! Mîine dimineață o găsiți.

— Sînt un ghinionist! — glumi Măgureanu. Fii bună și dă-i mata florile acestea.

Angela, cînd văzu alt buchet de „nu-mă-uita“, nu mai știu pe ce lume se află. E drept că viața e ciudată, că poate să ia unele întorsături neașteptate; dar nu, de o mie de ori nu: nu trebuie să se întîmple nimic! Pentru Măgureanu trebuie să poarte și mai departe un sentiment de frate. Atît!

Seara, după ce-și bău ceaiul, deschise aparatul de radio. Dar îl închise repede, întrucît nu putea să suporte muzica de jaz. Se trezi apoi fredonînd:

Firicel de floare-albastră,
Floarea de nu-mă-uita,
Cîntă tu iubirea noastră,
Prinsă-n gingășia ta.

Se opri la prima strofă, pentru ca inima să n-o ia înaintea rațiunii. Luă o hîrtie și scrise încet: „Stimate tovarășe Măgureanu, vă mulțumesc pentru flori, vă mulțumesc mult. Cred însă că n-aveți dreptul să faceți un asemenea gest. Aveți o soție și doi copii. Nu vreau să-mi zidesc fericirea mea pe nefericirea altora. Rămîneți lîngă familie. Vă implor: nu-mi mai trimiteți flori! Angela“. O împături și o puse în poșetă. Va trebui să găsească o modalitate înțeleaptă pentru ca să-i parvină scrisoarea lui Măgureanu.

Peste două zile Angela a convocat o ședință cu părinții. Avea cîțiva copii care în ultimele trei săptămîni lipseau cam des de la școală. Învățătoarea voia să discute lucrul acesta cu mamele și cu tații lor...

În toiul ședinței apăru în sală Măgureanu. Intră zîmbitor. Avea în brațe un bogat și splendid buchet de „nu-mă-uita“. Îl puse pe masă în dreptul Angelei și se așeză în bancă, alături de părinți. Învățătoarea se făcu roșie ca o cireașă, iar inima-i bătea să-i sară din piept. Se opri din cuvînt, privind în podea. Gîndi: „dumnezeule, ce mă fac? E amorezat tun, mai rău ca un adolescent“.

— Continuați vă rog, tovarășă Angela, continuați! — zise Măgureanu zîmbind cu toată fața.

Învățătoarea vorbi însă foarte încîlcit, se bîlbîi, repetă aceleași cuvinte și la fiecare minut spuse: „vă rog să trimiteți copiii la școală“.

La urmă ceru cuvîntul și Măgureanu. Începu pe un ton deosebit de calm.

— Ei, tovarășă Angela, ce facem?

Învățătoarea înlemni.

— Așa-i că sînt frumoase florile acestea albastre pe care ți le-am adus? Mi se pare că e și un cîntec despre ele.

Măgureanu se uita cînd la învățătoare, cînd la flori.

— Te știam nițel mai îndrăzneață, mai cu inițiativă.

Angelei îi era cu neputință să spună un cuvînt. Simțea că se dărîmă școala pe dînsa. Vedea cum mîine o s-o arate lumea cu degetul șoptind: „Uite, asta a distrus o familie!“

Măgureanu se ridică din bancă și pe un ton grav, foarte serios, începu:

— Tovarășă Angela, noi te-am lăudat pentru multe lucruri bune pe care le-ai făcut. Dar de data aceasta, nu te supăra, trebuie să te criticăm. S-a hotărît încă de astă toamnă — și eu ți-am amintit de cîteva ori — ca în primăvara aceasta să fie amenajat lotul experimental. Dumneata n-ai făcut nimic în privința aceasta. Dumneata știi mai bine ca mine ce rol de seamă joacă

Al. JEBELEANU

FATA DIN HALA „DIESEL“ *)

Din mitul fetei triste, bibelou,
În hala asta n-o s-auzi ecou.
Căci fata ce-și admiră, tandră, crinii
În luciul de pe roțile mașinii
Îți cheamă, neîntinată, prețuirea
Oricînd îi dăruiești sfios, privirea;
La gîndul ei învolt, la orice gest
În lucruri forțe-ascunse se trezesc;
Din trandafirii mîinilor prea fine
Ies tainele motoarelor de mîine.

---

*) Din ciclul „Creionări din Reșița“

lotul experimental în educația copiilor.

Angela ridică privirile către instructor:

— E adevărat.

— Ai lăsat lotul să-l năpădească buruienile și florile sălbatice.

— E adevărat! — bîigui învățătoarea.

— Ți-am trimis în cîteva rînduri buchete de flori. Le-am strîns de pe lot. Credeam că ai să pricepi despre ce e vorba.

Măgureanu vorbi apoi mai domol. Începu să-i reapară zîmbetul pe față:

— Dacă mata ții așa de mult la „nu-mă-uita" și nu-ți ajung buchetele pe care ți le-am dat eu, iată, sîntem aici (numără pe toți cei din sală) peste 12 oameni. Ne angajăm, dacă vrei, să curățăm lotul de toate buruienile, să smulgem întreaga cantitate de „nu-mă-uita", s-o legăm în buchete pe care să ți le dăm dumitale. E bine așa?

Și se porni pe un rîs care umplu toată sala. La plecare, numai atît spuse învățătoarei:

— Amenajează lotul, tovarășă! Amenajează-l neîntîrziat! Noroc bun!...

Angela rămase îngîndurată. Închise ochii pe jumătate, privind la un punct nedefinit. Gîndi: am fost o proastă. L-am bănuit pe tovarășul Măgureanu degeaba. E un om foarte serios.

Deschise poșeta. Cînd văzu scrisoarea de „despărțire" pe care voise să i-o trimită, uită că mai e și altă lume în sală.

— Doamne, ce era să fac? Dacă i-o trimiteam!...

O rupse repede în bucăți mici, foarte mici. Apoi se însenină și începu să vorbească simplu și cît se poate de firesc:

— Vă rog din suflet: lăsați copiii să vină la școală! Vedeți, trebuie să amenajăm lotul experimental cît mai urgent.

Radu BOUREANU

STÎNCA NEAGRĂ

Lui Anghel Todorov

Sub creste, în Balcanii suri, sub creste,
Unde se profilează magic Rila,
Cu piscu-mbătrînit de neaua nouă,
La Boroveț, am stat pe Stînca Neagră;
Am stat pe-un prag al morții, între brazii
Ca un alai de ciocli verzi în neguri;
Era-n octombrie, pe munte neaua
Lăsase lîna oilor de gheață
Și peste munți, o cergă cenușie
Era întregul cer proptit pe piscuri.

Stăteam pe Stînca Neagră, pragul morții,
Deasupra prăbușirii reci și drepte
Încremenită de la vîrf la poale
Și golul îl umpleau fiorii morții
Și rămînea tot gol, cum îl priviră
O clipă numai, poate cea din urmă,
Cei prăbușiți... bulgarii... partizanii
În clipa cînd cădeau în veșnicie...
Și nu era o stîncă tarpeeană,
Nu legi spartane osîndeau schilozii.
Schilozii osîndeau la moarte, oameni,
Îi împingeau în gol, cu ură oarbă
Pe cei acoperiți de răni, de slavă,
Cum slava îi veghea sub cort albastru
Cînd ceru-l oglindea pupila rece;
Îi prăbușeau în gol, din Stînca Neagră,
Și trupuri explodau, în vale, roșu,
Că nici în moarte nu trădară steagul...

Și cum stăteam legat de groaza mută
Care de mii de ori mă sfărîmase
Imaginar pe albia de piatră,
Am înțeles că-n shakespeariene drame
Nu-i mai cumplită groaza, nici mai slută.

Mîini omenești au prăbușit de-acolo
Vieți omenești cum ai zvîrli baloturi;
Privirea goală care nu clipise,
Auzul plin de urlete și bufnet
Și mîinile care-au împins sălbatec
Mai întregesc și-acuma o făptură?

Se învîrtea ca un inel tot cercul
De munți... cînd ei ieșeau din stearpa vale,
Se ridicau o dată cu amurgul
De-acolo, din tiparul lor de groază
Și se-ntregeau cei detunați de stîncă
Iar sîngele intrat de mult în porii
Pămîntului, țîșni din piatră, valuri,
Se adună și fîlfîind sub vîntul
Mîniei ce bătea din detunații
De Stînca Neagră, larg cuprinse cerul
Amurgului, cu flamura de sînge.

CĂSUȚA DIN IVANÉNÉ

Lui Nikolai Marangozov

Ivanéné, un nume-n Bulgaria, pe hartă;
...Dar o vîlcea, dar sălcii — femei cu fuste largi
Și verzi, pe-un fir de apă, de șale înclinate
Să spele rufe...
Geamul nu-l ciocăni că-l spargi;

E geamul amintirii, să-l aburești cu suflet;
Privește peisajul printr-un ochean întors;
Colina verde, casa ca un desen pe-o planșă,
Și norii albi deasupra, mari caiere de tors...

Sau nori ca niște roate, rotunzi, ducînd trăsura
Albastră, a tăcerii, ce s-a oprit cînd tu
Ne-ai arătat o vulpe de foc lărgind spărtura
Din cer, prin care soarele roșu nu trecu.

Îl legănă amurgul o vreme pe colină
Și am rămas afară să îl privim cîntînd;
În inimile noastre ieșise luna plină
Că de argint văzurăm colinele, pe rînd.

Acolo-n casa mică dar pe măsura lumii,
Într-un ungher o parte din inima mea e;
Și de-mi mai afli pașii, îndrumă-i tu și du-mi-i
Spre casa pe colina de la Ivanéné.

DE PESTE HOTARE

● Într-un interviu acordat revistei cehoslovace „Kultura", poetul cuban Nicolas Guillen, vorbind despre căile de dezvoltare a noii literaturi cubane, a declarat între altele:

«Ne aflăm astăzi, pe de o parte, în fața literaturii „sfîrșitului unei clase", dacă se poate numi astfel arta burgheziei în decadență; pe de altă parte, în fața unei literaturi a omenescului, care are rădăcini adînci în tradiția noastră și care oglindește imaginea unei lumi în ascensiune. Cel de-al doilea război mondial a adîncit multe conflicte pînă atunci latente. Dintre acestea citez trezirea la conștiința națională a popoarelor coloniale, iminentul sfîrșit al colonialismului, care constituie (în Cuba—N.R.) substanța marii poezii a contemporaneității. Ne aflăm deci în fața unei poezii militante pentru cauza descătușării omului și fără îndoială că această nouă poezie va aduce, în ceea ce ne privește, noi forme de exprimare artistică».

● Sub titlul „Lucrări filozofico-medicale din tinerețea lui Schiller" a fost editat recent în R.D.G. de către prof. dr. Alexander Mette un volum cuprinzînd două dizertații ale lui Schiller. Prima, intitulată „Raportul dintre natura animală și cea spirituală a omului" — o temă deosebit de apreciată de romantici — a fost întocmită de poet în anii lui de studenție la Academia Militară din Stuttgart. Cea de-a doua, „Filozofia fiziologiei", scrisă în 1779, constituie un fragment dintr-o lucrare mai vastă, pe care poetul a abandonat-o între timp. În prefață, dr. A. Mette scoate în evidență importanța deosebită a îndrăznețelor concluzii — pentru epoca respectivă — la care ajunsese poetul.

● S-au împlinit 77 de ani de la debutul ca autor dramatic al lui Branislav Nușici, „un maestru sîrb al rîsului", cum a fost numit dramaturgul a cărui piesă „Doamna ministru" se joacă și pe scenele noastre. Nușici s-a născut în 1864 la Belgrad, unde a studiat dreptul. Încă din vremea studenției — în orașul natal, ca și la Graz — s-a impus ca poet revoluționar, fapt care i-a adus un an de închisoare, deoarece satirizase în versurile sale clica guvernamentală și militară care conducea pe atunci destinele Serbiei. La vîrsta de 19 ani Nușici scrie prima sa comedie, „Deputatul", a cărei reprezentare cenzura nu a permis-o decît după opt ani, în 1891. Patru decenii după această dată Nușici nu mai scrie nimic, pentru ca la bătrînețe să dea capodoperele „Doamna ministru" (1931) și „Defunctul" (1937). Nușici moare în vîrstă de 74 de ani, în 1938.

● Anul acesta se împlinesc 300 de ani de la nașterea scriitorului englez Daniel de Foe. Cu acest prilej se va publica în Anglia o ediție bibliografică a cunoscutei opere „Robinson Crusoe". Textul va fi însoțit de numeroase facsimile ale manuscrisului, desene care au ilustrat de-a lungul veacurilor edițiile popularei cărți, precum și un indice bibliografic al tuturor traducerilor făcute în toate limbile lumii.

ȘANTIER LITERAR

● La E.S.P.L.A. va apărea în colecția „Biblioteca pentru toți" un volum din versurile lui Tudor Arghezi, cu o prefață de Mihail Ralea.

● În cinstea Congresului partidului, E.S.P.L.A. va tipări o antologie din poezia noastră contemporană.

● Violeta Zamfirescu a predat editurii manuscrisul volumului de versuri „Ceasul de slavă".

● Gh. Tomozei finisează volumul de versuri „Steaua polară".

● Ion Lăcrănjan încheie ultimele capitole ale romanului „Cordovanii", inspirat din viața satului contemporan.

● „Puterea" — iată titlul noului roman la care lucrează Corneliu Leu.

● Radu Cosașu a predat la Editura Tineretului o carte de reportaje despre Bicaz.

● Sub tipar se află cartea de versuri pentru preșcolari „Grădinița veseliei" de Sen Alexandru. Într-un stadiu avansat se află lucrarea „Viața bate la ușă", a aceluiași autor.

● Victor Tulbure lucrează la o piesă de teatru pentru copii, în versuri, intitulată „Porumbița năzdrăvană".

● Se află sub tipar, la E.S.P.L.A., o culegere din schițele publicate între anii 1936 și 1958 de către scriitorul Maria Arsene. Cartea e prefațată de Mihai Beniuc. De asemenea, Maria Arsene are în lucru „Jurnal de bord" (din carnetul unui ziarist), o evocare a principalelor evenimente petrecute de la 23 August 1944 pînă la actul revoluționar al naționalizării principalelor mijloace de producție.

● Dionisie Șincan a predat Editurii Tineretului un volum de povestiri din viața nouă a satului dobrogean, intitulat „Din toată inima". Scriitorul lucrează acum la o monografie despre Filimon Sîrbu.

MOZAIC LITERAR

UN TABLOU PICTAT CU SÎNGE...

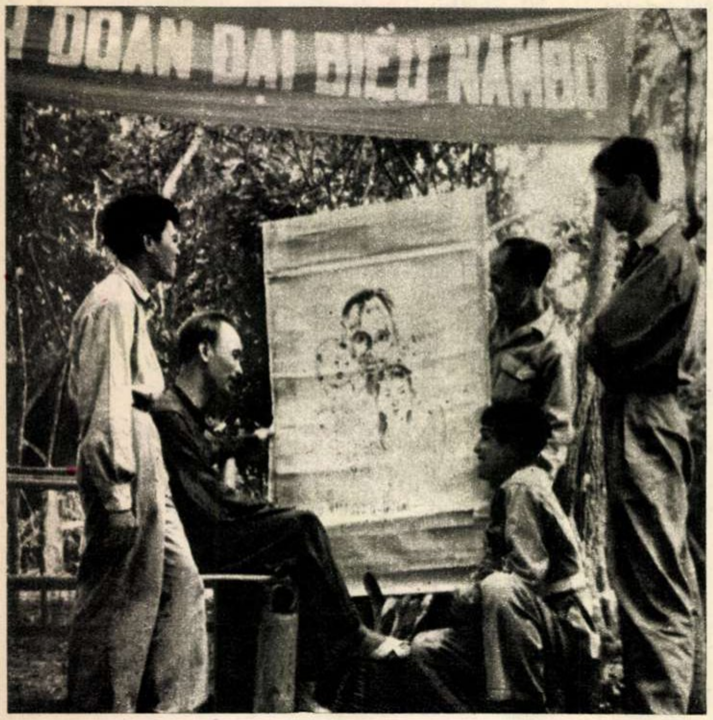

Președintele Ho Și Min privind impresionantul tablou pictat cu singe de Diep Minh Chau, in septembrie 1947, in plină rezistență.

DE VORBĂ CU PICTORUL VIETNAMEZ DIEP MINH CHAU

de I. CÎRJE

La 2 septembrie 1947, în plină rezistență, într-un ziar vietnamez apărea o emoționantă telegramă adresată de pictorul Diep Minh Chau, aflat în rîndurile Armatei Populare, președintelui Ho Și Min. În telegramă se spunea, printre altele:

„...În mijlocul grandiosului spectacol al Sărbătorii Independenței noastre, care astăzi, la Nam Bo, este de o solemnitate excepțională, am ascultat din nou, într-o atmosferă de entuziasm unanim, Proclamația de Independență, chemarea dv. atît de puternică și patetică. După cîntecul „Trăiască Ho Și Min", interpretat de un cor de copii, am fost profund mișcat și, cu ochii înlăcrimați, am făcut să țîșnească sînge din brațul meu pentru a picta, pe o pînză de parașută capturată de la inamic în lupta de la Giong Dua, din aprilie curent, portretul dv. înconjurat de trei copii — din centru, din sud și din nord...

Vă ofer acest portret pictat cu sîngele și lacrimile mele — mărturie a recunoștinței față de dv. care, eliberînd poporul nostru, ați eliberat arta mea și ați transformat trupul și sufletul meu într-o armă în slujba Revoluției..."

Cicatricele provocate de crestăturile de baionetă din care a țîșnit sîngele cu care Diep Minh Chau a pictat acest tablou în focul luptei împotriva colonialiștilor agresori, într-un sat din provincia Nam Bo (în sudul Vietnamului), se mai văd încă și azi pe brațul sting al artistului.

— Tabloul — ne-a spus Diep Minh Chau în vastul său atelier din Hanoi — simbolizează independența noastră națională. Președintele, înconjurat de trei copii (reprezentînd cele trei provincii ale Vietnamului) — națiunea noastră cu un singur președinte.

Diep Minh Chau este un artist deosebit de înzestrat, al cărui remarcabil talent se îmbină cu un înalt patriotism și cu un mișcător elan revoluționar. Are patruzeci și doi de ani. Născut în provincia Bentre, din sudul Vietnamului, într-o familie de țărani, a manifestat de mic pasiune pentru artă. Cu prețul unor mari eforturi se înscrie la liceu dar, peste puțin timp, lipsa de mijloace materiale îl silește să se întoarcă acasă.

— Aveam cincisprezece ani — ne-a povestit Diep Minh Chau — cînd prin satul meu natal a trecut un pictor ambulant. Pe atunci, acesta era un mod frecvent de a face pictură. Pictai peisaje, uneori portrete, în schimbul hranei de fiecare zi. Peisagistul acela ambulant a fost primul meu maestru. Mergeam împreună din sat în sat, executînd pe loc „comenzile" ocazionale. Dormeam prin pagode, mîncam pe apucate dar, cutreierînd satele și orașele, am cunoscut îndeaproape oamenii patriei mele, durerile și speranțele lor. Anii aceia au fost pentru mine o minunată școală... Dar voiam să învăț, oricît de mizerabile ar fi fost condițiile de trai.

Și tînărul pictor pornește pe jos spre Hanoi (vreo 2.000 de km), unde, pictînd noaptea, își continuă studiile.

— În primele luni ale anului 1945, colonialiștii francezi și imperialiștii japonezi au stocat orezul din nord, provocînd acea foamete cumplită care avea să facă două milioane de victime în delta Fluviului Roșu. Am plecat în sud, am organizat expoziții, am căutat să desenez zi și noapte pentru a ajuta, după puterile mele, familiile înfometate... Cînd colonialiștii au dezlănțuit „războiul murdar", am intrat în rezistență. La fel și părinții mei. Ei au murit ca partizani, în junglă; nici nu le știu mormîntul...

Din 1945 viața artistului se leagă de epopeea rezistenței. El îndeplinește diferite misiuni — membru al serviciului de propagandă în satul natal, reporter de front, soldat — iar în clipele de răgaz pictează, organizează expoziții (41 de expoziții în satele eliberate). În 1949 pictorul-soldat trăiește două mari bucurii:

— M-am căsătorit în junglă, cu o partizană, pictoriță. În același an aveam să fiu invitat de omul căruia îi datoram atîta. Am stat patru luni cu președintele Ho Și Min la cartierul său din „brousse". Din această perioadă datează o suită de portrete ale președintelui nostru. M-am întors după aceea în sud, în mijlocul tovarășilor de luptă, pentru ca peste doi ani să străbat pe jos, pentru a doua oară, drumul din sud spre nord. În 1951 am fost trimis la Praga pentru a studia sculptura. În 1955 m-am întors la Hanoi.

— Care sînt preocupările dv. actuale?

— Avem foarte mult de lucru. Se petrec numeroase evenimente, apar eroi în construcția socialistă a nordului. De aceea am și studiat sculptura — patria are nevoie de monumente. Lucrez la o statuie a președintelui. Trebuie să fie foarte bine realizată, deoarece fiecare familie vietnameză vrea să aibă o statuetă a președintelui. Voi sculpta, de asemenea, un mare monument închinat luptei fraților mei din sud pentru reunificarea patriei. Am terminat un monument dedicat victimelor masacrului de la Phu Loi.

...O pictură deseori fără șevalet, penel și culori; un pictor îmbrăcat în uniformă de soldat, cu pușca pe umăr, pictînd între două bătălii victorioase tablouri de o excepțională valoare artistică, dar și documentară. Asta e arta lui Diep Minh Chau. Muza lui n-a cruțat nimic, n-a uitat nimic. Nici groaznicele atrocități comise de agresori, ale căror „atacuri tactice" împotriva femeilor și copiilor sînt arhicunoscute. Nici abnegația soldaților Armatei Populare care — între două bătăli — ridică diguri pe marile fluvii, pentru a obține orezul necesar. Și nici eroii care construiesc azi în R. D. Vietnam edificiul socialist.

O altă pictură realizată în focul luptelor: o unitate a armatei populare trecînd pe o punte de bambus, în urmărirea cotropitorului.

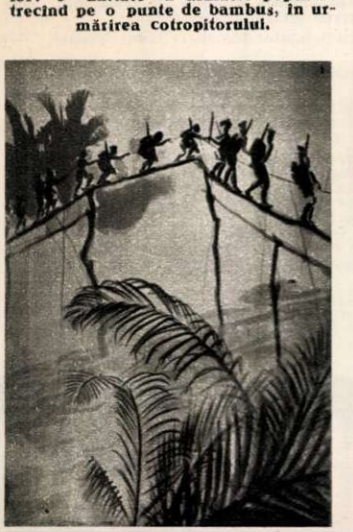

Pictorul-sculptor Diep Minh Chau lucrînd la monumentul închinat victimelor masacrului din lagărul de la Phu Loi (Vietnamul de sud).

OASPEȚI DE PESTE HOTARE

Două tinere cîntărețe sovietice de operă ne vizitează țara în cursul acestei luni: soprana Bella Rudenko și mezzosoprana Larissa Rudenko.

Născută în Donbas, dintr-o familie de mineri, Bella Rudenko și-a făcut studiile la Conservatorul din Odesa, ale cărui cursuri le-a absolvit cu distincție în 1956. Cariera ei a început încă din anul V de conservator, cînd a apărut pe scena Teatrului de Operă și Balet din Odesa interpretînd cu mare succes rolul Gildei din „Rigoletto".

Glasul frumos și de mare întindere al cîntăreței, minunata ei muzicalitate ca și excepționalele calități scenice de care a dat dovadă au ajutat-o să se impună repede, realizînd pe scena Teatrului Academic de Stat de Operă și Balet „Taras Șevcenko" (unde este angajată ca solistă din 1956), creații ce s-au întipărit în mintea spectatorilor. Rolurile ei preferate sînt: Gilda, Violetta, Rozina și Natașa (din „Război și pace").

Participînd la cel de-al VI-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Moscova, Bella Rudenko a obținut titlul de laureată, iar în 1957, la Concursul Internațional de la Toulouse, i s-au decernat premiul I și medalia de aur.

Soprana Bella Rudenko.

Ultima distincție i-a fost acordată chiar în cursul acestui an, cînd a primit titlul de artistă emerită a R.S.S.Ucrainene.

Posedînd o voce gravă cu puternice accente dramatice, un viguros temperament artistic și prestanță scenică, Larissa Rudenko — solistă a Teatrului Academic de Stat de Operă și Balet „Taras Șevcenko" — și-a început activitatea artistică chiar la acest teatru, încă de pe vremea cînd era studentă în anul IV la Conservatorul din Kiev.

Muncind neîntrerupt și străduindu-se să-și îmbogățească repertoriul, mezzosoprana Larissa Rudenko a reușit să ajungă la un înalt nivel artistic, care i-a permis să interpreteze cu succes rolurile: Olga („Evgheni Oneghin"), Liubașa („Mireasa țarului"), Carmen („Carmen"), Amneris („Aida"), Junona („Eneida"), Ulia Gromova („Tînăra gardă"), Madalena („Rigoletto"), contesa Polina („Dama de pică").

Pentru frumoasele realizări obținute în cariera ei de pînă acum, Larissa Rudenko a fost distinsă cu titlul de artistă a poporului din R.S.S.Ucraineană.

Larissa Rudenko în ,,Carmen".

I. N. KRAMSKOI:

„Portretul scriitorului Lev Nikolaevici Tolstoi" – 1873. Galeria de stat Tretiakov – Moscova

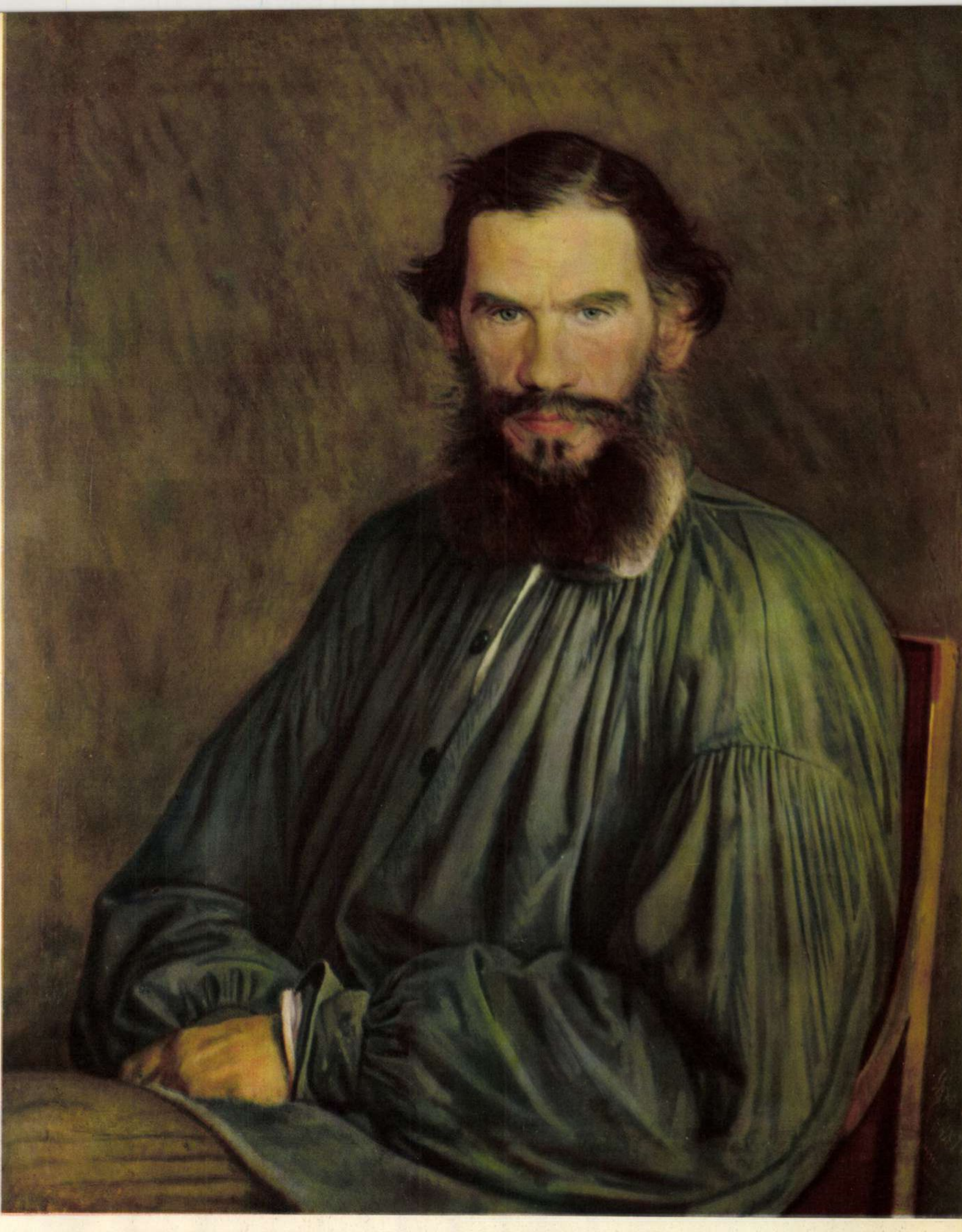

PATRU MARI PICTORI RUȘI

Prima din cele patru lucrări, pe care vi le prezintă planșele din numărul de față aparține lui I.N. KRAMSKOI (1837-1887), unul dintre reprezentanții de frunte ai picturii realiste ruse, conducător ideologic al mișcării peredvijnicilor, ce reunea — în a doua jumătate a secolului trecut — pe artiștii înflăcărați de ideea creării unei picturi realiste și populare. Arta lui Kramskoi și, mai cu seamă, portretele sale de țărani sau cele ale unor oameni de seamă ai culturii ruse — Lev Tolstoi, Saltîkov-Șcedrin, Nekrasov, Șișkin — impresionează prin adîncimea sondajului psihologic și social pe care ea îl întreprinde cu măiestrie.

V.M. VASNEȚOV (1848-1926) a practicat la început cu predilecție pictura de gen, pentru ca apoi să picteze îndeosebi pînze monumentale, inspirate din epopeile ruse și basmele populare („După bătălia lui Igor Sviatoslavici cu polovțienii", „Vitejii", „Alionușka" etc.).

I.I: ENDOGUROV (1861-1898), și el peredvijnik de seamă, a mînuit cu multă sensibilitate penelul și culorile în surprinderea frumuseților peisajului rus, oprîndu-se cu precădere asupra acelor momente cînd natura trăiește marile ei prefaceri (dezghețul, apusul de soare, furtuna, dimineața cețoasă).

În sfîrșit, cel de-al patrulea pictor, I.K. AIVAZOVSKI (1817-1900), este marele maestru al peisajului marin dînd picturii mondiale adevărate capodopere. El a pictat circa 6.000 de tablouri, transpunînd pe pînză, în cele mai multe din acestea, marea — calmă sau zbuciumată — surprinzînd, cu o viziune romantică, măreția ei și elogiind omul care îi înfruntă furia oarbă („Al nouălea val", „Furtună la capul Aia", „Marea Neagră" etc.). Și tot Aivazovski ne-a lăsat o valoroasă serie de tablouri patriotice ce înfățișează bătălii pe mare.

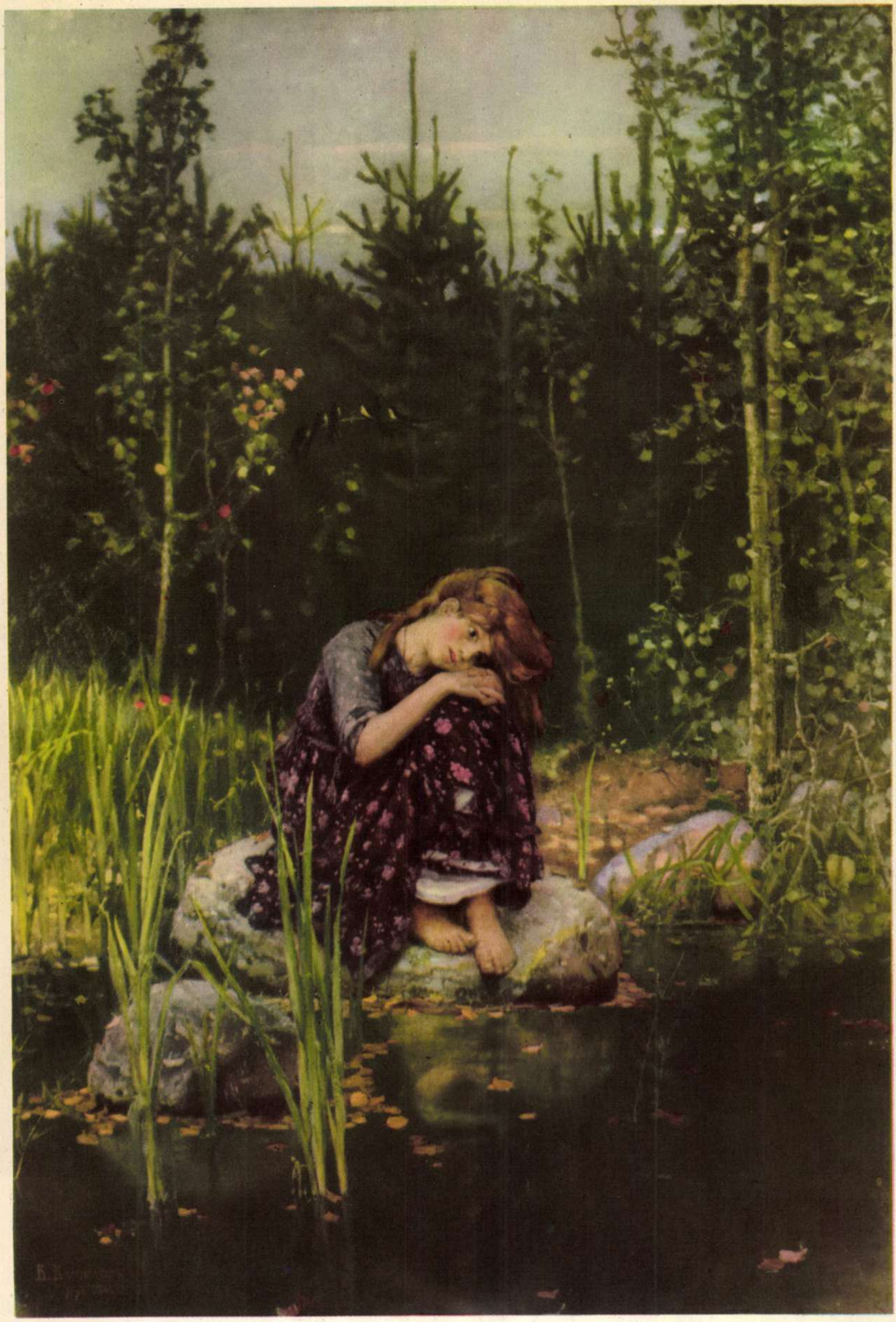

V. M. VASNEŢOV: „Alionuşka" – 1881. Galeria de stat Tretiakov – Moscova

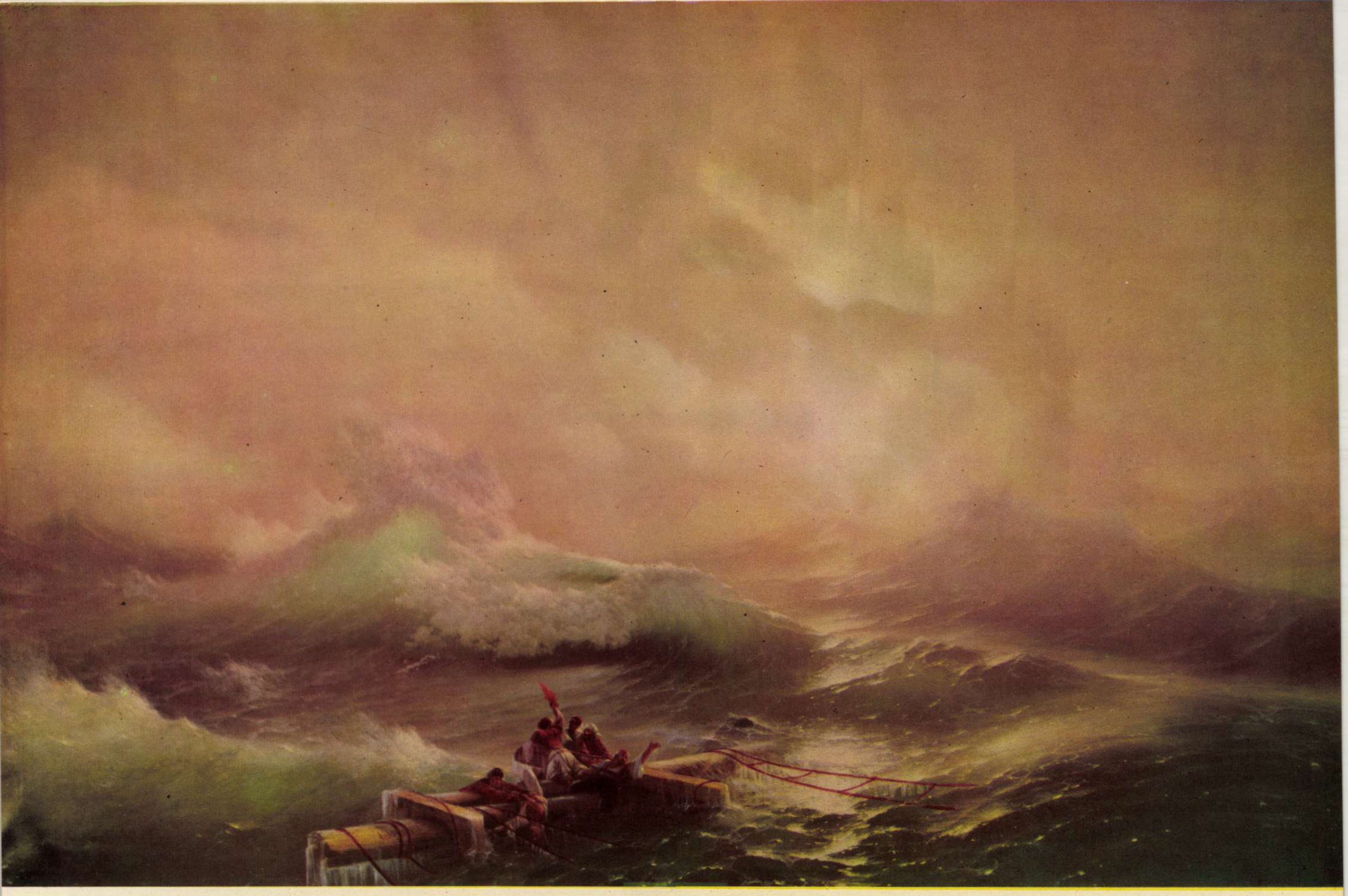

I. K. AIVAZOVSKI: „Al nouălea val" – 1850. Muzeul rus de stat—Leningrad

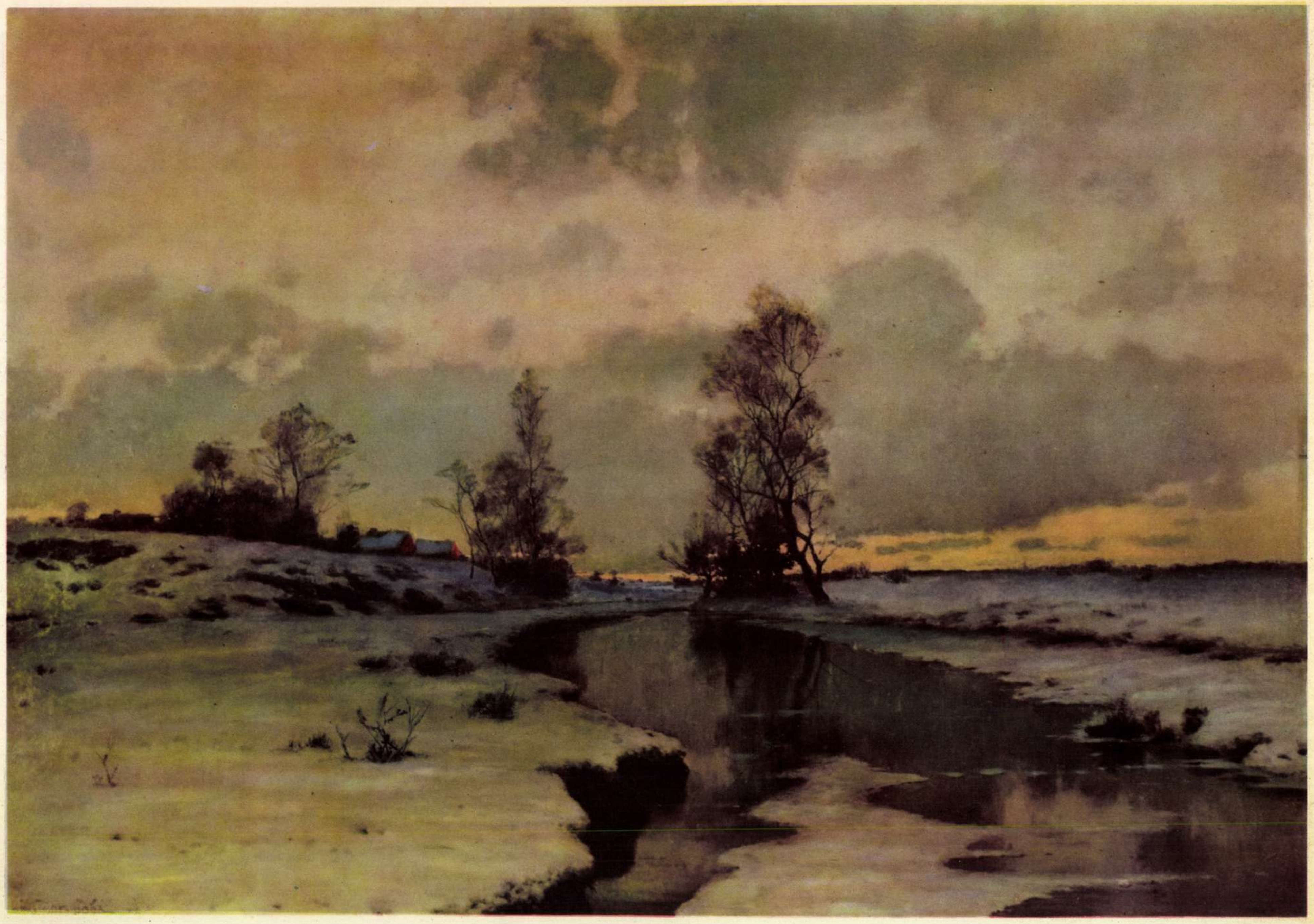

I. I. ENDOGUROV: „Primăvara" – Muzeul rus de stat – Leningrad

VALORIFICAREA PLANETEI

de Constanţa **BRATU**

Ilustraţii de D. IONESCU

Faţă de imensitatea stelară a universului, planeta noastră reprezintă un mic grăunte dintr-o nesfîrşită mare de nisip. Şi totuşi, aşa „mică", ea este a noastră, casa noastră cosmică, şi avem toate motivele s-o iubim şi să fim mîndri de ea. Dacă vreodată va avea loc vreun congres cosmic, după ce emisarii globului nostru vor fi aflat alte lumi, atunci la acest congres pămîntenii vor putea ţine fruntea sus. Neajutaţi de nimeni ei au descoperit, la timpul său, şi focul, şi atomul, şi alte lumi stelare...

Faţă de colegii lui din sistemul solar, Pămîntul nostru este generos. Ne dă oxigen, ne dă apă şi solul lui este veşnic născător de biologie. Dar, între noi fie spus, aceasta nu înseamnă că Pămîntul reprezintă perfecţiunea personificată. Are şi el cusururile lui. Omenirea a... crescut, „copiii" de ieri s-au maturizat, ştiu să-l privească critic şi exigenţele lor faţă de Pămînt sînt mai mari. Poate că dacă globul ar avea... minte şi glas, ar răspunde, burzuluit, ca un bunic de 4-5 miliarde de ani: „Eu atît am putut să vă dau... Dacă vă place..." Dar omenirea nu l-ar crede pe moş. Pentru că omenirea ştie acum ce rezerve nemaipomenite ascunde el în casă. Şi ar valorifica din ele cît mai multe. Gospodăreşte. Casa ar deveni un fel de minune a universului. Un fel de bijuterie printre stele... Toate premisele o certifică: „nepoţii" sînt foarte pregătiţi, au proiectele gata şi toate mijloacele de intervenţie şi construcţie la dispoziţie... Atunci? Ce mai aşteaptă? Ce trebuie pentru punerea în aplicare a marilor proiecte de valorificare a planetei? Colaborare internaţională şi climat de pace. Niciodată gospodarul nu-şi construieşte casa ţinînd în acelaşi timp în mînă şi mistria, şi puşca...

Sîntem aproximativ trei miliarde de pămînteni. O populaţie mică faţă de suprafaţa planetei. Şi, totuşi, datorită cheltuielilor occidentale de înarmare, datorită politicii economice a statelor capitaliste, bazate pe exploatare şi profit, aproximativ o jumătate din populaţia globului pămîntesc e formată din oameni care se zbat într-o foame cronică. Numai guvernul S.U.A. cheltuieşte anual pentru înarmare cca. 50 miliarde dolari. Calculele specialiştilor arată că dacă s-ar înceta cursa înarmărilor, dacă n-ar exista hrăpăreaţa politică economică capitalistă şi dacă planeta ar fi bine valorificată, ea ar putea întreţine perfect, pe suprafaţa ei, 30 miliarde de oameni!

Pace trainică şi colaborare internaţională — iată condiţiile absolut necesare pentru propăşirea omenirii şi ideile de bază ale politicii externe a statului sovietic. Proiectele de valorificare a planetei au depăşit de mult stadiul de vis; ele au fost aşternute pe hîrtie de calc, au fost transpuse în machete şi specialiştii nu aşteaptă decît semnalul de începere. Semnalul acesta nu poate fi dat numai din Răsărit. Planiglobul are şi un Apus, căruia îi incumbă aceeaşi responsabilitate faţă de soarta planetei.

Globul în flăcări sau globul-grădină, bijuterie a universului? Omenirea a optat de mult, prin trista ei experienţă de sînge, pentru planeta-grădină. Ea cere pace şi colaborare internaţională. Ea cere să se dea semnalul pentru valorificarea planetei; pentru transpunerea în fapt a marilor proiecte dătătoare de pîine şi de flori pentru toată lumea.

ASALTUL CLIMEI

În primul rînd, proiectul Borisov. Despre giganticul baraj preconizat în strîmtoarea Bering, menit să ducă la topirea gheţurilor arctice, am vorbit pe larg într-unul din numerele noastre trecute. Concluzia vişinilor în extremul nord este unanimă în rîndurile specialiştilor. Modalităţile de realizare depind de fantezia autorilor. Un alt specialist abordează altă soluţie pentru topirea gheţurilor polare şi pentru încălzirea climei planetei: sporirea capacităţii de absorbţie a radiaţiei solare de către Pămînt; desfiinţarea imensei forţe cu care calotele polare de gheaţă (90 la sută) şi deşerturile reflectă radiaţiile. Soluţia practică? „Haine" reglementare. În fond, nu întîmplător pămîntenii poartă vara culori deschise şi iarna culori închise; ei vor, în funcţie de anotimp, ca hainele lor să reflecte sau să reţină radiaţia solară. Morala fabulei pentru Pămînt este colorarea deşerturilor şi a calotelor polare în negru, cu ajutorul prafului de cărbune. Cam sumbru — veţi spune — dar măsura nu va dura o eternitate; ca urmare a absorbirii unei mari cantităţi de căldură, gheţurile se vor topi, clima se va încălzi în general şi, făcîndu-şi datoria, cărbunele va dispare pînă la urmă, cu anii, pregătind condiţiile pentru livezi în extremul nord.

MAREELE VOR.. ZBURA

Faptul că mîine se vor dobîndi imense cantităţi de energie electrică prin dirijarea proceselor intranucleare sau prin transformarea radiaţiei solare cu ajutorul semiconductorilor nu-i împiedică pe specialişti să descopere noi resurse energetice. Una dintre acestea o constituie mareele. Fluxul şi refluxul mărilor şi oceanelor, pe care anticii le-au botezat, deopotrivă cu ignoranţă şi poezie, „răsuflarea pămîntului". Periodica creştere şi descreştere a nivelului oceanelor, această deplasare de imense cantităţi lichide, se datoreşte atracţiei pe care Luna şi Soarele o exercită asupra moleculelor de apă (precum şi altor cauze). Unele mări nu au maree importante (amplitudinea fluxului Mediteranei, bunăoară, nu depăşeşte în general cîţiva decimetri), dar sînt alte mări, diferite zone de coastă, unde mareele ating înălţimi de aproape 15 m! Ce putere incalculabilă se ascunde în această veşnică promenadă acvatică, în această scamatorie de la distanţă a Lunii... A venit vremea ca această forţă să fie valorificată. În Uniunea Sovietică urmează să fie construite primele două centrale electrice pe baza energiei mareelor. Una va fi amplasată în golful Mezen al Mării Albe, unde mareele au o înălţime de 7-10 m. Cu ajutorul unui baraj de 100 km, energia fluxului va fi captată şi transformată apoi în curent electric. Cealaltă centrală va fi construită în Marea Barenţ.

Centralele acestea, ca şi cele proiectate de specialiştii din alte ţări, reprezintă numai începutul. Va veni însă ziua cînd nenumărate asemenea centrale electrice vor fi construite în întreaga lume. Şi, prin liniile de înaltă tensiune ale sistemului energetic unificat al planetei, mareele oceanelor vor zbura în chip de miliarde de kilowaţi.

CALEA FERATĂ MONDIALĂ

Super-simplonul Londra-Moscova-New York, cu o viteză de 300 km/oră. E o greşeală de tipar? Nicidecum. E proiectul specialistului A. Markin, de la Institutul de energetică al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. O cale ferată imensă, o supermagistrală tricontinentală care, pornind de la estul Atlanticului, ar ajunge pe coasta lui apuseană înconjurînd planeta ca un fel de colier. Traseul principal: Londra — Paris — Berlin — Varşovia — Moscova, strîmtoarea Bering şi, de aici, la San-Francisco şi New York. Două linii secundare: una ar înainta prin Himalaia spre India, cealaltă ar duce la Pekin, în R.P. Chineză.

Toate bune, s-ar putea zice... Colaborarea dintre state ar putea învinge aceste distanţe imense; dar suprafaţa planetei nu este un fel de pod al palmei, neted şi îngăduitor. Există mări, există oceane şi există munţi foarte înalţi. Într-un cuvînt, obstrucţii geofizice de tot felul. Ce-i de făcut în faţa lor? Tehnica îşi va spune cuvîntul. Discontinuitatea Canalului Mînecii dintre Anglia şi Franţa va fi rezolvată printr-un tunel submarin; traversarea Pacificului, din Asia în America, se va realiza probabil printr-un pod peste strîmtoarea Bering (74 km) unde, potrivit proiectului Borisov, se va fi ridicat şi marele baraj al transformării Arcticii; linia trans-Himalaia, către India, printr-un tunel imens, care nu va fi nici cea dintîi şi nici ultima minune a seco-

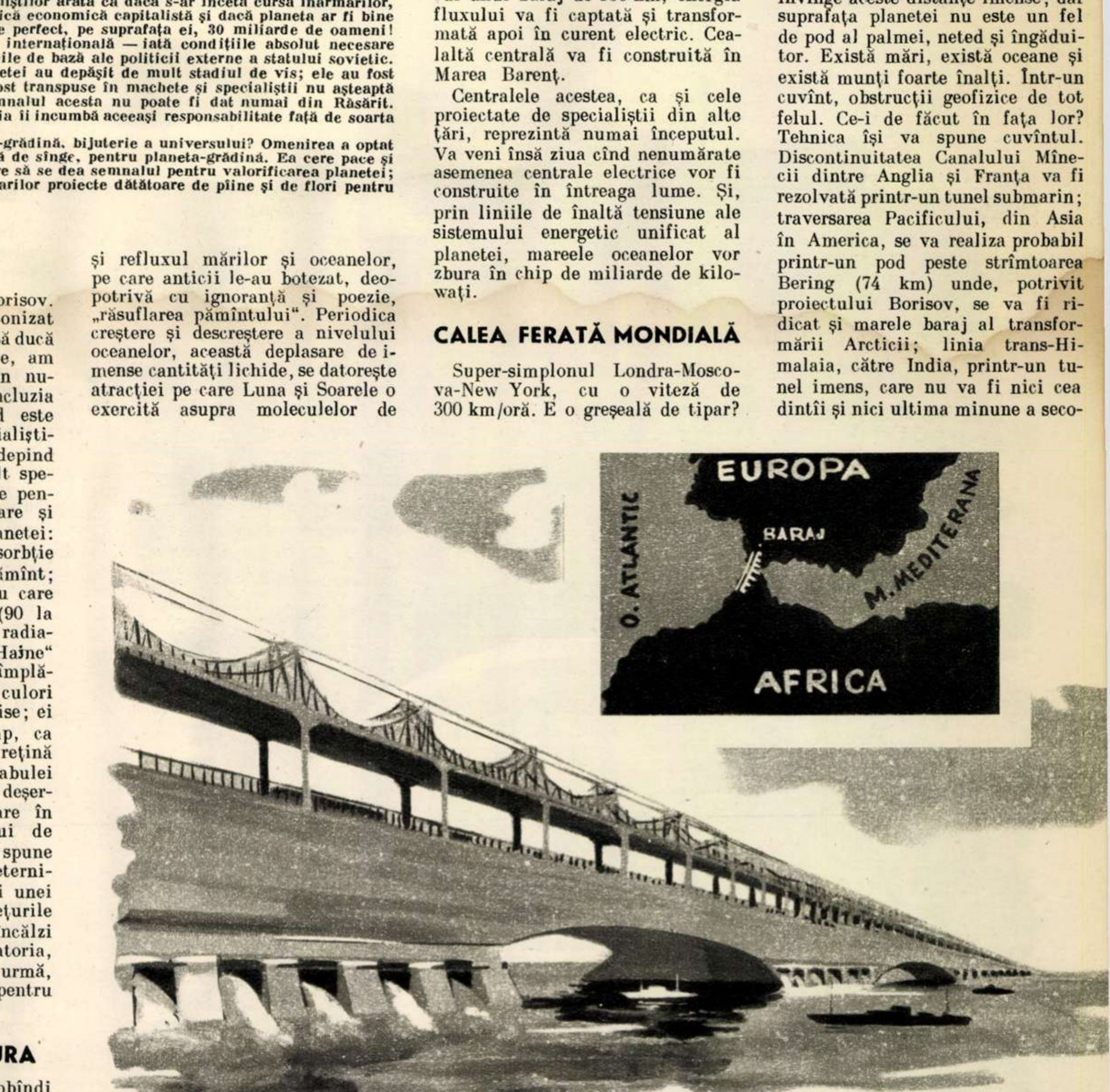

lului atomic. Lăţimea (de 4,5 m) supermagistralei va permite circulaţia unor trenuri de un volum şi o capacitate impresionante. Din punct de vedere al transporturilor de mărfuri, aceasta va însemna creşterea de 50-60 ori a productivităţii. În ceea ce-i priveşte pe pasageri, probabil că nu vor nota niciodată nimic în cartea de reclamaţii a Căii Ferate Mondiale. Supermagistrala le va oferi tot confortul; de la baie şi televizor pînă la sală de dans...

DEŞERTURILE VOR DISPARE

În fond, solul este ca un fel de coajă subţire a unei... portocale foarte mari care ar reprezenta masa globului terestru. O „coajă“ sui generis, care se deplasează şi se transformă necontenit sub tălpile noastre şi deasupra conţinutului planetei. Deplasările şi transformarea nu se referă numai la cîte un golf care se închide sau la vreo insuliţă care răsare ca din senin. Înseşi imensele mase de pămînt care sînt continentele, şi pe care spiritul practic al omenirii le-a fixat „definitiv“ în hărţi, se schimbă şi se deplasează, răspunzînd forţei centrifuge şi atracţiei Lunii şi Soarelui. Numai într-un singur an distanţa dintre insula Groenlanda şi Europa se schimbă cu peste 30 m etc. Să raportăm acest termen... microscopic, de un an, la erele geologice prin care a trecut planeta, în cele 4-5 miliarde de ani de existenţă. Ne vom da seama astfel ce mari transformări se vor fi petrecut pe suprafaţa ei. Să ne gîndim, bunăoară, la deşerturi. Să zicem, la Sahara Africii de nord. Se pare că, în urmă cu 70 milioane de ani, ea era în bună măsură învelită de mare. Apoi, cu timpul (timp geologic...), apele s-au retras şi fostul fund de mare a devenit un leagăn de viaţă omenească. Acum cîteva mii de ani, pustiurile Africii găzduiau ape demne de invidiat. Meschinul lac Ciad, din inima continentului, era pe atunci — după părerea unor specialişti — o mare cu o suprafaţă respectabilă.

Problema formării deşerturilor mai este încă în dezbaterea specialiştilor. Dar dacă deşerturile au un trecut, ele au şi viitor. Trecutul poate fi numai constatat, dar asupra viitorului se poate interveni. Proiectele cu privire la revitalizarea deşerturilor sînt nenumărate. Apa va trebui smulsă de la marile adîncimi la care se află sub nisipuri. În ce priveşte Sahara, există şi soluţia irigării ei cu ajutorul unor centrale atomo-electrice, a căror energie să pompeze apa din Mediterana. Dar proiectul menit să transforme în chipul cel mai radical Sahara este cel referitor la scăderea nivelului Mării Mediterane.

SĂRBĂTORIREA RECOLTEI PE... FUND DE MARE

Evident, proiectul de mai sus cu privire la Mediterana nu se referă strict la Sahara. El vizează obiective mult mai complexe. Fertilizarea pustiului nord-african e unul din aceste obiective.

Mediterana — rămăşiţa giganticei mări ecuatoriale Thetis de odinioară — suportă un proces de evaporare foarte puternic. Şi, totuşi, ca spre ciuda Soarelui, ea îşi păstrază apele albastre mai mult sau mai puţin la acelaşi nivel. Explicaţia? Simplă: contribuţiile binevoitoare ale Oceanului Atlantic, cu care comunică prin strîmtoarea Gibraltar, şi ale Mării Negre, cu care se întîlneşte prin strîmtoarea Dardanele. Singura soluţie de scădere a nivelului Mediteranei este, ca atare, punerea unor stopuri în calea acestor cantităţi de apă de provenienţă străină. Aşadar, un baraj la Gibraltar, un baraj la Dardanele. Rezultatele? Incalculabile. Lăsată la discreţia Soarelui pînă la scăderea nivelului apelor sale cu 100 m şi menţinută prin reglajul barajelor la acest nivel, Mediterana ar ceda economiei planetei nenumărate întinderi pentru cultura plantelor. Viaţa vegetală s-ar dezvolta exploziv sub soarele mediteranean şi pe fostul fund de mare vor avea loc mari sărbători ale recoltelor bogate... Astfel amenajate, strîmtorile Gibraltar şi Dardanele vor permite amplasarea a două uriaşe hidrocentrale. Milioane şi milioane de metri cubi de apă vor fi pompate atunci cu ajutorul forţei electrice date de centrala Gibraltar, în reţelele de irigaţie ale Saharei. Pustiul de azi va deveni atunci o livadă vastă...

BIJUTERIA UNIVERSULUI

Inginerul sovietic V. Cerenkov aduce în dar Pămîntului un... inel care să le eclipseze pe toate cele trei ale lui Saturn. Inelele care înconjoară această din urmă planetă sînt alcătuite din material meteoric, pietre, gheaţă... Existenţa lor este legată de frigul veşnic... Viitorul inel al Pămîntului va fi însă legat de căldură, de lumină şi de viaţă. Misiunea lui va fi să împrimăvăreze planeta, prin valorificarea razelor solare.

În ciuda uriaşelor temperaturi din interiorul astrului zilei (13 milioane grade), noi nu primim pe Pămînt — din cauza imensei distanţe de 150 milioane km — decît a doua miliarda parte din lumina şi căldura pe care el o iradiază în spaţiu. Ce-i de făcut? Pămîntenii vor să aibă mai multă căldură şi lumină. În fond — arată inginerul Cerenkov — o imensă cantitate de energie solară trece pe lîngă Pămînt, risipindu-se în hăul cosmic. De ce nu s-ar folosi, de ce nu s-ar „captura“ această energie? Proiectul prevede construirea unei instalaţii extraplanetare-inel, plasate la 1.500 km depărtare de Pămînt, care să îndeplinească această treabă. Materialul constitutiv al inelului ar fi — după cum arată Cerenkov — nişte particule albe, nestrăvezii; razele solare căzînd asupra lor, vor fi difuzate în toate direcţiile şi, inclusiv, spre Pămînt. Evident, datorită reflectării ei de către atmosferă şi de către solul globului, nu toată această cantitate de energie va rămîne planetei. Dar dacă ne gîndim la uriaşa capacitate solară, ne putem da seama că „rămăşiţa“ destinată Pămîntului este imensă şi că-i poate asigura schimbarea radicală a climei, dîndu-i o primăvară generală şi veşnică. Şi nu numai primăvară, ci şi lumină; o asemenea lumină care să ducă la desfiinţarea nopţii de pe planetă.

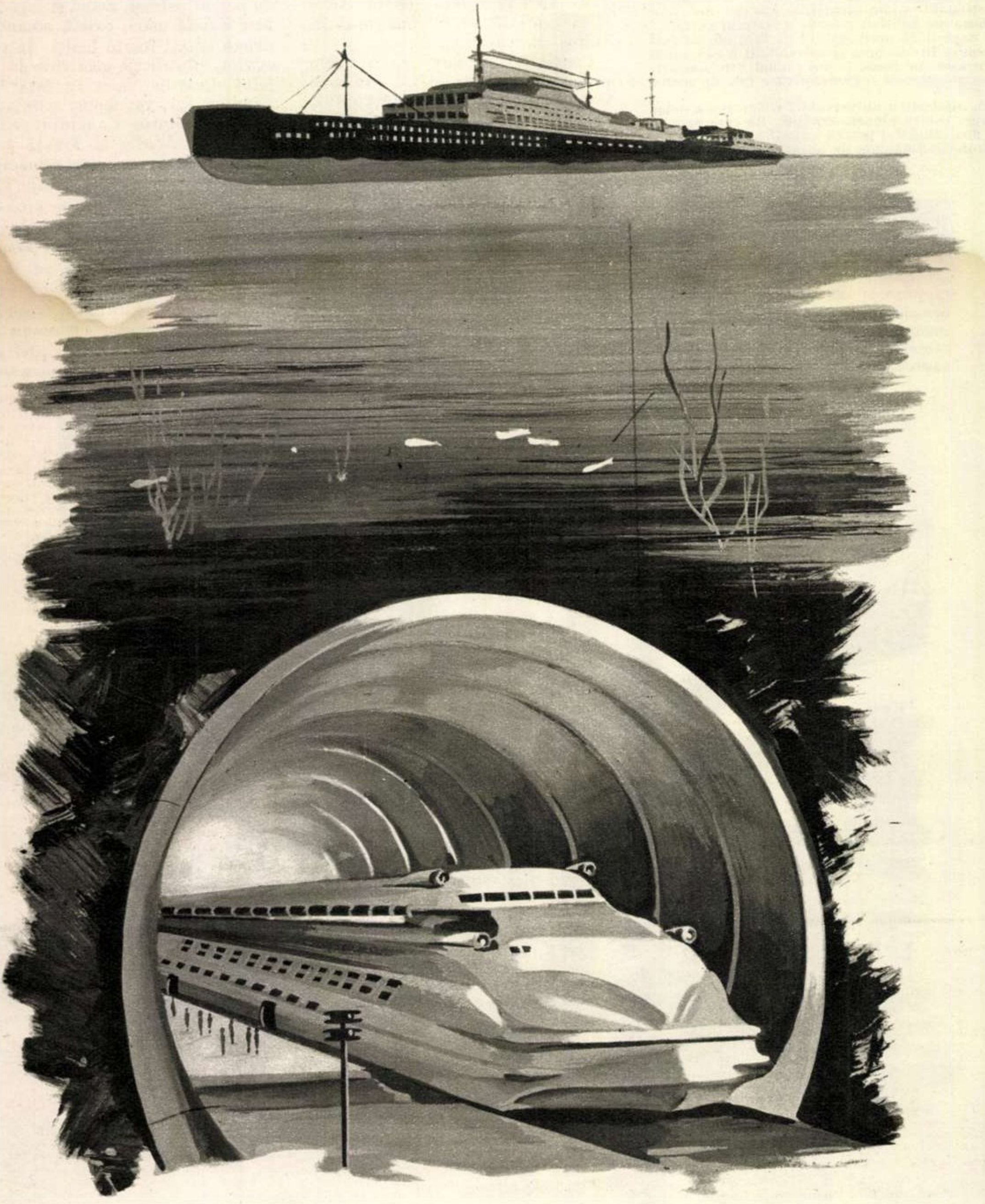

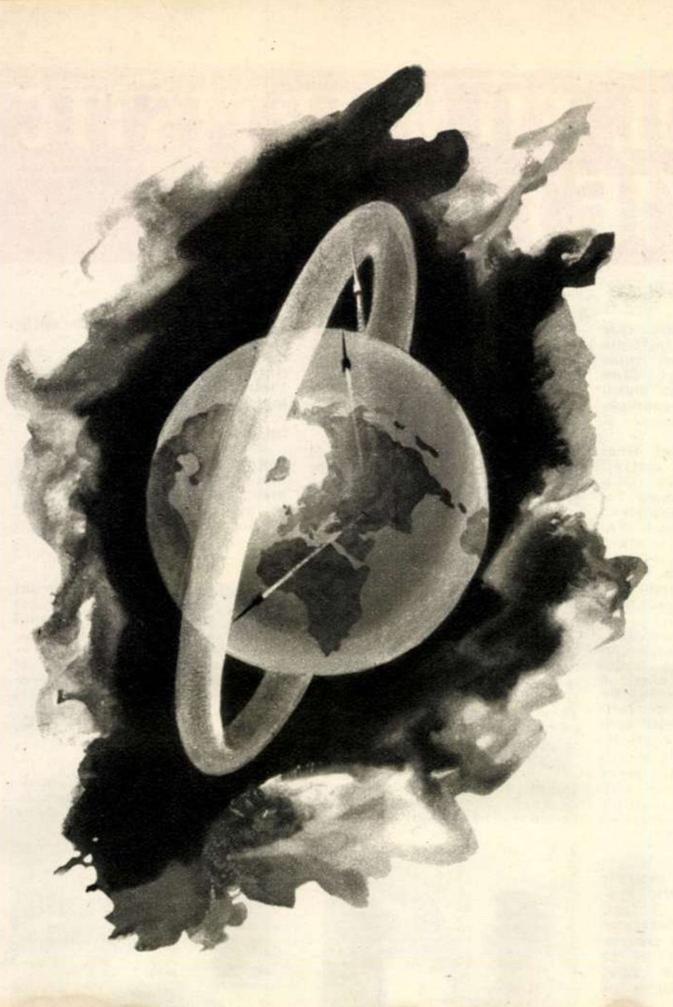

Desigur, proiectul Cerenkov nu a găsit în rîndurile specialiştilor numai adepţi. E şi normal. Cu cît un proiect vizează o intervenţie mai mare asupra globului, cu atît el trebuie mai bine discutat, chibzuit, supus tuturor ipotezelor posibile şi imposibile. Or proiectul „soarelui“ artificial reprezintă o modificare radicală a vieţii planetei. Cum va reacţiona biologia faţă de ziua veşnică? Topirea calotelor polare nu va provoca inundarea unor mari suprafeţe terestre? La acestea şi la alte întrebări inginerul Cerenkov aduce argumente ştiinţific întemeiate, menite să anuleze aspectele negative. Evident, proiectul se află numai în dezbatere şi probabil că încă mulţi ani savanţii vor discuta asupra lui, întorcînd problemele pe toate feţele. Şi poate că într-o zi, la o imensă masă a colaborării ştiinţifice mondiale, reprezentanţii tuturor pămîntenilor vor semna decizia pentru construirea „soarelui-inel“. Atunci nenumărate rachete vor porni în slăvi ca să poarte şi să aşeze în jurul globului corpul „solar“ de milioane de tone. Şi cînd rachetele îşi vor fi îndeplinit misiunea, planeta Pămînt va străluci cu neasemuita-i diademă, ca o bijuterie a universului, făurită de geniul omenesc.

★

Acestea nu sînt singurele proiecte de valorificare a planetei. Inginerul sovietic Davîdov propune o uriaşă lucrare hidrotehnică referitoare la fluviile Obi şi Enisei şi la transformarea în grădină a deşertului Kara-Kum; inginerul F.S. Boiarinţev a elaborat un plan de irigare a stepei Kulunda (Siberia de sud-vest) prin folosirea unei mări subterane, recent descoperite; un inginer francez preconizează unirea micuţei Mări Moarte cu Mediterana, în vederea irigării unei părţi a deşertului Arabiei; alt specialist abordează fluviul Congo pentru realizarea, cu apele lui, a două mări artificiale necesare irigaţiei în inima deşertului Africii; se proiectează utilizarea imensei energii a cutremurelor şi se fac studii şi pregătiri pentru marele drum de investigaţie spre centrul planetei... Iată cîte proiecte îşi aşteaptă punerea în viaţă pentru valorificarea pămîntului în condiţiile păcii şi cooperării internaţionale.

FOARFECA NEAGRĂ

Proiect de scenariu pentru un film documentar despre chirurgia filmelor

Foarfeca neagră este foarfeca cenzurii cinematografice în ţările capitaliste şi are patru lame: prima aparţine marilor proprietari de case de filme care masacrează scenarii sau pelicule terminate, conţinînd aspecte social-politice anticapitaliste puternice, pe temeiul că „nu vor fi rentabile“; a doua aparţine statului burghez care operează asupra ideilor înaintate din filme, sub pretextul că ar fi dăunătoare ordinei, proprietăţii, familiei; a treia e a proprietarilor de săli de cinema: ea taie cu justificarea că extirpează producţiile plictisitoare, ce nu atrag publicul; a patra e mînuită nu făţiş, ci din umbră, de biserica catolică, instituţie care anatemizează de obicei filmele progresiste motivînd, printre altele, că ar fi potrivnice convingerilor drept-credincioşilor. În general, cenzura cinematografică în ţările capitaliste interzice sau taie tot ce nu-i convine şi de-abia după ce execută operaţia formulează o motivare. Arbitrarul devine aici lege şi e codificat ca atare.

Scandalurile prorocite

Proiectarea filmului francez „Legăturile primejdioase“, creat după un roman celebru, a fost interzisă în unele oraşe, filmul fiind declarat „de natură a da naştere unui scandal în rîndurile majorităţii spectatorilor susceptibili de a asista la proiecţie“. Aceasta a fost, de pildă, opinia primarului din Avranches. Primarul din Orléans a permis rularea filmului. La premieră însă, grupuri de seminarişti catolici au spart geamurile cinematografului şi au făcut scandal în sală. Filmul fusese condamnat şi de Centrala cinematografică catolică. În urma „scandalului“ prevăzut, a fost interzis şi exportul filmului.

Mijloacele supercentralei

În martie 1959 a luat fiinţă la Vatican o supercentrală însărcinată cu supravegherea cinematografiei, televiziunii şi radioului în toate ţările unde există episcopate catolice. Ea e condusă de episcopul american Martin O'Connor şi foloseşte drept mijloace cenzoriale: afişarea în toate bisericile a unor liste negre de filme pe care dreptcredincioşii nu trebuie să le vadă, sub pedeapsa afuriseniei; interdicţia telefonică a reprezentării unor filme prin intermediul episcopilor şi primarilor, prefecţilor catolici; cererea ilegală făcută oficialităţilor de a opri rularea unui film pentru că în timpul proiecţiei „ au fost tulburate ordinea publică şi spiritele creştine“. Această cenzură operează „în numele libertăţii gîndirii“.

Specificul naţional al Gestapoului

Uneori, foarfeca e înlocuită cu instrumente de cenzură atît de ciudate încît nici nu pot fi denumite. În filmul francez „Verii“ există o scenă în care unui evreu adormit i se strigă: „Scoală! Gestapoul!“ Filmul a fost oprit în Germania federală, apoi a fost admis numai dublat în limba germană. În versiunea germană evreul s-a transformat într-un transfug ungur care e trezit din somn de un „comunist feroce“. Această mizerabilă falsificare a fost întreprinsă „pentru a nu leza sentimentele naţionale ale populaţiei“, oficialitatea vest-germană considerînd, după cît se vede, amintirea Gestapoului drept un „sentiment naţional“...

Anna Frank nu s-ar putea întoarce acasă...

„Jurnalul Annei Frank“, film realizat de Studiourile „Defa“ după piesa americană binecunoscută şi la noi, a fost interzis în Olanda, cu puţin timp înainte de premieră, în cel mai mare cinematograf din Amsterdam. Aici foarfeca a fost botezată (în comunicatul oficial al cenzurii) „raţiuni pur politice, nu morale“. Filmul e moral — spune cenzura — dar nu-i politic. L-ar putea sensibiliza pe cancelarul Adenauer într-un moment cînd acesta tratează organizarea de depozite militare vest-germane pe teritoriul Olandei.

Un cenzor definitiv

În august 1959, într-un oraş din statul Georgia (S.U.A.), şeriful a tras toată încărcătura pistolului în ecran, în timpul rulării filmului american „Lumea, carnea şi diavolul“, în momentul cînd o femeie albă era arătată manifestînd simpatie pentru un negru. Proiecţia a fost oprită. De asemenea şi prezentarea filmului în celelalte cinematografe din oraş. Această cenzură definitivă n-a mai fost însoţită, în afară de înjurăturile cu glas tare ale şerifului, de nici o altă motivare...

Şapte motive turceşti

Cenzura turcă nu interzice decît filmele care:

1) fac propagandă politică pentru un stat străin (adică mai toate filmele din ţările socialiste, pentru că propagă modul de viaţă socialist);

2) pot ofensa un stat sau o naţiune prietenă (S.U.A., Germania occidentală, Spania, Africa de sud, Republica Dominicană, Paraguay);

3) răspîndesc o altă religie decît cea musulmană;

4) sînt amorale;

5) au aluzii antimilitariste sau lezează moravurile şi onoarea militară;

6) înfăţişează scene de crimă (în afară de filmele americane unde criminalii sînt prinşi şi executaţi pe scaunul electric);

7) nu se încadrează în primele şase prevederi, ci doar în spiritul lor general.

Părerea unui istoric

Citat din cartea criticului şi istoricului francez de cinema Denis Marion, „Aspecte ale cinematografiei“: „Trebuie să recunoaştem că în activitatea ei practică (în ţările capitaliste — n.n.) cenzura s-a arătat totdeauna a fi de o rară imbecilitate, mult prea constantă pentru a se datora numai hazardului“.

Într-adevăr, ea nu se datorează numai — sau, mai exact, prea puţin — întîmplării. Raţiunile ei sînt raţiunile obscurantismului. Dar foarfeca neagră e neputincioasă totuşi faţă de pătrunderea năvalnică a adevărului în cinematografie. Progresul nu poate fi „cenzurat“, ideile înaintate îşi fac drum impetuos peste toate interdicţiile.

Valentin SILVESTRU

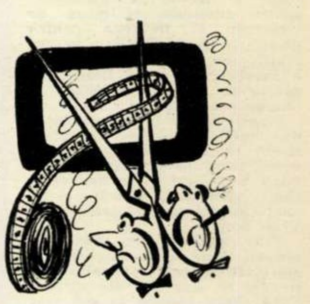

CU AJUTORUL ŞTIINŢEI

O NOUĂ DESCOPERIRE

În timpul unor lucrări de construcţie, studenţii Universităţii „Kim Ir Sen“ din R.P.D. Coreeană au descoperit două mici statuete metalice reprezentînd siluete de femei. Una din acestea este jumătate din aur, jumătate din argint. În interiorul ei a fost găsită o floare de lotus în miniatură, lucrată în aur. Cea de-a doua este făurită din aramă şi suflată cu aur. Oamenii de ştiinţă coreeni au apreciat această descoperire — datînd din perioada Kogure (primele secole ale erei noastre) — ca fiind de o mare însemnătate ştiinţifică.

ELECTROGIMNASTICA MUŞCHILOR

Uneori, în urma unor boli, ţesuturile neuro-musculare ale omului rămîn cu leziuni din cauza cărora muşchii îşi pierd capacitatea funcţională, nemaiputîndu-se contracta normal. Practica medicală a arătat că funcţiunile muşchilor se pot restabili cu ajutorul unui curent electric continuu, a cărui intensitate se schimbă brusc şi ritmic. Această excitare ritmică a ţesutului muscular în scopul antrenării lui poartă denumirea de electrostimulare sau electrogimnastică a muşchilor.

Electrogimnastica a început însă să fie folosită nu numai pentru restabilirea capacităţii funcţionale a aparatului locomotor, ci şi pentru stimularea ţesuturilor musculare ale organelor interne. Astfel, uzina de aparate electromedicale „EMA“ din Moscova a fabricat recent un nou aparat pentru electrostimularea muşchilor — „ASM-3“ — deosebit de eficient în afecţiunile ce apar în urma unor traumatisme sau boli infecţioase ale sistemului nervos periferic, precum şi în atonia gastrică şi intestinală.

TELESCOP URIAŞ

În apropiere de Jena (R.D.G.) se construieşte un nou observator astronomic. Clădirea în care va fi instalat telescopul are o cupolă cu un diametru de 20 m. Un sistem special va îngădui rotirea telescopului pe două planuri, precum şi menţinerea acestuia în poziţia stabilită, cu modificările impuse de mişcarea Pămîntului.

Greutăţi mari au fost întîmpinate în timpul fabricării oglinzii telescopului, pentru care a trebuit să se toarne un uriaş bloc de sticlă cu un diametru de 2,8 m şi cu o grosime de 32 cm. Apoi din acest bloc — a cărui greutate era de 2.700 kg — s-au şlefuit trei oglinzi gigantice.

PRIMUL FILM ARTISTIC VIETNAMEZ

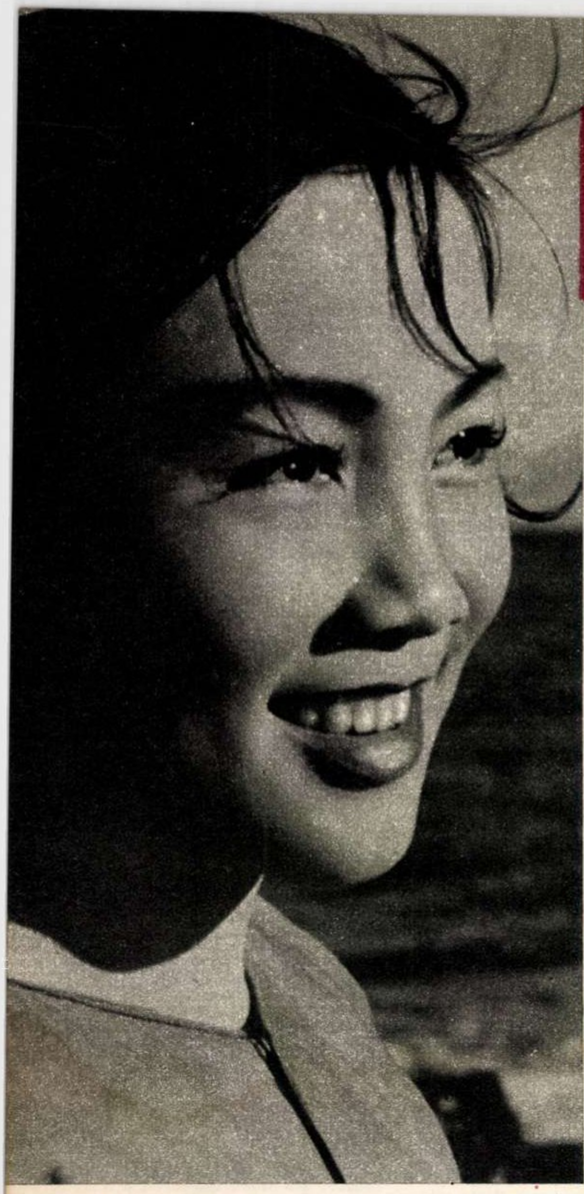

↑*Hoai (interpretată de artista Phi Nga) este fericită că a putut ajunge, în sfîrşit, pe malul nordic al fluviului Ben Hai.*

Văzut de departe, satul Vinh Son, aşezat în centrul Vietnamului, pe malurile fluviului Ben Hai, pare o dezlănţuire de lumină şi verdeaţă: pretutindeni vezi grupuri de palmieri, cocotieri, bambuşi, scăldaţi de lumina încinsă a soarelui tropical. În acest sat trăieşte tînărul pescar Van, care o iubeşte pe frumoasa Hoai. El o iubeşte, după cum spune un cîntec popular, pentru părul ei negru şi lucios ca abanosul; pentru cuvintele ei pline de vioiciune şi farmec; pentru gropiţele din obraji; pentru dinţii albi, a căror strălucire o întunecă pe cea a fildeşului: pentru ochii care trădează un anume sentiment...

Tinerii se iubesc mai de mult, din anii rezistenţei, dar hotărîseră să se căsătorească după restabilirea păcii; şi iată că, după nouă ani de război crîncen, porumbelul păcii poate zbura în voie şi deasupra satului Vinh Son.

Ziua nunţii... În casa frumoasei Hoai se fac intense pregătiri, în aşteptarea mirelui care trebuie să sosească din clipă-n clipă. Fata tresare la cel mai uşor zgomot:

— Van?

Dar Van n-avea să mai sosească!

Ce s-a întîmplat? Un amănunt, căruia tinerii nu-i acordaseră nici o importanţă, avea să capete din ziua aceea uriaşe şi tragice dimensiuni: Hoai locuia pe malul sudic, iar Van pe malul nordic al fluviului Ben Hai. Prin acordurile de la Geneva, fluviul era prevăzut ca o linie de demarcaţie provizorie între nordul şi sudul Vietnamului. Or, autorităţile marionetei Ngo Dinh Diem, instigate de stăpînii lor americani, au blocat malul de sub controlul lor, transformînd astfel linia provizorie într-o veritabilă frontieră de stat. Marionetele diemiste au interzis orice fel de comunicaţie între cele două maluri, şi asta se întîmpla chiar în ziua căsătoriei celor doi tineri din Vinh Son. Cînd Van veni cu barca pe malul sudic pentru a-şi lua logodnica, fu împiedicat să acosteze şi silit să se întoarcă.

De pe faţa frumoasei Hoai dispărură lumina şi surîsul. Urmară întîmplări tragice. Odiosul poliţist diemist Xuong încercă prin toate mijloacele să obţină dragostea lui Hoai. Poliţia din sud organiză mîrşava campanie de denunţare a participanţilor la rezistenţă. Hoai nu suferea, aşadar, numai din pricina dragostei ameninţate, ci şi a terorii dezlănţuite de poliţişti împotriva populaţiei.

Riscîndu-şi viaţa, Hoai, ajutată de pescarii de pe malul sudic, reuşeşte pînă la urmă să treacă fluviul şi să-şi revadă logodnicul. Dar dincolo de fericirea proprie, Hoai trăieşte sentimentul datoriei de a continua şi ea lupta nobilă şi grea pentru reunificarea patriei, al cărei trup a fost frînt în două prin barbara şi ruşinoasa măsură luată de diemişti, în dispreţul acordurilor de la Geneva.

★

Iată pe scurt, cîteva momente din primul film artistic realizat în R.D.Vietnam şi intitulat „Pe malurile fluviului Ben Hai". Filmul a fost prezentat pentru prima oară la 20 iulie 1959, cu prilejul „Zilei Vietnamului", bucurîndu-se de un remarcabil succes.

Despre acest film răscolitor şi plin de elan patriotic aveam să stăm de vorbă, la Hanoi, cu artista Phi Nga, interpreta rolului frumoasei Hoai.

— Probabil nu întîmplător primul film artistic al R. D. Vietnam este închinat reunificării.

— Tema aceasta — ne-a răspuns tînăra actriţă — o gîndim de multă vreme şi filmul a fost creat tocmai pentru a sprijini lupta poporului nostru pentru reunificare.

— Scenariul descrie un fapt petrecut aievea?

— Trebuie să vă spun că scenaristul a stat mult timp pe malul nordic al fluviului Ben Hai pentru a scrie scenariul. Filmul este inspirat din fapte mai tragice încă — după mine — decît povestea lui Hoai şi Van. Să vă dau un exemplu: doi tineri, ea de pe malul sudic, el de pe malul nordic, se iubeau. Chiar în ziua nunţii lor a apărut ordinul de blocare a malului sudic. Au trebuit să se despartă. Abia după trei ani au putut să se revadă şi atunci de departe: femeia, aflată pe malul sudic, şi-a salutat cu mîna soţul. În aceeaşi zi, a fost arestată şi trimisă într-un lagăr de concentrare.

— Aţi cunoscut malul sudic al fluviului Ben Hai?

— Sînt născută în sud. Părinţii mei se află şi azi în sudul Vietnamului. Din 1955 n-am mai primit nici o veste de la ei.

— Care vă sînt proiectele imediate?

— Să urmez un curs de perfecţionare cinematografică. Am fost artistă-amatoare, aşa că n-am prea multă experienţă. Trebuie să învăţ mult, fiindcă ne aşteaptă noi şi noi filme.

★

La cei douăzeci şi patru de ani ai săi, valoroasa (şi modesta) artistă Phi Nga are drumul deschis spre culmile artei. Interpretarea din primul ei film — care e şi primul film artistic al patriei sale — constituie o recomandare călduroasă pentru viitoarele ei realizări.

I. C.

Populaţia de pe malul sudic protestează împotriva terorii dezlănţuite de slugile diemiste ale imperialismului american (a treia din dreapta, în bluză albă — Hoai; al treilea din stînga — fiorosul poliţist Xuong).

↓*Hoai (Phi Nga) şi Van (Manh Linh).*

CU SARE ȘI PIPER

LECȚIA DE GIMNASTICĂ

Mi se spunea întotdeauna că am mare noroc cu pielea, altfel mi-aș pierde oasele pe drum, atît de slab eram. N-aș fi crezut că, de la o anumită vîrstă, o să încep să devin rotofei și o să capăt și cunoscuta... hm!... proeminență despre care se spune că stai cu ea la soare, atunci cînd lenevești (ocolesc cuvîntul pentru că-mi repugnă rezonanțele lui alimentaro-popești: „ciorbă de burtă“ și „burtă de popă“). Lucrurile ar fi mers cum ar fi mers dacă, de la un timp încoace, n-aș fi întîmpinat o serie de dificultăți la... autodeservire. Cînd sînt nevoit să-mi scot papucii de sub pat, să-mi spăl cada ca să fac baie ori să ridic vreun obiect de pe jos, mă trec toate nădușelile... „Proeminența“ îmi face... obstrucții. Vecinul meu, medicul, mi-a spus că dacă vreau să slăbesc să fac gimnastică. I-am urmat povața.

Hotărît să-ncep chiar din ziua următoare, mi-am pus deșteptătorul să sune la șase fără un sfert și m-am culcat. Dimineața, cînd zbîrnîitul strident al clopoțelului m-a smuls din brațele lui Morfeu, am sărit din pat cu o sprinteneală cu care nu sînt obișnuit și, pus pe fapte mari, am învîrtit butonul aparatului de radio.

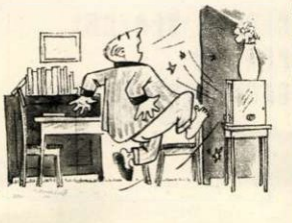

„Acum faceți cros!“ — se auzi poruncitoare vocea feminină din difuzor. Privii în jur și în mine se născu un sentiment de teamă pe care nu-l mai cunoscusem. De jur împrejurul odăii se înșirau: șifonierul, biblioteca, masa, fotoliile, frigiderul, măsuța cu radioul, măsuța cu telefonul, scaunele, în sfîrșit toate cîte se află în casa omului după ani și ani de viață casnică. Porunca însă era poruncă, așa că pornii la drum prin cameră. Vocea din aparat răsună: „Săriți peste scaune!“ Sării. Dar îmi pierdui un papuc... N-aveam timp să mă opresc. Sunetele marșului parcă mă împingeau de la spate. „Săriți din nou!“ Încercai iar să sar. De astă dată izbii cu degetele piciorului gol în colțul șifonierului. Din aparat se auzi: „Foarte bine, tovarăși!“ De unde o fi știind ea că-i foarte bine?! — mă întrebai, cînd durerea mă țintui pentru o clipă locului. Dar comenzile se succedau necruțătoare: „Box!“ Acum erau solicitate mîinile, așa încît — fericit să-mi pot odihni piciorul — mă declanșai într-un atac furibund împotriva unui adversar imaginar, despre care vocea din aparat mă asigura că e... foarte periculos și trebuie zdrobit.

Se spune că femeile sînt alcătuite din frumos și... gingășie! Totuși nu vă puteți închipui cu cîtă... cruzime reprezentanta din aparat a acestui sex mă întărîta în lupta pe viață și pe moarte în care mă angajasem. „Un-doi! Un-doi! Un-doi!“ — răsunau comenzile, iar eu mă îndîrjeam să-mi dobor adversarul... Habar n-am de box, dar știu că n-ai voie să lovești sub centură așa că, dînd lovitură după lovitură, feream măsuța cu radioul, ocoleam telefonul, păzeam veioza, mă opream în dreptul glastrei de pe etajeră... Găsii totuși un moment prielnic și — decis să obțin un knock out cu orice preț — aplicai o directă, așa cum văzusem cîndva la televizor că i-a trimis Mircea Stoian lui Mac Taggarth... Pumnul meu se opri, fără drept de apel, în... oglinda de la toaletă... De multe ori i-am spus nevestei-mi că ocupă prea mult loc toaleta asta. Acum, fără oglindă, o să ocupe loc mult mai puțin. Iar instructoarea de gimnastică — prin nu știu ce telepatie —

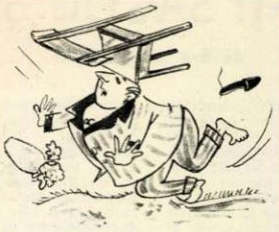

aprobîndu-mi isprava, îmi spuse: „Așa mai merge! Nu renunțați!“ Și nu-mi lăsă timp nici măcar să-mi bandajez pumnul însîngerat. Mă zorii să ridic niște... haltere. Nu prea știu cum arată halterele astea, dar crezui că n-o să fie mare lucru dacă în loc de haltere o să ridic... un scaun. Scaunul nu mi-a căzut pe picior. Mi-a căzut în cap, pentru că tocmai îl ridicasem sus, sus de tot — așa cum glăsuia porunca — și mă împiedicai de covor, cu piciorul în care îmi rămăsese papucul. Noroc că, uzînd de același uluitor simț al telepatiei, vocea îmi porunci să mă ridic pe amîndouă picioarele deodată. Ceea ce căutai să realizez. Nu reușii decît cu mare greutate să mă salt pe un picior și apoi pe celălalt. Între timp, pierdui prilejul de a executa comenzile care-mi ceruseră să merg cu bicicleta la șosea (și-mi părea tare rău, fiindcă mi-ar fi plăcut o plimbare matinală acum, cînd natura înmugurește) și să joc oina. Apucai însă să prind din zbor ordinul de a sări cu parașuta. Plin de elan și hotărît să nu cedez o iotă... vicisitudinilor soartei, smulsei de pe cuierul din vestibul umbrela soacră-mi, mă urcai cu ea (cu umbrela, nu cu soacră-mea) pe șifonier, o deschisei cu precauție și, la comanda „Săriți!“, sării cu frenezie. Suava voce feminină aprobă categoric: „A fost foarte corect, tovarăși!“

Am fost cules de pe jos și așezat în pat de mîini caritabile. Nevastă-mea a anunțat la birou că am suferit un accident (n-a precizat că „de parașută“), iar eu am renunțat deocamdată la gimnastica... „polisportivă“. Voi face la vară gimnastică ritmică — în aer liber, la mare. Poate că instructoarea de la radio va fi și ea acolo și se va orienta... la fața locului.

Adrian DASCĂLU

„NOROACELE“ LUI DĂNUȚ

Mă număr printre fericiții părinți care-și îngrijesc copiii cu ajutorul bunicilor. Spun „fericiți“, pentru că bunicii au de două ori mai multă răbdare la nepoți, decît are fiecare părinte în parte la copii. Să vă explic: Dănuț, de pildă, cît e el de precoce, deși a împlinit abia 5 ani, are curiozitățile sale. Lui dacă îi e foame mănîncă, dacă nu-i este foame nu deschide gura chiar dacă-i vorbești o zi întreagă despre necesitatea absorbției vitaminelor, a funcționării glandelor, a metabolismului, a importanței proteinelor... Așa că soția mea e foarte expeditivă cu dînsul în această privință. Dacă prelegerea științifică nu izbutește să-i descleșteze maxilarele spre a „ingurgita“ hrana, ea mai stăruie o dată, de două ori: „Dănuț, hai mănîncă!“, „Dănuț, de ce nu mănînci?“, apoi îl trece bunicii. Bunica are tactica ei: „Dănuț, înghite o lingură pentru mine... una pentru mama... una pentru tanti Vivi... una pentru unchiul Terente... una pentru nenea Poseidon... una pentru mătușa Caliopse...“, încît, uluit de asemenea nume care n-au existat niciodată în familia noastră, Dănuț golește pe nesimțite toată farfuria...

Așadar, bunicii, în speță bunica, ne sînt de un real ajutor... În alt domeniu însă n-am căzut niciodată de acord. Bunica lui Dănuț, adică mama mea, este purtătoarea unor teorii la care n-ar renunța nicicînd!... Sarea, de pildă, banala sare de bucătărie, atîta timp cît stă liniștită în solniță, e cît se poate de inofensivă. Să ferească dumnezeu însă ca cineva dintre noi să verse puțină sare pe masă!... Bunica se face foc și pară: „Sarea vărsată e semn rău!“ Eu rîd, soția rîde, mama se înfurie și scandalul e gata! „Nu v-am spus eu că sarea vărsată aduce scandal?“ — bufnește mama într-un tîrziu. „Mamă dragă, îmi pare rău, dar nu era sare, era zahăr!“... „Taci din gură — îmi șoptește nevasta — n-ai ce face? Vrei să-i dai altă idee?“...

De asemenea, căldarea goală, pisica neagră sau cifra 13 sînt pentru mama tot atîtea motive de spaimă și presimțiri sumbre. Aceste teorii sînt predate și lui Dănuț, cu lux de amănunte. „Bunicuțo, pentru ce pisica neagră aduce ghinion?“ „Pentru că negru e culoarea dracului!“ „Bunicuțo, înseamnă că cel care bea cafea neagră dă de dracu'?... Și dacă o pisică are capul alb și coada neagră? Aduce noroc sau ghinion?... Bunicuțo, și pentru ce „13“ aduce ghinion?“ „Fiindcă e numărul necuratului“. „Cum, adică, bunicuțo, dacă telefonul nostru începe cu 13 înseamnă că e cuplat cu necuratul?... Bunicuțo, și dacă e necurat pentru ce nu se spală ca să fie curat?“... „Fiindcă scaraoțchi nu poate fi curat!“... „Bunicuțo, mi-a ieșit azi în față unul cu căldarea goală!“ „Și ți-ai scuipat de trei ori în sîn?“ „De șase ori, bunicuțo, că avea două căldări goale!“ „Și ai făcut trei pași îndărăt?“ „Am făcut, bunicuțo, și era să mă calce o mașină, că mergeam de-a-ndaratelea... Bunicuțo, dar dacă văd un „13“ la plajă, cum îmi mai scuip în sîn, că doar sînt în pielea goală!“ „Îți scuipi după ce te îmbraci!... Scuipatul alungă necuratul!... Pisica albă aduce noroc, sarea vărsată — scandal, pisica neagră — ghinion! De cîte ori să-ți repet?“

Într-o zi, am avut musafiri la masă. La un moment dat, glasul lui Dănuț acoperă larma invitaților: „Știți, în bucătărie s-a vărsat niște sare!“... „De unde știi?“ — săriră oaspeții. „Păi, mama și cu tăticu' s-au certat. Mămica spune să vă dea tort, că altfel ne facem de rîs, și tăticu' zice să vă dea compot, că nici voi nu ne-ați servit altceva... Dar să vedeți ce scandal o să iasă dacă vă servește tortul!“ „De ce?“ „Fiindcă am schimbat eu pe furiș cutiile, așa că în loc de zahăr a făcut tortul cu sare! În schimb, o să ne împăcăm la friptură, că în solniță am pus zahăr!“... Și, foarte vesel, Dănuț o zbughi de la masă să se joace... Vă dați seama de atmosfera în care a continuat prînzul! Tot Dănuț a fost acela care a spart gheața. A pătruns, după o jumătate de oră, fericit, radios, în sufragerie și a întrebat: „Bunicuțo, pisica neagră aduce ghinion?“ „Da, puiule!“... „Atunci să știți că mîncarea o să vă aducă noroc, fiindcă a gustat din ea o pisică albă! Eu i-am dat să guste, ca că cîștigați la loto... Și ca să nu mai fie în casa noastră nici un fel de ghinion, uite, mămico, am rupt din calendar toate filele cu 13“.

Speriată, bunica și-a scuipat de trei ori în sîn, iar Dănuț s-a dat trei pași îndărăt, răsturnînd sticlele cu vin... „Nu eu, tăticule, le-am răsturnat. Necuratul!“

I. AVIAN

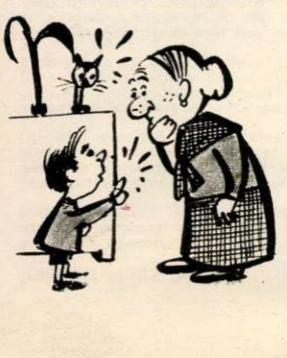

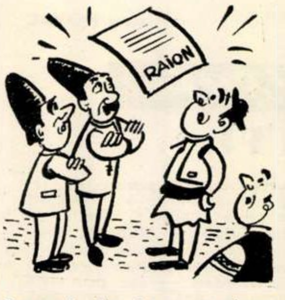

Cucul de la... raion

„Să nu sameni pînă cînd
Cucul nu-l auzi cîntînd“ —
Vorba asta (un eres)
Nu mai are azi succes.

Însă vezi, în cîte-un sat
Respectivii de la sfat
Socotesc că-i operantă
Într-o nouă variantă.

Căci, bătu-mi-i-ar păcatul,
Nu pornesc însămînțatul
Pînă nu le dă lor tonul,
Ca un fel de cuc... raionul.

Igor BLOCK

DE LA PARTER LA 7

Unor constructori

Schelăria-i abandonată.
Cît în drum o să mai stea?
Lesne-i de răspuns îndată:
Chestie de... cherestea.

Unor instalatori

Locatarul, cînd constată
Baia nouă defectată,
Zice despre ei, ghiduș:
„Ăștia merită un... duș“.

Unor locatari

Pe cei ce fac intermitent
În bloc risipă de curent,
E nimerit, de bună-seamă,
Să-i curentăm c-o... epigramă.

I. B.

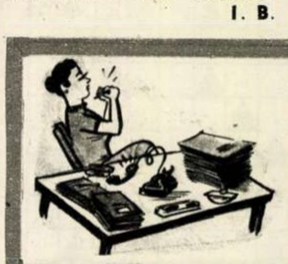

O dilemă grea pentru funcționara Sanda Culescu de la serviciul producție: care activitate e mai utilă în timpul celor 480 de minute — telefoanele personale cu orașul sau efectuarea manechiurei?

UMOR din ÎNTREPRINDER

Din gazetele de perete de la „ELECTRONICA“

Printre cei ce absentează de la gimnastica de producție sînt și tovarășele de la laboratorul de chimie.

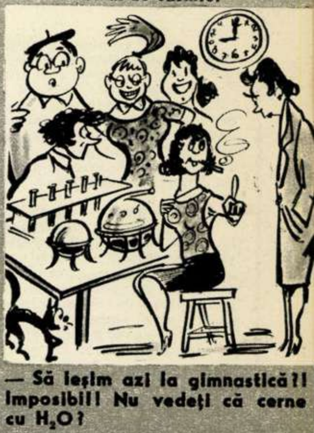

— Să ieșim azi la gimnastică?! Imposibil! Nu vedeți că cerne cu H_2O?

Pînă nu demult la matrițerie se făcea coadă în fața unicului polizor din atelier, în timp ce tehnologul-șef tărăgăna aducerea unui al doilea polizor.

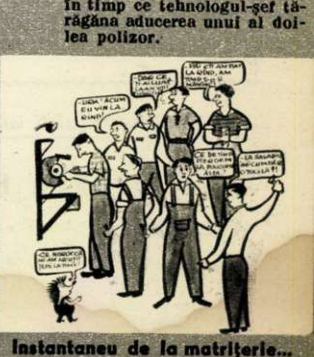

Instantaneu de la matrițerie...

Tinerii Alexandru Răcănel, Vasile Oprea și Vasile Chitic arborau haine excentrice și coafuri „Cicero“.

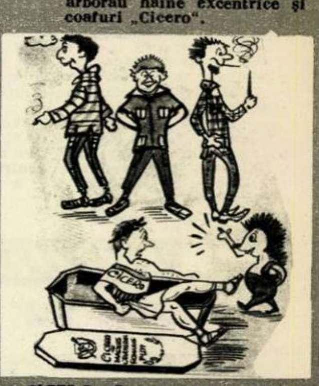

CICERO: Dar, pe toți zeii infernului, vrei să spui că ăștia-s urmașii mei?!..

Radiofonista Rozalia Lesnic, colegă de secție cu soțul ei care lucrează la controlul tehnic, obișnuia să-i curețe motocicleta în timpul producției.

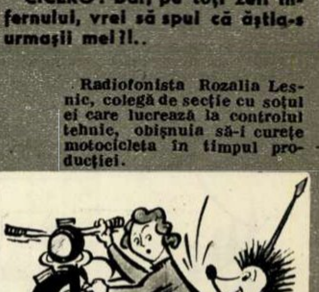

ARICIUL: Păi bine, tovarășă Lesnic, tocmai în orele de producție?

R. LESNIC: Sînt disciplinată. Trebuie să îndeplinesc dispozițiile soțului meu...

EDUCAŢIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

MOŞULE, IA-ŢI SACUL ŞI PLEACĂ!...

de Sen ALEXANDRU

A venit vremea să pleci din odăile copiilor noştri, moşule! Şi încă de cînd! La drept vorbind, n-ai fost niciodată de trebuinţă. Măştile tale pocite şi sacul tău umflat cu întuneric n-au îndreptat vreodată un caracter, dar mite să crească aşa cum trebuie un om! Te-a născocit ignoranţa — pe vremea cînd „făcea" pedagogie. Te aducea vreo babă nătîngă să potoleşti cu făptura ta de groază prea plinul de viaţă al unui copil zvăpăiat sau să-i sporeşti pofta de mîncare.

— Fii cuminte, că te dau lui moşu'!

Şi atunci, te desprindeai din întuneric, furios şi ameninţător, călcînd cu paşi grei pe viul imaginaţiei de copil. Coborai sacul de pe umăr şi-ţi aşteptai prada. Şi deoarece pruncul delicvent se potolea, strîngîndu-se ghem în jurul inimioarei cît un purice de mică, însemna, pentru unii înguşti la minte, că ţi-ai făcut treaba şi că mai poţi fi chemat şi altădată. Şi nici nu bănuiau ce preţ plătesc întunecimii tale.

Căci vraja ta de vedenie bezmetică nu-l mai părăsea pe copil. Rămînea spaima pe care o retrăia într-o uşă trîntită, într-un animal, într-o umbră născută o clipă pe zid. Îl făceai să se teamă de oameni, să nu se poată sprijini pe el însuşi, să tremure, să tremure mereu.

Însă adevărata ta împărăţie era noaptea. Atunci apăreai lîngă pat, te amestecai cu somnul. Apucai cu degete lacome pînza diafană a visului şi o mototoleai, zvîrleai pe urmele copilului animale fantastice, îl goneai prin ţinuturi de coşmar, îl prăbuşeai prin gropi adînci. Împleteai odihna cu groaza şi trezia cu hohote de plîns. Adeseori medicul trebuia să dreagă ce ai stricat tu. Dar chiar atunci cînd nu-l împingeai pe copil într-un pat de spital, urme tot lăsai. Caracterul, subţiat într-una cu uneltele tale de spaimă, nu se mai închega niciodată cum trebuie. Nehotărîrea, nevolnicia, laşitatea şi alte buruieni de acest soi încolţeau sub călcătura ta, priindu-le foarte întunericul. Într-un asemenea snop, omul creştea fără omenie. Poate le-o fi plăcînd stăpînilor cu aur un astfel de om cu fire descusută, bun să primească porunci şi să stea smirnă. Însă vremea stăpînilor a trecut. O dată cu ea a venit vremea să pleci şi tu.

Nouă ne trebuie altfel de om, moşule. Om crescut cu puterile luminii, nu cu ale întunericului, puternic, hotărît, curajos. Şi cu nici un chip nu poate fi altfel, căci are multe treburi pe lumea asta: să supună apele, să îmblînzească pustiul, să biruie depărtările, să cunoască şi să folosească pentru oameni tot ce poate aduna mintea omului.

Şi pentru a făuri un asemenea om nu se găsesc scule în sacul tău. Mai bine — că tot stă gol — îndeasă în el mijloacele barbare de educaţie, cotoroanţele şi stafiile, eresurile de groază, bătaia, toate cîte mai stau prin cotloanele unor minţi împiedicate încă de rămăşiţele trecutului.

Ridică sacul pe umeri şi tuleşte-o pe urmele ignoranţei, care nu mai e nici doftoroaie şi nici profesoară la copii.

Moşule, ia-ţi sacul şi pleacă!

Colţul fotografului amator

DEVELOPAREA FILMELOR REVERSIBILE ÎN CULORI (I)

Obţinerea de imagini în culori naturale nu este atît de dificilă pe cît ar părea la prima vedere. Este adevărat însă că developarea unui film în culori cere o deosebit de mare atenţie şi îndemînare din partea celui care o face.

În cele ce urmează vom expune tehnica developării filmelor reversibile în culori, adică obţinerea de diapozitive-color direct pe filmul care a fost folosit la înregistrarea imaginii. Ne vom referi numai la filmele „*Agfacolor*" care se găsesc de vînzare în magazinele noastre de specialitate; atragem atenţia că indicaţiile de mai jos *nu sînt valabile pentru filme-color de altă fabricaţie.*

Filmul-color se introduce în tancul pentru developare în camera obscură la fel ca orice film alb-negru, fiind însă necesar (aşa cum se va vedea mai departe) să se folosească un tanc în care introducerea şi scoaterea filmului să se poată face cu multă uşurinţă (de preferat un tanc cu bandă corex).

Înainte de începerea developării în culori propriu-zise, se toarnă în tanc apă avînd temperatura de 18°C, care se ţine 3 minute; această operaţie este necesară pentru stabilirea unei temperaturi de 18°C atît a filmului, cît şi a tancului.

Se scurge apoi apa şi se introduce în tanc următoarea baie la 18°C:

hexamethaphosphat de sodiu	2 gr;
sulfit de sodiu (crist.)	100 gr;
amidol (diamidophenolchlorhydrat) ..	5 gr;
bromură de potasiu	5 gr;
apă, pînă la a completa	1.000 cm³.

În această baie se face prima developare (în alb-negru) a filmului reversibil.

Durata: 27 minute la filmele pentru lumină naturală (marcate Agfacolor T) şi 23 minute la filmele pentru lumină artificială (marcate Agfacolor K).

După prima developare, filmul se spală timp de 20 minute în apă curgătoare, a cărei temperatură trebuie să fie între 13° şi 16°C.

Notă foarte importantă: prima developare (alb-negru) şi spălarea care urmează se fac la întuneric complet; tancul nu trebuie deschis nici un moment; toate operaţiile care urmează se pot face la lumină naturală sau artificială, fără nici un pericol.

(Continuare în numărul viitor)

Mircea NOVAC

Cuvinte încrucişate

PEISAJ DE MUNTE

ORIZONTAL: 1) Diminutiv al potecilor de munte — Vîrf stîncos de munte. 2) Desiş de aluni — Creastă de munte. 3) Crustaceu... îndărătnic — Începător în meserie. 4) Pisc al Carpaţilor, înalt de 2.225 m — Pronume feminin — Răscolesc pămîntul. 5) Grup de albine — Conducte care fac să străbată apa pe sub munte. 6) Pronume posesiv — Locul unde Dunărea fierbe, trecînd printre munţi. 7) Lac de munte — Locuitori de peste munţi. 8) Trezit la viaţă (fig.) — Alifie. 9) Urcă şi coboară, dar nu în munţi — Locuitor din comuna Ceahlău. 10) Fruntaşi — Loc prin care curge o apă — Contingent (arh.). 11) A schimba direcţia din mers — Şopîrlă. 12) Cal — Pronume demonstrativ — Chem musafiri.

VERTICAL: 1) Munţii noştri — La originea rocilor vulcanice. 2) Suită — Cu aer mult în jur. 3) Localitate de munte din ţara noastră, renumită prin pitorescul ei — Vînt de primăvară. 4) Diviziune de timp — Apă vijelioasă de munte — Frunză de brad. 5) Izvorăsc de obicei din munţi — Soare. 6) A zvînta — Stîncă. 7) Urlătoarea. 8) Şef al unei provincii din Rusia veche — Bou sălbatic — 3,14. 9) Localitate renumită pentru odihnă şi sporturi de iarnă (2 cuv.). 10) Animal de munte din Tibet — Lac vulcanic din ţara noastră — Vioiciune (fig.). 11) Sandu Munteanu — Selecţionaţi — În acest loc. 12) Rumegătoare alpine — Întărîtat.

1 C	2 A	3 R	4 A	5 R	6 U	7 I	▲	9 P	10 I	11 S	12 C
2 A	L	U	N	I	S	▲	C	O	A	M	A
3 R	A	C	▲	U	C	E	N	I	C	▲	P
4 P	I			R	A	▲	E	A	▲	A	R
5 A	▲	R	O	I	▲	C	A	N	A	L	E
6 T		▲		▲	C	A	Z	A	N	E	▲
7 I				R	▲		▲	S	A	S	
▲				A				T	▲	I	R
9				▲				A		▲	
10			▲				▲	L		A	
11			A	▲			P	I		C	
12		▲	C			▲	I	N	V	I	T

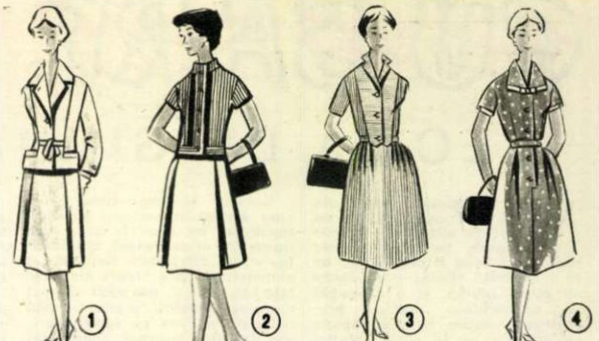

CÎTEVA SFATURI PENTRU GARDEROBA DE VARĂ

III

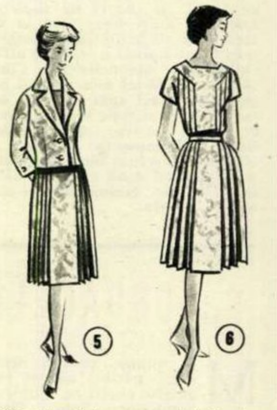

Se spune că frumuseţea femeii se aseamănă cu anotimpurile: dacă este adevărat că primăvara, cu primele ei raze de soare, ne încîntă, că vara cu splendoarea ei ne copleşeşte, nu este mai puţin adevărat că toamna, cu nuanţele ei estompate, şi iarna, cu recile ei sclipiri, au şi ele farmecul lor aparte. Se mai spune că, pentru a păstra fiecărei vîrste frumuseţea ei specifică, femeile ar trebui să imite natura.

Într-adevăr, în ceea ce priveşte moda feminină aşa stau lucrurile. Cînd limitele tinereţii sînt duse, în veşminte, prea departe, femeile nu mai ştiu să îmbătrînească frumos şi nu o dată asistăm la spectacolul neplăcut oferit de o femeie trecută de 50 de ani care, prin felul în care se îmbracă, încearcă să pară cu tot dinadinsul că n-ar avea mai mult de 30.

Dacă în îmbrăcămintea acestor femei culorile pastel sau prea violente nu-şi au rostul, aceasta nu înseamnă că trebuie să se cadă în cealaltă extremă şi să nu se mai folosească decît gri şi negru.

Un costum practic, care poate fi purtat atît dimineaţa cît şi după-amiaza, se compune din fustă, jachetă şi două bluze care completează ansamblul respectiv.

Fusta, uşor evazată, are două cute şi este montată pe un cordon îngust. Jacheta, puţin cambrată, are un guler modern, mînecă trei sferturi şi este închisă cu trei nasturi de metal, de os sau sidef (desenul 1). Prin croiala ei, bluza în dungi, eventual tricotată, din bumbac (desenul 2) maschează o talie îngroşată. Cealaltă bluză va fi de preferinţă albă, din poplin sau pichet.

Făcută dintr-un material de bumbac cu dungi fine, aşezate în lung, rochia are un joc de linii datorită plastronului lucrat cu dungile pe lat. Lărgimea fustei este dată de grupurile de cute, iar talia este uşor marcată de un cordon îngust, prins din părţi şi închis cu o mică cataramă la spate (desenul 3).

Folosind un imprimeu discret, cu floricele, puncte, buline sau mici rotocoale, se poate confecţiona o rochie simplă dar modernă, paspoalată cu mătase sau rips alb (desenul 4).

Lucrat dintr-un imprimeu cu tonuri foarte şterse şi desen neprecis, acest costum (desenul 5) se compune dintr-o rochie şi o jachetă. Rochia (desenul 6) are un mic decolteu şi o platcă din care pleacă grupuri de pliseuri ce se continuă pe fustă. Jacheta clasică, cu guler mare şi mînecă trei sferturi, se încheie cu doi nasturi fantezi.

Se va da multă atenţie accesoriilor, evitîndu-se tocurile prea înalte şi genţile voluminoase. Tocurile de 3-4 cm, geanta format plic şi mănuşile albe vor completa întotdeauna foarte bine ţinuta.

De vorbă cu medicul

G. CHIŢULESCU — Bucureşti. Suferinţele dv. se pare că au ca punct de plecare tubul digestiv. Afirmaţi că un control al inimii a găsit acest organ normal. Tulburările digestive pot avea răsunet şi în regiunea toracelui şi, deci, şi în regiunea inimii. Faceţi un control radiologic al tubului digestiv. În acest control să intre şi o irigoscopie. E posibil ca acest control să ducă la lămurirea cazului dv. şi să vi se poată face şi recomandările terapeutice necesare.

JUSEIN ALI — Constanţa. La prima întrebare vă răspundem că este vorba de o maladie ulceroasă. Faţă de complexitatea tratamentului ce vi s-a aplicat, se pare că răspunsul nu a fost favorabil. Persistenţa suferinţelor şi a hemoragiilor oculte pledează pentru o intervenţie chirurgicală la care vă sfătuim să vă supuneţi. La cea de-a doua întrebare vă răspundem că poate fi vorba de nişte varice. În timpul spitalizării dv. pentru intervenţia chirurgicală, să cereţi să vi se facă un control medical şi pentru această suferinţă de care vă plîngeţi.

D. POPESCU — Ţicleni. E posibil ca mirosul urît din gură să-şi aibă cauza în afecţiunea stomacului şi a ficatului, de care suferiţi. Dar afirmaţia dv. că limba şi dantura au un strat de culoare albă poate duce şi la presupunerea unei micoze (ciupercă). Este necesar ca investigaţiile să se îndrepte şi în această direcţie şi pentru aceasta vă sfătuim să vă adresaţi medicului care vă îngrijeşte.

ADINA DENIE — Oraşul Stalin. Boala de ochi de care suferă mama dv. este tratabilă pe cale chirurgicală. Asemenea intervenţii se fac în clinica de boli de ochi a Spitalului Colţea din Bucureşti. Va fi deci necesar să vă deplasaţi cu bolnava pentru a fi operată la această clinică.

GHEORGHE A. RĂCEANU — comuna Raci, regiunea Craiova. Medicamentele cu termene de valabilitate limitată nu trebuie folosite după expirarea termenului indicat pe ambalaj, deoarece îşi pot pierde eficacitatea şi pot deveni chiar toxice, periculoase pentru organism.

LORI GEOMOLEA şi MIHAI PASCAL — Iaşi. Urmăriţi rubrica noastră „De vorbă cu medicul". Într-unul din numerele viitoare va apare un articol despre maladia care vă interesează şi despre tratamentul ei.

Dr. Silviu GHEREA

La întrebările cititorilor

CUTREMURELE DE PĂMÎNT ŞI POSIBILITATEA DE A LE PREVEDEA

Tovarăşii Mundi Rappaport din Moineşti şi Fischer Ladislau din Oraşul Stalin vor să afle cum se produc cutremurele de pămînt şi dacă există vreun mijloc de a le prevedea. Le răspundem prin materialul de mai jos.

Seismografele de pe toată suprafaţa globului înregistrează peste 20.000 de cutremure în fiecare zi. Din fericire nu toate sînt catastrofale, cele mai multe abia fiind percepute de aparate ultrasensibile. Acestea se numesc microseisme şi sînt produse, în cea mai mare parte, de mişcarea profundă a apelor oceanice, care generează unde ce se propagă în scoarţa terestră. Dar însăşi mişcarea aceasta a apelor oceanice, ca şi erupţiile vulcanice — care la rîndul lor produc cutremure şi încă destul de puternice — ca şi modificările survenite în relieful pămîntului sau în interiorul lui nu sînt cauze decît dacă ne oprim la ele şi nu mergem mai departe, adică dacă le privim izolat. Or, acest lucru nu poate fi admis de ştiinţa modernă.

Iată de ce multe din ipotezele cunoscute pînă acum relativ la producerea cutremurelor s-au dovedit nefondate, aşa cum nefondată s-a stabilit a fi teoria acelor geologi care comparau formarea munţilor cu încreţirea unui măr care se usucă.

Studierea interdependenţei fenomenelor naturii arată, în cazul de faţă, că erupţia unui vulcan sau modificarea unui strat geologic nu sînt decît în aparenţă cauze ale cutremurelor. Pentru că, la rîndul lor, acestea sînt efecte ale altor fenomene ce se petrec în adîncurile pămîntului.

Oamenii de ştiinţă nu cunosc azi prea multe lucruri în privinţa naturii regiunilor interne ale globului. Teoriile asupra compoziţiei şi densităţii rocilor interne, ca şi asupra magmei, sînt încă contradictorii. De aceea în cursul lucrărilor din cadrul Anului Geofizic Internaţional s-a şi lansat ideea forării unui puţ adînc de 25.000 de metri pentru cercetarea adîncurilor terestre.

Se vor putea studia atunci, printre multe altele, şi fenomenele care determină formarea munţilor, a depresiunilor oceanice, a vulcanilor, a curenţilor submarini, a transmutaţiilor şi transformărilor rocilor subterane şi — în ultimă instanţă — a mişcărilor seismice.

Pînă atunci însă, previziunea cu efecte practice a unui cutremur nu e posibilă. Pentru că, chiar dacă aparatele ultrasensibile detectează frămîntarea specifică a subsolului care precede — uneori cu minute, alteori cu ore — un seism, nu se poate şti niciodată cît de puternic va fi.

Ceea ce se cunoaşte deocamdată este o hartă a regiunilor globului expuse mai mult cutremurelor. O hartă pe care se poate vedea că epicentrele cele mai ameninţate sînt localizate pe două benzi care se întretaie şi dintre care una face înconjurul Oceanului Pacific, iar alta porneşte din insulele Antile şi ajunge pînă în arhipelagul Sondelor (Indonezia), traversînd Atlanticul, Mediterana, Asia Mică, Iranul, India şi Birmania. Din fericire, peste 70 la sută din epicentrele cutremurelor de pe toată suprafaţa globului se află sub ape, ceea ce reduce mult din răul pe care l-ar putea produce omenirii.

CRINUL CAMELEON

În pădurile Mexicului s-a descoperit un soi de crin cu totul aparte, care are însuşirea de a-şi schimba culoarea de mai multe ori în cursul unei zile.

Această desfăşurare de culori se petrece astfel: dimineaţa, florile sale sînt albe, la prînz, ele devin roşii, după prînz ele capătă o nuanţă portocalie, spre seară culoarea lor este violetă, iar noaptea ea devine albastră.

SFATURI practice

TOT DESPRE SALATELE VERZI

Mai multe cititoare ne-au solicitat amănunte asupra conţinutului şi însuşirilor curative ale altor salate verzi, în afară de cele de păpădie şi măcriş, de care ne-am ocupat într-unul din numerele trecute.

Cum sîntem în plin sezon, ne grăbim să le răspundem.

Se ştie că frunzele verzi constituie un minunat laborator natural de biochimie, în care energia solară se combină cu aceea a pămîntului, dînd naştere elementelor de funcţionare, reglare şi hrănire a oricărui organism viu. E un proces pe care simţurile noastre nu-l sesizează în desfăşurarea lui şi pe care nu-l putem afla decît pe cale de analiză chimică. Or, aceste analize arată că substanţele rezultate din procesele ce au loc în frunze sînt la fel de necesare organismului uman ca şi celui vegetal.

În afară de clorofilă şi albumină, găsim în foile verzi săruri minerale şi vitamine — valoroase nu atît prin cantitatea, cît prin calitatea lor — printre care: fier, arsen, cupru, magneziu, calciu, vitaminele C şi A, precum şi alte elemente ca: secretină, lecitină, carotină, acid formic, mucine etc. Toate acestea acţionează în organismul omului nu numai ca stimulente ale funcţionării diferitelor glande cu secreţie internă, dar şi ca elemente terapeutice şi profilactice. Mai mult: unele frunze verzi — cum sînt cele de lăptucă (Lactuca sativa) — au o acţiune salutară asupra stărilor de surescitare nervoasă.

Salata verde — fie ea de lăptuci, din marule, din andive, din creson sau păpădie — se prepară în modul cel mai simplu: se spală bine frunzele în mai multe ape şi se introduc într-un vas în care se face dinainte un sos compus din trei părţi untdelemn şi o parte oţet sau zeamă de lămîie. Amestecăm bine, sărăm după gust şi, eventual, adăugăm puţin piper sau muştar, felii de ou răscopt, măsline sau smîntînă. Pentru salata de andive, cel mai indicat este sosul de muştar sau maioneza.

Ceea ce se recomandă în general este ca orice salată verde să nu fie preparată decît cu puţin timp înainte de a fi servită şi să nu se păstreze de la o masă la alta.

În cazul cînd frunzele verzi au început să se veştejească, putem să le reîmprospătăm ţinîndu-le, înainte de a le prepara, o oră sau două în apă rece.

Putem mări capacitatea terapeutică şi profilactică a salatelor adăugîndu-le usturoi, ceapă şi mărar, care conţin iod şi fitoncide.

JOSIANA

Poşta Redacţiei

DUMITRU STANCU — Tg. Jiu: Hemeralopsia este, în termeni medicali, starea de insuficientă adaptare a ochiului la lumină redusă sau, mai pe scurt, orbirea nocturnă. Starea aceasta survine mai ales din pricina lipsei vitaminei A, aşa că a procedat foarte bine medicul care v-a recomandat, printre altele, şi această vitamină. Sugestia de a o ingurgita sub formă de provitamină nu e rea. Aceasta înseamnă a te hrăni din abundenţă cu morcovi, roşii, ardei, verdeaţă, caise etc., deoarece organismul omului are proprietatea de a transforma carotenul din acestea în vitamină A într-o proporţie de 70-80%. Totuşi nu vedem de ce trebuie să vă rezumaţi numai la aceasta, din moment ce există vitamina A la farmacii, în stare pură şi încă la un preţ destul de accesibil.

M. D. SULINA — raionul Tulcea: Punctele negre apar pe faţă din cauza porilor dilataţi ai epidermei. Ele nu sînt, în general, altceva decît mici conglomerate din praf adunate din aer şi depuse în porii deschişi ai pielii. Pentru a le combate se impune deci nu numai spălarea insistentă a feţei cu un săpun penetrant, dar şi tratarea stării de dilatare a porilor. Vă recomandăm tamponarea feţei în fiecare seară cu o soluţie compusă din:

alcool de 90 grade	50 gr;
eter sulfuric	50 gr;
tinctură de benjoa	1 gr;
soluţie de camfor	1 gr.

AUREL — Baia Mare: Nu există medicamente speciale pentru stimularea creşterii în înălţime. Singurele care pot ajuta la aceasta sînt anumite exerciţii de gimnastică pe care vi le poate indica un profesor de educaţie fizică. Nu trebuie să fiţi însă desperat, căci la vîrsta dv. corpul îşi continuă încă dezvoltarea. Vă mulţumim pentru aprecieri. Epigrama am transmis-o redactorului respectiv, care va hotărî dacă este sau nu publicabilă.

VASILE VÎRTOŞIN — Călăraşi: Revista adusă de soţia dv. de la Cottbus (R. D. Germană), din care ne-aţi trimis mostra, nu e scrisă într-adevăr nici în limba germană, nici în polonă şi nici în cehă, ci în limba sorbă. Oamenii care vorbesc această limbă, în număr de peste 80.000, locuiesc între Cottbus şi Dresda. Ei sînt urmaşii unor triburi slave, care în timpul migraţiunii popoarelor au ajuns pînă pe malurile Elbei, unde, cu toate prigonirile la care au fost supuşi — în evul mediu ca şi pe vremea kaiserului şi a hitleriştilor — şi-au păstrat limba, cîntecele, dansurile şi portul. Astăzi sorbii se bucură de drepturi egale cu ale tuturor celorlalţi cetăţeni ai R.D.G.; au reprezentanţi printre deputaţii din Camera Populară, au şcoli cu limba de predare sorbă, precum şi publicaţii tipărite în această limbă. Iată, deci, nedumerirea dv. cu privire la acea revistă — cam tîrziu, e adevărat — lămurită.

MARCELA NOVĂCESCU — Bucureşti: Cura completă de 30 de zile cu suc de morcovi e suficientă pentru un an. Numai în cazul unei deficienţe în procesul de asimilare o puteţi repeta şi la şase luni. Astfel, organismul omului dispune de capacitatea acumulării pentru rezervă şi a folosirii economice a provitaminelor, printre care şi a carotenului. Pentru combaterea stărilor de constipaţie sînt indicate exerciţiile de gimnastică şi, în general, mişcarea.

CAMELIA-YOLA POGAN — Brăila: Colegele dv. care vă persiflează ar trebui să ştie că albirea părului nu e întotdeauna un semn al bătrîneţii. Se văd numeroşi oameni care încep să încărunţească de la vîrsta de 25 de ani şi aceştia nu se pot numi bătrîni. Adesea încărunţirea se datoreşte unei deficienţe a sistemului circulator, unei boli sau unei emoţii puternice. În orice caz, o dată albit, părul e greu să mai fie readus la culoarea iniţială pe altă cale decît prin vopsit. Unele rezultate în acest sens s-au obţinut cu medicamentul „Gerovital H-3". E vorba aici de albiri ale părului datorate într-adevăr îmbătrînirii.

DEZLEGAREA JOCULUI „LA ÎNCEPUT DE SEZON", APĂRUT ÎN Nr. 18

ORIZONTAL: 1) ESTIVAL — CADA. 2) SOARE—AROMIT. 3) TC—A—PLAJE—I. 4) RÎNDUNICI — CR. 5) A — AI — EU — TREN. 6) DA—ATU — CEARA. 7) ARATE—RA—ST. 8) MIERE —POPAS. 9) PAS—ALBINIŢA. 10) ANTISEPTIC—P. 11) REAVAN—EXALA.

IDEI ŞI IDEI...

Ce-i drept, căminul cultural din Răcari nu-i prea arătos pe dinafară. „În schimb", pînă nu de mult, nici activitate nu prea avea... Ei, dar ce înseamnă să ai idei! Careva de la sfatul popular a avut ideea să repartizeze unei familii drept locuinţă cele două cabine pentru actori, din spatele scenei. De atunci activitatea căminului cultural s-a înviorat mult. Gîndiţi-vă şi dumneavoastră: căminul cultural nu mai este niciodată pustiu.

La Răcari vin uneori şi formaţii artistice din Bucureşti. Fapt care i-a făcut pe locatarii... căminului cultural să se înveţe cu ale artei. E drept că Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giuleşti fusese o dată în turneu la Răcari şi-i surprinsese nepregătiţi pe cei doi locatari: nu ştiau oamenii ce este nevoie să facă în asemenea cazuri. Cu vremea însă, au căpătat experienţă. Aşa că au mutat mai întîi patul din dreptul uşii, pentru ca actorii să poată intra în scenă. Pe urmă au încins bine soba cu lemne, amintindu-şi că data trecută artiştii tremuraseră de frig costumîndu-se. Au mai pus apoi un scaun schilod să ţină loc de scară la intrarea pe scenă.

Deci, datorită locatarilor binevoitori, actorii, după ce s-au încălzit puţin, au căutat, prin spărtura din perete şi cu ajutorul scaunului şchiop ce ţine loc de scară, să ia contact cu scena. Primul care s-a avîntat a făcut cunoştinţă cu duşumeaua: scaunul, descompus în bucăţi, îşi făcea astfel auzit protestul. Dar actorii pot avea şi ei idei salvatoare: cîţiva şi-au sacrificat... spinările şi în felul acesta s-a putut pătrunde în scenă. Acolo îi aştepta tovarăşul director al căminului cultural, pe nume Blîndu Gheorghe, care intrase fără nici o dificultate pe uşa principală a căminului. În sală era frig.

— E frig, tovarăşe Blîndu — îndrăzni un actor să spună.

— E frig, dar şi cînd s-o încălzi... la vară — veni răspunsul, prompt.

— De ce n-aţi făcut foc în sobe?

— Sobe? Alea sînt sobe? Nu mai facem foc în ele de vreo cîţiva ani!

— Asta-i cortină, tovarăşe director?

— Este! Noi aşa-i spunem.

— Nu aveţi scară la uşa spre cabină.

— N-avem, e drept! — aprobă, imperturbabil, directorul.

Inutil să mai continuăm.

Ce păcat că sfatul popular nu şi-a continuat „ideea" pînă la capăt. Să-i fi dat tovarăşului Blîndu, directorul căminului, repartizare pentru sala de spectacole, să locuiască el în ea. Poate astfel, fiind vorba de propria-i piele, sobele ar fi fost reparate, cortina spălată şi cîrpită, ar fi existat scară între cabine şi scenă şi s-ar fi încălzit chiar şi sala. Dar aşa, ce interes să aibă? Numai pentru că-i directorul căminului cultural, să se ocupe de cămin? Probabil că aşa gîndesc şi tovarăşii de la sfat, dacă au o atitudine atît de „blîndă" — ca să nu zicem lipsită de răspunere — faţă de căminul lăsat într-o astfel de stare.

Ce ar fi să le dea o mînă de ajutor cei de la sfatul popular regional? Ar fi o idee!

Traian PROSAN

Actorii Teatrului Muncitoresc C.F.R.-Giuleşti se dezmorţesc puţin în jurul sobei şi a mămăligii care clocoteşte domol.

„Ideea" actorilor, pentru a salva „ideea" (a se citi obrazul) celor de la Sfatul popular Răcari.

Alături de căminul cultural e sala de dans, de un pitoresc neaşteptat. Este tot o „idee" a tovarăşilor de la sfatul popular şi o urmare a activităţii „prodigioase" a directorului căminului cultural.

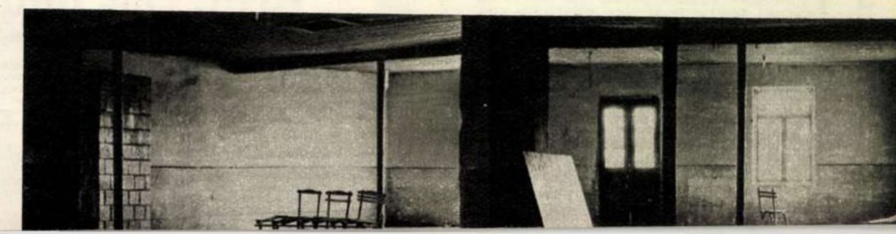

În jurul GLOBULUI

DE PE TIMPUL LUI PETRU I. O descoperire interesantă a făcut muncitorul I. Rakitianski de la uzinele „Kirov“ din Leningrad. El a găsit, îngropată în curtea uzinei, o farfurie de fontă avînd în mijloc un basorelief înfățișînd pe țarul Rusiei Petru I, îmbrăcat în uniforma regimentului Preobrajenski. ←

DUPĂ O CĂLĂTORIE PRIN KABUL ȘI UNA PRIN BEIRUT

Nu este vorba, în rîndurile ce urmează, despre deosebirile de așezare geografică, de moravuri sau de arhitectonică, între cele două orașe. Cu aceasta se ocupă cărțile de geografie. Noi vrem doar să amintim cîteva fapte de cu totul altă natură.

Sosiți la Kabul, capitala Afganistanului, doi ziariști americani care însoțeau o delegație oficială, Baker și Donovan, de la „New York Times“ și, respectiv, „New York Herald Tribune“ au constatat că o serie de avioane afgane, văzute de ei pe aeroport, sînt de fabricație sovietică și au fost furnizate Afganistanului în cadrul acordurilor de colaborare economică dintre cele două țări. Cele 38 de mile care despart aeroportul de capitală au fost străbătute pe o șosea construită tot cu ajutorul Uniunii Sovietice. Privind prin fereastra mașinilor, Baker și Donovan au văzut, de asemenea, o linie telegrafică. Au aflat apoi că și aceasta a fost construită cu sprijinul tehnicienilor sovietici. Trecînd, în mașini oficiale, pe asfaltul străzilor capitalei, ei au fost informați că și acesta a fost turnat cu ajutorul utilajului importat din U.R.S.S. Iar Donovan, care nu poate fi bănuit de filocomunism, mai menționează că și un imens siloz, o fabrică de pîine, ca și clădirea poștei au fost construite cu ajutorul U.R.S.S.

Toate acestea le-au cam dat de gîndit domnilor ziariști, mai ales că ei și-au amintit, probabil, că țări vecine cu Afganistanul, ca Iranul și Pakistanul, care se bucură din plin de mult lăudatul „ajutor american“, nu se prea pot lăuda cu multe construcții de utilitate publică. *„În comparație cu rezultatele ajutorului sovietic acordat Afganistanului* — scria Baker în „New York Times“ — *aproape că nu există nici un fel de semne care să ateste ajutorul american...*“ Dar e vorba doar de cantitate? Fără a neglija acest aspect, este bine să ne referim și la formele pe care le îmbracă ajutorul acordat țărilor slab dezvoltate. Nu vom teoretiza, ci vom exemplifica.

Beirut. Însorita capitală a Libanului. Aici există unele obiective de utilitate publică. Să reproducem însă ce scrie în legătură cu acestea ziarul libanez „Aș Sark“. Citām: *„Ne sufocăm sub stăpînirea companiilor străine. Cînd vii în Liban, te transportă un vas străin. Cînd pășești pe pămîntul libanez, ai în față o societate portuară străină; cînd te sui în tramvai, dai tot peste o societate străină... Electricitatea care îți luminează camera aparține, de asemenea, unei companii străine. La Beirut pînă și apa, fără de care nu poți trăi, este furnizată de o societate străină*“.

Mai este oare nevoie de vreun comentariu? La Kabul, avioanele livrate de U.R.S.S., șoseaua, linia de comunicație, silozul, poșta, fabrica de pîine — construite cu ajutorul sovietic — toate sînt proprietatea statului afgan. La Beirut au construit trusturile străine. Și stăpîne sînt tot trusturile străine.

Pe cînd un nou articol în „New York Herald Tribune“, despre caracterul dezinteresat al ajutorului țărilor occidentale pentru statele slab dezvoltate?

A. M.

← „POVESTIRE DESPRE ARMATA ROȘIE“ se intitulează sugestiv acest grup sculptural, realizat de neîntrecuții maeștri chinezi în arta sculpturii din provincia Șensi.

CEA DE-A 3.000-a SĂRITURĂ cu parașuta a realizat-o recent maestrul sportului din U.R.S.S., I.I. Savkin. El egalează astfel performanța mondială deținută de către compatriotul său, maestrul emerit al sportului V.G. Romaniuk. În fotografie: parașutistul Savkin, după săritura... jubiliară. →

THE
GERMAN
MENACE
A damning exposure

UN VIRULENT PAMFLET demascînd pericolul înarmării atomice vest-germane a apărut recent în Anglia. Intitulat „Amenințarea germană“ și semnat de fruntașul comunist englez John Gollan, pamfletul — a cărui copertă o reproducem — se încadrează în puternicele acțiuni antiatomice ale poporului englez.

ÎNTORS ÎN PATRIE, Kim En Sen, unul din miile de repatriați coreeni din Japonia, și-a găsit capitala în plină reconstrucție. Iată-l pe străzile Phenianului, însoțit de soția sa, de origine japoneză, și de cei doi copii.

19 POMPIERI AU PIERIT într-un uriaș incendiu care a mistuit niște depozite de băuturi, în orașul scoțian Glasgow. Pagubele se cifrează la suma de 5.000.000 lire sterline.

PĂIANJENUL DE TEXAS a fost surprins, de către un fotoreporter, în trei faze ale atacului său asupra unei lăcuste: victima se apropie; victima este înșfăcată și sugrumată; victima este devorată.

FĂRĂ COMENTARII

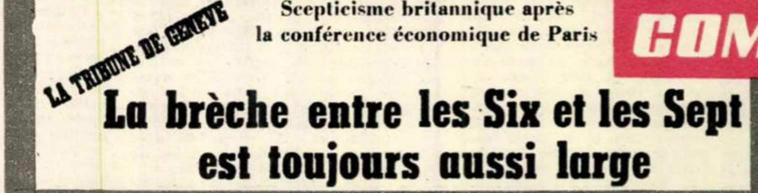

LA TRIBUNE DE GENÈVE

Scepticisme britannique après la conférence économique de Paris

La brèche entre les Six et les Sept est toujours aussi large

Diferitele încercări de aplanare a divergențelor existente între cele două organisme economice occidentale: „Piața comună“ și „Zona liberului schimb“ — ca, spre exemplu, conferința desfășurată nu demult la Paris între reprezentanții „celor șase“ și „celor șapte“ — s-au soldat cu eșec. Fapt subliniat tot mai insistent în ultima vreme de majoritatea presei occidentale. LA TRIBUNE DE GENÈVE, de pildă, publică pe marginea conferinței de la Paris un comentariu intitulat semnificativ: *„Scepticism britanic după conferința economică de la Paris. Ruptura dintre cei șase și cei șapte este în permanență la fel de mare“*.

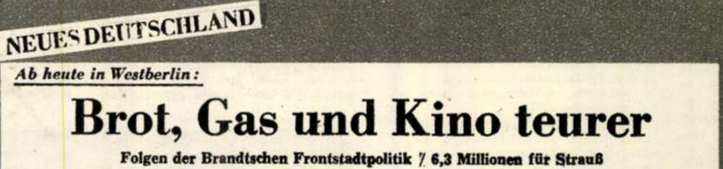

NEUES DEUTSCHLAND

Ab heute in Westberlin:

Brot, Gas und Kino teurer

Folgen der Brandtschen Frontstadtpolitik / 6,3 Millionen für Strauß

Berlin (ND). Ab heute treten in Westberlin auf Beschluß des Frontstadtsenats neue Preiserhöhungen in Kraft. So ist das Konsumbrot um 0,15 D-Mark je anderthalb Kilo Brot teurer. Kostete es bisher 0,90 D-Mark, so muß jetzt 1,95 D-Mark gezahlt werden. Auch die Gas- deuten eine zusätzliche erhebliche Belastung für die Westberliner Werktätigen. Der Umfang der Belastung ergibt sich allein schon aus der Tatsache, daß von dem in Westberlin insgesamt umgesetzten Brot 85 bis 90 Prozent auf Konsumbrot entfallen.

mit den lebensbedrohenden Folgen der Adenauerschen Atomkriegspolitik auszuliefern. Durch die Kürzung der Brotsubventionen spart Bonn am bisherigen Steuerrückfluß nach Westberlin 6,3 Millionen D-Mark ein, die nunmehr in den Rüstungsetat der Bundesrepublik fließen.

Referindu-se la scumpirea recentă a pîinii, gazului de iluminat și biletelor de cinematograf în Berlinul occidental, ziarul NEUES DEUTSCHLAND arată că aceasta este „consecința politicii orașului de front, duse de Brandt“ și că, prin reducerea subvențiilor acordate pînă acum de guvernanții de la Bonn Berlinului de vest, „Strauss (ministrul de război vest-german — n. tr.) va căpăta 6,3 milioane“ mărci, care vor fi folosite pentru înarmarea Germaniei occidentale.

STOP
WAR DEPARTMENT

↑Pichete de demonstranți împotriva armei atomice la intrarea în baza de cercetări nucleare de la Foulness (Essex).

Tokio. Aspect de la o ciocnire între poliție și studenții care au demonstrat împotriva politicii guvernanților japonezi.

Propunere pentru un nou automat...

— foileton —

Ultima noutate! De curînd au apărut la Londra aparate speciale pentru „stabilirea lucidității conducătorilor auto". Cu alte cuvinte, orice cetățean care a tras la măsea mai mult decît se cuvine poate afla, automat și precis, în ce măsură mai e sau nu în stare să-și conducă automobilul. Dar, mai ales, poate căpăta un certificat de luciditate, chiar dacă-i beat criță.

Aparatul nu are nimic comun cu creierul electronic; el este, în fond, o mică înșelătorie, din categoria celor care abundă în lumea capitalistă. E un aparat ce arată ca acelea care scot caramele. Și tot „calculul" său se bazează pe iuțeala de mînă și prezența de spirit a celui ce-și încearcă „luciditatea". Cum funcționează? Foarte simplu! Într-o mică deschizătură se introduce o monedă, după care, apăsînd pe un buton, în loc să te alegi cu un pumn de caramele, auzi sunînd un mic clopoțel. Dacă nu ești tare beat trebuie să acționezi foarte prompt apăsînd pe alt buton care oprește clopoțelul. Timpul care trece din clipa în care a început să sune clopoțelul și pînă ce omul nostru a reușit să-l oprească, prin apăsarea altui buton, înregistrează pe o scală anume gradul de luciditate și de...umiditate al respectivului. Totul e în funcție de reflexul și prezența lui de spirit. În cazul cînd acesta a acționat prompt, aparatul îi dă recomandarea: „sînteți bun pentru volan, Mr.!"

Să ne permită ingenioșii lui constructori să ne îndoim de eficacitatea prorocirilor acestui aparat. Citind însă știrea de mai sus și privind în fotografie „geniala" invenție, ne-a trecut prin gînd că, folosind ultimele cuceriri ale electronicii s-ar putea crea adevărate creiere cibernetice care să cîntărească cu justețea și precizia electronicii cîte parale face un om — nu după cantitatea de alcool consumată, ci după ce gîndește și ce are de gînd să facă. În acest sens nu s-ar putea oare construi un aparat pentru... încercarea miniștrilor burghezi?... Gîndiți-vă numai cîte surprize, cîte riscuri ar putea fi evitate automat, printr-o simplă apăsare de buton...

Iată aparatul... E instalat într-o piață imensă, în văzul mulțimii care așteaptă cu nerăbdare rezultatul... Dintr-o mașină elegantă coboară un domn gras cu frac și joben: ministrul finanțelor, să zicem. Cu pași mărunți se apropie de automat. Se scotocește nervos după mărunțiș... introduce moneda în automat... clopoțelul începe să sune. Și sună... Domnul în frac și joben încearcă să-l oprească... Pe scală acul magnetic se deplasează în direcția indicațiilor „impozite-cheltuieli înarmare"... Indignată, mulțimea adunată în piață începe să huiduiască, să fluiere...

— Jos de acolo! Afară!

Domnul ministru trimite publicului bezele, zîmbește... Dar clopoțelul continuă să sune. Disperat omul cu joben urlă: „Sînt pentru pace..., jos bomba atomică!"

Minune! Clopoțelul nu mai zbîrnîie. Aparatul începe să urle prelung, ca o sirenă. Pe scală, același indicator face un salt stabilindu-se definitiv în dreptul notației — „minciuni-criminal ațîțător la război". Domnul ministru neagă violent, agitîndu-și mîinile, se roagă, plînge, dar un dispozitiv în formă de picior omenesc îl lovește pe sub coada fracului, proiectîndu-l în lada de gunoi a istoriei.

...Ar fi într-adevăr un automat strașnic!...

Silviu GEORGESCU

Un grup de artiști romîni au dat recent o serie de spectacole în Indonezia, bucurîndu-se de o caldă primire din partea publicului indonezian. În fotografie: o întîlnire amicală după terminarea unui spectacol la Bandung.

(Oberländer s-a retras din viața publică)

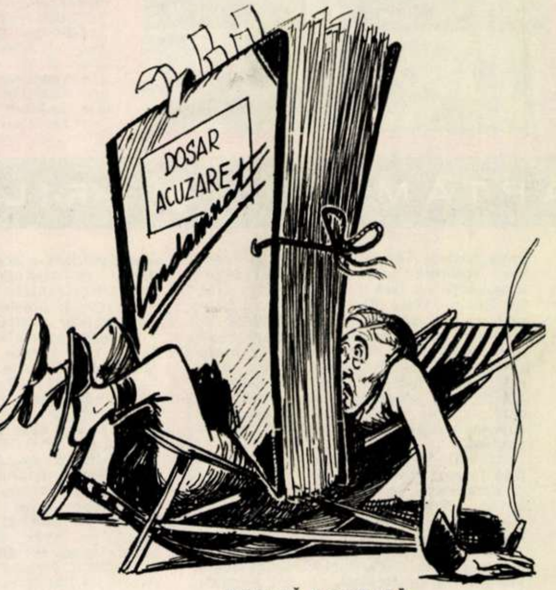

ODIHNĂ MERITATĂ

Desen de Eugen TARU

FILMUL PESTE HOTARE

„Eroul" noii realizări a studiourilor cinematografice din Odesa este ...fluviul Nipru. Într-adevăr, în filmul „Salutare, Niprule!" al regizorului M. Venearski, locul acțiunii este șantierul hidrocentralei de la Kremenciug, de pe Nipru. Rolul principal este interpretat de Boris Cirkov.

„Cavalerii teutoni" — un mare film pentru ecran lat — este în curs de realizare în studiourile poloneze. Filmul are la bază romanul cu același nume al scriitorului clasic Henryk Sienkiewicz și se turnează în regia lui Alexander Ford, unul din cei mai de seamă regizori polonezi.

Regizorul american Charles Haas a terminat de curînd filmul „Generație înfrîntă", dedicat moravurilor așa-zisului „tineret de aur" din S.U.A., progenituri ale unor familii bogate. O întreagă faună de poeți bărboși și fete cu reputație dubioasă populează filmul, care însă nu ia atitudine prea deschisă împotriva acestor „eroi". Titlul filmului este însă bine ales...

Andrei Sokolov vorbește englezește... Emoționantul film al lui Serghei Bondarciuk, „Soarta unui om", a stîrnit, așa cum era firesc, un mare interes și printre spectatorii britanici. Ca urmare, filmul a fost dublat în limba engleză, în studiourile londoneze.

Nu demult s-a dat ultimul tur de manivelă filmului chinez în culori, pentru ecran lat, „Trăiască Armata Roșie", realizat după piesa „Peste mii de munți și ape" de Cen Ți-tun și dedicat procesului de formare a Armatei Populare Chineze de Eliberare.

Un film al regizorului italian debutant Damiano Damiani, intitulat „Fardul", după un scenariu al lui Cezare Zavattini, se lucrează în prezent în studiourile italiene. Filmul aduce pe ecran povestea tragică a unei fete de 13 ani, implicată într-un proces penal. Remarcabilul regizor și interpret Pietro Germi (cunoscut din filmul „Feroviarul") interpretează rolul unui polițist brutal și neomenos.

La studioul cehoslovac de desene animate se pregătesc opt filme noi, printre care două pe teme din povestirile cunoscutei scriitoare Bozena Nemcova și unul după Karel Capek. O parte din aceste filme vor fi prezentate la cel de-al 12-lea Festival Internațional al filmului de la Karlovy Vary.

REDACȚIA: București, Piața Scinteii.
Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel. 17.60.10
int. 1744.

ABONAMENTE

la toate oficiile poștale din țară și
la factorii poștali și difuzorii voluntari
din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an:
104 lei.

Prezentarea grafică:
Ion VULPESCU

Tipărită la Combinatul Poligrafic
Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Reg.

PARTENERI, NU ADVERSARI!

de Al. MIRODAN

Se discută stăruitor și pe bună dreptate despre respectul față de adversar. Se ia — în presă și la federații, în ședințe și la cluburi — poziție severă împotriva brutalității, jignirii sau altor manifestări vădind desconsiderarea partenerului de joc. Se desfășoară — observăm cu mulțumire — o ofensivă puternică în această direcție și, ceea ce trebuie lăudat, este că ofensiva nu arată a „campanie" de cîteva săptămîni sau luni, ci se înfățișează ca o acțiune statornică. Care este de fapt problema? Cred că aici e vorba de ceva mai mult decît o chestiune de „sport pur și simplu", ceva în genul sistemului W.M. în fotbal sau a eficienței liniilor de atac; aici e vorba de o concepție socială cu privire la înțelesul noțiunii de adversar. Și, înainte de a vorbi jucătorilor sau spectatorilor despre ce înseamnă respect (e mai simplu), trebuie discutat despre ce înseamnă adversar (e ceva mai complicat). Personal nu agreez folosirea cuvîntului adversar în materie de sport socialist: e ca și cum ai spune despre oțelarii de la Hunedoara că se află în luptă cu adversarii lor de la Reșița.

În capitalism partenerul este adversar pentru că, asemeni bursei, ziarului de tiraj sau bretelelor de nylon, sportul capitalist se întemeiază pe ideea (adică instinctul) concurenței. Pierzi un meci, ai pierdut o sumă de bani, un contract, uneori o carieră. Privit în această lumină, partenerul de sport — individ sau club — devine vrăjmaș; problema nu mai este să-l întreci cu fair-play ci să-l înlături cu toporul. Acum cîțiva ani ciclistul italian Fausto Coppi, „il campionissimo", alerga în „Turul Franței" hotărît să cîștige. Din tufișuri, undeva prin munți, niște — să zicem — oameni au aruncat cu pietre în cel mai mare ciclist al vremii, izbutind să-l scoată din cursă...

Hocheiștii canadieni sînt prea bine cunoscuți în toată lumea pentru crosa năpustită pe spinarea concurentului...

Iar ringurile de box, ei bine, fiecare dintre ringurile celebre ale Apusului s-a preschimbat într-un fel de cimitir: cîți boxeri au învins prin moarte?

În socialism partenerul nu este și nu trebuie să fie „adversar", deoarece sportul tinde la realizarea spectacolului și a rezultatelor superioare; el este mai curînd apropiat de teatru și nu de măcelărie. La noi partenerul nu este și nu trebuie să fie „adversar" pe stadion, deoarece pe stradă este prieten și colaborator. La noi, în socialism, nu poate fi vorba de exterminare, ci de stimulare.

Atunci?

Pentru ce cîte unii (să nu mai rostim cu tristețe nume), prieteni pe stradă, și-ar sfărîma picioarele pe stadionul „23 August"?

Pentru ce cîte unii (să nu mai rostim cu amar nume), tovarăși în atelier, s-ar înjura pe terenul „Giulești"?

Pentru ce cîte unii (să nu mai rostim cu neplăcere nume), salutîndu-se cu tot respectul la ședință, s-ar batjocori prin „figuri" lamentabile pe stadionul „Republicii"?

SPORT

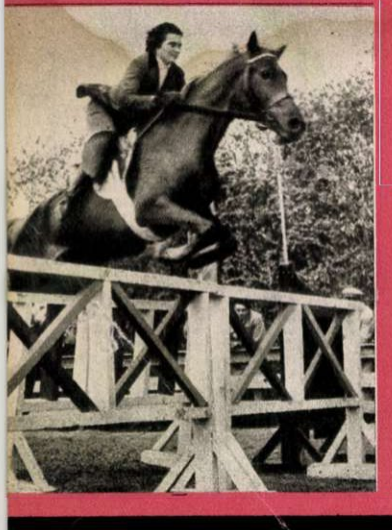

În cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R., Clubul sportiv „Dinamo" a organizat sîmbătă și duminică, pe baza hipică din calea Plevnei, un concurs de călărie. Iat-o pe Elena Ionescu ← în proba de obstacole fete.

În cadrul preliminariilor pentru turneul de calificare în categoria A la handbal, Politehnica a învins Constructorul cu 24-19. În fotografie: un atac nereușit la poarta studenților. ↓

↑ Completînd cursele motocicliste de dirt-track cu cele de obstacole, federația de specialitate a dovedit o bună inițiativă. Acest lucru îl atestă numărul mare de spectatori aflați duminică în tribunele stadionului „Dinamo", pe pista căruia s-au desfășurat aceste curse.

→ Cu meciul de duminică C.C.A. și-a asigurat virtual titlul de campioană a R.P.R. pe anul acesta, Dinamo-Bacău cedîndu-i ușor cu rezultatul de 0-3 (0-3). Fotografia reprezintă unul din numeroasele atacuri ale gazdelor la poarta dinamovistă.

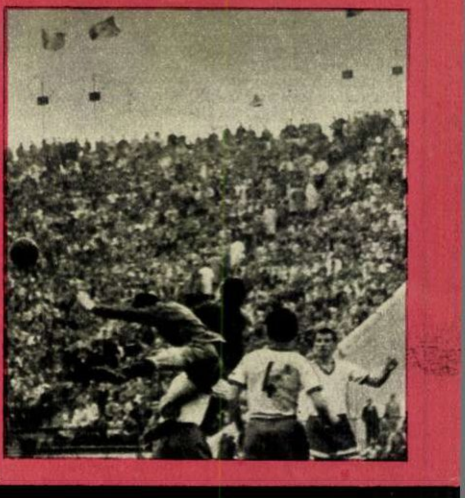

FILMELE SĂPTĂMÎNII ● FILMELE SĂPTĂMÎNII

„RĂZBOI ȘI PACE" (foto 1), o realizare de proporții impresionante a studiourilor italiene și americane, aduce pe ecran epoca atît de frămîntată descrisă de marele clasic rus Lev Tolstoi în romanul „Război și pace".

Sîntem așadar, prin mijlocirea filmului, în primul deceniu al secolului nouăsprezece. Bătrînul continent european tremură, face concesii sau îngenunchează în fața lui Bonaparte. Dar în Rusia, viața din saloanele aristocrației, cu petrecerile, conflictele și bîrfelile de rigoare, se desfășoară după tipic, pînă cînd, într-o zi, la 12 iunie 1812, armatele lui Napoleon trec hotarele Rusiei. Începe calvarul unei lungi, sfîșietoare, sîngeroase campanii, în care poporul Rusiei a făcut sacrificii supraomenești. Dar cotropitorii au fost învinși.

Apropiindu-se cu grijă, cu fidelitate față de textul tolstoian, cineaștii italieni și americani au realizat lucruri într-adevăr remarcabile în seria întîi a filmului, unde este vorba mai mult de romanul sentimental al principalilor eroi — Pierre Bezuhov, Natașa Rostova, Andrei Bolkonski (interpreți excelenți Henry Fonda, Audrey Hepburn și Mell Ferrer). În seria a doua, dominată de epica războiului, s-a recurs însă mai mult la o ilustrare a principalelor capitole din roman decît la o explicare profundă social-politică a acestora. În orice caz, filmul se distinge prin seriozitatea acordată ecranizării romanului, prin realizarea impresionantă a chipurilor principalilor eroi tolstoieni.

O notă specială pentru excelentul dublaj al vocilor, făcut la studioul „Maxim Gorki" din Moscova.

„PESCARII DIN ARHIPELAG" (foto 2). Hotărît, am intrat în săptămîna coproducțiilor! De astă dată și-au dat întîlnire trei case de filme: din Italia, Franța și R.F.G. Rezultatul nu e chiar la înălțimea scontată din mobilizarea atîtor forțe; filmul e în general bun, fără a fi excepțional, cu niște lungimi supărătoare spre final. Convingător, sincer, cu acel firesc ce-l caracterizează pe Yves Montand (pe umerii căruia apasă tot greul filmului), el ne povestește tragica biografie a unui pescar italian care, în luptă cu mizeria, își pierde viața fiindcă n-a vrut să înțeleagă la vreme că drumul existenței individualiste, egoiste în ultimă instanță, nu are sorți de izbîndă. Alida Valli, îmbătrînită, îl secondează cu modestie și fără strălucire. Cusururile filmului nu vin nici o clipă din jocul interpreților, ci din concepția scenariului: s-a sprijinit pe un material de viață de o veridicitate zguduitoare, dar n-a știut să-l concentreze, să-i dea suficient ritm cinematografic.

PREȚUL 2 LEI

R
05

Bibl Reg.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 20 (260)
Anul IX
21 mai 1960

ERA COSMICĂ

Sculptură de
POSTNIKOV

CU CĂRȚILE PE FAȚĂ

Opinia publică internațională e revoltată de faptul că tocmai în ajunul unui eveniment de mare importanță pentru salvgardarea păcii, dușmanii destinderii internaționale au recurs la scandaloase provocări, potrivit cu vechile practici ale amenințării și șantajului. Pe drept cuvînt, N.S. Hrușciov, șeful guvernului sovietic, a arătat, în declarația pe care a făcut-o la 16 mai în palatul Elysée, în prezența conducătorilor puterilor occidentale, că în urma zborurilor de spionaj ale avioanelor militare americane și mai cu seamă după declararea acestor zboruri drept politică națională a S.U.A., în relațiile internaționale s-au creat condiții noi, poziția adoptată de Statele Unite fiind de natură să împiedice desfășurarea normală și cu succes a conferinței la nivel înalt.

Acțiunea agresivă, ca și eschivarea guvernului american de a condamna agresiunea, de a-și exprima regretul, de a trage la răspundere pe cei vinovați de aceste acte și de a renunța pe viitor la continuarea lor, arată cît se poate de evident că partea americană la conferința de la Paris nu a intenționat să pășească pe calea tratativelor normale, cinstite și rezonabile, între state egale în drepturi.

N. S. Hrușciov a precizat că *pentru succesul conferinței este necesar ca guvernele tuturor puterilor reprezentate la aceasta să urmeze o politică deschisă și cinstită și să declare în mod solemn că nu vor întreprinde unele împotriva altora nici un fel de acțiuni reprezentînd o încălcare a suveranității de stat a puterilor*. Ori, așa cum a subliniat N. S. Hrușciov la conferința de presă de la Paris din 18 mai *„declarația lui Eisenhower că a sistat zborurile provocatoare pentru perioada în care se va afla la Casa Albă nu este o recunoaștere și nici măcar o recunoaștere pe jumătate, ci o eschivare de la recunoaștere și, prin urmare, de la răspunderea pentru acțiunile sale agresive*".

Puternicul ecou pe care l-au avut în lumea întreagă declarațiile șefului guvernului sovietic constituie dovada elocventă a aprobării de care se bucură politica U.R.S.S., îndreptată consecvent spre găsirea celor mai bune și practice căi spre rezolvarea problemelor legate de lupta pentru micșorarea încordării internaționale, pentru asigurarea unei păci trainice în lume.

Dovezi zdrobitoare atestă vina ce revine cercurilor agresive din S.U.A. și acuză pe autorii politicii de provocări, care s-a concretizat prin zborul avionului militar de spionaj trimis la 1 Mai în spațiul aerian al Uniunii Sovietice, ca și prin actul fără precedent al declarării unor astfel de zboruri drept politică națională a S.U.A.

În același timp, în fața întregii opinii publice mondiale se învederează orientarea pașnică a politicii Uniunii Sovietice, care și de astă dată oferă mărturia unui spirit constructiv și de bunăvoință, răbdare, înțelepciune.

Cu tot refuzul părții americane de a asigura condițiile necesare pentru a face acceptabilă pentru Uniunea Sovietică participarea la conferința la nivel înalt, Uniunea Sovietică — așa cum a declarat N.S. Hrușciov — nu-și va slăbi eforturile pentru a se ajunge la un acord. Aceasta pentru că U.R.S.S., ca și toate celelalte țări socialiste, este convinsă de necesitatea vitală a coexistenței pașnice și militează sincer pentru cauza păcii.

Aprobată și înțeleasă întocmai, politica de pace a Uniunii Sovietice este susținută de toți oamenii iubitori de pace, care se opun cu tărie uneltirilor războinice.

Poziția demnă, plină de autoritate și profund principială a guvernului sovietic se bucură de adeziunea unanimă a tuturor țărilor socialiste, în rîndul cărora se numără și patria noastră, Republica Populară Romînă.

Cu toată fermitatea, popoarele noastre libere apără cauza păcii și înfierează acțiunile îndreptate împotriva ei.

★

În această pagină prezentăm cîteva fotografii în legătură cu zborul provocator și agresiv al avionului de spionaj american. Ele constituie adevărate acte de acuzare împotriva promotorilor americani ai „războiului rece".

„Motivul pentru care conferința a eșuat este zborul avionului „U-2" sau mai precis poziția pe care s-au situat președintele și guvernul său". WALTER LIPPMANN („New York Herald Tribune")

„Luările de poziție americane cu privire la avionul „U-2" îl obligaseră pe conducătorul sovietic să ceară o punere la punct categorică. Dar americanii au încercat zadarnic să fie virtuoși atunci cînd nu erau cinstiți". („DAILY TELEGRAPH" — Anglia)

„Președintele Statelor Unite va fi acuzat în toată lumea de reluarea războiului rece și de revenire la atmosfera crizei... Ceea ce constituie punctul central al acuzațiilor lui N.S. Hrușciov este un fapt cert și neplăcut: Statele Unite au încălcat cu adevărat suveranitatea sovietică și președintele a luat asupra sa personal răspunderea pentru aceasta". CH. ROBERTS („Washington Post and Times Herald")

„Chiar dacă președintele S.U.A. ar da acum noi dovezi că năzuiește spre pace și destindere a încordării internaționale, nici atunci nu se va putea nega că... (S.U.A. — N.R.) a suferit un eșec nemaipomenit și o pierdere de prestigiu... Hrușciov a avut tot dreptul să învinuiască S.U.A. de provocări directe săvîrșite împotriva teritoriului sovietic". („SVENSKA DAGBLADET" — Suedia)

„Relațiile internaționale au o mult prea mare importanță pentru existența noastră pentru ca oamenii cu vederi democratice să poată tolera lipsa de răspundere și prostia în conducerea treburilor internaționale. Guvernul (S.U.A. —N.R.) este vădit vinovat". CHARLES ADAMS, cititor al ziarului „Des Moines Register" (S.U.A.)

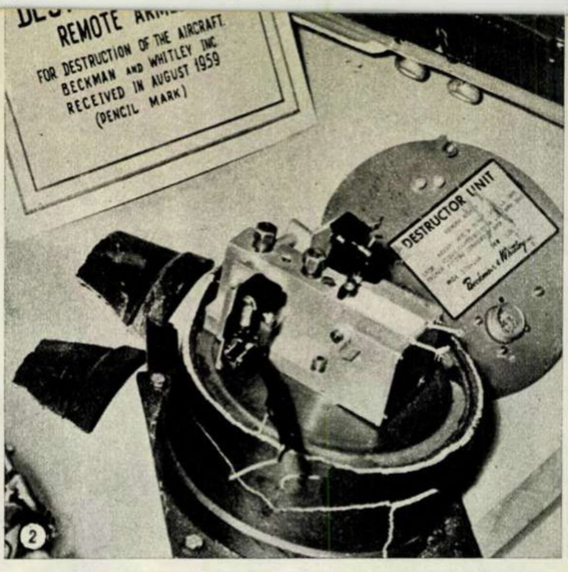

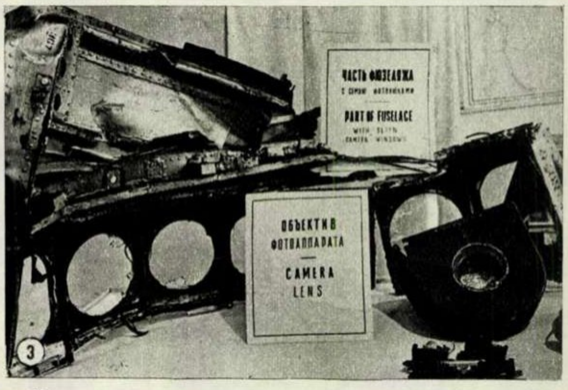

① Acest grup de ostași sovietici s-a distins la îndeplinirea misiunii de a doborî, cu ajutorul rachetei, avionul american „U-2" care a violat frontiera Uniunii Sovietice în scopuri de spionaj.

② Pentru a nu lăsa nici o urmă, în cazul cînd ar fi fost descoperit, avionul era prevăzut cu această mașină infernală.

③ Aparatul fotografic cu care spionul american a fotografiat de la mari înălțimi o serie de obiective militare și industriale sovietice. Filmul din aparat era destinat fotografierii continue pe o distanță de 3.500 kilometri.

④ Aviatorul - spion Francis Gary Powers.

⑤ Oamenii sovietici examinează cu indignare rămășițele avionului-spion. În prim plan se zăresc urmele lăsate de schijele rachetei sovietice.

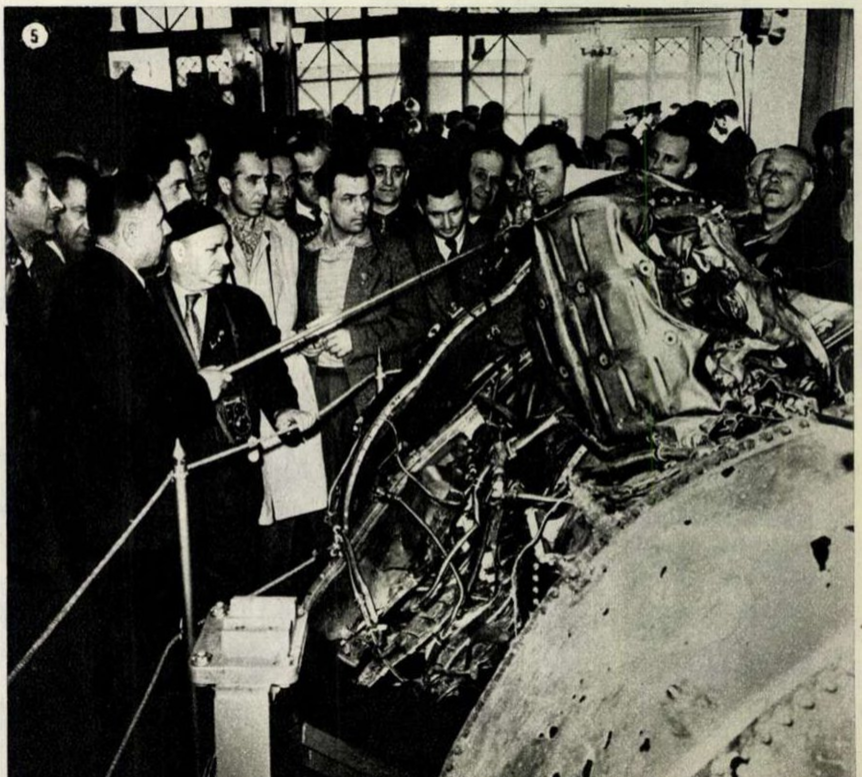

Descoperitorii de comori

Fotoreportaj de E. IAROVICI

S-a înrădăcinat la noi acest obicei minunat, ca oamenii muncii să cinstească marile sărbători ale patriei cu realizări deosebite. Ei nu vor să vină la praznic cu mîna goală. E o chestiune de onoare pentru fiecare din ei, ca uzina, orașul, regiunea lor să aducă în aceste zile sărbătorești cît mai multe dovezi că au reușit să dea viață chemărilor partidului lor drag.

Și ce mîndri sînt cînd văd că ceea ce au creat ei cu mîinile lor, prin iscusința minții lor, este cu măcar o jumătate de procent mai mult decît au făcut alții dintr-o ramură similară!

Întreceri socialiste există de mulți ani în țara noastră. Dar din etapă în etapă, din an în an, sub îndrumarea partidului, ele devin mai cuprinzătoare, mai pline de miez, antrenînd din ce în ce mai mulți muncitori.

În cinstea Congresului al III-lea al partidului toți oamenii muncii participă la o întrecere care dă strălucirea cuvenită măreţului eveniment.

Întrecerea e în toi și la uzina „1 Mai“ din Ploești și cuprinde acum pe aproape toți muncitorii care, însuflețiți de chemarea partidului pentru „mai mult, mai ieftin și de mai bună calitate“, cumpănesc pe toate fețele fiecare posibilitate de împlinire a acestei chemări. Sarcinile de plan pe 1960 sînt discutate în echipe, brigăzi și secții. Fiecare muncitor, tehnician și inginer își chibzuiește cu socoteală partea ce-i revine lui și mulți dintre ei își dau seama că pot mai mult. Se simt mai puternici, mai pricepuți, știu mai multe decît știau cu cîteva luni în urmă, roadele introducerii tehnicii noi și ale măsurilor tehnico-organizatorice încep să se arate. Colectivul uzinei și-a majorat angajamentul anual de economii de la 4.300.000 la 5 milioane; s-a angajat de asemenea la scăderea rebuturilor față de 1959 cu 30 la sută, în loc de 20 la sută cît fusese planificat, la depășirea producției globale planificate cu 1 la sută și la ridicarea productivității muncii peste plan cu încă 0,5 la sută. Cu aceste angajamente majorate a chemat uzina la întrecere în cinstea celui de-al III-lea Congres toate întreprinderile metalurgice din țară.

Comunistul Nicolae Bîrlează, tipăritor la turnătoria de oțel, responsabil de brigadă, care a lansat chemarea la întrecere în uzină, își mărește angajamentele și lansează o nouă chemare în cinstea Congresului. În afară de obiectivele economice (reducerea rebuturilor la 0, depășire de normă cu 15 la sută), el introduce un obiectiv nou în întrecerea socialistă: ridicarea nivelului profesional și cultural. Se va ține deci seama la punctaj de studierea în colectiv a articolelor tehnice legate de specificul muncii și se vor puncta, de asemenea, ieșirile în colectiv, pe echipă, la spectacole.

Șeful de echipă de la asamblare și turnare, Toma Rusea, și-a mărit și el angajamentele. „Se poate mai mult. Trebuie să te ocupi mai bine de fiecare tovarăș din echipă, să-i dai răspunderi concrete, să-l cîntărești bine și să-l pui la locul cel mai potrivit“.

La cazangerie, la uzinaj, la sape-foraj, la sculărie, peste tot — în consfătuiri de producție și în afara lor — se pun și se rezolvă cele mai diferite probleme. De la începutul anului s-au prezentat 150 de inovații, din care au fost acceptate 23; 20 s-au și pus în aplicare.

Lozinca „Nici un leu risipit, fiecare leu fructificat“, adresată de tineretul uzinei întregului tineret din țară, inițiativa „marșul ridicării calificării“ sau preluarea inițiativei „procesul milimetrilor“ capătă în focul întrecerilor o extindere și o însemnătate și mai mare. Brigada de tineret condusă de Viorel Nemeș a făcut într-un trimestru economii de 27.850 lei și a dat rebut numai 0,30 la sută — procentul admis fiind de 1,60 la sută. De aceea brigada deține drapelul de fruntașă pe ramura metalurgie la nivel oraș.

Dacă stai de vorbă cu electricianul Gh. Grigore, cu Ion Purcăroiu de la sape-foraj, cu C. Geogea, sudor la cazangerie, cu ing. Bivolan, cu inovatorul Iosif Lisovschi sau cu mulți alții, îți dai seama că ai de-a face cu adevărați descoperitori de comori. Ei descoperă rezerve interne nebănuite, rezerve în ceea ce pot mașinile, rezerve de spațiu util, rezerve în fluxul tehnologic, în cele 480 de minute muncă sau oriunde s-ar ascunde ele. Ei descoperă comori și le pun în slujba măreţului țel al omenirii: socialismul.

① **Pache Teleanu este unul dintre șefii de brigadă care a răspuns la chemarea lui Geogea. Deocamdată are un punctaj mai mare, deoarece — datorită unei mai bune îngrijiri a agregatelor de sudură — nu a avut defecțiuni tehnice.**

② **Una din inițiativele secției cazangerie: prin punerea în funcțiune a sectorului de debitare centralizată a tablelor se realizează o economie de 3.500 de kg metal la fiecare instalație 4 L. D.**

BRIGADA
FRUNTAȘE
PE
SECȚIE

③

④

③ De 2 luni, brigada de tineret a lui Dumitru Niculae — de la sectorul mecanic 4 — deține drapelul de brigadă fruntașă pentru calitatea produselor, buna organizare a locului de muncă, disciplină, reducerea rebuturilor la zero și depășire medie lunară între 18-20 la sută.

④ În cadrul măsurilor pentru o mai bună folosire a mașinilor, un colectiv condus de ing. Aurel Bivolan și tehnologul Ion Ungureanu, laureat al Premiului de Stat, au modificat, prin resurse interne, un strung care stătea nefolosit de mai multă vreme, transformîndu-l într-o mașină cu cuțite multiple de mare randament. Iată-l pe tov. Ungureanu dînd explicații strungarului Radu Dumitru asupra felului cum trebuie să se lucreze cu noua mașină.

⑤ În consfătuirile de producție se ridică tot felul de probleme strîns legate de muncă; se analizează greutățile, se propun soluții, se face schimb de experiență pentru a generaliza cele mai bune metode.

⑥ Constantin Geogea, șeful brigăzii de sudori electrici la aparataj petrolifer greu, a lansat chemarea la întrecere între toate brigăzile de sudori din secția cazangerie.

⑦ Tov. Vasile Harabagiu (stînga) nu reușește să-și îndeplinească norma zilnică și consumă prea multe cuțite widia. Șeful său de brigadă, Stan Ștefan (dreapta), și-a luat angajamentul de a se ocupa îndeaproape de el, ajutîndu-l să lucreze mai bine și să ajungă să-și depășească sarcinile de plan.

⑤

⑥

⑦

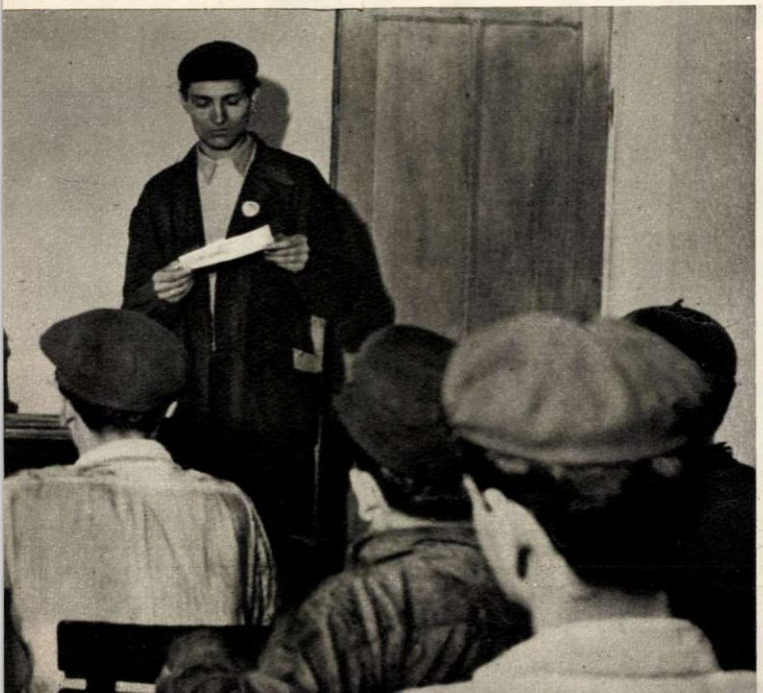

PĂSTORUL ELECTRIC

Cu toate că nu ne imaginaserăm nici un moment că păstorul electric ar fi cumva vreun robot alergînd printre vite cu biciul, ceea ce vedeam în fața noastră ne părea destul de ciudat.

De fapt „păstorul electric“ e un gard de sîrmă încărcată cu electricitate și înlocuiește cu mult succes vechiul gard de lemn folosit în pășunatul rațional. Astăzi, pășunatul extensiv, cu paznic care supraveghează animalele, este tot mai mult înlocuit cu pășunatul pe parcelă. Animalele închise într-un țarc cu gard de lemn și sîrmă ghimpată sînt obligate astfel să consume toată masa verde, fără a avea posibilitatea de a alege numai plantele mai gustoase. În pășunatul obișnuit, suprasolicitarea porțiunilor cu soiuri mai valoroase duce cu timpul la degradarea pășunii, prin înmulțirea soiurilor inferioare, rămase neatinse de vite. Pășunatul rațional evită deci acest neajuns și creează astfel mari rezerve pentru dezvoltarea șeptelului. Productivitatea pășunilor crește pînă la 30 %, iar munca de supraveghere este considerabil redusă. Gardul de lemn și-a găsit însă în „păstorul electric“ un înlocuitor mai puțin costisitor, mai ieftin și mai ușor de demontat și montat dintr-un loc într-altul. Stîlpii metalici, plantați la circa 20 de metri unul de altul, susțin — pe izolatori — unul sau mai multe fire de sîrmă subțire care înconjoară parcela. Un dispozitiv care amintește prin bătăile lui de un metronom transformă tensiunea joasă a unui acumulator într-o tensiune înaltă de 2.500-3.000 de volți și o trimite sub formă de impulsuri, din secundă în secundă, pe sîrmele gardului. Impulsurile acestea dau animalului — care vine în contact cu sîrma — senzația unei lovituri neplăcute dar nepericuloase. Cîteva atingeri cu sîrma, tot atîtea șocuri neplăcute, și la animal se formează un reflex condiționat care-l determină să evite atingerea gardului. După ce iarba a fost consumată în întregime pe parcelă, gardul este mutat mai departe, iar în timpul acesta pe vechea parcelă pășunea poate să se regenereze.

La G.A.S.-Prejmer s-a introdus anul trecut un asemenea gard electric. Cu ajutorul lui, norma de deservire a crescut simțitor în tabăra de vară pentru porcine, iar prin reducerea personalului îngrijitor, costul aparatului a fost recuperat într-o singură lună.

Elaborat de Institutul de cercetări pentru mecanizarea și electrificarea agriculturii, gardul electric de tip romînesc se produce acum în serie la Centrul mecanic agricol din Orașul Stalin.

Tr. PROSAN

Nu e bine să atingi sîrma! S-au format reflexe condiționate și animalele păstrează acum distanța cuvenită.

→

„Inima“ păstorului electric: dispozitivul care trimite prin sîrmă, din secundă în secundă, impulsuri electrice de circa 2.500-3.000 volți.

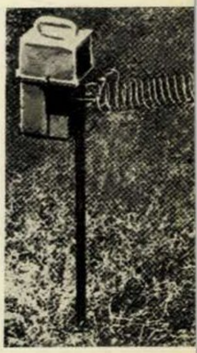

Bravo, bucureșteni!

Există o etică a cetățeanului de pe stradă. O etică ce-i solicită, mai elocvent decît afișul specializat în asemenea sfaturi, să arunce biletul de tramvai la coș și nu pe trotuarul proaspăt măturat, să coboare civilizat pe ușa din față a autobusului și să nu traverseze strada exact cînd stopul și-a împurpurat ochiul de sticlă. O etică pe care bucureșteanul nostru începe să o deprindă înaintea alfabetului și care-și adaugă, în zilele noastre, norme caracteristice acestor zile. Am văzut recent acționînd o asemenea normă. Simplu, fără zgomot, ea își afirmă prezența aproape pe nevăzute. Pe scurt, iată despre ce e vorba: vînzătoarea de la chioșcul de ziare din colțul Universității, în buna intenție de a pune ziarele mai la îndemîna mulțimii de cetățeni ce așteptau în stația troleibusului, a luat cu sine un teanc de gazete, a traversat strada și a început să le împartă celor amatori. Și chioșcul, veți întreba? Chioșcul, aflat la cîteva zeci de metri depărtare, a rămas — cu un alt teanc de ziare pe o măsuță — la dispoziția și în „păstrarea“ celorlalți cetățeni de pe stradă. Aceștia își luau singuri ziarul, puneau banul pe măsuță, își luau restul dacă aveau o monedă mai mare și plecau mai departe. Cînd s-a întors vînzătoarea, întreg teancul era epuizat și prețul, la centimă, aflat pe măsuță!

Bravo, bucureșteni! Pe cînd — după exemplul binecunoscut al moscoviților — ne vom lua singuri și biletul de tramvai sau de autobus?

S. F. D.

PE MALUL MUREŞULUI

La Tg. Mureș s-au terminat lucrările noului ștrand de pe malul Mureșului. Ștrandul este dotat cu un bazin de dimensiuni olimpice (50 m lungime, 22 m lățime, 2,50 m adîncime) unde pot fi omologate rezultatele meciurilor internaționale de polo pe apă.

Înzestrat cu încălzire centrală (apa este furnizată la o temperatură de 24°), bazinul de înot va fi folosit 8-9 luni pe an.

Puritatea apei este asigurată de o stație de filtrare.

Fotografie de Radu HORIA

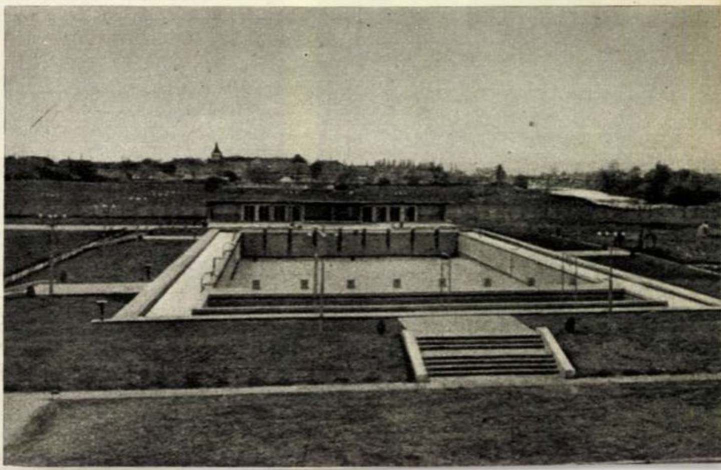

Tudor Arghezi

Tudor Arghezi a intrat în al nouălea deceniu al vieții. Poate că nu există un mai cuprinzător omagiu care se poate aduce unui scriitor la un asemenea prilej, decît acela că — în ciuda poverii anilor — el reprezintă un luminos exemplu al modului în care revoluția socialistă din patria noastră a reușit să insufle scrisului său o nouă tinerețe, noi elanuri creatoare, oferind totodată problemelor sale de artă soluții pe care le-a căutat în trecut, adeseori rătăcindu-se în hățișuri și trebuind să o ia de la capăt. La o vîrstă cînd alții își fac bilanțul existenței și al ostenelii pe ogoarele scrisului, Tudor Arghezi — meșter al artei cuvîntului, pe care a frămîntat-o fără odihnă, descoperindu-i noi frumuseți—ne-a dat, în urmă cu cinci ani, o suită de mozaicuri care, îmbinîndu-se, constituie masiva frescă demascatoare „1907“. Pentru ca, la scurtă vreme apoi, să modeleze din pasta marilor idei contemporane care animă astăzi conștiința lumii noi, impunătoarea „Cîntare omului“.

Creator de mare talent, poet, prozator, pamfletar, autor al acelor miniaturi suculente pe care le-a botezat succesiv „Bilete de papagal“, „Tablete“ sau „Medalioane“ și pe care ni le oferă și azi aproape săptămînal, Tudor Arghezi este mereu prezent pe arena literaturii, a unei literaturi care ajută la edificarea celei mai bune societăți din cîte au fost vreodată. La o vîrstă înaintată, Tudor Arghezi și-a luat toiagul călătoriei și a pornit spre Răsărit, unde a stat de vorbă cu oameni, le-a ascultat uspirațiile, le-a admirat realizările, a pipăit pulsul fierbinte care bate în continentul U.R.S.S. A revenit de acolo cu noi și bogate temeiuri de credință în forțele omului descătușat pentru totdeauna de servituțile trecutului, scrutător îndrăzneț și faur al lumii de mîine.

Neastîmpărata și roditoarea-i curiozitate i-au dus pașii în marile uzine. Într-o bună zi a poposit în mijlocul muncitorilor de la eroicele ateliere „Grivița Roșie“, despre care a încrustat următoarele: „Fără Grivița Roșie, fără preludiile luptelor muncitorești — Piața Teatrului Național, Lupeni, Valea Prahovei și atîtea altele — răsturnarea epocilor de umilință, strîmbătate, trîndăvie, jaf și schimbarea lor n-ar fi putut să fie cu putință. Ei, muncitorii, știau ce trebuie să se știe, nedibuind ca țărănimea. Ei constituiau sinteza revoluționară esențială dintre gînd și faptă. Crezul lor că vor birui a biruit, trezind tot poporul și, la rîndul ei, și țărănimea.“

În mijlocul muncitorilor, Tudor Arghezi a descoperit forța animatoare a acestei sinteze revoluționare. „Partidul — scrie poetul — era însăși conștiința vie a poporului, apărătorul intereselor lui vitale, statul major al revoluției în pregătire“.

Animat de înfăptuirile socialismului în plină desfășurare, Tudor Arghezi, ostenind și la 80 de ani deasupra colii de hîrtie, își înscrie numele în șirul acelor mari artiști pentru care omul și umanitatea, pacea și progresul sînt încrustate pe imensul drapel care fîlfîie tot mai sus, mai biruitor.

Îi dorim marelui nostru poet mulți ani cu sănătate și putere de muncă.

**Florile trezite mi-s.
Aripile și-au deschis
Și desprinse din răzoare,
Stoluri lungi încep să zboare.**

(Din „Creion“)

Maestrul Arghezi, în timpul pauzei la una din sesiunile Marii Adunări Naționale a R.P.R.

Poetul Tudor Arghezi în biblioteca sa.

la 80 de ani

Oaspeți dragi în casa maestrului—pionierii.

Maestrul Arghezi vorbește de la tribuna Conferinței naționale a mișcării pentru pace din R.P.R. (1958). În fotografia de jos: iată-l, împreună cu tovarășa sa de viață, întreținîndu-se cu delegatele Japoniei, participante la aceeași conferință.

MOZAIC LITERAR

ȘANTIER

● **Eusebiu Camilar lucrează în prezent la o amplă povestire intitulată „Satul uitat“.**

● **Va apărea la E.S.P.L.A. cel de-al V-lea volum din ciclul „Paravanul de aur“—romanul „Ultimul batalion“ —de I. Ludo.**

● **C. Prisnea pregătește volumul de reportaje „Țara vinurilor“.**

● **Radu Tudoran definitivează romanul „Dunăre revărsată“.**

● **Noul roman al tînărului scriitor N. Țic este intitulat „Ora șase“.**

● **Se va afla în curînd în librării romanul „Drum deschis“, de Șerban Nedelcu.**

● **Pentru colecția „Oameni de seamă“, Sen Alexandru scrie o biografie romanțată a lui Ch. Fourier. Cartea va purta titlul „Romanul Utopiei“.**

● **I. Grecea a predat la E.S.P.L.A. romanul „Bogăția unui sărac“.**

● **În colecția „Luceafărul“ a apărut volumul de nuvele „Spre mîine“ de Gh. Bejancu.**

● **„Dincolo de nisipuri“ se numește volumul de nuvele la care lucrează tînărul scriitor Fănuș Neagu.**

● **Vasile Rebreanu încheie ultimele capitole ale romanului „Rîul“.**

CONDEIE TINERE

Radu FELECAN

PLOPII

Cu vîrfurile pînă lîngă cer
Ieri, plopii dominau în cartier;
Priveau semeți la droaia de copii
Ce se pierdeau la joacă-n bălării...
. . . .
Mă uit prin ale anilor ninsori,
Copiii-s meșteri lăcătuși, sudori...
Și plopii, plopii, au rămas pitici,
Pe lîngă fabrica-nălțată-aici.

Grișa GHERGHEI

DISTANȚE

Prietene din China am să vin într-o sară
Să stăm de vorbă la întîmplare...
Vom lăuda frumusețea, schimbînd din tutun...
Vom privi luna ca o cană de lapte,
De nu va fi lună și stele, întunericul
Nu seamănă cu o gură de tun...
Te cheamă Cim, pe mine Grigore, e firesc —
Nu-mi vine să cred că pînă la tine
Am de străbătut patru apusuri de soare,
Aș vrea să te-ntreb, ce-ai făcut ieri,
Ce-ți face mama, iubita,
Ca și cum am sta în același cartier...
Uite, cum stăm așa de aproape zîmbind
Simt depărtările cum se topesc.

ACTUALITĂȚI LITERARE DE PESTE HOTARE

● În Editura Academiei de științe din Moscova a apărut, postum, lucrarea cineastului sovietic G. Avenarius (mort în 1958) despre creația lui Charlie Chaplin. Lucrarea îmbrățișează epoca dintre 1913 și 1923 a creației marelui actor de cinema.

● Romanul lui Mihail Șolohov, „Pămînt desțelenit“, va apare în curînd pentru prima dată în R.F.G., în editura „Paul List“ din München.

● Peste 600 de titluri de opere clasice și contemporane anunță anul acesta Editura pentru literatură populară din Pekin. Printre acestea se află numeroase volume de schițe, nuvele și romane scrise de muncitori și țărani. Din literatura universală vor fi editate lucrările de căpetenie ale lui Gorki, Maiakovski, Mark Twain ș.a.

● Pentru promovarea gustului lecturii în rîndul maselor populare, guvernul irakian a luat măsura înființării unei largi rețele de biblioteci populare. Autoritățile locale sînt însărcinate cu amenajarea acestor biblioteci, care vor dispune de un mare număr de cărți și periodice.

● Marele poet cuban Nicolás Guillen a tipărit recent, într-o editură argentiniană, o culegere de versuri în două volume. Actualmente poetul lucrează la două noi volume: unul avînd ca tematică răscoala cubană, iar altul de fabule cu tîlc politic.

Acțiuni binevenite

Filiala din Timișoara a Uniunii scriitorilor din R.P.R. a trecut de curînd la aplicarea în practică a unui interesant plan de acțiune, menit să dea un sprijin concret membrilor filialei în ce privește cunoașterea și aprofundarea unor probleme direct legate de dezvoltarea economică a regiunii.

Întîlnirea recentă dintre scriitorii timișoreni și președintele Comitetului executiv al sfatului popular regional, tovarășul Beldeanu, s-a rînduit printre aceste acțiuni. Tovarășul Beldeanu a făcut în fața auditoriului o expunere amănunțită despre sarcinile întreprinderilor economice din regiunea Timișoara (inclusiv ale celor de interes local), insistînd asupra căilor prin care respectivele întreprinderi vor aduce o contribuție cît mai valoroasă la realizarea sarcinilor economiei pe plan republican.

Înarmați cu aceste date, membrii filialei au pornit apoi la cercetarea situației concrete din unele unități economice. A fost vizitată în primul rînd cunoscuta uzină metalurgică producătoare de mașini-unelte „Iosif Rangheț“ din Arad. S-au deplasat aici 35 de prozatori, poeți și critici, romîni, maghiari, germani și sîrbi. După ce au luat cunoștință de principalele probleme ce se pun colectivului acesteia, oaspeții — împărțiți în grupuri — au vizitat secțiile uzinei, au stat de vorbă cu muncitorii, tehnicienii și inginerii, lămurindu-și o seamă de lucruri în legătură cu procesul de producție, cu întrecerea socialistă pentru economii, pentru productivitate sporită, inovații etc.

Participanții la aceste acțiuni și-au manifestat o vie mulțumire pentru rezultatele obținute, drept care conducerea filialei (președinte — Al. Jebeleanu, secretar — Mircea Șerbănescu) a hotărît continuarea programului. Au fost stabilite pe curînd vizitele în două unități socialiste din agricultură: o gospodărie agricolă de stat și o gospodărie agricolă colectivă.

Inițiativa filialei din Timișoara a Uniunii scriitorilor ni se pare binevenită și va avea — fără îndoială — favorabile consecințe în munca de creație a scriitorilor timișoreni.

E. D.

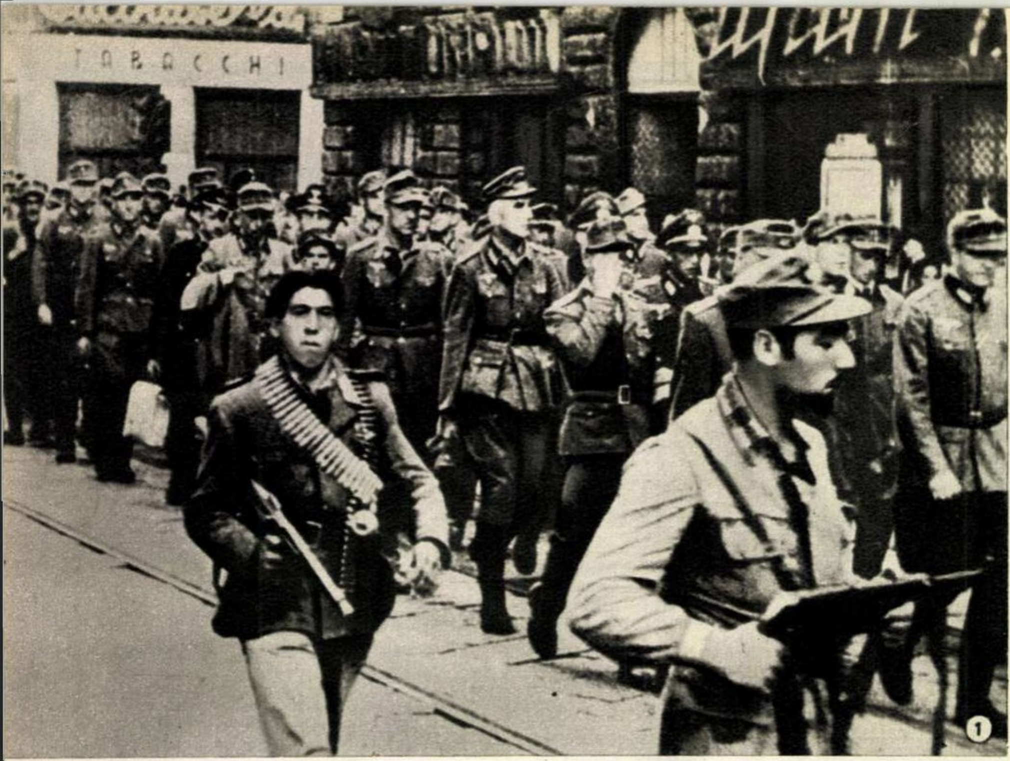

SCRISOARE DIN ITALIA

SEMNIFICAŢIA unei ANIVERSĂRI

de Franco FORTUNATTI

Aniversarea eliberării Italiei de sub fascism a căpătat în acest an o semnificaţie deosebită. Nu numai pentru că a fost vorba de cea de-a XV-a aniversare a acestui eveniment, ci, mai ales, pentru că ea s-a desfăşurat de astă dată într-un moment cînd în Italia s-a păşit la regruparea forţelor în lupta pentru pace şi progres social — regrupare vădind tendinţa spre acea unitate făurită în anii grei ai luptei antifasciste.

Cea de-a XV-a aniversare a eliberării ne reaminteşte de perioada cînd organizaţiile antifasciste, în frunte cu organizaţiile ilegale comuniste, acţionînd în strînsă colaborare cu Comitetele de Eliberare Naţională, au proclamat insurecţia armată generală împotriva tiraniei nazisto-fasciste. Încă înainte de sosirea trupelor aliate, detaşamentele de partizani au eliberat unul după altul, prin lupte crîncene, cele mai mari oraşe din nordul ţării. Dar chiar de pe atunci s-a putut constata profunda contradicţie ce exista între aspiraţiile forţelor care căutau să extirpeze, o dată cu fascismul şi rădăcinile acestuia, şi tendinţa unor comandanţi şi politicieni anglo-americani care căutau să salveze aceste rădăcini. S-a văzut din capul locului că, de îndată ce se instalau în oraşele eliberate de partizani, prima grijă a unor comandamente americane era aceea de a dezarma unităţile patriotice. De aceea, nu întîmplător Comandamentul din nordul Italiei al Comitetului de Eliberare Naţională a ordonat unităţilor de partizani să-l captureze şi să-l judece pe Mussolini, înainte de intrarea trupelor americane. Căci altfel, cine ştie!...

Tocmai datorită prezenţei în Italia a trupelor anglo-americane şi a intervenţiei masive a bisericii catolice, forţele reacţionare au reuşit, imediat după război, să frîneze procesul de reînnoire democratică a ţării.

Totuşi, sub presiunea maselor populare, a fost adoptată atunci Constituţia republicană a Italiei, la baza căreia stau idealurile Rezistenţei. Cu toate că nu corespunde întru totul năzuinţelor maselor, ea a reprezentat şi continuă să mai reprezinte o solidă bază în lupta pe care masele muncitoreşti o duc pentru o Italie democrată, pentru pace. Într-adevăr, constituţia proclamă, pe lîngă libertăţile democratice ale cetăţenilor, necesitatea naţionalizării principalelor ramuri de producţie, a unei reforme agrare profunde etc. Iată de ce respectarea constituţiei, înfăptuirea prevederilor sale constituie astăzi una din principalele revendicări ale oamenilor muncii din Italia.

În jurul acestei revendicări se unesc toate forţele progresiste şi democratice care se opun politicii duse în ultimii 15 ani de partidul democrat-creştin, aflat în slujba capitalului monopolist şi a marilor moşieri — o politică care nu numai că nu s-a dovedit în stare să soluţioneze problemele fundamentale ale ţării, ci, dimpotrivă, violînd prevederile constituţionale, a făcut ca aceste probleme să se agraveze şi mai mult.

O importanţă fundamentală în cadrul acestei lupte a avut-o şi o are şi astăzi lupta dusă de masele largi italiene pentru pace. Este semnificativ în această privinţă faptul că ori de cîte ori cei care jinduiesc la revenirea fascismului au încercat să-şi ridice capul, opinia publică italiană le-a dat o ripostă energică.

Anii care au trecut de la eliberare au fost ani de lupte înverşunate, de sacrificii dar şi de îndîrjire a maselor, care cer să se pună capăt în Italia mizeriei, şomajului şi să se treacă la făurirea unei vieţi mai bune pentru cei ce muncesc. Pe acest făgaş s-a realizat însă mult prea puţin. Vina revine politicii duse în toţi aceşti ani de guvernanţii democrat-creştini.

Şi recenta criză de guvern din Italia ilustrează gravitatea situaţiei politice prin care trece ţara. Formarea guvernului Tambroni, bazată numai pe acceptarea de către acesta a voturilor neofasciste în parlament, reflectă cît se poate de limpede dublul joc al partidului democrat-creştin, partid care în vorbe se pretinde a fi antifascist şi promotor al progresului social, dar care în realitate, după cum o dovedesc faptele, se află în slujba marii burghezii monopoliste şi a reacţiunii clericale. Totodată această criză a demonstrat însă cît de puternică este rezistenţa maselor largi faţă de o politică ce tinde spre restaurarea regimului clericalo-fascist şi cît de hotărîte sînt masele să apere şi să dezvolte cuceririle obţinute o dată cu instaurarea republicii, cuceriri născute în focul luptei de eliberare.

① Aprilie 1945. Unităţile de partizani escortează convoaie de prizonieri hitlerişti pe străzile oraşului Genova. Iar astăzi, după 15 ani, unele cercuri italiene, susţinute de reacţiunea catolică şi de imperialiştii de peste ocean, nesocotind jertfele unui întreg popor, sprijin din nou politica revanşarzilor vest-germani.

② Solemnitatea comemorării celor 320 patrioţi împuşcaţi de nazişti, în 1944, la şanţurile Ardeatine din Roma a constituit în acest an o puternică manifestaţie împotriva fascismului, pentru pace.

③ Acţiunile Uniunii Sovietice îndreptate spre menţinerea şi consolidarea păcii în lume sînt sprijinite de cele mai largi cercuri ale opiniei publice italiene. Fotografia înfăţişează pe senatorul italian Velio Spano, care a venit la Ambasada Uniunii Sovietice din Roma cu rugămintea ca, în numele Comitetului pentru pace din Italia, să se transmită lui N. S. Hruşciov urări de noi succese în nobilele sale acţiuni de pace.

„JOS CU FASCISMUL DIN FABRICI! SĂ FIE RESPECTATĂ CONSTITUŢIA! VREM REPRIMIREA MUNCITORILOR CONCEDIAŢI !" — scrie pe pancarta cu care demonstrează aceşti muncitori grevişti.

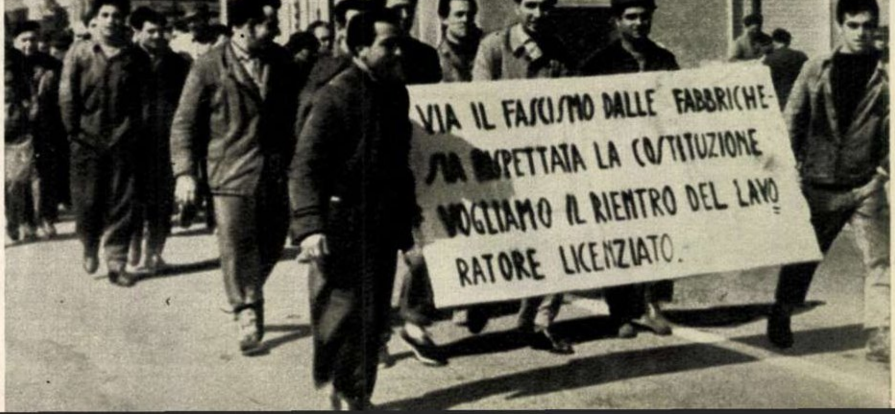
VIA IL FASCISMO DALLE FABBRICHE-
SIA RISPETTATA LA COSTITUZIONE
VOGLIAMO IL RIENTRO DEL LAVO
RATORE LICENZIATO.

Actualitatea la rampă!

„Secunda 58" pe scena teatrului „C. Nottara".

„SECUNDA 58"

Cu o lovitură de gong şi stingerea luminilor din sală, „Secunda 58" — cea de-a doua lucrare dramatică a lui Dorel Dorian — ne transportă acolo unde-i mai stringentă actualitatea noastră: pe un mare şantier al construcţiei socialiste. „Un şantier — spune comunistul Lupu Aman — e un loc viu, unde oamenii devin tari, în stare să aleagă pentru ei înşişi, capabili să-şi spună în momentul hotărîtor *da* sau *nu*".

Şi ce e „Secunda 58"? E tocmai acest moment al marii determinări. Iată, pe şantier s-a întîmplat un accident tehnic: el e reversibil timp de 60 secunde — apoi devine catastrofă. În faţa tablourilor de comandă stă un tînăr, „niţeluş negativ", „niţeluş descompus". El trebuie să aleagă acum, pentru totdeauna: va cupla, restabilind contactul electric, sau va dezlănţui dezastrul? După o puternică criză de conştiinţă, Ştefan Mareş se decide în cea de-a 58-a secundă: el optează pentru viaţă, pentru construcţie, înlăturînd accidentul, evitînd catastrofa.

Fiecare personaj central din piesa lui Dorel Dorian are o „secundă 58". Banu Mareş, inginerul-şef al şantierului, va trebui să hotărască dacă se va întoarce la soţia care l-a părăsit sau dacă îşi va lega viaţa de tînăra, luminoasa şi romantica gazetăriţă care a venit să muncească pe şantier. Bătrînul inginer Tunsoiu va trebui să hotărască dacă va promova propriul său proiect sau pe cel — cu unele soluţii mai valoroase — al unui coleg. Şi aşa mai departe.

În aceste momente de criză, Lupu Aman, comunistul, pasionatul educator al conştiinţelor, e în chipul cel mai cald şi mai omenesc alături de toţi, conducîndu-i pe drumul cel bun; iar în faţa marii determinări el îi lasă să hotărască. Aceasta e ideea centrală a piesei lui Dorel Dorian: omul trebuie să decidă pentru sine, să-şi ia deplina responsabilitate a faptelor sale; numai dacă hotărîrea e autonomă şi izvorăşte din adîncul firii, numai atunci ea poate angaja şi transforma omul cu adevărat.

Dorel Dorian a lucrat el însuşi cîndva ca inginer pe un şantier, şi poate de aceea a adus în noua sa piesă o autenticitate de atmosferă, de limbaj şi de tipologie care merg de-a dreptul la inima spectatorului din sală. Îi putem însă reproşa unele scăderi: n-a fundamentat suficient nici social, nici psihologic figura centrală a lui Ştefan Mareş, care e „negativ" şi „descompus" într-un chip cam gratuit şi cam general; de ce şi împotriva căror realităţi se răzvrăteşte timp de două acte Ştefan Mareş? Apoi, socotim inutil pentru desfăşurarea dramei şi faptul că autorul a întins puţin cam tare coarda detectivă a piesei.

Sub conducerea tînărului şi talentatului regizor Radu Penciulescu, colectivul de la Teatrul „C. Nottara" (Iulian Necşulescu, Boris Ciornei, Tatiana Eckel, Iurie Darie, Nicolae Tomazoglu, Amza Pellea şi alţii) a realizat un spectacol vibrant, luminos, inteligent. Au fost create cîteva caractere care vor conta în tipologia scenică a actualităţii noastre socialiste: Boris Ciornei în rolul comunistului Lupu Aman; Amza Pellea în rolul muncitorului Ailincii; Nicolae Tomazoglu în rolul bătrînului inginer; admirabilă e Tatiana Eckel în rolul gazetăriţei Domnica Rotaru. Nu-i putem reproşa regizorului Radu Penciulescu decît de a nu fi curăţat ultimul act de surplusul de bagaj sentimental care impietează asupra ritmului şi autenticităţii de atmosferă a vieţii de pe şantier.

Spectacolul rămîne însă, după părerea noastră, un moment fericit al stagiunii.

Viorica FILIPOIU

„EXPLOZIE ÎNTÎRZIATĂ"

Ceva nu-i în ordine cu doctorul Valeriu Cristea. Şi totuşi, e un om cu calităţi: bun practician, cetăţean onest, soţ tandru. Atunci? Gravitînd între cabinetul lui particular de consultaţii şi apartamentul confortabil, doctorul Valeriu şi-a pierdut respiraţia socială, a pierdut contactul cu realităţile noastre de azi, şi-a pierdut combativitatea, acel imbold lăuntric de a se bate pentru progresul obştesc, fără de care adevăratul intelectual nu-şi mai găseşte raţiunea de a fi. Poate că nici soţia lui, Ştefana, nu ştie cît de sufocantă şi plictisitoare a devenit viaţa lor, pînă în ziua în care în această casă cu „ferestrele închise" pătrunde un comunist, un om adevărat. Un om care a trăit realităţile de la Borzeşti şi Săvineşti, care cunoaşte îndeaproape şi problemele transformării socialiste a agriculturii. E Vintilă Gheţu, comunist ilegalist, primul soţ al Ştefanei. Şi drama începe aici. Ştefana suferă un adevărat şoc emoţional — o adevărată trezire la viaţă. Poate că s-a redeşteptat şi ceva din vechea dragoste? Şocul Ştefanei se repercutează asupra lui Valeriu. Dar pe acesta îl răvăşeşte mai cu seamă generozitatea lui Vintilă Gheţu, care în loc să pledeze pentru fericirea „sa", „a ei", „a lui", vorbeşte despre marele angrenaj al fericirii tuturor. Şi aşa începe criza de creştere a doctorului Valeriu Cristea.

Cu „Explozie întîrziată" — al cărei miez am încercat să-l istorisim mai sus în puţine cuvinte — dramaturgul Paul Everac ne-a dăruit o nouă lucrare, tratînd de astă dată despre recuperarea, cu ajutorul comuniştilor, a intelectualului aflat în primejdia de a aluneca pe panta individualismului micburghez. Noua lucrare a lui Paul Everac e interesantă, îndrăzneaţă, scrisă cu ascuţime — mai ales în primele sale două acte. Deznodămîntul aduce însă schimbarea doctorului Valeriu nu ca o urmare a unei dureroase şi definitive experienţe personale, ci prin repercutarea frămîntărilor Ştefanei şi prin persuasiunea comunistului Vintilă; această soluţie dramaturgică „prin ricoşeu" micşorează puterea de convingere a ultimului act, dîndu-i o tentă didactică.

Direcţia de scenă a acestui spectacol a fost încredinţată unui tînăr regizor, Lucian Pintilie, iar rolurile principale actorilor Clody Bertola, Septimiu Sever, Petrică Gheorghiu, care au dat viaţă — pe scena Teatrului Municipal (sala „Filimon Sîrbu") — celor trei personaje principale ale dramei, căutînd tonul cel mai firesc, mai direct, mai contemporan.

Clody Bertola (Ştefana) a dat acestui rol tot firescul, tot freamătul, toată sinceritatea emoţiei. Septimiu Sever a intuit adevăratele dimensiuni ale doctorului Valeriu, pe care nici nu ni-l mai putem închipui altfel decît investit cu prestanţa fizică şi cu dezinvoltura talentatului actor. Petrică Gheorghiu, emoţionant în primul act, nu s-a putut feri de primejdia didacticismului în final, cînd a devenit puţin umflat, puţin „de la catedră".

Şi prin valoarea textului, şi prin căutările regizorale şi scenografice (Paul Bortnovski), spectacolul cu „Explozie întîrziată" de la „Filimon Sîrbu" se înscrie în linia ascendentă a actualităţii noastre teatrale.

Anca VARNALI

Septimiu Sever şi Petrică Gheorghiu în „Explozie întîrziată".

„O lună de confort"

„Luna de confort" o petrec, pe scena Teatrului Muncitoresc-Giulești, patru studenți și o studentă, investiți de tinerii autori Șt. Iureș și B. Dumitrescu să trăiască în acest răstimp experiența hotărîtoare a unei confruntări cu viața, cu munca practică. Pentru acest eveniment, scena Giuleștiului a căpătat — prin cadrul scenografic al Sandei Mușatescu — atributele unui șantier de hidroameliorații, iar studenții, ca și muncitorii pe care ei îi întîlnesc aici, au dat mandat unui talentat grup de tineri actori să-i reprezinte în procesul afirmării și cristalizării caracterelor lor. „Munca practică — spune unul din personajele piesei — e un fel de probă cu hîrtia de turnesol din chimie: ea ne arată adevărul. Nimeni nu se poate travesti. În prezența ei, leneșii ne apar leneși, vitejii —viteji".

Prin urmare, în această lună de confort a practicii studențești, desfășurată — firește — în condițiile lipsite de confort ale unui sector de șantier abia încropit, Antipa (Ștefan Bănică), tînărul puțin înclinat spre lenevie și „jmecher" de clasă, se dovedește a fi un om de suflet, săritor la nevoie și cu dragoste de colectiv; visătorul și romanțiosul Barbu (Cornel Vulpe) coboară pe pămînt și învață să scrie, în locul sterpelor poezii kilometrice, corespondențe gazetărești scurte și interesante; Zenovie (Ion Vîlcu) descoperă cu uimire că are în capul lui mai mult decît bănuia și capătă încredere în forțele sale; Maria Popa (Dana Comnea) își verifică, o dată cu capacitatea profesională, și sentimentele pentru Filip; iar Filip Teianu (Paul Ioachim)... Ei, dar cu Filip Teianu problema e mult mai complexă și tocmai din această complexitate se configurează conflictul ce va da piesei axul său dramatic. La proba cu hîrtia de turnesol sau, renunțînd la metaforă, la examenul de viață pe care îl dă pe șantier, Teianu — studentul cu note mari în timpul anului și definitiv convins de superioritatea sa asupra colegilor — este cît pe ce să cadă cu succes, dovedindu-se un tip egoist, cam laș, individualist. Recuperarea morală a lui Filip, ca și maturizarea caracterelor colegilor săi se săvîrșesc în contact cu aerul proaspăt al vieții de șantier și sub influența oamenilor dintr-o bucată pe care îi întîlnesc aici. Muncitorul comunist Dancu, șef al sectorului (Const. Gheorghiu) — om integru, clarvăzător, cu dragoste și adîncă cunoaștere a oamenilor — este o reușită certă a piesei. Există în piesă și alte cîteva tipuri de muncitori — Tereza (Tamara Buciuceanu), Ilie (Al. Azoiței), Hrișcă (Simion Negrilă), Marin Tănase (M. Klepper), alături de care și datorită cărora cei cinci studenți vor trece cu note mari primul lor colocviu la materia „viață".

Iată și o scenă surprinsă de fotoreporterul nostru la una din repetițiile piesei „O lună de confort".

Precum se vede, cei doi tineri dramaturgi debutanți au scris o piesă despre tineri în care, abordînd o importantă problemă de actualitate, au folosit adecvatul ton tineresc. Textul e promițător. Urmează ca spectacolul — valorificîndu-i verva, lirismul, prospețimea replicii și estompînd anumite deficiențe de construcție dramatică — să ofere spectatorilor așteptatele satisfacții artistice. Și, după cum evoluau repetițiile piesei sub conducerea regizorilor Horea Popescu și Mircea Dumitru, se pare că așteptările vor fi împlinite.

Sanda FAUR-DIMA

„STÎNCA MIRESEI"

Harnic în a promova tinerele talente, Teatrul Armatei asigură astăzi debutul unui nou dramaturg. E vorba de tînărul gazetar I. Dragomir și de prima sa piesă, „Stînca miresei".

Dramaturgia lui I. Dragomir ne transportă sus, într-un sătuc de munte, într-un moment în care marile transformări social-economice ale țării sînt pe cale să schimbe și aici felul de viață al localnicilor. În acest moment vin în sat doi intelectuali — o doctoriță și un inginer geolog — doi oameni tineri, bine intenționați, gata să dea bătălia cea mare pentru ideile înaintate. Prezența acestor doi intelectuali combativi acționează în sat ca un puternic catalizator; se polarizează forțele, se încrînceneaza bătălia între exponenții progresului și cei ai gîndirii retrograde. Doctorița și geologul sînt întîmpinați de un al treilea tînăr, un țăran înzestrat, inteligent, cu orizonturi deschise, Andrieș, secretarul organizației de partid din sat. Drama de sub „Stînca miresei" e lupta acestor oameni îndrăzneți și luminoși, care devin din ce în ce mai mulți și mai puternici, pînă la victoria finală, pînă la succesul inginerului geolog: așa cum fusese prevăzut, sub „Stînca miresei" sînt găsite filoane de cupru și satul își întrezărește un viitor luminos.

Să înscriem în primul rînd în favoarea tînărului dramaturg faptul că el a știut să creeze o situație tipică, cu valoare de simbol: căutarea dîrză, neabătută, de către geolog, a filonului de cupru e de fapt lupta pentru viitorul socialist — pe plan economic cît și pe acel al conștiințelor. I. Dragomir mînuiește o replică literară, poetică uneori și totuși firească. Din păcate, el n-a dispus încă de suficient meșteșug pentru a putea extrage toată valoarea conflictului, transpunîndu-l de pe plan general pe planul unor puternice destine personale. În sala din bulevardul Magheru, maestrul emerit al artei Ion Șahighian a reunit în jurul său un colectiv valoros (printre aceștia, Sandina Stan, Nucu Păunescu, George Constantin, Florin Stroe, Cristina Tacoi, Nae Constantinescu, Grigore Anghel Seceleanu, Eugenia Bosînceanu), căruia a încercat să-i imprime tendința unui joc organic și firesc. Reușita a fost — după părerea noastră — parțială. Am dori ca Teatrul Armatei să facă un mai important pas înainte în găsirea unui anumit stil în reprezentarea pieselor inspirate din viața satului—un stil de mai valoroasă ținută artistică, începînd de la recuzita de scenă și de la îmbrăcăminte, și pînă la tonul autentic trăit, lipsit de retorism.

O imagine din piesa „Stînca miresei", jucată de Teatrul Armatei.

D. NICULIȚĂ

NE VIZITEAZĂ ȚARA

● **Din Bulgaria vecină și prietenă, vom primi din nou în cursul acestei luni vizita a doi tineri soliști: pianista Snejanka Barova și violonistul Stoian Kalcev, care vor susține împreună mai multe recitaluri.**

Snejanka Barova

● **Suejanka Barova a început să învețe pianul de timpuriu și, dînd dovadă de aptitudini remarcabile, a debutat la vîrsta de 12 ani ca solistă a Orchestrei simfonice din Burgas, interpretînd concertul în la major de Mozart.**

Continuîndu-și studiile muzicale cu profesorul Andrei Stoianov, ea a obținut o bursă pentru studii la Conservatorul din Moscova, în clasa profesorului Neibaus. În 1954 a absolvit conservatorul cu succes, rămînînd după aceea încă 3 ani la Moscova, pentru specializare.

Apreciată pentru talentul, căldura și sensibilitatea interpretării sale, ea a fost invitată să cînte în calitate de solistă cu marea Orchestră simfonică din Leningrad și cu Orchestra radio din Moscova, după care a întreprins un lung turneu de concerte în aproape toate republicile Uniunii Sovietice. Tînăra pianistă a concertat de asemenea în Polonia și Germania.

Snejanka Barova este laureată a celui de-al III-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților.

● **Stoian Kalcev s-a născut la Iambol, în 1933. Tatăl său, care era dirijor și violonist, i-a călăuzit primii pași în domeniul artei, dîndu-i lecții de vioară atunci cînd Stoian avea numai 8 ani.**

El s-a afirmat încă de pe vremea cînd era student al Conservatorului din Sofia, ca participant la cel de-al V-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Varșovia, la care a fost premiat, succes pe care l-a reeditat de altfel și în cadrul celui de-al VI-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Moscova. În 1957, participînd la concursul „Wieniawsky" din Poznan, a fost încă o dată laureat.

● **Un alt oaspete care va veni în cursul lunii este cunoscutul dirijor Frantz Konwitschny din Republica Democrată Germană, care va apărea la pupitrul Filarmonicii de Stat „George Enescu" din București, în cadrul a două concerte.**

● **Cunoscuta violonistă italiană Gioconda de Vito, întreprinzînd un turneu prin Europa înainte de a participa la Festivalul internațional de la Edinburg (care anul acesta va avea loc între 21 august și 10 septembrie), va apărea ca solistă în cîteva concerte date de Filarmonica de Stat „George Enescu" din București. De asemenea, ea va da și un recital extraordinar în sala Ateneului R.P.R.**

Gioconda de Vito

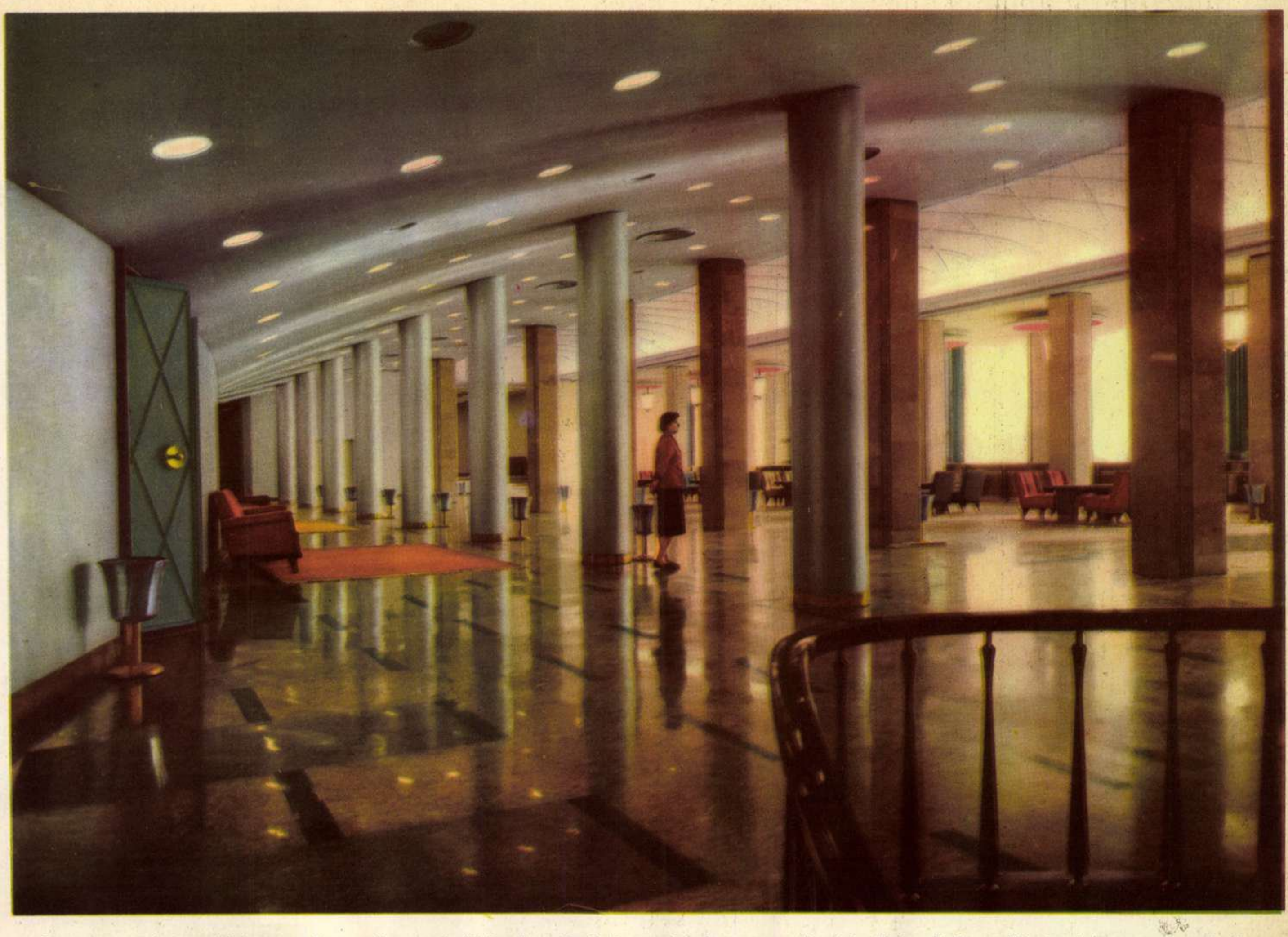

Ca şi la restul ansamblului care formează noua instituţie de cultură, la acest hol se remarcă originalitatea liniilor arhitecturale şi armonia culorilor.

SALA PALATULUI R.P.R.

Fotoreportaj de A. MIHAILOPOL

De cîteva săptămîni constructorii au plecat. Întîi betoniştii şi zidarii, apoi macaragiii, mai tîrziu tîmplarii, sudorii, la urmă zugravii, electricienii, lăcătuşii, geamgiii, parchetarii...

Lucrările au mers atît de repede, construcţia progresa în asemenea măsură de la o zi la alta, încît — atunci cînd s-au deschis străzile, s-au amenajat vitrinele şi la ferestre au apărut figurile locatarilor — nici nu s-a băgat de seamă că şantierul a dispărut şi cei care au construit au plecat pe alte şantiere sau se plimbă şi ei pe străzile noului cvartal ca... simpli cetăţeni.

În mijlocul ansamblului de clădiri al Pieţii Palatului, noua sală a Palatului Republicii Populare Romîne atrage cel mai mult atenţia şi admiraţia. Şi pe bună dreptate. Arhitecţii, constructorii şi tehnicienii noştri şi-au pus toată priceperea şi cunoştinţele în realizarea celei mai moderne şi mai mari săli de spectacole din ţară. Depăşind cu mult cele ce cunoaştem ca simpli spectatori despre ceea ce trebuie să fie o asemenea sală, primele impresii pe care le produce vizitarea ei sînt de-a dreptul covîrşitoare.

Sala are o capacitate de 3.116 locuri, dimensiune impresionantă care, în afară de proporţia respectivă, a ridicat proiectanţilor problema realizării armonioase a aspectului estetic al rezolvării problemelor de acustică, de lumină, de ventilaţie, de încălzire. Modul cum au fost rezolvate nu trebuie explicat, trebuie văzut la faţa locului. Foaierele, cabinele pentru artişti, garderoba, camerele tehnice: de luat vederi, de proiecţie, de sunet, iată numai cîteva din încăperile care însoţesc această sală de spectacole. Pentru buna funcţionare a sălii există o centrală electrică, o centrală termică, una frigorifică, una de ventilaţie şi recondiţionare a aerului prin ozonificare şi umidificare. Instalaţia electrică este automatizată atît la reducerea cît şi la aprinderea lămpilor, care sînt dotate cu tuburi fluorescente şi becuri normale. E de menţionat că toate lămpile au fost confecţionate pe şantier. Lămpile din holuri sînt dotate cu grupuri de difuzoare mascate, prin care se pot face înştiinţări. Lumina este astfel dispusă ca, atunci cînd se fac transmisiuni pentru televiziune sau se filmează, să nu mai fie necesare reflectoare. De asemenea sala este prevăzută cu o instalaţie pentru vorbire, muzică şi stereo-reverberaţie, care permite o audiţie perfectă atît la spectacolele directe, cît şi la cele de pe imprimări magnetice sau de pe bandă optică. Noua sală va putea găzdui, în cele mai bune condiţii, congrese, conferinţe, concerte simfonice, spectacole de teatru, spectacolele marilor ansambluri artistice, recitaluri, proiecţii cinematografice pe ecran normal şi pe ecran lat etc.

Este meritul arhitecţilor, constructorilor şi tehnicienilor noştri că au putut realiza o astfel de capodoperă arhitectonică, o astfel de sală de spectacole, prevăzută cu instalaţii la nivelul tehnicii mondiale, ce permit vizionarea în condiţii optime a unor spectacole variate. Termenul scurt în care a fost realizat acest edificiu cultural — mai puţin de un an — şi calitatea acestei importante realizări oglindesc totodată nivelul ridicat, înalta calificare a proiectanţilor şi constructorilor. Oglindesc atenţia şi condiţiile create de regimul nostru democrat-popular dezvoltării artei, culturii, ştiinţei şi tehnicii din ţara noastră.

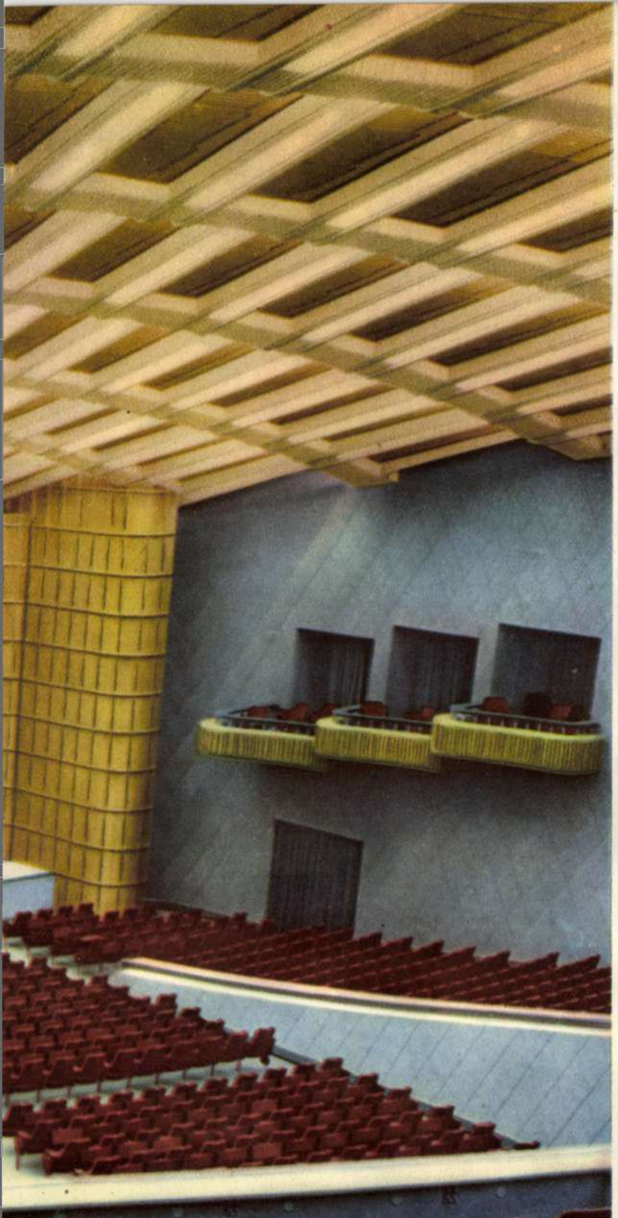

Noua sală a Palatului Republicii Populare Romîne este astfel construită şi înzestrată încît asigură spectatorilor cele mai bune condiţii de vizionare a spectacolelor şi manifestărilor ce se vor desfăşura aici. În fotografie: un detaliu din sală.

Cabine speciale pot deservi aproximativ 100 de artişti şi adăposti toată recuzita necesară pregătirii spectacolelor de mare amploare.

←

Printre coloanele de marmură, prin ferestrele uriaşe ale holului, se poate admira perspectiva minunată a noii Pieţi a Palatului Republicii.

→

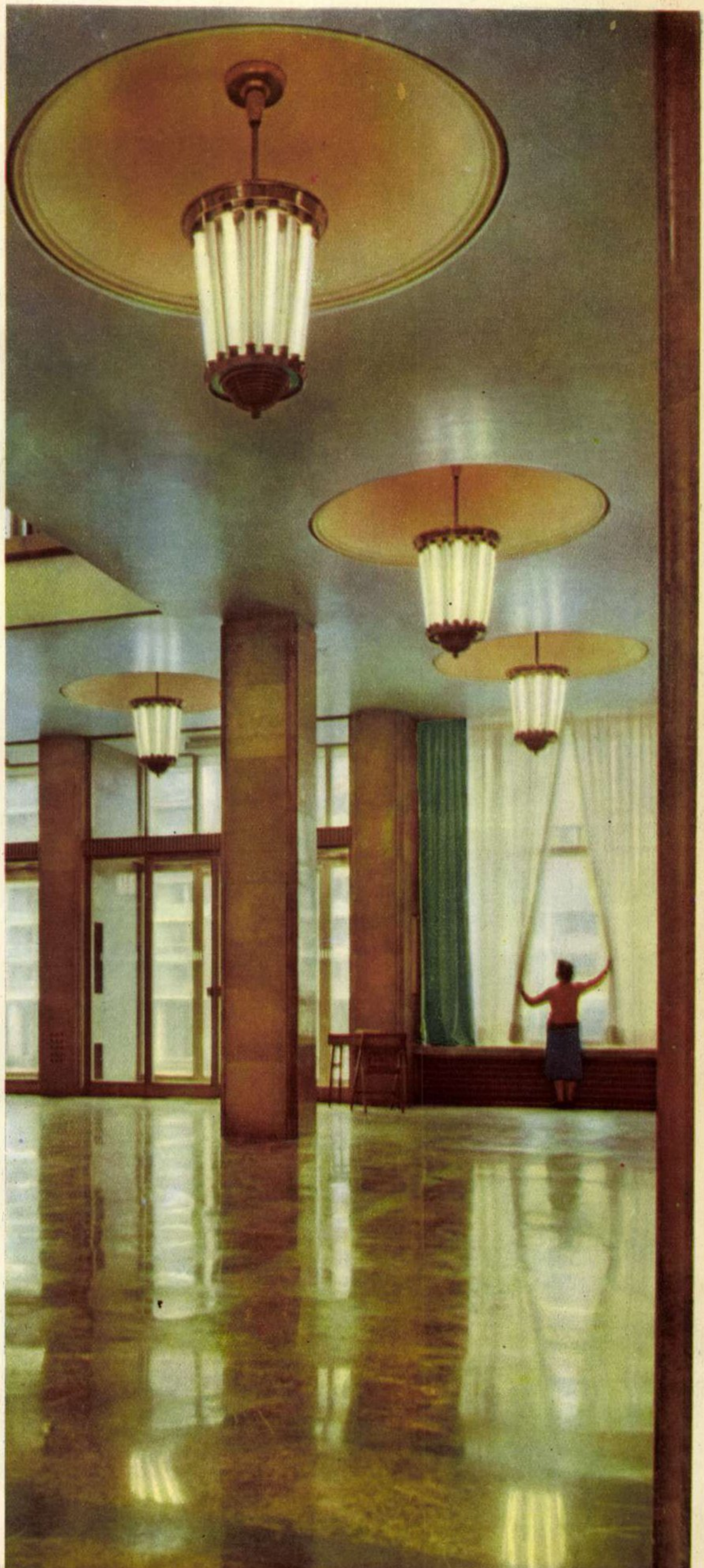

Din marele hol aflat la intrare se deschide culoarul larg în care este instalată garderoba. Această garderobă poate deservi în cîteva minute 3.500 de persoane.

Cabinele tehnice sînt adevărate uzine în miniatură, din care se poate filma, proiecta, televiza, înregistra şi transmite sunetul, dirija lumina etc. În fotografie: una din cabinele tehnice.

↓

...Și cei de pe „ulița sărăcanilor“...

Fotoreportaj de R. RODA

Dacă poposești în comuna Curteni, din preajma orașului Tg. Mureș, și-l cauți cumva pe tovarășul Nagy sau pe Domahidi sau pe Hajdu, pe care nu-i cunoști și nici funcția nu le-o știi, e greu să-i afli...

Întrebi dumneata, de pildă:

— Unde stă tovarășul Nagy?

— Care Nagy, că satul nostru îi plin de-alde Nagy!...

— ... colectivistul.

— La noi sînt toți colectiviști...

Cauți prin minte alt... „semnalment“:

— Are casă nouă...

„Ei da, acu' ai nimerit-o...“, pare să-ți spună zîmbetul larg care luminează chipul interlocutorului tău, și-ți răspunde:

— Mai toți avem case noi...

Știi întîmplător că tovarășul Nagy (sau Hajdu, sau Domahidi) pe care-l cauți are bicicletă sau motocicletă, și te bate gîndul să folosești și acest „semnalment“. Iar te încurci, pentru că ți se va spune: „În Curteni, aproape 200 de colectiviști au biciclete, 12 sînt posesori de motociclete...“

Și încurcătura vine numai de acolo de unde în Curteni foarte mulți locuitori poartă numele de Nagy, Domahidi sau Hajdu... Dar dacă cunoști funcția celui căutat, îi afli repede adresa. Pentru că numai un Nagy (Incze) este președintele colectivei „Vörös partizan“ (Partizanul roșu) din Curteni; numai un Domahidi (Ioska) este îngrijitor-șef la sectorul zootehnic; numai un Hajdu (Ștefan) este șeful brigăzii a doua...

Te surprinde firescul cu care Nagy Incze îți vorbește despre realizările gospodăriei, despre bunăstarea colectiviștilor.

Simplu, fără emfază, președintele îți arată că în cei zece ani de la înființare fondul de bază al gospodăriei a crescut de la 35.000 lei la peste 2 milioane (adică de circa 60 de ori, facem noi socoteala!).

În comună, colectiviștii și-au ridicat aproape 150 de case noi, din cărămidă, acoperite cu țiglă, și le-au mobilat cu gust. Alte multe case au fost complet renovate. 80 de case poartă antenele aparatelor de radio...

Auzindu-l vorbind despre toate acestea, ai crede că de cînd e lumea tot așa a fost în Curteni: belșug și bunăstare. E drept că n-a uitat greutățile prin care au trecut oamenii, dar nu pomenește de ele decît cînd îl întrebi. El — președintele — ca și toți colectiviștii, e preocupat acum de alte gînduri: ce trebuie să facă pentru ca gospodăria lor să devină tot mai puternică, tot mai bogată.

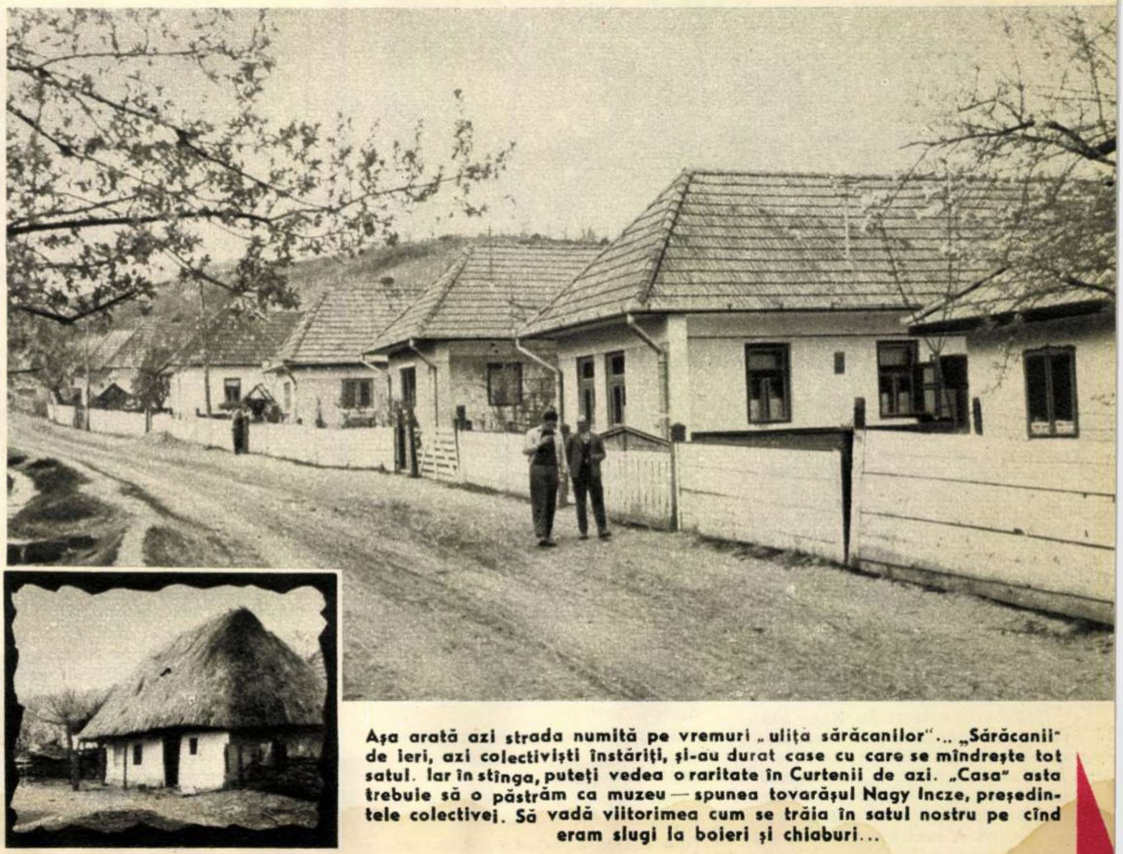

Așa arată azi strada numită pe vremuri „ulița sărăcanilor“... „Sărăcanii“ de ieri, azi colectiviști înstăriți, și-au durat case cu care se mîndrește tot satul. Iar în stînga, puteți vedea o raritate în Curtenii de azi. „Casa“ asta trebuie să o păstrăm ca muzeu — spunea tovarășul Nagy Incze, președintele colectivei. Să vadă viitorimea cum se trăia în satul nostru pe cînd eram slugi la boieri și chiaburi...

Gospodăria colectivă „Partizanul roșu“ e mică: 260 de familii — tot satul e colectivizat — și are 486 ha de pămînt, din care 452,11 ha teren agricol. Dar în 1959 a obținut o producție medie de 2.530 kg grîu de pe 120 ha; la sfecla de zahăr colectiviștii au realizat, pe 50 ha, o producție medie de 35.000 kg la ha. Și producția va fi sporită anul acesta prin irigarea terenului.

Vrei să afli prin ce mijloace anume a ajuns colectiva „Partizanul roșu“ la situația de astăzi? Răspunsul vine la fel de simplu, firesc:

— Prin munca noastră, a colectiviștilor, îndrumată — zi de zi — de cuvîntul partidului...

— Totuși aveți pămînt puțin...

— Adevărat, dar avem brațe de muncă harnice... Tocmai de aceea — se destăinuie președintele — am ascultat sfatul partidului și am pornit lupta pentru mărirea șeptelului, proprietate obștească. Nădăjduim că pînă la sfîrșitul acestui an ne vom îndeplini angajamentul — luat după Plenara din 3-5 decembrie 1959 — de a avea 47 de vite (dintre care 22 vaci de lapte) de rasă Siementhal la 100 ha teren agricol. Toate din producție proprie. Acum construim un grajd nou pentru 80 de vite, care ne va costa doar 120.000 lei. Ne-a prins bine critica partidului...

— ...?

— Anul trecut am construit un grajd pentru 50 de capete, care ne-a costat... 300.000 lei. Un spital,

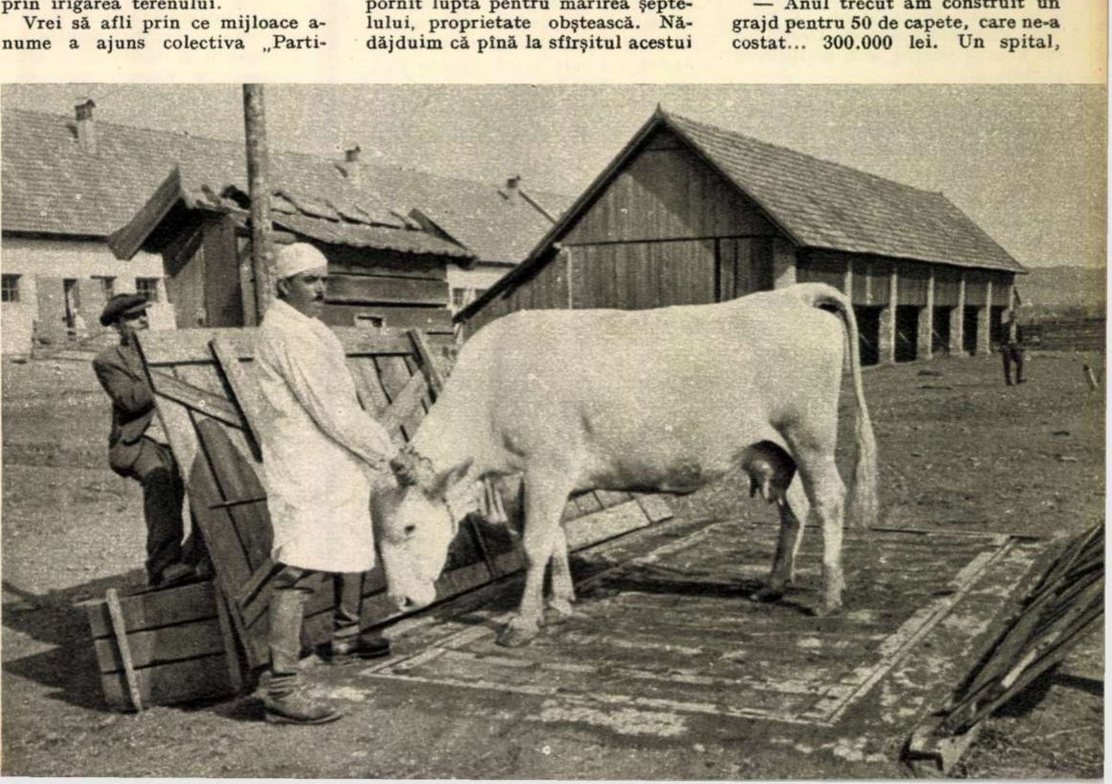

Mîndria colectiviștilor de la „Partizanul roșu“ e ferma zootehnică. Din septembrie 1959 pînă în aprilie 1960 numărul vitelor de rasa Siementhal a crescut de la 78 la 184. Pînă la sfîrșitul acestui an ei vor avea 214 vite cornute (dintre care 95 vaci de lapte). În fotografie: Nialka, vaca cea mai îndrăgită a gospodăriei. Ea dă peste 6.000 litri de lapte anual. Cîntarul arată că Nialka a crescut în greutate. Deci, buna ei îngrijire dă roade...

„Ne-am angajat să obținem cîte 3.000 litri de lapte de la fiecare vacă furajată" — amintește îngrijitorul-șef Domahidi Ioska (primul din dreapta) în ședința grupei de partid în care se discută periodic măsurile ce trebuie luate în vederea realizării acestui plan.

ce mai!... Pentru asta am fost criticați. Și asemenea greșeli nu mai facem... Construim mai ieftin, cu resurse locale, și economiile obținute le folosim pentru alte îmbunătățiri. Grija noastră este să producem mai mult, să contribuim cu toate puterile noastre la construirea socialismului și colectiviștii să fie tot mai mulțumiți...

Simplu și firesc!

— Am tot ce-mi trebuie! Mulțumesc partidului!

Și tînărul colectivist Nagy Francisc ne conduce prin încăperile casei sale noi. Mobilă, ca la oraș. În cămară, o mică... „Alimentară": două butoiașe cu vin, grîu (1.500 kg), șuncă, slănină, zahăr, făină ș.a...

— Sîntem mulțumiți — continuă să ne informeze Nagy Francisc, care face parte dintr-o familie în care părinții, șase frați și două surori (toți căsătoriți) sînt în colectivă. Și-au făcut case noi. „Toți sînt colectiviști înstăriți" — se mîndrește Francisc.

— Trăim ca oamenii, astăzi — l-am auzit spunînd, și nu o dată, pe Domahidi, cel de pe fosta uliță a „sărăcanilor" (care ne-a arătat, și el, „Alimentara" lui!), și pe Kelemen Iulius, și pe Balasz Istvan, și pe Sekeli János, și pe... și pe... Toți sînt mulțumiți de traiul lor cel nou, și pentru asta mulțumesc partidului.

Povestea Rákel, soția colectivistului Nagy Ferencz:

„Era într-o duminică dimineața. Afară, soare, timp frumos... Țin bine minte. Era în 13 septembrie 1959. Mă pregăteam să plec la Sîngiorz. Cînd să ies din casă, ulița plină de lume... Parcă se adunase tot satul și toți oamenii cu brațele pline de flori... De unde or fi luat — doamne — atîtea flori?!... Pentru cine erau cuvintele pline de dragoste și uralele pe care le auzeam? Pînă să-mi dau seama ce se întîmplă, numai că văd intrînd pe poartă o femeie care-mi spune dintr-o suflare:

— Rákel, tovarășul Gheorghiu-Dej dorește să-ți viziteze casa. Ce zici? Îl primești?!...

Nici nu m-am dezmeticit bine și iată-l intrînd însoțit de alți tovarăși de la partid și din guvern... În casa noastră! Eu credeam că visez... Știu că a spus pe ungurește: Nagyon szep! Nagyon jo! (Foarte frumos, foarte bine!) Așa trebuie să trăiască toți colectiviștii noștri...

A fost o zi de neuitat pentru noi, toți colectiviștii din Curteni, care am văzut pe conducătorii partidului și ai guvernului interesîndu-se de traiul nostru, acasă la noi. Cum am putea să le mulțumim altfel decît prin munca noastră tot mai dîrză, prin angajamentul nostru sfînt de a asculta mereu cuvîntul partidului care luptă pentru fericirea noastră..."

Așa și-a încheiat — emoționată — relatarea ei colectivista Nagy Rákel.

Familia colectivistului Nagy Ferencz duce o viață îmbelșugată, ca și toți ceilalți colectiviști. Casa, nouă, are trei încăperi și cămară, mobilă frumoasă, curtea plină de păsări, oi și porci... Adeseori fiica lor, Rafira, ascultă uimită pe Rákel, mama sa, care-i povestește despre viața grea, plină de lipsuri, pe care a îndurat-o în trecut, exploatată crunt de chiaburii satului.

LA POALEL

Timp de 13 luni un grup de geologi romîni au efectuat în Afganistan, în colaborare cu specialiști sovietici și cehoslovaci, lucrări de prospectare a unor zăcăminte petrolifere. În rîndul geologilor romîni s-a aflat și tovarășul Niță Pion, care ne redă, în scris și imagini fotografice, cîteva din impresiile culese în timpul petrecut pe pămîntul afgan.

Zburam deasupra deșertului Kara-Kum (care se întinde atît pe teritoriul U.R.S.S. cît și pe cel al Afganistanului) cînd, la orizont se profilară primele doline ce anunțau apropierea munților Hinducuși.

Curînd însă lăsarăm în urmă crestele lor înzăpezite, iar privirilor noastre li se înfățișă un podiș. Îl străbătea o panglică șerpuitoare — rîul Kabul. Pe malul acestuia se află orașul cu același nume — capitala Afganistanului.

Primirea călduroasă de la aeroport ne-a făcut să ne simțim de la început ca printre prieteni. Gazdele au ținut să cunoaștem mai întîi Kabulul, mîndri că pot prezenta unor prieteni veniți de departe mărturii ale civilizației străvechi din țara lor și ale vieții noi pe care se străduiesc s-o înfiripe. Astfel am putut cunoaște edificii de cultură ca Muzeul național de istorie, unde se află piese deosebit de valoroase, ce vorbesc despre zbuciumata istorie a acestui popor, marea bibliotecă-muzeu, am admirat moscheile, ale căror minarete împodobite cu plăci multicolore strălucesc în lumina puternică a soarelui. Pitorescul orașului e completat de negustorii cu șalvari și turbane ce stau așezați „turcește" în fața micilor tarabe de bazar oriental.

În ciuda faptului că orașul Kabul tinde să se modernizeze, mai pot fi întîlnite, alături de străzi asfaltate și feeric luminate, ulițe nepietruite și lipsite de canalizare. Alături de blocuri moderne — vechi case de lut. Pe măsură însă ce se face tot mai mult simțit ajutorul acordat Afganistanului de către Uniunea Sovietică, apar mai evidente și perspectivele de schimbare a acestei situații. Mărturie a acestui fapt stau o serie de uzine și fabrici recent construite, șosele asfaltate, lucrări de canalizare, precum și o importantă șosea națională care leagă Kabulul de nordul țării — toate înfăptuite datorită ajutorului prietenesc al Uniunii Sovietice.

O dată stabilit contactul cu specialiștii afgani, grupul nostru a părăsit Kabulul îndreptîndu-se spre nordul țării. Călătoria aceasta ne-a dat prilejul să admirăm priveliști din cele mai atrăgătoare, mai ales pe drumul ce șerpuia în serpentine îndrăznețe spre culmile abrupte ale munților Hinducuși.

Drumul care coboară pe versantul nordic trece pe lîngă o serie de localități interesante, printre care Bamian, vechi centru al culturii budiste, unde am putut admira una din cele mai impunătoare statui din lume ale lui Buda, săpată în stîncă și măsurînd peste 50 m înălțime. În valea fertilă unde este așezată localitatea cresc din abundență rodii și citrice, deși la numai cîțiva kilometri se află culmi acoperite de zăpezi veșnice...

Mazar-I-Sharif, capitala provinciei cu același nume, unde a fost stabilit centrul expediției noastre, prezintă un deosebit pitoresc oriental. La un colț de stradă, un frizer stînd „turcește" pe un covoraș își așteaptă clienții; cîțiva pași mai încolo, la o masă de cărămidă, un scrib cu pană și cerneală e gata, contra unei sume oarecare, să dea o mînă de ajutor neștiutorilor de carte, în timp ce din apropiere se aud strigătele micilor negustori ce-și laudă mărfurile. Pentru a face reclamă, unii și-au expus chiar pe spate minunatele covoare, produse ale micii industrii casnice.

Activitatea propriu-zisă a grupului nostru nu s-a desfășurat la Mazar-I-Sharif, ci la Gelalabad.

Localitatea Gelalabad este situată în nordul munților Hinducuși, acolo unde ultimele doline se pierd în imensul deșert Kara-Kum. Căldura ce domnește în aceste locuri (peste 50°C), aprovizionarea dificilă cu apă potabilă, drumurile greu accesibile, vînturile ce răscolesc în permanență nisipul ne-au îngreunat mult activitatea.

În această luptă cu forțele naturii ca și în munca noastră de zi cu zi, am avut însă un sprijin prețios: localnicii. Oamenii aceștia, purtînd șalvari și avînd pe cap nelipsitul turban, trăiesc încă în condițiile împărțirii în triburi, clanuri și ginți cu familie patriarhală. Aici se mai menține și poligamia. Nu rareori le-am fost oaspeți în locuințele lor modeste, denumite „hona" și, stînd alături de ei pe podeaua de lut, am sorbit băutura tradițională — ceaiul — și am fumat din narghilele, povestindu-ne unii altora despre viața noastră și a popoarelor noastre. Nu o dată, în cursul acestor convorbiri prietenești, ei și-au exprimat în cuvinte simple, dar pornite din inimă, recunoștința față de ajutorul pe care popoarele Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste îl acordă poporului afgan.

Reîntorși în patrie după un an de lucru în Afganistan, noi, geologii romîni, am fost cu atît mai mulțumiți cu cît am putut oferi prietenilor noștri de acolo nu numai prietenie, dar și un ajutor concret; am demonstrat că în subsolul pămîntului ars de soare al Afganistanului există bogății de seamă, a căror valorificare va contribui la înflorirea Afganistanului.

HINDUCUȘILOR

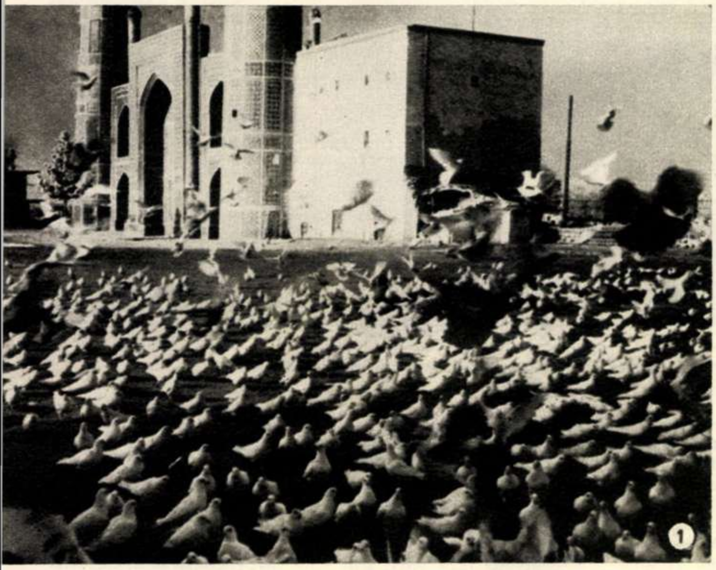

① *Varianta afgană a pieței San Marco: mii de porumbei în curtea moscheii din Mazar-I-Sharif.*

② *Specialiști romîni și afgani efectuează o analiză în laboratorul de chimie.*

③ *Hidrocentrala din Sarubi.*

④ *Celebra statuie a lui Buda, săpată în stîncă, de la Bamian. Împrejurul ei — de asemeni săpate în stîncă — se află încăperile ce au servit preoților drept chilii.*

⑤ *Un grup de specialiști romîni asistînd, împreună cu oficialități afgane, la o serbare populară.*

⑥ *În piața din Mazar-I-Sharif poți auzi la tot pasul întrebarea „Cean paisa I?" (Cît costă asta?)*

⑦ *Femei afgane, cu fața acoperită de vălul denumit „ceadra".*

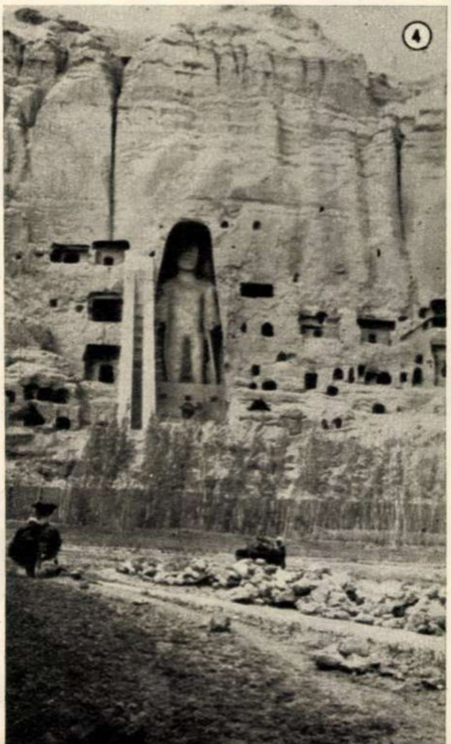

DE LA INIMĂ LA INIMĂ

– articol scris pentru „Flacăra" –

de Gurghen BORIAN

scriitor din R.S.S. Armeană

Piața V. I. Lenin din Erevan, capitala Armeniei Sovietice.

Scriitorul Gurghen Borian.

Despre dramaturgia armeană-sovietică contemporană

Teatrul armenesc are o istorie de două mii de ani! Teatrul este foarte iubit în Armenia; de aci și rolul însemnat al teatrului nostru contemporan în opera de educare a maselor largi populare. Repertoriul este acela care conferă formă și conținut fiecărui teatru; fără operă dramatică nu poate exista teatru. Astăzi repertoriul teatrelor din Armenia Sovietică este bogat și variat: piese clasice și contemporane, capodopere ale dramaturgiei mondiale, lucrări mai însemnate ale dramaturgilor din republicile sovietice și din țările socialiste. Dar, ceea ce dă viață unui teatru național este dramaturgia originală. Dramaturgia armeană-sovietică, care a preluat creator moștenirea literaturii noastre dramatice clasice, a creat, în ultimele patru decenii, opere valoroase ce deschid largi perspective pentru ziua de mîine a dramaturgiei socialiste armene. Reprezentanți marcanți ai dramaturgiei armene-sovietice sînt: *Derenik Demirgian*, *Vagharș Vagharșian*, *Nairi Zarian*, iar dintre cei tineri: *G. Ter-Grigorian*, *Al. Araksmanian* și alții. Comedia „*Nazar cel voinic*" de D. Demirgian folosește motivul unei legende populare; drama „*Verigă*" de V. Vagharșian are ca temă instaurarea puterii sovietice în Armenia; piesa „*Parcela experimentală*" de N. Zarian înfățișează aspecte din viața satului armean de astăzi. Printre piesele scrise recent și reprezentate se numără și „*Ultimele garoafe*", „*Ploaie de primăvară*" de G. Ter-Grigorian; „*Văpaia inimii tale*" de Al. Araksmanian și altele care au dat un nou impuls teatrului armean contemporan. În prezent nu mai putem concepe teatrul nostru fără piese care să oglindească viața Armeniei Sovietice. Dramaturgii din Armenia Sovietică și, în general, dramaturgii sovietici se străduiesc să oglindească cu măiestrie în operele lor faptele mărețe ale oamenilor noștri, eroismul lor în muncă, gîndurile și sentimentele lor. Iar pe acest drum mai avem multe de făcut; *vremurile mari cer și o artă mare*.

Despre viața culturală din Armenia Sovietică

Bogată și variată este viața culturală a Armeniei Sovietice. În persoana maeștrilor săi, plastica Armeniei se bucură de o faimă binemeritată în întreaga Uniune Sovietică, iar un virtuos al penelului ca *Martiros Sarian* este cunoscut în toată lumea. Natura pitorească a Armeniei, orașele și satele înălțate în anii aceștia, munca avîntată de zi cu zi a oamenilor — toate laolaltă constituie acea lume plină de lumină, din care își sorb hrana sufletească artiști ca pictorii poporului *Agop Kogioian*, *Gabriel Ghiurgian*, slujitori merituoși ai artei ca *Ovanes Zardarian*, *Eduard Isabekian*, *Mher Abeghian și Hacik Esaian*. Aceștia din urmă au vizitat Romînia anul trecut și au adus în Armenia pînze ce oglindesc natura și oamenii Romîniei ospitaliere și inimoase. Aceste pînze au făurit încă o punte a prieteniei și frăției dintre poporul romîn și cel armean. Compozitorii armeni *Aleksandr Arutiunian* și *Arno Babageanian* (care au fost în Romînia), *Așot Satian*, *Edgar Ovanesian*, *Eduard Mirzoian* și alții au îmbogățit muzica armeană contemporană cu valoroase creații. Maeștri ai teatrelor de dramă și de operă, artiști ai poporului din U.R.S.S. ca: *Goar Gasparian* (care a vizitat Romînia), *Hracia Nersesian*, *Vagharș Vagharșian*, *Tatevik Sazandarian*, *Vahram Papazian* (a fost în Romînia) au ridicat cultura noastră teatrală și de operă la un asemenea nivel încît ele reprezintă o mare școală pentru generația nouă de artiști.

Recent, în fața gării din Erevan, frumoasa capitală a Armeniei Sovietice, a fost dezvelită statuia legendarului erou național armean *David din Sasun*, călare pe armăsarul său. Opera aceasta, a sculptorului *Ervant Kociar*, impresionează prin măreția ei. Tot astfel noua clădire a Madenadaranului (biblioteca) este o adevărată bijuterie arhitectonică. Din zi în zi devine mai frumos Erevanul nostru.

Anul 1960 constituie o dată importantă pentru noi. În acest an poporul armean va sărbători cea de-a 40-a aniversare a eliberării sale. În întîmpinarea acestui jubileu, oamenii de artă și cultură desfășoară o activitate febrilă și entuziastă, creînd valori artistice, opere corespunzătoare.

Zenaida Pally, artistă emerită, laureată a Premiului de Stat, în rolul Amneris din opera „Aida", pe scena Teatrului de Operă și Balet din Erevan.

Despre legăturile noastre reciproce

În vremurile noastre pentru popoarele lumii socialiste a devenit o necesitate vitală apropierea artelor și culturilor noastre multinaționale, întărirea legăturilor noastre reciproce. În răstimpul atît de scurt — de numai două săptămîni — al șederii mele în R.P.R. am văzut și am simțit personal cît de mare este rolul literaturii, teatrului, picturii și muzicii în viața popoarelor noastre, în munca de apropiere reciprocă. Noi ne cunoaștem de la mari depărtări. Trebuie să găsim timp pentru vizite reciproce, pentru schimb de valori. Cu cîtă dragoste este primită în Armenia cîntăreața romînă Zenaida Pally. În repetate rînduri Zenaida Pally a interpretat cu măiestrie, pe scena operei din Erevan, roluri clasice și a redat cu uimitoare fidelitate, în armenește, cîntecul nostru popular „*Vis*". Pe de altă parte, ce primire călduroasă a făcut publicul bucureștean cîntărețelor armene Zara Doluhanova și Goar Gasparian.

Pe scenele teatrelor din Armenia au fost prezentate „*O scrisoare pierdută*" de I.L. Caragiale și „*Steaua fără nume*" de Mihail Sebastian. Au fost traduse în armenește „*Mitrea Cocor*" de Mihail Sadoveanu și poeziile lui M. Eminescu, iar în Romînia s-au editat versurile maestrului poeziei armene *Avetik Isaakian*, romanul „*Teheran*" de G. Sevunț și povestirile pentru tineret ale lui *V. Ananian*. Dar aceasta constituie doar începutul unor mari înfăptuiri viitoare. Ziua de mîine deschide în fața noastră perspective largi pentru apropierea culturală a popoarelor ce pășesc pe drumul socialismului. În această privință au de jucat un mare rol scriitorii noștri, activiștii pe tărîmul teatrului, muzicii, plasticii și, în special, presa și editurile noastre.

Întîlniri și impresii

Cele două săptămîni pe care le-am petrecut în Romînia au fost pentru mine zile de neuitat. Acele întîlniri însuflețite și calde pe care le-am avut cu inima deschisă cu scriitorii romîni, cu muncitorii și țăranii colectiviști ne-au deschis nouă, celor din delegația scriitorilor sovietici o fereastră largă. Minunatul București, oraș vesel și plin de tumult, Clujul, Orașul Stalin, Sibiul și Sinaia pitorească, fabricile, muzeele, teatrele și altele pe care le-am vizitat ne-au făcut să înțelegem că Romînia populară a pășit pe un drum luminos, de-a lungul căruia talentatul și harnicul popor romîn culege roade multe și frumoase. Luîndu-ne rămas bun de la voi, prieteni romîni, purtăm în inimile noastre dragostea pe care ați arătat-o față de noi, acele calde sentimente frățești, cîntecul acela minunat ce înfrumusețează viața, îl înaripează pe om făcîndu-l să muncească mai mult și mai bine. Drumul nostru comun este un drum de la inimă la inimă, este o punte nevăzută între inimi!

CU SARE ŞI PIPER

ÎN TON CU PARTERUL

Inginerul-şef împinse mai încolo telefonul de pe birou şi privi încă o dată micul dreptunghi de carton alb. Pe el, o mînă îndemînatică scrisese în tuş şi în termeni politicoşi, următorul text solicitativ: „Conducerea Întreprinderii de construcţii este rugată ca, împreună cu colaboratorii şi familiile, să ia parte, în seara zilei de 24 crt. orele 20, la reuniunea ce se organizează în cinstea ei de către locatarii blocului terminat anul trecut pe strada 10 Taburete nr. 29“.

Invitaţia pica bine. În sîmbăta respectivă nu avea nici un program. Fireşte, urma să meargă la reuniune şi-i rugase şi pe colaboratorii săi să nu lipsească. Un gînd însă îl tot cerca din cînd în cînd: „Unde s-o fi organizînd reuniunea? Doar numai locatarii sînt aproape 400. În holul de la etajul doi, care e mai măricel, nu încape atîta popor. Că e hol — şi nu tramvaiul 7!...“

Întors acasă de la birou, îşi anunţă soţia şi îi suportă noianul de aluzii străvezii cu privire la un material de nylon din vitrina magazinului „Romarta“. Iar în seara respectivă, pe la orele nouă, deşi reuniunea începea la opt, inginerul-şef, întîrziind dintr-o deformaţie profesională, sosi împreună cu soţia. Înainte de a intra în blocul de la nr. 29 îşi controlă nodul cravatei şanjan şi strălucirea ca de cristal a pantofilor. Soţia îşi verifică pentru ultima oară, cu minuţiozitate, dunga de la ciorapi (în mod inutil, deoarece purta ciorapi fără dungă) şi braţ la braţ se îndreptară spre holul blocului de unde parcă se auzea un zvon de tango. „Trebuie să fie de la reuniune!“ — îi şopti soţia. Ajunşi în hol, cei doi oaspeţi fură cît pe-aci să-şi transforme pantofii negri în alţii de năbuc alb, din pricina unei troace cu var stins ce le stătea în cale. Noroc de un tînăr în haine bleumarin care, amabil, îi conduse direct în sala petrecerii, în plin dans. Dar, pe loc, inginerul-şef simţi că încăperea dansează cu el. Reuniunea se ţinea la parter, în spaţiul în care încă de anul trecut trebuiau deschise nişte magazine, dacă întreprinderea constructoare ar fi terminat lucrările interioare. Din pricina ameţelii, simţi nevoia să se proptească de zid. Soţia însă îl preveni, grijulie:

— Nu te uiţi? Zidul este netencuit şi-ţi pătezi gabardina!

— Vă rog să poftiţi la o gustare! — îi invită tînărul de mai înainte.

Conduşi de el, cei doi invitaţi se treziră în faţa unei stive dreptunghiulare de cărămizi date pe deasupra cu var, în chip de faţă de masă. Tînărul îi sfătui, mereu cu zîmbetul pe buze:

— Scaunele vi le confecţionaţi singuri, cum doriţi: mai înalte sau mai joase. Luaţi cîteva bucăţi de parchet din grămada aia...

Rămas numai cu soţia, inginerul-şef refuză să dea urmare invitaţiei amabilului tînăr. Parchetele erau legate cu sîrmă şi se temea să nu-şi brodeze pantalonii de cum s-o aşeza. Preferă să stea în picioare mai departe, uitîndu-se prin mulţime după colaboratorii săi de la trust. Negăsindu-i cu privirea din cauza îmbulzelii perechilor ce dansau, începu să admire originalitatea gazdelor în amenajarea sălii de petrecere. Orchestra era cocoţată pe o schelă, iar de cîte ori toba executa un solo mai tare, scîndurile trosneau din scoabe şi debila estradă marca oscilaţii seismice de gradul opt. Totuşi muzicanţii îşi păstrau calmul, voioşia şi ritmul. Ringul de dans se asemăna cu o plajă, deoarece constructorii aduseseră în spaţiul viitoarelor magazine cel mai fin nisip. Inginerul privi mirat ciudatele exhibiţii coregrafice ale dansatorilor. Aceştia zvîrleau ritmic din picioare, ca într-o congă, deşi orchestra executa un vals lent. Curioasele figuri erau cauzate de nisipul ce pătrundea ritmic în pantofii dansatorilor.

Cînd inginerul-şef ridică ochii şi spre aşa-zisul plafon, văzu cum de traversele metalice erau prinse în chip de ghirlande fişii lungi de bandă izolatoare, provenite de la ţevile pentru instalaţia electrică.

Bufetul, de asemenea, era în felul lui original. Bine asortat, însă aşezat pe bancurile de lucru ale tîmplarilor; şi toată lumea făcea bancuri pe seama lui. Iar cei care serveau găsiseră şi tacîmuri adecvate bufetului. De pildă, pîinea se tăia cu un ferăstrău, sandvişurile se serveau cu mistria, iar şunca se transforma în felii subţiri cu ajutorul unei rindele. Cît despre siropuri şi şpriţuri, erau servite nu cu pai, ci cu tuburi Bergman. Toată lumea se amuza, mînca, petrecea. Dar, după o vreme, dansul se potoli pentru ca muzicanţii să-şi mai tragă răsuflarea şi... să dea cîteva ciocane zdravene schelei-estradă, pe cale de dezagregare. Între timp, inginerul-şef remarcă în mulţime cîţiva colegi la fel de dezorientaţi de ambianţa sălii. Îl întrebă pe şeful de şantier:

— Ei, cum te distrezi?

Nu-i mai aşteptă răspunsul, citindu-l chiar de pe faţa celuilalt, care arăta ca după extracţia a trei măsele fără anestezie. Din mijlocul unui grup foarte vesel ieşi un cetăţean şi veni către inginerul-şef. Ceata, făcînd haz, se ţinea după el. Ajuns în faţa musafirului, îi spuse zîmbind:

— Ne bucurăm foarte mult că aţi venit la reuniunea noastră.

Inginerul-şef îl privi cu atenţie. Avea o freză impecabilă, o cămaşă scrobită şi un costum „sare şi piper“ ca scos atunci din cutie. Nu înţelegea însă de ce grupul continua să facă haz, arătîndu-l cu degetul. Cînd voi să-i strîngă mîna, cetăţeanul scoase un răcnet demn de filmul „Cartea junglei“:

— Au! Bătătura!

Hohotul de rîs al asistenţei din jur îl făcu pe inginerul-şef atent la picioarele celuilalt. Rămase cu gura căscată. Elegantul cetăţean era desculţ.

— Vă miră ţinuta mea? — zîmbi omul. Eu sînt administratorul blocului şi am ţinut să vin la serată în ton cu clădirea. Şi cred că n-am greşit: nici ea, nici eu nu sîntem încă gata la parter!...

V. D. POPA
şi A. LĂPUŞNEANU

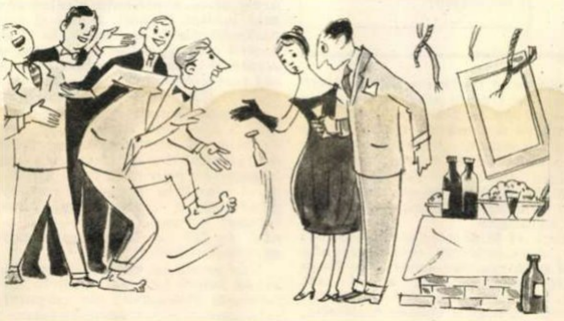

MICROFABULE STRĂVECHI

GHEBOSUL ŞI BATJOCORITORII

Trei tineri, odată, rîdeau de-un biet ghebos:
— Frumoasă piramidă, făcută doar din os!
— Aduce a cămilă! Păcat, păcat că-i şchiop!
— De bunăseamă-ntr-însul s-a întrupat Esop!
— Da, sînt Esop — le zise acel cu oase frînte —
De vreme ce pot face măgarii să cuvinte!

VIPERA ŞI LIPITOAREA

— Şi eu, şi tu, cumătră, muşcăm cu lăcomie —
O viperă îi zise micuţei lipitori —
De ce pe tine omul te cată, te îmbie,
Pe cînd de mine fuge, cuprins de reci fiori?
— Nu-i lucru de mirare! Eu vindec, tu omori!

UMOR DIN ÎNTREPRINDERI

Din gazetele de perete ale uzinelor „23 August"

Sectorul cazane întîmpină greutăţi în îndeplinirea planului, deoarece secţiile mecanică, turnătorie şi vagoane nu-i livrează la timp piesele necesare.

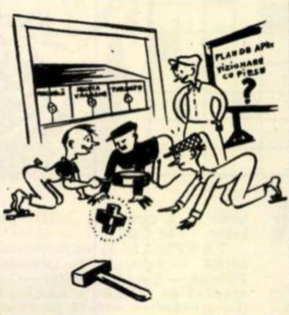
PLAN DE APRO-VIZIONARE CU PIESE
?

— În sfîrşit, ne-a mai sosit o piesă!!!

Atelierul debitări (şef, ing. I. Ionescu), deşi e încadrat cu un personal numeros şi bine calificat, întîrzie în debitarea materialelor pentru vagoane.

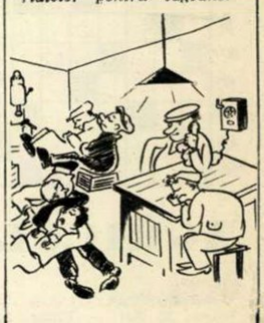

Colectivul debitări şi-a... mîncat creditul.

Sudorii Neacşu Radu şi Stoica Marin de la maşina de sudat cap la cap dau multe rebuturi.

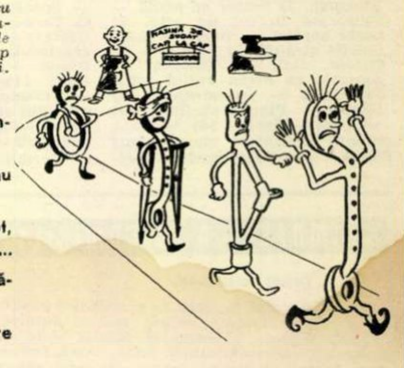
MAŞINA DE SUDAT CAP LA CAP

Rebuturile între ele:

— Pe noi ne-au mutilat...

— Ne-au rupt, ne-au maltratat...

— Păziţi-vă, băieţi...

— Scăpaţi care puteţi...

Unii obişnuiesc să facă baie înainte de ora ieşirii din schimb.

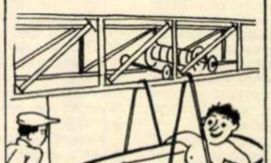

Propunere de inovaţie pentru ca tov. Solomon Eftimie să poată face baie în timpul lucrului, fără a se mai deplasa de la locul de muncă.

Strungarul Chircu Virgil a plecat într-o zi la 19,30, lăsîndu-şi strungul necurăţat şi sculele nestrînse, pentru a se crede că mai este în atelier. Prietenul său Barbu Ion avea „sarcină“ să-i curețe maşina la orele 23.

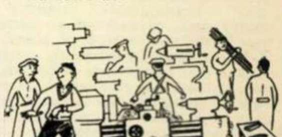

„Folosiţi din plin cele 480 de minute, dar nu ca Virgil Chircu..."

CU ŞI FĂRĂ FARD

— Măi Bill, mie mi-e foame, cu precizie matematică, exact la orele la care mîncam pe cînd aveam de lucru.

— Fericitule! Mie mi-e foame... tot timpul!

★

La Detroit.

— Tom, tu din ce trăieşti?

— Păi, trăiesc din datorii şi mor de foame din dividendul acţiunii ce-o am la Ford!

★

Dorind să cunoască situaţia vînzării cărţii sale „Mizerabilii“, Victor Hugo a trimis editorului său o scrisoare cu următorul conţinut: „?“.

Editorul răspunse: „!“.

Într-un muzeu de ştiinţe naturale.

— În faţa dv. se află un brontozaur, avînd o vechime pe 200.000.033 de ani — explică ghidul.

— Ia te uită cîtă exactitate! — a exclamat un vizitator. Dar cum aţi reuşit să-i stabiliţi vîrsta cu atîta precizie?

— Nimic mai simplu. Cînd am fost angajat, mi s-a spus că acest brontozaur are două sute de milioane de ani. Iar în cursul acestei luni împlinesc treizeci şi trei de ani de cînd lucrez aici...

★

În faţa ruletei de la cazinoul din Monte Carlo o doamnă scoate din poşetă o bancnotă şi stă pe gînduri, nehotărîtă pe ce număr să mizeze. Un bărbat care stătea în spatele ei îi spuse:

— Mizaţi pe numărul corespunzător vîrstei dv.

Doamna miză pe numărul 21. Bila se roti îndelung, apoi se opri la numărul 36.

— Vedeţi, spuse domnul, ce rău aţi făcut că nu m-aţi ascultat?!...

CUVINTE ÎNCRUCIŞATE

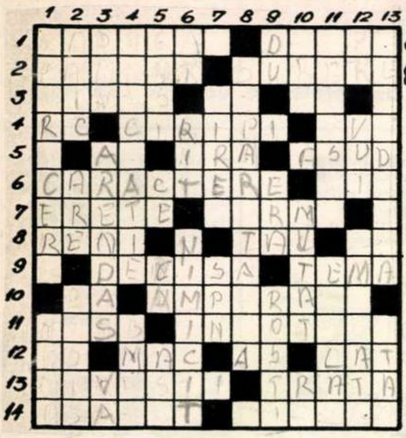

AGRICOLĂ

ORIZONTAL: 1) *Ara* — *Semăna*. 2) *Sol* — Tînăr. 3) Ca pămîntul îmbibat cu apă — În climă — Avans la... avans. 4) Rece! — A vorbi păsăreşte — Interjecţie. 5) Usturoiul moldoveanului — Cureluşă — Transpir. 6) Trăsături particulare — Pronume. 7) Pasăre de pradă — Preparată în foi de viţă. 8) Cerbi nordici — Baltă — Conjuncţie străină. 9) *Ferme* — *Agricolă*, aici. 10) Cunună! — *Agricola în Roma antică* (pl.). 11) Clară — *Întovărăşire*. 12) Caut! — Plantă cu flori roşii — Acuş — Întins. 13) *Arii* —A supune seminţele unor agenţi chimici sau fizici pentru a preveni şi a combate bolile plantelor. 14) *Cultivat* — *Arie*.

VERTICAL: 1) *Sărbătoarea recoltei* — *Agricola*. 2) Prieten — Posedă —Şes. 3) Conifer—Cedat dreptul de folosire a pămîntului (în orînduirea bazată pe exploatare) — Leu! 4) *Recolta* — Boală tropicală. 5) A afla — Întrebare — Dimpotrivă — Nume feminin. 6) Careu agricol — *Scormoneşte pămîntul—Făcut una cu pămîntul*. 7) Pom fructifer — Şcoală profesională navală. 8) *Ţarină*. 9) După-amiază — Unitate de măsură pentru vîrsta pămîntului — A pronunţa. 10) Dimie — Schimbat din loc — Ren! 11) „*Probleme agricole*" — Transformat prin îndepărtarea unui atom de hidrogen. 12) Pere! — A răsuna prelung — Provincii orientale. 13) *Mană* — Dormitor (mold.).

EDUCAŢIE PENTRU TOATE VÎRSTELE: O consfătuire

Consfătuirea grădiniţelor de copii a fost organizată şi în acest an aşa cum se cuvine. S-au pregătit rapoarte, au avut loc discuţii, lucrări pe secţii şi, bineînţeles, s-au tras concluzii. Din grădiniţe cu nume de fabrici şi de instituţii s-au adunat participante numeroase. S-ar putea spune: „O consfătuire ca multe altele". Totuşi, cei care au fost cu luare-aminte au surprins un episod deosebit. Căci, deodată, toate melodiile ce alcătuiesc impresionanta simfonie a muncii au devenit parcă mai încete, lăsînd să se audă, ca un murmur, glasuri voioase de copii. Topitorul şi-a îndreptat trupul uriaş, a dat ochelarii pe frunte şi a spus sondorului şi minerului:

— Ian priviţi acolo, măi ortaci!

De pe culmile muncii unde se aflau ei se vedea toată ţara. Şi printre fabrici, uzine şi case înalte cu multe caturi strălucea o căsuţă albă. Acolo s-au dus cei trei şi, nevăzuţi, au privit pe fereastră. Era nespus de frumos ceea ce vedeau. Minerul a spus:

— Muncă pe brînci, frate. Nu-i de glumă!

Într-un colţ locuit de păpuşi, nişte prichindei nu mult mai mari decît locuitorii acelui colţ îmbrăcau cu mare hărnicie o păpuşă. Alţii, înarmaţi cu nişte suliţe cu vîrf de cărbune, zugrăveau pe o coală mare de hîrtie mingi, scări şi case. Dacă erau mai mărişori, alcătuiau din castane, scoici şi căpăcele de ghindă tot felul de chipuri, chemînd adeseori în ajutor o zînă atotştiutoare: tovarăşa educatoare. Iar cei mai „vîrstnici" făceau treburi şi mai grele, pe măsura lor: coseau haine pentru păpuşi împungînd de zor cu acul ori hrăneau cu apă florile şi cu boabe aurii puii mici cît un ou...

Cei trei ortaci s-au simţit deodată ca acasă. Căci în căsuţa albă munca era pretutindeni: şi în joc, şi în relaţiile dintre copii. Copiii văzuseră cum muncesc părinţii lor în fabrici şi pe ogoare. Fuseseră oaspeţi dragi în uzine, în magazine, în instituţii, pretutindeni unde se desfăşoară epopeea muncii. Topitorul le povestise despre focurile aprinse de oameni ca să înfrîngă cerbicia metalului, minerul îi purtase prin mină, sondorul le istorisea adesea cum se scoate aurul negru din măruntaiele pămîntului. Iar acum muncitorii reîntîlneau în jocul copiilor toate povestirile lor şi se bucurau. Şi privind-o pe zîna aceea atotştiutoare au gîndit: „meşteriţă de meşteri mari, straşnică treabă faci!"

Apoi au urcat iar la locurile lor, pe culmile muncii, purtînd în inimi chipurile copiilor din căsuţa albă. Şi li se părea că aud limpede, în murmurul vocilor de copii, şi zgomotul turbinelor, şi tunetele perforatoarelor, şi uruitul tractoarelor, toate melodiile ce alcătuiesc pasionanta simfonie a muncii.

Grădiniţele aleseseră ca temă pentru consfătuirea lor: *Educaţia prin muncă în grădiniţa de copii*.

Sen ALEXANDRU

DEZLEGAREA JOCULUI DIN Nr. TRECUT, „PEISAJ DE MUNTE"

ORIZONTAL: 1) Cărarui— Pisc. 2) Aluniş — Coamă. 3) Rac — Ucenic — P. 4) Piatră — Ea — Ar. 5) A — Roi — Canale. 6) Ta — R — Cazane. 7) Iezer —S—Saşi. 8) Renăscut — Ir. 9) Lift — Ţăran — I. 10) Aşi — Vad — Leat. 11) Vira — Năpîrcă. 12) At — Cea — Invit.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Cît poate trăi un om fără apă şi fără hrană

Răspundem prin materialul de mai jos tovarăşei Georgeta Coman, muncitoare textilistă din Iaşi, care ne-a întrebat cît poate rezista organismul unui om fără apă şi fără hrană.

S-au înregistrat anul acesta trei întîmplări care arată mai bine decît orice experienţă clinică rezistenţa omului. A fost întîi cazul mai multor bărbaţi, femei şi copii care au fost descoperiţi vii sub dărîmăturile de la Agadir, la 15 zile după catastrofalul cutremur ce a pustiit oraşul; a fost apoi cazul unei indoneziene de 33 de ani, care a rătăcit timp de 5 săptămîni pe apele Oceanului Indian; şi a fost — cel mai concludent — cazul celor patru marinari sovietici care au rezistat timp de 49 de zile pe valurile înfuriate ale Pacificului.

În mod teoretic corpul omului nu poate răbda de sete decît între 5 şi 8 zile, iar fără hrană nu poate rezista mai mult de 25-30 de zile. E adevărat că recordul deţinut de fachirii indieni este astăzi de 114 zile; dar nu trebuie să neglijăm faptul că aceştia, dacă nu se hrănesc cu alimente, beau totuşi din cînd în cînd cîte puţină apă, şi că ei ajung la asemenea rezistenţă după multe exerciţii treptate de educare a organismului. În plus, aceştia, pretîndu-se la experienţă în mod voluntar şi în condiţii de securitate corporală, nu consumă nici un fel de energie cu zbuciumul incertitudinii şi cu groaza necunoscutului.

Din punct de vedere fiziologic, organismul lipsit de lichide şi de hrană suferă cel mai mult în primele zile. Apoi intră în funcţiune reflexele defensive ale corpului, care stabilesc un nou echilibru prin consumarea rezervelor interne. Consumîndu-şi din aceste rezerve, corpul poate pierde pînă la jumătate din greutatea lui. În primele cîteva zile, un om cu o greutate de 75 de kilograme pierde 7-11 kilograme. În acest timp temperatura corpului scade sub 36 de grade, iar ritmul cardiac ajunge pînă la 30 de bătăi pe minut.

Prin slăbirea corpului, pierderile cele mai sensibile le înregistrează ficatul şi splina. În schimb, sistemul nervos şi inima rămîn aproape în stare obişnuită.

Interesant este însă că rezistenţa unui om suferind de foame, de sete sau de frig nu depinde atît de starea lui fiziologică, cît de starea lui psihică, de moralul lui. Convingerea că trebuie să trăiască, că în cele din urmă va fi salvat din situaţia critică în care se află constituie factorul decisiv care ajută organismul să-şi menţină echilibrul şi să realizeze „miracolul" supravieţuirii. Au dovedit-o încă o dată — şi destul de concludent — cei patru marinari sovietici care au reuşit să supravieţuiască timp de 49 de zile în Pacific.

GIMNASTICA LA DOMICILIU

Dragi cititoare,

Dacă în ciclul de lecţii de gimnastică publicate în numerele trecute ne-am adresat tuturor — bărbaţi şi femei, tineri şi bătrîni — de data aceasta ne adresăm numai vouă. Vouă, femeilor care doresc să devină mame, au copii sau vor avea. Pentru viitoarele mame vom publica — în serie — complexe de exerciţii de gimnastică speciale pentru gravide, apoi pentru lehuze.

În zilele noastre tot mai multe femei înţeleg că modificările produse de sarcină, naştere şi lehuzie nu sînt de natură patologică. Viitoarea mamă nu trebuie socotită bolnavă în această perioadă în care, fără a mai depune eforturile fizice mari permise înainte de sarcină, poate totuşi să se ocupe de treburile gospodăriei sau de profesiunea ei. Ba mai mult: în perioada maternităţii mişcarea sub formă de exerciţiu fizic este indicată, ea contribuind la menţinerea unei bune stări a organismului, condiţie esenţială pentru bunul mers al sarcinii şi naşterii, şi înlesnind revenirea mai rapidă la starea anterioară.

Modificările produse în organismul viitoarei mame sînt importante şi trebuie cunoscute. Uterul, abdomenul, glandele mamare cresc în volum, marile funcţiuni ale organismului se adaptează la necesităţile create de sarcină. O dată cu naşterea — copilul desprinzîndu-se de legăturile strînse pe care le-a avut cu organismul mamei — femeia intră în faza de lehuzie, care durează pînă la dispariţia transformărilor suferite în timpul sarcinii şi naşterii.

Folosind exerciţii fizice bine alese, făcînd plimbări, femeia îşi poate menţine în perfectă stare marile funcţiuni ale organismului, care vor lucra în folosul maternităţii. Prin exerciţii respiratorii, făcute metodic, va dobîndi o respiraţie corectă, activînd schimburile gazoase din plămîni şi ţesuturi, şi o bună funcţionare a aparatului respirator.

Făcînd exerciţii pentru musculatura abdominală şi pelviană va avea muşchi puternici şi elastici, care vor putea compensa presiunea interabdominală, crescută în această perioadă, şi care o vor ajuta la procesul de expulzie în timpul naşterii.

Exerciţiile de cultură fizică sînt indicate în această perioadă tuturor femeilor. Dar înainte de a începe un regim de cultură fizică, femeia gravidă trebuie în mod obligatoriu să-şi cunoască starea sănătăţii, precum şi rezistenţa la efortul fizic. De aceea ea trebuie să consulte neapărat medicul. Controlul medical iniţial trebuie repetat periodic, pentru a putea fi supravegheată sănătatea gravidei şi evoluţia normală a sarcinii. Dacă gravida e găsită sănătoasă şi sarcina normală, vor putea fi indicate exerciţii fizice potrivite cu vîrsta şi cu pregătirea fizică anterioară a femeii. Gravida va merge regulat la control şi va primi indicaţii noi, corespunzătoare schimbărilor survenite prin evoluţia sarcinii! La cel mai mic semn de tulburare, aceste exerciţii trebuie întrerupte şi reluate numai după examenul medical.

E bine ca exerciţiile să fie făcute zilnic, dimineaţa sau, dacă nu, în timpul zilei cu cel puţin o oră înaintea mesei sau la 2-3 ore după mîncare. Durata şedinţei de cultură fizică nu va fi mai mare de 20-30 minute. Încăperea trebuie să fie luminoasă şi aerisită, foarte curată şi avînd o temperatură potrivită. Îmbrăcămintea femeii trebuie să fie simplă, uşoară şi curată. După terminarea gimnasticii femeia se spală, se schimbă şi se odihneşte.

Exerciţiile pe care vi le dăm folosesc mişcări simple şi uşoare, asemănătoare celor obişnuite ale femeii, avînd o intensitate medie. Pe lîngă mişcări cu caracter general, cum ar fi cele de braţe, trunchi, picioare, veţi găsi şi mişcări cu caracter specific, cum ar fi cele de respiraţie, de abdomen şi bazin.

Vă veţi feri de exerciţiile grele, de forţă, viteză, rezistenţă. Mişcările violente şi bruşte ca: ridicarea de greutăţi, săriturile, căderile, loviturile în abdomen — vor fi evitate.

Sportivele, dispunînd de o musculatură puternică, pot continua practicarea cu măsură a exerciţiilor fizice preferate, restrîngînd apoi bagajul de exerciţii doar la cele specifice maternităţii.

Femeile muncitoare, dintre care un număr mare au o muncă sedentară, cu efort fizic mic, beneficiază cel mai mult de exerciţiile fizice speciale în perioadele maternităţii.

În numărul viitor publicăm prima lecţie de gimnastică destinată gravidelor.

SFATURI practice

CUM SA PROTEJĂM PERDELELE CONTRA SOARELUI

Pe cît de binefăcătoare sînt razele soarelui pentru vegetaţie şi vietăţile pămîntului, pe atît de dăunătoare devin atunci cînd sînt în exces de concentraţie. În asemenea cazuri ele au acţiune destructivă pînă şi asupra materiei inanimate. Cele mai sensibile şi mai expuse obiecte la această acţiune dăunătoare sînt perdelele ferestrelor orientate spre răsărit. Aceasta nu numai prin faptul că stau în bătaia soarelui cea mai mare parte din zi, dar şi prin acela că razele, pătrunzînd prin geam, se concentrează uneori, ca printr-o lupă, în anumite puncte, unde ard pe nesimţite ţesătura. Aşa se explică faptul că, după o anumită vreme, cînd spălăm perdelele, ne trezim cu ele rupte ferfeniţă, de parc-ar fi fost putrezite.

Cea mai simplă metodă de protejare a perdelelor constă în îmbrăcarea geamurilor cu hîrtie albastră. Cum însă hîrtia se decolorează repede în bătaia soarelui, se pătează şi se rupe uşor, mai practic este să aplicăm această culoare direct pe geam.

Pentru această operaţie preparăm o pastă subţire din:

silofan .... 500 gr;
soluţie concentrată de silicat de sodiu ...150 gr;
albastru ultramarin 100 gr.

Amestecînd bine aceste substanţe şi ungînd cu pasta obţinută geamurile, fie în întregime, fie numai pe jumătatea superioară — deoarece pe acolo pătrund mai mult razele soarelui — obţinem exact ceea ce dorim.

Cînd vrem să îndepărtăm această culoare, e suficient să spălăm geamul cu apă fierbinte (apa va fi la început călduţă, ca să nu plesnească geamul prin dilatare bruscă).

În cazul cînd cineva nu poate suporta culoarea albastră, se va proceda la simpla opacizare a geamului cu ajutorul berei şi a sulfatului de sodiu. Pentru cei care nu cunosc încă această reţetă, arătăm că ea se prepară lăsînd să se dizolve, într-un ţap cu bere, 40 de grame de sare-amară. Se spală apoi geamul bine cu apă şi săpun şi, după ce se usucă, se tamponează cu această soluţie.

Menţionăm că atît soluţia albastră cît şi aceasta din urmă se aplică pe partea interioară a geamului, spre a nu fi expuse intemperiilor. Mai există desigur şi o altă soluţie, aceea de a înlocui perdelele obişnuite cu cele din material plastic de culoare albastră sau fumurie.

JOSIANA

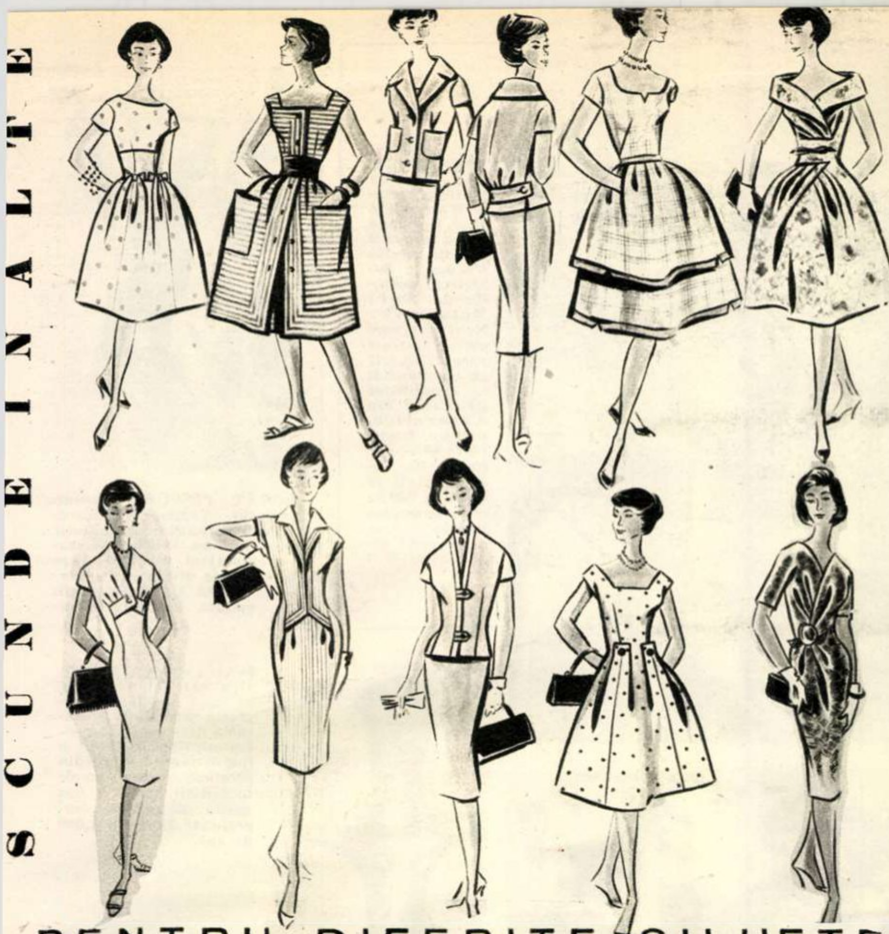

PENTRU DIFERITE SILUETE

E un lucru știut: îmbrăcămintea trebuie să fie totdeauna adaptată siluetei. Privindu-se cu un ochi critic și profitînd de inepuizabilele resurse pe care i le oferă arta vestimentară, orice femeie se poate îmbrăca în așa fel încît să-și ascundă defectele și să pună în valoare calitățile siluetei ei, nu pentru a-și realiza o personalitate artificială ci pur și simplu pentru a restabili o armonie fără de care nu există frumusețe.

Evitînd tot ceea ce poate lungi silueta, ca: taiorul cu linie clasică, fustele foarte strîmte, vestele gen bărbătesc, rochiile lucrate cu dungile pe lung, mînecile lungi și strîmte, pălăriile cu calotă ascuțită, cerceii pandanți, părul pieptănat montant, femeile prea înalte vor purta în primul rînd rochii mai scurte (de altfel este foarte modern), ciorapi de culoare deschisă, tocuri plate sau mijlocii. Ținuta fustă și bluză în tonuri contrastante, ca și rochiile cu tunică sau volane, dungile orizontale, gulerele mari și cordoanele late în culori mai închise sau mai deschise decît rochiile scurtează silueta. Femeile prea înalte vor fi, de asemenea, avantajate de imprimeurile cu desen mare și de materialele ecosez. Pălăriile cu bor mare și calota plată, cerceii mari dar nu lungi, șiragurile scurte de mărgele, gențile fără mîner și mănușile de culoare deschisă vor completa ansamblul.

Fără a cădea în cealaltă extremă, femeile mărunte de statură vor adopta — într-o măsură mai mare sau mai mică — opusul recomandațiilor de mai sus. Croiala va fi simplă; vor predomina garniturile verticale (de pildă nasturi) pentru că lungesc silueta, ca și materialele cu dungi puse pe lung.

Tocurile nu vor fi prea înalte, deoarece riscă să dezechilibreze silueta, pălăriile vor avea borul mic, iar celelalte accesorii vor fi discrete, atît în ceea ce privește volumul cît și coloritul. Iluzia unei siluete mai înalte poate fi dată de următoarele artificii: părul tăiat scurt și pieptănat cu ondulații mari, gonflate, care-i exagerează puțin înălțimea; rochia ceva mai lungă, purtată cu tocuri înalte; dacă partea inferioară a corpului este scurtă, talia va fi ridicată cu 1-2 cm, spre a se crea iluzia unor picioare mai lungi în raport cu bustul.

O femeie mică de statură va evita garniturile bogate și excentrice, volanele, rochiile cu croieli complicate, vestele lungi, fustele exagerat de largi și accesoriile voluminoase.

Recomandările de mai sus nu trebuie urmate cu toată strictețea. Ele sînt menite să fie doar un ghid după care să se călăuzească toate femeile care se îngrijesc de aspectul lor vestimentar și care doresc să corecteze în oarecare măsură natura, reușind în felul acesta să fie totdeauna bine și frumos îmbrăcate.

POȘTA redacției

IRHAȘIU MIHAI — Arad. *Într-adevăr, așa cum sesizați dv., explicația dată fotografiei supraviețuitorilor de pe „Titanic" era deficitară. În fotografie erau prezentați cîțiva dintre supraviețuitorii catastrofei, care mai sînt în viață azi. Desigur însă că numărul total al celor ce au supraviețuit era mult mai mare, așa cum reiese și din filmul produs de studiourile britanice care a rulat nu de mult pe ecranele noastre.*

ȚEPEȘ CAROL — Lupeni. *Nu știm ce anume v-ar interesa în legătură cu înscrierea în institutele de învățămînt superior. În orice caz, la secretariatul oricăruia dintre institute sau universități din țară vi se dau toate lămuririle necesare. Aceste lămuriri vi se trimit și în scris.*

BOROIU N. — Craiova. *Ne bucură aprecierile dv. privitoare la foiletonul publicat de noi și sîntem convinși că ele sînt împărtășite de toți oamenii cinstiți din orașul dv. În ce privește problemele pe care ni le sesizați, la rîndul nostru le-am sesizat organelor de stat în drept spre rezolvare. Imediat ce vom avea un răspuns, vi-l vom comunica.*

C. H. — Bistrița. *Nefiind o revistă de specialitate, nu putem publica schemele aparatelor pe care ni le cereți. Vă puteți adresa însă fie revistei „Știință și tehnică", fie revistei „Pentru apărarea patriei" (organul A.V.S.A.P.), care fără îndoială că vă vor satisface dorința.*

Colțul fotografului amator

DEVELOPAREA FILMELOR REVERSIBILE ÎN CULORI (II)

Am arătat în numărul precedent cum se face prima developare. După ce aceasta a fost efectuată, iată ce avem de făcut în continuare:

Spălarea terminată, se deschide tancul și se scoate filmul (avînd grijă să nu deteriorăm emulsia); se prinde filmul de ambele capete și se scutură bine pentru a se înlătura, pe cît posibil, picăturile de apă; dacă filmul folosit este de format mic (film „Leica"), este indicat să înlăturăm picăturile de pe partea neemulsionată cu ajutorul unei bucăți de piele de antilopă, umedă.

Urmează iluminarea intensă a filmului, care se face cu ajutorul unui bec nitraphot de 500 W, plimbat la distanța minimă de 1 metru pe toată lungimea filmului, pe ambele fețe; durata: 3 minute.

După iluminare, filmul se introduce din nou, cu multă atenție, în tancul umplut cu apă la 18°C, în care se ține 2 minute.

Se varsă apoi apa și se toarnă în tanc developantul-color:

hexamethaphosphat de sodiu	2 gr;
metabisulfit de potasiu	0,5 gr;
diethylparaphenilendiaminsulfat	2 gr;
carbonat de potasiu	50 gr;
bromură de potasiu	2 gr;
apă, pînă la a completa	1.000 cm³.

Developarea în culori durează 15 minute la 18°C, după care filmul se trece 2 minute prin următoarea baie de întrerupere (18°C):

acid acetic glacial	10 cm³;
apă	990 cm³.

După o spălare de 5 minute în apă curgătoare urmează baia de înălbire formată din:

fericianură de potasiu	25 gr;
bromură de potasiu	12 gr;
apă, pînă la a completa	1.000 cm³.

Temperatura: 16°-18°C; durata: 10 minute.

După o spălare intensă timp de 5 minute în apă curgătoare urmează baia de fixare:

hiposulfit de sodiu	200 gr;
apă, pînă la a completa	1.000 cm³.

Temperatura: 16°-18°C; durata: 10 minute.

Urmează o spălare prelungită în apă curgătoare, de minimum 30 minute, după care filmul se scoate din tanc și se pune la uscat, într-o cameră în care temperatura să nu depășească 20°C.

Dacă indicațiile de mai sus au fost respectate cu strictețe, se obțin diapozitive în culori naturale, cu totul fidele culorilor subiectului.

Și acum, cîteva considerații generale foarte importante:

— temperatura de 18°C a băilor de prelucrare a filmului trebuie respectată cu strictețe, maximum de diferență admisibilă fiind de ± 0,5°C, dar nici aceasta nu este de dorit;

— la prepararea băilor este recomandabilă folosirea *apei distilate*, în care caz se poate renunța la hexamethaphosphatul de sodiu din compoziția primei băi de developare (alb-negru), ca și din a băii de developare-color, acest chimical fiind și greu de găsit;

— toate băile se prepară cu 24 ore înainte de folosire; se filtrează după preparare și se păstrează în sticle brune, bine astupate;

— în tot timpul trecerii filmului prin băile de prelucrare, spirala tancului pe care este înfășurat filmul trebuie rotită continuu.

Mircea NOVAC

ARBORELE DE PÎINE

În mijlocul pădurilor tropicale se întîlnește un copac ciudat, pe trunchiul căruia cresc... pîini! Firește, nu este vorba de acel aliment preparat din făină, apă și drojdie de bere. Într-adevăr, „pîinile" acestui copac sînt de fapt niște fructe care, atît prin mărimea lor neobișnuită, cît și prin gustul lor amintesc, celui care le mănîncă, de pîine.

Acest arbore ciudat este cunoscut în știință sub numele de „artocarpus incisa".

Cercetătorii botaniști au descoperit că „arborele de pîine" este originar din regiunea indomalaeză. Astăzi, el se întîlnește în lungul zonei de vegetație tropicală, mai ales în Asia și Oceania, alături de alți copaci la fel de ciudați, ca de pildă „arborele de lapte" (galactodendron utile) sau baobabul, pe care băștinașii îl numesc „arborele pîinii maimuțelor".

De pe urma acestui arbore, care se înrudește cu dudul, băștinașii au numeroase foloase. Fructele sînt coapte în cuptor sau sînt gătite în diferite feluri ori sînt uscate ca apoi să fie pisate spre a se obține făina. Din întreaga plantă se extrage un suc lăptos, din care se prepară cleiul. În sfîrșit, din trunchiul său se fabrică hîrtia. Pentru toate aceste calități, „arborele de pîine" este socotit de către localnici drept darul cel mai de preț al naturii.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Doresc să facă schimb de cărți poștale ilustrate următorii cititori:

— Teofil Lupșa, tehn. geolog, Exploatarea minieră „7 Noiembrie" Nistru, raionul Șomcuța M., reg. Baia Mare;

— Barbu Mariana, elevă, str. Filimon Sîrbu nr. 6 B, Pitești;

— Ion St. Nicolae, str. Filimon Sîrbu 168, Pitești;

— Popescu Constantin, elev, str. N. Bălcescu 73, Pitești.

DE VORBĂ CU MEDICUL

PREDESCU NICOLAE — Căminul „30 Decembrie" — Cluj: *În scrisoarea dv. menționați numai vîrsta și înălțimea corpului, fără a ne indica greutatea. În ce privește înălțimea, considerăm că este mulțumitoare. Pentru un răspuns satisfăcător, este necesar să ne indicați greutatea corpului și perimetrul toracic.*

Nici la cea de-a doua întrebare nu vă putem răspunde satisfăcător, fiindcă nu ne indicați despre ce fel de defecte fizice este vorba. Există, fără îndoială, în București servicii chirurgicale și de ortopedie care fac asemenea intervenții.

POPA ANA — Piatra Neamț: *Dacă reumatismul dv. a apărut în ultimii 2-3 ani, va trebui făcută o legătură între vîrstă și anumite tulburări glandulare care apar la această vîrstă. S-ar putea să fie vorba de un reumatism endocrin.*

Fără îndoială că tratamentul făcut pînă acum este cu totul insuficient. Artrozele beneficiază prea puțin de injecțiile pe care le-ați făcut. Consultați și un endocrinolog din orașul dv. În orice caz, trebuie să faceți un tratament mixt: medicamentos și balnear Dacă nu suferiți de vreo altă maladie cardiacă sau digestivă, puteți face tratament cu Reumazol sau Cortizon. Aceasta însă sub controlul medicului care vă îngrijește. Cura la Govora sau Bazna vă poate ajuta.

DĂRDALĂ ILIE — Focșani: *După descriere sîntem convinși că ați făcut un tratament complet și aplicat la timp. Este deci explicabil faptul că nu ați mai avut nici o manifestare a bolii. N-ar fi rău să faceți și un examen al lichidului cefalo-rahidian; aceasta pentru liniștea dv. Sîntem convinși că rezultatul va fi negativ. Această analiză o veți face însă numai dv., nu și copiii. Nu este cazul să faceți tratamentul la care vă referiți. Comunicați-ne rezultatul analizei de mai sus.*

În ce privește a doua întrebare, care se referă la soția dv., vă recomandăm să repete tratamentul cu Cortizon și Novocaină. Acest tratament are însă o eficacitate trecătoare. După o perioadă de timp, durerile vor reveni. Băile de iod și sulf la Govora sau Herculane au dat rezultate bune în asemenea cazuri.

T.F.: *Se pare că suferiți de crize de tachicardie paroxistică. Este deci explicabil că medicul care v-a examinat în afara acestor crize să fi apreciat inima dv. ca normală. Ar fi recomandabil ca medicul să vă poată examina în timpul crizei de care vă plîngeți. Cu siguranță că atunci diagnosticul se poate preciza mai bine. Faptul că aceste crize sînt de scurtă durată vă permite să continuați tratamentul prescris. În cazul unor crize de durată mai lungă, veți lua o cașetă cu Chinidin 0,20 gr. Faceți și o electrocardiogramă.*

Businessul impozitelor

Este S.U.A. „ţara tuturor posibilităţilor“ sau nu? Pentru cei care s-ar mai îndoi de acest mare adevăr, menţionăm un fapt care, pe lîngă multe altele, constituie încă o dovadă elocventă: „businessul impozitelor“.

În ce constă această afacere şi cum este posibil ca impozitele să devină obiect de afaceri, ca o marfă oarecare ?

Marile societăţi americane plătesc retribuţii grase unor „experţi“ angajaţi de ele, a căror misiune este să pregătească posibilităţile „legale“ de natură să le permită fie să se sustragă pur şi simplu, fie să reuşească să plătească cît mai puţine impozite. Datorită „experţilor în evaziuni fiscale“, sume uriaşe care se cuvin tezaurului public rămîn în buzunarul marilor capitalişti — proprietari şi acţionari ai trusturilor americane.

Una din nenumăratele posibilităţi ajunse la „înflorire“ datorită businessului impozitelor este întemeierea unei „fundaţii“. Legea americană consideră fundaţia drept „o entitate legală, autonomă şi necomercială, stabilită pentru promovarea bunăstării omenirii“ şi, ca atare, este scutită de impozite, dat fiind că ea girează fonduri transmise prin donaţii sau testamentare.

În realitate aceste fundaţii — după cum arată Wright Mills în cartea sa „Elita puterii“ — „servesc drept bănci particulare, operînd în beneficiul donatorilor“; deseori „omenirea a cărei bunăstare o asigură se rezumă la cîteva rude sărace“. Revista „Business Week“ scria nu demult: „Dacă grija principală a unui individ este de a-şi proteja veniturile sale împotriva impozitelor (!), el nu are decît să constituie o fundaţie, fie ea cît de mică...“

Ce îi rămîne însă de făcut muncitorului care nu-şi poate angaja un „expert“ şi nici nu-şi poate constitui o fundaţie? Evident, nimic altceva decît să plătească oalele sparte şi să plătească în locul capitaliştilor impozite usturătoare.

Aşa stînd lucrurile, se mai poate îndoi cineva că S.U.A. este ţara tuturor posibilităţilor?

Silviu GEORGESCU

În jurul
globului

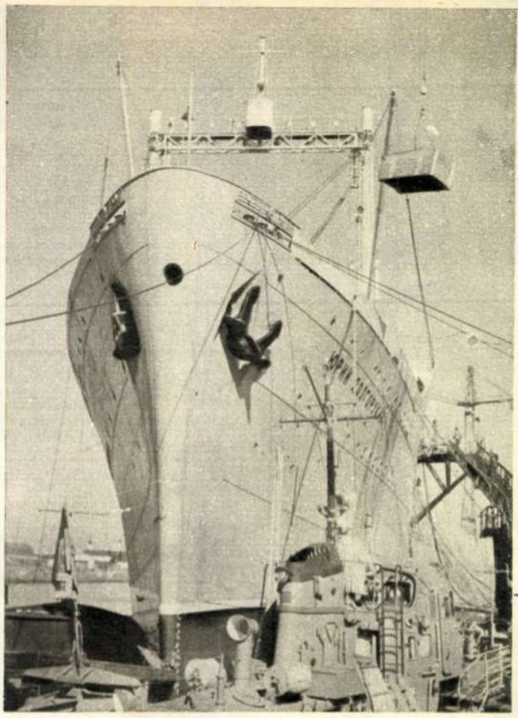

R. D. G. — ANTARCTICA. La marile şantiere navale Warnow din R.D. Germană a fost terminat recent, pentru Uniunea Sovietică, petrolierul „Iuri Dolgoruki“. Noul vas, care este destinat aprovizionării cu combustibil a expediţiilor ştiinţifice din Antarctica, poate transporta 13.520 de tone petrol, adică atît cît ar intra în 900 de cisterne de cale ferată.

„BOGAT PESCUIT“ — spune brigadierul Tahman Iusupov, după întoarcerea din largul Mării Caspice a unei brigăzi de pescari azerbaidjani. Sutele de tone de peşte aduse zilnic sînt prelucrate pe loc la Combinatul din Baku, capitala R.S.S. Azerbaidjane.

CONFUZIE ... La Atena, jucătorii echipei de fotbal „Egaleo“ au jucat atît de înfocat împotriva adversarilor, încît au confundat, se pare, balonul cu ... antrenorul Zogas al echipei adverse, „Niki Volou“. Rezultatul final al meciului: 1—1, plus internarea în spital a lui Zogas.

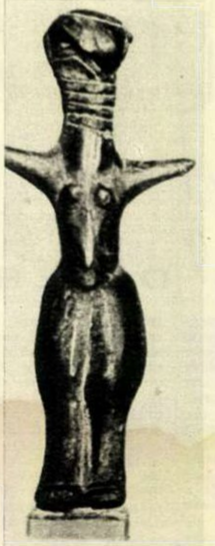

← NU-I CHIAR VENUS DIN MILLO, ci Venus din ... Strelice. Fotografia reprezintă o statuetă descoperită în R. Cehoslovacă şi care a fost denumită Venus din Strelice, după numele localităţii unde a fost găsită. Ea aparţine unei perioade de acum 5.000 de ani.

↑ A LUA SAU A NU LUA DOCTORIA! Iată problema pe care parcă şi-o pune această maimuţă din parcul zoologic din München...

☆

↑ O RUPERE DE NORI a provocat inundarea străzilor din oraşul francez Perpignan. Cantitatea de apă căzută a fost atît de mare, încît a acoperit numeroase maşini.

← ÎN BAZARELE MULTOR ORAŞE ARABE, printre cele mai ciudate mărfuri se găsesc de vînzare şi... păsări răpitoare.

→ ORCHESTRA SIMFONICĂ a pionierilor din Sofia a obţinut un răsunător succes cu prilejul turneului întreprins în Italia. Presa italiană de specialitate a fost unanimă în a recunoaşte că interpretarea de către orchestră a unor lucrări de Bach, Beethoven, Verdi, Liubomir Pipkov ş.a. a fost exemplară. Micii interpreţi au fost invitaţi în Italia şi în anul viitor.

4.540 Kg ÎN COSMOS!

Întreaga lume aplaudă lansarea primei nave-cosmice sovietice — o adevărată repetiţie generală pentru zborul omului spre alte planete. O nouă etapă a fost inaugurată: pe un corp cosmic lansat de pe Pămînt, există o cabină destinată omului. Şi navigatorul îşi va ocupa locul în curînd. Ceea ce părea încă pînă ieri o realizare mai îndepărtată, a intrat în stadiul pregătirii practice. Savanţii sovietici au uluit pe specialiştii din întreaga lume, ridicînd şi mai mult binecunoscuta superioritate a Uniunii Sovietice faţă de S.U.A., în domeniul cercetării Cosmosului; în timp ce Statele Unite rămîn în urmă în domeniul tehnicii rachetelor, de pe pămîntul sovietic se ridică, una după alta, cele mai uluitoare sisteme de asalt paşnic al Cosmosului.

O navă cosmică-satelit de 4.540 kg! O greutate de circa 3,5 ori mai mare decît greutatea celui de-al treilea satelit sovietic, lansat cu doi ani în urmă, în aceeaşi zi de 15 mai. Ce nivel înalt al tehnicii rachetelor vădeşte această greutate impresionantă! Să ne amintim: primul pui cosmic al Pămîntului, primul satelit artificial, lansat tot de Uniunea Sovietică, a avut 83 de kilograme. Apoi, rînd pe rînd, cu fiecare nouă lansare, greutatea sateliţilor şi a rachetelor cosmice sovietice s-a mărit mereu. Aceasta indică o continuă ridicare calitativă a motoarelor şi combustibililor utilizaţi. Cu ajutorul acestora s-au realizat rachete cu forţă din ce în ce mai mare, în vederea transportării de nave-cosmice de felul celeia lansate la 15 mai, pe bordul cărora să poată fi instalată, alături de aparatura ştiinţifică, o locuinţă omenească, înzestrată cu tot echipamentul pe care l-ar impune existenţa în deplină securitate a unui cosmonaut.

Specialiştii comentează impresionaţi şi orbita aproape circulară pe care a fost plasată nava-satelit, şi marea putere a rachetei purtătoare. Pentru aprecierea judicioasă a acestei puteri, trebuie să ne gîndim că greutatea de 4.540 kilograme aparţine numai navei-satelit. Dar pe lîngă aceasta, ultima treaptă a rachetei cîntăreşte la rîndul ei alte cîteva mii de kilograme. Ce forţă formidabilă au trebuit să aibă motoarele rachetei ca să poată imprima acestei greutăţi fără precedent — obligatoria viteză de aproximativ 8 km pe secundă, prima viteză cosmică!

Zborul omului în Cosmos comportă asigurarea revenirii lui pe Pămînt. În direcţia aceasta, lansarea din 15 mai aduce noutatea experimentării practice a problemei reîntoarcerii. Nava-

(Continuare în pag. 24)

ÎNTREAGA LUME SALUTĂ URIAŞUL SUCCES AL ŞTIINŢEI SOVIETICE

PROF. VLADIMIR DOBRONRAVOV: „În Uniunea Sovietică toate măsurile îndreptate spre cercetarea spaţiului cosmic se desfăşoară exclusiv în scopuri paşnice, ştiinţifice, pentru studierea şi folosirea forţelor naturii, pentru a face să progreseze asemenea ştiinţe ca folosirea energiei atomice în scopuri paşnice, dezvoltarea radiotehnicii, radiofoniei, îmbunătăţirea metodelor meteorologiei etc."

ACAD. EUGEN BĂDĂRĂU: „Sîntem fericiţi că acest nivel atît de înalt al ştiinţei şi tehnicii aparţine Uniunii Sovietice, ceea ce ne dă garanţia că el va fi folosit în lupta pentru cunoaşterea cît mai de aproape a lumii ce ne înconjoară, pentru îmbunătăţirea continuă a vieţii omului, pentru apărarea păcii".

PROF. ING. ION PASCARU „Această navă-satelit inaugurează trecerea de la sateliţii şi rachetele cosmice-automat, la nave cosmice şi staţii interplanetare care, în curînd, vor avea oameni la bord".

L. J. CARTER, secretarul Societăţii interplanetare britanice: „Ruşii continuă să fie pe primul loc în întrecerea în domeniul rachetelor".

M. CLARK, profesor la Universitatea din Camberra (Australia): „Nava cosmică lansată în Uniunea Sovietică va furniza omenirii noi date ştiinţifice, care pot prezenta un interes deosebit pentru toţi oamenii din lume. Experimentarea navei cosmice sovietice constituie un nou pas important al ştiinţei în interesul întregii omeniri. Succesul oamenilor de ştiinţă sovietici vine să demonstreze încă o dată cu o mare convingere că Uniunea Sovietică a întrecut cu mult celelalte ţări în domeniul tehnicii rachetelor".

PROF. MIAGHI MASADZI, şeful observatorului astronomic din Tokio: „Îmi dau seama că se apropie ziua cînd omul va reuşi să efectueze zboruri în spaţiul cosmic".

(Continuare în pag. 24)

„PRIMĂVARA LA PRAGA"

Şi anul acesta tradiţionalul festival muzical internaţional „Primăvara la Praga" a stat în atenţia melomanilor din întreaga lume. În fotografiile alăturate dăm cîteva aspecte din timpul festivalului.

Prima manifestare, care a avut loc la 13 mai în sala „Smetana", a prilejuit dirijorului cehoslovac Karel Ancerl să dirijeze un concert al Filarmonicii cehoslovace (foto 1).

Cel de-al doilea concert din cadrul festivalului a avut loc tot în sala „Smetana", în ziua imediat următoare. A cîntat Orchestra simfonică din Praga, sub conducerea dirijorului belgian Eduard von Remoortel (foto 2). Solist al acestui concert a fost tînărul violonist romîn Ştefan Ruha, care a repurtat un mare succes. Iată-l, ovaţionat de public, după interpretarea Concertului pentru vioară de Mendelsohn (foto 3).

(Foto C. T. K.)

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII
Căsuţa Poştală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10,
int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL ABONAMENTELOR:
3 luni : 26 lei
6 luni : 52 lei
un an : 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

4.540 Kg ÎN COSMOS!

(Urmare din pag. 23)

satelit este într-o anumită măsură teleghidată. După obținerea datelor necesare de pe bordul navei la o comandă trimisă de pe Pămînt, cabina ermetică se va desprinde de nava-satelit şi va începe să coboare. De data aceasta ea nu va reveni; păturile dense ale atmosferei, în care va intra în drumul spre casa pămînteană, mai arată încă ostilitate şi ea îşi va înceta existența în timpul acestei coborîri. Dar, „într-un viitor apropiat — a declarat profesorul sovietic Dobronravov — va fi rezolvată problema înapoierii sateliților pe Pămînt. Şi primii cercetători ştiinţifici vor zbura în spaţiul cosmic".

...În jurul globului, deasupra noastră, zboară primul lăcaş omenesc în Cosmos. El reprezintă o minunată materializare a creației geniului uman; el reprezintă înaripparea omului, nestrămutata lui năzuință spre lumină, spre viață, spre cucerirea paşnică a Cosmosului. El simbolizează dragostea de pace şi progres a Uniunii Sovietice.

(Urmare din pag. 23)

AGENȚIA „FRANCE PRESSE": „Lansarea satelitului cu greutatea de 4,5 tone constituie o realizare ştiinţifică precum şi un avertisment indirect despre puterea Uniunii Sovietice".

AGENȚIA „PRESS ASSOCIATION": „Au apărut zorile erei călătoriilor cosmice. După cum se vede, ruşii intenționează ca încă în actualul deceniu să trimită oameni spre Lună şi spre alte planete. Această rachetă este, fără îndoială, de cîteva ori mai mare decît toate cele lansate pînă în prezent. Astăzi, specialiştii ruşi în domeniul rachetelor întrec pe americani, aşa cum îi întreceau în 1957 şi, poate, chiar mai mult".

„WESTFÄLISCHE RUNDSCHAU" (R.F. Germană): „Prin lansarea navei cosmice, Uniunea Sovietică a confirmat în fața întregii lumi că este cea mai mare putere în domeniul construcției rachetelor".

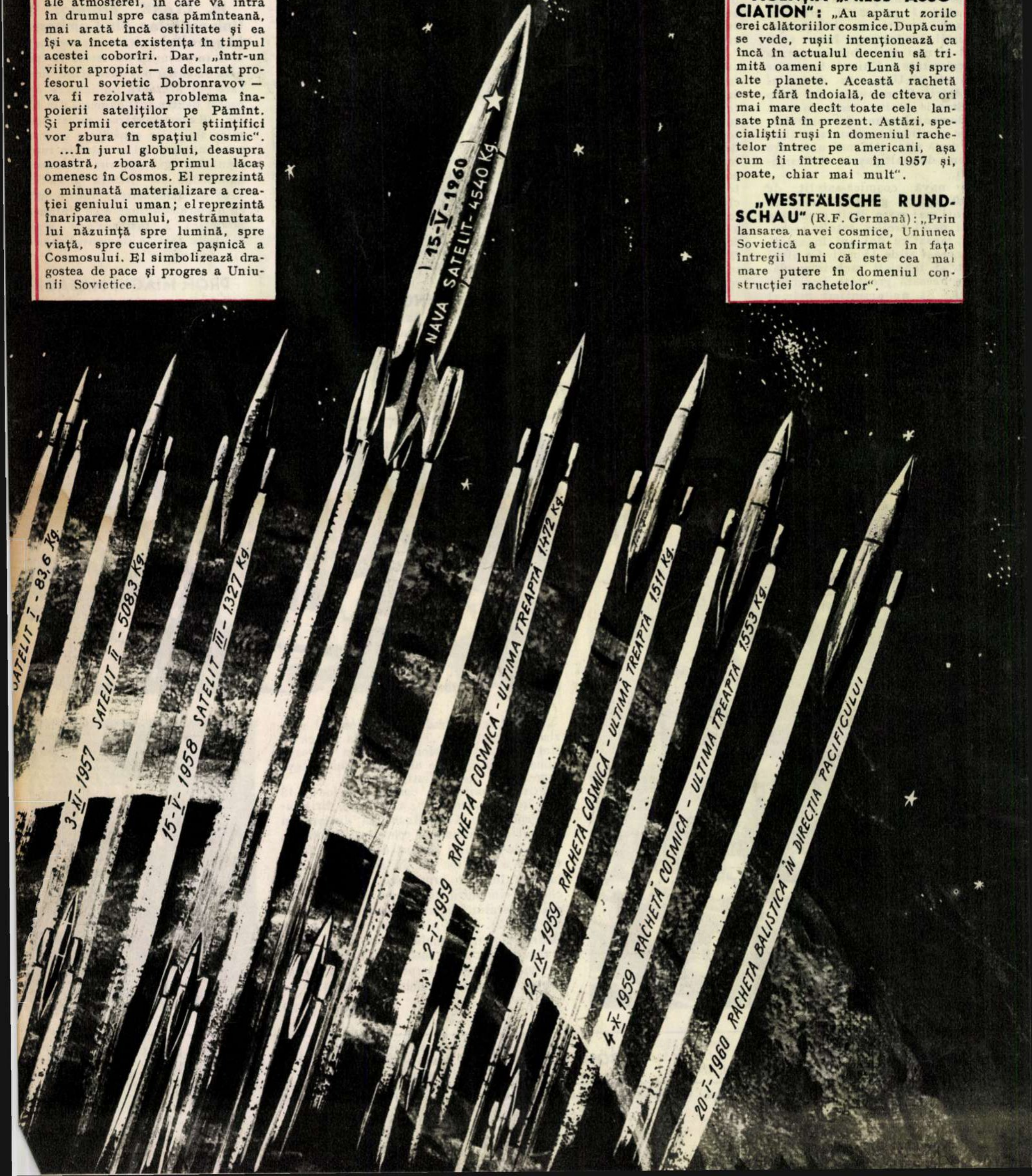
15-V-1960 NAVA SATELIT - 4540 Kg
SATELIT I - 83,6 Kg
3-XI-1957 SATELIT II - 508,3 Kg.
15-V-1958 SATELIT III - 1.327 Kg.
2-I-1959 RACHETĂ COSMICĂ - ULTIMA TREAPTĂ 1.472 Kg.
12-IX-1959 RACHETĂ COSMICĂ - ULTIMA TREAPTĂ 1.511 Kg.
4-X-1959 RACHETĂ COSMICĂ - ULTIMA TREAPTĂ 1.553 Kg.
20-I-1960 RACHETA BALISTICĂ ÎN DIRECȚIA PACIFICULUI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 21 (261)
Anul IX
28 mai 1960

Florile grădinii
noastre
(pag. 11-12-13-14)
Fotografie de
Gh. FLORESCU

CÎTEVA CIFRE DINTR-UN VAST PROGRAM

Proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. constituie un vast program al următoarei etape a construcției noastre socialiste. Iată cîteva cifre din acest program.

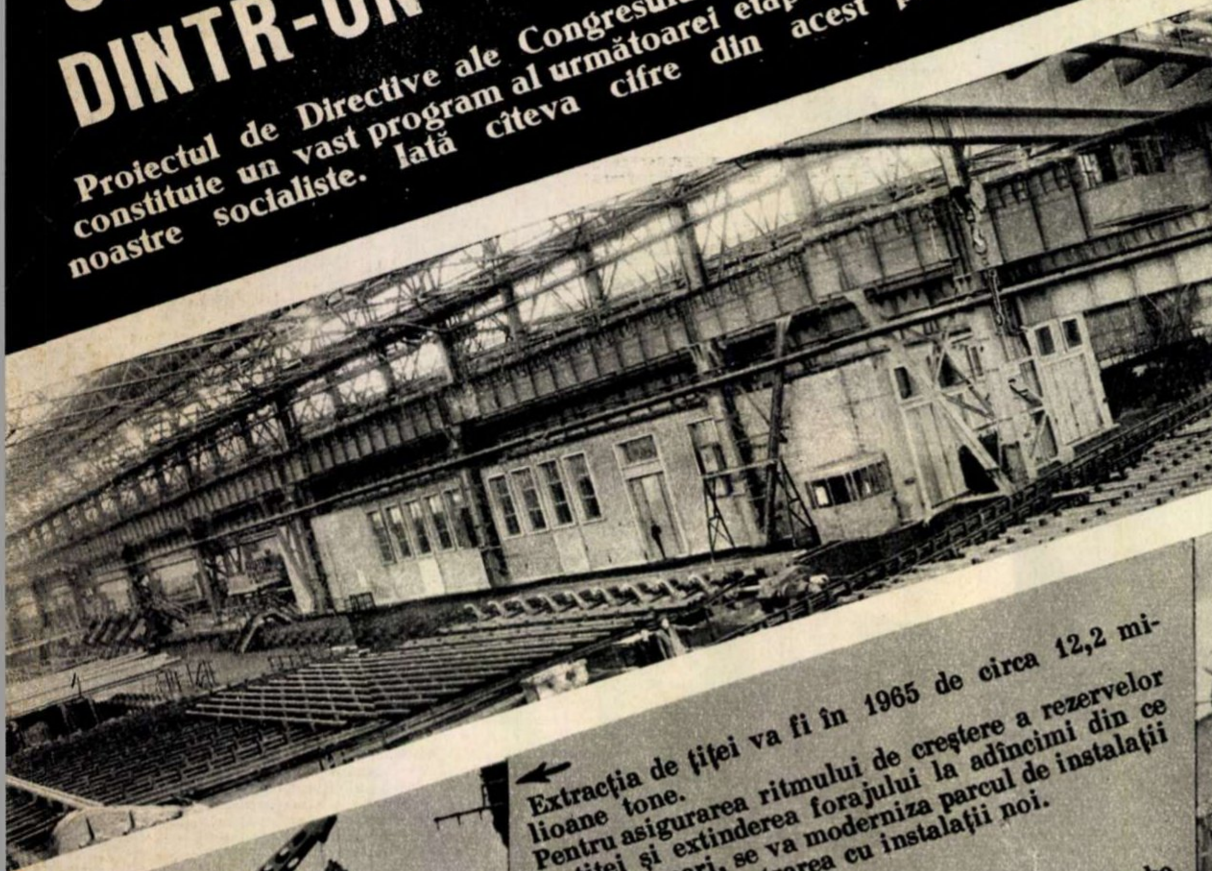

Pentru asigurarea producției de laminate de oțel și îmbunătățirea structurii acestora pe sortimente, se va construi și da în funcțiune la Hunedoara o nouă secție de laminoare cu o capacitate anuală de 850.000-1.000.000 tone laminate finite; se va construi un laminor de benzi la rece cu o capacitate de 60 mii tone/an.

Creșterea producției de țevi se va realiza prin construirea a două instalații de țevi sudate cu o capacitate de 130 mii tone/an; se va construi și instala un nou laminor de țevi de 6 țoli cu o capacitate de 60 mii tone/an la uzina „Republica" din București.

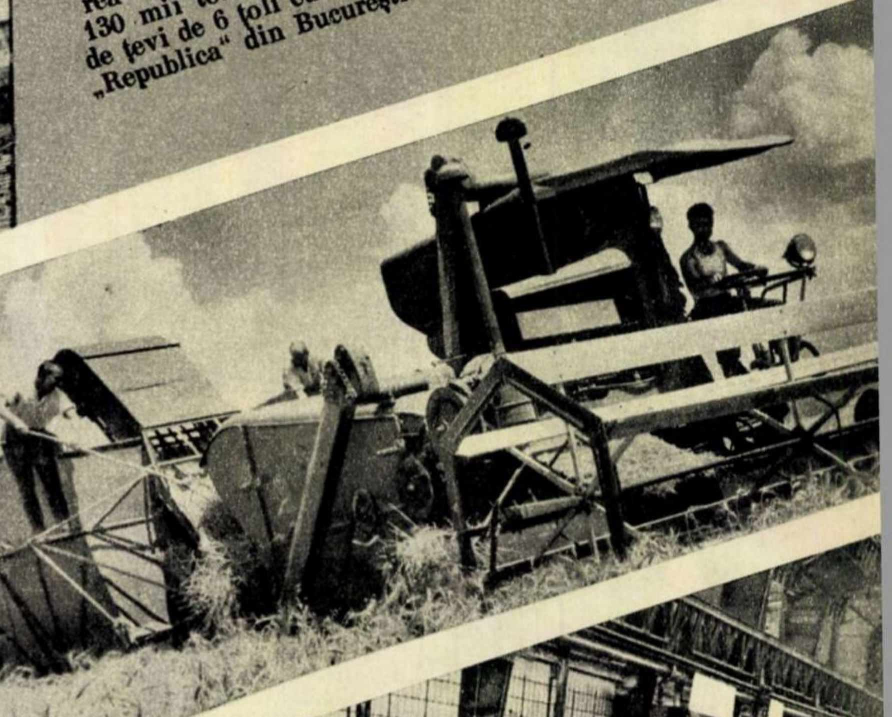

← Extracția de țiței va fi în 1965 de circa 12,2 milioane tone.

Pentru asigurarea ritmului de creștere a rezervelor de țiței și extinderea forajului la adîncimi din ce în ce mai mari, se va moderniza parcul de instalații de foraj prin înzestrarea cu instalații noi.

Producția totală de cereale și leguminoase boabe se prevede să ajungă în 1965, în condiții climatice normale, la 14-16 milioane tone. Pînă în anul 1965 lucrările necesare culturii grîului vor fi mecanizate în proporție de 80-90 la sută. →

Parcul auto pe întreaga economie va fi înzestrat cu peste 50.000 autocamioane și 13.000 remorci, ceea ce va face posibil scoaterea din funcțiune a autovehiculelor vechi care au consum mare de carburanți și lubrefianți și a căror exploatare și reparare este neeconomică.

← În industria alimentară producția va crește în 1965 față de 1959 de aproape 2 ori... Va crește producția la carne de circa 2,5 ori, la pește de 3,5 ori, la ulei comestibil de peste 3,3 ori, la unt de circa 2,7 ori, la lapte de consum de peste 4 ori, iar la zahăr de circa 1,9 ori.

Producția de mase plastice și rășini sintetice va ajunge la peste 95.000 tone în 1965, lărgindu-se sortimentul, astfel încît cel puțin 30 la sută din producția totală să fie utilizată pentru înlocuirea metalelor feroase și neferoase și 20 la sută în industria lemnului și mobilei. →

În următorii 6 ani se vor construi din fondurile statului în orașe și centre muncitorești peste 9 milioane m p suprafață locuibilă (circa 300.000 apar-

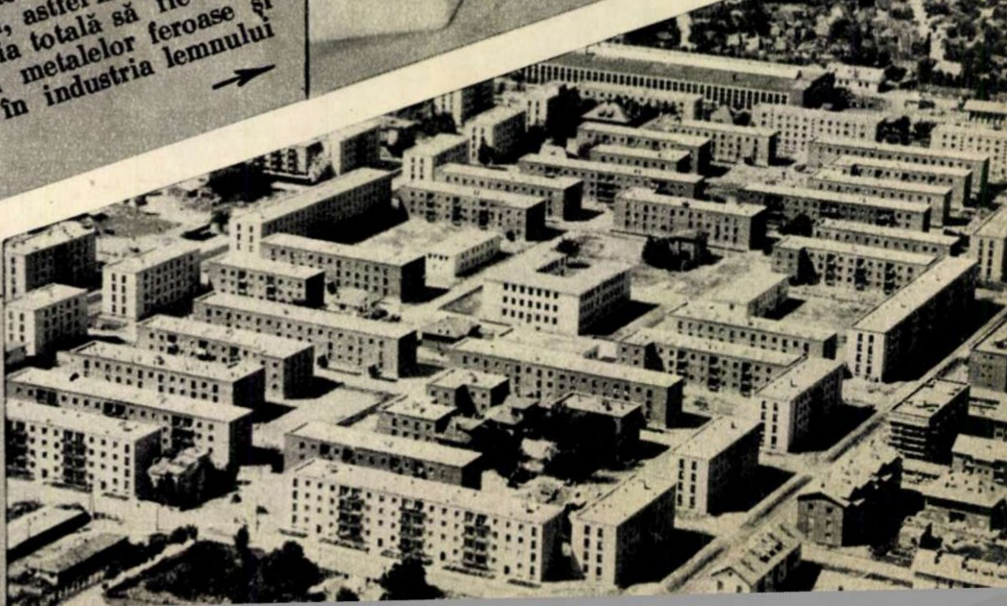

CU CEL MAI TÎNĂR EROU

Fotoreportaj de Traian PROSAN (text) şi S. STEINER (fotografii)

Mă întrebi dacă oţelarii îmbătrînesc vreodată? Hm! S-ar putea să ai oarecum dreptate, nu prea îmbătrînim noi uşor... Poate că aici, lîngă cuptoarele astea, am descoperit elixirul vieţii. Ardem o dată cu oţelul şi ne călim... Şi, priviţi la lumina portocalie a oţelului incandescent, părem şi mai tineri... Aici nu îmbătrînim ci doar ne maturizăm, învăţăm mereu, cunoaştem mai mult, devenim alţii. Dar o să îmbătrînim şi noi. Atîta doar că pînă atunci mai e mult. Am fost prea tineri cînd am venit aici, pentru ca să fi îmbătrînit pînă acum. Zici că te aşteptai să am vreo 40 de ani? Nu, vezi bine, sînt mai tînăr. N-am decît douăzeci şi opt. Iar dintre ei, unsprezece i-am petrecut aici, la Hunedoara.

Cînd am dat prima dată cu ochii de oţelărie, am simţit că n-am să mai plec de aici. Oţelul mă cîştigase. Pe atunci nu exista oţelăria asta nouă. Lucram la cea veche. Ai fost acolo? Nu-i aşa că e o mare diferenţă? Totuşi acolo ne-am format cei care avem mai mulţi ani de oţelărie. Aici am venit doar de anul trecut...

Hai să privim oţelul cum fierbe. E momentul să-l urmăresc. Ia şi dumneata un vizor... Aşa-i că-i frumos? Spune-mi cu ce asemeni zbuciumul oţelului din cuptor? Nu-i aşa că e şi aici poezie? Cîndva am scris şi eu poezii. Asta se întîmpla în anii cînd am urmat trei clase de liceu la Alba Iulia. Am renunţat la ele în favoarea celor de aici. N-am să regret niciodată. E o poezie mai dură, dar cu atît mai frumoasă...

Am rămas îndrăgostit de oţelăria mea. Nu-mi dă pace oţelul. Oriunde aş fi, mă gîndesc ce se petrece aici. Meseria mea îmi cere să fiu mereu aici, fie şi măcar cu gîndul.

Seara, de la mine de acasă, din O.M. (Oraşul Muncitoresc — n.r.), privesc jos spre oţelărie şi, după flăcări şi fum, înţeleg ce se petrece aici. Ştiu cînd e gata o şarjă, cînd se încarcă cuptorul ori cît mai este pînă se toarnă... Te miră?

Cum am învăţat meseria? Că am făcut şcoală, asta îţi închipui uşor. Matematica, fizica, chimia, doi ani de muncă pe rupte...

A, dar să-ţi povestesc o întîmplare mai veche.

În primii ani la Hunedoara am lucrat alături de un oţelar vechi. Acum e la pensie. Mă simpatiza bătrînul, poate unde mă vedea dornic să aflu tainele oţelului.

Gata...! Şarja poate fi turnată →

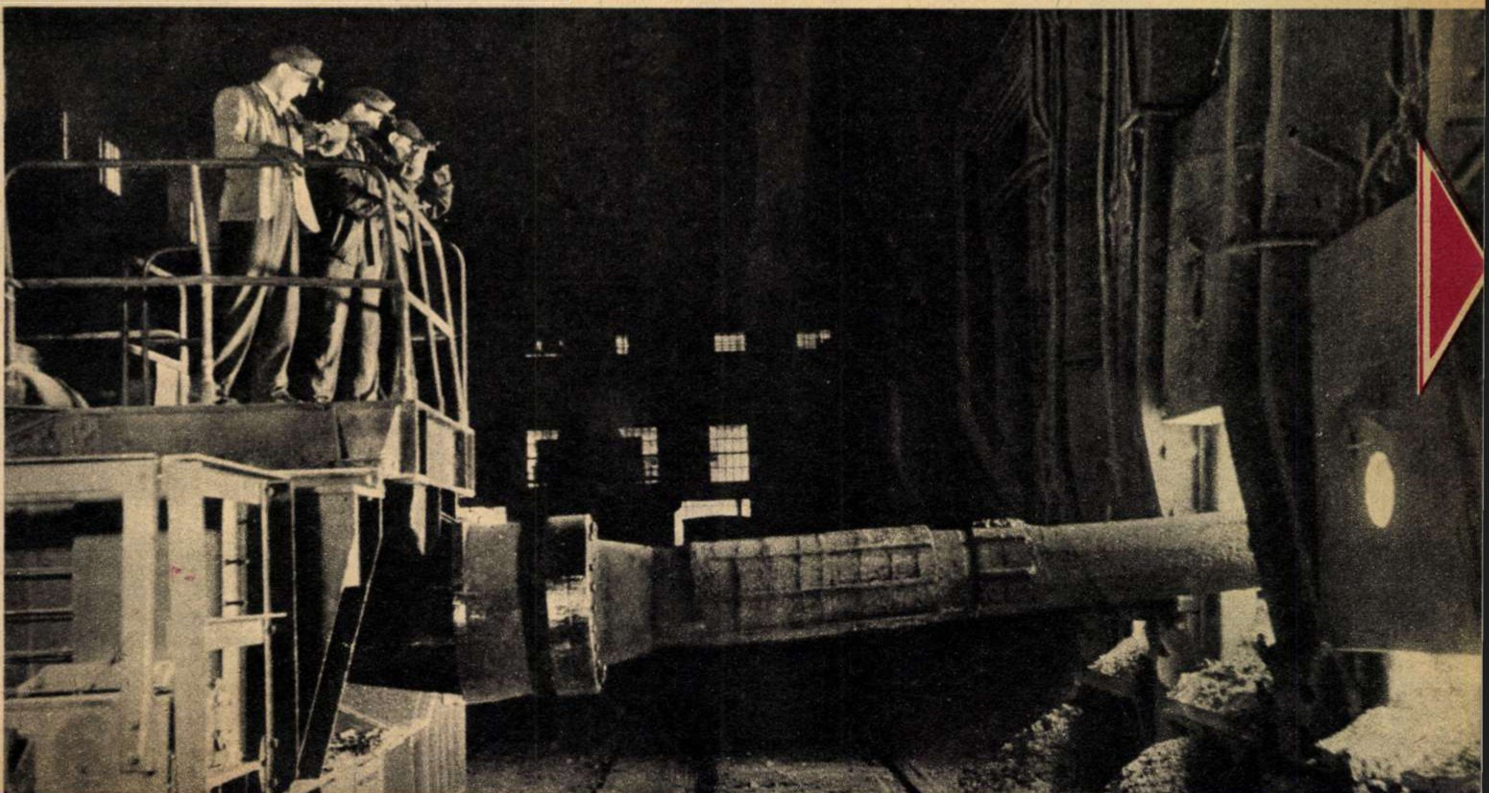

De sus, de pe macara, Tripşa, Stanciu şi Miculic privesc în cuptor. Unul din cele mai importante momente la oţelărie: controlul cuptorului după evacuarea şarjei. Cea mai neînsemnată deteriorare a vetrei cuptorului trebuie să fie observată la vreme şi remediată înainte de încărcare, pentru a fi la adăpost de surprize... ↓

Azi e sărbătoare!...

Cîţiva dintre elevii şi prietenii maistrului Tripşa: prim-topitorii Ispas, Drăghină şi Tîrpescu. Deocamdată cele mai multe tone le are Tîrpescu. Dar bătălia pentru oţel îi aduce în frunte cînd pe unul, cînd pe altul. Iar din întrecerea lor şi a celorlalţi se nasc tonele de oţel, se înfăptuieşte angajamentul lor în cinstea Congresului.

Cunoştea meserie bătrînul, dar secretele lui nu le spunea nimănui. Îl învăţase, pesemne, viaţa lui de altădată, că ceea ce ştie e bine să nu spună altuia...

Îi plăcea să bea straşnic şi o dată am fost cu el la o cîrciumă. După ce s-a încălzit bine, aud că-mi zice: „Tripşa, scoate repede o hîrtie şi un creion şi hai să te-nvăţ meserie"... Atîta am aşteptat.

....

Nu ştiu dacă am să mai scriu vreodată poezii, totuşi lucrez la o carte. Da, da, la o carte. O carte despre întreţinerea cuptoarelor Siemens Martin. Vreau s-o termin chiar anul acesta. Se simte printre oţelari nevoia unei asemenea cărţi. Dar aş minţi dacă n-aş spune că e la mijloc şi un fel de răzbunare. Înţelegi de ce? Vreau ca ceea ce mi s-a întîmplat mie să nu se mai repete. Va fi acolo toată experienţa pe care am cîştigat-o în mai bine de un deceniu. S-o cunoască toţi oţelarii. De altfel, din experienţa mea am împărtăşit şi pînă acum tuturor celor de aici. Am vorbit adesea, la „Joia oţelarului", despre întreţinerea cuptoarelor. Mulţi dintre cei care azi sînt oţelari de nădejde, prim-topitori, mi-au fost direct elevi la Şcoala profesională, în vremea cînd eram acolo maistru. Şi Ion Drăghin, şi Paul Orelt, şi Nicolae Avramescu de la cuptorul electric, şi alţii de care nu-mi amintesc acum... Dar acum scuză-mă puţin. Sînt chemat...

Îl „scuzăm" desigur, pentru a nu ştiu cîta oară... În aşteptare, mai schimbăm o vorbă cu ceilalţi...

În faţa cuptoarelor oamenii nu au decît siluetă. Dar dacă stai mai mult printre ei începi să-i recunoşti după gesturi, după mişcări. Tot ce se află aici — cuptoare, macarale, trenurile cu vagoneţi care intră mereu în hală — împrumută oamenilor forţă şi măreţie. Iar ei, la rîndul lor, dau coloşilor acestora viaţă, mişcare... Oamenii aceştia dau bătălia pentru tonele de oţel, pentru cît mai multe tone de oţel bun şi ieftin. La fiecare cuptor, graficele arată situaţia în bătălie. Astăzi e în frunte cutare echipă, mîine, peste o săptămînă, nu poţi să ştii care va fi... Întrecerea scoate, pe rînd, pe fiecare pentru că aici sînt mulţi oţelari buni. Ce spunea Tripşa? „Important este rezultatul final, contribuţia tuturor..."

Se întoarce Tripşa. Îl întrebăm pe ce se bazează angajamentele lor în cinstea Congresului.

— Ai auzit că întrecerea cu Reşiţa am cîştigat-o noi. Şi crezi că i-am întrecut aşa... suflînd în cuptor şi scuipînd în palme?! Am lucrat mai bine. Am umblat, ca să zic aşa, la indicii de utilizare. I-am făcut mai... buni, mai... simpatici! Mulţi dintre noi am călătorit prin alte ţări. În unele ne-am petrecut concediul de odihnă, în altele am fost trimişi în schimb de experienţă. Am fost, de pildă, împreună cu Stanciu, la oţelarii sovietici din Zaporojstal. Acolo am învăţat să mînuiesc cuptoarele astea uriaşe. O serie întreagă de măsuri luate în ultima vreme sînt roadele călătoriei la Zaporojstal. Una dintre ele — ajustarea cuptorului la pereţii din faţă — se făcea înainte manual şi dura pînă la 75 de minute. A fost adaptată o lingură specială la maşina de ajustat şi timpul s-a redus la 30 de minute. Alta: folosirea minereului pe vatră — e aplicată în ţară numai la oţelăria noastră. Metoda aceasta de încărcare a făcut ca la ora actuală să existe o mare siguranţă în exploatare şi să se obţină o durabilitate ridicată a vetrei. Procentul de reparaţii la cald a coborît astfel de la opt la sută, cît era la începutul anului trecut, pînă la patru la sută. Metodele acestea şi altele împrumutate de la oţelarii sovietici aduc anual peste 5.000.000 lei economii. Uite, în cinstea Congresului vrem să coborîm procentul de reparaţii la cald şi mai mult: pînă la 3,5 la sută. Am aici date şi cifre despre fiecare cuptor: cînd a intrat în producţie, cîte şarje s-au prelucrat, la ce dată trebuie oprit ca să intre în reparaţie. După aceste cifre alcătuim graficul nostru de reparaţii şi de respectarea lui cu stricteţe depinde foarte mult producţia noastră. Şi să ştii că mai avem destule rezerve.

Proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. apărut în zilele acestea a avut darul să însufleţească şi mai mult oamenii de aici. Se spune clar în proiect şi fiecare a reţinut mai ales acel pasaj în care se vorbeşte despre ei: între ani 1960-1965 producţia de oţel va creşte între altele prin construirea a 3 cuptoare Martin de 400 tone/şarjă la oţelăria nouă, adică aici, în continuarea halei ridicate acum cîţiva ani.

Şi cu toţii, de la Tripşa şi Stanciu pînă la cei mai noi băieţi din echipe, au înţeles că aceasta este şi o sarcină pentru ei. Uriaşii de 400 tone vor avea nevoie de oţelari pricepuţi, capabili să mînuiască asemenea agregate. Şi de unde vor fi recrutaţi viitorii stăpîni ai marilor cuptoare Martin, dacă nu dintre ei? Iar Tripşa şi-a notat lapidar: „Se fac trei cuptoare noi. Cuptoarele au nevoie de oameni. Îi vom creşte aici".

— Haide acum să mergem. La ora asta pot pleca şi eu liniştit. Rămîne Stanciu aici. Mai tîrziu vine Miculic. Restul am să-ţi povestesc acasă. Iar la noapte am să mai dau o dată pe aici...

*

Acesta este Eroul Muncii Socialiste Tripşa Ştefan din Hunedoara!

Vine tata!

...Tripşa şi Stanciu la maşina de ajustare a cuptorului, după evacuarea şarjei. Ştefan Tripşa comandă operaţiile de închidere a cuptorului.

Tripşa acasă, într-un ceas de răgaz, în mijlocul familiei.

Pentru succesele noastre. Noroc şi sănătate!

A MECANIZA... MECANIZARE!

Aici, la „Metaloglobus", verbul din titlu se conjugă de peste zece ani. Nu e vorba, desigur, despre o conjugare gramaticală, ci despre una de ordin pur tehnic. Ea explică de fapt iniţiativa permanentă a colectivului de a mecaniza cît mai mult procesul de producţie prin inovaţii, prin raţionalizări, prin măsuri tehnico-organizatorice. Roadele se cunosc: întreprinderea produce azi de 11 ori mai mult decît înainte de naţionalizare, deşi foloseşte într-o bună măsură acelaşi utilaj. S-au mulţumit oamenii din fabrică numai cu atît? Se pare că nu, întrucît s-a născut de curînd o nouă iniţiativă: mecanizarea... mecanizării. Ce înseamnă asta? Comasarea a cît mai multor operaţii mecanice! De pildă piesa X, care se execută — să zicem — din cinci mişcări sau din cinci apăsări pe pedala presei, să fie fabricată numai din trei sau din două operaţii. Cum?

Mai întîi de toate trebuie ştiut că într-o astfel de fabrică care produce sute de articole de larg consum — unele cu „tiraje" de milioane — economia de operaţii mecanice este la mare preţ. Gîndiţi-vă că aici se produc dopurile pentru sticlele cu bere care se consumă în ţară, capsulele pentru toate flacoanele cu medicamente, tuburi pentru tot felul de paste şi creme, lămpi de gătit, felinare de vînt, fermoare, tăvi litografiate şi gravate, ferodouri pentru frînele automobilelor şi tractoarelor şi încă vreo 200-300 de articole. Ei bine, numai cîteva secunde „furate" utilajelor, în special preselor, aduc zilnic zeci de ore economisite.

Pentru a cunoaşte unele aspecte ale acestei iniţiative, am stat de vorbă cu şase meşteri care ne-au explicat cum se conjugă verbul a mecaniza... mecanizare.

Aşadar...

...Cea de-a 41-a inovaţie a maistrului Nemeth Alexandru (foto 1) pare neînsemnată. Pare numai, fiindcă e vorba doar de o operaţie cu nişte simple borduri în relief la cutiile metalice de menaj. Bordurile dădeau însă bătaie de cap oamenilor care le lucrează şi costau prea mult: „Vedeţi — explică meşterul — bordurile se executau în patru operaţii, cîte una de fiecare latură a cutiei. Munca aceasta o făceau două muncitoare asistate de două ajutoare, nerealizînd mai mult de 300 de cutii pe oră. Am găsit leacul — adăugă meşterul — cu ajutorul unui dispozitiv ataşat presei. De acum încolo bordurile unei cutii se execută dintr-o singură lovitură de pedală, şi nu de patru, ci numai de o singură muncitoare, care poate executa 450 de bucăţi pe oră. Economia în bani? 27.000 de lei anual!"

...O pastilă de oţel cît un bob de piper, introdusă de maistrul Pop Florian (foto 2) în matriţa care confecţionează cheia ce închide şi deschide fermoarele (şiberul), a eliminat o operaţie migăloasă şi costisitoare care se practica în acest fel de peste 15 ani: frezarea fiecărui şiber după turnare. La inovaţia aceasta a fost ajutat de matriţerul Cordeli. Economii (antecalculate): peste 20.000 de lei anual.

...Tehnicianul Raduţiner Nandor (foto 3) vă prezintă unul din felinarele de vînt care se fabrică aici în serie mare. Ei bine, numai capul de bec al acestui tip de felinar trecea prin faţa a cinci matriţe, deci cinci operaţii de presare. Iată însă că tehnicianul a reuşit să reducă cele cinci operaţii la numai trei; şi aceasta prin confecţionarea unor matriţe mai practice. Inovaţia va aduce fabricii o economie anuală de 13.400 lei.

...Fiecare lampă de gătit „Petrologlobus" are o ţeavă în jurul căreia se fixează fitilul. Pînă acum, de ani şi ani, ţeava aceasta se prindea de bazinul lămpii cu ajutorul ciocanului de lipit. Acum, o matriţă a meşterului G. Seidler (foto 4) face ca operaţia să fie efectuată printr-o simplă lovitură pe pedala presei cu excentric. Mai exact: o mie de operaţii de acest fel nu se mai execută în 75 de ore, ci în 58 de ore. În plus, economie de cositor.

...Tot la fabricarea lămpii de gătit a dispărut încă o operaţie manuală: tăierea marginii „cămăşii de protecţie" a „gazificatorului", operaţie care se făcea manual, cu ajutorul pilei, la ieşirea piesei din matriţă. Iată însă că şi această problemă a fost rezolvată. O matriţă creată de tov. D. Stoica (foto 5) „tunde" într-o secundă tot ce înainte se debavura în minute întregi. Şi această inovaţie s-a înscris cu o economie anuală de 5.000 de lei.

... Prima inovaţie a tînărului strungar Teofil Filipescu (foto 6) este interesantă prin ingeniozitatea ei. De fapt e vorba de o piesă simplă: axul de ridicat şi de coborît fitilul la felinarul de vînt. Acesta se ascuţea la un polizor. Operaţia respectivă costa timp şi se făcea rudimentar. Ce a făcut Teofil? Un aparat ermetic închis în care axul pătrunde printr-un orificiu de grosimea lui. În cutie, în locul pietrelor de polizor a apărut ceva cu totul nou: un cuţit de frezare. Aşa că azi se ascut 950 de axe pe oră în loc de 600. Subliniem că aparatul e un fel de strung în miniatură...

În aceste zile, cînd proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. pentru planul de dezvoltare a economiei naţionale pe anii 1960-1965 şi pentru programul economic de perspectivă este larg dezbătut şi însuşit de colectivul fabricii, se nasc şi aici noi iniţiative şi se descoperă noi posibilităţi de creştere a productivităţii muncii, noi surse de economii care să ducă la reducerea preţului de cost al produselor, ridicîndu-se în acelaşi timp nivelul calitativ al acestora.

Fr. U.

①

②

③

④

⑤

⑥

PE PLATOURI, UN NOU FILM ROMÎNESC: „SETEA"

CÎND A ÎNCEPUT PRIMĂVARA...

„Domnia voastră s-a gătat" — spune Mitru Moț primarului și jandarmului din sat... În fotografie, actorii: Sandu Sticlaru (Petre), Nae Ștefănescu (jandarmul), Ilarion Ciobanu (Mitru Moț), Șt. Ciubotărașu (primarul).

La șase kilometri de Sibiu, șoseaua spre Alba Iulia trece pe lîngă lanurile de grîu ale gospodăriei colective din Turnișor și coboară spre satul Cristian. Firul verde, sănătos, al griului s-a înălțat, iar merii au arborat de mult florile lor albe-roz.

Dar nici lanurile întinse ale colectivei, nici celelalte semne ale primăverii împlinite nu fac obiectul filmărilor care au început aici. Acțiunea filmului „Setea", pornind de la romanul cu același titlu al talentatului prozator Titus Popovici, ne întoarce cu 15 ani în urmă, în zilele tumultoase dar încă lipsite de flori ale începutului lui martie 1945.

De aceea aparatul, mînuit de operatorul Aurel Samson și dirijat de regizorul Mircea Drăgan, a fost plasat în așa fel încît să nu vadă decît șoseaua — și ea mînjită ad-hoc cu motorină — și asfaltu-i presărat cu țărînă. Se filmează un episod din scenariu, în care țăranii din Deleni se îndreaptă cu căruțele spre tîrg, unde vor participa, conduși de muncitori, la răsturnarea pretorului reacționar și vor realiza astfel primul pas pe drumul noii lor istorii, prezentă atît de viu astăzi chiar la doi pași de aparatul de filmare.

În fața obiectivului e așezat un tanc demontat, ca o relicvă a războiului ce continua în zilele acelui martie. Mai încolo, către perspectiva satului Cristian, un schelet uscat de vișin a fost plantat ca să acopere florile inoportune de mai ale unui măr tînăr.

Doar evoluția precipitată a căruțelor pe șosea, mînate de un suflu nevăzut dar puternic resimțit, și figurile luminate de hotărîre și încredere ale oamenilor vor mărturisi și în acest cadru de film că o primăvară neobișnuită a început în acel martie.

În prima căruță pe care ne-o dezvăluie mișcarea panoramică a aparatului se află tînărul Mitru Moț, întors chiar ieri de pe frontul antihitlerist, și prietenul acestuia, Petre, un țăran plin de savoare (care-și găsește în actorul Sandu Sticlaru de la Teatrul Armatei un bun interpret).

Mitru Moț este întruchipat pe ecran de Ilarion Ciobanu, un tînăr care-și face nu numai debutul în cinematografie, dar și în arta actoricească în genere. Temperamentul său artistic răzbate din trăsăturile energice ale feței și din privirile aprinse de efortul trăirii rolului său.

În film, Mitru Moț a devenit erou principal. Titus Popovici a știut să se detașeze într-un fel de materialul propriului său roman și, ca un bun analist ce este, a extras din el, pentru scenariu, filonul esențial, dezvoltîndu-l pe o linie nouă. Se urmărește astfel îndeaproape drumul pe care-l parcurge Mitru de la acțiunea spontană, individualistă, la lupta conștientă spre care îl îndrumă cu pricepere activistul de partid Ardeleanu (al cărui rol îl joacă Colea Răutu).

Ardeleanu îl smulge pe Mitru Moț inerției, întruchipînd viu acea forță a comuniștilor care în numai 15 ani au reușit să-l scoată pe țăran din izolarea sa tradițională, eliberîndu-l treptat de instinctul degradant al proprietății și făcîndu-l coautor al noii vieți.

Mitru Moț nu „se desparte rîzînd de trecutul său". Se desparte însă cu eroism. Întors de pe front, el își găsește casa distrusă și pe toți ai lui morți. Refuză însă găzduirea pe care i-o oferă Găvrilă, un țăran mai cu stare, fiindcă nu vrea să mai fie la nimeni slugă, cu toate că de casa lui Găvrilă îl leagă dragostea pentru fiica acestuia, Iuliana. Împreună cu ceilalți țărani săraci din Deleni, el se alătură luptei pentru dărîmarea vechilor rînduieli. Cînd fiul lui Găvrilă, Ezechil, par-

---

UN MILION PENTRU UN SURÎS

Vești noi despre bunii prieteni ai publicului romînesc — actorii „Mossovietului". Ni le aduc fotografiile alăturate și ecoul aplauzelor și al hohotelor de rîs cu care moscoviții răsplătesc noua premieră a teatrului, „Un milion pentru un surîs". Este vorba de o comedie pe care Sofronov a scris-o în intenția de a acorda ironiei, rîsului zeflemitor dar prietenesc, ba chiar și farsei, dreptul de a ajuta corijării unor cusururi omenești.

Iată-i pe cei trei eroi ai piesei (foto 1). Nu e greu să-i recunoaștem pe R. Pleatt, Vera Marețkaia și K. Mihailov, deși — de astă dată — au luat înfățișarea necunoscută nouă a lui Babkin și a soților Kartașev. Vitali Kartașev e acela care e gata să dea „un milion pentru un surîs" al Olgăi, soția sa, atunci cînd simte că e pe cale să o piardă, deși pînă în urmă cu cîteva zile fusese convins că e cu totul prins în pasiunea pentru tînăra Nina. Lecția pe care i-o servește energica lui soție, doctorița Olga (ce pune la cale o abilă farsă, anunțîndu-l că s-a... căsătorit cu Babkin, prietenul lui cel mai bun), îl face să-și înțeleagă superficialitatea și greșeala și să revină, cumințit, în căminul său.

①

Kartașev nu este un om rău, vicios — ne demonstrează piesa și, mai ales, lupta pe care Olga o dă ca să-l recîștige — dar cusururile lui, așa mărunte cum sînt, pot să ducă la nimicirea căminului și... la o pagubă pentru stat de un milion de ruble. Deși arhitect capabil, Kartașev își manifestă și pe plan profesional tendința spre superficialitate, proiectînd o clădire cu o fațadă atît de încărcată și „veselă", încît numai acest „zîmbet" ar fi solicitat milionul de ruble. Pînă la urmă, Kartașev reface proiectul și, simultan, obține iertarea soției lui, așa cum se cuvine într-o comedie ce se respectă. Sarcasmul, satira vehementă nu fac parte din mijloacele pe care Sofronov și actorii „Mossovietului" le-au folosit în realizarea acestui spectacol. Piesa a fost scrisă și jucată cu un surîs pe buze, în ea nu aflăm personaje „negative" ce solicită oprobriul spectatorului, ci numai oameni cu defecte ce pot fi îndreptate.

Creația Verei Marețkaia în noul său rol (Olga este „sufletul" piesei, în mîinile ei se află toate firele acțiunii) este unanim considerată ca excepțională, ca și realizările actoricești ale lui Pleatt și Mihailov, de altfel. Cea de-a doua fotografie ne-o înfățișează pe

②

Marețkaia jucînd, împreună cu tînăra actriță Cernova (Nina), una din spiritualele scene ale piesei.

Pe cînd „Un milion pentru un surîs" și pe scenele noastre?

S.F.D.

Ilarion Ciobanu în rolul lui Mitru Moț.

Comunistul Ardeleanu (Colea Răutu) îi explică lui Petre (Sandu Sticlaru) sensul evenimentelor ce se petrec în țară în acea neobișnuită primăvară a lui 1945.

ticipă la o acțiune condusă de legionari și-l ucide pe Ardeleanu, Mitru, pornit împreună cu întreg satul pe urmele criminalilor, îl împușcă pe Ezechil. El o pierde astfel pe Iuliana, dar are tăria de a înțelege că fericirea nu se poate realiza în afara drumului drept al istoriei. În ultimele imagini ale filmului îl vedem pe Mitru, împreună cu comunistul Jurcă, pe fosta moșie a baronului, în care au intrat, unul lîngă altul, plugurile celor care au muncit-o dintotdeauna. „Nu, n-o să mai trăim ca înainte!" — îi spune Jurcă lui Mitru Moț, înmînîndu-i carnetul roșu de partid.

Regizorul Mircea Drăgan a întocmit o distribuție în care se întîlnesc nume de prestigiu. Printre ele găsim și un strălucit... debutant în ale cinematografiei: artistul poporului George Calboreanu interpretează rolul lui Găvrilă, un om plin de contradicții, care încearcă zadarnic să fie cinstit și să rămînă în același timp legat de vechile rînduieli. Încă din timpul turnării interioarelor pe platourile de la Buftea, George Calboreanu ne-a afirmat că se simte în largul său printre numeroasele reflectoare și aparate de filmare, întărindu-ne convingerea că primul rol pe care îl creează pentru ecran va beneficia de întreaga forță și profunzime a talentului său. Artistul poporului Jules Cazaban își va desfășura registrul interpretativ în rolul baronului Romulus Papp de Zerind, înclinația lui spre sarcasm și caricatură nuanțată găsind astfel un prilej propice de realizare.

— Crearea unui stil unita[illegible] al interpretării actoricești — ne mărturisește Mircea Drăgan — iată ce mă preocupă zi și noapte. Am reunit actori de formații foarte diferite. Începînd cu Ilarion Ciobanu și Flavia Buref (cunoscută nouă din filmul „Dincolo de brazi" și interpretînd în „Setea" rolul Iulianei — n.n.), care sînt la primele lor experiențe actoricești, și terminînd cu George Calboreanu și Jules Cazaban, mari actori de teatru, cu profiluri însă net diferențiate, ne străduim ca fiecare să ajungă, prin mijloacele sale specifice, să se armonizeze într-un întreg orchestral.

Este semnificativ faptul că regizorul Mircea Drăgan folosește metafora cu orchestra și-l preocupă cerința unității. Este explicabil de vreme ce el și-a asumat sarcina de a folosi din bogatul arsenal al cinematografiei artistice și unele mijloace neuzitate pînă acum la noi. Filmul se realizează în două versiuni — una pentru ecran lat și cealaltă pentru ecran normal.

Interesul cu care este așteptat filmul „Setea" e sporit de promisiunea lui Titus Popovici și dorința lui Mircea Drăgan de a realiza și seria a doua a filmului, a cărei acțiune va urmări aceiași eroi, deveniți în zilele noastre colectiviști. Avem deci motive să sperăm că în primăvara viitoare ne vom putea bucura de două ori. O dată pentru reușita primei serii și încă o dată pentru faptul că îi vom regăsi pe autori, poate în același loc, la șase kilometri de Sibiu, cu aparatul îndreptat spre holdele colectivei din Turnișor , lăsînd să pătrundă în cadru toate florile lui mai.

Valerian SAVA

Maestrul G. Calboreanu este pregătit pentru filmare.

Dragostea lui Mitru (Ilarion Ciobanu) și a Iulianei (Flavia Buref) nu se va împlini...

COPII DE VÎNZARE

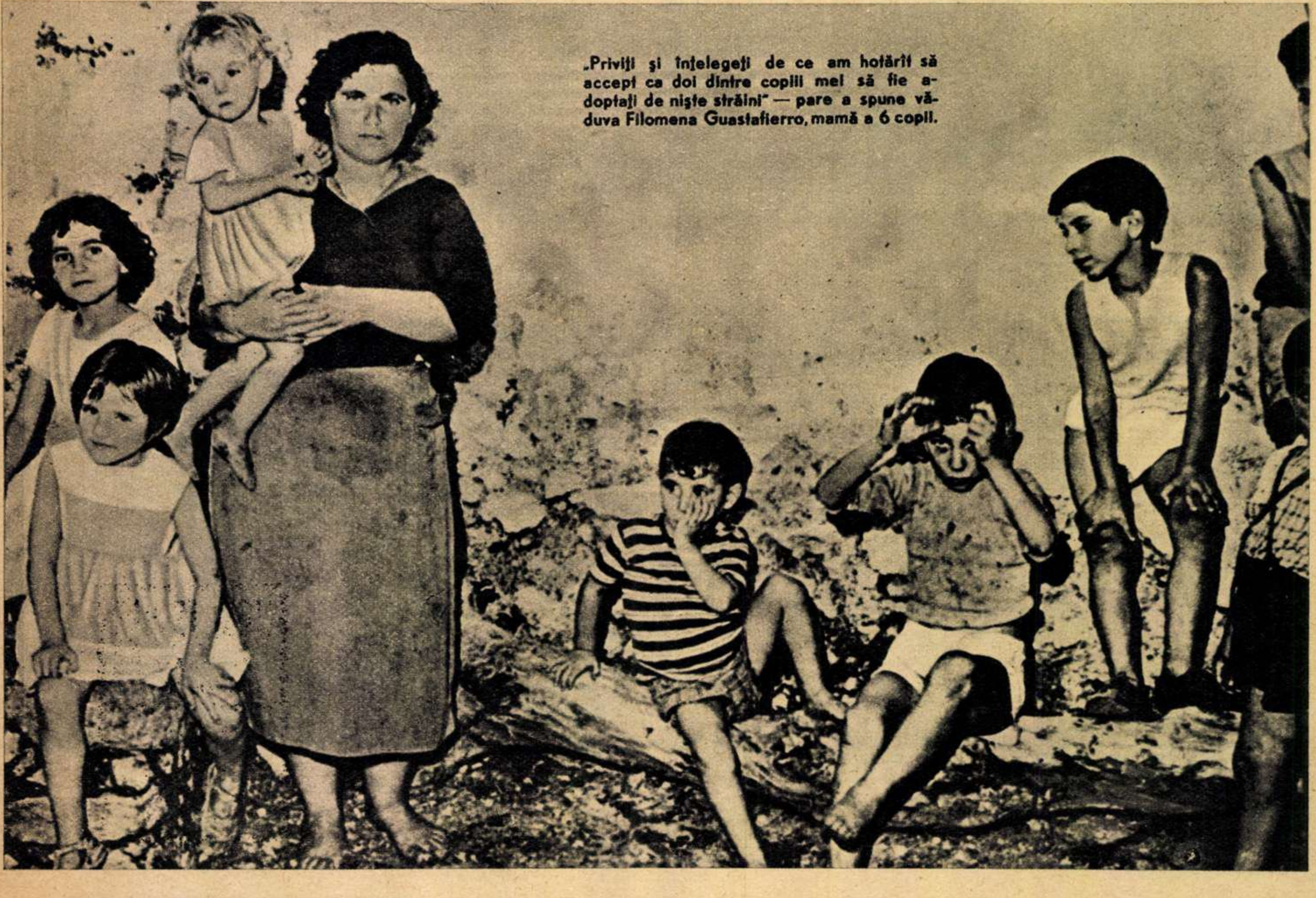

„Priviţi şi înţelegeţi de ce am hotărît să accept ca doi dintre copiii mei să fie adoptaţi de nişte străini" — pare a spune văduva Filomena Guastafierro, mamă a 6 copii.

În plin secol XX, în numeroase ţări capitaliste negoţul de copii e în floare. Marfa negociată de traficanţi veroşi o constituie copiii de toate vîrstele provenind din familii sărace, care se zbat în ghearele mizeriei şi ale foametei.

Părinţii, siliţi sub povara mizeriei să renunţe la unul sau mai mulţi dintre copiii lor, trec printr-un cumplit zbucium sufletesc. Despre o asemenea dramă zguduitoare, petrecută în Italia, relatează şi *Werner Rings*, reporter al revistei burgheze *Schweizer Illustrierte*, într-un reportaj din care reproducem cele de mai jos.

Schweizer
Illustrierte
Zeitung

Kinder werden exportiert!

Unter wahren Seelenmartern reifte ihr Entschluß: »Ich gebe meine Kinder fort!« Ein begütertes, jedoch kinderloses Ehepaar in New York hatte der italienischen Witwe Filomena Guastafierre angeboten, zwei ihrer sechs Kinder zu adoptieren.

Titlul apărut în revista „Schweizer Illustrierte": „SE EXPORTĂ COPII".

Filomena este o femeie de 29 de ani, plină de temperament, voinică, cu mîini puternice, cu ochi limpezi şi vii... Locuieşte cu întreaga-i familie — în total şapte persoane—într-o cameră aproape goală din cartierul săracilor, Flocco Vecchio, situat la poalele Vezuviului. Am notat: un pat (pentru toţi şapte), un dulap vechi şi patru scaune (pentru cei şapte) în jurul unei mese neacoperite. Din spatele casei, din curtea plină de bambus ce creşte aici sălbatic, îşi face apariţia, călcînd printre ierburi şi pietre de lavă, Filomena. Pe chipu-i trist se citeşte întrebarea: „Ce credeţi că poate aduce viitorul copiilor mei?" Toţi şase s-au aliniat în faţa mea. Giuseppe, Giovanna, Maddalena, piperniciţii gemeni Pietro şi Paolo şi Concettina, mezina în vîrstă de doi ani. „Iată — îmi spune Filomena — de ce m-am hotărît să-i las să plece".

A fost o hotărîre pe care şi-a smuls-o din inimă, după săptămîni de nopţi nedormite... Ea intenţionase să-i facă pe Paolo şi Maddalena să renunţe la numele lor, s-o uite pe mama lor.

Au urmat însă alte frămîntări. Oare vor înţelege copiii această jertfă? Nu se vor gîndi oare într-o zi cu duşmănie la adevărata lor mamă? Nu vor spune cu dezgust: „Mama noastră? Ea ne-a părăsit la ananghie!" „Signore — îmi spuse Filomena—am avut atunci groaznice mustrări de conştiinţă!" Maddalenei (în vîrstă de 5 ani), care se uita la mine cu respiraţia întretăiată, Filomena îi zise: „Adu-i domnului un scaun!"

„Pe acelaşi scaun — îşi continuă povestirea sărmana femeie — a stat atunci domnişoara aceea care mi-a spus: „Vin din partea avocatului Giambaldo din New York".

Din gura acesteia, Filomena a aflat că un oarecare Mister Calogero Speciale din New York şi soţia sa, Annie, vor să adopte pe doi dintre copiii ei. „Daţi-mi timp — a spus Filomena. Lăsaţi-mă să mă mai gîndesc!" Ar fi preferat s-o cunoască personal pe Annie Speciale. Era hotărîtă să n-o dea în nici un caz pe Concettina. „Voi fi o mamă iubitoare" — i-a scris Annie Speciale. Dar cînd avocatul Giambaldo i-a scris: „... şi după primirea copiilor voi plăti 150.000 de lire", atunci mînia Filomenei a răbufnit: *„Eu nu-mi vînd copiii, şi basta!"*

„O neînţelegere regretabilă — i-a scris apoi Annie Speciale. Era vorba de un dar, nicidecum de o plată!" A urmat un adevărat potop de scrisori calde, pline de cuvinte frumoase... Filomena a fost mişcată. Şi, într-o zi de vară, adierea unui vînt călduţ a găsit-o pe un aeroport de lîngă Roma, cu Paolo şi Maddalena de mînă. Luase, în cele din urmă, hotărîrea de a ceda Anniei Speciale copiii.

Azi îşi aduce aminte: „Tremuram din tot corpul". Din înaltul cerului

Pentru a cîştiga un ban, Filomena face orice muncă ocazională. Cifre oficiale: la 14.000 de locuitori sînt 3.000 de şomeri.

cobora un avion transatlantic. Annie Speciale nu putuse să vină în persoană. În locul ei îşi făcu apariţia avocatul Giambaldo, însoţit de o secretară, o blondă cu ochi şireţi. Printr-o întîmplare, Filomena zări alţi trei copii care priveau spre Paolo. Iscodind încoace şi încolo reuşi să afle ce-i cu ei: *„Trei copii săraci dintr-un cămin de copii găsiţi. Ei urmează să zboare spre New York. Sărmanii, vor avea în sfîrşit părinţi!“* În timp ce-i privea, secretara avocatului o apucă de mînă pe Filomena şi, îndemnînd-o să privească în poşeta sa întredeschisă, unde se zărea un pacheţel de bancnote, îi şopti la ureche: *„Două sute de mii — totul pentru dumneata!“*

Filomena înlemni. Parcă-şi pierduse minţile. Ţinîndu-l pe Paolo în braţe şi tîrînd-o de mînă după ea pe Maddalena o luă la goană strigînd cu toată durerea sufletului ei de mamă: „Nu vreau! Nu-mi vînd copiii!“ Strigătul ei a dat ocol întregii Italii, făcînd să se afle că cel puţin patru „firme mondiale“ se ocupă de această treabă criminală: comerţ cu copiii săraci.

Peste 800.000 de familii americane vor copii fără să-i poată avea. Pentru acestea, diferiţi misiţi cutreieră cartierele mizere ale oraşelor din Italia şi Grecia, fără ca activitatea lor să fie controlată de autorităţi, şi cumpără copii pe care apoi îi exportă în S.U.A. Ei plătesc pînă la 250 de dolari pentru un copil, pe care-l revînd însă la un preţ care variază între 2.000 şi 10.000 de dolari. Ce se întîmplă mai departe cu aceşti copii?...

Filomena s-a întors acasă cu Paolo şi Maddalena, la ceilalţi copii ai săi şi la cumnatul ei, care vrea s-o ia de nevastă. În acest timp, alţi 96 de copii săraci se aflau în portul Neapole, urmînd să fie îmbarcaţi. Au intervenit autorităţile. S-a aflat că în decursul unui an în Grecia au fost vînduţi în mod ilegal 562 de copii, iar la Roma s-a făcut în parlament această interpelare: *„Este adevărat că traficanţii de oameni negociază anual 5.000 din copiii noştri pentru America?“*

„Cînd vă veţi căsători?“ — îl întreb pe cumnatul Filomenei. „Caut de lucru“ — îmi răspunde acesta. „Imposibil să găsim de lucru pentru el“ — îmi spune preotul comunei, Angelo Pogano. „Bărbaţii noştri găsesc aici de lucru numai 40 de zile pe an“ — adaugă Filomena care, la plecare, strîngîndu-mi puternic mîna, mă întreabă în şoaptă: „Nu puteţi să-l ajutaţi?“

ZGUDUITORUL ACT DE ACUZARE

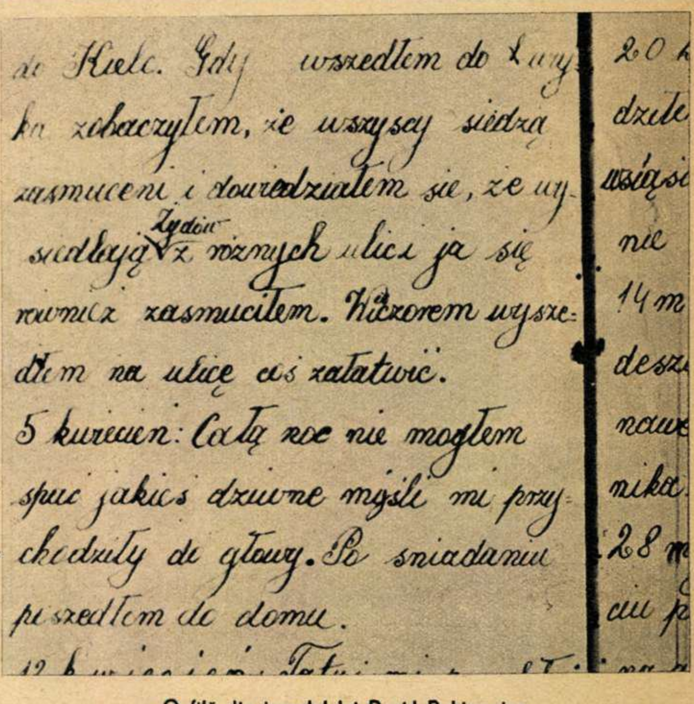

de Kielc. Gdy wszedłem do [illegible]
ka zobaczyłem, że wszyscy siedzą
zasmuceni i dowiedziałem się, że wy-
siedlają Żydów z różnych ulic ja się
również zasmuciłem. Wieczorem wysze-
dłem na ulicę coś załatwić.
5 kwiecień: Całą noc nie mogłem
spać jakieś dziwne myśli mi przy-
chodziły do głowy. Po śniadaniu
poszedłem do domu.

O filă din jurnalul lui David Rubinowicz.

N-am uitat, nu-i aşa?! Anii una mie nouă sute patruzeci, una mie nouă sute patruzeci şi unu... Ani de spaime şi cumplite fapte... Ani cînd ciuma cafenie se lăţea ca o boală înfricoşătoare peste trupul sfîşiat al ţărilor invadate. Era vremea hulei şi a crimelor, cînd se cerea o mare tărie a cugetului spre a nu-ţi pierde curajul, a nu deznădăjdui şi, mai ales, a nu-ţi terfeli demnitatea de om. Iar pentru toate acestea era, în primul rînd, nevoie de o minte trează şi de un suflet mare — cum micul David a avut cu prisosinţă.

Micul David Rubinowicz trăia în casa cu numărul 13 de pe strada Kielicka, din satul Bodzentyn, voievodatul Kielce din Polonia. Prea multe amănunte nu se mai cunosc despre el. Nu se ştie dacă era blond ori brun, înalt ori scund, firav sau voinic. Dar se poate afirma, desigur, cu toată certitudinea că era mult mai matur decît îl arătau anii săi puţini. Şi aceasta o putem spune datorită jurnalului lăsat de el — scris cu o caligrafie şovăielnică pe fostele caiete de şcoală, devenite de prisos, caiete în care este înfăţişat calvarul populaţiei evreieşti din Polonia în timpul ocupaţiei naziste.

Şi aşa, timp de doi ani, de la 21 martie 1940 pînă la 1 iunie 1942, copilul de 12 ani a însemnat cu grijă, ascuns în podul casei unui vecin, ceea ce vedea şi auzea în jurul lui, micile întîmplări şi marile drame care însîngerau zilnic fişia din trupul Poloniei martire, care era satul Bodzentyn. În total, cinci caiete.

Uliţa Kielicka din satul Bodzentyn. În prim-plan este înfăţişată casa în al cărei pod şi-a scris micul David zguduitorul jurnal.

DIN JURNALUL LUI DAVID RUBINOWICZ

„...Dis-de-dimineață m-am plimbat prin sat. Pe zidul unui magazin era un afiș. M-am apropiat să-l citesc. Era un ordin nou prin care li se interzicea evreilor să mai meargă cu căruța (de multă vreme nu mai avem voie să călătorim cu trenul).

De cînd a început războiul, învăț singur acasă. Mi-aduc aminte de vremea cînd mergeam la școală și-mi vine să plîng. Acum trebuie să stau acasă fără să mă pot duce nicăieri. Și cînd mă gîndesc la războiul care se desfășoară acum peste tot în lume, la oamenii nenumărați care cad în fiecare zi uciși de gloanțe, de gaze, de bombe, de epidemii și de toți ceilalți dușmani ai omenirii, nu mai am putere pentru nimic.

...Așteptăm fără să știm ce, cuprinși de o groaznică spaimă. Ieșim mereu în fața casei. Peste tot e o liniște de parcă toți ar fi murit. Doar jandarmii umblă de colo pînă colo. N-am îndrăznit să mă aventurez pe stradă. Am aflat că se fac percheziții în casele evreilor.

...Lîngă noi a fost arestată o pereche, soț și soție. Au rămas doi copii. Mai tîrziu am aflat că tatăl a fost împușcat și că mama, grav bolnavă, a fost expediată la Kielce. La Slupi, jandarmii au arestat trei evrei. Li s-a făcut de petrecanie la Bieliny. Cu siguranță că au fost împușcați. Mult sînge evreiesc a mai curs la Bieliny! A devenit un adevărat cimitir evreiesc... Cînd va înceta oare această vărsare de sînge?

...Azi e timp frumos cum n-a mai fost de mult. Dacă am fi liberi, totul ar fi bine. Dar n-avem voie nici măcar să ieșim în sat. Sîntem ca niște cîini legați. În casa de peste drum n-au mai rămas decît doi copii mici. Alături, bărbatul a fost ridicat. Dacă te uiți pe fereastră în casa lor, vezi acolo durerea.

...Astăzi dimineață două evreice, mamă și fiică, s-au dus în sat. Din nefericire, un grup de nemți se duceau la Bodzentyn să ia niște cartofi și s-au întîlnit cu aceste două evreice. Cînd i-au văzut pe nemți, ele au început să fugă, dar ei le-au ajuns și le-au prins. Au vrut să le împuște chiar acolo în sat. Dar primarul s-a opus și atunci le-au dus în pădure și le-au împușcat acolo. Serviciul de ordine s-a dus să le ridice și să le ducă la cimitir. Cînd a sosit căruța, am văzut că era toată năclăită de sînge...“

Artemiusz și Helena Wolczyk au făcut cunoscut conținutul jurnalului citind, încă în octombrie 1957, la stația de radioficare din Bodzentyn, fragmente din aceste caiete.

Pînă cînd, într-o zi, în urma lui David Rubinowicz au rămas doar caietele. Jurnalul lui a fost găsit în căsuța de pe strada Kielicka de către o vecină, Helena Noezyk, mamă a șapte copii, care — obișnuită a avea de-a face cu lucruri de școală și văzînd caietele aruncate — le-a ridicat și a început a le răsfoi. Întîmplarea a făcut ca tot în vremea aceea, Helena Noezyk să fi citit într-o revistă o suită de articole — semnate de ziarista varșoviană Maria Iarochowska — despre masacrele făptuite de hitleriști în regiunea ei. Articolele o mișcaseră pe Helena Noezyk și femeia se gîndise mult la cuprinsul lor. Răsfoind deci caietele găsite și începînd a le citi, Helena Noezyk și-a dat seama că dăduse peste un emoționant document uman, care nu trebuia lăsat să se piardă, așa încît, după ce le-a parcurs de la un cap la altul, le-a făcut pachet și le-a trimis la Varșovia revistei care publicase articolele Mariei Iarochowska.

Așa s-a răspîndit în toată lumea vestea despre acest nou caz „Anne Frank“, fetița care, în altă parte a Europei, la Amsterdam, își asumase și dînsa misiunea de a fi un cronicar al vremurilor cumplite pe care le trăia, pentru ca amintirea acestora să nu se șteargă nicicînd din memoria oamenilor, pentru ca oamenii să nu mai îngăduie niciodată repetarea grozăviilor la care cei doi copii au fost, deopotrivă, martori și atît de tragici actori.

Ultima însemnare din jurnalul lui David Rubinowicz — care relatează uciderea a două femei, mamă și fiică — se sfîrșește cu aceste cuvinte: *„Cînd s-a întors căruța, am văzut că era toată năclăită de sînge“*. Cu ochii lui mari de copil îngrozit, micul David a văzut în jurul lui o imensă, înfricoșătoare baie de sînge, o orgie a bestiei fasciste dezlănțuite, căreia după aceea i-a căzut și el victimă.

Dar, prin intermediul celor cinci caiete, micuțul David Rubinowicz a supraviețuit totuși călăilor lui, iar jurnalul său continuă a fi un îngrozitor act de acuzare, un cumplit avertisment și o chemare — astăzi, cînd năpîrca fascistă încearcă din nou a-și înălța capul în Germania de vest și în alte locuri.

Dumitru HÎNCU

Helena Wacinska l-a cunoscut pe micul David; acum ea citește din ziar fragmente din jurnalul acestuia.

→

FLORILE GRĂDINII NOASTRE

In prima zi de vară iese din rînduri, pentru a fi sărbătorit, cel mai iubit cetăţean al lumii. Milioane de oameni întind braţele spre el şi adastă să-i culeagă zîmbetul ca o floare. Milioane de oameni păşesc în vîrful picioarelor spre a nu-i tulbura somnul.

Căci el este **copilul,** începutul şi speranţa lumii, sămînţa viitorului, chezăşia prezenţei şi continuităţii omenirii pe pămînt. Legănat în ritmuri fierbinţi, contemplat cu adoraţie, îmbăiat şi înfăşat cu deosebită grijă, însoţit cu pasiune şi mîndrie de-a lungul minunatei călătorii care este creşterea, dezvoltarea, el a conferit cu minuscula sa făptură o justificare mai mult a existenţei omului.

Zdrobit între pietrele de moară ale orînduirilor cu bogaţi şi săraci, chinuit de boală şi de ignoranţă, nimicit prin foame de mîna cu inele ce zvîrlea în apă sau în foc laptele şi pîinea spre a nu coborî *preţul* din nesăţioasa lui înălţime, bătut de belferi întunecaţi la minte şi de supraveghetori sadici, îmbrîncit de timpuriu în întunericul minelor, pe plantaţii, în fabrici şi ateliere unde se făureau şi cu truda lui bogăţii şi frumuseţi pentru alţii, smuls de la pieptul mamei spre a fi tîrît în piaţa sclaviei, mitraliat de bestii din avioane cu zvastică, ars în cuptoare şi zvîrlit în gropi comune de colaboratorii actuali ai domnului Konrad Adenauer, pierit în sinuciderea colectivă a familiei şomerului zdrobit de „prosperitatea" societăţii capitaliste, schimbat pe banii bogătaşei sterpe — el a străbătut toate negurile istoriei, războaie, secetă, epidemii. Dar, într-o zi de octombrie, tunurile de pe Aurora l-au vestit că în a şasea parte a lumii chinurile lui au luat sfîrşit şi că poate începe să-şi trăiască propria lui copilărie.

După ani, steagurile roşii au prins să fîlfîie în multe locuri pe harta lumii. Aici, în ţările păcii şi socialismului, sănătatea, hrana, jocul copilului, creşterea şi educarea sa s-au înscris ca probleme majore pe ordinea de zi a consiliilor de miniştri, s-au transformat în hotărîri de partid şi de stat şi au prins viaţă aievea, în proporţii care seamănă a vis, care sînt ale unui vis realizat cu mijloacele socialismului.

De **1 Iunie** luaţi copilul şi, ducîndu-l pe înălţimi, arătaţi-i tot ce se construieşte pentru prezentul şi viitorul lui, povestiţi-i trecutul şi ajutaţi-l să înţeleagă că este cetăţean al socialismului şi constructor al comunismului, că el este cel ce vine pe lume în maternităţi, albele palate ale ştiinţei şi vieţii; că el este cel ce trăieşte în luminoase creşe, în vesele grădiniţe, în clase pline de soare, pe stadioane largi, cel ce primeşte ca pe un drept întărit de lege tot ce-i este de trebuinţă pentru a se bucura din plin de copilăria lui.

Privindu-l, să se întîlnească în inimile noastre dragostea cu mînia. Dragostea pentru el şi pentru cei ce ne fac cu putinţă să-l creştem aşa cum o facem. Mînie pentru cei ce ne ameninţă dragostea. Dar să nu uităm că orice dragoste care se întrupează numai în cuvinte este deşartă şi că orice mînie care nu naşte hotărîrea de a lupta este stearpă. De aceea să strîngem cît mai multe biruinţe pe şantierele socialismului, să luptăm, cu chipul copiilor în inimi, cu pasiune şi perseverenţă, la construcţia unei lumi fără războaie, pentru toţi copiii din lume.

Sen ALEXANDRU

Imagini color realizate de secţia foto a Combinatului poligrafic „Casa Scînteii". Reporteri fotografi: Hedy Löffler, Ion Cucu, Gh. Florescu şi Sandu Mendrea.

Veniţi şi voi să vedeţi ce dimineaţă frumoasă avem! (Creşa din cartierul nou Floreasca). ↑

Se poate, pe asemenea timp, să îmbraci „fetiţa" cu rochie de vară?! (Creşa cartierului nou Floreasca). →

COPERTA NOASTRĂ:

La creşă... Păpuşi de tot felul... (Creşa întreprinderii F.C. „Gh. Gheorghiu-Dej“).

↑

...Iar cei mai mici vor şti doar din auzite că pe locul unde se află clădirea acestei şcoli noi, frumoase şi moderne, a fost pe vremuri un maidan cu gropi şi gunoaie. (Şcoala elementară din cartierul Rahova).

★

→

Doi chiulangii? Nu. Băieţii s-au urcat aci ca să poată privi mai bine hora colegilor lor. (Şcoala elementară din cartierul Ferentari).

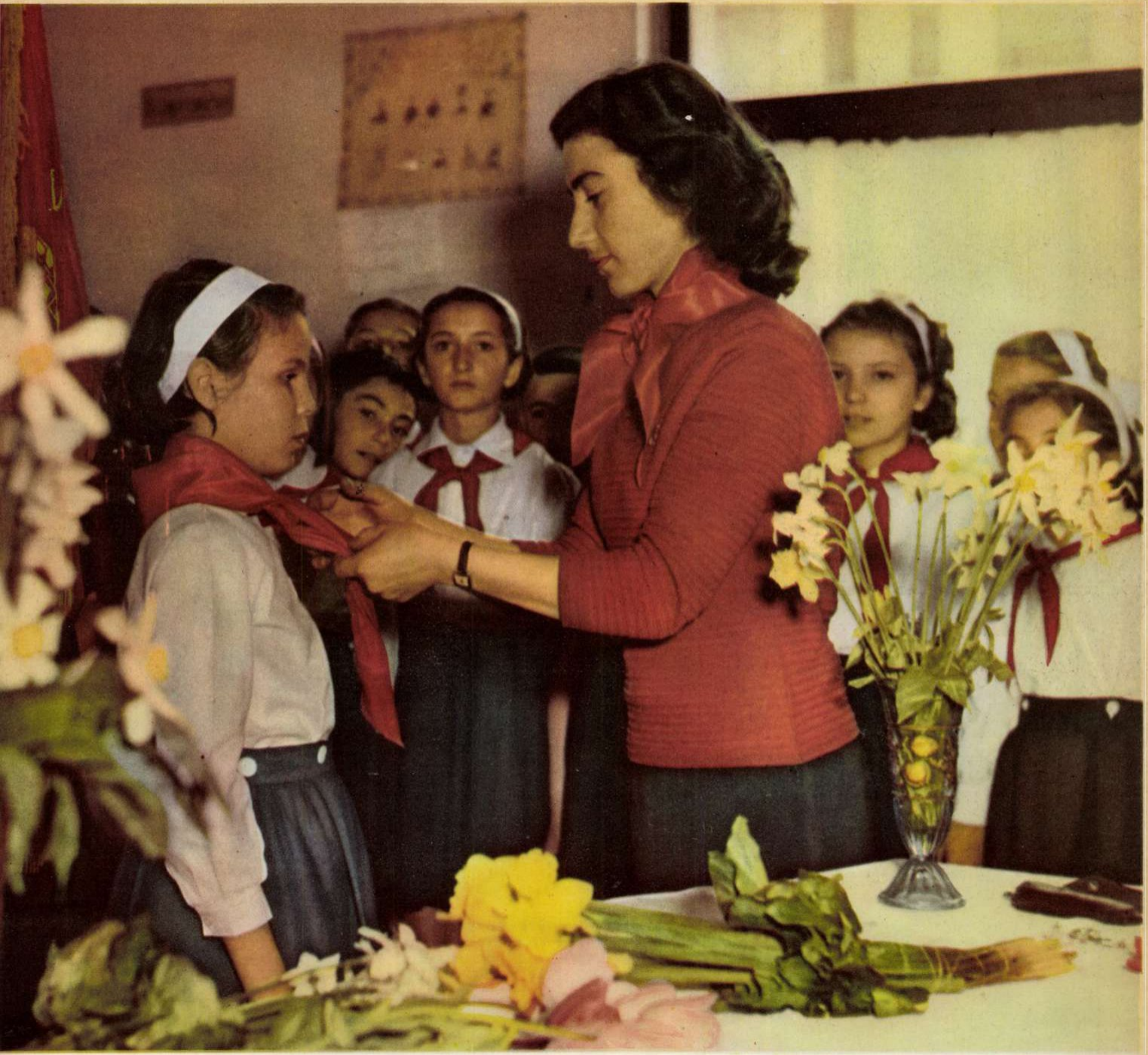

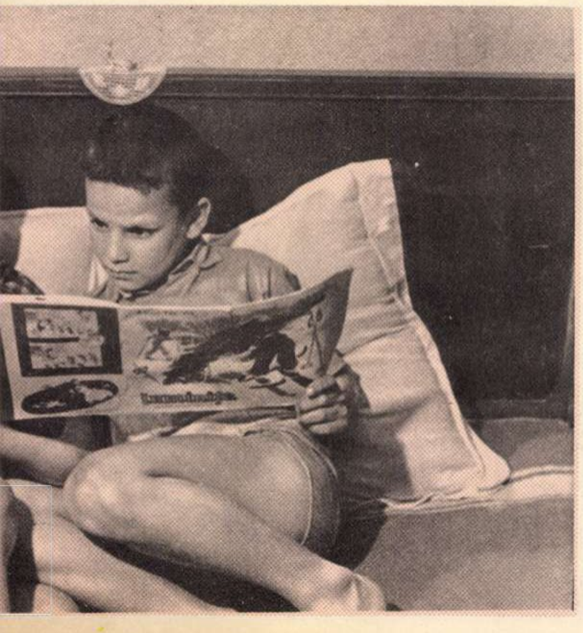

↑
Un moment solemn: primirea cravatei de pionier. (Şcoala elementară din cartierul Ferentari).

★

←
Revista noastră dragă...

★

→
De vorbă cu Ţăndărică? Nu. Discuţii între elevii şcolii din Ferentari despre „punerea în scenă“ a năzdrăvăniilor lui Ţăndărică.

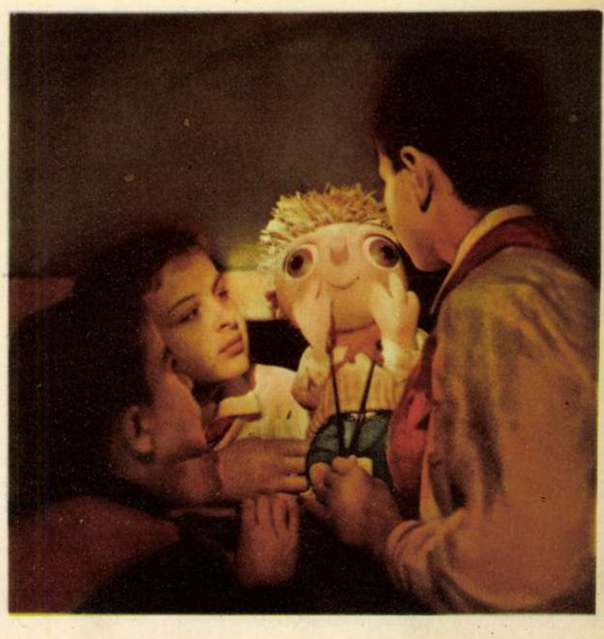

SCHEMA UNUI APARAT TELEFONIC AI TOMAT
ALO ALO AICI ESTE
CERCUL DE
TELECOMUNICATII

Cînd vor fi mari, vor spune poate: am îndrăgit şi mi-am ales meseria de inginer încă de pe vremea cînd participam la lecţiile de ştiinţă aplicată de la Palatul pionierilor din Bucureşti.

Se pare că pe mica gospodină o interesează deocamdată mai mult plasa de nylon, decît conţinutul acesteia. (Copii din cartierul muncitoresc Ferentari).

↓

Ei gata, nu e nici o supărare! Dacă nu vrei portocală, mergem să ne jucăm. Pe urmă am să-ţi spun o poveste frumoasă, cu o fetiţă cuminte care s-a făcut mare fiindcă a mîncat... portocale. (Creşa Combinatului poligrafic „Casa Scînteii").

↓

Şcoala părinţilor

Dragostea de muncă trebuie insuflată din fragedă copilărie...

↑O carte de poveşti, frumos ilustrată, stîrneşte curiozitate şi pasiune pentru citit.

← Traforajul nu numai că e plăcut, dar dezvoltă şi deprinderea de a munci.

Ani de zile oamenii care au venit în această sală a uzinelor „23 August" din Capitală au fost martorii unor dezbateri despre productivitate, reducerea preţului de cost, economii sau alte probleme de tehnică şi producţie. Şi iată că, deodată, într-o după-amiază, cineva a început să vorbească despre copii.

O mamă s-a ridicat şi a întrebat:

— Cîteodată, îmi prind copilul cu o minciună. Ce trebuie să fac pentru a-l dezvăţa să mintă?

Ciudat lucru să judeci, într-o uzină, un copil care minte! Copilul nici nu e prezent, el se joacă pe undeva sau îşi face lecţiile. Dar o sută de oameni se întreabă, nu fără îngrijorare, de ce minte. Ei nu mai sînt acum doar muncitorul de la forjă sau miezuitoarea de la turnătorie, ci părinţi care încearcă să afle care sînt cauzele unui cusur şi cum îl pot îndrepta. O sută de oameni încearcă să pătrundă în psihologia copiilor. O sută de oameni învaţă pedagogia... Ne aflăm la o şcoală a părinţilor.

— Copilul minte... Dar ce metode aţi folosit ca să-l dezobişnuiţi?

Începe analiza cazului. Fiecare dintre cei prezenţi recapitulează mintal metodele întrebuinţate de dînsul în atare împrejurări şi ascultă atent.

— Întîi i-am explicat... N-a dat rezultate! — relatează consternată mama. Apoi l-am bătut... Nu s-a îndreptat. L-am bătut din nou. Dar se pare că tot mă minte.

— Ce vîrstă are? — întreabă lectorul.

— Treisprezece ani...

— În ce împrejurări vă minte?

— Îmi ascunde notele pe care le primeşte la şcoală. Îl întreb: te-a ascultat azi lecţia? Dacă a primit o notă proastă îmi spune că n-a fost ascultat.

— Să baţi copilul în epoca pubertăţii e o gravă greşeală...

Ce se poate face însă în fond? Cine este de vină? Unde sînt izvoarele acestei deprinderi rele?

Toţi părinţii doresc să fie buni pedagogi. De aceea pentru mulţi pare să fie revelatorie constatarea că nu e suficient să le explici copiilor că au greşit, dacă tu însuţi nu eşti corect. Ordinea şi disciplina nu se învaţă prin bătaie, ci se transmit prin comportarea părinţilor. Copiii repetă ceea ce văd, aud sau simt în familie...

„Şcoala părinţilor" de la uzinele „23 August" a ajuns la a opta prelegere. S-a vorbit despre „Educaţia în familia socialistă", despre importanţa relaţiilor dintre soţi în educarea copiilor, despre organizarea jocului, insuflarea dragostei de muncă etc. Cum au fost oare utilizate aceste cunoştinţe? Jana Bădescu are un băieţel de şase ani pe care îl pregăteşte pentru şcoală. Doru va intra peste puţină vreme în cadrul unui colectiv foarte organizat. De felul cum va reacţiona depinde în mare măsură viitoarea lui comportare. De aceea Jana Bădescu încearcă să-i insufle ataşamentul pentru colectiv, învăţîndu-l să fie prietenos cu ceilalţi copii, să le vorbească, să respecte bunurile lor. O lecţie practică a respectării bunurilor care nu îţi aparţin stă la îndemîna oricărui părinte, cu puţină strădanie şi ingeniozitate. Iată un exemplu: Jana împreună cu băiatul ei Doru se plimbau printr-un parc. Băieţelul a vrut să rupă o floare. Desigur că nu e o crimă, dar tolerarea actului poate crea un obicei.

— Floarea nu-i a ta. E a tuturor copiilor. Dacă tu o rupi, ce-o să spună ceilalţi? Şi ei vor să vadă floarea...

Iată un prim pas pe drumul deprinderii respectului faţă de bunul obştesc.

La şcoala părinţilor, mamele şi taţii au învăţat să insufle odraslelor lor dragostea faţă de muncă! Cîţi dintre părinţi, robi ai unor prejudecăţi, nu creează un climat ostil acestei deprinderi?

„Au tot timpul să se obişnuiască", argumentează dînşii. Din rîndul acestor „odoare" se recrutează mai tîrziu mulţi leneşi şi comozi.

— Mi-am învăţat copilul — ne explică desenatoarea Dana Chicoş — să facă mici servicii. Îl rog să-mi aducă diverse lucruri, l-am învăţat să se îmbrace singur, dar mai ales căutăm, împreună cu soţul meu, să-l creştem într-o atmosferă lucrativă. În casa noastră n-o să vadă pe nimeni lenevind.

★

... Cum trebuie crescut un copil? Iată o întrebare care necesită un răspuns atît de lung, încît el s-ar concretiza într-o întreagă operă de pedagogie. Căci trebuie să ţii seama de nenumăraţi factori. Dar cum ţi-ar putea reţine aceştia atenţia, dacă nu-i cunoşti? Iar ca să-i cunoşti, e necesar să-i înveţi. Şi o bună metodă în învăţare este această şcoală a părinţilor, care fiinţează la uzinele „23 August" şi pentru a cărei bună desfăşurare conlucrează S.R.S.C.-ul, Comisia raională de femei şi comitetul de întreprindere al uzinei.

C. BOZBICI

Fotografii de Elena GHERA

PE URMELE LUI PESTALOZZI, ÎN ŢARA NOASTRĂ

de lector univ. Iosif **ANTOHI**

Este cunoscută opera pedagogului democrat elveţian Johann Heinrich Pestalozzi, din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi primele decenii ale celui de-al XIX-lea, pe tărîmul educaţiei poporului, în condiţiile de trecere de la feudalism la capitalism.

Aproape două secole, ideile înaintate ale lui Pestalozzi cu privire la necesitatea realizării unei educaţii şi instrucţii pentru popor, ca şi la mijloacele acestei realizări au luminat calea şi au încălzit inima adevăraţilor educatori. Cu toate limitele şi erorile datorate concepţiei idealiste care îi stă la bază, opera lui Pestalozzi conţine multe elemente preţioase care au intrat în tezaurul pedagogiei progresiste.

Interesul pentru ideile lui Pestalozzi datează în ţara noastră încă din timpul vieţii pedagogului. Ele încep să fie cunoscute la noi din primele decenii ale secolului al XIX-lea, influenţînd puternic primele regulamente de organizare şcolară din Muntenia şi Moldova, elaborate pe baza Regulamentului Organic. Tot în această perioadă, un ardelean, Stephan Ludwig Roth (1796-1849), pleacă la Yverdon, devenind elevul şi colaboratorul lui Pestalozzi.

Roth, originar din Mediaş, după ce urmează şcoala medie în oraşul său natal, apoi la Sibiu, pleacă la Universitatea din Tübingen, unde îşi trece doctoratul în teologie. De aci, mergînd mai mult pe jos, ajunge la Yverdon şi lucrează ca profesor de limbă latină la Institutul lui Pestalozzi, timp de un an şi jumătate, pînă în aprilie 1820.

Faptul că Pestalozzi îl aprecia pe elevul său ardelean reiese din scrisoarea adresată tatălui lui Roth, la Sinca Mare (Transilvania), din 25 decembrie 1818, necunoscută pînă astăzi cititorului romîn, pe care am descoperit-o la Muzeul Bruckenthal din Sibiu.

Iată cîteva fragmente din scrisoare: „... Noi căutăm aci să simplificăm mijloacele educaţiei şi ale învăţămîntului... În această privinţă însă, mult stimate domn, sînt regiuni în care poporul... este mult mai potrivit pentru principiile noastre decît în regiunile unde pustiirea nimicitoare a savantlîcului şi a semidoctismului superficial a paralizat multilateral şi regretabil forţa acţiunii oamenilor în învăţarea satisfăcătoare a ceea ce ei de fapt trebuie să realizeze".

Vorbind mai departe despre condiţiile deosebite în care se desfăşoară activitatea educativă în Elveţia şi, respectiv, cele din Transilvania, Pestalozzi îşi exprimă părerea că populaţia săracă din Ardeal reprezintă un mediu potrivit pentru aplicarea principiilor sale.

„Această părere, iubite şi nobile domn părinte, cu privire la poporul dv. — îşi continuă Pestalozzi scrisoarea — este şi părerea fiului dv. iubit, şi eu mă bucur de a fi cunoscut în el un om care este capabil de a folosi, cu rezultat sigur în patria sa, principiile pe care noi le prelucrăm pentru scopurile noastre, fiind în acelaşi timp înzestrat cu cel mai curat zel şi atît de însufleţit de dragostea pentru poporul ţării sale, încît nu-i va fi prea grea nici o osteneală şi nici un efort spre a obţine aici un rezultat important şi hotărîtor pentru patria sa".

În aceeaşi scrisoare, Pestalozzi solicită tatălui lui Roth să dea încuviinţarea fiului său, pe care-l chemase acasă, ca să rămînă cel puţin un an la Yverdon:

„Amabilitatea pe care dv. mi-aţi acorda prin aceasta ar fi mare, iar scopul de a putea fi folositor o dată patriei dv. prin fiul dv., în domeniul educaţiei, îmi este mai important decît orice considerent personal, ceea ce mă determină să doresc în mod deosebit o şedere îndelungată a fiului dv. iubit".

Pestalozzi încheie această importantă scrisoare asigurîndu-l pe tatăl lui Roth că va face tot posibilul pentru realizarea acestui scop.

Din aceste fragmente, ca şi din contextul întregii scrisori, se desprinde ideea care a constituit idealul de viaţă al lui Pestalozzi: acela de a „descoperi căi noi ale educaţiei" — aşa cum se exprimă el în lucrarea sa „Cum îşi învaţă Ghertruda copiii" — „adevăratele căi ale umanităţii" prin care, credea el în mod utopic, că va putea să „sece izvoarele mizeriei poporului".

Elevul său, compatriotul nostru St. L. Roth, întors în ţară şi însufleţit de idealul pestalozzian, a încercat să pună în aplicare cunoştinţele dobîndite la Yverdon, în condiţiile social-economice din prima jumătate a veacului trecut din Transilvania. El luptă pentru ridicarea culturală a maselor populare din Transilvania prin înfiinţarea de şcoli de limbă maternă pentru toate naţionalităţile, în care să se aplice principiile de educaţie ale lui Pestalozzi. Prin scris şi prin viu grai, el ia apărarea poporului romîn împotriva împilării stăpînirii feudale de atunci, participînd şi la marea adunare de pe Cîmpia Libertăţii din Blaj, din 1848. Dar condiţiile politice şi social-economice nu erau prielnice nici în Transilvania lui Roth, cum nu erau nici în Elveţia lui Pestalozzi, pentru realizarea idealului său pedagogic. Aceste condiţii, în care poporul să se poată bucura de luminile culturii, s-au putut înfăptui abia după Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie în Uniunea Sovietică şi — după exemplul acesteia — la noi în ţară şi în celelalte ţări de democraţie populară. În noile condiţii create şcolii de către regimul nostru democrat-popular, cunoaşterea operei acestui mare pedagog democrat şi traducerea în viaţă a ideilor înaintate din această operă sînt c datorie a fiecărui educator.

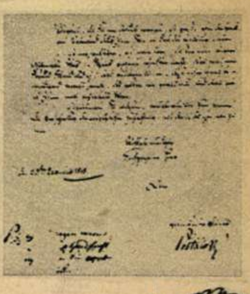

TUMORI ŞI PSEUDOTUMORI

O discuţie despre tumorile cerebrale — purtată cu academicianul profesor dr. Miskolczy Dezső de la cli- a de neurologie din Tg. Mu- — mi-a amintit de cunos- ul roman „Călătorie în jurul niului meu", în care marele orist maghiar Karinthy Fri- s (1887-1938) descria peripeţi- prin care a trecut cu prilejul i intervenţii chirurgicale pen- îndepărtarea unei tumori ebrale. Operaţia o efectuase fesorul Olivecrona din Stock- lm, unde umoristul budapestan case în acest scop cu preţul or mari sacrificii materiale.

Ce paşi uriaşi a făcut de nci ştiinţa medicală! Azi ase- nea intervenţii chirurgicale fac şi în ţara noastră, ba chiar mai multe centre. Puterea pulară a dat posibilitate oa- nilor muncii de a beneficia cuceririle medicinei moderne iar şi într-un centru mai mic, m e de pildă oraşul Tg. Mureş, de lucrează savanţi cu renume, ofesori şi doctori în ştiinţe edicale, unde există spitale şi nici cu utilaj modern. Numai înainte de a se angaja într-o ălătorie în jurul craniilor", edicii zilelor noastre chibzu- sc cu multă seriozitate dacă te sau nu cazul unei inter- nţii chirurgicale.

Karinthy redă, în cartea sa, sputele ce se iscau între medici nd era vorba să se stabilească agnosticul. Şi aceste dispute se cheiau adeseori cu o incertitu- ne, unii medici pronunţîndu-se astfel: „Eventuell operation" (Eventual, intervenţie).

În zilele noastre, oamenii de ştiinţă caută să înlăture tocmai această „eventualitate". Căci cercetările din ultimii ani au dus la concluzia că simptomele caracteristice tumorilor nu dovedesc întotdeauna existenţa unei tumori. În multe cazuri, chirurgii — ţinînd seama doar de simptome — au deschis cutia craniană, dar tumoarea... ia-o de unde nu-i!

Problema „pseudotumorilor" îi preocupă de multă vreme pe academicianul dr. Miskolczy Dezső şi pe colaboratorii săi. Importanţa cercetărilor lor constă în faptul că se urmăreşte ca în viitor medicii să poată stabili mai precis diagnosticul şi să nu recurgă la intervenţii chirurgicale ori de cîte ori apar simptomele tumorilor. Ei vor putea astfel să stabilească mai întîi dacă este vorba într-adevăr de tumori sau numai de pseudotumori.

Desigur, problema nu e chiar atît de simplă. Cercetînd numeroase cazuri, colectivul ştiinţific a ajuns la concluzia că atît tumorile cît şi pseudotumorile sînt deosebit de variate. Există bunăoară tumori latente, a căror calitate sau aşezare se poate stabili numai cu mulţi ani în urma apariţiei simptomelor. Medicii se pot lovi însă şi de multe alte „surprize".

„În măsura în care se lărgeşte terenul de activitate al neurochirurgiei — precizează academicianul Miskolczy — ne sporeşte şi exigenţa faţă de preciziunea diagnosticului, nu numai pentru ca riscul intervenţiei să fie cît mai mic, dar pentru a stabili dacă nu cumva putem renunţa cu totul la intervenţia chirurgicală".

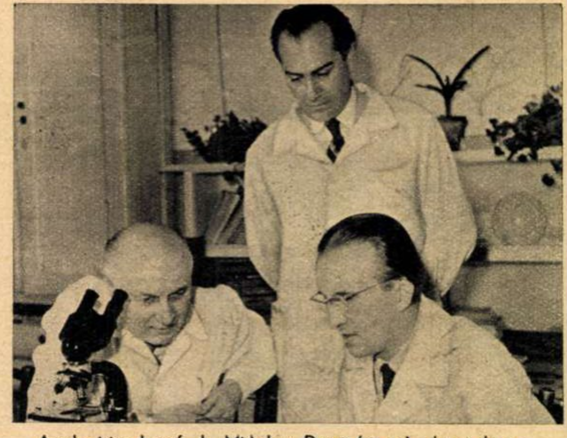
Academicianul prof. dr. Miskolczy Dezsô (stînga) alături de colaboratorii săi.

Este clar că succesul cercetărilor colectivului condus de neobositul academician din Tg. Mureş va face să se restrîngă tot mai mult sfera diagnosticelor de tipul celui amintit de Karinthy („Eventuell operation"), iar „călătoriile în jurul craniilor" să se facă fără peripeţiile povestite de umorist. Iată pentru ce specialiştii aşteaptă cu nerăbdare publicarea lucrării: „Diagnosticul diferenţiat al proceselor spaţiale ale cavităţii craniene".

IZSAK Stefan

Fotografie de HARAGOS Zoltán

OMUL PRIMITIV PRACTICA TREPANAŢIA

LA CLUJ S-A RECONSTITUIT TEH- ICA OPERAŢIILOR CRANIENE DIN POCA FIERULUI ● INSTRUMENTUL HIRURGICAL CELTIC DE LA GALAŢII ISTRIŢEI ● SCOPUL TREPANAŢIILOR ÎN VREMURILE PREISTORICE

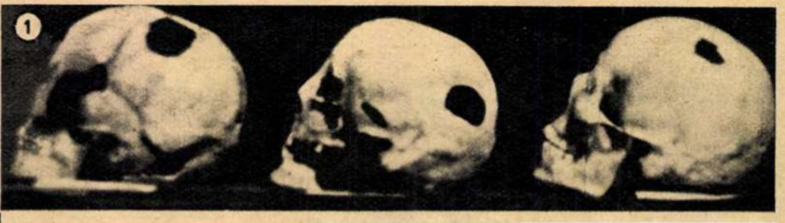

① Capete trepanate la intervale de ii de ani: primul, descoperit la ărata Monteoru, a aparţinut unui om in epoca de bronz; următorul, unuia in perioada migraţiilor (sec. 7 e.n.), r ultima trepanaţie a fost efectuată n secolul al... XX-lea de prof. Toma nescu. După constatările antropolo- ilor de azi, toţi cei trepanaţi au trăit ulţi ani după operaţie.

② O „probă" pe un craniu tot atît e bătrîn ca şi instrumentul chirurgical.

③ Aşa arată instrumentul chirur- ical cu care oamenii din epoca a II-a fierului efectuau trepanaţii.

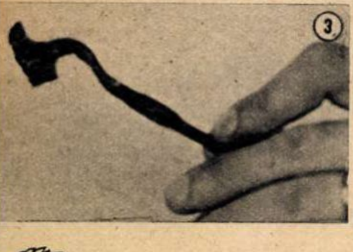

Vestitul Hippocrate a omis probabil să comunice posterităţii o informaţie ştiinţifică de mare însemnătate: tehnica cu care „doctorii" din vremea sa, şi chiar cei dinaintea sa, executau trepanaţia craniană — operaţie care a fost şi este încă una din cele mai delicate intervenţii chirurgicale. Această lipsă de informaţii „de la sursă" sau „aproape de sursă" explică şi ea, desigur, marele interes cu care oamenii de ştiinţă moderni cercetează tainele milenare ale trepanaţiei.

Care era „practica chirurgicală" a acestor intervenţii în neolitic, adică în epoca în care trepanaţia nu se putea face decît cu cuţitul de silex, sau în primele epoci ale metalelor, cînd omul abia se-ntîlnea cu fierul? Şi, în definitiv, în ce scopuri se efectuau pe atunci trepanaţiile? Iată numai două din numeroasele întrebări pe care şi le pun o seamă de medici şi antropologi romîni, doritori să contribuie la completarea paginilor albe din milenara, istorie a medicinei. Mai ales că în ultimii ani, arheologii le-au pus la dispoziţie suficient material ştiinţific: numeroase ţeste trepanate, descoperite cu prilejul săpăturilor arheologice.

Nu demult una din întrebările de mai sus a primit răspuns. Doi medici, prof. dr. I.G. Russu şi I. Roth de la catedra de anatomie din Cluj au executat o operaţie unică la noi în ţară. Ei au efectuat o trepanaţie în condiţiile şi cu mijloacele chirurgicale existente în epoca a II-a a fierului — epocă din care s-au păstrat cranii trepanate. Tot din această epocă s-a găsit la noi un instrument chirurgical celtic, creat la timpul său anume pentru trepanaţii.

Aşadar, medicii din Cluj au putut stabili „timpii operatori", tehnica şi durata intervenţiei chirurgicale aşa cum s-a făcut cu cel puţin două milenii în urmă. Numai că trepanaţia a fost efectuată pe cadavre şi cu o copie fidelă a trepanului găsit, cel original fiind alterat de vreme.

Trepanul respectiv a fost descoperit într-un mormînt de incineraţie celtic, la Galaţii Bistriţei, de către arheologul St. Dănilă şi identificat ca instrument chirurgical de către profesorul universitar dr. V. Bologa.

Oamenii de ştiinţă din Cluj, reconstituind o trepanaţie după practica „chirurgilor" care au trăit în epoca a II-a a fierului, au confirmat, fără posibilitate de dubiu, că instrumentul găsit la Galaţii Bistriţei reprezintă într-adevăr un trepan; că în trecutul îndepărtat se puteau efectua trepanaţii chiar cu „mijloacele tehnice" existente pe atunci; că în perioada respectivă existau oarecare cunoştinţe medicale, însuşite de cei iniţiaţi din observaţiile acumulate de-a lungul anilor de practicare a unei medicine naive, de cele mai multe ori empirice şi primitive, dar în unele cazuri îndrăzneţe şi chiar... avansate.

Se pare că străbunii noştri din neolitic, cînd se înfruntau, îşi spărgeau reciproc capetele. Una din armele obişnuite cu care luptau a fost praştia. Nevinovata praştie — zicem noi — cu care preşcolarii de azi gonesc doar vrăbiile de pe portativele de sîrmă ale telegrafului. Şi, totuşi — susţin unii specialişti în tainele trecutului — praştia nu era chiar atît de nevinovată în mîinile omului din epoca pietrei şlefuite. Ea a dus pe mulţi dintre strămoşii omului de azi pe „masa de operaţie", trepanaţiile oferind singura posibilitate de curăţire a creierului de fărîmele de os pătrunse în cutia craniană. Aşadar, acesta ar fi unul din motivele care impuneau trepanarea la oamenii din vremurile preistorice. Alţi specialişti în materie susţin că operaţiile la creier au evoluat cu timpul, ducînd la vindecarea unor leziuni organice. Pe de altă parte, trepanaţia ar fi avut şi un caracter mistic: în cazuri de boli nervoase, bolnavilor li se găureau ţestele ca să iasă „duhul rău"...

Ipotezele şi cercetările nu se opresc însă aici. Problemele legate de trepanaţia în timpurile cele mai vechi îi preocupă în mare măsură pe oamenii noştri de ştiinţă. Mai ales că, sub auspiciile Academiei R.P.R., Centrul de cercetări antropologice din Bucureşti organizează în prezent una din cele mai bogate colecţii de paleopatologie, în vitrinele căreia ţestele operate cu mii de ani în urmă alcătuiesc piese de bază...

F. URSEANU

CU AJUTORUL ŞTIINŢEI

VITAMINĂ ANTIZGOMOT ?

Un grup de cercetători japonezi afirmă că vitamina B_1 — care se găseşte în cantităţi mari în linte, portocale, lapte, morcovi, gălbenuş de ou şi în grăunţele de ovăz şi care dă rezultate bune în terapia asteniilor nervoase — este şi un „antidot" împotriva zgomotului. Aceştia susţin că starea de surescitare nervoasă a locuitorilor marilor oraşe se datoreşte în cea mai mare parte zgomotului, care duce la pierderea unor însemnate cantităţi de vitamina B_1 din organism. Insuficienţa acestei vitamine — arată ei — este însoţită de fenomene ce se pot observa la oamenii care sînt obligaţi să stea mult timp în medii zgomotoase, şi anume: iritabilitate, tahicardie, insomnie, pierderea capacităţii de a efectua muncă fizică etc.

În caz că această teorie va fi confirmată de practică, ea ar putea servi un nou antidot împotriva zgomotului.

PERE DE IARNĂ

Perele fac parte din fructele care nu se pot conserva mult timp în stare proaspătă. La sfîrşitul iernii ele devin rarităţi, iar pînă la noua recoltă trec multe luni în care oamenii nu pot consuma aceste fructe.

Dar iată că un colaborator al Institutului de cercetări ştiinţifice în pomicultură din Kiev, Inna Şidenko, şi-a propus să înlăture acest neajuns.

După experienţe îndelungate, în timpul cărora au fost create mai multe varietăţi de pere cu rezistenţă prelungită la conservare, Inna Şidenko a reuşit să altoiască cel mai apreciat soi de pere franceze — mai zemoase şi mai parfumate decît bergamotele — pe un pom sălbatic, un păr care în mod obişnuit dă recolte tîrziu, la sfîrşitul toamnei, şi ale cărui fructe sînt mici şi seci. Acest pom a imprimat noilor sale fructe o mare rezistenţă la frig, fără să le schimbe cu nimic gustul şi mărimea. Recolta de pere obţinută la începutul iernii se păstrează perfect pînă la sfîrşitul primăverii şi chiar pînă la apariţia soiurilor văratice.

Metoda de altoire preconizată de Inna Şidenko este aplicată acum pe scară largă în colhozurile şi sovhozurile ucrainene.

„REVOLVERUL" ŞI STRUGURELE

Un revolver ca toate revolverele, cu ţeavă şi trăgaci, cu care însă nu poţi trage nici un glonţ... Aşa arată noul aparat conceput de cercetătorii unui institut de cercetări viticole din Uniunea Sovietică, destinat culegătorilor de struguri. O apăsare pe trăgaci şi ciorchinele este tăiat, rămînînd însă agăţat de ţeava revolverului. Culegătorul duce apoi „arma" deasupra coşului şi, dînd drumul trăgaciului, ciorchinele cade uşurel în coş. Cu ajutorul acestui aparat, operaţia de recoltare a strugurilor se va putea desfăşura într-un ritm mult mai rapid.

STICLELE RĂMÎN INTACTE...

O sticlă plină cu lichid, aruncată din avion de la înălţimea de 1.000 de metri, cade şi nu se sparge... Imposibil, veţi spune. Şi, totuşi, această performanţă a fost realizată de inginerul Andruşin, din Arhanghelsk. El a construit un container special din foi de cauciuc (asemănătoare cu camera unei mingi de fotbal), în care a introdus sticlele cu lichid. În felul acesta, sticlele au o securitate perfectă, păstrîndu-şi nevătămat conţinutul.

Invenţia inginerului sovietic se utilizează în special pentru lansarea din avion a sîngelui conservat şi a serurilor necesare în cazuri de boli grave, semnalate în regiuni îndepărtate şi greu accesibile.

CU SARE ȘI PIPER

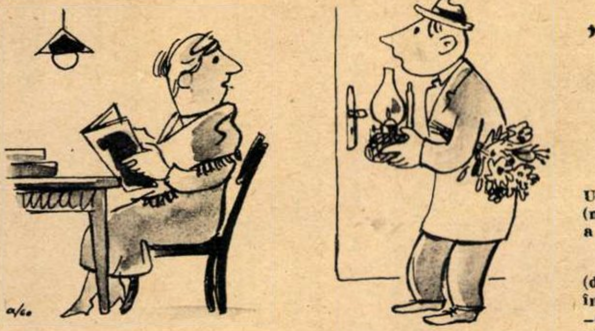

DARUL

Amicul meu își răsuci o țigară și începu:

„Nu-ți spun cum se numește satul în care stă mama, că tot n-o să-l găsești pe hartă. Atît iți spun: că e la cinci sute de kilometri de București. Drumul ăsta îl fac în fiece an, cînd plec în concediu. Cinci sute dus, cinci sute întors, în total o mie de kilometri. E lung drumul, dar e frumos. Văd rîuri, văd poduri, văd munți, dar — mai ales — o văd pe mama.

Niciodată nu mă duc cu mîna goală. Am grijă să-i iau mamei un cadou. De exemplu, acum cîțiva ani i-am luat o lampă mare, cu sticlă pîntecoasă și fitil rotund. Gîndeam: „Ce o să se mai bucure mama, cînd o vedea-o!“ Dar mama nu s-a bucurat cînd a văzut lampa; s-a bucurat cînd a văzut lumina electrică pe care i-au instalat-o chiar în ajunul sosirii mele. Așa că am luat lampa cea mare cu sticla pîntecoasă, cu fitilul rotund, și m-am întors cu ele înapoi la București.

Mai tîrziu, ca s-o dreg, am ales un cadou mai frumos: un patefon nou-nouț, cu mîner ca de geamantan și cu manivelă lustruită. Din toate, mînerul mi-a prins cel mai bine, căci am avut de ce să-l țin la întoarcere: între timp mama își cumpărase un radio cu picup (fără manivelă).

A mai trecut un an și iar am cumpărat un cadou pentru mama: cîteva cărți de citit; dar n-am nimerit mai bine, căci mama le citise pe toate la biblioteca de la căminul cultural.

Ca omul care s-a fript cu ciorba, anul ăsta am umblat ceasuri întregi prin magazine căutînd cam ce aș putea să-i cumpăr mamei, așa, ca să-i fie de folos. Și, cum umblam, numai ce văd într-o vitrină o carte pe care scrie: „Nou“.

Intru și întreb: „Cît de nouă e cartea asta?“ „Azi-dimineață am primit-o. Abia a ieșit din tipografie“. „Tovarășe — întreb eu — ești sigur că abia a ieșit?“ „Sigur“.

Îmi fac socoteala: dacă aici, în București, a apărut azi-dimineață, înseamnă că încă n-a avut timp să ajungă tocmai în satul mamei, la 500 de kilometri. Și cumpăr cartea. Mai ales că era foarte interesantă: din experiența celor mai buni colectiviști. Mama, care e dornică de sfaturile celor pricepuți, sigur că o va citi cu plăcere.

Cînd ajung în sat, dau întîi fuga la căminul cultural ca să fiu sigur că lor nu le-a venit cartea. „Nu — îmi spune directorul — asta încă nu ne-a sosit“. „Și nici la librărie, la raion?“ „Nici“. Mulțumit, mă duc acasă, să-i duc mamei darul. Zic: „Darul e mic, dar o să-ți folosească, mamă. Sînt multe de învățat aici“. „Or fi pentru alții — zice mama. Pentru mine, nu-s“. „Ba eu cred că și cei în vîrstă trebuie...“ „Te pomenești că vrei să-mi ții mie lecții! — se burzuluiește deodată mama la mine. Mai bine, spune-mi, tu ai citit-o?“ „Eu?... Hm... să vezi...“ „Ce să văd, că am și văzut. Nici n-ai deschis-o. Ia uită-te aici!“ — și-mi arată o pagină din carte. Ce crezi că văd? Fotografia mamei! „Cum? — zic. De unde pînă unde poza matale în cartea asta?“ „A fost pe la noi un scriitor de la București. Eu îi povesteam din experiența mea, iar el scria. Tu nu știai că-s colectivistă fruntașă? Acum, că l-ai adus, darul să rămînă dar. Însă nu pentru mine: îți dăruiesc eu ție cartea, cu dedicație“.

Și, muind penița în cerneală, scrise pe copertă: „Fiului meu, de la mama“.

Victor PIȚIGOI

„EDITORIAL“

În unele ziare reacționare din Occident, care întrețin psihoza „războiului rece“, se scrie adesea că lumea trăiește pe marginea prăpastiei.

Un gazetar american și pehlivan
(n-am reținut cum se numește)
a scris un „editorial“
banal
și prost
(dar cu anume rost),
în care „dovedește“
—cu argumente strict occidentale—
că toată omenirea se găsește
pe marginea unei prăpăstii
colosale
și că (după părerea dumisale
de publicist și „doctrinar“)
scăparea e... războiul nuclear.

……

Un cititor
— aflînd ce fel de viitor
vrea să-i rezerve scribul de mai
sus —
a reflectat și-a spus,
cu mult umor:
„Eu nu cred să existe pe pămînt
prăpastie mai mare
decît „prăpăstiile“ care sînt
în ... unele ziare!“

Mircea CODRESCU

LA „CARUSO“

Am auzit că filmul „Caruso“ nu e prea grozav în ce privește scenariul, dar că te încîntă în ce privește muzica. Și pentru că îmi place muzica de operă, m-am dus. S-a stins lumina și pe ecran au început să apară primele imagini. Deodată am auzit o voce groasă, care însă nu pornea dinspre ecran, ci din spatele meu:

— Asta-i maică-sa! — spuse vocea. Moare, săraca!

Și o voce subțire a întrebat:

— Cînd?

— Peste cinci minute!

Exact peste cinci minute mama lui Caruso muri. Apoi pe ecran apăru Caruso cîntînd o cantonetă într-un restaurant.

— Îi cîntă ăleia de la masă! — rosti vocea groasă din spatele meu. Vrea s-o ia de nevastă!

— Și o ia? — întrebă vocea subțire.

— O ia!

— Ce bine-mi pare!

— Da, dar nu rămîne cu ea! Îl lasă! Că nu vrea tat-său!

— Și cînd îl lasă?

— Peste vreun sfert de oră!

Exact peste un sfert de oră, Caruso rămîne fără iubită. Filmul începu să mă plictisească. Fără voia mea auzeam ce o să se întîmple, pentru că vocea groasă din spatele meu nu uitase nimic.

— Acum — o auzii iar — o să cînte la Metropolitan!

— Da? — întrebă vocea subțire.

— Da, dar n-o să aibă succes. Îl lucrează ăla bătrînu'! Tatăl fetii!

Într-adevăr, „ăla bătrîn“ l-a „lucrat“ și Caruso n-a avut succes.

Iată și scena în care Caruso cîntă aria din „Paiațe“. Vocea groasă e la post:

— E aria baritonului din Rigoletto! — auzii eu, din spate.

N-am putut să rezist și am întors capul:

— Nu e „Rigoletto“, tovarășe! E „Paiațe“. Și nu e bariton, e tenor!

— Fii serios, tovarășe — veni răspunsul — mie-mi spui? Eu am văzut filmul și ieri!

Am tăcut. Filmul a continuat, vocea din spate a continuat și ea, dar cu vreo zece minute înainte de sfîrșit comentariile au încetat. Și iată ultima secvență cînd, bolnav, Caruso cîntă pe scenă cu foarte multă greutate. Aveam emoții. Ce-o să se întîmple? Rezistă? Nu rezistă? M-am întors:

— Tovarășe, nu te supăra, oricum mi-ai povestit tot filmul... Spune-mi te rog: rezistă pînă la sfîrșit sau cade la mijloc?

— Nu știu — îmi răspunse comentatorul — că nu l-am văzut pînă la sfîrșit! Și nu mai vorbi, tovarășe! Vreau să văd filmul!

Am tăcut mîlc. Cînd s-a aprins lumina, am auzit în spate vocea cunoscută:

— Nu știu de ce mai vin la cinematograf ăștia care vor să cunoască filmul dinainte! Ce specimene, dom'le!

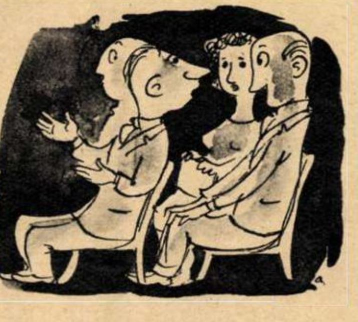

Sorin RĂȘCANU

À LA CHICAGO

SCENETĂ ...MORALĂ ÎN TREI ACTE

Nu demult a avut loc la Chicago un proces care a dezvăluit legăturile dintre gangsteri și cei care oficial aveau menirea să apere legea și ordinea.

(Ziarele)

PERSONAJE

Polițistul	**hoțul Dick Morisson**
Primul hoț **Al doilea hoț** **Al treilea hoț** .... **Al o sută treizecilea hoț**	**Polițiștii din Summerdale**

Dombey—primarul general al orașului X (S. U. A.)

ACTUL I

Cabinetul primarului general Dombey. Primarul e la birou, cu picioarele pe masă; în fața lui, zece polițiști.

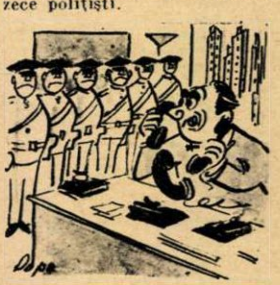

PRIMARUL: Și de ce n-ați amînat pe mîine?

POLIȚIȘTII *(în cor)*: Morisson avea nevoie de bani.

PRIMARUL *(începînd să se înfurie)*: Și de ce ați ales banca?

PRIMUL POLIȚIST: La „Creditul agricol“ nu mai erau bani.

AL DOILEA POLIȚIST: Loteria a fost jefuită alaltăieri.

AL TREILEA POLIȚIST: Abatoarele au rugat ca spargerea casieriei lor să aibă loc vineri...

PRIMARUL *(urlînd)*: Ajunge! Nenorociților! Nu știați că banca experimentează tocmai azi un sistem de autoapărare automată? Dobitocilor! Dacă *(se închină)*, ferească dumnezeu, Morisson suferă vreun accident?... Cu cine mai lucrăm?! *(caustic)*: Poate cu dumneata, Johnson, sau *(nimicitor)* cu dumneata, Billinger, care la ultima razie m-ai arestat de două ori pe mine? *(urlă)*: Afară! Înconjurați banca! Dacă i se întîmplă ceva lui Morisson, interzic toate spargerile pe timp de trei luni!

ACTUL II

Același decor. Primarul și Morisson.

PRIMARUL *(duios)*: Dick, dragul meu, ia și cu șuncă!

MORISSON: 'Nț!

PRIMARUL: Măcar o înghițitură de whisky!

MORISSON *(fără să-l asculte)*: M-ați trimis la moarte!

PRIMARUL *(jignit)*: Mie-mi spui asta, Dick, care sînt ca și tatăl tău?

MORISSON *(scuipînd disprețuitor)*: Pruncucidule!

PRIMARUL *(împăciuitor)*: Bine, Dick! Fie! Recunoaște însă că nici Al. Capone n-a lucrat în condiții mai avantajoase cu poliția.

MORISSON *(neînduplecat)*: Mersi! Riscîndu-mi pielea!...

PRIMARUL: Bine! De azi înainte o să-ți oprești nu numai bani gheață, dar și obiecte.

MORISSON *(sec)*: Slab, șefule!

PRIMARUL: Pentru transportul mărfii ai să capeți două camioane ale poliției, în loc de unul.

MORISSON: Puțin!

PRIMARUL: O să-ți dublez garda personală de polițiști. Dar fii și tu mai înțelegător cu băieții, e greu și pentru ei...

MORISSON *(tranșant)*: Și atunci, mîine?

PRIMARUL: Clubul micilor industriași. Asociația veteranilor de război și... *(îi șoptește la ureche)*.

MORISSON *(rituos)*: La „Clubul poliției“ nu mă bag. Sînt banii băieților...

PRIMARUL *(blînd)*: Cum vrei tu, Dick, domnul să te aibă în pază!

MORISSON *(malițios)*: Prefer paza voastră!

ACTUL III

Celulă prelungă și joasă, cu gratiile împodobite cu ghirlande de flori. În capul unei mese sărbătorești, Morisson, toastînd. De o parte și de alta, cîte cinci polițiști — aceiași din primul act.

MORISSON *(puțin cherchelit)*: Pentru că... dacă... unul pentru toți și toți pentru unul ...a fost o deviză care... domnilor... iubiții mei colegi...

POLIȚIȘTII *(aplauze puternice)*: Bravo!

MORISSON: Da, dragii mei... am fost alături la bine... *(ridică paharul cu șampanie)* vom fi alături și la greu... *(golește paharul pînă la fund)* în nenorocire.

POLIȚIȘTII *(suspină în cor; unul se ridică)*.

MORISSON: Stai jos, Johnson! *(Se ridică dintre ei un altul)* Stai jos, Billinger, ai spus destule prostii la anchetă... Acum lasă-mă pe mine... Dragii mei, din cei 11.200 policemeni ai acestui oraș voi îmi sînteți cei mai apropiați...

BILLINGER: Trăiască Dick!

POLIȚIȘTII *(în cor)*: Hip-hip-ura!

MORISSON: De altfel, dragii mei, Dombey n-o să ne lase. Ancheta pare că a început să se înfunde... Nu e departe ziua în care vom lucra din nou împreună, în cel mai înțelept spirit de colaborare, așa cum s-a întîmplat la...

PRIMUL POLIȚIST *(melancolic)*: Creditul agricol!

AL DOILEA POLIȚIST *(înfierbîntat)*: Loterie!

AL TREILEA POLIȚIST *(entuziast)*: Abatoare!

MORISSON *(sumbru)*: Iar dacă patronii noștri ne vor lăsa să cădem, ei bine, domnilor, atunci voi vorbi. Voi spune totul pînă la capăt, mai mult chiar decît am spus pînă acum. Va fi implicat astfel în afacere întreg high-life-ul acestui oraș.

POLIȚIȘTII *(în cor)*: Sst!

MORISSON: Nicidecum, „sst!“ Voi da nume...

POLIȚIȘTII: Ssst!... Ajunge!... Fii prudent! *(Îl înconjoară, încearcă să-l așeze pe scaun)*.

MORISSON *(de dedesubt, ca sub un mêllé de rugbi)*: Voi vorbi!... *(Din ce în ce mai stins)*: Voi vorbi! Voi...

BILLINGER: Mi se pare că și-a spart capul!

JOHNSON: Săracul! Și ce mai polițist ar fi ieșit din el!

— CORTINA —

Silviu GEORGESCU

FLACĂRA copiilor

Octav PANCU-IAȘI

„CASTANA DIN POVESTE SAU... POVESTEA CU CASTANA“

Astă-toamnă, într-o dimineață, am plecat de acasă supărat. Băiatul meu cel mic rupsese o filă dintr-o carte, făcuse din ea un ghemotoc și începuse să se joace cu el. Cîteva clipe după ce am ieșit pe poartă, în urma mea, din castanul nostru a căzut o castană. Ajungînd pe pămînt, ea s-a întrebat doar ce era firesc să se întrebe:

— Ce-o să se întîmple cu mine, aici, pe pămînt? Nu cunosc pe nimeni. N-am nici un prieten. Și fără prieteni e tare greu să trăiești! Apoi, nu pot să stau așa, fără să fac nimic...

— Da. Ai dreptate. Așa nu se poate! — îi răspunse cineva.

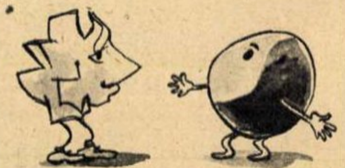

— Poftim?! — se miră castana. Cu cine am onoarea să vorbesc?

— Cu mine! Îmi dai voie să mă prezint: sînt un ghemotoc. Un ghemotoc de hîrtie!

— Încîntată... Și tu de unde ai căzut? Din ce copac?

Ghemotocul rîse:

— A! Eu nu cresc în copac. N-am căzut. Am fost aruncat!

— Aruncat? Interesant... — zise castana. Și de unde ai fost aruncat?

— De la o fereastră. Și adăugă: N-aș vrea să crezi că mă laud, dar n-am fost dintotdeauna ghemotoc...

— Îmi închipui, îmi închipui... — se grăbi să-l întrerupă castana. La început ai fost o sămînță de ghemotoc...

Ghemotocul rîse iar, deși — așa cum se va vedea — era foarte necăjit.

— A, nu... La început am fost o filă dintr-o carte. O carte foarte interesantă. Dar fila a fost ruptă și... (Aici ghemotocul oftă, iar cititorii văd, în sfîrșit, pentru ce era atît de tare necă-

— Poate... — răspunse castana. Știu și eu? Mi s-a părut că am auzit bine: „poc!“

— Eu — zise ogarul — am auzul foarte bun, dar și mie mi se întîmplă să mă mai înșel cîteodată... Pușcă, vă repet, nu puteți fi... Mai gîndiți-vă, mai încercați în altă parte...

Și ușa se închise...

— Ei? Ce-ai făcut? — o întrebă ghemotocul.

— Nimic... Mi se pare că m-am înșelat. Cînd am căzut din castan n-am făcut „poc“...

— Dar cum altfel?

— Nu-mi dau seama...

— Poate ai făcut „boc“!

— „Boc“? — se gîndi castana. Se poate să fi făcut „boc“... Dacă e așa, ce sfat îmi dai?

— „Boc“, după cîte știu, face ciocanul fierarului. Dacă și tu știi să faci „boc“, cred că ar fi bine să te întovărășesc la fierar și să-l rogi să te ia în atelier...

— Da — zise castana. Ar fi bine.

Și plecară spre casa fierarului. O găsiră îndată. Castana bătu la ușă și un papagal îi răspunse:

— Cine e acolo? Cine e acolo?

— Dumneavoastră sînteți fierarul? — întrebă castana.

— Eu fierar? Ha! Ha! Eu sînt un papagal. Dar tu cine ești? Tu cine ești?

— Sînt o castană. Am căzut din castan și cînd am căzut am făcut „boc“!

— Ca ciocanul! Ca ciocanul!—zise papagalul.

— Întocmai! De asta am și venit: să-l rog pe fierar să mă ia și pe mine în atelier.

— Nu se poate! Nu se poate! Tu nu știi să faci „boc“ ca ciocanul. Poate n-ai auzit bine cum ai făcut cînd ai căzut...

— Poate... — răspunse castana. Știu și eu?!

— Și mie—mai zise papagalul — mi se întîmplă cîteodată să mă înșel și să pocesc cîte un cuvînt. Ciocan nu poți fi. Mai gîndește-te. Mai încearcă în altă parte. În altă parte!

Și cînd, mai tîrziu, o întrebă din nou ghemotocul: „Ei? Ce-ai făcut?“ — castana răspunse:

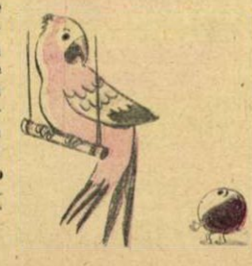

cizmarului n-o știu. Știu însă adresa povestitorului. De la fereastra lui am căzut eu. Băiatul lui cel mic, pe vremea cînd eram o filă, m-a rupt din carte, m-a făcut ghemotoc și a început să mă arunce prin casă. Cred că ar fi bine să te întovărășesc la povestitor și să-l rogi să scrie și cu tine povești.

— Da — zise castana. Ar fi bine.

... Și uite-așa, copii, a ajuns castana la mine. De data asta a intrat cu ea și ghemotocul. N-a mai așteptat-o afară. Eu însă nu eram acasă. I-a întîmpinat băiatul meu cel mic.

— Ce doriți? — îi întrebă el.

— Eu — vorbi castana — am căzut din castan și cînd am căzut am crezut că am făcut „poc“, apoi „boc“, dar pînă la urmă se pare că „toc“...

— Toc? Cu tocul scrie tata povești!

— Întocmai! Am venit să-l rog să scrie și cu mine povești...

— A, nu — clătină din cap băiatul — asta nu se poate! Tu n-ai peniță și nici n-ai încăpea în călimară. Poate că, atunci cînd ai căzut, ai spus altceva...

— Tot ce se poate... — răspunse castana. Dar ce altceva puteam să spun?

— Eu — se gîndi băiatul — cînd cad spun: „lasă că trece!“, dar nu cred că tu ai spus așa...

— Nu — intră în vorbă ghemotocul. N-a spus așa. A spus ceva care seamănă cu „poc“, cu „boc“, cu „toc“...

Băiatul se uită mai atent la ghemotoc și-l întrebă:

— Dar tu cine ești? Parcă te-am mai văzut?!

— Mă cunoști chiar bine — zise morocănos ghemotocul. Sînt fila pe care ai rupt-o din carte. Tu m-ai făcut ghemotoc și ai început să mă arunci ca pe o minge.

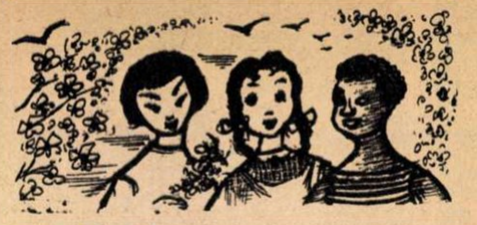

Otilia CAZIMIR

FLORI ALBE, FLORI NEGRE, FLORI GALBENE, FLORI...

Copii de pe toate-ale lumii meleaguri —
Flori albe, flori negre, flori galbene, flori —
Culegeți-mi vorba, ca mierea din faguri,
În negri, în galbeni și-n albi pumnișori.

A voastră mi-e inima caldă. A voastră
E aripa gîndului meu ce vă cheamă:
Vă mîngîie somnul ca steaua albastră,
Vă mîngîie fruntea ca mîna de mamă.

Pui mic, pui de negru, păpușă de lut,
Deschide ochi mari în lumini de-auroră.
N-auzi de departe un glas cunoscut,
De glas romînesc, glasul meu, glas de soră?...

O stampă străveche cu trei flori de măr.
O fată cu ochii piezişi, se ridică,
Și-un fluture alb își anină în păr...
De unde te știu, chinezoaica mea mică?

Mi-e limba străină de-a voastră. Străină
Vi-e slova cu care însemn cum trec anii.
Și, totuși, pe vînt, prin văzduh și lumină,
Vă cînt tuturor, ca la noi: Nani, nani...

★

Curînd, cînd în mersul puternic și plin,
Senini soli de pace sub cerul senin,
Voi, tînăr cu tînăr și frate cu frate —
Veți trece cîntînd din cetate-n cetate,

Alături de voi, pas în pas, gînd în gînd
(Flori albe, flori negre, flori galbene, mii)
Va trece-o bunică rîzînd și plîngînd,
Cu pași încă tineri, cu ochi încă vii.

Pășind înainte, mereu înainte
Sub cerul albastru, curat și fierbinte,
Priviți-o cu drag și zîmbiți-i mereu:
Bunica aceea, copii, voi fi eu...

Agnia BARTO

FEREASTRA DESCHISĂ

jit). Eh, să nu mai vorbim... Sînt, în felul meu, un înțelept. Cunosc multe...

— Ce bine! — se bucură castana. Înseamnă că ai să-mi dai un sfat...

— Bucuros. Ce anume ai vrea să afli?

— Nu pot să stau așa, fără să fac nimic! Ce sfat îmi dai?

— Dar ce știi să faci?

Castana răspunse repede:

— Cînd am căzut din castan, am făcut „poc". Se pare că, deocamdată, asta știu să fac: „poc!"

— „Poc!" — repetă ghemotocul. „Poc", după cîte știu, face pușca. Dacă și tu știi să faci „poc", cred că ar fi bine să te întovărășesc la un vînător și să-l rogi să te ia la vînătoare...

— Da — zise castana. Ar fi bine.

Ieșiră din curte, o luară la dreapta, apoi la stînga — și nu mai țin minte dacă pe urmă o luară din nou la dreapta sau din nou la stînga. Important este că nimeriră casa vînătorului.

— Uite, aici stă! — spuse ghemotocul. Sună la ușă și... treabă bună!

Castana sună și, după cîteva clipe, un ogar îi deschise ușa.

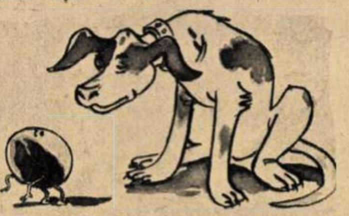

— Dumneavoastră sînteți vînătorul?—întrebă castana.

— Nu. E o mică neînțelegere. Eu sînt cîinele lui de vînătoare... Vînătorul nu e acasă... Puteți însă să-mi spuneți mie ce doriți...

— Știți... — începu castana... — eu sînt o castană! Am căzut din castan și cînd am căzut am făcut „poc".

— Ca pușca! — zise ogarul.

— Întocmai! Și cum nu vreau să stau de pomană și, mai ales, cum știu să fac și eu „poc", ca pușca, v-aș întovărăși cu bucurie la vînătoare... Ce părere aveți?

— Îmi pare rău, îmi pare foarte rău, dar nu cred că o să puteți. Dumneavoastră nu știți să faceți „poc" ca pușca. Poate n-ați auzit bine cum ați făcut cînd ați căzut...

— Nimic. Cred că iarăși m-am înșelat. Cînd am căzut n-am făcut nici „boc"...

— Dar cum?

— Habar n-am...

— Poate ai făcut „toc"!

— „Toc"? — nu știu ce să mai creadă castana. Se poate să fi făcut și „toc". Dacă e așa, ce sfat îmi dai?

— „Toc", după cîte știu, fac, atunci cînd merg, tocurile ghetelor. Dar, tot după cîte știu, „toc" se mai numește și unealta care la vîrf are peniță și cu care povestitorii scriu povești. Adresa

— Am vrut să mă joc cu ceva...

— Cărțile nu sînt făcute pentru joacă — zise tăios ghemotocul — ci ca să fie citite!

— Atunci o să te iau, o să te îndrept și o să te lipesc la loc în carte...

— Mulțumesc. Mi-ai face un mare serviciu! — zise ghemotocul, cu un glas ceva mai blînd.

Băiatul luă ghemotocul, îl îndreptă și, cu gumarabică, lipi fila acolo unde trebuia, în carte. Era bucuros, dar în același timp și nițel necăjit.

— Acuma — zise el —cu ce să mă mai joc?

— Cum ai spus? — îl auzi castana. „Joc"?

— Da...

— Oare nu s-ar putea ca...?

— Ba da! Ba da! — îi luă vorba fila din carte. Aici rămîi, castano! Cînd ai căzut n-ai spus nici „poc", nici „boc", nici „toc". Ai spus așa cum spune orice castană care cade într-o curte cu copii. Ai spus „joc"!

... Așa s-a făcut că, atunci cînd am venit acasă, cartea era întreagă, iar băiatul se juca cu o castană!

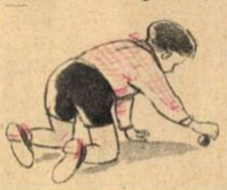

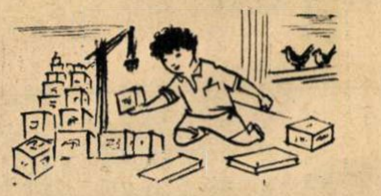

Vasile DIMA

CONSTRUCTORUL

E-n toi jocul la amiază,
Mihăiță studiază —
Și-i zîmbesc cu zeci de fețe
Șiruri lungi de cubulețe.

Din chibrituri și culori
A proptit și căpriori,
Iar din așchii de nuiele
A bătut și giurgiuvele.

Nu-i nevoie să-i întinzi
Cum vrei tu, acele grinzi.
Să le-așeze cred că știe —
Prinse-n ac cu gămălie...

Vrăbiile din pridvor
Spun că e inovator,
De cînd tomurile-mi, toate,
Au ajuns „prefabricate"!

Vino, mamă, să-l privești
Tu cu ochii părintești
Cum zorește la un bloc
Să-l dea gata la soroc!

VITRINA CU CĂRȚI PENTRU COPII

Ceasul arată cinci fără un sfert. E un ceas care în orice clipă din zi sau din noapte arată cinci fără un sfert. E ceasul din vitrina cu jucării a „Librăriei copiilor". De fapt, e aproape zece seara. Librăria s-a închis. În vitrină, păpușa, ursulețul, toboșarul, șoferul mașinii dorm. Numai Țăndărică n-are somn. Stă lîngă telefonul de lemn și așteaptă. I-a promis piticul de pîslă, din cealaltă vitrină cu cărți, că-l va chema la telefon. Cînd? Desigur, la cinci fără un sfert, după ceasul-jucărie. Deci, poate să-l cheme în orice clipă. Și acum!

— Alo?! Da. Eu sînt, piticule. Eu, Țăndărică. Uite ce-aș avea să te rog... Tu, care stai toată ziua printre cărți, tu care știi atîtea, n-ai putea să-mi spui ce noi lucrări pentru copii pregătesc acum scriitorii?

— Ba da. Cum să nu! Scriitorul Al. Șahighian termină acum un roman pentru copii, care se cheamă „Comoara piraților". Acțiunea se desfășoară în Delta Dunării. Vladimir Colin lucrează la o carte de povestiri care se va intitula „Legendele lui Vam". Gica Iuteș promite o carte despre viața unui S.M.T. Sub tipar se află culegerea de povești scrise de Octav Pancu-Iași cu titlul: „Albă ca zăpada și cei 7... ani de acasă!". Victor Vîntu continuă, într-o nouă carte, năstrușnicele întîmplări ale lui „Niță Peniță"; Ion Hobana își adună povestirile științifico-fantastice într-un volum care va purta titlul: „Oameni și stele"; Mihail Stoian lucrează la romanul „Unde ne duc pașii..." Noi cărți pentru copii mai pregătesc, de asemenea, Costache Anton, Călin Gruia, Eduard Jurist, Marin Traian...

— Dar poeții nu pregătesc nimic pentru copii?

— Ba da. În curînd vor apare noi cărți de poezii semnate de Marcel Breslașu — un buchet din cele mai frumoase poezii — Gheorghe Tomozei, Horia Aramă, Titel Constantinescu... Ei, și acum te las, Țăndărică. E tîrziu...

— Tîrziu? Ți se pare. E doar cinci fără un sfert...

S-au prins în joacă iar cei mici,
Încă din ceasul dimineții;
Scoțînd urale de voinici,
Se-avîntă-n iureș călăreții.

E iarăși larmă de copii
Aici, în grădinița noastră,
Și glasurile lor zglobii
Răzbesc la mine pe fereastră.

— Dă jos nisipul din mașină!
Se-aude-un glas de piculină.

Aud și cîte-un alt crîmpei:
— Ai vrea să știi în Lună ce-i?
— M-aș duce-n Lună acușica,
Numai de m-ar lăsa bunica!

Un astronom în devenire
Dă competent o lămurire:
— Venus e-acum de nori mascată,
Nu poate fi fotografiată.

— Luăm un lemn și-un toporaș...
Se-aude-un glas de băiețaș.

Și iarăși larmă s-a iscat:
— Va fi din Lună rechemat,
Căci pentru egoiști ca el
Pe Lună nu e loc de fel.

Pe urmă-un glăscior vibrează:
— Ia carnețelul și notează:
Acel ce fierul vechi n-adună,
Nu va pleca cu noi în Lună!

— Primiți urgent o lunogramă:
„Te felicit, iubită mamă!"

Închid fereastra. S-a făcut
Tăcere, ca în filmul mut...
Dar fără glasurile lor
Mi-i casa pusă sub zăvor!

Nu, las' copiii să se joace
În grădiniță cum le place;
Să strige „ura" călăreții
Încă din ceasul dimineții.

Și lunograme să trimeată,
Într-o visare minunată.

În romînește de Igor BLOCK

Cuvinte încrucișate

PENTRU ȘI DESPRE COPII

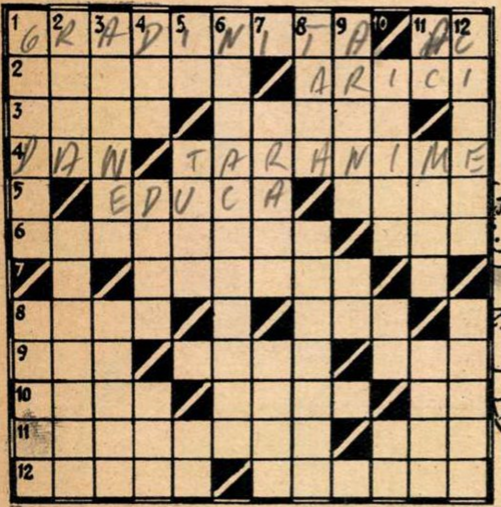

ORIZONTAL: 1) Aci, sub îngrijirea atentă a educatoarelor, micuții sînt pregătiți pentru școală (pl.) — Împreună cu barosul este eroul unei povestiri pentru cei mici, de Ion Creangă. 2) P. Ispirescu, O. Pancu-Iași, V. Colin, Gica Iuteș, M. Stoian, C. Gruia și alții care scriu pentru copii — Minge cu...țepi. 3) Stau la baza oricăror creații umane — Scriitor sovietic, autorul romanului pentru copii „Vitea Maleev la școală și acasă". 4) „... căpitan de plai" — Pășește spre socialism, prin colectivizare. 5) A crește tinere vlăstare — ... Haciaturian. 6) Referitoare la raion — Mamă în vechime. 7) A crește, a se dezvolta (fig.). 8) Clase pentru cursuri — Prefix pentru trei. 9) În acest loc — Copii preșcolari — La radio există unul de copii. 10) Dau naștere, creez — Prăjite — „Copiii... pe strada noastră", melodie de Florentin Delmar. 11) Pentru elevii interni — Bunic sfătos. 12) Vîrstă — Aci locuia bunicuța Scufiței Roșii.

VERTICAL: 1) Scriitor sovietic, autorul romanului „Timur și băieții lui" — Vehiculul copiilor, iarna. 2) Bunica pentru nepoțel — Copil... de la Rapid-București. 3) „Copiii...", roman de Dimos Rendis — Notă. 4) Cîți copii avea căpitanul Grant din romanul lui Jules Verne... — A năzui — Lin (Transilvania). 5) Alifie — Verb meteorologic... furtunos — Nota din copilărie. 6) Autoarea volumelor „Nică fără frică", „Prințul Miorlau" și altele (2 cuv.). 7) Verbală — Pește de apă dulce. 8) Ceașcă (mold.) — Profesia Silviei Chicoș. 9) A greși — Ioana Radu. 10) Apariții — Pană de despicat — Măsură agrară chineză. 11) E mic, mititel și înțeapă frumușel — Cel mai scump cuvînt al copilului, în titlul unui roman de Maxim Gorki — Dragul mamei copilaș... 12) Aci am făcut cunoștință cu „Ora H", „Balonul roșu", „Doi căpitani", „Fetița mincinoasă" etc. — Grădini în care înfloresc fragedele vlăstare ale noilor generații din patria noastră.

DEZLEGAREA JOCULUI „AGRICOLĂ" APĂRUT ÎN Nr. 20

ORIZONTAL: 1) PAPAGAL — PAREA. 2) EMISAR — IMBERB. 3) TINOS — CM — AV — U. 4) RC — CIRIPI — IAN. 5) E — AI — IRA — ASUD. 6) CARACTERE — TIE. 7) ERETE — SARMA — N. 8) RENI — N-TAU — ET. 9) E — DECISE — TEMA. 10) NA — ÎMPARAȚI. 11) NETA — ÎNSOȚIRE. 12) UT — MAC — AS — LAT. 13) MELODII — TRATA. 14) EDUCAT — CÎNTEC.

ANIMALE CARE SE... „SĂRUTĂ"

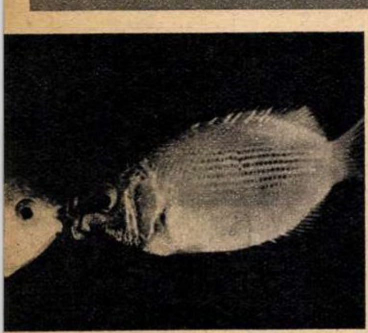

O „caldă" manifestare de dragoste la cei cu „sînge rece".

Cînd vedem doi porumbei sau două turturele apropiindu-și ciocurile unul de altul și dezmierdîndu-se ca și cînd s-ar săruta, nu trebuie să fim mirați, deoarece aceasta este o manifestare întîlnită la multe specii de animale.

Priviți peștișorii dintr-un bazin și veți vedea că și ei fac deseori acest lucru. Urmăriți iepurii în epoca rutului și veți vedea că și ei, nu numai că-și împreunează boturile în chip de sărut, dar și dansează pe labele din spate, ținîndu-se unul de altul cu cele din față. Urmăriți viața unui cuplu de urși albi într-o grădină zoologică și veți constata că aceștia se dedau la adevărate îmbrățișări însoțite de lipirea boturilor. Urmăriți, de asemenea, caii înhămați și veți observa că, din cînd în cînd, ei încearcă să-și apropie boturile chiar atunci cînd sînt în mers.

Sînt foarte numeroase speciile de animale — ba chiar și de insecte — care se manifestă astfel. După unele concluzii ale naturaliștilor, acest contact — bucal sau mandibular — nu are alt scop decît acela al identificării sexelor la specia respectivă. După alții însă el ar fi o reminiscență reflexă a perioadei în care puiul a fost hrănit de mamă. Dintre acestea, se pare că prima concluzie e mai plauzibilă, deoarece nu poate fi vorba de nici o „reminiscență" la insecte care s-au hrănit de la început singure.

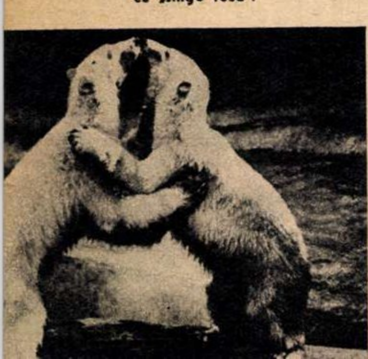

←
Doi urși albi se îmbrățișează.

De vorbă cu medicul

NEVROZA ASTENICĂ

Diagnosticul de nevroză astenică a căpătat o mare răspîndire în practica medicală. Trebuie diferențiată însă oboseala, surmenajul, astenia propriu-zisă, de nevroza astenică. Simptomele variază mult la aceste diverse forme, fiecare avînd trăsăturile ei caracteristice. Numai medicul poate să aprecieze, în diferitele cazuri, dacă avem sau nu de-a face cu această boală.

Nevroza astenică se caracterizează prin următoarele trei semne principale: 1) astenia, 2) cefaleea (durerile de cap) și 3) insomnia.

1) Bolnavul are impresia subiectivă că orice efort fizic sau intelectual devine aproape imposibil. El este dominat de nesiguranță, de nehotărîre. Este emotiv. În familie este irascibil, creînd o atmosferă apăsătoare. Bolnavului îi scade puterea de concentrare asupra unui subiect, îi slăbește memoria. Concentrarea intelectuală îi dă o senzație de „gol în creier". Concomitent, bolnavul simte nevoia repausului culcat, prelungit. Această stare de astenie se resimte în jurul orelor 12 și 17.

2) În scurtă vreme apare *cefaleea*, cu localizarea frontală, occipitală sau în creștetul capului (senzații de gol sau de prea plin). Durerea de cap este uneori permanentă, iar alteori în accese cu caracter migrenos.

3) Aceste două prime simptome se agravează prin apariția insomniei, care poate fi completă, cu somnul întrerupt sau cu somn superficial, neliniștit, cu vise. Bolnavul se trezește dimineața cu dureri de cap și foarte obosit.

Complicații. Nevroza astenică duce adesea la apariția unor noi simptome: obsesii (teamă de microbi sau de hoți), diferite senzații în organism etc.

Bolnavul poate avea accese de tremurături ale membrelor sau ale întregului corp, tulburări de vedere, zone de insensibilitate ale pielii corpului. Alteori bolnavul are un sentiment de neliniște, de panică, care poate merge pînă la teama permanentă. În anumite situații, bolnavii fac accese de frică însoțite de sufocație, palpitații, transpirații, paloare etc.

În unele cazuri, bolnavii plîng cu ușurință, devin foarte sensibili manifestînd tendința de a se izola.

Tratamentul va avea în vedere echilibrarea activității nervoase superioare, căutînd să se elimine factorii de mediu extern care au determinat nevroza. În acest scop se recomandă repausul, acasă sau într-o localitate de munte, schimbarea mediului de lucru, izolarea uneori de mediul familial, organizarea justă a activității, a alimentației, a vieții sexuale.

Medicul prescrie de obicei injecții de calciu bromat 10 la sută, intravenos, asociat cu o fiolă de cofeină, timp de 10-15 zile. Dacă bolnavul are insomnie, va lua seara, la culcare, un drajeu de Fenergan. În fenomenele de astenie accentuată se fac injecții zilnice de Cortigen sau Cortiron și se iau în cursul dimineții 1-2 tablete de Benzidrină (se eliberează numai cu rețetă). În formele de nevroză cu neliniște se ia Largactil de trei ori cîte o jumătate de tabletă zilnic sau Meprobamat, 3 tablete pe zi. Folositor în asemenea cazuri este și Hiposerpilul, 3 jumătăți de tabletă zilnic, timp de o lună. De asemenea, sînt utile injecțiile cu Hematodin (intramuscular).

Bineînțeles că acest tratament se va face numai la recomandația medicului și sub control medical.

În cazul cînd nu s-au obținut rezultate satisfăcătoare după trei pînă la patru săptămîni de tratament — de obicei se obține însă vindecarea — se recomandă internarea într-un serviciu de specialitate pentru șocuri umede cu Insulină și somnoterapie.

Dr. Silviu GHEREA

SFATURI practice

CONTRA TRANSPIRAȚIEI EXCESIVE

Odată cu venirea căldurii, porii epidermei se dilată iar glandele sudoripare își măresc activitatea. E adevărat că, funcționînd normal, aceste glande au rolul de a elimina multe toxine din corp, dar nu e mai puțin adevărat că produsul lor e neplăcut, mai ales atunci cînd devine excesiv.

Pentru a atenua efectul dezagreabil pe care-l produce transpirația, trebuie să ne spălăm des cu apă și săpun, să schimbăm de fiecare dată lenjeria și să evităm pe cît posibil aglomerațiile și eforturile inutile pe timp de căldură. Acesta ar fi un minim de condiții pentru un corp care transpiră normal.

Sînt însă foarte numeroase cazurile de transpirație excesivă, în special la mîini și la picioare. În astfel de situații se impune să luăm și unele măsuri de combatere directă.

În transpirația mîinilor (palmelor), spre exemplu, vom căuta să împiedicăm dilatarea exagerată a porilor — și deci eliminarea sudorii — cu ajutorul substanțelor astringente. Băile de tanin — sau, cum li se spune în medicina populară, „băi de coajă de stejar" — sînt foarte indicate în acest scop. În loc de băi se pot face și simple badijonări cu o soluție compusă în părți egale din: tanin, formol și clorid de aluminiu. La fel de indicate sînt băile sau badijonările cu zeamă de lămîie sau acid citric diluat în proporție de 10 gr la un litru de apă.

Mai complicat ceva este tratamentul picioarelor, a căror transpirație nu numai că prezintă un miros neplăcut, dar macerează și pielea, putînd da naștere la infecții periculoase. Aici se impun măsuri de igienă riguroasă și un tratament insistent.

În afară de spălarea picioarelor de mai multe ori pe zi cu apă rece și săpun, se recomandă în fiecare seară o baie de un sfert de oră cu trei litri de apă în care se pune următorul amestec:

praf de alaun	*75 gr;*
formol	*10 gr;*
glicerină neutră ..	*25 gr;*
apă distilată......	*250 gr;*

sau

acid boric	*10 gr;*
tanin	*10 gr;*
acid citric........	*40 gr;*

în aceeași cantitate de trei litri de apă.

După baie se vor pudra picioarele cu:

acid tartric	*5 gr ;*
acid boric	*5 gr;*
oxid de zinc	*25 gr;*
talc	*50 gr.*

JOSIANA

FLOAREA-FLUTURE

Există sute de specii de plante de indigo. Ele cresc în ținuturile calde, unde ating toate mărimile, de la plantele de-o palmă pînă la arbuștii de mărimea unui om.

Toate speciile înfloresc la trei luni și aceste flori alcătuiesc o adevărată minune a naturii. Ele sînt „flori-fluturi". Sînt numite astfel, fiindcă petala superioară, înălțată, închipuie un cap, cele laterale se desfac ca niște aripi, iar cea inferioară, boltită ca o luntre, are forma unui trup de insectă și întregește astfel imaginea unui fluture.

Petalele varietăților de indigo prezintă toate nuanțele de roșu — de la cel mai gingaș trandafiriu, pînă la stacojiul aprins sau la văpaia purpurie.

Staminele și pistilul sînt cuprinse înlăuntrul petalelor. De aceea polenizarea se face artificial, în adîncul florii aflîndu-se un suc dulce, aromatic, menit a atrage insectele.

PENTRU COPIII NOŞTRI

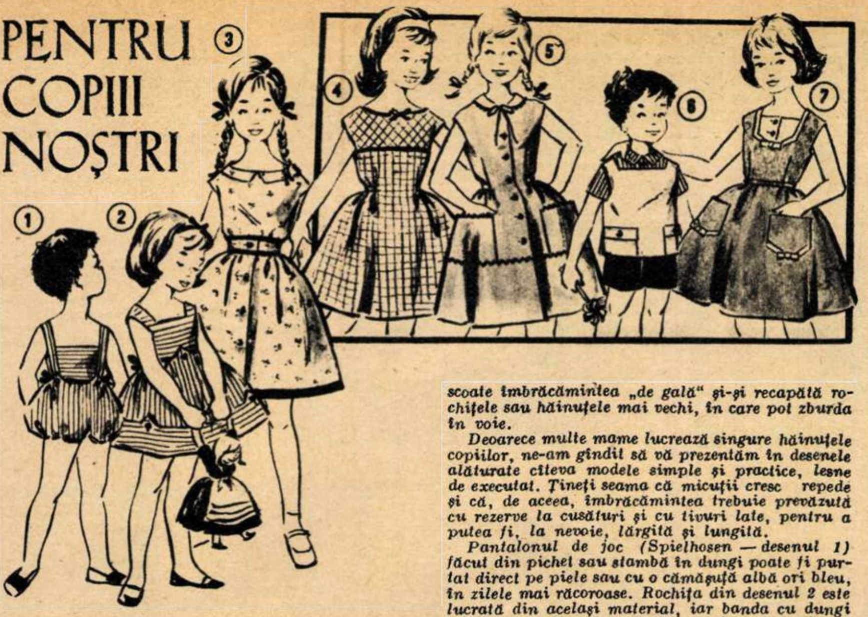

Pentru copiii noştri, zeci de desenatori se apleacă cu grijă şi migală asupra desenelor de materiale şi alte zeci de creatori de modele se străduiesc să creeze confecţiuni la care bunul gust se ia la întrecere cu fantezia, iar frumosul cu practicul.

Durabilă şi plăcută la înfăţişare, îmbrăcămintea va avea desigur modele diferite — în funcţie de vîrsta şi conformaţia copiilor — iar croiala va fi de aşa natură, încît să nu stingherească copiii în mişcări. Cît despre materialele ce vor fi folosite, se vor alege de preferinţă stamba, olandina, pichetul, inul sau poplinul, deoarece sînt uşor de spălat şi călcat, şi în felul acesta copiii pot fi totdeauna curat îmbrăcaţi.

Podoabele inutile, de felul panglicilor, volanelor, broderiilor încărcate, stînjenesc copiii, îi fac să se simtă prost şi să capete un aer rigid, de manechin. Tendinţa pe care o au unii părinţi de a-şi îmbrăca copiii în materiale scumpe ori pretenţioase este complet greşită. Copiii sînt fericiţi cînd li se scoate îmbrăcămintea „de gală" şi-şi recapătă rochiţele sau hăinuţele mai vechi, în care pot zburda în voie.

Deoarece multe mame lucrează singure hăinuţele copiilor, ne-am gîndit să vă prezentăm în desenele alăturate cîteva modele simple şi practice, lesne de executat. Ţineţi seama că micuţii cresc repede şi că, de aceea, îmbrăcămintea trebuie prevăzută cu rezerve la cusături şi cu tivuri late, pentru a putea fi, la nevoie, lărgită şi lungită.

Pantalonul de joc (Spielhosen — desenul 1) făcut din pichet sau stambă în dungi poate fi purtat direct pe piele sau cu o cămăşuţă albă ori bleu, în zilele mai răcoroase. Rochiţa din desenul 2 este lucrată din acelaşi material, iar banda cu dungi orizontale aplicată pe fustă permite ca rochia să fie lungită cu uşurinţă în anul următor.

Făcută dintr-un material imprimat (desenul 3), această rochiţă are — la cordon şi tiv — un paspoal de panglică în culoarea floricelelor.

Platca croită în bie, subliniată de un şiret colorat, şi cordonul pornit din pensele corsajului dau o notă aparte rochiţei nr. 4.

La rochia din olandină uni (desenul 5), nota veselă este dată de guleraşul alb de pichet şi de zigzagul aplicat pe fustă şi la buzunare. Costumaşul din 3 piese pentru băieţi are pantalonul din doc bleumarin, bluza din poplin alb cu dunguliţe albastre, iar vesta albă este făcută din doc sau olandină (desenul 6). Ultima rochiţă (desenul 7), făcută din poplin uni, are fusta încreţită din talie, iar corsajul are o platcă albă de pichet închisă cu doi nasturi.

Obişnuiţi copiii de mici să aibă grijă de îmbrăcămintea lor, s-o păstreze curată şi în bune condiţiuni şi să aibă totdeauna o ţinută îngrijită. Cînd vor fi mari, vă vor fi recunoscători.

TEATRUL PESTE HOTARE

Teatrul dramatic-muzical „Taras Şevcenko", nou construit în oraşul ucrainean Cernigov, şi-a început activitatea cu o lucrare dramatică în premieră: „Şciors" de I. Dold-Mihailik, închinată vieţii şi luptei lui Şciors, neînfricatul erou al războiului civil. Piesa este pusă în scenă de regizorul N. Bondarenko şi are ca interpreţi pe P. Gubarev, V. Maiskaia, P. Serdiuk şi alţii.

Eroii lui Gogol pe scenele Franţei. Prin dramatizarea romanului „Suflete moarte" de către dramaturgul francez Arthur Adamov, eroii cărţii lui Gogol — Cicikov, Manilov, Sobakevici — vor prinde viaţă pe scena teatrului „De la Cité" din Lyon. Direcţia de scenă a fost încredinţată tînărului regizor Roger Planchon.

A fost pusă recent în scenă, la Teatrul „Zdenek Nejedly" din Praga, piesa lui Vojtech Czach „Mătuşa mea — mătuşa ta". Folosind mijloacele comediei, autorul prezintă aspecte interesante ale vieţii satului cehoslovac de azi, aducînd în faţa spectatorilor chipul femeii cehoslovace de la sate şi munca ei pentru familie şi societate. Regizorul piesei, F. Laurin, pune cu iscusinţă în valoare calităţile acestei comedii.

Teatrul budapestan „Imre Madach" prezintă cu succes piesa „Al nouălea val" de Nikola Vapţarov, a cărei regie e semnată de Bela Both. Piesa este reprezentată cu prilejul celei de-a 50-a aniversări a naşterii poetului şi dramaturgului revoluţionar bulgar Nikola Vapţarov, executat de fascişti.

Ravel pe scenele sovietice. Recent, Teatrul Mic de Operă din Leningrad a prezentat în premieră un spectacol de balet pe muzica cunoscutelor piese simfonice: „Daphnis şi Chloe", „Vals" şi „Bolero". Noul spectacol a fost pus în scenă de maestrul de balet Gulbat Davitaşvili din Tbilisi, care l-a cunoscut personal pe Maurice Ravel.

Un teatru tînăr. În R.P. Chineză a fost nu demult înfiinţat Teatrul Naţional Tibetan, care a şi prezentat primele sale spectacole în îndepărtate regiuni ale Tibetului. În repertoriu figurează şapte piese într-un act, printre care „Noaptea rebeliunii" — demascînd uneltirile criminale ale vîrfurilor reacţiunii din Tibet — şi „Pe calea spre comunism" — lucrare oglindind transformările socialiste din provincia Ţinhai.

La Paris a stîrnit o impresie penibilă o versiune denaturată a celebrei tragedii „Fedra" de Racine, prezentată de Teatrul „Schauspielhaus" din Düsseldorf (R.F. Germană). „Modernizată" — în sensul cel mai rău al cuvîntului — scurtată pînă la masacru, noua versiune vest-germană a piesei „Fedra" determină pe cronicarul teatral al ziarului francez „Libération" să conchidă: „Bietul Racine!"

Ştiaţi că...

...numeroase specii de fluturi răspîndesc în jurul lor diferite mirosuri, ca şi florile? Fenomenul acesta îl prezintă în anumite epoci numai masculii, pentru a atrage femelele. Mirosul provine dintr-un lichid secretat de anumite glande ale insectei şi e pulverizat automat pe toată suprafaţa aripilor.

...dintre toate insectele, cele mai pretabile la dresaj sînt puricii? Lucrul acesta a fost descoperit în secolul al XV-lea de un dresor venețian, care şi-a demonstrat „măiestria" în faţa dogelui, cîştigînd un pariu fabulos.

...mai tîrziu, un alt dresor a organizat, la Nürnberg, în Germania, primul „Circ al puricilor". Un circ cu care acest dresor a făcut ocolul lumii. Cu acest prilej s-a putut vedea cum un purice e în stare să tragă după el o greutate de 45 de grame. Raportînd forţa la volum, un om ar trebui, ca să egaleze această performanţă, să ridice într-o mînă o locomotivă de cale ferată.

...tot astfel, dacă ar putea să sară ca puricele, un om ar ocoli pămîntul din şapte salturi?

...în India există o specie de termite (termes obesus) beţive? Acestea tolerează în cuibarele lor prezenţa unor muşte care le distrug o parte din ouă, dar care în schimb le furnizează din corpul lor o băutură ameţitoare. E vorba de un lichid aromatic pe care-l secretă aceste muşte parazite şi pe care termitele îl sug cu pasiune... de beţiv.

...un soi de furnici care trăiesc în regiunile tropicale produc miere ca şi albinele? Neavînd însă faguri, ele depozitează această miere în corpul unor semene ale lor, pe care le imobilizează în anumite locuri subterane. Corpul acestora se umflă de miere ca nişte băşici şi cînd sursele nutritive ale naturii încetează, furnicile vin pe rînd şi sug mierea din depozitele lor vii, care se transformă astfel într-un fel de dolci·

...printre lăcuste există unele care se autodevoră? Insensibile la durere fizică, ele încep prin a-şi devora labele din faţă, apoi partea posterioară a corpului. Experienţa a dovedit că ele n-o fac din lipsă de hrană şi că din clipa în care au simţit gustul propriului lor corp e imposibil să nu meargă mai departe pînă la totala... autoconsumare.

...în pădurile ecuatoriale ale Africii există un soi de pisici sălbatice care nu se hrănesc decît cu insecte? Aceste pisici insectivore refuză orice fel de hrană şi mor imediat dacă li se administrează forţat altă alimentaţie.

GIMNASTICA LA DOMICILIU

EXERCIŢII FIZICE PENTRU PRIMELE TREI LUNI DE SARCINĂ

(I)

de

prof. Ana Maria ENĂCHESCU

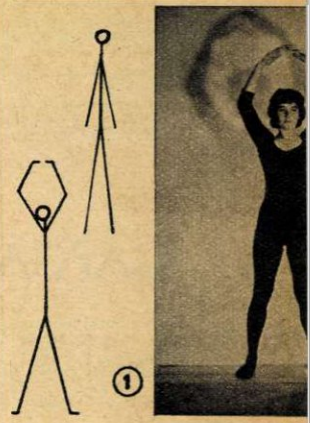

Primul complex de exerciţii fizice pe care-l prezentăm se adresează femeilor gravide în primele trei luni de sarcină. Este o perioadă în care ele trebuie să fie deosebit de prudente, sarcina nefiind încă suficient de bine prinsă pe peretele uterin. De aceea efortul fizic intens sau traumatizant este exclus, iar în zilele corespunzătoare indispoziţiei lunare femeia va reduce efortul fizic şi va suprima mişcările de abdomen.

Mişcările se vor executa rar, întovărăşite de respiraţie amplă.

Noi vă indicăm, pe grupe de mişcări, exerciţii ce pot fi executate în această perioadă.

Avînd în vedere paticularităţile fiecărei femei gravide şi ale fiecărei sarcini în parte, precum şi diferita pregătire fizică a femeilor, nu vă prezentăm exerciţiile sub formă de lecţii ci, aşa cum am menţionat mai sus, pe grupe de mişcări. Din întregul complex alegeţi, pe rînd din fiecare grupă de mişcări, cîte un exerciţiu sau două de fiecare şedinţă de gimnastică.

Vă reamintim că pentru a da bune rezultate gimnastica va fi executată de către dumneavoastră *numai cu recomandaţia medicului.*

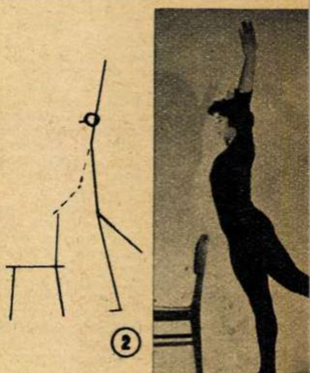

Mişcări pentru braţe şi picioare

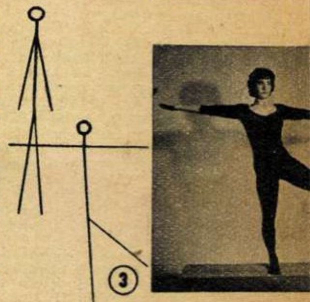

1. *Stînd în poziţie de drepţi* deplasarea laterală a piciorului stîng o dată cu ducerea braţelor prin lateral sus, cerc deasupra capului (inspiraţie). Revenire (expiraţie). Aceeaşi mişcare, cu piciorul drept lateral. Repetaţi exerciţiul de patru ori pe fiecare parte.
2. *Stînd cu mîinile sprijinite de speteaza scaunului* ridicarea braţelor oblic sus, o dată cu deplasarea unui picior în spate (inspiraţie). Revenire (expiraţie). Aceeaşi cu celălalt picior. Repetaţi exerciţiul de 2-4 ori cu fiecare picior.
3. *Stînd cu braţele întinse înainte, palmele în jos*: ducerea braţelor lateral cu răsucirea palmelor în sus, o dată cu ridicarea unui picior lateral (inspiraţie). Revenire (expiraţie). Aceeaşi mişcare cu ridicarea celuilalt picior. Repetaţi exerciţiul de patru ori pe fiecare parte.
4. *Stînd cu mîinile îndoite pe şold*: fandarea unui picior oblic înainte, o dată cu ducerea braţelor lateral. Revenire. Aceeaşi mişcare cu celălalt picior. Executaţi mişcarea de 2-3 ori cu fiecare picior.
5. *Stînd în poziţie de drepţi*, ducerea braţelor lateral, o dată cu ridicarea pe vîrfuri (inspiraţie). Trecerea în ghemuit, cuprinzînd genunchii cu braţele, spatele rotunjit (expiraţie). Repetaţi exerciţiul de 3 ori.

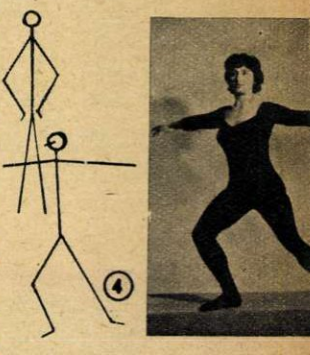

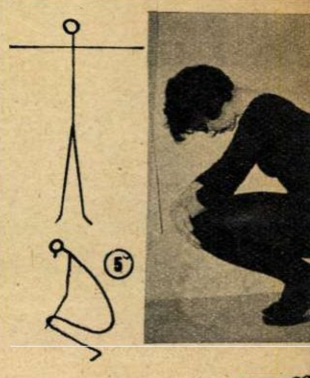

Englisch in England

DER TAGESSPIEGEL

CAPCANE

Modeste, anunțurile și-au făcut loc la rubrica de publicitate. Modeste dar promițătoare. *„Engleza în Anglia — o învățați cu succes la «Anglo-Continental School of English» recunoscută de stat. Cursuri de 8-9 luni. Cursuri speciale de 5-8 săptămîni“.*

Un anunț ce nu putea stîrni dubii. O zi, două, chiar trei, ziarul vest-berlinez „Der Tagesspiegel“ a publicat anunțul. Cu litere nu tocmai mari și printre alte reclame. Părea că „Institutul pentru predarea limbilor străine“ nu dorea o publicitate de gen american cu surle și tobe. Modestia încerca să sugereze imaginea unei instituții de încredere....

Clienții nu lipseau. Cînd solicitatorii se prezentau la adresele indicate, găseau o primire binevoitoare. Existau însă persoane cărora li se oferea un plus de amabilitate. Cine erau ele? Doar fetele drăguțe. Acestora li se înfățișa un tablou atrăgător al vieții de student în puritana insulă britanică. Și unele au plecat în Anglia. Doreau să învețe engleza și apoi să se întoarcă înapoi în Berlinul apusean cu perspectiva unei profesiuni ce să le apere pasămite de șomaj.

Drumul spre Anglia însemna bani. Ceva economii puse deoparte de părinți grijulii sau de rude iubitoare, cîteva bancnote împrumutate de la prieteni, în sfîrșit, cu chiu cu vai se strîngeau banii de drum. O dată ajunse în Anglia, tinerele fete începeau să-și pună probleme. Dar să ascultăm ce povestește ziarul vest-berlinez „Kurier“: *„Abia sosite, mijlocitorii de posturi se întrec în a le convinge pe tinerele fete în vîrstă de 17-22 de ani că sumele ce trebuie plătite ca taxe de studii se pot cîștiga într-un chip mai ușor decît prin a face serviciu de spălătoreasă sau fată în casă. Anumite cluburi nu plătesc rău...“.*

Cluburi? De fapt e vorba de localuri de noapte, de case de toleranță unde, în orice caz, nu se fac... studii de engleză. E clar: anunțurile „învățați engleza în Anglia“ nu-s decît o capcană. O capcană pusă la punct în speluncile Berlinului occidental, unde și-au găsit locul nu numai spionii și provocatorii, ci și negustorii de carne vie cărora ziarele burgheze le oferă coloanele spre a da o aparență cinstită murdarelor lor afaceri. Cît de emoționantă dovadă de „colaborare“ atlantică! Și cînd te gîndești că unii răutăcioși spuneau că N.A.T.O. e doar o combinație militară. Iată că nu-i chiar așa! Nu numai generalii și diplomații colaborează spre gloria N.A.T.O., ci și proxeneții; și încă cu asiduitate. Între Berlinul vestic și Londra s-a stabilit astfel o legătură intensă. „Kurier“ arată cititorilor că fetele vest-berlineze *„sînt foarte căutate“* în cabaretele și bordelurile londoneze. Numărul celor căzute în capcană este de 200-250. Dacă vreuna din tinerele fete încearcă să iasă din mocirlă, patronii caselor rău famate din Londra nu se neliniștesc. *„Pentru fiecare plecată —* scrie „Kurier“ *— se găsește foarte repede înlocuitoarea. Căci lunar sute de alte fete germane vin în Anglia“.* Autoritățile nici nu văd, nici nu aud nimic... Doar n-o să se apuce să tulbure „colaborarea“ anglo-vest-germană.

Un amănunt interesant: în ziua în care ziarul „Kurier“ făcea dezvăluirile acestea, confratele său „Der Tagesspiegel“ publica din nou anunțul *„Engleza în Anglia...“*

M. RAMURĂ

În jurul
Globului

NIKOLAI GUȘCIN, un discipol al marilor pictori ruși Serov, Korovin și Maliutin, conduce atelierul de restaurare al muzeului din Saratov. În ultimii 13 ani el a restaurat nu mai puțin de 600 de pînze datînd din sec. XVII și XVIII. Iată-l, în fotografie, redînd viața unei picturi a unui autor necunoscut din veacul al XVII-lea.

←

GARDĂ DE ONOARE în fața casei cu nr. 82 din bd. Jozsef din Budapesta. Aici a copilărit scriitorul maghiar Molnar Ferenc, autorul romanului pentru tineret „Băieții din strada Pál“. Din garda de onoare face parte și Josika Ferenc — unul dintre eroii romanului mai sus amintit — astăzi om în toată firea, cu părul ca neaua.

↓

DIN NOU PRINTRE AI SĂI. După ani de suferință departe de țara sa, muncitorul coreean Kim Den Hvan s-a repatriat din Japonia în R.P.D. Coreeană. Acum el lucrează ca mecanic la combinatul textil Sinidiu.

4 TONE DE BRONZ a irosit „sculptorița“ engleză Barbara Hepworth pe „lucrarea“ intitulată „Meridian“. Faptul că această ineptie a obținut marele premiu al Bienalei de la Sao Paolo (Brazilia) confirmă o dată în plus marasmul în care se găsește arta burgheză.

CONCURÎND SFINXUL... Statuia zeiței Kwannon, din orașul japonez Takasaki, poate rivaliza ca dimensiuni cu celebrul Sfinx egiptean. Ne putem da seama de mărimea acestei statui dacă privim deschizătura din umăr (locul spre care se îndreaptă săgeata), în cadrul căreia apare capul unui om.

CA PE TIMPUL BUNICII... Însoțit de fiica sa în vîrstă de 4 ani, englezul Vic Lonnen din Burley străbate piața orașului pe un model de bicicletă de pe timpul... bunicii. El a confecționat acest... vehicul din deșeuri și spițe vechi de roată.

ÎN EXCURSIE. Micii pionieri din Kveilin, regiunea autonomă Cian Guansi (R. P. Chineză), întreprind — ca în fiecare an — instructive excursii cu scopul de a cunoaște pitorescul regiunii.

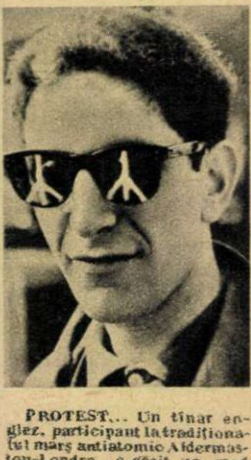

PROTEST... Un tînar englez, participant la tradiționalul marș antiatomic Aldermaston-Londra, a găsit un mod original de a-și exprima protestul împotriva înarmării atomice. El și-a lipit pe lentilele ochelarilor simbolul mișcării antinucleare din Anglia.

SPRIJIN DEPLIN POLITICII DE PACE A UNIUNII SOVIETICE!

În aceste zile au avut loc în întreaga ţară mitinguri în cadrul cărora oamenii muncii şi-au exprimat adeziunea totală la politica externă promovată de Uniunea Sovietică şi guvernul său, în frunte cu tovarăşul N. S. Hruşciov. De asemenea în acele mitinguri ţinute după publicarea Declaraţiei guvernului R.P.R. cu privire la zădărnicirea conferinţei la nivel înalt de către S.U.A. s-a arătat că poporul nostru sprijină deplin guvernul R.P.R. în această problemă.

Prezentăm în această pagină cîteva aspecte de la adunările ce au avut loc la uzinele „23 August“ şi fabrica de confecţii „Gh. Gheorghiu-Dej“. Mitinguri asemănătoare au mai avut loc la uzinele „1 Mai“ din Ploeşti, uzinele „Republica“ din Bucureşti, Institutul Politehnic din Bucureşti, fabrica de mobile „23 August“ din Tg. Mureş, Atelierele C.F.R. „Ilie Pintilie“ din Iaşi, Şantierele Navale Olteniţa, în portul Constanţa etc. etc.

POPORUL NOSTRU E PENTRU PACE

Hala mare de la secţia mecanică a uzinelor „23 August“ din Capitală a fost în acea după-amiază plină pînă la refuz. Peste 5.000 de muncitori ai uzinei s-au adunat într-un miting însufleţit pentru a-şi manifesta adeziunea la politica justă a Uniunii Sovietice şi în acelaşi timp pentru a-şi exprima protestul faţă de acţiunile provocatoare ale cercurilor imperialiste americane. Inginerul Petre Turcu de la „motoare“, sudorul Marin Ionescu de la „vagoane“, academicianul Zaharia Stancu, venit să participe la mitingul muncitorilor de la „23August“, ajustorul Ilie Gheorghe, funcţionara Ileana Ciocînea au condamnat trimiterea avionului de spionaj în spaţiul aerian al Uniunii Sovietice. Totodată, exprimînd sentimentele tuturor muncitorilor din uzină, ale întregului nostru popor, ei au aprobat activitatea delegaţiei sovietice la Paris. „Poporul nostru muncitor — a spus inginerul Petre Turcu — omenirea întreagă a aşteptat cu mare nerăbdare şi interes rezultatele conferinţei la nivel înalt de la Paris, care urma să dea răspuns la problemele cele mai arzătoare pe plan mondial... Dar cercurile imperialiste americane au acţionat de la bun început în aşa fel, încît să torpileze conferinţa la nivel înalt“.

La sfîrşitul mitingului, miile de muncitori au adoptat o moţiune în care se afirmă încă o dată dragostea de pace a poporului nostru şi adeziunea sa la politica de pace şi coexistenţă, promovată de Uniunea Sovietică.

PENTRU REZOLVAREA PE CALE PAŞNICĂ A PROBLEMELOR INTERNAŢIONALE LITIGIOASE

4.000 de muncitori şi muncitoare de la fabrica de confecţii „Gh. Gheorghiu-Dej“ s-au adunat pentru a-şi exprima indignarea şi protestul faţă de recentele acţiuni agresive ale imperialiştilor americani, care au dus la eşecul conferinţei la nivel înalt de la Paris. Încă înainte de începerea mitingului, oamenii discutau cu aprindere. „Sîntem convinşi — spunea într-un grup o femeie cu tîmplele încărunţite — că problemele litigioase se pot rezolva pe cale paşnică; dar cercurile militariste americane vor să reînvie războiul rece“. *„Ceea ce a stîrnit indignarea lumii întregi* — a arătat de la tribună muncitoarea Nastasia Florea — *a fost faptul că la protestul ferm şi îndreptăţit al guvernului Uniunii Sovietice guvernul american nu numai că nu a condamnat provocările, dar a decretat spionajul ca politică de stat. Datorită acestui fapt, conferinţa a fost de la început sortită eşecului, răspunderea revenind direct S.U.A.*“.

În cuvîntul lor, acad. Ştefan Nicolau, care a sosit în mijlocul muncitorilor pentru a exprima hotărîrea oamenilor de ştiinţă din ţara noastră de a lupta pentru pace, tehniciana Mihai Elena, maistrul Drăghici Ştefan, muncitorii Pod Elena şi Crăciun Alexandru au subliniat totodată adeziunea lor totală faţă de justeţea politicii U.R.S.S.

Aplauzele furtunoase cu care au fost întîmpinate cuvîntările rostite, lozincile scandate de muncitori ca şi adoptarea în unanimitate de către participanţii la miting a unei moţiuni au exprimat limpede sentimentele muncitorilor de la F.C. „Gh. Gheorghiu-Dej“.

Fotografii de A. MIHAILOPOL şi Dan BIRLĂDEANU

Peste 5.000 de muncitori ai uzinelor „23 August" s-au adunat, la ieşirea din schimb, în hala mare de la secţia mecanică. În dreapta sus: sudorul Marin Ionescu de la „vagoane" a înfierat în cuvinte pline de indignare, acţiunile provocatoare ale imperialiştilor americani.

Muncitorii fabricii de confecţii „Gh. Gheorghiu-Dej" au aprobat în unanimitate politica externă de pace a Uniunii Sovietice. În stînga sus: acad. Ştefan Nicolau vorbind la miting.

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII
Căsuţa Poştală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Reg.

FRUCTELE

de AL. MIRODAN

Am fost duminica trecută de faţă la cel mai prost joc al echipei noastre de fotbal, de cînd această echipă există ca atare şi de cînd subsemnatul există ca spectator.

A fost un joc bolnav.

A fost un joc ?

★

De ce ne vedem siliţi să punem în dreptul echipei cuvîntul bolnav? Pentru că în pregătire, alcătuire şi mişcare pe teren naţionala s-a arătat a fi, precum organismul bîntuit de maladie, *anormală*. Toate sau aproape toate cîte s-au petrecut înaintea şi în timpul jocului cu Cehoslovacia au fost, parcă demonstrativ, împotriva *normalului*. Toate au fost în afara şi pe dedesubtul logicii elementare. Cei mai buni înaintaşi la ora de faţă sînt, împreună cu Constantin (accidentat), Petschowski şi Ozon. Cei mai cu tehnică, stăpînire şi capacitate de a crea sau înscrie goluri. Era normal ca în alcătuirea echipei să intre cei mai buni jucători. Totuşi, din pricini cu neputinţă de justificat, cei mai buni înaintaşi n-au intrat în naţională: anormal. Cel mai bun moment al fotbalului nostru s-a dovedit a fi cel de acum cîţiva ani, cînd C.C.A. a repurtat victoria asupra englezilor de la Lutton Town şi reprezentativa, alcătuită pe scheletul aceluiaşi C.C.A., asupra iugoslavilor... A fost atunci singurul moment european al fotbalului nostru din ultimii ani. Era normal, în simplă consecinţă, ca, după insuccesele stăruitor de îndelung repetate ale metodelor de selecţionare şi joc, să fie chemaţi specialiştii care au *dovedit*. Totuşi, din pricini omeneşte de neînţeles, specialiştii care au *dovedit* nu au fost chemaţi: anormal. Şi nici — cum am cerut în atîtea rînduri pînă la oboseala condeiului — un antrenor străin, maghiar, sovietic sau (vezi duminică) cehoslovac, care să ne înveţe cu modestie şi fără încăpăţînare puţină „carte“.

O înfrîngere te mîhneşte; două te pun pe gînduri; la a treia în şir eşti alarmat. Normal ar fi fost ca după înfrîngerea de la Sofia (şi nu e vorba de rezultat, e vorba de calitatea jocului) să fim alarmaţi. Dar din pricini iarăşi de neînţeles, ni s-a oferit prin gazeta de specialitate o cantitate impresionantă de liniştire ca la copii, afişîndu-ni-se calmul fals şi optimismul de prost gust: „Nu vă pierdeţi capul“ (iarăşi anormal). Noi nu ne-am pierdut capul, dar echipa naţională a pierdut meciul, spectatorii zîmbetul de pe buze şi cinstit ar fi ca pe undeva cineva să-şi piardă postul.

Să mai vorbim de joc? Cîteva minute înainte de sfîrşitul primei reprize portarul cehoslovac (adică jucătorul *decisiv* al unei echipe) s-a accidentat, şchiopătînd limpede şi fără acţibilduri. Era normal ca pe tuşe să se spună — şi nu să se spună ci să se strige; şi nu să se strige, ci să se urle —: trageţi la poartă! Oricum! Oricînd! Din orice poziţie! De la 15 metri, de la 20, de la 45! Era o chestie de inteligenţă mai mult decît simplă; inteligenţă în favoarea căreia am consumat — cu ce folos? — cîteva sticle de cerneală în cîţiva ani de cronică sportivă şi care s-a arătat duminică mai absentă — uluitor de absentă — ca nicicînd. Dar tocmai atunci cînd poarta adversarului era aproape goală, înaintaşii noştri n-au tras. Au tras în schimb cehoslovacii şi au înscris: anormal, anormal, anormal.

Fotbalul nostru este bolnav.

Chemaţi doctorul.

① Şi rugbişti, şi fotbalişti — vorbind despre suporteri — au înregistrat cu satisfacţie victoria selecţionatei bucureştene de rugbi repurtată în faţa echipei franceze P.U.C. (41-3), în deschidere la meciul de fotbal R.P.R.-R. Cehoslovacă. Fotografia reprezintă pe A. Teofilovici din linia întîi, la un atac în apropierea buturilor adverse.

Sîmbăta trecută, pe ringul din incinta stadionului „Republicii“ s-a consumat ultima etapă a Campionatelor republicane de box: finalele.

② În fotografia noastră — unul din meciurile galei: finala categoriei semi-uşoare. Superior prin stilul său de luptă, prin calm şi orientare, boxerul M. Stoian şi-a păstrat centura de campion, învingîndu-l la puncte pe I. Dragnea.

③ Poate să vină şi potopul! Cînd se înfruntă boxerii favoriţi, ploaia nu-i poate speria pe suporteri (deşi s-ar părea că simpatiile pentru cei ce evoluează pe ring sînt împărţite chiar în rîndul aceluiaşi grup de prieteni...).

④ Pe cît era de aşteptat meciul de fotbal R.P.R.-R. Cehoslovacă, pe atît de amară a fost deziluzia celor aflaţi duminică în tribunele stadionului „23 August“. Cauze mai vechi şi altele mai noi au concurat la înfrîngerea naţionalei noastre cu 0-2 (0-2). În fotografie: printr-o intervenţie spectaculoasă, Mîndru, portarul reprezentativei noastre, salvează un gol „gata făcut“.

Fotografii de Romulus SCURTU

FILMELE SĂPTĂMÎNII ● FILMELE SĂPTĂMÎNII

„VALURILE DUNĂRII“ (foto 1), evenimentul cinematografic al acestei săptămîni, aduce publicului nostru satisfacţia unei producţii naţionale de un înalt nivel ideologic şi artistic, cu o acţiune veridică şi interesantă pînă la captivant. Acţiunea evocă un moment al insurecţiei armate desfăşurate de forţele patriotice, sub conducerea partidului, în zilele lui august 1944, sau, ca să fim mai exacţi, ne relatează procesul de transformare al unui cîrmaci de pe Dunăre care, urînd războiul şi fascismul, trece, sub influenţa comunistului Toma, de partea forţelor patriotice, pornind hotărît la luptă împotriva duşmanilor ţării. „Valurile Dunării“, creat după scenariul lui Francisc Munteanu şi Titus Popovici, este realizat de un talentat colectiv condus de artistul emerit Liviu Ciulei. În rolurile principale: Lazăr Vrabie, Liviu Ciulei şi studenta Irina Petrescu.

„BARBARA“ (foto 2), producţie a studiourilor poloneze, face parte din categoria filmelor fără pretenţii, ce se vizionează atunci cînd timpul nefavorabil te îndeamnă să intri în cel mai apropiat cinematograf. Ce vrea „Barbara“? Să demonstreze drăgălăşenia unei fetiţe orfane — mijloc sigur de a înmuia de la primele zece minute de film inima oricărui spectator.

Conceput ca o melodramă de salon, „Barbara“ nu e înzestrată cu nimic în plus sau în minus faţă de reţeta acestui gen. Încercările de a critica lipsa de suflet şi uşurinţa doamnelor din aşa-numita „societate bună“ îşi pierd eficacitatea în noianul de dulcegării filantropice ce se ţes în jurul orfanei.

„INTRIGĂ ŞI IUBIRE“ (foto 3), celebra dramă a lui Schiller, scrisă cu vehemenţa unui om care a urît din răsputeri despotismul şi nedreptatea socială, este prezentă acum pe ecran prin transpunerea cinematografică a studiourilor DEFA din Berlin. Litera şi spiritul operei sînt respectate cu fidelitate. Ceea ce am reproşa însă regiei este tributul plătit spectacolului de teatru. S-a acordat prea mare grijă replicilor (fiecare să fie bine şi clar auzită); lipsesc acele detalii de fineţe ce apropie spectatorul de gîndurile, de intenţiile eroilor; de asemenea lipsesc decorurile mai bogate, menite a descrie burgul german din secolul al XVIII-lea.

PREŢUL 2 LEI

05
I

Nr. 22 (262)
Anul IX
4 iunie 1960

Procesul milimetrilor pe... scenă.
Reportajul în pag. 15–16
Fotografie de
A. MIHAILOPOL

00
90
80
70
60
50

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Atenția principală în domeniul dezvoltării industriale se va acorda sporirii **PRODUCȚIEI SIDERURGICE**, pentru satisfacerea în măsură din ce în ce mai mare a nevoilor crescînde de oțel și laminate ale economiei naționale.

În anul 1965 producția de fontă va ajunge la circa 2 milioane tone față de 846 mii tone în 1959; producția de oțel la 3,3 milioane tone față de 1,4 milioane tone în 1959; producția de laminate finite pline (inclusiv bare pentru țevi) va ajunge la peste 2 milioane tone, iar producția de țevi de oțel la peste 500 mii tone.

(Din proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. pentru planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960-1965 și pentru programul economic de perspectivă).

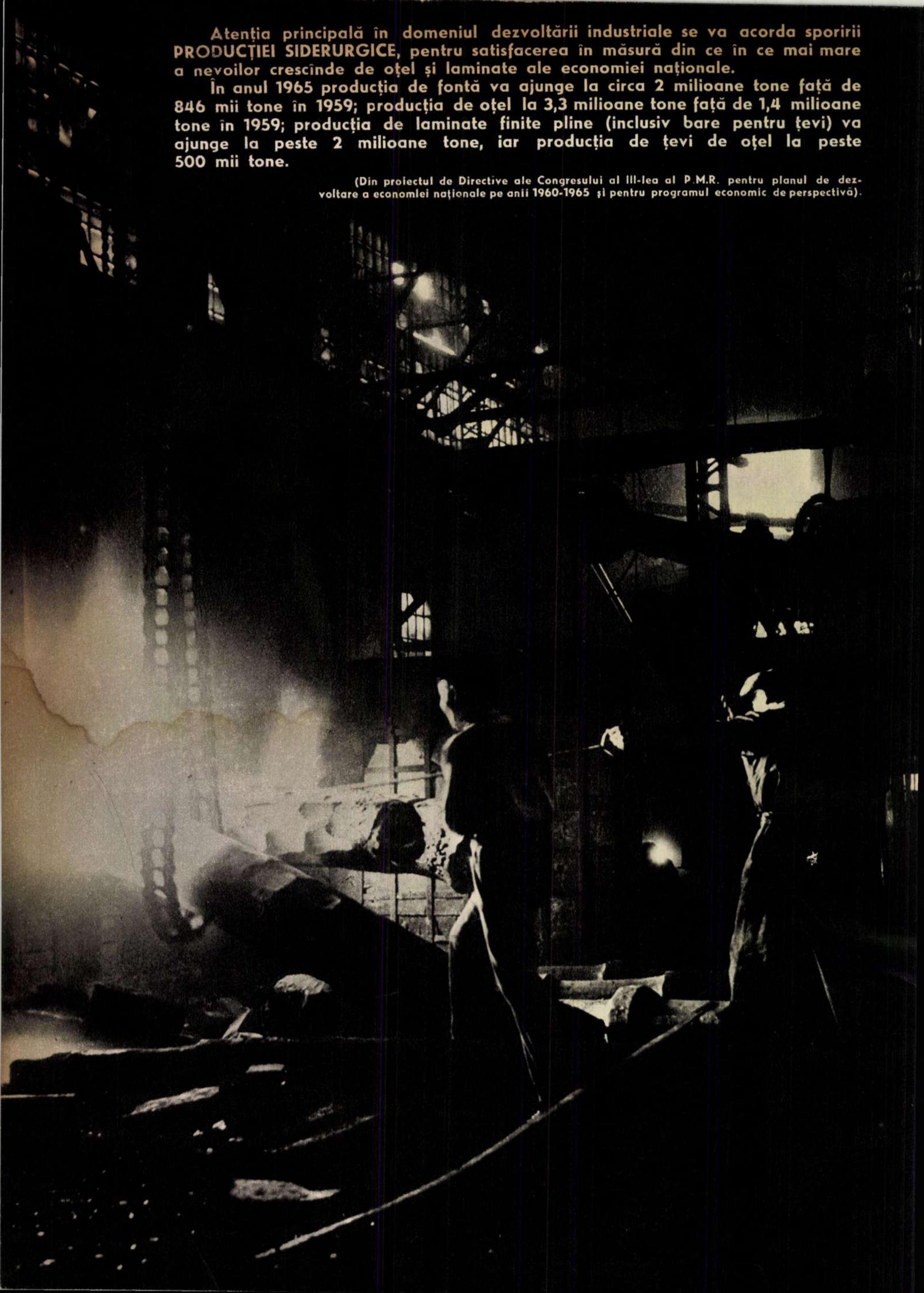

PREȚUL TIMPULUI

Fotoreportaj de George MUNTEAN (text) și Eugen IAROVICI (fotografii)

INDUSTRIA CHIMICĂ se va dezvolta într-un ritm susținut, asigurînd o valorificare superioară a resurselor naturale ale țării.

Producția globală a industriei chimice, cauciucului, celulozei și hîrtiei va crește de 3,3 ori în 1965 față de 1959.

Se va accelera dezvoltarea producției de *îngrășăminte chimice* astfel ca în 1965 să se livreze agriculturii circa 500.000 tone substanță activă.

(Din proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. pentru planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960-1965 și pentru programul economic de perspectivă)

Mi-a fost dat ca în după-amiaza zilei în care am ajuns la uzinele „21 Decembrie" din Copșa Mică să asist la o ședință. O ședință la care participau peste o sută de oameni (ce ieșiseră din schimb) și în care trebuia să se discute și să se hotărască asupra următoarelor:

— răspunsul pe care-i va 'da colectivul uzinei chemării la întrecere a celor 19 întreprinderi din țară în cinstea celui de-al III-lea Congres al partidului;

— referat asupra activității din primul trimestru al anului 1960 (uzina nu-i dintre cele mici);

— înmînarea drapelului de secție fruntașă pe uzină;

— discutarea chemării la întrecere socialistă pe uzină, în cinstea Congresului, lansată de secția de rafinărie (cea care a primit drapelul de fruntașă);

— diverse (pornind de la faptul că nu pentru toți muncitorii s-au asigurat autobuse care să-i aducă la timp la uzină, pînă la cel al necesității reparării unui mare malaxor sau al păstrării curățeniei în curtea uzinei).

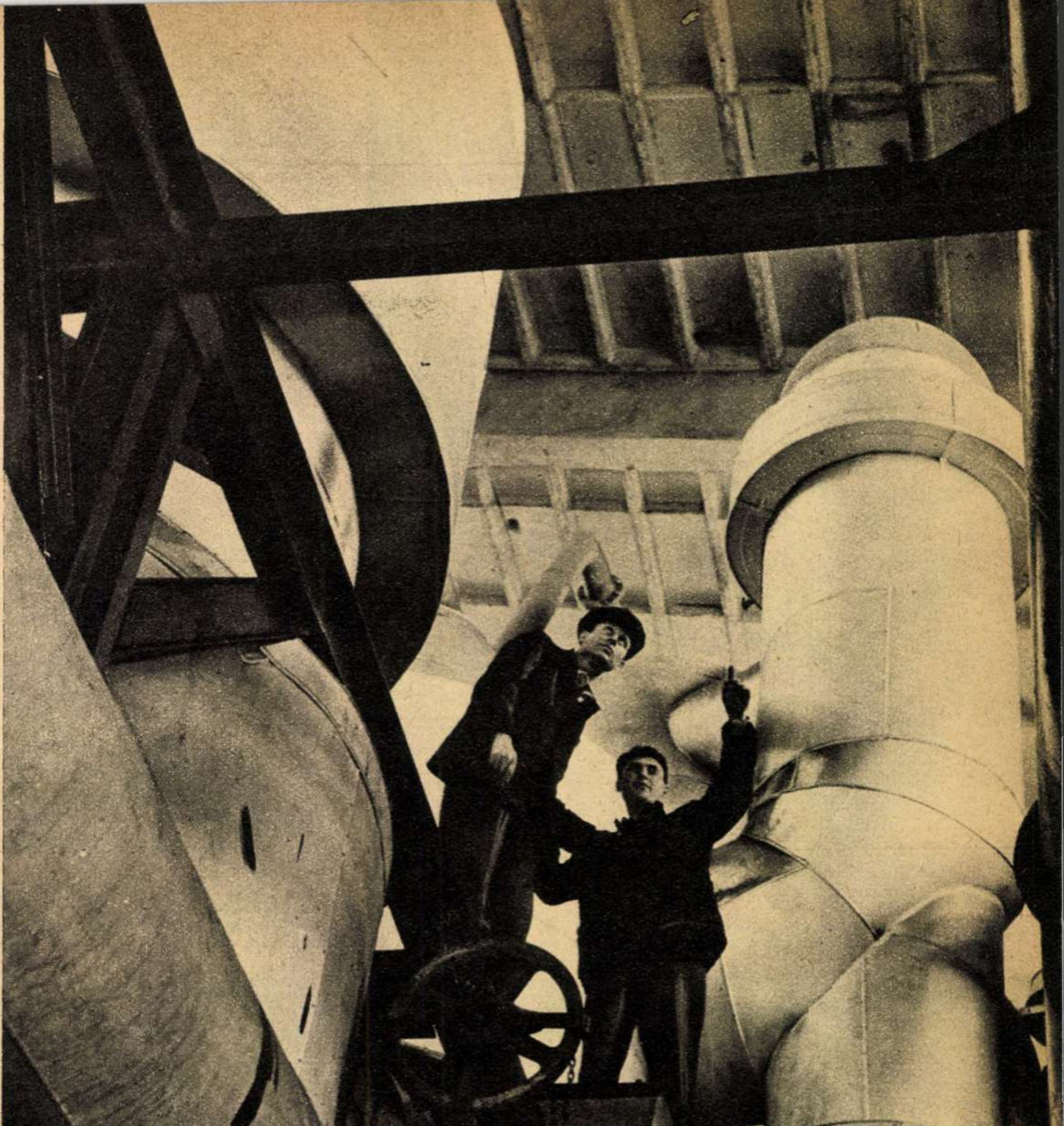

↑

Hala fabricii de acid sulfuric. Aici lucrează comuniștii: ing. Ion Martin, Gerhardt Weinhold, Remus Moldovan, Daniel Roth, Petru Klein, Gavrilă Bondor, Eugen Belea și alții, care au contribuit prin munca lor la mărirea cu 32 la sută a capacității fabricii. În numele lor, Victor Boeru s-a angajat să realizeze cele 1.560 de tone acid sulfuric peste plan și i-a chemat și pe ceilalți muncitori din uzină să-și sporească angajamentele în cinstea Congresului.

●

Brigada de tineret de la fabrica de acid sulfuric, la muncă patriotică. Și curtea trebuie să fie pe măsura uzinei. În curînd vor crește flori aici...

←

Mi-am pus, resemnat, un pachet de țigări la îndemînă, zicîndu-mi că dacă acum e trei și un sfert, pînă pe la unu noaptea tot se isprăvește.

Și, totuși, la ședința aceasta mi-am dat seama de prețul timpului, de sensul lui. Fără să se impună vreo limită, fiecare vorbitor (și au fost destui.

În așteptarea mesei, la cantina specială a cuptorarilor: Nicolae Comiza, șeful de echipă de la cuptorul nr. 1, le povestește colegilor săi o întîmplare veselă...

oamenii fiind direct și profund interesați în atari probleme), cu un respect exemplar pentru tovarășii săi de muncă, își spunea exact, competent și concis, punctul de vedere, fără a întoarce și răsîntoarce lucrurile pe toate părțile.

Cînd muncitorului Lazăr Crăciun de la secția de rafinare a metalului neferos i s-a înmînat, în numele colectivului său de muncă, drapelul de producție, acesta, evident emoționat, a spus doar atît:

— Noi sîntem foarte bucuroși că am reușit să obținem drapelul. Ne vom strădui să-l ținem cît mai mult. Vă chemăm la întrecere. Și... să ni-l luați dacă puteți!...

Mult timp după aceea m-am gîndit: a omis ceva Lazăr Crăciun din ce trebuia spus cu un asemenea prilej? Nu cred. Nu era nevoie de nimic mai mult...

Ascultînd cum se conturau în discuții angajamentele luate de colectivul acestei uzine în cinstea Congresului partidului, am avut impresia că asist la un mare recital de poezie. Sînt momente cînd cifrele, rostite chiar de acei ce le vor înfăptui, capătă rezonanțe de poem. Dacă încercăm ca dincolo de cifre să vedem oamenii, care prin munca lor pasionată le dau viață și sens, nu se poate să nu fim mișcați. Cînd spre sfîrșitul ședinței, redactîndu-se răspunsul la chemarea celor 19 întreprinderi, s-a ajuns la citirea angajamentului fabricii de acid sulfuric a uzinei de a produce încă 1.000 tone de acid peste plan, din mijlocul sălii a țîșnit o voce:

— Tovarăși, propunem o modificare...

Era inginerul Ion Martin, un om tînăr și cam tras la față, și din tonul cu care vorbise se părea că nu-i mulțumit și va scădea din cele 1.000 de tone.

— Noi ne-am mai consultat între timp și propunem o modificare: adăugați încă 500 de tone!

Omul, cu un echilibru admirabil, a explicat pas cu pas (fără să-l întrebe nimeni) cum vor produce cele 500 de tone de acid sulfuric în plus. Calculați

După orele de muncă, mulți dintre tinerii muncitori ai uzinei se întîlnesc la Școala medie serală. Vi-i prezentăm pe cîțiva dintr-a opta: controlorul tehnic Ion Zbora, instalatorul Adalbert Vereș, strungarul Ion Pora, lăcătușul Lenghea Nicolae. Fruntași în muncă, fruntași la învățătură, tinerii muncitori merg cu încredere către viitor.

Prin flăcările cuptorului, trăgătorul fruntaș Ion Doca urmărește transformările prin care trece metalul. El e unul din cei în numele cărora secția cuptoare s-a angajat ca în cinstea Congresului partidului să realizeze peste plan, pe lîngă cele 1.100 tone metal, încă 619 tone cărbune reductor, să economisească 900 de retorte și 500.000 lei. S-a angajat, de asemenea, să îndeplinească planul anual de producție cu 20 de zile înainte de termen.

Clubul uzinei. Cîţiva din membrii brigăzii artistice de agitaţie repetă un nou program artistic...

Cel mai vechi om al uzinei (e aici de cînd se săpau temeliile, înainte de război), comunistul Andrei Vereş, maistru la cuptoare, arată pionierilor ce a fost şi ce este astăzi pe aceste locuri. „Din vechile construcţii ale fabricii, numai aceasta, pe care o vedeţi aci, se mai păstrează; în rest totul e nou".

aceasta în kilograme de grîu, în zahăr sau porumb însilozat, în mase plastice sau în produse farmaceutice (pentru că în fond oamenii aceştia pentru asta produc!) şi veţi intui liniile vibrante ale poemului.

Şi n-am pomenit aici nimic de cele 1.100 tone de materie primă şi cele 400 tone de metal economisite. Nici de faptul că prin lucrări de mică mecanizare în valoare de 3,5 milioane lei, realizate cu forţele uzinei, anul acesta „fasul" (fabrica de acid sulfuric) şi-a ridicat cu 32 la sută nivelul producţiei faţă de anul trecut. Şi acesta nu-i doar decît un pas. Petrochimia, medicamentele, agricultura modernă, masele plastice — cărora proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P. M. R. privind planul pe 1960-1965 şi pentru programul economic de perspectivă le prevede o dezvoltare fără precedent — vor duce la creşterea la fel de impetuoasă a fabricii de acid sulfuric de aici. Ca să nu mai vorbim de celelalte secţii, cele de metal neferos... Greutatea lor economică în ansamblul uzinei va spori mereu. Iar oamenii, muncitorii, vor fi şi ei alţii, ca şi munca lor ce se conturează tot mai mult ca una de supraveghere a unor mari agregate automatizate.

Să mai adăugăm că pînă la sfîrşitul anului se vor realiza 1.300.000 lei economii la preţul de cost şi tot atîtea (1.300.000 lei) beneficii...

Şi poemul scris cu cifre de către aceşti oameni, în cinstea Congresului comuniştilor şi în lumina proiectului de Directive, ar putea continua. Fără să scadă în intensitate. Dimpotrivă!

Mijlocul de locomoţie cel mai la îndemînă pentru mulţi e bicicleta sau motocicleta. La muncă, în excursii, oamenii se mişcă repede, făcînd şi niţel sport. De aici, mulţimea roţilor pe care le vedeţi mai jos.

OVEZ MAMEDNIAZOV

350 de mari întreprinderi industriale situate pe locurile unde altădată erau doar cîteva fabricuţe de săpun şi ulei! 350 de mari întreprinderi industriale în Turkmenia!

Odinioară una din cele mai înapoiate provincii ale Rusiei ţariste, Turkmenia era doar o ţară stăpînită de hani şi colonizatori, o ţară a păstorilor şi ţăranilor în zdrenţe.

Turkmenia... Prezentul a întrecut vechile legende: mari sonde de petrol la Nebit Dag şi Kum Dag, imensul şantier al canalului Kara-Kum vestind capitularea deşertului şi, mai mult decît acestea, deasupra acestora, păstorii şi fiii păstorilor de ieri deveniţi ingineri, medici, profesori...

Savantul turkmen Ovez Mamedniazov cercetează rezultatele ultimelor sale experienţe. Savant turkmen!... Neînchipuit de absurd ar fi sunat altădată, sub călcîiul hanilor şi colonizatorilor, acest înalt titlu. Abia după victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, o dată cu marile prefaceri din viaţa ţăranilor şi a tuturor oamenilor muncii din Turkmenia, s-a apucat şi tînărul Ovez Mamedniazov de învăţătură. Avea 15 ani împliniţi cînd a călcat pentru prima oară pragul unei şcoli. Încă de la început a manifestat un deosebit interes faţă de ştiinţă. Războiul hitlerist îl găseşte pe tînărul Ovez student al Facultăţii de chimie de pe lîngă Institutul pedagogic din Moscova. Timp de cinci ani, alături de atîtea zeci, sute de mii de infanterişti şi tanchişti sovietici — glorioşii fii a peste 100 de naţionalităţi — viitorul savant apără cu arma în mînă pămîntul patriei iubite. După alungarea şi zdrobirea fasciştilor cotropitori, Ovez Mamedniazov îşi ia aspirantura şi, o dată cu aceasta, îşi începe activitatea ştiinţifică. În 1953 este ales membru activ al Academiei de ştiinţe a R.S.S. Turkmene.

Războiul a trecut de mult. Umăr la umăr cu milioanele de muncitori şi ţărani colhoznici de pe întreg cuprinsul patriei — tanchiştii şi infanteriştii de ieri, în urechile cărora mai stăruie încă vuietul avioanelor şi al aruncătoarelor de mine — academicianul turkmen Ovez Mamedniazov, copilul ţăranilor asupriţi de odinioară, munceşte cu drag într-unul din laboratoarele Academiei de ştiinţe. Şi munca lui paşnică, de neobosit cercetător, o închină aceluiaşi măreţ şi luminos ţel, ţelul către care poporul turkmen se îndreaptă împreună cu celelalte popoare sovietice: construirea comunismului.

S. G.

① *Ovez Mamedniazov (dreapta) împreună cu doi dintre colegii săi: profesorul F. Soprunov şi biologul Ala Taşliev (stînga).*

② *Savantul biochimist Ovez Mamedniazov într-unul din laboratoarele Academiei de ştiinţe a R.S.S. Turkmene, urmărind rezultatele unei experienţe.*

③ *Filatelia, o pasiune a întregii familii.*

④ *Asociind experienţele de laborator cu practica staţiunilor sericicole colhoznice, savantul nostru a rezolvat complicate probleme biochimice.*

⑤ *Nataşa şi Sardar sînt întotdeauna gata să-l ajute pe tatăl lor la îngrijirea maşinii sale.*

⑥ *Concert la patru mîini. La pian: Nataşa şi Sardar. Asistă: familia Mamedniazov, rudele şi prietenii acesteia.*

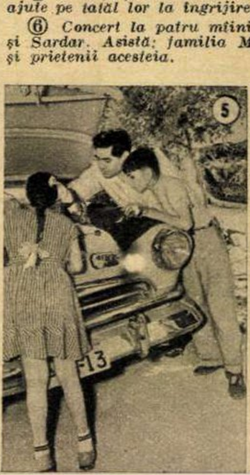

PRIVEŞTE-LE

de Eugen IAROVICI

Comentariu pe marginea unor fotografii dintr-o expoziţie

Priveşte, cititorule, aceste fotografii. Priveşte silueta masivă a acestui om în faţa căruia poliţia este descumpănită (foto 1). Poliţiştii parcă nu ştiu ce să facă. Unul şi-a lăsat capul în jos, altul se uită înapoi. Puştile sînt ţinute în dezordine. Simţi, în măreţia acestui singur om, forţa pe care i-o dă masa de tovarăşi de luptă care se află în spatele lui. În momentul acesta el întruchipează voinţa lor şi în faţa acestei voinţe poliţia înarmată devine neputincioasă. Fotografia e din Olanda; ea e valabilă însă pentru oricare altă ţară capitalistă...

Priveşte apoi imaginea alăturată (foto 2): cît de izbitor este contrastul dintre maşinile elegante şi acest „culi"! Dacă te vei uita cu mai multă atenţie la această fotografie, vei vedea că firmele sînt scrise în limba germană; acest „culi" nu este deci un asiatic dintr-o ţară încă înrobită colonialismului, ci un cetăţean vest-german din Hamburg. Ce contraste poate genera capitalismul! La un pol putere, avere, „binefacerile civilizaţiei", la celălalt, omul coborît la treapta de animal de tracţiune, cu standardul de viaţă pe care îl implică această „funcţiune socială". Şi unde se întîmplă aceasta? Într-o ţară ai cărei guvernanţi nu încetează să peroreze despre „miracolul" economic, fălindu-se cu standardul de viaţă ridicat (al cui?)...

Adînceşte-ţi privirea în ochii oamenilor din fotografia 3. Cîtă dîrzenie şi ură! Priveşte la tînărul din stînga jos, de-abia ieşit din anii copilăriei: ura îi este amestecată cu dezamăgire. Una a învăţat în şcoala burgheză, alta îi arată şcoala vieţii. Dezamăgirea lui este cu atît mai patetică, cu cît mai copilăroasă îi este faţa. În contrast cu el, în dreapta, un bărbat în puterea vîrstei; obrajii îi sînt scofîlciţi de mizerie, dar ochii, cu toate că sînt afundaţi în orbite, nu şi-au pierdut lucirea. Priveşte bine pe fiecare grevist în parte: în ochii lor, pe faţa lor, în fiecare cută se oglindeşte „fericirea" de a trăi în raiul capitalist.

Fotografia 4 a fost luată în Japonia. Se intitulează „În luptă împotriva bazelor americane". Capitalismul agresiv reprimă cu brutalitate orice demonstraţie paşnică, antirăzboinică. Pe oriunde şi-a întins pecinginea aduce moarte, schilodire, mizerie, durere. Grimasa de suferinţă fizică a rănitului întins pe targă, durerea morală a tinerei japoneze care, cu un gest atît de grijuliu al mîinii, caută să susţină capul rănitului, amărăciunea fără lacrimi a tînărului de lîngă ea constituie toate o simfonie de sentimente, de chinuri şi ură, sentimente adînci dar stăpînite, în care clocoteşte răzbunarea.

Disecă cu ascuţişul privirii fiecare amănunt din fotografiile înfăţişate. Ele te transformă în martor ocular al luptelor pline de bărbăţie pe care le duc muncitorii din lumea capitalistă împotriva celei mai ruşinoase orînduiri din istoria omenirii.

Iată adînca semnificaţie socială şi politică a acestor fotografii distinse cu premii la expoziţia „INTERPRESS-FOTO-1960", organizată recent la Berlin de Organizaţia Internaţională a Ziariştilor, secţia reporteri fotografi. Alături de clasa muncitoare, împărtăşind pericolele luptelor şi bucuriile victoriilor, reporterii cinstiţi din ţările capitaliste scriu, cu imagini fotografice, istoria adevărată a zilelor noastre. Ei destramă, cu expresivitatea pe care le-o conferă obiectivele aparatelor lor fotografice, urzeala de minciuni ţesută de propaganda tipărită sau emisă pe diferite „voci". Faţă de plăsmuirile unor scribi şi propagandişti ai capitalismului, ei aduc prin fotografiile lor adevărate acte de acuzare ce nu pot fi răstălmăcite şi nici dezminţite.

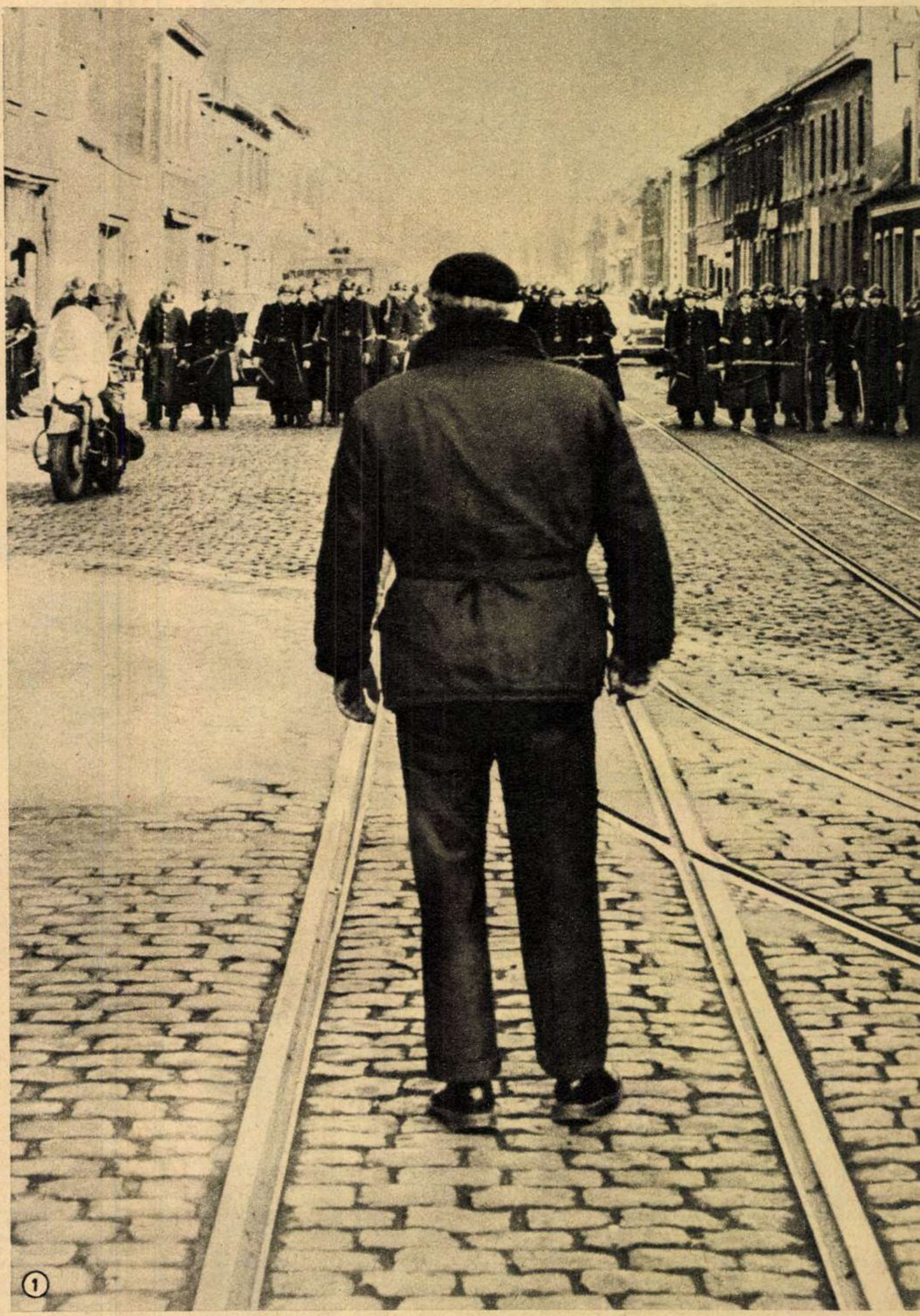

①

1 şi 3. Din seria „Greviştii înfruntă poliţia" — fotografii de Dolf Kruger (Olanda), premiate cu Medalia de aur.

2. „Un culi" (Hamburg) — fotografie de Heinz Hallmann (R.F.G.).

4. „În luptă împotriva bazelor americane" — fotografie de Junji Fukui (Japonia).

BINE !

②

③

④

NOTE EXTERNE

DE VÎNZARE... OCHI. În ziarul local din orașul australian Pertvil a apărut un anunț prin care tînăra Carmel Palmer, în vîrstă de 29 ani, mamă a cinci copii, își oferea spre vînzare unul din ochi pentru prețul de 1.000 lire.

Întrebată de ziariști ce a determinat-o să recurgă la această tragică soluție, ea a răspuns: „Ochiul este singurul lucru pe care-l mai pot vinde". Iată la ce sînt nevoiți să recurgă — în jungla capitalistă — oameni care nu au alte posibilități de a se salva din situația lor desperată!

★

COMPARAȚIE... O statistică recentă arată că în timp ce în Franța există 3.880 de studenți la un milion de locuitori, Bulgaria numără 4.050 de studenți la un milion de locuitori, Cehoslovacia 5.960, iar U.R.S.S. 10.060, fără a mai socoti pe cei care studiază prin corespondență sau la cursuri serale.

★

DETECTIVA... HOAȚĂ. Poliția engleză s-a văzut nevoită să aresteze pe detectiva Vimfred Lengreedy, deși proprietarii marelui magazin în slujba căruia se afla aceasta s-au declarat mulțumiți de serviciile detectivei. Mai puțin mulțumiți s-au arătat însă proprietarii unui magazin... învecinat, de unde respectiva detectivă fura din cînd în cînd cîte ceva pentru „nevoile ei".

★

„CLUBUL MINCINOȘILOR". În statul Wisconsin (S.U.A.) există un orășel cu numai 5.000 de locuitori, pe nume Burlington.

Cu siguranță că ar fi rămas pentru totdeauna în anonimat, dacă doi ziariști, avizi de senzațional, n-ar fi înființat aici un original club intitulat „Clubul mincinoșilor".

Potrivit statutului, pentru a deveni membru al acestui club, nu este nevoie de o procedură complicată — e suficientă povestirea scrisă a unei „frumoase minciuni". Pot fi primiți ca membri ai clubului și mincinoși din alte țări.

O singură restricție prevede statutul: oamenii politici nu pot deveni membri ai clubului. Motivul? „Clubul nostru — a declarat unul din conducătorii săi — este un club de amatori, așa că nu-i putem accepta pe mincinoșii de profesie".

Gura păcătosului... Nici nu se putea o mai bună caracterizare a politicienilor capitaliști.

★

DE-ALE SOLDAȚILOR AMERICANI... Comandantul garnizoanei americane din Izmir (Turcia), mustrîndu-și ofițerii și soldații în subordine pentru atitudinea lor față de populația turcă, le-a dat totodată o serie de sfaturi. „Vă purtați aci ca în colonii — le-a spus el — și de aceea mă văd din nou silit să vă dau cîteva sfaturi. Nu trebuie să striviți pietonii, crezînd că aveți dreptul să-i călcați cu mașinile. Să fiți atenți să nu rupeți în bucăți steagul turcesc. De asemenea, să nu vă repeziți la prima femeie care vă iese în cale, pentru a-i smulge rochia".

Numai că soldații — ba chiar și ofițerii — americani nu prea iau în seamă astfel de sfaturi. De curînd, spre exemplu, colonelul american Morrison Allen a intrat cu motocicleta într-o companie de soldați turci care executau un marș. Au fost răniți 11 soldați, dintre care 3 au murit în spital. Colonelul a fost anchetat, dar în cele din urmă a fost lăsat liber pe motiv că „îndeplinea misiuni militare".

Referindu-se la acest caz, ziarul turc „Dunyia" scria: „Nu ne rămîne decît un singur mijloc de a ne apăra: cum zărim un militar american, s-o luăm la fugă cu toate puterile, căci, orice ar comite, tot se va spune că se afla în „exercițiul funcțiunii" și atunci, desigur, nu i se va întîmpla nimic".

NE VIZITEAZĂ ȚARA...

● Dirijorul maghiar de renume internațional János Ferencsik va fi oaspetele nostru în prima jumătate a lunii iunie. Cariera de muzician a acestui dirijor a început de timpuriu. La vîrsta de 20 de ani, după absolvirea Academiei de muzică, el a fost angajat la Opera din Budapesta. Puternica lui personalitate s-a manifestat însă mai ales cu ocazia participării sale, în numeroase rînduri, la festivalurile muzicale de la Bayreuth.

Succesele dobîndite în turneele pe care le-a făcut în U.R.S.S., Austria, Franța, Anglia, Italia, S.U.A., Iugoslavia, Bulgaria, Cehoslovacia, Polonia, Suedia, Finlanda, i-au confirmat renumele. În prezent el este director general muzical al Operei din Budapesta și al Orchestrei simfonice de stat Ungare.

● Răspunzînd invitației făcute de O.S.T.A., dirijorul albanez Mustafa Krantja, care face parte din pleiada tinerilor muzicieni consacrați în anii regimului de democrație populară, sosește în țara noastră venind din Republica Cehoslovacă, unde a participat la festivalul „Primăvara la Praga".

Născut în anul 1921, Mustafa Krantja a început să studieze vioara la vîrsta de 10 ani, în Italia. În tîmpul războiului a trebuit să-și întrerupă studiile, pe care le-a reluat abia după eliberarea Albaniei, plecînd în Republica Cehoslovacă, unde a studiat dirijoratul și compoziția, devenind, după absolvirea Academiei muzicale, asistentul profesorului său, Karl Ancerl. În prezent este prim-dirijor al Operei din Tirana.

● Tot în prima jumătate a lunii iunie, dirijorul portughez Ivo Cruz sosește în țară pentru un turneu de concerte.

Fondator al Orchestrei filarmonice din Lisabona și director al Conservatorului național, el este cunoscut, datorită numeroaselor turnee pe care le-a întreprins, ca un propagator al muzicii portugheze, atît în țara sa cît și peste hotare.

Pe apele Ian-tzîului

— note de drum din R. P. Chineză —

de Victor NĂMOLARU

Primul pod de peste Ian-țzî are o lungime de 1.670 m. Pe partea de deasupra circulă autovehicule, iar dedesubt trenul.

— Priviți la această clădire — îmi atrase deodată atenția însoțitorul.

Mă aflam pe una din străzile centrale ale Uhanului, în imediata apropiere a fluviului Ian-țzî. Camioane încărcau și descărcau mărfuri, sirenele vapoarelor se chemau neobosite și, la drept vorbind, oricîtă bunăvoință aveam, clădirea în fața căreia mă oprisem, o clădire masivă cu un etaj, nu prezenta parcă nimic deosebit.

— Priviți, cu atenție...

Îl ascult... Poate e vorba de liniile și cifrele acestea...? Pe zidul ce dă în stradă observ, înnegrite de vreme, niște linii săpate într-o placă de metal și, în dreptul lor, cîteva cifre:

29,73 m........1954

— Ce reprezintă acestea?— întreb mirat.

Însoțitorul, întorcînd ușor capul, îmi arată cu privirea apele nesfîrșite ale fluviului ce curge prin apropiere. Am înțeles: pînă aici a urcat nivelul apei!

Adevăratul nume

Ian-țzî este cel mai mare fluviu al Chinei și al întregii Asii. Străbătînd neobosit 5.800 km, Ian-țzî udă pămînturile a șapte provincii, după care își varsă apele în Marea de Răsărit.

„Ian-țzî" în limba chineză vrea să zică „fluviul învolburat". I se mai spune și „fluviul albastru". În realitate însă, fluviul nu are numai una sau două numiri, ci cinci. Sau, mai precis, cinci din porțiunile sale poartă, fiecare, cîte un alt nume. De la izvoare, aproape jumătate din drumul său, apa se numește Tin-șa (nisipul de aur), de la Ipi la San-ția se numește fluviul „Djo", iar după ce a udat renumita vale a celor „trei trecători", lungă de 200 de kilometri, o reîntîlnim sub numele de fluviul Șa, apoi sub acela de Kin și numai de la Nankin pînă la mare, Ian-țzî e într-adevăr veritabilul Ian-țzî.

Dar adevăratul nume al fluviului, așa cum e numit el de popor, este Cian-țian — fluviul cel lung. Poate că și mai potrivit ar fi fost „cel lung și cel mare". Judecați singuri: în fiecare an fluviul varsă în mare 96 miliarde m c de apă, adică aproximativ o cincime din volumul Mării Negre. Bazinul fluviului are o suprafață de 1.800.000 km p, pe care o locuiește mai mult de o treime din populația Chinei — adică peste 200 milioane locuitori. Producția de cereale a bazinului Ian-țzî reprezintă 40% din producția totală a țării, iar cea de bumbac, 30%. Aproape jumătate din cursul fluviului — 2.800 km — este navigabilă; socotind și lungimea navigabilă a afluenților săi, cifra devine de 30 de ori mai mare. Iar dacă la toate acestea adăugăm faptul că apele Ian-țzîului, împreună cu cele ale afluenților săi, ar putea produce imensa cantitate de 230 milioane kW, vom avea imaginea limpede a ceea ce înseamnă valorificarea apelor Ian-țzîului.

Așadar, „cel lung", „cel mare", „cel bogat"!

Dar în istoria sa Ian-țzî n-a adus prea multă fericire poporului chinez. Dimpotrivă! Nenorocirile pe care el le-a cășunat erau pe măsura mărimii și lungimii sale. Pînă în urmă cu cîțiva ani Ian-țzî, ca de altfel toate marile ape ale Chinei, era neputincios în fața secetei care pîrjolea totul, după cum neputincioși erau oamenii atunci cînd apele sale ieșeau din haina pe care natura le-o croise. În 1840 ca și în 1848, în 1849 ca și în 1870, în 1896 ca și în 1921 sau 1931. În acest din urmă an, cînd apele au trecut cu mult peste nivelul lor obișnuit, Ian-țzî a pustiit patru zecimi din provincia Hunan, mai bine de jumătate din Hupei, șapte zecimi din Anhuei. Apele revărsate s-au înstăpînit pe o suprafață de 180.000 km p; numărul sinistraților s-a cifrat la 25 milioane și 145.000 oameni și-au pierdut viața. Pe străzile Uhanului pluteau bărci și plute...

Și în 1954 Ian-țzî s-a revărsat din nou. Mai vijelios, mai amenințător ca niciodată... Agențiile de presă occidentale cobeau catastrofe și pagube incalculabile. De la o zi la alta, Uhanul era amenințat să fie „înghițit" de apele sălbatice, nemiloase. Doar nivelul lor ajunsese la 29,73 m — cu 1,45 m mai mult ca în 1931.

Dar Uhanul n-a „căzut". Locuitorii orașului, muncind cu o însuflețire de nedescris, au înălțat în timp record un dig înalt de trei metri, salvînd astfel marele lor oraș.

Planuri cutezătoare

Acesta este un episod eroic al luptei pentru îmblînzirea Ian-țzîului. Dar lupta se cerea dusă pe planuri diverse.

În popor se spunea: „Cînd se va construi un pod peste Ian-țzî, soarele va străluci în toate cele 365 de zile ale anului".

Un pod peste Ian-țzî... Puțini credeau că acest vis va fi înfăptuit. Puterea populară, împlinind năzuințele scumpe ale oamenilor muncii, a trecut însă la acțiune. În prima zi a lunii septembrie 1955, au început lucrările la marele pod...

Bucurîndu-se de ajutorul frățesc al Uniunii Sovietice, avînd sprijinul a numeroase întreprinderi din toată țara, constructorii entuziaști au terminat, cu 15 luni mai devreme decît termenul planificat, această uriașă lucrare. Privind podul lung de 1.670 m, nenumăratele trenuri, camioane și mașini care trec în goană la 80 m înălțime deasupra apelor fluviului, mi-am dat seama că poporul chinez a cucerit o primă etapă în lupta pentru folosirea apelor fluviului.

— Încotro îndreptăm eforturile noastre? — îmi răspunde tovarășul Vei Tin-țzîn, director al Institutului pentru utilizarea totală a apelor fluviului Ian-țzî, în timp ce se îndrepta spre harta atîrnată pe perete. Iată încotro: spre evitarea totală a inundațiilor, spre folosirea apelor Ian-țzîului în lupta împotriva secetei, pentru sporirea continuă a producției agricole, spre folosirea apelor ca sursă de energie electrică.

Proiectele specialiștilor, așa cum rezultă de altfel și dintr-un extrem de interesant stand expus la Expoziția națională de agricultură de la Pekin, prevăd printre altele construirea unui mare rezervor la San-ția, cu o capacitate de 60 miliarde metri cubi. Aici, în valea celor „trei trecători", se va înălța un baraj lung de 400 m și înalt de 200 m. Apele stăpînite de om vor pune în mișcare turbogeneratoarele a patru centrale electrice a căror capacitate trebuie să atingă 22 milioane kW. Deosebit de plastic înfățișează același stand amintit mai sus, felul în care, cu ajutorul apelor fluviului va prinde viață un alt vis scump al poporului chinez: apa din părțile sudice ale țării, unde ea prisosește, va fi condusă spre regiunile din nord, unde e atîta nevoie de umezeală. 800 miloane de mu[1] vor putea fi cultivate, un miliard vor fi defrișate, iar 1,6 miliarde mu din partea de nord-vest a Chinei vor deveni pămînt roditor...

Un țel măreț însuflețește mărețe energii! Este, de altfel, semnificativ faptul că, dacă la eliberare, în China erau numai 16 milioane ha terenuri irigate, azi suprafața acestora a ajuns la 66 milioane hectare.

...Privesc apele Ian-țzîului și-n minte îmi revin versurile unui cîntec popular din provincia San-și:

În cer nu-i dumnezeu, se înțelege,
Și-aicea, jos, dragonii nu au rege,
Căci dumnezeu-adevărat eu sînt,
Și regele dragonilor pe-acest pămînt.
Vreau să înlătur munții toți din drum,
Și apele pe-o cale nouă să le-ndrum.

Din izvor de nenorociri, cum erau pînă mai ieri, apele Ian-țzîului devin o sursă de progres și bunăstare.

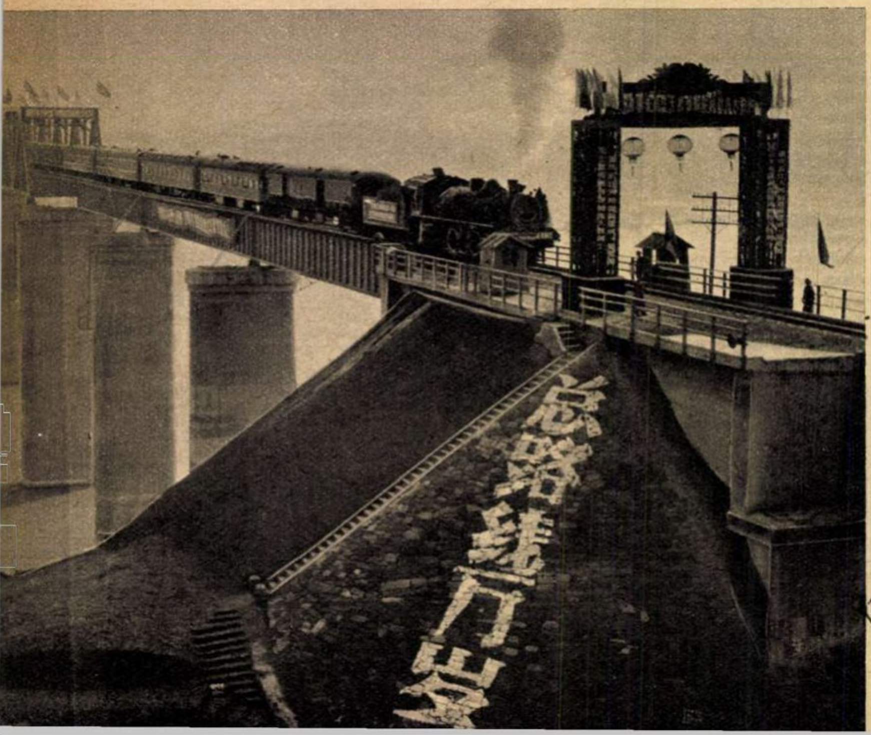

Inaugurarea celui de-al doilea pod de pe Ian-țzî.

---

[1] Un *mu* este egal cu a 16-a parte dintr-un hectar.

CUM AM CUNOSCUT CERUL

Fotosfera
Facula
Pete

↑ **Soarele se poate cuprinde în braţe... dar numai pe panoul din expoziţia astronomică şi în cadrul unei expuneri despre acest astru, cum face tov. Matei Alexescu, directorul Muzeului ştiinţelor experimentale.**

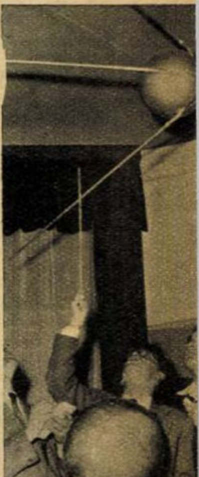

Lecţie despre primul satelit sovietic. →

Prima mea cunoştinţă cu cerul a fost de ordin livresc. Să tot fi avut pe vremea aceea şase sau şapte ani. Nu ştiam să citesc încă, nu bănuiam valoarea cărţilor, ba pot mărturisi cu sinceritate că îmi erau chiar indiferente. O singură carte mă fascina şi aş fi vrut s-o răsfoiesc, să mă zgîiesc la desenele ei ciudate; dar bunicul, posesorul cărţii cu pricina, o zăvora în colţar. Îl rugam adesea:

— Dă-mi-o şi mie, moşule, un pic, numai un pic, să mă uit...

Dar rugăminţile mele erau în darn.

A venit însă clipa cînd bucoavna s-a deschis în faţa mea, cu lumea ei misterioasă. Într-o seară bunicul s-a hotărît să-mi citească în zodiac viitorul — căci bucoavna nu era altceva decît o carte veche de astrologie.

— Născut în zodia leului, ai să ai o viaţă îndelungată... — citea bunicul cu gravitate. Îţi stă scris că o să ajungi la măriri, dar linguşitorii o să-ţi stea în cale. Nu face drumuri pe ape, că-ţi aduc nenorociri. Şi ia aminte: la treizeci de ani o să cîştigi o moşie! Uite, uite ce noroc va avea băiatul tău — îi spuse mamei, minunîndu-se şi dînsul.

Am răsfoit toată seara cartea cu filele aproape arse de timp, privind cu nesaţ tridentul lui Neptun, sceptrul lui Mercur, oglinda de mînă a Venerei, capricornul care mă înfiora şi leul, propriul meu destin.

Bunicul a murit, zodiacul l-am moştenit, am împlinit chiar şi treizeci de ani, dar n-am devenit... moşier. În schimb am aflat demult că astrologia nu este decît o şarlatanie...

A doua mea cunoştinţă cu cerul a avut loc în sala unui observator, invitat de curiozitatea stîrnită la citirea unei informaţii de presă. În jurul meu, tineri şi bătrîni notează în caiete tot felul de date interesante, în faţa cărora cerul mi se dezvăluie ca obiect al unei ştiinţe... Am aflat că încă de acum cîteva mii de ani astronomii egipteni au grupat stelele în constelaţii şi, cunoscînd cîteva planete, le-au numit „stele care niciodată nu se odihnesc". Vecinul meu de curs, ajustorul Ion Gavriliţă de la „Griviţa roşie", pasionat după fenomenele din Soare, află şi el o... noutate istorică destul de impresionantă. Era vorba despre Aristarh din Samos, care acum două mii de ani — cînd a încercat să pună bazele sistemului heliocentric arătînd că Soarele este o stea fixă şi că toate planetele se învîrtesc în jurul său — şi-a atras grava acuzaţie „de a fi deplasat inima universului"!

Cînd conferenţiarul ne informează despre fotografierea aştrilor, tîmplarul Vasile Marciuc e numai ochi şi urechi. Visul lui tainic e să fotografieze Luna, în diversele ei ipostaze, şi constelaţiile. Cine ştie ce revelaţii va afla atunci imprimate pe peliculă!...

Descoperirea aştrilor şi explorarea cerului e un lucru nespus de atrăgător şi instructiv. Astronomii, explicîndu-ne viaţa planetelor, naşterea sistemului solar ori a cometelor, parcă ne spun: „nu vă temeţi de stele, n-au nimic supranatural!" Ba mai mult, astronomii prevestesc descoperirea unor noi aştri şi planete, ca Le Verrier, bunăoară, care din cabinetul său de lucru l-a descoperit pe Neptun pe bază de calcule şi i-a scris lui Galle, la Berlin, indicînd chiar locul pe care se plasează în spaţiu planeta. În seara primirii scrisorii, astronomul berlinez, cercetînd cerul în locul specificat l-a putut vedea pentru prima oară pe Neptun.

În zilele noastre oamenii de ştiinţă sovietici trimit rachete şi sateliţi să „privească" mai de aproape Luna, Soarele, stelele. Milenarele mistere şi superstiţii se destramă. Şi omul de pe stradă — nu numai cel din cupolele observatoarelor — doreşte să cunoască şi să participe la acest asalt al Cosmosului.

— La locul de muncă — relatează strungarul Nicu Ioan — în pauza de prînz, cînd se deschide vorba despre sateliţi sau anumite probleme cereşti, sînt copleşit de întrebări... Toţi sînt nerăbdători să afle ultimele noutăţi ştiinţifice. Eu explic la toată lumea ce învăţ la cursuri. În cercul rudelor sînt numit ... „astronomul familiei".

... Am descoperit cerul, pentru a doua oară, împreună cu cei 142 de cursanţi care audiază săptămînal cursul popular de astronomie de pe lîngă Muzeul ştiinţelor experimentale din Bucureşti. Am făcut călătorii extraordinare: o dată pînă în constelaţia Scorpionului, unde am întîlnit steaua-gigant Antares, care ar putea cuprinde în orbita sa Soarele împreună cu orbita Pămîntului. Altă dată „am pornit" cu o rachetă în întîmpinarea asteroidului Hidalgo şi, aterizînd pe rocile-i dure, ne-am lăsat purtaţi de dînsul prin spaţiu, repetînd astfel un vis al marelui Ţiolkovski. Universul ne este acum mai familiar. Asta pentru că îl cunoaştem şi-l înţelegem mai bine. Cursul acesta, care deschide gustul pentru studii şi observaţii, este totodată o metodă eficace pentru spulberarea superstiţiilor.

C. BOZBICI

Fotografii de Liviu MAIOR

24.000 LOCURI ÎN PLUS ÎN FIECARE SEARĂ

In aceste zile, pe directorul Întreprinderii cinematografice Bucureşti îl găseşti prea puţin dispus să-şi piardă timpul în discuţii, fie ele şi... gazetăreşti. Pricina? Ne-o spune chiar el:

— Începutul verii este pentru întreprinderea noastră un moment greu. Avem de rezolvat multiple probleme legate de deschiderea grădinilor de vară. Anul acesta însă sarcinile noastre au sporit mult, dat fiind pregătirile ce le facem pentru a întîmpina aşa cum se cuvine Congresul al III-lea al partidului.

— *Ce întreprindeţi în această direcţie?*

— În afara celor două premiere cu filmele artistice romîneşti „Valurile Dunării" şi „Furtuna", vom relua — în cadrul „Săptămînii filmului romînesc", ce va avea loc între 13 şi 19 iunie — unele succese, cum ar fi: „Pagini de vitejie", „Telegrame", „Erupţia", „Desfăşurarea", „Băieţii noştri" etc. De asemenea, în multe cinematografe vom proiecta, pe lîngă filmele artistice, şi documentare romîneşti cu teme din viaţa nouă a patriei noastre.

— *După cîte ştim, întreprinderea dv. răspunde şi de cinematografele săteşti subordonate oraşului Bucureşti. Credem că nici pe acestea nu le-aţi neglijat...*

— Nici vorbă. Am programat aici documentare cu tema „Viaţa nouă în satele romîneşti" şi vom continua această acţiune. De asemeni, toate filmele pentru sate sînt însoţite anul acesta de programe artistice sau conferinţe cu subiecte legate de conţinutul fiecăruia.

— *Anul trecut întreprinderea dv. obişnuia să facă proiecţii şi în uzine...*

— Continuăm activitatea. În aceste zile vom proiecta, de pildă, în uzine şi instituţii documentarele „Muzeul de istorie al P.M.R." şi „Pagini de vitejie".

Scurtul nostru interviu era acompaniat de un difuzor instalat deasupra uşii care, fiind parcă în temă, transmitea muzică din... filme. Deodată, crainicul staţiei de radioficare întrerupse emisia, anunţînd cu glasul său grav: „Atenţiune, atenţiune, şefii de serviciu sînt anunţaţi că au şedinţă la ora 12 la tov. director Erceanu". Mă uit la ceas. Mai sînt circa 5 minute. Deci nu mai rămîne timp decît pentru o singură întrebare:

— *Revenind la sezonul de vară, ce putem spune bucureştenilor despre vizionarea în aer liber a filmelor?*

— Veşti bune! Alături de cele 18 grădini existente actualmente pe lîngă cinematografe, deschidem şi redeschidem 3 mari grădini pe stadioanele Republicii, Giuleşti şi Dinamo. Aceasta înseamnă circa 24.000 de locuri în plus la dispoziţia bucureştenilor în fiecare seară. Aş vrea să mai precizez că cinematografele ce vor fi deschise pe stadioane vor fi prevăzute cu ecran lat.

Deci, bucureşteni, nu uitaţi: vara aceasta nu veţi mai trebui să întrebaţi prea mult „n-aveţi un bilet în plus?"!...

Dan BÎRLĂDEANU

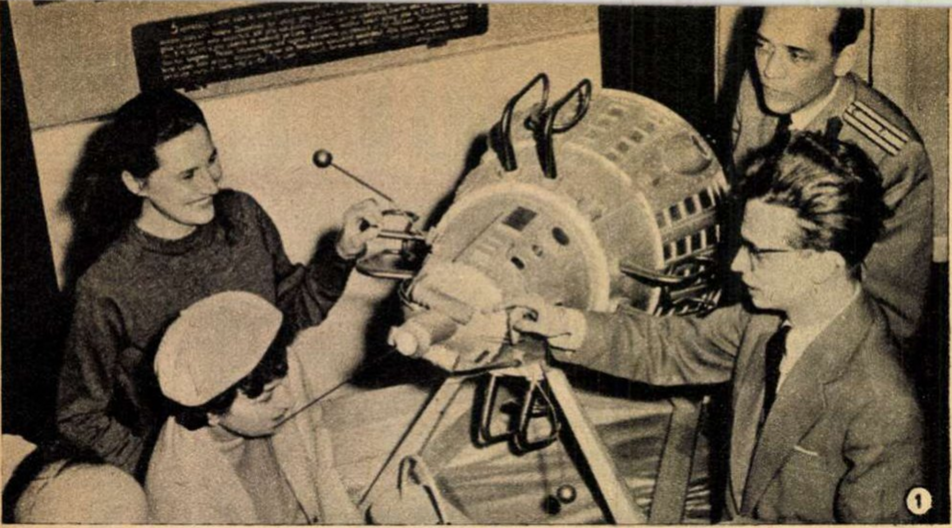

RTE
27.8
ERCUR
57.9
ENUS
108.1
Luna
OMETA
PĂMÎNTU
149.
②

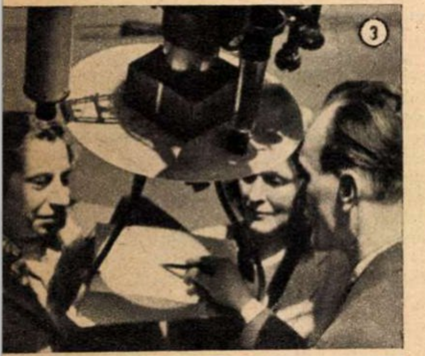

① O expunere practică asupra celui de-al III-lea satelit sovietic. Muzeograful Pop Taţian explică rolul contorilor în studierea radiaţiei corpusculare a Soarelui.

② ... Şi totuşi Mercur este cea mai apropiată planetă de Soare. În pauze cursanţii discută cu pasiune felurite probleme de astronomie.

③ Soarele este la 149.674.000 km şi, totuşi, iată-i imaginea proiectată de ecuatorial pe ecranul de hîrtie. Cursanţii, la o oră de practică, studiază astăzi petele solare.

④ Nu este prea greu să explici la seminar coordonatele ecuatoriale... numai că trebuie să ştii că şi pe cer există un sistem de linii imaginare, ca meridianele şi paralelele terestre.

Baletul florilor.

BALETUL FLORILOR

Cînd tovarăşii din comitetul de întreprindere al fabricii de hîrtie „1 Septembrie" din Buşteni au hotărît să înfiinţeze o şcoală de balet pentru copiii muncitorilor din localitate, iniţiativa aceasta a părut multora extravagantă. „N-avem nevoie de aşa ceva" — spuneau unii; alţii dădeau din umeri cu indiferenţă. Nici măcar preşedintelui Sfatului popular orăşenesc, tov. Mihăilescu, nu i-a surîs iniţiativa. Dar comitetul de întreprindere al fabricii n-a dat înapoi. El a început prin a invita o specialistă în arta coregrafică, cerîndu-i să preia conducerea unui curs de balet la care se înscriseseră 55 de copii. O dată cursul înfiinţat, s-a cerut şi s-a aşteptat sprijinul altor organe. Dar Sfatul popular orăşenesc a refuzat să susţină tînărul ansamblu. Atunci, fabrica l-a trecut între colectivele ei artistice şi i-a constituit un mic buget. Costume liliputane, decoruri modeste şi cîteva alte accesorii au venit să însufleţească o trudă plină de migală şi dăruire, la care nu mică a fost contribuţia părinţilor micilor balerine, a profesoarei lor şi a preşedintelui comitetului de întreprindere, care îi urmărea din umbră cu solicitudine.

Şi iată că a venit ziua cea mare, ziua spectacolului de sfîrşit de an. Un fel de examen, dacă vreţi, în tot cazul ceva care trezeşte emoţii, naşte pasiuni şi speranţe. Pe o scenă minusculă, în ale cărei vagi culise nu încăpeau nici măcar un sfert din membrii colectivului, s-a desfăşurat un spectacol emoţionant.

„Dansul păpuşilor" şi jocurile romîneşti, „Baletul florilor" şi numerele de gimnastică artistică au desfăşurat pe scenă arabescul graţios al trupurilor copilăreşti. Începutul acesta a fost o revelaţie: aplaudau entuziasmaţi nu numai părinţii copiilor şi cei care luptaseră pentru realizarea acestui mic spectacol plin de fantezie, dar şi cei care priviseră realizarea lui cu multă indiferenţă. Era o biruinţă a fanteziei coregrafice, dar şi a perseverenţei în promovarea culturii de mase. Convinşi că Buşteniul va mai vedea pe scenele sale încă multe asemenea manifestări, din ce în ce mai bune, publicăm aceste rînduri şi două fotografii ale primului şi revelatorului spectacol.

H. Z.

Dansul păpuşilor.

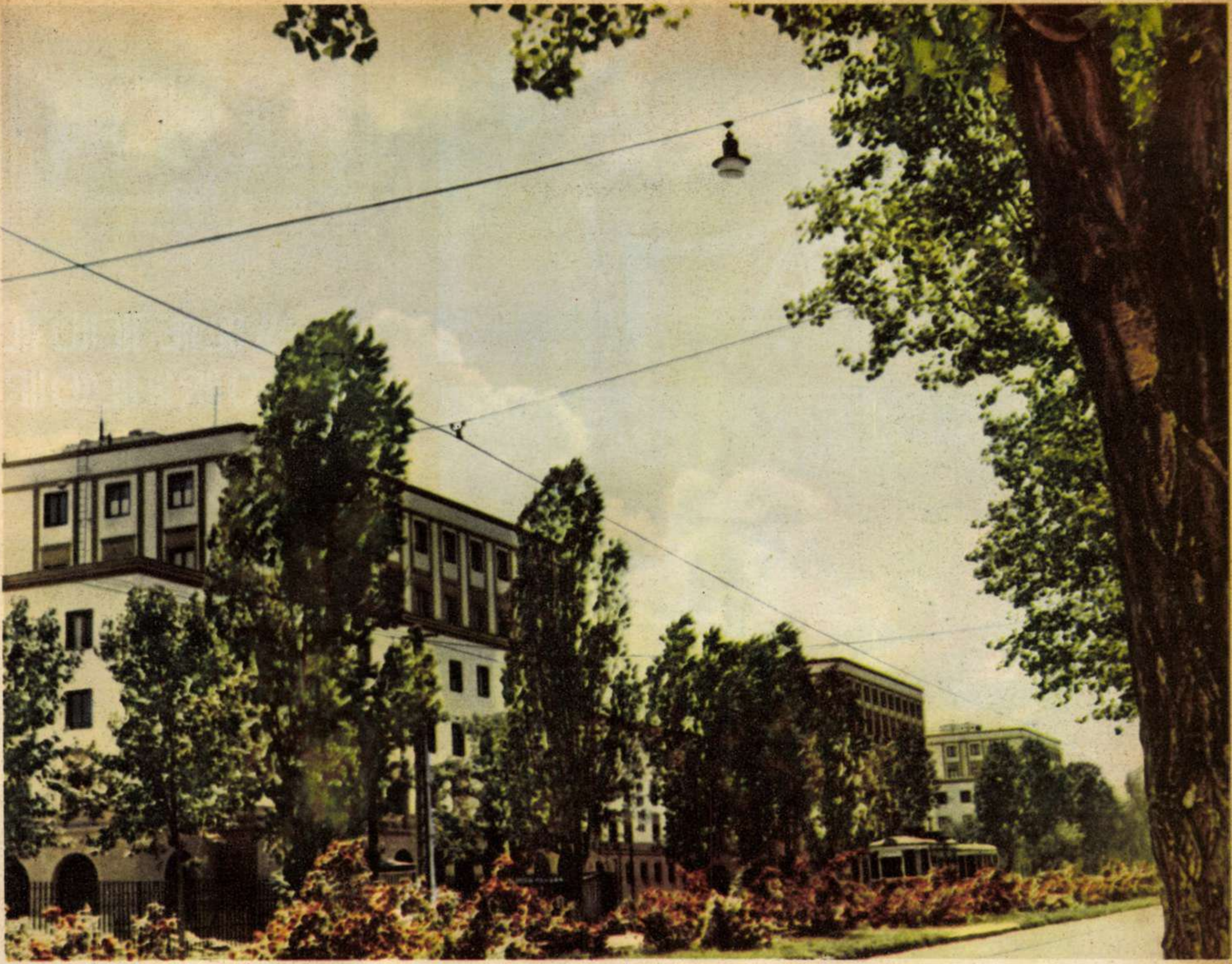

Iată blocurile noi în care au primit apartamente muncitorii uzinelor „Republica".

ÎN NOUL APARTAMENT

Îmbunătățirea condițiilor de locuit ale oamenilor muncii constituie o problemă centrală a planului de dezvoltare economică.

În următorii 6 ani se vor construi din fondurile statului în orașe și centre muncitorești peste 9 milioane m p suprafață locuibilă (circa 300.000 apartamente), ceea ce reprezintă un volum de peste 3 ori mai mare decît cel realizat în perioada 1954-1959.

(Din proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P. M. R. pentru planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960-1965 și pentru programul economic de perspectivă).

„...Pentru traducerea în viață a Hotărîrilor Plenarei C.C. al P.M.R. din 3-5 decembrie 1959, precum și în întîmpinarea Congresului al III-lea al P.M.R., colectivul de muncitori al uzinelor „Republica" se angajează pe anul 1960: să realizeze economii, peste plan, în valoare de 4.000.000 lei, ceea ce reprezintă 1.250 tone țevi, echivalentul a 102 apartamente..."

★

Tovarășul Gheorghe Eftimie, muncitor electrician, s-a mutat la 1 aprilie anul acesta într-un apartament din blocurile nou construite, pe Bulevardul Muncii.

— Sînt de fel de pe lîngă Galați. Taica era agricultor. A murit pe cînd n-ajungeam cu fruntea la marginea mesei. Mama a vîndut boii și cu gologanii căpătați ne-am mutat la oraș. Am intrat ucenic la Atelierele C.F.R. Apoi am venit în București să fac armata... După eliberare m-am însurat și am intrat în uzină. Am doi copii. Pe Gheorghe, de cinci ani, și pe Petrică, de patru. Unde am locuit în trecut? Am colindat pe la mulți proprietari; aceasta însă e o amintire tristă. Acum... Da, sînt mulțumit. Am un apartament spațios, cu parchet, cu încălzire centrală, baie cu apă caldă... Și pentru că veni vorba de baie, căreia copiii i-au făcut safteaua chiar în prima seară...

A tăcut. Părea emoționat.

— Ei, tovarășe Eftimie — îl îndemnai curios, în timp ce-mi ștergeam vîrful peniței pe colțul blocnotesului. Ce-a fost cu baia?

(Continuare în pag. 14)

Despărțirea de casa cea veche a copiilor familiei Săraru nu lasă regrete. Doar „rămasul bun" de la Gigel pare ceva mai complicat: „Să-i spui lui tăticu' tău să ceară și el locuință în blocul nostru..."

Cel din vîrful scării — vă rog să-l iertați că stă cu spatele — este Eugen. Pe cel de sub scară, „tovarășul" cu bidineaua, îl cheamă Costel. Pînă la urmă vor reuși să colaboreze la finisarea apartamentului...

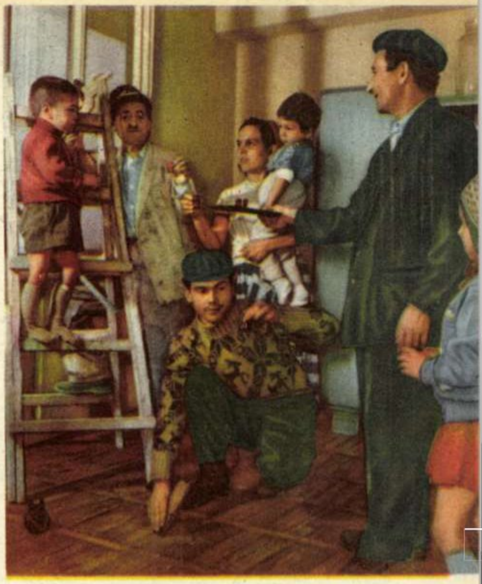

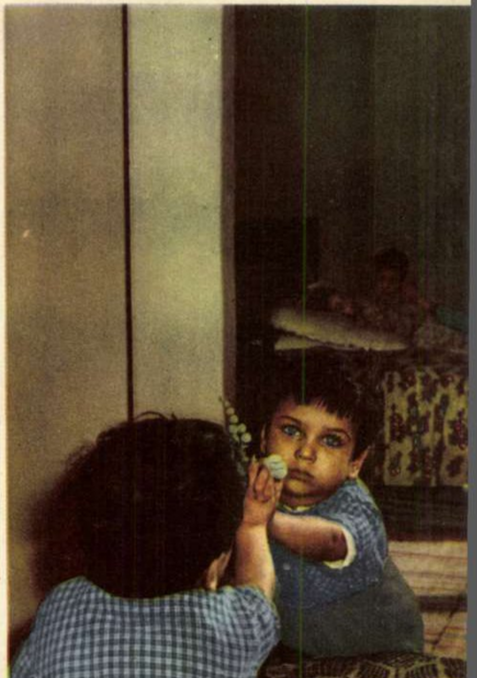

Cîte un păhăruţ de vişinată pentru zugrav, pentru parchetar şi — bineînţeles — pentru noii locatari. Noroc!

Ultimele pregătiri înainte de intrarea noilor locatari.

E rîndul celui mic să dea ajutor...

Un mîner
ai doar de-nvîrtit
şi cade
o ploicică
răcoroasă,
duş,
Dintr-un nor
de tablă
găurit.

Duşul e ca un prieten vechi.
Moleşeala
deodată
a prins să se ducă:
Îţi mîngîie părul,
te trage un pic de urechi
Şi se scurge
printre omoplaţi
ca pe-o ulucă

(V. V. MAIAKOVSKI: „Povestirea turnătorului Ivan Kozîrev despre instalarea lui într-o locuinţă nouă" fragment — traducere de Mihu DRAGOMIR)

Desigur că Maiakovski a avut în vedere, cînd şi-a scris versurile sale, şi pe copiii electricianului Eftimie...

(Urmare din pag. 11)

Într-unul din blocurile care se văd prin fereastră va locui poate și Gigel, fiul unui alt muncitor.

— Știți... Cînd mi-am văzut copilașii în cada de faianță, înspumați în clăbuc, sub dușul fierbinte, ziceam... Mi-am adus aminte...

— ...

Și-apoi deodată, hotărît, cu sclipiri de bucurie în ochi:

— Cunoașteți versurile lui Maiakovski despre dușul fierbinte din camera de baie și puterea sovietică? Muncitorul care se-ntoarce de la lucru în apartamentul lui nou — ca și al meu, cu parchet, calorifer și cameră de baie...

De data asta mă cuprinse și pe mine emoția.

— Da. Le cunosc...

— La asta m-am gîndit privind copiii în cadă...

Pentru blocul cel nou construit uzinele „Republica“ au contribuit cu 1.580.000 lei, iar electricianul Eftimie cu 208 ore muncă voluntară pe șantierul construcției. Dar mai ales cu toate depășirile de normă ce le-a obținut în uzină.

★

„...Pentru traducerea în viață a Hotărîrilor Plenarei C.C. al P.M.R. din 3-5 decembrie 1959, precum și în întîmpinarea Congresului al III-lea al P.M.R., colectivul de muncitori al uzinelor „Republica“ se angajează pe anul 1960: să reducă prețul de cost față de sarcina de plan cu 1,1 la sută, ceea ce reprezintă 1.000 tone țevi sau 75 apartamente. Productivitatea muncii va crește cu 4 la sută față de sarcina de plan sau...“

★

În același bloc de la numărul 94, pe Bulevardul Muncii, i s-a repartizat un apartament și strungarului Săraru Lucian, care s-a mutat la începutul lunii martie cu soția și cei patru copii: Mariana de 7 ani, Eugen de 5 și jumătate, Constantin de 3 și jumătate și prîslea, Alexandru, de numai 6 luni.

— Noul apartament pe care l-am primit împlinește o veche dorință a mea și a soției mele. De-acum, vorba ei: adio sobă cu lemne, spălatul în lighean și căratul apei cu găleata. Mi-am comandat un dormitor pe care am să-l instalez în camera dinspre bulevard. Îmi trebuie și o bibliotecă. Pînă una alta, am zugrăvit din nou... Soția a ales culoarea și modelul, ca să se asorteze cu mobila. Sînt fericit.

— Ați și contribuit la această fericire...

— Contribuția mea? Cum să vă spun? În martie, de pildă, mi-am luat angajamentul să depășesc norma cu 17 la sută. Am realizat 24 la sută. Pentru aprilie m-am angajat cu 20 la sută. Am realizat 28 la sută plus 525 lei economii la scule. Pentru luna mai sper că voi depăși de asemeni angajamentul luat. Trebuie să ne dăm silința, tovarășe ziarist, pentru un apartament nou...

— Apartament nou? Nu-nțeleg! De-abia ați primit unul?!

A zîmbit.

— Am primit, e drept, dar mai sînt și alții pe listă... Ce? Pentru ca să mă mut eu într-un astfel de palat n-au depășit și alți tovarăși norma?

★

Pentru traducerea în viață a Hotărîrilor Plenarei C.C. al P.M.R. din 3-5 decembrie 1959, precum și în întîmpinarea Congresului al III-lea al P.M.R. ...

Hotărît lucru: angajamentele luate oral și transcrise pe panoul din curtea uzinelor „Republica“, muncitorii le traduc cu cinste și dîrzenie, într-adevăr, în viață.

Anton ALEXE

În timp ce tatăl e la uzină, mama, soția electricianului Eftimie, prepară mîncarea în bucătăria curată ca o farmacie.

Imaginile color au fost executate de secția foto a Combinatului poligrafic „Casa Scînteii“. Fotoreporteri: Hedy Löffler și Ion Cucu.

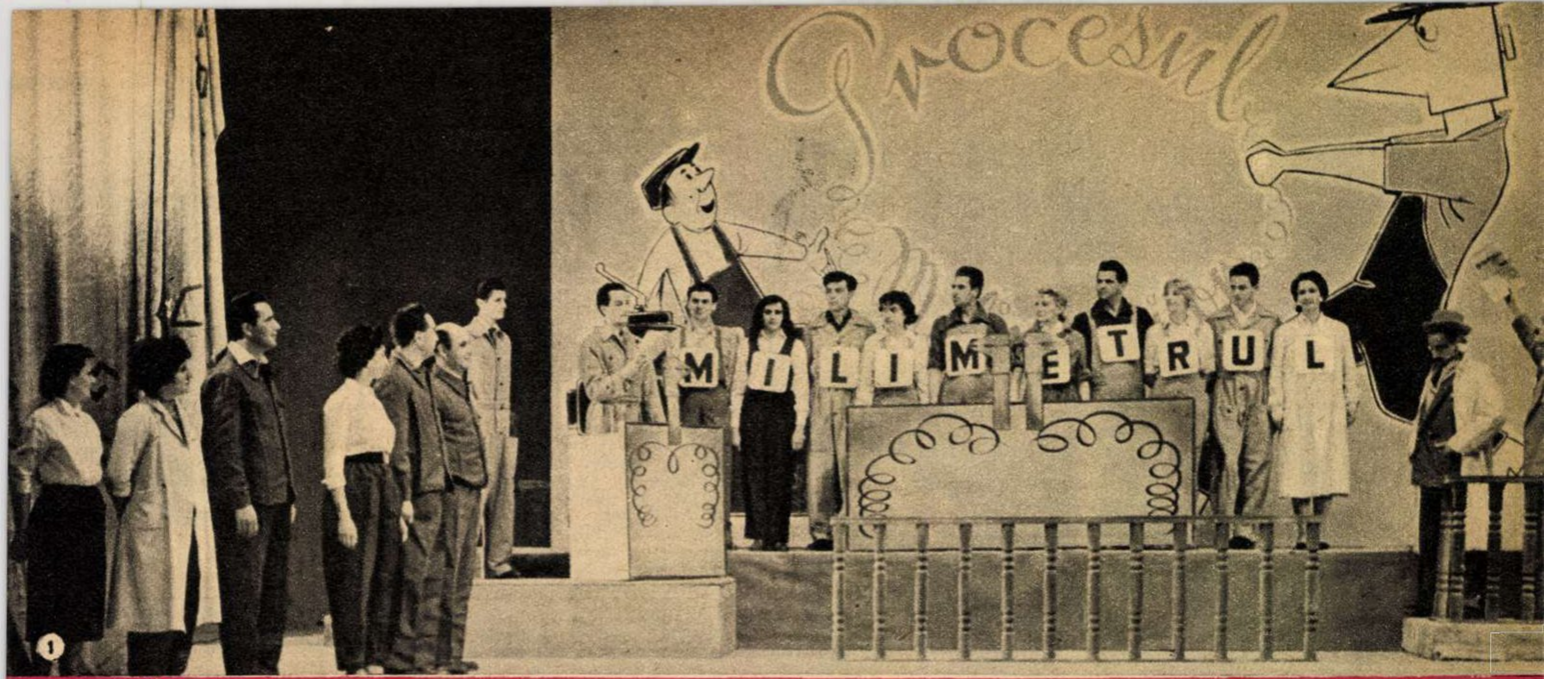

Procesul milimetrilor pe... scenă

Fotoreportaj de Sanda FAUR-DIMA (text) și A. MIHAILOPOL (fotografii)

Milimetrul a urcat pe scenă! Lepădîndu-și toga de acuzator public, el s-a investit cu atribute artistice, metamorfozîndu-se ad-hoc în actor. Dar și în noua-i funcțiune el a continuat a-și cere neînduplecat drepturile. Înfruntînd cu microscopica dar cutezătoarea sa persoană luminile reflectoarelor, el își pledează cauza de la rampă, nelăsîndu-se copleșit de tracul primei apariții scenice. De astă dată, aliați îi sînt muzica și versul, dansul și caricatura...

În orașul său natal, Orașul Stalin, faimosul „Proces al milimetrilor" s-a strămutat, din halele uzinelor, pe scena teatrului, travestindu-se într-un „jurnal satiric în două acte". Și iată cum s-a născut un spectacol de estradă care, deși rudă apropiată cu programul brigăzii de agitație, rămîne unic în felul său.

Mai demult, un gazetar de la ziarul local s-a făcut apărătorul milimetrului și semnînd „p. conf." a deschis în numele lui proces tehnologilor ce-l risipeau fără milă. Un alt gazetar, colegul lui de la secția culturală, și-a ascuțit creionul și, însoțindu-se cu un tînăr mecanic-montor vădind daruri

COPERTA NOASTRĂ

Actorii Eugenia Lipan-Petre și Al. Făgărășan, într-o scenă din spectacolul „Procesul milimetrilor".

① Iată „Procesul milimetrilor" pe scenă, în întreg completul său de judecată...

●

② „Cum am făcut inovația? Nimic mai simplu... Aveam o piesă — o vedeți aici în dreapta. Era mult prea grea. Înghițea mult metal și se transporta cu cheltuială. Am zis atunci: hai s-o golim puțin pe dinăuntru, să cîștigăm metal... Și pînă la urmă am făcut-o. Din metalul pe care îl turnam ieri la o singură piesă, facem astăzi trei". Inovatorul (actorul Dan Puican) își spune cuvîntul...

●

③ Venit acasă de la uzină, nici n-apucă bine să se instaleze în fotoliu, că dumnealui, Furdui, tehnologul (actorul G. Gridănușu), trăiește cu ochii deschiși un adevărat coșmar. În jurul lui totul a căpătat proporții uriașe: „supradimensionați" de o mînă nevăzută, papucii au devenit adevărate bărci, ceașca de băut, un lighean, iar lingurița, un polonic cît o lopată. Și toate acestea i le servesc — cumplită răzbunare! — înseși piesele de metal pe care el le-a calculat cu atîta „generozitate" încît după strunjire au trebuit să-și piardă jumătate din greutate. Ce înseamnă să nesocotești milimetrul! Te... socotești apoi cu metrul!

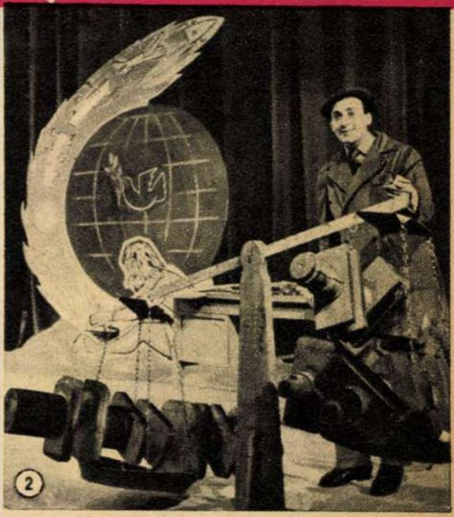

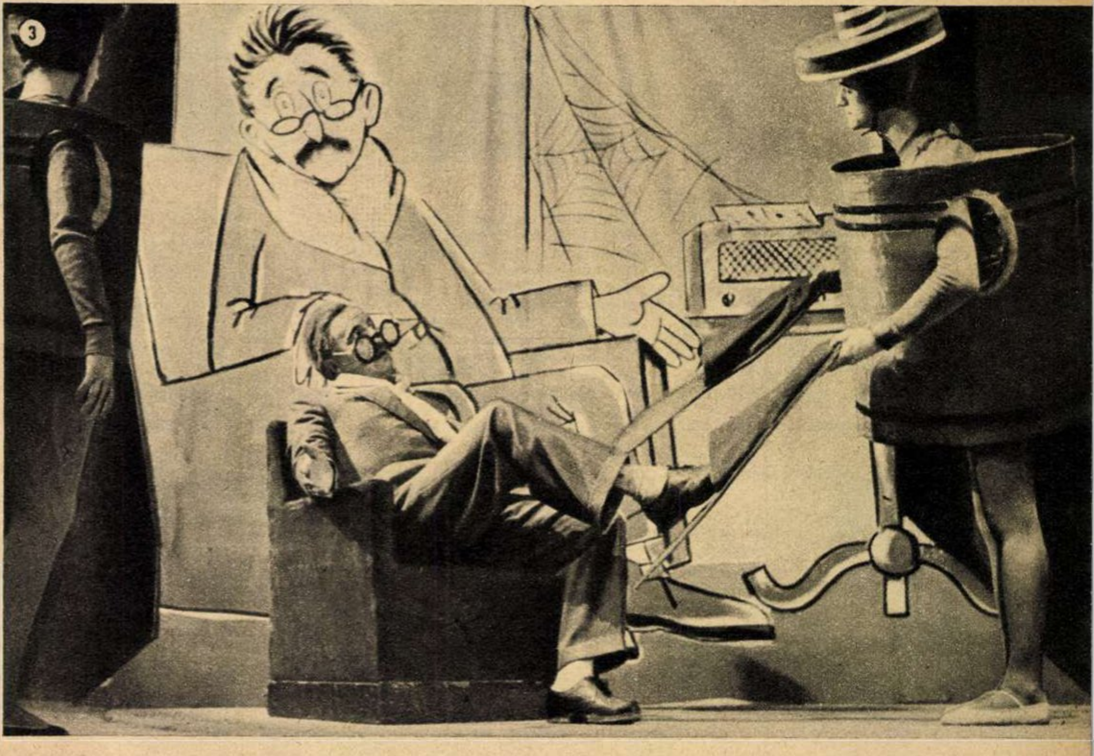

Dar există inovatori și „inovatori". Referentul Fleacă (actorul E. Mihăilă-Brașoveanu) spre pildă. La birou ține sub cheie propunerile de inovații și nu le dă dreptul la viață pînă ce nu adună — preț de săptămîni și luni — cîteva dosare de contrapropuneri, referate, calcule, studii, vize, adrese, documentații etc. etc... În schimb, la el acasă e într-o continuă efervescență „inovatoare". A inventat „o instalație hidraulică pentru evacuarea cenușei din horn"; în același timp însă, pentru a birui dificultatea tehnică a... inexistenței cenușei (întrucît are încălzire cu gaze), a creat și introdus în horn o cenușă „specială". Ultima sa invenție este adaptarea unei cratiți la discul patefonului în așa fel încît, la frecarea ouălor, să stea lingura pe loc și să se învîrtă cratița (și nu invers — și retrograd! — ca înainte).

scriitoricești, au delegat muzele să-și spună cuvîntul în „Procesul milimetrilor". Poate că textele scrise de ei au încă stîngăcii, poate că pe alocuri fantezia și varietatea cupletelor mai lasă de dorit, dar cei doi tineri — A. Socaciu și D. Drăgan — au realizat un valoros spectacol de actualitate *în sensul cel mai autentic al cuvîntului. Pe scenă sînt aduși muncitorii și sînt dezbătute probleme majore ale zilei de azi, ale economiei naționale; cele ce se rostesc aici interesează direct spectatorul din sală, el însuși erou al întîmplărilor povestite. Și toate acestea sînt rezolvate prin mijloacele specifice genului, prin umor și muzică, prin satiră și dans.*

Se poate, deci! Și se poate pentru că autorul-gazetar a cunoscut prin munca lui de ceas cu ceas și a simțit în palma lui pulsul zilei de azi, pentru că autorul-muncitor a trăit el însuși cele despre care a scris!

Spectacolul e acum pe scenă dar și... în sală. Nu încercați să cumpărați bilete în primul rînd de scaune, pentru că acesta a fost rezervat actorilor „martori" în procesul desfășurat pe scenă. De aici, acești purtători de cuvînt ai publicului intervin în dezbaterile procesului, urcă la rampă pentru a-și depune depoziția, își manifestă, prin aplauze sau proteste, opiniile. Iată cum sala și scena fac un tot, cum „Procesul milimetrilor" devine o cauză a tuturor celor aflați în sală.

Ingeniozitatea textului a fost astfel întregită de ingeniozitatea punerii în scenă și a concepției sale scenografice. Talentatul regizor Ion Simionescu a adăugat acestei idei a legăturii cu sala și pe cea a „supradimensionării" caricaturale a decorului. Pentru a satiriza pîrîții din proces (tehnologii ce supradimensionează piesele trimise la turnare sau birocrații ce frînează aplicarea inovațiilor), el a conceput — împreună cu scenografa Cristina Serion și graficianul C. Cazacu — cîte un panou caricatural drept fond pentru fiecare cuplet sau scenetă. În el, „incriminatul" adus la... bara scenei își vede cusururile amplificate, ca într-o grotescă oglindă măritoare. Dar să privim, împreună, imaginile din spectacol.

★

Am prezentat doar cîteva din momentele spectacolului oferit de colectivul teatrului din Orașul Stalin. Îl veți vedea în întregime cînd va veni — poate — în turneu prin orașul dv. Și merită. Veți gusta atunci cele trei ore ale unui spectacol plin de vervă, cu o satiră eficientă și un joc actoricesc de calitate, cu un admirabil fond muzical (N. Petri și C. Pietroșanu) și cu cîteva frumoase numere coregrafice (maestră de balet M. Pavelici). Și veți felicita, împreună cu noi, pe realizatorii lui pentru inițiativa de a aduce — prin mijloacele artistice ale teatrului de estradă — aportul lor la cauza milimetrului.

„Procesul milimetrilor" ne oferă o platformă de pe care putem pretinde artiștilor noștri noi spectacole, în care actualitatea să-și spună răspicat cuvîntul. Iar actualitatea noastră socialistă — așa cum se conturează și din proiectul de Directive ale celui de-al III-lea Congres — capătă în perspectivă, dimensiuni impresionante. Muncitorii pornesc cu înaripat avînt să-și îndeplinească sarcinile trasate de partid, știind că în 1965 vor da de 2,3 ori mai multe tractoare, de 2 ori mai multe autocamioane și autobuse sau de 2,7 ori mai multă energie electrică. Și sîntem convinși că și artiștii noștri au ceva de spus — de pe scenă — asupra acestor nemaiîntîlnite realizări și perspective ale poporului nostru. Spectatorii așteaptă cu nerăbdare cuvîntul lor.

INOVAȚII APLICA
INOVAȚII ÎNREGISTRATE
REGISTRU 1960

Tehnologului Furdui (actorul G. Gridănușu) îi trebuie un răgaz de săptămîni ca să studieze propunerea de inovație, referentului Fleacă — un răgaz de cîteva luni pentru alcătuirea dosarelor și dosărelelor. Iar muncitorul (actorul Al. Făgărășan) ? Oare îi așteaptă el cu mîinile în sîn! Nicidecum. Inovația a fost săvîrșită între timp, peste capul și fără știrea birocraților. De nu credeți că se poate întîmpla așa ceva, întrebați-l pe cazangiul Ion Duță de la uzinele „Strungul" din Orașul Stalin.

Gîndiți-vă numai ce s-ar întîmpla dacă:

— Ai trage un șut la poartă, doar cu un milimetru mai la dreapta. E clar: nimerești bara!

— Avînd febră mare, urci cu un singur grad — cu un milimetru! — peste cele 42° ale termometrului! Inutil răspunsul...

— Ți se servește o halbă de bere în care spuma nu a mai lăsat berei decît spațiul unui milimetru pe fundul paharului! V-ar face plăcere?

Înțelegeți acum adevăratele dimensiuni ale milimetrului?

... Și o demonstrație coregrafică a valorii milimetrului: cînd vine de la turnare cu adaosuri de metal prea mari, pistonul nu ține nici... la dans, darmite la treabă. Dar ia priviți ce sprinten și vioi e ultimul piston, cel calculat cu chibzuință de tehnologi!

George Demetru și Toni Zaharian într-o scenă din spectacol.

CYRANO
la
TEATRUL ARMATEI

Un Cyrano robust și grav? De ce nu?

Mai puțin dezordonat în boemia lui decît îl consemnează, poate, tradiția, mai grav decît și l-a imaginat, poate, Rostand, dar un Cyrano în fond inteligent, integru, generos, spiritual.

Evident, el ar fi fost mai puțin robust, dacă în afara concepției rolului, statura lui George Demetru nu i-ar fi îngăduit-o și mai puțin grav dacă, în afara concepției rolului, temperamentul artistic al lui George Demetru nu i-ar fi permis-o.

Dar așa, domnul Hercule Savinien de Bergerac evoluează pe scenă incisiv în amărăciunea lui, aproape tragic în clipele de voioșie. E un Cyrano robust, o personalitate care dacă nu covîrșește totdeauna, cel puțin mișcă și care, începînd prin a impresiona publicul, termină prin a-l zgudui. Evident, asemenea concepere a rolului are un revers: eroul lui Rostand a fost mai puțin spumos în înțepături decît i-ar fi cerut-o textul, înlocuind adeseori strălucirea ripostelor printr-o ironie înțeleaptă. Dar satira tăioasă, bravada ajung o sublimare a generozității și cel care mînuiește spada nu mai este un gascon bătăios, ci un om care se luptă împotriva prostiei și lașității. De aceea el reușește să fie totodată profund liric și profund dramatic, fantast și mîndru, puternic și duios. Și această concluzie o trage și sala, care trece peste lungimile melodramatice ale piesei fără a-și slăbi atenția și care-l răsplătește pe George Demetru cu îndelungi aplauze.

Din păcate însă, în afara *Roxanei* (Marga Butuc) — grațioasă în primul act și cu distincție în ultimul — și în afara lui Constantin Brezeanu care „face" un *de Guiche* nonșalant, cu prestanță, restul interpreților spun versurile jucînd prea puțin (în tot cazul fără a transforma rolurile episodice în roluri) și uneori nejucînd de loc (d'Artagnan, Flanquin etc.), pînă în actul final cînd, oarecum, își revin (cadeții, de pildă).

Trebuind să servească replici unor personaje destul de nediferențiate, George Demetru e silit să facă un efort, și acest efort uneori se simte. Căci, chiar dacă autorul a scris o piesă-portret — și George Rafael a montat-o ca atare (și cu mult talent) — Cyrano trebuie să evolueze într-o lume de oameni vii, ale căror acțiuni să i le determine pe ale sale sau să fie determinate de către ele.

Dar aceste defecțiuni — datorate în parte unor bruște schimbări de distribuție — nu scad valoarea creației lui George Demetru, care comunică permanent cu sala printr-un Cyrano care nu e doar spiritual, cald, generos, ci și robust, grav, măreț aproape.

C. B.

CU SARE ȘI PIPER

CUM SE TRANSMITE UNEORI CÎTE UN MECI...

... „Dragi ascultători, ne aflăm în minutul 20 de joc al celei de a doua reprize și tabela de marcaj continuă să arate meci nul. Asistăm la o perioadă de joc foarte dinamică. Tătaru are mingea, a trecut de un jucător advers, a trecut de-al doilea, se îndreaptă spre careul de 16 metri, acest minunat jucător care a fost de mai multe ori internațional și este și acum selecționat în lot pentru viitorul meci internațional pe care îl va susține selecționata noastră și în care sperăm să avem o victorie pentru ca... Ah! Peste bară! Uțu a plonjat inutil pentru că mingea a trecut înalt peste poartă. Balonul se află acum la Alexandru Vasile care i-l trece lui Călinoiu, dar a intervenit Alexandrescu care, iubiți ascultători, se apropie în mare viteză de poartă. Tribunele sînt în picioare, Alexandrescu aleargă ca un veritabil crosist și trebuie să vă comunicăm că în întrecerea de cros de astăzi echipa noastră s-a comportat splendid, atît echipa feminină cît și cea masculină, remarcîndu-se Grecescu, care a ieșit... a ieșit cu mingea în corner, dragi ascultători, ratînd un gol gata făcut! E a doua ocazie pe care Ene o ratează în acest meci atît de dîrz disputat.

Voinescu aruncă acum balonul în picioarele lui Zavoda care o pornește spre poartă ca un veritabil înaintaș, iată-l trecînd linia de centru, a driblat doi jucători, spectatorii aplaudă și sînt destul de numeroși, deși a început să plouă mărunt de vreo jumătate de oră, bate un vînt rece de la nord, care este inexplicabil după căldura din ajun, dar pentru următoarele trei zile se anunță timp frumos, cer senin, temperatura în creștere în jumătatea de sud a țării, cu înnourări parțiale în... a tras! Faul! Arbitrul acordă faul întrucît unul din jucători a intervenit prea bărbătește. Lovitura va fi executată de Motroc, care își pregătește mingea, își ia elan, el este de un calm desăvîrșit, de altfel pînă acum a fost unul din cei mai activi oameni de pe teren, iar întreaga echipă se comportă astăzi neașteptat de bine, mingea se află la Ene și, după seria slabă pe care au avut-o în tur, se pare că această echipă este în revenire de formă, dar a intervenit Călinoiu care trimite greșit pînă la Constantin și astăzi toată echipa luptă cu elan, dînd dovadă de o bună condiție fizică... și mingea a ieșit în corner trimisă de Voinescu, care a respins cu pumnii un șut formidabil al lui Ene. Cornerul va fi executat de Semenescu, care își aranjează balonul, adică nu, Semenescu l-a aranjat numai, spre balon se îndreaptă Motroc care va executa cornerul, adică nu, tot Bukösi îl va... în spatele porții! De la Zavoda mingea ajunge la Constantin, de la acesta la Tătaru, intervine Alexandru Vasile, care a intrat în careul de 16 metri, ne apropiem de sfîrșitul partidei, care a fost foarte frumoasă, spectatorii au început să se ridice, de altfel, fiind înnourat, vizibilitatea nu mai e atît de bună și... a... o... șut! Gol! Gol!

În ultimele minute de joc, dragi ascultători, Constantin, primind mingea de la Tătaru, a... și arbitrul fluieră acum sfîrșitul partidei".

. . . .

Auditorul: Dragă, duminica viitoare să lași radioul la muzică ușoară, că dacă e vorba să aflu despre fazele de gol după ce s-au consumat, citesc mai bine mîine „Sportul".

Sadi RUDEANU

Anecdote despre Einstein

Pe vremea cînd era încă un profesor anonim, Albert Einstein umbla pe străzile New Yorkului într-un palton cam ponosit. Un cunoscut, întîlnindu-l, îi atrase atenția cam jenat:

— Paltonul dv., domnule profesor, e puțin cam ros în coate.

— Ei și? — răspunse savantul. Nu-i nimic. Oricum, nu mă cunoaște nimeni pe aici.

După cîțiva ani, cînd renumele savantului se răspîndise în lumea întreagă, se întîlni din nou cu același cunoscut. Acesta îi atrase iarăși atenția asupra ținutei sale vestimentare, la fel de neglijente ca și odinioară.

— Nu-i nimic, răpunse nepăsător savantul. Oricum, toată lumea mă cunoaște.

★

Un reporter american îi lua un interviu lui Einstein.

— V-aș ruga să-mi spuneți cum vă notați marile idei care vă trec prin minte: pe foi volante, într-un carnet, într-un registru sau întrebuințați în acest scop un fișier special?

Savantul se uită zîmbind la carnetul în care reporterul lua note de zor, și răspunse:

— Marile idei, cîte îmi vin, sînt atît de puține încît îmi pot permite să le știu pe de rost.

PE SCURT

LOGIC!

— Ce-ai făcut? Ai lăsat să plouă peste sacii cu ciment!

— Ce vrei? Doar nu puteam să opresc ploaia!

SIC!

— Vin de la cărturăreasă.

— Și?...

— Zice că o să mă logodesc cu o brunetă frumoasă, deșteaptă, harnică.

— Și nu te bucuri?

— Nicidecum: vrei să afle nevastă-mea?!

DIN CÎND ÎN CÎND...

— La noi în atelier apariția gazetei de perete înseamnă o mare sărbătoare.

— E chiar atît de frumoasă gazeta?

— Nu, dar apare numai cu prilejul marilor sărbători...

V. P.

De la cititori

Unui fotbalist ce-și neglijează munca profesională.

Îți propunem o soluție
Ca să treci peste-acest hop:
Golurilor din producție
Pune-le energic stop!

Titi GHEORGHIU
Vaslui

★

Mecanizatorilor unui S.M.T. fruntaș în campania agricolă.

Mecanizatori de seamă,
E normal ca să-i socoți...
S.M.T. la ei, înseamnă:
...Sînt Maeștri Toți!

S. HOROVITZ
Iași

★

Cînd spune postul de radio „Europa liberă"... adevărul:

Doar din cînd în cînd se-aude
Cîte-o frază-adevărată
(Este vorba de minutul
Cînd se dă ora... exactă!)

A. BĂGHINĂ
Tr. Severin

SONET EDILITAR

Îmi aminteam ades cu nostalgie
de strada mea cu garduri mici și joase,
cu case strîmbe și sărăcăcioase,
și-am vrut chiar să-i dedic o poezie.

Și într-o zi din cele mai ploioase
cu atmosferă grea și plumburie,
vrînd să surprind culoarea-i cenușie,
m-am deplasat spre ea cu „Două'ș'șase"

Iar poezia-o voi intitula:
„Azi plouă iarăși pe strădița mea..."
Acolo însă-am renunțat, vai mie!

Căci ce rost ar avea o elegie
intitulată, cum gîndeam chiar eu,
„Azi plouă iar pe bulevardul meu"?...

I. ATANASIU-ATLAS

UMOR DIN ÎNTREPRINDERI

Din gazetele de perete ale uzinei „Klement Gottwald" din Capitală

Tovarășii Rusu Ion și Paliu Constantin de la magazia centrală obișnuiau să ia gustarea în timpul producției și nu în pauza de la ora 10.

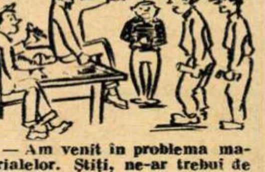

— Am venit în problema materialelor. Știți, ne-ar trebui de urgență...

— Nu-i nimic, luați loc și așteptați pînă cînd terminăm noi problema cîrnaților...

Unii tineri, ca de pildă I. Nunu și I. Marinescu, uzează materialul sportiv purtîndu-l la lucru.

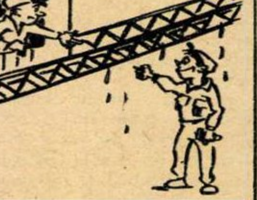

— De ce umbli cu treningul pe tine? Nu vezi că-l pătezi cu ulei?

— Văd. Dar ce, ai vrea să-mi pătez hainele mele personale?

Ajustorii Constantin Nițescu și Dumitru Gheorghe, ambii solizi și bine dezvoltați, au refuzat să ajute la secția montaj motoare și anșe pe motiv că sînt... debili.

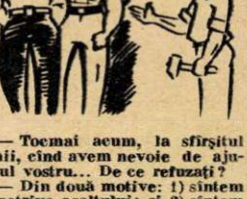

— Tocmai acum, la sfîrșitul lunii, cînd avem nevoie de ajutorul vostru... De ce refuzați?

— Din două motive: 1) sîntem împotriva asaltului; și 2) sîntem debili...

— Înțeleg: sînteți debili la conștiință...

Din neglijența serviciului aprovizionării, strungăria nu primește întotdeauna la timp turnătură (piese de prelucrat), creîndu-se astfel goluri de producție.

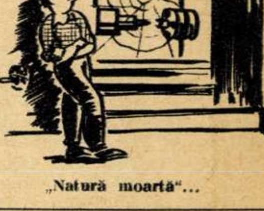

„Natură moartă"...

În sala de spectacole a grupului social cortina a fost defectă multă vreme.

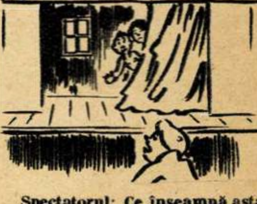

Spectatorul: Ce înseamnă asta, fraților? De ce jucați numai un act și jumătate din trei?!

Interpreții: Păi dacă funcționează numai o jumătate de cortină!...

Unele tovarășe de la bucătăria cantinei nu acordau destulă atenție regulilor de igienă.

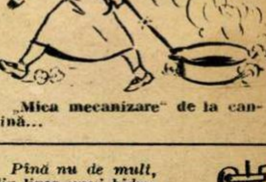

„Mica mecanizare" de la cantină...

Pînă nu de mult, din lipsa unui hidrofor, apa nu urca pînă la etajul doi la serviciul tehnologului șef

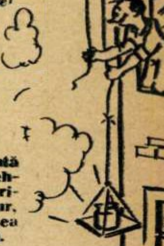

Metodă inspirată din experiența tehnică a constructorilor bisericii Bucur, prin care s-ar putea aduce apă la etaj.

ÎN PATRU RÎNDURI

Unui student care nu se prezintă la examene, din cauza lipsei de pregătire.

Eu cred că este necesar
(Ca o normală consecință)
Să-și dea și el acum măcar
Examenul de... conștiință.

Mircea CODRESCU

MOZAIC LITERAR

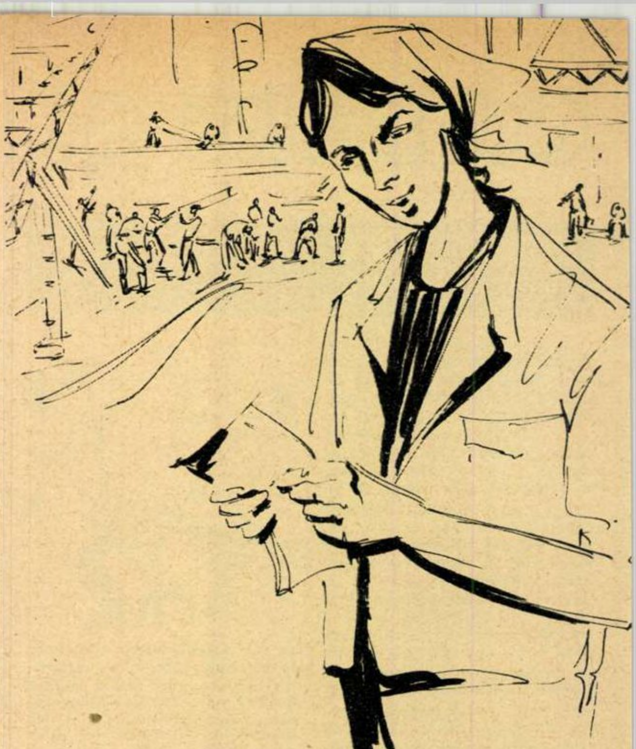

„Dragul meu drag,

— schiţă —

de Mircea **ŞERBĂNESCU**

Ilustraţie de Tia PELTZ

Vei primi de la mine aceste rînduleţe, prin care-ţi doresc din toată inima să te găsească sănătos şi-n clipe de mulţumire. Află despre mine că numai tu mi-eşti în gînd şi te visez noaptea şi parcă eşti lîngă mine şi plîng pînă dimineaţa, dacă mă trezesc şi nu te găsesc unde te ştiu. Mama m-a auzit într-o noapte. A venit şi m-a mîngîiat şi m-a potolit, dar pe urmă m-a făcut proastă, că proastă am fost atunci cînd m-am luat cu tine, că puteam să găsesc pe unul cu armata făcută. Şi cum m-am mai supărat! S-a jurat pe ochii ei că nu mai calcă pe la mine prin cameră. Ce crede ea? Că, spune şi tu: nu era cazul să mă supăr? Că eu nu pot trăi fără tine şi nici nu pot să trăiesc, că fiecare colţişor şi fiecare lucruşor îmi aduc aminte de tine şi numai de tine-mi vorbesc.

Aşa că tu să n-ai grijă, că eu sînt a ta pentru totdeauna. Nu ştiu decît de casă şi de Doruleţ, care s-a făcut mare şi-i gras ca un pepene şi-a-nceput să vorbească. De-ai şti cum zice tată, să-l mănînce nu alta. Aşa-i de dulce, că mă seacă la inimă, că-mi vine să-ntind mîinile în lături şi să-ncep să zbor ca păsăreaua cea mică şi la tine să vin, că tare mi-e dor şi jale şi de-ai fi lîngă mine n-aş mai avea nici o grijă, numai să cînt şi iar să cînt, ca-n zilele cînd te-aşteptam să vii de la lucru.

Uite-aşa mi s-a făcut dor de tine alaltăieri, după ce m-am certat cu mama, că l-am luat în braţe pe Doruleţ şi ne-am dus amîndoi pînă la poartă la şantier şi ne uitam parcă te-aşteptam pe tine.

„Uite, Doruleţ, aici lucră tăticul tău" — i-am arătat eu. „Ta-ta", zicea el şi-ntindea mînuţele de parcă veneai spre noi şi numai să ne strîngi în braţe mai lipsea. Dar nu venea decît vîntul de la Dunăre şi miros de fum şi zgomot mare. Şi ne-am întors cu inima friptă de dor şi eu şi Doruleţ, care-a plîns tot drumul.

Scrie-ne numaidecît cum îţi merge, dacă eşti sănătos şi mulţumit, şi cum îţi faci datoria, că..."

Fraza continua pe margine, dar Radu atît ţinuse scrisoarea în buzunarul de la inimă şi-atît de mult o citise încît se ferfeniţise de nu se mai înţelegea nimic.

Mîinile Ginuţei Stanciu tremurară. Sînt cîţiva ani de atunci, nu prea mulţi, totuşi destui ca să-i poţi cuprinde ca pe nişte amintiri dragi, înfiorîndu-te duios, şi cu regretul lin că timpul a trecut şi trece necontenit, iar noi ne „petrecem", cum zicea adineaori şi cîntecul bătrînesc transmis la radio. În seara aceea, cotrobăind printr-un sertar după nişte nasturi, dăduse într-un colţ de un teanc de hîrtii şi de plicuri cam îngălbenite pe margini, pe care îşi recunoscuse scrisul, scrisul ei de altădată, de la-nceput, cînd parcă mai era o fetişcană gata să lase baltă o treabă ca să sară la şotron pînă n-o mai putea.

În inima Ginuţei Stanciu de acum, acele zile de dor şi de răscruce în viaţă reînviară cu tot focul, dogorindu-i obrajii şi fiinţa întreagă. Lucra pe vremea aceea la cantină. Albă ca o floare arăta în halatul imaculat! Îşi aminti de începuturile dragostei lor. O aştepta seara şi o conducea acasă. Mergeau agale pe aleea cu plopi care tăia cîmpul spre oraş; atunci, lîngă Radu, se simţea şi ea puternică, îndrăzneaţă. Dinspre Dunăre adia uşor vîntul. Foşneau frunzele deasupra lor de parcă îngînau un cîntec, cînd i-a propus el căsătoria...

Ginuţa desfăcu alt plic. Citi:

„Dragul meu drag,

Vei şti că am primit scrisorica ta şi-am înţeles tot, că-ţi merge bine şi că te bucuri că şi-n armată eşti tot pe Dunăre, marinar mîndru de mi se opreşte inima-n loc numai cînd mă gîndesc cum vei fi arătînd cu bereta albă şi cu pantalonii largi la pantof, şi cu bluza albă. Ah, Radule, că nu-mi trimiţi şi mie o fotografie să te-arăt lui Doruleţ şi să-i cînt seara pînă adorm!... Că tu nu ştii ce poate fi în inima mea, tot aşteptînd să treacă timpul şi să vii acasă. Poate că şi tu numeri zilele ca şi mine, dar eu ştiu că voi, bărbaţii, aveţi acolo multe de făcut şi nu vă rămîne timp să gîndiţi în altă parte.

Şi mă uit la mine; eu ce fac? Iaca: mătur, fierb mîncare, mai mult pentru Doruleţ că eu nici n-aş mînca, spăl rufe, îl înfăş pe copil, şi iar spăl, şi iar mătur, şi iar fierb mîncare. Ce-i mare lucru? Tu mi-ai spus o dată că-ntr-un vapor pe care l-am văzut plutind, ştii tu, cînd m-ai chemat atunci la serbare, cel puţin un sfert din nituri tu le-ai bătut cu mîna ta. Se vede ceva din mîinile tale, de se bucură o lume. Dar la mine?

Am chemat-o aseară pe mama la copil, că mi se părea că arde. N-avea nimic. Mama s-a mirat că slăbesc atîta şi iar a început, că să nu mă prăpădesc dup-un bărbat, care cînd s-o-ntoarce poate că nici nu se mai uită la mine. Şi ne-am certat iar, că mie nu-mi place să vorbească aşa, şi mie cine mi-e drag, apoi drag îmi este pînă voi trăi. Şi aşa cred că cine mă iubeşte, pînă la capăt mă iubeşte.

Nu te supăra că-ţi spun aşa, dar de-ai şti ce-i în inima mea!... Că mă tot gîndesc: de ce-am plecat din muncă? N-aş fi fost aşa de singură acum. Ţie nu ţi-a plăcut, că la cantină stăteam prea tîrziu şi venea lume multă şi poate că nici nu se potrivea; ştiu eu? Dar pentru mine munca-i bucurie. Poate că ţie nu-ţi place şi poate crezi cine ştie ce, dar eu nu pot să te mint şi dacă-mi place să lucru, de ce s-ascund? Şi-acum uite ce te întreb, că eu m-am hotărît să intru să lucru undeva. Dar nu la cantină, nici nu-mi trece prin cap. Să nu te gîndeşti nici tu, te rog mult. Eu aşa cuget că-i drept şi se cuvine: să mă duc la şantier, la nituri, unde-ai fost şi tu. Poate-mi dă chiar locul tău, să-nvăţ ca şi tine, şi cînd vii să lucrăm unul lîngă altul. Aici te ştiu toţi şi ai să afli ce fel de femeie sînt şi cum m-am purtat în lipsa ta, că toţi te cunosc şi te vorbesc de bine..."

Ginuţa Stanciu zîmbeşte, apoi deodată se apucă să caute nerăbdătoare printre plicuri pe acela pe care-l ştia ea bine, pentru că mult mai plînsese pe foile de hîrtie. Poate de aceea arătau acum aşa de mototolite, de-a trebuit să le netezească întîi cu palma.

„Dragul meu drag,

Vei şti despre mine şi despre Doruleţ că sîntem sănătoşi, ceea ce-ţi dorim şi ţie, că văd că tu ne-ai uitat. Ce s-a-ntîmplat cu tine de nu ne-ai scris nimic de treizeci şi trei de zile, că le-am numărat şi le-am cărat în spinare ca pe nişte saci grei. Vei şti că mi-au trecut prin inimă numai presimţiri negre şi te-am văzut zăcînd în spital, şi te-am văzut înecat şi mai ştiu eu cum, că numai atunci nu mi-ai fi răspuns la ce ţi-am scris eu cu toată inima. Dacă ţie nu-ţi place, eu am să stau acasă; dar eu m-am gîndit că-i mai bine să fiu în muncă, între oameni, între tovarăşii tăi, care toţi te pomenesc cu inima deschisă, cu drag şi cu dor. Am vorbit cu nea Gheorghiţă. Dar dacă tu te superi, eu nu mă duc. Vreau să am de la tine cuvînt hotărît. Atunci de ce taci? Să-mi scrii numaidecît, că altfel am să-i spun în fiecare seară lui Doruleţ ce tătic rău are, care ne-a uitat şi ne striveşte la amîndoi inima..."

Scrisoarea lui n-a întîrziat. Fusese într-o misiune şi nu-i primise răvaşul. O liniştea şi-o certa că-i trec prin minte bazaconii. E sănătos şi îi e dor de ea şi de Doruleţ; o îndemna să stea cuminte şi să aibă încredere, pentru că timpul trece şi-i vine şi lui vremea să se-ntoarcă acasă. Dar...

„Dragul meu drag,

Vei şti că ne-am bucurat mult de scrisorică şi eu şi Doruleţ, dar mai mult Doruleţ, că mie mi-ai băgat un fier roşu în inimă. Să ştii că m-am şi mirat cum poţi tu să scrii fără să te gîndeşti. Nu ştii ce fel sînt eu? Atunci de ce te temi că nu-i pentru mine la nituri? Te îngrijeşti poate de mîinile mele, ca nea Gheorghiţă?

Că eu am fost la nea Vasile şi l-am întrebat. Ce, dacă-s femeie? Eu am putere şi dragoste de muncă. Să nu creadă cineva că mi-e frică. De nimic nu mă tem cînd e vorba de lucru. Şi nimeni nu mă poate întrece dacă mie mi-e drag ceva şi mă pun la ambiţie. Ce crezi tu? Şi nea Vasile a spus că aşa oameni trebuie la lucru şi de oameni buni oricînd avem nevoie. M-au sfătuit şi m-au sprijinit şi alţi comunişti. N-a mai avut ce zice nici nea Gheorghiţă. S-a uitat el la mine cam urît, a mai mormăit că de ce nu mă ia în lucru nea Vasile; dar nea Vasile e strungar şi eu la nituri vreau să-nvăţ, în locul tău, ca să mă găseşti cu drag cînd vii. Eu nu i-am zis nimic, că ştiam c-o să-i treacă, şi parcă s-a mai dedat şi el cu mine la lucru. Şi-i era frică să nu vorbesc tot timpul şi să-l încurc, şi-acum parcă s-a mai domolit.

Şi, cînd colo, vii tu să-mi tai curajul. Asta nu-mi intră mie în cap. Tu să nu te superi, dar m-am zbătut mult pînă ce mi-am găsit rostul, care numai aici poate fi, între tovarăşii tăi, că la ei am cinstea ta şi ocrotirea. Te rog mult să nu te pripeşti în hotărîrea ta, că pe cînd ai să te-ntorci ai să fii mîndru de mine..."

După patru luni a ieşit fruntaşă. I-au publicat şi fotografia pe panoul de onoare de la intrarea la şantier, pe acelaşi panou pe care stătuse şi chipul lui Radu. Nea

VITRINA • VITRINA

CĂLIN GRUIA
La drumurile lumii

CĂLIN GRUIA: „LA DRUMURILE LUMII"

Volumul lui Călin Gruia este destinat micilor cititori şi are un pronunţat caracter educativ. Tîlcul moral care izvorăşte din finalul fiecărei povestiri nu apare însă ostentativ. Călin Gruia minuieşte cu pricepere vechi motive folclorice, dîndu-le noi interpretări, într-o limbă elegantă şi expresivă. Povestea lui Hulubăţ, flăcăul pornit în lume să-şi caute norocul, e un exemplu concludent. Înţelepciunea flăcăului creşte pe măsură ce vechile scule şi lucruri din lada găsită în rotăria de la răspîntia drumurilor lumii îi istorisesc întîmplări de demult. Utile pilde morale aflăm şi în alte lucrări, scrise cu grijă pentru expresia artistică („Povestea fără nume", „Aluniţă", „Scurteica verde", „Ce a ştiut să povestească o daltă de pietrar" sau „Oraşul regelui").

Unele povestiri, ca de pildă „Lumea-i mare", „Apa albastră", au însă simboluri ceţoase, iar cîteva poartă amprenta gra-

Victor TULBURE

Nemurire

Multe stele-s căzătoare...
Numai una, numai una
Steaua clasei muncitoare
Va luci întotdeauna.

Uraganul cînd se-abate
Steaguri multe frînge-n cale...
Doar pe unul dintre toate,
Pe cel roșu, nu-l prăvale.

Macină rugina steme,
Tronuri, sceptre și coroane...
Veșnic vor răzbi prin vreme
Numai seceri și ciocane.

Gheorghiță a îndrăgit-o în scurtă vreme, cînd a văzut ce putere de muncă are și cîtă silință depunea ea ca să deprindă totul. A scris și Radu după aceea, că el se va mîndri cu ea și e sigur că se va mîndri, pentru că o cunoaște bine ce fel de femeie e.

Ginuța zîmbește emoționată și trece mai departe. Citește alte și alte scrisori, în care-și regăsește inima de altădată și viața de altădată, mirîndu-se că a putut fi cîndva așa cum se arată din acele rînduri migălite pînă seara tîrziu, pe vremea cînd parcă mai era o fetișcană gata să lase baltă o treabă ca să poată țopăi la șotron pînă n-o mai putea!

„Dragul meu drag,

Vei ști despre mine că sînt sănătoasă și Doruleț a crescut, aleargă acum înaintea mea cînd mă duc să-l iau de la creșă. Am primit fotografia de la tine și în fiecare seară ne uităm la ea și-i povestesc lui Doruleț cum ești tu. Ți-am trimis și noi fotografie, să ne scrii dacă ai primit-o.

Vei mai ști că am deprins bine sudura, că de la întîi nu mai nituim, se face numai cu sudură. Nu-i greu, ai să vezi și tu cînd te-ntorci. Acum e mai ușor, și nea Gheorghiță nu se mai supără cînd vin fete la lucru. Pe una mi-a dat-o mie s-o învăț. La început mi-a fost teamă că n-o să știu cum să mă port cu ea, că nu-i lucru ușor să te îngrijești de cineva. Dar acum e bine, și nea Gheorghiță se arată mulțumit.

Abia aștept să fim iarăși împreună; tu să te porți bine acolo și să nu-ți faci griji. Cînd ai să vii acasă toate or să fie bune, că așa m-am vorbit și cu nea Gheorghiță și cu nea Vasile care și ei se gîndesc cu drag la tine și așa-mi place de mult că nu te-au uitat și tot al nostru te socot și ei...“

Ginuța Stanciu strînge plicurile la piept și închide ochii. A auzit scîrțîind ușa și știe că a venit Radu din oraș. Au trecut ani de-atunci și parcă se simte rușinată că el o găsește cu scrisorile astea vechi la piept.

— Ce faci acolo, Ginuța? — îl aude ea întrebînd.

Mîna lui i s-a așezat pe umăr. Ea pune repede scrisorile în sertar, se ridică și se lipește strîns la pieptul lui. Șoptește sfios și dulce:

— Dragul meu drag!

Și el nu se miră că între ei totul e la fel de frumos ca la început.

De vorbă cu acad. IORGU IORDAN

Redactarea „Dicționarului general al limbii romîne“ a început după aproape un secol de cînd fosta Academie Romînă a luat hotărîrea de a se realiza această monumentală lucrare. Condițiile vitrege din trecut n-au permis însă întocmirea unui asemenea dicționar, deși istoria culturii noastre păstrează amintirea multor încercări și străduințe nobile. Se pot cita numele lui August Treboniu Laurian și Ion Macsim, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Alexandru Philippide și Sextil Pușcariu.

— *Munca lui Sextil Pușcariu* — remarcă acad. Iorgu Iordan — *a fost oarecum rodnică. Dar nici el n-a izbutit să obțină un rezultat complet și definitiv. De aceea în 1948, cînd a luat ființă Academia R.P.R., prima ei grijă a fost reluarea lucrărilor la „Dicționarul general al limbii romîne“, în conformitate cu concepția care ne călăuzește și ne însuflețește: marxism-leninismul.*

— Ne puteți spune ce va cuprinde această vastă lucrare?

— *Fiind vorba de un dicționar general, urmează să se ia în considerație întregul tezaur lexical romînesc.*

Amintesc de existența celor două lucrări elaborate de Institutul de lingvistică al Academiei R.P.R.: „Dicționarul limbii romîne literare contemporane“ și „Dicționarul limbii romîne moderne“.

— Prin ce se deosebește noua lucrare față de aceste două dicționare?

— *În primul rînd prin numărul de cuvinte, mult mai mare, care vor fi cuprinse în Dicționarul general. În acest dicționar general, fiecare cuvînt va avea un fel de biografie, care va începe cu sensul său cel mai vechi și va sfîrși cu ultimul sens căpătat în evoluția lui. Se vor lăsa deoparte termenii prea speciali, care circulă într-un cerc restrîns de specialiști, precum și creațiile mai mult sau mai puțin individuale ale publiciștilor și scriitorilor care, de asemenea, n-au putut să pătrundă în vorbirea și în scrisul unui număr mai mare de cetățeni.*

— Și care este stadiul lucrărilor?

— *La „Dicționarul general al limbii romîne“ lucrează nu numai colaboratorii Institutului de lingvistică din București, ci și colaboratori ai Institutului de lingvistică din Cluj și ai secției de lingvistică de la Institutul de istorie și filologie din Iași al Academiei. În felul acesta dicționarul va fi o operă colectivă în sensul cel mai larg al cuvîntului. După ce se va termina redactarea pînă la litera z, se va revizui conform concepției noastre actuale și acea parte întocmită înainte de 1944, pentru ca întreaga operă să aibă un caracter perfect unitar. Colaboratorii sînt împărțiți pe colective, după specificul muncii. Astfel, unii adună și clasează materialul, alții redactează articole, alții revizuiesc prima redactare etc. Un colectiv restrîns va face revizia finală, cu privire la care se va pronunța, în ultimă instanță, comitetul de redacție propriu-zis.*

— Cînd va fi complet tipărită această importantă lucrare lexicografică?

— *Intenționăm să publicăm „Dicționarul general al limbii romîne“ sub formă de fascicole, așa cum se obișnuiește ori de cîte ori este vorba de o lucrare de asemenea proporții. În aproximativ 9 sau 10 ani „Dicționarul general al limbii romîne“ va fi în întregime elaborat și va sta la dispoziția cercurilor largi de cititori.*

Alexandru NICHITA

ACTUALITĂȚI LITERARE

În cinstea celui de-al III-lea Congres al partidului, sectorul de minorități naționale (E.S.P.L.A.) oferă cititorilor o serie de noi lucrări. Din lista cărților recent tipărite se impune romanul lui Kovács György — „Katonasír“ (Mormînt de ostaș). Cartea narează o întîmplare dintr-un sat ardelenesc, unde mormîntul unui ostaș sovietic căzut în luptele pentru eliberarea țării noastre este îngrijit cu devotament de țăranii localnici. Figura principală a romanului este văduva Rofaj. Mormîntul necunoscutului ostaș sovietic la care așază cu atîta dragoste flori i se pare că e mormîntul propriului ei fiu pierit în război, al milioanelor de fii care au căzut în lupta pentru zdrobirea fascismului.

Méliusz József este autorul volumului de versuri „Ameddig ellátok“ (Cît cuprind cu ochii), însumînd cîteva cicluri de poezii inspirate din viața nouă a poporului, din lupta pentru socialism.

Urmează să apară în curînd, în limba maghiară, un alt volum de versuri al cunoscutului poet maghiar Szemlér Ferenc. Cartea poartă titlul „Plaiuri schimbătoare“ (Változó vidék).

În limba germană a apărut zilele acestea cartea „Anii de ucenicie ai lui Franz Jakobi“ de Anton Breitenhofer, o povestire antrenantă a drumului parcurs de un tînăr muncitor ridicat de puterea populară la postul de director al unei mari unități industriale.

Cu puțină vreme în urmă a apărut și prima parte a romanului „Foc de vreascuri“, închinat de Oscar Walter Cisek răscoalei lui Horia, Cloșca și Crișan.

Editura a tipărit și două volume de debut, în limba ucraineană. I. Fedko este autorul volumului de nuvele „Pe drumul cel nou“, iar Oksana Melniciuk este autoarea plachetei de poezii „Rod bogat“.

Într-o fază avansată se află procesul de tipărire al lucrărilor în limba sîrbă „Cu focul inimii“ de Slavko Veșnici și „Versuri“ de V. Ciocov; iar în limba idiș va apare romanul „Victoria“, de Maier Rispler.

VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA

bei — fapt pentru care ideile și simbolurile nu sînt pe deplin fructificate.

Cartea în genere are însă o arhitectură interesantă și se citește cu plăcere.

VINICIU GAFIȚA: „ȘOAPTELE PĂMÎNTULUI“

Editura Tineretului a tipărit cu puțină vreme în urmă, în colecția „Patria noastră“, volumul „Șoaptele pămîntului“ al tînărului scriitor Viniciu Gafița. Cartea are o dedicație: „Neobosiților activiști raionali, închin această carte“. Într-adevăr, autorul bate, alături de activiștii de partid, drumurile plaiurilor sucevene, atent la marile transformări socialiste care au schimbat fundamental traiul oamenilor din aceste locuri. Viniciu Gafița îmbină cu pricepere datele istorice și economice cu frumoase descrieri artistice, alternînd pagini de sobru documentar („Fălticeni, oraș al trecutului, oraș al viitorului“) cu imagini din pitorescul naturii cîntate de Creangă, Hogaș, Sadoveanu și atîți alți artiști care au poposit pe aici.

Unele capitole sînt adevărate schițe în care autorul ne zugrăvește oameni și întîmplări, sugerînd conflicte și caractere.

Coexistența aceasta a elementelor de reportaj și schiță („O zi cîștigată“, „Unul care tace... și face“, „Celălalt Broșteni“ etc.) imprimă volumului un caracter dinamic, oferind cititorului o lectură antrenantă. Din păcate, materialul ilustrativ al volumului „Șoaptele pămîntului“ este cam sărac (în alte volume apărute în colecția „Patria noastră“ s-a putut constata o preocupare mai exigentă pentru calitatea fotografiilor).

MOZAIC LITERAR

GIMNASTICA LA DOMICILIU

Exerciţii pentru primele 3 luni de sarcină

de
prof. Ana-Maria **ENĂCHESCU**

(II)

MIŞCĂRI DE TRUNCHI:

1. *Stînd cu picioarele depărtate, braţele libere pe lîngă corp*: îndoirea trunchiului înainte, în timp ce braţele alunecă de-a lungul picioarelor (expiraţie). Revenire (inspiraţie).
Repetaţi exerciţiul de 4-6 ori.

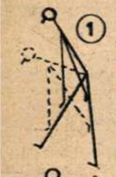

2. *Din aceeaşi poziţie*: îndoirea laterală a trunchiului pre stînga, o dată cu lunecarea braţului pe piciorul stîng (inspiraţie). Revenire (expiraţie). Aceeaşi mişcare spre dreapta. Executaţi exerciţiul de 3-4 ori pe fiecare parte.

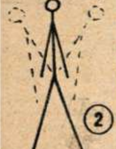

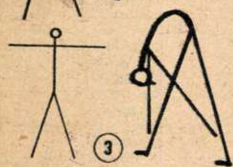

3. *Stînd în poziţie de drepţi*: ducerea braţelor lateral, cu palmele întoarse în sus, o dată cu deplasarea piciorului stîng lateral. Trunchiul este uşor arcuit (1) (inspiraţie). Îndoirea trunchiului înainte, cu ducerea braţelor spre vîrful piciorului (2) (expiraţie). Îndreptarea trunchiului, cu braţele laterale (3) (inspiraţie). Apropierea picioarelor şi coborîrea braţelor (4) (expiraţie). Executaţi exerciţiul rar, respirînd adînc, de 2-4 ori.

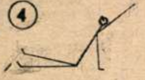

4. *Şezînd, cu picioarele uşor depărtate*: ducerea braţului stîng sus, o dată cu răsucirea trunchiului spre stînga (inspiraţie) şi coborîrea lui, încet, jos (expiraţie). Aceeaşi mişcare se execută cu braţul drept, trunchiul răsucindu-se spre dreapta. Executaţi exerciţiul de 3-4 ori cu fiecare braţ.

5. *Pe genunchi, cu braţele sprijinite înainte (pe patru labe)*: îndoiţi trunchiul lateral, deplasînd alternativ palmele, prin paşi mici spre dreapta sau spre stînga. Executaţi exerciţiul de 2-3 ori pe fiecare parte.

6. *Din aceeaşi poziţie*: ridicarea unui braţ sus (privirea urmăreşte braţul care se ridică) şi inspiraţie. Coborîrea braţului, expiraţie. Repetaţi mişcarea de 3-4 ori cu fiecare braţ.

N.A. Vă reamintim că, pentru a da bune rezultate, gimnastica va fi executată de dv. *numai cu recomandaţia medicului*.

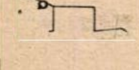

SFATURI practice

Pentru amatorii de excursii

La sfîrşitul unei săptămîni de activitate, cea mai indicată relaxare o constituie excursia. Aceasta este ceea ce se numeşte „odihna activă“, care s-a dovedit a fi mult mai tonică şi mai înviorătoare decît cea statică.

Dar pentru a profita din plin de plăcerile pe care ni le oferă o excursie trebuie să respectăm un minimum de condiţii constatate ca absolut necesare oricărui popas — fie el cît de scurt — în mijlocul naturii.

În primul rînd nu trebuie să plecăm niciodată la drum cu îmbrăcămintea şi încălţămintea de oraş, ci să folosim un echipament cît mai adecvat excursiei. Un pulover de lînă, o haină de vînt impregnată, o pereche de pantaloni de dril sau de in şi încălţăminte comodă dar durabilă, de preferat bocanci — iată cu ce trebuie să ne echipăm. În rucsacul de excursie, pe lîngă micile obiecte de toaletă — ca: săpunul, prosopul, pasta de dinţi etc. — trebuie să avem neapărat o mică veselă de aluminiu, un bidon pentru apă, un cuţit, un felinar de vînt, o mică trusă farmaceutică şi o pătură.

Dar pentru ca o excursie să ne procure bucuria totală a vieţii în plină natură, trebuie să avem şi un cort confecţionat din pînză impregnată sau din material plastic. Un cort care să poată adăposti 2-3 persoane trebuie să nu cîntărească mai mult de 3-4 kilograme, căci altfel devine obositor la transportat. Există asemenea corturi în comerţ, la un preţ destul de accesibil, aşa că oricînd ni-l putem procura, împreună cu indicaţiile de folosire. Ceea ce trebuie să ştim este numai cum să alegem locul pentru instalarea lui. Astfel, la munte vom alege un loc în pantă uşoară, la liziera unei păduri de conifere, deoarece pămîntul acoperit cu cetina căzută din brazi e mult mai moale şi mai cald. La şes, cortul trebuie să fie instalat în spatele unei movile, spre a-l adăposti de vînt şi, pe cît posibil, în apropierea unui rîu. Nu vom instala niciodată cortul în pădure, unde pămîntul e umed; sub copaci, unde e pericol în caz de furtună; în văi, unde în caz de ploaie terenul poate fi inundat; sau pe povîrnişuri stîncoase, unde se pot produce căderi de bolovani.

Dacă vrem să evităm cabana şi să ne folosim numai de cort, va trebui, fireşte, să luăm la plecare şi alimentele necesare. Vom prefera în acest caz conservele de carne, friptura rece, supele concentrate, ceaiul şi cafeaua (care pot fi preparate repede la un foc improvizat), ouăle fierte, precum şi unele mezeluri afumate, care nu se alterează uşor.

În cazul cînd am făcut focul la locul de popas, trebuie să fim foarte atenţi la flacără şi să nu lăsăm nici un cărbune aprins. Aşa cum, de altfel, nu trebuie să lăsăm nici resturi de cutii sau hîrtii împrăştiate pe locul unde am stat. Să ne gîndim că un singur cărbune aprins lăsat acolo ar putea incendia o pădure întreagă şi că resturi părăsite cu neglijenţă am putea întîlni şi noi, rămase de la alţii care au trecut înaintea noastră pe acolo, lucru care nu ne-ar face nici o plăcere.

JOSIANA

CUVINTE ÎNCRUCIŞATE

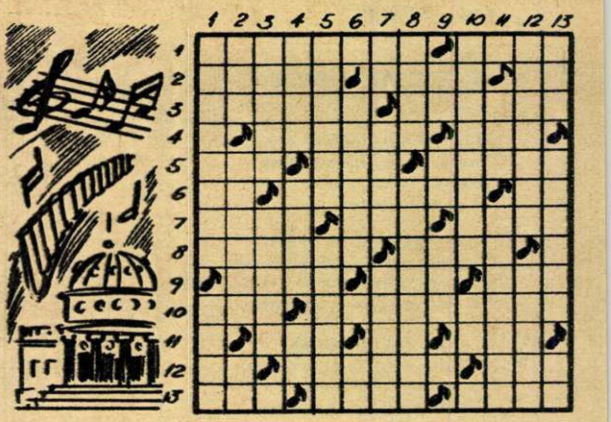

DIN MUZICA LUI CEAIKOVSKI

ORIZONTAL: 1) Simfonia a VI-a de Ceaikovski — Instrumentul muzical la care a compus şi Ceaikovski. 2) „Dama de pică“ — Melodie — Nota trompetei. 3) Tatiana..., eroină din opera „Evgheni Oneghin“ — A cînta ca o pasăre. 4) Localuri pentru prezentarea spectacolelor — Fire. 5) Personaj legendar — Zăpadă — Trufie... muzicală. 6) Eugen Barbu — Una din primele simfonii ale lui Ceaikovski — Unsoare. 7) Romancier francez care s-a născut în acelaşi an cu Ceiakovski — Literă grecească — Vaccinat. 8) De culoarea aramei — Ceea ce doresc azi toţi oamenii cinstiţi din lume. 9) Primul cutezător al aerului (mit.) — Punct cardinal — Apă. 10) Organizaţia Naţiunilor Unite — Adepţi ai progresului. 11) Sunet blînd — Odinioară (abr.) — Compoziţie muzicală cu caracter solemn. 12) Folosire — Piesă muzicală cu subiect şi montare de basm — A apărea. 13) Aşa cum stau notele muzicale pe portativ — Public mult în sală (fig.) — Ridicat cu un semiton.

VERTICAL: 1) Arie din opera „Evgheni Oneghin“ — Indicator al unei porţiuni muzicale în ordinea succesiunii cronologice a creaţiei. 2) „Marea“... de Debussy — Unul dintre cei mai buni interpreţi ai muzicii de cameră create de Ceaikovski — Lumină (fig.). 3) Intervaluri formate din trei note muzicale consecutive — „... lebedelor“, balet pe muzica lui Ceaikovski. 4) Lac în America de Nord — Capodoperă literară de Maxim Gorki — Insulă în Marea Mediterană. 5) Melodie şi dans ţigănesc — ... Liciu, cunoscută balerină, solistă a Teatrului de Operă şi Balet din Bucureşti. 6) Sală bucureşteană în care se prezintă concerte — Pronume personal. 7) Conjuncţie — Portativ pentru ... mărfuri — Uriaş. 8) Pe ele se sprijină tavanele boltite ale marilor săli de spectacole — Compoziţie muzicală inspirată din folclor. 9) Bluze ţărăneşti — Mihail Eminescu — Cai. 10) Care se repetă, ca refrenele muzicale, după anumite intervale de timp — Toma Oprescu. 11) În vitrină! — Arii muzicale. 12) Înlănţuirea treptelor principale dintr-o gamă — Pămînturi lucrate. 13) Instrument muzical — Bumbac răsucit şi vopsit, folosit la cusăturile ţărăneşti — Miros.

De vorbă cu medicul

SĂFTICA SAVA — Moineşti. Se pare că la dv. este vorba de o discrinie (tulburare) pluriglandulară. Vă interesează hipertiroidismul, presupunînd că şi dv. suferiţi de această maladie. S-ar putea să fie adevărat, dar fără examenul metabolismului bazal nu vă putem preciza dacă aşa stau lucrurile. Faceţi acest control la un serviciu de specialitate şi comunicaţi-ne rezultatul. Vă vom indica atunci tratamentul pe care să-l faceţi. În acest tratament va intra şi acela al nervozităţii de care vă plîngeţi. Aşteptăm.

RIMBAŞ LUDOVIC — Hunedoara. Boala lui Dupuytren sau contractura lui Dupuytren, care constă dintr-o scurtare a aponevrozei palmare, are un caracter progresiv. Pînă la ora actuală aţi făcut un număr important de tratamente fără rezultat. Faceţi şi analizele necesare pentru a exclude diabetul şi guta. Faceţi radiografia mîinii, pentru a vedea dacă nu există artrite cronice la articulaţiile oaselor mîinii. În cazul că se descoperă una din aceste maladii, va fi necesar să faceţi tratamentul corespunzător. Ar mai fi de încercat injecţii cu A.C.T.H. Dacă nici în acest caz nu veţi obţine un rezultat favorabil, va fi necesară o intervenţie plastică chirurgicală.

D. CORNEANU — Ţicleni. Nu ştim pe ce criterii vi s-a pus diagnosticul de gastrită şi colecistită. Aţi făcut radioscopia gastrointestinală? Aţi făcut colecistografia şi tubajul duodenal? De asemenea, nu ne comunicaţi cu precizie perioadele cînd aveţi dureri abdominale: înainte de masă, imediat după masă sau la cîteva ore după masă, dacă durerile sînt însoţite şi de alte suferinţe ca: arsuri, eructaţii acide, balonări etc. Pentru a vă indica tratamentul ce urmează să-l faceţi şi regimul dietetic pe care va trebui să-l respectaţi, ne sînt necesare aceste amănunte.

GEO LAMBRU — Galaţi. Dv. suferiţi de o bronşită cronică la care s-a adăugat, cu timpul, emfizemul pulmonar şi o insuficienţă cardiacă dreaptă. Tratamentul pe care l-aţi făcut este bun. Injecţiile de Strofantină cu glucoză trebuie să le faceţi în perioadele de suferinţă ale inimii şi indicate numai de medicul care vă îngrijeşte. Pentru bronşită să vi se facă examenul sputei cu o antibiogramă şi să faceţi aerosoli cu antibioticul activ. Luaţi 2 tablete de Corfilin şi 6 linguriţe de Sirocol pe zi. În rest, urmaţi acelaşi regim de viaţă pe care l-aţi descris, pentru a evita decompensarea inimii.

I. SCHWARTZ — Piatra Neamţ. Diagnosticul exact al bolii dv. este timpano-labirinto-scleroză. Tratamentele pe care le-aţi făcut pînă acum au fost bine indicate, chiar dacă pentru moment nu aţi avut rezultatele dorite. Completaţi tratamentul făcut cu injecţii de Iodazin. Acestea le veţi face în tot cursul verii. Dezvoltaţi-vă însuşirea de a citi pe buzele oamenilor cuvintele ce vi se adresează. Rămîneţi în supravegherea medicului de specialitate.

VASILE TIMUŞEANU — Bucureşti. Folosiţi injecţiile de Placentol o fiolă pe zi, intramuscular. Injecţii cu Insulină făcute sub control medical. Rezultate destul de bune se obţin cu extract tiroidian, în drajeuri. Se iau patru drajeuri pe zi, timp de 4-5 zile, urmate de 2-3 zile pauză, după care se reia, urmînd acelaşi procedeu.

TOMA PETRE — Sibiu. Combateţi constipaţia prin laxative (Laxatin sau Laxarol), faceţi băi călduţe locale, după care folosiţi supozitoare sau unguente cu Hermosal. Se pot face injecţii sclerozante. Dacă boala va progresa, ceea ce nu credem în cazul că veţi face tratamentul sus indicat, va fi totuşi nevoie să recurgeţi la intervenţie chirurgicală.

C. C. — Revenirea la funcţiile normale ale ficatului, după hepatită, se face uneori foarte încet, mai cu seamă într-o formă prelungită cu recădere, cum a fost cazul la dv. La ora actuală probele hepatice sînt aproape normalizate şi urobilinogenul din urină a dispărut. Continuaţi multă vreme tratamentul cu Juvocirol. Luaţi zilnic şase drajeuri de Lipotrop, cîte 2 la mesele principale, şi duceţi o viaţă sobră, fără eforturi fizice sau intelectuale mari. Regimul dietetic nu trebuie să-l abandonaţi.

Desigur că ceea ce aţi practicat pînă nu demult a avut urmări proaste asupra sistemului dv. nervos şi asupra organismului dv. în general. Reveniţi imediat, în această privinţă, la procedeul natural şi normal. Faceţi în anul acesta o cură de ape minerale la Olăneşti sau Sîngeorz, care vă va fi de mare folos. Nu vă îndoiţi de însănătoşirea dv. completă.

O CIFRĂ IMPRESIONANTĂ

Printre cifrele grandioase cuprinse în planul septenal de dezvoltare a economiei U.R.S.S. există şi următoarea: în anul 1965 combinatele chimice vor da oamenilor muncii din agricultură 31 de milioane tone de îngrăşăminte minerale. *Specialiştii au calculat că pentru a transporta — toată o dată — această cantitate, ar fi nevoie de peste 10 milioane camioane, cu o capacitate de 3 tone fiecare. Imaginaţi-vă ce şir ar forma aceste camioane, puse unul după altul! Coloana lor ar putea ajunge de pe Pămînt pe Lună.*

O INSULĂ CARE NU FIGUREAZĂ PE NICI O HARTĂ

În sudul Oceanului Atlantic, cam la vreo 900 km de capul Bunei Speranţe, a fost descoperită o insulă care nu figurează pe nici o hartă.

Insula, scufundată sub apa oceanului, are o lărgime de 8 km. Ea se ridică deasupra fundului oceanului pe o înălţime de 5 km, ajungînd cu vîrful ei pînă la 72 m sub suprafaţa oceanului. Are un singur vîrf, care ajunge chiar la 40 m sub apă. Pe această insulă creşte o bogată vegetaţie marină.

Savanţii presupun că acest munte, aflat sub ocean, s-a format în ultima epocă de gheaţă, cu 8.000 de ani în urmă.

Poșta Redacției

VIOREL MÎNDRU — Caracal. Frederic Chopin a cunoscut-o pe George Sand în toamna anului 1836, cu prilejul unei reuniuni în casa lui Franz Liszt, de la Paris. Amănunte asupra acestei cunoștințe și asupra dragostei care s-a înfiripat apoi între ei sînt evocate de scriitoare în romanul ei intitulat „Lucrezia Floriani". S-au despărțit în luna noiembrie 1846.

Ultimul concert al lui Chopin a avut loc la 16 februarie 1848, în sala Pleyel din Paris.

IONEL SĂVULESCU — Curtea de Argeș. Inginerul agronom este cel mai indicat să vă dea sfaturi asupra combaterii dăunătorilor din plantație, aceasta fiind în funcție atît de specificul culturilor cît și de cel al insectelor care le atacă. În general, puricii de plante pot fi combătuți și cu preparate cu bază de nicotină, iar omizile cu D.D.T. Așa că cele citite de dv. în broșura de care ne vorbiți sînt perfect valabile.

ELEONORA BÎRNĂ — Tecuci. Fenomenul pe care ni-l semnalați nu e datorit climei sau lipsei de cunoștințe în cultivarea cactusului. Trebuie să știți că floarea acestei plante, indiferent unde ar fi cultivată, nu trăiește decît cîteva ore. E o floare efemeră, ca și aceea a bumbacului, spre exemplu, care nu durează, la rîndul ei, decît o zi. De altfel, în ce privește cactusul, majoritatea speciilor — căci sînt peste 450 de specii — înfloresc noaptea.

M. FILIP — Galați. Corăbiile cu care călătorea Cristofor Columb nu erau toate de aceeași mărime. În ultima lui expediție, spre exemplu, cea mai mare dintre corăbii avea 70 de tone, iar cea mai mică nu avea decît 30 de tone. El a făcut în total patru călătorii peste ocean, dintre care ultima cînd avea vîrsta de 70 de ani.

VALERIA POPOVICI — București. Nu există un regim standard pentru slăbit. Regimul trebuie stabilit de medic, în funcție de felul în care reacționează fiecare organism. Cît despre sesizarea obezității, aceasta poate fi considerată ca existentă din momentul în care greutatea normală a corpului — între 20 și 65 de ani — e depășită cu peste 10 la sută. Deci, o femeie care măsoară 1,62 m înălțime și cîntărește 65 de kg în loc de 58,500, poate fi socotită prea grasă. O obezitate incipientă, bineînțeles, dar... pofta vine mîncînd. Dacă această depășire a greutății normale nu e frînată de la început, va fi foarte greu de combătut mai tîrziu prin metoda regimului.

VASILE ROȘEANU — Ploești. Lentilele de contact dau într-adevăr bune rezultate în ce privește corijarea miopiei, dar ele nu sînt tolerate de oricine. Chiar atunci cînd pupila tolerează acest contact și cînd lentila e adaptată perfect formei ochiului — lucru care se întîmplă destul de rar — purtătorul trebuie să dea dovadă de mare răbdare în exercițiile de obișnuire. În orice caz, trebuie să știți că aceste lentile nu pot corija și prezbiția. Or, se pare că pe dv. tocmai aceasta vă interesează.

STELA MARINCIU — Lugoj. Vitaminele nu au rolul de a hrăni direct, ci de a cataliza celelalte elemente ale nutriției. Prin urmare, „ideea" dv. de a înlocui hrana cu cantitățile respective de vitamine procurate de la farmacie e greșită. Oamenii de știință pot de pe acum să concentreze toate elementele necesare nutriției într-o pilulă dar să nu uităm că stomacul omului are nevoie de elemente pe care să le digere într-un anumit timp și că, dacă l-am lipsi de aceste elemente, i-am deregla pur și simplu funcțiunile normale. Vă sfătuim, în concluzie, să căutați a inventa altceva mai simplu — dacă țineți neapărat la aceasta.

PETRE D. VOICULESCU — Ghirdoveni, raionul Cîmpina. În conformitate cu art. 15 din Decretul nr. 292/1959 privind dreptul la pensie în cadrul asigurărilor sociale de stat, au dreptul la pensie de boală și angajații care la o anumită vîrstă și cu o anumită vechime în cîmpul muncii și-au pierdut capacitatea de muncă. În cazul dv., dacă aveți vîrsta de peste 55 de ani și o vechime în cîmpul muncii de cel puțin 18 ani, aveți dreptul la o pensie de invaliditate, cu condiția ca boala să fi survenit în timpul activității salariate sau în interval de cel mult un an după încetarea activității. Prezentați secției asigurărilor sociale de pe lîngă Sfatul popular raional actele de vechime, extrasul de naștere și certificatul medical din care reiese data îmbolnăvirii, și veți obține pensia de invaliditate dacă întruniți condițiile de mai sus.

EDUCAȚIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

Cine pe cine învață?

Pe vremea cînd Dandu învăța să vorbească, unchiul Tudor, venit în vizită la nepotul său, se auzi anunțat de mătușa Saveta:

— Dandu, uite Teiu.

— Teiu! — repetă ca un vesel ecou Dandu.

„O fi uitat soră-mea cum mă cheamă?" — se întrebă mirat unchiul Tudor. Dar nu puse nici o întrebare, doritor să vadă cu o clipă mai devreme impresia ce o vor face un cîine și o pisică de pîslă aduse în dar nepotului. N-apucă însă bine să le scoată din pachet, că mătușa le și anunță:

— Dandu, uite ce a adus Teiu: o tuta *și un* ham-ham.

— Tuta... ham-ham... — repetă voios copilul.

Aproape speriat, unchiul Tudor aruncă în jur o privire întrebătoare. El se știa în casa nepoatei sale, fiica Savetei, dar limbajul ciudat pe care-l vorbeau adulții pe aici îl îndemna să creadă că a nimerit într-un ținut misterios, locuit de o populație necunoscută. Doar jucăriile cu pricina aveau numele lor în bună limbă romînească! De unde veneau aceste sonorități, foarte firești cînd erau folosite de Dandu, însă nespus de stranii cînd invadau vorbirea mătușii Saveta?

Unchiul Tudor este un om meticulos, înzestrat cu deprinderi de cercetător. De aceea și-a notat, cu entuziasmul unui lingvist începător, fiecare cuvînt din paradoxalul limbaj al mătușii Saveta. Și astfel, în scurtă vreme alcătui un glosar în care se puteau citi cuvinte ca: i (cană), guguiță (linguriță), dedie (la revedere), udude (chibrituri), butita (păpușa) și altele asemănătoare, pe care mătușa le utiliza firesc și convingător, ca și cum nepotul ar fi fost un marțian rătăcit pe pămînt, iar ea, singurul cunoscător al graiului din planeta vecină.

Și deodată, unchiul Tudor a înțeles de unde venea impresia de ciudățenie. Ea se datora faptului că trăia o răsturnare a realității, o inversiune de roluri: în loc ca Dandu s-o imite pe mătușa Saveta, aceasta îl imita pe el. Dandu ar fi fost bucuros să audă cît mai multe cuvinte romînești, netede și limpezi: căci, auzindu-le de multe ori și corect rostite, el ar fi învățat să vorbească mai curînd și mai bine. Oricine este doritor — chiar și cînd nu e cu totul conștient de ce se întîmplă — să scape cu o clipă mai devreme de o haină prea strîmtă; iar limbajul este, fără îndoială, pentru gîndirea copilului, o asemenea haină. Dar de la cine să învețe copilul cînd educatoarea lui învață de la el?

Și unchiul Tudor se întreabă: care să fie vina? Vreun oarecare talent pedagogic, ieșit din comun, al lui Dandu, reflectat în succesul lecțiilor de vorbire pe care fără voia lui le dă mătușii — sau greșita înțelegere de către unii adulți a felului cum trebuie să vorbești cu copiii?

Cine cunoaște dezlegarea problemei s-o comunice negreșit unchiului Tudor.

Sen ALEXANDRU

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Despre „cele șapte minuni ale lumii"

Răspundem prin materialul de mai jos tovarășilor Mircea Herșcovici din Focșani și Ilie Mitu din Făgăraș, care vor să afle unele amănunte în legătură cu „cele șapte minuni ale lumii" și care se întreabă de ce alte construcții monumentale vechi din continentul asiatic nu fac parte din ele.

Se știe că „cele șapte minuni ale lumii" — ale lumii vechi, bineînțeles — sînt: mormîntul lui Mausolus din Halicarnas, piramida lui Keops, farul din Alexandria, colosul din Rodos, grădinile suspendate ale Semiramidei din Babilon, statuia lui Jupiter Olimpicul și templul Dianei din Efes.

Mulți s-au întrebat, ca și cititorii noștri menționați mai sus, de ce nu sînt considerate „minuni" și alte monumente excepționale ale trecutului îndepărtat, cum ar fi, spre exemplu, templul din Ierusalim, statuia lui Esculap din Epidaur, statuia Minervei Pallas-Atena? Sau de ce construcțiile uriașe din Extremul Orient, ca marele zid chinezesc și unele temple fantastice din India, China, Birmania și Indonezia sînt total ignorate în această apreciere?

Desigur pentru că aprecierea a fost făcută arbitrar de un autor care nu cunoaștea, pe vremea lui, decît civilizația mediteraneană și care — chiar de aici — a ales ce i s-a părut lui mai potrivit, pentru a nu depăși cifra, de rezonanță mistică, șapte.

Incontestabil totuși că cele șapte minuni menționate consemnează știința și arta cu care oamenii din antichitate au realizat niște opere ce ies din comun. Meritul acestor opere este cu atît mai mare cu cît ele au fost realizate de geniul uman, în condițiile unei tehnicii neevoluate.

Și încă ceva trebuie reținut: la izvoarele fiecăreia din aceste opere mărețe sălășluiește un gînd măreț. Colosul din Rodos ca și farul din Alexandria au fost construite pentru a veni în ajutorul marinarilor; piramida lui Keops nu e, de fapt, decît o carte în care preoții egipteni au consemnat întreaga lor știință lăsată moștenire posterității; Semiramida și-a construit grădinile suspendate pentru a sărbători victoria împotriva unui tiran; Artemiza a ridicat mausoleul din Halicarnas din dragostea mare față de soțul ei; templul Dianei din Efes era închinat științei, așa cum statuia lui Jupiter Olimpicul era dedicată acestor minunate jocuri care însemnau pentru vechii greci prilej de dragoste, unire și înțelegere (se știe că în timpul Olimpiadelor orice război era suspendat).

Cît despre dimensiunile și unele caracteristici ale acestor monumente, se știe, spre exemplu, că: mausoleul din Halicarnas avea înălțimea de 50 de metri, în ornamentația lui intrînd marmura, aurul, argintul, fildeșul și bronzul; colosul din Rodos era o statuie turnată în bronz, înaltă de 36 de metri, care-l reprezenta pe Apollo, zeul soarelui, cu picioarele așezate pe două uriașe socluri de marmură ce se sprijineau pe niște stînci ale țărmului, la distanța de 12 metri una de alta (acesta a fost singurul monument din cele enumerate, care n-a durat decît 56 de ani, prăbușindu-se în urma unui cutremur); templul Dianei din Efes avea 133 de metri lungime, 69 metri în lărgime și 128 de coloane de cîte 19 metri înălțime fiecare; farul din Alexandria măsura 135 de metri în înălțime și era construit din marmură albă; piramida lui Keops are 138 de metri în înălțime și e construită din 2.300 de blocuri de piatră, fiecare avînd o greutate de peste 2.500 kg — 100.000 de sclavi au muncit timp de 30 de ani la această construcție; statuia lui Jupiter Olimpicul era făcută din marmură, aur, fildeș și abanos.

Descrierea grădinilor suspendate ale Semiramidei cerînd mai mult spațiu, o vom face într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre.

FURNICA-UMBRELĂ

„Furnica-umbrelă" — o insectă ce trăiește în America de Sud — se hrănește cu frunzele pe care le găsește pe ramurile pomilor și pe care le foarfecă, cu multă iscusință, în fîșii mari. Ea își poartă prada cu o neîntrecută sprinteneală, ținînd-o ridicată deasupra capului, de unde-i vine și porecla.

Cînd aceste furnici coboară din vîrful copacilor cu recolta lor, îți vine să crezi că, plecînd să se plimbe, și-au luat umbreluțele pentru a se feri de razele fierbinți ale soarelui. Alaiul pe care-l înfățișează cînd, astfel încărcate, micuțele insecte se îndreaptă spre îndepărtatul furnicar, este într-adevăr comic. Ele merg atît de aproape una de cealaltă și corpul lor cafeniu e atît de bine ascuns sub umbrelă, încît ți se pare că vezi defilînd un cordon de verdeață. Adesea se poate vedea pe pămînt urma lăsată de caravanele lor.

Furnicarele lor se găsesc totdeauna la rădăcina arborilor bătrîni și scorburoși. Aceste insecte însă nu mănîncă niciodată frunzele arborelui care le adăpostește cetatea subterană.

Prietenii curioase

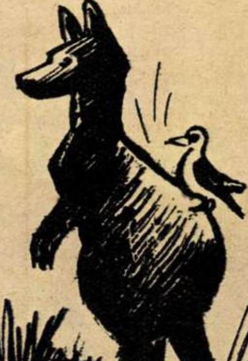

Raporturile dintre animalele de specii diferite prezintă, uneori, aspecte curioase. Iată, spre exemplu, cazul unei păsări din Australia, care e nedespărțită de cangur. Ea se agață și rămîne pe spinarea cangurului chiar cînd acesta fuge în salturile lui caracteristice. Deși ar putea s-o lovească uneori cu coada, cangurul nu face acest lucru, deoarece se pare că se simte foarte bine cu prezența ei pe spinare.

Pasărea aduce un serviciu prețios cangurului, ciugulindu-i insectele parazitare.

O altă asociație și mai curioasă a fost observată de un explorator belgian în Africa, între un crocodil și o maimuță. De îndată ce crocodilul apare pe uscat, maimuța sare pe spinarea lui și începe să se joace. Locul preferat este coada crocodilului. Se pare că și pe crocodil îl amuză acest joc, căci nu-i face nici un rău maimuței, chiar dacă aceasta se apropie de botul lui.

Interesant e că maimuța nu sare pe oricare crocodil, ci numai pe cel cu care s-a împrietenit și pe care uneori îl privește de pe mal, pîndind momentul ieșirii lui din apă.

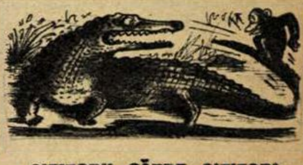

CÎINI ZBURĂTORI

Un stol de... cîini zburători, prins în obiectiv de fotoreporterul sovietic Dm. Baltermanț, în Indonezia. Aceste animale ciudate își găsesc adăpost în coroanele bogate ale copacilor înalți. Un singur copac adăpostește uneori cîteva mii de cîini zburători. Caracteristic este că ziua acești cîini dorm ascunși în frunzișul des, devenind activi numai noaptea. Spre deosebire de confrații lor patrupezi, cîinii zburători nu sînt carnivori, hrănindu-se cu fructele pe care le găsesc din belșug în jungla indoneziană. Cîinii zburători se tem de păsările răpitoare, iar tunetul provoacă o adevărată panică în rîndurile lor.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Doresc să facă schimb de cărți poștale ilustrate următorii:

M. Popescu, str. Găvana nr. 16, Pitești; Emilia Rusu, str. Breaza nr. 2, Cluj; Petru Fodoca și Petru Jivan, str. Gh. Doja nr. 17, Bocșa-Vasiova, raionul Reșița, reg. Timișoara.

DEZLEGAREA JOCULUI „PENTRU ȘI DESPRE COPII", APĂRUT ÎN Nr. 21

ORIZONTAL: 1) Grădinițe — Ac. 2) Autori — Arici. 3) Idei — Nosov — N. 4) Dan — Țărănime. 5) A — Educa — Aram. 6) Raionala — Ima. 7) T — Rasari — A. 8) Sali — S — Tri — C. 9) Aci — Mici — Cor. 10) Nasc — Arse — De. 11) Internat — Mos. 12) Etate — Pădure.

ÎNTR-O PIAȚĂ... ROMANĂ

Nici unuia dintre noi nu i-a trecut încă prin minte că aproape jumătate din cantitatea de alimente ce se consumă astăzi în Italia ar putea fi otrăvite. Că delicioasele spaghetti, de pildă, ale căror însușiri vitaminoase, nutritive, sînt garantate în patru culori pe ambalajele și prospectele marilor fabrici de făinoase, în loc să fie preparate din făină de grîu sînt falsificate din praf de oase — importat din Norvegia — amestecat cu coloranți otrăvitori. Sau că excelentul „puro olio“ — adică, mai precis 200.000.000 kg din ceea ce se vinde drept „puro olio“ — nu e altceva decît un amestec de săpunuri importate din Grecia și Portugalia, tallol suedez (acid gras extras din reziduuri de celuloză), resturi de hoituri provenite de la abatoarele din Chicago, la care... pentru gust, se mai adaugă și ceva... puro alcool metilic...

Într-un comunicat publicat recent de comisia senatorială pentru agricultură din Italia se arată de asemenea că ceea ce unii negustori din Torino vînd drept carne proaspătă de mînzat e carne de vită bătrînă, decolorată și frăgezită cu diverși acizi dăunători. Brînzeturile, de asemeni, în special cele tari, care trebuie să țină mai mult timp, și untul așa-zis proaspăt sînt... pasteurizate cu formalină și grăsimi animale rîncede, al căror gust și duhoare au fost îndepărtate prin procedee chimice de rafinare. 40 la sută din untul care se vinde astăzi în Italia — arată comunicatul — este falsificat cu diferiți derivați din uleiuri minerale producătoare de cancer. Pînă și fructele, carnea de pasăre etc. sînt devitaminizate și otrăvite.

Închipuiți-vă harnicele gospodine din Roma, Florența, țesătoarele din Milano, mototolind în pumn ultimii bănuți agonisiți sau împrumutați și umplîndu-și dis-de-dimineață coșnița cu bidoane de untdelemn din săpun și metilic, cu spaghetti-arsenic, cu formalină, vitriol și alte asemenea... alimente de larg consum cu care orice piață din Italia este atît de bine aprovizionată...

Pînă și faima celebrului otrăvitor, cardinalul Cezar Borgia, ale cărui crime au cutremurat de oroare istoria Renașterii, rămîne ștearsă, ridicolă, în fața „splendidelor performanțe“ realizate de fabricanții și comercianții italieni de astăzi, care în neobosita lor goană după profituri au reușit să extindă și să tehnicizeze pînă la industrializare acest fel de asasinat.

Mai mult decît atît: au rămas de căruță odioșii comercianți ai morții din Maroc, condamnați deunăzi pentru „crime împotriva sănătății națiunii“ de curtea supremă din Rabat. Moulay Driss ben Abbed cu ceilalți complici au omorît 600 de oameni și paralizat alți 9.067, pentru că au amestecat untdelemnul de măsline cu ulei destinat avioanelor cu reacție, pe cîtă vreme speculanții din Italia nu numai că acționează asupra sănătății unui număr mult mai mare de victime, dar le otrăvesc încetul cu încetul, pe picioare, asigurîndu-și astfel clientela pe un timp mai îndelungat.

Și toate acestea se fac cu acte în regulă! La adăpostul legii!

De curînd un mare fabricant de untdelemn de „măsline“ a fost achitat de tribunal pe considerentul că legea nu interzice folosirea procedeului... american „Fitelson“ în procesul de producție... E vorba, bineînțeles, de aceeași lege care nu interzice nici folosirea celorlalte „procedee americane“, ca instalarea de baze militare și rampe pe teritoriul altor state, nici activitatea celorlalți iluștri și nejudecați (încă) criminali, cocoțați în comandamente militare sau în guverne și constituiți pe bresle și blocuri agresive, nici... etc. etc... O liberă concurență între asasini cu diferite specialități, prin urmare. De ce s-ar amesteca legea? „Business is business“, nu?

Silviu GEORGESCU

În jurul
GLOBULUI

AICI A CREAT CEAIKOVSKI... În această încăpere totul a rămas ca pe vremea cînd Piotr Ilici Ceaikovski — de la a cărui naștere s-au împlinit recent 120 de ani — compunea aici nemuritoarele sale opere muzicale. Casa-muzeu de la Klin este vizitată zilnic de sute de oameni sovietici.

ROZA THĂLMANN, văduva marelui conducător al clasei muncitoare germane Ernst Thälmann, a împlinit recent 70 de ani. Cu acest prilej, un grup de pionieri din R.D. Germană, membri ai organizației „Ernst Thälmann“, îi prezintă călduroase felicitări.

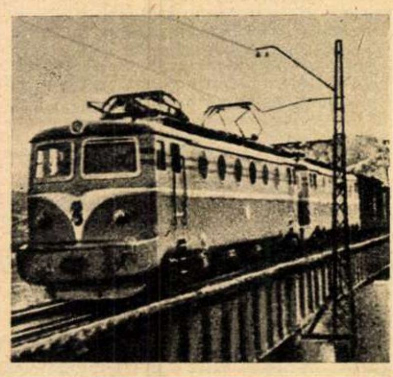

CALEA FERATĂ Mencen-Kiltiu-Rodon din R.P.D. Coreeană a fost recent electrificată.

CURSA FACTORILOR POȘTALI, organizată anul acesta la Paris, a fost cîștigată de concurentul Baron (în fotografie). El a parcurs distanța de 11 km într-o oră și 5 minute. Cursa a avut și un epilog tragic: unul dintre concurenți — factorul poștal Bernard Couleau — a sucombat puțin timp după terminarea alergării.

↓

UN EMINENT SLUJITOR AL ARTEI din R.P. Bulgaria este artistul poporului Vladimir Trendafilov. Iată-l interpretînd rolul regelui Filip din „Don Carlos“ de Schiller. În cei peste 30 de ani de activitate artistică, Trendafilov a jucat zeci de roluri.

URMĂRI NEFASTE... Poporul japonez suferă și azi gravele consecințe ale criminalelor bombardamente atomice din 1945. În fotografie: două gemene născute oarbe, la 2 ani și jumătate după bombardamente, ca urmare a radiațiilor atomice.

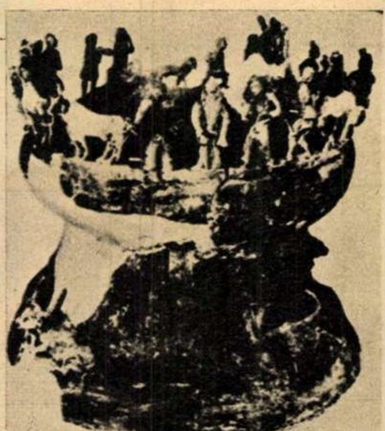

VESTIGII ALE UNEI CIVILIZAȚII MILENARE. Fotografia reprezintă un vas de bronz de pe timpul dinastiei împăraților chinezi Han (sec. II-I î.e.n.), găsit în urma unor săpături făcute la Tsining, provincia Iunan. Vasul servea la păstrarea unor anumite specii de scoici, folosite drept monedă.

RESTAURANT ÎN... TURN GOTIC. În orașul cehoslovac Kosice, în turnul Urban, datînd din secolul al XV-lea, se va deschide un restaurant. În fotografie: turnul apare în stînga.

OPERA POEȚILOR REVOLUȚIONARI MAGHIARI Petőfi Sándor, Ady Endre și József Attila formează obiectul unei expoziții deschise nu demult la Cairo. În fotografie: un colț al expoziției, în care se văd portretele lui Petőfi (sus), József Attila (stînga) și Ady (dreapta).

←

→

MAIMUȚA KAJ, pensionară a Grădinii zoologice din Varșovia, face parte din puținele exemplare de logotricide (maimuțe cu blana lînoasă).

În jurul Globului

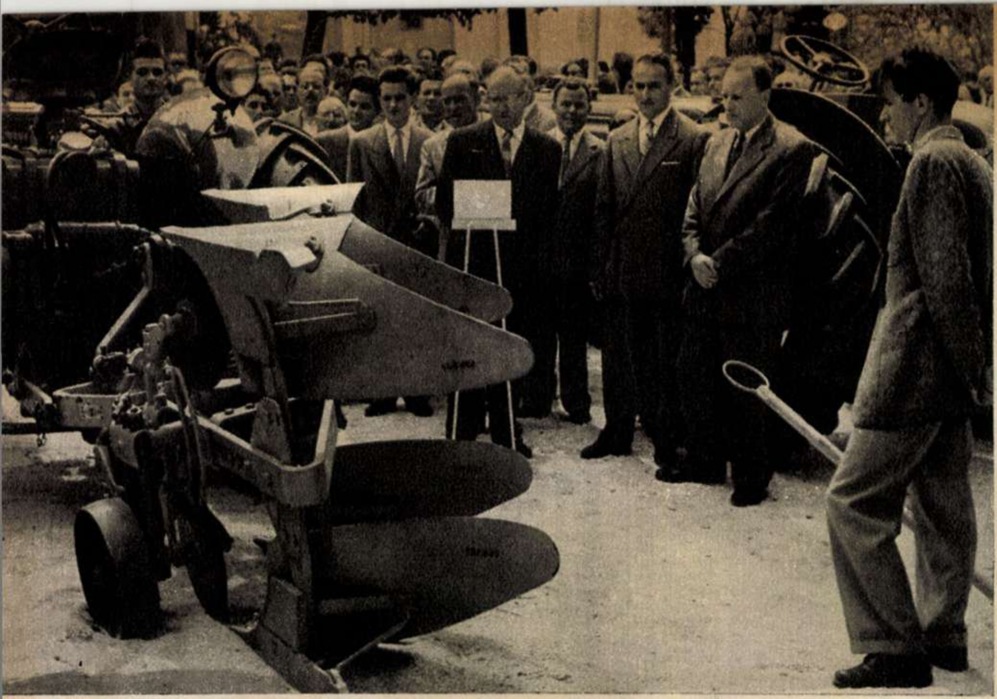

Tovarăşul János Kadar, prim-secretar al C.C. al P.M.S.U., şi alţi conducători de partid şi de stat ai R.P. Ungare au vizitat recent pavilionul R.P. Romîne de la Tîrgul industrial deschis la Budapesta. Pavilionul ţării noastre se bucură de un mare succes, fapt care s-a evidenţiat prin viul interes manifestat de zecile de mii de vizitatori pentru diferitele maşini expuse, pentru aparatele medicale şi optice, precum şi pentru produsele industriei textile şi ale industriei pielii.

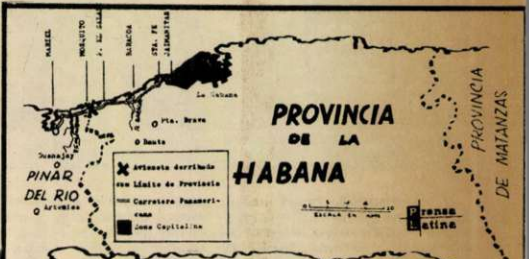
MARIEL
BARACOA
STA. FE
JAIMANITAS
La Habana
Pta. Brava
Bauta
Guanajay
Artemisa
PINAR DEL RIO
Avioneta derribada
Limite de Provincia
Carretera Panamericana
Zona Capitalina
PROVINCIA DE LA HABANA
PROVINCIA DE MATANZAS
Prensa Latina

Atacurile pirатereşti ale unor avioane americane împotriva Cubei primesc riposta cuvenită. Fotografia din dreapta înfăţişează un avion american doborît deasupra localităţii Mariel, la 25 mile depărtare de Havana — capitala Cubei. Pilotul avionului, un anume Edward Duke din Palm-Beach — Florida (S.U.A.), a pierit. Harta din dreapta, sus, arată unde este situată localitatea Mariel, unde a fost doborît avionul american. →

↑ Isteria războinică a cercurilor militariste din S.U.A. s-a manifestat din nou, recent, prin organizarea exerciţiilor de apărare civilă, aşa-numite „Operaţia Alerta-1960". Dar, deşi la urletele sirenelor de pe acoperişuri şi de pe maşinile poliţiei oamenii trebuiau, potrivit instrucţiunilor, să se ascundă în adăposturi sau metrou, numeroşi cetăţeni au rămas demonstrativ în stradă, protestînd în acest fel împotriva unor astfel de acţiuni.

Un aspect din oraşul Concepcion (Chile), în urma valului de cutremure catastrofale care s-au abătut asupra acestei ţări.

Imagine de la o grevă a artiştilor radiotelevizíunii italiene. Printre artiştii în grevă pot fi remarcaţi, de la dreapta la stînga: Gino Cervi, Amedeo Nazzari, Lea Padovani, Alida Valli şi alţii. ↓

După demascarea de către U.R.S.S. a acţiunilor de spionaj ale S.U.A. cu avioane de tipul „U-2", decolate de la bazele situate pe teritoriul Turciei, Pakistanului, Japoniei şi altor state din pactele agresive occidentale, în Japonia au avut loc numeroase demonstraţii pentru evacuarea bazelor militare americane de pe teritoriul ţării. În fotografie: o demonstraţie a muncitorilor japonezi în faţa bazei aeriene americane de ← la Aţughi.

U.S.NAVAL AIR STATION-ATSUGI,JAPAN

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII
Căsuţa Poştală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

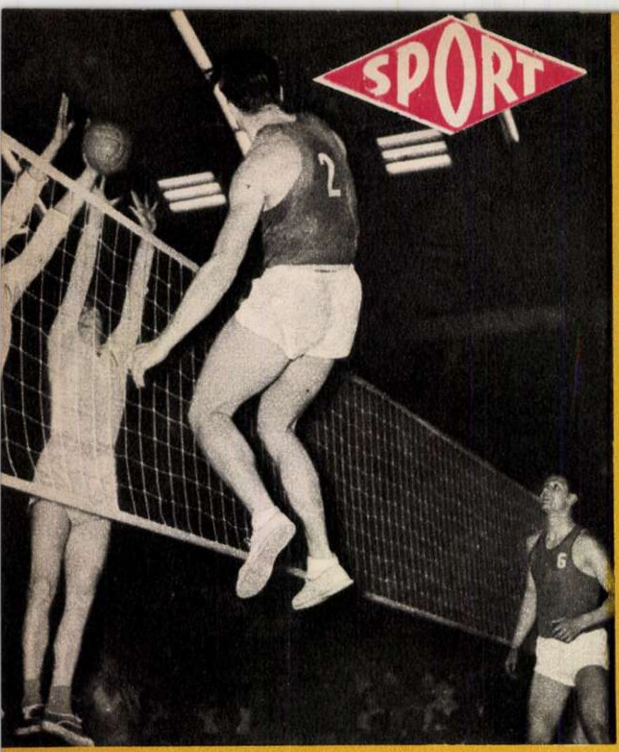

În semifinalele Cupei campionilor europeni, valoroasa echipă de volei Rapid a întîlnit vinerea trecută echipa Levski din Sofia, pe care a întrecut-o cu categoricul scor de 3-0. A fost o victorie meritată, care ne dă speranța calificării în finala cupei. Iată-l pe Horațiu Nicolau în timpul unei intervenții la fileu.

PENTRU CĂ IUBIM FOTBALUL

de Al. MIRODAN

Am primit următoarea scrisoare:

Stimate tovarăşe Mirodan,

„Ştiu că deții o rubrică sportivă la revista „Flacăra". De aceea aş dori, tocmai pentru că iubesc fotbalul (un an de zile am fost în conducerea asociației sportive UTA-Arad) să ridici problema echipei noastre reprezentative, problema federației, a antrenorilor etc. — astfel încît în viitor sutele de mii de suporteri ai naționalei să nu mai fie înşelați în aşteptările lor".

Stimate tovarăşe
Francisc Munteanu.

Îmi ceri să ridic problema fotbalului nostru. Dar bine, am tot ridicat-o. Şi eu. şi Eugen Barbu, şi Dan Deşliu, şi confrații de la „Tribuna" şi, insistent, cu aplicație şi explicație tehnică, presa zilnică, îndeosebi „Informația" şi „Romînia liberă" şi, mai ales acum cîteva zile, „Scînteia" într-un articol-sinteză pe care ți-l recomand (dacă mai e cazul) să-l citeşti.

O să mă opresc în articolul de față asupra a două fenomene doar care izbesc în urma meciurilor cu Cehoslovacia.

În primul rînd: echipa n-are un sistem de joc. Ea n-are nici măcar un sistem prost; echipa n-are nici un sistem, desfăşurîndu-se pe teren asemeni unei orchestre simfonice care s-a trezit cu două minute înaintea concertului, fără dirijor. Echipa n-are sistem, n-are metodă, n-are gîndire. Aşadar, toate chemările noastre către „idee" în fotbal, care au fost socotite „literare" şi picate din lună, au nimerit trist în gol, fiind înfrînte de „concepția" (?) primitivă a jocului „bărbătesc", adică la cotonoagă. Observație: fotbalul nu se joacă numai cu picioarele.

Al doilea fenomen care trebuie subliniat este contradicția antagonică dintre cei ce răspund de fotbal pe de o parte şi cuvîntul adevăr (pe de altă parte). Ce s-a întîmplat?

Veneau în preajma meciurilor internaționale diferite echipe de club străine pentru a servi drept partener de antrenament naționalei. Echipele acestea erau însă ori mai slabe decît selecționata noastră, ori jucau fără interes, în joc nefiind nici o miză, deplasarea neconstituind pentru respectivele echipe decît o excursie. Desigur că în atari condiții selecționata învingea sau izbutea măcar un meci nul. Victorie! strigau oficialii atuncea. Dar nu era victorie. Înțelegi, tovarăşe Munteanu? Era o victorie care nu era victorie. Era o victorie falsă, neadevărată. Era ca şi cum un boxer de categoria grea ar „învinge" un confrate de la cocoş. Era ca şi cum un candidat în ştiințe ar trece „cu succes" examenul de bacalaureat. Bijuterii false... Se dovedea acest lucru limpede la meciurile oficiale, pentru olimpiadă sau cupe, cînd pierdeam. Dacă „victoriile" erau neadevărate, înfrîngerile erau amar şi de necontestat adevărate. Pe urmă, venea „analiza" jocului. Analizele acestea erau iarăşi neadevărate. Referindu-se la rolul nefericit pe care l-a jucat „Sportul popular" în acest joc. „Scînteia" nota că ziarul „nu a atacat şi nu atacă în mod ascuțit şi profund cauzele rămînerii în urmă flagrante ale fotbalului. Ziarul îşi înțelege sarcinile care-i revin ca organ al U.C.F.S. printr-o totală (subl. n.) lipsă de spirit critic la adresa federațiilor"... De unde izvorăşte lipsa, şi totală încă, de spirit critic, e greu de spus, deoarece presa comunistă din țara noastră se caracterizeaza printr-un ascuțit şi fecund spirit critic la adresa feluritelor lipsuri. De unde să izvorască aşadar lipsa de spirit critic? Dumneata, stimate confrate, fiind prozator şi deci cunoscător într-ale sufletului omenesc, vei şti de bună seamă să afli explicația pămîntească a lucrurilor.

Lipsa la care mă refer s-a transformat (negația negației) într-un plus. Lipsa adevărului s-a preschimbat într-un surplus de neadevăr. Am asistat la pierderea calificării pentru Roma. Ni s-au dat, contra durerii de fotbal, tablete cu explicații goale, precum oferă medicul şarlatan bolnavului fiole cu apă chioară. Semănau aceste justificări (oh, ce ne-am face în viața fără justificări?) cu atitudinea ieftin „abilă" a delapidatorului nedescoperit încă şi care, la şedința de analiză a muncii îşi face o cumplită, de patru ceasuri, autocritică pentru lipsă... de nivel cultural. Este sistemul bine ştiut de deplasare a planului discuției de la acela fierbinte al adevărului, la altul secundar nesemnificativ.

Ce mă intereseaza guturaiul, atunci cînd ştiu că sufăr de cancer?

Am asistat pe urmă la dezastrul de la Bucureşti cu Cehoslovacia. Ni s-a oferit în „Sportul popular" o încercare penibilă de a abate atenția de la adevăr, de a arunca vina mai toată pe jucători şi, ca să folosesc expresia articolului din „Scînteia", de a scoate „basma curată pe cei care poartă principala răspundere". Nu ți-a roşit condeiul, confrate de la „Sportul popular"?

Am aflat, în sfîrşit, cu ajutorul trimisului special al „Scînteii" la Bratislava (să mai vorbim de meci, de punctul primit absurd în primele patru sau şapte secunde de joc?), de cea mai uluitoare declarație făcută de vreun conducător sportiv în ultima sută de ani. Cînd spectatorul de-abia îşi revenise din amarul duminicii de la „23 August"; cînd presa toată, de la „Romînia liberă" la amicul nostru Eugen Barbu şi de la „Informația" la subsemnatul, ca să nu mai pomenim încă o dată „Scînteia", dezvăluia starea de lucruri; cînd celor cu raspunderea li se pretindea cel puțin decență — conducatorul lotului, I. Balaş, precum şi antrenorii Botescu şi Oană au găsit cu cale să declare reporterilor cehoslovaci că echipa noastră este... în formă (!) şi că va şti ea să risipească îndoielile (!) celor din țară. Ce e drept, meciul de la Bratislava a avut darul să risipească îndoielile, cîte şi dacă au mai fost, nu numai asupra calității echipei, dar şi asupra altor elemente din viața fotbalului. Declarațiile însă sînt memorabile, exprimînd desăvîrşit spiritul antrenorilor şi fiind o imagine, pentru dumneata ca romancier, a vanității exacerbate. A fost, dacă-mi îngădui expresia, o cacealma sublimă, cînd jucătorul cu nimic în mînă şi ajuns la ruină aruncă, încremenind spectatorii, un teribil „plus nevasta!", doar-doar o intimida partenerul cu carte şi destinul. Ceea ce este sublim însă pe planul artei nu este întotdeauna onorabil pe tărîmul vieții, aşa încît mă văd silit să reproduc în încheiere o frază din „Scînteia" referitoare la „Sportul popular" dar aplicabilă la toate: „cum se împacă o astfel de atitudine cu îndatoririle presei de partid?"

Nu se împacă.
Se ceartă.

De la campionatele internaționale de gimnastică, publicăm 4 fotografii. Trei dintre acestea surprind trei gimnaşti cunoscuți: Ingrid Föst (R.D.G.), cîştigătoarea titlului de campioană internațională; Makalatija (U.R.S.S.), un serios concurent la primele locuri şi Frederic Orendi (R.P.R.), cîştigător al titlului la băieți.

Cea de-a patra fotografie (paginata... cu intenție deasupra celorlalte) surprinde o „tînără speranță" al cărei nume deocamdată nu are importanță. Se pare că seriozitatea concursului nu o deranjează în „evoluție", mai ales că este supravegheată de Sonia Iovan şi Emilia Scorțea. Poate că... Dar să lăsăm timpul să vorbească. Noi îi urăm succes, indiferent cărei laturi sportive i se va dedica mai tîrziu.

Fotografii de Dan BIRLĂDEANU

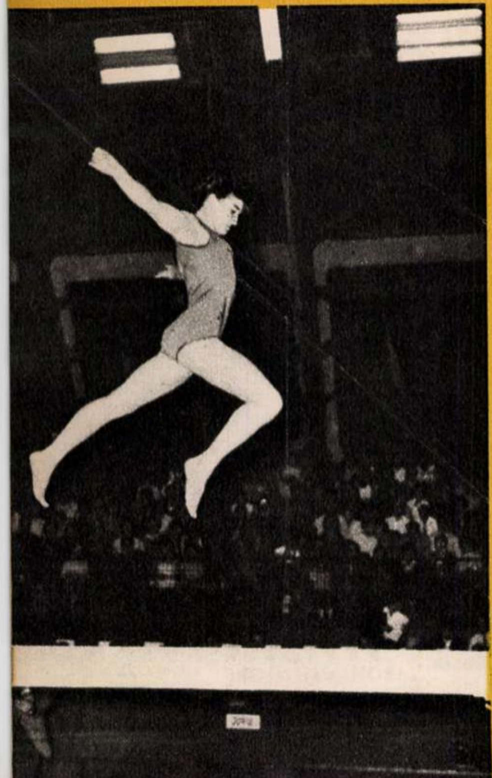

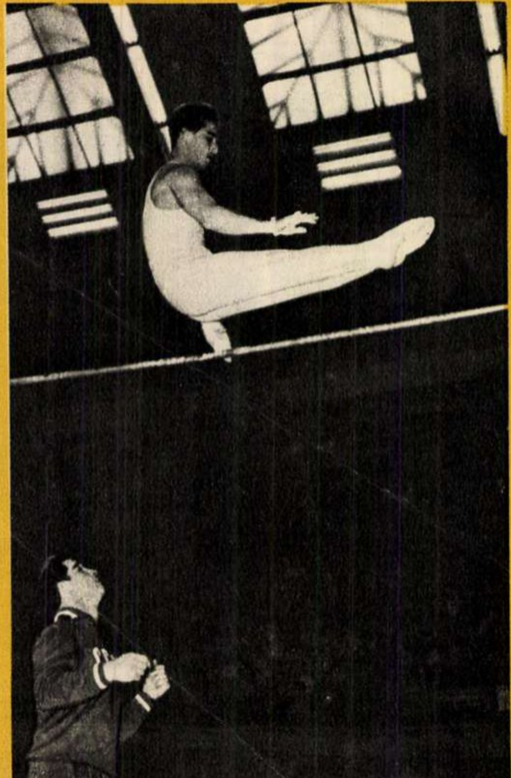

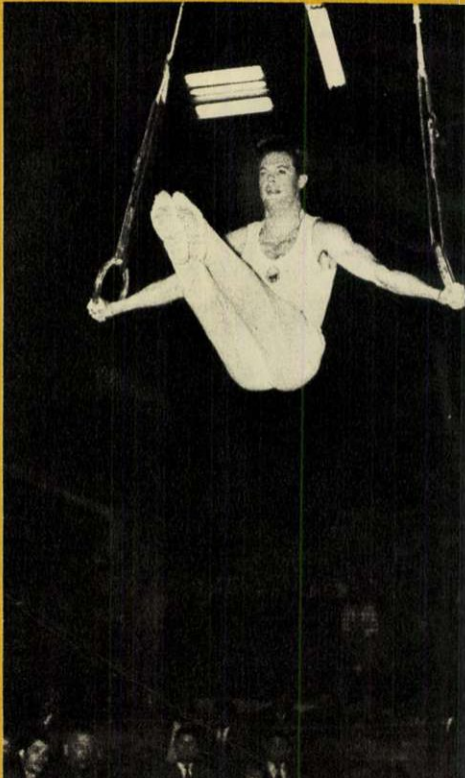

Nr. 23 (263)
Anul IX
11 Iunie 1960

CUCERITORII AERULUI
(pag. 6-7)

Fotografie de
Elena GHERA

Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACĂRA
REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

...iene Române

CÎTEVA CIFRE DINTR-UN VAST PROGRAM

(Din proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. pentru planul de dezvoltare a economiei naţionale pe anii 1960-1965 şi pentru programul economic de perspectivă).

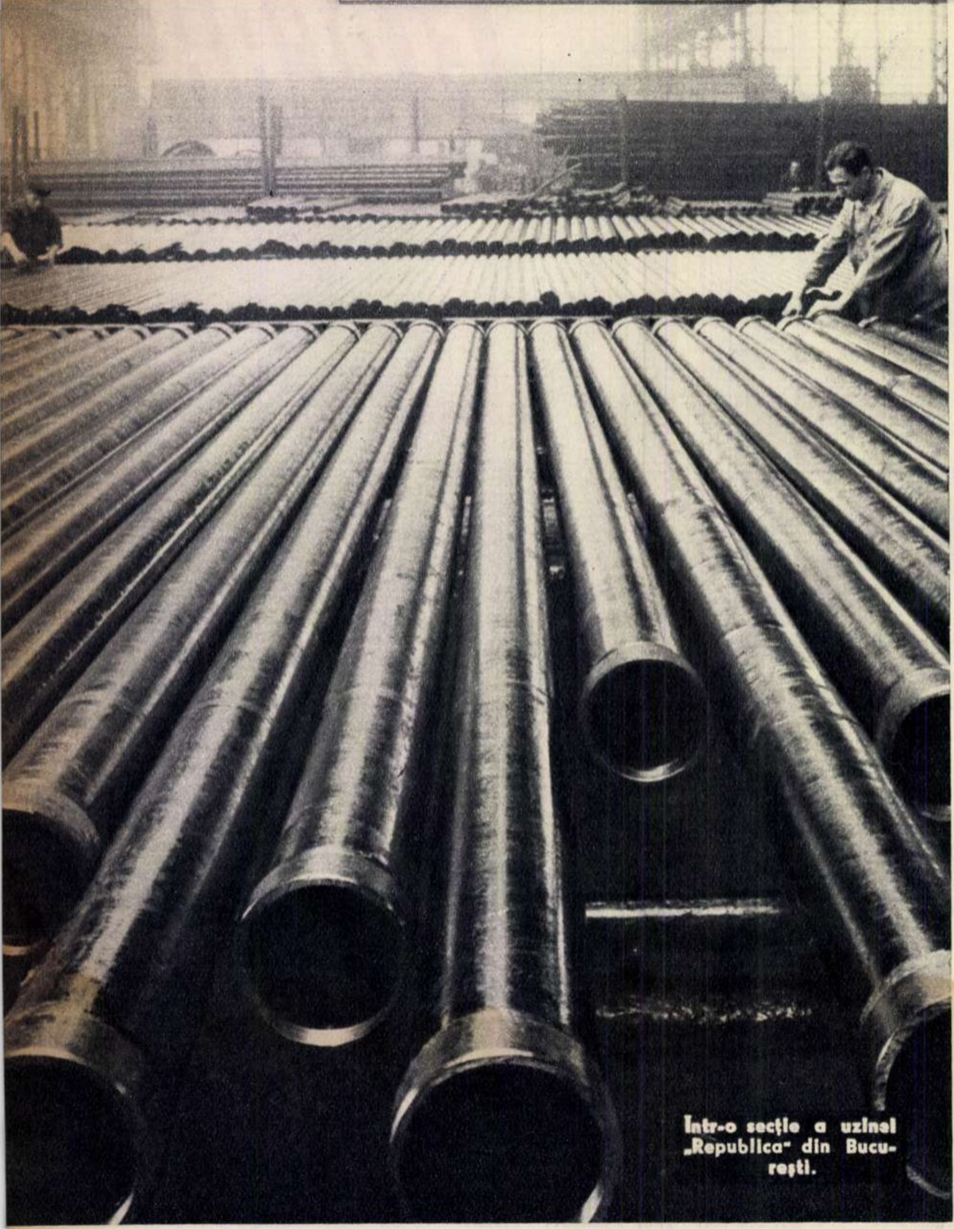

Într-o secţie a uzinei „Republica" din Bucureşti.

↑ Creşterea producţiei de ţevi se va realiza prin construirea a două instalaţii de ţevi sudate cu o capacitate de 130 mii tone/an; se va construi şi instala un nou laminor de ţevi de 6 ţoli cu o capacitate de 60 mii tone/an la uzina „Republica" din Bucureşti.

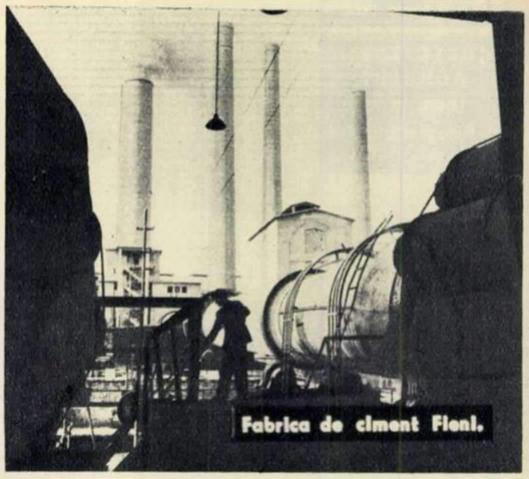

Fabrica de ciment Fieni.

Din sporul producţiei de ciment prevăzut în anul 1965 faţă de 1959 *(circa 6,5 milioane de tone în anul 1965 — n. r.)* peste 50 la sută se va obţine pe calea îmbunătăţirii indicilor de utilizare a instalaţiilor existente şi prin dezvoltarea fabricilor de la Fieni, Turda, Bicaz şi Medgidia.

Noi blocuri de locuinţe muncitoreşti în Bulevardul 1848 din Bucureşti.

Se prevede ca peste 11 la sută din volumul total al investiţiilor *(170-180 de miliarde pentru perioada 1960-1965 — n.r)* să fie alocat acţiunilor social-culturale: construcţii de locuinţe, dezvoltarea învăţămîntului de toate gradele, ocrotirea sănătăţii, cercetări ştiinţifice şi cultură.

Producţia globală a industriei chimice, cauciucului, celulozei şi hîrtiei va creşte de 3,3 ori în 1965 faţă de 1959.

Combinatul de cauciuc „Jilava".

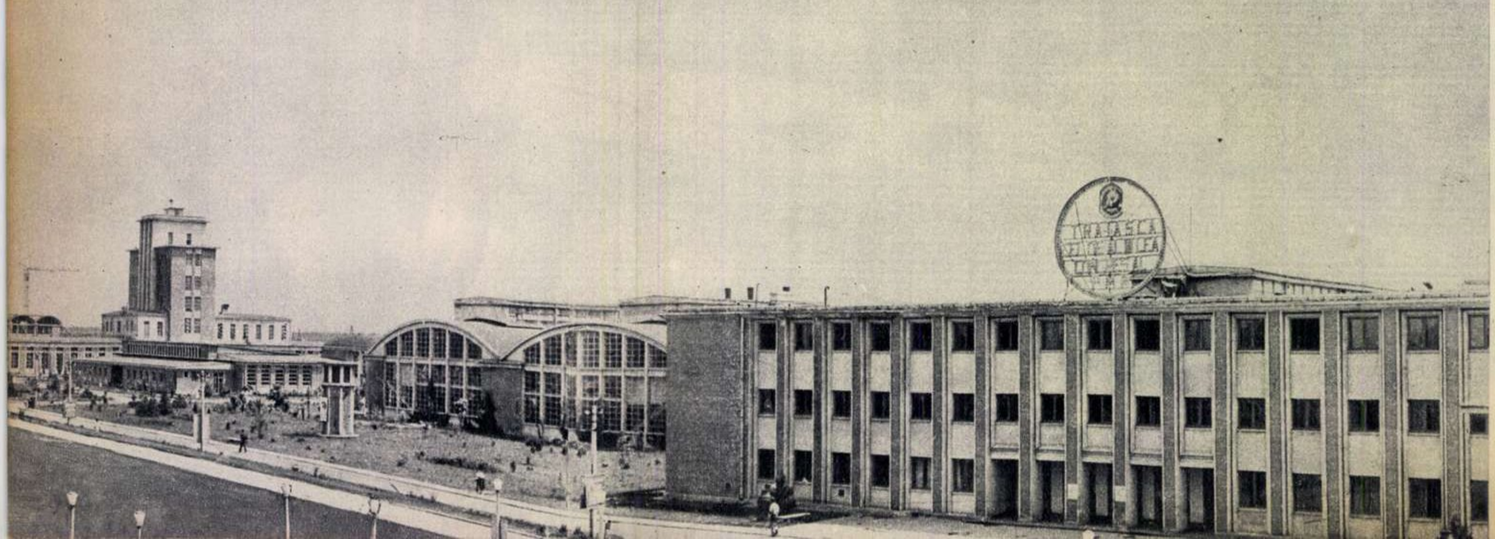

ÎN ACESTE ZILE...

Fotoreportaj de F. URSEANU și E. IAROVICI

Proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. pentru planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960-1965 și pentru programul economic de perspectivă, întîmpinat cu un deosebit entuziasm, este acum dezbătut de către masele largi ale oamenilor muncii.

Chemați să participe activ la aceste dezbateri, oamenii muncii fac propuneri pentru îmbunătățirea prevederilor proiectului de Directive, arătînd căile valorificării mai intense a rezervelor economiei naționale și a fiecărei unități în parte, punînd în lumină experiența înaintată, indicînd în același timp măsuri pentru înlăturarea lipsurilor care mai există.

În aceste zile, însuflețită de prevederile proiectului de Directive, întrecerea socialistă pornită în cinstea Congresului partidului se desfășoară cu un avînt tot mai mare. Despre unele aspecte ale întrecerii socialiste desfășurate în orașele Bacău, Cluj și Sinaia — despre inițiativele și avîntul în muncă al unor colective — vorbim în acest fotoreportaj.

Sînt ecouri care ilustrează încă o dată felul entuziast în care oamenii muncii răspund prezent la marile acțiuni inițiate de partid, pentru înflorirea patriei și bunăstarea poporului.

BACĂU

Sub salcîmii înfloriți ai Bacăului, lîngă noi și somptuoase construcții se înalță acum mai multe placarde. Pe ele sînt înscrise, cu date și cifre, angajamentele colectivelor industriale din oraș, luate în cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R. Adunate la un loc, angajamentele concretizează o sumă impresionantă: aproape 19.000.000 lei. Milioanele acestea reprezintă de fapt suma ce va fi realizată în '960 din economii peste plan, la prețul de cost al produselor fabricate în orașul Bacău.

FOTO 1. La cele 19 milioane lei, o contribuție o va aduce și „Uzina metalurgică Bacău“: 1.500.000 lei. La 5 mai, s-a judecat aici „procesul milimetrilor“. Prima concluzie: în spatele creșterii adaosului de prelucrare se ascunde mai întotdeauna o tehnologie proastă. Maistrul Ilie Dumitru și inginerul Avram Aurică ne arată una din piesele reproiectate: vana cu tijă ghidată (utilaj petrolifer), care înainte avea după turnare o grosime de 25 de milimetri, iar acum, după o nouă tehnologie, grosimea piesei a fost redusă la numai 17 milimetri.

FOTO 2. Țesătoriile „Proletarul“-Bacău. De la începutul anului și pînă acum colectivul de aici a dat peste plan 10.374 kg fire și 19.539 m p țesături. O contribuție la succesele fabricii „Proletarul“ aduce și comunista Maria Puiu, care în cinstea Congresului dă lunar peste plan cîte 50 de urzeli.

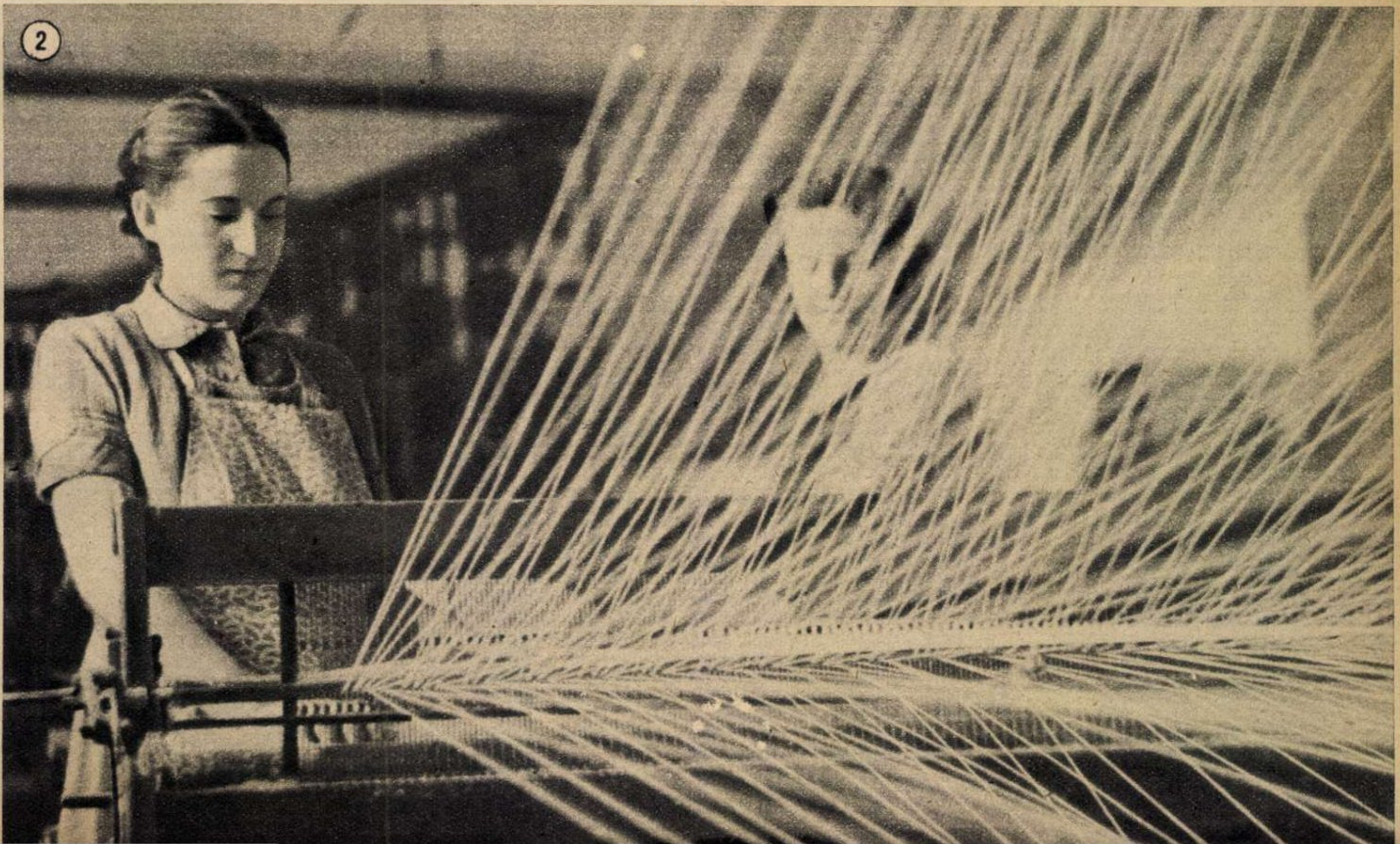

CLUJ

Clujul capătă din ce în ce mai mult aspectul unui oraş cu intensă viaţă economică, aspect caracteristic oraşelor care se dezvoltă în socialism. Niciodată în lunga sa istorie, Clujul nu a cunoscut o activitate mai impetuoasă. Cu atît mai intensă este în aceste zile, cînd oamenii muncii de aici se află în toiul întrecerii socialiste în cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R.

FOTO 5. Atelierele de reparat material rulant „16 Februarie". Tovarăşul Ioan Almăşanu este dat ca exemplu pentru cele mai bune realizări în pregătirea programului de muncă şi pentru buna calitate a lucrărilor pe care le execută. Cu astfel de oameni atelierele „16 Februarie" au realizat pînă acum următoarele depăşiri: la producţia-marfă 0,6%; economii la preţul de cost 113.000 lei; la productivitate 0,3%. În acelaşi timp rebuturile au scăzut cu 18% sub procentul admis.

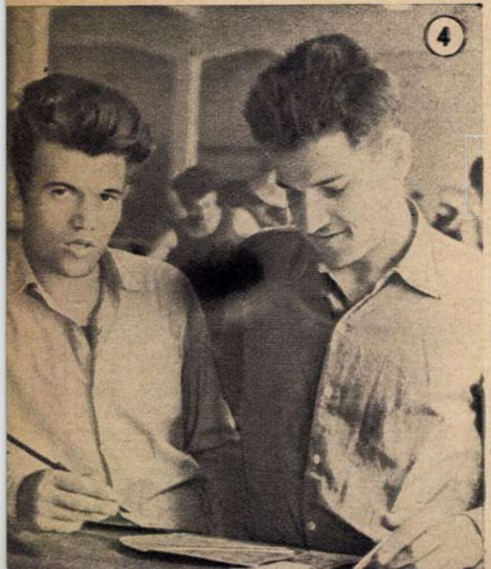

FOTO 3. Fabrica de hîrtie „Steaua roşie". Muncitorii de aici vor realiza peste plan, pînă la sfîrşitul anului, economii în valoare de 2.500.000 lei. La ora actuală colectivul a şi realizat peste 600.000 lei, realizare la care a contribuit şi brigada tineretului de la maşina nr. 6, condusă de Gh. Farkaş (primul din stînga), care a dat peste plan 25 de tone de hîrtie.

FOTO 4. „Partizanul" — tăbăcărie şi fabrică de încălţăminte. Ascultînd pe cei ce contabilizează rezultatele întrecerii, dăm cifra la zi a economiilor realizate: 82.000 lei. Directorul tehnic ne furnizează datele sub alt aspect: în patru luni s-a economisit piele pentru 5.000 perechi de bocanci; talpă pentru un număr de 3.300 perechi de încălţăminte. Recordul la economia de piele pe fabrică îl deţin doi croitori în piele: Ion Stafie şi Nicolae Bugescu, pe care-i vedeţi în fotografie.

Palmaresul lor: 2.390 dm p şi 2.361 dm p economisiţi într-o lună.

FOTO 6. La „Janos Herbak", croitorii în piele Benkö Samoilă şi Nagy Eugen luptă să realizeze economii cît mai mari la pielea din care se confecţionează încălţămintea. Graţie eforturilor depuse de aceştia, în patru luni s-au realizat 25.600 perechi de încălţăminte peste plan, din materiale economisite.

FOTO 7. La I.S. „Tehnofrig" grupa fruntaşă a lui Boca Laurenţiu de la secţia montaj compresoare îşi realizează cu cinste angajamentele luate în întîmpinarea Congresului, dînd produse de calitate bună, depăşindu-şi în fiecare zi norma şi făcînd importante economii. Şi în această fabrică, fiecare echipă, fiecare muncitor caută să-şi depăşească angajamentele. De aceea, pînă acum producţia globală este realizată pe perioada curentă în proporţie de 104%, depăşind cu 2% angajamentul luat.

SINAIA

Uzinele „I.C. Frimu"-Sinaia îşi înalţă halele şi coşurile de fabrică într-un minunat cadru alpin. Aici se nasc „inimile" tractoarelor: pompele de injecţie care dau viaţă şi pun în mişcare fiecare „UTOS" fabricat azi în ţară. Harnicul colectiv al uzinelor din Sinaia a primit cu entuziasm proiectul Directivelor, care a dat un nou impuls avîntului în producţie cu care uzinele „I.C. Frimu" întîmpină cel de-al III-lea Congres al P.M.R.

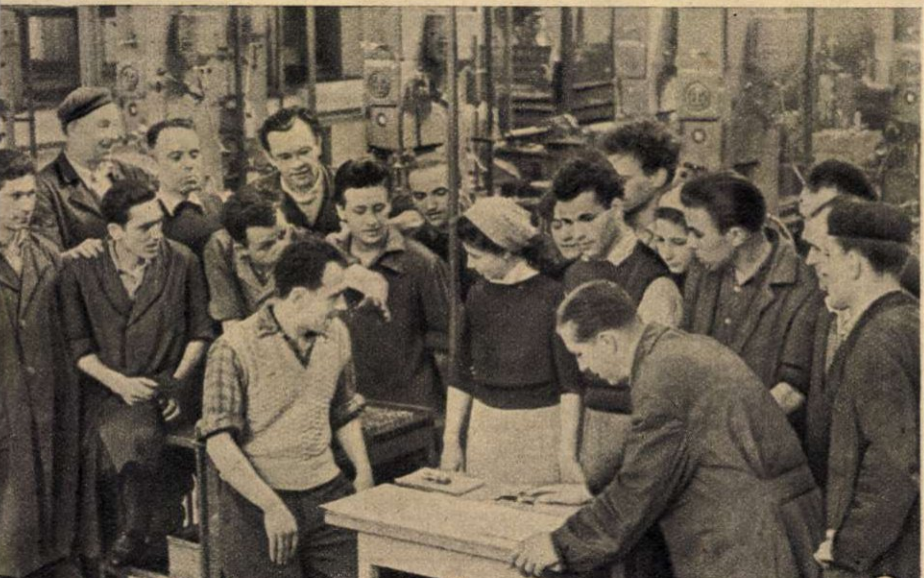

FOTO 8. Grupa a 11-a sindicală a uzinelor „I.C. Frimu" condusă de tov. Gh. I. Clinci a chemat la întrecere socialistă în cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R. toate grupele sindicale din întreprinderile industriale ale oraşelor Sinaia, Buşteni şi Azuga. Iată schimbul I al acestei grupe discutînd împreună cu maistrul Jugănaru rezultatele realizate pe primul trimestru: 16.000 lei economii, faţă de 12.000 lei planificaţi.

FOTO 9. Un panou la poalele Caraimanului: realizările uzinelor „I.C. Frimu" între cel de-al II-lea şi al III-lea Congres al P.M.R. În această perioadă productivitatea muncii în uzină a crescut de aproape trei ori.

9
REALIZĂRILE
UZINELOR I.C. FRIMU SINAIA
P.M.R.

OPINII...PE SCURT

URIAŞUL DIN CÎMPIE

Ultima stagiune a teatrului de pe malul Mării Negre relevă şi ea adevărul că îndrăzneala creatoare generează speranţe şi succese. Se află la Constanţa o trupă cu o bună şcoală de actorie, în stare să creeze spectacole de calitate care să subjuge cugetele şi inimile spectatorilor. Un colectiv care caută drumuri nebătătorite şi nu ezită să înfrunte greutăţile pentru a sprijini afirmarea noului. Un fapt semnificativ: Teatrul de Stat din Constanţa—acelaşi care anul trecut a prezentat în premieră pe ţară „Surorile Boga", puternica piesă a lui Horia Lovinescu — a adus recent sub lumina reflectoarelor, pentru prima oară, noua lucrare dramatică a lui Mihail Davidoglu—„Uriaşul din cîmpie". Piesa are o arhitectură puţin obişnuită, îmbinînd patetismul cu cugetarea lirică, nota tragică cu amănuntele comice ale vieţii şi antrenînd în conflict nu mai puţin de 23 de personaje centrale, precum şi o bogată figuraţie de muncitori, ţărani şi copii. Dramaturgul şi-a propus să fixeze în replică şi gest cîteva momente din viaţa nouă a ţărănimii dobrogene — acest „uriaş" pornit pe calea marilor transformări sociale („Eh — exclamă unul din eroii piesei — umblă el un uriaş în cîmpia asta a noastră, a Dobrogei. Şi nu-i unul, nu-s zece, nici o sută sau o mie. Îs cu sutele de mii. Ca un uriaş descătuşat, aşa ne-am pornit noi, ăştia, ţăranii..."). Paginile lucrării dramatice a lui Mihail Davidoglu ne prilejuiesc întîlnirea cu cîţiva dintre ei — tenacele Dumitru Grozav, entuziasta Constanda, Ionică Speriosu, turcoaica Aiten, Anghelina ş.a. — ţărani din Dobrogea, bătuţi de toate vînturile şi de toate furtunile, care, cu toate străduinţele de a se sălta din nevoie şi necazuri, tot săraci şi fără pămînt erau condamnaţi să moară dacă în ţară nu s-ar fi statornicit alte rînduieli sociale. Oameni simpli — ale căror glasuri sînt, pentru prima oară în viaţa lor zbuciumată, ascultate în ţară — poartă o recunoştinţă profundă acelora care i-au ajutat să se smulgă din asuprire şi sărăcie (... „m-a-u învrednicit să intru în rîndurile partidului — spune moş Cotunoaie, povestind, într-un moment al piesei, unele fapte din viaţa sa. Că la şcoala lui, a partidului, mi s-a luminat şi viaţa şi am ajuns să-mi cunosc şi rostul. Ştiu pentru ce am trăit. Ştiu pentru ce trăiesc oamenii...").

A încerca să redai subiectul dramei lui Davidoglu e mai mult decît dificil. Pentru că aproape fiecare erou e înzestrat cu o biografie distinctă şi e ingenios diferenţiat. Există însă un „subiect" care poate fi enunţat lapidar: un sat dobrogean, aidoma întregii Dobroge, în pofida zvîrcolirilor duşmanilor, în încleştare cu ei, a săvîrşit un act de conştiinţă de clasă: s-a colectivizat. Viaţa îşi continuă drumul pe altă albie. E viaţa bogată şi intensă a colectiviştilor...

Spectacolul de la Constanţa este inegal; în el există lipsuri — unele aparţin autorului, altele teatrului. Regizorul Constantin Dinischiotu ar fi putut veghea, de pildă, ca limbajul spectacolului să fie mai reţinut, mai precis. Există însă momente admirabile şi cîteva creaţii actoriceşti deosebite: artistul emerit Vasile Creţoiu (în rolul lui Dumitru Grozav), Emil Sassu (Ghiţă), Marieta Mihalcea (Rădiţa), Gh. Bănică (Ilie), Lucica Pîrvulescu (Anghelina), artistul emerit Constantin Morţun (în rolul turcului Muselim Iaian), Zoe Caraman (Constanda) etc.

Un lucru remarcabil în spectacol: soluţiile scenografice folosite de Tatiana Manolescu-Uleu, cu spaţii largi şi recuzită puţină, oferind cadrul plastic pentru o comportare de nivel superior actorilor constănţeni.

T. M.

Scenă din spectacolul „Uriaşul din cîmpie", realizat de colectivul teatrului constănţean.

CUCERITORII AERULUI

Fotoreportaj de Elena GHERA

Pilotul pleacă în misiune...

De cîteva mii de ani omul, care era stăpînul pămîntului, rîvnea să fie și stăpînul azurului. Și iată-l, după tragica și legendara experiență a lui Icar, după profundele meditații ale lui Leonardo da Vinci, înălțîndu-se temerar și victorios spre înălțimi. După îndelungi căutări, după încercări curajoase, la începutul acestui secol se nășteau, în sfîrșit, și primele aparate de zbor mai grele ca aerul.

Printre pionierii care au luat cu asalt cerul, își înscrie numele și romînul Aurel Vlaicu.

Sînt cincizeci de ani de cînd Vlaicu a efectuat cel dintîi zbor, aducînd faimă poporului nostru. Sînt cincizeci de ani de cînd s-a desprins de pe pămîntul țării noastre primul avion proiectat, construit și pilotat de un romîn, dar niciodată aviația noastră n-a cunoscut o asemenea dezvoltare ca în anii regimului de democrație populară. În semn de prețuire a tradițiilor noastre aviatice și a muncii aviatorilor noștri civili și militari a fost instituită Ziua Aviației R.P.R., sărbătoare militară și populară aniversată cu bucurie de întregul nostru popor. Cerul patriei de astăzi e brăzdat de avioane moderne, pilotate de oameni curajoși, vrednici urmași ai lui Vlaicu, Vuia și ai celorlalți pionieri ai aviației romînești. Piloții aceștia temerari au venit din uzine sau de pe ogoare. Am cunoscut pe un aerodrom militar mulți dintre ei, ca tînărul ofițer Ion Todea, fiul unui moț din munții Apuseni; ca frații Moraru, care pentru însușirea desăvîrșită a tehnicii pilotajului au fost repartizați împreună în escadrila întîi.

Paza granițelor aeriene ale patriei noastre este în mîini sigure și destoinice. Stăpîni pe tehnica modernă de aviație, avînd o înaltă măiestrie și o temeinică pregătire de luptă, piloții din forțele aeriene împreună cu militarii din celelalte arme ale Forțelor noastre Armate păzesc cu vigilență cuceririle poporului nostru muncitor.

COPERTA NOASTRĂ

Aerogara Băneasa. Radiotelegrafiștii de bord Iustina Fuiorea și Augustin Rodina într-un moment de răgaz.

Înainte de executarea misiunilor de zbor, comandantul escadrilei primește raportul.

Nici cel mai mic amănunt nu scapă din atenția conducătorului de zbor, maiorul Scorțea Ștefan. Iată-l acum dînd comanda de decolare unei patrule.

O lecție despre executarea tragerilor în ținte terestre, din avion, la poligonul în miniatură.

MECANICUL LUI AUREL VLAICU

Acum cîteva zile m-am întîlnit cu mecanicul lui Aurel Vlaicu. Permiteți-mi să repet, ca să nu credeți cumva că e o confuzie de titlu și timp: acum cîteva zile m-am întîlnit cu mecanicul lui Aurel Vlaicu. Îl cheamă Silișteanu Constantin. Este un om în vîrstă de 73 de ani.

— Pe Aurel Vlaicu — a început să-mi povestească tov. Silișteanu — l-am cunoscut în atelierul de tîmplărie fină a lui Magnani de pe strada Popa Tatu. Încerca un material de elice. Avusese mari necazuri cu „Vlaicu 1“, primul lui model de avion, construit la Arsenal. Ofițerii superiori de acolo îi făceau mizerii. Încă de la început, comandantul, colonelul Miclescu, îl apostrofa cu răutate: „Bine mă, mocanule, eu am încercat să construiesc un proiectil de tun și n-am reușit. Cum ai să inventezi tu o mașină grea de fier care să zboare?“ Cu mare greutate Vlaicu a căpătat aprobarea de a-și construi modelul „Vlaicu 2“, în atelierele Școlii superioare de arte și meserii din str. Polizu, unde eu eram angajat ca maistru electrician.

— Ce valoare avea „Vlaicu 2“?

— Extraordinar de mare. Gîndiți-vă că în epoca aceea Blériot, avînd la dispoziție tehnica, capitalul și concursul autorităților din Franța, a reușit abia la al nouălea model să se desprindă de pămînt.

— Și Vlaicu?

— Aurel a realizat o extraordinară triplă performanță: să construiască avionul deși dispunea doar de mijloace rudimentare, a reușit să zboare de la prima încercare și, ceea ce este culmea, în aer și de unul singur, a învățat să piloteze.

În luna iunie 1912 Vlaicu a luat parte la mitingul aerian internațional de lîngă Aspern — Austria — unde a obținut un mare succes. Cinci țări au fost prezente, însumînd 40 de avioane concurente. Succesul lui Aurel cu al său „Vlaicu 2“, echipat cu un micuț motor Gnôme de 50 H.P., a stîrnit interesul reprezentanților casei engleze de aviație „Marconi“, care au intrat în tratative cu el. Vlaicu a refuzat să-și vîndă licența, cerînd ca construcția unui „Vlaicu 3“, echipat cu un motor de 80 H.P. — cel mai puternic pe atunci — să se facă în țară cu meseriașii noștri.

Visul de a zbura peste Carpați îl obseda. Într-un sfîrșit de august, în 1913, pe aeroportul Băneasa, ne-a spus: „Timpul e atît de frumos și atmosfera atît de prielnică încît mîine se poate zbura toată ziua“. Iar a doua zi, în 31, ultima zi a lunii, și-a luat zborul din București spre Orăștie, în Ardeal. Sarcina mea, de mecanic (pe care o îndeplineam voluntar, din entuziasm și prietenie), și a lui Magnani era de a transporta cu automobilul la Ploești un rezervor de benzină pentru alimentarea avionului. Al doilea automobil, cu profesorul Nedelcu și vărul său, Miron — care de fapt era mecanicul lui cu leafă — urma să-i urmărească zborul după ce îi vor ajuta să decoleze.

Mecenicului lui Aurel Vlaicu îi sclipește o luminiță în ochi.

— În dreptul kilometrului 13, după Ploești, ne-am oprit. Fierbea apa în radiatorul automobilului. Gonisem pe șosea și era o zi foarte călduroasă. Am scos bușonul radiatorului ca să răcorim mai repede motorul. Dinspre orizont venea și Vlaicu.

Constantin Silișteanu, mecanicul lui Aurel Vlaicu.

I-am făcut semn să aterizeze pe un loc apropiat. I-am alimentat rezervorul avionului. „Am fost scuturat pînă aci — ne spuse el. Am dat de multe goluri de aer“. După cîteva minute a decolat. Ne-am urcat în mașină — și, după el! Din înalturi a făcut o roată deasupra noastră și a luat-o înspre munți. Dar n-am apucat să facem nici o sută de metri cu mașina, cînd observăm că nu luasem bușonul radiatorului de la automobil. Iar Magnani, care ținea mult la „Hupmobilul“ său, a întors mașina pentru ca, după cîteva minute de căutare, să constate că bușonul se afla pe aripa caroseriei. Am pornit-o iarăși, în viteză, după avion. Dispăruse. Goneam pe șoseaua prăfuită... Iată că zărim o altă mașină, cu un cetățean care ne făcea semne disperate, cu brațele, să oprim. Semnalizăm din goană să se dea la o parte. Individul însă nu voia. Am fost obligați să frînăm, ca să nu dăm peste el. A sărit pe scara mașinii. Părea îngrozit. „Dumneavoastră urmăriți avionul lui Vlaicu?“ „Da“ — am răspuns noi, înfiorați de un presentiment. „Nu-l mai urmăriți, căci a căzut colea și este mort...“

Am sărit din mașină, m-am împiedicat, m-am rostogolit în șanț și, șchiopătînd, am fugit pînă la locul accidentului. Era prea tîrziu. Doar cîteva reflexe musculare și gata. Se sfîrșise. Fractura bazei craniului, șira spinării, coastele și piciorul drept frînte.

— De ce a căzut?

Mecanicul lui Aurel Vlaicu mi-a răspuns — și acum, după 47 de ani — tremurînd de indignare:

— Autoritățile haine trebuiau întrebate. Cei care nu l-au ajutat să-și făurească un motor mai puternic... Nu a putut lua înălțimea necesară, din cauza insuficienței motorului. Atunci n-a mai insistat în tentativa sa. A căutat un loc de aterizare pe o poiană, lîngă șosea, ca să-l putem vedea cînd vom trece. Ca să piardă din înălțime, a întrerupt de cîteva ori contactul și a virat la dreapta. Probabil că motorul slab nu s-a reaprins ori contactul s-a făcut cu întîrziere... Un gol de aer... S-a prăbușit Aurel...

În cameră s-a făcut liniște și parcă mai răcoare. De afară se aude un bîzîit insistent. Mecanicul lui Aurel Vlaicu s-a ridicat de pe scaun, a tras perdeaua și a privit prin fereastră la pasărea de metal care se îndrepta spre aeroportul Băneasa... A oftat.

— Era un ins slab, înalt, brunet, cu mustăcioară și cu un ușor accent ardelenesc...

Maria ARSENE

O PASĂRE CIUDATĂ...

...Se odihnea, zilele trecute, pe pajiștea tînără de la marginea Capitalei. În jurul ei, pe covorul verde vălurit în unde mici de vîntul dimineții, se zăreau siluetele albe și fine ale celorlalte „păsări călătoare“, avioane ale aviației utilitare.

De aproape, vizitatorul recunoaște pe trupurile zvelte ale păsărilor de metal, plăcuțe pe care litere drepte anunță „Fabricat în Romînia“. Sînt avioane romînești deci, care au misiunea să salveze vieți omenești, transportînd — atunci și acolo unde este cazul — bolnavii sau accidentații; să vindece pădurile și lanurile năpădite de insecte dăunătoare răspîndind, de la joasă înălțime (treabă foarte dificilă în ciuda aparențelor), lichidul sau praful salvator.

Misiuni asemănătoare dar poate și mai greu de dus la capăt are de îndeplinit și „pasărea“ ciudată de care am pomenit mai sus: elicopterul.

Silueta lui este văzută pe cerul nostru destul de des. Și, totuși, atunci cînd zboară, elicopterul e urmărit de privirile tuturor.

— Dacă s-ar cunoaște toate serviciile pe care el le poate aduce, ar fi privit cu și mai mult interes — ne spune pilotul Aurel Damian, posesorul brevetului de elicopterist nr. 1 al R.P.R. Cu multiplele-i calități (poate ateriza oriunde — chiar și pe casă — în locuri neumblate de picior de om și în orice condiții; stă pe loc în aer, la înălțimi considerabile, timp îndelungat etc.), elicopterul e folosit la noi, ca și în alte părți, pentru îndeplinirea celor mai dificile misiuni.

— Ne-ați putea da un exemplu de asemenea misiuni la care ați participat în calitate de pilot elicopterist?

— Cum să nu! Am fost, cu pasărea mea, mai toată iarna în Delta Dunării. Aveau, acolo, cei ce lucrau în industria stufului, nevoie de hrană, materiale (elicopterul suportă o încărcătură de aproape 1.000 de kilograme!), medicamente. Dar, mai ales, i-am ajutat s-o scoată la capăt în situații grele.

Acum aparatul se odihnește. Mecanicii i-au desfăcut motorul — o mașinărie înspăimîntător de complicată! — pregătindu-l pentru noi zboruri. Palele, adică cele patru mari aripi de metal care, laolaltă, formează așa-numita elice portantă — sînt acum învelite în huse cenușii de pînză, care le apără de praf. „Înăuntru“ — în „coada“ elicopterului ce pare un coridor lunguieț în care te poți mișca în voie — se face curățenie. În cabină, unde se ajunge cu o scăriță îngustă de metal, sînt numai două locuri, pentru cei doi piloți. Încolo, cîteva manete, plus tot soiul de aparate de bord și contacte, ale căror butoane se înșiruie pînă și pe „tavanul“ cabinei, deasupra capetelor piloților. Acum, în stare de repaus, vederea tuturor acestor nenumărate aparate de bord e pur și simplu amețitoare. Cum o fi oare atunci cînd elicopterul își ia zborul și aceste aparate pornesc, toate, să înregistreze și să semnaleze fiecare pulsație a uriașei păsări de metal?!

Răspunsul la această întrebare e foarte greu de dat și de aceea respectul și admirația noastră pentru meseria de pilot — oricum, foarte mare — cresc brusc cu cîteva grade.

Urmează cîteva explicații de mecanică, după care vizita ia sfîrșit. Am plecat cu regretul de a nu fi putut pătrunde decît prea puțin în tainele zborului cu elicopterul, dar cu bucuria de a fi cunoscut mai bine „pasărea ciudată“ — invenție atît de folositoare a minții omenești.

Silvia KERIM

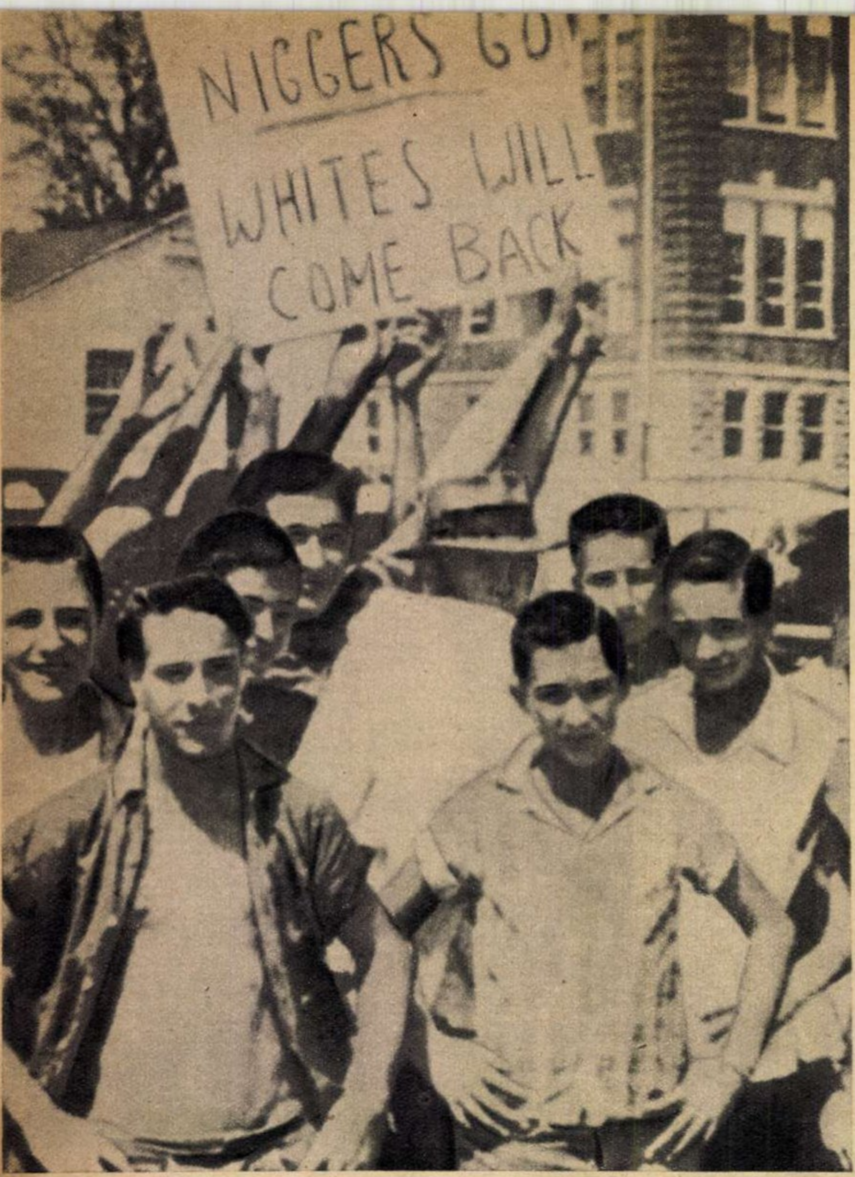

Un grup de huligani rasiști din Van Buren (Arkansas) blochează intrarea unei școli.

Dansuri, și muzică, și strigăte vesele, și măști caraghioase — zile de carnaval la Corinth, un oraș din sudul Statelor Unite. O fată rîde în hohote, un băiat o prinde de mînă și iată-i pe cei doi rotindu-se în vîrtejul dansului. Cîțiva tineri vin braț la braț, cîntînd, prin mijlocul drumului. O, dar iată că unul dintre ei a zărit ceva tare hazliu. Un negru! Un negru care privește singur, puțin retras, puțin trist, la forfota celorlalți. O strașnică ocazie de distracție! Și iată-l pe negru înconjurat de acești amatori de amuzamente. Unul dintre ei îi trage un pumn în față. Altul, cel mai vesel, a scos pistolul. Vai, și ce plin de haz e chipul însîngerat al negrului! „Nu țipa, negrule! Nu ne strica petrecerea!“...

A doua zi ziarele anunțau că opt tineri au ucis un negru, consemnînd în același timp că tinerilor li se vor acorda circumstanțe atenuante. Faptul se petrecuse doar în zilele carnavalului! Fusese numai o simplă glumă de carnaval! Poți să condamni pe cineva pentru o glumă?

Strașnic carnaval! Poate, totuși, că vreunul dintre jurați, om mai cu chibzuință, nu se va da în lături să-i dojenească pe tinerii petrecăreți: ce rost avea să-l omoare pe negru în văzul lumii, obligînd astfel organele judiciare să deschidă, chiar și formal, o anchetă? Nu puteau să-l ia cu ei pe vreo stradă dosnică? Toată lumea ar fi fost mulțumită și nu s-ar mai fi dat bătaie de cap poliției. Nu e bine ca fapte de felul ăsta — oricît de hazlii ar fi! — să se petreacă în văzul lumii. Și — ca să le dea un exemplu bun — judecătorul le va vorbi, poate, despre alți amatori de distracții, despre cei nouă cetățeni din Poplarsville (statul Mississippi), care au procedat mult mai dibaci, dovedindu-se adevărați oameni cu tact. Și-au procurat, în înțelegere cu viceșeriful orașului, cheile închisorii, l-au răpit din celula sa pe tînărul negru Parker, care aștepta să fie anchetat, și noaptea (notați, tineri naivi: noaptea, nu în văzul lumii!) l-au dus la marginea orașului și l-au ucis acolo.

Dibăcia celor nouă a acționat fără greșeală. Astfel încît Marele juriu din Poplarsville a putut, cu sufletul împăcat, să refuze anchetarea cazului.

Răpit noaptea din celula închisorii unde se afla pentru o vină imaginară, negrul Parker a fost tîrît pe străzi și apoi aruncat în fluviul Perlen.

O FOTOGRAFIE

Cîțiva tineri cu mîinile în șolduri, cu veselia întipărită în obraji, în fața unei clădiri. Unul are cămașa deschisă, să-ntîmpine cu pieptul gol vîntul våratic; altul are aerul că a comis un act de mare vitejie. O fotografie...

Dar observ că unul dintre tineri poartă o placardă și descifrez pe ea cuvinte de ură împotriva negrilor. Întorc fotografia și citesc explicația: „Van Buren (Arkansas). Huligani rasiști blochează intrarea unei școli“.

Și iată că mă cuprinde o mare tristețe, și iată că privesc iar chipurile care mi s-au părut adineauri luminoase. O umbră întunecată s-a așternut parcă pe fețele tinere. Tinere? Ce pot să știe acești oameni — tineri numai ca vîrstă — despre adevărata tinerețe, animată de vise nobile și de porniri generoase? Unul dintre ei rîde în hohote. Ce rîs întunecat, inuman, al unui tînăr care-și poate izgoni din școală și lovi cu pietre colegii, pentru că aceștia, atunci cînd își deschid cămașa să-ntîmpine vîntul văratic, arată soarelui un piept cu pielea brună!... Vina celor care i-au educat pe acești elevi sau pe cei din Little Rock, sau din alte părți, în spiritul urii oarbe, în spiritul rasismului, este de neiertat. Asemenea „educatori“ trebuie să răspundă pentru faptele lor în fața tribunalului umanității. Cum vor putea să se dezvinovățească? Îi vor trăda mîinile lor, mîinile rasiștilor dintotdeauna, de pe care nu se pot șterge urmele negre ale focului: ale focului care a ars oameni în cuptoarele de la Auschwitz, ale focului care a aprins ruguri pentru negri nevinovați...

„DREPTURILE“ NEGRILOR

În statele din sud nu e nimeni care să ia în serios pălăvrăgeala cutărui sau cutărui politician în căutare de voturi, despre drepturile acordate negrilor, despre egalitatea dintre toți cetățenii „Americii libere“.

Nu demult, în senatul american s-au desfășurat discuții referitoare la acordarea de drepturi civile populației de culoare. Discuțiile n-au fost nici prea înflăcărate, nici prea interesante; în schimb au fost lungi, nemăsurat de lungi, fără sfîrșit. Pentru că le e greu să împiedice altfel adoptarea unor proiecte de legi care nu le convin, reprezentanții în senat ai rasismului din sud aplică o tactică veche și verificată: întîrzie orice hotărîre prin luări de cuvînt interminabile, pălăvrăgind pe cele mai diverse probleme. «Obiectivul lor? — notează ziarul francez „France Observateur“. Să li se facă lehamite celor ce ar dori să impună o reglementare care să garanteze negrilor, în fapt, liberul acces la urne. Rezultatul? Întregul aparat legislativ este blocat de această revărsare de elocvență mediocră». Un adevărat marathon lingvistic, care a și căpătat, de altfel, în senat, titlul de „talkathon“ (de la „to talk“ — a vorbi). Și în timp ce marathonul pălăvrăgelii era în plină desfășurare, în circumscripția Gadsden (statul Florida) din cei 10.000 de negri cu drept de vot nu au fost înscriși pe listele electorale decît 7. Iar pastorul negru George Lee din Humpreys (statul Mississippi) a fost asasinat pentru că i-a chemat pe negrii din parohia sa să se înscrie în listele electorale.

Negrii din S.U.A. au un singur drept real: să fie obiect de distracție pentru tinerii amuzați și plini de haz, într-o zi de carnaval. În plus, mai au dreptul să se lase electrocutați. Iar dacă cineva se gîndește să militeze și pentru altfel de drepturi, o pățește. Ca George Lee. Sau ca doctorul Perry.

Pentru a nu permite copiilor de culoare să învețe în aceleași școli cu cei albi, autoritățile rasiste din Little Rock au închis pur și simplu școlile, afișînd ordinul de închidere pe panouri uriașe.

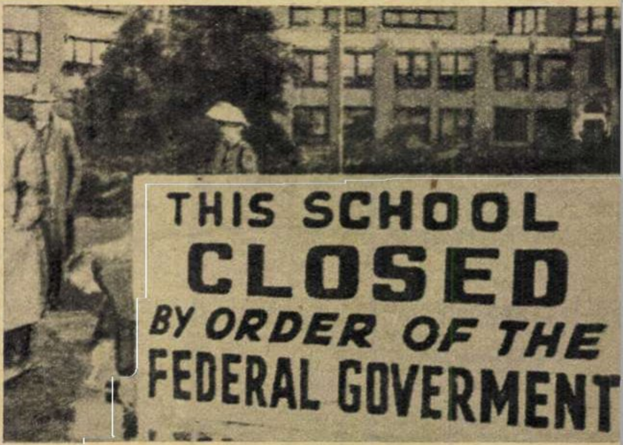

DISTRACȚII STRANII ȘI O

Încă din 1946 Perry a avut îndrăzneala să ceară ca bazinul de înot din orașul său să fie pus, o zi pe săptămînă, la dispoziția copiilor negri (cîțiva copii se înecaseră, scăldîndu-se într-o apă curgătoare din apropierea orașului). Evident, Perry n-a izbutit decît să-și cîștige ura rasiștilor. Dar nu s-a „cuminţit" și, cîtăva vreme mai tîrziu, a luat apărarea unor băieți negri (unul de opt, celălalt de nouă ani) condamnați la închisoare fără nici un temei. De data aceasta rasiștii s-au hotărît să treacă de la amenințări la fapte. Au încercat să-l omoare. 40 de tineri negri au păzit însă casa medicului și au reușit să-i pună pe fugă pe atacatori. Aceștia au găsit mijloace de luptă mai eficiente. I s-a înscenat medicului un proces, aducîndu-i-se învinuiri imaginare, și a fost condamnat la trei ani închisoare, retrăgîndu-i-se dreptul de a mai practica medicina. Cinci mii de negri din statul Carolina de Nord, unde locuiește Perry, au semnat un apel cerînd anularea barbarei hotărîri — cinci mii de oameni în apărarea unui medic!

Și acesta nu e decît unul din nenumăratele fapte care arată că negrii sînt tot mai uniți în lupta împotriva rasismului. În numeroase mitinguri de protest, fără a se lăsa intimidați de amenințările poliției, reprezentanții populației de culoare iau cuvîntul cerînd încetarea terorii rasiale. De curînd, tinerii negri au adoptat o nouă formă de luptă împotriva discriminărilor. În statul Carolina de Nord și într-o serie de alte state negrii erau serviți în restaurante numai dacă rămîneau în picioare. Refuzînd să-și mai lase batjocorită demnitatea, tinerii negri au inițiat o acțiune de masă: ei intră în număr mare în cîte un restaurant, ocupă loc la mese și nu părăsesc localul pînă ce nu sînt serviți. Deși amenințați de rasiști, în asemenea situații patronii localurilor sînt nevoiți să cedeze.

Mișcarea de protest a negrilor ia amploare și fără îndoială că ea va cunoaște forme de manifestare tot mai eficiente.

„Statele Unite ale linșajului" — își numea patria cel mai mare scriitor american, într-un pamflet scris la începutul secolului. Mark Twain își exprima însă speranța că veacul al XX-lea al civilizației va aduce negrilor americani un trai omenesc. Dar... Ziarele americane au consemnat numai în ultima vreme 18 cazuri de linșaj. Omenirea așteaptă vremea cînd speranțele marelui scriitor se vor realiza și linșajele vor deveni o amintire neplăcută...

Florin MUGUR

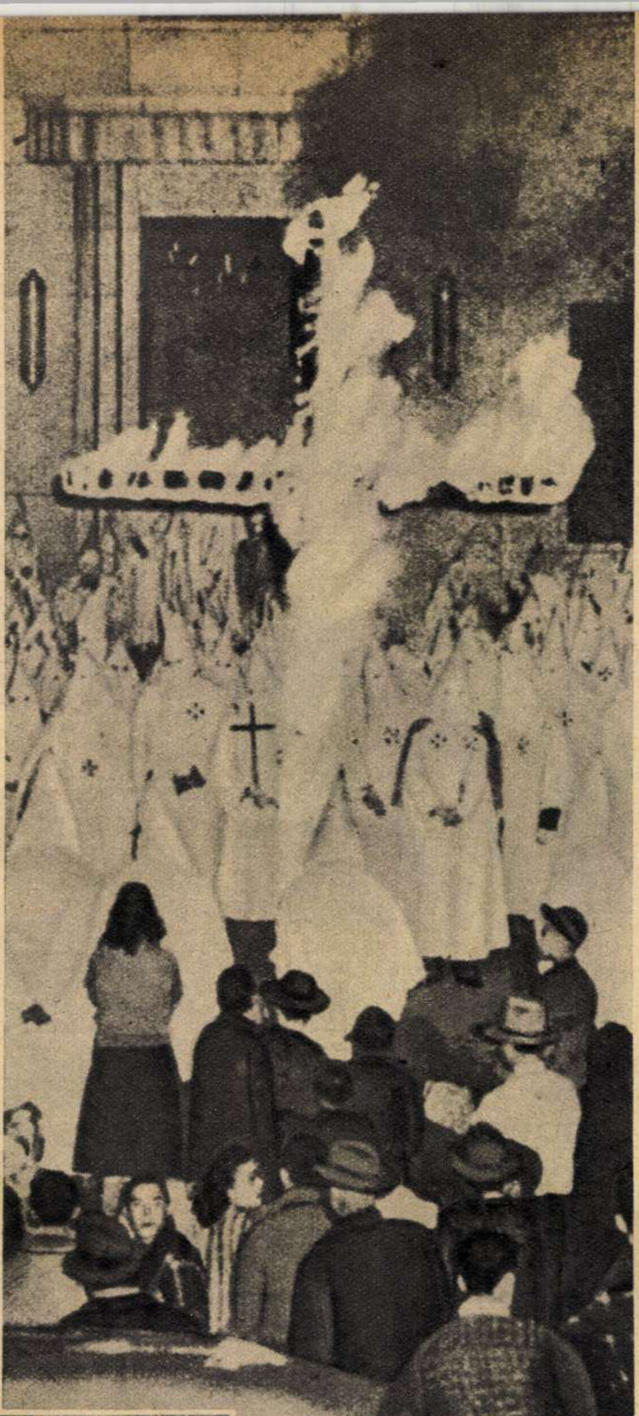

↑ Orgie rasistă sub semnul crucilor în flăcări ale Ku-Klux-Klanului.

„Și atît e prea mult" — spun autoritățile rasiste atunci cînd e vorba de condițiile neomenești de trai ale ← populației de culoare.

VECHE TRAGEDIE

NOTE

DOI GERMANI SUTĂ-N SUTĂ: SHAKESPEARE ȘI COPERNIC

În sfîrșit — era, oarecum, de așteptat — a venit ziua să se precizeze o dată pentru totdeauna naționalitatea lui Copernic.

Precizarea vine din partea unui anonim dar „erudit" discipol al corifeilor luptei nestăvilite împotriva a tot ce este evident și a fost făcută în cadrul explicației care însoțește reproducerea timbrului francez de 8 franci (nr. 1167) reprezentîndu-l pe Copernic: *„astronom german"*.

Aceasta, în catalogul filatelic „Michel" (Verlag des Schwaneberger Album. München). Ce eroare să se considere pînă acum că astronomul „german" Copernic a fost — ceea ce pînă și copiii o știu — polonez! Și că, mai mult, marele savant, deși canonic în consiliul eparhial din Warnic, împins de înflăcăratul lui patriotism, a pus în mai multe rînduri mîna pe arme, ridicîndu-se la luptă împotriva lui Albrecht de Hohenzollern, mare maestru al ordinului cavalerilor teutoni, pentru a-și apăra credincioșii împotriva cotropitorilor în rasă de călugări și armură de cavaleri jefuitori și ucigași.

Așadar, după ce „savanții" naziști au „descoperit" încă înainte de război că Shakespeare este unul din cei mai mari poeți... germani, aceiași „oameni de știință" sau fidelii lor discipoli aduc o nouă contribuție istorică, încercînd să-l „germanizeze" pe Copernic.

Halal știință!

ÎNTRE „ALIAȚI"

Refuzul S.U.A. de a permite avioanelor aparținînd Societății aeriene olandeze (K.L.M.) să utilizeze pentru escală coasta americană a Pacificului a stîrnit o mare vîlvă, fiind considerat în presa olandeză ca o discriminare, deoarece în ultimii ani Statele Unite au acordat drept de aterizare avioanelor unor societăți engleze, franceze și suedeze.

Evenimentele au luat o asemenea turnură încît pînă și Joseph Luns, ministrul de Externe al Olandei, unul dintre cunoscuții politicieni „proatlantici", a declarat, într-un interviu acordat presei, referindu-se la acest incident: „Guvernul (olandez — n.a.) este sfătuit să înceteze plata contribuțiilor către N.A.T.O., să suspende comenzile plasate în S.U.A. pentru cumpărarea unor avioane cu reacție pentru pasageri, să denunțe acordurile care prevăd echiparea flotei militare aeriene cu avioane americane de tip Starfighters și să cumpere în schimb aparate franceze de tip Mirage". Luns s-a grăbit însă să declare că a dezvăluit aceste lucruri pentru a demonstra cît de mare este nemulțumirea creată de refuzul american, dar că, probabil, guvernul olandez nu va întreprinde asemenea măsuri.

Gestul neamical al Statelor Unite a fost discutat și în parlamentul olandez, care a adoptat o rezoluție, sprijinită de toate partidele politice, unde se menționează că „atitudinea guvernului american nu concordă cu relațiile dintre aliați".

Concordă însă cu interesele marilor companii americane de aviație, pe care guvernul S.U.A. le apără în acest fel de concurența altor societăți aviatice, de astă dată ale... „aliaților".

LIBERTATE ACADEMICĂ „MADE IN U.S.A."

În anul 1939 dr. Eduard Sitler s-a dezis de cetățenia americană, a părăsit funcția de profesor la Post-College de la Universitatea din Brooklyn (Long Island) și a plecat în Germania hitleristă, unde s-a înrolat în armata nazistă, luptînd împotriva propriului său popor. A fost și crainic la posturile de radio naziste.

După înfrîngerea fasciștilor, s-a reîntors în Statele Unite și, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, și-a reluat postul de profesor la Universitatea din Brooklyn.

Conducătorul colegiului, R. Gordon Hocsy, a declarat recent că hotărîrea de a-l reprimi pe Sitler dovedește „libertatea academică" ce domnește în S.U.A. Și pentru ca să nu rămînă nici un dubiu asupra înțelesului pe care îl dă noțiunii de „libertate academică", Hocsy a adăugat că, în baza aceleiași „libertăți", a înlăturat din colegiu pe un profesor pe care o gazetă reacționară l-a denunțat ca „procomunist".

Cît despre Sitler, acesta, pentru a-și face cunoscute din nou convingerile sale pronaziste, a declarat recent într-un interviu acordat ziarului „New York Post": „Poate că istoria îl va condamna pe Hitler, însă eu nu pot s-o fac..." La întrebarea de ce și-a părăsit cetățenia americană în 1939, Sitler a răspuns că a vrut să lupte împotriva Uniunii Sovietice, precizînd că „acum încearcă S.U.A. să facă ceea ce eu am încercat atunci, în felul meu".

Deh, „libertate academică"!...

Vă povestim în imagini

NOUL FILM ROMÎNESC „FURTUNA“

① În dimineața aceea neobișnuită, soarele și-a trimis, triumfător parcă, printre gratiile celulelor, razele sale strălucitoare de august. Vestea libertatea: în biroul comandantului închisorii, gărzile muncitorești veniseră să îndeplinească ordinul de eliberare a deținuților politici.

.·. O cheie se învîrte în broasca ruginită, poarta se deschide cu un vaiet răgușit și... libertate, aer, lumină! În ochi cu o lacrimă zgîrcită de bărbat, comunistul Duma îl strînge în brațe pe tovarășul ce i-a adus marea veste.

Ne aflăm în neuitatele zile ale sfîrșitului de august 1944...

② Ajuns în orășelul său aflat undeva la granița de apus a țării, Duma — împreună cu ceilalți comuniști — pornesc bătălia pentru viață, pentru pîinea oamenilor, pentru refacerea economiei. Dar această liniște nu le e dată pentru multă vreme: o primejdie mare amenință orașul. De localitatea lor se apropie o coloană germană în retragere, cu intenția ca de aici să treacă în Ungaria și să-și organizeze rezistența împotriva trupelor sovietice și romîne eliberatoare. Ascuns într-o pivniță, comisarul fascist de siguranță Tănăsescu așteaptă cu bestială satisfacție momentul răzbunării sale...

③ ... Iar la restaurantul „Pisica de aur“, fostele „mărimi“ ale orașului — un acru senator ardelean, un negustor cu gușă dublă, un popă greco-catolic, un avocat guraliv, o vajnică președintă a „Femeilor mame rrromîne“ — hotărăsc să întindă fasciștilor mîna: „Avutul nostru trebuie apărat“, conchid ei. Dar utecistii Andrei și Vicu — care au surprins adunarea acestor ocrotitori și ocrotiți ai bandelor de asasini fasciști — știu că partidul a hotărît apărarea orașului. „Hitleriștii nu trebuie să treacă!“ — spusese Duma, exprimînd astfel gîndul tovarășilor săi și hotărîrea pe care o luaseră, cu aprobarea Comitetului Central, de a opri înaintarea nemților.

O PRODUCȚIE A STUDIOULUI CINEMATOGRAFIC „BUCUREȘTI“

Scenariul: Titus Popovici și Francisc Munteanu
Regia: Sinișa Ivetici și Andrei Blaier
Director artistic: Sică Alexandrescu
Imaginea: Aurel Boian
Muzica: Alfred Mendelsohn
Decoruri: Constantin Simionescu

În rolurile principale:

Ion Manta (Duma), Toma Dimitriu (Albu), Gh. Soare (Jurcă), Nicolae Praida (Andrei), Victor Rebengiuc (locotenentul Oprea). Silvia Popovici (Maria). Dumitru Scînteie (Horvath).

④ Doi tineri și-au întîlnit privirile... E noapte neagră, muncitorii mobilizați de comuniști sapă fără clipă de răgaz tranșeele necesare apărării; fără răgaz muncesc și cei doi uteciști... Se văd acum pentru a doua oară. Momentul e cumplit — fasciștii se apropie de oraș — dar tinerețea își spune cuvîntul: în ochii lor se aprinde, sfioasă, licărirea primului simțămînt de iubire...

⑤ O nouă veste, mai dramatică decît prima: un ofițer de la frontieră, locotenentul Oprea, vine să anunțe că dinspre graniță se apropie de oraș o altă unitate germană, cu scopul de a facilita retragerea primei coloane. Comuniștii nu ezită: toate garniturile din gară trebuie evacuate înainte de sosirea unităților, pentru ca fasciștii să nu le poată folosi în retragerea lor. Prin lupta lor, obiectivul propus este atins. Cu ultima garnitură se vor retrage și gărzile patriotice.

⑥ În oraș au rămas doar Duma, ofițerul Oprea Ion, Andrei și un oarecare Albu, activist al județenei de partid. Privirile lui Duma urmăresc atente, gînditoare, gesturile acestuia, deoarece i se pare că în vocea lui se strecoară uneori tonuri false. Și, într-adevăr, Oprea descoperă pînă la urmă că Albu este un agent al siguranței, al cărui scop era să-i dea pe toți pe mîna lui Tănăsescu. Tînărul ofițer patriot nu ezită și mîna lui nu tremură atunci cînd trage asupra trădătorului.

⑦ Andrei este acela care trebuie să îndeplinească misiunea — extrem de dificilă și primejdioasă — de a arunca în aer podul feroviar. Căci trupelor hitleriste le-au sosit, din Ungaria, trenurile necesare și, dacă ele ar fi putut pleca mai departe, peste pod, însemna că întreaga acțiune a gărzilor muncitorești a fost zadarnică... Cu riscul vieții sale, Andrei se strecoară cu explozibilul în conducta de gaze — avariată de la un bombardament — și minează podul. Va reuși el oare?...

⑧ Dar ca Andrei să poată pune mîna pe explozibil și să ajungă la pod în timp util, Duma și Oprea — surprinși pe stradă de o patrulă hitleristă — au trebuit să primească lupta. O luptă inegală și fără sorți de izbîndă. Cei doi tovarăși cad în mîna dușmanului...

A doua zi, în zori, în fața plutonului de execuție, Duma și Oprea își așteaptă — cu fruntea sus, conștienți că viața lor nu va fi jertfită zadarnic — moartea. Cu o clipă înainte ca plutonul să execute comanda, o bubuitură cumplită zguduie totul: podul a sărit în aer! Cei doi condamnați la moarte își întîlnesc privirile și-și zîmbesc: „Ți-am spus că o să reușim“ — îi spune Duma lui Oprea. Sorbind forță din forța comunistului de lîngă el, tînărul ofițer exclamă înainte de a primi în piept rafala de gloanțe: „Trăiască Romînia liberă! Moarte fasciștilor!“ Și vocea lui pare mai puternică decît cea sacadată, gîfîitoare, a automatelor asasine.

⑨ Pe locul unde au căzut eroic cei doi luptători patrioți, o tăbliță amintește — cu litere săpate în piatră — faptele lor vitejești. Mai puternic însă e săpată amintirea lor în inima tovarășilor lor de luptă.

... Sîntem în zilele lui august 1944. Pe străzile orășelului ardelean, pe străzile orașelor țării noastre, mulțimea se revarsă fericită, aclamînd trupele sovietice și romîne eliberatoare. Nu, jertfa lui Duma și Oprea, jertfa atîtor fii iubiți ai poporului nu au fost zadarnice!

S.F.D.

ANVELOPA CU TREI VIEȚI

Pe stradă se aude un scrîșnet strident. Un șofer încearcă să frîneze brusc în fața unui obstacol ivit instantaneu: un copilaș care traversează strada în goană. Dar vai! Anvelopa e tocită și mașina nu se oprește, ci patinează. Catastrofa n-a putut fi evitată. Cauzele? Un copil lăsat fără supraveghere, un șofer grăbit, dar, mai ales, niște anvelope tocite...

Iată de ce vehiculele auto consumă o mare cantitate de cauciucuri. O dată ce se tocesc zimții apărătoarei, se aruncă întreaga anvelopă. Și, totuși, o anvelopă poate trăi mai mult. Dar cum? Acestei întrebări a încercat să-i dea răspuns un colectiv de tehnicieni din cadrul biroului de proiectări experimentale al Uzinei de cauciucuri din Moscova. Numărul din februarie 1960 al gazetei de perete a întreprinderii (foto 1) anunță cititorilor o veste importantă: a fost realizată prima serie a cauciucului experimental ale cărui fire de cord din carcasă sînt dispuse radial, iar apărătoarea (partea exterioară, zimțată) e prevăzută cu niște inele demontabile.

Lîngă gazeta de perete se află un panou (imaginea din dreapta) conținînd enumerarea sarcinilor planului septenal al fabricii, precum și a angajamentelor luate de colectiv, printre care și acela de prelungire a vieții unei anvelope de 1,5 ori. Se pare însă că noile cauciucuri cu apărătoare demontabile vor dura de 2-3 ori mai mult decît cele obișnuite.

Și acum iată deosebirea dintre cele două tipuri de cauciucuri — obișnuit și nou — în secțiune transversală (foto 2): în dreapta, cel obișnuit; în stînga, cel nou, care în loc de apărătoare are trei șănțulețe în care vor fi montate inelele apărătoarei fabricate separat. A treia imagine arată așezarea radială a firelor de cord în anvelopă, precum și secțiunea unui inel de protecție cu fire de cord metalice (jos). Și, în sfîrșit, ultima imagine din stînga reproduce desenul apărătoarei noului tip de cauciuc.

Iată (foto 3, stînga) cum arată noul tip de cauciuc pe care nu au fost îmbrăcate inelele. Vă imaginați poate că aceste inele sînt cine știe cît de greu de montat, că este nevoie de o forță herculeană sau de aparate speciale? Lucrurile nu stau nicidecum așa. Dimpotrivă, orice conducător auto, profesionist sau amator, poate înlocui inelele în cîteva minute (foto 3, dreapta). La fel de simplă e și producerea inelelor respective, care nu necesită ateliere prea mari.

Înainte de intrarea în producție a noilor cauciucuri cu inele demontabile, prototipurile sînt încercate în laboratorul uzinei. Anvelopa primește, cu ajutorul uriașului volant, cele mai cumplite șocuri ce pot surveni pe o șosea în timpul unei rulări cu o viteză de 80 km/oră. După ce a trecut cu succes proba de laborator, cauciucul este experimentat de diferite mașini, printre care și Moskviciurile (foto 4, dreapta).

Nu ne rămîne deci decît să urăm spor la muncă creatorilor acestei realizări tehnice — aparent simple, dar aducătoare de mari economii în sectorul transporturilor auto — K. Gorlin, V. Gorohov, P. Șcitov și O. Kalughin (foto 4, stînga), ale căror anvelope cu trei vieți gonesc neobosite pe șoselele sovietice.

1
КНО
АШИ УДАЧИ РЕАЛЬНЫ. ВИДНЫ
НАШИ УСПЕХИ ВАЖНЫ ДЛЯ НАРОДА
СКОРО ПОЙДУТ ПО ДОРОГАМ СТРАН
НОВЫЕ ШИНЫ С МАРКОЙ ЗАВОДА!
2 500000
2 100000
44 28
1,5 РАЗА

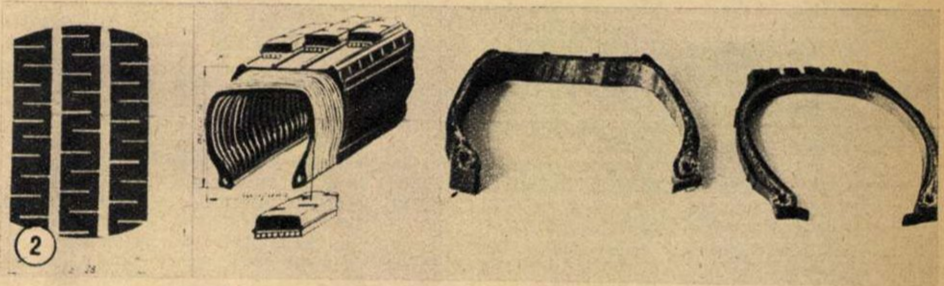

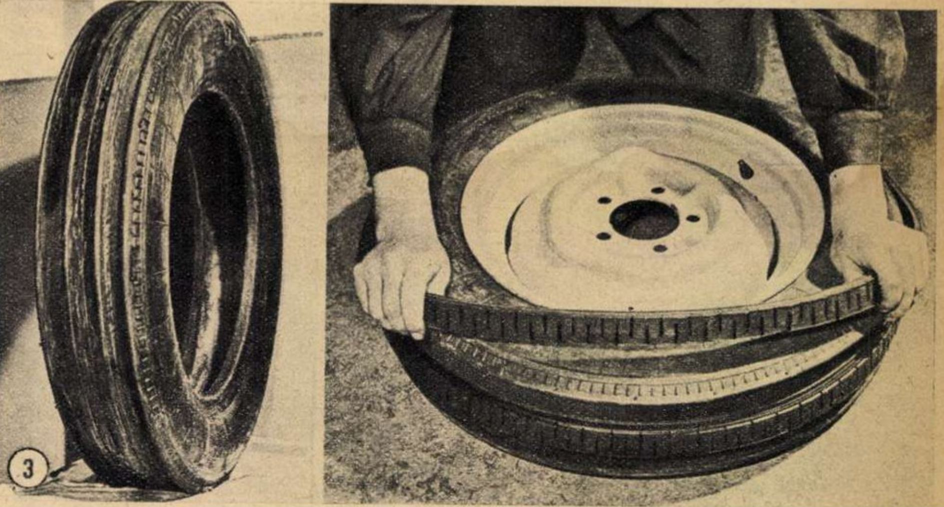

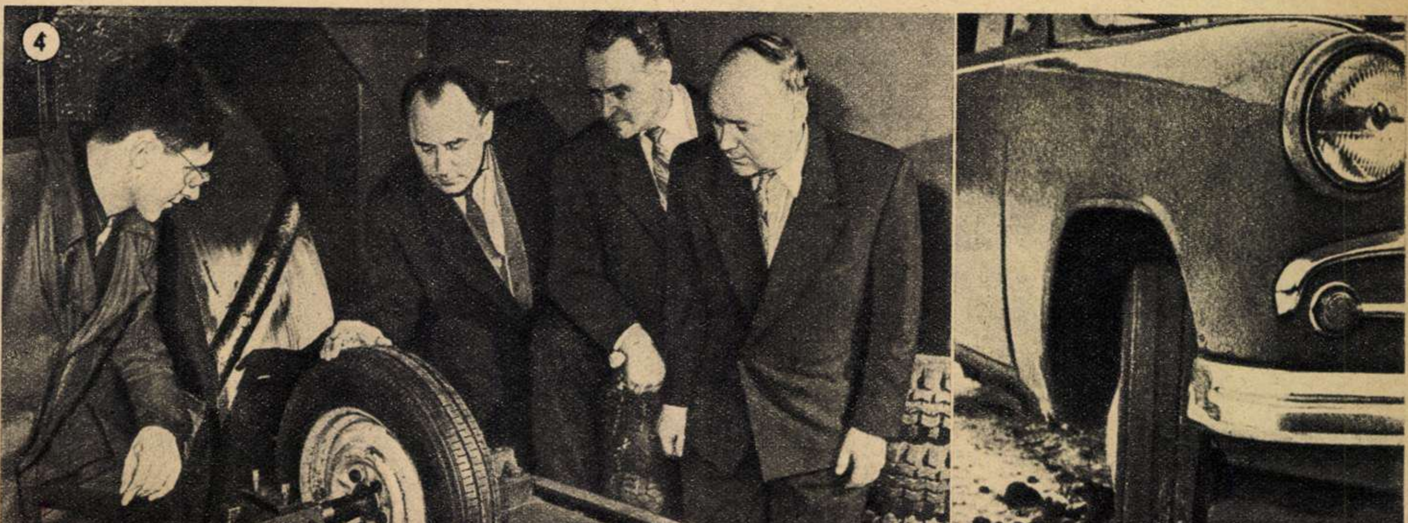

MOZAIC LITERAR

CEARTA

— schiță —

de Dionisie ŞINCAN

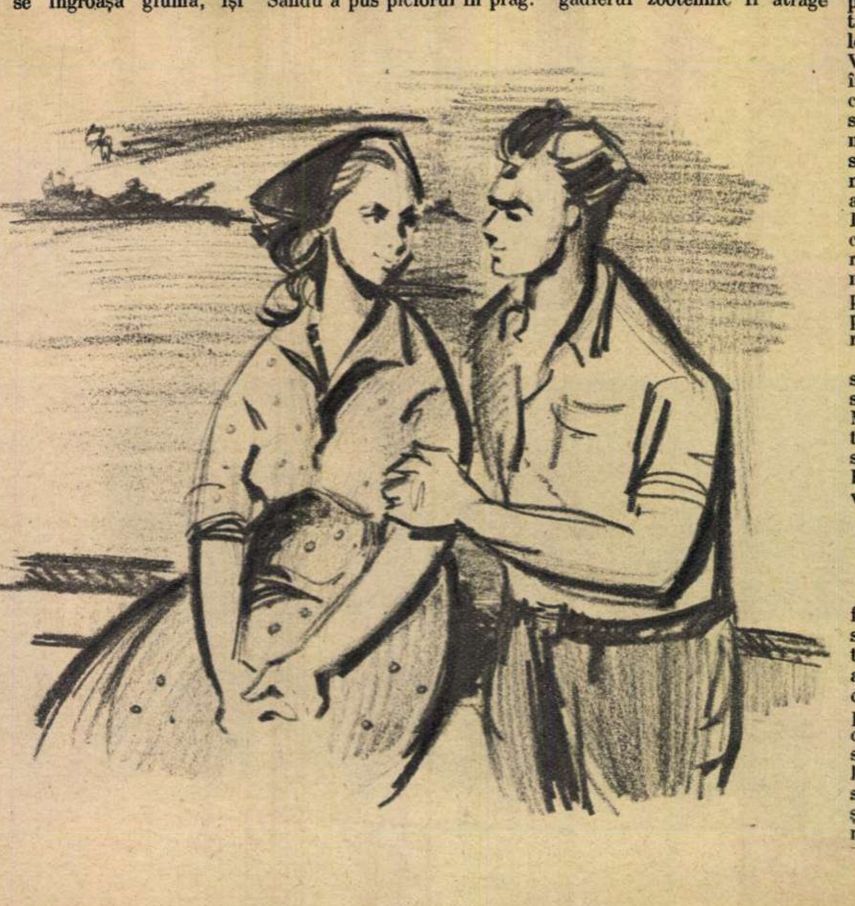

Ilustrație de Tia PELTZ

Nana Floarea Sandu răbdase vreme îndelungată — cam vreo săptămînă — și nu-i spusese fetei nimic. Socotea, cu mintea ei de femeie în vîrstă, că au să se așeze apele și toată lumea o să înțeleagă cum stau lucrurile. Trăgînd cu urechea pe la suratele ei din Zăvoaiele — și suratele nu erau femei care să tacă din gură — aflase că fata ei, Maria, era judecată aspru de unele neamuri ale lui Gheorghe Stoian. Se așezaseră neamurile acestea pe capul lui Gheorghe cu sfaturile, de-l năuciseră.

— Cum se poate — spuneau ele — cum se poate să-ți legi viața de o prefăcută ca Maria. Firea ei nu e bună, feciorule, ia aminte. Dacă se poate arăta ea în fața satului la căminul cultural în mai multe chipuri în piesele alea de teatru, apoi și ca nevastă va ști să-și ascundă adevăratul chip. Niciodată n-ai să știi ce gîndește. Că ea una gîndește, alta face. Ferește-te, Gheorghe.

Era drept că fata juca în echipa de teatru a căminului. Ba această echipă pornise și prin satele din jur să dea spectacole, ajunsese și la Fetești, la gospodăria de acolo, trecuse și Dunărea la Ivrinezu... După cum se vedea din vorbele neamurilor lui Gheorghe Stoian, membrii echipei se pricepeau bine să dea viață pe scenă personajelor din piesele pe care le jucau. Dar aceste neamuri ale lui Gheorghe căşunaseră numai pe Maria. Și știau ele de ce! Maria și Gheorghe erau de multă vreme în vorbă și tot satul Zăvoaiele știa că se vor lua.

Duminica, tinerii erau mai tot timpul împreună, se plimbau pe malul Borcei, fie că era vreme rea, fie că era vreme frumoasă. Ce le păsa lor de vreme? Cei care-i întîlneau îi priveau cu dragoste și le zîmbeau. Neamurile lui Gheorghe văzuseră la început cu ochi buni prietenia tinerilor. Toate astea însă pînă în duminica aceea cînd, la căminul cultural, echipa de agitație din care făcea parte și Maria nanei Sandu, printre alte critici aduse unora dintre colectiviști, l-a luat puțin în răspăr și pe Gheorghe Stoian. Era adunat la căminul cultural tot satul. S-a rîs pe ruptelea de cei criticați. După treaba asta cîteva din rudele lui Gheorghe și-au schimbat părerile despre Maria nanei Sandu. „Cum adică? — se întrebau ele. Seara te plimbi cu Gheorghe de mînă pe malul Borcei, stai cu el vreme îndelungată la bacul cu care se trece în baltă, iar a doua zi îl critici?!... Păi bine, oameni buni, așa ceva poate face numai un om cu două fețe! Și se știe că Maria are nu numai două fețe, ci mai multe. Lucrul s-a văzut în echipa de teatru! Atunci cu Gheorghe cum rămîne? Nu-i nevastă bună pentru el Maria! O fi ea utemistă și fruntașă în gospodărie, dar nici așa, să-l iei pe viitorul tău bărbat și să-l critici în fața întregului sat... Nu, așa ceva nu-i îngăduit".

Și s-au așternut cu nădejde pe capul flăcăului îndemnîndu-l să-și ia gîndul de la Maria nanei Sandu.

Nana Sandu aflase ea de pe la sfaturile suratelor ce zic neamurile lui Gheorghe. Răbdase o săptămînă încheiată fără să-i spună fetei măcar o vorbă. O vedea supărată și și-a zis că pe omul necăjit trebuie să-l lași în apele lui, nu să-i mai vii și tu ciocan pe cap. Dar, după ce a trecut și săptămîna aceasta, văzînd că se îngroașă gluma, își călcă pe inimă și-i spuse fetei:

— Ascultă, Marie dragă, te văd supărată și întunecată de la o vreme. Necazul ți-l știu. Și mai știu și ce spun ai lui Stoian despre tine. După cum văd eu, întoarcere nu mai poate fi. Scoate-ți-l pe Gheorghe din inimă! Îmi pare și mie rău de el, că-i flăcău vrednic și chipeș. Da' dacă se potrivește vorbelor înseamnă că-i slab de vîrtute și nu-i de nasul tău. Asta-i, fata mamei!

Maria și-a privit mama drept în ochi. Nana Sandu este femeie cam la 50 de ani, în toată puterea și cu judecată limpede. Rămasă fără bărbat de la 30 de ani, și-a crescut fiica cu strășnicie, scoțînd din ea un om dintr-o bucată. Cele două femei au dus o viață nu prea ușoară pînă cînd au intrat în gospodăria colectivă din Zăvoaiele, dar nu și-au plecat frunțile. Neamul nanei Sandu a fost neam de oameni mîndri și nu le suflai în ciorbă cu una cu două. Dovadă că și acum, luînd aminte cum vorbesc ai lui Stoian de fata ei, nana Sandu a pus piciorul în prag.

Femeie în vîrstă, nana Sandu, dar pe Maria o lăsase la cămin să joace teatru. Ba și ei îi plăcea să poposească pe acolo și să-și desfete inima privind la tinerii care dansau, cîntau sau citeau la bibliotecă. Deseori își lua cărți acasă și, prinzînd vreme liberă, își punea ochelarii pe nas și pornea să citească. Ea își înțelegea fiica. Îi era necaz numai că Gheorghe părea să se fi luat după vorbe nesocotite și o jignise pe Maria. De aceea îndrăznise să-și sfătuiască fata, îndemnînd-o să-și ia gîndul de la Gheorghe.

Maria însă nu-i răspunse. Ieși afară pe prispă de-abia ținîndu-și lacrimile. De aici se vedea doar pînă în uliță. Se întunecase. Deodată se auzi păcănitul motorului de la moară și tot satul se lumină. Se aprinseseră becurile electrice pe uliță. Maria se dezlipi de stîlpul de lîngă scară și, ieșind din ogradă, o apucă pe uliță în jos înspre Borcea. Mergea fără să observe ce era în juru-i, cu totul întoarsă înlăuntru. Îi părea rău că Gheorghe nu înțelesese critica pe care i-o făcuse brigada de agitație. Chiar din ziua aceea flăcăul începuse s-o ocolească. Nici la locul lor de întîlnire — bacul de la Borcea, cunoscut de toată lumea — nu mai venise.

Gheorghe Stoian este un flăcău de ispravă. O singură meteahnă are: nu suferă să i se poruncească sau să i se dea sfaturi. Dacă președintele gospodăriei, tovarășul Dobromir, îi spune: „Ghiță, ia pune tu caii la căruță să mergem la raion", Gheorghe se încruntă la el. „Dar dumneata nu poți să ți-i pui? Ia uite-te, frate!..." Totuși, pînă la urmă se duce și-i pune. Dacă brigadierul zootehnic îi atrage atenția că la așternutul vacilor a pus prea puține paie, Gheorghe bombăne: „Mai pune și tu mîna pe coș, dacă nu-ți place, și cară paie din șiră! Asta-i!". Dar după ce bombăne pleacă și mai aduce paie pentru așternut. Oamenii s-au învățat cu meteahna lui și n-o mai iau în seamă. Ba unii, în glumă, cînd vor ca Gheorghe să facă ceva fără să mai cîrtească, îi spun de-a dreptul: „Să nu faci, Ghiță, cutare lucru". Prima oară cînd s-a petrecut una ca asta, Gheorghe spusese: „Ba am să fac!" — și toată lumea se pornise pe rîs. Îl luase repede mucalitul, nu prinsese el de veste.

Cînd și-a alcătuit programul brigada de agitație, se gîndise și la Gheorghe Stoian. Cîntecul pe care i l-a făcut n-a avut în el nici un pic de răutate. Maria n-ar fi îngăduit, n-ar fi putut să facă una ca asta, pentru că feciorul îi era tare drag. Vroia însă, la fel ca și tovarășii ei din gospodărie, să-l vindece de năravul pe care-l avea. Și iaca ce dandana a ieșit! Nana Sandu o îndemnase să și-l scoată din inimă. Cum s-ar putea așa ceva? Și plecase, ca în fiecare seară, spre bacul de la marginea apei, fără să aibă însă speranța că Gheorghe va veni și el. Pînă a nu se fi certat, întotdeauna ea sosea prima. Gheorghe mai întîrzia cîte puțin. Îi plăcea să-l audă cum își cere iertare că a zăbovit mai mult pe-acasă. Ea îl ierta dinainte, chiar din clipa cînd îi auzea, de departe, pasul hotărît pe poteca dinspre sat. Dar acum...? De-o săptămînă poposea mereu singură prin locurile știute de ei amîndoi.

Maria se opri pe malul Borcei și se așeză pe bara punții de la bacul cu care treceau căruțele în baltă. Apele curgeau domol la vale. Valuri mici plescăiau la țărm, în noapte, și glasul lor molcom, de-abia foșnit, te făcea să simți și mai mult liniștea nopții. Deodată Maria tresări. Urechea ei prinsese zgomotul îndepărtat al unor pași apăsați, prea bine cunoscuți. Inima începu să-i bată din ce în ce mai repede, mai repede și, dacă vălul nopții nu s-ar fi așternut cu nădejde peste fire, în ochii ei s-ar fi putut citi cu siguranță bucuria și așteptarea.

Din întuneric se desprinse umbra flăcăului. Cu cît se apropia Gheorghe, inima Mariei bătea din ce în ce mai tare. Iată-l lîngă ea, se apleacă să-i vadă fața mai bine... Parcă-i încruntat, supărat... A venit să se certe cu adevărat?

— Tu ești, Marie?

— Eu, Gheorghe!

Flăcăul tuși ușor, încurcat.

— Iartă-mă c-am întîrziat.

Un plescăit mai tare îi făcu să întoarcă ochii. Pesemne că o păstrugă neastîmpărată spărsese oglinda apei. Cerculețe mici, apoi din ce în ce mai mari se desenară pe fața apei, lărgindu-se din ce în ce mai mult, pierzîndu-se cu totul în văluretele de la mal. Apoi Borcea continuă să curgă liniștită la vale ca și cum nu s-ar fi petrecut nimic...

Condeie tinere

Mîinile mamei

Mîinile cu vinele subțiri,
În căușul lor m-au legănat
Și-ale mele prime amintiri
De alintul lor mi s-au legat.

Mîngîierea mamei alunga
Orișice durere de îndată.
Și ca adierea răcorea
Fruntea-mi de necaz înfierbîntată.

Mîinile acestea m-au lăut,
S-au jucat prin părul meu buclat,
Și, cu drag, întîiul meu sărut
Eu acestor scumpe mîini l-am dat.

Pe aceste mîini m-am sprijinit
Cînd, cu-atîta teamă și sfială,
Pentru-întîia dată am pășit,
Tropăind mărunt pe pardoseală.

Mîna blîndă-a mamei m-a-nvățat
Cum să țin în mînă tibișirul
Și pe-abecedar m-a ajutat
Slovelor ciudate să țin șirul.

Cînd m-am dus la balul meu dintîi,
Mîna-i gulerașul mi-a-ndreptat
Și cînd am privit în ochii ei
M-am mirat: de ce au lăcrămat?

Mîinilor cu vinele subțiri
Ce m-au mîngîiat în clipe grele,
Azi, de ziua lor, drept mulțumiri
Eu le dărui versurile mele.

CENUȘA HIROȘIMEI

— **fragment** —

...Cenușa șoptește o vrajă cumplită:
În dansul de flăcări am fost zămislită.
În dansul de flăcări, în hora nebună
De oameni și ierburi arzînd împreună.
Și cine pășește pe trupu-mi fierbinte
Al morții supus e de-aci înainte.
Căci cui sub picior trupul meu a strivit
I-am scris ca să moară încet, otrăvit.
Otravă-i oceanul și mort este cîntul,
Otravă-i văzduhul, mă împrăștie vîntul
În aer, în apă... mă suge țărîna
Și moartea ajunge aicea stăpîna.
Eu sînt o pecete lăsată de crimă
Pe trupul tău ars, schilodit, Hiroșima.

Victoria DRAGU
elevă cl. a X-a

De vorbă cu SZEMLER FERENC

Aproape că nici nu m-a lăsat să rostesc pînă la capăt întrebarea. Și, cu comunicativitatea sa caracteristică, scriitorul Szemlér Ferenc a început de îndată să-mi dezvăluie planurile sale de creație:

— Dacă întrebarea vizează creația mea în general, un răspuns clar e greu de dat, deoarece șantierul literar sau cîmpul meu de activitate poetică este întreaga viață a oamenilor muncii, așa cum se desfășoară ea în fața noastră, sub semnul construirii socialismului. Această viață încerc s-o exprim în poezii lirice. Dacă întrebarea se referă însă strict la anumite volume, răspunsul este mai ușor de formulat. Cu cîteva săptămîni în urmă, la Editura Tineretului mi-a apărut volumul intitulat „Pe căușul vîntului", cuprinzînd, în mare parte, poeme inspirate din călătorii făcute în țară și străinătate (în special în Uniunea Sovietică). Acum fac corecturile unui alt volum, intitulat — într-o traducere romînească aproximativă — „Peisaj schimbat", și care cuprinde poeme inspirate din marile victorii obținute de poporul romîn sub conducerea partidului în ultimii ani. Mă pregătesc, în fine, pentru întocmirea unui al treilea volum, pe care sper să-l termin în cinstea celei de-a 40-a aniversări a partidului.

— Finalul romanului „Solstițiu", care a apărut cu puțină vreme în urmă, lasă să se întrevadă că veți urmări destinele eroilor într-o nouă carte...

— Așa mi-am și propus. Trebuie să precizez însă, înainte de toate, că însuși romanul „Solstițiu" (după cît mi se spune, la anul va apărea și în romînește) este continuarea unui alt roman intitulat „Căderea arhanghelilor" (publicat într-o primă formă încă în anul 1946, și care va fi tipărit, într-o nouă versiune, probabil în cursul acestui an). În prezent lucrez la ultimul volum al acestei trilogii.

— Sînteți un harnic traducător în limba maghiară al poeziei romînești. Veți continua?

— Fără îndoială că da. De altfel, cu vreo două luni în urmă am predat la E.S.P.L.A. un volum de versuri alese din opera lui Macedonski, cu un studiu introductiv, note etc. Macedonski este încă prea puțin cunoscut maselor de cititori în limba maghiară. De aceea sînt fericit că voi putea contribui la descoperirea de către acești cititori a unui însemnat poet. ...Aș dori, de asemenea, să traduc, din germană în ungurește, una dintre cele mai interesante piese ale lui Bertolt Brecht: „Sfînta Ioana a abatoarelor".

— De curînd ați fost ales președinte al Comisiei pentru literatura minorităților naționale a Uniunii scriitorilor din R.P.R. Vă rugăm să ne împărtășiți cîteva date din planul Comisiei.

— La plenara lărgită a Comisiei, ținută acum cîteva săptămîni, au fost dezbătute pe larg și cu folos problemele noastre de creație. Pe drept cuvînt s-a constatat că scriitorii maghiari, germani, sîrbi din R.P.R., muncind într-un front strîns unit cu scriitorii de limbă romînă, au realizat progrese remarcabile. Scriitorii se orientează mai hotărît spre temele actualității, cărțile lor capătă prestigiu în rîndul cititorilor. În cinstea celui de-al III-lea Congres al partidului au apărut și vor apare lucrări interesante scrise în limbile minorităților naționale.

În timp ce-mi vorbea, Szemlér Ferenc răsfoia filele unui caiet în care erau înserise multe din planurile de creație ale scriitorilor minorităților naționale. Ascultîndu-l, vedeam aievea în vitrinele librăriilor noi volume pătrunse de patosul construcției socialiste.

Al. NICHITA

„VĂ VORBESC SCRIITORII..."

„Vă mulțumesc, copii, că ați venit. Mă bucur că înregistrați succese la învățătură"...

Cu aceste cuvinte își începe Lev Tolstoi cuvîntarea adresată acum cincizeci și ceva de ani elevilor din Iasnaia Poliana, veniți să-l viziteze. Ele pot fi ascultate și azi, datorită unei inițiative a Ministerului Culturii din U.R.S.S. de a transpune, de pe sulurile fonografice pe discuri microsillon, fragmente sau texte rostite de marii scriitori ruși și sovietici dispăruți. Cu colaborarea scriitorului Irakli Andronikov, de al cărui comentariu sînt însoțite textele, au fost transpuse pînă acum pe discuri începutul discursului pronunțat de Maxim Gorki la primul congres al scriitorilor sovietici în 1934; recitarea de către Maiakovski a poemului său „Extraordinara aventură"; o parte dintr-un discurs despre partinitatea în artă, rostit de Anatoli Lunacearski; un apel adresat de Nikolai Ostrovski — cu puțin înaintea morții sale — primelor detașamente de comsomoliști care au luptat în timpul războiului civil pentru apărarea patriei și cărora le urează „noi victorii și un viitor luminos și măreț".

Se mai pot auzi pe asemenea discuri vocile lui Kuprin, Veresaiev, Briusov, Esenin, Bagrițki, Serafimovici, Pavlenko, Dovjenko, Vișnevski, Aleksei Tolstoi.

Discurile microsillon „Vă vorbesc scriitorii..." au fost primite cu entuziasm de către oamenii sovietici. Înregistrarea lor va continua pe măsura descoperirii altor cilindri fonografici.

VITRINA

HORIA LIMAN: „TIMPURILE ȘI ANOTIMPURILE BUCUREȘTIULUI"

Dacă în „Cînt oamenii și zările" Horia Liman dezvăluie în maniera reportericească care-i este proprie aspecte ale noilor realități socialiste statornicite în țara noastră, în volumul „Timpurile și anotimpurile Bucureștiului" asistăm la o restrîngere a investigației, în folosul adîncirii fenomenului, a obiectului studiat: zbuciumata poveste a Bucureștiului, din vremuri imemorabile pînă în zilele noastre, cînd puterea populară a dat o nouă și strălucită față orașului.

Cartea a fost concepută ca un imn de mare amploare închinat Capitalei; din această lucrare a apărut, deocamdată, doar o primă parte: „Timpurile și anotimpurile Bucureștiului".

Specific acestui volum plin de culoare și efuziuni lirice este caracterul său polemic. Observația ar putea părea paradoxală, „Timpurile și anotimpurile Bucureștiului" fiind totuși o carte de reportaj. Autorul polemizează cu diverși literați, spulberînd elucubrațiile reacționare emanate de aceștia, ca de pildă acelea ale lui Paul Morand care, din perspectiva palatelor Cantacuzino și Balcic unde încerca să-și risipească plictisul parizian, scrisese cu două decenii în urmă disprețuitoare pagini la adresa Bucureștiului și a întregii țări romînești.

„Alchimia timpului — remarcă autorul — a operat transformări esențiale". Într-adevăr, e interesant și plăcut să urmărești în cartea lui Horia Liman schimbările peisajului orașului de-a lungul deceniilor și, cu precădere, marile transformări survenite în anii noștri. Un ghid exersat te călăuzește: autorul.

ȘTEFAN LUCA: „DRUMUL TRECE PRIN PĂDURE"

Noul volum de povestiri al tînărului scriitor Ștefan Luca, „Drumul trece prin pădure", se înfățișează divers ca modalitate de oglindire a satului contemporan. De altfel autorul, într-un scurt cuvînt către cititor, atrage atenția: „multe din povestirile înfățișate în această carte le-am ascultat la lumina tremurătoare de lampă, în satele din părțile Mureșului, de care mă leagă copilăria; altele, în plină iarnă, în dormitorul tractoriștilor, în timp ce-n horn cînta vîntul... Socotesc și-am socotit întotdeauna că n-am dreptul, cutreierînd satele noastre în adîncea prefacere prin care ele trec astăzi, să le las uitate".

Desigur că, și ca amploare și ca realizare artistică, se impune în primul rînd nuvela care a împrumutat titlul volumului. Întîmplarea povestită pornește de la un fapt real — ne asigură autorul. Tîlharii atacaseră în pădure pe doi dintre membrii comisiei de inițiativă pentru formarea gospodăriei agricole colective. Unul dintre bandiți s-a dovedit a fi un criminal de război de mult căutat de justiție. Autorul a găsit expresia corespunzătoare pentru redarea unui moment de mare intensitate dramatică într-un sat pornit pe drumul făuririi vieții socialiste. Alte povestiri, ca „Iulică", „Zaharia", „S-a întors Achim", „Pragul", „Pe drum" etc., surprind la rîndul lor din unghiuri diferite satul contemporan, descoperind în întîmplările cotidiene semnele biruinței conștiinței socialiste.

21.000.000 EXEMPLARE

Depozitele „Camerei cărții" din U.R.S.S. dispun actualmente de peste 21 de milioane de exemplare ale diferitelor publicații sovietice. Dată fiind extensiunea continuă a „Camerei cărții", s-a proiectat construirea unei noi clădiri care s-o adăpostească. Aceasta va fi compusă din patru corpuri, din care unul, avînd opt etaje, va adăposti depozitul, alte două vor fi rezervate imprimeriei instituției, iar cel de-al patrulea va servi drept sală a cataloagelor. Noua clădire a „Camerei cărții" va mai dispune de o sală de conferințe cu 500 de locuri și o bibliotecă cu 125.000 volume.

MOZAIC LITERAR

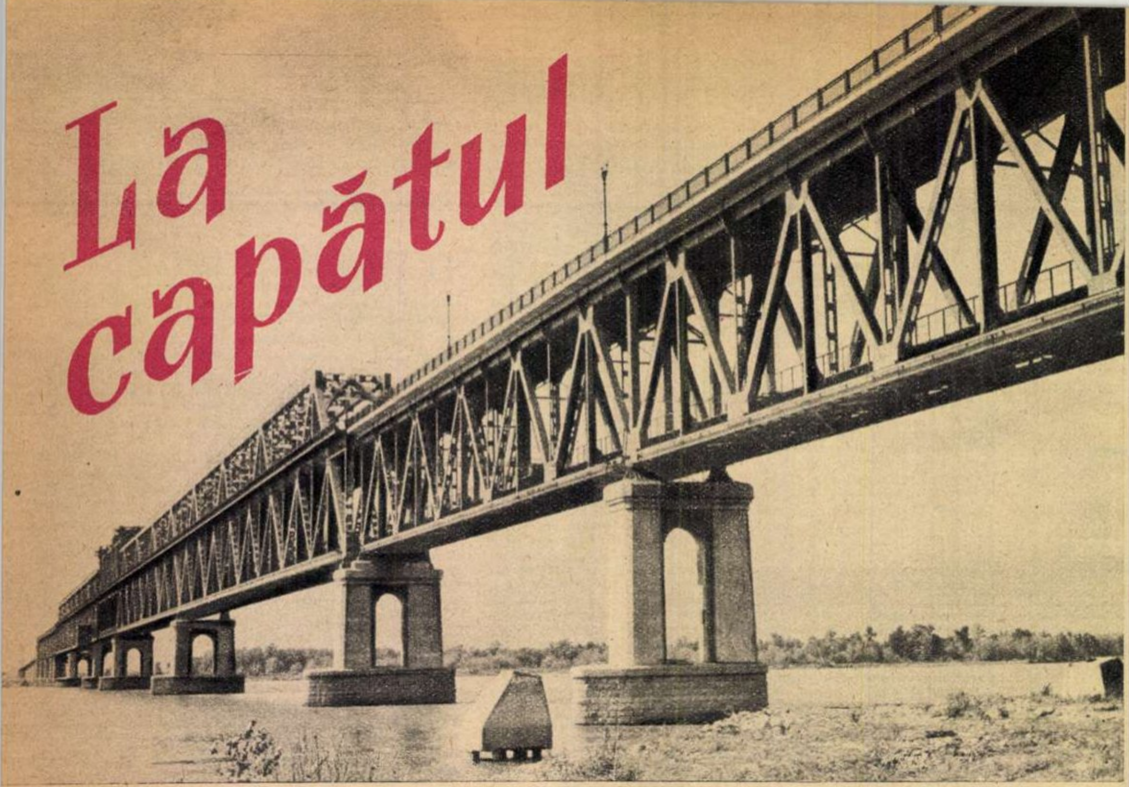

La capătul „PODULUI PRIETENIEI“

de Gheorghi IVANOV

Călătorii ce treceau în urmă cu un veac prin Russe îi spuneau „orașul frumos“. Și era într-adevăr așa. Apăruse pe hartă încă de pe vremea romanilor, ca port al flotei lor militare danubiene. Și, deși în evul mediu s-a aflat sub robia turcească, el a continuat să se dezvolte. Într-adevăr, după instalarea în Bosfor și în Dardanele a cuceritorilor otomani, pe valurile Dunării apărură corăbii mari, venind de pretutindeni, încărcate cu mărfuri de tot felul. Și, în drumul lor legănat, corăbiile ancorau adesea la Rusciuc — așa-i spuneau pe atunci negustorii; se opreau în port și-și descărcau povara la poalele „orașului frumos“ și bogat, cu prăvălii multe și meșteșugari iscusiți.

Centru administrativ al întregului vilaiet dunărean al imperiului turcesc care cuprindea Bulgaria de nord, Dobrogea, regiunile Sofia, Pirot, Niș, Russe a găzduit prima tiparniță modernă a Bulgariei. Iar cu cîteva secole mai tîrziu, în 1864, tot de aici a plecat spre Varna învăluită în aburi groși și albi și pufăind solemn, prima locomotivă ce ducea primul tren al Bulgariei pe prima cale ferată: Russe-Varna.

Russe este totodată și un oraș eroic, denumit pe drept cuvînt „poarta revoluției naționale bulgare“. Așezat la răscruce de drumuri, nu departe de București (unde emigranții formaseră Comitetul central revoluționar bulgar), Russe a devenit centrul unei aprige — deși crunt reprimate — lupte revoluționare...

Pe o străduță veche a bătrînului oraș trecătorul mai poate vedea și azi o casă mititică pe care anii și-au lăsat pecetea cenușie. E casa babei Tonka. Aici se ascundeau de prigoana asupritorilor organizatorii revoluției poporului bulgar, Gheorghi Rakovski, Vasil Levski și alții.

După eliberarea de sub jugul fascist, Russe a căpătat o nouă strălucire. În centrul și la marginea orașului au apărut o sumedenie de case noi, înalte, spațioase. Pe cerul siniliu s-au profilat siluetele noi ale uzinelor, s-au înmulțit coșurile fumegînde ale fabricilor. În oraș au apărut creșe, spitale, biblioteci, teatre, școli, instituții de învățămînt superior. Maiestuoasă, modernă și încăpătoare, clădirea operei, ca și aceea a palatului de justiție, domină orașul.

Și gara cea nouă — durată în marmură strălucitoare și albă, pavată cu mozaic multicolor, gara în care trenurile se opresc în fiece clipă sub cupole mari, de sticlă — e o mîndrie nouă a vechiului Russe.

În jurul orașului, vara, se întinde covorul verde și foșnitor al parcurilor — locul preferat de odihnă și distracție al copiilor, al tinerilor, al bătrînilor. Dintre toate, poate, cel mai frumos este tînărul parc al „Tineretului“, amenajat pe aproape o sută de hectare, în numai cîteva luni de muncă voluntară, de către tinerii orașului. Dincolo de parcuri și dincolo de stadionul recent construit — capabil să găzduiască entuziasmul a peste 20.000 de spectatori — ca un braț uriaș și puternic întins în semn de prietenie între poporul vecin și prieten, spre poporul romîn, se zărește „Podul prieteniei“. Lung de patru kilometri, turnat în oțel strălucitor alb-albăstrui, el simbolizează dorința de pace și prietenie a locuitorilor din Russe ca și a întregului popor bulgar, dorință comună cu a tuturor popoarelor ce luptă pentru pace și progres.

Centrul orașului Russe. Se zăresc monumentul Libertății și vechea clădire a teatrului.

Clădirea Operei.

Uzina de unelte agricole din Russe (sus) și hotelul-restaurant din parcul „Lipnic“ (jos).

Noul șantier naval.

CU SARE ȘI PIPER

ÎN TRAMVAI...

de Silviu GEORGESCU

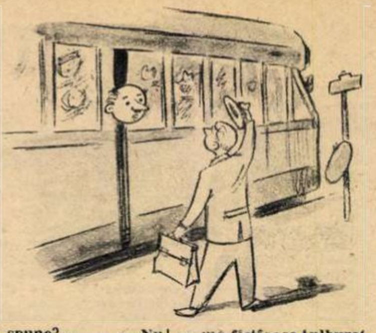

— Ia te uită! Lume nouă!

— Nemaipomenită coincidență! Popescu!

Tramvaiul se zmucește din stația tixită. Pe deasupra capetelor ne căutăm mîinile. Le strîngem cu căldură prinzînd ca-ntr-o paranteză aritmetică un fetru de damă model „ibric“.

Gîndiți-vă ce fericită întîmplare! Să te întîlnești cu un prieten pe care numai cu o seară înainte, într-o discuție, l-ai aruncat, în chip de argument decisiv, nevestei:

— Lasă, dragă — nu mîine, dar poimîine sigur mă duc la Popescu!

Și Popescu, poftim! Îmi iese singur înainte... Acu', ce mai! Sînt sigur! Dacă nu mîine, poimîine cel mai tîrziu mă-ntorc acasă cu adeverința.

— Trei luni, mă, pricepi? — îi explic. Trei luni de cînd mă purtați pe drumuri. Mi-ați scos sufletul. Ba că n-a ieșit încă de la șef, ba că ăla de la „evidență“ e plecat în concediu, ba că Romeo... ăsta, cum îi zice?... Romică, din comisia specială, are unele obiecții, ba că...

— Nemaipomenit! — se-nfurie amicul, amenințînd să modifice din cot înfățișarea și poziția fetrului-ibric din paranteză. Și cum? Nu pricep: de ce n-ai venit pînă acum la mine?

— Ei!... — zic.

— Nici un „ei“. Cîte ai făcut tu pentru mine!...

Tramvaiul a oprit din nou. Alte baticuri, sacoșe, mîini transpirate ne dau ghes, ne zoresc spre platformă. Închidem paranteza.

— Că dacă nu erai tu cînd cu alea trei vagoane de mă puseseră dumnealor să plătesc locație...

— Popescule!

— Nevinovat, nevinovat, dar cine mi-a deschis ochii?...

— Isprăvește, frate! — roșesc.

— Cine mi-a întocmit contestația? Ori astă primăvară, cînd cu darea de seamă?... Crezi c-am uitat?...

— Mă dau jos, să știi!

— Te dai, dar te dai o dată cu mine. Mergem...

— Imposibil acu'. Am treabă la minister.

— Nimic! Mergem întîi de luăm cererea — trecem pe la șef să ne dea viza — de aici la flecuștețu' ăsta de... cum ziseși că-i spune?... Ăsta din comisia specială...!

— Romică... Romeo... naiba-l mai știe?

— Las' c-o să-l știe acu' — clipește cu subînțeles prevestitor amicul.

Și-mi arde un ghiont.

— Sau nu! Las' să-l cheme șeful sus la el. S-auzi și tu cum îl beștelește.

— Da' o să vrea? — îndrăznesc a mă bucura în virtutea celor trei luni de așteptare.

— Cine? Șeful?... Pe loc, mă. Dacă-ți spun!... Într-o jumătate de ceas ai adeverința. Mai ales cînd i-oi spune că e vorba de un prieten care... — și deodată își duce mîna la frunte. Taci, că mi-am adus aminte! Am și eu o rugăminte la tine...

Zîmbesc încîntat. Da' mai e vorbă? Să-l refuz pe Popescu?

— O cerere — face. Cu nevastă-mea... I-a spus nu știu care de la voi, știi... în legătură cu postul de statistician... Tu, ca șef de serviciu, oricît... știi?...

— Știu, dar...

— Statistician I-a. N-am prea aflat multe date da' în tot cazul e locul pe care l-a ocupat pînă acu' o săptămînă unu', Paraschivescu, de l-au mutat la „aprovizionare“ cu decizia nr...

— Da, dar eu de alaltăieri... știi?...

— Știu, știu — se grăbește amicul. De alaltăieri ai mai primit trei oferte: Teodorescu Vasile, una Dăscăleasca de la fișier (se compară asta cu nevastă-mea?) și ăsta... na! Cum îi zice, frate... că mereu îi uit numele?... De altfel — se scuză — ți-am spus că nu prea cunosc amănunte.

— Nu! — mă fistîcesc tulburat. Vreau să-ți spun că de alaltăieri, de la prînz, eu... de fapt nu mai sînt șeful serviciului...

— Așaaa?!

Scoate un „așaaa?!“ de parcă ar trage aer în piept. Și face niște ochi.

— De alaltăieri — zic. De cînd... Da' las' că-ți spun cînd o fi să coborîm.

— Unde să coborîm?! — se miră. Nu ziceai că te duci la minister?

— Dar spuneai... știi, cu adeverința aia a mea...

Popescu doar că nu mă repede:

— Ei, asta-i acum! Stai să văd și eu întîi despre ce este vorba... ce zice șeful... nu?

Am încremenit.

— Păi șeful...

— Și șeful... parcă ce? Numai de el depinde?! Mai e și tovarășul Romeo... ăsta... Romică din comisia specială. Ce naiba, parcă vorbim turcește. Ai așteptat trei luni... Ce faci, nu cobori?

Tramvaiul a oprit. Înghesuit, îmbrîncit din toate părțile, mă pomenesc pe trotuar.

— Săptămîna viitoare! — aud, ca prin vis, vocea lui Popescu. Dă-mi un telefon!... Sau lasă! Las' că te caut eu! La ce serviciu te-au dat?...

— La minister! — apuc să răspund în urma tramvaiului care a pornit. De mîine sînt la minister... Director general!

Și multă vreme încă mi se pare că mai zăresc chipul mustăcios și chel al bunului meu prieten Popescu prins în ghilotina celor două uși și răcnind ca un desperat:

— Mîine dimineață sînt la tine!.. Îți aduc adeverința... Te-am pupat. Pa!

NEA CRISTACHE ȘI-A PUS TELEFON...

— Cel mai bun lucru, nu-i așa, e să ai telefon cuplat. Te costă mai ieftin și în plus eu, ca pensionar, stînd tot timpul acasă, pot, nu-i așa, să răspund cînd aud că sună la dumneata și să te informez.

Ce mai, acceptai propunerea vecinului meu, nea Cristache, de a-și instala telefon cuplat cu al meu. Acum are el telefon și nu mai am eu. De fapt am și eu, dar e mereu ocupat. Vorbește cuplajul. Adică nea Cristache. Și nu atît dumnealui cît dumneaei, consoarta dumnealui. E drept că are numai convorbiri importante... Deunăzi am surprins, fără voia mea, un crîmpei:

„Își întinde pielea pe față cu mărci poștale, tu“ — spunea vecina. „Aș! Își unge fața cu smîntînă, dragă! Pisica o adoră! Nu se dezlipește de fața ei...“ — îi răspundea interlocutoarea, de la celălalt capăt al firului.

Am pus repede receptorul în furcă. Sînt un om discret și nu vreau să-mi schimb părerea despre mine. În nădejdea că o să găsesc totuși cîteva momente telefonul liber, mi-am luat unele măsuri. Aparatul l-am pus pe studio. Înainte de culcare îmi petrec timpul încercînd să prind firul liber. Masa am mutat-o lîngă telefon. Mănînc supă și... suflu în receptor. Cu o mînă înfig furculița-n friptură și cu cealaltă țin receptorul. Distrat, o dată am pus furculița la ureche și receptorul în gură. Ca... telecomunicație, rezultatul a fost același.

Telefonul e veșnic ocupat... Prietenii, exasperați, au început să-mi anunțe numărul la 02. Șeful m-a luat la ochi. Cică scot receptorul din furcă să nu fiu deranjat cu vreo lucrare urgentă. În familie e scandal. Soacră-mea i-a spus nevesti-mi că știe ea de ce nu răspund la telefon. Voia să vie pe la noi și cică am blocat telefonul ca s-o împiedic s-anunțe cînd vine. Unchiul Fănică nici nu vrea să mai audă de mine. Din cauza mea, zice, nu-i trec durerile de șale. Vrea să-mi telefoneze ca să-i împrumut perna electrică și nu poate. Într-o zi, tot încercînd să prind liber firul, o voce suavă mi-a dictat un sfert de oră la telefon o rețetă de cornulețe umplute cu nuci. După aceea m-a luat nevastă-mea la întrebări: „Cine era? Ce voia? Ce-ai avut de discutat atît?“ Nu credea că n-o cunosc. Acum mă suspectează și cînd mă duc în colț la Alimentara să vorbesc de la telefon public. Cică mă duc acolo fiindcă nu vreau să audă ea cu cine vorbesc...

Toate astea m-au pus pe gînduri... Telefonul cuplat e avantajos, asta trebuie s-o recunosc. Dar ceva nu e în regulă. Tehnic, cuplajul e perfect. Imperfect e ceea ce înțeleg unii prin cuplu...

...Și gîndurile mă năpădiră, învăluindu-mă în noianul lor ca într-un abur...

...Iată-mă la circ,... Sus, sub bolta uriașă, prins cu putere de trapez, pendulează dintr-o parte în alta, scăldat în lumina orbitoare a reflectoarelor, nea Cristache... Pe alt trapez mă aflu suspendat eu, oscilînd în sens invers... Liniște... Tobele duruie... Spectatorii uită să mai respire... Îmi fac vînt. Întind mîinile spre celălalt trapez. Alee, hop! Triplu salt!... Dar nu prind decît aerul. „Cuplul“ meu se află exact în partea opusă celei în care ar fi trebuit să se găsească... Un țipăt!... Mă prăbușesc! ...Noroc de plasă... Simt cum îmi intră în carne nodurile fileului. Dar nu sînt noduri. Sînt droturile somierei... Pesemne că am ațipit... M-a trezit telefonul cu zbîrnîitul lung și strident, caracteristic cuplajului. E nea Cristache. Îmi propune ca, în locul telefonului cuplat, să instalăm unul cu derivație... cică e și mai convenabil!

Adrian DASCĂLU

CU ȘI FĂRĂ FARD

— Ai auzit? Bancherul Thomson din Chicago a angajat patru gangsteri.

— De ce?

— Ca să-i apere banca... de polițiști!

★

Patronul, către muncitorul concediat:

— Am auzit că te-ai lăudat că după moartea mea ai să vii la cimitir ca să scuipi pe mormîntul meu.

— Nu fiți neliniștit, domnule. Eu personal nu voi face acest lucru. Nu-mi place să stau la coadă.

★

Un școlar newyorkez sosind pentru prima oară la țară văzu un curcubeu.

— Frumoasă chestie — spuse el. Dar pentru ce fel de băutură o fi reclama asta?

★

— Ca s-o cuceresc pe fata care-mi plăcea — povestea un tînăr american — m-am lăudat cu unchiu-meu, milionarul.

— Și ai reușit?

— Da. Acum mi-e mătușă...

★

— Dragă Miguel, îți pun o problemă de perspicacitate. Să zicem că membrii guvernului în frunte cu Franco se îmbarcă într-un avion. Avionul are zece locuri. Franco se află pe locul 10. La exact 10 minute după decolare avionul se prăbușește. Cine se va salva?

— Spania.

ÎN PATRU RÎNDURI...

Cercului de astronomie al elevilor de la Școala medie nr. 2 din Iași

Fac elevii treabă bună
Despre astre-or învăța...
Mîine-n cosmos de-or pleca,
N-or părea... căzuți din lună!

Unui anume spectator

Nu știu, zău, în ce măsură,
Vede-o piesă-n mod concret;
Are-o sete de cultură,
Ce și-o stinge la... bufet!

S. HOROVITZ
Iași

UMOR DIN ÎNTREPRINDERI

DIN GAZETELE DE PERETE DE LA „TRICOTAJUL ROȘU“

Deoarece bormașina de la atelierul mecanic a zăcut multă vreme demontată, se făcea „coadă“ la strung pentru operații simple de găurire a unor piese.

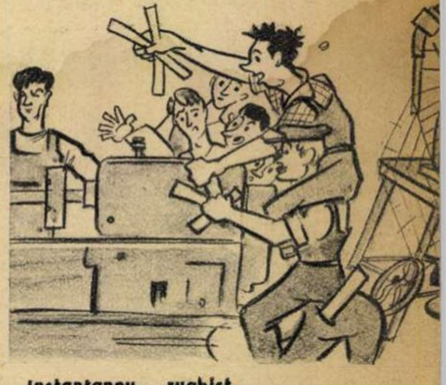

Instantaneu... rugbist.

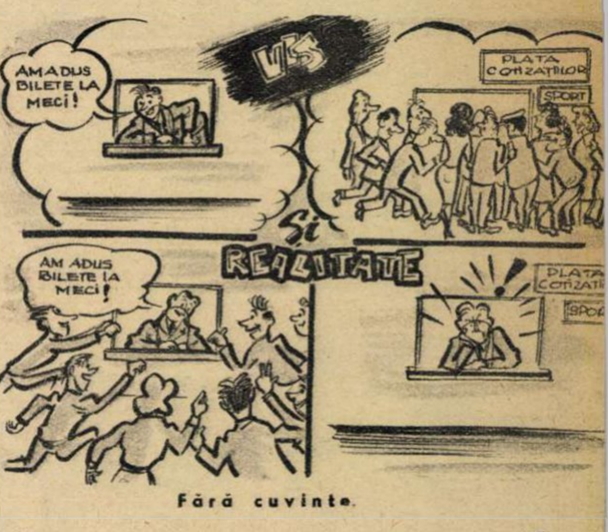

Fără cuvinte.

Cuvinte încrucișate

BALNEARĂ

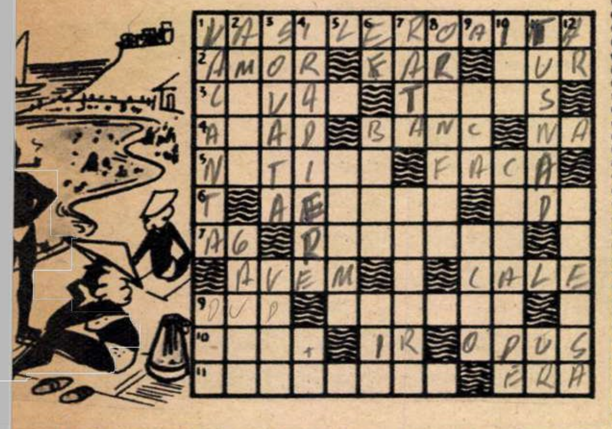

ORIZONTAL: 1) Stațiune balneară de pe litoralul nostru (2 cuv.). 2) Iubire — Se află unul la sud de Constanța — Mișcare circulară. 3) Fluier ciobănesc — Localitate climaterică între Predeal și Orașul Stalin. 4) Oraș în Banat — Glumă (mold.) — Poftim. 5) Înnăscute — A se produce. 6) De domeniul atmosferei — Administrativ (abr.). 7) Argint — Odihnit. 8) Posedăm — Rută. 9) Arbust de munte cu fructe comestibile — Perlă a litoralului nostru. 10) Sinaia — Ceva cu care te poți unge, deși nu e nămol — Contra. 11) Stațiune balneară în Banat, construită în anii de democrație populară — Cea pe care o trăim noi se numește atomică și cosmică.

VERTICAL: 1) Concediu de odihnă — Violet. 2) Stațiune balneară în Bărăgan — Văgăuni. 3) Stațiune climaterico-balneară în Ardeal — Transport neambalat al materialelor granulare. 4) Emitere de raze — Tăcere! 5) Timp. 6) O treime din Eforie — Căpetenie de trib arab — Ață. 7) Cea sălbatică se adăpostește în Deltă și în bălțile din lunca Dunării — Copaci. 8) Izvor (fig.). 9) Popas — A bate vîntul ușor. 10) A se ivi — Strofe de cîte patru versuri. 11) Stațiune balneo-climaterică în Ardeal — Jumătate dintr-un tren. 12) Unitate de măsură agrară — Altă perlă a litoralului nostru.

DEZLEGAREA JOCULUI „DIN MUZICA LUI CEAIKOVSKI", APĂRUT ÎN NR. 22

ORIZONTAL: 1) Patetica - Pian. 2) Opera - Arie - Ra. 3) Larina - Ciripi. 4) O - Teatre - Ite. 5) Noe - Nea - Morga. 6) Eb - Manfred - Ir. 7) Zola - Eta - Imun. 8) Arămiu - Pace - I. 9) Icar - Est - Lac. 10) ONU - Înnoitori. 11) P - Lin - Od - Odă. 12) Uz - Feerie - Iti. 13) Sir - Lume - Diez.

SIRENELE DIN OCEANUL INDIAN

În apropierea coastelor Oceanului Indian, mai ales a coastelor etiopiene și malaeze, trăiesc niște animale ciudate care se numesc sirene sau, cum le mai spun localnicii, vaci de mare.

Sirena (nelicore dugong) este un mamifer acvatic asemănător delfinului de la noi, de care se deosebește atît prin forma capului (care e turtit, și nu ascuțit ca al delfinului) cît și prin faptul că se hrănește cu alge marine — și nu cu pești ca delfinul (de altfel, este singurul mamifer acvatic ierbivor).

Animalul are forma de pește, cu membrele inferioare transformate în înotătoare. Capul său se aseamănă cu cel al unui cîine cu botul turtit; ochii săi mici, înveliți într-o pieliță protectoare, îi întregesc înfățișarea curioasă.

Sirenele sînt animale de noapte. Ele se întîlnesc în apropierea coastelor, în grupuri mici, căutîndu-și hrana. Înoată foarte bine, apărînd la suprafața apei numai cu jumătatea superioară a trupului, întocmai ca sirenele din legende.

Localnicii le vînează pentru pielea și grăsimea lor.

EDUCAȚIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

CONSTRUCȚIE PEDAGOGICĂ

Sub ochii noștri, în cîțiva ani toate domeniile de cunoștințe au sporit cu o iuțeală ce dă senzația vertijului. Marile schimbări economice și politice au dat hărții o nouă înfățișare și istoriei un nou înțeles. Explorările fizicii și chimiei în universul complex al materiei, pătrunderea minții omenești în cele mai tainice procese ale naturii au făcut ca multe manuale școlare să fie perimate. Elevilor de azi, care-și fac temele între două lansări de satelit, nu le mai ajunge alfabetul științei, cuprins în cîteva zeci de pagini, iar profesorii școlii noi, socialiste, nu vor și nu pot să treacă nepăsători pe lîngă cotidienele cuceriri ale științei și tehnicii. Necesitatea de a face față acestor noi cerințe implică pentru cel ce predă obligația de a învăța mereu.

De cele mai multe ori, în trecut, momentul obținerii patalamalei oficiale coincidea cu ultima întîlnire a proaspătului licențiat cu cartea de studiu. Scriitorul Ioachim Botez, printre alții, a descris cu îndurerat sarcasm nemuritoare tipuri de „belferi" și „tapiri" care-și hrăneau treizeci de ani de dăscălie cu firimiturile modestului capitol de cunoștințe încropit în anii studenției. Statul burghezo-moșieresc nu avea trebuință de profesori bine pregătiți pentru oropsiții copii ai celor ce muncesc.

Profesorul de azi însă nici nu poate fi conceput fără permanentă activitate în formare și documentare, care-i permite să se țină „la zi". Dar, cerîndu-i aceasta, Partidul Muncitoresc Romîn și regimul de democrație populară îi pun totodată la îndemînă toate mijloacele pentru a-și desăvîrși pregătirea.

Nu demult educatorii de toate gradele din țara noastră au primit un dar prețios: în clădirea din șoseaua Panduri nr. 90 și-a deschis porțile „Biblioteca centrală pedagogică". Cu timpul i se vor adăuga un muzeu pedagogic și o arhivă științifică, alcătuind împreună o secție a Institutului de științe pedagogice. Primii cititori au și început să vină, notițele au și prins să acopere fișele albe. Cu ajutorul lor anatomia fină a planului de lecție va fi îmbogățită și precizată, întrebările elevilor vor găsi în orice clipă răspunsuri și profesorul își va păstra renumele atotștiutor pe care elevii săi îl vor proclama cu mîndrie în fața tuturor.

Aci îi așteaptă pe cititori o sută cincizeci de mii de volume din toate domeniile de cunoștințe ce se predau în școală, colecții de cărți pedagogice, aproape două sute cincizeci de periodice de specialitate.

Bibliografi experimentați alcătuiesc, la cerere, bibliografii romînești și străine pe probleme și redactează lucrări de sinteză pentru informarea cititorilor. Profesorii din București pot împrumuta cărți la domiciliu, iar cei din provincie le pot obține prin intermediul bibliotecii școlare respective.

Sub conducerea partidului construim noua orînduire cu ciment și beton, dar și cu sute de mii de cărți și reviste strînse laolaltă și puse la îndemîna slujitorilor școlii, așa cum o dovedește această impresionantă construcție pedagogică.

Sen ALEXANDRU

SFATURI practice

CE TREBUIE SĂ ȘTIM DESPRE FRAGI

Primele fructe care-și fac apariția la începutul verii sînt cireșele, căpșunile și fragii.

Despre calitățile terapeutice și curative ale cireșelor și căpșunilor am scris în cadrul acestei rubrici, așa că ne vom ocupa de data aceasta de fragi.

Ca și căpșunile, aceștia conțin vitamine, secretine, fermenți, enzime, acizi fructici, substanțe zaharoase naturale, uleiuri eterice, diferite săruri minerale etc.

Datorită bogatului conținut — care e mult mai concentrat decît la căpșuni — pe lîngă calitatea lor nutritivă, fragii exercită și o minunată acțiune terapeutică în bolile de ficat sau de rinichi, în reumatismul articular, în gută, în flebite, în tulburări ale aparatului circulator și ale aparatului digestiv.

De obicei fragii se consumă cruzi, după ce au fost spălați, adăugîndu-le zahăr și, după gust, frișcă sau smîntînă. Sub forma aceasta nu-și pierd nimic din conținutul lor nutritiv și terapeutic. Același potențial chimic și-l păstrează și în cazul cînd se consumă sub formă de suc, cremă sau înghețată. Totuși, din fragi putem obține și o serie întreagă de preparate cum ar fi: dulceață, marmeladă, sirop, șerbet, gem sau sos pentru alte dulciuri.

Iată, pe scurt, cîteva rețete simple:

Dulceață de fragi: Se prepară un sirop din două pahare de apă și 1 kg de zahăr. Cînd siropul e suficient de legat, se toarnă în el o farfurie plină cu fragi, aleși toți întregi. Se lasă să dea în clocot, se retrage timp de zece minute de pe flacără și se pune iarăși la foc pînă ce dă un nou clocot. Se curăță atunci spuma și se adaugă zeamă de lămîie. Borcanele în care se păstrează se sterilizează în „bain-marie".

Sos de fragi: Se freacă 100 gr zahăr cu 4 gălbenușuri, la care se încorporează o linguriță de feculă. Cînd totul a devenit cremă, se toarnă puțin cîte puțin, în timp ce se continuă cu frecatul, o jumătate de kilogram de vin alb încălzit. Se pune pe flacără slabă și se amestecă pînă se îngroașe. Apoi se adaugă un sfert de kilogram de fragi dați prin sită.

Lapte cu fragi: Se storc fragii cei mai copți, se strecoară printr-un tifon și sucul obținut se amestecă cu o cantitate egală de lapte rece.

Must de fragi: Se storc fragii și se strecoară. La trei părți de zeamă se adaugă o parte de apă minerală sau sifon. (În lipsă de apă minerală se poate folosi și apa potabilă obișnuită).

Cremă de fragi: Se presară zahăr-pudră peste fragi și se lasă apoi 20-30 de minute în lapte dulce. În loc de lapte se pot folosi smîntîna proaspătă sau frișca. Se lasă la răcitor pînă se închează bine. Putem adăuga — după gust — vin alb sau puțin rom.

Fragii mai sînt apreciați și în cosmetică. Astfel, masca de fragi hrănește și catifelează tenul, iar sucul de fragi amestecat cu zeamă de lămîie face să pălească pistruii apăruți din cauza soarelui.

În sfîrșit, din frunzele de fragi se fac ceaiuri foarte bune pentru combaterea stărilor de inflamație ale căilor respiratorii sau digestive.

JOSIANA

NOUTĂȚI TEHNICE • NOUTĂȚI TEHNICE • NOUTĂȚI TEHNICE

PIANUL PORTATIV

Tehnicienii germani au construit un nou instrument muzical numit „Ionika". E vorba de un fel de pian portativ care funcționează pe bază de tuburi electronice. Avînd o muzicalitate perfectă și un volum ce-l face ușor transportabil într-o valiză — deși conține nu mai puțin de 40 de tuburi electronice — noul instrument muzical este fabricat acum și pentru export.

UN NOU TIP DE TRACTOR

Pentru anumite culturi de plante cu tijă înaltă, specialiștii uzinelor metalurgice din Harkov au conceput un nou tip de tractor, al cărui șasiu se află suspendat la 1,50-2 m de pămînt. În modul acesta tractorul poate circula fără să dăuneze cîtuși de puțin culturilor, chiar atunci cînd acestea au depășit înălțimea unui om. Dovedindu-se foarte util, tipul acesta de tractor se fabrică acum în serie în U.R.S.S.

CONTRA RADIOACTIVITĂȚII

Cea mai mare greutate întîmpinată pînă acum în semnalizarea zonelor radioactive consta în transportarea aparatelor detectoare, care erau de volume și manipulare în general puțin accesibile. Preocupat de această problemă, inginerul polonez Jacek Clodakowski a reușit să construiască un aparat semnalizator care poate fi purtat de oricine în buzunar.

CÎNTARUL ELECTRONIC

În multe magazine din R.D. Germană și-a făcut apariția un cîntar înzestrat cu contor electronic. Cîntarul este așa fel construit încît în momentul cînd așezi o marfă pe terezia lui se înregistrează — pe un ecran — atît greutatea cît și prețul exact al cantității cîntărite, acestea putînd fi văzute atît de vînzător cît și de cumpărător.

TELEFON FĂRĂ RECEPTOR

Specialiștii în materie de comunicație orală urmăresc de multă vreme simplificarea aparatului telefonic. Sînt cunoscute deja aparatele cu receptor mascat sau plasat în alt loc decît pe furca aparatului, dar iată că profesorul Tadeusz Kuliszewiski de la Politehnica din Varșovia a construit prototipul unui telefon lipsit complet de receptor. Cu ce a fost înlocuit receptorul este, deocamdată, un secret al inventatorului.

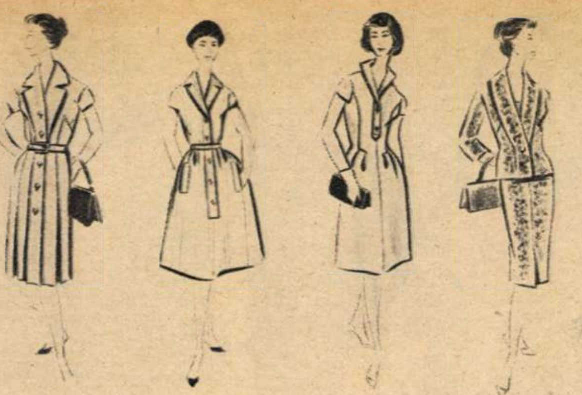

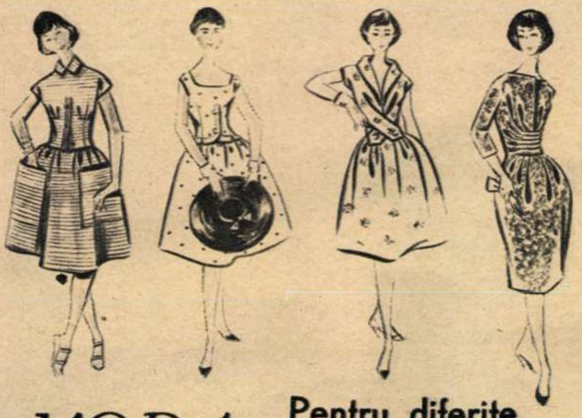

MODA

Pentru diferite siluete (II)

Există destule femei care se plîng că sînt „prea pline". Fie că în unele cazuri aşa stau lucrurile, fie că, în altele, e vorba de o exagerare izvorîtă din cochetărie, femeile respective se străduiesc să se îmbrace în aşa fel încît să apară mai suple. Desigur că nu e rău. Dar, fără a încerca să depăşim cadrul acestei rubrici, ne vom îngădui, totuşi, a le atrage atenţia că sportul şi o uşoară cură de slăbire făcută sub control medical sînt primele măsuri ce trebuie luate în asemenea cazuri.

În ceea ce priveşte îmbrăcămintea, femeile mai „pline" vor renunţa la culorile prea vii, la materialele ecosez şi la imprimeurile mari, şi vor evita folosirea ţesăturilor prea apretate sau cu relief ca, de pildă, nylon, organdi, preferînd acestora mătasea subţire, nelucioasă, şantungul, pichetul şi celelalte ţesături de bumbac. De asemenea, vor renunţa: la rochiile prea ajustate, care — departe de a subţia — nu fac altceva decît să scoată formele în relief; la cordoanele late, în tonuri contrastante; la decolteurile pătrate; la dungile orizontale; la accesoriile voluminoase şi la tocurile prea înalte (mai ales dacă este vorba de femei care sînt şi mici de statură), care dezechilibrează silueta, făcîndu-le să aibă un mers dizgraţios.

Rochiile croite simplu, cu decolteuri ascuţite şi pense lucrate în diagonală care merg îngustîndu-se spre talie, avantajează o siluetă plină. Fustele cu lărgimea potrivită, dungile verticale şi cordoanele înguste sînt de asemenea indicate, aşa cum, de altfel, se vede din desenele de mai sus (primul rînd). În alegerea accesoriilor se va ţine seama de colorit şi volum, evitîndu-se tot ce e strident sau voluminos. Albul fiind prin excelenţă o culoare de vară, la toate aceste rochii se pot purta mănuşi, geantă şi pantofi albi. Evident, ţinînd seama de coloritul îmbrăcămintţii, aceste accesorii mai pot fi: bleu, albastre, havan, bleumarin. Garniturile albe de pichet, un şirag de perle fine şi cercei mici vor completa totdeauna armonios ţinuta, fără a-i da o notă greoaie.

Invidiate de femeile grase pentru faptul că-şi pot permite tot ceea ce le este lor interzis, femeile prea slabe au şi ele destule nemulţumiri, deoarece de multe ori ele trebuie să mascheze, prin îmbrăcăminte, un decolteu slab, braţe prea subţiri, şolduri plate etc. Se recomandă, aşadar, femeilor slabe rochii de culoare deschisă, dungi late, ecosezuri, imprimeuri mari, pliseuri, fuste bogat încreţite, gulere mari, corsaje drapate, mîneci $^3/_4$, cordoane late, care marchează frumos talia fină, bijuterii fantezi, accesorii viu colorate. În acelaşi timp ele vor evita să poarte rochii foarte ajustate, fuste strîmte şi decolteuri mari.

În ceea ce priveşte alegerea modelului, atît pentru femeile grase cît şi pentru cele prea slabe, menţinem cele spuse de noi în încheierea articolului precedent, în sensul că fiecare femeie, ţinînd seama de criteriile de mai sus, va alege modelul care i se pare mai potrivit siluetei sale.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

„JEN-ŞEN" — RĂDĂCINA VIEŢII

Tovarăşul Pavel Surugui din Focşani a auzit despre o plantă care creşte în Extremul Orient şi a cărei rădăcină ar face „minuni" de vindecare în diferite boli. Ne întreabă dacă această plantă există într-adevăr şi dacă efectele ei au fost confirmate ştiinţific. Îi răspundem prin materialul de mai jos.

În regiunile septentrionale ale R.P. Chineze, ca şi în nordul R.P. Mongole, în Extremul Orient sovietic, în R.P.D. Coreeană şi în Japonia creşte o plantă numită „jen-şen", ceea ce în limba chineză înseamnă „rădăcina-om". Numele acesta se datoreşte formei pe care o are rădăcina plantei, care seamănă uimitor cu corpul unui om în miniatură.

Încă din antichitate vracii mongoli au descoperit în această rădăcină calităţi terapeutice excepţionale şi au folosit-o cu succes în tratarea tuberculozei, reumatismului, bolilor cardio-vasculare, bolilor sistemului nervos şi chiar în combaterea îmbătrînirii premature. De aici i s-a şi tras, de altfel, mai tîrziu, numele de „rădăcina vieţii".

Cercetînd cele peste 300 de tratate de medicină populară scrise de vracii mongoli cu multe veacuri în urmă, savanţii ruşi Galviolov şi Davidov au fost surprinşi de numărul mare de vindecări obţinute cu ajutorul acestei plante şi şi-au propus s-o studieze mai îndeaproape. Aceasta se întîmpla în secolul al XIX-lea, cînd faima „rădăcinii miraculoase" ajunsese pînă în Europa.

Experienţele făcute de aceşti doi savanţi, atestate şi de alţi medici ai timpului, care le-au controlat, i-au determinat pe oamenii de ştiinţă sovietici să continue cercetările. S-a constatat astfel în mod ştiinţific că „jen-şen"-ul, administrat în doze mici, excită sistemul nervos central (în timp ce în doze mari produce un efect contrar).

La analiza chimică s-a constatat prezenţa în această rădăcină a cinci substanţe fiziologic active şi anume: panaxina, tonic al inimii şi al vaselor circulatorii; acidul panaxic, care activează metabolismul şi ameliorează funcţiunile sistemului cardio-vascular; panachilonul, excitant al sistemului endocrin; panacenul, un ulei volatil care acţionează asupra sistemului nervos şi în special asupra centrilor cerebrali; şi ghinzenina, care ajută organismul să combată diabetul. În plus, s-au găsit: zahăr, vitaminele B_1 şi B_2, fitosterine, amilasă şi alte combinaţii organice.

Taina vindecărilor miraculoase a fost astfel lămurită pe cale ştiinţifică, fără nici o legătură cu forma ciudată a rădăcinii. Iar faptul că planta aceasta posedă atîtea proprietăţi terapeutice i-a determinat pe cercetătorii sovietici să propună înfiinţarea unui sovhoz specializat în cultura ei, lucru care a fost realizat într-una din regiunile Extremului Orient sovietic.

În mîinile savanţilor, „jen-şen"-ul nu mai e o vrajă, ci un mijloc în plus de a vindeca oamenii, sub control riguros medical.

Poşta Redacţiei

IACOB SAMUIL — Oradea. *Ne întrebaţi ce să faceţi cu colecţia revistei noastre, pe care o aveţi integrală. Foarte potrivit ni s-ar părea s-o păstraţi intactă şi să continuaţi colecţionarea ei. În cazul însă că nu aveţi unde sau cum s-o păstraţi, lucrul cel mai bun ar fi s-o donaţi unei biblioteci publice, unui club sau unui cămin cultural.*

BANDA ELENA — Mediaş. *Sîntem foarte bucuroşi să vă răspundem la scrisori şi să devenim, aşa cum doriţi, prieteni. Scrieţi-ne tot ce vă interesează.*

PETCOIU VIRGIL — Tg. Jiu. *Iată reţeta de revelator (pentru hîrtie) cerută de dv.: metol 2 gr, hidrochinon 3 gr, sulfit anhidru 30 gr, carbonat 70 gr, bromură de potasiu 2 gr, — totul pentru un litru apă.*

Pentru baia de fixaj: hiposulfit 100 gr şi kaliumetabisulfit 10 gr — la un litru de apă.

Sărurile de mai sus se dizolvă (în ordinea indicată) în apă caldă, după care se lasă să se răcească. Este bine ca soluţia să fie folosită la o temperatură nu mai mare de 18°C.

SZEBIN IOAN — Sibiu. *Am indicat, în cadrul lecţiilor noastre de dresaj, tot ce vă putem spune în legătură cu înclinaţiile pe care le are cîinele dv. Am arătat şi cum se dresează cîinele ca să meargă pe o anumită urmă (acolo unde am vorbit de aducerea unui obiect pe care l-am ascuns undeva), şi cum trebuie învăţat să sară obstacole. În ce priveşte aşa-numitul „socotit" sau „numărat" al cîinilor, am specificat că nu e vorba decît de un mic truc cu mare efect amuzant. Recitiţi sfaturile noastre şi veţi găsi răspunsuri la întrebările dv. Dacă totuşi vă rămîn nelămurite unele lucruri, mai scrieţi-ne, arătîndu-ne însă concret ce anume nu înţelegeţi.*

MIKLOŞ PAVEL — Tuşnad. *Fireşte că, o dată cu trimiterea satelitului pe Lună, o părticică din materia Pămîntului s-a strămutat acolo şi că, deci, Pămîntul a pierdut în acel moment cева din greutatea lui, aşa cum Luna a cîştigat. Să nu uităm însă că greutatea exactă a Pămîntului nu poate fi apreciată decît dacă se ţine seama şi de cantitatea de meteoriţi care cad permanent pe el — şi chiar de praful cosmic pe care-l primeşte în fiecare clipă sau de cenuşa meteoriţilor arşi în atmosferă. Aşa că, după cum deduceţi, şi-a compensat... pierderea de care sînteţi atît de... îngrijorat. Reveniţi cu întrebarea a doua mai clar şi, dacă se poate, scrisă cu cerneală.*

GIMNASTICA LA DOMICILIU

EXERCIŢII FIZICE PENTRU PRIMELE TREI LUNI DE SARCINĂ (III)

de

prof. Ana Maria ENĂCHESCU

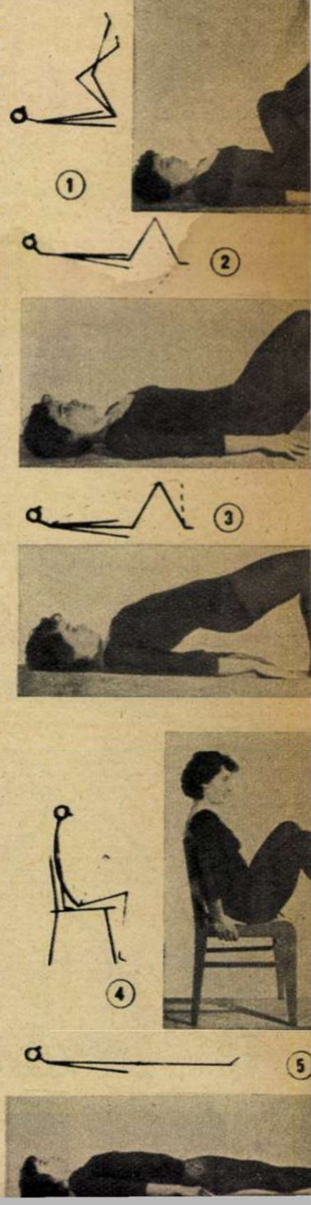

Mişcări de abdomen, bazin, perineu:

1. **Din poziţia culcat pe spate:** îndoiţi genunchii la piept şi imitaţi mersul pe bicicletă. Executaţi mişcarea pînă număraţi la 16. Nu uitaţi să respiraţi.

2. **Pe spate culcat, cu genunchii îndoiţi, braţele întinse pe lîngă corp:** lăsarea piciorului stîng lateral (inspiraţie) şi revenirea lui alături de cel drept (expiraţie). Executaţi mişcarea de cîte 4-6 ori cu fiecare picior, alternativ, apoi de 3-4 ori cu ambele picioare, deodată.

3. **Din aceeaşi poziţie:** tălpile picioarelor bine fixate pe podea, picioarele apropiate, ridicarea bazinului (inspiraţie), coborîrea lui (expiraţie). Repetaţi exerciţiul de 3-4 ori.

Executaţi aceeaşi mişcare, cu picioarele depărtate. Repetaţi exerciţiul de 3-4 ori. Mişcarea respiratorie identică mişcării din exerciţiul 3.

4. **Şezînd pe scaun, cu mîinile sprijinite de spătar:** ridicarea genunchilor îndoiţi la piept (1). Depărtarea (2) şi apropierea lor (3). Coborîrea picioarelor (4). Repetaţi exerciţiul de 3-4 ori.

5. **Din poziţia culcat pe spate, braţele pe lîngă corp:** ducerea picioarelor spre stînga şi spre dreapta. Mişcarea se face din articulaţia şoldului, cu genunchii perfect întinşi, călcîiele atingînd uşor duşumeaua. Executaţi mişcarea de 3-4 ori în fiecare parte.

N.A. — *Vă reamintim că pentru a da bune rezultate gimnastica va fi executată de dv.* **numai cu recomandaţia medicului.**

De vorbă cu medicul

NELLA ANDREI — Oneşti. Nu credem ca slăbirea dv. să se datoreze unei hipertiroidii pînă nu ne daţi şi rezultatul metabolismului bazal. Cele două simptome pe care ni le relataţi nu sînt suficiente pentru a pune acest diagnostic. Reveniţi cu date mai complete în care să ne relataţi: vîrsta, toate suferinţele dv. şi data aproximativă cînd acestea au apărut, şi veţi primi răspunsul dorit.

MAX HEISSMANN — Oradea. Într-adevăr, greutatea şi statura fiicei dv. depăşesc limitele pentru această vîrstă, care ar trebui să fie respectiv 32-34 kg şi 139-140 cm. Este absolut necesar să fie văzută de specialiştii de la un serviciu de endocrinologie, care vor lămuri şi cealaltă preocupare a dv.

BELAMI. Trimiteţi-ne adresa la redacţia revistei noastre cu menţiunea „Pentru sfatul medicului", indicînd şi pseudonimul. Veţi primi răspunsul prin scrisoare.

D. POPESCU — Craiova. Nu am înţeles de ce nu ne-aţi numit staţiunea unde aţi făcut cura. Se pare că e vorba de Borsec. La gastrită hiperacidă, această staţiune nu e indicată. Dacă starea sănătăţii dv. o reclamă, vă recomandăm Slănicul Moldovei sau Sîngeorz.

Din apele enumerate de dv. puteţi consuma la domiciliu Biborţeni şi apele izvoarelor Matild şi Perla de Bodoc.

A. CONSTANTIN — Băluşeni. E greu de presupus că la vîrsta dv. suferiţi de anghină pectorală. Consultaţi medicii de la un serviciu de specialitate din Botoşani şi comunicaţi-ne rezultatul.

Dr. Silviu GHEREA

CALE LIBERĂ... Micul şef de gară a dat semnalul de plecare şi trenul pionierilor din oraşul cehoslovac Kosice se pune în mişcare, spre a-i transporta pe călători la terenul sportiv al pionierilor.

ARTA DECORATIVĂ APLICATĂ constituie obiectul expoziţiei deschise recent la Moscova, în sălile Academiei de Artă a U.R.S.S.

UN MONUMENT închinat memoriei eminentului fruntaş al Partidului Comunist Bulgar, Gheorghi Damianov, a fost inaugurat nu demult în oraşul bulgar Vraţa.

NEPOTISMUL ÎN SENATUL S.U.A.

Conform semnificaţiei clasice, senatul unei ţări trebuie să fie cea mai înaltă şi mai respectabilă, cea mai demnă de încrederea poporului dintre instituţiile legislative.

De curînd, în presa americană a izbucnit un nou scandal — al cîtelea? — în care sînt implicaţi un mare număr de senatori. S-a aflat adică, spre indignarea maselor „oblăduite" de senatorialii părinţi ai poporului, că nepotismul înfloreşte din plin în sînul senatului.

Astfel, din lista publicată chiar de serviciul administrativ al Congresului S.U.A., rezultă că, de pildă, Sam Johnson, fratele liderului majorităţii Lyndon Johnson, primeşte din partea senatului **un** *salariu de circa 17.000 dolari. Joseph Bernier, cumnatul senatoarei Margaret Chase Smith, membră de frunte a partidului republican, primeşte 17.000 dolari, iar Ch. Murray, fiul senatorului democrat, încasează un salariu de 18.000 dolari. Lista mai cuprinde tot felul de rude ale altor senatori, toate figurînd în posturi fictive şi plătite gras.*

Singura muncă pe care o prestează aceştia este oboseala de a-şi încasa respectivele salarii cu care-i „miluieşte" Congresul, bineînţeles, cu banii luaţi din buzunarele cetăţenilor, sub formă de impozite.

S. G.

PINGUINUL CHARLIE nu pare impresionat de atenţia pe care i-o acordă puiul de cîine sălbatic australian... (Scenă din parcul zoologic din Glasgow).

MARILE ŞANTIERE NAVALE DIN GDYNIA (R.P. Polonă), actualmente în curs de refacere, vor putea construi mari vase maritime ajungînd pînă la 65.000 tone. În fotografie: aspect din timpul lucrărilor de reconstrucţie a şantierelor.

20 DE MEDALII DE AUR a obţinut — cu prilejul a diferite concursuri internaţionale — motocicleta MZ ES 175, produsă de uzina „Motorradwerk" din Zschopau (R.D. Germană).

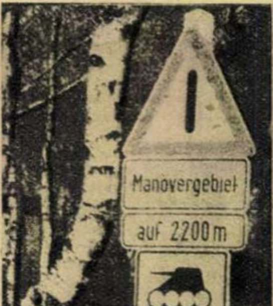

INSCRIPŢII RĂU PREVESTITOARE. „Manevre militare la 2.200 m distanţă". Astfel de inscripţii ca aceea de la intrarea în pădurea Lüneburg pot fi întîlnite în numeroase locuri din Germania occidentală, unde Bundeswehrul efectuează fără încetare manevre militare. Asemenea manevre au provocat, nu o dată, victime omeneşti.

CASTELUL DE LA DIOSGYÖR (R.P. Ungară), construit în sec. XIV şi care a servit ca reşedinţă de vară multor regi ai Ungariei, va fi în curînd restaurat şi va adăposti un muzeu.

CRIMINALITATEA TINERETULUI ŞI PRESA AMERICANĂ

În presa americană apar tot mai numeroase articole pe marginea creşterii criminalităţii în rîndurile tineretului american. Astfel, într-un număr al revistei „U.S. News and World Report" se puteau citi următoarele: *„În toate oraşele mari din S.U.A. operează bande de tineri. Ei ucid, atacă, jefuiesc. Numărul poliţiştilor creşte mereu".* Şi referindu-se la spaima provocată locuitorilor newyorkezi de atacurile acestor bande, revista arată că *„străzi în trecut foarte populate sînt acum pustii. Oamenii se tem să iasă seara pe străzi şi în parcuri".*

Revista relatează cu lux de amănunte isprăvile celor aproximativ 150 bande de tineri care „hoinăresc prin oraş" şi duc între ele adevărate lupte pentru „cucerirea de teritorii în diferite cartiere ale New Yorkului". Revista subliniază că, pentru a curma o astfel de bătălie, comandantul de poliţie Steven Kennedy a fost silit să pună în luptă 1.400 de poliţişti.

Ar fi fost mai bine dacă revista citată mai sus ar fi subliniat necesitatea — pentru lichidarea criminalităţii — de a se interzice romanele şi filmele de groază, de a se da tineretului o educaţie lipsită de apologia crimei.

În jurul
Globului

DRUMUL SPRE PACE

În centrul atenției opiniei publice internaționale stau în aceste zile noile propuneri ale guvernului sovietic, expuse de tovarășul N. S. Hrușciov, referitoare la prevederile fundamentale ale tratatului cu privire la dezarmarea generală și totală. Înfrînînd pe adepții „războiului rece" prin demascarea uneltirilor lor agresive care au dus la torpilarea conferinței la înalt nivel, Uniunea Sovietică continuă să dețină inițiativa diplomatică prin promovarea unei neîntrerupte ofensive în favoarea principiilor coexistenței pașnice și a dezarmării generale și totale.

Noile propuneri sovietice completează planul istoric de dezarmare generală și totală, pe baza căruia, anul trecut, a fost adoptată în unanimitate rezoluția Adunării Generale a O.N.U., în care este sprijinită ideea dezarmării generale și totale. Noile propuneri sovietice sînt expresia bunăvoinței și a dorinței Uniunii Sovietice de a se ajunge la un acord acceptabil în problema cea mai importantă a zilelor noastre — dezarmarea.

Și înainte, dar cu atît mai mult acum, după zborul de spionaj al avionului american „U 2", la ordinea zilei este de o actualitate majoră lichidarea cursei înarmărilor.

Fabuloasele sume care continuă să fie cheltuite pentru înarmare își găsesc ilustrarea în faptul că unele tipuri de bombardiere moderne costă mai mult decît greutatea lor în aur sau în aceea că numai mijloacele cheltuite în prezent de state pentru crearea și acumularea de arme ar fi suficiente pentru a se pune capăt foametei pe întregul glob. De aceea, planul de dezarmare generală și totală își menține întreaga sa actualitate.

Care sînt elementele noi ale propunerilor sovietice?

1) Rămînînd, ca și pînă acum, pe pozițiile dezarmării generale și totale, venind în întîmpinarea dorinței exprimate de puterile occidentale și în special de Franța, Uniunea Sovietică este de acord să înfăptuiască, încă în prima etapă a programului de dezarmare, distrugerea tuturor mijloacelor de transportare la țintă a armei atomice și cu hidrogen. Practic, aceasta înseamnă distrugerea sub control internațional a rachetelor în scopuri de război, a avioanelor militare, a flotei maritime de suprafață și a submarinelor, precum și lichidarea tuturor bazelor militare străine de pe teritoriul altor țări — fapt care ar preîntîmpina lansarea unui război prin surprindere. De remarcat că Uniunea Sovietică e de acord cu această ordine a dezarmării pe etape, cu toate că deține superioritatea în domeniul celor mai eficiente și mai moderne mijloace de transportare, inclusiv în domeniul rachetelor balistice intercontinentale.

2) În noile propuneri sovietice este elaborat în amănunțime întregul sistem de control al dezarmării, în așa fel încît el să fie înfăptuit la fața locului pentru lichidarea armei rachetă, a avioanelor militare și a celorlalte mijloace care pot fi folosite la transportul armei atomice și cu hidrogen.

Organizația internațională de control, care urmează să fie creată, în cadrul O.N.U., în momentul intrării în vigoare a tratatului, își va lărgi treptat atribuțiile, în raport cu fiecare nouă etapă a dezarmării. Se pune astfel față în față justețea concepției sovietice — control al dezarmării — față de politica de spionaj a cercurilor imperialiste, camuflată sub lozinca: control fără dezarmare.

3) Studiind cu atenție considerentele puterilor occidentale în legătură cu necesitatea creării unei forțe armate internaționale, Uniunea Sovietică se declară de acord ca, la sfîrșitul dezarmării, formațiuni de poliție (miliție) să fie puse, în caz de nevoie, la dispoziția Consiliului de Securitate, după înfăptuirea dezarmării generale și totale. Ele trebuie să fie folosite exclusiv în scopurile menținerii păcii între popoare și nu pentru reprimarea popoarelor care luptă pentru independență și progres social, nu pentru amestec în treburile interne ale statelor.

Toate aceste noi propuneri ale Uniunii Sovietice, care urmăresc scoaterea din impasul creat de puterile occidentale a lucrărilor Comitetului celor 10 pentru dezarmare de la Geneva, vor da un nou impuls luptei pentru pace a popoarelor.

Guvernul R.P.R., exprimînd sentimentele poporului romîn, în comunicatul publicat la 8 iunie 1960 și-a manifestat adeziunea față de aceste noi prevederi pe care le consideră ,,un program realist pentru rezolvarea problemei dezarmării generale și totale".

La conferința de presă ținută cu ocazia lansării noilor propuneri ale guvernului sovietic în problema dezarmării, tovarășul N. S. Hrușciov făcea următorul apel vibrant:

„Fac apel la toți oamenii cinstiți: să ne unim eforturile împotriva agresorilor care nu se situează pe pozițiile coexistenței pașnice, care provoacă războiul rece pentru a-l transforma într-un război cald. Dacă ne vom uni aceste eforturi, pacea va fi salvată. Uniunea Sovietică, toți oamenii sovietici depun eforturi tocmai în această direcție. Sînt ferm convins că întregul nostru popor, popoarele tuturor țărilor socialiste și toți oamenii care se situează pe pozițiile asigurării păcii își vor uni eforturile și vor asigura pacea".

Acest apel reprezintă esența politicii statelor socialiste, calea cea mai bună pentru făurirea unei lumi fără arme, fără războaie.

Ion MIHĂILEANU

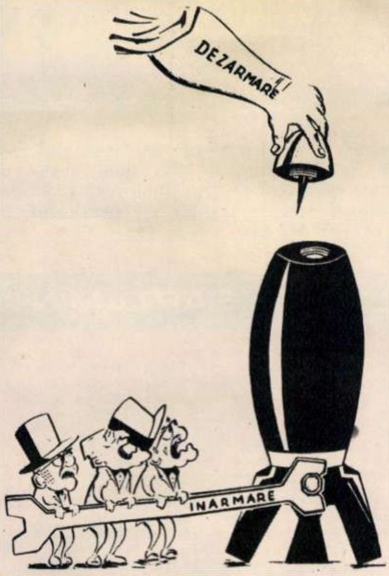

Noile propuneri sovietice cu privire la dezarmare constituie o nouă lovitură dată planurilor ațîțătorilor la război.

Desen de N. GHENADIE

UNSER FEIND IST DER KRIEG
darum totale Abrüstung
und Friedensvertrag

„DUȘMANUL NOSTRU ESTE RĂZBOIUL. DE ACEEA: DEZARMARE TOTALĂ ȘI TRATATIVE PENTRU PACE". Sub această lozincă, locuitori din Essen (R.F.G.), printre care și invalizi de război, au demonstrat recent pe străzile orașului.

nuclear test
STOP MISSILE [illegible]LDIN[illegible]
BAN THE BOMB
TEST

În timp ce în S.U.A. cercurile agresive vor să intensifice psihoza războinică, marea majoritate a poporului american se pronunță pentru adoptarea unor măsuri menite să ducă la destinderea încordării. Iată o demonstrație pe străzile New York-ului împotriva armei atomice, pentru încheierea unui acord cu privire la încetarea experiențelor cu arme nucleare, pentru înfăptuirea cît mai grabnică a dezarmării generale și totale.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța Poștală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10 int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei
Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Obzbl. Rep.

NIVELUL „VINOVAT“

de Al. MIRODAN

Dacă ne uităm cu supărare la fotbal de vină e, în mare, în foarte mare măsură, echipa noastră de rugbi. Închipuiți-vă o orchestră unde viorile cîntă ca Enescu, pianul ca Richter și violoncelul ca la bufetul „Slatina“: nu scîrțîie melodia? De vină este rugbiul; pentru că, învingînd duminică pe „23 August“ cea mai bună (la ora de față) echipă a lumii, ne-a adus aminte, trezindu-ne cu o scuturătură violentă, că sîntem în sport (și nu numai în sport) la nivelul cel mai înalt al timpului. Victoria asupra Franței și — prin mijlocirea acesteia — asupra rugbiului mondial a dovedit încă o dată că ne aflăm acolo unde ne aflăm, că la București „locuiesc“ cîteva medalii olimpice și cîteva recorduri mondiale și „că noblețea obligă“...

Dacă ne uităm cu supărare la fotbal, de vină sînt, în mare, în foarte mare măsură, cele două recorduri mondiale pe care am avut prilejul să le admirăm la Campionatele internaționale de atletism. Închipuiți-vă o mare uzină metalurgică unde cuptoarele Siemens-Martin produc peste plan, furnalele produc peste plan, iar laminoriștii nu ar îndeplini nici un sfert de normă: nu cade la pat, bolnavă, uzina?... (Desigur că așa ceva nu există; muncitorii și cei ce răspund de organizarea producției în uzine au cu totul alt spirit de răspundere decît cei ce răspund — dar răspund, oare? — de fotbal). Dar să revenim. De vină sînt Campionatele internaționale de atletism pentru că, deși participarea a fost mai redusă decît în alți ani și cîteva probe s-au desfășurat — regretabil și criticabil — fără concurenți din afară, Iolanda Balaș la înălțime și sovietica Ozolina la suliță au doborît recordurile mondiale, amintind (în aceeași zi cu rugbiștii) că sportul nostru (adică și Iolanda, ca atletă, și concursul nostru, ca bază pentru Ozolina de a stabili o mare performanță) se află pe primul plan al lumii. Unde — într-adevăr — se izbutesc într-un singur concurs de atletism două recorduri mondiale? Și cînd, la noi, altădată, se putea gîndi spectatorul că merge după-amiază la un record mondial, așa — firesc, obișnuit, „normal“, cum s-ar duce la un film bun?

Dacă (așadar) ne uităm cu supărare la fotbal, de vină e, în mare, în foarte mare măsură, nivelul la care am ajuns, punctul — aflat în vîrf de civilizație — de unde privim lucrurile.

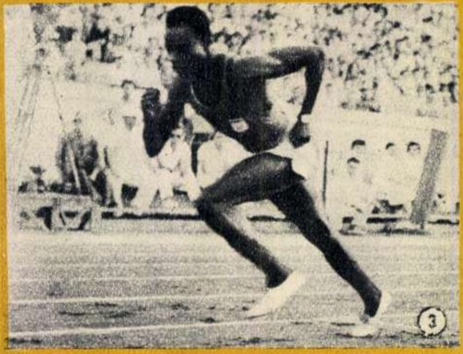

① 1,85 m! Iolanda Balaş doborîse propriul ei record. Tribunele, în picioare, erau în delir. Astfel își manifestau spectatorii bucuria și admirația lor pentru recordmana lumii, pentru noua sa performanță.

② Chiar din prima zi a „internaționalelor“, stadionul Republicii a cunoscut atmosfera marilor performanțe. Prin aruncarea ei de 59,55 m concurenta sovietică Elvira Ozolina stabilea un nou record mondial la suliță. Iat-o pe fericita recordmană dînd obișnuitul interviu la microfonul radiodifuziunii romîne.

③ Printre participanții la Campionatele internaționale de atletism ale R.P.R. s-a numărat și A. Seye din echipa Franței, cîștigătorul finalei de 400 m plat. Fotografia de față îl prezintă luînd startul în prima serie a acestei probe.

④ În proba de 10.000 m plat, lupta s-a dus între concurentul nostru Constantin Grecescu și grecul I. Glezos. La capătul unei curse pe cît de dramatice pe atît de spectaculoase, mai ales în finiș, victoria a revenit reprezentantului nostru.
Iată-l în fruntea plutonului, la una din turnantele pistei.

Fotografii de Romulus SCURTU

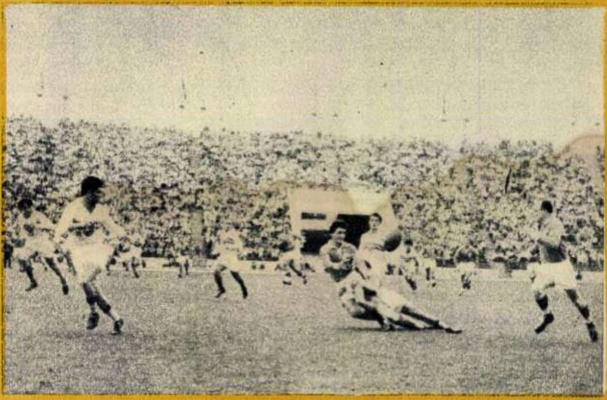

O mare, neașteptată victorie, asupra 15-lui cel mai puternic și mai bine pregătit — la ora actuală — din lume, a pus cununa de lauri pe fruntea rugbiului nostru. Duminică reprezentativa noastră a surclasat echipa Franței cu rezultatul de 11-5 (5-0).

FILMELE SĂPTĂMÎNII - FILMELE SĂPTĂMÎNII - FILMELE SĂPTĂMÎNII

„În întîmpinarea zorilor“ (foto 1), film produs recent de studioul „Mosfilm“ după romanul lui Vadim Kojevnikov, ne înfățișează cîteva tablouri pline de viață din lupta în ilegalitate a bolșevicilor între anii 1915-1917. În centrul acțiunii stă familia doctorului Sapojkov: tatăl și mama, amîndoi militanți în mișcarea revoluționară, Tima, fiul lor, un copil care, martor al evenimentelor prin care trec părinții lui, dovedește cu trecerea timpului o înțelepciune și un caracter excepționale, pe măsura exemplului aflat în familie. În rolul principal: Iuri Iakovlev, pe care l-am cunoscut în excelentul prinț Mîșkin din filmul „Idiotul“ și l-am revăzut în rolul episodic al ofițerului din „Mai tare ca moartea“.

„O zi de odihnă“ (foto 2) — izbutita comedie teatrală sovietică ce ne prezintă peripețiile nefericitului Zaițev, devotatul administrator al unei creșe de copii, în perpetuă căutare a birocratului director Miusov — a fost ecranizată de un colectiv al „Mosfilm“-ului. Este de ajuns să spunem că marele comic Igor Ilinski și-a asumat rolul lui Zaițev, ca să avem toate motivele pentru a sconta pe bună dispoziție, umor și... învățăminte din vizionarea acestei comedii.

„Generalul Della Rovere“ (foto 3), un film cu privire la care comentariile „pro și contra“ din Occident n-au fost de loc puține la număr, dat fiind luarea de poziție mai mult decît evidentă a două personalități de autoritate din lumea celei de-a șaptea arte: regizorul Roberto Rossellini și actorul Vittorio de Sica. Cei doi au găsit forma de a transcrie fără reticențe, în imaginile acestui film, crezul lor în superioritatea morală a comuniștilor, în influența acestora asupra maselor largi, în energia și curajul cu care știu să se sacrifice pentru cauza celor mulți.

În fața acestui document al sincerității, n-a putut rezista în așa-zisa lui „imparțialitate“ nici Juriul Festivalului Internațional cinematografic de la Veneția: i-a decernat în 1959 Marele Premiu!

„Răzbunarea“ (foto 4), avînd ca decor cîmpiile zgîrcite în rod ale Spaniei, ne aduce nu atît priveliștea unor pasiuni dogoritoare și violente, cît viața de o neînchipuită duritate a țăranilor Peninsulei Iberice din zilele noastre, aflați într-o crîncenă luptă cu șomajul, cumplita plagă a societății burgheze. Acesta este miezul acțiunii din „Răzbunarea“. Juan Antonio Bardem, după ce a fost atît de incisiv în „Moartea unui ciclist“, după ce a disecat asemenea anatomistului provincia burgheză în „Strada Mare“, consacră al treilea film al său sutelor de mii de muncitori agricoli din Spania înfometată și terorizată de odiosul regim fascist al lui Franco.

PREȚUL EXEMPLARULUI 2 LEI

06
F

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACARA

Nr. 24 (264) — 18 Iunie 1960

EXPOZIȚIA SOVIETICĂ

Un nou prilej de a cunoaște cîteva dintre admirabilele rezultate ale muncii poporului sovietic: Capitala noastră găzduiește o expoziție sovietică care se va inaugura duminică, 19 iunie orele 17, în Parcul „I. V. Stalin" (șos. Kiselev, 24), unde ne sînt prezentate o serie de exponate ce oglindesc succesele dobîndite de oamenii sovietici în principalele ramuri ale economiei, ale științei, ale culturii. În același timp în expoziție se reflectă politica consecventă de pace a Uniunii Sovietice, dorința sinceră a oamenilor sovietici de a trăi în bună înțelegere cu toate popoarele lumii.

În pavilionul de pe malul lacului Herăstrău sînt prezente produse ale industriei sovietice constructoare de mașini-unelte, utilaj minier, utilaj medical, produse ale industriei ușoare, ultimele tipuri de aparate de radio, de televizoare, aparate optice și fotografice, blănuri și mătăsuri. Pe cîți specialiști nu-i interesează oare cel mai modern tip de strung-revolver — complet automat și dotat cu dispozitiv de comandă, electronic? Sau macheta unei macarale uriașe pentru construirea marilor poduri metalice? Iată un utilaj medical care reprezintă ultima expresie a științei și care va atrage atenția îndeosebi medicilor chirurgi: mașina de sutură a vaselor sanguine.

Ultimele modele de automobile, scutere și biciclete, sau bogatul sortiment de mașini și utilaje agricole demonstrează la rîndul lor tehnica avansată a industriei sovietice. Într-un cuvînt, toate cele aproape 6.000 de exponate au darul să provoace un interes deosebit și admirația vizitatorilor. Alături de toate acestea, o uriașă spirală azurie—care se înalță peste machetele în mărime naturală ale sateliților artificiali ai Pămîntului și peste macheta ultimei trepte a rachetei cosmice sovietice — sugerează drumul spre cosmos, ilustrînd superioritatea științei și tehnicii sovietice în domeniul cuceririi spațiului cosmic.

O platformă special amenajată, în parc, nu departe de pavilionul expoziției, constituie pista de prezentare a unor moderne elicoptere.

Tot în cadrul aceleiași expoziții vor rula filme documentare.

Expoziția, care va contribui la dezvoltarea tot mai puternică a relațiilor economice romîno-sovietice și a prieteniei dintre popoarele sovietice și poporul romîn, are darul de a dovedi încă o dată forța orînduirii socialiste, care folosește în scopuri pașnice marile cuceriri ale științei și tehnicii.

Prezentăm aci, în imagini, o mică parte dintre numeroasele exponate.

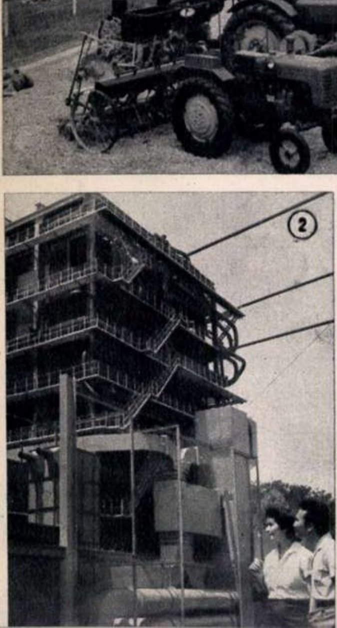

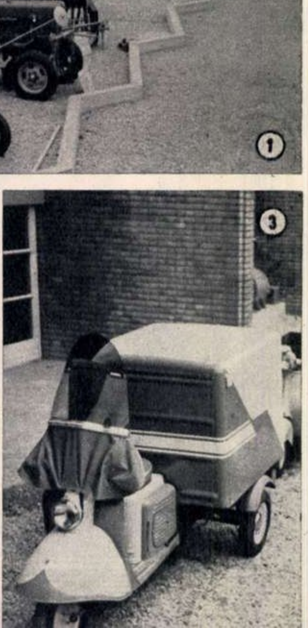

Un colț al Expoziției sovietice. În pavilionul din Parcul „I. V. Stalin" și pe terenul din jur se găsesc aproape 6.000 de exponate care ilustrează o parte din succesele obținute de oamenii sovietici în principalele ramuri ale economiei, științei și culturii.

1. Tractoare noi și alte mașini agricole perfecționate.

2. Macheta agregatului PK-33, care reprezintă de fapt o întreagă uzină producătoare de aburi pentru o turbină cu o putere de 200.000 kW.

3. Scutere de transport — iată alte noi mașini pe care le veți admira în cadrul expoziției.

4. Un „Zil" de ultimul tip își prezintă eleganta-i siluetă.

5. Un stand al produselor industriei ușoare și alimentare.

COPERTA NOASTRĂ

Sub steagul partidului.

Fotografie de E. IAROVICI

TRECUT PREZENT ȘI VIITOR LA BORZEȘTI

Fotoreportaj de C. BĂNCIULESCU (text) şi A. MIHAILOPOL (fotografii)

Optsprezece kilometri de şantier cu clădiri la roşu, cu estacade, conducte, turle ocupînd toată lărgimea văii — o întindere imensă, ca o mare deschizîndu-se la poalele munţilor, şi totul vibrînd, scînteind, urcînd mereu. Zeci de kilometri de estacade pe picioare de beton ce ar fi ajuns pentru zeci de grădini suspendate ale Semiramidei. Zeci de kilometri de conducte de abur, încremenite în coturi enorme, în portale, în curburi, furişîndu-se printre hale, pe sub hale, peste şosea, pe sub şosea. Pasarele de oţel, scări de oţel, turle zincate, asemeni unor turnuri de argint, coşuri, şi din nou turle care distilează, fracţionează, crachează.

Peisaj rural, Trotuşul curgînd în vechea-i albie şi, alături, izbucnind imense, turlele de răcire ale „cauciucului" — mari timpane de orchestră în roşu şi negru — rezervoare sferice de butan, marile turle de cracare catalitică; o bisericuţă durată acum cinci secole şi un oraş întreg nou, modern, construit în cinci ani; şi peste tot oameni. Oameni care se îndreaptă fără oprire către viitorul care se apropie impetuos de ei.

Căci totul, *totul* — hale şi turle, estacade şi turnuri, conducte şi rezervoare, cantine şi case — case mari cu bolţi şi cu antene de televizor — a crescut uluitor de repede, în cîţiva ani, aici, pe vechea vale a Trotuşului, în bătaia vînturilor iuţi.

....

În urmă cu cîţiva ani aici era un cîmp gol — ca şi pe locul unde, la Copşa Mică, se ridică laboratoarele de metacrilaţi şi nitrili — erau lanuri rare, sărace, de porumb — ca şi la Brazi, unde s-au înălţat rafinăria şi termocentrala — erau mari spaţii pustii bătute de vînt — ca pe malul Dunării, unde au crescut Chiscanii.

Şi apoi au apărut Directivele Congresului al II-lea. După cinci sute de ani de cînd Ştefan luptase cu tătarii la Borzeşti, albia Trotuşului avea din nou să intre în istorie. Prima oară legenda consemnase o luptă cu tătarii şi un stejar, lăsînd ca mărturie o biserică; a doua oară oamenii aveau să transforme totul atît de adînc cum niciodată locuitorii acelei văi sărace, bătute de vînturi, nu şi-ar fi putut închipui! În iarna lui 1956 ochii lor osteniţi de vederea cîmpului sărac se sileau zadarnic să întrezărească marile construcţii ce se anunţau. Şi, deodată, apărură topometrii şi, aproape numaidecît în urma lor, barăcile, screperele, buldozerele, excavatoarele. Totul se schimba atît de repede de la o zi la alta, că părea aproape de neînţeles. Oierii se calificară sudori, plugarii învăţară montajul şi începură să ducă viaţă de şantierişti ca şi cum ar fi făcut asta de cînd lumea.

...Cu pasarelele şi scările vibrînd de mugetul aburului, rafinăria părea un imens vapor gata să se desprindă de ţărm. Pînă şi becurile atîrnate la fiecare palier, în plasa lor de metal, păreau a lumina punţile unui vas. Şi ascultînd ţipătul sirenei, foştii oieri şi plugari simţeau că pornesc într-o mare călătorie, navigînd uluitor de repede după ce fuseseră siliţi să bată pasul pe loc sute de ani.

....

În patru ani s-a ridicat totul:

● Complexul sodic, care produce şi monoclorbenzen, detexan, hexacloran care transformă sarea proastă în cea mai incisivă, ardentă şi energică stare a ei: soda caustică;

● combinatul de cauciuc cu peste o sută de „obiecte" — fiecare fiind o mică fabricuţă — legate între ele într-un proces deosebit de complicat;

● rafinăria cu mari turle argintii în care ţiţeiul se sortează, pe produşi, înnobilîndu-se într-atît încît din unsoare pentru căruţe devine benzină de avion;

● termocentrala, care la sfîrşitul anului '55 exista doar ca fundaţie şi care prin cabluri şi conducte trimite acum în întreaga Moldovă energie electrică şi — uzinelor de aci — energie concentrată în aburi.

În patru ani s-a ridicat totul. Totul între două congrese — materializînd Directivele Congresului al II-lea şi lucrînd spre a le materializa pe cele ale Congresului al III-lea al P.M.R.; pentru a materializa aceste uriaşe obiective industriale, aceste enorme volume de producţie:

● cele cincizeci de mii de tone anual — pe care le va da combinatul de cauciuc;

● ...mii de tone, zeci de mii de tone de oxigen, detexan, fenol, benzină cu cifră octanică ridicată, benzină care va face motoarele să meargă mai uşor, cu o mai mică uzură, cu o mai mare putere.

În patru ani s-a ridicat totul. Nu numai uzinele care au intrat în funcţie, care vor intra curînd în funcţie, dar şi oraşul nou, Oneşti: mari blocuri cu bolţi ogivale, cu incinte, cu grădini şi flori, vile mari cochete, şcoli şi magazine. Oraşul nou, atît de puternic şi îngrijit, parcă adunînd — în incintele lui cu bazin, leagăne pentru copii şi animale de piatră — toată grija pe care partidul o poartă acestor constructori care mînuiesc mistria şi ciocanul, acestor constructori care dau viaţă Directivelor şi pentru a căror bunăstare au fost elaborate Directivele.

Totul s-a ridicat în patru ani: staţia de 110 kW, rezervoarele sfe-

→ **„...Rafinăria părea un imens vapor gata să se desprindă de ţărm. Pînă şi becurile atîrnate la fiecare palier, în plasa lor de metal, păreau a lumina punţile unui vas..."**

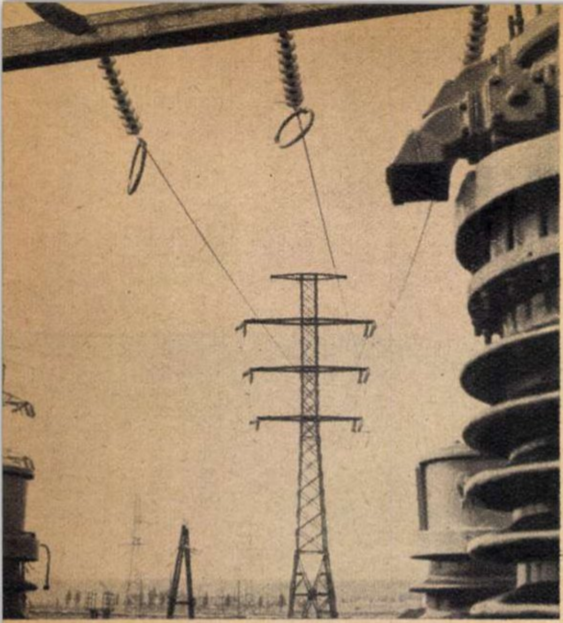

„...Pasarele de oţel, scări de oţel, turle zincate, asemeni unor turnuri de argint, coşuri, şi din nou turle care distilează, fracţionează, crachează..." →

* * *

← Liniile de 110 kW, prin care termocentrala Borzeşti trimite ţării o parte din cei 125.000 kW ai săi, care vor spori — conform Directivelor Congresului al III-lea al P.M.R. — la 225.000 kW.

* * *

← Vasile Sipoteanu face o ultimă revizie a echipamentului electric al macaralei.

* * *

Brigada complexă „Cel de-al III-lea Congres al P.M.R.", condusă de Vasile Ungureanu (al doilea din stînga) ↓

rice de butan, creşele copiilor, turnurile de cracare catalitică, zecile de antene de televizor (douăzeci se află numai pe blocul cu douăzeci şi patru de apartamente), staţia de monoclorbenzen, şcoala. Totul pînă la piatra kilometrică pe care încă nu scrie nimic pentru că aici n-a fost nimic, nici măcar o şosea...

Totul s-a ridicat în patru ani: 1956 - 1960. Totul, între două congrese.

……

Asemenea ritm cere oameni pe potrivă. Şi i-a găsit. Nu numai brigada de tineri a lui Petre Buturcă — executînd zile de-a rîndul tencuieli interioare în poziţia culcat pe spate — nu numai pe sudorii care au sudat peste zece mii de kilometri, ţesînd cu electrodul centimetru cu centimetru, nu numai pe montorii cocoţaţi în interiorul sferelor de butan şi nu numai pe Paula Homeghi aşezînd motorul de turbină, cu macaraua, la o precizie de milimetri. Ritmul acesta a format zeci şi zeci de brigăzi, sute de constructori, mii de mon-

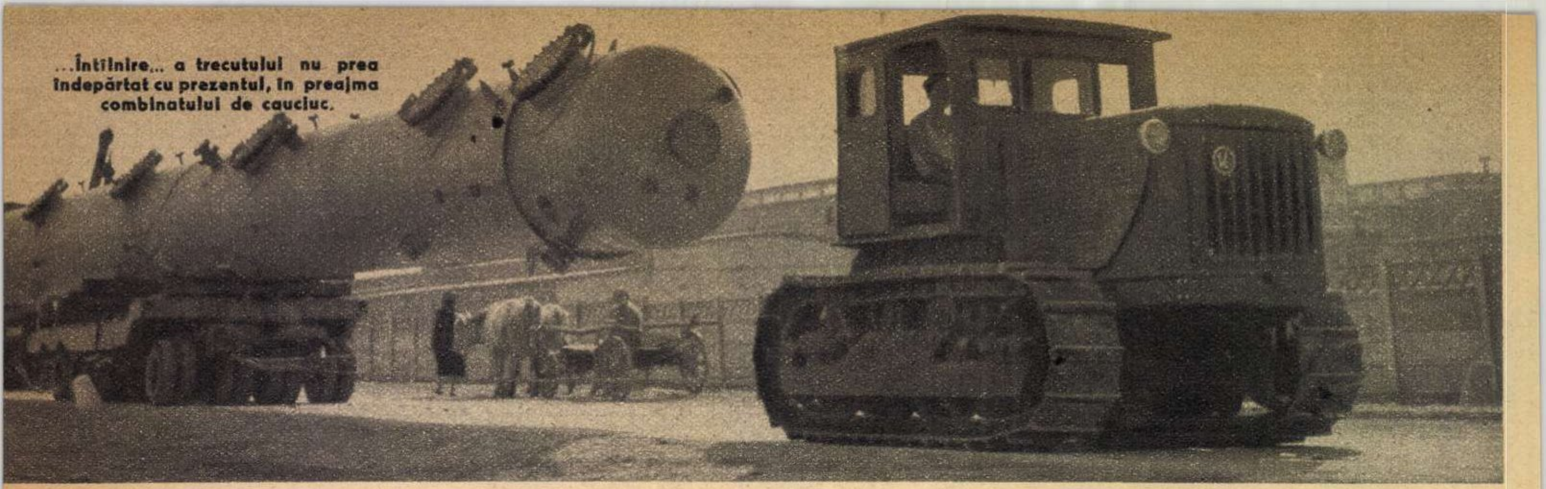

...Întîlnire... a trecutului nu prea îndepărtat cu prezentul, în preajma combinatului de cauciuc.

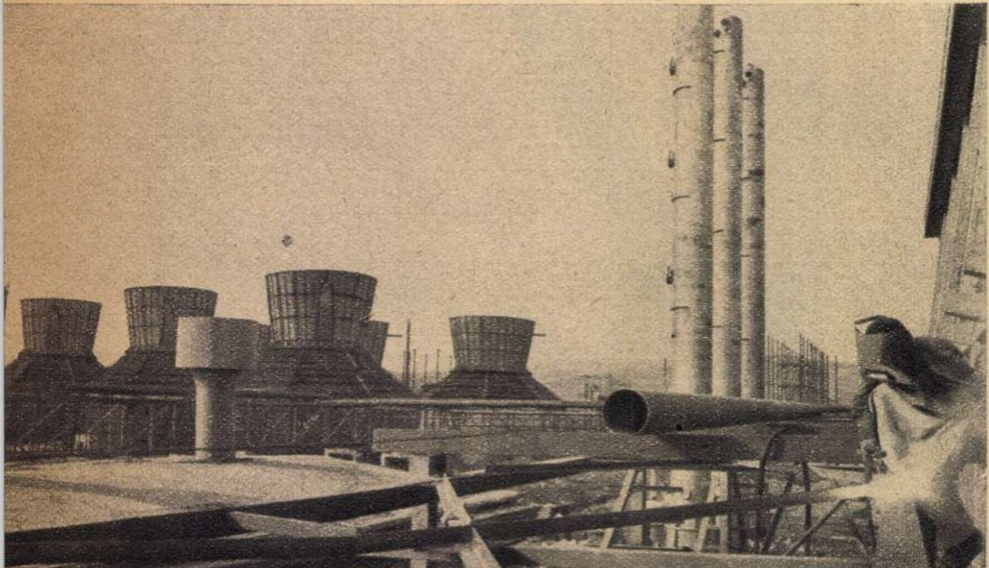

Sudură de înălţime pe estacadă, în apropierea turnurilor de răcire ale combinatului de cauciuc.

↑ Totul s-a realizat şi se realizează cu ajutorul preţios al Uniunii Sovietice. Iată un specialist sovietic, inginerul Valentin Roga, făcînd o probă într-o secţie a detexanului, împreună cu Gh. Capmare tînăr absolvent al Politehnicii din Iaşi.

tori. Ritmul acesta s-a transmis vieţii şantierului şi vieţii oraşului: după lucru, fierarii-betonişti ai lui Creţoi Răducanu dau concerte, sudorii scriu ziarului cu „electrodul tocului“ — cum se exprimă un redactor al „Oneştiului nou“ — iar clubul „Constructorul“ a iniţiat concursurile „Cine ştie meserie cîştigă“ şi manifestările „Nici o zi fără acţiune culturală la club“.

Totul s-a ridicat în patru ani: şantierul, orchestrele, şcoala, viaţa oraşului nou. Asta nu se poate fără ritm susţinut. Dar ritmul e de neconceput fără entuziasm, entuziasmul fără ataşament.

Totul s-a ridicat aici în patru ani, între două congrese, fiindcă Directivele partidului au fost însuşite de constructorii aceştia ca un program de fiecare zi, ca un program de viaţă, ca un fel de a gîndi. Pentru că planurile acestor construcţii sînt planurile viitorului lor.

Şi producţia acestor hale şi coloane de distilare, cuptoare şi băi electrolitice e controlată şi condusă automat, cu ajutorul tabloului de comandă...

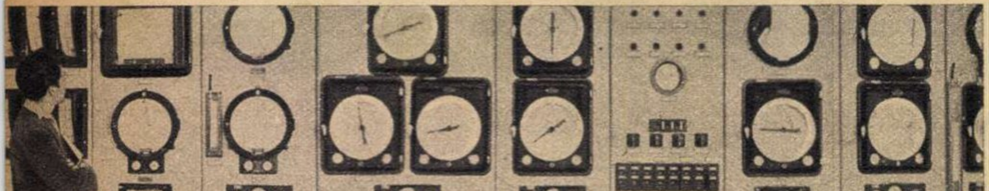

↓ Seara, într-unul din dormitoarele şantierului: audiţie cu muzică de operă.

Într-o incintă a blocurilor din noul oraş. ↓

Festivitatea inaugurării s-a încheiat cu o excursie pe Volga.

VIITORII MARINARI

— Cînd voi fi mare, voi fi marinar ! — își fac planuri îndrăznețe mulți copii.

Există însă și copii care nici măcar nu trebuie să aștepte să se facă mari pentru a-și vedea împlinit acest vis : sînt copiii sovietici. În Uniunea Sovietică sute de școlari învață arta navigației în cercurile micilor marinari, aplicînd cunoștințele căpătate în serviciile de navigație înființate special pentru ei.

În orașul Gorki de pe Volga s-a organizat un astfel de serviciu de navigație fluvială, deservit numai de copii. La dispoziția lor au fost puse două cutere nou-nouțe : „Micul marinar“ și „Albatrosul“. Copiii își iau rolul în serios și se străduiesc să justifice încrederea celor mari.

Cu mult înaintea inaugurării serviciului, 325 de elevi din clasele a 6-a, a 7-a și a 8-a ale școlilor din Gorki au fost pregătiți de instructori cu experiență, care i-au inițiat în tainele meseriei.

Azi, copiii exercită toate funcțiunile din cadrul serviciului : sînt matrozi, mecanici, radiofoniști, dispeceri, controlori etc. Micii marinari au și statutul lor, ba poartă și uniforma flotei fluviale comerciale sovietice.

Vă veți întreba poate : ce se întîmplă cu acest serviciu iarna? Ei bine, activitatea nu încetează nici atunci : copiii continuă să-și desăvîrșească cunoștințele și lucrează în atelierele de reparare a vaselor. Cei mai buni devin timonieri.

Pînă una-alta, viitorii „lupi... de Volga“ învață să deslușească tainele marelui fluviu, să cunoască condițiile atmosferice, manevrarea vaselor, sistemul de radioficare a vaselor fluviale. Mulți dintre ei visează încă de pe acum la plecarea în cursă lungă, pe marile nave sovietice.

La inaugurarea serviciului de navigație fluvială al copiilor din Gorki a avut loc, pe Volga, o impresionantă paradă fluvială festivă.

ГОРЬКОВСКОЕ ДЕТСКОЕ
РЕЧНОЕ ПАРОХОДСТВО

E absolut necesar să știi cum se face un nod marinăresc. Volodea Ramov, elev al Școlii nr. 143, cunoaște secretul și-l împărtășește și altora, cu o seriozitate demnă de un adevărat marinar.

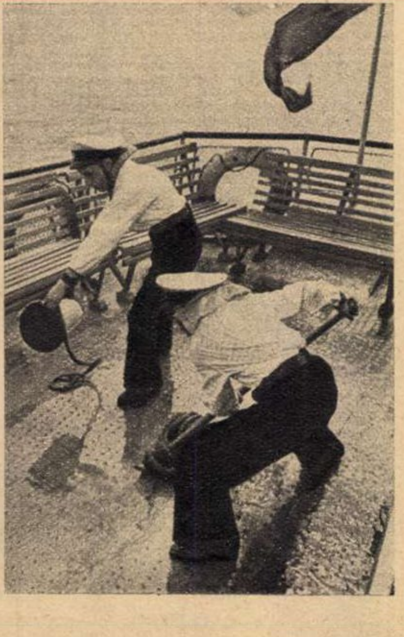

Cartea de vizită a vasului este curățenia. Schimbul I: matrozii Roman Klivanski și Slava Kovalenko își dau toată osteneala pentru ca puntea să strălucească.

Schimbul I și-a terminat misiunea. Echipajul cuterului „Micul marinar“ – vas amiral – primește schimbul II.

MOZAIC LITERAR

TREI DESTINE

— schiță —

de Liviu MAIOR

Ilustrații de Nichi POPESCU

După ce notă absențele, bătrînul profesor de matematică Laurențiu Chifor își roti privirea peste capetele elevilor și, masîndu-și, după obicei, lobul urechii, întrebă:

— Ce se mai aude, băieți?

— Avem un coleg nou! — răspunseră mai mulți deodată.

Profesorul își schimbă ochelarii și privi atent spre fundul clasei. Proaspătul elev, care se ridicase sfios dintr-o bancă, era un copilandru blondăriu și subțirel, îmbrăcat și pieptănat cu deosebită grijă și dichis.

— Așa, foarte bine... Cum te cheamă și de unde spui matale că vii?

— Mă numesc Selagea Emil. Sînt din București...

— Chiar din București? După nume aș fi zis că ești din Bistra. Aci, pe valea Bistrei, avem un sat care se cheamă Bistra. Există foarte mulți Selagea acolo.

— Tăticu' e din Bistra.

— Ce spui comedii, băiatule! — se învioră bătrînul. Te pomenești că taică-tu mi-a fost elev.

Și, ridicîndu-se de la catedră, trecu cu pași mărunți printre rîndurile de bănci.

— Ia spune tu, băiatule, nu l-ai auzit vreodată pe tatăl tău vorbind de Laurențiu Chifor? Că ar fi avut în clasa întîi de liceu un profesor de matematică pe nume Chifor?

— Nu, nu l-am auzit — spuse roșind elevul.

— Se poate. De altfel sînt mulți ani de atunci. Douăzeci și trei exact. O fi uitat, săracul...

— De ce săracul?

Profesorul rotunji ochii. Pe urmă rîse fără glas, prinzîndu-se de ureche:

— Nu-ți place că-l fac sărac? Dar așa a fost: sărac și fără noroc și bătut amarnic de soartă... Așa, da. Iar tu, în loc să-mi faci morală, mai bine spune-mi: cu ce se ocupă părintele dumitale?

— E inginer.

— Inginer? Atunci — da, sigur — e vorba de cu totul alt Selagea. Nici unul dintre cei trei Selagea la care mă gîndeam eu n-a putut, sărmanul, să ajungă mai departe de clasa întîi de liceu...

Și, fiindcă simți nevoia să se așeze, porni încetișor îndărăt spre catedră.

— La Bistra, pe vremea aceea oamenii nu știau nici să scrie, nici să citească. Cei mai bătrîni nu văzuseră în viața lor nici cum arată un tren...

— Dar Selagea cine a fost? — întrebă un glas.

— Voi vreți să mă duceți cu vorba ca să treacă ora. Nu-i așa?

Dar de fapt curiozitatea copiilor îi făcea plăcere. Așa că pînă la urmă le povesti cu glas molcom, bătrînesc, despre cei trei Selagea. Trei elevi, veri între ei, purtau numele acesta. Toți trei erau din Bistra și toți în clasa întîi de liceu.

— Îmi amintesc ca azi. Să poftească la răspuns: Selagea Onisia, Selagea Achim și Selagea Traian. Coborîseră de la munte în oraș, la Neagra, fără voia părinților. Numai și numai de dragul învățăturii. Dimineața se prezentau la școală, iar după-masa lucrau ca salahori la fabrica de sticlă din localitate. Rupți, flămînzi, fără cărți, fără caiete, vai de sufletul lor! Cu toate acestea erau printre primii la învățătură. În cele din urmă au trebuit să întrerupă învățătura. N-au avut cu ce să-și plătească taxele școlare...

Din fundul clasei elevul cel nou întrebă:

— I-ați mai văzut de atunci vreodată?

— Dumneata, văd, dorești să le știi pe toate... I-am mai văzut, da. Prin 1944, am făcut cu elevii mei o excursie la munte. La minele de plumb din Scorbura m-am întîlnit cu Traian și Achim. Amîndoi mineri. Slabi, bolnavi și amărîți. Aveau pe atunci aproape douăzeci

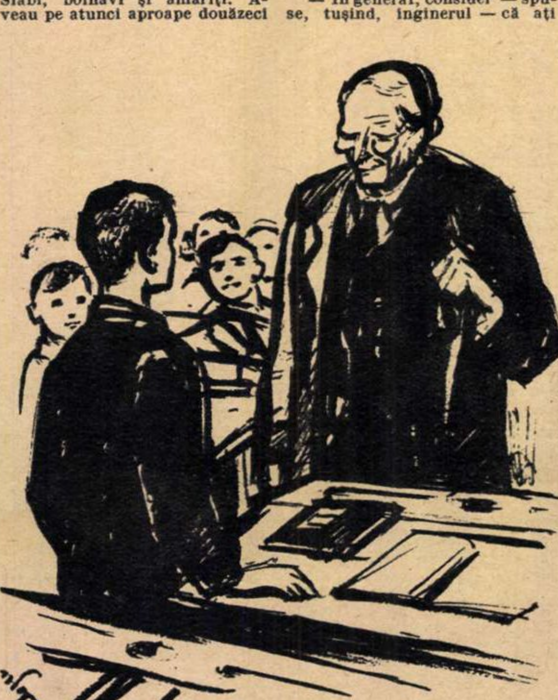

de ani. I-am întrebat și de Onisia. Nu mai știau nimic de el.

Elevii tăceau nemișcați. Laurențiu Chifor surîse:

— Voi ați vrea acum să aflați și ce s-a întîmplat pe urmă cu ei... Ei, vedeți, pe asta n-am aflat-o... Dacă nu s-au prăpădit — erau tare, tare slabi...Cine știe?!... Dar să lăsăm povestea asta! Acum, dacă îmi permiteți, vom face împreună și puțină matematică...

★

Dinspre poartă, pe aleea mărginită cu merișori tunși, cu pitici de piatră și țăruși cu globuri colorate, se apropia un bărbat. Laurențiu Chifor își schimbă la repezeală ochelarii și, ieșind în cerdac, întrebă:

— Pe cine căutați?

— Pe dumneavoastră — zîmbi necunoscutul. I se prezentă: inginer Selagea.

Bătrînul se însenină:

— Vă așteptam...

Și-l pofti în „odaia cea mare" dinspre stradă.

Acolo musafirul privi o vreme bărbații mustăcioși și femeile în crinoline din tablourile ovale de pe pereți, ascultă melodia vieneză pe care o storcea cu greu pendula veche din dormitor — pe urmă, surîzînd, spuse:

— Fac parte din conducerea universității populare a uzinei noastre. Ne-ați predat o conferință: „Minunile științei". Am citit-o.

— Cred că nu am găsit titlul cel mai potrivit. Mai exact ar fi trebuit să-mi intitulez prelegerea: „Viitoare și apropiate succese ale științei aplicate din țara noastră". Cum v-a plăcut totuși redactarea?

— În general, consider — spuse, tușind, inginerul — că ați folosit o documentație puțin cam veche.

— Cît de veche?

— Știu eu? De trei-patru ani. Poate chiar mai mult... — și netezi cu palma filele manuscrisului. Iată un exemplu: „cu ajutorul atomilor radioactivizați — scrieți dv. — oamenii de știință vor putea urmări viața internă a plantelor, iar cu ajutorul ultrasunetului, tehnicienii noștri vor descoperi prompt și eficace defecțiunile instalațiilor"... Din fericire — continuă musafirul — atît defectoscopia cît și atomii marcați se utilizează de aproape doi ani în țara noastră. Iar dv. ați pus totul la viitor!...

Profesorul clipi des, fără să răspundă.

— Mai departe: „din sarea de bucătărie vom scoate, prin electroliză, clorul. Din gazul metan, acetilena. Cu două gaze incolore vom produce un praf alb cu care... ne vom îmbrăca". Oamenii din sală s-ar supăra să le vorbiți așa... De aproape un an de zile avem la Turda o fabrică care produce pe scară industrială așa ceva.

Profesorul simți nevoia să-și șteargă ochelarii:

— Se vede treaba c-am îmbătrînit rău de tot.

— „.... iar tehnicienii noștri vor putea să producă aci în țară mii de televizoare". În proiectul de Directive ale celui de-al III-lea Congres cifra aceasta e de ordinul zecilor de mii. Și așa mai departe...

— Cu alte cuvinte vreți să spuneți că ați mai găsit și alte greșeli? — șușoti profesorul.

Inginerul închise manuscrisul:

— Venisem de fapt să vă fac și o propunere: cu voia dumneavoastră v-aș putea pune la dispoziție o documentație mai actuală. Pe baza ei ați putea ține o conferință instructivă și interesantă.

Bătrînul se apucă de ureche:

— Voi face cum spui dumneata. Personal, am însă și eu o rugăminte: nu mai povesti și altora întîmplarea asta.

Pe urmă plecă, pășind mărunt, ca să aducă din bucătărie dulceață și cafele.

— De fapt vizita mea are un dublu scop — vorbi musafirul. Unul practic, cum s-a văzut, și unul — hai să-i zic — sentimental. Doream să vă cunosc și...

— Îmi permiteți să vă spun că aveți un copil frumos și deștept. Ieri l-am ascultat, mi-a răspuns admirabil și i-am dat nota 10. Știți, în ziua în care l-am cunoscut mi-a venit așa tam-nisam să-l întreb: măi, băiatule, tatăl tău nu mi-a fost cumva elev? Am avut pe vremuri trei elevi cu numele de Selagea. Noi, bătrînii, trăim cu amintiri și cu închipuiri de tot felul.

— I-am cunoscut bine pe cei trei Selagea — spuse oaspetele, privind peste marginile ceșcuței. M-am bucurat mult cînd băiatul meu mi-a povestit că le păstrați o amintire frumoasă... V-ați întrebat ce s-a întîmplat cu ei... Aș putea să vă răspund eu. Toți trei sînt — cum să vă spun — bine, sănătoși... Cu rosturi și destine precise în viață.

Laurențiu Chifor își căută din nou lobul urechii:

— Ei da, s-ar putea să fie așa... Dumneavoastră, care sînteți din Bistra, ați avut posibilitatea să-i cunoașteți mai bine. De atunci sînt aproape 23 de ani și, vedeți, eu am rămas cu imaginea lor de pe vremea aceea. Ce spuneți că fac?

— Traian e căpitan de aviație. Achim, operator chimist într-o uzină de pe valea Oltului. Amîndoi s-au însurat, amîndoi...

— Dar bine, din ceea ce spuneți înțeleg nu numai că sînt bine sănătoși, dar au învățat mai departe!

— Foarte exact... Nu înțeleg însă de ce vă uimește treaba asta! Traian și Achim nu sînt singurii oameni care după eliberare și-au reluat studiile, chiar la o vîrstă mai înaintată. Nu sînt singurii care și-au refăcut viața și visele...

— Da, da, da... Dumneavoastră aveți dreptate, dar trebuie să mă înțelegeți, totuși! De atunci sînt ani de zile. Eu i-am lăsat triști, bolnavi și săraci. Aveau douăzeci de ani, o vîrstă la care omul nu se mai gîndește să intre în liceu. Iar Onisia? Băiatul ăsta avea la matematică un talent cu totul deosebit.

Inginerul așeză ceșcuța pe masă:

— Onisia a călătorit și el pe un drum asemănător. A fost o vreme muncitor la o uzină din Capitală. A urmat, la fel ca verii săi, liceul seral. Pe urmă s-a înscris la politehnică și... azi e inginer. S-a însurat, are un băiat...

Profesorul Chifor își privea, nemișcat, musafirul:

— Mai rămîne să adăugați — șopti el cu vocea sugrumată de emoție, cercetîndu-l cu atenție — că inginerul Onisia Selagea a plecat apoi la Neagra, are un copil la liceul meu, iar în după-amiaza zilei de azi a făcut o vizită bătrînului profesor Chifor...

Musafirul se ridică brusc în picioare, surîzînd:

— Ceea ce bănuiți e foarte adevărat! Mă numesc Onisia Selagea, sînt inginer și v-am fost într-adevăr elev acum douăzeci și ceva de ani... doar că, personal, nu găsesc nimic neobișnuit în toată întîmplarea aceasta.

DE PESTE HOTARE

● În „Editions de l'Imprimerie Nationale" din Paris, a apărut o interesantă lucrare a lui Marcel Cohen, purtînd titlul „La grande invention de l'Ecriture" (Marea invenție a scrisului). Autorul — după cercetări îndelungate — ne prezintă în cîteva tomuri istoria scrierii, începînd din cele mai îndepărtate epoci, cînd predomina scrierea figurativă, și pînă azi. Numeroase planșe în culori însoțesc studiul.

● În cinstea Decadei literaturii și artei ucrainene, care are loc anul acesta la Moscova, editurile anunță, între altele, următoarele apariții: o antologie a povestirii ucrainene în trei volume; o ediție de proză și versuri, avînd ca temă figura lui Lenin; un volum de reportaje despre brigăzile de muncă comunistă, intitulat „Inimi nobile"; o culegere de povestiri satirice și umoristice, precum și un grupaj de eseuri asupra celor mai importanți scriitori ucraineni.

● La Budapesta se bucură de mare succes romanul lui Kiss Lájos „Vörös varos" (Orașul roșu), o istorie romanțată a celor patru luni și jumătate de viață a republicii sovietice maghiare din 1919. Autorul — el însuși participant la prima revoluție proletară din Ungaria — a scris cartea în emigrație; ea a fost reeditată abia acum, însoțită de o prefață a lui Bela Kun, datînd din 1933.

● Pe insula Cipru a apărut o nouă revistă literară intitulată „Epoca nouă". Publicația și-a propus să se ocupe de problemele naționale, istorice și folclorice ale insulei și să sprijine în special literatura inspirată din lupta pentru eliberare națională.

● În Ghana scriitorii au constituit un „Comitet pentru dezvoltarea literaturii", avînd ca scop publicarea tuturor lucrărilor care oglindesc viața din trecut și din prezent a țării, considerînd că aceasta are „o deosebită importanță nu numai în ceea ce privește experiența altor țări, ci și pentru generațiile care vor urma".

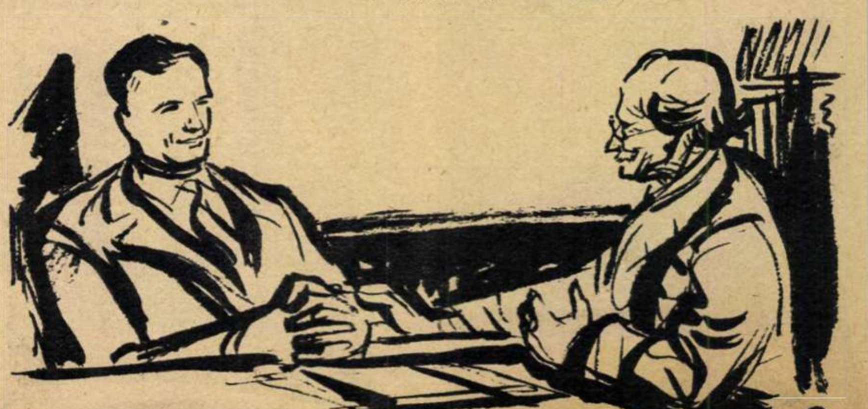

CE TREBUIE SĂ FIE PRECUMPĂNITOR

DE VORBĂ CU MARCEL BRESLAŞU

L-am găsit pe poetul Marcel Breslaşu, în locuinţa sa din intrarea Ştirbei Vodă, pregătind prelucrarea proiectului de Directive, pe care avea s-o facă în faţa unui colectiv de scriitori. Discuţia s-a legat lesne pe marginea unei probleme esenţiale: tematica construcţiei socialiste.

— *Aş vrea în primul rînd* — remarcă M. Breslaşu — *să combat o idee greşită şi încă nu cu totul dezrădăcinată, şi anume că termenul de „tematică" ar constitui un repertoriu de teme, un pomelnic de situaţii din care autorul îşi alege un subiect ori, cînd e foarte inspirat, două subiecte şi jumătate. Tematica înseamnă însă cu mult mai mult: ansamblul problemelor vieţii noastre de azi, în integritatea, complexitatea şi interdependenţa lor; a scrie în cadrul tematicii noastre înseamnă a te situa în miezul ei, investigînd-o sub toate aspectele, pînă la cele mai tainice pîrghii care asigură mersul înainte în crearea lumii noi şi a noilor conştiinţe.*

Coordonatele care se încrucişează în acest focar pe care l-am numit miezul vieţii sînt: actualitate şi partinitate. Este cu neputinţă să vezi şi să resimţi tot ceea ce se petrece astăzi în ţara noastră, fără ca în creaţia ta să nu devină precumpănitor noul, sub multiplele lui înfăţişări, aşa cum tot cu neputinţă este să separi aceste imagini de ceea ce constituie forţa lor, elocvenţa lor, temeinicia şi trăinicia lor: conducerea de către partid a construcţiei socialiste.

— În lumina proiectului Directivelor Congresului, ce sarcini revin scriitorilor?

— *În cîteva strofe, care s-au şi dus la tipar, încerc să exprim în graiul poeziei ideea că de multe ori o serie întreagă de aspecte, de izbînzi, unele unghiuri de perspectivă, unele sinteze care nu sînt cu putinţă în timpul marşului ne sînt vădite cu putere şi claritate la popasurile pe care le marchează congresele partidului nostru. În cadrul lor se face cumpăna dintre trecut şi viitor, se hotărăsc sarcinile noii etape pe baza analizei şi aprecierii etapei precedente. Poemul care poartă titlul de „Popas în urcuş" vorbeşte, printre altele, despre priveliştea ce se deschide ochilor de la acest popas: „s-a mai lărgit cu încă o zare zarea". Măreţia planului nostru de şase ani, ca şi aceea a planului de perspectivă, trebuie să stîrnească eforturile scriitorilor noştri la crearea unor opere pe măsura acestei măreţii şi care să răspundă menirii literaturii şi aşteptării poporului muncitor nu numai prin oglindirea realităţii în continuă schimbare, dar şi exigenţei mereu crescînde a maselor largi de cititori, care o dată cu creşterea nivelului lor de trai cresc şi nivelul lor cultural, discernămîntul artistic, setea de frumos şi adevăr.*

Fie ca hotărîrile Congresului, care ne angajează pe noi toţi, să însemne un pas însemnat înainte şi pentru frontul literar, chemat să zugrăvească în întreaga ei strălucire realitatea înconjurătoare şi pe făuriorul ei: omul muncii.

— Aţi anunţat cu ani în urmă „Povestea poveştilor" — o vastă istorie lirică a luptelor poporului nostru. În ce stadiu se află şi cînd năzuiţi s-o terminaţi?

— *Vorbeam adineauri despre actualitate ca una din coordonatele literaturii realist-socialiste; întrebarea pe care mi-o puneţi mă determină a spune că această actualitate cuprinde în ea, pe de-o parte, tot ceea ce previziunea istorică cu care ne înarmează concepţia noastră despre lume îngăduie să vedem în viitorul cel mai îndepărtat şi, pe de altă parte, reconsiderarea creatoare a întregului trecut, judecat de pe poziţiile noastre. Gorki spunea că realismul socialist constă în a vedea prezentul cu ochii viitorului; cred că nu greşesc spunînd că aceasta înseamnă în acelaşi timp a vedea trecutul cu ochii prezentului. O asemenea încercare o constituie ampla epopee lirică la care lucrez, „Povestea poveştilor", din care au apărut unele cînturi ca „În tîrg la Iaşi, 1917", „Cîntec de leagăn al Doncăi", „O poveste despre poveşti" şi la care se va adăuga, nu peste multă vreme, cîntul IV, „Ciuma lui Radu Vodă Prasnaglava" — episod a cărui acţiune se petrece la începutul secolului al XV-lea în Muntenia şi Ardeal. Cînd voi termina întregul ciclu? Tare aş fi dornic să ştiu şi eu.*

— Am putea afla la ce lucraţi în prezent?

— *În afara poemului amintit mai sus, fac ultimele corecturi la două lucrări de strictă actualitate, una pe plan internaţional, «Trei fabule de spus în faţa „cortinei"», şi alta privitoare la unele raporturi dintre oamenii din ţara noastră. De asemenea, încerc să debutez în dramaturgia pentru copii, colaborînd la o piesă ce se pregăteşte în vederea Festivalului internaţional al teatrului de păpuşi, ce va avea loc în acest an în Capitala ţării noastre.*

Bineînţeles — adaugă poetul — *în afara lucrărilor care zăbovesc pe şantier cu lunile — şi, vai!, cu anii — mă străduiesc şi eu să fiu prezent cu promptitudine şi operativitate în minunata actualitate pe care ne-o creează zi de zi partidul.*

AL. NICHITA

Demostene BOTEZ

ZIDARUL CASEI MELE

Azi m-am mutat în casa asta nouă.
Acel care-a făcut-o unde-i oare?
Cu mîinile lui mari şi muncitoare
El a-nălţat aici această casă.
Aş vrea să-l chem în casa lui la masă,
Să-mpart cu dînsul pîinea pe din două.

Şi-a dăruit aicea luni de viaţă,
Pe punţi aeriene, ca zidar.
A pus ciment şi-a plămădit mortar;
Şi macarale se plimbau spre stele,
El le-a privit ca un Ceahlău, pe schele,
Din zori, în fiecare dimineaţă.

Aici e tot făcut de mîna lui,
Ca pentru-o fată ca să-i fie zestre,
Şi cadrul înstelat de la ferestre,
Şi fiecare cărămidă-a fost culcată
Ca un copil, cu grija lui de tată.
El a bătut şi cel din urmă cui.

Aud scrîşnind mistria-i pe nisip
Şi la un foc, în fiecare seară,
L-aud cîntînd un cîntec, într-o doară,
Şi îngropîndu-l în perete, tare,
Cu gînd să-mi fie casa primitoare.
Şi eu acum nu-l ştiu măcar la chip.

Pe unde-o fi dormind acum în seara
Cînd se-mbulzesc atîţia nori pe cer?
În universul cărui şantier
Visează-acum palate şi statui
Dintr-un granit cioplit de mîna lui,
Ori marmură naivă de Carara?

Aş vrea să-l chem, să stau cu el la sfat.
Va nimeri, că ştie foarte bine
Şi fiecare treaptă pîn-la mine.
Eu l-aş primi cu multă bucurie
Dac-ar veni la mine-n ospeţie.
I-aş mulţumi că-i sînt îndatorat.

Florenţa ALBU

CUVÎNTUL

Cuvîntul mort, sub praf de tom,
Cuvîntul spus să lege pasul;
Eu cînt cuvîntul pentru om,
Cuprinzător, precum compasul
Rotind un cerc doar dintr-un punct!

Filozofări de mult apuse,
Uitate-aţi fost, cu vremea duse.
Din milioane de cuvinte
Cîte-au ieşit afară-n stradă
Şi cîte-au stat pe baricadă
Şi cîte-au dus mulţimi-nainte?

Pierdute-n sensuri fără sens
Şi spuse să le-audă-cine?
Visam cuvîntul — steag imens,
Desfăşurînd, în mers, mulţime!
Da, trebuia cuvîntul viu
Să frîngă lanţuri şi să are
Şi trebuia un filozof-soldat
Şi trebuia o zare,
O mînă care să arate:
„Spre Comunism!"

Rostit, cuvîntul
L-au dus mulţimile în mers
Şi cîntec l-au făcut, şi vers,
Şi-n patru zări s-au strîns armate!
Şi de la Marx trecu la Lenin,
Şi Lenin l-a-nălţat. Şi viu
Prin revoluţie-l purtară
Ostaşii-n steagul purpuriu.

Cuvîntul spus a mers în rînd
Cu proletarii şi matrozii,
A fost mitralie şi gînd
Şi-i certitudini şi istorie.

Cuvîntul COMUNISM îl cînt,
Prin el, eu-omul, sînt ce sînt.

George CIUDAN

D E D I C A Ţ I E

Cît te-am iubit, istoria să spună
Căci a crescut cu tine împreună
În luptele ce străbătură ţara
Să rîdă şi pe-aicea primăvara.

Cît te iubim, furnalele să spună
Şi holdele ce mi se ţin de mînă
Şi casele ce peste noapte cresc
Cît ţine plaiul ăsta romînesc.

Cît inima nu va-nceta să bată,
Cît soarele la răsărit se-arată,
Cît după noapte vine alba zi,
Partidule, atît te vom iubi.

Căci fără tine n-am fi învăţat
Ce trebuie iubit cu-adevărat.

MOZAIC LITERAR

CU OCHII ADEVĂRULUI

Romînia de azi, cu transformările sale epocale pe drumul construirii socialismului, este vizitată de tot mai mulţi oaspeţi de peste hotare.

Călătorul străin care poposeşte pe meleagurile patriei noastre este încîntat deopotrivă de priveliştea numeroaselor blocuri noi de locuinţe din Bucureşti, a marilor combinate şi uzine din Moldova, a pădurilor noi de sonde din Oltenia, de viaţa nouă a satului dobrogean ca şi de măreţia Carpaţilor noştri sau de plajele de aur ale litoralului romînesc.

Ziarişti sau oameni politici, scriitori sau simpli turişti — oameni cu cele mai diferite vederi politice — rămîn entuziasmaţi în faţa succeselor obţinute de talentatul şi harnicul nostru popor.

Pentru ziaristul vest-german Heinz Siegert de la „STUTTGARTER ZEITUNG", sosit la noi cu unele păreri preconcepute, „*surpriza a început* — după cum spune el — *în Gara de Nord din Bucureşti...*"

„*Am intrat brusc* — scrie el — *în animaţia unei gări de metropolă: litere de neon deasupra biroului de informaţii, florării strălucitor luminate. standuri de ziare, oameni la bufetele îmbelşugate*".

Acelaşi ziarist, plimbîndu-se pe străzile pline de forfotă ale Bucureştiului, observă „*vitrine aranjate cu dragoste şi grijă*" şi constată că „*în magazinele statului se pot cumpăra toate mărfurile... pe care le doreşte inima*".

Ziaristul american Paul Underwood informează cititorul din S.U.A., într-un articol publicat în „NEW YORK TIMES", despre „*planul amănunţit în vederea dezvoltării Capitalei*", subliniind că „*străzile vor fi lărgite şi dispoziţia topografică a străzilor va fi modificată pentru a se accelera scurgerea traficului. În centrul oraşului se construiesc mari blocuri de locuinţe, aşa încît muncitorii vor putea locui acolo...*"

Referindu-se tot la minunata noastră Capitală, scriitorul suedez Karl Otto Zamore scria în revista ilustrată „SVENSKA JOURNALEN HEMMET OCH FAMILJEN", după o vizită la noi în ţară: „*Bucureştiul este unul dintre cele mai frumoase oraşe pe care le-am văzut*".

Impetuoasa dezvoltare industrială a ţării noastre, construcţia numeroaselor uzine şi fabrici au fost în repetate rînduri subiectul articolelor publicate în presa de peste hotare. Analizînd pe o pagină întreagă de ziar succesele măreţe obţinute de poporul romîn în opera de industrializare a ţării, ziaristul vest-german R.F. Gumpenberger scrie în ziarul austriac „LINZER VOLKSBLATT": „*Altădată Romînia se prezenta pe piaţa mondială ca o ţară tipic agrară. Începînd din 1948 s-a pus din ce în ce mai mare accent pe dezvoltarea industriei, astfel încît în momentul de faţă Romînia poate fi caracterizată drept o ţară industrial-agrară*".

Ocupîndu-se de avîntul luat de industria petroliferă a Romîniei, Joachim Alva, redactorul şef al revistei „FORUM" din Bombay şi cunoscut om politic indian, îşi informează cititorii că „*într-o perioadă de numai zece ani, producţia de petrol* (a Romîniei — n.a) *a crescut de aproximativ 4 ori*". Şi: „*Astăzi, Romînia este capabilă să prelucreze fiecare litru de ţiţei brut pe care îl extrage. Industria gazului şi alte industrii înrudite au fost create în diferite centre. Fabrici de cauciuc şi mase plastice răsar în diferite locuri, înconjurate de noi oraşe. Utilajul petrolifer romînesc este tot atît de bun ca şi cel mai perfecţionat din lume*".

Într-un articol publicat recent în ziarul american „CHRISTIAN SCIENCE MONITOR", Eric Bourne, ocupîndu-se de dezvoltarea economică a ţării noastre pe drumul socialismului, scrie: „*Producţia de oţel* (a Romîniei — n.a.) *a fost anul trecut de şapte ori mai mare ca în 1938... Producţia de motoare electrice, tractoare şi alte maşini, producţia de zahăr şi alte articole de consum a depăşit de asemenea în mod remarcabil obiectivele prevăzute..., iar principalele proiecte ale programului de electrificare pentru 1951-1960 au fost îndeplinite cu un an înainte de termen*".

Acelaşi ziarist, vorbind despre măreţele perspective ale dezvoltării economiei ţării noastre în anii 1960-1965 şi comentînd proiectul Directivelor Congresului al III-lea al P.M.R., scrie: „*Planul prevede sporuri uriaşe în producţia de energie electrică, fier şi oţel, construcţii de maşini, produse chimice, cherestea şi bunuri de consum, precum şi un nou avînt al producţiei agricole*".

„*Nivelul literaturii, artei şi muzicii romîneşti este extrem de ridicat*" — scrie scriitorul suedez Karl Otto Zamore, subliniind totodată că „*ceea ce este mai important este faptul că literatura şi arta nu mai aparţin unui grup restrîns de oameni, ci sînt îmbrăţişate cu dragoste şi entuziasm de către marile mase populare*".

„*În trecut* — scrie Julio Castro Franco, scriitor peruvian, autor al volumului de reportaje „Republica Populară Romînă" — *Romînia avea ruşinosul privilegiu de a ocupa unul din primele locuri din lume în ceea ce priveşte analfabetismul, bolile sociale şi mortalitatea; în prezent toate aceste racile au fost înlăturate... Ediţiile de cărţi, deşi ating cifre aproape fabuloase, nu ajung pentru a acoperi toate nevoile. Bolile sociale au dispărut aproape cu desăvîrşire, iar mortalitatea reprezintă un procent neglijabil*".

Şi, ca o sinteză a ceea ce au reţinut toţi vizitatorii de bună-credinţă ai ţării noastre, pot fi citate aceste cuvinte ale lui Julio Franco: „*Nu se poate spune că sînt un călător începător. Am cutreierat aproape toată lumea şi, în această calitate de om care a văzut multe, pot afirma că Republica Populară Romînă se manifestă din ce în ce mai mult ca o putere necontestată pe plan cultural. Patria lui Enescu şi a lui Grigorescu înregistrează un avînt continuu, multilateral, deoarece înflorirea ei culturală corespunde unui minunat avînt industrial, în care muncitorul este subiectul principal al manifestărilor culturale*".

V.P. SIMION

RUMÄNIEN

in der Industrialisierung

LE JOURNAL D'EGYPTE

uperbe manifestation d'art roumain

← „ROMÎNIA PE CALEA INDUSTRIALIZĂRII" este titlul unui articol apărut în ziarul austriac „LINZER VOLKSBLATT", în care se relatează despre succesele de seamă ale R.P.R. pe tărîmul dezvoltării industriale.

☆

Recentul turneu în India, Indonezia şi R.A.U. al unui grup de artişti romîni format din balerinii Valentina Massini şi Gelu Barbu, solişti ai Teatrului de Operă şi Balet din Bucureşti, bas-baritonul Traian Popescu, soprana Livia Liseanu de la Opera din Cluj şi pianistul acompaniator Al. Şumski s-a bucurat de un binemeritat succes.

Iată o pagină din revistă indiană „SAPTAHIK HINDUSTAN", consacrată artiştilor romîni şi aprecierea făcută de „LE JOURNAL D'EGYPTE" sub titlul: „*O superbă manifestaţie de artă romînească*":

„Valentina Massini şi Gelu Barbu, virtuoşi de mare clasă, ...au fost pe drept cuvînt clasaţi de critica din Cairo printre cei mai mari dansatori din lume".

„Soprana Livia Liseanu şi baritonul Traian Popescu au entuziasmat prin frumuseţea sonoră şi profundă a vocii lor, prin expresia nuanţată a interpretării lor inteligente şi a emoţiei lor dramatice".

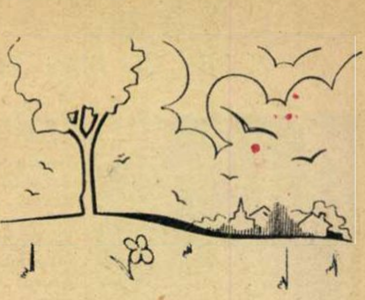

Gurghen BORIAN
poet din R.S.S. Armeană

Primăvara

Inima cînd de iubire-i beată,
Cînd parfumul viorelei zboară,
Noi, armenii, zicem că-i garun *)
Voi, romînii — *că e* primăvară.

Primăvara voastră mi-a vestit-o
Bolta-albastră, apele şi ţara,
Peste holde am văzut dansînd
Primăvara-n horă, primăvara.

Străluceşte ţara în lumină,
Şi din piatră pîrguie secara;
Liber cîntă-armindenii la voi.
Primăvara, asta-i primăvara.

Duce-vom în inimi amintire
Vorba voastră dulce ca vioara,
Înflorească-n noua Romînie
Primăvara, pururi primăvara.

---

*) Garun = primăvara, în limba armeană.

Uzinele de fibre și fire sintetice Săvinești...

Aici se fabrică relonul și rolanul, materii prime deosebit de necesare industriei textile. Partidul și guvernul nostru acordă o mare importanță dezvoltării acestei ramuri de producție. Iar dacă în 1959 s-au produs 300 tone fibre și fire sintetice, în 1965 se vor produce—în conformitate cu proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. — de 43 ori mai mult, adică 13.000 tone. În acest scop, fabricile de relon și rolan din Săvinești își vor dubla capacitatea.

Fotografie de
A. MIHAILOPOL

Imagini de ieri și

de Maria ARSENE

Ieri... Cuvîntul poate să cuprindă și în aria acestor patru litere sensul cumplit, sfîșietor, al trecutului. Al acelui sinistru trecut despre care cuvintele turnate în plumbul tiparului, imaginile încă neîngălbenite de patina anilor și mărturia firelor de păr albe ne fac, astăzi, în aceste zile luminoase, să ne întrebăm înfiorați: Cum a fost cu putință oare?

Minele de cărbuni de la Asău, județul Bacău. „Muncitorii lucrează 12 ore încontinuu în niște galerii în care cu cea mai mare greutate pot pătrunde. Ei nu pot lucra liber în picioare sau în genunchi, ci totdeauna numai pe brînci, culcați, întinși pe spate, amenințați din moment în moment de surpări" („Romînia muncitoare" din 5-12 martie 1906).

Industria sticlei. „Dante cînd a descris infernul, bănuiesc că nu a văzut o fabrică de geamuri similară cu cea din Ciobănuși, județul Bacău" sau fabrica de sticlă din Azuga, unde „la cuptorul de călit sînt copii între 8 și 14 ani... Rar se vede un sticlar gras: aproape toți sînt palizi și pe figura celor mai mulți se citesc oboseala și bătrînețea timpurie" (din ancheta dr. C. Popescu: „Starea igienică și sanitară a industriei noastre" 1909).

Situația țărănimii muncitoare în 1913: 26,17 la sută exploatări agricole fără palmă de pămînt; 31,19 la sută pînă la două hectare: 28,88 de la 2-5 hectare. Deci gospodăriile fără pămînt de muncă, în care întreaga familie a țăranului trebuia să se întrețină muncind cu ziua pe moșii, ca și gospodăriile țăranilor săraci și mijlocași reprezentau 86,24 la sută din totalul pe țară. Vă dați seama cine stăpînea și exploata uriașele întinderi de pămînt arabil din Romînia burghezo-moșierească, flămînzind enorma masă de proletari și semi proletari agricoli: chiaburii și moșierii (din anuarul statistic al Romîniei pe 1915-1916).

Trei decenii mai tîrziu: în 1943. Țara se afla împinsă în cel mai criminal, mai sîngeros și mai nedrept război. Peticele de pămînt ale țăranilor muncitori trimiși de boieri să-și presare oasele de-a lungul frontului zăceau în paragină sau erau muncite de mîntuială de văduvele și nevestele celor mobilizați. Fără sămînță, fără utilaj agricol. Moșierii mobilizați pe loc își vindeau hitleriștilor, cu bani grei, recolta. Țăranilor fără brazdă, boierii le promiseseră, ca și părinților lor în 1917, c-au să le dea pămînt. Și le-au dat. Dar tot ca și atunci: în groapa comună.

Cum a fost cu putință?

Întrebarea țîșnește azi fulger de ură. Cum a fost cu putință?

Dar cum să nu fi fost cu putință, într-o țară unde stăpîneau ciocoii, bancherii, speculanții, politicienii veroși!...

★

Azi...

Cîtă bucurie, dar mai ales cîte imense perspective cuprind aceste trei litere!

Ieri și azi... Saltul uriaș poate fi transpus în cifre, în date și fraze. Dar ele se scriu mai bine nu cu condeiul, ci în bătaia năvalnică a inimii, cu fiece realizare, după fiecare nouă cucerire.

Ieri și azi... Cu ce să încep? Cu viața. Iată:

1938. Doar zece mii patruzeci și șapte de născuți vii, asistați în unitățile de ocrotire a sănătății. După numai 20 de ani, în 1958: de douăzeci și patru de ori mai mulți — 2.400%! — 240.392 născuți vii în unitățile de ocrotire a sănătății. Dar în 1959? Mai mulți! Dar în 1960 sau 1965? Și mai mulți copii se vor naște, pentru că în condițiile actuale de trai create, poporul nostru crește la număr. Proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. — în domeniul ocrotirii sănătății — pune accentul pe măsuri cu caracter preventiv și pe protecția muncii. Se vor construi circa 100 policlinici noi în raioane și centre urbane.

A crescut enorm și procentul celor ce urmează școlile de învățămînt și cultură generală. 1938: 1.577 grădinițe de copii față de 6.674 în 1958/1959. 1938: 1.604.481 elevi înscriși la școlile de cultură generală, cu 46.435 cadre didactice (în care intrau și cadrele de la învățămîntul pedagogic), față de 2.144.812 elevi cu 95.394 cadre didactice în 1958/1959. In învățămîntul superior: 33 facultăți cu 26.489 studenți înscriși și 2.194 cadre didactice în 1938, față de 95 de facultăți (în afara celor cu profil unilateral) cu 67.849 studenți și 8.009 cadre didactice în 1958/1959! Iar în anii 1960-1965 se vor construi 15.000 săli de clasă, dintre care 11.000 săli de clasă în localitățile rurale, și cămine studențești cu o capacitate de 15.500 locuri. Va crește bineînțeles și numărul elevilor și studenților. De pildă, în anul 1965 numărul total al inginerilor, în economia națională, va fi de aproximativ 80.000 față de circa 59.000 în 1959.

Nici o casă raională de cultură în 1938. 153 case raionale de cultură în 1958. Nici un club sindical în 1938. 4.186 cluburi sindicale în 1958 și 12.024 cămine culturale în 1958, față de 3.500 existente în 1938.

Industria grea, siderurgică, cunoaște în anii puterii populare salturi colosale. În 1938 producea 283.982 tone oțel. În 1959: 1.418.000 tone oțel. În 1965 vom produce 3.300.000 tone. Iar în 1970, numai noul combinat siderurgic ce se va construi la Galați va produce 4.000.000 tone oțel.

Nici un strung, nici un rulment, nici o turbină cu aburi, nici un fel de utilaj metalurgic, de tractoare, de autovehicule, de aparate de radio, de mașini de cusut, de biciclete, de frigidere etc. fabricate în 1938.

Salariul real al muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor și funcționarilor va crește pînă în 1965 cu circa 40-45% față de nivelul realizat în a doua jumătate a anului 1959; iar dezvoltarea economiei naționale în proporțiile prevăzute va duce la creșterea venitului național de 1,7-1,8 ori în 1965 față de 1959.

Ce înseamnă asta? Un mic exemplu dintr-un milion pe concret.

Inseamnă că minerii noștri, ca și Haidu Iuliu sau Mihai Stefan de la exploatarea Petrila de pe Valea Jiului, nu locuiesc ca pe vremuri în bordeiul de scîndură putredă, îngropat jumătate în pămînt, ci într-un apartament cu baie, calorifer, mobilă, covoare etc. (În următorii șase ani se vor construi din fondurile statului circa 300.000 apartamente pentru oamenii muncii, iar pînă în 1975 problema locuințelor va fi practic rezolvată în toate orașele și centrele industriale ale țării).

Și tot asta mai înseamnă că țăranii nu mai sînt „oamenii cavernelor" ci, ca și Spau Vasile și ca zeci, sute de mii alții ca el, au făcut o cotitură de 180 grade în viață. Adică au întors spatele lumii vechi în care doar pruncii născuți morți pe saltelele umplute cu frunze de porumb sau în marginea tarlalelor scăpau de robie și exploatare.

Drumul spre viitorul luminat de soarele socialismului nu este ușor. El se face în etape, prin muncă și luptă. Proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. pentru planul de dezvoltare al economiei naționale pe anii 1960-1965 cît și pentru progresul economic de perspectivă pînă în 1975, stă mărturie vie a calităților deosebite de luptător pentru fericirea lui, a poporului nostru.

★

Ieri... Azi... Mîine...

Îți reamintești înfiorat trecutul, privești cu mîndrie prezentul și cu nădejde viitorul și-ți pui firesc întrebarea: Cum au fost cu putință atîtea transformări și uriașe realizări într-un răstimp atît de scurt?

Cum să nu fie cu putință într-o țară în care la putere e clasa muncitoare, în frunte cu Partidul Muncitoresc Romîn!

Fotografii color de A. MIHAILOPOL,
Dan BÎRLĂDEANU și E. DASCĂLU

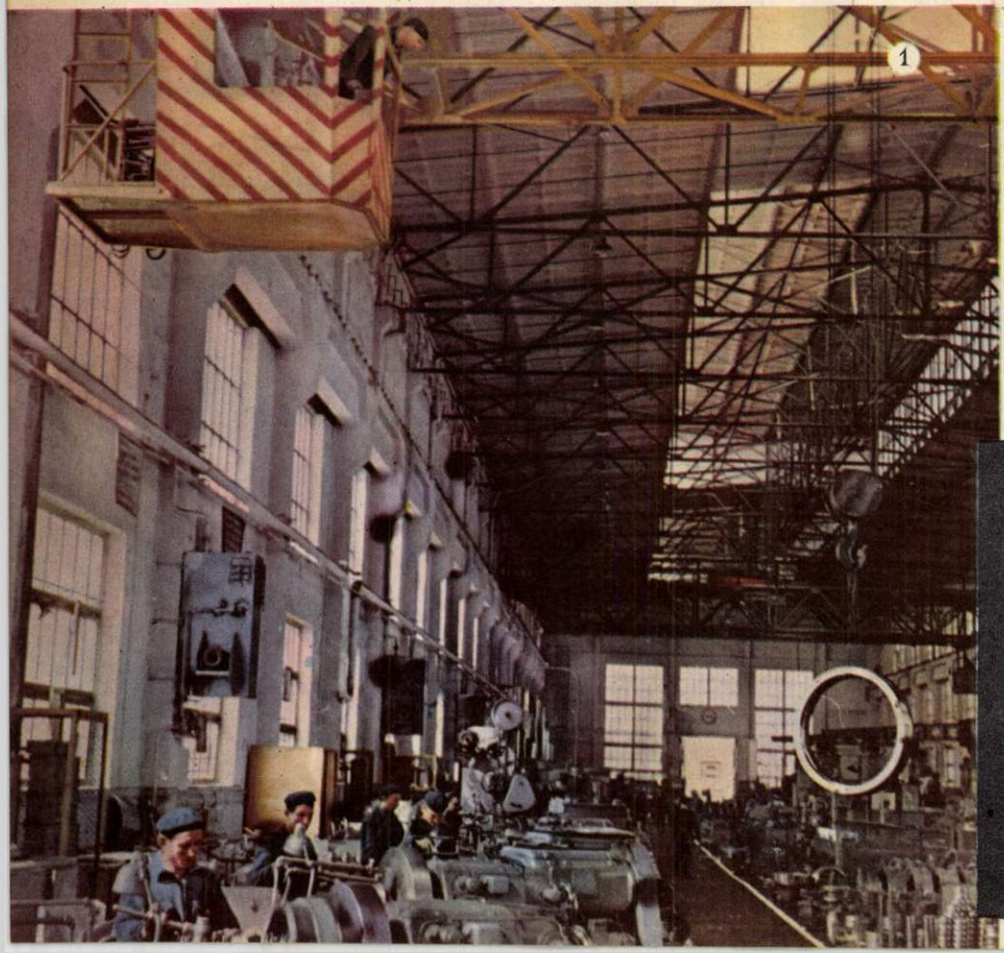

Una din noile hale — atelierul de mecanică reductoare din uzinele Mao Țedun (foto 1).

...Și iată cum se muncea „mecanizat", în aceleași uzine, înainte de naționalizare, cînd se numeau „Vulcan" și erau proprietate a unor exploatatori capitaliști (foto 2).

Doi mineri din zilele noast
Iuliu și Mihai Stefan (foto 3).

Doi mineri de pe vremuri.
și crescuți în mizerie de regim
ghezo-moșierești. (Din „Calend
rului" 1935) (foto 4).

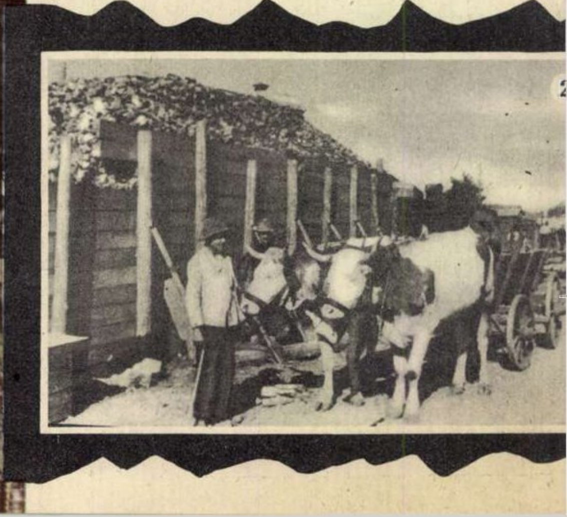

e azi

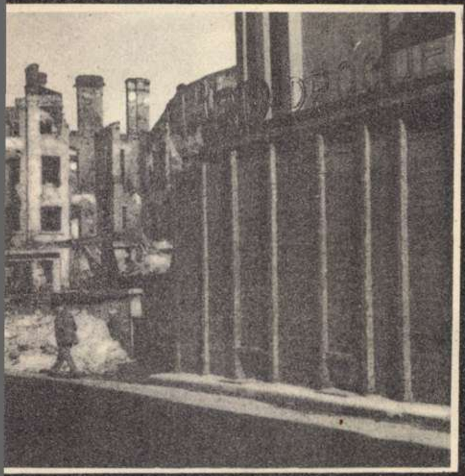

Haidu

metaţi
e bur-
mine-

Priviţi casa clădită încă din 1955 a ţăranului colectivist Spau Vasile de la G.A.C. „Olga Bancic“, din regiunea Constanţa (foto 7).

...Şi iată cum trăiau ţăranii muncitori pe vremuri: două roţi şi taica bătrînul la ham. „Ţăranii – oamenii cavernelor“ în drum spre oraş pentru a cerşi o coajă de pîine. (Fotografie şi titlu de reportaj reproduse din „Realitatea ilustrată“ 1934). (foto 8).

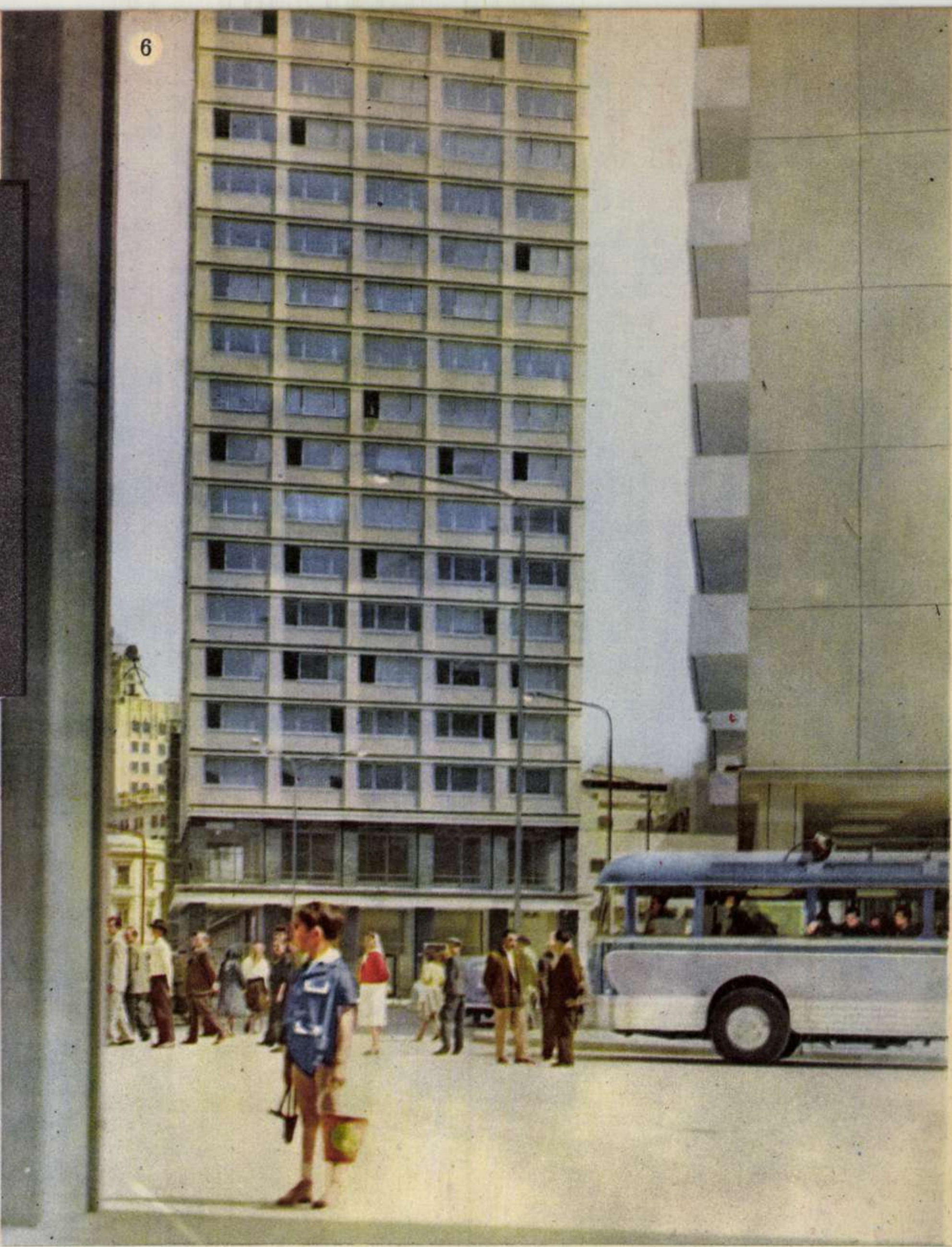

Pe locul ruinelor, ca şi în locul bordeielor mizere în care erau nevoiţi să locuiască muncitorii, am înălţat în nichel, beton şi cristal, palate cu faţa spre soare. Iată (foto 5) ce ne-au lăsat războiul şi tîlhăreştile bombardamente hitleriste din august 1944. Fotografie făcută pe strada Sf. Ionică din Bucureşti. Şi pe aceleaşi locuri (foto 6), ce construim noi.

Statul nostru democrat-popular a investit și investește sume mari în construcțiile de vile și mari complexe hoteliere din stațiunile balneo-climaterice, destinate odihnei oamenilor muncii și familiilor lor. Proiectul de Directive ale Congresului al III-lea al P.M.R. prevede ca, prin continuarea acestor construcții, numărul celor ce vor beneficia de trimitere la odihnă și cură balneo-climaterică să poată crește în 1965 cu peste 30 la sută față de anul 1959. În fotografie: pe plaja din Eforie.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

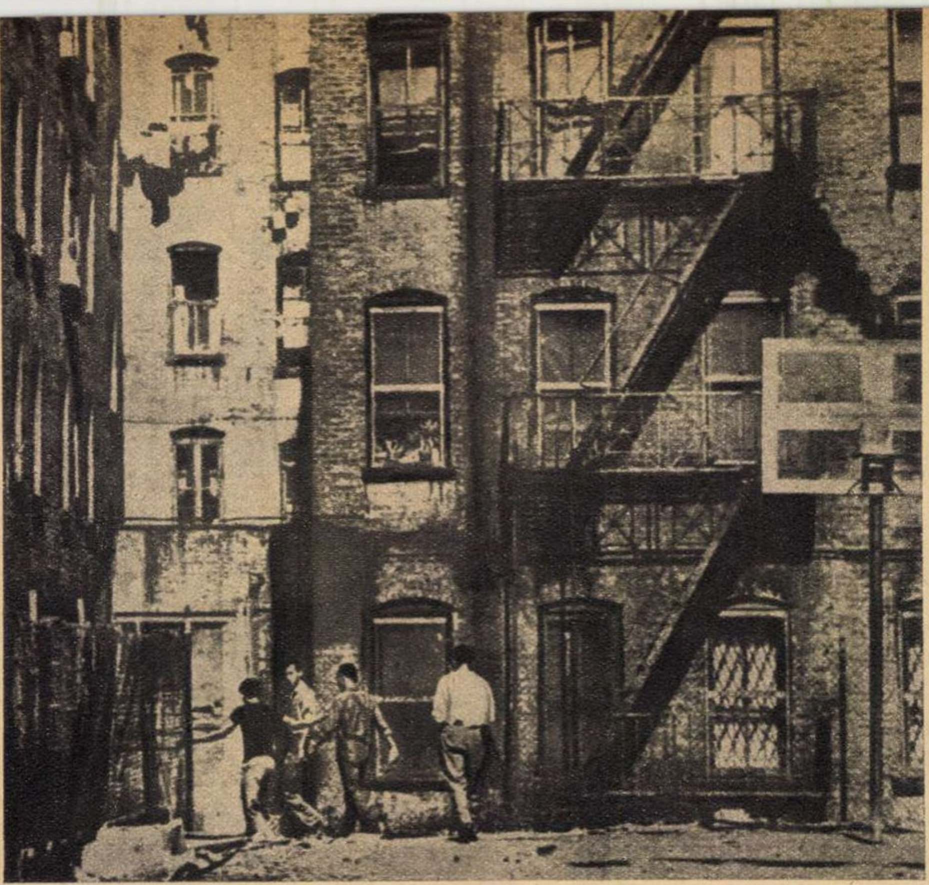

Un aspect al străzii 110 din „Harlemul spaniol". În aceste case tip, înnegrite de fum, al căror aspect trist e accentuat de scările exterioare pentru salvare în caz de incendiu, trăiesc într-o mizerie și promiscuitate de nedescris mii de familii de portoricani – șomeri, muncitori cu ziua etc. ←

SCRISOARE DIN S.U.A.

Aparențe și realități în NEW YORK

de Richard JOHNSON

Cutreierind străzile și cartierele din centrul New Yorkului, un străin s-ar putea lăsa înșelat de aparențe, formîndu-și impresia că americanul de rînd, chiar dacă nu locuiește într-un bloc mai mult sau mai puțin nou, are totuși o locuință omenească. Mai mult chiar: judecînd după anunțurile care indică existența unor apartamente de închiriat, vizitatorul străin ar putea crede că în New York sînt mai multe locuințe decît e nevoie. Dar acestea sînt numai aparențe, dincolo de care există o stare de lucruri dezolantă, care nu aduce nici pe departe cu așa-zisa prosperitate americană.

Iată spre exemplu cîteva aspecte din Manhattan — insula situată la vărsarea Hudsonului în ocean, denumită și „New York City". Aici se pot vedea într-adevăr zgîrie-norii din Wall Street, cartierul boem (Greenich Village), „Empire State Building"-ul... Dar tot aci se află și Harlemul — cartierul negrilor — și cartierul chinezesc și alte ghetouri în care privirea-ți este izbită de acele case tip, cu unul sau mai multe etaje, înnegrite de fum, drepte ca niște cutii de chibrituri, cu geamuri mici și cu acoperișuri drepte, care țin loc și de... curți. Totuși nici măcar aspectul dezolant pe care-l au aceste case, accentuat parcă de scările de incendiu, nu se compară cu tristețea ce domnește în interior. Toate aceste locuințe vechi, cele mai multe fără instalații sanitare, sînt suprapopulate. Un apartament de două camere este locuit de 10-12 și chiar mai multe persoane. Nu rare sînt cazurile cînd în aceeași încăpere locuiesc laolaltă părinții și tinerii căsătoriți. Situația este atît de critică, promiscuitatea ce domnește în aceste case este atît de mare, încît reprezintă un adevărat pericol pentru sănătatea publică.

Și tragedia nu se rezumă numai la aceasta. Mizeriei i se adaugă nepotolita sete de cîștig a proprietarilor acestor case, care nu sînt mulțumiți cu veniturile pe care le aduc clădirile în care de zeci de ani nu mai fac nici un fel de investiții.

Nu demult a izbucnit un scandal care nu a mai putut fi trecut sub tăcere și care a umplut coloanele ziarelor zile în șir. Ce se întîmplase? O serie de mari businessmeni care se ocupă cu specula de locuințe cumpărau case de felul celor descrise mai sus și apoi făceau tot ce puteau pentru a obține evacuarea locatarilor. A ieșit la iveală faptul că acești afaceriști dădeau șperțuri grase unor funcționari de la primăria orașului New York care, sub pretextul unor așa-zise „anchete sociale", întocmeau forme de evacuare a locatarilor pe motiv că locuințele reprezintă un pericol pentru sănătatea publică sau un risc de prăbușire ori incendiu. În felul acesta locatarii erau scoși în stradă, iar noii proprietari obțineau posibilitatea de a dărîma casele și a exploata terenurile respective sub formă de spații libere pentru parcarea automobilelor.

Răsfoind recent cartea scriitorului Michael Gold, „Jews without money" (Evrei fără bani), scrisă prin 1930, în care este zugrăvită viața de mizerie a locuitorilor din Downtown („orașul de jos" — cartier al Manhattanului), m-am dus să văd ce schimbări s-au petrecut de atunci în ceea ce privește condițiile de locuit. Aproape că nu a intervenit nici o schimbare față de situația descrisă în carte. Un puști m-a dus spre Grand Street să-mi arate că, totuși, au început unele schimbări. Grupuri întregi de case sînt dărîmate cu „bila". O bilă de fier, de aproximativ o tonă greutate, agățată de o macara, este izbită în pereți și „casele" sînt transformate dintr-o lovitură în grămezi de moloz. Camioanele începuseră să înlăture dărîmăturile, căci terenul urma să se transforme într-un mare loc de parcare pentru limuzinele celor din zgîrie-norii marii finanțe din Wall Street. Se pare că se cîștigă mai bine din taxa de parcare a automobilelor (se plătește un dolar pe oră sau 4-5 dolari pe zi), decît din închirierea insalubrelor ghernițe.

În ziarele americane s-a scris în repetate rînduri despre așa-numitul plan de sistematizare a cartierului „cruntei mizerii" — Bowery. Este vorba de intenția de a se dărîma toate casele vechi, toate așa-zisele hoteluri pentru bărbați și care pot fi comparate doar cu azilul de noapte din piesa lui Gorki. Aici bătrînețea începe de la 45-50 ani, aici majoritatea locuitorilor o formează șomerii și muncitorii necalificați care lucrează ca hamali pe unde găsesc, cîte o zi-două pe săptămînă. Acest cartier e „locuit" de oameni care nu au îmbrăcat vreodată un lucru nou, fie el oricît de ieftin. Greu ai să găsești pe vreunul care a mîncat o dată pe săturate; cel mult la vreo pomană. Cei mai mulți fac zilnic coadă pentru o supă gratuită la sediile organizației „Armata salvării".

Ce se va întîmpla cu actualii locatari ai cartierului Bowery, aceasta nu-i preocupă pe edili. Cei mai mulți dintre cei evacuați se vor adăposti probabil prin ulițele de cocioabe ale Bronxului sau ale portului Brooklyn.

Ar mai fi, desigur, încă multe de spus despre această problemă a locuințelor, care constituie unul din cele mai negre coșmaruri ale marii majorități a americanilor de rînd din toate colțurile Statelor Unite. Dar credem că sînt suficiente și rîndurile de mai sus pentru a ilustra unul din cele mai acute aspecte ale „modului de viață" american, care reflectă cît se poate de limpede ascuțirea contradicției dintre acei care, aflați la un pol al societății, își sporesc necontenit averile pe seama spolierii cetățeanului de rînd — și milioanele de Jimmy ori Tom care se zbat în ghearele mizeriei.

În cartierul Manhattan, în fața casei cu nr. 223 de pe strada Christie, șomerii își așteaptă rîndul la farfuria de supă gratuită. →

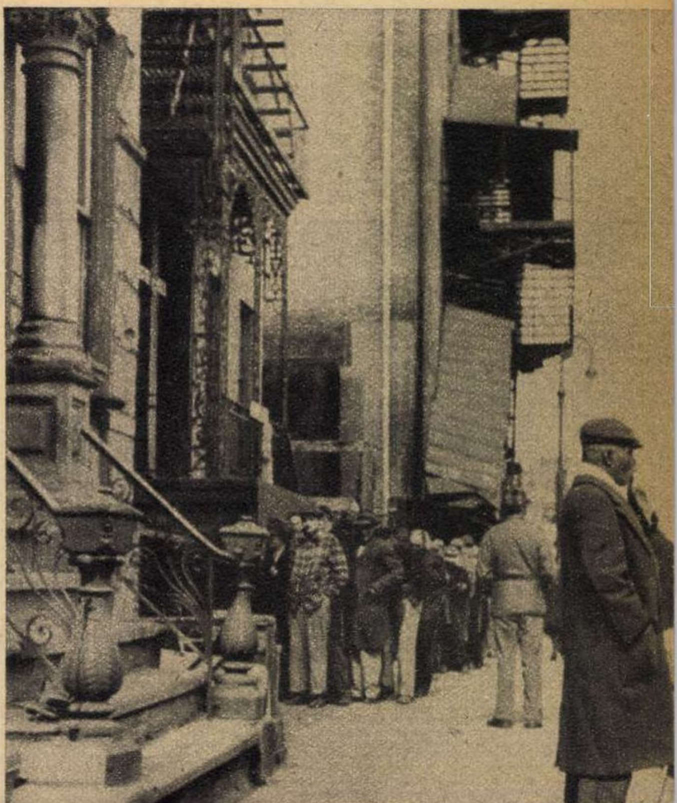

„BALADA

Din zare cîntece se-adună
ca un buchet sărbătoresc
adus de-o țară la tribună,
Partidului Muncitoresc!

Noi, din cinci părți, la-mpărțit
numai una am primit.
Toată vara am trudit,
iarna-ntreagă-am flămînzit...
După-atît amar, te scoală
că e timp de răfuială!...

(Din tabloul ce evocă răscoala din 1907)

Şi-i tot mai roşu steagul de sînge, de durere,
şi se înalță parcă mereu, mereu mai sus,
cum ar sui pe zare o stea fără apus,
şi cheamă fiii muncii — pe cei mai buni din ei —
la Grivița, în iarna de foc — treizeci şi trei...

(Din tabloul ce evocă luptele de la Grivița din 1933)

Peste plaiurile veșnic zbuciumate-n valul vremii,
s-a-nălțat biruitoare steaua de pe fruntea stemei,
străjuind păduri de sonde și talazuri și ogoare,
ca o inimă nestinsă a puterii muncitoare!

11 IUNIE 1948 ÎNTREPRINDERE DE STAT

Suie-n slavă, stea visată, țării libere vestește ↑
că în fabrici și uzine munca nouă stăpînește!

G. A. C. „DRUMUL LUI LENIN"

Pe-aici trecu tractorul
la început de marte,
scriind cu șiruri drepte
cîmpia ca o carte,
și-n urma lui ieșiră,
pe miriștea comună,
pe cîmpul colectivei —
stăpînii împreună!

Fotografii de S. STEINER

PATRIEI

Cetățeanului care trece grăbit prin furnicarul pitoresc al Lipscanilor îi propunem să-și facă răgazul și să revină, pe seară, în aceleași locuri. Il așteaptă aici, familiar și apropiat ca întotdeauna, Teatrul C.C.S., popular mai ales prin reprezentațiile ansamblului său de cîntece și dansuri. De astă dată spectacolul ce-l va putea vedea aici îi oferă o seară cu totul neobișnuită, o seară — am zice — de zile mari.

Cîntecul și dansul romînesc — prezentate de-a lungul anilor și de-a latul globului mereu cu mai multă măiestrie de vigurosul colectiv artistic — au fost acum investite să povestească o impresionantă „Baladă a patriei" noastre, într-un spectacol de mari proporții, unic în felul său. Expresivitatea graiului mut al dansului o știm cu toții și marile balete ale lumii istorisesc de secole povești nemuritoare despre viață. Creatorii spectacolului amintit (și se află printre ei cîțiva libretiști și maeștri coregrafi, un poet, un compozitor și un scenograf, ca să nu mai vorbim de cei aproape 200 de coriști, dansatori și orchestranți) au dat însă acum dansului drepturi mari și au pretins de la el să „spună" pe scenă, împreună cu corul, un mare poem eroic al istoriei patriei noastre.

Momentele de răscruce ale luptei poporului nostru împotriva împilării, pentru libertate și fericire, au fost transpuse artistic prin mijlocirea corului și a dansatorilor, a luminilor de scenă și a versurilor de prezentare. S-a închegat astfel un spectacol cu totul original, în care intonația și jocul popular, cîntecul revoluționar de masă și elemente ale dansului de caracter și-au dat mîna pentru a sluji un conținut bogat de idei, străbătut de nobilul simțămînt al patriotismului și de fierbinte dragoste pentru partid. De altfel, ansamblul C.C.S.-ului și-a închinat acest spectacol, pregătit cu pasiune și migală, luni de-a rîndul, celui de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Romîn, eveniment de însemnătate istorică în întreaga viață a poporului nostru.

„Deapănă baladă firul
de pe-al anilor fuior,
și să cînți cu glas de bucium
țara mea și-al meu popor.
Amintește de trecutul
plin de fapte vitejești,
cîntul luptei avîntate
tu baladă-l versuiești..."

...îndeamnă glasul suav al sopranei, și pe scenă încep să se perinde tablouri vii din istoria noastră. Iar fiecare tablou este precedat, ca de o prefață poetică, de versurile înaripate ale lui Dan Deșliu (recitate alternativ de Emanoil Petruț și Vasile Dupleac), ce adună într-un sîmbure de poezie ceea ce vor relata apoi, pe larg, dansul și muzica.

Și iată, cortina se ridică. Prin fereastra magică a scenei privim în urmă, peste decenii: e vara lui 1848, iar în piața Lipscanilor se adună, purtați de vîntul revoluționar ce bate, la noi ca și în toată Europa, fierarii și tăbăcarii, țesătorii și clăcașii, intelectualii progresiști. Pe drapelele lor stă scris „Dreptate și frăție" și, sub faldurile tricolore, ei se îndreaptă tumultuos spre palat, cerîndu-și drepturile la o viață demnă.

Și dacă acestui tablou coregrafic-muzical îi sînt proprii suflul revoluționar, tonul avîntat, tabloul ce urmează — „Se aprinde din nou răscoala" — se distinge prin zguduitorul său dramatism. Evocarea scenică a lui 1907 — evocare în care plastica mișcărilor, jocul luminilor, muzica dramatică își au fiecare rolul său bine gîndit — este unul din cele mai izbutite momente ale spectacolului.

Tonalitatea muzicală și coregrafică a următorului tablou, „Grivița luptătoare", este cu totul alta, și de la amărăciunea neagră ce duce la răscoală (din tabloul anterior) intrăm în atmosfera eroică, revoluționară, a luptelor greviste din 1933. Recunoaștem în muzică motive din vechi cîntece muncitorești — „Alarmă la C.F.R.", „Înainte proletari", ba chiar și din „Internaționala"; iar în limbajul coregrafic apare o gestică dîrză, hotărîtă.

Compozitorul Florin Comișel și maeștrii de balet Floria Capsali și Mitiță Dumitrescu au știut să dea fiecărui tablou nota sa muzicală specifică și stilul său coregrafic propriu, apte să exprime realități diferite și totuși legate între ele prin ideea tradiției de luptă a poporului.

Cea de-a doua parte a spectacolului — închinată evocării celor mai de seamă cuceriri ale poporului nostru în drum spre socialism — are vitalitatea și luminozitatea unui larg poem eroic.

„Din valul vremii zbuciumate
s-a înălțat, prin anii grei,
slăvitul steag de libertate
din August douăzeci și trei.
Te-au ridicat spre zarea-albastră,
spre zori, din asfințitul trist,
puterea și mîndria noastră,
partidul nostru comunist!..."

recită prezentatorul, și versurile acestea sînt un adevărat moto *pentru toate tablourile ce urmează. Iată „Ziua marii împliniri", ziua mult visată de generațiile trecute, cea a eliberării țării noastre; iată împlinindu-se, prin reforma agrară, versul devenit lozincă de luptă: „Pămîntul este-al celor ce-l muncesc"; iată urcînd pe fruntea țării steaua mîndră a republicii populare și iată cum, prin lupta clasei muncitoare conduse de partid, în iunie 1948, „și fabricile devin ale poporului"; iată „Recoltele îmbelșugate" ale pămînturilor înfrățite în colectivă; și, iată bucuria exuberantă a poporului nostru liber, constructor al socialismului, exprimată în tabloul final al spectacolului: „Zi de sărbătoare". Și din toate aceste tablouri muzical-coregrafice respiră dragostea pentru „puterea și mîndria noastră, partidul nostru comunist".*

În peisajul artistic al stagiunii prezente, „Balada patriei" își merită din plin — datorită conținutului agitatoric și ținutei realizării sale artistice — locul de frunte pe care îl ocupă.

Controlul zonei active a reactorului se face în costum special de protecție.

În lumea ATOMULUI

Fotoreportaj de Silviu PODINĂ (text) și Lică IOSIF (fotografii)

Construcții moderne, elegante. Cetatea atomului romînesc crește, de sub schele ies mereu la iveală alte pavilioane luminoase, căpătînd uneori, din pricina necesităților tehnice, forme ciudate, ca un peisaj de roman științifico-fantastic.

Impresia asta se întărește și mai mult cînd colinzi interioarele, cînd nimerești în fața comenzilor automate ale instalațiilor, cînd întîlnești agregate de forme ciudate, un laborator de raze cosmice care se află sub un turn tronconic de beton, plin cu apă...

Dar cînd oamenii de știință de aici îți „traduc" într-un limbaj obișnuit limbajul lor de strictă specialitate, îți dai seama că nu e vorba de un decor de cinema, ci de cea mai strictă și mai actuală realitate științifică; decorul e al epocii noastre îndrăznețe, care luptă să pună atomul în slujba păcii și a progresului.

În „camerele fierbinți" nu e de loc cald...

Cunoaștem pînă acum două întrebuințări ale afeturilor de tun: la manevrarea „gurii de foc" și la purtarea eroilor pe ultimul lor drum. Le-am aflat aici, la Institutul de fizică atomică, și o a treia întrebuințare de o cu totul altă natură. Dar să începem relatarea mai ordonat:

Vizita noastră a început, firesc, cu reactorul atomic. Colectivul de aici studiază stabilitatea funcționării reactoarelor de acest tip, influența proceselor termice asupra stabilității, cît și procesele de transfer a căldurii de la barele de uraniu la apa de răcire. În urma acestor studii și a unor modificări făcute instalațiilor, puterea reactorului a putut fi sporită cu 50% — de la 2.000 kW, pentru cît a fost proiectat, la 3.000 kW. Se fac studii amănunțite în vederea abordării practice, într-un viitor nu prea îndepărtat, a problemei utilizării economice a reactorilor în energetică.

Coborîm un rînd de trepte ca să ajungem la „camerele fierbinți", aflate la subsolul clădirii. În ciuda numelui, în aceste încăperi nu e de loc cald. Aici se obțin și se prelucrează izotopii radioactivi. Privim prin vizoarele groase de sticlă amestecată cu plumb, admirăm virtuțile „mîinilor mecanice" cu ajutorul cărora operatorii imită precis orice mișcare a mîinii omenești. De aci pornesc, în ambalaje speciale, sodiul radioactiv pentru industria petroliferă, fosforul, zincul, iodul, cobaltul radioactiv pentru numeroase institute și laboratoare de cercetări, aici se iradiază semințe de plante pentru I.C.A.R.

Dar să pornim mai departe, către sala mare a reactorului. La fiecare pas dăm de complicate instalații de protecție împotriva radiațiilor. În dreptul canalelor prin care se pot elibera fluxurile de neutroni din zona activă a reactorului, sînt instalate aparate de cercetare; în jurul lor, cărămizi de plumb și de parafină împiedică neutronii s-o ia în altă direcție decît cea dorită. Unul din aceste aparate ne atrage în mod deosebit atenția: postamentul pe care e montat seamănă cu un afet de tun.

— E într-adevăr un afet de tun — ne lămurește tînărul inginer care ne însoțește — iar aparatul montat pe el e un spectrometru de neutroni. Cînd l-am construit ne-am dat seama că un afet de tun ar fi cît se poate de adecvat pentru manevrarea aparatului. Forurile de resort ni l-au pus la dispoziție imediat.

Semnificativă folosire pașnică a tunului!

D. Blohințev, directorul Institutului unificat de cercetări nucleare de la Dubna (în centru), în vizită la Institutul de fizică atomică. În stînga fizicienii romîni acad. H. Hulubei și S. Tițeica.

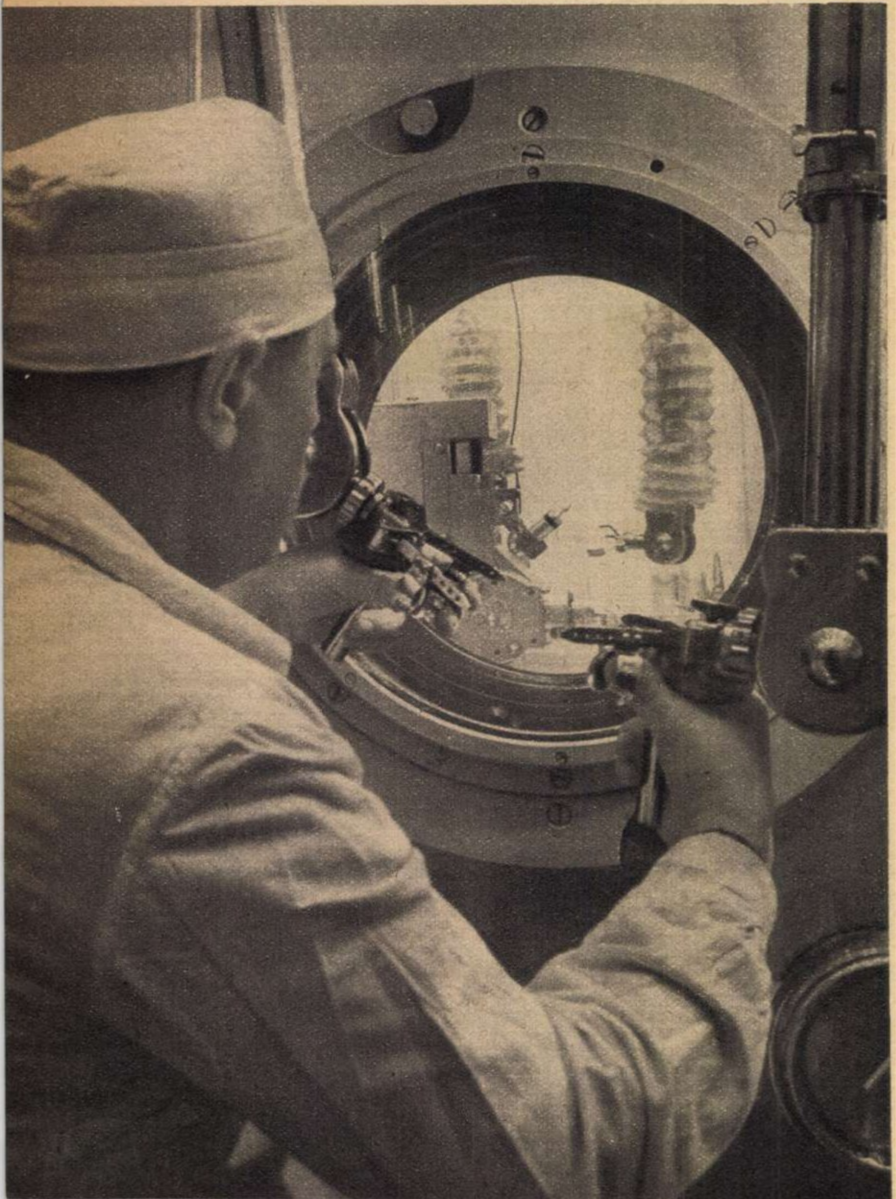

Într-o „cameră fierbinte". Operatorul Constantin Ștefan prelucrează o doză de sodiu radioactivizat în reactor.

Caznele la care e supus nucleul atomic...

...Continuăm vizita în pavilionul vecin cu reactorul. La intrare, un panou cu o inscripție: *„Aici nu se aduc și nu se consumă alimente, nu se beau lichide, nu se fardează!"* Unde ne aflăm? La ciclotron. Instalația e izolată în spatele unor ziduri de beton greu, groase de doi metri și jumătate, cu uși rotative din oțel masiv, umplute cu apă și borax, ce se deschid apăsînd pe un buton. Personalul poartă, în mod obligatoriu, în buzunarul de la piept al halatului, dozimetre speciale, niște stilouri roșii cu vizor prin care se poate citi în orice moment doza de radiație la care ai fost expus.

Oamenii de știință de la ciclotron sînt angajați în marea bătălie ce se dă pe plan mondial pentru a smulge nucleului atomic secretul forțelor uriașe ce se ascund în el; pentru descoperirea legilor care îl guvernează, ca să-l zgîlțîie și să-l silească să-și dezvăluie constituția internă, nucleul e bombardat cu particule încărcate sau neutre, accelerate la mari viteze. În viitor acesta va fi singurul fel de „bombardament" pe care îl va cunoaște omenirea. E interesant de amintit că determinarea spectrelor neutronilor rapizi, rezultați din interacțiile cu nucleul sau difuzați de el, se face cu un aparat denumit *analizor de timp*; unitățile de timp cu care lucrează aparatul sînt miliardimi de secundă. Același colectiv se preocupă îndeaproape și de producerea de radioizotopi de viață foarte scurtă (pentru a nu dăuna organismului omenesc), necesari în medicină.

↑

Izotopii radioactivi, produși în cetatea atomului, la lucru! Se injectează planta cu fungicide marcate cu zinc radioactiv pentru a se putea urmări felul cum substanțele pătrund în corpul plantei, ca și eficacitatea lor fungicidă.

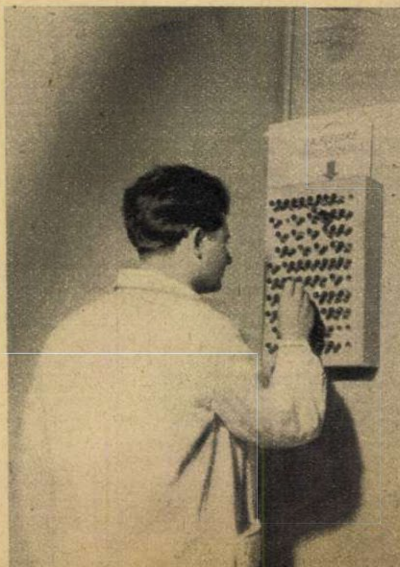

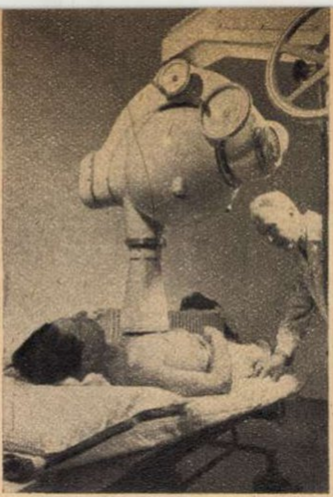

La Institutul de oncologie: pentru tratarea tumorilor maligne se foloseşte cu succes cobaltul radioactiv.

CIFA 2 — un colaborator preţios

Pătrundem tot mai adînc în lumea fizicii nucleare. În laboratorul de spectroscopie nucleară se studiază radiaţiile B şi probleme de emisie electronică şi de tehnica vidului ultraînalt. Au fost realizate dispozitive de producere şi măsurare a vidului, care nu se construiesc decît în cîteva ţări cu o tehnică foarte înaintată, ca U.R.S.S. şi S.U.A.

Nu scăpăm prilejul să vizităm şi sectorul de maşini electronice de calcul. CIFA 2 lucrează din plin. Sutele de ochi de neon ai calculatorului clipesc mărunt, arătînd că maşina calculează de zor. La o maşină de scris de lîngă pupitrul de comandă se înregistrează automat rezultatele: coloane lungi de cifre. Operatorii supraveghează doar buna funcţionare a „creierului electronic". CIFA 2 e folosită curent pentru nevoile de calcul ale cercetărilor ce se fac aici, ca şi pentru nevoile altor institute, unităţi industriale, de proiectare etc.

Vizita noastră, deşi de scurtă durată, ne-a dat o imagine şi a activităţii intense ce se desfăşoară în laboratorul de radioizotopi, unde se pun la punct metode de aplicare a radioizotopilor în diferite sectoare ale economiei şi biologiei, se măsoară radioactivitatea apei din precipitaţii, se studiază probleme de metrologie şi dozimetrie a radiaţiilor.

Un laborator de electronică proiectează şi construieşte aparatura electronică necesară cercetărilor nucleare.

O veche zicală spune: confirmarea valorii nu aşteaptă anii. Institutul de fizică atomică de lîngă Bucureşti e o dovadă grăitoare a adevărului cuprins în această zicală. Cu trei ani în urmă, cînd a intrat în funcţiune reactorul livrat de Uniunea Sovietică, existau la noi foarte puţini specialişti în fizica nucleară. Avem astăzi un detaşament puternic de atomişti, care-şi aduc contribuţia lor la dezvoltarea acestei ramuri de primă importanţă a ştiinţei moderne.

După orele de lucru, personalul e obligat să treacă prin faţa unui aparat special de control pentru a se preîntîmpina infectarea cu substanţe radioactive.

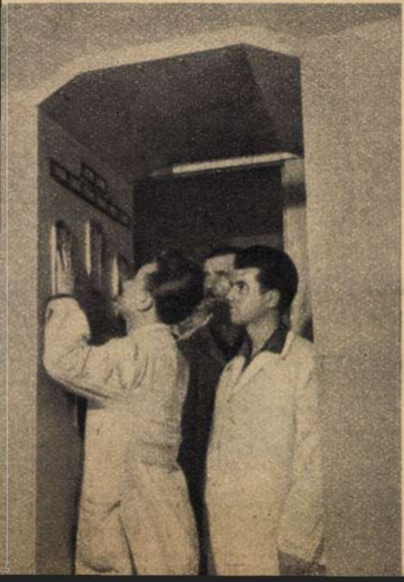

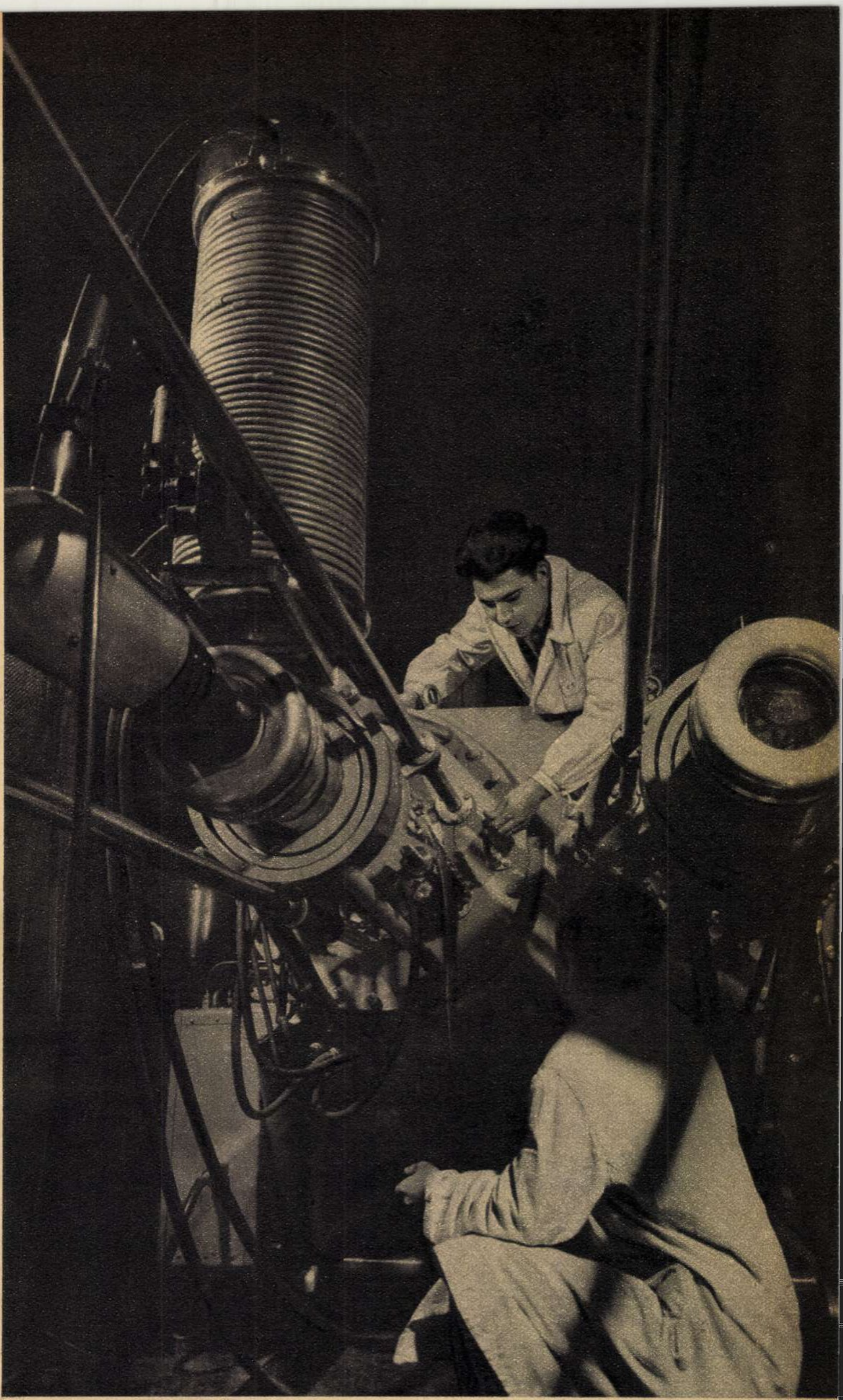

↑

Ciclotronul. Periodic, instalaţia se verifică cu grijă.

GIMNASTICA LA DOMICILIU

Exerciții de gimnastică pentru primele 3 luni de sarcină (IV)

de prof.
Ana-Maria ENĂCHESCU

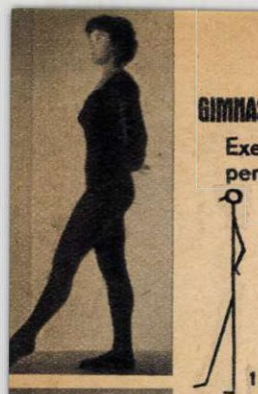
1a.

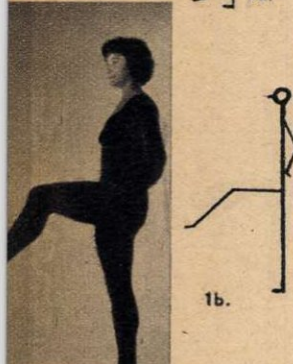
1b.

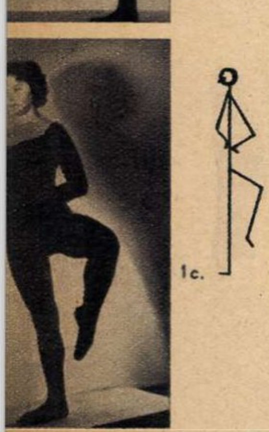
1c.

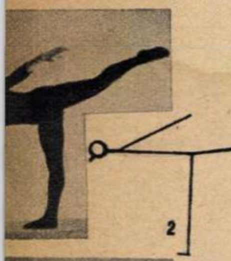
2

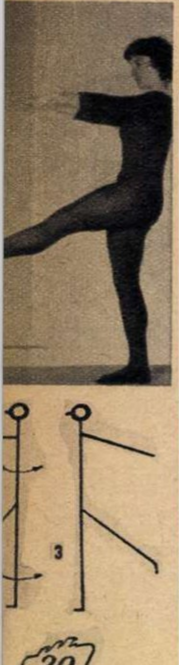
3

MIȘCĂRI DE ECHILIBRU

1) *Stînd cu brațele încrucișate la spate*: ducerea piciorului stîng oblic înainte, cu genunchiul ușor îndoit, vîrful sprijinit pe dușumea (a). Ridicarea genunchiului îndoit la orizontală (b). Ducerea genunchiului îndoit lateral (c). Coborîrea piciorului stîng. Aceeași mișcare, cu dreptul. Executați exercițiul de 2-3 ori cu fiecare picior.

2) *Stînd în poziție de drepți*: înclinarea trunchiului înainte, cu ducerea brațelor lateral și a unui picior înapoi, în cumpănă. Aceeași mișcare poate fi făcută cu mîinile sprijinite de spătarul unui scaun. Executați mișcarea de 2 ori cu fiecare picior.

MIȘCĂRI DE LEGĂNARE A BRAȚELOR ȘI PICIOARELOR

1) *Stînd în poziție de drepți*: legănarea brațelor și a unui picior înainte și înapoi (4 timpi). Executați apoi aceeași mișcare cu celălalt picior și ambele brațe (4 timpi). Repetați încă o dată mișcarea.

MIȘCĂRI DE RESPIRAȚIE

Din mers, legănarea brațelor prin față în sus, inspirînd adînc pe nas. Coborîrea brațelor încet, expirînd puternic pe gură.

N.A. Vă reamintim că pentru a da bune rezultate, gimnastica va fi executată de dv. *numai cu recomandația medicului.*

OLIMPIADELE ÎN FILATELIE

Jocurile olimpice din Squaw Valley și Roma au readus în atenția filateliștilor olimpiadele moderne. Au emis sau vor emite mărci pentru olimpiadă 30-35 administrații poștale, printre care cele din U.R.S.S., S.U.A., R.P. Romînă, R.P. Ungară, R. Cehoslovacă, R.P. Polonă, R.P. Bulgaria, R.P.F. Iugoslavă, Franța, Italia, Elveția, San Marino, Monaco, Togo, Ghana etc.

Mărcile grecești emise în 1896 pentru prima ediție a jocurilor olimpice moderne sînt cele care au deschis această tematică în filatelie. De atunci, filatelia a înregistrat toate olimpiadele. La început, tematica a fost mai puțin trasată; începînd însă cu olimpiada din 1920, de la Anvers, olimpiadele sînt din ce în ce mai mult în atenția filateliștilor. Anvers 1920, Paris 1924, Amsterdam 1928, Los Angelos 1932, Berlin 1936 — au prilejuit emiterea a zece serii de mărci olimpice.

Ca și în timpul primului război mondial, în perioada anilor 1939-1945 olimpiadele n-au mai avut loc. Este vorba de olimpiadele a XII-a și a XIII-a din 1940 și 1944.

Cel mai mare număr de mărci închinate olimpiadelor încep să fie emise o dată cu cea de-a XIV-a ediție, din 1948, de la Londra, în cinstea căreia au apărut opt serii de mărci. Olimpiada de la Helsinki a prilejuit nouă serii, iar cea de la Melbourne a bătut recordul, cu 15 serii, totalizînd 127 mărci. Adăugînd și diferitele emisiuni închinate jocurilor olimpice de iarnă numărul total al mărcilor emise în cinstea olimpiadelor și altor subiecte olimpice s-a ridicat pînă în acest an la 284.

Mărcile olimpice ale anului 1960 vor fi desigur cele mai frumoase. Mărcile ce vor fi emise de poșta romînă se anunță și ele la un nivel artistic superior (după machetele semnate de H. Meschendörfer). Sînt anunțate o serie de șase valori cu tiraj normal și o serie de cinci valori cu tiraj redus. Emisiunea olimpică romînească va fi completată cu două colițe, una dantelată și alta nedantelată.

Val. TEBEICĂ

POȘTA REDACȚIEI

FELICIA HÎNCU — Or. Stalin. Atît nylonul cît și tergalul se spală în apă călduță sau rece și nu necesită călcare. Pliseurile permanente ale tergalului nu se strică la spălare. Cît despre problema „alergiei", pe care o ridicați, puteți fi liniștită. Țesăturile sintetice sau artificiale — declară specialiștii autorizați — nu pot provoca cazuri de sensibilizare mai mult decît lîna, bumbacul sau mătasea naturală. Realitatea e că nu țesătura în sine provoacă uneori stări de alergie, ci substanțele folosite la apretare și vopsire — în special cele cu bază de anilină.

EMIL VOICU — Rm. Sărat. Literele mobile pentru tipar au fost inventate în anul 1046 de chinezul Pi Ching. Acesta își confecționa semnele din pămînt ars. Gutenberg n-a inventat tiparul, ci doar l-a introdus pe continentul nostru, perfecționîndu-l, aproape patru secole mai tîrziu.O inovație de reformă revoluționară a sistemului de imprimare a fost făcută recent de profesorul Ivan Jilevici de la Institutul de cercetări științifice din Vilna, care a demonstrat că e posibilă orice tipărire cu ajutorul unei benzi magnetizate, pe principiul magnetofonului și al belinogramei în același timp. Cerneala ar urma să fie folosită, în acest caz, sub formă de pudră fină, sensibilă la atracția magnetică.

SILVIA PĂUNESCU — Giurgiu. Maiourile plutitoare despre care ați citit nu sînt altceva decît țesături din fibre sintetice îmbibate cu hidrazină — substanță care se folosește mult azi, atît în medicină cît și în agricultură. Această substanță are proprietatea de a se difuza în materia la care se încorporează și de a da naștere la mici bule de azot sub acțiunea căldurii moderate, cum ar fi aceea a corpului omenesc. Cum aceste bule de azot nu părăsesc materialul de suport, acesta din urmă — în cazul cînd e un maiou de baie — devine plutitor ca un colac de salvare.

ALEXANDRU ZAHARIA, elev — Sibiu. Cangurii nu sînt singurele animale care-și cresc puii în pungă. Din ordinul marsupialelor fac parte și alte animale, de forme și mărimi cu totul diferite. Micul urs alb numit Koala, ca și micul șoarece-opossum din Australia posedă la rîndul lor asemenea pungi. Există apoi o specie de lupi (Thylacinul și Tasmania), o specie de iepuri (iepurele marsupial), alta de veverițe și alta de cîrtițe, care sînt înzestrate de natură cu astfel de... accesorii fiziologice. Aceste animale au o vechime de peste 70 milioane de ani și sînt caracteristice continentului australian.

ȘTEFAN MORARU — Pitești. Prin cuvîntul „dopare", pe care-l întîlniți atît de des în legătură cu unele performanțe ale sportivilor occidentali, se înțelege excesul de stupefiante-stimulente, administrate unui sportiv pentru a obține de la el maximum de randament. Din seria acestora fac parte: cofeina, stricnina, hormonii etc. Firește că aceste stimulente dau pe moment unele rezultate, dar efectul lor asupra organismului e catastrofal. Rareori se întîmplă ca un organism să-și recapete echilibrul după o asemenea dopare. Dar chiar folosirea excesivă a unor alimente obișnuite nu e indicată. Excesul de zahăr, spre exemplu, provoacă furunculoze; excesul de carne produce toxine în sînge, iar cel de grăsimi obosește ficatul. Singurele substanțe stimulente mai inofensive sînt concentratele de cereale, complexele aminate și vitaminele sintetice.

KIRA RÖHRLICH — Deva. Așa-numitul „vin de miere" se prepară foarte simplu: se pune o lingură de miere într-o jumătate de litru de apă în clocot și se lasă să mai fiarbă puțin. Băutura e tonică și ușor laxativă. Se bea atît caldă, cît și rece. Se prepară, de asemenea (și de astă dată poartă numele de „ceai de miere"), fără a se fierbe și anume: se dizolvă o linguriță de miere într-un pahar cu apă caldă, băutura sorbindu-se apoi cu lingurița. E indicat pentru combaterea stărilor de anemie, insomnie și nervozitate.

Dezlegarea jocului apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Vasile Roaită, 2) Amor — Far — Tur. 3) Caval — Timiș. 4) Arad — Saga — Na. 5) Native — Isca. 6) T — Aerian — Adm. 7) Ag — Recreat — A. 8) Avem — B — Drum. 9) Mur — Eforie — A. 10) Oraș — Ir — Anti. 11) Victoria — Era.

VINOVAT E FRIGUL

Știați că în timpul iernii distanța dintre Moscova și Leningrad este cu 300 de metri mai mică decît în timpul verii? Oricît de greu ar fi de crezut, s-a constatat totuși foarte precis că exact cu atît se contractă, sub influența frigului, linia ferată ce leagă aceste două orașe. Vă mai putem da și alt exemplu în legătură cu influența temperaturilor scăzute asupra marilor construcții metalice. Astfel, în timpul iernii, turnul Eiffel este cu 15 cm mai scurt decît în zilele calde de vară. Și încă un exemplu: în anul 1927, un pod din Paris, peste Sena, s-a contractat atît de mult din cauza gerului încît pavajul care îl acoperea s-a ondulat și apoi s-a fărîmițat. Podul a trebuit să fie supus unor reparații generale.

DIN TOATĂ LUMEA • DIN TOATĂ LUMEA • DIN TOATĂ LUMEA

150.000 DE VOLUNTARI PENTRU ZBORUL ÎN LUNĂ

După o conferință științifică ținută recent la Londra, Alla Masevici, profesoară de astrofizică la Universitatea din Moscova și vicepreședintă a Academiei de științe a U.R.S.S., a declarat unor ziariști englezi că numai în Uniunea Sovietică s-au primit pînă acum peste 150.000 de oferte din partea voluntariilor pentru primul zbor spre Lună.

Alla Masevici a arătat că tuturor acestora li s-a răspuns cam în felul următor:

„Luăm notă de propunerea dv., dar trebuie să vă facem cunoscut că nici o ființă umană nu va participa la un zbor spațial atît timp cît problema securității și a întoarcerii sale pe Pămînt nu vor fi total rezolvate".

Savanta sovietică a declarat că, de altfel, și ea însăși și-a rezervat un loc într-una din primele plecări spre Lună.

OMUL CARE N-A DORMIT 34 DE ANI

Se știe că un om nu poate trăi multă vreme fără să doarmă. În mod normal, omul își petrece cam o treime din viață dormind. Creierul și întregul lui organism au nevoie de această odihnă. Unul dintre puținele organe care nu se odihnesc nici în somn, e inima. Dar funcțiunile ei nu sînt continui ca ale creierului, ci întrerupte prin pauzele dintre bătăi. Or, aceste pauze sînt suficiente pentru a odihni mușchiul inimii.

Iată însă că în Italia s-a semnalat un caz care a făcut excepție de la această lege fiziologică. Un anume Alessio Mario Solfo a trăit nu mai puțin de 34 de ani fără să fi dormit în acest timp măcar o oră. A murit acum cîteva luni, în vîrstă de 89 de ani, de bătrînețe și nicidecum din cauza neodihnei.

Medicii care au avut sub observație acest caz n-au găsit nimic anormal la autopsie și sînt și azi intrigați de acest fenomen.

TEMPERATURA ARBORILOR

Există în mijlocul Siberiei o stațiune a Academiei de științe a U.R.S.S. ai cărei cercetători au o ocupație cu totul neobișnuită. Studiind flora regiunilor siberiene și, printre altele, gradul de rezistență la frig al diferitelor plante — fie locale, fie aduse pentru experiență — acești oameni controlează regulat temperatura arborilor.

Unui străin care s-ar abate prin partea locului i s-ar părea desigur straniu auzindu-l pe unul dintre aceștia spunînd:

— Mă duc să iau temperatura mesteacănului.

Dar de fapt aceasta e realitatea.

Cu ajutorul unor termometre speciale, se controlează de cîteva ori pe zi temperatura arborilor. Primăvara și toamna controlul se face chiar din oră în oră. Bineînțeles că totul are un scop practic: cunoașterea rezistenței plantelor la temperaturile scăzute și crearea unor soiuri cît mai rezistente și mai productive.

S-A DESCOPERIT UN NOU „LEONARDO DA VINCI"

Un colecționar de picturi din Anvers, pe nume Van Heesvelde, a cumpărat recent de la un anticar din Bruxelles un tablou care i s-a părut interesant. Mergînd cu el la Paris și arătîndu-l expertului Camille Rabione de pe lîngă muzeul Luvru, acesta a recunoscut în el o pictură a lui Leonardo da Vinci.

Expertiza făcută se bazează pe un examen radiografic care atestă vechimea și compoziția culorilor folosite de marele pictor, precum și pe conținutul lui, care e un fel de „testament pictural" al lui da Vinci, reprezentîndu-i întreaga familie.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

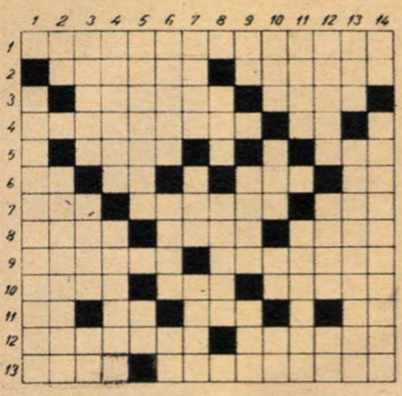

VESTIMENTARĂ

ORIZONTAL: 1) Uniformă. 2) Schimbări — Franc. 3) Cizmă (fig.) — Sanda. 4) Dezordonat — Literă grecească. 5) Eroină a lui Verdi — Paradis. 6) Ușier! — În haină! — Sort — Rîs! 7) Haină — O anumită bluză — Comună în Franța (Vosges). 8) Capabilă — Incandescent — La fereastră. 9) Mănușă (reg.) — Căciuli. 10) Localitate în Maramureș — La pălărie — Papuc (fig.). 11) Acut! — Meșine! — Îți iei îmbrăcăminte cu ei — Zeu! 12) Spectacol de estradă (pl.) — Rămas peste noapte. 13) Are doar o tolbă cu săgeți și un arc — Port romînesc.

VERTICAL: 1) Nu-s haine. 2) În temă — Interesat în orice veste. 3) Brîu — Gonește cu motocicleta — În voie! 4) Cizmă geografică — Dumas l-a îmbrăcat ca mușchetar. 5) Profetic — Nins la capete! 6) A se da drept — Umblă îmbrăcat în burnus — În scutece! 7) Coaste — Prefix pentru egal — Interjecție. 8) Antilopă — Haine. 9) Tuns la sfîrșit! — Colac de fire — Individ. 10) Iarbă fără foi — Șarpe — În robă! — De la (od.). 11) Cultivă in — Costisitoare. 12) Ion Manta — Fără accent — În tunică. 13) Fata din teatru — Pus în concordanță. 14) Suprafață — Capelă... familiaristică.

ANIMALUL PARAȘUTIST...

Insula Madagascar cuprinde unele specii de animale foarte curioase. Printre acestea sînt așa-numitele „lemuriene", a căror înfățișare aduce cu a veverițelor, de care se deosebesc însă prin coadă și labele lor lungi, prin țipetele prelungi și jalnice, ca venind din alte timpuri.

Cei mai înapoiați dintre localnici socotesc aceste țipete drept voci ale unor ființe misterioase care sălășluiesc prin desișurile pădurilor și care n-ar fi chipurile altceva decît sufletele strămoșilor, care urlă acum de dorul satelor și colibelor în care au trăit odată. De aici numele de „insula stafiilor" ce se dă de către localnici insulei Madagascar.

Aceste lemuriene mai au o caracteristică: execută salturi asemănătoare cangurilor. Și încă ceva: cînd este urmărită de vînători, una dintre speciile de lemuriene poate să facă sărituri de peste 10 m și, datorită membranei sale branhiale care cînd e desfăcută alcătuiește un fel de parașută, sare din arbore în arbore.

FILMUL PESTE HOTARE

Eroul legendar al poporului azerbaidjan, Ker-ogli, protector al celor săraci și obijduiți, este personajul central al unui film care se turnează în prezent la studioul „Mosfilm" în colaborare cu „Azerbaidjan-film". În regia lui G. Seid-Zade și cu muzica compozitorilor F. Amirov și D. Djanghirov, filmul relevă, în rolul principal, pe artistul Afrosiab Mamedov de la Teatrul dramatic azerbaidjan „Azizbekov".

Cîteva din numeroasele filme documentare în curs de turnare în studiourile din R. P. Bulgaria: „Influența lui Lenin asupra mișcării muncitorești bulgare"; „Cîntece din Rodopi" — film în culori, regizor Rumen Grigorov; un film biografic închinat scriitorului clasic Iordan Iovkov; filmul documentar de lung metraj „Gheorghi Dimitrov — pagini dintr-o viață eroică", realizat după un scenariu de Kamen Kalcev și Iordan Velicikov și altele.

Regizorul Helmut Spiess a terminat recent în studioul „Defa" filmul istorico-revoluționar „Unul dintre noi", a cărui acțiune se petrece în zilele negre ale începutului terorii hitleriste. La baza filmului stau cîteva episoade din viața cunoscutului sportiv antifascist Werner Seelenbinder, ucis de fasciști. Rolul principal este deținut de talentatul actor Günther Simon (remarcabilul interpret al lui Ernst Thälmann).

A fost organizată recent la Varșovia o interesantă manifestare cinematografică denumită „Festivalul festivalurilor", în cadrul căreia au fost prezentate numai filme distinse cu cele mai înalte premii la diverse concursuri ale anului 1959. Astfel, au rulat printre altele: „Soarta unui om" — U.R.S.S., «Submarinul „Vulturul"» — R.P. Polonă, „Stelele" — R.D.G.-R.P. Bulgaria, „Hiroșima, dragostea mea" — Franța, „Copiii minune" — R.F.G. și altele.

Nu produce o prea bună impresie asupra publicului parizian apariția cunoscutei artiste Michèle Morgan în filmul „Scelerații", realizat de Robert Hossein. Distribuită în rolul unei americane putred de bogate, Michèle Morgan evoluează penibil în fața spectatorilor, interpretînd lungi scene de beție într-un cadru de melodramă de cel mai îndoielnic gust. Și aceasta tocmai cu prilejul celei de-a 40-a aniversări a artistei...

Un film nu după Goldoni, ci despre Goldoni, este pregătit în studiourile italiene, în regia lui Carlo Rim. Noua realizare va înfățișa viața bogată în întîmplări a marelui dramaturg italian Carlo Goldoni, filmul constituind în același timp un tablou veridic al teatrului italian din secolul al XVIII-lea. În rolul lui Goldoni, care va fi prezentat în două epoci diferite, vor apare Walter Chiari și, respectiv, Gino Cervi.

La Pekin se desfășoară, în studioul cinematografic „1 August", munca de turnare a filmului artistic „Ne Er", închinat vieții și creației compozitorului revoluționar chinez Ne Er, autorul imnului de stat al R.P. Chineze. Realizatorii filmului — regizorul Cen Țiun-li, scenaristul Iui Lin și interpretul rolului principal, artistul Ciao Dan — l-au cunoscut personal pe Ne Er, care a murit tînăr, în plină desfășurare a creației sale muzicale.

SFATURI practice

Cum să păstrăm alimentele vara

Sînt cazuri în care, fie datorită unei deplasări temporare, fie lipsei de spațiu sau, pur și simplu, neglijenței, nu dispunem de un răcitor pentru păstrarea alimentelor pe timpul verii. În asemenea situații putem improviza un răcitor în felul următor:

Introducem într-un cazan — sau într-un hîrdău — gheață fărîmițată amestecată cu sare grunjoasă, lăsînd deasupra suficient loc pentru așezarea alimentelor. Peste gheața astfel amestecată punem un grătar de fier sau o tablă găurită, iar deasupra așezăm ceea ce vrem să păstrăm la rece. Acoperim totul cu cîrpe umede și plasăm vasul într-un loc ferit de razele soarelui.

În cazul cînd nu dispunem de gheață, folosim numai cîrpele umezite, înfășurînd cu ele vasele cu alimente sau cu băuturi și așezîndu-le apoi în locuri umbrite, unde circulă un curent de aer. Trebuie să avem grijă însă să umezim din nou cîrpele cînd acestea încep să se usuce. În modul acesta se pot păstra: brînza, untul, smîntîna, legumele și mîncărurile gătite, după cum se pot răci orice fel de băuturi. Explicația e simplă: evaporarea apei din cîrpe răcește conținutul vasului.

Procedeul nu e recomandabil însă pentru carnea crudă. Aceasta se păstrează mai bine proaspătă, dacă o înfășurăm într-o cîrpă curată peste care presărăm praf de cărbune și o ținem într-un loc aerisit. Altă metodă este de a o înfășura într-o cîrpă umezită în oțet.

Totuși, cel mai recomandabil este să dăm mai întîi o fiertură cărnii sau s-o sărăm și s-o prăjim puțin înainte de a o pune la păstrat (prin aceasta nu trebuie să înțelegem însă mai mult de 2-3 zile).

Supele și mîncărurile gătite se pot păstra dîndu-le în fiecare zi cîte o fiertură. În acest caz, însă, în supe nu trebuie să rămînă zarzavaturi sau paste făinoase; acestea vor fi adăugate numai la ultima fiertură, înainte de consumare. Tot astfel vom fierbe din nou, seara, laptele pe care vrem să-l ținem de pe o zi pe alta. Laptele — de altfel ca și supele sau mîncărurile — se păstrează mult mai bine dacă-i adăugăm, la prima fiertură, 1-2 bucățele de zahăr sau un vîrf de cuțit de bicarbonat.

Ouăle se mențin proaspete dacă le acoperim cu sare de bucătărie sau cu rumeguș de lemn uscat. O altă metodă, ceva mai complicată, este de a le așeza într-un coș și a turna peste ele o cană de apă clocotită, repetînd operația după ce s-a scurs prima apă.

În sfîrșit, brînza telemea se conservă perfect în saramură — de preferat propria ei saramură. În lipsa acesteia însă putem face noi una, punînd două linguri pline de sare la un litru de apă fiartă și răcită.

JOSIANA

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

Oameni cu „mușchi" de oțel

Expresia este folosită de data aceasta la propriu, nu la figurat. E vorba de metoda unui chirurg polonez, profesorul Gruca, prin care se face înlocuirea și reeducarea mușchilor atrofiați, cu... arcuri de oțel.

Se știe că pe lîngă poliomielită sau traumatisme mai sînt și alte cauze care duc la atrofia mușchilor coloanei vertebrale. Medicii ortopediști caută de multă vreme o soluție pentru această problemă. Chirurgul polonez Gruca este unul dintre cei mai avansați în acest domeniu. El a reușit încă de acum patru ani să experimenteze o metodă originală, înlocuind mușchii atrofiați ai unui om, cu arcuri de oțel inoxidabile. Experiența dînd rezultate satisfăcătoare, profesorul Gruca se află azi în situația nu numai de a aplica în mod curent această metodă, dar chiar de a o extinde la orice parte a corpului, unde mușchii nu mai funcționează. Arcurile de oțel folosite în acest scop nu dăunează cu nimic țesuturilor musculare rămase sănătoase și sînt în așa fel fabricate încît substanțele chimice din organism nu au nici o acțiune corosivă asupra lor.

Clinica ortopedică din Varșovia, unde lucrează profesorul Gruca, este vizitată în ultima vreme de numeroși medici străini care se interesează îndeaproape de această senzațională metodă chirurgicală.

DIN TAINELE NATURII

O insectă care-i uluiește pe cercetători

Există în familia himenopterelor o insectă numită Rhyssa Persuasoria, a cărei înmulțire se face în condițiile unui fenomen uluitor pentru mintea omului. Această insectă, care se aseamănă la corp cu o libelulă, atingînd la maturitate aproape 10 cm în lungime, își depune oul în larva altei insecte — Sirex — care trăiește în pădurile de pini. Pînă aici n-ar fi nimic extraordinar pentru cei care cunosc viața insectelor. Extraordinarul pe care nici biologii nu reușesc să-l explice constă în operația pe care insecta o face pentru depunerea acestui ou.

Larva Sirexului se află undeva în interiorul unui lemn de pin care nu prezintă nici un fel de semn distinctiv la suprafață. Or, Rhyssa care se pregătește să depună oul — prin ce mijloace nimeni nu poate deocamdată să explice — detectează cu precizie locul în care se află larva și se așază pe el. Și acum începe cea de-a doua operație care-i uluiește pe cercetători. Cu ajutorul unui ac pe care-l are, ca și albinele, în partea dinapoi a corpului și care nu e mai gros ca un fir de păr de cal dar care se întinde pe o lungime ce-i depășește talia, insecta reușește să găurească lemnul pinului pînă ce dă de larvă. Uneori grosimea lemnului e străpunsă pe o adîncime de 6-7 cm și insecta se chinuiește ceasuri întregi pînă reușește să ajungă la larvă. Dar cînd și-a atins ținta, cu un ultim efort ea își depune oul în corpul larvei, unde acesta va avea tot ce-i trebuie pentru a se dezvolta.

Cum în timp ce se căznește să-și înfigă acul în lemn Rhyssa nu se urnește din loc nici la apropierea omului, un fotograf a reușit să prindă instantaneele pe care le publicăm alăturat și în care vedem:

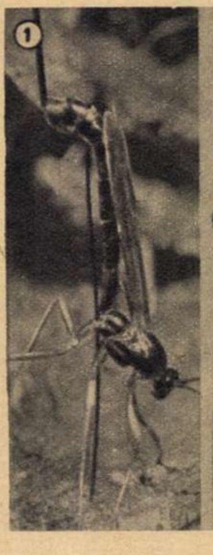

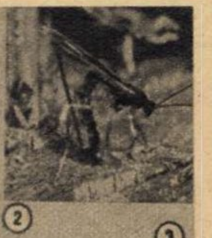

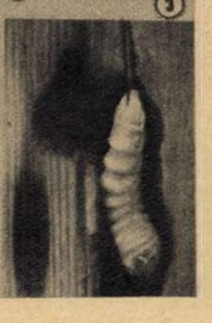

① Insecta a descoperit locul unde se ascunde larva căutată și se pregătește să-și înfigă acul în lemn.

② Încă puțin și larva va fi atinsă.

③ Cu un ultim efort, acul e înfipt în corpul larvei, unde Rhyssa își depune oul.

„JUCĂRII" ATOMICE MADE IN S.U.A.

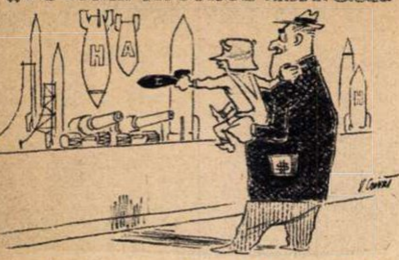

— Mai vreau, unchiule! Mai vreau! Mai vreau!...

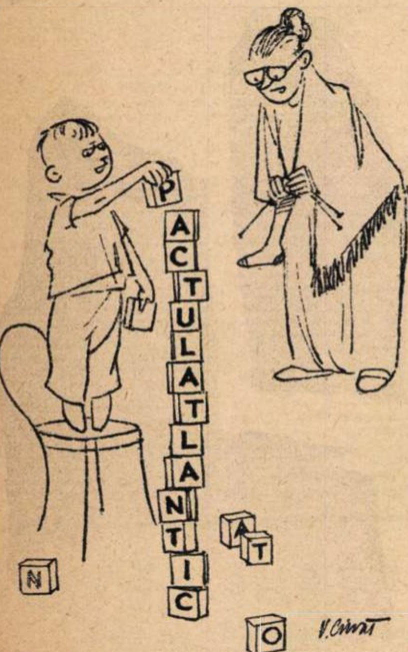

— Şi ce-o să fie asta, Tom?
— Turnul Babel, bunicuţo!...

CANCAN VEST-GERMAN 1960

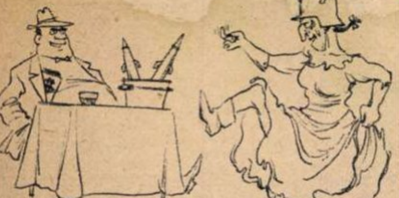

— Vin' Bibicule, vin' tăticule, vin...

Desene de V. CRIVĂŢ

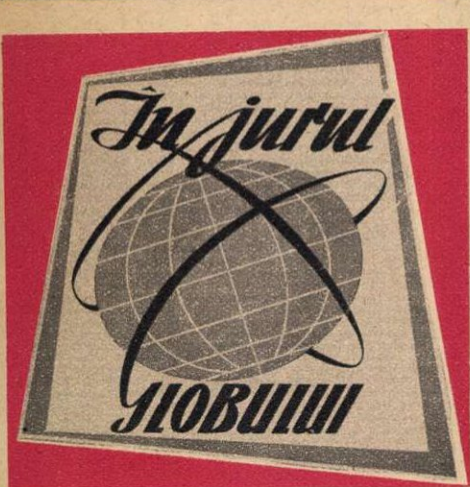

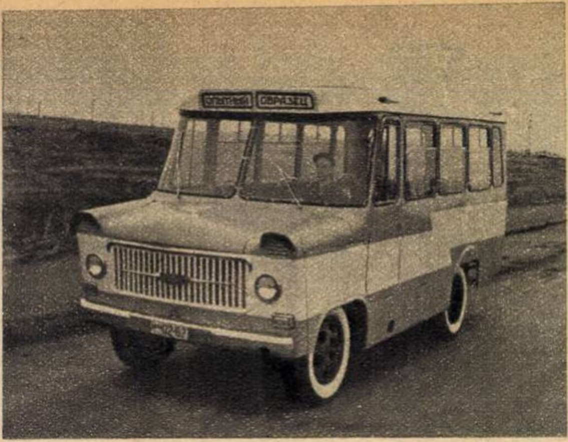

ELEGANT ŞI COMOD este noul tip de microbuz produs de uzinele sovietice. Cele douăzeci de fotolii, aparatul de radio, instalaţiile de încălzire şi ventilaţie asigură o călătorie din cele mai comode. La construcţia acestui microbuz s-au folosit aproape în întregime mase plastice şi metale uşoare.

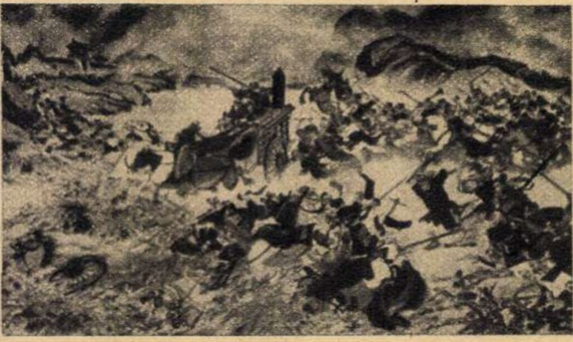

RĂSCOALA „SPRÎNCENELOR ROŞII", una din primele mari răscoale ţărăneşti din China (anul 24 e.n.), a fost imortalizată pe pînză de pictorul Liu Lin-ţan. Lucrarea se găseşte în prezent la Muzeul de istorie al R.P. Chineze.

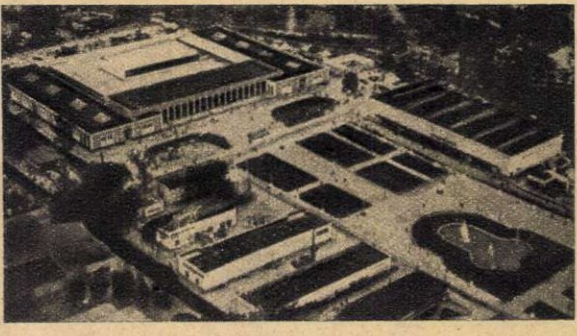

TÎRGUL INDUSTRIAL DE LA BUDAPESTA, deschis la sfîrşitul lunii mai, s-a bucurat de participarea a douăzeci de ţări, printre care şi R.P.R. În fotografie: vedere generală a tîrgului din capitala R.P. Ungare.

← **TANANARIVE — PARIS PE BICICLETĂ...** Plecat la 3 noiembrie 1959 din Tananarive (capitala Madagascarului), tînărul malgaş M. Randriamanantena a ajuns la Paris după ce a străbătut pe bicicletă o distanţă de circa 14.000 km.

UN EXEMPLAR APROAPE UNIC ÎN LUME este gorila de munte din fotografie, originară din Uganda, cu „domiciliul" actual în Grădina zoologică din Londra. →

NEBUNIA VITEZEI — impusă de organizatorii lacomi de cîştig — face mereu noi victime în rîndurile sportivilor din ţările capitaliste. Recent trei automobilişti englezi — John Brierley, Keith Greene şi Lawrence Keen — au suferit răni grave cu prilejul cursei automobiliste de la Silverstone (Anglia). În fotografie: Lawrence Keen, grav rănit (în dreapta, jos), şi maşina sa, complet sfărîmată. →

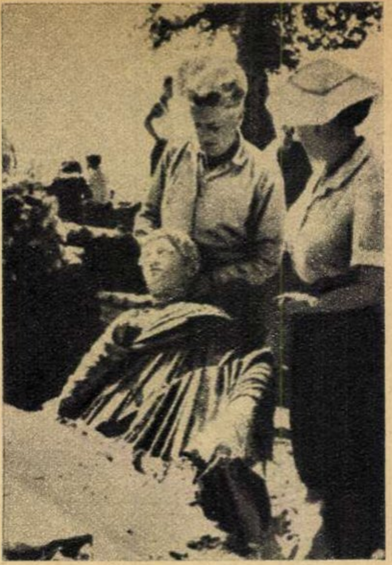

CERCETĂRI ARHEOLOGICE FRUCTUOASE. Arheologa sovietică T. Blavatskaia şi cercetătorul albanez H. Ceka examinează un bust descoperit cu prilejul săpăturilor făcute în R.P. Albania, pe locul unde se afla odinioară oraşul antic Apollonia.

LA ASALTUL HIMALAYEI. În mai 1961, o echipă de alpinişti francezi în frunte cu Pierre Lereuse va porni să cucerească piscul Yannu, înalt de 7.710 metri, considerat unul din cele mai inaccesibile vîrfuri ale munţilor Himalaya. În clişeu: alpinistul Pierre Lereuse şi fotografia piscului Yannu.

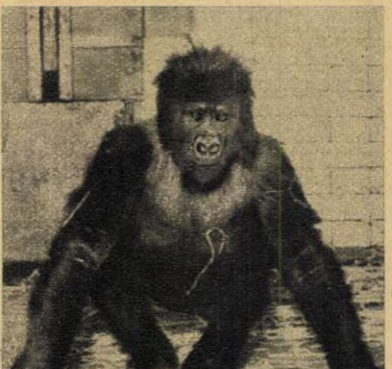

În cîteva cuvinte

GOOD BYE, KIŞI!

de Ion MIHĂILEANU

Cîteva imagini memorabile ale peisajului politic japonez în ultimele luni. Nobusuke Kişi se strecoară ca un şoarece prin străzi lăturalnice, pentru a scăpa de furia mulţimii şi a ajunge la aeroportul din Tokio, de unde fuge cu un avion la Washington, ca să semneze pactul de „securitate“ cu S.U.A. Poliţia ocupă parlamentul japonez. Poliţia şi oamenii ei votează cu mare entuziasm tratatul, căruia în Japonia i se spune „tratatul negru“. Hagerty, trimisul special al preşedintelui Eisenhower, soseşte la Tokio pentru a pregăti vizita şefului său; „entuziasmul“ populaţiei e atît de mare, încît Hagerty abia scapă viu, căţărîndu-se într-un elicopter, zburînd spre o bază militară americană...

Cu japonezii nu e de glumit. Milioane scandează vechiul şi cunoscutul refren: „Ami, go home!“ Milioane îşi amintesc de un coşmar şi cer: „Niciodată o nouă Hiroşimă!“ Milioane protestează împotriva prezenţei avioanelor „U-2“ în Japonia şi reclamă dispariţia bazelor militare americane de la Okinawa şi din alte părţi.

Cu toate acestea, după ce a scăpat mai mult mort decît viu din mijlocul mulţimii, Hagerty bravează şi rosteşte în faţa ziariştilor aceste cuvinte memorabile: „Manifestanţii care m-au „primit“ nu reprezintă decît 1-1,5 % din opinia publică japoneză!“

Corespondentul ziarului „New York Herald Tribune“, în contradicţie totală cu reprezentantul lui Eisenhower, aprecia că „nici un preşedinte al S.U.A. nu s-a izbit de un asemenea risc personal, diplomatic şi politic — de care este însoţită vizita lui Eisenhower în Japonia“.

În cele din urmă, îngrijorat de „violenţele antiamericane“ (termenul aparţine organelor de securitate din S.U.A.), Eisenhower, care avea intenţia să viziteze Japonia „din zbor“, călătorind tot timpul cu elicopterul, fără să apară vreodată în public, a fost obligat să-şi contramandeze călătoria, consemnînd astfel cea mai răsunătoare înfrîngere diplomatică a S.U.A. din ultimii ani.

Cei 93 de milioane de oameni harnici şi capabili ai Japoniei — ţară dezvoltată industrial — ştiu poate mai bine decît alte naţiuni şi popoare subjugate ce înseamnă militarizarea economiei după model american: la fiecare doi salariaţi japonezi există un şomer, iar venitul lunar al unui muncitor japonez e printre cele mai mici din lumea capitalistă.

„Niciodată Hiroşima!“ — strigătul e atît de dramatic, atît de puternic încît el va mătura pe toţi Kişii Departamentului de Stat. Şi nimeni nu se va mira dacă primul ministru nipon, investit de Washington, se va sui în curînd într-un avion pentru a se stabili definitiv în S.U.A. Desigur că fuga e ruşinoasă, dar e şi sănătoasă. Mai ales că la New York sau Washington pe Kişi îl aşteaptă bunul său prieten Li Sîn Man. De altfel S.U.A. devine tot mai mult sediul „dictatorilor liberi“ din Europa, Asia şi America Latină care îşi pot lua în primire, oficial, slujba lor veritabilă de funcţionari ai serviciului lui Allan Dulles.

În asemenea împrejurări se poate rosti cu anticipaţie: „Good bye“, Kişi!

Tokio — iunie 1960. Reşedinţa premierului Kişi, apărată de poliţie, este luată cu asalt de mulţimea demonstranţilor.

La 18 iunie se împlinesc 78 de ani de la naşterea lui Gheorghi Dimitrov, eminent activist al mişcării muncitoreşti internaţionale, luptător neînfricat împotriva fascismului, neuitat conducător al poporului frate bulgar. →

fotocronica FLACĂRII

La Pekin, s-au desfăşurat recent lucrările celei de-a 11-a sesiuni a Consiliului General al Federaţiei Sindicale Mondiale. *În fotografie:* un aspect din sală, în timpul lucrărilor sesiunii. ↓

RHEIN-MAIN
kein
US-Spionage
Flugplatz!

→

Protestînd împotriva hotărîrii guvernului vest-german de a pune la dispoziţia americanilor aerodromul Rhein-Main, pe care să-l folosească drept bază pentru acţiunile lor provocatoare şi de spionaj împotriva ţărilor socialiste, tineretul din Frankfurt pe Main a instalat pe teritoriul aeroportului pancarte cu inscripţia: **„Rhein-Main nu trebuie să fie o bază de spionaj a S.U.A.!“**

În aceste zile, la Tokio şi în alte oraşe ale Japoniei, s-a desfăşurat cea mai mare grevă a feroviarilor japonezi de la sfîrşitul războiului şi pînă acum, în cadrul căreia muncitorii au cerut demisia guvernului Kişi. În fotografie: un aspect din timpul mitingului greviştilor din Tokio.

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII
Căsuţa Postală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei
Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin“.

Bibl. Rep.

SPORT

Timpul nefavorabil de duminică nu a împiedicat desfășurarea Concursului internațional de pentatlon modern al R.P.R., care a început cu proba de călărie. Iată în fotografia 1 pe unul dintre concurenți, la trecerea unui obstacol.

Fotografiile 2-3 reprezintă pe doi dintre concurenții la proba de tir a aceluiași concurs: I. Deriughin (U.R.S.S.) și S. Przybilski (R.P.Polonă). Înregistrarea rezultatului realizat într-una din seriile probei de tir (fotografia nr. 4).

Fotografii de
R. SCURTU și
Gh. DUMITRU

În după amiaza zilei de duminică, stadionul Dinamo a găzduit meciul de fotbal dintre echipele Dinamo-București și Jiul-Petroșani (fotografia 5), terminat cu victoria gazdelor: 3-1 (0-1).

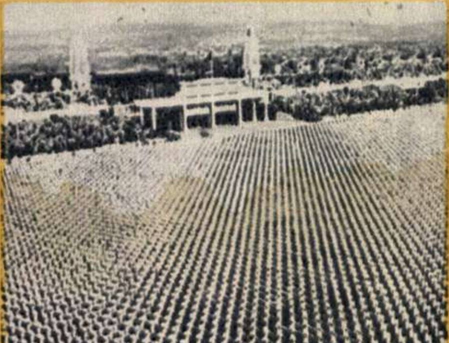

Aspect de la prima spartachiadă națională din R. Cehoslovacă.

DIN CE CAUZĂ...

de **Al. MIRODAN**

Dacă rugbiștii noștri au izbutit, acum două duminici, în meciul cu Franța, un fapt pe care nici englezii — întemeietori ai acestui sport — nici, la sudul Africii, echipele din Capetown, nici în apele Pacificului jucătorii Noii Zeelande n-au reușit de multă, multă vreme;

dacă la Canton președintele Uniunii de Cultură Fizică și Sport din orașul acela a întrerupt emoționat un meci de handbal, în repriza a doua, pentru a vesti solemn și a felicita musafirii romîni pentru recordul mondial al Iolandei Balaș ajuns acolo, prin radio, de la cîteva mii de kilometri depărtare;

dacă în Țara Moților s-au născut, în piatră și pustietăți, terenuri de fotbal;

dacă locuitorii Australiei au salutat cu respect și uimire, poate pentru prima oară în istoria insulei, drapelul de stat al Republicii Populare Romîne, cinstind astfel patru campioni olimpici născuți într-o țară prea puțin cunoscută lor pînă atunci;

dacă minerii din Lupeni cînd ies din șut se duc la clubul sportiv și primesc pentru antrenament, sau pur și simplu pentru un ceas de destindere, tricouri, și bocanci, și minge, și disc, și suliță, și paletă de tenis de masă, fără a plăti pentru aceasta responsabilului de la magazia cu materiale nici un leu;

dacă handbaliștii romîni au fost invitați (și la ora aceasta sînt pe drum) pentru a-și demonstra știința jocului, ca niște profesori, în Japonia;

dacă în cîteva luni numai, din beton și entuziasm, a fost ridicat în Capitală un stadion cu 80.000 locuri, cum țara n-a avut și nici nu visa să stăpînească;

dacă alergînd pe „Republicii" atleții din Leningrad și Los Angeles simt și spun că aleargă pe una din cele mai bune piste ale lumii și dacă lupta lor, în noapte, este luminată de reflectoare puternice;

dacă ni se pare cel mai firesc lucru din lume ca voleibaliștii de la Rapid să concureze zilele acestea în finală pentru titlul de campioană a continentului;

dacă — în vreme ce în anul 1944 aveam doar 15.000 sportivi legitimați — la ultima spartachiadă a tineretului s-au revărsat pe stadioane, ca un fluviu de tinerețe, 2.000.000 (două milioane) de băieți și fete, e pentru că există Partidul.

700.000 DE GIMNAȘTI EVOLUEAZĂ ÎN CADRUL SPARTACHIADEI CEHOSLOVACE

Încă din primăvara anului 1958 au început în R. Cehoslovacă pregătirile pentru cea de-a doua spartachiadă națională, care are loc în aceste zile la Praga.

Unică în lume prin amploarea și prin nivelul exercițiilor de cultură fizică pe care le prezintă, spartachiada cehoslovacă atrage spectatori de pe tot globul, care iau cu asalt în fiecare zi cele 250.000 de locuri ale stadionului „Strahov".

Aci, pe acest stadion uriaș, se vor produce, între 23 iunie și 3 iulie, peste 700.000 de gimnaști — băieți și fete — care au fost selecționați din toate regiunile țării și care vor prezenta publicului spectaculoase exerciții de ansamblu. Nu mai puțin de 30.000 de gimnaști vor executa exercițiile simultan. Pentru perfecta punere la punct a mișcărilor care fac parte din compoziții foarte grele, s-a muncit cu perseverență timp de doi ani, sub îndrumarea unor competenți maeștri de antrenament.

Uriașa sărbătoare a culturii fizice care se desfășoară acum la Praga este închinată păcii și prieteniei între popoare.

FILMELE SĂPTĂMÎNII – FILMELE SĂPTĂMÎNII – FILMELE SĂPTĂMÎNII

„FURTUNA" (foto 1) — o producție a studioului cinematografic „București" prezentată în premieră festivă cu prilejul manifestărilor culturale ce au loc în cinstea celui de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Romîn. Filmul evocă în imagini dinamice, de o impresionantă autenticitate, un moment din istoria luptelor pentru eliberarea de sub jugul cotropitorilor fasciști. Acțiunea, care se desfășoară într-un oraș de la granița noastră de vest, în zilele imediat următoare lui 23 August 1944, pune în lumină o seamă de figuri de comuniști ce se impun prin curajul, abnegația, înțelepciunea, neștirbita lor încredere în cauza partidului, a luptei pentru o viață nouă, socialistă.

Realizat de cuplul regizoral Sinișa IveticI-Andrei Blaier, „Furtuna" are o seamă de creații actoricești deosebit de reușite, în interpretarea actorilor: Ion Manta (Duma) și Victor Rebengiuc (locotenentul Oprea), a muncitorului Dumitru Scînteie (Horvath) etc.

„BALADA SOLDATULUI" (foto 2) — al doilea film care poartă semnătura regizorului sovietic Grigori Ciuhrai (atît de prețuit de publicul nostru pentru neuitatul „Al 41-lea") poate fi considerat cel mai profund, mai poetic și mai răscolitor film al anului 1960. Subiectul său se poate povesti într-o singură frază: în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, un tînăr ostaș sovietic primește o permisie pentru a-și revedea mama, dar nu ajunge decît s-o îmbrățișeze o clipă, pentru că soldatul nostru și-a dăruit scurtul răgaz al permisiei ajutorării simple, modeste, a unui șir de oameni întîlniți pe parcursul drumului. Aceasta-i „Balada". Ea vorbește despre generozitatea unui tînăr sovietic de 19 ani, despre puritatea sa sufletească. Și un astfel de om a fost secerat de urgia războiului, așa cum au fost zeci și sute de mii de tineri sovietici.

Ciuhrai a răsădit mai mult decît pasiune în filmul său. A pus durere și adevăr; a făcut din „Balada soldatului" un manifest al păcii, pe care-l așezăm cu respect alături de „Soarta unui om" și „Zboară cocorii".

„CEI MARI ȘI CEI MICI" (foto 3)—film realizat de studiourile iugoslave — reeditează, sub o formă izbutită, atmosfera anilor ocupației hitleriste, cînd în Iugoslavia partizanii acționau cu eroism și hotărîre împotriva dușmanului. În aceste condiții, o întîmplare neobișnuită îl pune față în față pe ilegalistul Pavle cu un fost coleg. Partizanul e urmărit, dar nu va găsi de la început adăpost și ocrotire la prietenul său. În schimb, băiețelul acestuia îi dă tot ajutorul. În cele din urmă Pavle scapă și Atse, copilul, după ce trece printr-o seamă de încercări dureroase, va veni alături de el, înțelegînd cît de dreaptă și curajoasă este cauza prietenului său „mare". Un film palpitant, cu caractere interesante, care solicită participarea spectatorilor.

PREȚUL EXEMPLARULUI 0,15 LEI

Nr. 25 (265)
Anul IX
25 iunie 1960

Vom îndeplini sarcinile trasate de cel de-al III-lea Congres al P.M.R.!

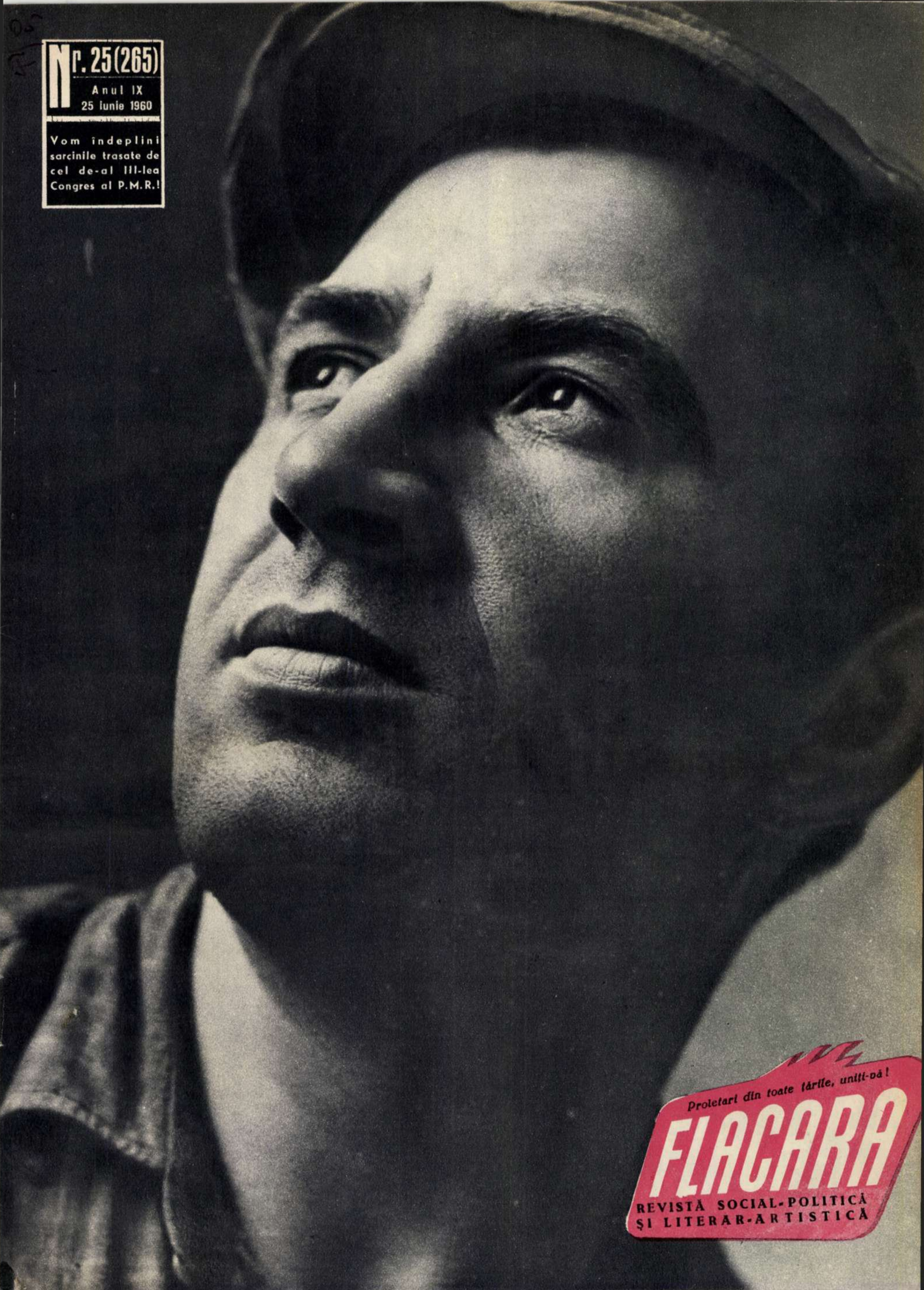

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ŞI LITERAR-ARTISTICĂ

CONGRESUL AL

Victoriile obținute de oamenii muncii în opera de construire a socialismului se datoresc faptului că avem o călăuză sigură – Partidul Muncitoresc Romîn. Credincios atotbiruitoarei învățături marxist-leniniste, urmat cu hotărîre de masele largi ale poporului datorită liniei politice juste, principialității și combativității sale, partidul nostru se prezintă la cel de-al III-lea Congres mai unit și mai puternic ca oricînd.

(Din Raportul C. C. al P. M. R. prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al P. M. R.)

① Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la tribuna Congresului al III-lea al P.M.R.

② În timpul lucrărilor Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Romîn. În fotografie (de la stînga la dreapta) tovarășii: Ion Gheorghe Maurer, Nikita Sergheevici Hrușciov, Gheorghe Gheorghiu-Dej și Chivu Stoica.

③ Discutînd cu muncitoarea textilistă Ana Boghină, Erou al Muncii Socialiste, delegată la Congres, în una din pauzele lucrărilor.

④ Tovarășul Nikita Sergheevici Hrușciov la tribuna Congresului al III-lea al P. M. R.

⑤-⑥ Grupuri de delegați într-una din pauzele Congresului.

⑦ Aspect din sala Congresului.

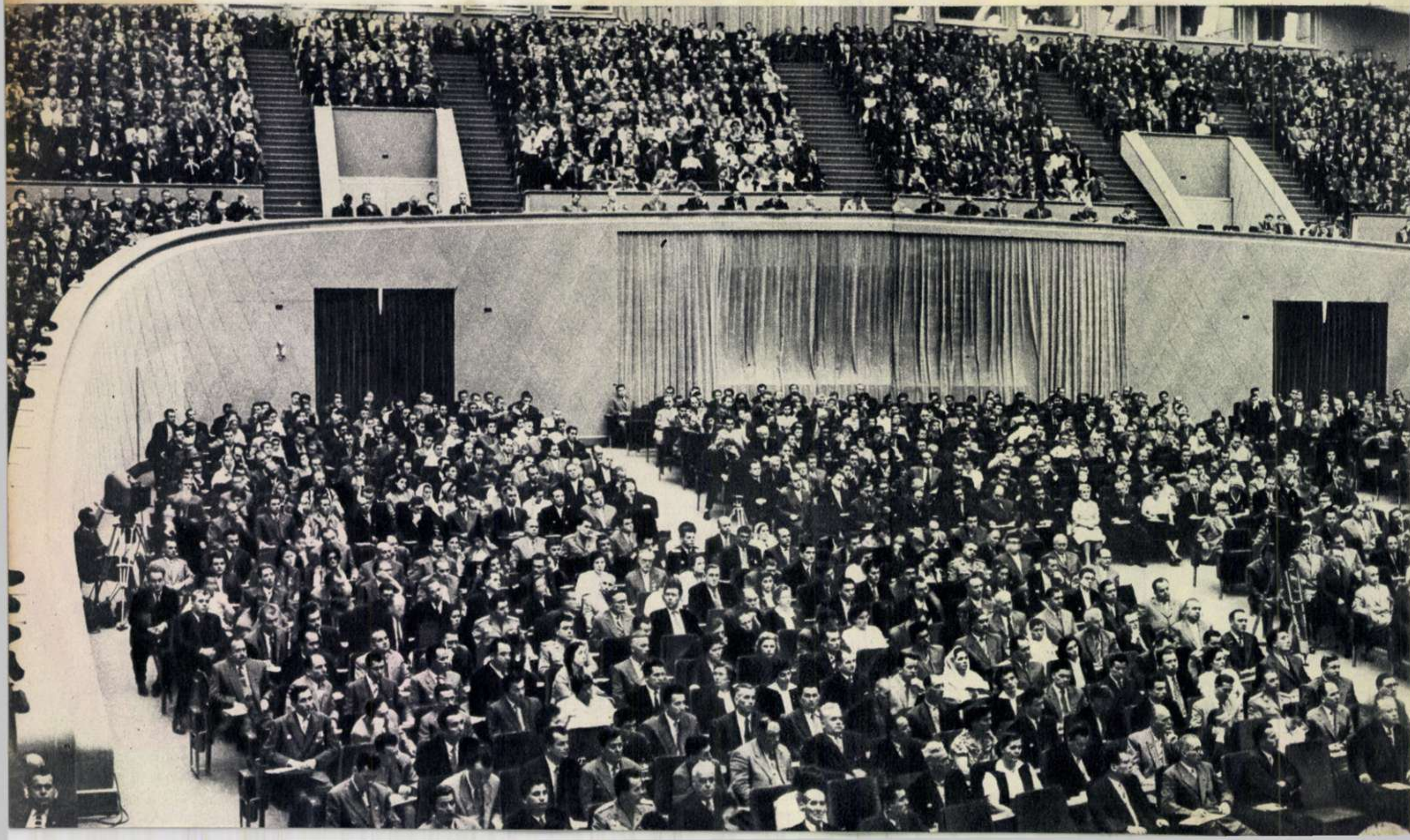

III-LEA AL P.M.R.

3

4

6

Sub conducerea Partidului lor Muncitoresc, oamenii muncii din Romînia au demonstrat într-o perioadă istorică scurtă posibilitatea dezvoltării rapide și multilaterale a economiei naționale și a culturii. Alta a devenit Romînia, alta a devenit viața oamenilor muncii, idealuri înalte și luminoase înaripează oamenii ce construiesc socialismul!

(Din cuvîntarea de salut a tovarășului N.S. Hrușciov la Congresul al III-lea al P.M.R.)

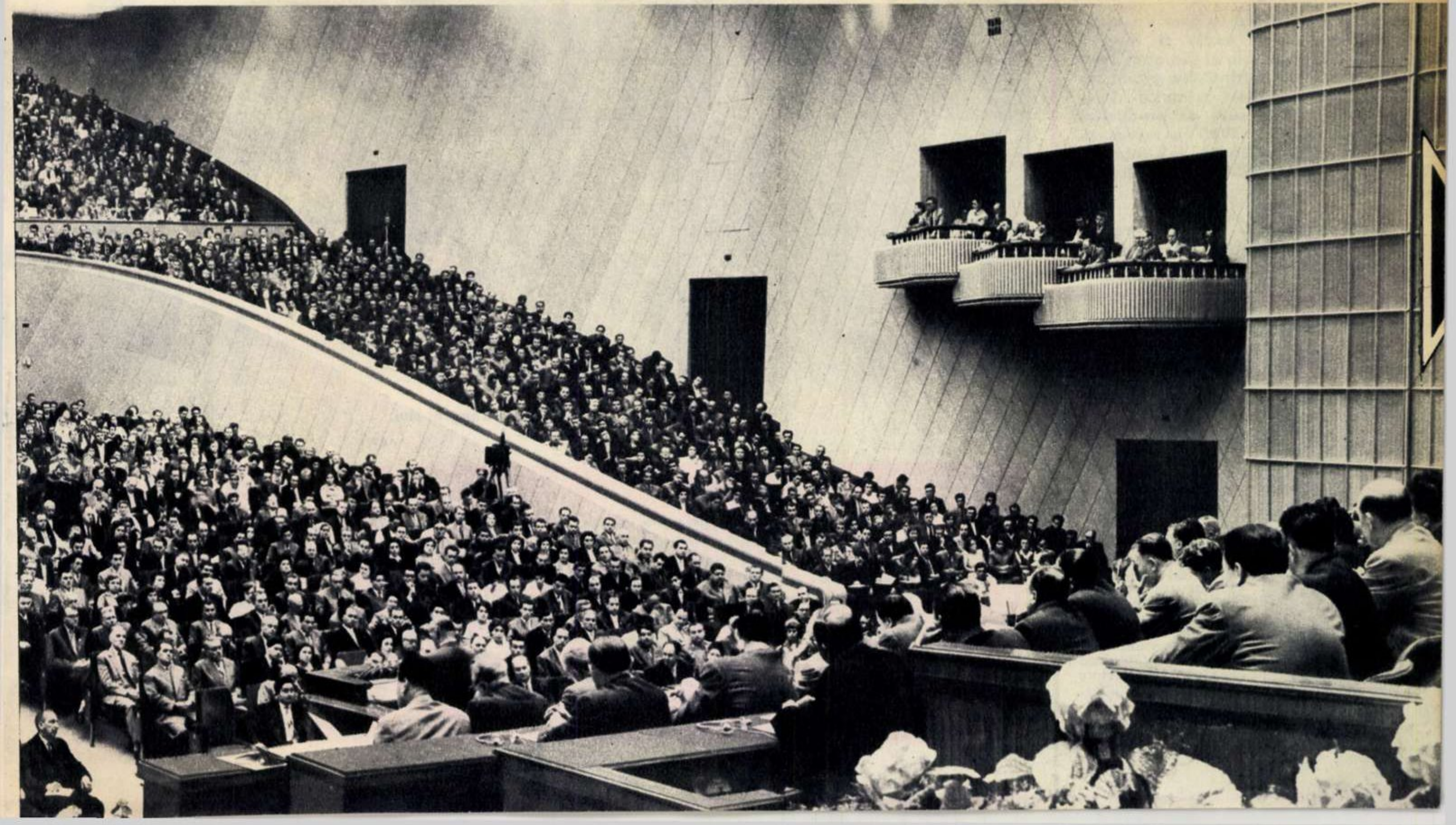

Proiectul de Directive prevede creşterea producţiei industriale în 1965 de aproximativ 2,1 ori faţă de 1959.

★

Nivelul de dezvoltare la care va ajunge industria noastră poate fi ilustrat prin faptul că producţia ei din anul 1965 va reprezenta trei pătrimi din producţia totală obţinută în cursul primului cincinal. Un spor de 1 la sută al producţiei industriei socialiste în 1965 va reprezenta 1 miliard 450 milioane lei faţă de 695 milioane lei în 1959 şi 220 milioane lei în 1950.

(Din Raportul C.C. al P.M.R. prezentat de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al P.M.R.)

Într-o pauză a lucrărilor Congresului.

Coperta noastră

Comunistul Nicolae Onuţiu, forjar la „Griviţa Roşie". Inovaţiile pe care le-a realizat în cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R. aduc economii de zeci de mii de lei anual. Tovarăşul Onuţiu este unul din sutele de mii de muncitori care, cu elan patriotic şi cu puteri înzecite, vor porni la înfăptuirea măreţelor obiective stabilite de Congres.

Fotografie de
E. IAROVICI

Proiectul de Directive prevede creşterea venitului naţional de 1,7-1,8 ori; la crearea lui, industria şi construcţiile contribuie din ce în ce mai mult, ajungînd în 1965 la o pondere de peste 60 la sută; fondul de consum va spori de 1,6-1,7 ori faţă de anul 1959, reprezentînd peste trei pătrimi din întregul venit naţional.

Pe această bază trainică, salariul real va creşte pînă în 1965 cu 40-45 la sută faţă de nivelul din a doua jumătate a anului 1959, prin sporirea salariilor nominale şi reducerea treptată a preţurilor de desfacere la mărfurile de consum, iar veniturile reale ale ţărănimii vor spori cu circa 40 la sută.

(Din Raportul C. C. al P. M. R. prezentat de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al P.M.R.)

Grupuri de delegaţi la Congres, în pauzele lucrărilor (fotografiile de sus şi mijloc) şi la intrarea în sala congreselor din Palatul Republicii (fotografia de jos).

Profunde schimbări social-economice au avut loc în ultimii ani în viaţa satelor. Sectorul socialist din agricultură cuprinde peste 81 la sută din numărul gospodăriilor ţărăneşti şi din suprafaţa arabilă a ţării.

★

După cum se arată în proiectul de Directive pentru planul de dezvoltare economică pe anii 1960-1965, ne propunem ca producţia globală agricolă să crească pînă la sfîrşitul acestei perioade cu 70-80 la sută faţă de 1959, asigurînd un belşug de produse agroalimentare pentru ridicarea continuă a nivelului de trai al populaţiei.

★

Pînă în anul 1965 trebuie să ajungem ca, în condiţii climatice normale, să producem anual 14-16 milioane de tone de cereale, din care grîu 5-5,4 milioane tone, iar porumb-boabe 8-9 milioane tone.

(Din Raportul C.C. al P.M.R. prezentat de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al P.M.R.)

Asigurarea oamenilor muncii cu locuinţe corespunzătoare va constitui şi pe viitor o preocupare permanentă de cea mai mare importanţă a partidului şi guvernului nostru.

Proiectul de Directive prevede pentru 1960-1965 construirea de locuinţe noi din fondurile statului, cu o suprafaţă totală de peste 9 milioane metri pătraţi — echivalent cu circa 300 mii apartamente, de peste 3 ori mai mult decît s-a realizat în cei 6 ani precedenţi — de o calitate mai bună şi cu un grad mai înalt de confort.

(Din Raportul C.C. al P.M.R. prezentat de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al P.M.R.)

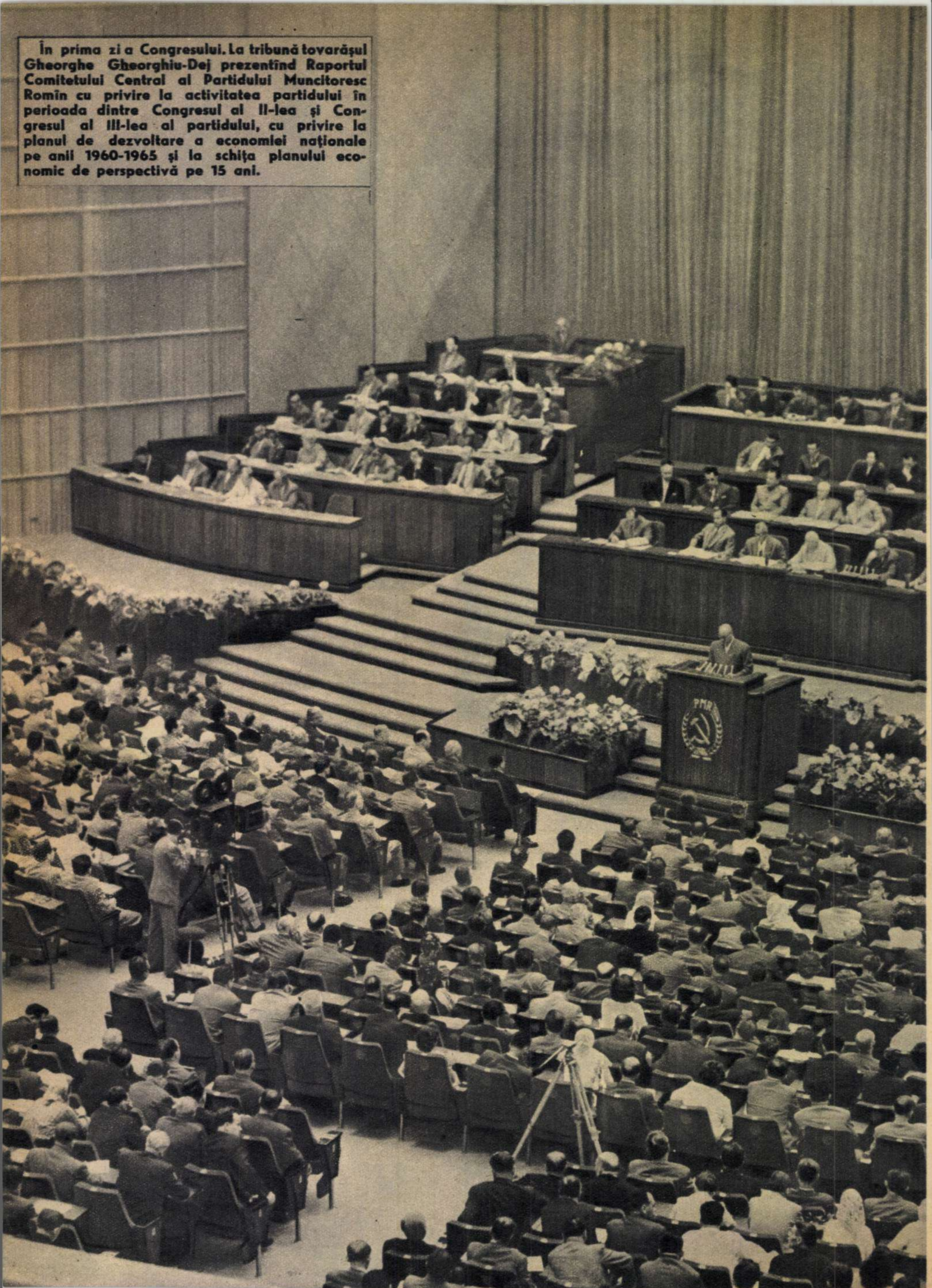

În prima zi a Congresului. La tribună tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej prezentînd Raportul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al II-lea şi Congresul al III-lea al partidului, cu privire la planul de dezvoltare a economiei naţionale pe anii 1960-1965 şi la schiţa planului economic de perspectivă pe 15 ani.

DESCHIDEREA EXPOZIŢIEI SOVIETICE

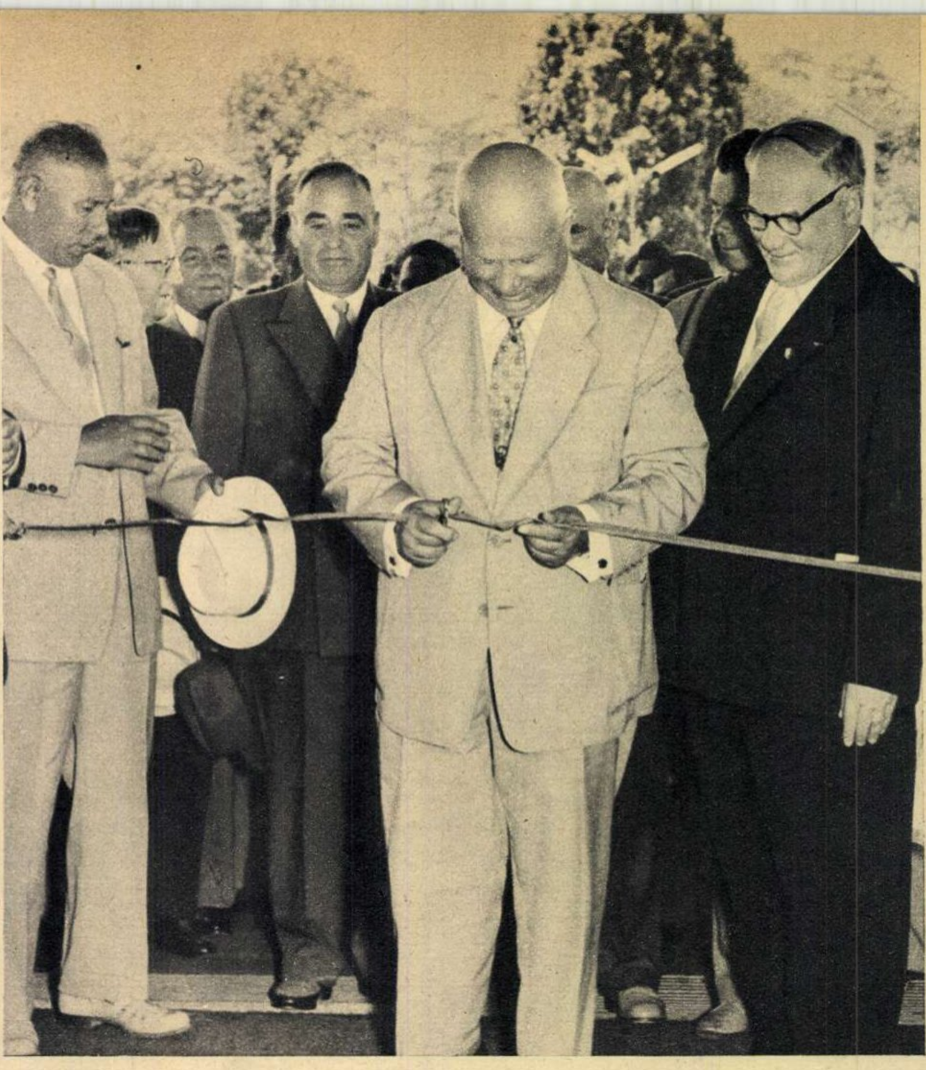

Duminică 19 iunie, în pavilionul din Parcul de cultură şi odihnă „I. V. Stalin” din Bucureşti a avut loc festivitatea de deschidere a Expoziţiei sovietice. În pagina de faţă prezentăm cîteva imagini de la această festivitate.

În fotografia de sus, dreapta: tovarăşul N. S. Hruşciov tăind panglica inaugurală a expoziţiei; în celelalte fotografii — aspecte de la inaugurarea expoziţiei.

ELECTRIFICARE

Reportaj de **C. BĂNCIULESCU**
Fotografii de **E. IAROVICI**

Cîteva mici uzine — aproape niște mori mai mari—măcinau apa spre a da curent. Mici uzine hidroelectrice avînd toate la un loc o putere de 60.000 kW — cam unu la sută din potențialul hidroenergetic al țării. Și Bistrița spumega la Toance galopînd cu sutele ei de mii de cai-putere, și sălbaticul Sadu se prăbușea în nenumărate cascade pe sub brusturii verzi, și Ialomița își sfărîma stîncile de calcar. Uzine de un megawatt — și apele la viituri cărau arbori, case, poduri. Apele, la viituri, se fărîmau, sălbatice, de stînci — și numai 3,5% din toate satele țării aveau lumină electrică. Iar peisajul înscria, cu pană subțire, doar cîteva sute de kilometri de linii de înaltă tensiune în regiunile petrolifere ale Munteniei, în centrul Ardealului, în jurul Bucureștiului, Aradului, Timișoarei.

Cîteva mici uzine hidroenergetice și cîteva mai mari, termoenergetice, consumatoare de combustibili de mare putere calorică: gaze naturale, păcură, motorină, cărbuni superiori — combustibili care, trecuți prin retortele chimiștilor, ar fi putut deveni țesături și mobilă, aparataje și obiecte de uz casnic. Și cu toată această jertfă, consumul de energie electrică abia ajungea la 80 kWh pe cap de locuitor și pe an, situînd Romînia undeva, pe la coada statisticii internaționale.

Aurul negru se deprecia în monedă măruntă, aurul alb se risipea pe coastele munților.

Astfel arăta economia energetică a țării în anul 1945.

Încă la Conferința națională a Partidului Comunist Romîn din octombrie 1945 electrificarea constituise una din principalele directive; iar plenara C.C. al Partidului Muncitoresc Romîn din 26 octombrie 1950 hotărî că față de cei 2,113 miliarde kWh fixați ca obiectiv pentru 1950, anul 1960 trebuia să consume cu fabricile și uzinele sale șapte miliarde de kWh! Planul a fost îndeplinit și depășit. După cum a arătat tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în Raportul C.C. al P.M.R. la Congresul al III-lea al partidului, în 1960 producția de energie electrică va fi de 7,7 miliarde kWh, adică de șapte ori mai mare decît în 1938, cînd s-au produs doar 1,1 miliarde kWh, iar în 1965 va fi de 18,5 miliarde kWh, adică de aproape optsprezece ori mai mare decît în 1938!

★

Indicațiile date de partid au început printr-o muncă amplă și sistematică de cercetare a stîncilor și apelor, a curenților atmosferici și a minereurilor și au continuat prin construcții uriașe.

Electrificarea schimbă nu numai indicii de consum de energie, dar și peisajul.

Călătorul care ar dori să sesizeze chintesența acestui peisaj energetic va trebui să-și aleagă

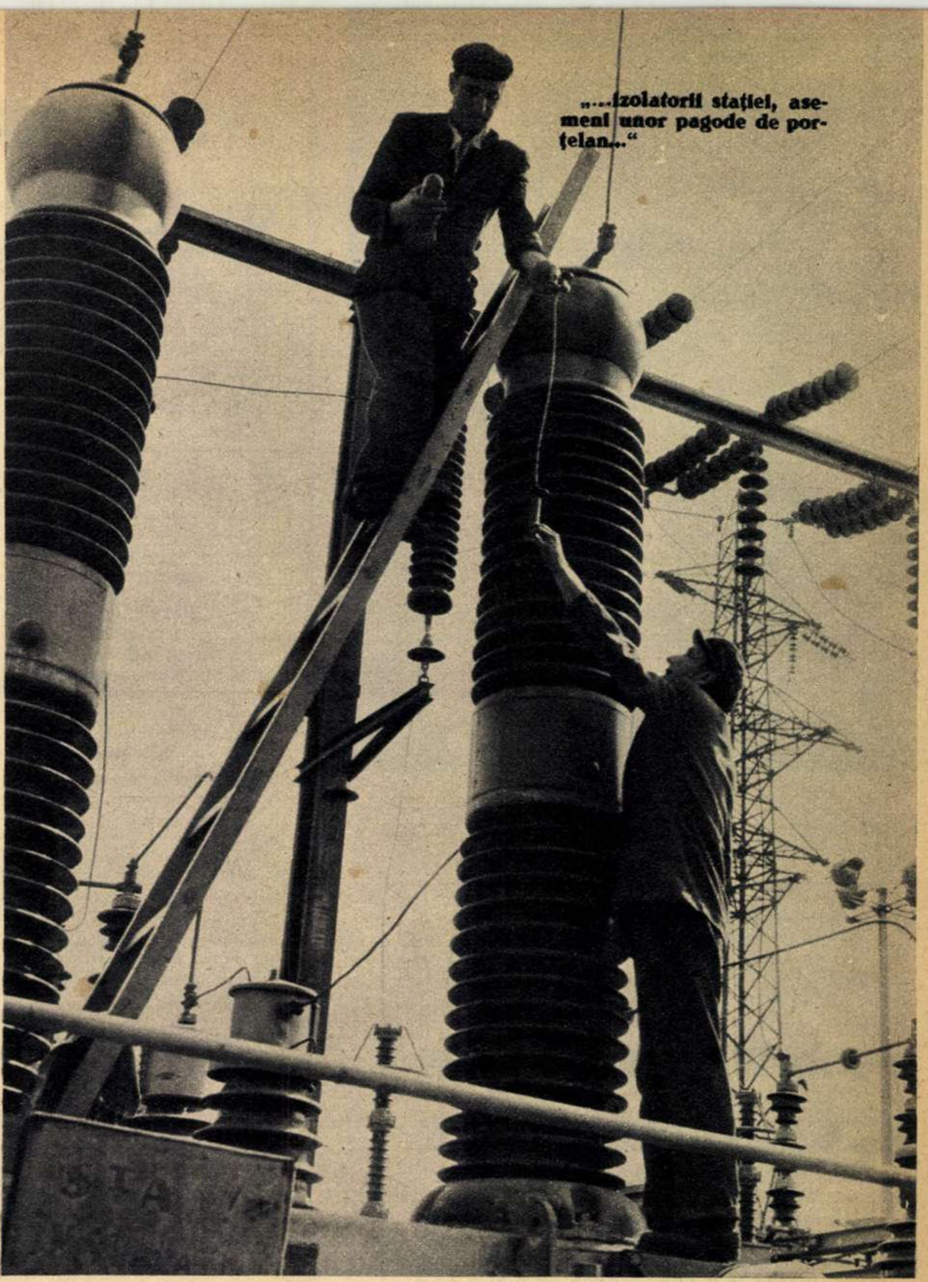
„...izolatorii stației, asemeni unor pagode de porțelan..."

Termocentrala Doicești.

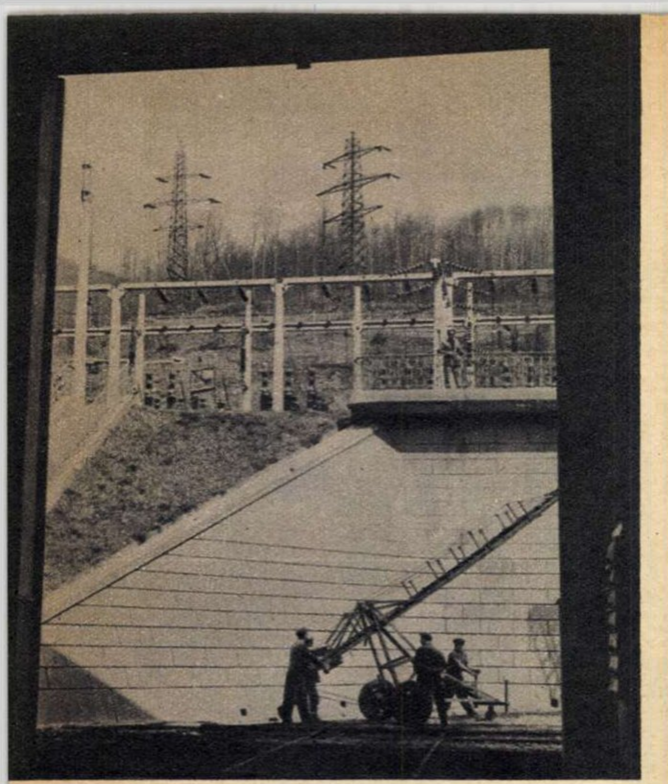

„...o putere de cincisprezece mii de kilowați, ce pleacă să se verse, secundă de secundă, în marea rețea republicană..."

- **În cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R. termocentrala Paroșeni a chemat la întrecere întreprinderile de resort, angajîndu-se să facă economii în valoare de 1.700.000 lei și să realizeze beneficii de 1.700.000 lei.**

- **În numai 60 de zile, s-a realizat întreaga producție de energie electrică a anului 1938.**

- **535 de sate electrificate în 1945, 2.629 în 1958—adică de cinci ori mai mult! Cifrele vorbesc de la sine.**

- **Dezvoltarea în ritm susținut a economiei naționale cere o creștere însemnată a producției de energie electrică, care va ajunge în anul 1965 la 18,5 miliarde KWh, adică de 2,7 ori mai mult decît în anul 1959.**

valea unui rîu. Bistrița îi va oferi barajul ce va atinge curînd nouăzeci de metri înălțime, Sadul — uzina Sadu V, crescută într-o căldare de munți, Tîrnava Mare îl va îndrepta spre Paroșeni, iar Trotușul spre Comănești și Borzești.

Dar poate că nicăieri ca pe Ialomița el nu va simți mai mult electrificarea, așa cum un poet-inginer scria în urmă cu 13 ani în „Contemporanul":

În amonte, în aval
Trec prințese de cristal,
Trec și pești de-nalt voltaj
În vîltoare sub baraj.

★

Ialomița se adună în lacul Scropoasa, stăvilită de un baraj ce unește două stînci înalte, posomorîte, reci. Deasupra se leagănă brazii ancorați în piatră, iar ea își urmează drumul întunecat prin conducte, pentru a face să se rotească turbinele Dobreștiului. Apoi, înainte de a ajunge la lumină, o enormă gură se cască în fața ei și rîul ostenit se lasă sorbit cu totul, în afara unui firicel de apă ce continuă să se strecoare pe sub uriașii bolovani.

Și sînt două Ialomițe — una, curgînd prin conductă, alta zbenguindu-se la soare, șipotind, făcînd meandre. Și doar cînd zăpezile se topesc, primăvara, albia se umflă și spumegă ca în urmă cu ani. Stîncile șlefuite, cu găuri rotunde și prelungi de orgă, vibrează, malurile se zguduie și se prăbușesc. Dar Ialomița aceasta, de deasupra, se fărîmă repede în mici cascade, generoasă și gratuită, pe cînd cea subpămînteană, urmînd creasta munților, se prăbușește deodată, printr-o conductă de cinci sute cincizeci de metri, în turbinele Moroenilor. Forța acestei lovituri continue se traduce într-o putere de cincisprezece mii de kilowați, ce pleacă să se verse, secundă de secundă, în marea rețea republicană.

Iar sus, pe malul celeilalte Ialomițe, se înalță vilele hidrocentralei — ale acestei mici așezări pașnice unde, ca și la Dobrești, oamenii se adună seara pentru a urmări programele televiziunii, unde există o învățătoare pentru șapte copii împărțiți în cîteva clase, unde căprioarele se apropie adesea adulmecînd cu botul lor de catifea pereții hidrocentralei, în vreme ce în ochii lor cafenii se oglindesc izolatorii stației, asemeni unor pagode de porțelan.

Apoi, după ce scapă pentru a doua oară din strîmtoarea conductelor, Ialomița pornește mai departe. Și pentru a treia oară dispare sub pămînt, de astă dată pentru a răci instalațiile marii termocentrale a Doiceștiului în care acționează aburul provenit din propriile ei ape. Ea urcă în niște turnuri pîntecoase, înalte de cincizeci de metri, aproape cu același debit pe care l-a folosit la hidrocentralele din amonte — și asta numai pentru a face să se piardă o enormă cantitate de căldură. Și se rotește în circuit închis — ca un cal la manej — numai și numai pentru a face să scadă fierbințeala colosului care arde cărbunele de la Filipeștii de Pădure și de la Rovinari, de la Anina și Caransebeș, de la Voevozi și Ip, spre a produce anual șapte sute cincizeci de milioane de kilowați-ore.

De astă dată, ieșind la soare, ea scapă definitiv din strînsoarea mașinilor și se îndreaptă spre Dunăre printr-o albie resfirată și presărată cu bolovani mărunți. Și în urma ei rămîn hidrocentralele și marea termocentrală, bizarele „stații" cu pagode de porțelan, liniile de beton zvelte de 110 kV, rămîn fabricile care au căpătat energie pentru motoarele lor și satele ce și-au ridicat nu numai antene de radio, dar și de televizor.

Călătoria pe Ialomița electrificată s-a terminat. Dar călătoria de-abia începe. Și ea poate continua fără răgaz, clipă de clipă, în cele mai variate peisaje, pretutindeni unde ajunge acest rîu al Bucegilor transformat în curent electric și care curge neîncetat prin marea rețea republicană. Călătoria va continua în preajma centralelor termoelectrice ce se vor ridica robuste, foarte moderne, cu grupuri de o sută și o sută cincizeci de mii de wați, în preajma sutelor de sate ce vor căpăta lumină, a industriilor ce vor topi fierul și vor chimiza gazele. Va continua în preajma coloșilor industriali ce se vor înălța, pe baza Directivelor celui de-al III-lea Congres al P.M.R., la numai cincisprezece ani după ce Conferința națională a partidului abia ieșit din ilegalitate preconizase electrificarea. Va fi o călătorie într-adevăr și în mod simbolic la cea mai înaltă tensiune.

- **„În viitorii 6 ani electrificarea țării va cunoaște un nou și puternic avînt, creșterea producției de energie electrică precedînd mereu pe a celorlalte ramuri ale industriei. Sporul mediu anual al producției de energie electrică va fi în perioada 1960-1965 de 18 la sută, față de sporul de 13 la sută al producției industriale; aceasta asigură creșterea continuă a electrificării tuturor proceselor din economie și a consumului de energie de la orașe și sate".**

(Din Raportul C.C. al P.M.R. prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al P.M.R.)

PEISAJ NOU ÎN VECHIUL CALLATIS

Peste străvechiul Callatis a răsărit, ca dintr-o dată, un oraș nou: Mangalia modernă, care-și înalță vilele și blocurile din beton și sticlă de-a lungul unui fermecător colț al litoralului.

Așadar, după Eforie, care se întrece azi cu stațiuni maritime de reputație mondială, după Mamaia, a venit rîndul Mangaliei. Și orașul acesta — egal în vîrstă cu bătrîna cetate a Romei — și-a schimbat înfățișarea. Tîrgul medieval, răsărit peste vechile urme ale grecilor dorieni, se transformă acum, în cel de-al doilea deceniu al puterii populare, într-o elegantă stațiune maritimă.

...În primăvara asta capricioasă, smochinii din grădinile Mangaliei au întîrziat să înflorească. În schimb, de-a lungul țărmului și în inima vechiului oraș au răsărit clădiri noi și moderne, care acum, în vară, vor găzdui oameni ai muncii veniți să-și petreacă aici concediile de odihnă. În întîmpinarea lor, la sfîrșitul lunii mai Mangalia s-a împodobit cu mii de petunii, cu trandafiri și garoafe, cu hectare întregi de gazon și cu pinii țepoși care au coborît din vîrful muntelui pînă la nisipul mării.

Oaspeții vor mai găsi aici: o splendidă plajă, un modern stadion, un mare cinematograf în aer liber, scuaruri amenajate pe țărmul mării.

Din acest an, Mangalia capătă și un alt caracter: devine o stațiune balneoclimaterică și de vară, și de iarnă. Cîteva sanatorii noi și de proporție, unele de pe acum în funcțiune, altele în curs de finisare, vor găzdui suferinzi de T.B.C. și reumatism. Astfel, în afară de aerul maritim și de ultraviolete, oaspeții Mangaliei vor putea beneficia și iarna de unul din prețioasele izvoare de sănătate pe care le posedă localitatea: apele sulfuroase.

Noile construcții ridicate în anii noștri — adevărate podoabe ale litoralului — au transformat vechiul oraș într-o stațiune balneo-climaterică modernă, destinată concediilor de odihnă ale oamenilor muncii.

În aceste zile, primii oaspeți ai Mangaliei și ai celor doi „sateliți" ai săi — plajele de la Neptun și Costinești — au început să se bucure de farmecul estival al acestui colț al litoralului...

Fr. U.

FAȚĂ DE MASĂ CU BRODERII

— schiță —

de

George OLTEANU

Ilustrații de Tia PELTZ

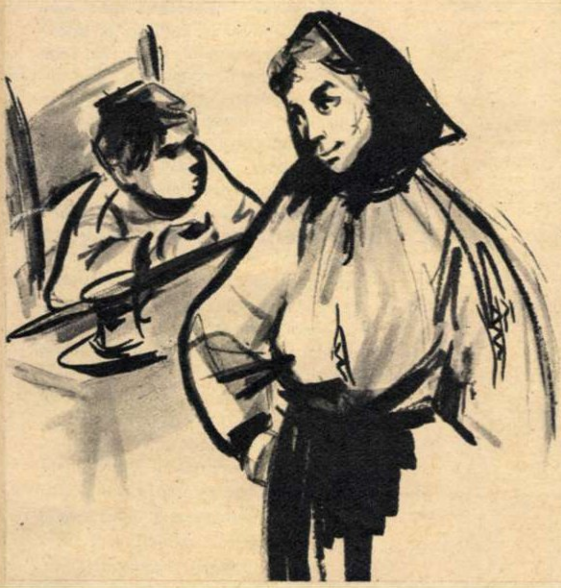

Să-i dai... caramele cu chip, tren cu cheie, ca ăla de la „Ferometal", dopuri de pocnit... da' ce zic eu?! Lumea asta toată, pe tavă de i-ai pune-o, și tot nu-l prinde somnul. Da' cum?! Judecă și dumneata în locul lui! Și fii drept! Da' drept să fii! Cum ți-ar veni bunăoară să-ți strige neica-mare și neica Stănică, de față fiind și tovarășu' învățător Petrescu, să strige după 'mneatale așa: „Fugi, mă, acas', mă muceo, și nu te mai ține după noi p-ormă...!" Sau cum i-a strigat nen-su Stănică (deșteptu' ăsta, iiih! Că din 5 și din 6 nu-l scoți la „desemn"): „La ale giște, mă, nu la *teatru*! Și mai bine ți-ai lega șiretele de la ghete să nu le pierzi..."

Ei, uite că nu-și leagă șireturile. Și ce? Da' ce? „Căminul" e numai al lor? Teatru' lor, mă?

Și închinatu' ăla de gînsac de lîngă uluca Tîrțopanilor, că taman atunci își găsise să-i ciugulească șiretele!....

Tîrziu de tot, cînd a adormit, Doruleț se visă pe o scenă maaare, așa, mai mare ca aia de la cămin, năpădită din toate părțile de zeci, de sute de cortine roșii, sinilii, albe, violete... toate culorile. Și pe toate le lăsa și le ridica el, Doruleț, mînuind cu dibăcie niște sfori care grozav mai aduceau cu șireturile lui de la bocanci. Pe urmă, ca din pămînt, un tălălău de gînsac, semănînd leit cu nen-su Stănică, începu să tragă de ele, sîsîindu-l amenințător. Înfuriat, Doruleț îi repezi un călcîi, aruncîndu-l cît colo. Și o dată se făcu întuneric de nu se mai văzu nici urmă de gînsac. Doar sîsîitul neîntrerupt îl dădea de gol pe undeva pe aproape. Nedumerit, se frecă la ochi și în clipa următoare îi apăru din nou, de data asta în cămeșoi lung de noapte, dibuind pe-ntuneric după el.

— Psst, psst! Mă, ăsta micu', mă! — îl pîsîia încetișor gînsacul, cu glasul lui nen-su Stănică.

Speriat, Doruleț se lipi de perete gata s-o strige pe măicăsa de dincolo.

— Mă, tu nu știi unde ține măica cheile, a? Pssst!...

Aha, cheile! — se veseli în sinea sa Doruleț. Cheile de la cămară. Li s-a făcut de șorici hăpcăilor.

Voi să spună ceva, dar între timp gînsacul, tot orbecăind printre paturi, izbutise să ajungă atît de aproape de el, încît, de teamă, îi mai trase una cu piciorul — de data asta de adevărat chiar — făcîndu-l să vină peste scăunelul cu haine așezat între cele două paturi.

— Ia lasă, bă, prostiile, c-acuși mă dau jos la tine! — îl trezi de-a binelea, tot pe șoptite, glasul celuilalt frățior, al lui neica-mare. Știi ori nu știi unde sînt ale chei?

— Știu, da' nu vă spun, sîc! — se grozăvi el.

Și se întoarse pe partea cealaltă, prefăcîndu-se c-a adormit din nou.

Văzînd însă de la o vreme că ălorlalți doi nici că le mai păsa de el și murind de curiozitate să afle ce s-or fi șușotind ei acolo pe-ntuneric, se dădu binișor jos din pat și, umblînd de-a bușilea ca să nu fie băgat de seamă, ocoli paturile și încremeni după rezemătoarea înaltă a unui scaun.

★

De obicei, Doruleț se trezește ultimul. Ceilalți doi sînt de mult plecați la școală cînd dumnealui, încă somnoros, trece dincolo în bucătărie să-și soarbă pe îndelete ceașca de lapte și să arunce bucăți mari de pîine lui Duțulache, care-l urmărește privindu-l pieziș printre picioarele date cu bronz ale plitei.

Ca niciodată însă, în dimineața aceea n-apucaseră bine să iasă pe ușă nen-su mare cu Stănică, și Doruleț se și înființă în bucătărie.

— Măică! Auzi bre?... Să-ți spun ceva — începu el tainic. Da-i *sicret*, auzi?

Femeia continuă să-și vadă de treabă vînturînd niște rufe pe care — uite! —acu' își găsise să le-ntindă deasupra plitei la uscat. Nu se auzeau decît bolboasele căldăroiului cu leșie în care femeia pescuia cu mestecăul, una cîte una, rufele.

— N-auzi bre? — își mai făcu o dată vînt Doruleț.

— Aud, mă, aud, că doar nu-s surdă! Spune!

— Păi nu-ți spusei? Un sicret cu alde Stănică și cu neica-mare cu... —băiatul înghiți cu greutate un nod.

Și cu ochii la mestecău:

— Da' mneatale mă spui! Zi zău că nu mă spui!

— Aia după cum o fi secretul — conveni măică-sa. Ce, acu' te tocmești cu mine?

— Că vor să-ți umble în cufăr, na!

— În cufăr, mă?

Mestecăul făcu un salt, zăngănind scurt de marginea căzănelului.

— Neica-mare cu alde Stănică zicea, știi. Fața de masă, știi matale care, aia nouă... s-o ia și s-o ducă pe diseară lu' tovarăș' Petrescu, la „cămin"... că le trebuie acolo la *teatru*, zicea!...

Se opri și-și trecu repede limba peste buzele uscate. Aștepta cu nerăbdare ce are să se întîmple...

Nimic. Sau cel puțin așa i se păru lui, lu'Doruleț, văzînd-o pe maică-sa c-a rămas nemișcată, părînd că ascultă cu un soi de nedumerire larma stăncuțelor de afară. Ar fi vrut s-o vadă, colo, mai altfel, dînd din colț în colț să afle amănunte, iscodindu-l... (și el, el, Doruleț, făcînd mofturi, punîndu-i condiții: „Da', da' vorbești cu tovarăș' Petrescu să mă lase diseară la cortină? Vorbești? Da?"). Așa ar fi vrut s-o vadă. Și cînd colo...

Peste drum, pe uluca înaltă a Tîrțopanilor, cineva fixa cu un pietroi programul din seara aceea de la „cămin". Într-acolo se uita acum măică-sa și de n-ar fi dat-o de gol nerăbdarea cu care-și frămînta palmele sub șorțul mototolit, ai fi zis că nimic din cîte-i povestise pînă atunci copilul nu-i ajunsese la urechi.

— Văd eu că nu-i chip să trag nici astă-seară cortina! — zmiorcăi, fără voia lui, Doruleț.

De la Cocioc încoace, satul întreg parcă se revărsa pe ulița luminată ponciș de felinarele cu pălărioare de omăt. Și toți, ca la o vorbă, spre „cămin". Într-acolo zoreau. Și cine ar fi privit mai cu atenție la bulucul de oameni n-ar fi scăpat în nici un caz căciulița țigaie cu moț a lu' ăl mare, scăpărînd ici-colo ca un punctuleț roș și după ea, coadă, ălelalte două punctulețe: Stănică cu Doruleț.

Într-una se-ntorcea la ei ăl mare:

— Hai, mă, dați mai tare, că-ncepe fără noi!

Sau, tot din fugă:

— Da-n bufet, la mijloc, ne-am uitat?

— Uitat! Nu e!

Scotociseră peste tot. Și-n ladă, și sus în șifonier, și-n coșul cel mare de nuiele, și... neam. Nu e și nu e! Nici urmă de față de masă... Cheile — eh, cu cheile a mers cum a mers. Le știa Doruleț seama. Erau după oglindă. Cheile după oglindă, maica la lucru, de noapte, la crescătorie în locul lui nea Anghel, dus cu cele două clocitoare la reparat... Treaba ar fi mers cum nu se poate mai bine! Că timp, slavă domnului! Munte făcuseră din scoarțe și pînzeturi în mijlocul camerei băieții. Îl făcuseră, iar îl dăduseră jos, iar îl făcuseră bucată cu bucată la loc... Degeaba! Fața de masă parcă intrase în pămînt.

În fața „căminului" se opriră descumpăniți. Dintr-o dată li se păru că omenirea asta toată, numai risete și voioșie, îndemnîndu-se și grăbind care mai de care să apuce locurile din față, venise aici — între altele — și pentru fața lor de masă...

— Că mai bine nu ziceam c-o aducem! — suspină Stănică, gata să ia drumul înapoi.

— Hei! Da' voi?... Voi ce-mi păziți aici? — se pomeni în clipa aceea, de sus, din capul scărilor, vocea puternică de bas a tovarășului Petrescu.

— Știți... noi am căutat... ne-am uitat peste tot... — se fistici ăl mare.

Dar grupurile de întîrziați îi devălmășiră spre intrare.

—... pentru cor, s-aude? Acu' să vă văd îmbrăcați! — continuă să-i petreacă vocea învățătorului.

— Și să nu beți apă rece, mă!... Tu? — se-ntoarse spre Doruleț care, rămas de ceilalți doi în timp ce-și lega afurisitele de șireturi, doar că nu plîngea. Stai, că și cu tine am o treabă! — își aminti tovarășul Petrescu.

Și-l trecu binișor, făcîndu-i loc printre oameni, pînă la ușa cu draperii de pluș de după care zvîcneau cînd și cînd, scăpate de sub supraveghere, căpșoarele ciufulite ale „artiștilor".

— Da' știi să tragi cortina? Te pricepi, da? — îl iscodi pe deasupra ochelarilor tovarășul învățător Petrescu. C-a fost măică-ta pe aici și...

Mai departe Doruleț nu mai auzi nimic. Parcă umbla pe tocuri înalte... Parcă aici îl lua cu frig, aici cu cald... Întocmai ca-n visul din noaptea trecută... Se făcea că e sus pe scenă și... Ba nu se mai făcea de loc, că uite-l: era!

— Te uiți încoace, la mine, auzi?... Și tragi cînd îți fac semn. Numai cînd îți fac eu semn... S-aude?...

Doruleț întinse gîtul. Se frecă la un ochi... Din nou i se păru că visează... În mijlocul scenei, o masă. Și pe masă... se făcea... Ba nu se mai făcea de loc, uite-o! Fața lor de masă...

E undeva, pe aici, în spatele scenei, un loc mai ferit, pitit parcă pe după tăbliile subțiri de placaj vopsit închipuind case și păduri. Aici obișnuiesc să se tragă după fiecare program, încă pe jumătate costumați, *artiștii*, să asculte cu negrăită încîntare laudele celor ce dau buzna să-i felicite.

— Sst! Gălăgia!

Tovarășul Petrescu s-a urcat pe un scăunel. Continuă:

—... Auziți voi?... Nu ca ai lui Stinghe, de mi s-a plîns omul că i-au cotrobăit copiii pe furiș, ca hoții, prin lăzi, ca s-aducă năstrape și ploscă pentru pețitori... Ei — și o dată întinde arătătorul în direcția celor trei prichindei — ce-au făcut ei?... Au stat toți trei frumușel de vorbă cu mămica lor... i-au spus ce și cum, au rugat-o... Este, mă?

Tăcere. Neica-mare și-a vîrît încurcat bărbia în umărul lui frate-su. Ca mînjii.

— Și? Și? — ciripește într-un glas bulucul de „artiști" numai ochișori și urechi.

— Și... atît! Că așa-i frumos! Așa-i cinstit... Ba, ca s-arate că știe și că n-are nimic împotrivă, cine credeți voi c-a venit cu fața de masă?... Aud?

— Mămica lor! — răsună pe mai multe voci, ca pe scenă, corul prichindeilor.

Doar neica-mare, Stănică și cu ăla mic nici nu crîcnesc. Obrajii le ard ca focul. Tac și ascultă.

Despre brigadiera șefă de la ferma gospodăriei s-au scris o mulțime de lucruri pînă acum: că-i harnică, perseverentă... Că, datorită ei, la crescătorie s-au realizat economii în valoare de lei... Că „urmare la adresa nr... din... a fost propusă pentru..." etc. etc.

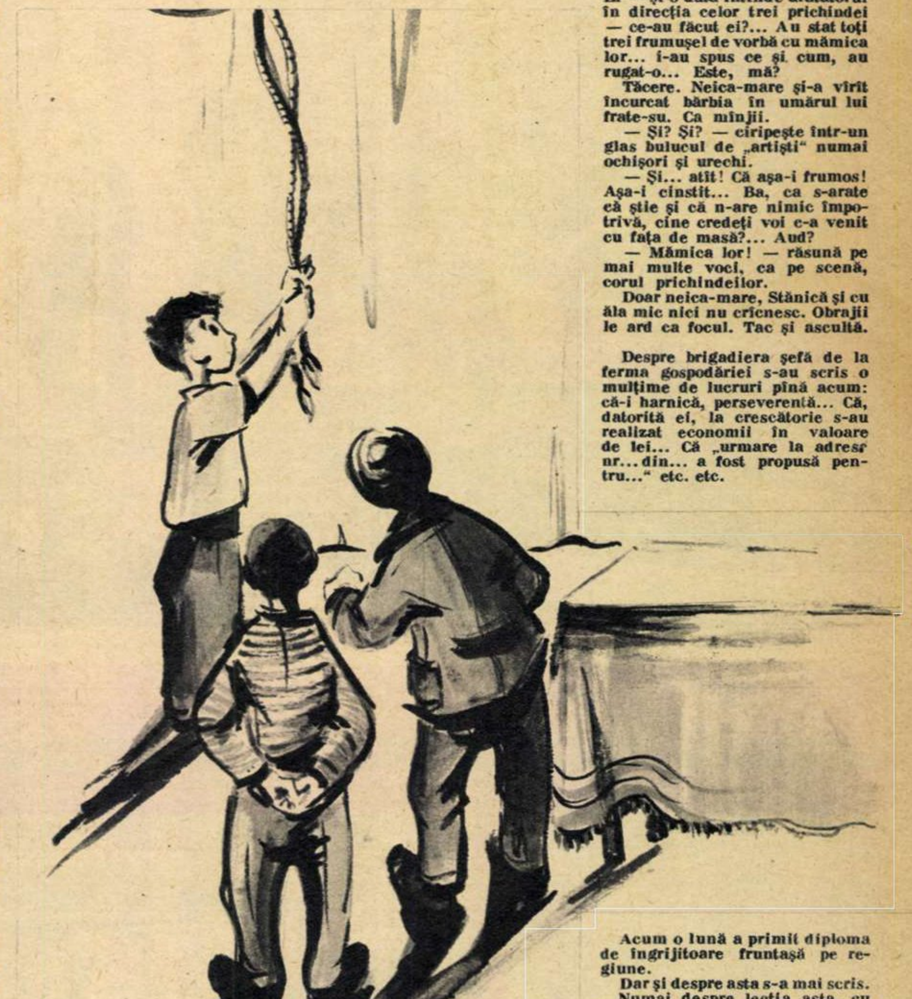

Acum o lună a primit diploma de îngrijitoare fruntașă pe regiune.

Dar și despre asta s-a mai scris.

Numai despre lecția asta, cu fața de masă, pe care a dat-o copiilor ei, nu scrisese încă nimeni pînă acum. Zic: „Ia să-ncerc eu!"

LA DRUM,

„Turismul — spune cunoscutul turist sovietic N. Gubanov, tînăr în ciuda celor peste 80 de ani ai săi — ne ajută să cunoaştem frumuseţile naturii, prospeţimea poienelor verzi, depărtările de necuprins, codrii bătrîni, întinderea stepelor, crîngurile de pini, culmile muntoase ale Caucazului, Altaiul, clocotul şantierelor, freamătul oraşelor... patria!"

Nici o ţară din lume nu cunoaşte o mai mare diversitate de natură şi climă ca Uniunea Sovietică, îmbrăţişînd în imensitatea ei peisajele cele mai felurite, de la frumuseţea sobră a peisajului nordic pînă la azurul mediteranean din sudul Crimeei sau la ţinuturile însorite ale Turkmeniei.

Numai în Crimeea, cîntată de Puşkin şi Nekrasov, de Gorki şi Maiakovski, turistul are de ales cam 50 de itinerarii. Aceste excursii oferă prilej turiştilor să admire natura şi în acelaşi timp să-şi îmbogăţească cunoştinţele legate de istoria patriei.

Dragostea pentru frumuseţile patriei, pentru cunoaşterea ei, a făcut din turism unul dintre cele mai îndrăgite genuri de odihnă ale oamenilor sovietici. Peste 120 de baze turistice au fost construite în ultima vreme în Caucaz, pe ţărmurile Volgăi, în istmul Kareliei, în împrejurimile pitoreşti ale Moscovei şi Leningradului, în Ural şi Altai, Siberia şi Kazahstan; alte 70 vor fi terminate pînă la sfîrşitul acestui an, gata să ofere confort nenumăraţilor turişti îndrăgostiţi de prospeţimea poienelor verzi, de întinderea stepelor, de povîrnişurile abrupte ale munţilor înalţi, de clocotul marilor şantiere...

Şi parcă dintr-o dată le şi vezi însufleţite de miile, de zecile de mii de hanoracuri şi rucsacuri printre care zvîcnesc, ici-colo, primăvăraticele buchețele de cravate pionierești.

La drum, prieteni!...

Scurt popas la poalele „Cuibului rîndunicii". De aici se deschide o privelişte încîntătoare: Crimeea.

„Cel de colo, din faţa lui, trebuie să fie vîrful Togliatti..." (R.S.S. Kirghiză).

...În aceste locuri îţi încarci, cu ajutorul localnicilor, renul, înainte de a urca potecile spre vîrful Grandioznîi.

În munţii Ala-Tau (R.S.S. Kazahă).

PRIETENI!...

Nina Barasova, tehniciană la uzina de var și cărămizi din Lvov (stînga), și Ella Sindelman, studentă la Institutul politehnic din Sverdlovsk, nu scapă nici un prilej de a pleca în excursie. ↑

O tabără în ținutul Krasnodar, străjuită de crestele munților Aibga și Acesko. Odihnă, aer curat, soare și curățenie exemplară (vezi ștergătoarele din fața fiecărui cort). →

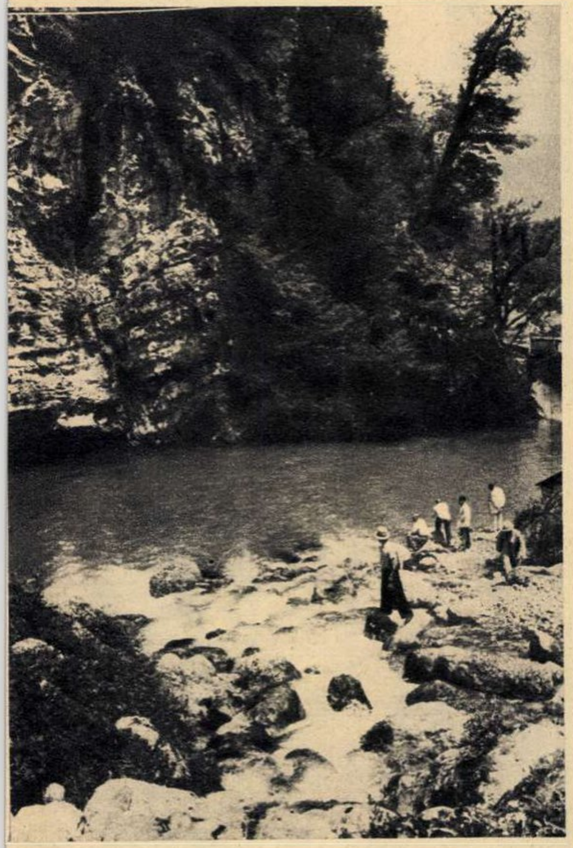

Oricît de mare ar fi graba turiștilor de a ajunge la lacul Ritza (R.S.S. Gruzină), renumit pentru frumusețea sa, ei nu pot trece nepăsători pe lîngă „Lacul albastru". ←

☆

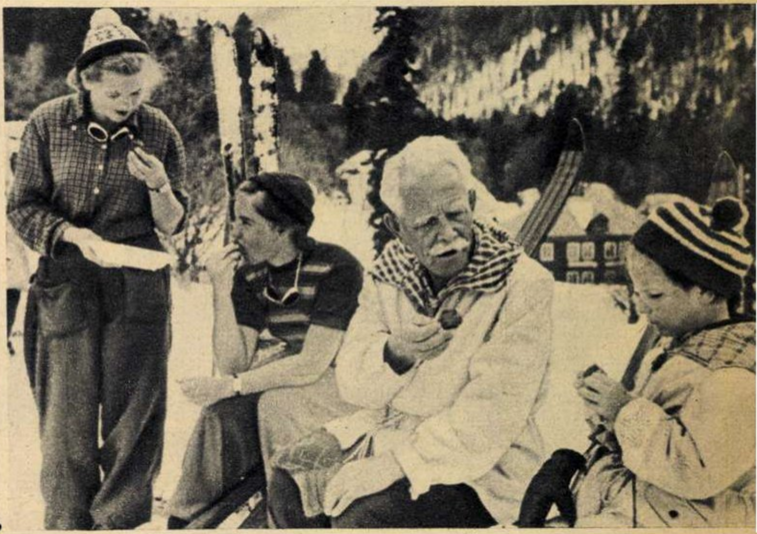

„Turismul, dragă nepoată, alungă oboseala și nu te lasă să îmbătrînești!" — îi spune nepoțelei sale, Mariana, încercatul alpinist N. Gubanov, maestru emerit al sportului. →

Drumul a fost lung și uneori greu. O zi de odihnă la cabana ospitalieră din Iasinia (R.S.S. Ucraineană) va reînnoi puterile drumeților.

CONGO

La 30 iunie, 13 milioane de congolezi vor sărbători proclamarea independenței patriei lor.

Vreme de opt decenii, de cînd au pus pentru prima oară piciorul în bazinul fluviului Congo, colonialiștii belgieni nu s-au gîndit vreodată că va veni ziua cînd vor trebui să părăsească comoara „lor“ africană.

Și iată că această zi a venit. În ziua de 30 iunie 1960, o dată cu răsăritul soarelui, poporul congolez va păși pe făgașul unei vieți noi, eliberate de sub jugul robiei colonialiste. Pentru a ajunge aici, congolezii au luptat și au sîngerat mult. Dar ei au știut să înfrunte cu dîrzenie și sfichiuirea biciului, și mijloacele mai „moderne“ de „pacificare“ ale colonialiștilor, ca mitralierele și carele blindate. Teroarea n-a putut frînge voința nestrămutată de libertate a congolezilor. Degeaba au săvîrșit colonialiștii adevărate asasinate în masă la Leopoldville, în ianuarie 1959, și la Stanleyville, în octombrie al aceluiași an, cînd poporul congolez și-a manifestat dorința sa fierbinte de libertate. Acestor masacre le-a urmat conferința „mesei rotunde“ de la Bruxelles, la care au participat, de la egal la egal, reprezentanții colonialiștilor și ai poporului congolez, printre care și Patrice Lumumba, adus direct din închisoare. Și degeaba au adus colonialiștii în ajunul proclamării independenței Congoului, noi întăriri de trupe. Sfidînd prezența trupelor belgiene, la recentele alegeri majoritatea congolezilor au votat în favoarea partidelor „Abako“ și „Mișcarea națională congoleză“, care se pronunță răspicat pentru independența totală a țării și pentru evacuarea trupelor străine de pe teritoriul Congoului.

Încercările colonialiștilor de a-și menține prezența sub pretextul „ajutorării“ economice a Congoului întîmpină rezistența poporului congolez, care a simțit din plin, pe propria-i piele, ce au însemnat cele opt decenii pe care colonialiștii belgieni le-au caracterizat drept „servicii și eforturi“. Au fost opt decenii de servicii făcute capitaliștilor pentru jefuirea bogatelor resurse ale Congoului și de eforturi pentru a-i „liniști“ pe congolezi, ori de cîte ori s-au ridicat împotriva cruntei împilări. Iar congolezii vor ca ziua de 30 iunie să însemne cu adevărat începutul unei vieți de libertate deplină.

I. CIOARĂ

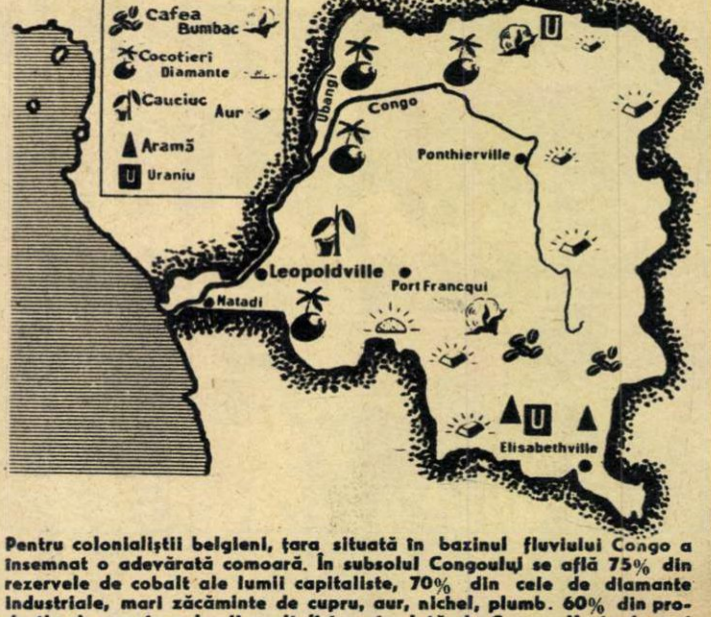

Pentru colonialiștii belgieni, țara situată în bazinul fluviului Congo a însemnat o adevărată comoară. În subsolul Congoului se află 75% din rezervele de cobalt ale lumii capitaliste, 70% din cele de diamante industriale, mari zăcăminte de cupru, aur, nichel, plumb. 60% din producția de uraniu a lumii capitaliste este dată de Congo. Harta de mai sus indică locurile unde se află aceste bogății.

LA ORA INDEPENDENȚEI

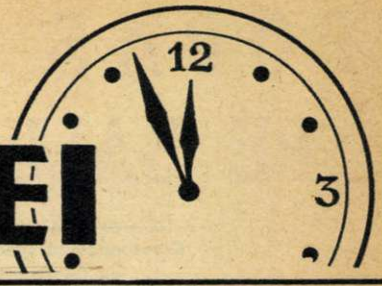

Reprezentanții poporului congolez au condiționat participarea lor la conferința „mesei rotunde" de la Bruxelles cu eliberarea unuia dintre principalii lideri ai mișcării pentru independența Congoului, Patrice Lumumba. Iată-l sosind direct din închisoare, pe aeroportul din Bruxelles.

Pecetea dominației colonialiste: mizeria.

Pentru a-și menține dominația, colonialiștii recurg și la mașini blindate. Dar forța mișcării pentru independență a poporului congolez se dovedește în cele din urmă mai puternică.

SOMALIA

Situată la extremitatea estică a continentului african, Somalia, care se zbate de vreme îndelungată sub dominația colonialistă, ocupă un teritoriu cu o suprafață de 780.000 km p, cu o populație de circa 2.500.000 locuitori.

Către sfîrșitul secolului al XIX-lea, teritoriul Somaliei fu împărțit de colonialiști: cea mai mare parte a Somaliei trecu în stăpînirea Italiei; o parte mai mică deveni în 1887 colonie britanică, iar Franța puse mîna pe ceea ce mai rămase.

De atunci poporul somalian a cunoscut din plin „binefacerile" stăpînirii colonialiste, care l-au adus într-o stare de cumplită înapoiere economică și culturală. Industria și căile ferate sînt ca și inexistente. În ce privește sănătatea publică, în Somalia lucrează doar un medic la 19.000 locuitori. Iar faptul că 90% din populația Somaliei este analfabetă vorbește de la sine: el arată clar cum a decurs „civilizarea" Somaliei sub colonialism.

În anii din urmă, care au demonstrat că nu există forță care să zăgăzuiască procesul istoric al prăbușirii sistemului colonial înrobitor, poporul somalian a pornit și el lupta hotărîtoare pentru dobîndirea independenței sale naționale. Și, ca orice mișcare spre progres și libertate, lupta poporului somalian a fost încununată de succes: Somalia britanică își capătă independența la 26 iunie, iar la 1 iulie se eliberează și Somalia italiană.

Cele două Somalii independente își vor lua deci locul alături de țările africane frățești, care au frînt lanțurile robiei. Ele vor avea de rezolvat probleme grele: construcția unei industrii proprii, căi de comunicație, lichidarea analfabetismului. Dar, mai ales, vor trebui să lupte pentru a-și consolida independența, pentru unificarea

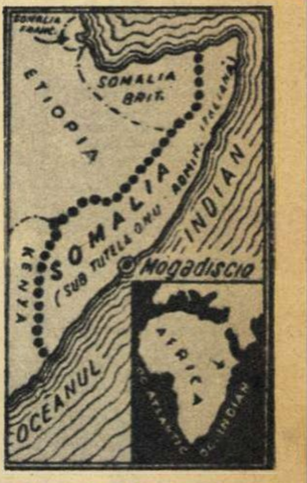

și întregirea țării, pentru a respinge uneltirile vechilor și noilor colonialiști.

Proclamarea independenței Somaliei britanice și Somaliei italiene constituie încă o victorie a luptei popoarelor africane, o nouă breșă în sistemul — și așa șubrezit — al colonialismului.

Em. ABRUDEANU

...și MADAGASCARUL

O știre sosită din Tananarive anunță că astăzi, 25 iunie 1960, va fi proclamată în mod oficial independența Madagascarului, festivitățile legate de acest eveniment urmînd să aibă loc la 30 iunie. Se face prin aceasta un nou pas spre împlinirea unei năzuințe fierbinți a poporului malgaș: scuturarea lanțului înrobirii coloniale, care l-a încătușat din 1896.

După decenii de luptă nestăvilită pentru libertate, în care a dat numeroase jertfe, populația acestei insule situate în sud-estul continentului african și care ocupă o suprafață cît Franța, Belgia și Olanda luate la un loc a obținut un prim succes în octombrie 1958, cînd i s-a acordat o așa-zisă independență, guvernul francez continuînd însă să-și mențină dreptul de a hotărî, ca și înainte, în ce privește relațiile externe, finanțele, apărarea etc. Tot atunci Madagascarul a fost proclamat Republica Malgașă. În urma tratativelor desfășurate recent la Paris s-a hotărît ca funcțiunile susamintite, exercitate de Franța, să treacă în competența guvernului Madagascarului, noua republică rămînînd însă membră a „Comunității franceze".

Așadar, aproape cinci milioane de africani — cît numără populația Madagascarului — își vor manifesta la 30 iunie bucuria pentru această nouă victorie obținută pe drumul cuceririi independenței.

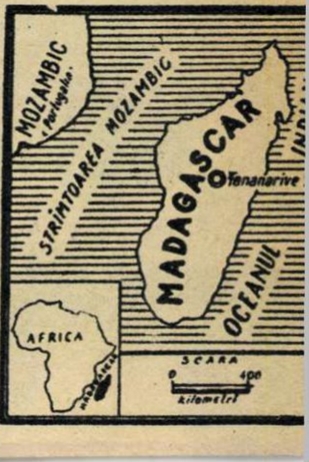

POPAS... „PE BALUSTRADĂ“

— Corespondență specială din Praga —
de Dagmar **HUBENÁ**

Fotografii de E. FAFEK și O. RICHTER

O dată va fi, desigur, un teatru cu loji și foaiere, cu regizori specializați și scenografi, cu plasatori și directori...

Dar deocamdată este cea mai mică scenă din Praga, al cărei colectiv, avînd un evident simț al contrastului, s-a instalat în imediata vecinătate a celui mai mare și mai respectabil teatru ceh — Teatrul Național.

La cîțiva pași de chei, la capătul unei străduțe întortocheate a Orașului Vechi, se află o piațetă liniștită cu o veche fîntînă arteziană în mijloc. Acestui loc i se spune „Pe balustradă“ și nimeni n-ar putea să precizeze dacă teatrul își trage numele de la piațetă sau piațeta de la teatru.

O casă seculară, cu bolți și un gang lat, ascunde în interior o sală de o palmă, cu tapete vărgate, cu o iluminație de stil pe pereți și cu o sobă de fier într-un colț. În pauză se merge pe terasă pentru a număra stelele sau la balustradă (de data aceasta nu fictivă) pentru a urmări licuricii roșii din mîinile spectatorilor care au ieșit în curte, la aer, ca să fumeze o țigară.

Aici a luat deci naștere un teatru original și viu, întemeiat de un grup de tineri plini de elan, care s-au hotărît să-și facă totul singuri, de la texte pînă la regia de culise.

Într-un asemenea mediu se poate juca numai cu simț al paradoxului, cu umor și cu mare spirit de inventivitate. Colectivul de aici are toate aceste trei însușiri și tot cu ele cîștigă inimile spectatorilor. În fiecare dintre noi mai există încă ceva din studentul care gustă o glumă reușită; în fiecare există puțin din filozoful care se gîndește profund la viață și la lume. Din fantezie, umor și idei profunde sînt alcătuite spectacolele teatrului „Pe balustradă“.

O scenă din ultimul spectacol de pantomimă al teatrului „Pe balustradă".

Ladislav Fialka într-un montaj fotografic din piesa „Nouă pălării pe Praga".

Au început aici acum un an și jumătate, în toiul iernii, cu ceva ce era pe jumătate piesă, pe jumătate revistă muzicală: „Dacă o mie de clarinete...“ în care au jucat și cîntat despre următoarea idee: ce frumos ar fi pe lume dacă toate armele s-ar transforma deodată în instrumente muzicale! Apoi a urmat comedia „Faust, Marketa, servitoarea și eu“, care confrunta vechea generație cu cea tînără; apoi delicioasa piesă pentru copii „Papagalul are note bune“ și apoi — mai bine zis între timp — s-a născut pe scena teatrului „Pe balustradă“, cu totul neobservat, ceva nou, original: pantomima contemporană cehă. Pe scenă a venit un tînăr cu o față expresivă și mîini fine, care a umplut scena și sala cu tensiunea unei acțiuni... mute! Mai întîi singur, apoi cu un grup de 7 fete și băieți. Întîi cu studii clasice, care trădau faptul că acești tineri și-au însușit principiile pantomimei clasice a nemuritorului Pierrot de origine cehă — Jan Kaspar Debureau — și principiile artei moderne a lui Marcel Marceau. Mai tîrziu au venit și cu compoziții proprii. Cea mai nouă și, pînă în prezent, cea mai reușită premieră de pantomimă a lui Ladislav Fialka și a colectivului său este montajul intitulat: „Nouă pălării pe Praga“, un fel de declarație de dragoste făcută orașului Praga de azi și de ieri, Praga goticului și barocului pe de o parte, Praga modernă, pe de alta; montaj în care mișcarea actorilor este însoțită de sunete de violine și de... trompete de jaz.

Spre cabina celor trei tineri artiști care sînt sufletul teatrului duce o ușă largă, pe care o inscripție decorativă vă anunță că intrați în „apartamentele“ lui Ivan Vyskočil, Vladimír Vodička și Ladislav Fialka. Cine sînt ei? Numai unul dintre cei trei — Ladislav Fialka — s-a pregătit pentru dans și teatru. Ivan Vyskočil — principalul autor dramatic al teatrului — este de profesie doctor în psihologie și multă vreme a făcut... studii de criminalistică. Compozitorul și marele talent organizatoric al trupei este Vladimír Vodička, care ne mărturisește zîmbind că de fapt el e doctor în științe juridice dar că de multe ori el însuși se miră de acest lucru. Cei trei tineri s-au întîlnit într-o zi și au căzut de acord că doresc mult, mult de tot, să facă teatru. Și pentru că aveau o rezervă serioasă de talent, de idei și hărnicie, și pentru că au adunat în jurul lor un colectiv de tineri care, întocmai ca și ei, erau gata să înceapă cu puțin și să ajute la cele mai diferite treburi dacă mersul teatrului are nevoie de aceasta — au reușit. Opt actori și opt dansatori, cîțiva prieteni care joacă la acest teatru ca oaspeți, o orchestră mică de cameră — iată ansamblul acestei scene. Și, totuși, a fost aplaudat la Praga și în turneele prin țară de aproape 200.000 de spectatori !

J. Pesková și L. Kovárová în pantomima „Mozart la Praga".

Richard Weber dansează în rolul diavolului din pantomima „Nouă pălării pe Praga".

STO PRO
M:1
PROJEKTA
PUDORYS

„Homo sapiens“

ISTORIE VECHE ŞI CONTEMPORANĂ
văzută de GOPO

Am primit zilele acestea la redacţie o carte de vizită. Am fi încercat, desigur, un oarecare sentiment de nedumerire dacă, de lîngă numele înscris pe ea — *„Homo sapiens“* — nu ne-ar fi zîmbit şiret o veche cunoştinţă: omuleţul cu floarea. Chiar el, eroul principal al filmelor „Scurtă istorie“ şi „7 arte“. N-a fost greu de tălmăcit pentru ce venise. Cu o mînă ne-a dăruit floarea, cu cealaltă — o casetă cu noul său film: „Homo sapiens“, pe care îl prezintă acum pe ecrane.

Aşadar, pentru a treia oară omuleţul cu floarea — animat de creatorul său Ion Popescu-Gopo — ne povesteşte o seamă de întîmplări care, dincolo de latura lor captivantă şi umoristică, poartă un mesaj plin de încredere în forţa şi viitorul omenirii.

Să ne luăm deci fiecare în primire rolurile. Omuleţul cu floarea să facă „mărturisiri complete“ presei; noi să consemnăm totul cu conştiinciozitate.

— Ce ne puteţi deci declara despre „Homo sapiens“ ?

Educaţia aleasă primită de acasă (mentor artistic: Gopo) îl face pe omuleţ să se exprime clar, repede şi concret. Iată-i răspunsurile:

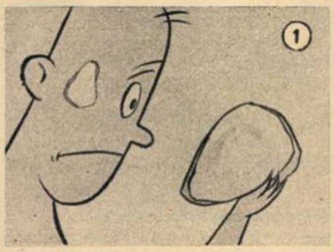

① La început, ca în toate desenele animate unde joc eu, e haos. Apoi apar primele vieţuitoare. Sînt una din acestea — o biată proteină, apoi o amoebă. Cu iniţiativă, am însă grijă să evoluez şi ajung pînă la stadiul de maimuţă. Neastîmpărul mă împinge şi mai departe. Dau de o piatră. Constat că nu e comestibilă. Şi cînd văd o piatră asemănătoare, în capul meu se naşte o idee. Nu mai muşc piatra, ca să nu-mi distrug dentiţia. O arunc!

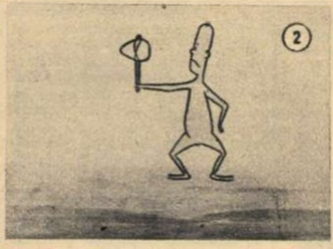

② Dacă aţi şti ce mi s-a întîmplat... Am descoperit că piatra poate să-mi devină unealtă. Sînt încîntat: primesc distincţia de „Homo sapiens“.

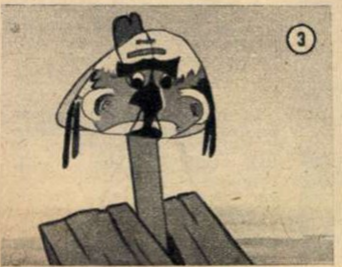

③ Cumplită tragedie însă! Puterea pietrei, ca şi a altor forţe de pe pămîntul acesta, mă îngrozeşte. Oare există zei? Eu, în orice caz, îmi fac din ea chip cioplit. Fie ce-o fi!.

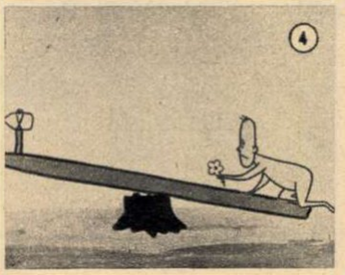

④ Şi ofer zeilor ce am mai scump... (Se lasă oare mituiţi?)

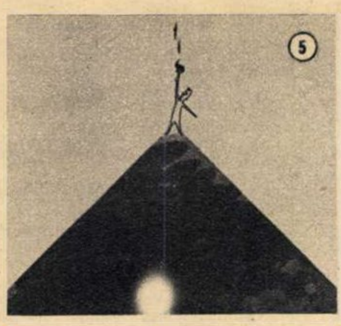

⑤ Mi s-a mai ridicat puţin moralul. Urcînd, cu destule sacrificii, pe treptele civilizaţiei, am descoperit focul. Sînt cineva: Prometeu!

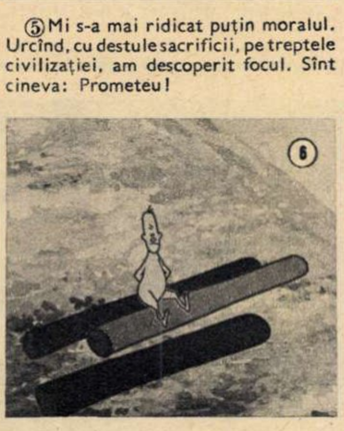

⑥ Aşa am pornit către o altă grozavă invenţie a carierei mele: roata. Cu ea la drum am străbătut secolele, epocile, societăţile...

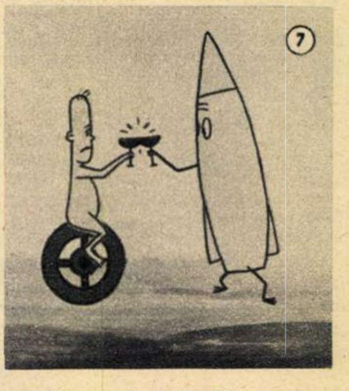

⑦ Şi am ajuns în zilele noastre. Deşi sînt vîrstnic, viaţa îmi rezervă destule surprize. Iată-mă în faţa celei mai formidabile descoperiri: energia atomică. Ce să fac oare cu ea? Sînt un om înţelept; nu degeaba am purtat numele de Homo sapiens! Deci, să alegem calea tratativelor paşnice.

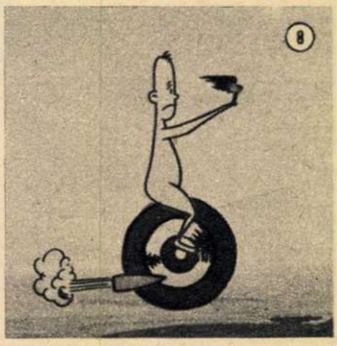

⑧ Evrika! Am făcut bine. Niciodată n-am avut colaborator mai harnic decît energia atomică! Cu ea îmi dă mîna să călătoresc prin cosmos, ba chiar...

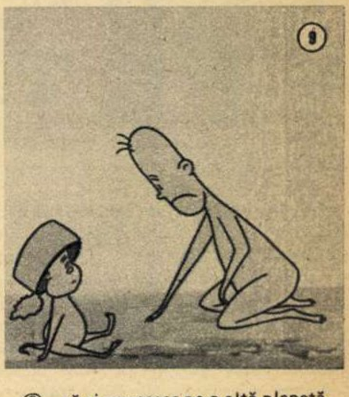

⑨ ...să şi poposesc pe o altă planetă. Aici mă întîmpină un locuitor al cărui aspect şi obiceiuri îmi amintesc de începuturile cam primitive ale biografiei mele. Ce-ar fi să-l ajut să evolueze mai repede?

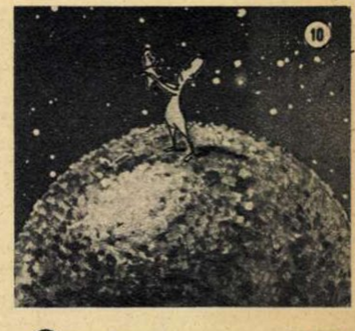

⑩ Hotărît lucru, e cea mai bună alegere. Căci nu există satisfacţie mai mare decît să fii de folos semenilor tăi, să ştii că pămîntul nu ţi-a adăpostit zadarnic puterea, inteligenţa, energia, ştiinţa, cucerite de-a lungul veacurilor.

Cu această profesiune de credinţă s-au încheiat declaraţiile personajului principal din „Homo sapiens“. Actorul, a cărui înfăţişare a devenit celebră pe ecranele lumii, a adăugat însă la urmă:

— Pentru informaţii suplimentare, adresaţi-vă lui Gopo.

Ceea ce noi am şi făcut, obţinînd următoarele rezultate:

— Fără îndoială, între mine şi omuleţul cu floarea există o credincioasă prietenie. L-am descoperit în împrejurările palpitante ale Anului Geofizic Internaţional şi am scris, prin mijlocirea şi interpretarea lui, povestea din „Scurtă istorie“, în care încercam să sintetizez în zece minute de desene animate cele mai însemnate cuceriri ale civilizaţiei umane, pînă la cucerirea cosmosului. Ceea ce atunci, în Anul Geofizic Internaţional, părea o speranţă încă îndepărtată, se dovedeşte azi — datorită uluitoarelor realizări ale ştiinţei sovietice — o realitate ce bate aproape la uşă. Aş putea spune că geniul uman o ia înaintea fanteziei artiştilor.

„Homo sapiens“ e rodul unor lecturi ce m-au pasionat în domeniul astro-biologiei. Eu unul cred că există viaţă şi pe alte corpuri cereşti. Mi-am pus întrebarea: ce va face, ce va trebui să facă omul secolului al XX-lea în momentul cînd va cuceri cosmosul? Şi în ce scopuri trebuie să utilizeze această cucerire? Răspunsul l-am dat în film.

— Ce ne puteţi spune despre proiectele dv. de viitor ?

— Îl las puţin la odihnă pe omuleţul cu floarea care are, în definitiv, trilogia sa, şi mă pregătesc pentru marele lung-metraj cu care „ameninţ“ spectatorii de atîta vreme. Va fi, probabil, un reportaj despre un pămîntean ajuns în Lună. Ca eroi ai acestui film: un actor, o casă ca toate casele şi... ultimul etaj al unei rachete cosmice. Precum se vede, ştiinţa nu-mi dă pace!

M. MARINESCU-SANDU

PENTRU TRIUMFUL VIEŢII

Pe vremuri, cu secole în urmă, cînd părinţii microscopului nu meşteriseră încă uimitoarea scamatorie măritoare şi cînd Harwey nu revelase circulaţia sanguină, sîngele reprezenta un mare mister. Astăzi hematologia (ştiinţa despre sînge) e o carte mare şi larg deschisă. Nu înseamnă însă că toate necunoscutele sîngelui au capitulat complet în faţa persistenţei cercetătorilor. Hematologii mai au mult de lucru. Dar totul pledează pentru un viitor plin de succese.

Să ne gîndim că, la începutul secolului, marii chirurgi aveau fobia transfuziei de sînge. Era o fobie justificată pe atunci prin statistica multor cazuri mortale. Şi să ne gîndim că azi transfuzia a devenit un banal fapt de sală de operaţie, realizat uneori chiar cu sînge (plasmă) artificial .. E numai un aspect al progresului realizat în hematologie.

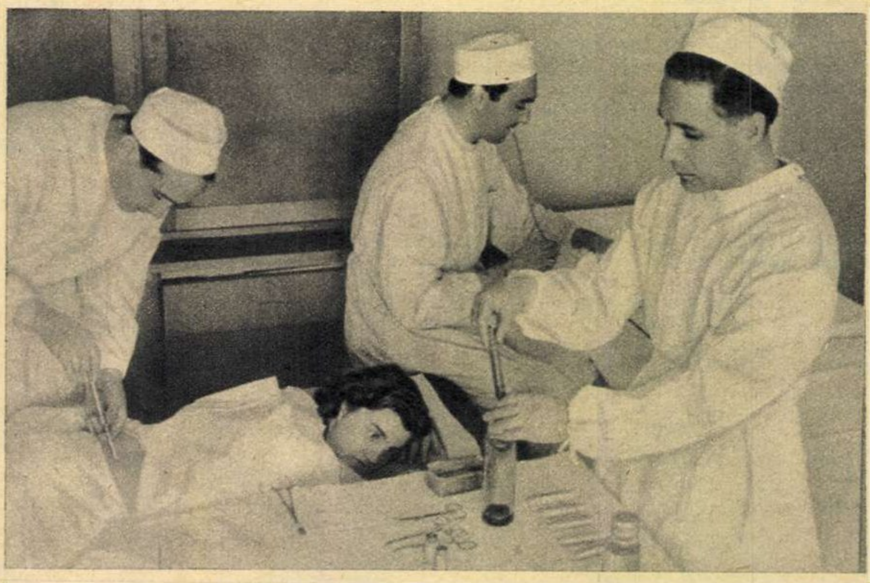

Echipa de mielotransfuzie în timpul recoltării de măduvă osoasă de la o donatoare voluntară.

Compatibilitate neapărat!

În 1673, pămînteanul Leeuwenhoeck, cel care a inaugurat „vizionarea“ microbilor la microscop, a făcut cunoştinţă şi cu primele globule roşii ale sîngelui. Pe urmă, alte microscoape din lume au descoperit, mai curînd sau mai tîrziu, şi alte... figuri ciudate. Şi tabloul sanguin a fost completat. Pe de o parte există în sînge particule solide — aşa-numitele elemente figurate: globulele roşii — hematiile; globulele albe — leucocitele şi trombocitele. Pe de altă parte există plasma, un lichid gălbui, care la rîndul ei e alcătuită din ser şi din fibrină. S-au identificat şi rolurile şi responsabilităţile acestor componente. S-a stabilit că hematiile sînt transportoare de oxigen, că leucocitele intervin în protejarea organismului faţă de infecţii, că trombocitele se îndeletnicesc cu închegarea sîngelui şi aşa mai departe. A venit şi vremea, la începutul secolului trecut, ca medicii să se gîndească la posibilitatea transfuziei.

În 1819 un medic a avut îndrăzneala să spargă gheaţa. După cinci ani se făcu a doua transfuzie, care readuse la viaţă o femeie. Dar transfuzia oferea doar cîteva cazuri miraculos salvate, în timp ce majoritatea se soldau cu eşec provocat, evident, de introducerea sîngelui străin. Discuţiile în toate forurile medicale au dus abia după aproape un veac la dezlegarea enigmei: transfuzia nu se poate face la întîmplare. Sîngele donatorului trebuie să se potrivească, să fie compatibil cu cel al primitorului. Altfel serul acestuia din urmă distruge globulele roşii din sîngele primit.

S-au descoperit, pe acest criteriu, patru grupe de sînge cu diferite simpatii şi antipatii reciproce, şi pe urmă s-a descoperit şi o personalitate cu denumire de roman de aventuri — factorul R.H., care trebuie respectat, la rîndul lui. Cu aceasta sîngele nu şi-a epuizat diferenţierile. Cercetătorii au mai descoperit încă multe alte subgrupe şi mai caută încă fel de fel de factori. Dar pentru asigurarea perfectei reuşite a transfuziei, aceştia nu au nici o importanţă. Respectarea compatibilităţii grupelor şi a R.H.-ului este suprema garanţie a reuşitei.

Operaţii... pretenţioase

La toate crimele săvîrşite de regimurile trecute din ţara noastră se adaugă şi moartea a mii de oameni care ar fi putut fi salvaţi, prin transfuzie. Dar cine să se gîndească pe atunci la viaţa oamenilor?...

Şi iată că azi reţeaua staţiilor noastre de recoltare şi conservare a sîngelui reprezintă o adevărată hartă. De la drama morţii în spital din cauza lipsei a 200 de grame de sînge pînă la plasma paraşutată din avion, pentru ciobanul din creştet de munte, este o distanţă de numai un deceniu şi jumătate. Dar un deceniu şi jumătate de grijă pentru viaţa omului.

Am vizitat Institutul de hematologie din Bucureşti. Am fost, cu alte cuvinte, acasă la... vrăjitorul vieţii. Institutul acesta, condus de profesorul dr. C.T. Nicolau, îngemănează două activităţi principale: una se referă la recoltarea, conservarea şi prepararea sîngelui destinat transfuziilor, cealaltă priveşte cercetarea ştiinţifică asupra sîngelui şi problemelor transfuziei.

O clădire mai mult decît mare, o dotaţie tehnică avansată care îţi dă tot timpul sentimentul că trăieşti în decorul laboratorului fantastic de mîine: instalaţii de decantare, de vid, de sterilizare... Pentru ce sînt necesare toate aceste pretenţioase creaţii tehnice? Pentru că toate operaţiile de mai sus privind conservarea şi prepararea sîngelui sînt, la rîndul lor, pretenţioase şi complicate.

Institutul realizează o gamă foarte largă de produse extrase, derivate din sînge; căci nu totdeauna este nevoie de sînge integral. Uneori, în anumite boli, organismul trebuie ajutat în procesul de închegare, de coagulare a sîngelui; bolnavului trebuie să i se dea atunci numai trombină, produs al trombocitelor. Alteori, în diferite plăgi sau arsuri, este nevoie numai de globule roşii. Cîteodată, numai de plasmă. Centrul de hematologie prepară pentru spitale cele mai diverse forme de derivaţi. Pudră de hematii, plasmă lichidă, congelată sau uscată, bureţi sau peliculă de fibrină şi multe alte produse, mergînd pînă la înlocuitorul artificial de plasmă (singurul produs neextras din sînge).

Reanimare cu sînge... artificial

Dacă pentru noi termenul „moarte“ nu are decît trista accepţie a încetării vieţii, pentru specialişti el are două accepţiuni distincte: moartea clinică şi moartea biologică. Prin ce se deosebesc aceste realităţi? Prin posibilitatea sau imposibilitatea readucerii la viaţă a omului.

Atunci cînd inima conteneşte să mai bată, atunci cînd respiraţia s-a oprit, încetează şi viaţa. Aceasta este moartea clinică, după care —mai devreme sau mai tîrziu, în funcţiune de constituţia mai robustă sau mai delicată pe care o au — celulele încep să se descompună, să moară. Dintre toate, fragilele celule ale creierului nu rezistă decît 5-6 minute. O scadenţă dramatică, după care creierul, centrul de comandă al tuturor proceselor vitale, moare şi, în cazul acesta, viaţa încetează definitiv. Medicul, reanimatorul, nu mai poate face nimic. Omul a murit biologic, ireversibil.

La Institutul de hematologie se studiază acum experimental problema reanimării din starea de agonie şi din moartea clinică (provocate de şocuri hemoragice), cu ajutorul înlocuitorilor de plasmă. Ai unei plasme artificiale.

... Cîinelui i s-a scos din corp o mare cantitate de sînge... Aproape 70 %... Este un şoc intolerabil pentru organism şi moartea clinică nu întîrzie să apară. Prin transfuzie, deodată, cîinele începe să-şi revină...Inima îi pulsează mai puternic, respiraţia se normalizează, tensiunea arterială de asemenea. Plasma artificială, lichidul creat în eprubetă, şi-a făcut datoria: l-a smuls din moartea clinică... Cît timp va rezista animalul cu 70 % sînge artificial? Acesta e şi scopul experienţelor: să se determine timpul de valabilitate a reanimării cu substituenţi, în cazul cînd nu există imediat sînge la dispoziţie. După patru ore în corpul animalului a fost reintrodus sîngele. Totul redevine normal. Aşadar, patru ore...

Reanimarea unui cîine din moarte clinică prin transfuzie interarterială.

O metodă cu largi perspective

Colectivistul U.G. a fost, în general, sănătos toată viaţa. Şi iată că acum, la 51 de ani, l-a lovit deodată o boală grea. Slăbeşte mereu, e palid ca ceara, nu are poftă de mîncare, îi scad mereu puterile. Se duce la medicul de circumscripţie. Diagnosticul: anemie. Începe să ia medicamente, să facă transfuzii de sînge. Nici o ameliorare. Dimpotrivă. Trec cîteva luni şi omul se hotărăşte să meargă la Bucureşti. Se internează la clinica hematologică. Este consultat, i se fac analizele. Se constată că nu este vorba de o simplă anemie, ci de o gravă anemie aplastică. Boala nu se referea deci la globulele sîngelui, ci, din păcate, la sursa lor de naştere. Erau afectate organele producătoare de globule. Era afectată măduva osoasă. Se mai putea face ceva în asemenea situaţie? Măduva osoasă, găzduită în oasele late din corp, nu este un organ asupra căruia să se poată interveni în vreun fel; ea este un ţesut complex şi, ca atare, inabordabil. Şi, totuşi, în ultimii ani „tabu“-ul măduvei osoase a căzut. În Uniunea Sovietică şi în Franţa s-a făcut transfuzie, transplantare de măduvă osoasă la om; şi în Institutul nostru de hematologie s-a studiat experimental, de un an, din iniţiativa profesorului Nicolau, problema acestor transfuzii. Şi experienţele dăduseră rezultate bune. Atunci? Transfuzie de măduvă osoasă în cazul U.G. S-a recoltat o cantitate de substanţă din oasele iliace ale celor doi fii ai lui U.G. Cu emoţia lipsei de precedent, trei tineri medici au introdus, picătură cu picătură, în vena tatălui, preţioasa substanţă. Apoi operaţia s-a terminat. Pentru donatori şi primitor a fost simplă. Nici o durere şi nici o tulburare. Pentru tinerii medici a fost însă o piatră de încercare. A urmat apoi nerăbdarea aşteptării rezultatului. Şi el a început să se declare. Starea generală a bolnavului a început să se îmbunătăţească. La controlul făcut după două luni şi jumătate s-a constatat o creştere a numărului de globule roşii de la un milion pe mm^2 la 4,5 milioane. Bolnavul U.G. crescuse în greutate, mînca normal şi-şi făcea planuri de viitor. Aşadar, celulele măduvei osoase străine, introduse în organismul bolnav, au adus un anumit factor care a stimulat măduva incapabilă să mai formeze globulele roşii.

Am văzut o scrisoare a lui U.G. trimisă de curînd medicilor care i-au făcut transfuzia. Le scria că se simte bine (se împlineşte anul de la transfuzie), că la ultimul control sanguin i s-au dat rezultate normale, că munceşte ca mai înainte de a se fi îmbolnăvit şi că va trimite în curînd pozele feciorilor lui, ca să fie afişate la gazeta de perete a donatorilor centrului.

...Există o categorie de boli de sînge, aşa-numitele diateze hemoragice, în care măduva osoasă este incapabilă, din diferite motive, să mai fabrice cantitatea normală de trombocite (cu rol important în coagularea sîngelui). În asemenea cazuri, sîngele deposedat de trombină îşi pierde din proprietăţile de coagulare. Survin hemoragii mari şi continue care nu mai pot fi oprite prin mijloacele clasice. Şi viaţa omului este în pericol. Aşa era pînă nu demult viaţa tinerei D.N. I s-a făcut transfuzie de măduvă osoasă. Intervenţia a efectuat-o acelaşi colectiv de medici de la Institutul de hematologie. După numai patru ore de la transfuzie, hemoragiile au încetat. După 48 de ore, controlul sanguin a arătat o creştere considerabilă a trombocitelor. Se înregistrase o nouă victorie asupra morţii.

Evident, metoda aceasta, nouă atît la noi cît şi în întreaga lume, este abia la început. Dar de pe acum, judecînd după rezultatele obţinute în mai multe cazuri, se poate spune că ea deschide perspective în tratamentul multor boli grave de sînge.

★

Cu aceasta încheiem scurta noastră incursiune în lumea microscopică a sîngelui şi în casa... acestui vrăjitor al vieţii. Vrăjitorul mai are încă secrete. Dar hematologii sînt... straşnic de perseverenţi.

Constanţa BRATU

CU SARE ŞI PIPER

CUVINTE ÎNCRUCIŞATE

În general sînt un om rezistent. Cu mine bolile nu duc trai bun. Gripa am rezolvat-o cu trei zile concediu, junghiul l-am înecat într-o sticlă cu „Diana", guturaiul l-am lichidat în patru batiste, durerea de măsele am rezolvat-o cu un urlet care a trezit tot blocul; pe scurt, dacă toţi oamenii ar fi atît de rezistenţi cum sînt eu, medicii ar trebui să se recalifice, iar policlinicile să fie transformate în săli de dans...

De o vreme însă o boală gravă, un soi de epidemie, s-a abătut asupra locuinţei mele ameninţînd să mă doboare. Microbul are forma unor pătrăţele — unele albe, altele negre. Numele ştiinţific al bolii nu-l cunosc, dar în termeni populari ea se numeşte „cuvinte încrucişate".

Crizele iau naştere o dată la săptămînă, la oră precisă...atunci cînd iau „Flacăra" de la debit. Răsar cu ea în pragul casei şi în aceeaşi clipă membrii familiei năvălesc spre mine: „Are?" „Are!" La început nu ştiam ce trebuia să aibă, apoi m-am documentat.

Mă aşez la masă. Soţia se aşază alături, mama vizavi, bunicul în dreapta. Aştept să mi se servească mîncarea. Nimic. Eu flămînd, cu ochii-n farfurie, ei sătui, cu ochii în careu... „Margareta, mi-e foame". „4 orizontal..." „Mi-e foame vertical, dragă... Ce-ai pregătit?"...„Păsări exotice..." „Zău?... Au sosit la „Comaliment"? Eu am văzut numai nuci de cocos, papagali n-am văzut". „Nu mă zăpăci — sare nevasta—acum dezleg".„Cum soro, abia acum îi dezlegi?... Şi cum i-ai pus la cuptor? Legaţi?" Se uită la mine, să mă înghită de supărare. Mă uit la ea, s-o înghit de foame... „Şi cît o să mai aştept?" Intervine mama: „Ai răbdare, n-am rezolvat încă nici orizontalul". „Verticalul, în schimb, merge mai repede — mă linişteşte bunicul. Ieri la şapte şi un sfert am fost gata cu orizontalul şi cu verticalul". Înghit în sec şi mulţumesc lui dumnezeu că nu trebuie rezolvat şi în diagonală.

Intru în dormitor flămînd, mă întind orizontal pe studio şi încep să am fel de fel de halucinaţii verticale: lampa din plafon ia forma unui curcan rumenit, elementele de la calorifer prind să se transforme în macaroane, picioarele mesei în franzele şi tocmai cînd dădeam să mănînc în visul meu o fleică în sînge, aud vocea soţiei: „Ionele,hai vino!"... Sar din pat în doi timpi şi trei pătrate... vreau să spun în doi timpi şi trei mişcări, şi mă reped la masă. „Gata?" „Gata! S-a tocit!"... „Ce s-a tocit?" „Creionul. Fă-mi un alt vîrf". Ascut. „Dă-mi un fluviu în Africa". „N-am la mine, l-am uitat la serviciu".

Ceasul arată 6 şi jumătate. Arunc o privire peste careu. N-au dezlegat nici jumătate de joc. Simt aşa, ca o sfîrşeală... În faţa ochilor nu văd decît pătrăţele şi în fiecare pătrăţel văd orizontal şi vertical o ciorbă, o friptură, un şpriţ şi o felie de tortă. Soţia s-a împotmolit la 7 vertical. „Ionele, spune-mi o fiinţă care poate îndura ore întregi setea"... „Nu ştiu, dragă, dar dacă e vorba de o fiinţă care poate îndura ore întregi foamea, trece-mă pe mine"... „Fiinţă cocoşată care trăieşte în deşert şi se termină cu „milă". „Ai milă, scumpo"... „Că-milă", nu „ai-milă"!...

Mama îşi fixează bine ochelarii pe nas şi citeşte: „Orizontal: peşte care trăieşte în apele noastre"... „Prăjit sau marinată?" — scîncesc eu desperat. „Începe cu „C". „Crap". „Crap? Aoleu, Margareto, am uitat ştiuca pe aragaz!" Şi mama o zbughi la bucătărie. S-a întors cu o tigaie în care pluteau cîteva pătrăţele negre...

M-am retras într-un colţ al mesei, mi-am scos lucrările de contabilitate şi diverse şi am început să lucrez la bilanţ. După o oră, cînd am revăzut ce-am scris, am constatat că la „Ieşiri" figurau „Don Quijotte, Capul Bunei Speranţe şi Buona sera signorina", la „Intrări" figurau patru papagali, şase dromaderi şi un crap spaniol, că pe schemă în postul de merceolog a fost angajat Carusso, că la planificare a fost transferat Cristofor Columb, dactilografă Gina Lollobrigida, iar la „Beneficii", „Casa în care locuiesc"...

La ora şapte seara „orizontalul" fusese dezlegat cu aproximaţie. Mi s-a servit un meniu fix şi rece. Seara la zece m-am culcat, obosit frînt. „6 vertical" — aud vocea Margaretei, lîngă mine; „6 vertical: vioi, vesel, plin de viaţă". „Mi-e somn de pic!" „Nu se potriveşte". „Se potriveşte, că-s obosit şi flămînd"...

În zori, la patru jumătate, stăteam la birou cu enciclopedia deschisă, căutînd o „vieţuitoare marină din era secundară, care făcea şi pui şi ouă"; la cinci şi un sfert consultam „Larousse-ul" să găsesc ce-a spus Ludovic al XV-lea bucătarului de serviciu; la cinci şi douăzeci înghiţeam al şaselea antinevralgic; la cinci jumătate a bătut bunicul în uşă să ne întrebe dacă în loc de „Don Quijotte" n-ar merge „Vico Toriani", iar la ora opt mă aflam cu articolul de faţă la gazetă şi-l aşteptam pe redactorul şef... să-l implor, să-i cad în genunchi să publice cuvinte încrucişate cel mult o dată pe trimestru, altfel... păcat de mine!...

I. AVIAN

SOLUŢIE

În S.U.A. problema rasială,
rămasă pîn-acum nerezolvată,
dintr-un condei a fost elucidată
în cel mai delicat sector: în şcoală.

Şi e precis că nu se va mai face
printre elevi nici o discriminare
şi astfel toţi copiii de culoare
s-or bucura de linişte şi pace.

Pe străzi, în curtea şcolii ori în clase
nu-i vor mai speria cei puşi pe ceartă
şi nu-i vor mai întîmpina în poartă
nici pietre şi nici bîte noduroase.

Nu vor mai auzi de ciomăgeală
şi nu va fi nici paza necesară...
...Curînd încep vacanţele de vară
şi micii negri nu mai vin la şcoală.

I. ATANASIU-ATLAS

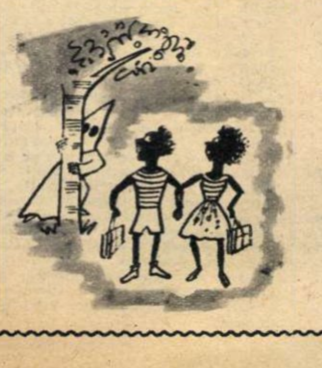

N-AVEA NEVOIE...

Pe seama generalului hitlerist von Baumheim, unul din cunoscutele creiere de buzunar ale führerului-caporal, circulau o mulţime de anecdote.

Se povesteşte, între altele, că pe vremea cînd comanda în calitate de colonel una din unităţile care operau în Franţa o bombă, făcînd explozie în apropierea „Horch"-ului în care se afla von Baumheim, îl răni grav la cap, gata-gata să-l trimită pe cealaltă lume.

Întrucît cel mai apropiat spital se afla la o distanţă destul de bunicică, iar starea gravă în care se afla rănitul nu admitea nici un fel de întîrziere, se hotărî ca operaţia să fie făcută acolo, pe loc, la primul post sanitar.

Chirurgul tocmai începuse operaţia: cu trepanul despicase calota craniană şi, apucînd cu grijă creierul, începu să caute schija buclucaşă, şi iată că, pe neaşteptate, îşi făcu apariţia un ofiţer, curier de la marele cartier, care aducea un ordin pentru colonel. Spunînd că e un ordin de la „führer", ceru ca operaţia să fie întreruptă şi bolnavul să fie scos de sub narcoză.

— Citeşte dumneata — ordonă cu glas stins Baumheim, după ce-l treziră din somnul narcotic.

— E un decret de avansare! — anunţă medicul după ce citi. Aţi fost făcut general.

Un „ura!" horcăit gîlgîi în gîtlejul lui von Baumheim. Şi în clipa următoare chipul schimonosit de chinuri se înroşi ca o flamă, încît toţi cei de faţă crezură că s-a sfîrşit cu el... Dar nu!... Adunîndu-şi ultimele puteri, generalul reuşi să se ridice de pe masa de operaţie, aruncă cît colo cearşaful şi, cu gesturi înfrigurate, se încinse, îşi potrivi la loc ţeasta pe deasupra căreia îndesă casca de campanie.

— Pentru dumnezeu, creierul! — îi strigă, îngrozit, medicul. V-aţi uitat creierul pe masa de operaţie...

— N-am nevoie de creier! — strigă triumfător von Baumheim. Sînt general al marelui Wehrmacht!

Şi o zbughi pe uşă.

CE MAI GRĂDINAR!...

Pe la nouă şi ceva îşi făcu apariţia, venind dinspre blocul 3, un omuleţ cu ochelari de soare şi caschetă albă de doc. Căută cu privirea în toate părţile, după care, în trecere, se apropie şi-i spuse ceva lui Mazilu de la scara a V-a, care tocmai îşi sădea un mic tei dinaintea ferestrelor deschise.

— De cine întreabă? — se interesă administratorul, un individ cu înfăţişare gravă, care şedea deoparte şi pufăia liniştit din ţigară.

— Groapa... Zice că nu-i destul de adîncă.

Administratorul mormăi ceva şi o luă alene printre grupurile de locatari, contemplînd cu negrăită satisfacţie zorul de tîrnăcoape şi lopeţi meşterind ronduleţe şi alei între cele două blocuri.

Dincoace, în spatele perdelei de plopi, ciripitul gălăgios al elevilor de la şcoala elementară din cartier marca locul viitorului teren de sport.

Şi toate acestea, tot, tot ce se vedea aici, erau opera dumnealui: a tovarăşului administrator. Dumnealui lămurise oamenii, dumnealui vorbise cu directorul şcolii, dumnealui supraveghease ieri după-masă descărcatul camionului cu puieţi şi răsaduri, dumnealui... luase o ţuică cu şoferul... Da' cîte şi mai cîte! Parcă ce?! E chip să stai cînd ai atîtea pe cap, atîta răspundere!...

Călcînd cu luare-aminte să nu-i intre nisip în pantofi, tovarăşul administrator trece pe lîngă fiecare grup. Însufleţeşte oamenii, îi îndeamnă, îi laudă. Ba din cînd în cînd le mai dă şi o mînă de ajutor, arătîndu-le, aerian, cu catastiful în care ţine evidenţa lucrărilor, cum se foloseşte mai cu spor o lopată, un tîrnăcop, roaba...

Deodată se poticneşte nemulţumit. Trecătorul de adineauri, omuleţul cu ochelari de soare şi caschetă de doc, e tot acolo. Şi-a scos haina, a pus şi el mîna pe cazma şi — ce crezi?! — s-a apucat să le arate oamenilor cum să sape... Pînă acum a plantat şi trei puieţi.

— Ia mai las-o cu sfaturile! — îi strigă administratorul, nemulţumit, într-un fel, de interesul cu care e ascultat omuleţul. Dacă ai de gînd să ne ajuţi, păi pune mîna colo! Dă-i zor! Uite-aşa!

Şi catastiful iar o face pe lopata...

Cineva îl strigă. Scandal mare dinaintea uneia din ferestrele de la parter. Dinăuntru, din casă, jumătate revărsată peste pricbici, namila de Frăţiloaica şi-a încleştat palmele de tulpina unui pomişor. La celălalt capăt, pirpiriul de Smarandache de la „3" nu se lasă nici mort. Trage de-i ies ochii din cap.

— Tovarăşi! Da' se poate, mă' tovarăşi?! — intervine plin de sine administratorul. Noi dăm aici pe brînci şi dumneavoastră!...

— Femeia are dreptate, dumneata nu vezi? — se amestecă pe neaşteptate omuleţul apărut şi el acolo. Ia numără de vezi numai cîţi pomi i-au plantat pînă acum în faţa ferestrelor... Adevărată perdea de protecţie...

Administratorul face ochii mari.

—Dumneata să nu te amesteci, auzi? — se răsteşte. Aici eu sînt cu organizarea.

—Atunci... organizează, ce-mi stai? — se întoarce vesel omuleţul. Pune mîna şi arată oamenilor... Da' cum?!

Şi, cu sapa pe umăr, o porneşte glonţ spre rondul cel mare din mijloc.

Din toate părţile oamenii aleargă acum la el, îi cer sfaturi, îl cheamă să le arate... Aici ronduri, dincoace un rînd de pomi — aşaaa... Omuleţul răspunde tuturor, ajută, dă sfaturi, pune mîna unde e mai greu. Acum îl trimite pe Bobeică din blocul „B" să facă rost de un furtun, şi numaidecît apa rece domoleşte zăduful, înviorînd brazdele proaspăt greblate.

Administratorul nu mai poate răbda. Strigă după responsabilul cu uneltele. Vrea să ştie numaidecît dacă furtunul a fost dat cu semnătură în regulă, ori... Că p-ormă, dacă se rătăceşte...

— Tii, ce mai grădinar! — se aude în clipa aceea, lîngă el, vocea bine cunoscută a tovarăşului Voicu, deputatul cartierului. Dumneavoastră l-aţi chemat?

Administratorul parcă-i picat de la „5". „Gră-di-nar?... Stai, frate, cum?"... Aha, acum a înţeles. Omuleţul, va să zică... Şi repede o potriveşte. Nu-i prost de loc administratorul...

— Păi... m-am înţeles cu el... m-am interesat, ştiţi... Da' lozinca de la intrare aţi văzut-o?

— Lasă dumneata lozinca... Dumneavoastră l-aţi chemat? Asta te întreb.

— Pe cine?

— Pe *grădinar*!... Pe tovarăşul vicepreşedinte al sfatului...

Şi deputatul întinde arătătorul în direcţia unui grup de pionieri în mijlocul căruia omuleţul cu ochelari de soare şi caschetă albă de doc alege şi împarte pe categorii răsadurile de părăluţe şi begonii.

Mai departe... administratorul descoperă că s-a făcut dintr-o dată cald... al naibii de cald... Că are nişte mîini şi că-n mîini în loc de lopată sau tîrnăcop ţine un catastif... Un catastif cu scoarţe albastre, pe care numai ca evantai nu-l folosise pe ziua de azi...

Silviu GEORGESCU

Cuvinte încrucişate

UŞOR ŞI GREU

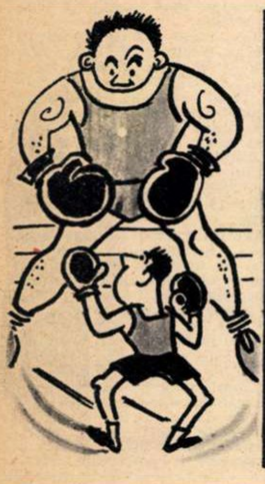

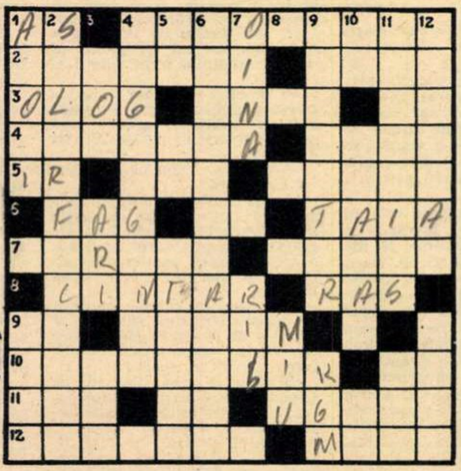

ORIZONTAL: 1) La categoria uşoară sau la categoria grea, campion — Îngreunat. 2) Distrugeri grele — Comparaţie pentru uşor. 3) Lipsit de picioare — Eroină a lui Caragiale în grea dilemă în drama „Năpasta“ — În greutate! 4) Cartof (uşor de ghicit pentru orice transilvănean) — Vlădă (fig.). 5) Alifie — Pămînt greu — Cu greutăţi, obligat. 6) Lemn (dar nu de esenţă uşoară) — Despică uşor — A despica cu cuţitul. 7) Uşor, natural — Greu şi mare. 8) Stabileşte greutatea — Bărbierit. 9) Rumegătoare — Bastion greu de cucerit (od.). 10) Se mişcă uşor şi ritmic pe scenă (pl.) — Diftong. 11) Colac fără margini! — Pronume — Uşurează prinderea cailor sălbatici. 12) Greu — Om cu greutate.

VERTICAL: 1) Negri — Împiedică la moară risipirea făinei. 2) Iau toate uşor. 3) Produce aparate fotografice — — Unităţi de măsură — Taifas. 4) Cele ce iartă uşor. 5) Semimată — Seu! — Se mişcă greu. 6) Pot fi parcurşi cu uşurinţă. 7) Sport naţional — Manifestare de veselie. 8) Literă grecească. 9) Greu — Unitate de lucru mecanic. 10) Cură! — Uşor de admirat căci e expus — Cucereşte! 11) Greu — Tria! 12) Cartier în Iaşi — Greu.

DEZLEGAREA JOCULUI „VESTIMENTARĂ“, APĂRUT ÎN NR. 24

ORIZONTAL: 1) Nediferenţiată. 2) Mutări — Sincer. 3) I — Năting — Fata. 4) Neglijent — Ro — B. 5) D — Aida — U — B — Rai. 6) Ur — Ai — I — Soi — Rs. 7) Rea — Cazaca — Ame. 8) Apta — Roşu — Stor. 9) Toartă — Ploconi. 10) Orsa — Bor — Bunic. 11) At — Mn — Lei — M — Zu. 12) Reviste — Noptat. 13) Eros — Constanţa.

O PAGINĂ NECUNOSCUTĂ DIN ISTORIA SAHAREI ANTICE

Deşertul Sahara a fost în vremuri străvechi o regiune roditoare, care a atras diverse popoare ce au locuit şi s-au perindat aci timp de peste opt milenii î.e.n. În ultimele decenii, mai cu seamă după 1930, s-au făcut în Sahara valoroase descoperiri arheologice. Anumite izvoare istorice antice au format un preţios ghid ce a uşurat munca oamenilor de ştiinţă. Astfel, marele istoric grec Herodot (sec. 5 î.e.n.) a consemnat în opera sa ştiri despre populaţiile din această parte a Africii. El pomeneşte de garamanţi, care au trăit la apus de Nil şi au întreprins operaţiuni de urmărire. cu ajutorul carelor de război trase de doi sau patru cai, împotriva altei populaţii vecine — aşa-numiţii „troglodiţi“. Datele consemnate de Herodot au stîrnit un deosebit interes în rîndul savanţilor, dornici să lumineze taina ce învăluia apariţia cailor şi a carelor în centrul Saharei. Problema a fost lămurită de prof. H. Lhote, de la „Muzeul omului“ din Paris, care a descoperit unul din cele mai mari tezaure de artă preistorică din lume. El a arătat că originea carelor şi a cailor trebuie căutată în unele fapte — cunoscute de istorici din inscripţiile egiptene sub numele de invazia „popoarelor mării“ — petrecute în jurul anului 1200 î.e.n., cînd s-au produs mari mişcări de populaţii ce au avut ca punct de pornire în special Creta. Acestea au debarcat pe coasta Cirenaicii, aducînd cu ele un număr mare de care de război. Aliate cu libienii băştinaşi, au atacat în cîteva rînduri Egiptul, fiind respinse şi constrînse, în cele din urmă, să se retragă în adîncul ţinuturilor sahariene.

Începînd din anul 1950, H. Lhote a izbutit să găsească alte numeroase imagini, pictate sau gravate pe atunci, pe baza cărora s-a identificat în întregime vechea cale de circulaţie ce lega fluviul Niger (Sudan) cu ţărmul mării (Tripoli, Libia). Din interesanta şi bogata comoară artistică şi arheologică existentă îndeosebi în masivul Tassili-n-Ajer, relevăm, printre altele, imaginea ce ne redă caii înhămaţi la carele de război, costumul războinicilor şi al femeilor lor şi armamentul — lancea şi scutul reprezintă amănunte caracteristice figurilor create de arta cretano-miceniană.

Repartiţia acestor imagini pe o suprafaţă atît de întinsă, în cele mai diferite locuri ale Saharei, a constituit o mare surpriză pentru istorici şi înlesneşte studierea mişcărilor populaţiilor care, cu 1000 de ani î.e.n., au atins Nigerul folosind calul.

C. DUMITRESCU

Frescă descoperită la Adjefu-Tassili, datînd din mileniul I î. e. n.

SFATURI practice

CĂLDURA ŞI TRATAMENTELE COSMETICE

Se ştie că organul care suferă cele mai mari şi mai rapide modificări sub acţiunea razelor solare este epiderma. De aceea, în timpul verii, procesele de sensibilizare a pielii se manifestă mult mai intens decît iarna. Căldura face să se dilate porii epidermei care devin astfel mai expuşi la depunerea impurităţilor din aer; razele soarelui, neraţional dozate, irită pielea, iar transpiraţia excesivă are, la rîndul ei, efecte dăunătoare.

Multe persoane îşi închipuie că pot combate aceste efecte nedorite prin folosirea diferitelor preparate cosmetice şi sînt decepţionate cînd constată că în multe cazuri, în loc să se calmeze, tenul lor mai rău se irită.

Explicaţia e simplă: folosirea excesivă a unsorilor, a cremelor şi a pudrelor — mai ales pe timpul verii — duce la efecte exact contrarii celor aşteptate. Primul efect negativ pe care-l are acoperirea epidermei cu asemenea preparate cosmetice este astuparea porilor şi prin aceasta împiedicarea eliminării toxinelor din corp. Înseşi exagerările în ungerea corpului în timpul băilor de soare nu sînt recomandabile, ele avînd acelaşi efect dăunător procesului de dezintoxicare şi, în plus, oprind razele ultraviolete şi lăsîndu-le numai pe cele calorice să pătrundă în corp.

Dar produsele cosmetice întrebuinţate fără discernămînt şi în dozare abuzivă pot provoca uneori, prin însăşi compoziţia lor, iritaţii ale pielei (dermatoze). Se poate constata destul de frecvent această iritaţie la persoanele care folosesc deseori împotriva transpiraţiei preparate pe bază de clorid de aluminiu. Aşa cum se pot vedea şi cazuri de dermite la unele persoane care lucrează mult cu preparate cosmetice (coafori, cosmeticieni etc.).

Abuzul de preparate cosmetice duce deci, în unele cazuri, la sensibilizare, la stări de alergie, aşa cum folosirea metodică, raţională, a unor astfel de preparate poate face mult bine epidermei.

Chiar cele mai simple preparate, cum ar fi vaselina sau parafina, aplicate în timpul zilelor călduroase pe ten, nu fac uneori decît să dilate şi mai mult porii, să capteze în ei praful din aer şi să dea naştere acelor puncte negre atît de dezagreabile la vedere. În sfîrşit, pînă şi rujul de buze, prin aplicarea permanentă, poate provoca leziuni ale semimucoasei.

De aceea e recomandabil ca, cel puţin vara, să se facă pauze în folosirea preparatelor cosmetice sau, în orice caz, să nu se întrebuinţeze acestea decît seara, pentru curăţirea şi hrănirea tenului.

O faţă bronzată de soare, fără artificii cosmetice, este de altfel mult mai plăcută la vedere decît una îmbicsită cu cremă şi farduri.

JOSIANA

La întrebările cititorilor

DESPRE ORIENTAREA ŞI „LIMBAJUL“ ALBINELOR

Răspundem prin materialul de mai jos tovarăşului Panait Gheorghiu din Botoşani, care ne întreabă cum explică biologii faptul că albinele se orientează în zbor şi se înţeleg între ele.

De cînd oamenii au început să studieze pe baze ştiinţifice viaţa insectelor, s-au emis diferite ipoteze în legătură cu simţurile de orientare şi comunicare ale albinelor.

Cea mai mare parte dintre experimentatori au căzut de acord asupra existenţei unui simţ al direcţiei, localizat în antenele albinei — simţ care funcţionează sub influenţa poziţiei şi a radiaţiilor soarelui.

Alţi cercetători au atribuit orientarea albinelor unui simţ deosebit de percepere a mirosurilor, dovedit plauzibil atît în identificarea surselor de miere cît şi în înapoierea fără greş la propriul stup. Un argument în plus în favoarea acestei teze este şi acela că, în cazul descoperirii unei flori fără miros dar care s-a dovedit o bună sursă de miere, albina pune în funcţiune o glandă situată în partea terminală a abdomenului — glanda lui Nassonov — care lasă pe petale propriul ei miros, ce va servi la identificarea ulterioară a sursei de nectar. Se pare deci că ambele ipoteze sînt valabile şi se completează una pe alta.

Dar cel mai curios fenomen din viaţa acestei insecte constă în faptul că ea poate să comunice cu tovarăşele ei de stup, anunţîndu-le cînd a descoperit o sursă bogată de hrană şi indicîndu-le cu precizie locul unde aceasta se află. Studiind îndeaproape acest fenomen cu ajutorul stupilor transparenţi şi al albinelor marcate, biologii au constatat că albina care a descoperit o sursă de miere, deîndată ce a pătruns în stup, începe să execute anumite mişcări în zbor, la care toate cele dimprejur sînt atente. Apoi, cînd vestitoarea îşi începtează mişcările, celelalte se apropie de ea, îi palpează cu antenele extremităţile adbomenului şi îşi iau imediat zborul în direcţia care le-a fost cu precizie indicată. Palparea abdomenului cu antenele ar avea drept scop să descopere mirosul care va identifica floarea ce ascunde hrana.

În ce priveşte mişcarea pe care albina o execută la sosire, aceasta este un fel de dans circular sau în formă de opt, în funcţie de distanţa la care se găseşte sursa de hrană.

Dacă această sursă se află la mai puţin de 100 de metri, dansul este pur şi simplu circular; dacă se găseşte la o distanţă mai mare, dansul ia forma unui opt culcat, cu evoluţii mai rapide sau mai lente. Cinci evoluţii, spre exemplu, într-un sfert de minut indică o depărtare de 800 de metri, iar trei evoluţii pe acelaşi interval de timp arată o distanţă de aproximativ 2 km. Direcţia exactă este indicată de asemenea prin poziţia pe care o păstrează corpul albinei în timpul acestui dans şi în raport cu poziţia din acel moment a soarelui. Această poziţie a soarelui este de altfel percepută de albine chiar dacă cerul e acoperit de nori, de unde concluzia că insecta e sensibilă la razele calorice (infraroşii) ale soarelui.

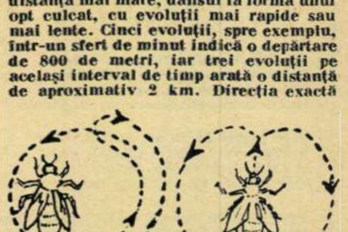

STÎNGA: Dansul circular.
DREAPTA: Dansul în formă de 8 culcat.

În legătură cu această aptitudine de anunţare a sursei de miere descoperite, e interesant de amintit cazul unui contrabandist descoperit acum cîţiva ani. Acesta, voind să se sustragă de la taxele vamale pentru trecerea unei cantităţi de miere din Italia în Elveţia, a luat cîte o albină din stupii pe care-i avea pe teritoriul elveţian şi le-a transportat pînă la butoaiele cu miere ascunse de partea cealaltă a frontierei. Atît a fost suficient pentru ca în cîteva zile toată mierea să-i fie transportată, pe sub nasul grănicerilor, în Elveţia. Cazul a fost descoperit numai datorită unui denunţ.

CITITORII către CITITORI

BANDA ELENA, pionieră, elevă în clasa a VI-a A a Şcolii medii din Mediaş, doreşte să corespondeze cu colegele ei din alte regiuni ale ţării.

NAUM PETRICĂ, student din Oraşul Stalin, str. Memorandumului nr. 12, doreşte să facă schimb de cărţi poştale ilustrate.

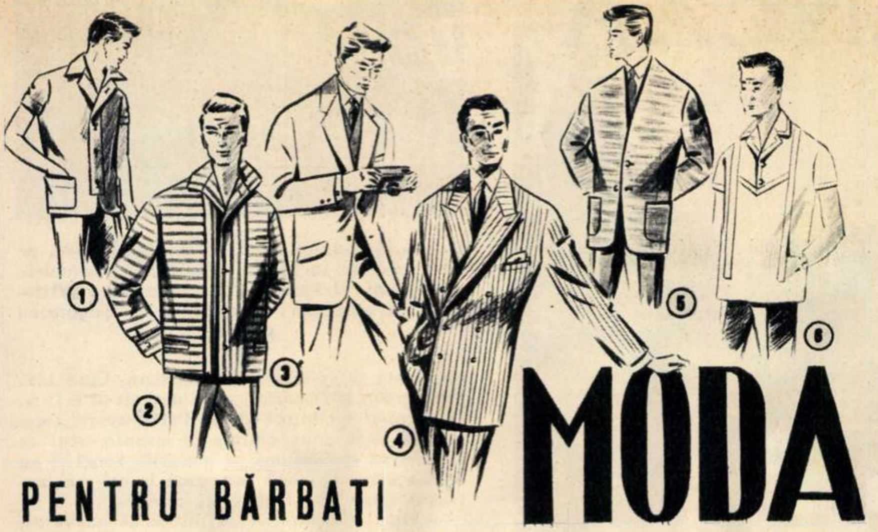

MODA
PENTRU BĂRBAȚI

Mai mulți dintre cititorii noștri — socotindu-se nedreptățiți de rubrica noastră de modă (care, s-o recunoaștem, nu s-a prea preocupat în ultima vreme de moda masculină) — ne-au cerut unele sugestii vestimentare pentru sezonul estival. Iată-le, în puținele rînduri de față.

Ținuta cămașă și pantalon este socotită pe drept cuvînt cea mai comodă și mai practică pentru lunile de vară. Dar și la această ținută se cere multă atenție, deoarece un pantalon oarecare, purtat cu o cămașă ce nu i se potrivește, poate da aparența unei ținute neglijente. Dacă însă la alegerea acestora atenția se va îndrepta atît spre calitatea materialelor cît și spre armonia de culori, se va realiza un efect de ansamblu reușit.

Pentru cămăși se va alege bumbacul mercerizat uni, de preferință alb sau bleu, și un material specific de vară, etamina, care este răcoroasă. De asemenea, continuă să fie apreciate, mai ales de tineret, cămășile făcute din poplin de culoare închisă.

Ales în nuanțe de gri, albastru închis sau bleumarin, pantalonul va fi făcut din tergal sau din balonseide, material care se calcă ușor și are un aspect frumos. Cînd este vorba de genul cămașă-bluză, atunci poate fi întrebuințat cu mult succes pichetul gros în dungi, olandina, balonseide sau kașaua colorată și — fără a se exagera genul sportiv — se vor folosi croiala raglan, tighelurile aparente, buzunarele mari, aplicate, nasturii de sidef sau de piele (desenele nr. 1,2,6). Această ținută nu se potrivește însă decît bărbaților tineri și cu siluetă frumoasă. Ceilalți vor adopta sacoul fără revere, care este practic și are o notă văratică. Acesta poate fi confecționat din tergal sau dintr-o stofă ușoară uni, în dungi sau alt desen ce poate merge pînă la ecosezul cu motive mari, pronunțate, care este anul acesta deosebit de modern (desenul nr. 5).

Cît privește costumul deschis de vară — pe care unii bărbați continuă să-l prefere oricărei alte ținute — el va fi confecționat fie din clasicul flanel gri, fie dintr-o stofă ușoară, de culoare deschisă, în dungi sau alt desen (desenele nr. 3 și 4). Completată cu o cămașă albă de poplin și cu o vestă într-o culoare diferită dar asortată nuanței costumului și cu o cravată de culoare vie, această ținută poate fi purtată atît la concerte, cît și într-o grădină de vară sau într-o stațiune balneară.

Locul pantofilor de culoare închisă, cu tălpi groase, este luat în timpul verii de pantofii ușori, perforați, la care se asortează foarte bine șosetele cu desen. Acestea însă nu se potrivesc la sandale decupate, la care se poartă, de preferință, șosete uni, crem sau gri.

De altfel, magazinele noastre, bine asortate, ne vin în ajutor atît prin variatul lor sortiment, cît și prin personalul de specialitate ce stă la dispoziția publicului cu sfaturi competente.

Poșta REDACȚIEI

M. ORESIA — Sibiu: Cuvintele uragan, ciclon și taifun exprimă în esență același lucru: furtună violentă cu acțiune distrugătoare. Uragan ar fi cuvîntul generic, ciclon se numește de obicei furtuna care ia naștere în marea Antilelor și traversează, în vîrtejuri, tot Atlanticul, iar taifun este numele pe care l-au dat chinezii aceleiași forme de manifestare a naturii în oceanele Pacific și Indian. Singura deosebire, dacă vreți, între ciclon și taifun este că acesta din urmă are o rază de acțiune mai mică.

În legătură cu fotbalul nu se poate preciza care e echipa cea mai bună din lume. În fiecare an sau în fiecare sezon poate fi alta cea mai bună.

Cu ultima problemă adresați-vă Oficiului Național de Turism „Carpați", București, Calea Victoriei, nr. 100.

MIHAI BOCA — Suceava: Cea mai veche gramatică a limbii romîne a fost tipărită la Viena în anul 1780, de Samuil Micu și Gheorghe Șincai. Înaintea acesteia s-a mai semnalat una, care a existat însă numai în manuscris; ea a fost întocmită în anul 1757 de Dimitrie Brașoveanul. „Gramatica romînească" de Radu Tempea, apărută la Sibiu în anul 1797, este cunoscută, firește, ea fiind caracterizată prin efortul autorului de a combate unele cuvinte străine introduse în graiul ardelean și prin încercarea de a impune unele invenții proprii ca: „glasnice" în loc de vocale, „multuratec" în loc de plural, „aplecare" în loc de declinare, „căderi" în loc de cazuri etc.

MIRELA TUTUIANU — Rîșnov: Prin avioane supersonice se înțeleg acele aparate de zbor care depășesc viteza sunetului — adică viteza de 331,30 de metri pe secundă sau 1.192 km pe oră. Astăzi există multe tipuri de avioane înzestrate cu motoare cu reacție, care depășesc larg această viteză.

ION OLTEANU — București: Numărătoarea anilor înaintea erei noastre nu era aceeași pentru toate popoarele. Romanii, spre exemplu, numărau anii de la fondarea Romei (conform legendei lui Romulus și Remus); evreii, de la facerea lumii (în versiunea biblică); egiptenii, după istoria lor și așa mai departe. Evul mediu a generalizat numărătoarea actuală, pornind tot de la o legendă: aceea a presupusei nașteri a lui Cristos. Oamenii de știință folosesc și ei această numărătoare. Cînd e vorba de precizarea unei date dinaintea anului 1 al erei noastre, se ia acest an drept punct fix de reper și se calculează mergînd crescendo înapoi în timp; în acest fel se poate mai ușor fixa în timp data oricărui eveniment fără a complica calculul, luînd ca bază calendarul fiecărui popor antic în parte.

VIRGIL FRINGULESCU — Slobozia: Cînd se spune că există o presiune atmosferică de 760 de milimetri, aceasta se poate traduce cu 1 kilogram și 0,33 de grame pe centimetru pătrat. Maximum de presiune înregistrat pe scoarța terestră a fost de 807 milimetri, în anul 1893, la Irkutsk. Presiunea scade în raport invers cu înălțimea. La 2.000 de metri, spre exemplu, ea atinge valoarea de 591,7 milimetri, iar dincolo de 60.000 de metri nu mai există de loc.

M. IONESCU — Broșteni, V. Dornei: Sirene (sau „faraoance", cum le spuneți dv.) n-au existat decît în mitologie și în basme, ele nefiind decît plăsmuiri ale imaginației.

În legătură cu căderea părului, fiind vorba de un specific al atmosferei în care munciți, vă sfătuim să consultați medicul policlinicii de care aparțineți. Acesta poate să vă prescrie un remediu în funcție de acest specific, pe care trebuie să-l cunoască.

COSTEL IONAȘCU — Sibiu: Prietenul dv. sau s-a înșelat la numărătoare, sau nu are vederea prea bună. Pentru un ochi normal, pe o noapte perfect senină sînt vizibile, fără ajutorul nici unui instrument optic, toate stelele pînă la a 6-a mărime inclusiv — adică într-o singură emisferă ochiul omului poate vedea aproximativ 3.000 de stele. În ce privește cealaltă problemă, trebuie să știți că, normal, clipirea ochiului durează în medie 0,3 secunde și se repetă — tot în medie — cam la 3 secunde. Prin urmare, se poate afirma că în 15 ore un om, deși nu închide în mod vizibil ochii, stă totuși cu ei închiși timp de o oră și jumătate.

DE VORBĂ CU MEDICUL

FRANKLIN — București: Vă felicităm pentru sănătatea și vigoarea de care vă bucurați la vîrsta dv. Totuși, simptomul pe care ni-l descrieți ține sau de o suferință a urechii interne (sindrom vestibular), sau de o arterioscleroză, care la vîrsta dv. se poate admite. În cazul că se confirmă aceasta din urmă, faceți în timpul verii un tratament cu iod. Veți putea folosi Iodazin, XV-XX de picături de 2-3 ori pe zi sau 1-2 fiole pe zi din același medicament, în injecții intramusculare sau intravenoase făcute foarte încet.

G. B. R. — Barboși: Pentru a primi răspunsul dorit, vă rugăm a trimite adresa dv. exactă, referindu-vă la inițialele cu care ați semnat. Veți primi răspunsul prin scrisoare.

DORIN ARGHIR — Tulcea: Asemenea operații se fac la o secție specială a Spitalului de urgență și la chirurgia maxilo-facială de la Facultatea de stomatologie, ambele din București.

ENE LICULESCU — București: Și totuși, numai un serviciu de endocrinologie va lămuri cazul dv. Faceți și o radiografie de „șa turcească" și prezentați-o endocrinologului care vă consultă.

Dr. Silviu GHEREA

O VIEȚUITOARE CURIOASĂ

O făptură curioasă, care trăiește numai în Australia și în Tasmania, ornitorincul, reprezintă un amestec ciudat de pasăre, reptilă și mamifer, părînd să fie născocit de închipuirea unui făuritor năstrușnic de lighioane.

Prin înfățișarea sa ornitorincul pare o adevărată glumă a naturii. Numele îi vine de la două cuvinte grecești care înseamnă cioc de pasăre. Aspectul său amintește de castor sau de vidră, în timp ce ciocul i se aseamănă cu cel de rață, de unde și denumirea de vidră-rață. El se folosește de cioc pentru a prinde insectele și moluștele acvatice cu care se hrănește. Ochii ornitorincului sînt mici, labele sale anterioare sînt subțiri și înarmate cu gheare lungi, în timp ce cele posterioare aduc cu laba unei păsări palmipede, special înzestrată pentru a bate apa.

Blana ornitorincului, asemănătoare cu cea a focelor, este închisă pe spinare și strălucitoare pe pîntece. Coada, largă și plată, joacă un rol activ cînd animalul înoată: servește în același timp de vîslă și de cîrmă.

DE CE PRODUCE BALENA „FÎNTÎNI ARTEZIENE"?

În ciuda dimensiunilor sale impresionante, balena este o excelentă înotătoare. Ea se afundă cu ușurință la adîncimi ce depășesc 1.000 de metri, putînd rămîne mult timp sub apă. Dar chiar și în acest timp balena are — ca și toate celelalte mamifere — o respirație pulmonară. Aerul, încălzit în plămînii ei uriași, este aruncat cu putere în sus pe nări, antrenînd o coloană de apă. Această coloană este cea care constituie așa-numitele „fîntîni arteziene". Cînd balena se găsește la suprafață, aerul — încăzit în plămîni — se preface, la contactul cu atmosfera înconjurătoare, mai rece, în aburi, creînd doar impresia de fîntînă arteziană.

GIMNASTICA LA DOMICILIU

COMPLEX DE EXERCIȚII FIZICE PENTRU FEMEILE GRAVIDE ÎN LUNILE 4, 5 și 6 (I)

de

prof. Ana Maria ENĂCHESCU

În această perioadă organismul femeii este deja adaptat situației create de sarcină. Starea generală a gravidei este mai bună, iar legătura dintre sarcină (făt) și peretele uterin a devenit destul de durabilă. Din punct de vedere organic și psihic, femeia este mai echilibrată. Ea poate face eforturi fizice mai mari decît în perioada precedentă, evitînd însă oboseala.

În complexul de exerciții fizice speciale pentru gravidele în lunile 4, 5 și 6 vom arăta, pe grupe de mișcări, exerciții permise a fi executate în această perioadă.

În raport cu particularitățile fiecărei gravide și a fiecărei sarcini în parte, veți alege pe rînd, *din fiecare grupă de mișcări,* cîte un exercițiu sau două *pentru fiecare ședință de gimnastică.*

Mișcările se vor executa rar, acompaniate de respirație amplă!

Notă. *Vă reamintim că pentru a da bune rezultate, gimnastica va fi executată de dv.* numai cu recomandația medicului, *în urma examenului medical.*

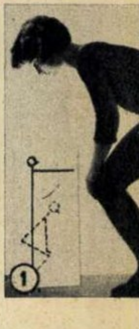

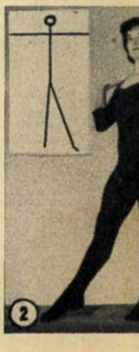

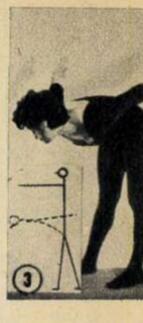

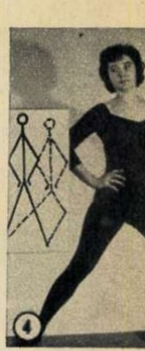

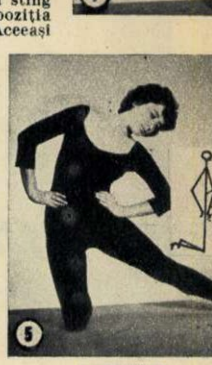

MIȘCĂRI PENTRU BRAȚE ȘI PICIOARE

1. *Stînd în poziție de drepți*: legănarea brațelor înainte o dată cu ridicarea pe vîrfuri (1). Îndoirea genunchilor, mîinile se sprijină pe genunchi (2). Ridicarea din nou pe vîrfuri, cu brațele întinse înainte (3). Revenire în poziție de plecare (drepți) (4). Executați exercițiul de 4 ori.

2. *Stînd în poziție de drepți*: îndoirea brațelor la umăr, cu vîrful piciorului stîng întins înainte (1). Întinderea brațelor lateral, cu vîrful piciorului stîng întins lateral (2). Îndoirea brațelor la umăr, cu apropierea piciorului stîng de cel drept (3). Revenire în poziția de drepți (4). Repetați exercițiul de 3-4 ori cu fiecare picior.

3. *Stînd cu picioarele ușor depărtate*: ducerea brațelor înainte (inspirație) (1). Ducerea brațelor înapoi, o dată cu înclinarea trunchiului înainte (expirație) (2). Repetați exercițiul de 3-4 ori, respirînd adînc.

4. *Stînd cu picioarele depărtate, mîinile pe șold*: fandare pe piciorul stîng (1), revenire la poziția de plecare (2). Aceeași mișcare spre dreapta (3), revenire (4). Repetați mișcarea de 3-4 ori pe fiecare parte.

5. *Stînd în genunchi, mîinile pe șold*: ducerea unui picior lateral întins, vîrful sprijinit pe podea și aplecarea trunchiului spre picior (1). Revenire în poziția inițială (2). Aceeași mișcare cu celălalt picior (3-4). Executați exercițiul de 4 ori cu fiecare picior.

VARĂ VIENEZĂ

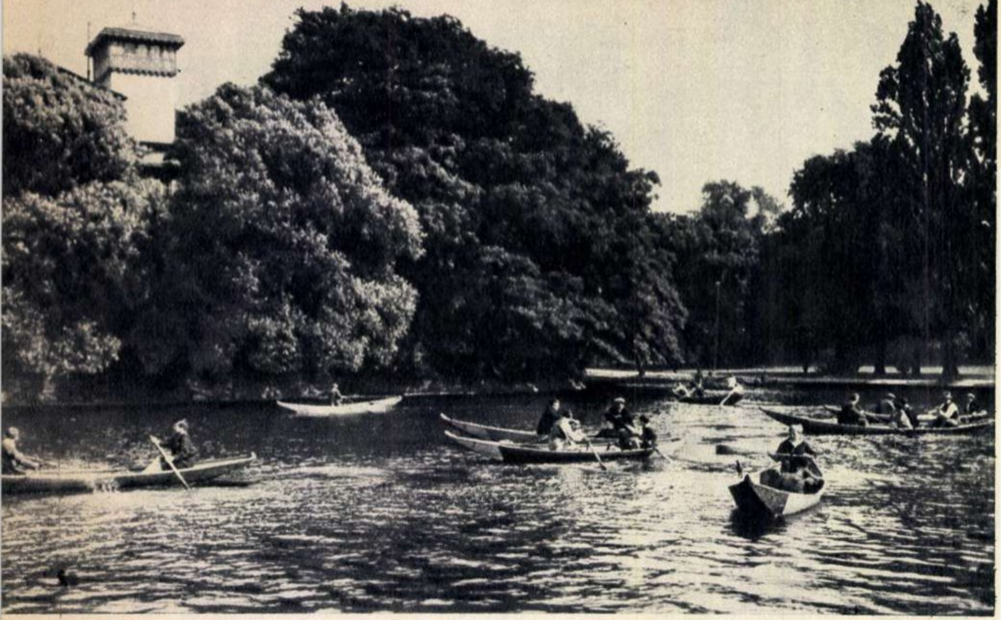

Zilele de vară au, la Viena, un gust ciudat. Anotimpul îţi transmite un fior neobişnuit cînd îi sorbi aromele în tovărăşia istoriei, a istoriei ce a descins din tomuri voluminoase şi s-a materializat într-o mulţime de semne ale unor secole trecute. La Viena m-a stăpînit nu o dată senzaţia unui emoţionant dialog cu istoria. Dar nu numai cu istoria ce s-a consumat între zidurile încremenite ale palatelor în care viaţa s-a stins o dată cu ultimul bal imperial şi peste care s-a aşternut liniştea de muzeu. Zbuciumul istoriei îl percep la Viena prin mijlocirea unor monumente ce şi-au cîştigat celebritatea. Din Ringul efervescent, din bulevardele largi şi agitate, pătrunzi pe neaşteptate în stradele înguste cu clădiri de o masivitate stranie, cu ziduri înnegrite, între care viaţa şi-a oprit parcă respiraţia. O clipă crezi că te afli între decoruri, pe o scenă de teatru... Dar numai o clipă, pentru că după cîteva sute de metri te regăseşti în atmosfera oraşului modern.

Istoria te solicită mereu la Viena. Nu numai prin monumente. Omul simplu de pe stradă, austriacul domol ce populează străzile marelui oraş, a acumulat o doză de insensibilitate faţă de palatele măreţiei imperiale. Vienezul obişnuit e preocupat de istoria unor ani mai apropiaţi. El nu a uitat că Austria a fost prima victimă a lui Hitler. Vienezii îşi amintesc de „Anschluss" şi cînd întîlnesc în vitrinele librăriilor amintirile generalilor hitlerişti, şi cînd privesc jucăriile venite din Germania occidentală, care reconstituie tancurile „Panther". Îşi amintesc de Hitler şi de hitlerişti ori de cîte ori simt — şi simt tot mai mult — apropierea tentaculelor Bonnului. În momentul de faţă Germania occidentală desface în Austria mai multe mărfuri decît însăşi Austria. Erich Fein, unul dintre conducătorii organizaţiei austriece a luptătorilor împotriva fascismului, îmi spunea că oamenii simpli din Austria doresc pacea şi vor ca Austria să păşească neabătut pe calea unei dezvoltări paşnice. Dar, din păcate, nu lipsesc la Viena cei ce vor să repete Anschlussul. Nu lipsesc nici chiar apologeţii habsburgilor. Am văzut nişte afişe micuţe pe care scria: *ieri* — (în loc de text, coroana habsburgilor), *azi* — Otto de Habsburg (fotografia, plus o inscripţie din care reiese că Herr Otto şi-a cîştigat mari merite în faţa naţiunii austriece prin... scrierea a trei cărţi), *mîine* — (un semn de întrebare ce vrea să sugereze nevoia unei porţi deschise pentru revenirea habsburgilor). Şi, ca să nu existe dubii, autorii afişului invitau populaţia la o adunare monarhistă.

„Domnii aceştia n-au învăţat nimic..."

Cuvintele le rostise, în spatele meu, o femeie în vîrstă, măruntică, îmbrăcată în haine modeste, cu o pîine în mînă. Nu ştiu cine era această femeie, dar reacţia ei spontană m-a impresionat.

Mă aflam la Viena şi în miezul lui mai, cînd la Paris trebuia să se desfăşoare conferinţa la cel mai înalt nivel. În ajunul deschiderii conferinţei, ziarele bulevardiere austriece se preocupau de moartea aventurierului Ali Khan şi de amorurile şahului Persiei. În ziua în care urma să se deschidă conferinţa, prima pagină a ziarului „Wiener Montag" era ocupată de titlurile uriaşe ale unei poveşti de dragoste, terminate la spital cu o sinucidere. Cînd însă Pentagonul şi Departamentul de Stat al S.U.A. au torpilat întîlnirea de la Paris, aceste ziare vieneze şi-au adus aminte de evenimentul ce trebuia să se consume pe malurile Senei şi au dezlănţuit o violentă campanie în cel mai autentic spirit al „războiului rece".

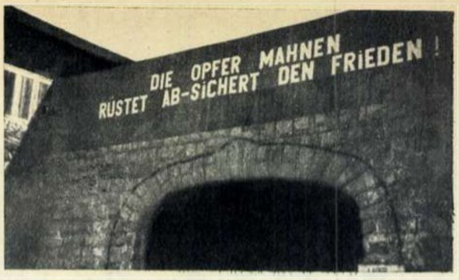

La poarta fostului lagăr de la Mauthausen, pe unde treceau în ultimul lor drum convoaiele de deţinuţi, străjuieşte azi o inscripţie: „Victimele avertizează: dezarmare şi asigurarea păcii!"

— Omul simplu ştie să discearnă adevărul, în ciuda dificultăţilor de care se izbeşte — îmi spunea Erich Fein. De lucrul acesta nu trebuie să ai nici un fel de îndoială. Hruşciov este deosebit de popular în Austria şi te asigur că, atunci cînd va veni la Viena, se va bucura de o caldă primire. Austriecii au multă încredere în Hruşciov şi în politica de coexistenţă paşnică promovată de guvernul şi poporul sovietic. E o încredere născută din învăţămintele istoriei.

Într-un orăşel situat la aproape 100 de kilometri de Viena am cunoscut o femeie în vîrstă — Tereze Rohrhofe. Femeia aceasta n-are pretenţia că este iniţiată în subtilităţile diplomatice. Dar într-o discuţie ale cărei elemente iniţiale le-au furnizat grijile cotidiene, mi-a spus:

— Am văzut trecînd convoaiele de oameni pe care hitleriştii îi conduceau la moarte. Am văzut la marginea orăşelului nostru fumegînd crematoriul ce transforma în cenuşă oameni dornici de viaţă. Ochii mei nu mai vor să vadă grozăviile războiului. Dorim pacea.

Femeia cu părul alb, din Melk, a tălmăcit gîndurile oamenilor simpli din Austria. Gînduri pe care le-au exprimat viguros cei 10.000 de austrieci veniţi la Mauthausen ca să cinstească memoria celor asasinaţi de hitlerişti; gînduri pe care le-au exprimat vienezii ce s-au adunat într-un miting de protest împotriva recrudescenţei fascismului, miting ţinut în Morzinplatz, acolo unde fusese sediul din Viena al Gestapoului. Sînt gînduri de pace. După cum tot de pace sînt şi gîndurile pe care le exprimă zecile de scrisori ce sosesc în fiecare zi la Ambasada Sovietică, spre a-l invita pe N.S. Hruşciov să viziteze uzine, instituţii şi locuinţe particulare din Austria.

Milioane de Tereze Rohrhofe sînt în Austria...

Eugeniu OBREA

Fotografiile autorului

În jurul globului

În orăşelul Mauthausen au venit oameni din toată Austria spre a cinsti memoria victimelor fascismului.

RESTAURATOR AL PROPRIEI SALE LUCRĂRI. La 7 Noiembrie 1918, în cinstea primei aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, a fost dezvelită, în prezenţa lui Lenin, o placă comemorativă dedicată memoriei eroilor revoluţiei, o lucrare a marelui sculptor sovietic Serghei Konenkov. Astăzi, după 42 de ani, venerabilul artist sovietic lucrează la restaurarea acestui basorelief.

A SERVIT CA MODEL LUI RODIN. Octogenarul parizian Antonio Nardonne a servit, acum 63 de ani, ca model celebrului sculptor francez Rodin, pentru lucrarea sa „Sărutul”, reprodusă în fotografie. În ciuda vîrstei sale înaintate, Nardonne mai este şi azi folosit ca model. Fireşte, pentru lucrări avînd cu totul alte tematici...

LA TÎRGUL DE ANTICHITĂŢI DE LA PARIS a fost descoperit un instrument ciudat. E vorba de o pompă de aer datînd din 1776 şi care a aparţinut consulului suedez de la Rouen. Cu ajutorul acestei pompe se introducea aer în... stomacul cailor, pentru a-i face să treacă mai uşor rîurile. →

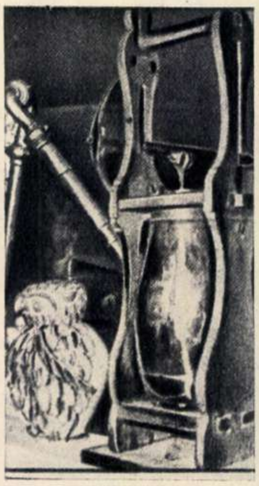

☆

PROTEJAREA FURNICILOR... La poalele munţilor Harz, în satul Meisdorf, furnicile roşii se bucură de o deosebită preţuire din partea localnicilor pentru foloasele pe care le aduc prin distrugerea unor dăunători ai pădurilor. Muşuroaiele de furnici roşii sînt protejate împotriva duşmanilor lor (mistreţi, bursuci) cu ajutorul unor plase (stînga jos). ↓

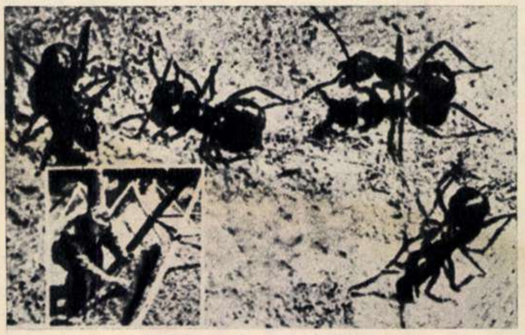

În cîteva cuvinte

DE CE?

de Ion **MIHĂILEANU**

Pe ecranele Bucureştiului rulează acum filmul lui Ciuhrai „Balada soldatului”. În paranteză fie spus, cred că n-ar trebui să rămînă spectator în ţară care să nu fi văzut acest emoţionant film sovietic premiat la Cannes, film simplu şi firesc, intens şi profund ca viaţa atîtor milioane de oameni ce trăiesc sub cerul socialismului. Trimisul revistei franceze, cam reacţionare, „Le Figaro littéraire” scria următoarele în perioada festivalului de la Cannes: „Într-un film sovietic care aparţine marelui umanism rus, doi adolescenţi pierduţi în mijlocul dezastrelor războiului, un tînăr soldat şi o tînără fată, domină răul şi moartea, trăind, de-a lungul imensei Rusii într-un tren care n-ajunge niciodată, cel mai adorabil poem de dragoste... Dar de ce — se întreba acelaşi redactor al revistei pariziene — de ce nu se produc filme de acest gen şi la noi? N-avem şi noi tineri care cred în dragoste, în frumuseţe, în duioşie, în măreţia vieţii?”

Mi-am amintit de această întrebare a ziaristului francez aflînd zilele trecute de preocupările unui profesor londonez, Alister Hardy, cunoscut ca o personalitate remarcabilă în lumea ştiinţelor naturale. Domnul profesor din Anglia e îngrijorat. E îngrijorat de perspectiva unei eventuale catastrofe atomice. Pînă aici, foarte bine. Dar îngrijorarea sa nu îmbrăţişează cele cîteva sute de milioane de oameni care ar putea pieri într-un război nuclear. Preocupările sale nu se opresc la un asemenea amănunt. Dumnealui e filozof al culturii şi naturalist, interesat numai de perpetuarea civilizaţiei şi a speţei. În consecinţă, preconizează ca bunurile culturale ale omenirii să fie îngropate în adăposturi subpămîntene, în nişte lăzi de ciment, iar U.N.E.S.C.O. să întocmească de pe acum lista cărţilor, operelor muzicale, tablourilor ce ar trebui să supravieţuiască haosului atomic.

Hardy propune în acelaşi timp să se instaleze şi cîteva depozite subterane cu alimente, oxigen şi apă de băut pentru supravieţuitorii morţii atomice. Grijuliul naturalist britanic e prevăzător pînă la capăt: el sugerează ca de pe acum să fie recrutaţi „ultimii oameni”, care să populeze văgăunile şi să nu fie luaţi prin surprindere de războiul nuclear.

Alioşa din „Balada soldatului” avea numai cîteva zile de permisie pentru ca să-şi vadă mama, dar pe drumul spre casă s-a încurcat între oameni, pentru că *nu putea altfel* decît să cheltuie o vorbă bună, un gest care să aline suferinţele aduse de războiul cumplit. Hardy are la dispoziţia sa ani, o viaţă întreagă, dar nu iroseşte nici un rînd pentru a-i chema pe oameni să lupte împotriva morţii atomice, aşa cum face realizatorul filmului american „Dincolo de ţărm”: „Fraţilor, mai e încă timp!”

Cei care în S.U.A. pregătesc cu cinism moartea a milioane de oameni se vor viitori supravieţuitori ai unui cataclism atomic. Rockefeller şi-a construit pentru el şi pentru familia sa un adăpost atomic. Dar, la fel cum Hitler n-a putut scăpa cu viaţă în văgăunile Reichstagului, nici descreieraţii nucleari nu vor scăpa nicăieri de furia popoarelor, dacă vor îndrăzni să apese pe butonul fatal.

Alister Hardy o fi probabil un conştiincios profesor de ştiinţe naturale, dar psihologia sa, crezul său nu sînt ale profesorilor şi atîtor intelectuali din lumea capitalistă, ci ale căpitanilor de trusturi atomice care conduc încă destinele unor importante state occidentale.

De ce nu se fac şi în Occident asemenea filme ca „Balada soldatului”? se întreba Jacques Olivier de la „Le Figaro littéraire”.

Noi ştim de ce: pentru că acolo stăpîneşte „diavolul galben” — blestematul sac cu bani al capitalismului — cum l-a numit Gorki.

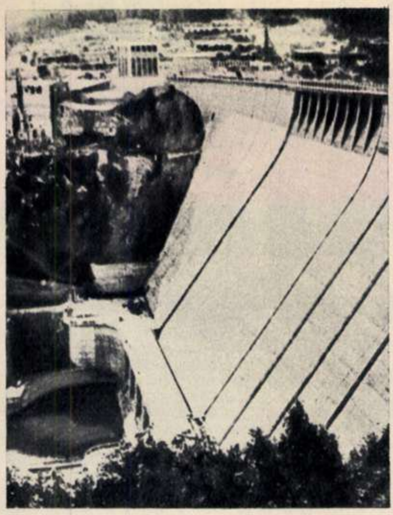

DUPĂ 7 ANI de la începerea lucrărilor de construcţie a intrat în funcţiune barajul de la Rappbode (R.D. Germană). Acest nou baraj, care are o înălţime de 106 m, este cel mai mare din întreaga Germanie.

CAP DE EXPRESIE!! Una din morsele grădinii zoologice din Copenhaga n-a făcut greutăţi fotoreporterului şi iată că vă putem oferi un prim-plan deosebit de expresiv...

RAPIŢA-GIGANT. Cultivatorul chinez Ciun Cin-cen din satul Ciefan, provincia Sîciuan, a reuşit să obţină un exemplar uriaş de rapiţă, numărînd 610 rămurele şi avînd un diametru de 8,70 metri.

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII
Căsuţa Poştală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin”.

Bibl. Rep.

SPORT

Înțelesul unor victorii

de Al. MIRODAN

La handbal (ca și la rugbi sau ca și în atletism, unde, după recentul record mondial al Iolandei Balaș, s-a înregistrat încă o victorie: excelentul demifondist Zoltan Vamoș a izbutit în Cehoslovacia cel mai bun timp al anului pe 1.500 m) se muncește serios. Victoria rugbiștilor asupra Franței(„Miroir Sprint" exclamă într-un număr recent: „Senzație la București!"), ca și performanțele Iolandei Balaș și a lui Zoltan Vamoș și, mai ales (ca să ajungem la subiectul însemnării de săptămîna aceasta), succesul realmente strălucit al handbalistelor noastre la campionatele mondiale din Olanda au venit, ca niște omagii oferite de sportul nostru partidului întrunit în Congres. Și cred că nu este lipsit de interes să observăm că la rădăcina victoriilor se află un spirit comun, stringîndu-i în aceeași familie de atitudine pe rugbiști, pe Iolanda Balaș, pe Vamoș și pe handbaliste. Și că acest spirit poartă pecetea moralei noi, comuniste, în care partidul îi educă pe sportivi. Căutați trăsăturile echipelor și ale sportivilor învingători: veți afla mentalitatea nouă a omului din socialism.

Munca: Vamoș, de pildă (nu mai e cazul să vorbim din nou de Ioli, nici să ne oprim asupra binecunoscutelor și foarte cu metodă antrenamente ale loturilor de rugbi sau handbal; ele pot fi, pentru toată lumea sportului, exemplare), se bizuie în alergare numai pe muncă. Dezavantajele staturii (el nu e, poate, destul de înalt și nu e — în mod sigur — posesorul unui fuleu mare) l-au obligat la un mod sever de alergare, adică din cap în cap. Vamoș, după cum s-a putut observa, obișnuiește să ia, foarte adesea, conducerea cursei; sarcină ingrată, deoarece atletul care duce trena cheltuiește mai multă energie decît adversarul său aflat în plasă. Vamoș nu poate face altfel: el este obligat să-și creeze avantaj din timp; el nu poate aștepta, el nu se poate bucura de prilejul de a sta în plasă, din cauză că la sprint fuleul său redus îl handicapează și un adversar, egal lui în valoare dar mai înalt și, deci, cu un pas mai mare, îl poate întrece.

Modestie: De ce au izbutit victorii mondiale două sporturi reputate prin modestie — adică printr-o însușire mult prețuită în educația comunistă? Rugbiștii sînt amatori de cea mai bună calitate și, cu excepția lui Penciu sau Moraru, aproape anonimi; iar handbalistele, după ce au cîștigat prima oară campionatul lumii, s-au întors acasă, au mulțumit cu timiditate aplauzelor și s-au retras, fără îngîmfări „fotbalistice", în viața severă de antrenament a stadionului, pregătindu-se pentru mîine, adică pentru campionatele mondiale din Olanda, care s-au terminat ieri. Ați auzit de vreun caz de indisciplină flagrantă în lumea handbalului? Nu, și nici nu cred că vom auzi. Și iată că, anul acesta, handbalistele, pentru a doua oară campioane mondiale, s-au întors și de astă dată cu simplitate acasă, au mulțumit la aeroport celor ce le-au adus flori, celebritatea nu le-a scos din normal și acum, dacă nu greșesc, după unul, două, șapte interviuri, s-au repezit la teren, începînd, discret și cu un zîmbet ușor, antrenamentul pentru campionatele mondiale viitoare.

Așa se cuceresc victorii.

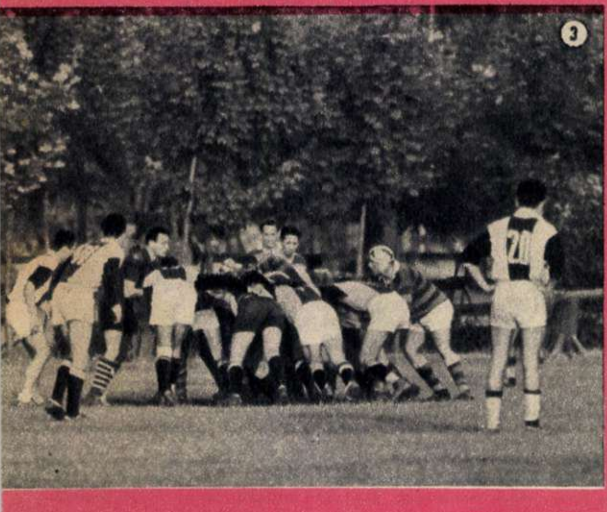

Duminică dimineața s-a desfășurat la Ștrandul Tineretului meciul de polo pentru calificare în categoria A, între echipele Rapid (București) și Petrolul (Cîmpina), cîștigat de feroviari (fotografia 1). În aceeași dimineață a avut loc prima etapă a concursului de natație dotat cu „Cupa orașelor". Iat-o (în fotografia 2) pe Monica Munteanu (Progresul), care în cadrul acestui concurs a stabilit un nou record R.P.R. fetițe la proba de 50 m spate (44,6). Cu o săptămînă înainte, ea stabilise încă două noi recorduri republicane fetițe, la probele delfin 100 m (1,53,5) și spate 100 m (1,46,5).

Pe Stadionul Tineretului s-au întîlnit duminică după-amiază, în cadrul campionatului republican de rugbi, echipele C.C.A. și Știința Petroșani. Militarii au învins cu 22-0 (6-0) (fotografia 3).

Duminică după-amiază hipodromul de trap Băneasa a găzduit o demonstrație a lotului R.P.R. de obstacole grele variate (fotografia 4). După aceasta, tot aci, s-a alergat Derbiul de trap al R.P.R. pe anul 1960. În fotografia 5: calul Straja, condus de Ștefănescu, cîștigătorul Derbiului.

Fotografii de
Romulus SCURTU

Din nou campioane mondiale la handbal.

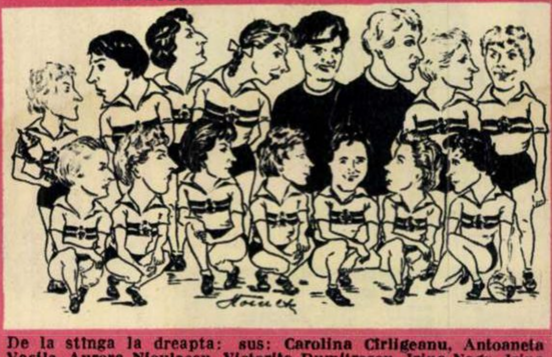

De la stînga la dreapta: sus: Carolina Cîrligeanu, Antoaneta Vasile, Aurora Niculescu, Victorița Dumitrescu, Irina Nagy, Irina Günther, Iosefina Ștefănescu, Anna Starck. Jos: Aurora Popescu, Elena Roșu, Aurelia Szökö, Maria Constantinescu, Elena Pădureanu, Lucia Dobre, Elena Jianu.

Desen de Petre STOENESCU

FILMELE SĂPTĂMÎNII — FILMELE SĂPTĂMÎNII — FILMELE SĂPTĂMÎNII

„MELODII DE PE NEVA" (foto 1), producție a studioului „Lenfilm", oferă spectatorilor, în spațiul restrîns al unei ore, o desfășurare de muzică, tinerețe, voie bună și lirism — într-un cuvînt acele argumente care fac atractivă și cuceritoare o peliculă de acest gen. Eroii filmului? Leningradul cu locuitorii săi. Subiectul? Povestea unui oraș de vis, din zori și pînă în miez de noapte, poveste trăită aievea de un contemporan al nostru, în căutare de... subiect pentru o revistă cinematografică. Totul spus cu multă poezie și umor, într-o atmosferă de învăluitor romantism (ceea ce nu împiedică ancorarea în strictă realitate), cu gingășie pentru mărturisirile îndrăgostiților. Și dacă adăugăm că imaginile filmului sînt întovărășite și comentate de muzica lui Soloviov Sedoi, am schițat esențialul despre „Melodii de pe Neva".

„COMANDANTUL DETAȘAMENTULUI" (foto 2), o producție a cinematografiei bulgare, aduce pe ecran momente din lupta patrioților bulgari împotriva ocupanților fasciști. Danin și Bogdan sînt personajele principale din „Comandantul detașamentului". Primul — viteaz, inteligent, cu multă inițiativă dar impulsiv pînă la acte de indisciplină; al doilea — calm, înțelept, curajos, dar mai greoi, mai nehotărît în conducerea detașamentului. Se vor ciocni unul de altul, vor intra în conflict. Dar experiența vieții și, mai cu seamă, țelurile comune vor sfîrși prin a-i apropia, a-i face să acționeze ca un singur tot pe acești oameni valoroși.

„PUDRIERA VORBITOARE" (foto 3), un film de aventuri dintre cele mai palpitante, purtînd efigia studiourilor din Republica Cehoslovacă, va găsi admiratori atît printre „micii" cît și printre „marii" spectatori. Aceasta pentru că vîrstnicii se vor pasiona sincer de secretele și peregrinările pudrierei cu pricina, iar copiii vor participa cu trup, suflet și... invidie la pățaniile lui Petr, Robinson și Jirka, băieți de 11-14 ani, care au prilejul să trăiască întîmplări atît de neobișnuite ca: lupte cu bandiți autentici, urmăriri, primejdii mari etc... În concluzie? O... pudrieră ce merită să se vorbească despre ea.

„ÎNTÎLNIRE CU DIAVOLUL" (foto 4), un documentar de lung metraj, produs al cinematografiei franceze, este o vastă colecție de imagini prezentîndu-ne ca într-un atlas geografic vulcanii în activitate din cele cinci continente. Filmul, deși dispune de un material bogat, cules cu mari sacrificii, nu e totuși nici de ajuns de atractiv, nici de ajuns de instructiv. Și aceasta din cauza monotoniei: asistăm la erupții și din nou la erupții. Iar ceea ce indispune și mai mult pe spectator, este nejusta concluzie a neputinței omului în fața naturii necruțătoare. Or, în secolul unor uriașe cuceriri în domeniul științei — pe care-l trăim — nu putem consimți să ne împăcăm cu capitularea în fața forțelor oarbe ale naturii, așa cum s-ar putea desprinde din filmul cineaștilor francezi.

PREȚUL 2 LEI